

quran-tatar

- 1|1|Рәхимле шәфкәтьле Аллах исеме белән башлыйм эшемне.
1|2|Чын мактау галәмнәрне, бөтен мәхлукларны тәрбияләүче Аллаһу тәгаләгә тиешле.
1|3|Аллаһу тәгалә бу дөньяда барча кешеләргә мәрхәмәтле, ягъни мәэминнәргә дә, көферләргә дә нигъмәтләрен бирә, әмма ахирәттә мәэмин бәндәләренә генә бирәчәк.
1|4|Аллаһу тәгалә, гаделлек белән хөкем итүче, ахирәт көненең патшасыдыр.
1|5|Ий тәрбиячебез Аллах! Без сиңа гына гыйбадәт кылабыз һәм һәр эшебездә синнән генә ярдәм сорыйбыз.
1|6|Ий тәрбиячебез Аллах! Безләрне туры юлга күндер! (Туры юл – Коръән һәм Сөннәт юлыдыр).
1|7|Ул юлны Син әүвәлгеләргә ингам итеп бирдең, безләрне Синең ачуың төшкән вә адашкан кешеләрне бидгәть һәм заләләт юлыннан башка юлга күндер, ягъни Сине ачуландырмаган һәм хак юлдан адашмаган кешеләр юлына күндер!
2|1|Әлиф ләм мим – мәгънәсен Аллах үзе генә беләдер.
2|2|Коръәннең Аллаһудан индерелгән хак китап икәнлегендә һич шик юк, бу китап аның белән гамәл кылучы тәкъвә мәэминнәргә хак юлны күрсәтүче – һидәятдер.
2|3|Ул тәкъвә мәэминнәр күрмичә күргән кеби Аллаһуга ышаналар. һәм йөкләтелгән намазларны вакытында укыйлар, һәм Без биргән байлыктан садакалар бирәләр.
2|4|Ий Мухәммәд г-м, ул тәкъвә мәэминнәр сиңа индерелгән Коръәнгә ышанып, аның белән гамәл кылалар һәм синнән элек индерелгән китапларга да ышаналар (ләкин Тәүрат вә Инжил белән гамәл кылмыйлар) һәм ахирәткә дә ышанып, аның өчен гамәл кылалар.
2|5|Ул тәкъвә мәэминнәр Раббылары тарафыннан туры юлга күнүчеләр һәм алар ахирәттә өстенлек табучылар.
2|6|Аллаһуга, Коръәнгә ышанмаган көферләрне Аллах гәзабы белән куркытсаң да, куркытмасаң да бертигез, һич иман китермәсләр.
2|7|Аллаһу тәгалә көферләрнең күңелләренә аңламаулык, колакларына ишетмәүлек, күзләренә күрмәүлек пәрдәсен корды һәм аларга ахирәттә олугъ гәзаб булып.
2|8|Мөселманнар арасында монафикълар да бар, алар Аллаһуга һәм ахирәт көненә ышандык диләр, ләкин үзләре ышанучы түгелләр.
2|9|Ул монафикълар Аллаһуны һәм мөселманнарны алдамакчы булалар, ләкин һич алдый алмаслар, фәкәть үзләрен алдыйлар, шуны сизмиләр.
2|10|Аларның күңелләрендә Аллаһуга каршылык чире бар, Аллах аларның каршылык чирләрен арттырды, вә аларга ахирәттә рәнжеткүче гәзабдыр, ялган сөйләгәннәре өчен.
2|11|Жир өстендә фетнә чыгарып, кешеләр арасын бозмагыз диелсә аларга, юк без бозмыйбыз, бәлки төзәтәбез, диләр.
2|12|Аң булыгыз! шул монафикълар кешеләр арасын бозып, жир өстендә фәсәд кылучылар, ләкин шуны үзләре сизмиләр.
2|13|Әгәр аларга: "Саф гакиллы кешеләр ышанган кебек сез дә саф күңел белән ышаныгыз", – диелсә, алар: "Без ахмаклар ышанган кебек ышанийкмы", – диләр, аң булыгыз! Әлбәттә, алар үзләре ахмаклар, ләкин белмиләр.
2|14|Ул монафикълар мөселманнарга очрасалар: "Без иман китердек, сезнең белән бергәбез", – диләр, әгәр үзләренең шайтан дуслары белән калсалар: "Без, әлбәттә, сезнең белән бергәбез һәм сезнең белән берлектә мөселманнарны мәсхәрә кылучыбыз", – диләр.
2|15|Аллах аларны үзләрен каты мәсхәрә кылып һәм аларны адашу юлында калдырып, хак юлны таба алмыйча, хәйран булып йөрерләр.
2|16|Шул монафикълар туры юлны ташлап, адашу юлын алдылар. Аларга бозык сөүдәләре уңыш һәм файда бирмәде, һәм алар туры юлга күнелүче дә булмадылар.
2|17|Аларның мисалы – караңгы кичтә ут яндырып, үз тирәләрен яктырткан вакытларында Аллах утларын сүндереп, караңгыда калдырган, һичнәрсә күрмәүче кешеләр кебидер.
2|18|Алар хак сүзне ишетүдән саңгыраулар, хак сүзне сөйләүдән телсезләр, туры юлны күрүдән сукурлар, алар һидәяткә кайтмаслар.
2|19|Яки алар кат-кат караңгыланган төнне күк күкрәүле, яшенле каты яңгыр астында калган кешеләр кеби. Күк күкрәүнең вә яшеннең катылыгында бармакларын колакларына тыгалар, үлемнән куркып. Аллах имансызларның бетен эшләрен чолгап алучы.
2|20|Яшен уты күз нурларын суырып алырга якынлашты. Яшен уты аларның алларын яктыртса, берничә адым атлыйлар, яшен уты китеп, караңгыда калсалар, бара алмыйча туктыйлар. Әгәр Аллах теләсә иде, әлбәттә, ишетүләрен һәм күрүләрен алып аларны колаксыз, күзсез кылып иде. Әлбәттә, Аллах һәрнәрсәгә кадир.
2|21|Ий кешеләр! Сезне һәм сездән элек булган кешеләрне халык кылучы Аллаһуга гыйбадәт кылыгыз! Аллах газабыннан куркучы жөмләсеннән булу өчен.
2|22|Сезне халык кылучы – Аллах сезгә жирне түшәк кылды, өстегезгә күкне бина кылды, күктән яңгыр индереп, сезгә ризык булсын өчен төрле жимешләр, игеннәр үстерде. Аллаһуга һичкемне, һичнәрсәне тиндәш, охшаш кылмагыз! Үзегез дә беләсез Аның тиндәше

юклығын!

2|23|Әгәр колыбызга (Мухәммәд г-мгә) индергән Коръәннән шикләнсәгез, Коръән сүзләренә охшашлы бер сүрә китерегез һәм Аллаһудан башка барча ярдәмчеләрегезне ярдәмгә чакырыгыз! Әгәр Коръән – Аллаһ сүзе түгел дигәнәгез дәрес булса!

2|24|Әгәр бер сүрә китерә алмаган булсагыз, һәм китерә дә алмассыз! Куркыгыз жәнәннәм утыннан, аның эчендә утын булучы – адәмнәр һәм ташлардыр!! Ул жәнәннәм Коръән белән гамәл кылмаучы көферләргә хәзерләнде.

2|25|Инде иман кигереп изге гамәлләр кылучыларга, әлбәттә, асларыннан елгалар агучы жәннәтләр белән сөөнеч бир! Жәннәттә аларның алларына жимешләр китерелгәндә "бу жимешләр без дөньяда ашаган жимешләр", – диярләр. Ләкин аларның төме башка булыр. Аларга анда ничкемнең никахында булмаган пакъ хатыннар булыр, алар жәннәтләрдә мәңге калырлар.

2|26|Аллаһу тәгалә чебенне вә чебеннән өстенрәк үрмәкүчне мисал итүдә, әлбәттә, оялмас. Коръәнгә ышанучылар бу мисалны, әлбәттә, Раббыларыннан дип беләләр. Әмма көферләр шундый хәшәрәтләрне мисал итеп китерүдә Аллаһуның максады нәрсә диләр. Аллаһ, шундый мисаллар белән күп кешеләрне адаштырыр, һәм күп кешеләрне туры юлга күндерер. Ләкин хак юлдан фәсыйкларны гына адаштырыр.

2|27|Ул фәсыйклар Аллаһуга биргән гәхәдләрен бозалар һәм кисәрләр Аллаһу тәгалә тоташырга әмер иткән нәрсәләрне. Ягъни мәселман булган якын кардәшләрдән һәм Коръән белән гамәл кылучы мәселманнардан кисәләр һәм жир өстендә төрле бозыклык кылалар, алар һәлак булучылар.

2|28|Ий кешеләр! Аллаһуга ышанмаса ничек булдыра аласыз? Бит сез дөньяга килгәнче мәет идегез, Ул сезне тергезде һәм Ул сезне үтерер, вә Ул сезне кыямәт көнне тергезер, аннары Аңа хәкемгә кайтырсыз.

2|29|Ул – Аллаһ жирдәге барча нәрсәне сезнең өчен халык кылды, соңра күкне төзәргә теләде һәм күкне жиде кат итеп тергезде. Ул һәрнәрсәне белүче.

2|30|Һәм әйтте синең Раббың фәрештәләргә: "Мин, әлбәттә, жир өстендә хәлфә итеп Адәмне кылмакчымын. Фәрештәләр әйттеләр: "Ий, Раббыбыз! Бозыклык кылучы, сугышып кан түгүче затны жир өстенә хәлифә кыласыңмы? Без исә Сине мактап тәсбихләр әйтәбез, һәм Сине һәр кимчелектән пакъсәң дип игътикад итәбез". Аллаһ фәрештәләргә: "Дәреслектә Мин сез белмәгәнне беләмен" – диде.

2|31|Аллаһ Адәмгә исемнәрнең барчасын өйрәтте дә, фәрештәләргә әйтте: "Әгәр дәрес сөйләүчеләрдән булсагыз, Адәм белгән исемнәрне барчасын әйтеп бирегез".

2|32|Фәрештәләр әйттеләр: "Ий һәр кимчелектән пакъ булган Раббыбыз! Бездә нич белем юк, мәгәр Син белдергәнне генә беләбез, Син, әлбәттә, һәрнәрсәне белүче, хикмәт белән эш кылучысың".

2|33|Аллаһ Адәмгә әйтте: "Фәрештәләргә исемнәрнең барчасын әйтеп бир", – дип. Адәм исемнәрнең барчасын әйтеп биргәч, Аллаһ фәрештәләргә әйтте: "Мин сезгә әйтмәдемми жирдәге вә күкләрдәге яшерен нәрсәләрне беләмен һәм сезнең ачык эшләгән вә яшерен эшләгән эшләрегезне дә беләмен дип?".

2|34|"Хөрмәт йөзеннән Адәмгә сәждә кылыгыз", – дип фәрештәләргә әйткән вакытыбызда, алар сәждә кылдылар, мәгәр Иблис сәждә кылмады, тәкәбберләнде һәм көферләрдән булды.

2|35|Вә Адәмгә әйтте: "Үзең һәм хатының жәннәттә торыгыз һәм жимешләрен киңлек илә, теләгәнчә ашагыз, мәгәр менә бу агачка якын бармагыз, әгәр шуны эшләсәгез, залимнәрдән булырсыз".

2|36|Иблис, бу агач жимешен ашасагыз жәннәттә мәңге каласыз, дип, аларны алдады, алар Иблис сүзенә ияреп, жимешне ашап алдандылар. Иблис аларны жәннәттән чыгарып андагы нигъмәтләрдән аерды. Моннан соң әйтте: "Ий Адәм һәм Иблис, бер-берегезгә дошман булганыгыз хәлдә жиргә иңегез! Сезгә жирдә торырлык урын һәм яшәү өчен кирәк нәрсәләр бар, әхәлегез житкәнче яшәгез".

2|37|Адәм галәйһис-сәлам тәүбәгә ашыкты һәм Раббысы тарафыннан өйрәткән тәүбә-истигъфәр сүзләренә юлыкты, һәм тәүбә итеп, Аллаһудан гафу сорады, Аллаһ тәүбәсен кабул итеп гөнаһын гафу итте. Аллаһ тәүбәләрне кабул итүче, рәхимле.

2|38|Без әйтте: "Барчагыз да жәннәттән чыгып жиргә иңегез!" Әмма минем сезгә туры юлга күндерүче сүзләр, әлбәттә, килер, Минем сүзләремә ияргән затка курку һәм кайгы булмас.

2|39|Имансызлар һәм аятьләребезне ялган диючеләр – ут әһелләредер, алар анда мәңге калырлар.

2|40|Ий ягъкуб балалары! Сезгә биргән нигъмәтләремне хәтерләгез, һәм Тәүрат белән гамәл кылдырса сездән гәһед алдым, шул гәһедемне үтәгез! Әгәр Минем гәһедемне үтәсәгез, Миндә сезнең гәһедегезне үтәрмен һәм жәннәткә кертермен, Миңа гына кол булыгыз һәм Миннән генә куркыгыз!

2|41|Кулыгыздагы Тәүратка ышанганыгыз хәлдә Без индергән Коръәнгә дә ышаныгыз, ягъни

аның белән гамәл кылыгыз, коръәнгә беренче көферләрдән булмагыз һәм Безнең аятьләребезне дөнья малына сатмагыз! Ягъни байлар малына кызыгып, яки алардан куркып, Аллаһ хөкемнәрен яшермәгез һәм үзгәртмәгез, Минем газабымнан сакланыгыз! 2|42|Хакны батыл белән бутамалар һәм дәрәслекне яшермәгез! Бит үзегез дә хаклыкны беләсез.

2|43|Намазларны үтәгез һәм зәкәт садакасын бирегез һәм намаз укучылар белән бергә намаз укыгыз, ягъни Коръән юлында булган мәселәләрдән аерылмагыз!

2|44|Сез кешеләрне изгелеккә өндисезме? Әмма үзегезне онытасыз, бит сез Аллаһ китабын укыйсыз, шуны уйлап карамыйсызмы? (Бу аять вәгазь сөйләп тә сөйләгәнә белән гамәл кылмаучылар хакындадыр).

2|45|Авырлыкны күтәргә чыдамлы булып, вә намаз укып Аллаһудан ярдәм сорагыз! Намазларны вакытында үтәп бару, әлбәттә, авыр йөктер, мәгәр авыр булмас, Аллаһудан курыккан һәм рәхмәтен өмет иткән тәкъва кешеләргә.

2|46|Чөнки алар Раббыларына юлыгачакларын һәм Аңа хөкемгә кайтачакларын беләләр.

2|47|Ий ягъкуб балалары! Мин сезгә биргән нигъмәтләренә хәтерләгез һәм нигъмәт бирүдә сезне бөтен дөнья кешеләреннән артык кылдым, шуны фикерләгез!

2|48|Һәм куркыгыз кыямәт көненнән, ярдәм итә алмас ул көндә һичбер зат икенче затка бер эш белән дә! Ул көндә шәфәгать итү кабул ителмәс һәм гәзабтан котылу өчен һичнәрсә алынмас.

2|49|Фиргаун кагыйдәләреннән сезне коткаруыбызны да хәтерләгез! Алар сезне яман гәзаб белән гәзаблап, кыз балаларыгызны калдырып, ир балаларыгызны бугазлый иделәр. Бу эшләр сезгә Раббыгыздан бәла вә зур каза иде.

2|50|Янә фикер итегез, ярдык без сезләргә дәрәжәне һәм сезне коткарып, Фиргаун кагыйдәләреннән һалак иттек суда батырып, үзегез дә карап тордыгыз.

2|51|Янә хәтерләгез шуны, Мусага Тәүратны индөрмәк өчен Тур тавында аны кырык көн тотмак белән вәгъдә кылдык. Муса Тур тавына киткәч, сез бозау ясап, шул бозауга гыйбадәт кыла башладыгыз. Шуның өчен сез залимнәрсез.

2|52|Шул эшегездән соң сезне гафу кылдык, шөкер итүгез өчен. Чөнки алар Муса кайткач тәүбә иттеләр.

2|53|Янә шуны хәтерләгез, туры юлга күнелмәкләгез өчен Муса г-мгә китап бирдек. Ул китап хак белән батыл арасын аеручы иде.

2|54|Муса г-м кагыйдәләреннән сезне коткарып! Сез, әлбәттә, үзегезгә золым кылдыгыз бозауга табынганьгыз өчен, халкыгызга тәүбә итегез, үзегезне үтерегез! Ягъни бозауга табынучыларны үтерегез, шул сезгә тәүбә булып. Халкыгыз каршында бу эш сезгә хәерле. Аллаһ тәүбәләренә кабул итәр, әлбәттә, Ул – тәүбәләренә кабул итүче, рәхимле.

2|55|"Янә, ий Муса! Безгә Аллаһуны ачык итеп күрсәтмичә, сиңа ышанмыйбыз, Аллаһуны безгә күрсәт!" – дигәнәгезне дә хәтерләгез! Аллаһуны күрергә теләгән вакытыгызда Аның нуры сезне тотты, ул нурга карап торган хәлегездә. (Муса Тур тавына Аллаһудан Тәүрат алырга барганда үзе белән бергә житмеш кеше алды, ул кешеләрне тау итәгендә калдырып, үзе тау өстенә чыкты, анда Муса Аллаһ белән сөйләште һәм Аллаһ Мусага Тәүратны бирде. Муса Тәүратны алып, әлегә житмеш кеше янына килгәч, ул кешеләр: "Ий Муса, син Аллаһуны күргәнсең, безгә дә күрсәт", – диделәр. Муса әйтте: "Мин күрергә теләгән идем Аллаһуны, Ул тауга карады һәм тау ырылды. Мин курыктым һәм тәүбә иттем", – диде. Алар һаман: "Аллаһуны күрмичә ышанмыйбыз", – диделәр. Шуннан соң Аллаһу тәгалә нурын индерең, шул житмеш кешенә көйдерең үтерде).

2|56|Аллаһ әйтте: "Нурым белән янып үлгәнәгездән соң тергездек сезне шөкер итүгез өчен".

2|57|Ий ягъкуб балалары! Болытны Без сезгә күлгә кылдык, һәм сезгә күктән ширбәт һәм кош итен индәрдек, ашагыз Без биргән хәләл һәм пакъ ризыкларны! Без аларга золым кылмадык, ләкин алар үзләренә золым кылдылар. (Дәрәядән котылгач, аларга Аллаһудан әмер булды: "Залим көферләр белән сугыш кылыгыз", – дип, ләкин алар Аллаһуның әмерен үтәмәделәр. Гәзаб өчен Аллаһ аларны кырык ел сахрадә калдырды, шөһәрләргә һәм авылларга керә алмадылар, қояш аларны рәнжәтер булды, әмма Муса шәрәфәтенә бер ак болыт өсләренә күлгә булды.)

2|58|Янә: "Әрихә шөһәрәне керегез", – дип әйткәнәмне дә хәтерләгез! Ягъни кырык елдан соң Муса үлгәч, ягъкуб балаларына Әрихә шөһәрәне керергә Аллаһудан әмер булды. Шөһәргә кергәч, андагы ризыкларны килек белән теләгәнчә ашагыз, шөһәр капкасыннан кергәндә баш иеп, түбәнчелек белән керегез, һәм хаталарыбызны гафу ит, Раббым, дип әйтегез! Шулай кылсагыз, хата эшләрегезне ярлыкларбыз. Яхшы эшләренә кылучы мәэминнәргә нигъмәтләребезне бик тиз арттырырбыз.

2|59|Ягъкуб балалары арасында булган залимнәр шөһәргә кергәндә үзләренә золым кылдылар, ягъни шөһәр капкасыннан кергәндә Аллаһудан әмер ителгән сүзгә әйтмичә, башка сүзгә алыштырдылар, ягъни шөһәргә кергәндә Аллаһудан гафу сорап, тәүбә итеп

керер урнына, шайтан өйрәткән сүзне әйтеп, тәкәбберләнеп керделәр. Ул залимнәргә явызлык кылганнары өчен күктән рисвай итүче Гәзаб индердек.

2|60|Янә шуны хәтерләгез, Муса үзенең кавеме өчен Аллаһудан су сорады, Без Мусага әйттек: "Таягың белән ташка сук", – дип. Муса таягы белән ташка сукты, таштан 12 чишмә акты, чөнки алар 12 кабилә иделәр. һәр кабилә үзенең чишмәсен белде. Аллаһ биргән ризыклардан ашагыз, эчегез, әмма жир өстендә бозыклык кылып йөрмәгез, дип әйтелде аларга Аллаһудан.

2|61|Янә әйттегез: "Ий Муса, без бер төрле генә ризыкка сабыр итә алмыйбыз, безнең өчен Раббыңнан дога кыл, жирдә үсә торган нәрсәләрдән: кыяр, сарымсак, суган һәм вак орлыклардан сорап". Муса аларга әйтте: "Аллаһ биргән әүвәлге яхшы ризыкларны үзегез сораган начар ризыкларга алыштырасызмы? Шөһәргә керегез, сез сораган нәрсәләр анда булыр". Аларга авыр эшләр, хурлык, мескенлек вә Аллаһуның ачулы каһәре йөкләтелде. Аларга бу җәзалар Аллаһудан тиешле булды Аның аятьләрен инкяр иткәннәре һәм пәйгамбәрләренә хаксыз үтергәннәре өчен, дөхи бу җәзалар аларга тиешле булды Аллаһуга гәнаһлы булганнары һәм сызган сызыктан чыкканнары өчен.

2|62|Гамәлсез генә ышанучылардан, вә яһүдләрдән, вә насаралардан һәм төрле нәрсәләргә табынучылардан берәү Аллаһуга иман китереп Коръән, сөннәт дәлилләре белән изге гамәлләр кылса, андый мөэминнәренң кылган әжәре Раббылары хозурында, аларга курку һәм кайгы булмас.

2|63|Янә сездән Гәһед алган вакытыбызны хәтерләгез! Өстегезгә Тур тавын күтәрдек вә әйттек: "Тәүратны алыгыз һәм аның белән ихлас вә тырышлык илә гамәл кылыгыз, һәм анда булган Безнең вәгазьләр белән вәгазьләнегез, бәлки Аллаһдан куркучы булырсыз.

2|64|Тур тавының өстегезгә төшүеннән Без сезне коткарганыбыздан соң күп вакыт үтмәде, Тәүрат белән гамәл кылырга биргән вәгъдәгезне бозып, аның белән гамәл кылмый башладыгыз. Әгәр сезгә Аллаһуның фазлы вә рәхмәте булмаса иде, әлбәттә, һәммәләрегез һәлак булыр идегез.

2|65|Шимбә көне хакында Аллаһ хәкемен бозучыларыгызны, әлбәттә, белдегез. Чиктән үтүчеләренә һәлак итмәк өчен Аллаһ аларга әйтте: "Хур булганыгыз хәлдә – маймыл булыгыз", – дип. Шунда ук маймыл булдылар. (Ягъкуб балалары Муса гәләһис-сәләмгә каршы килеп, җомга урына шимбә көнне сайладылар. Шуннан соң Аллаһ аларга шимбә көнне дөнья эшен вә балык тотуны хәрам кылды. Аларны сынар өчен Аллаһ әмере белән шимбә көн яр буена балыклар күп килер булдылар. Яһүдләр балыкларны күреп кызыктылар һәм балыкларны тоту өчен Аллаһуга каршы хәйлә кордылар: шимбә көн яр буена килгән балыкларны елымнар белән әйләндереп алдылар, аннары якшәмбе көнне балыкларны судан чыгардылар. Аллаһ аларга ачуланды һәм маймыл булыгыз диде, маймыл булып, һәлак булдылар).

2|66|Без аларны шулай хурлыкка салдык һәм һәлак иттек гыйбрәт өчен вә Аллаһудан курыкканлыкларга вәгазь булсын өчен.

2|67|Янә Мусаның сезгә сыер бугазларга әмер иткән хәтерләгез! Муса кавемә әйтте: "Дәреслектә Аллаһ сезгә сыер бугазларга боера". Алар әйттеләр: "Безне сыер бугазларга кушып мәсхәрә кыласыңмы?" Муса әйтте: "Сезне мәсхәрә кылып ахмаклардан булудан Аллаһуга сыгынамын". (Яһүдләрдән бер кеше үтерелгән иде, ләкин кем үтергәнлегә мәгълүм түгел иде. Муса г-мгә килеп: "Үтерүчене табарга безгә ярдәм ит", – диделәр. Муса әйтте: "Бер сыер бугазлагыз һәм шул сыерның койрыгы белән мәеткә сугарсыз, мәет терелер һәм үтерүчеләренә әйтер).

2|68|Алар әйттеләр: "Ий Муса, Раббыңнан сора – сыерның сыйфатларын безгә ачык бәян итсен!" Муса әйтте: "Аллаһу тағәлә әйтәдер: сыер карт та, яшь тә булмасын, урта яшьләрдә булсын! Күп сорашып тормагыз, Аллаһ кушканны эшләгез".

2|69|Әйттеләр: "Ий Муса Раббыңдан сора ул сыерның төсә нинди, әйтсен!" Муса әйтте: "Аллаһ әйтә, ул сыерның төсә ачык сары булыр, аңа караучыларны Гәжәбләндерер", – дип.

2|70|Алар әйттеләр: "Ий Муса, Раббыңнан сора ул сыерның бөтен хәлен безгә бәян итсен! Ул сыер кырда утлап йөрүчеме? Яки жир сөрүчеме? Бер-берсенә охшаган сыерларны күрдәк, ләкин үзәбезгә кирәк сыерны аера алмадык. Әгәр ул сыерның бөтен хәлен безгә бәян итсә, Аллаһ теләсә, ул сыерны табарбыз".

2|71|Муса әйтте: "Дәреслектә Аллаһ әйтәдер: ул сыер, әлбәттә, жир сөрәп, жир сугарып мәшәкәт чикмәгән сыердыр, ул сыерда чуарлык юк һәм һәр кимчелектән пакь". Алар. "Хәзер сыерның бөтен хәлен бәян кылдың, инде табарга мөмкин булыр", – диделәр һәм сыерны таптылар, бик зур бәягә сатып алып бугазладылар. Ләкин сыерның бәясе бик югары булу сәбәпле, аны сатып алудан гаҗиз була яздылар.

2|72|Бер кешене үтереп, кем үтерде дип шулашкан вакытыгызны да хәтерләгез! Аллаһ сез яшергән нәрсәне ачып күрсәтүче. Ягъни үтерүчеләренә мәетнең үзеннән әйттерде.

2|73|Без әйттек: "Сыерның берәр әгъзасы белән мәеткә сугыгыз". Сыерның койрыгы белән

мәеткә суктылар, мәет терелде һәм үтерүчеләрне әйтте, алар хәкем ителделәр. Шул мәетне тергезгән кебек Аллаһ кыямәт көнне мәетләрне тергезер. Әнә шулай, Аллаһ үзенең барлыгына һәм берлегенә дәлилләр күрсәтә, бәлки гыйбрәтләнәрсез һәм вәгазьләнәп төзәләрсез! (Бу сыер вакыйгасы кешеләр өчен гыйбрәттер. Муса г-м сыерны бугазлагыз дигәч, шунда ук берәр сыерны бугазласалар- Аллаһуның әмерен үтәгән булырлар иде, ләкин яһүдләр, тәкрар сорау биреп, үзләренә авырлык китерделәр, ахырдан ул сыер өчен үзенең тиресе тулы алтын түләргә мәжбүр булдылар. Шунның белән Аллаһу тәгалә күрсәтә ки, аның әмерен күп тикшереп, сорап тормыйча, тирәнгә кермичә, шундук үтәүнең хәерлесен. Бакара сүрәсендә 285 аяттә – "Самигһә вә әтәгһә" – чын мәселманнар Аллаһуның әмерләрен ишеткәч, күп сорап тормыйча: "Без ишеттек һәм буйсындык", – дип әйтәләр ди).

2|74|Аллаһу тәгаләнең күп могжизаларыннан соң мәетнең терелгәннән һәм Аллаһ хәкемнәрән бозучыларның маймыл вә дуңгыз сурәтенә кереп һәлак булуларын күрдегез, шуннан сон, да күчеләгез йомшармады, бәлки таштай катты, хәтта таштан да катырак булды. Дәрәсләктә, таш таулардан елгалар ага, зур таш ярылса, эченнән су чыга һәм Аллаһудан куркып, таулардан таш ярылып төшә. Ий кешеләр! Сезнең кылган эшләрегездән Аллаһ нич тә гафил түгел. Аллаһудан куркыгыз, гәнаһлардан сакланыгыз!

2|75|Ий сез мәселманнар! Яһүдләрнең сезнең динегезгә кереп мәселман булуларын теләсезме? Дәрәсләктә, яһүдләрдән бер төркем жәмәгәт ишеттеләр Аллаһуның сүзен, ягъни Тәуратны, соңыннан үзгәрттеләр Аллаһуның сүзен, аңлагач һәм белгәчтен.

2|76|Ул яһүдләр мәселманнарга очраганда: "Иман китердек", – диләр. Әгәр аулакта бер-берсенә юлыксалар әйтерләр ул яһүдләр үзара: "ник хәбәр бирәсез мәэминнәргә үзегезгә Аллаһ ачык бәян кылган эшләргә" (Ягъни алар, Тәуратны укып беләләр иде Мухәммәднең хак расул икәннән; ләкин аулакта бер-беренә әйтерләр иде: "Тәураттагы шул сүзләргә мәэминнәрдән яшерәгез", – дип). "Аның пәйгамбәр икәнлеген белә торып, инкяр иттегез, дип, ахирәттә Аллаһ хозурында өстегездән торуларына дәлил булсын өчен сөйләсезме? Уйлап карамыйсызмы?" – диләр.

2|77|Ул яһүдләр белмиләрме аларның күрсәтеп эшләгән һәм яшереп эшләгән эшләрен Аллаһу тәгаләнең белгәнлеген? Әлбәттә, беләләр, ләкин мәкерлек кылалар.

2|78|Яһүдләрдән Тәуратны белмәүчеләр дә бар. Алар ата-бабадан калган ялган хәрафәт сүзләргә генә беләләр. Алар хакны белмиләр, мәгәр ялган, ясалма динне хак дин дип төшенәләр һәм шул суыр төшенүләргә белән эш кылалар. (Нинди үкенеч! Бүгенге безнең мәселманнарыбыз да наданнар, Коръән хәкемнәрән белмиләр һәм бидәгәтне дин дип төшенәләр).

2|79|Ни үкенеч, үзләргә китап язып, бу китап Аллаһудан диючеләргә! Алар бу эшне эшиләр надан халыктан аз акча алып өчен. Аларга һәлакәтлек ялган китап язганнары өчен, янә аларга һәлакәтлек явызлык кылганнары өчен.

2|80|Яһүдләр: "Безне ахирәттә жәһәннәм гәзабы тотмас, мәгәр саналмыш көнлек кенә тотар", – диләр. Син аларга әйт: "Гәзаб кылмаса Аллаһ сезгә вәгъдә кылдымы? Әгәр вәгъдә кылган булса, Аллаһ, әлбәттә, вәгъдәсенә хыйлафлык кылмыйдыр. Сез Аллаһ хакында белмәгәнне сөйләсезме?".

2|81|Бәлки бер кеше фәхеш вә хәрәм эшләргә кәсеп итсә һәм ул кешене хаталыклары чырнап алса, андый кешеләр, әлбәттә, үт әһәлләргә, алар анда мәңгә калырлар.

2|82|Әмма иман китереп, изгә гамәлләргә кылган хак мәэминнәр жәннәт әһәлләргә, алар анда мәңгә калырлар.

2|83|Янә ягъкуб балаларыннан гәһед алдык: "миңа гына гыйбадәт кылыгыз, ата-анага, мәселман булган якын кардәшләргә, ятимнәргә, мескеннәргә изгелек итегез! Кешеләргә яхшы сүзләр сөйләгез, намазларыгызны вакытында үтәгез, һәм зәкәт садакаларыгызны бирегез!" – дип. Соңыннан Аллаһуга биргән гәһедегездән аерылдыгыз, мәгәр бик азларыгыз гәһеден саклап калды. Шулай итеп, сез Аллаһудан баш тартучысыз.

2|84|Ий ягъкуб балалары! Сугышып каныгызны түкмәгез, явызлык белән бер-берегезне йортларыгыздан чыгармагыз дип сездән гәһед алган вакытыбызны да хәтерләгез! Үзегез бу гәһедне кабул иттегез һәм шәһадәт бирдегез.

2|85|Ий, ягъкуб балалары! Гәһедләрегезне бозып, бер-берегезне үтерәсез һәм үзегездән булган бер жәмәгәтне йортлардан куып чыгарасыз. Бу хәрәм булган эшләрдә, шәригәткә хилаф юл һәм дошманлык белән залимнәргә ярдәм итәсез. Әгәр сезгә әсирләр килсә, аларны мал биреп азат итегез дип тә сездән гәһед алдык. Мал биреп аларны азат итегез! Әмма гаепсез кешеләргә йортларыннан куып чыгару сезгә хәрәм ителде. Сез Аллаһ китабының кайбер аятләренә ышанып, кайбер аятләрен инкяр итәсезме? Сөзләрдән бу эшне эшләүчеләрнең жәзасы дөньяда хурлыкка төшүдәр, ахирәттә гәзабның катырагына кайтудыр. Аллаһ, сезнең кылган эшләрегездән гафил түгел.

2|86|Югарыда зекер ителгән кешеләр, ахирәтне дөньяга саттылар, ягъни дөньяны гына кәсеп итеп ахирәттә кул селтәделәр. Аларга ахирәттә гәзаб жиңеләйтелмәс, һәм аларга

2|87|шиксез, Мусага Тәүратны бирдек һәм аның эзеннән башка пәйгамбәрләрне аңа иярттек, һәм Мәрьям углы Гыйсага ислам динен өйрәтүче Инжилне бирдек, һәм Гыйсаны Җәбраил фәрештә белән куәтләдек. Күңелләрегез сөймәгән гадел хөкемнәр белән сезгә пәйгамбәр килсә, тәкәбберләндегез, пәйгамбәрләрнең кайберләренә ышанмадыгыз, кайберләрен үтердегез. (Мисал: Зәкәрия һәм Яхъяны).

2|88|Яһүдләр мактанып әйттеләр: "Безнең күңелебез белем савыты", – дип. Аларның күңелләре белем савыты түгел, бәлки ахмаклык савытыдыр, шуның өчен хакны инкяр иттеләр. Аллаһ аларны көферлекләре өчен ләгънәт кылды. Инде алардан мәэминнәр өз булыр.

2|89|Һәм килгән вакытта ул яһүдләргә Аллаһудан Коръән дәрәсләп, алар кулларында булган Тәүратны инкяр иттеләр. Үзләре Коръән иңмәс борын: "Ий Раббыбыз! Кәфер булган дошманнарыбызны жинү өчен Мухәммәд г-м хөрмәтенә безгә ярдәм бир", – дияләр иде. Әмма Мухәммәд Гәләһнис-сәләм аларга ачык дәлилләр белән килгәч, аны пәйгамбәр дип танымадылар, инкяр иттеләр. Аллаһуга, Коръәнгә яки пәйгамбәргә ышанмаган кешеләрне Аллаһу тәгалә ләгънәт кыладыр.

2|90|Аллаһу тәгаләнең, үзе теләгән бәндәсенә фазлы рәхмәте белән Коръән индерүенә хөсәдләнеп, Коръәнне инкяр итү көферлегенә үзләрен алыштырулары нинди яман алыштырудыр. Ул яһүдләр бер ачудан икенче ачуга кайттылар. Ягъни, Гыйсаны инкяр итеп, Аллаһуны бер ачуландырдылар, Мухәммәд г-мне һәм Коръәнне инкяр итеп, икенче мәртәбә Аллаһуны ачуландырдылар. Коръәнне инкяр итүче көферләргә гәзаб бик каты булачак.

2|91|Яһүдләргә Аллаһ индергән Коръәнгә ышаныгыз дигәндә, үзезгә индерелгән Тәүратка ышаныгыз, диләр. Аларындагы Коръәнгә ышанмыйлар, ул Коръән хак булса да һәм кулларындагы Тәүратны тәсдыйклаучы булса да. Әгәр үзегез әйткәнчә, Тәүратка ышанып, аның белән гамәл кылучылардан булсагыз, Мухәммәд г-м килгәнче ни өчен Аллаһуның пәйгамбәрләрен үтердегез?

2|92|шиксез, Муса сезгә ислам динен өйрәтүче, Аллаһ хөкемнәрен ачык баян итүче Тәүрат белән килде. Ә сез Муса, Тур тавына киткәч, бозауга гыйбадәт кылдыгыз, шуның өчен сез залиммәрсез.

2|93|Бабаларыгыздан Тәүрат белән гамәл кылырга гәһед алган вакытыбызны да хәтерләгез! Өстегезгә Тур тавын күтәреп, үзегезгә бирелгән Тәүратны алыгыз һәм аның белән ныклап гамәл кылыгыз, вә Тәүраттагы Аллаһ хөкемнәрен ишетеп, кабул итегез, дидек. Яһүдләр: "Ишеттек әммә ишеткән белән гамәл кылмыйча Аллаһуга гасый булдык", – диделәр. Янә аларның күңелләренә бозау мәхәббәте сеңеште, көферлекләренә жәза өчен, ягъни Аллаһудан гәзаб алыр өчен, бозауга табындылар. Әгәр мәэмин булсагыз, нинди яман иманыгыз, бу яман иманыгыз сезне Аллаһуга итәгать итмәскә, вә бозауга табынырга боерадыр. "Әгәр иманыгыз хак булса, бу кабәхәт эшне эшләмәгән булыр идегез", – дип әйт аларга.

2|94|Әйт: "Әгәр жәннәт ялгыз сезгә генә тиешле булса, Аллаһ каршында, Аллаһудан үлем сорагыз! Сүзегез вә эшегез дәрәс булса".

2|95|Әлбәттә, алар эшләгән явыз эшләренә газаныннан куркып, Аллаһудан үлемне мәңгә сорамаслар. Аллаһ залиммәренә эшен бик яхшы белә.

2|96|Ий Мухәммәд г-м, дөнья тереклегенә кешеләрнең комсызлагын, әлбәттә, яһүдләрен табарсың, һәм мәшриктә аларны катырак мәшрик табарсың. Бер яһүд дөньяда мең ел яшәүне телидер. Ләкин ул яһүдиең дөньяда мең ел яшәве Аллаһ газаныннан аны ерак кылуы түгелдер. Аллаһ аларның кылган эшләрен күрүче.

2|97|Ий Мухәммәд г-м әйт: "Кем Җәбраил фәрештәгә дошман булса, ул Аллаһу тәгаләгә дә дошмандыр". Җәбраил Коръәнне Аллаһ әмере белән синең күңеленә индерде. Коръән Тәүрат вә Инжилнең хаклыгын тәсдыйклаучы һәм туры юлга күндерүче, вә мәэминнәрне жәннәт белән шатландыручы. (Гүмәр разияллаһу гәнһу, яһүдләрдән: "Ник Мухәммәдкә ышанмыйсыз?" – дип сорады. Алар: "Без Җәбраилгә дошманбыз, Мухәммәдкә вәхийны ул алып килде, шуның өчен Мухәммәдкә ышанмыйбыз", – диделәр.

2|98|Бер кеше Аллаһуга һәм Аның фәрештәләренә, пәйгамбәрләренә, Җәбраилгә һәм Микәилгә дошман булса, ул кеше көфердер. Аллаһ, әлбәттә, көферләргә дошмандыр.

2|99|Ий Мухәммәд г-м, шиксез, Без сиңа һәр нәрсәне ачык аңлатучы аятләренә индердек. Ул аятләренә вәһдансыз фәсык кешеләр генә инкяр итәләр.

2|100|Янә яһүдләр Тәүрат белән гамәл кылырга Аллаһуга гәһед бирсәләр, алардан бер таифә ул гәһедне ташлады. Бәлки яһүдләренә күберәгә иман китермәс булды.

2|101|Һәм алар янына Аллаһудан рәсүл килгәч, үзләрендәгә Тәүрат китабын дәрәсләп, китаб җибәрелгән адәмнәрдән, ягъни яһүдләрдән бер таифә Аллаһ китабы – Тәүрат вә Инжилне артларына ташладылар, бәлки аларны белмәс булдылар.

2|102|Яһүдләр, Сәләйман пәйгамбәрдән соң шайтаннарның сыхыр белемен өйрәтүләренә дә иярделәр. (Шайтаннар сыхыр китабын язып, Сәләйман г-м тәхет астына куйдылар.

Сөләйман үлгәч, бер шайтан кеше сурәтендә килеп: "Әгәр Сөләйман г-м калдырган мирасын белергә теләсәгез, тәхет астын карагыз", – диде. Чыннан да, тәхет астыннан бер китап табып алдылар, ул китапта сихыр белеме язылган иде. Яһүдләрнең галимнәре:

"Аллаһ сакласын, бу китапка иярә күрмәгез, бу китап Сөләйман китабы түгел, ләкин бу шайтан эше", – диделәр. Әмма яһүдләрнең наданнары бу Сөләйман г-мнән калган китап дип, сихырны кабул иттеләр). Сөләйман г-м кәфер булмады, ягъни ул сихыр белән шөгыльләнмәде һәм сихыр китабын язмады, әгәр бу эшләрне эшләгән булса, әлбәттә, кәфер булып иде. Шайтаннар кәфер булдылар, чөнки сихыр китабын алар язды һәм кешеләргә өйрәттеләр. Бабил шәһәрндә һарут вә Марут исемле ике фәрештәгә иңдерелгән сихырны да шайтаннар кешеләргә өйрәттеләр. Әмма бу ике фәрештә өйрәтмәделәр сихырны һичкемгә, яки өйрәтсәләр, әйттеләр: "Дәреслектә без сезгә фетнәбез, Аллаһ безне жибәрде сихыр белән сезне сынар өчен, әгәр сихыр белән шөгыльләнсәгез кәфер булырсыз. Сихырны өйрәтеп һәм аның белән эш кылып, кәфер булмагыз" – дип. Фәкать кәфер булудан курыкмаган җеннәр, ир белән хатын арасын боза торган сихырны шул ике фәрештәдән өйрәнделәр. Ул сихырчылар, сихырлары белән һичкемгә зарар итүче түгелләр, мәгәр Аллаһ тәгалә теләге белән генә зарар итәрләр. Яһүдләр дә зарар итә торган, һич файдасыз булган сихырны өйрәнделәр. Шиксез, алар белделәр: Тәүратта укып, сихыр белән шөгыльләнгән кешегә ахирәттә Аллаһудан гәзабтан башка һичнәрсә юклығын. Ул сихырчыларның үзләрен сихырга сатулары нинди яман сәүдә, ягъни җәннәтне биреп җәннәнмәне алдылар, әгәр белсәләр.

2|103|Әгәр яһүдләр, Коръәнгә ышанып, аның белән гамәл кылсалар һәм сихырны ташласалар, әлбәттә, Аллаһудан биреләчәк нигъмәтләр алар өчен хәерле, әгәр аңласалар. 2|104|Ий мәэминнәр! Мухәммәд г-мгә: "Рагинә", – дип әйтмәгез, бәлки: "Безгә рәхмәт карау илә карагыл", – дип әйтегез һәм аның сүзләренә колак салыгыз! Бит Аллаһуга яки пәйгамбәргә киреләнеп кәфер булган кешеләргәдер каты гәзаб. (Сахәбәләр, Мухәммәд г-мгә безләренә һидияттә уңышка ирештер дигән мәгънәдә "рагинә" дип әйтә торган булганнар. Ул сүз яһүд телендә "ахмак" мәгънәсендә булып, сахәбәләрдән бу сүзне яһүдләр ишеткәч, Мухәммәдне сүгәргә сәбәп булды дип шатланганнар. Шуннан соң Аллаһ бу сүзгә әйтүдән Сахәбәләргә тыйды.),

2|105|Ий мәэминнәр! Раббыгыздан сезгә хәерле аятләргә иңевен кәферләр һәм мәшрикләр һич тә яратмыйлар. Аллаһ, үзе теләгән бәндәләренә рәхмәт кылып, Ул үзенә итагать иткәнәргә олуг фазыйләт иясә.

2|106|Әгәр кайбер аятләргә хөкемнәрен үзгәртсәк яки оныттырсак, ул аятләргә охшашлы аятләргә яки яхшыракны бирербез. Әллә белмисеңме Аллаһуның һәр нәрсәгә көчә житкәнән?

2|107|Әллә белмисеңме жир һәм күкләр байлыгы шиксез Аллаһу тәгаләнеке икәнлеген? Бит Аллаһудан башка сезгә кирәк нәрсәләрегезне бирүче вәли һәм ярдәмче юк.

2|108|Ий кешеләр! Аллаһуга иман китермәк өчен безгә Аллаһуны күрсәт дип пәйгамбәрдән сорамакчы буласызмы? Әүвәлдә Муса г-мнән кавеме сораган кебек. Бер кеше иманны кәфергә алыштырса, ул кеше, шиксез, туры юлдан адашты.

2|109|Китабий кәферләргә күберәгә сезнең, иман китергәннән соң кәферлеккә кайтувыгызны телиләр, сезгә хөсәдлекләре булганы өчен вә ул кәферләргә Тәүратта Мухәммәд г-мнәң дине хак икәнлегә ачыкланганнан соң. Гафу итегез һәм яхшылык белән киселегез шул кәферләрдән, Аллаһ үзе хөкем иткәнчә.

2|110|Ий мәэминнәр, намазларыгызны вакытында үтәгез һәм зәкәт садакаларыгызны бирегез! Ахирәт өчен үз файдагызга кылган изге гамәлләрегезнең әжерен Аллаһ хозурында табарсыз. Аллаһ сезнең кылган гамәлләрегезне, әлбәттә, күрүче.

2|111|Яһүдләр һәм насаралар әйтәләр: "Җәннәткә һичкем кермәс, мәгәр яһүдләр яки насаралар керер", – дип. Әмма аларның бу сүзләре – алдана торган бушка өметләнүдер. Әгәр җәннәткә без генә керәбез дигән сүзегез дәрес булса, дәлилләрегезне китерегез! Бу сүзләргә Аллаһ әйттеме?

2|112|Бер кеше йөзен Аллаһуга тәслим кылса, ягъни Аллаһуның барча хөкемнәренә риза булып, бөтен вәһүден Аллаһуга тапшырса, һәм яхшылыкны, изге гамәлләрне кылучы булса, аның әжере Раббысы хозурында, аларга ахирәттә курку һәм көенү булмас.

2|113|Яһүд әйтте: "Насара хак диндә түгел", – дип. Насара әйтте: "Яһүд хак диндә түгел", – дип. Үзләре Аллаһ китабын укылар, ләкин Аллаһ хөкемнәрен бозып, диннәрен батыл кылдылар. (Коръән белән гамәл кылмаган бидғәтьчеләр дә нәкъ мәшрикләр әйткән сүзгә әйтәләр. Ягъни, Коръән дәлилләре белән генә дин тотучы, хак мәэминнәргә яманлыктар, аларның дине дәрес түгел диләр). Аллаһ аларның хыйлафлык кылган сүзләргә вә гамәлләргә белән кыямәт көнне араларында хөкем итәр.

2|114|Аллаһ хөкемнәре йөрәп торган, Коръәннән вәгазь сөйләнеп Ислам тәрбиясе бирелә торган мәсҗидләрдә Аллаһуга гыйбадәт кылудан, Коръәндәге Аллаһ хөкемнәрен сөйләүдән хак мәэминнәргә тыйган һәм шундый мәсҗидләргә юк итәргә тырышкан, фәсык хәтле залим

кеше булырмы? Ул залимнәргә хакыйкый Аллаһ мәсҗидләренә керү насыйп булмады, мәгәр куркучы хәлдә керерләр. Ягъни мәселманнар ирекле һәм көчле булганда, ул залимнәр мәселманнардан куркып, яшеренеп кенә керерләр. Аларга дөньяда ләгънәт, ахирәттә олугъ гәзабдыр. (Аллаһ хөкемнәре йөрегән вә Коръән белән гамәл кыла торган мәсҗидләр генә Аллаһ мәсҗидедер. Аллаһу тәгалә мәсҗидләрендә кәфер хөкеме йөрергә тиеш түгел. Мәсҗидтә кем хөкеме йөресә, шул затка сәждә кылу буладыр. Димәк, кәфер хөкеме йөресә, кәфергә сәждә кылу буладыр. Раббым сакла!).

2|115|Кояш чыга торган һәм кояш бата торган тарафта, әлбәттә, Аллаһу тәгаләнекедер. Күчелегез Аллаһуда булса, кайсы якка юнәлсәгез дә, Аллаһ ризасын табарсыз. Бит Аллаһ рәхмәт кылуда киңлек иясә һәм күңелләренә белүче. (Намаздан башка булган зекерләрдә һәм изге эшләренә кылганда, кыйблага юнәлү ләзем түгел. Сәфәрдә булганда томан яки болыт булу сәбәбле кыйбла табылмаса, күңел кайсы якны кыйбла дип тапса, шунда юнәлеп намаз уку ләзем буладыр).

2|116|Яһүдләр һәм насаралар әйттеләр: "Аллаһ бала тудырды", – дип. Аллаһ бала тудыру кимчелегеннән пакъ, жирдә һәм күкләрдә булган барча мәхлук аныкы. Барчасы да Аллаһуга итагать итәләр һәм Аңа гына гыйбадәт кылалар. (Яһүдләр Гозәерне Аллаһуның угълы диләр, насаралар Гыйсаны Аллаһуның угълы диләр, фәрештәләренә Аллаһуның кызлары диләр. Аларның бу сүзләре иң зур ялган сүзләрдәр).

2|117|Аллаһу тәгалә үзенәң кодрәте белән күкләренә һәм жирне төзүче. Әгәр Аллаһ бернәрсәне төзәргә теләсә: "Бар бул", – дип әйтер, шунда ук төзелеп бар булыр.

2|118|Аллаһуны танымаган ахмаклар әйттеләр: Аллаһ безнең белән сөйләшсә иде, яки берәр галәмәт күрсәтсә иде, шуннан соң Аллаһуга иман китерер идек", – дип. Әүвәлге ахмак кавем дә боларның кеби сүз әйтте, ягъни Муса г-мнән безгә Аллаһуны күрсәт, диделәр. Аларның күңелләре бер-берсенекенә охшады. Дәреслектә, Без аятьләребезне ачык бәян кылдык, һәрвакыт хаклыкта булган кавем өчен.

2|119|Шиксез, Без сине хак дин белән жибәрдек. Коръән белән гамәл кылучыларны жәннәт белән шатландыручы һәм аның белән гамәл кылмаучыларны жәһәннәм гәзабы белән куркытучы итеп. Син жәһәннәм әһелләре өчен соралмыш булмассың, ягъни алар өчен җавап бирмәссең.

2|120|Яһүдләр һәм насаралар синнән һич риза булмасын, аларга ияреп, диннәренә кергәнәң чаклы. Син аларга әйт: "Диндә Аллаһ һидәйте генә һидәйтдәр". Сиңа барча дәлилләр килгәннән соң мәшрикләренә һәм бидәгәтчеләренә нәфесләре теләгән нәрсәләргә иярсәң, газабымнан котылу өчен Аллаһудан башка якын зат һәм ярдәмче тапмассың.

2|121|Без китап биргән кешеләр, Аллаһ китабын хак уку белән укылар, һәр сүзенә ышанып гамәл кылалар, алар хак мәэминнәр. Аллаһ китабына ышанмаучылар һәлак булучылар.

2|122|Ий Ягъкуб балалары! Мин сезгә биргән нигъмәтләремне һәм фазыйләттә сезне бөтен дөнья кешеләреннән артык кылганымны хәтерләгез!

2|123|Куркыгыз кыямәт көненнән! Ул көндә бер кешегә икенче кеше өчен җәза кылынмас, ул көндә гәзабтан котылу өчен берәр нәрсә бирим дисә кабул ителмәс, ул көндә шәфәгать итәргә теләгән кеше шәфәгать итә алмас, һәм аларга ярдәмче дә булмас.

2|124|Янә Ибраһим пәйгамбәрнең эшләрен хәтерләгез! Раббысы Ибраһимны боерган эшләр белән сынады. Ибраһим г-м йөкләтелгән эшләренә үтәгәч, Аллаһ әйтте: "Ий Ибраһим! Мин сине кешеләргә Имам итеп билгеләдем". Ибраһим г-м әйтте: "Ий Раббым! Нәселемне дә Имамнар кыл!" Аллаһ әйтте: "Имам кылыр өчен булган вәгдәм залимнәргә ирешмәс". Чөнки Ибраһим г-м нәселеннән Имам булырга яраклы изге кешеләрдә булган, һәм яраксыз залимнәре дә булган. (Түбәндәге эшләр Ибраһим г-мнең сөннәт гамәлләредер: Мисвәк кулланмак, госелдә тамакка су алып гаргара кылмак, борын эченә су алмак, мыек кисмәк, сакал тарамак, тырнак кисмәк, гаурәт төкләрен кырмак, ир баланы сөннәтләмәк, истинжә кылмак, култык төген кырмак. Бу эшләренә һәр мәселман эшләргә бурычлы).

2|125|Янә хәтерләгез! Кәгъбатулланы кешеләргә кайтачак урын итеп кылдык. (Бөтен дөньядан мәселманнар анда барып һәр елны хәҗ гамәлләрен үтиләр.) Шулай үк Кәгъбатулланы кешеләргә имин урын итеп кылдык. Инде Ибраһим г-м аяк баскан урынны намаз укый торган урын итеп алыгыз! Ягъни Кәгъба әйләнәсендә намаз укыгыз. Ибраһим г-м белән Исмәгыйль г-мгә әмер кылдык: "Хәҗ кылучылар, вә Мәккәдә торучылар һәм кәгъба әйләнәсендә намаз укучылар өчен минем өем-Кәгъбаны сынымнардан, батыл диннән, бидәгәт гамәлләрдән һәм нәжесләрдән пакълагыз!" – дип.

2|126|Янә хәтерләгез Ибраһим г-мнең әйткәннән: "Ий Раббым, бу Мәккә шәһәрен имин кыл һәм Аллаһуга вә ахирәт көненә ышанучыларны төрле жимешләр белән ризыкландыр". Аллаһ әйтте: "Мәккә кешеләрнең кәферләрен дә ризыкландырырмын, ләкин Мин аларны аз гына файдаландырырмын, соңра аларны ахирәттә ут газабына кайтарырмын". Нинди яман кайтарылачак урын!

2|127|Ибраһим илә Исмәгыйль Кәгъбатулланың нигезен күтәргәч: "Ий Раббыбыз! Эшебезне кабул ит! Син ишетүче һәм күңелләренә белүчесең", – дип дога кылдылар.

2|128|Ий Раббыбыз! Икебезне дә үзеңә итагать итүче мәселманнардан кыл һәм нәселебездән дә мәселман булган җәмәгатьне насып ит һәм безгә хаж гамәлләрен өйрәт вә тәүбәләребезне кабул итеп гәнаһларыбызны гафу ит! Син, әлбәттә, тәүбәләрне кабул итүче, рәхимлесең.

2|129|Ий Раббыбыз! Бездән соң нәселебезгә үзләре арасыннан пәйгамбәр күндер! Ул пәйгамбәр өйрәтер аларга Синең китабыңны һәм ислам диненең бөтен хөкемнәрен һәм пакъләр аларны мәшриклектән, бидәгать гамәлләрдән һәм хәрәм нәҗесләрдән. Ий Раббыбыз! Шиксез Сиңа тиңдәш юк, көч-кодирәт иясесең һәм һәр эшне мәслихәтче кылучысың.

2|130|Ибраһим г-м тоткан ислам диненнән һичкем баш тартмас, мәгәр үз-үзенә ахмаклык кылган җәһил кеше генә баш тартыр. Шиксез, Ибраһим г-мне үзебез дөньяда имамга һәм пәйгамбәрлеккә сайладык, һәм ул ахирәттә изгеләр белән җәннәттә булыр.

2|131|Ибраһим г-мгә Раббысы әйтте: "Аллаһуга итагать итеп чын мәселман бул!" Ибраһим г-м әйтте: "Бөтен галәмнәре тәрбияләүче Аллаһуга итагать итеп чын мәселман булдым", – дип.

2|132|Ибраһим г-м угылларына васыять әйтте һәм әмер бирде: "Ий угылларым, шиксез, Аллаһ сезгә ислам динен ирекле итте. Дәрәс һәм ныклап Аллаһ динен тотыгыз! Динегез була торып, кәфер булмагыз, мәселман булып яшәп, мәселман булып үлегез!" Ягъкуб г-мдә угылларына шул ук сүзләргә әйтте. Яһүдләр исә Ягъкуб безгә: "Яһүдлекне ташламагыз, дип әйтте", – диделәр. (Түбәндәге аять шул хакта инде).

2|133|Ий яһүдләр! Ягъкуб пәйгамбәр үләр алдында сез аның янында идегезме? Ул сезгә сез әйткән сүзләргә әйттеме? Юк, әйтмәде. Менә ул угылларын җыеп әйтте: "Мин үлгәннән соң нәрсәгә гыйбәдәт кылырсыз?" Угыллары әйтте: "Син үлгәч Синең Иләһеңә, вә аталарың – Ибраһим, Исмагыйль, Исхакларның Иләһәсенә гыйбәдәт кылырбыз, Ул Аллаһ – тиңдәше юк, бер генә Иләһедер. Без Аңа буйсынучы мәселманнарбыз".

2|134|Зекер ителгән пәйгамбәрләр һәм аларның өммәтләре дөньядан үтеп киттеләр, кәсеп иткән сәваблары һәм гәнаһлары үзләренә. Сезнең дә кәсеп иткән сәвабларыгыз һәм гәнаһларыгыз үзегезгәдер. Аларның эшләгән эшләреннән соралмассыз.

2|135|Яһүдләр әйтте: "Яһүд булыгыз, туры юлга күнәрсез", – дип. Насаралар әйттеләр: "Насара булыгыз, туры юлга күнәрсез" – дип. Син аларга әйт: "Туры юл яһүд динендә дә түгел, насара динендә дә түгел. Шиксез, туры юл – Ибраһим г-м тоткан дин, ул батылдан хакка авышты һәм ул мәшрикләрдән дә булмады. Әлбәттә аның дине хак, аның диненә ияреgez!"

2|136|Ий мәэминнәр әйтеgez: "Аллаһуга һәм үзебезгә индерелгән Коръәнгә һәм Ибраһим, Исмагыйль, Исхак, Ягъкуб пәйгамбәрләргә индерелгән вәхийгә, аларның балаларына индерелгән вәхийгә, Мусага индерелгән Тәүратка һәм дә барча пәйгамбәрләргә индерелгән вәхийләргә ышандык, пәйгамбәрләргә берсен икенчесеннән аермыйбыз, барчасына бертиgez ышанабыз, һәм Аллаһуга итагать итеп, мәселман булабыз", – дип.

2|137|Әгәр яһүд һәм насара, сезнең кебек пәйгамбәрләргә дә, китапларга да, барчасына ышанып, Коръән белән гамәл кылсалар иде, әлбәттә, туры юлга күнелер иделәр. Әгәр бу эшләрдән баш тартсалар, ул вакытта алар, әлбәттә, адашмакталар. Коръән белән гамәл кылучы кешеләрнең һидияттә икәнлекләрен һәм Коръән белән гамәл кылмаучы кешеләрнең адашканлыкларын ачыклау, сиңа ярдәм бирергә Аллаһ үзе җитәдер. Ул ишетүче һәм белүче.

2|138|Коръән хөкемнәре Аллаһ динедер, шул дингә кереgez! Аллаһ диненнән күркәмрәк дин булырмы? Шулай булгач, Аллаһ динен кабул итеgez, һәм Аллаһуга гына гыйбадәт кылабыз һәм Аңа гына итагать итәбез, диеgez!

2|139|Янә, ий сез яһүдләр вә насаралар һәм бидәгәтче мәселманнар! Аллаһ хөкемнәре хакында безнең белән тартышасызмы? Батыл гамәлләреgezне, ялган дәлилләреgezне дәрәс димәкче буласызмы? Бит Аллаһ сезнең да, безнең дә Раббыбыз. Без Коръән белән гамәл кылсак, файдасы үзебезгә булыр. Сез Коръән белән гамәл кылмасагыз, зарары үзегезгә булыр. Без Аллаһуга гыйбәдәт кылуда һәм Коръән белән гамәл кылуда ихласбыз.

2|140|Әйә, сез әйтәсезме: "Ибраһим, Исмагыйль, Исхак, Ягъкуб һәм башка пәйгамбәрләр яһүд динендә яки насара динендә иделәр", – дип? Син аларга әйт: "Пәйгамбәрләрнең кайсы диндә булганлыкларын сезме белүчерәк, яки Аллаһ белүчерәкме? Пәйгамбәрләр хакында белгән нәрсәсен Аллаһудан яшереп маташкан кеше хәтле залим кеше булырмы? Бит Аллаһ сезнең кылган эшләреgezдән һич гафил түгел".

2|141|Зекер ителгән пәйгамбәрләр һәм аларның өммәтләре дөньядан үтеп киттеләр. Кәсеп иткән сәваблары һәм гәнаһлары үзләренәдер. Сезнең дә кәсеп иткән сәвабларыгыз һәм гәнаһларыгыз үзегезгәдер. Аларның кылган эшләреннән ахирәттә сез соралмассыз.

2|142|Кешеләрнең надан ахмаклары әйтерләр: "Мәселманнарны нәрсә мәҗбүр итте кыйблаларын ташлап башка тарафка юнәлгә?" Чөнки Мухәммәд г-м Мәдинәгә күчкәч, сигез ай мәсҗид Әкәсага юнәлеп намаз укыдылар. Соңннан Аллаһудан әмер булды, мәсҗид Хәрәмга юнәлеп укырга. Бу хәлне мәшрикләр белгәч: "Мухәммәд кыйбласын ташлады, диненнән чыкты", – диделәр. Кояш чыгыш тарафы да, кояш батыш тарафы да Аллаһу

тәгаләнекедер. Аллаһ, үзе теләгән бәндәсен туры юлга күндерер.

2|143|Ий Мухәммәд өммәте сезне хак кыйблага күндергәнебез кебек, сезне гадел, туры җәмәгать кылдык, бу эшегез белән бөтен дөнья кешеләренә шаһид булуыгыз өчен, һәм Мухәммәд г-мдә сезнең хаклыкта булуыгызга шаһит булсын өчен. Ий Мухәммәд г-м, авыштырмадык сине әүвәлге кыйблаң мәсҗид Әхсәдан мәсҗид Хәрәмга, мәгәр авыштырдык белмәк өчен, шул вакытта кем пәйгамбәргә риза булып ияер, кем риза булмыйча диненнән чыгар. Шиксез, кыйбланы алыштыру авыр булды иманы загыф кешеләргә, хәттә кайберләре диннән чыгып, кәфер булдылар. Кыйбла алышынгач, яһүдләр әйттеләр: "Мәсҗид Әхсәга юнәлеп укыган намазларыгыз юкка чыкты", – дип. Аллаһ әйтте: "Аллаһ сезнең иманыгызны һәм савабыгызны югалтыр булмады". Дәрәсләктә, Аллаһ кешеләргә рәхмәт кылучы, аларны кызганучы.

2|144|Әлбәттә, күрәбез, ий Мухәммәд г-м, йөзеңне күккә күтәрәп торуыңны. (Мухәммәд г-м кыйбла үзгәрмәс борын ук, Ибраһим г-м тәзегән кәгъбаттулланы кыйбла булуын тели иде. Шул хакта Җәбраилгә Аллаһ белән сөйләш дигән иде, Җәбраил сөйләшәргә вәгъдә биреп китте. Шуннан соң күккә карап Җәбраилне көтәр булды). Әлбәттә, сине үзең теләгән кәгъбаттуллага юнәлдәребез. Менә хәзер йөзеңне юнәлдер мәсҗид Хәрәм эчендәге Кәгъбаттуллага! Кайда гына булсагыз да йөзләрегезне Кәгъбаттуллага юнәлдереgez! Китап әһелләре яһүд һәм насара, әлбәттә, беләләр Кәгъбаттулланың Аллаһ тарафыннан кыйбла ителгәнлеген. Аллаһ аларның эшләгән эшләреннән гафил түгел.

2|145|Ий Мухәммәд г-м, китаби көфәрләргә кыйбла хакында Коръәннән бөтен дәлилләргә китерсәң дә, алар һаман да синең кыйблаңа иярмәсләр, син да аларның кыйбласына иярүче түгелсәң. һәм алар да бер-берсенең кыйбаларына иярүче түгелләр. Ий Мухәммәд г-м, сиңа һәрнәрсә турында ачык дәлилләр килгәннән соң көфәрләренң, бидәгатьчә мәшрикләренң теләкләренә иярсәң, алар әйткәнчә эш кылсаң, яки аларның батыл гамәлләрен ислам диненә кертсәң, ул вакытта син залимнәрдән булырсың.

2|146|Без китап биргән – яһүд һәм насара Мухәммәд г-мне үз балаларын таныган кебек танийлар. Алардан бер фирма беләләр аның пәйгамбәр икәнлеген, ләкин хакны яшерәләр, Коръәнгә һәм пәйгамбәргә ышанмыйлар.

2|147|Хаклык Раббыңнан, ягъни Аллаһудан килгән вәхий һәммәсә хак, вәхийгә шикләнүчеләрдән булма!

2|148|Һәр милләтнең үз кыйбласы бар, һәрберсә үз кыйбласына юнәләр. Ләкин мәшрикләренң кыйбалары батыл. Әммә мәселманнарның кыйбласы хак кыйбадыр. Сез мәселманнар яхшы эштә ярышыгыз һәм алга чыгыгыз! Кайда гына булсагыз да, Аллаһ барыгызны да хөкем итәр өчен бер урынга җыяр, әлбәттә, Аллаһуның һәрнәрсәгә көчә житәдер.

2|149|Сәфәргә кайсы урыннан чыксаң да, намаз укыганда йөзеңне кәгъбаттуллага юнәлдер! Бу эш Раббыңнан хак булган әмердер, Аллаһ сезнең эшләгән эшләрегездән гафил түгел.

2|150|Сәфәргә кайсы урыннан чыксаң да, намаз укыганда йөзеңне кәгъбаттуллага юнәлдер. Кайсы урында булсагыз да, йөзләрегезне Аллаһ йорты тарафына юнәлдереgez! Сезне шелтә кылырга яһүд вә насарага урын калмасын өчен. Мәселманнар мәсҗид Әхсәга юнәлгәндә яһүдләр әйттеләр: "динебезне кабул итмәделәр, кыйблабызны кабул иттеләр", – дип. Насаралар әйтте: "Мәселманнар барча пәйгамбәрнең кыйбласы кәгъбаттулланы ташладылар", – дип. Кешеләрнең залимнәре кәгъбаттуллага юнәлмәсләр һәм сезнең белән тартышырлар, сезне төрлечә шелтә кылырлар. Алардан курыкмагыз, Миннән генә куркыгыз! кәгъбаттуллага юнәлгәң сезгә әмер бирдем ниһәйтләремне сезгә тәмам итеп бирмәк өчен. Бәлки шәкер итеп, туры юлга күнелерсез!

2|151|Без сезнең арагызга үзегез кеби бер кешене расул итеп җибәрдек. Ул расул сезгә Безнең аятьләребезне укый, сезне мәшриклек нәжесеннән пакый, Аллаһ китабын һәм хөкемнәрен өйрәтә һәм белмәгәнегезне сезгә белдерә. (Ий мәэминнәр! Бөтен дөнья кешеләрен адаштырган, аздырган талаштырган, сугыштырып, яшь, кан түктөргән һәм хак динне бозып, нурын сүндөргән кабахәт нәрсәне белү һәрбер гапыллы һәм иманлы кешегә фарыздыр. Бу кабахәт нәрсә – дөньяның гомере буена буыннан-буынга күчеп килгән бидәгәт гамәлләр. Шул бидәгәт гамәлләр тәэсире белән юк-бар нәрсәләргә табыну, мәжүсилек килеп чыккан, һәм ислам динен бозып, яһүди һәм насара диннәре килеп чыккан. Ислам динендә булган кешеләр дә, төрле мәзһәпләргә, төрле фиркаларга бүленгәннәр, шулай ук ишанмәридлек вә каберләргә сәждә эшләре, һәм багучылык, төрле хөрәфәт, ырым зәһмәтләре бөтен дөньяга жәелгән. Төрле усал кешеләр, дөнья дәрәжәсенә ирешмәк вә дөнья малын ауламак өчен бидәгәт гамәлләргә кармак вә капкан итеп кулланмакталар. Ачык авыз гафилләр исә, шул усалларга малларын да, иманнарын да биреп, буш калалар. Бу һәлакәтлектән котылырга юл фәтһат бер генә. Ул – Коръән юлыдыр. Коръән белән тәрбияләнмиң, аның хөкемнәрен үтәмиң һәм Коръән күрсәткән юлдан гына бармыйча, ничкем һәлакәтлектән котыла алмас!)

2|152|Ислам дине сезгә биргән нигъмәтләремнең иң зурысы, шөкер йөзеннән Мине зекер итегез! Коръән белән вәгазьләнегез, әмерләрен үтәгез, тыйганнарыннан тыелыгыз, шуны башкаларга да ирештерегез! Мине зекердән куймагыз, нигъмәтләремне онытмагыз, шулай булсагыз, Мин дә сезне дөнья һәм ахирәт рәхмәтемә алырмын. Нигъмәтләремә шөкер итүдән баш тартып, көферлек кылмагыз!

2|153|Ий мәэминнәр! Дөньяда һидәятле, ахирәттә җәннәтле булу өчен көрәшүегездә Аллаһудан ярдәм сорагыз – тормыш вә дин юлындагы төрле авырлыкларга сабыр итеп, чыдамлы булу белән һәм намазларыгызны вакытында үтәү белән. Шиксез, Аллаһ чыдамлы мәэминнәр белән бергә.

2|154|Сез Аллаһ юлында сугышып шәһид булган мәэминнәрне: "Үлекләр", – дип әйтмәгез! Бәлки алар Аллаһ хозурында терекләрдер, ләкин сез сизмисез.

2|155|Ий мәэминнәр! Без сезне, әлбәттә, сыныйбыз куркынычлардан бер куркыныч биреп, ачлык биреп, малларыгызны киметеп, сәләмәтлекләрегездә киметеп, кетмәгәндә якыннарыгызны үтереп, игеннәрегездә һәм бакча җимешләрегездә киметеп. Аллаһудан сынап өчен бирелгән төрле авырлыкларга риза булып һаман Аллаһ юлыннан баручы чыдамлы мәэминнәрне Аллаһуның рәхмәте вә җәннәте белән шатландыр!

2|156|Ул чыдамлы мәэминнәргә бер кайгы килсә: "Без, әлбәттә, Аллаһ бәндәләре һәм хөкемгә Аллаһуга кайтучыларбыз, шуның өчен Аллаһ биргән казаларга сабыр итебез", – диләр.

2|157|Бәлә-казаларга риза булып, сабыр итүче мәэминнәргә Раббыларынан гафу итмәк һәм рәхмәт кылмактыр. Шуның белән бергә алар туры юлга күнүчеләр.

2|158|Сафа һәм Мәрвә таулары, әлбәттә, Аллаһуга гыйбадәт кыла торган урыннарның билгеләредер. Берәү, Кәгъбаттулланы таваф кылып, хаж гамәлләрен үтәсә, яки нәфел-хаж кылса, ул кешегә гәнаһ юктыр Сафа һәм Мәрвә тауларын таваф кылуда. Ягъни, фарыз хажга хәтле яки хаждән соң шул тауларны таваф кылучыга гәнаһ юк, әлбәттә, сәваб бар. Берәү фарыз хажда бу тауларны таваф кылганнан соң янә нәфел тавафны кылса, шиксез, Аллаһ әҗерен бирүче һәм белүчедер.

2|159|Шиксез, явыз галимнәр Без иңдергән ачык аңлатмаларны һәм туры юлны кешеләрдән яшерәләр, Коръәндә кешеләр өчен һәр нәрсәне ачык бәян кылганыбыздан соң. Аларны Аллаһ ләгънәт кыла һәм барча ләгънәт кылучылар ләгънәт кылалар.

2|160|Әгәр тәүбә итсәләр, Коръән белән гамәл кылып төзәлсәләр, һәр яшергән яки үзгәрткән аятләренә дәрәсләп кешеләргә ирештерсәләр, шул вакытта тәүбәләрен кабул итеп, гәнаһларын гафу итәрмен. Әлбәттә, Мин тәүбәне кабул итүче, рәхимле.

2|161|Коръән белән гамәл кылмыйча көфер булган кешеләр – тәүбә итмичә, Коръәнгә кайтмыйча, көфер хәлләрендә үлделәр. Аларгадыр Аллаһуның ләгънәте һәм фәрештәләренең һәм барча кешеләренең ләгънәте!

2|162|Алар – Гәзабта, ләгънәт астында мәңге калырлар, алардан Гәзаб җиңеләйтелмәс һәм аларга рәхмәт карау белән булмас.

2|163|Ий кешеләр! Сезнең иләһегезнең тиндәше юк – бер генә иләһедер. Ул – Аллаһ барча барлыкка рәхимле.

2|164|Җир һәм күкләренең төзелешендә, тән белән көннең бер-берсенә каршы булуларында, кешеләргә кирәк нәрсәләренә күтәреп диңгезләрдә корабларның йөрүендә, күктән яңгыр яудырып, Аллаһу тәгаләнең үлгән җирне тергезүендә, җир өстендә һәртөрле хайваннарны халык кылуында, җилне һәм җир белән күк арасында болытны йөртүендә, әлбәттә, Аллаһуның барлыгына һәм берлегенә иман китерү өчен шиксез ачык дәлилләр бар.

2|165|Аллаһудан башканы Аллаһ тотучы мәшриклар сынымларын Аллаһуны сөйгән кеби сөяләр. Әммә Аллаһуга нык ышанган чын мәэминнәр Аллаһуны каты сөю белән сөяләр. Коръән белән гамәл кылмыйча, үзләренә золым кылган кешеләр белсәләр иде ахирәттә җәһәннәм Гәзабын күргәндә, барча куәт Аллаһуныкы икәнлеген, һәм Аллаһ каты Гәзаб кыйлуы икәнлеген, дөньяда вакытта белсәләр иде! Әлбәттә, Коръән белән гамәл кылып, Аллаһуга гына гыйбадәт кылып иделәр.

2|166|Ул залимнәрнең ияртүчеләре җәһәннәм газабын күргәндә үзләренә ияртүчеләрдән бизәчәкләрен һәм араларында дуслык киселәчәген дөньяда вакытта белсәләр иде! Әлбәттә, ул адашкан галимнәр кешеләренә адашу юлына чакырмалар иде, бәлки Коръән белән гамәл кылырга чакырып иделәр.

2|167|Ияртүче залимнәргә ияртүчеләр җәһәннәм Гәзабын күргәндә: "Әгәр без дөньяга кире кайтарылсак, әлбәттә, алардан бизәр идек, алар бездән бизгән кебек", – диәчәкләрен дөньяда вакытта белсәләр иде! Әлбәттә, ул залимнәргә иярмичә, Коръән белән гамәл кылырга өйрәтүчеләргә иярер иделәр. Ул ияртүче һәм иярүче залимнәргә җәһәннәм газабын күрсәткәнәбез кеби, аларның гәнаһлы эшләрен үзләренә күрсәтербез, Гәзаб өстенә хәсрәт булсын өчен, алар җәһәннәм газасыннан чыкмалар. (Бу җәзалар Коръән ингәнче Тәүрат, Инжил белән гамәл кыйлмаучыларга булса, Коръән иңгәннән соң Коръән белән гамәл кылмаучы бөтен дөнья кешеләренәдер. Бидгәт гамәлләренә үтәргә чакыручылар һәм аларга

ияреп, бидегәт гамәлләрне кылучылар, шиксез, жәһәннәмгә юнәлделәр, баргач күрерләр).
2|168|Ий кешеләр! Жирдә булган пакъ, хәләл ризыкларны гына ашагыз! Вә шайтан эзенә кермәгез, ул сезгә ачык дошман!

2|169|Шайтан сезне фәкәть төрле яман эшләргә: зина кылу, хәмер эчү һәм хатыннарын гәүрәт әгъзаларын күрсәтеп йөрүләре кеби фәхеш эшләргә өнди, һәм Аллаһ хакында дәлилсез ялган сөйләргә котыртадыр. Аллаһудан куркыгыз, шайтанга нич иярмәгез!

2|170|Мөшрикләргә һәм бидегәтче мәселманнарга ничкемгә, ничнәрсәгә иярмәгез, фәкәть Аллаһ индергән Коръән хөкемнәренә иярегез, дип әйтелсә, алар әйтәләр:

"Ата-бабаларыбызны нинди юлда тапсак, шул юлга иярәбез, алар кылган гамәлләрне кылабыз, алар юлыннан чыкмыйбыз", – диләр. Әйә, аларның ата-бабалары ислам диненең хаклыгыннан нич нәрсә белмәүче һәм туры юлны тапмаучы иделәр түгелме? "Әүвәлгеләр белмәгәнме әллә", – дип сукур хәләндә сукурларга ияргән кеше, туры юлны нич тә тапмас!

2|171|Коръәнгә ышанмаучы яки аның хөкемнәрен тотмаучы кяферләренең мисалы: бер кеше тарафыннан кычкырып чакырылган хайван кебиләр. Ул хайван тавышны ишетеп, чакыруны белсә дә, башка сүзнең мәгънәсен белми. Шул хайван кеби, кешеләр хак сүзне ишетүдән саңгыраулар, хак сүзне сөйләүдән телсезләр һәм гыйбрәтләренә күрүдән сукурлар, шуның өчен Коръәнне нич аңламаслар.

2|172|Ий мәэминнәр! Без сезгә биргән пакъ, хәләл ризыклардан гына ашагыз һәм Аллаһуга шөкер итегез, әгәр Аңа гына гыйбадәт кылучы булсагыз!

2|173|Әлбәттә, Аллаһ сезгә үлгән хайван итен, бугаз канын, дуңгыз итен һәм Аллаһудан башка затның исеме белән бугазланган хайван итен хәрам кылды. (Мәсәлән: бер кабер иясенә атап бугазланган хайван ите хәрамдыр). Берегез нич ашарга тапмаса, ачка үлү ихтималы булганда, жан саклау өчен золым итүдән башка һәм жан саклаудан артыгын ашап, чиктән үтеп китүдән башка ашаса, гөнаһ юктыр. Мондый хәлләрдә Мин ярлыкаучымын, рәхимлем.

2|174|Шиксез, залим галимнәр Аллаһу индергән Коръән хөкемнәрен надан мәселманнардан яшерәләр һәм Аллаһ хөкемнәрен бетәчәк дөньяның аз малына саталар. Ягъни, бидегәт гамәлләр белән мәселманнарны алдыйлар һәм ашларын ашап, акчаларын алалар. Әнә шул аш ашар, акча алып өчен Коръән хөкемнәрен яшерүче, үзгәртүче залимнәр ахирәттә нич файдалы ризык ашамаслар, мәгәр карыннарына ут ашарлар, ул көндә Аллаһ алар белән сөйләшмәс һәм аларны гөнаһларынан пакъламас һәм аларга рәнжешүче каты гәзаб булып.

2|175|Алар мәселман булып Аллаһ хөкемнәрен белгәннән соң, үзләре дә гамәл кылмыйча, башкаларга да ирек бирмичә, һидәятне биреп, адашуны, Аллаһуның ярлыкавын биреп, газабын алдылар. Аларны нәрсә мәжбүр итте ут газабына чыдарга? Ягъни, дөньяда вакытта Коръән белән гамәл кылырга чыдамыйлар, ахирәттә ут гәзабына ничек чыдарлар?

2|176|Бу кешеләргә ут гәзабы тиешле булды, Аллаһу тәгалә жәһәннәм газабыннан котылырга һәм хәннәткә керергә юл күрсәтеп, хаклык белән Коръән индергәннән соң Коръән белән гамәл кыйлмаганнары һәм Коръән күрсәткән юлдан бармаганнары өчендер. Коръән хөкемнәренә хыйлафлык кыйлуучылар шиксез һидәяттән мәхрүм булып, туры юлдан бик ерак, бик тирән адашмактадыр.

2|177|Ий мөшрикләр, кояш чыга торган якка һәм кояш бата торган якка юнәлеп табынуларыгыз Аллаһу хозурында изгелек түгел. Ләкин берәү Аллаһуга, ахирәт көненә, фәрештәләргә, китапларга һәм пәйгамбәрләргә иман китереп үзенә кадерле малыннан мөхтәж булган якын кардәшләренә, ятимнәргә, мескеннәргә, мөсафирләргә, мөхтәжлектән ярдәм сораучыларга һәм колларны азат итү юлына садакалар бирсә шулай ук зәкәт, гошер садакаларын бирсә, намазларын вакытында үтәсә, янә Аллаһуга биргән гәнден, кешеләргә биргән вәгъдәсен үтәсә, янә ярлы вакытта нинди булса да бәлә-каза ирешкәндә, ачлык яки сугыш килгәндә сабыр итсә Аллаһуга чыдамлылык күрсәтсә, әнә шул эшләр изгелекләр. Шул эшләренә эшләүче мәэминнәр иманда һәм диндә дәрәс эш кыйлуучылар һәм алар Аллаһудан куркучы тәквә кешеләрдер.

2|178|Ий мәэминнәр үтерелмеш кеше хакына сезгә касас фарыз ителде: азат кеше үтерелсә аның урынына үтерүчеләр ягыннан бер азат кеше үтерелер, кол үтерелсә урынына кол үтерелер, хатын үтерелсә урынына хатын үтерелер. Әгәр үтерүче кеше, үтерелгән кешенең акыннары тарафыннан ихтыяры гафу ителеп үлем жәзасыннан коткарылса, үтерүче кешедә изгелеккә каршы изгелек итсен! Ягъни үзе үтергән кешенең акыннарына үз ихтыяры белән кан хакын түләсен. Кан хакын түләү бәрабәренә гафу ителү хөкеме Раббыгыздан сезгә жиңеллек һәм рәхмәтдер. Әгәр берәү бу гадел хөкемнән соң чиктән үтеп золым кыйлса ягъни үтерүчене гафу итеп кан хакын түләткәннән соң үтерсә, яки үтерүче кеше гафу ителгәннән соң кан хакын түләмәсә, ул кешегә ахирәттә рәнжеткүче гәзаб булып.

2|179|Үтерүчене үзен үтерүдә – яшәү бар, ий гакил ияләре! – бәлки касас белән үтерелүдән котылу өчен кеше үтерүдән сакланырсыз! Чөнки касас булганда кеше үтерү

әзәядер.

2|180|Сезләрдән берегезгә үлем хазыйр булганда калачак малы турында ата-анасы һәм якын кардәшләре өчен гаделлек һәм тигезлек белән васыять әйтү фарыз булды.

2|181|Берәү ишеткәннән соң васыятьне үзгәртсә, гөнаһы үзгәртүчегә булыр. Бит Аллаһ ишетүче һәм белүче.

2|182|Варисләрдән берсе яки васыятьне кабул итүче, васыятьнең хаталык белән яки золымлык белән шәригатькә хыйлаф әйтелгәннен белеп, ул васыятьне үзгәртеп, гаделлек белән араларын төзәтсә, хата булган васыятьне дәрәсләү өчен үзгәртсә, гөнаһ юктыр. Әлбәттә, Аллаһ ярлыкаучы һәм рәхимле.

2|183|Ий мөэминнәр! Сездән әүвәлгеләргә рузә тоту фарыз ителгәнә кеби сезгә дә, һәр елны бер ай рузә тоту фарыз ителде, шаять, рузәне калдырудан яки рузәгә кимчелек китерүдән сакланырсыз!

2|184|Рузә саналмыш көннәр, ягъни рузә ае 29 көннән һәм 30 көннән киләдер. Сезләрдән берәрегез чирләсә, яки сәфәрдә булса рузәне тотмасын. Чирлә кеше сәламәтләнгәч, сәфәрдәгә кеше өенә кайткач, калган көннәрен бер көн өчен бер көн тотып тәмам итәр. Авырлык белән тотучыларга фидия лязем, бер көн өчен бер мескенне бер көн ашатмак. Берәү бер мескен урынына күбрәк мескенне ашатса, артыгы үзенә хәерле. Әммә мескеннәрне ашатып өстегездән төшерүгә караганда рузә тотуыгыз сезнең өчен хәерле, әгәр белсәгез.

2|185|Рамазан ае бик шәриф ай, ул айда Аллаһудан кешеләргә туры юлны күрсәтүче һәм һидиятне ачык бәян кылучы Коръән индерелде. Сезләрдән рамазан аена ирешкән һәрберегез, әлбәттә, рузә тотсын! (Аллаһуның рузә тотарга биргән өмеде: ирләргә, хатыннарга, яшьләргә, картларга, байларга, ярлыларга, патшаларга, гадиләргә, эшчеләргә, укучыларга һәм хәрбиләргә. Эшнең авырлыгы, тормышның мәшәкәтлеле булуы, балаларның күплегә, яшьләргә мөктәптә яки югары уку йортларында укулары һәм бәлә-каза килүләре, рузә тотмаска гозер була алмыйлар. Фәкать ятып чирләгән, мәшәкәтлеле озын сәфәрдә булган, картлык загыфлегенә ирешкән, тоткында булган һәм йөклә, хаезлеле хатыннары – болар гозерле булалар. Картлык загыфлегенә ирешкән кеше һәм сәламәтләнми торган чирлә кеше, булар көчләре җитмәү сәбәпләре рузә тотмыйлар һәм каза да кылмыйлар. Маллары булса, фидия бирәләр.) Рамазан аенда берәү чирлә булса яки мәшәкәтлеле озын сәфәрдә булса рузә тотмасын, чирлә кеше сәламәтләнсә, мөсафир өенә кайткач, башка вакытта каза кылырлар. Аллаһ сезгә җиңеллекне тели, авырлыкны теләми һәм рамазан рузәсен тутырып тотуыгызны һәм Аллаһ сезне туры юлга күндергәнә өчен Аны зурлавыгызны тели, шаять Аллаһуга шөкер итәрсез!

2|186|Әгәр бер бәндәм миннән сорар булса, Мин әлбәттә, аңа һәрвакыт якынмын, Миннән сораса, сораганын бирермен. Әммә сораучылар үземә һәм сүземә ныклап ышансыннар һәм миңа буйсынып, Коръән белән гамәл кылсыннар! Әгәр Мин әйткәнчә эш кылсалар, шаять, туры юлны табарлар.

2|187|Рамазан аенда авыз ачканнан соң таңга хәтлеле хатыннарыгызга якынлык кылу хәләл ителде. Хатыннарыгыз сезгә, сез аларга киёмсез, ягъни хатыннарыгыздан файдаланыгыз да башкаларга күңел төшермәгез. Аллаһ белде сезнең үз-үзегезгә хыянәт иткәнегезне, тәүбәләргә кабул итеп, гөнаһларыгызны гафу итте. Хәзер инде рамазан кичәләрендә хатыннарыгызга якынлык кылыгыз, һәм Аллаһ тәкъдир иткән баланы өстәгез, балагызның һидәятлеле булуын Аллаһудан сорагыз һәм сәхәр дә ашагыз, эчегез хәтта таң яктылыгы беләнгәнчә, аннары рузәне тотып, тәмам итегез кояш баеганчы! Мәсҗидләрдә игътикәфтә булган көннәрегездә хатыннарыгызга якынлык кылмагыз. Югарыда әйтелгән хөкемнәр Аллаһуның чикләгән чиге, Аллаһ чигенә якын бармагыз! Әнә шулай Аллаһ аятьләрен кешеләргә ачык бәян итә, шаять, Аллаһ хөкемнәрен бозудан сакланырлар дип.

2|188|Малларыгызны үз арагызда хыянәт юлы белән ашамагыз, һәм кешеләргә малларын хөкем аркылы золымлык белән алыр өчен казылар, хөкемдарлар алдына малыгызны салмагыз – ришвәт бирмәгез! Үзегез беләсез бу эшнең золым икәннен.

2|189|Ий Мухәммәд г-м! Синнән ай хәлен сорашалар. Ул ай – кешеләр өчен вакытларны күрсәтә торган һәм хәҗ аен, хәҗ көннәрен белдерә торган әсбаб, диген. (Мөшриклар хәҗ көннәрендә башны кояштан яшерергә ярамый дип, өйләренә кыегын һәм түшәмен алып, өйләренә өстән төшеп йөргәннәр. Мөселманнарда бу эшне эшләмәсеннәр өчен Аллаһ түбәндәгә аятьне индерде). Өйләрегезгә түшәмнәрен алып керүгез изгелек түгел, ләкин изгелек, Аллаһуга гөнаһлы булудан сакланудыр. Шулай булса, өйләрегезгә ишәкләреннән керегез! Шаять, өстенлек табарсыз.

2|190|Аллаһ юлында сугышыгыз, сезгә каршы сугыш башлаган кәферләр белән! Ләкин чиктән үтмәгез, ягъни үзегез сугыш башламагыз, сугыш башламау килешүен бозмагыз, сугышка катнашмаган кешене үтермәгез һәм әсирләргә жәберләмәгез! Аллаһ, әлбәттә, чиктән үтүчеләргә сөйми.

2|191|Кәферләр сезгә каршы сугыш башласалар кайда очыратсагыз шунда үтерегез аларны

quran-tatar

һәм аларны өйләреннән чыгарыгыз, алар сезне чыгарган кеби, ягъни алар сезгә нинди золым кылсалар, сез дә аларга шулай җавап бирегез. Көферләр мәсҗид Хәрам янында сезгә каршы сугыш башламасалар һәм сезне үтермәсәләр аларны анда үтермәгез. Әгәр үзләре мәсҗид Хәрам тирәсендә сезгә каршы сугыш башласалар, ул вакытта аларны үтерегез! Көферләрнең һәм мәшрикларнең җәзасы шулдыр.

2|192|Әгәр ул мәшриклар, сугыштан туктап, ислам динен кабул итсәләр, Аллаһ, әлбәттә, ярлыкаучы һәм рәхимле.

2|193|Көферләрне һәм мәшрикларне үтерегез жир өстендә фетнә беткәнгә чаклы һәм жир өстендә Аллаһ дине – ислам гына калганга чаклы. Әгәр көферлекне ташлап, исламга керсәләр, аларга дошманлык күрсәтү юк, мәгәр Коръән юлына кермәгән залимнәргә дошман булу һәм аларны үтерү дәрәс.

2|194|Хәрам булган ай – хәрам булган ай бәрабәренәдер. Ягъни Мәккә мәшрикларе үткән елда хәрам булган Зүлкагъдә аенда һөжум ясап, сезне Мәккә шәһәренә мәсҗид Хәрамга кертмәделәр, шуңа җавап итеп, сез бу елда Мәккә шәһәренә басып кердегез. Сугышырга хәрам булган айлар, икенче хәрам булган айларга алмаш буладыр. Берәр залим золым итеп сугыш башласа, яки сезне үтерсә, йә йортыгыздан чыгарса, алардан үч алыгыз алар сезгә золым иткән хәтле золым итү белән! Ий мәэминнәр! Аллаһудан куркыгыз, Аның, хөкемнәренә хыйлаф эш кылудан саклангыз! Яхшы белегез, дәрәсләктә, Аллаһ гәнаһтан сакланучылар белән бергәдер.

2|195|Аллаһ ризалыгы өчен Ул күрсәткән урыннарда малларыгыздан садака бирегез! Дәхи изгелек итегез, Аллаһ изгеләрне сөя.

2|196|Фарыз һәм нәфел хажны үтәргә ниятләсәгез, икесен дә Аллаһ ризалыгы өчен шартларын җиткереп үтәгез! Хаж сәфәренә чыккач чирләп яки башка гозер белән Мәккә шәһәренә барып җитә аямасагыз, кулыгыздагы корбанлыкны хажиләргә биреп җибәрегез, корбанлыклар бугазланачак көнне сезнең өчен бугазларлар. Хажиләр артыннан җибәргән корбанлыгыгыз урынына җитеп бугазланмыйча башларыгыздан чәчләрегезне алмагыз, корбанлыкларыгыз бугазлангач чәчләрегезне алу рөхсәт. Хаж гамәлләрен үтәгәндә сездән берегез сырхау булса яки башында рәнжү булса, йә бетләсә – ул вакытта хаж гамәлләре тәмам булмаса да, чәчен алдырып, ләкин вакытсыз чәчен алдырганы өчен фидия лязем булып: садака бирү яки рузә тоту йә корбан чалу. Сырхаудан һәм башка гозерләрдән имин булган хәлдә фарыз хажга чаклы нәфел хаж "гомрә"не үтәп ихрамнан чыкса, аңа корбан бугазлау лязем булып. Әгәр корбанлык тапмаса, хаж гамәлләрен үтәгән көннәрдә өч көн рузә тотмак, өйгә кайткач янә җиде көн тотмак лязем булып. Барчасы бергә үн көн. Югарыда күрсәтелгән хөкемнәр өй җәмәгәте мәсҗид Хәрамда булмаган хажиләр өчен. Аллаһудан куркыгыз, хаж тәртипләрен бозудан саклангыз! Вә яхшы белегез: Аллаһ каты Гәзаб белән үч алуы!

2|197|Хаж кылу мәгълүм булган айлар, ягъни Шәүвәл, Зүлкагъдә, һәм Зүлхиджәнең ахыргы үн көннәре. Берәү хаж кылырга ниятләп ихрам багласа, хаж гамәлләре тәмам булганчы ақынлык кылу, шәригатькә хыйлаф булган эшләрне эшләү һәм юлдашлар белән низаглашу һич дәрәс булмый. Әгәр Аллаһуга итагать итеп изге эшләр эшләсәгез, Аллаһ ул эшләрегезне беләдер. Хаж сәфәренә чыкканда әйләнеп кайтырга җитәрлек мал белән юлга чыгыгыз! Ий гафыл ияләре Миннән куркыгыз!

2|198|Хаж вакытында Раббыгызның фазылы рәхмәтеннән сәүдә белән мал кәсеп итүегездә гәнаһ юктыр. Гәрәфәт тавыннан Минәгә кайтканда Миздәләфәдә тукталып Аллаһуны зекер итегез! Аллаһуны зекер итегез сезне туры юлга күндәргәне өчен, әүвәлдә адашуда булган булсагыз да.

2|199|Аннаны кешеләр кайткан юл белән кайтыгыз, ягъни Гәрәфәттән Миздәләфәгә, аннан Минәгә, Минәдән Мәккәгә кайтыгыз! Күрсәтелгән урыннарда Аллаһуны зекер итеп, намаз укып, гафу сорагыз! Аллаһ әлбәттә гафу итүче, рәхимле.

2|200|Хаж гамәлләрегезне тәмам иткәч, Аллаһуны зекер итегез аталарыгызны зекер иткән кеби, яки Аллаһуны катырак зекер итегез! Кешеләрдән берәү әйтәдер: "Ий Раббыбыз! Безгә дөньяда теләгәнәбезне бир", – дип. Аллаһуга ышанса да дөньяны гына кәсеп итеп һәм Аллаһудан дөньяны гына сорап ахирәтне оныталар. Аңа ахирәттә Гәзабтан башка һичнәрсә

2|201|Янә алардан бар дөньяны хәләл юл белән, ахирәтне хак юл белән кәсеп итеп: "Ий Раббыбыз! Безгә дөньяда матур тормыш бир һәм ахирәттә дә матур тормыш бир һәм җәһәннәм утыннан безне сакла", – диючеләр.

2|202|Бу кешеләргә дөньяда һәм ахирәттә Аллаһудан өләш булып эшләгән эшләре һәм кылган гамәлләре хәтле, кәсепләреннән артык бирелмәс. Аллаһ тизлек белән кешеләрнең кәсепләрен хисаплап тиешле җәзаны билгеләүче. (Имансыз динсезләр, дөнья кирәге өчен Аллаһуны телләренә алалар: "Ий Раббым! Бәлә-казадан сакла, эшемне уңышлы кыл", – диләр. Әмма үзләре Аллаһуга баш ияргә һәм дингә керергә теләмиләр.

2|203|Билгеле олугъ көннәрдә ягъни хаж көннәрендә Аллаһуны күп зекер итегез! Берәү

хаж кылганда Минәдән ашыгып, икенче көнне Мәккәгә кайтса аңа гөнаһ юк, берәү кичегеп, өченче көнгә калса, аңа да гөнаһ юктыр, гөнаһтан сакланучылар өчен. Шулай булгач, Аллаһудан куркыгыз! Гөнаһлардан саклангыз! Яхшы белегез, хөкемгә Аллаһуга кайтасыз.

2|204|Ий Мухәммәд г-м! Дөнъя тереклегендә кайбер кешеләрнең татлы сүзе, якты йөзе сине гажәбләндерер һәм шатландырыр, күңелемдәге изге ниятне Аллаһ белә дип Аллаһуны үзенә шаһид кыйлып сөйләр, әммә үзе синең һәм мәселманның зарарына йөрүче дөгъвәтчеләрнең иң катырагы булыр. (Әхнәс исемле бер залим пәйгамбәр янына килеп мин мәселман булырга килдем, минем изге ният белән килгәнәмне Аллаһ беләдер диде.

Мухәммәд г-м аның күңелендәге явыз ниятен белмәде. Бу залим кайтканда мәселманның игеннәрен яндырып, хайваннарны үтереп китте).

2|205|Ул залим синнән аерылгач жир өстендә йөрер яман эшләрне кыйлмач өчен һәм игеннәрне, хайваннарны һәләк итеп нәселен бетермәк өчен. Аллаһу тәгалә явызлыкны, зарарлы эшләрне нич тә сөйми.

2|206|Әгәр ул залимга Аллаһудан курык дип әйтелсә, тотар аны ачу һәм наданлык гайрәте тәкәбберләнеп явыз эшләрне, төрле гөнаһларны эшләмәк өчен. Аңа Гәзаб йөзеннән жәһәннәм газабы житәр. Ул жәһәннәм – анда кайтучылар өчен нинди яман урын.

2|207|Янә кешеләрдән шундый кеше бар, бөтен вәжүден биреп Аллаһу тәгаләнең ризалыгын сатып алып, ягъни хаклык өчен шаһид булганчы көрәшер, сугышыр, үлемнән курыкмач. Аллаһ өнә шундый коллары өчен бик тә рәхимле.

2|208|Ий мәэминнәр! һәммәгез дә берләшкән хәлегездә Коръән эчендә булган тынычлык, хаклык юлына кереgez! Әмма Коръән хөкемнәренә, тынычлык юлына каршы булган шайтан юлына кермәgez! Ул сезгә мәгълүм булган ачык дошман.

2|209|Аллаһ сезгә Коръән белән һәрнәрсәне ачык бәян иткәннән соң хактан тайсагыз, Аллаһ сызган сызыктан читкә чыксагыз, яки ислам динен шайтан гамәлләре һәм кәфер эшләре белән бутап пычратсагыз, диннең дәреслеген югалтсагыз ул вакытта яхшы белеgez! Әлбәттә Аллаһ галиб-жиңүче һәм каты хөкем итүче.

2|210|Коръән белән гамәл кылмаучы төрле фиркалар көтмиләр Аллаһудан ничнәрсәне, мәгәр караңгы болыт эченнән Аллаһуның каты газабы килгәнән яки фәрештәләрнең Гәзаб белән килгәнән көтәләр. Аллаһуның әмере үтәлдә, ягъни Коръән белән гамәл кылучыларга һидәят булачагы, вә Коръән белән гамәл кылмаучыларга хактан адашу булачагы Аллаһудан хөкем ителде. Барча эш хөкемгә Аллаһуга кайта.

2|211|Яһүдләрдән сора без аларга күпме Гәжәб могжизалар бирдек һәм һәрнәрсәне ачык аңлатучы китап бирдек. Берәү Аллаһуның нигъмәтләре булган һидәятне кәферлеккә алыштырса, ул нигъмәт Аллаһудан килгәннән соң, Аллаһ андый кешеләрдән каты Гәзаб белән үч алачак.

2|212|Әммә Аллаһудан куркып гөнаһлардан сакланучы тәкъва кешеләр ахирәттә, әлбәттә, кәферләрдән өстен булырлар. Аллаһ үзе теләгән бәндәсен хисапсыз ризыкландырыр.

2|213|Кешеләр һәммәсә дә ислам динендә иделәр, соңра төрле диннәргә бүленделәр. Аллаһ һәммә кавемнәргә пәйгамбәр күндерде, Аллаһуга баш игәннәрне жәннәтләр белән сөендерүче, һәм Аллаһуга буйсынмаган кешеләрне жәһәннәм газабы белән куркытучы итеп. Янә Аллаһ аларга китап иңдерде хаклык белән, ихтыйлаф кылышкан кешеләр арасын гаделлек белән хөкем итсеннәр өчен, ягъни дин эшләрендә төрле юлда булган кешеләрне, бер генә юлга кертмәк өчен. Ислам диненең хөкемнәрендә ихтыйлаф кылышмадылар, мәгәр Аллаһудан аларга китап бирелгән кавем, китапларында ислам дине ачык бәян ителгәннән соң бер-берсенә хөседлек белән ихтыйлаф кылыштылар, төрле мәзһәпләргә бүленделәр. Аллаһу тәгалә, Коръән белән гамәл кылучы хак мәэминнәрне бидәгәтчеләр ихтилаф кыйлышкан эшләрдә хак булган ягына күндерде үзенә теләге белән. Аллаһ үзе теләгән кешене туры юлга салыр.

2|214|Ий сез мәэминнәр! Аз гына гамәл белән, жиңел генә жәннәткә керергә исәплисезме? Сөздән әүвәлгә кавемнәргә килгән авырлыклар әле сезгә килгәнә юк. Аларны ачлык, сырхау, бөлә-казалар һәм сугыш авырлыклары тотты, хәтта көчләре бетте, пәйгамбәр һәм аңа ияргән мәэминнәр әйттеләр: "Аллаһуның ярдәме безгә кайчан булыр икән", – дип. Аң булыгыз! Төрле авырлыкка чыдап һидәяттә нык торган мәэминнәргә Аллаһуның ярдәме, әлбәттә, бик якын.

2|215|Аллаһ ризалыгы өчен бирә торган садакалар хакында синнән сорашалар. Син аларга әйт: "Яхшы нәрсәләрегездән ата-аналарыгызга, якын кардәшләрегезгә, ятимнәргә, мескеннәргә һәм мөсафирләргә бирегез", – дип.

2|216|Ий мәэминнәр! Үзегезне һәм динегезне саклау өчен кәферләрнең һөжүменә каршы сугышу сезгә фарыз ителде. Ләкин үзегез өчен файдалы сугыш сезгә яман күренде, янә үзегез өчен изге булган нәрсәләрнең сезгә яман булып күренүе бик якын һәм үзегез өчен зарарлы булган нәрсәләрнең, сөөкле булып күренүе бик якын. Сезгә нәрсә файдалы, нәрсә зарарлы икәнлекне Аллаһ белә, әммә сез белмисез.

2|217|Сугышу хәрәм булган айда сугышуның хөкемнәрен синнән сорыйлар. (Мөшрикләрнең

кәрванчылары белән сахәбәләр арасында кечкенә сугыш булды, рәжаб ае иде.) Хәрам булган айда сугышу – зур гөнаһ, дип әйт! Әмма кешеләрне Аллаһ юлыннан тыю, Аллаһуга яки Аның, китабына ышанмау, мәсҗид Хәрамда намаз укудан тыю яки мәселманнарны аннан куып чыгару, бу эшләр Аллаһу каршында тагын да зуррак гөнаһдыр. Кешеләр арасына фетнә салу үтерүдән дә гөнаһ һәм зарары олуграктыр. Мөшриклар, туктамыйча, сезнең белән һаман сугышырлар, хәтта сезне хак динегездән чыгарып мөшриклеккә кайтарганнарына чаклы, әгәр көчләре җитсә. Сөзләрдән берәү, Коръән юлын ташлап, бидегәт гамәлләрдән төзелгән батыл дингә кайтса, һәм Коръән юлына кермичә кәфер хәлендә үлсә, аның дөньяда һәм ахирәттә бөтен гамәлләре юкка чыгар. Андый кешеләр ут өһелләре, алар жәһәннәмдә мәңге калырлар.

2|218|Дөреслектә, иман китергән хак мәэминнәр ислам динен куәтләр өчен Коръән белән гамәл кыйлучы хак мәселманнар янына күчеп киттеләр һәм ислам динен яклап кәферләргә каршы сугыштылар, алар бу эшләрне Аллаһуның рәхмәтен өмет итеп эшләделәр. Аллаһ әнә шундый мәэминнәргә ярлыкаучы һәм рәхмәт кылучы.

2|219|Ий Мухәммәд г-м! Синнән хәмер һәм отыш уены хакында сорашалар. Әйт: "Ул нәрсәләрдә зур гөнаһ бар һәм кешеләргә аз гына фәйдасы да бар, ләкин фәйдасына караганда гөнаһы һәм зарары зуррак". Янә синнән: "Садака кылып нәрсә бирик һәм күпме бирик", – дип сорыйлар. "Үзегездән арткан малны бирегез һәм гафу итегез", – дип әйт. Әнә шулай Аллаһ сезгә үзенең аятьләрен ачык бәян итә, шаять, фикерләп карарсыз да анларсыз!

2|220|Сезгә дөньяда һәм ахирәттә нәрсә фәйдалы, нәрсә зарарлы шуларны Аллаһ Коръәндә ачык бәян кыладыр. Янә синнән ятимнәр хакында сорашалар. Аларның барча эшләрен ислах кылу, юлга салу алар өчен хәерле, дип әйт. Әгәр ятимнәргә үз гаиләгезгә кушсагыз, алар сезнең кардәшләрегездер. Аллаһ белер ятимнәр эшен юлга салучыдан, хыянәт итеп, ятимнәр эшен бозучыны. Әгәр Аллаһ теләсә иде, әлбәттә, сезне авыр мәшәкәткә салыр иде, ләкин ятимнәргә җиңел юл белән тәрбия кылырга рәхсәт бирде. Шиксез, Аллаһ барча эштә җиңүче һәм хикмәт белән эш кылучы.

2|221|Ислам динендә булмаган мөшрикә хатынга никахланмагыз, хәтта иман китереп, ислам динен тотучы булганга чаклы. Кол булган мәселман хатыны хәерле азат булган мөшрикә хатыннан, ул мөшрикә хатын чибәрлеге яки байлыгы белән сезне гәҗәпләндерсә дә. Янә мөшрик булган ирләргә мәселман булган хатыннарыгызны никахландырмагыз, хәтта иман китереп, Коръән юлына кереп мәселман булганнарына чаклы. Кол булган мәселман ир, әлбәттә, мөшрик булган ирдән хәерле, аның байлыгы яки яхшылыгы сезне гәҗәпләндерсә дә. Ул мөшрик ирләр һәм мөшрикә хатыннар сезне жәһәннәм утына чакырлар. Ягъни, аларга ир яки хатын булсагыз, үзләре белән жәһәннәмгә алып керерләр. Алардан ерак булыгыз! Аллаһ үзенең теләге белән сезне жәннәткә һәм ярлыкауга чакыра. Аллаһ үзенең аятьләрен кешеләргә бәян кыла вәгъзәләнсеннәр өчен.

2|222|Янә синнән хатыннарың күрем каны хакында сорыйлар. Әйт: "Күрем каны нәжес кан", – дип. Күремле вакытларында хатыннарыгыздан киселеп торыгыз, аларга якын бармагыз, күремнәре бетеп, пакьланганнарына чаклы. Күремнәреннән пакьлансалар, Аллаһ өмер иткән урыннан якынлык кылыгыз. Дөреслектә, Аллаһ тәүбә итеп төзәлүчеләргә һәм күңел, тән нәжесләреннән пакьланучыларны сөядер.

2|223|Хатыннарыгыз сезгә игенлек урыны, үзегез теләгән яктан игенлекләрегезгә килегез! Ягыш алдан булса да, арттан булса да, ләкин фәкать алдагы юлга кереgez! Хатыннарыгыз белән эш кылганда яхшылыкны үзегез башлап кылыгыз, якынлык кылырга да үзегез башлагыз, бисмиллә әйтеgez, Аллаһудан изге бала сорагыз! Аллаһудан куркыгыз, Аның хөкөмнәрен бозудан саклангыз! Яхшы белеgez, ахирәттә, әлбәттә, Аллаһуга юлыгырсыз. Мәэминнәргә жәннәт һәм хур кызлары белән шатландыр.

2|224|Ий мәэминнәр! Антыгызны Аллаһуга сылтау кылмагыз, ягъни гөнаһлы эшләргә эшләр өчен вә яхшы эшләргә эшләмәс өчен, Аллаһ исеме илә ант итмәgez, аннары бу яхшы эшне эшләр идем, ләкин ул эшне эшләмәскә ант иткән идем, димәgez. Әгәр берәр сәваблы эшне эшләмим дигән, яки берәр гөнаһлы эшне эшләргә дигән антыгыз булса, ул антны бозыгыз да яхшы эшләргә эшләgez! Әммә антыгызны бозган өчен кәффәрәт бирегез, ягъни өч көн рузә тотыгыз. Бит Аллаһ барча сүзләргә ишетүче һәм һәр нәрсәгә белүче.

2|225|Аллаһ сезне гәзаб белән тотмас буш антларыгыз өчен, ягъни дөрес дип белеп хатага ант итеп, соңра хаталыгы мәгълүм булгач, бу антны үтәмисез һәм кәффәрәттен дә бирмисез. Ләкин Аллаһ тотар сезне, хата икәннен белеп явыз ният белән ант итсәgez. Әнә шундый антны бозу һәм кәффәрәттен бирү лязем була. Аллаһ ант итү эшләрен төзәтүче һәм кәффәрәттен бирүчеләргә ярлыкаучы һәм миһербанлы.

2|226|Хатыннарына якынлык кылмаска ант иткән ирләргә дүрт ай көтмәк тиешле, әгәр тору нияте белән шул дүрт ай эчендә якынлык кылса, Аллаһ ярлыкаучы һәм рәхмәт итүче.

2|227|Шул дүрт ай эчендә якынлык кылмыйча талак итүне ниятләгән булса, Аллаһ сүзләргә ишетүче, күңелләргә белүче. Дүрт ай үткәч, хатыны талак булып, ягъни никахлары

бозылып.

2|228|Талак кылынган хатыннар икенче иргә барганчы, өч күрем үткәнче көтәрләр. Хәләл булмас ул хатыннарға, Аллаһ халык кылган карыннарындагы баланы һәм күремне яшөрмәкләре, әгәр Аллаһуга һәм ахирәт көненә ышансалар. Ул талак кылынган хатыннарны үз ирләре өч күрем эчендә кайтарып алырга хаклы, әгәр яхшы торырга теләсәләр. Хатыннарның ирләре өстендә хаклары бар, ирләрнең хатыннары өстендә хаклары булган кеби. Ир һәм хатын бер-берсен хөрмәтләп һәм хакларын ригая кылып, Аллаһ кушканча яшәргә бурычлы булалар. Ирләр дәрәжәсе хатыннар дәрәжәсенә караганда өстенрәк. Аллаһ барча эштә галиб һәм белеп хөкем итүче.

2|229|Талак ике мәртәбә – ягъни ир хатынын бер мәртәбә талак кыйлгач та, икенче мәртәбә талак кылгач та бергә торырга теләге булса, кайтарып алырга хаклы була. Әммә өченче мәртәбә талак кылса якынлык кылырга да, кайтарып алырга да хакы юктыр. Икенче талактан соң кайтарып алса шәригать кушканча гаделлек белән хатын итеп тотмак лязем, аерып жиберсә дә яхшылык белән жиберү тиештер. Хатыннарыгызны талак кылгач, аларга биргән мәһерләрегездән аз гына нәрсәне алу да сезгә нич хәләл булмый, мәгәр хәләл булып Аллаһ чикләгән чик эчендә генә яши алмаудан курыксалар. Аллаһ чигендә каим булудан курыксагыз, мәсәлән: ир хатынын яратыр, әммә хатын ирен яратмас, ир хатынны талак кылырга теләмәс, хатын торырга теләмәс, яки ир хатынын хаксыз җәберләп тотар, шундый хәлдә хатын ирдән алган мәһерне яки башка малын биреп, үзен талак кылдырып, икесе дә гөнаһлы булмас. Бу баян ителмеш хөкемнәр Аллаһ чикләгән чиктер, бу чиктән үтмәгез! Берәү Аллаһ чигеннән үтеп китсә, ул, әлбәттә, залимдер.

2|230|Әгәр берәү хатынын өченче мәртәбә талак кылса, ул хатын иренә хәләл булмас, хәтта икенче иргә никахланып аерылганга чаклы. Өченче талактан соң бу хатынны никахлап алган ир талак кылса, әүвәлге ир никахлап кайтарып алса, иргә дә, хатынга да гөнаһ булмас, Аллаһ чикләгән чик эчендә яши алуларына ышансалар. Бу хөкемнәр Аллаһуның чикләгән чиге, Аллаһ аны баян кыла хакны аңлаган кешеләргә.

2|231|Әгәр хатыннарыгызны талак кылсагыз гыйтдәтләре үткән булса, яхшылык белән тору теләгендә булсагыз, якынлык кылыгыз да гаделлек белән торыгыз, яки аларны яхшылык белән ихтиярларына куегыз! Әгәр яхшылык белән тору ниятегез булмаса, беренче яки икенче талактан соң золымлык белән чиктән үтеп зарар итү өчен яки гыйтдәтләрен озайтмак өчен якынлык кылмагыз! Бу эшне эшләгән кеше үзенә золым кылды. Аллаһуның хөкемнәрен җиңелгә санамагыз, зурлагыз, сезгә биргән Аллаһ нигъмәтләрен онытмагыз, шөкер итегез, Аллаһ иңдергән Коръән хөкемнәрен, Аның вәгазьләрен онытмагыз, Аллаһ сезне Коръән белән вәгазьли. Аллаһудан куркыгыз, хөкемнәрен бозудан сакланыгыз! Бит Аллаһ һәрнәрсәне белүче.

2|232|Әгәр хатыннарны талак кылсагыз һәм аларның гыйтдәләре үтсә, ул хатыннарны әүвәлге ирләре белән никахланудан тыймагыз, әгәр үзләре шәригать кушканча яшәргә риза булсалар. Аллаһуның бу хак сүзләре белән вәгазьләндер сөзләрдән Аллаһуга һәм ахирәт көненә иман китергән кешеләр. Никах һәм талак хакындагы Аллаһуның хөкемнәре сезгә файдалырак һәм пакърәк зинадан. Барча эшнең серен Аллаһ яхшы белер, әммә сез белмәссез.

2|233|Аналар балаларын тулы ике ел имезсеннәр! Бу хөкем имезү хакын тулысынча үтәргә теләүче хатыннар өчен. Атага лязем була бала имезүче яки тәрбияләүче хатынны ризык һәм киём белән тәмин итү шәригать кушканча гаделлек белән. Бер кеше дә көче җитмәгән эш белән йөкләтелмәс, мәгәр көче җиткән белән йөкләтелер. Бала анасына зарар итмәгез баланы сәбәп итеп, һәм атага да зарар итмәгез баланы сәбәп итеп, һәм ата үлеп, аның урнына калган варисне дә җәберләмәгез! Әгәр ата-ана, киңәшләшеп, баланы ике яшькә хәтле имезмәскә риза булсалар, ике яше тулмас борын имүдән туктатсалар, икесенә дә гөнаһ булмас. Әгәр балагызны башка хатынга биреп имездерсәгез сезгә гөнаһ юк, имезүче хатынга тиешле хакын бирсәгез. Аллаһудан куркыгыз, Аның хөкемнәренә хыйлафлык кылудан сакланыгыз! Яхшы белегез, Аллаһ сезнең кылган эшләрегезне күрәп күзәтүче.

2|234|Сөзләрдән кайбер ирләр хатыннарын калдырып үлеп китсәләр, ул хатын гыйтдәтне дүрт ай ун көн көтәр. Әгәр ул хатыннарның гыйтдәтләре үтсә, сез валиләргә гөнаһ булмас, аларның шәригатькә моафикъ зиннәтләнүләрендә. Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдер.

2|235|Гөнаһ булмас сезгә гыйтдәт саклый торган хатыннарны яучыламак хакында белдергән сүзләрегездә. Мәсәлән: "Син миңа охшыйсың, мин сине яратам", – дип әйтүдә, яки әйтмичә күңелдә генә саклауда. Аллаһ белде, әлбәттә, сез яучылыгыз ул хатыннарны, ләкин гыйтдәт эчендә яучылау дәрәс булмас. Ул хатыннар белән яшертен вәгъдә куешмагыз гыйтдәте үтмәс борын никахланырга яки якынлык кылырга, мәгәр шәригатькә сыярдай яхшы сүзләр белән сөйләшегез. Никахланырга теләгез булса да, гыйтдәт үтмичә никах көнен билгеләмәгез. Сез, әлбәттә, беләсез Аллаһ сезнең

күңеллэрегездә булган уйларыгызны белгәннен, шәригәткә хыйлаф уйлардан саклангыз! Дөреслектә, Аллаһ ярлыкаучы һәм юаш.

2|236|Никахлангач якынлык кылмыйча талак кылсагыз, яки никах вакытында мәһерне төгаенләмәгән булсагыз, сезгә гөнаһ юк. Якынлык кылмыйча талак кылынган хатыннарга берәз нәрсә бирегез! Якынлык кылмыйча талак кылынган хатыннарга көч җиткән хәтле мал бирү изге мәэминнәрнең хаклары булды.

2|237|Никахланган вакытта мәһер бирергә сөйләшкән булсагыз, аннары никахтан сон, якынлык кылмыйча талак кылсагыз, ул вакытта сөйләшкән мәһернең яртысын бирү лязем булыр. Мәгәр хатыннарга гафу итсәләр, ягъни алмыйбыз дисәләр, бирү лязем булмый. Якынлык кылмыйча талак кылган хатынга сөйләшкән мәһерне барын да бирергә ир ихтыярлы, бирсә саваплы булыр. Бер-берегезне гафу итешегез, чөнки ул тәквәлектә якин, үзара мәрхәмәтле булуны да онытмагыз! Аллаһу тәгалә, әлбәттә, сезнең эшләгән эшлэрегезне күрә.

2|238|Ий мәэминнәр! Биш вакыт вә җомга намазларына сакчы булыгыз, ягъни намазны көтеп алып, әүвәл вакытында укыгыз, хосусан икенде намазына игътибар бирегез, бер нәрсә дә сәбәп булмасын намазны калдырырга яки кичектерергә, чөнки намазга каза юк, һәм намаз укыганда Аллаһудан куркып, нык бирелеп укыгыз һәм намазда түбәнчелек белән торыгыз!

2|239|Куркынычлы җирләрдә аяк өстендә яки утырган хәлдә ишара белән укыгыз! Кайчан куркынычлардан имин булсагыз, Аллаһ өйрәткәнчә камил итеп укыгыз! Аллаһ сезне өйрәтмәс борын, намаз укырга белми идегез.

2|240|Сезләрдән берәү хатынын калдырып үлеп китсә, әмма үлмәс борын, хатыннарына өйләреннән чыкмыйча бер ел торы белән һәм кирәк-ярак белән тәэмин ителү илә васыять әйтү лязем була. Шул ирнең варисләре яки ата-анасы хатынны өйдән чыгармасыннар бер елга чаклы, әгәр хатыннары үз ихтыяры белән чыксалар, Варисләргә гөнаһ булмас ул хатыннары үзләре шәригәт буенча кылган эшләрдә. Аллаһ барча эшләрдә җиңүче һәм хикмәт белән эш кылучы.

2|241|Талак кылынган хатыннарга ирләре мал бирергә бурычлы, яхшылык белән хатын хакларын бирү тәквә мәэминнәрнең хакы.

2|242|Аллаһу тәгалә әнә шулай сезгә аятьләрен ачык итеп бәян кыла, шаять дөрес аңлап, дөрес гамәл кылырсыз!

2|243|Ий Мухәммәд г-м, белдеңме аларның хәлләрен? Тагун чиреннән куркып, үлемнән качып, күп мең кешеләр өйләреннән чыктылар, Аллаһ аларга: "үлегез!" – диде, алар үлделәр. Соңра гыйбрәт өчен аларны тергезде. Дөреслектә Аллаһ кешеләргә фазыйләт иясә, ләкин күп кешеләр шөкер итмиләр.

2|244|Лязем булганда Аллаһ юлында сугышыгыз, үлемнән курыкмагыз! Белегез, Аллаһ шиксез ишетүче һәм белүче.

2|245|Берәү Аллаһуга бурычка биргән кеби яхшы эшләрен, изге гамәлләрен Аллаһ ризалыгы өчен генә кылса, Аллаһ ул мәэминнең әжерен күп мәртәбә арттырыр. Аллаһ кайбер кешенең тормышын тар кылыр, кайбер кешенең тормышын киң кылыр. Хөкем өчен, әлбәттә, Аллаһуга кайтасыз.

2|246|Муса пәйгамбәрдән соң ягъкуб балаларыннан бер җәмәгәтнең хәлен белдеңме? Алар үзләренең пәйгамбәре Юшагъ г-мгә әйттеләр: "Безгә патша билгелә, без аңа буйсынып Аллаһ юлында кәферләр белән сугышыр идек", – дип. Юшагъ әйтте: "Әгәр сезгә сугыш фарыз ителсә, ихтимал сугышмассыз, карышырсыз", – дип. Алар әйттеләр: "Безгә ни булган Аллаһ юлында сугышмаска? Чөнки без шул кәферләр тарафыннан йортларыбыздан чыгарылдык һәм балаларыбыздан аерылдык, әлбәттә, алар белән сугышабыз". Кайчан аларга кәферләр белән сугышу фарыз ителде, алар сугыштан баш тарттылар, мәгәр бик азлары баш тартмады, гайрәт белән сугыштылар. Аллаһ сугыштан баш тарткан залимнәрне белә.

2|247|Пәйгамбәрләре әйтте: "Аллаһ сезгә Талутны патша кылды". Алар пәйгамбәргә әйттеләр: "Кайда инде ул Талутка безнең өстән патша булу, патша булу өчен без хаклырак, чөнки Талутка малдан байлык бирелмәгән". (Ләкин Талут ярлы булса да гакыллы, галим һәм көчле иде). Пәйгамбәрләре әйтте: "Аллаһ сезгә Талутны патшалыкка ихтыяр кылды, дәхи аны белемдә һәм көчтә сездән артык кылды. Патша булу өчен бай булу шарт түгел, бәлки гакыллы, галим булу шарт". Аллаһ үзенең байлыгын теләгән бәндәсенә бирер, Аллаһ киңлек һәм белем иясә.

2|248|Пәйгамбәрләре әйтте Талутның Аллаһудан билгеләнгән патша икәнлеген: "Аллаһудан бер сандык килер, аның эчендә күңеллэрегез карар – табардай нәрсәләр булыр – Муса илә һарунның гаиләләре калдырган Муса г-мнең таягы, чалмасы, чапаны һәм башка нәрсәләр булыр, ул сандыкны фәрештә алып килер". Аллаһудан сезгә бу сандыкның килүендә шиксез Талутның патша икәнлегенә галәмәт бар, әгәр бу галәмәтнең Аллаһудан булуына ышансагыз. Моннан соң алар Талутның патша икәнлегенә ышандылар. Талут 70 мең

мөселман гаскәрен хәзерләп, кәферләр белән сугышырга юлга чыкты. Көн бик эссе иде, шул сәбәпле гаскәр Талуттан әчәргә су сорады.

2|249|Талут гаскәр белән шәһәрдән чыгып сәфәргә киткәндә гаскәргә әйтте: "Аллаһ сезне бер елга белән сыный, мин әйткәнчә эш кылыгыз, шул елгадан су эчкән кеше миннән түгел, миннән аерылып калыр, фәкать су эчмәгән кеше генә минем белән сугышка барыр, яки учы белән алып бер мәртәбә генә эчкән кеше миңа юлдаш булыр". Әммә күбесе елгадан туйганчы эчтеләр, мәгәр бик азлары гына эчмәде. (Су эчкән кешеләрнең иреннәренә Аллаһ бер галәмәт чыгарды, шуның белән алар эчмәгән кешеләрдән аерылдылар.) Талут һәм аның белән бергә су эчмичә калган мөэминнәр шул елганы үтеп киткәч, мөэминнәр арасыннан кайберләре әйтте: "Кәфер гаскәренә безнең көчебез житмәс, Жалутка һәм аның гаскәренә каршы тора алмабыз, чөнки аларның саны бик күп, әмма безнең саныбыз бик аз". Ахирәттә Аллаһуга юлыгачакларын белгән галим мөэминнәр әйттеләр: "Күп вакытта аз санда булган мөэминнәр Аллаһ ярдәме белән күп санда булган кәферләрне җиңделәр түгелме? шулай булгач, без дә күп санда булган кәферләрдән курыкмыйча, Аллаһ ярдәменә таянып сугышык". Аллаһу тәгалә сугышларда батырлык күрсәткән чыдамлы мөэминнәр белән бергә.

2|250|Мөэминнәр Жалутка һәм аның гаскәренә якин килгәч әйттеләр: "Ий Раббыбыз, безгә сабырлык, батырлык бир һәм аякларыбызны нык беркет һәм кәфер кавемен җиңәргә ярдәм бир".

2|251|Аллаһ ярдәме белән аз санда булган мөэминнәр гаскәре, күп санда булган кәфер гаскәрен җиңделәр һәм даут, кәферләрнең башлыгы – Жалутны үтерде. Аллаһ даутка байлык һәм пәйгамбәрлек бирде һәм аңа үзе теләгән нәрсәләргә өйрәттә. Әгәр Аллаһ кешеләргә якләмәсә иде, әлбәттә, җирдәгә кешеләр һәммәсә һәлак булыр иделәр. Ләкин Аллаһ барча галәмнәр мәхлугына рәхмәт иясә.

2|252|Бу сөйләнгән кыйссалар Аллаһуның аятьләре, ий Мухәммәд г-м, аны сиңа хаклык белән укыйбыз, әлбәттә, син рәсүлләрдән.

2|253|Коръәндә зекер ителгән рәсүлләргә дәрәжәдә берсеннән икенчесен артык кылдык. Аларның кайберләре Аллаһ белән сөйләште, кайберләрен Аллаһ югары дәрәжәгә күтәрде. Мәрьям угълы Гыйсага ачык аңлатмалы Инжилне бирде, һәм аңа Жәбраил белән ярдәм бирде. Ягъни кәферләр аны үтерергә теләделәр, ләкин Аллаһ аны үзенә рәхмәтенә алды. Әгәр Аллаһ теләсә иде, кешеләр Ислам диненә хөкөмнәргә хакында, әлбәттә, ихтыйлаф кылышмас иделәр пәйгамбәрләрдән соң килгән кавемнәр Аллаһудан аларга ачык аңлатмалар килгәннән соң. Ләкин Аллаһ аларны ихтыярларына куйды һәм алар үз зарарларына ихтыйлаф кылыштылар. Кайберләре мөэмин булдылар, кайсылары кәфер булдылар. Әгәр Аллаһ теләсә иде, әлбәттә, кешеләр ихтыйлаф кылышмас иделәр, ләкин Аллаһ үзе теләгән эшкә кыладыр.

2|254|Ий мөэминнәр! Мин сезгә биргән байлыктан Аллаһ юлына һәм мохтаҗларга садака бирегез, кыямәт көне килмәс борын, ул көндә үзегезне ут газабыннан сатып алу сәүдәсе булмас һәм ул көндә дуслык һәм шәфәгать итү эшләре булмас, зәкәтне бирмичә кәфер булган кешеләр залимнәрдер.

2|255|Гыйбадәт кылырга яраклы һич бер зат юк, мәгәр Аллаһ үзе генә, Ул һәр вакыт тере, бөтен нәрсәгә хужа булганы хәлдә һәрвакыт бар. Аны ару, талу һәм йокы тотмас, җирдә һәм күкләрдә булган нәрсәләр аныкыдыр. Ахирәттә Аллаһ хозурында кем кемгә шәфәгать кылыр? Юк, шәфәгать кылучы булмас, һичкем үз теләге белән һичкемгә шәфәгать кыла алмас, мәгәр Аллаһ рәхсәте белән генә шәфәгать кылучы булыр. Аллаһ кешеләрнең үткәндәгә барча эшләрен һәм алдагы барча эшләрен белер, кешеләр Аллаһ белеменнән һичнәрсәгә чолгап ала алмаслар, мәгәр Аллаһ белдергәнне генә белерләр. Аллаһуның бушлык урыны җирне һәм күкләргә сыйдырды, Аллаһуга җирне һәм күкләргә саклау авыр түгел, ул Аллаһ дәрәжәдә бик бөек һәм бик олугъ.

2|256|Дингә көчләү юк, ләкин өндәү һәм өйрәтү бар. Ясалма, ялган, батыл диннән Аллаһ төзегән хак дин ачык аерылды. Теләгән кеше Коръән, сөннәт юлы белән барып җәннәткә керсен! Моңы теләмәгән кеше бидгәт, хорафәт юлы белән барып җәһәннәмгә керсен. Берәү Аллаһудан башканы иләһе тотуны инкяр итеп, Аллаһуга нык ышанса һәм бидгәт, хорафәтләрдән ерак булса, ул мөэмин һич тә өзәлми-сынмый торган тоткага ябышты. Аллаһ ишетүче һәм белүче.

2|257|Аллаһу тәгалә хак мөэминнәрнең хужасы, аларны бидгәт, хорафәт караңгылыгынан чыгарып, Коръән, сөннәт яктылыгына кертер. Аллаһуга яки Коръәнгә ышанмаган һәм Коръән белән гамәл кылмаган кешеләргә шайтан юлы булган бидгәт, хорафәт караңгылыгына кертер. Адашу караңгылыгында булган кешеләр –җәһәннәм уты әһелләре, алар анда мәңгә калырлар.

2|258|Ий Мухәммәд г-м, белдеңме Аллаһ биргән байлыгына таянып, Раббысы хакында Ибраһим г-м белән тартышкан кешене? Ул Намрут патша иде. Ибраһим г-м Намрутка әйтте: "Кулыгыз белән ясаган нәрсәгә гыйбадәт кыласызмы?" Намрут сорады: "Ә син нәрсәгә

гыйбәдәт кыласың?" Ибраһим г-м әйтте: "Мин гыйбадәт кыла торган зат үлекне тергезә һәм үтерә". Намрут әйтте: "Мин дә үтерәм һәм тергезәм". Ягъни Ибраһим г-мне алдарга хәйлә корды, ике кешене китертеп берсен күрсәтте һәм үтерде, икенчесен чыгарып күрсәтте: "Менә тергездем", – дип. Ибраһим г-м әйтте: "Ни теләсәм шуны булдырам дип мактанасың, Аллаһ кояшны мәшрыйктән чыгара, ә син мәгърибтән чыгар", – дип. Намрут бу эшне эшли алмагач хәйран булды, хурлыкка төште. Аллаһ, әлбәттә хакны инкяр итүче залимнәрне туры юлга күндермәс.

2|259|Янә кешеләре үлгән, йортлары җимерелгән шәһәр яныннан үтеп баручы Гозәер г-мнең хәле белән танышыгыз! Шәһәрнең өсте-аска килгәннен күреп, Гозәер г-м әйтте: "Кешеләр шәһәр белән бергә һәлак булганнар инде, боларны Аллаһ ничек тергезсен?" – дип. (Бу Куддус шәһәрәндә ягъкуб балалары яшәгән. Алар ислам динен бозганнар, аннары үзләре азган. Аллаһ аларга залим булган кәферләрне иреккә кылды, ул кәферләр шәһәрне җимерделәр, кешеләрен үтерделәр, исән калганнарын әсир алдылар). Гозәер г-м шәһәрдән үтеп ерак киткәч, Аллаһ аны үтерде, йөз ел үткәч тергезде. һәм: "Ий Гозәер, үлеп күпме яттың?" – диде. Гозәер г-м әйтте: "Үлеп бер көн яки бер көннән азрак яттым". Аллаһ әйтте: "Ий Гозәер, бер көн түгел, ә йөз ел яттың, кара, ашый торган ризыгыңа һәм эчә торган эчемлегенә – сасымаганнар, һәм ишәгенә кара", – дип. Гозәернең үзе белән алган ризыгы һәм эчемлеге йөз ел буена ятып, бозылмаган, әмма ишәкнең кояшта агарган сөякләре генә калган иде, боларны күреп, Гозәер г-м Гәжәбләнде. Аллаһ Гозәер г-мгә: "Сөякләрне җыеп, аларга ит кундырып һәм тире үстөрөп ишәкне тергезгәнәбезне кара тор", – диде. Ий Гозәер! Бу эшне кылдык сиңа үлгәннән соң терелүгә ышану өчен кешеләргә дәлил булсын өчен. Ишәкнең терелгәннен күргәч, Гозәер әйтте: "Мин хәзер Аллаһуның һәрнәрсәгә көче җиткәннен беләмен", – дип.

2|260|Янә Ибраһим г-мнең: "Ий Раббым, миңа үлекне тергезеп күрсәт", – дигәннен игътибарга алыгыз! Аллаһ әйтте: "Ий Ибраһим! Әллә ышанмыйсыңмы Минем үлекләрне тергезергә көчем җиткәнлегенә?" Ибраһим г-м әйтте: "Ий Раббым, мин, әлбәттә, ышанам, ләкин мине якын күргәнлеген белән күңелемнең карарлануын теләм". Аллаһ әйтте: "Ий Ибраһим, ал дүрт кошны, аларны үтереп ботарлап алдыңа сал, аннары аларның берәр кисәкләрен тау өстенә ташла. Моннан соң аларны чакыр, әлбәттә, алар йөгереп килерләр сиңең яныңа", – дип. Ибраһим г-м Аллаһ әйткәнчә эш кылды һәм кошлар, терелеп, Ибраһим г-м янына йөгереп килделәр. Яхшы бел – дәрәслектә Аллаһу тәгалә бәтен эштә җиңүче һәм хикмәт белән эш кылучы.

2|261|Аллаһ юлына биргән малның мисалы – бер бәртек орлык кеби, ул орлык үстерде җиде башак, һәр башакта йөзәр орлык. Аллаһ үзе теләгән бәндәсенә җиде йөздән дә арттырып бирер. Аллаһ киңлек иясә һәм барча нәрсәне белүче.

2|262|Биргән садакаларның сәвабы күп мәртәбә арттырылачак, кешеләр Аллаһ юлына садака бирерләр, ләкин садакаларына миннәтне вә рәнҗетүне ияртмәсләр. Аларның әжерләре Раббылары хозурында, аларга анда курку һәм кайгы булмас.

2|263|Фәкыйрьләргә яки сораучыларга яхшы сүзләр әйтү һәм хата эшләре булса, гафу итү рәнҗетеп биргән садакага караганда яхшырак. Аллаһ сезнең үпкәләп яки рәнҗетеп биргән садакагызга мохтаҗ түгел, Ул бай һәм миһербанлы.

2|264|Ий мәэминнәр! биргән садакаларыгызны миннәт кылып яки рәнҗетеп биреп, сәвабын югалтмагыз! Рия белән биргән кешеләр – кәферләр кеби, алар Аллаһуга һәм ахирәт көненә ышанмыйлар, шулай да кешеләргә яхшы күренер өчен садака бирәләр. Рия белән яки рәнҗетү белән бирелгән садаканың мисалы – өстенә туфрак кунган шоматаш кеби, яңгыр суы туфракны юып төшерә дә, таш тап-такыр булып, ялангач кала. Алар биргән садакаларының әжеренә ирешергә нич кадир булмаслар. Аллаһ Коръән белән гамәл кылмыйча кәфер булган кешеләрен туры юлга күндермәс.

2|265|Аллаһ ризалыгын өстәп, сәвабын өмет итеп һәм сәваб булачагына күңелдән нык ышанып, Аллаһ күрсәткән урыннарда садака бирүчеләрнең мисалы – эре яңгырлы явым яуган калку җирдәге тигез бакча кеби. Ул бакча башка бакчаларга караганда җимешне ике өлеш бирә. Әгәр ул бакчага эре яңгыр яумаса, вак яңгыр ява, һәрхәлдә яумый калмас. Аллаһ сезнең кылган эшләрегезне күрүче. (Аллаһ риза булырлык итеп бирелгән дәрәс садакага, эре яңгыр яуган бакчаның уңышы кеби, сәваб күп булыр. Кимчелекле итеп бирелгән садакага да, вак яуган яңгыр бакчаның уңышы кеби, аз булса да, һаман сәваб булыр).

2|266|Сезләрдән берәрегез яратырма елгалар агып, хәрмә һәм йөзем җимешләре үсеп торган бакчаның булуын? Әлбәттә, яратырсыз. Шундый бакчаның хужасы картлыкка ирешеп, балалары үсеп җитмәгән – кечкенә булсалар, шул вакытта бу бакчаны утлы җил килеп көйдерсә, бакча хужасы яратырма, шатланырма? Әнә шулай Аллаһ сезгә аятьләрен баян итә, шаять фикирләп карарсыз!

2|267|Ий мәэминнәр! Кәсеп итеп тапкан малларыгыздан һәм Без сезнең өчен җирдән чыгарган уңышлардан яхшысын Аллаһ күрсәткән урыннарда бирегез! Әммә начар нәрсәләр

аралаштырып бирмәгез. Шундый малны сезгә бирсәләр, әлбәттә, ул начар нәрсәне күзегезне йомып, чыраегызны сытып кына алып идегез. Белегез, Аллаһ чиксез бай һәм мактаулы.

2|268|Садака бирү лязем булганда шайтан күңелгә коткы салыр: "Малыңны кешегә бирсәң үзең ярлы булырсың", – дип. Дәхи фәхеш хәрам булган эшләргә өнди. Аллаһ сезгә гафу итүне һәм малыгызны яки дәрәжәгезне арттыруны вәгъдә итә, тәүбә итеп төзәлсәгез. Коръән белән гамәл кылучыларга Аллаһ киңлек иясә һәм белеп эш кылучы.

2|269|Киңлек иясә булган Аллаһ хикмәтне үзе теләгән бәндәсенә бирер, Аллаһудан берәүгә хикмәт бирелсә – ул кешегә бик күп яхшылыктар бирелде. "Хикмәт" – дигән сүзгә ислам диненең бөтен хөкемнәре керә. Коръән Кәрим белән һәрбер кеше вәгазьләnmәс, мәгәр саф гапыллы кешеләр генә вәгазьләнерләр.

2|270|Аллаһ күрсәткән урыннарда садака бирсәгез, яки фәкыйрьләргә берәр нәрсә бирергә нәзер әйткән булсагыз, аны, әлбәттә, Аллаһ белә. Садака бирмәүче яки малын хәрам урыннарда исраф итүче залимнәргә ахирәттә ярдәмче булмас.

2|271|Әгәр садакаларыгызны күрсәтеп, әйтеп бирсәгез, ул күркәм эш. Әгәр яшертен бирсәгез, ул эш сезнең өчен тагын да яхшырак. Бу яхшылыктарыгызны Аллаһ гөнаһларыгызга кәффәрәт кылыр. Бит Аллаһ сезнең кылган яхшы эшләрегездән хәбәрдер.

2|272|Ий Мухәммәд г-м, кешеләрне һидәяткә салу синең эшең түгел, ләкин һидәяткә Аллаһ үзе теләгән кешене күндерер. Бер яхшы нәрсәне садака итеп бирсәгез, файдасы үзегезгәдер. Садакаларыгызны фәкәт Аллаһ ризалыгы өчен генә бирсәгез, яхшы нәрсәләрдән садака бирсәгез, аның хаклары сезгә түләнер жәннәт нигъмәтләре белән һәм сез ахирәттә золым кыланмассыз.

2|273|Садакаларыгызны янә Аллаһ юлында дингә хезмәт итү белән тоткарлыкта булган мохтаж галимнәргә бирегез! Чөнки аларның дөнъя малын кәсеп итәргә вакытлары булмый.

Ул мохтаж галимнәрнең хәлен белмәгән кешеләр аларны бай дип уйлыйлар, мохтаж булсалар да сораудан сакланганнары өчен. Сез аларны йөзләрендәге галәмәтләре белән танырсыз, чөнки алар күбрәк вакыт ач торулары сәбәпле, йөзләрендә арыклык галәмәте булыр. Шулай булса да, алар намаз, рузәне калдырмалар, кайвакыт зарураттан сорарга мәжбүр булсалар да, күп сорап кешеләрне аптыратмалар. Әнә шул мохтаж галимнәргә яхшы нәрсәләрегездән садака бирсәгез, Аллаһ аны яхшы беләдер.

2|274|Аллаһ күрсәткән урыннарда кичен дә, көндезен дә, күрсәтеп тә, күрсәтмичә дә садака бирүче мәэминнәргә Раббылары хозурында күп нигъмәтләр саклана. Аларга ахирәттә курку булмас һәм алар көенмәсләр.

2|275|Риба ашаучылар, ягъни бурычка биреп торган өчен арттырып алучылар, каберләреннән, шайтан буып ташлаган кеше кеби, бик яман сурәттә кубарлар. Бу гәзаб аларга тиешле булды, риба сүздә кебек хәләл дигәннәре өчен. Аллаһ сүздә эшләрен хәләл итте, риба эшләрен хәрам кылды. Берәү, рибаның хәрам икәнлеген белән Раббысынан вәгазь килгәннән соң риба алудан тыелса, вәгазь килмәс борын алган рибасы үзенә хәләлдер. Вәгазьгә хәтле риба алучыларның эше Аллаһуга тапшырылыр. Бу аят иңгәннән соң да рибаны хәләл санап, алуларын дәвам итсәләр, алар ут әһелләре. Алар анда мәңге калырлар.

2|276|Аллаһ риба белән кергән малны һәлак итә, ә садакасы бирелгән малны арттырадыр. Рибаны хәләл диюче кәферне Аллаһ сөйми.

2|277|Иман китереп изге гамәлләр кылучы, намазларын укып, зәкәтләрен бирүче мәэминнәрнең әжере Раббылары хозурында. Аларга ахирәттә курку һәм көенү дә булмас.

2|278|Ий мәэминнәр, Аллаһудан куркыгыз, аның хөкемнәрен бозудан сакланыгыз! Алырга сөйләшкән рибаларыгыз алынмый калган булса, рибаны хәрам кылган аят килгәннән соң, ул сөйләшкән рибаларыгызны алмагыз, Аллаһуга гөнаһкәр булудан сакланыгыз! Әгәр Коръән белән гамәл кылучы хак мәэмин булсагыз.

2|279|Әгәр риба белән мал алудан туктамасагыз, ул вакытта яхшы белегез! Аллаһуның һәм рәсүлнең сезгә каршы сугышуларын үзегезгә лязем иткән буласыз. Арттырып алу өчен бурычка бирүчеләр әгәр тәүбә итсәгез, бурычка биргән малыгыз сезнеке, биргәнегез хәтле генә алыгыз. Бурычка биргән кеше арттырып алу белән золым итмәсен һәм бурычны киметеп бирү белән бурычка бирүчегә дә золым ителмәсен.

2|280|Әгәр сездән бурычка алган кешеләр бурычларын түли алмаслык фәкыйрь булсалар, бурычларын түләргә мал тапканнарына чаклы кичектерү сезгә ләземдыр. Әгәр бурычларын түләргә көчә житмәгән кешеләргә, бурычларын үзләренә садака кылсагыз, сезнең өчен бик тә хәерледер, әгәр белсәгез!

2|281|Хөкемгә Аллаһуга кайтачак дәншәтле кыямәт көненнән куркыгыз! Ул көндә һәрбер кеше кәсеп иткән савабы һәм гөнаһы өчен тиешле жәзаны алыр. Ул көндә кешеләр савабларын киметеп яки гөнаһларын арттырып золым ителмәсләр.

2|282|Ий мәэминнәр! Көтәргә вакытын билгеләп бурычка мал бирсәгез, малны һәм вакытны языгыз! Бу эшләргә арагызда бер язучы гаделлек белән язсын! Яза белгән кеше язудан

баш тартмасын, Аллаһ аңа язуны өйрәткәнә өчен шөкер итеп язсын! Бурычка алып торучы да күпмә алганлыгын һәм кайчан бирәчәген дәрес әйтеп яздырсын һәм курыксын хыянәт итәргә тәрбиячәсе булган Аллаһудан, үзенә бурычларыннан һәрнәрсәне киметеп әйтмәсен. Әгәр бурычка алган кеше надан яки дивана булса, йә хәтерсез, телсез булып, яздырырга көчә житмәсә, ул вакытта аның валисе гаделлек белән әйтеп яздырсын. Яздырган вакытта мәселман булган ике шаһит билгеләгез, әгәр шаһит булырга ике ир табылмаса, ул вакытта бер ир, ике хатын шаһит булсыннар үзегез риза булган мәселманнардан, әгәр хатыннарын берсе онытса, икенчесе хәтеренә төшерер. Әгәр шаһитлар мәселман булган хакимнәр алдына чакырылсалар, баш тартмасыннар, әлбәттә, барсыннар. Ала торган һәм бирә торган хакларыгызны үзара вакытын билгеләп языгыз, ул маллар кирәк – зур булсын, кирәк – кечкенә булсын. Хакларыгызны үзара гаделлек белән язып баруыгыз Аллаһ хозурыңда үзегез өчен хәерле, турылыклы, шәһадәт бирергә ышанычлы һәм бурычларыгызның күпмә икәнлегенә шик китермәскә якын. Әгәр сәүдәгез хәзер кулга бирешеп, арагызда эш төмам булганда язмасагыз – гөнаһ юк. Алыш-биреш эшләрегездә шәһитләр билгеләгез, ләкин язучылар һәм шәһитләр сөздән зарар күрмәсеннәр. Ягъни аларны ялганга көчләмәгез һәм, вакытлары булмаганда, үз эшләрегездә көчлөп куймагыз! Әгәр аларга зарар итсәгез, үзегез фәсыйклардан булырсыз. Аллаһудан куркыгыз, хыянәт итүдән сакланыгыз! Аллаһ сезгә хәерле, файдалы эшләрне өйрәтә.

2|283|Әгәр сәфәрдә булып, язучы тапмасагыз ул вакытта бурычка алган кеше заклад бирсен, ягъни бурычын кайтарып биргәнчә, берәр бәялә әйбер биреп торсын, әгәр бер-берегездә ышанып язудан һәм закладтан башка бурычка бирсәгез, ул вакытта бурычка алган кеше инсаф белән бурычын иясенә тапшырсын һәм тәрбиячә булган Аллаһудан курыксын. Ий шаһит булган кешеләр, Шәһадәтегезне яшермәгез, сөйләшкән сүзләрегезне үзгәртмәгез. Әгәр шаһит булган кеше шәһитлек эшендә дәреслекне яшерсә, аның күңелә гөнаһкәрдер. Бит Аллаһ сезнең эшләгән эшләрегезне белүче.

2|284|Жирдәгә вә күкләрдәгә барлык һәрсә Аллаһуның мәхлукләре, Аллаһудан башкага гыйбадәт кылмагыз! Күңелләрегездәгә яман уйларыгызны яшерсәгез дә, яшермәсәгез дә уйларыгыз белән Аллаһ сезне хөкем итәр. Аллаһ үзе теләгән мәэминне гафу итәр һәм үзе теләгән кешенә гөнаһы өчен гәзаб кылыр. Әлбәттә, Аллаһуның һәрнәрсәгә көчә житә.

2|285|Мухәммәд г-м Раббысыннан индерелгән Коръәннең һәр сүзенә ышанды һәм мәэминнәр дә ышандылар, алар һәммәсе Аллаһуга, Аның фәрештәләренә, китапларына, рәсүлләренә ышандылар, һәм: "Рәсүлләрнең берсен икенчесеннән аермыйбыз, барчасына да бертигез ышанабыз", – диделәр. Вә әйттеләр: "Без Аллаһ сүзләрен ишеттек һәм буйсындык, ий Раббыбыз ярлыкавыңны сорыйбыз, шуның өчен сүзләреңне ишетеп буйсынабыз һәм ахырдә сиңа кайтабыз", – дип.

2|286|Аллаһу тәгалә һичкемгә көчә житмәгән эш белән көчләмәс, мәгәр көчә житкән эш белән көчләр. Берәү Аллаһуга буйсынып изге гамәлләр кылса, файдалы эшләрне генә эшләсә – файдасы үзенәдер, әгәр берәү Аллаһуга карышып гөнаһларны, явыз эшләрне кәсеп итсә – газабы үзенә. Аллаһуга итагать итүче мәэминнәр әйтәләр: "Ий Раббыбыз, лязем булган изге гамәлләрне онытып калдырсак яки хаталанып гөнаһ эшләсәк, болар өчен безләрне гәзаб белән тотмагыз! Ий Раббыбыз! Әүвәлгә өммәтләргә йөкләгән авып йөкләрне безгә йөкләмәгез! Ий Раббыбыз! Көчәбез житмәслек, сабыр итә алмаслык авыр бәлә-казаларны безләргә йөкләмә! Безләрне гафу ит һәм ярлыка һәм дә безгә рәхмәт кыл! Ий Раббыбыз, Син безнең хужа, барча хәятләребезне Син генә үтисең, көферләргә каршы торырга, аларны жиңергә безгә ярдәм бир!"

3|1|Әлиф ләм мим – мәгънәсен Аллаһ белә.

3|2|Аллаһудан башка гыйбадәт кылырга яраклы һичбер зат юк, мәгәр Аллаһ үзе генә, Аңа итагать итмәк, коллык күрсәтмәк ляземдыр. Ул һәрвакыт тере, галәмнәр хәлен күзәтеп, белеп тора.

3|3|Тәүратны һәм Инжилне Аллаһ китабы дип дәресләгәнә хәлдә Аллаһ сиңа хаклык белән Коръәнне индерде, вә Коръәннән элек Тәүратны һәм Инжилне.

3|4|Кешеләргә хидәят, вә хак белән батыл арасын аерыр өчен Коръәнне индерде. Аллаһуның аятьләрен инкяр итүче көферләргә ахирәттә, әлбәттә, каты гәзаб булыр. Аллаһ көферләрдән үч алуда кодрәт иясә.

3|5|Аллаһуга, әлбәттә, жирдә һәм күкләрдә һичнәрсә яшерен түгел.

3|6|Аллаһ сезне аналарыгыз карынында үзе теләгәнчә сурәтләр. Барча вәхүдкә хужа һәм бөтен мәхлукка мәгъбуд булырдай илаһә юк, мәгәр Аллаһ үзе генә. Ул кодрәт иясә һәм көчле хәким.

3|7|Ий Мухәммәд гәләһнис-сәләм! Ул тиңдәшә булмаган Аллаһ сиңа китап индерде, ул Коръәндә күбрәгә мәгънәсә ачык, аңлаешлы аятьләр, ул аятьләр Коръәннең төп нигезе. Шулай ук Коръәндә мәгънәсә яки тәвгилә ачык беленмәгән аятьләр дә бар, ләкин андый аятьләргә тәвгил ясаудан, ягъни мәгънә чыгарудан Аллаһ тыйды. Әмма күңелләре хактан батылга авышкан яман кешеләр мәгънәсә ачык түгел аятьләргә иярерләр, көфер булуны

өстәп, яки мәселманнар арасына фетнә салуны теләп, һәм нәфесләренә моафыйк мәгънәләр бирмәкне теләп, тәэвил ясарлар. Бу мәгънәсә ачык беленмәгән аятьләргә тәэвил ясап, мәгънә бирергә һичкем белмәс, мәгәр Аллаһ үзе генә белер. Әмма күңелләре хаклык ягына авышкан хакыйкый галимнәр: "Коръәннең һәр сүзенә ышандык, барчасы да Раббыбыздан килгән хак сүзләр, мәгънәсә ачык булган аятьләр белән гамәл кылабыз, мәгънәсә ачык беленмәгән аятьләренә Аллаһуга тапшырабыз", – диләр. Кешеләр һәммәсә дә вәгазьләнмәс, фәкәть саф күңелле, камил гакыллы кешеләр генә Коръән белән вәгазьләнәп гамәл кылырлар.

3|8|Алар: "Ий Раббыбыз безне туры юлга күндәргәнәңнән соң күңелләребезне дәрәсләктән ялган якка авыштырма һәм шәфкәть кылып, безгә рәхмәтеңне бир! Әлбәттә, Син сорап та, сорамайча да бирүчесең", – диләр.

3|9|Ий Раббыбыз, шиксез булачак кыямәт көнендә барча кешеләрне хисап өчен бер урынга җыячаксың. Аллаһ, әлбәттә, вәгъдәсенә хыйлафлык кылмый.

3|10|Коръән белән гамәл кылмайча кәфер булган кешеләрне, маллары һәм балалары Аллаһ гәзабыннан коткармас, алар җәһәннәм утында булачаклар.

3|11|Аларның мисалы: Тәүратны инкяр итүче фиргаун кавеме кеби, һәм фиргаун кавемнән әүвәлге инкяр итүче кебиләр. Аларны Аллаһ гәзаб белән тотты, Аллаһ, үзенә баш имәгән кешеләрдән каты гәзаб белән үч алучы.

3|12|Кәферләргә әйт: "Тиздән җиңелерсез, капланырсыз, аннары кубарылып җәһәннәмгә сөрелерсез. Нинди яман кайтачак урын ул җәһәннәм".

3|13|Ий кешеләр! Шиксез, сезгә бәдер сугышында галәмәт бардыр ике гаскәрнең бергә юлышкан вакытында. Ул гаскәрләрнең берсе Аллаһ юлында сугышучы мәэминнәр, икенчесе – Аллаһуга каршы сугышучы кәферләр иде, кәферләр мәэминнәрне үзләренә караганда ике өлеш күбрәк итеп күрделәр. Әмма дәрәсләктә мәэминнәр өч йөз булып, кәферләр бер мең иделәр. Аллаһ теләгән бәндәсен үзенә ярдәмә белән куәтләр. Бәдер сугышында аз санда булган мәэминнәрнең күп санда булган кәферләрне җиңүләрендә күңел күзләре суык булмаган кешеләр өчен зур гыйбрәт бар.

3|14|Сынар өчен күңел сөйгән нәрсәләрдән: хатыннар, балалар, сыер, көжә кеби дүрт аяклы хайваннар, җыйган алтын, көмешләр һәм зиннәтләнгән йөгәрек атлар һәм иген кеби нәрсәләр Аллаһудан кешеләргә сөекле ителде. Бу нәрсәләр дөнья тереклегә, ләкин барчасы бетчәк, алар аз нәрсәләрдәр, аларны һәм дөньяны калдырып, Аллаһуга кайтырсыз. Әгәр Коръән белән гамәл кылып, хәзерләнәп барсагыз, иң яхшы урын Аллаһу хозурында.

3|15|Сез сөйгән нәрсәләрдән артыграк яхшы нәрсә белән сезгә хәбәр биримме? Дәрәсләктә, Коръән белән гамәл кылучы тәквә мәэминнәргә Раббылары хозурында җәннәтләр хәзерләнгән, асларыннан елгалар агар, алар анда мәңгә калырлар, алар өчен анда пакь хатыннар булыр һәм аларга Аллаһуның ризалыгы булыр. Аллаһ үзенә бәндәләрен һәм аларның барча хәлләрен белүче.

3|16|Җәннәтләргә кертеләчәк мәэминнәр әйтәләр: "Ий Раббыбыз, без, әлбәттә, Сиңа һәм рәсүлңә иман китердек. Безләренә ярлыка, гәнаһларыбызны гафу ит һәм безне җәһәннәм утынан сакла!"

3|17|Ул тәквә мәэминнәр: Аллаһ юлында чыдамлылар, Аллаһуга вә Рәсүлгә итагать итүчеләр, мохтаҗларга һәм Аллаһ юлына садака бирүчеләр, вә сәхәрләрдә намаз, Коръән укып Аллаһудан гафу сораучылар.

3|18|Аллаһ үзе вә фәрештәләр һәм хакыйкый чын галимнәр: "Кол булырга яраклы Илаһә юк, мәгәр Аллаһ үзе генә", – дип дәрәсләк белән һәм көчле исбатлау белән шәһадәт бирәләр. Юк һичбер Илаһә, мәгәр Аллаһу тәгалә үзе генә. Ул барча эштә җиңүче, хикмәт белән эш кылучы.

3|19|Шиксез, Аллаһ хозурында ислам дине генә дин. Кешеләрнең ислам динен үзгәртеп бозулары Аллаһудан аларга китап иңмәгәннән вә расүл килмәгәннән түгел, бәлки китап иңдереләп, расүл күндереләп, ислам дине тулысынча ачык итеп аңлатылганнан соң инсафсыз галимнәр бер-берсенә хөсәдләнәп, дошманлашып Аллаһ хөкөмнәренә хыйлафлык кылдылар, ислам динен бозып бетерделәр. Берәү нәфесе теләгәнне яки бидгәт гамәлләрне яклап, Аллаһ аятьләрен инкяр итсә, Аллаһ, андыйларга дөньяда адашуны, ахирәттә гәзаб була чакны бик тиз тәкдир итүче.

3|20|Әгәр явыз кешеләр хакны инкяр итеп, батылны яклап сиңең белән һәм бәхәсләшсәләр, син аларга әйт: "Үземне һәм миңа ияргән мәэминнәрне Аллаһуга тапшырдым, без Аңа буйсындык". Янә әйт: "Ий сез китабий кәферләр һәм укый-яза белмәгән кешеләр, Аллаһуга иман китереп, ислам динен кабул итеп мәселман булдыгызмы?" Әгәр исламны кабул итеп Коръән белән гамәл кылсалар, шиксез, туры юлга күнелделәр. Әмма баш тартсалар, туры юлны тапмаслар. Сиңең бурычың: Аллаһ хөкөмнәрен ачык итеп ирештерү генәдер. Аллаһ, әлбәттә, бәндәләренең эшләрен күрүче.

3|21|Аллаһу тәгаләнең аятьләрен инкяр итүче кәферләр, пәйгамбәрләрен һәм ислам диненә,

хаклыкка чакыручы мәселманның хаксыз үтерәләр. Аларга ахирәттә рәнҗеткүче җәзаб булачагы белән хәбәр бир!

3|22|Хаксыз мәселманның үтерүче кәферләрнең дөньяда һәм ахирәттә барча эшләре юкка чыкты, һәм аларга ахирәттә ярдәмче булмас.

3|23|Күрәсеңме китаптан өлеш бирелгән кәферләрне? Алар коръән белән гамәл кылырга һәм дә үзара барча эшләрен коръән белән генә хәл итәргә чакырылалар, ләкин бу чакыруны инкяр итеп, артларына дүнәләр. Алар Аллаһуга каршылык күрсәтүчеләр.

3|24|Кәферләрнең безне җәһәннәм уты тотса да берничә көн генә тотар дип әйтүләре ислам динен вә коръән хөкемнәрен кабул итмәүләренә сәбәп булды һәм батыл диннәрендә Аллаһуга ялганны ифтира итүләре аларны алдады.

3|25|Шиксез булчак кыямәт көннәдә аларны хөкемгә жыеп китерсәк, ничек булыр хәлләре? Вә золым ителмичә һәр кеше үзенең кылган гамәле буенча гына тиешле җазаны алганда, коръән белән гамәл кылмаучыларның хәле ничек булыр?

3|26|Ий Аллаһ син барча байлыкка патшасың, үзең теләгән кешегә байлыкны бирәсең һәм үзең теләгән кешедән байлыкны аласың, теләгән бәндәңне коръән белән гамәл кылдырып хөрмәтле итәсең, һәм теләгән бәндәңне коръәннән гафил кылып хур итәсең. Барча хәйриәт синең кулыңдадыр, шиксез, Синең һәр нәрсәгә көчең җитә, дип әйт.

3|27|Ий Аллаһ! Син кичне көнгә, көнне кичкә кертәсең, үлекне теректән чыгарасың, һәм терекне үлектән чыгарасың, һәм дә теләгән бәндәләреңә хисапсыз ризык бирәсең.

3|28|Мәэминнәр мәэминнәрдән башка кәферләрне дус тотмасыннар. "Чөнки аларга дус булу ахырдә кәфер булуга сәбәптер". Бу аять иңгәннән соң бер мәэмин кәферләргә дус булса, аңа Аллаһудан һичнәрсә юктыр. Мәгәр кәферләрнең үтерү белән янаулары булганда тыштан гына дуслык күрсәтергә ярый, коръәнгә каршы булган әмерләрен рия белән генә үтәргә мөмкин була. Ләкин иманга зарар килүдән курку, һәм күңелдә иманны нык саклау тиешдер. Аллаһ сезне үзенең җәзабы белән куркыта, әлбәттә, куркыгыз! Бит ахырдә хөкем ителү өчен кайтачак урын Аллаһ хозурында.

3|29|Әйт: "Күңелләрегездә булган теләкләрегездә кирәк – яшерегез, кирәк – белдерегез Аллаһ аны беләдер һәм җир, күкләрдә булган нәрсәләргә дә белә. Аллаһ һәрнәрсәгә кадир.

3|30|Кыямәт көнне һәр изге кеше эшләгән изге эшләренең әжерен хәзерләнеп, алдына куелганын табар. Бозык эшләргә эшләүчеләр дә гөнаһлары алларына куелганны күрерләр. Бу явыз эшләргә иясе, явыз эшләргә белән үзенең арасын бик ерак булуны телә, ләкин явыз эшләргә күз белән мәңгә бергә булыр. Аллаһ сезне үзенең җәзабы белән куркыта. Җәзабыннан куркып, Аллаһуга итагать иткән мәэмин бәндәләренә Ул миһербанлы.

3|31|Ий Мухәммәд г-м әйт: "Әгәр Аллаһуны сөяр булсагыз миңа иярегез, миңа иярсәгез Аллаһ сезне сөйәр һәм гөнаһларыгызны ярлыкар. Тәүбә итеп, Аллаһ юлына керсәгез, Ул, әлбәттә, ярлыкаучы һәм рәхимле".

3|32|Ий мәэминнәр, Аллаһуга һәм расулгә итагать итегез! Әгәр итагать итүдән баш тартсагыз, дәрәсләктә Аллаһ кәферләрне сөйми. Ягъни итагать итмәсәгез, кәфер булырсыз.

3|33|Дәрәсләктә Аллаһу тәгалә – Адәм, Нух, Ибраһим пәйгамбәрләрне, Ибраһим нәселеннән килгән пәйгамбәрләрне һәм Гимран гаиләсеннән Мәрьямне вә Мәрьям угълы Гыйсаны бөтен дөнья кешеләреннән өстен итеп сайлады, беек дәрәжәләргә күтәрде.

3|34|Бу пәйгамбәрләр бер-берсеннән туа килмеш бер нәселләрдер. Аллаһ һәрнәрсәне ишетүче вә белүче.

3|35|Гимран хатыны Хөन्नәнең Раббысына ялварганын хәтерләгез, ул әйтте: "Ий Раббым, карнымдагы баланы үз хезмәтемнән азат итеп Синең юлыңа тапшырырга нәзер әйттем. Йә Рабби сораганымны кабул итеп теләгемә ирештер! Син минем сүземне ишетүче һәм теләгемне белүчәсең". (Гимран һәм хатыны картлыкка ирешкәннәр ләкин балалары булмаган. Хөन्नә бер көнне агач күләгәсендә утырганда бер кошның балаларын ашатканын күрәп минем дә балам булсачы, дип зарланды. Йә Рабби, миңа бер бала бирсәң, ул баланы мәсҗид әхәсәга дин хезмәтенә куяр идем, дип нәзер әйтте. Аллаһ теләгән кабул итте, Хөन्नә Мәрьямгә йөклә булды.)

3|36|Хөन्नә Мәрьямне тудыргач: "Ий Раббым, кыз бала тудырдым, ир бала булса дин хезмәтенә яхшы булыр иде", – диде. Аллаһ белүчәрәктер, нинди бала тудырганыңны. Хөन्नә әйтте: "Ир бала, әлбәттә, кыз бала кеби түгел, аның исемен Мәрьям куштым, бу баланы вә аннан туачак балаларны рәхмәтеңнән сөрелгән шайтан шәрәненнән Синең саклавыңа тапшырдым". Мәрьямнең анасы Хөन्नә, Зәкәрья пәйгамбәрнең хатыны белән бертуган иделәр.

3|37|Мәрьямне Раббысы мәсҗид әхәсәга күркәм кабул итү белән кабул итте һәм яхшы тәрбия белән тәрбияләде, һәм тәрбияләп үстермәк өчен Зәкәрья пәйгамбәргә тапшырды. "Хөन्नә Мәрьямне тудыргач, мәсҗид әхәсәга алып барып, андагы намаз укучыларга: "Бу бала Аллаһ юлына нәзер әйтелгән, кабул итеп алыгыз", – диде. Мәсҗид әһәлләре баланы кабул итеп алдылар һәм тәрбияләп үстерү хакында һәрбере, мин алам, дип, үзара бәхәсләштеләр. Бу бәхәснә бетерү өчен Аллаһудан юл күрсәтелде: "Барчагыз да

каләмнәрегезне суга салыгыз, кемнең каләме суга батмаса, Мәрһәмне шул кеше алыр". Әйтелгәнчә эш кылдылар, Зәкәрһяның каләме суга батмады, Мәрһәм аңа тапшырылды. Зәкәрһя мәсҗид эчендә бер урын хәзерләп Мәрһәмне шунда тәрбия кылды. Мәрһәм зекер, гыйбадәт белән мәшгул булды. Зәкәрһя Мәрһәм янына кайчан гына керсә дә, алдында төрле жимешләр һәм башка ризыкларны күрер иде. Бер кәргәнәндә: "Ий Мәрһәм, бу ризыклар сиңа кайдан килә", – дип сорады. Мәрһәм әйтте: "Бу ризыклар Аллаһ хозурыннан килә, Аллаһ, әлбәттә, үзе теләгән бәндәсен хисапсыз ризыкландыра".

3|38|Мәрһәмнең дәрәҗәсен Аллаһ күтәргәнне күрәп, Раббысына ялварып дога кылды. Әйтте: "Ий Раббым, рәхмәтеңнән миңа бер бала биргел! Шиксез, син минем догамны ишетәсең".

3|39|Зәкәрһя михрабта намаз укып торганда җәбраил килеп кычкырды: "Ий Зәкәрһя, дәрәҗәң тә, Аллаһ сине Яһһя исемле изге угыл белән шатландыра. Ул Яһһя Аллаһудан булган сүзгә ышанучы булганы хәлдә, ягъни Гыйса пәйгамбәргә иң беренче иман китереп, ярдәмче булды. Янә ул Яһһя кавеме арасында хөрмәтле вә олугъ булды, һәм дә хатыннары белән собхәт итүдән сакланучы изге пәйгамбәрләрдән булды.

3|40|Зәкәрһя әйтте: "Ий Раббым миңа кайдан угыл булсын дәрәҗәңгә миңа картлык иреште, хатыным да бала тудырмаучыдыр". Аллаһ әйтте: "Әнә шулай Аллаһу тәгалә теләгәннен кылыр".

3|41|Зәкәрһя әйтте: "Ий Раббым хатынымның йөклә булуына миңа бер галәмәт бир!" Аллаһ әйтте: "Синең кешеләр белән сөйләшә алмавың сиңа галәмәт булып, кешеләр белән өч көн сөйләшә алмассың, мәгәр ишарат илә генә сөйләшерсең". Хатыны йөклә булгач Зәкәрһяның теле бөйләнде, зекер тәсбихтән башка сүзләренә сөйли алмады. Аллаһ әйтте: "Ий Зәкәрһя, Раббыңны күп зекер ит вә көндезләрен һәм кичләрен намаз укы!"

3|42|Фәрештә әйтте: "Ий Мәрһәм, дәрәҗәңгә Аллаһ сине сайлады вә сине гәһәнтан пакълады һәм бөтен дөһһя хатыннарыннан сине өстен кылды.

3|43|"Ий Мәрһәм, Раббыңа итагать кыл һәм рәкүгъ, сәждә кылып намаз укучылар белән намаз укыгыл!"

3|44|Бу Мәрһәм кыйссасы корһән иңмәс борын синең өчен яшерен иде, инде вәһий белән белдерәбез. Мәсҗид әкһса мәселманнары шибәга өчен каләмнәрен суга салганда син алар арасында юк идең, һәм Мәрһәмне тәрбиягә алып өчен тартышкан вакытларыңда да яннарыңда юк идең.

3|45|Җәбраил әйтте: "Ий Мәрһәм, Аллаһ сине бер бала белән шатландырадыр. Ул бала атасыз, Аллаһуның "бар бул" дип әйтүе белән булып, ул баланың исеме Гыйса (Мәрһәм угълы) булып, ул бала дөһһяда һәм ахирәттә дәрәҗә иясе вә Аллаһуга якыннардан булып.

3|46|Ул Гыйса бишәктә чагында һәм үсеп житкәч кешеләр белән хикмәтле сүзләр белән сөйләште һәм ул изгеләрдән булды".

3|47|Мәрһәм әйтте: "Ий Раббым, миңа бала кайдан булсын чөнки миңа ир затының кулы тигәнә юк". Аллаһ әйтте: "Әнә шулай Аллаһ үзе теләгән нәрсәне халык кылып. Бер нәрсәне булдырырга теләсә фәкәт "бул" дияр, ул нәрсә ул теләгәнчә бар булып".

3|48|Аллаһ Гыйсага язу белемен, шәригать хөкәмнәрен һәм Тәүрат, Инҗил китапларын өйрәттә.

3|49|Вә ягъкуб балаларына расул кылды. Гыйса, пәйгамбәр булгач, ягъкуб балаларына әйтте: "Мин сезгә Раббыгыздан пәйгамбәрәмә ачык дәлилләр һәм галәмәтләр белән килдем. Ул галәмәтләренә берсе: балчыктан кош сурәте ясармын да аңа өрермен, Аллаһ әмере белән кош булып очар. Янә Аллаһ әмере белән суыкларны күзле итәрмен, ала тәнле кешеләрне сәламәтләндерермен һәм үлекләренә тергезермен. Янә мин сезгә нәрсә ашаганыгыздан, өйләрегездә яшереп саклаган нәрсәләрегездән хәбәр бирермен. Бу нәрсәләрдә, әлбәттә, минем пәйгамбәрлегемне тәсдыйклаучы галәмәтләр бар, әгәр хаклыкка ышанучылардан булсагыз".

3|50|Миннән әүвәл индерелгән Тәүратны тәсдыйк иткәнәм хәлдә, һәм сезгә хәрәм булган нәрсәләренә кайберләрен хәләл иткәнәм хәлдә, Раббыгыздан галәмәтләр белән сезгә пәйгамбәр булып килдем. Шулай булгач, Аллаһудан куркыгыз, миңа итагать итегез һәм карышудан саклангыз!

3|51|Дәрәҗәңгә Аллаһ мине дә, сезне дә тәрбия кылучыдыр. Тәрбияче булган Аллаһуга, әлбәттә, гыйбадәт кылыгыз! Бит Аллаһуга итагать итү һәм аңа гына гыйбадәт кылу иң туры юл.

3|52|Гыйса, мәшрикларның һәм көфәрлекләрендә дәвам иткәннәрен күргәч: "Аллаһ диненә миңа кем ярдәмче була?" – диде. Гыйсага ияргән мәэминнәр: "Аллаһ диненә без ярдәмче булабыз, без Аллаһуга нык ышандык. Аллаһуга итагать итүче хак мәселман икәнлегезгә шаһит бул, диделәр.

3|53|Ий Раббыбыз, син индергән китапларга ышандык һәм пәйгамбәргә иярдек. Безләренә синең берлеңгә вә исламның хаклыгы белән шәһадәт бирүче мәселманнар белән бергә кыл!

3|54|Көфәрләр Гыйсага явыз хәйлә кордылар. Аллаһ аларга каршы көчле хәйләне корды. Бит Аллаһ хәйлә коручыларның хәерлесе вә көчлеседек. Көфәрләр Гыйсаны гаепләргә,

үзләрен дәрәсләргә дәлил тапмагач, ниһаять, ачуларыннан Гыйсаны үтерергә әмер бирделәр. Мөселманнар арасында кәферләргә сатылган бер монафикъ бар иде, кәферләр Гыйсаны үтерергә карар чыгаргач, шул монафикъ, Гыйса кәргән өйгә кәферләргә жыеп алып килде. Ләкин бу вакытта Аллаһ Гыйсаны күккә күтәргән иде инде. Монафикъ, Гыйсаны тотабыз дип өйгә кәргәч, Аллаһ аның сурәтен Гыйса сурәтенә кертте. Кәферләр аны Гыйса дип белеп, тотып алып, асып үтерделәр. Менә аларга Аллаһуның бер хәйләсе шул булды.

3|55|Аллаһ әйтте: "Ий Гыйса, Мин, әлбәттә, сине үтерүче һәм үз хозурыма күтәрүчемен, һәм сине кәферләргә явыз хәйләсеннән саклап, пычрак йогынтыларыннан пакълаучымын. Янә ий Гыйса: сиңа ияргән мәминнәрне кыямәт көненә чаклы кәферләрдән өстен кылуымын. Кәферләр белән арагызда булган ихтилаф эшләрдә хөкем итәрмен.

3|56|Әмма Коръән белән гамәл кылмыйча кәфер булган кешеләрне дөньяда һәм ахирәттә каты Гәзаб белән Гәзаб кылырмын, Минем Гәзабымнан котылырга аларга ярдәмче булмас.

3|57|Әмма иман китереп изге гамәлләр кылучы мәминнәрнең әжерен тулысынча Аллаһ үзе бирер. Ләкин Коръән белән гамәл кылмаучы залимнәрне Аллаһ һич тә сөйми.

3|58|Ий Мухәммәд г-м, Без сиңа укыган кыйссалар синең пәйгамбәрлегеңә ишарат итүче дәлиллар. Вә Без вәхий кылган сүзләр, барча хикмәтләрне зекер итүче Коръән кәримдер.

3|59|Гыйсаның атасыз халык кылынуының мисалы Аллаһ хозурында Адәм г-м кебидер.

Адәмнең тәнен балчыктан төзде дә соңра аңа "Адәм бул" диде, Адәм булды. "Тыкса да Аллаһуның "бар бул" дип әйтүе белән булды".

3|60|Гыйса хакында булган хак сүзләр: Раббыңнан, шикләнүчеләрдән булма!

3|61|Ачык дәлиллар килгәннән соң берәү Гыйса хакында синең белән бәхәсләшсә, син аларга әйт: "Без үзегез, балаларыбыз һәм хатыннарыбыз һәм сез үзегез, балаларыгыз һәм хатыннарыгыз бер урынга жыелыйк, аннары Гыйса хакында кем ялган сөйләсә аңа Аллаһуның ләгънәте булсын дип Аллаһудан сорап бер-беребезгә дога кылышырбыз" – дип. Кәферләр, мөселманнарның ләгънәте төшүдән куркып килмәделәр.

3|62|Гыйса хакында сөйләгән бу кыйсса әлбәттә хактыр. Аллаһудан башка илаһ юк, мәгәр Аллаһ өзе генә, Ул – Аллаһ әлбәттә һәр эшәндә жиңүче һәм белеп хөкем итүче.

3|63|Әгәр Коръән белән гамәл кылып төзәлдән баш тартсалар, шиксез Аллаһ явызлык кылучы азгыннарны белә, Аның Гәзабыннан котыла алмаслар.

3|64|Әйт: "Ий китап әһелләре безнең һәм сезнең өчен бер тигез хак булган Коръәндәге Аллаһ сүзләренә килегез! Ул сүзләр Аллаһудан башкага гыйбадәт кылмауыз һәм Аллаһуга һичкем тиндәш кылмауыз, һәм дә Аллаһудан башка бер-беребезне илаһ урнына тотмауыздыр". Әгәр Коръән юлына керүдән баш тартсалар, аларга әйтегез: "Безнең Коръән белән гамәл кылучы хак мәминнәр икәнлегезгә шаһит булыгыз" – дип.

3|65|Ий китап әһелләре ни өчен Ибраһим хакында сүз көрәштерәсез? (Яһүдләр, Ибраһим безнең диндә диләр, насаралар да ибраһим безнең диндә диләр.) Бит Тәүрат һәм Инжил Ибраһимнән соң иңдерелде. Ә сез исә ул китапларны үзгәртеп яһүд һәм насара булдыгыз, шуны инсаф илә уйлап карамыйсызмы?

3|66|Ий китабий кәферләр ни өчен Мухәммәд г-м белән тартышасыз аның хак пәйгамбәр икәннән белә торып? Аң булыгыз бу эшегез сезнең өчен бик ямандыр! Әмма Ибраһимнең кайсы диндә икәннән белмичә тартышуыгыз тагын да кабахәт эшдер. Ибраһимнең динен Аллаһ белүчерәк ләкин сез белмисез.

3|67|Ибраһим яһүд динендә дә булмады, ләкин хак тарафына нык авышкан чын мөселман иде, вә ул Аллаһуга ширк катучылардан да булмады.

3|68|Дәрәсләктә Ибраһимгә ияргән кешеләр, аның динендә булырга әһелерәкләр, янә Мухәммәд г-м вә Коръән белән гамәл кылган мәминнәр Ибраһим динендә булырга әһелерәкләрдер. Аллаһ Коръән белән гамәл кылучы мәминнәрнең хужасы, аларның теләген үтәүчедер.

3|69|Китабий кәферләрдән бер төркем кәферләр, сезне хак диннән адаштырырга теләделәр. Ләкин Коръән белән гамәл кылучы хак мәминнәрне адаштыра алмаслар, мәгәр үзләрен адаштырырлар, ләкин адашуларын сизмәсләр.

3|70|Ий китабий кәферләр, ни өчен Аллаһуның аятьләрен инкяр итәсез? Үзегез шул аятьләргә ишетеп беләсез, ишеткәнлегегезгә үзегез шаһитсыз.

3|71|Ий китабий кәферләр, ни өчен, белә торып, хакка батылны катнаштырасыз? Ягъни дәрәсләккә ялганны кушасыз вә ни өчен, белә торып, хакны яшерәсез?

3|72|Китабий кәферләрдән бер таифә үзләренә әйтте: "Мәминнәргә иңгән аятьләргә көннең өвәлендә ышаныгыз, аннары көннең ахырында инкяр итегез, бәлки диннәреннән кайтырлар", – дип.

3|73|Янә кәферләр әйттеләр: "Мәминнәргә ышанмагыз, мәгәр үзегезнең динегезгә ияргән кешеләргә генә ышаныгыз". Әйт: "Әлбәттә, Аллаһ һидияте генә һидият, ул Коръән кәримдер". Ий китабий кәферләр, сезгә бирелгән Тәүрат, Инжил кеби Коръәннең Мухәммәд г-мгә бирелгәнлегенә хәсәдләнеп аны инкяр итәсез, яки мәминнәр өстен булганга

хәсәдләнеп коръәнне инкәр итәсез. Ягъни ахмаклык белән Аллаһуга каршы барып, Аның фазыйләтен өмет итәсез. Дәрәсләктә фазыйләт Аллаһ кулында, аны теләгән кешесенә бирер. Аллаһ кичлек иясә һәм фазыйләте кемгә тиешле икәнлекне белүче.

3|74|Аллаһ үзенең рәхмәтенә теләгән кешеләрен хаслар. Аллаһ олугъ фазыйләт иясә.

3|75|Китабий кәферләрдән кайберләренә күп кенә алтын бирсәң әманәт итеп, ул аны сиңа хыянәтсиз кайтарып бирер. Вә ул кәферләрдән кайберләренә бер генә алтын бирсәң, ул аны сиңа кайтарып бирмәс, мәгәр таләп итеп өстендә даим торсаң гына бирер. Бурычны яки әманәтне тапшырмаулары шуның өчен булды – әйттеләр: "Яһүд яки насара булмаган кешеләргә безнең зарарыбызга йөрергә юл юк", – дип. Шуннан соң мәшрик булмаган кешеләрнең бурычларын бирмәс булдылар. Алар Аллаһ хакында һәм Аның дине хакында белеп ялган сөйлиләр.

3|76|Бәлки бер кеше үзенең гәһден һәм вәгъдәләрен үтәсә вә бурычларын хыянәтсез бирсә һәм хыянәтләрдән сакланса – әнә шундый тәкъва кешеләрне Аллаһ әлбәттә сөяр.

3|77|Аллаһуга булган гәһедләрен вә антларын аз акчага сатучыларга ахирәттә жәннәт нигъмәтләре юк, Аллаһ алар белән рәхимле сөйләшү илә сөйләшмәс, рәхимле карау илә карамас һәм аларны гәнаһлардан пакъләмәс һәм аларга – рәнжәткүче каты гәзаб булып.

3|78|Шиксез, алардан бер таифа Аллаһ китабы Тәүратны һәм Инжилне үз телләре белән үзгәртеп укыйлар, сез аларны Аллаһ китабын укыйлар дип хисаплавыгыз өчен. Ләкин аларның укыганы Аллаһ китабы түгел, үзләренең ялган сүзләрен Аллаһудан индерелгән сүз диләр. Юк ул сүзләр Аллаһудан түгел, ләкин Аллаһуга ифтира кылып ялганны сөйлиләр, үзләре дә беләләр ялган сөйләгәннәрен.

3|79|Аллаһудан кешеләргә китап һәм Ислам диненең хөкөмнәре һәм пәйгамбәрлек бирелгәннән соң ул пәйгамбәрнең, Аллаһуга гыйбадәт кылмагыз, миңа гыйбадәт кылыгыз дип әйтмәк нич тә дәрәс булмый. "Чөнки мәшриккә, Мухәммәд үзенә гыйбадәт кылдырырга тели диделәр". Ләкин пәйгамбәр, "Аллаһ китабыннан өйрәнгәнегез белән вә пәйгамбәрдән дәрәс алганыгыз белән Раббыгыз булган Аллаһуга гына кол булыгыз, Аңа гына гыйбадәт кылыгыз", – дип әйтәргә бурычлы.

3|80|Ул пәйгамбәр сезгә фәрештәләрен вә пәйгамбәрләрен илаһә итеп алыгыз димәс. Әйә пәйгамбәр сезне мәселман булганыгыздан соң кәферлеккә өндәрме?

3|81|Без биргән китапны һәм ислам хөкөмнәрен өммәтләрәгезгә ирештерерсез, дип, Аллаһ пәйгамбәрләрдән гәһед алды. Аннары Мухәммәд г-м сезгә пәйгамбәр булып килде, кулыгыздагы Тәүрат вә Инжилне тәсдыйк иткәнә хәлдә. Пәйгамбәргә итагать итегез вә ярдәм бирегез, дип Аллаһ сезгә әмер бирде. Аллаһ әйтте: "Ий китап әһелләре Мухәммәд г-мнең расул икәнлеген икәрар кылдыгызмы вә ана иман китергәнлегегезгә Минем гәһдемне кабул иттегезме?" Әйттеләр: "Икәрар кылдык вә гәһдеңне кабул иттек". Аллаһ әйтте: "Икәрарыгызга шаһит булыгыз! Мин дә сезнең белән бергә шаһитләрдәнмен".

3|82|Бу гәһедтән соң берәү коръән белән гамәл кылудан баш тартса, баш тартучылар фасыйклардыр.

3|83|Әйә гафил кешеләр Аллаһ тәзәгән хак динне ташлап, бидгәтләрдән тәзелгән батыл динне тотмакчы булалармы? Бит жирдәгә вә күкләрдәгә һәрбер мәхлук теләп һәм теләмичә дә Аллаһуга итагать итәр. Вә барчалары да Аллаһуга кайтырлар.

3|84|Әйт: "Үзем һәм өммәтем иман китердек Аллаһуга, үзегезгә индерелгән Коръәнгә, Ибраһим, Исмагыйль, Исхак, Ягъкуб пәйгамбәрләргә һәм аларның нәселеннән килгән пәйгамбәрләргә индерелгән вәхийләргә һәм Мусага бирелгән Тәүратка, Гыйсага бирелгән Инжилгә, шулай ук башка пәйгамбәрләргә Раббыларынан индерелгән вәхийләргә. Пәйгамбәрләрен берсен икенчесеннән аермыйбыз, барчасына да бер тигез ышанабыз. Без Аллаһуга итагать итүче мәэминнәрбез", – дип.

3|85|Берәү ислам диненнән башка дингә иярсә, аның дине вә гамәле нич кабул булмый, ул ахирәттә хәсрәтләнүче вә һәлак булудыдыр.

3|86|Аллаһ ничек хак юлга күндерсен иман китергәннән соң кәфер булган кавемне? Үзләре Аллаһуга ышанып, Мухәммәд г-мнең хак пәйгамбәр икәнлегенә дә шәһадәт бирделәр һәм аларга һәр нәрсәне бәян итүче Коръән дә килде. Шуннан соң алар пәйгамбәргә иярүдән вә Коръән белән гамәл кылудан баш тартып, кәфер булдылар. Аллаһ, әлбәттә, Коръән белән гамәл кылмаучы залимнәрне һидәйткә күндерми.

3|87|Ул залимнәрнең жәзалары, Аллаһуның, фәрештәләрен вә барча кешеләрнең ләгънәтедер.

3|88|Алар ләгънәттә һәм гәзабта мәңгә калучылар, алардан гәзаб жиңеләйтелмәс вә аларга рәхмәт карау белән карау булмас.

3|89|Мәгәр шул золым эшләреннән тәүбә итсәләр һәм Коръән белән гамәл кылып иманнарын вә диннәрен дәрәсләсәләр, Аллаһ ярлыкауы, рәхимле.

3|90|Иман китергәннән соң кәфер булган кешеләр, Коръән белән гамәл кылмыйча кәферлекләрен арттырдылар. Инде аларның тәүбәләре кабул булмас, чөнки алар хак юлдан бик нык адашканнар.

3|91|Әгәр алар Коръән юлына кайтмыйча, кәфер хәлләрендә үлсәләр, кулларында жир тулысы алтын булса да, Аллаһ Гәзабыннан котылу өчен шул алтыннарын садака кылсалар да, кабул булмас иде. Ул кәферләргә ахирәттә каты рәнжеткүче Гәзаб булып, ярдәмче булмас.

3|92|Ий мәселманнар, үзегезгә сөекле нәрсәләрдән мохтаж мәселманнарга бирмичә торып, Аллаһудан биреләчәк нигъмәтләргә ирешә алмассыз. Бит Аллаһ сезнең нинди нәрсәләрдән садака биргәнегезне беләдер.

3|93|Ягъкуб балаларына барча ризык хәләл булып, мәгәр Тәүрат иңмәс борын үзләре хәрам кылган нәрсәләр хәләл түгел иде. Ягъкуб пәйгамбәр: "Сырхау чагында сәләмәтләнсәм, дөя итен вә сөтен үземә хәрам кылырмын", – дип нәзер әйткән иде, сәләмәтләнгәч дөя итен ашамас һәм сөтен эчмәс булды. Аңа карап балалары да үзләренә хәрам кылдылар. Яһүдләр, бу хөкем Тәүратта бар дип, Мухәммәд г-м белән тартыштылар. Син аларга Тәүратны алып килегез, ул хөкемне карыйк, диген! Алар хәйран булдылар, чөнки ул хөкем Тәүратта юк.

3|94|Аллаһудан китап килеп һәр нәрсәне ачык бәян иткәннән соң, берәү Аллаһуга ялганны ифтира кылса, андый кешеләр залимнәрдер.

3|95|Әйт: "Аллаһу тәгалә дәрәс сөйләде, дәрәс хөкем итте", – дип. Ибраһим диненә ияреgez! Ул батылдан хакка нык авышкан изге пәйгамбәр һәм ул Аллаһуга шәрик

катучылардан булмады.

3|96|Дәрәслектә кешеләргә гыйбадәт өчен салынган өйнең әүвәле Мәккәдәге Кәгъбәтүллаһдыр. Мәккә шәһәре кешеләр өчен мәбарәк, Кәгъбәтүллаһ барча галәмнәр өчен һидәят билгесе.

3|97|Ул Кәгъбәтүллаһда билгеле галәмәтләр бар, шулардан берсе Ибраһим г-мнең ташка баткан аяк эзләредер. Анда кергән кеше гаепле булса да, анда чагында хөкем ителүдән иминдер. Көчә житкән кешеләргә Аллаһуга гыйбадәт өчен хаж кылу фарыз. Берәү хажның, фарызлыгын инкяр итсә, көчә житеп тә хаж кылмаса, зарары үзенә. Аллаһ бөтен галәмнәр мәхлугыннан мәстәгънидер, һичберсенә гамәленә мохтаж түгел, карышкан кешеләргә Гәзаб кылып.

3|98|Әйт: "Ий китап әһелләре, ни өчен Аллаһуның аятьләрен инкяр итәсез? Бит Аллаһ сезнең кылган эшләрегезгә, әлбәттә, шәһит", – дип.

3|99|Әйт: "Ий китап әһелләре, ни өчен ислам диненә зарар өстәп, иман китергән кешеләргә Аллаһ юлыннан тыясыз? Бит үзегез исламның хаклыгына шәһитләрсез. Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән гафил түгел.

3|100|Ий мәэминнәр! Әгәр китабий кәферләрдән бер фиркага иярсәgez, аларга итагать итсәgez, алар сезне иман китергәнегездән соң кире кәферлеккә кайтарылар.

3|101|Ничек кәферлек кыла аласыз, сезгә Аллаһуның аятьләре укылганда, арагызда Аның расуле дә бар. Аллаһ китабы – Коръәнгә тотынган кеше, шиксез, туры юлга күнелде.

3|102|Ий мәэминнәр, Аллаһудан каты куркыгыз, Аның хөкемнәрен бозудан бик нык саклангыз һәм Коръән белән гамәл кылып, чын мәселман хәлегездә генә үлегез!

3|103|Ий мәэминнәр! Барчаларыгыз да берләшкән хәлегездә Аллаһ арканына, ягъни Коръән хөкемнәренә ныклап ябышыгыз! Аннары Коръән хөкемнәреннән һич тә аерылмагыз һәм бер-береgezдән киселеп, төрле юлларга китмәgez! Янә Аллаһ сезгә биргән нигъмәтләрен күңелеgezдә саклагыз, бит мәселман булмас борын, бер-береgezгә дошман идеgez. Аллаһ ислам дине белән күңелеgezгә дуслык, өлфәт мәхәббәтен салды да, бер-береgezгә дин кардәше булып әверелдеgez. Сез жәһәннәм ярының читенә килгән идеgez, жимерелеп төшәргә генә калган идеgez, Аллаһ рәхмәт кылып, жәһәннәмгә төшүдән сезне ислам дине белән коткарды. Әнә шулай Аллаһ сезгә аятьләрен ачык бәян итәр, шаять дәрәс аңлап, дәрәс гамәл кылып туры юлга күнелерсез!

3|104|Сезләрдән арагызда шәригатьне яхшы белгән кешеләр, әлбәттә, булсын! Алар сезне хәерле эшләргә чакырылар, фарыз гамәлләргә, башка яхшы эшләргә кылырга әмер бирерләр һәм фәхеш, хәрам эшләрдән вә бидеғәт гамәлләрдән каты тыярлар. Әнә шундый житәкчеләре булган жәмәгать һәлак булудан котылып, өстенлек табучыдыр.

3|105|Ий мәэминнәр, үзләренә бирелгән Аллаһ китабын үзгәртеп, шәригать хөкемнәрен бозып, төрле фиркаларга бүленгән яһүд вә насара кавемнәре кеби булмагыз! Алар, ислам дине ачык аңлатылганнан соң, аның хөкемнәренә хыйлафлык кылдылар. Аларгадыр олугъ Гәзаб. (Бидеғәт гамәлләргә, хөрафәт, ырымнарны эшләү, әүвәлге китап әһелләре кеби Коръән хөкемнәрен, ислам динен бозу, мәселманнарны адаштыру буладыр.)

3|106|Кыямәт көнне күп йөзләр агарыр вә күп йөзләр каралыр. Әмма йөзләре каралган кешеләргә: "Ислам динен кабул итеп мәселман булганыгыздан соң кәфер булганыгыз өчен жәһәннәм Гәзабын татыгыз", – дип әйтелер. "Мәселман булганнан соң кәфер хәлендә үлеп, йөзләре каралачак кешеләр кемнәр алар", – дип сахәбәләр Мухәммәд г-мнән сораганнар. "Йөзләре каралып, жәһәннәмгә керәсе кешеләр, бидеғәт гамәлләргә кылучы мәселманнар", – дип жавап биргән.

3|107|Әмма бидеғәт гамәлләрдән сакланып, Коръән белән гамәл кылучы мәселманнарның

йөзләре агарачак, алар Аллаһуның рәхмәтендәләр һәм анда мәңге калырлар.

3|108|Коръәндә сөйләнгән бу сүзләр Аллаһуның аятләре, аларны сезгә хаклык белән укырбыз. Аллаһ галәмнәр мәхлукләрәннән һичберсенә золым теләми.

3|109|Жирдә вә күкләрдә булган һәрнәрсә Аллаһуныкы вә һәр әмер Аллаһуга кайтадыр.

3|110|Ий сез Мухәммәд г-м өммәте, дөньяга чыгарылган өммәтләрнең иң хәерлесе булдыгыз, Аллаһуга хак ышану илә ышандыгыз, кешеләрне хәерле эшләргә, изге гамәлләргә өнди белү белән өндәдегез һәм бозык, зарарлы эшләрдән тыя белеп тыйдыгыз. "Аллаһ, саһәбәләренә бу аять белән мактады, чөнки аларның ярдәме белән ислам дине куәтләнде һәм бөтен дөньяга таралды". Китабий кәферләр иман китереп, Коръән белән гамәл кылсалар, әлбәттә, алар өчен хәерле булыр иде. Алардан Коръән белән гамәл кылучы мәэминнәр бар, ләкин аларның күбрәге – фасыклардыр

3|111|Ий мәэминнәр! Иманыгыз таза булса, кәферләр сезгә зарар ирештерә алмаслар, мәгәр яман сүзләр белән күңелегезне рәнжәтерләр, әгәр сезнең белән сугышсалар, сезнең гайрәтегездән куркып, артларына качарлар. Аннары аларга ярдәмче булмас.

3|112|Мөселманнар белән кайда гына сугыш кылсалар да, аларга жиңелү хакарате лязем ителде, мәгәр ислам хөкүмәте астында булсалар, Аллаһуның вә мәэминнәрнең хөкеме белән хәзия түләп имин булырлар. Алар Аллаһуның ачулы каһәрен өсләренә алдылар һәм дә аларга мескенлек лязем ителде. Ягъни хәзия түләүдән куркып, мескенлек сурәттә йөрделәр. Бу хәзалар аларга лязем ителде, Аллаһуның аятләрен инкяр иткәннәре вә пәйгамбәрләренә хаксыз үтергәннәре өчен. Аллаһуның каһәрендә калулары, Аллаһуга каршып хактан батыл тарафына үтүләре сәбәпләдер.

3|113|Китабий кәферләрнең иман китереп, мөселман булган өммәте исламны кабул итмәгәннәре кеби булмаслар. Исламны кабул иткән өммәт, хаклыкта таза торганнары хәлдә төннәр буе Аллаһуның аятләрен укырлар һәм сәждә кылырлар.

3|114|Ул өммәт Аллаһуга һәм ахирәт көненә ышаналар, кешеләрне яхшылыкка өндиләр, гөнаһлы эшләрдән тыялар һәм үзләре яхшы эшләргә һәрвакыт ашыгалар. Әнә шуның өчен алар изге кешеләрдән булдылар.

3|115|Аларның кылган изге гамәлләренең әжере Аллаһ хозурында инкяр ителмәс.

Аллаһудан куркып, гөнаһлардан сакланучы тәквә кешеләрне, әлбәттә, Аллаһ белә.

3|116|Дәрәсләктә кәферләргә Аллаһ гәзабыннан котылырга маллары һәм балалары нич файда бирмәс. Алар ут әһәлләре, анда мәңге калырлар.

3|117|Кәферләрнең дөньяда халык фәйдәсына биргән малларының мисалы салкын жил кебидер: ул салкын жил залим кавемнең игеннәренә иреште һәм игеннәрен һәлак итте. Аллаһ аларга золым итмәде ләкин алар үзләренә золым иттеләр.

3|118|Ий мәэминнәр! Мәэминнәрдән башка һичбер кавемне дус тотмагыз! Алар сезнең динегезне бозу һәм үзегезне аздыру өчен тырышуларында кимчелек кылмаслар. Алар сезнең гөнаһлы булуыгыз яки Коръән юлыннан чыгуыгыз өчен бик каты тырышалар. Дереклектә авызларынан хакка каршы әче яки пычырак сүзләр заһир булды, бигерәк тә күңелләрендәге яман ниятләр кабахәтлектә олугърактыр. Ий мәэминнәр дошманнарыгыз хакында аятләребезне сезгә бәян кылдык шаять аңлап аларның зарарыннан сакланырсыз!

3|119|Ий мәэминнәр сез кәферләренә, бидгәтче мәшрикләренә ничек сөясез? Бит алар сезнең һич тә сөймиләр. Сез китапларның барчасына да ышанасыз, алар кайберләренә генә ышаналар. Алар сезгә очыраганда "без дә ышандык" диләр, әгәр аулак урынга жыелсалар, сезгә хөсәдләнеп һәм сезгә зарар итә алмауларына ачуланып, бармакларын тешлиләр. Әйт: "Ачуыгыздан шартлап үлегез", – дип. Аллаһ мәэминнәрнең дә, кәферләрнең дә күңелләрендә булган нәрсәне белә.

3|120|Әгәр сезне эшегездә хәерле уңышлар тотса, сезгә килгән шатлык аларның йөзен каралта, әгәр сезгә кайгы килсә, алар аның өчен шатланалар. Ий мәэминнәр, авырлык килгәндә чыдап сабыр итсәгез һәм Аллаһуга гөнаһлы булудан саклансагыз, динсезләрнең сезгә зарары тимәс. Бит Аллаһ динсезләрнең кылган эшләрен чолгап алучыдыр.

3|121|Ий Мухәммәд г-м, өход сугышы көнендә өй әһелеңнән чыгып мәэминнәренә сугыш урыннарына урынлаштырган вакытында, Аллаһ синең догаңны ишетүче вә кәферләрнең эшен белүчедер.

3|122|Сездән ике таифә, сугыштан куркып, кире кайтырга теләделәр, ләкин ул ике таифәнең хужасы – Аллаһдыр. Ягъни Аллаһ күңелләренә батырлык салды аннары сугышка катнаштылар. Мәэминнәр һәрвакыт Аллаһуга тәвәккәл итсеннәр, курыкмасыннар!

3|123|Ий мәэминнәр, дәрәсләктә Аллаһ сезгә бәдер сугышында ярдәм бирде, сез аз идегез, Аллаһуга гөнаһлы булудан сакланыгыз һәм нигъмәтләренә шөкер итегез!

3|124|Мухәммәд г-м мәэминнәргә әйтте: "Раббыгыздан сезгә ярдәм өчен өч мең фәрештәнең индерелүе житмиме?"

3|125|Бәлки өч мең фәрештә житәдер, әгәр авырлыкка чыдасагыз һәм сугышта чиктән үтүдән саклансагыз, Раббыгыз сезгә биш мең фәрештә белән ярдәм бирер, ул фәрештәләр ак маңгайлы атларга атланган булырлар, башларында ак чалмадыр.

- 3|126|Бу эшне Аллаһ эшләмәде, мәгәр сезгә шатлык булсын өчен һәм фәрештәләрнең иңеннән күңелләрегез карарланып куәт тапсын өчен эшләде. Бер нинди заттан ярдәм юк, мәгәр кодрәт вә хикмәт иясе Аллаһудан гынадыр.
- 3|127|Аллаһ фәрештәләр белән ярдәм кылды, кәферләрдән бер җәмәгатькә җәза бирмәк өчен яки җиңелсеннәр өчен, әгәр җиңелсәләр, хәсрәт белән кайтырлар. "Бәдер сугышында мөшрикларнең җитмеш батыры үтерелде, җитмеше әсиргә алынды".
- 3|128|Ий Мухәммәд г-м, һичбер эштә сиңа ихтыяр юктыр. Өход сугышыннан соң сахәбәләр: "Иә расүлүллаһ Аллаһудан сора, кәферләргә һәлак итсен", – диделәр. Ләкин Аллаһ бу эштән тыйды. Бәлки тәүбә итәрләр дә Аллаһ аларны гафу итәр, тәүбә итмәсәләр Аллаһ аларны ғәзаб кылыр чөнки алар залимнәрдер.
- 3|129|Жирдә вә күкләрдә булган һәрнәрсә Аллаһу тәгаләнеке. Аллаһ теләгән бәндәсен ярлыкар вә теләгән бәндәсен гәнаһлары өчен ғәзаб кылыр. Ләкин тәүбә вә итагать белән Аллаһуга кайтучыга Ул ярлыкаучы һәм рәхимле.
- 3|130|Ий мәэминнәр, риба ашамагыз, ягъни бурычка биреп торган өчен арттырып алмагыз, катлап-катлап хәрам ашамагыз! Аллаһуның сүзләрен, хөкемнәрен игътибарсыз калдырудан саклангыз, шаять ғәзабтан котылып, өстенлек табарсыз.
- 3|131|Аллаһуга вә расүлгә итагать итегез, шаять Аллаһудан рәхмәт кылынырсыз.
- 3|132|Дәхи тәүбә итеп төзәлегез вә изге гамәлләр кылу белән
- 3|133|Раббыгызның ярлыкавына һәм жир, күкләр киңлегендә булган җәннәтләр тарафына ашыгыгыз! Ул җәннәтләр шәригать хөкемнәрен бозудан сакланучы тәквә мәэминнәргә хәзерләнде.
- 3|134|Ул мәэминнәр бай чакларыңда да, ярлы чакларыңда да Аллаһ күрсәткән урыннарда садака бирәләр, ачулары килгәндә ачуны йоталар, гәепле кешеләр гафу сораганда гафу итәләр. Яхшылык кылучы әнә шундый мәэминнәргә Аллаһ сөядер.
- 3|135|Фәхеш эшләргә эшләүчеләр яки Аллаһ хөкемнәрен бозып үзләренә золым итсәләр, аннары тәүбә итеп, төзәлеп ярлыкауны сорап Аллаһуны күп зәкер итсәләр, аларны Аллаһ ярлыкар. Кем ярлыкар гәнаһларны? һичкем түгел, мәгәр Аллаһ үзе генә ярлыкаучы. Ул тәүбә итүчеләр әүвәлдә эшләгән гәнаһлы эшләргә инде эшләмәделәр, чөнки алар нәрсәдән тәүбә иткән булсалар, аны эшләргә ярамаганлыкны беләләр.
- 3|136|Бу тәүбә итүчеләрнең җәзасы, Раббылары тарафыннан гафу ителмәк һәм җимеш агачлары астыннан елгалар ага торган җәннәтләр. Изге гамәл кылучыларның җәзасы нинди хуш ниغمәтләрдер.
- 3|137|Дәрәслектә сездән алдагы кешеләргә дә Аллаһ ислам динен генә өйрәткән иде. Аллаһуга итагать иткән кешеләр хак диндә вә туры юлда булдылар. Әмма нәфескә яки шайтанга ияргән кешеләр төрле фиркаларга бүленеп адашу юлында булдылар. Ничек кенә яшәсәләр дә алар дөньядан үтеп киттеләр. Жир өстендә йөрегез һәм карагыз, ялганчыларның хәле ничек булды?
- 3|138|Бу Коръәннең һәрнәрсәдән хәбәр биреше, кешеләр өчен ачык аңлатма вә туры юлга һидәят һәм тәквә кешеләргә чын вәгазьдер.
- 3|139|Өход сугышында мәселманнар җиңелгәч бу аять иңде. Ий мәэминнәр! Дошманнарыгыздан курыкмагыз, загыһфәләнмәгез, өход сугышында зарар күргәнәгез өчен хәсрәтләнмәгез, киләчәктә, әлбәттә, сез өстен булачаксыз, әгәр Аллаһ сүзенә ышанучылардан булсагыз!
- 3|140|Ий мәэминнәр, сезгә өход сугышында җәрәхәтләр ирешкән булса, кәферләргә дә бәдер сугышында җәрәхәтләр иреште сезгә ирешкән хәтле. Дөнья көннәрен әнә шулай әйләндерәбез бер көнне сезнең файдагызга, икенче көнне кәферләр файдасына. Аллаһ өход көнен сезнең зарарыгызга кылды, чын мәэминнәргә күрсәтмәк өчен, мәселманнар шунда сыналдылар, монафикълар качтылар һәм чын мәселманнар Аллаһ юлында шәһид булсыннар өчен шулай кылды. Аллаһ, әлбәттә, залимнәргә сөйми.
- 3|141|Аллаһ бу көнне шулай кылды мәэминнәргә гафу итеп, кәферләргә һәлак итәр өчен.
- 3|142|Ий мәэминнәр, җиңел генә җәннәткә керергә исәплисезме? Сезләрдән ислам динен куәтләр өчен кәферләр белән сугышкан һәм сугыш юлында төрле авырлыкларны күтәргән хак мәэминнәргә әллә Аллаһ белми дип уйлыйсызмы?
- 3|143|Дәрәслектә өход сугышыннан элек Аллаһ юлында шәһид булуны теләдегез, менә инде үзегез теләгән үлемне күзегез белән күрдегез.
- 3|144|Мухәммәд һичкем түгел, мәгәр Аллаһуның хак рәсүледер. Әлбәттә, аңардан әүвәл күп рәсүлләр килеп киттеләр. Әгәр Мухәммәд г-м үлсә яки үтерелсә, сез сахәбәләр хак динне ташлап, әүвәлгә батыл динегезгә кайтырсызмы? Бер мәэмин ислам динен ташлап әүвәлгә батыл диненә кайтса, Аллаһуга зарар кыла алмас, мәгәр үзенә зарар кылыр, һәлак булыр. Ислам динендә булганы өчен шөкер итеп, Аллаһ юлында сугыш кылучыга Аллаһ бик тиз җәннәт ниغمәтләре белән хаҗын түләр.
- 3|145|Бернинди зат та Аллаһ тәгаен иткән вакыттан башка вакытта үлмәс, мәгәр һәркем Аллаһ билгеләгән сәгатәтә үләр. Бер мәселман дин белән яки бидгәт гамәлләр белән

дөнъя малын кәсеб итсә, бирербез аңа дөнъя малын әмма ахирәттә аңа һичнәрсә булмас. Бер мәселман дәрәс гамәлә белән ахирәтне кәсеб итсә, аңа бирербез ахирәттә җәннәт нигъмәтләрен исламга шөкер итеп Аллаһуга итагать иткән мәэминнәрне бик тиз җәннәт нигъмәтләре белән нигъмәтләндерербез.

3|146|Пәйгамбәр белән бергә Аллаһуга бирелгән күпме мәэминнәр сугышларга чыктылар. Алар сугышларның катылыгынан ирешкән авырлыктан курыкмадылар, дошманның гаскәре күплегеннән зәгыйфьләнемәделәр вә гәҗизлек тә, мескенлек тә күрсәтмәделәр, бәлки гайрәт белән сугыштылар. Гайрәт белән сугышучыларны вә авырлыкны күтәрүче сабырларны Аллаһ сөяр.

3|147|Пәйгамбәрләргә ияреп сугыш кылган мәэминнәрнең сүзләре: "Ий Раббыбыз, гәһәҗләребизне һәм эшләребездә чиктән үтүләребезне ярлыка, сугыш сафларында аякларыбызны таза кыл һәм кәферләргә җиңәргә безгә ярдәм бир!"

3|148|Аллаһ аларга дөнъя нигъмәтләрен бирде һәм ахирәтнең мәңгелек яхшы нигъмәтләрен дә бирде. Коръән юлы белән изге гамәлләр кылучы мәэминнәрне Аллаһ, әлбәттә, сөя.

3|149|Ий мәэминнәр, әгәр кәферләргә һәм монафикъларга итагать итсәгез, яки алар белән дус булсагыз, ул вакытта алар сезне иманыгыздан чыгарып, кәферлеккә кайтарылар. Хәсрәтләнүчеләрдән булырсыз.

3|150|Бәлки дөнъяда һәм ахирәттә ярдәм бирүче хуҗагыз Аллаһ үзе генәдер. Аңа гына итагать итеп, Аннан гына ярдәм сорагыз! Аллаһ ярдәмчеләрнең иң хәерлесе.

3|151|Кәферләргә күңеленә бик тиз курку салырбыз. (Өход сугышында мәшриклар җиңсәләр дә, Аллаһ күңелләренә курку салгач, сугышны туктатып Мәккәгә кайтып киттеләр), Аллаһуга мәхлукны тиң кылуның дәрәслегенә Аллаһудан дәлил иңдерелмәгән көйгә Аллаһуга мәхлукны тиң кылганнары өчен Аллаһ күңелләренә курку салды. Аларның кайтачак урыннары җәһәннәм утыдыр. Нинди кабахәт залимнәрнең кайтачак урыннары.

3|152|Дәрәслектә Аллаһ сезгә биргән вәгъдәсендә торды. Өход сугышында башта мәшрикларне үтердәгез һәм куркытып качырдыгыз. Сез ике тау арасына саклык өчен пәйгамбәр тарафыннан куелган мәэминнәр, үзегез сөя торган мәшрикларнең җиңелүен күргәч, урыныгыздан китү-китмәү хакында низагълаштыгыз һәм күбрәгегез пәйгамбәрнең рәхсәтеннән башка урыннарыгызны ташлап китеп, гәһәҗли булдыгыз, шул арада ике тау арасынан мәшрикларнең атлы гаскәре артыгыздан төште һәм куркып качкан мәшриклар дә кире борылып килделәр. Сез ике арада кысылып калдыгыз, хәтта куркуга төштегез. Сездән өход сугышына табыш малын алыр өчен баручылар бар һәм ахирәтне өмет итеп Аллаһ ризалыгы өчен генә баручылар да бар. Пәйгамбәргә хыянәтле булганыгыздан соң мәшрикларне җиңүдән сезне дүндерде, ягъни сезгә ярдәм бирмәде һәм тәквә мәэминнәрне ачыклап күрсәттә. Барыгызны да сынар өчен Аллаһ шулай эшләде. Дәрәслектә Аллаһ мәэминнәргә рәхмәт иясә.

3|153|Өход сугышында мәшриклар җиңә башлагач, һичкемгә илтифат итмичә, пәйгамбәрне ташлап тауга качасыз, пәйгамбәр минем яныма җыелыгыз дип кычкырадыр, ә сез үлемнән куркып, һаман качасыз шуның өчен Аллаһ сезгә кайгы өстенә кайгы бирде. Беренче кайгы – тау арасын ташлап китүләре, икенче кайгы – сугыш каты барганда тауга качуларыдыр. Чөнки бу ике кайгы өчен соңыннан бик каты кайгырдылар. Бу ике кайгы сәбәпле сугышта җиңелүегез һәм табыш малын кулга төшерә алмавыгыз өчен, шулай ук шәһид булган яки яраланган кардәшләрегез өчен артык кайгырмавыгыз өчен Аллаһ шулай кылды. Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдер.

3|154|Өход кайгысынан соң Аллаһ сезгә тыныч булган йокыны иңдерде, ул йокы сезләрдән ихлас мәэминнәргә галиб булып, алар тынычланып йокларлар, йокыдан соң кайгылары бетәр, куәтләре артыр, ул йокы сезләрдән тәквә тайфәгә ирешер. Икенче тайфә үзләрен хәсрәткә салды, Аллаһуга хаксыз наданлык занын кылу белән. Алар сугыш эшләреннән безгә ярдәм яки мал бармы диләр. Әйт: "Ярдәм вә мал, һәммәсә Аллаһ кулындадыр". Янә алар сиңа белдермәгән яман уйларын күңелләрендә саклыйлар, сугыш эшләрендә Аллаһудан безгә ярдәм булган булса, бу урында, әлбәттә, үтерелмәгән булып идек диләр. Әйт: "Гәрчә өйләрегездә булсагыз да үлем белән тәкдир ителгән кешеләр, әлбәттә, үтәчәк урыннарына чыгар иделәр". Аллаһ бу эшләргә кылды, күкрәк эчегездә булган начар уйларыгызны ачар өчен, һәм күңелләрегездәгә наданлык занын ачып сезне гафу итәр өчен. Бит Аллаһ күкрәкләр эчендә булган уйларны белүче.

3|155|Мәселманнар вә мәшриклар Гаскәре сугышыр өчен бер-берсенә каршы килгән заманда, сезләрдән артларына борылып китүче бер тайфә мәселманнарның хата эшләре сәбәпле, шайтан аларны абындырды. Тәүбә истигъфарлары соңында Аллаһ аларны гафу итте. Аллаһ, әлбәттә, ярлыкаучы һәм миһербанлы.

3|156|Ий мәэминнәр, кәферләр кеби булмагыз, аларның монафикъ дуслары, сәүдә белән юлда йөргәндә яки сугышта үлүчеләре булса, өйдә торган дуслары әйтер: "Әгәр алар безнең белән бергә өйдә торсалар, үлмәс вә үтерелмәс иделәр", – дип. Ул монафикъларның күңеленә хәсрәт булсын өчен Аллаһ кәферләрдән шул сүзләргә әйттерде.

Аллаһ тергезә һәм үтерә, Аллаһ сезнең кылган эшләрегезне күрүче.

3|157|Әгәр Аллаһ юлында үтерелсәгез яки үлсәгез, Аллаһ тарафыннан гафу ителү һәм рәхмәт кылыну әлбәттә хәерледер сезнең жыйган дөнъя малыгыздан.

3|158|Әгәр үлсәгез яки үтерелсәгез дә кубарылып Аллаһуга барырсыз.

3|159|Ий Мухәммәд г-м, Аллаһуның рәхмәте белән өммәтеңә шәфкәтләр булдың, әгәр каты күңелле булсаң, әлбәттә, синең тирәңнән качар иделәр. Сахәбәләренең хата эшләрен гафу ит һәм алар өчен Аллаһудан ярлыкауны сора һәм дә зур эш булганда алар белән киңәш ит! Әгәр бер хәерле эшне ниятләсәң, Аллаһуга тәвәккәл итеп ниятләгән эшеңне эшлә, киңәшкә алданып буш калма! Аллаһ, әлбәттә, үзенә тәвәккәл итүчеләрне сөядер.

3|160|Әгәр Аллаһ сезгә ярдәм итсә, сезне жиңүче булмас. Әгәр ярдәм бирмәсә, жиңелүчеләрдән кылса, шуннан соң сезгә кем ярдәм бирер? Шулай булгач, мәэминнәр Аллаһуга тәвәккәл кылсыннар!

3|161|Табыш малына хыянәт итмәк пәйгамбәргә һич дәрәс булмас. "Өход сугышында сахәбәләр, табыш малын үзебез барып алмасак, пәйгамбәр бирмәс", – дип зан кылдылар. Бер кеше табыш малына хыянәт итсә, кыямәт көнендә шул малын күтәреп Аллаһу хозурына килер. Аннары һәрбер кеше кылган эше буенча тиешле жәзаны алып, тиешсез жәза белән золым ителмәсләр.

3|162|Әйә берәү Коръән юлы белән Аллаһ ризасына иярсә, ул кеше Коръән хөкемнәрен бозып Аллаһуның ачуын кәсеп иткән кеше белән бертигез булырмы? Аллаһуның ачуын кәсеп иткән кешеләрнең урыны жәһәннәм, ул жәһәннәм нинди яман урындыр.

3|163|Коръән белән гамәл кылучы хак мәэминнәргә Аллаһу хозурында бөек дәрәжәләр бар. Аллаһ мәэминнәрнең кылган эшен күрәдер.

3|164|Аллаһ мәэминнәргә үзләреннән пәйгамбәр күндереп зур нигъмәтләр бирде, пәйгамбәр мәэминнәргә Аллаһуның аятләрен укыр, аларны мәшриклектән, бидеғәт гамәлләрдән вә башка нәжесләрдән пакълар, дәхи Коръәнне һәм шәригәт хөкемнәрен өйрәтер гәрчә алар Коръән иңмәс борын ачык адашуда булсалар да.

3|165|Әйә сезгә өход көнендә кайгы ирешкән булса, сез мәшрикләргә бәдер сугышында үзегезгә ирешкән кайгының ике өлешен ирештердегез түгелме? Бу кайгы безгә ни өчен иреште дисез, син аларга: "Бу кайгы үзегездән булды", – диген. Чөнки алар пәйгамбәр өмеренә хыйлафлык кылдылар. Әлбәттә, Аллаһуның һәрнәрсәгә көче житәдер.

3|166|Ике гаскәр сугышыр өчен бер-берсенә юлыккан көндә сезгә ирешкән кайгы Аллаһ теләге белән булды. Чын мәэминнәрне белдерү өчен шулай кылды.

3|167|Янә монафикъларны мәселманнарга белдерү өчен шулай кылды. Аларга әйтелде: "Килегез, Аллаһ юлында сугышыгыз яки үзегезне яклап сугышыгыз", – дип. Монафикълар әгәр сугышның барлыгын белсәк, әлбәттә, сезгә ияреп сугышка чыгарбыз диләр, ләкин сугышның барын белгән көндә алар иман ягына караганда көферлек ягына якынырак иделәр. Шулай итеп алар күңелләрендә булмаган нәрсәне телләре белән сөйләләр. Аларның күңелләрендә булган нәрсәне Аллаһ, әлбәттә, белүче.

3|168|Сугышка чыкмыйча өйдә калган монафикълар, сугышка чыккан кардәшләренә карата: "Әгәр алар безгә ияреп өйдә калган булсалар, әлбәттә, үтерелмәсләр иде", – диләр. Син әйт: "Әгәр үлем сезнең ихтыярда булса, үзегезгә килә торган үлемгә каршы торыгыз, хакны сөйләүчеләрдән булсагыз!"

3|169|Аллаһ юлында шәһид булган мәэминнәрне, үлекләре дип һич тә хисаб итмә! Бәлки алар терекләр һәм Раббылары хозурында ризыкланалар.

3|170|Аллаһ рәхмәт итеп биргән нигъмәтләр өчен аларның рухлары шатланучыдыр, һәм Аллаһ юлында бергә сугышып та үлми калган дин кардәшләренең дә рухлары алар янына кайтып жәннәттә бергә булачакларын Аллаһ аларга белдергәч, алар өчен дә шатланырлар, үзләренә дә вә үзләреннән соң яннарына барачак дин кардәшләренә дә курку һәм хәсрәт юклыгын белеп, янә шатланырлар.

3|171|Аллаһуның рәхмәтеннән вә фазыйләтеннән аларга нигъмәтләр булган өчен шатланырлар. Әлбәттә, Аллаһ хак мәэминнәрнең кылган изге гамәлләренең әжерен жуймас.

3|172|Өход сугышында үзләренә кайгы вә яралану ирешкәннән соң Аллаһ вә расул г-м сүзләрен кабул итеп, гөнаһлардан сакланып изге гамәлләр кылганнарына олы әжерләр булып.

3|173|Үтеп баручы кәрван кешеләре, мәселманнарга: "Мәккә мәшрикләре сезгә каршы күп гәскәр хәзерләгәннәр, куркыгыз алардан, сугышмагыз", – диделәр. Мәшрикләрдән куркыгыз дигән сүз, мәселманнарның иманын арттырды һәм алар әйттеләр: "Ярдәм йөзеннән безгә Аллаһ житәдер, Ул ни хуш вәкилдер", – дип.

3|174|Мәселманнар вәгдә ителгән урынга барып Аллаһудан нигъмәт йөзеннән сугыш булмыйча, уңышлы сәүдә итеп күп мал белән сәламәт кайттылар, һәм Аллаһ разый булачак эшләрен кылдылар. Аллаһ яхшылыкка каршы күп яхшылык итүче олы фазыйләт ияседер. "Өход сугышыннан соң киләсе елда бәдердә сугышырбыз", – дип мәшрикләр мәселманнар белән вәгдә кылышканнар иде. Мәселманнар гайрәт белән сугышабыз дип, вәгдә ителгән

вакытка бөдергә бардылар. Ләкин мәшрикләр, мәселманның гайрәтеннән куркып килмәделәр.

3|175|Дөреслектә сезне Мәккә мәшрикләре белән куркытучы Нагыйм шайтандыр, ул үзенә дуслары мәшрикләр вә монафикълар белән сезне куркыта. Әгәр ышанучылардан булсагыз, алардан курыкмагыз, Миннән генә куркыгыз!

3|176|Ий Мухәммәд г-м, надан ахмакларның көферлеккә ашыгулары сине хәсрәтләндермәсен. Дөреслектә алар Аллаһуга нич тә зарар итә алмаслар. Аллаһ аларның ахирәттә өлешсез булуларын тели һәм аларгадыр олы Гәзаб.

3|177|Дөреслектә иманны биреп көферне алган кешеләр, бернәрсә белән дә Аллаһуга зарар итә алмаслар бәлки аларгадыр рәнжетүче Гәзаб.

3|178|Көферләр уйламасыннар Без аларга биргән мал һәм балалар үзләре өчен хәерле, дип. Без, әлбәттә, аларга мал һәм балаларны гөнаһларын арттырсыннар өчен генә бирәбез һәм аларга бирәбез хур итүче Гәзаб.

3|179|Ий монафикълар, Аллаһ мәминнәренә сездә булган икейөзлелек хәләтәндә калдырып булмады, хәтта нәжес монафикъларны пакь мәминнәрдән аерганга чаклы. (Яшерен йөрегән монафикълар өход сугышында аерылып фаш булдылар). Ий мәминнәр, Аллаһ сезне монафикъларның яшерен эшләрен белүче кылмады. Ләкин Аллаһ үзенә рәсүлләреннән теләгәннән ихтыяр кылыр, аларның яшерен эшен пәйгамбәргә белдерер, аннары пәйгамбәр сезгә белдерер. Аллаһуга вә расүлгә ышаныгыз, әгәр ышансагыз һәм Аллаһуга тәкъвалек кылсагыз, сезгә олы әжер булыр.

3|180|Рәхмәт итеп Аллаһ биргән малда саранлык кылучы кешеләр уйламасыннар саранлыклары үзләренә фәйдә, дип. Бәлки саранлыклары үзләренә начарлыктыр, саранлык белән жыйган маллары тиздән кыямәт көнендә муеннарына чырналыр. Бит жирдәгә вә күкләрдәгә байлык Аллаһуныкы, һәм Аллаһ кылган эшләрегездән хәбәрдәр.

3|181|Аллаһ аларның сүзләрен ишетте, әйттеләр: "Аллаһ ярлы, әмма без бай", – дип. Тиз язәрбиз әйткән сүзләрен, һәм хаксыз пәйгамбәрләргә үтерүләрен һәм әйтербез: "Татыгыз көйдерүче Гәзабны", – дип.

3|182|Бу Гәзаб сезгә үзегез кылган явыз эшегез сәбәпләдер һәм Аллаһ бәндәләренә золым итүче түгел.

3|183|Пәйгамбәрләргә үтерүче яһүдләр әйтте: "Аллаһ безгә Гәһед кылды, ничбәр пәйгамбәргә ышанмаса, хәтта ул пәйгамбәр корбан чалып, ул корбанны күктән ут иңеп ашаганга чаклы". Әйт: "Дөреслектә миннән элек сезгә ачык дәлилләр һәм сез сораган корбан белән пәйгамбәрләр килде. Ни өчен пәйгамбәрләргә үтердегез, әгәр корбан китерсәң, пәйгамбәргә ышаныгыз дигән сүзегез дөрес булса?".

3|184|Әгәр сине ялганчы дисәләр, синнән әүвәлгә рәсүлләргә дә ялганчы санадылар, ул расүлләр ачык аңлатма һәм галәмәтләр вә күчәлләргә нурландыручы китаплар белән килде.

3|185|Барча кеше үлем ачысын татучы һәм кыямәт көнне гамәлләрегезгә карата сезгә әжәлләрегез, әлбәттә, бирелер. Берәү жәһәннәм Гәзабыннан ерак ителсә һәм жәннәткә кертелсә, дөреслектә ул кеше өстенлеккә иреште. Дөнъя тереклегә кешеләргә алдаудан башка нәрсә түгел.

3|186|Малларыгызда бәла-каза күрәп, үзегез дә бәла-казага очрап, әлбәттә, сыналырсыз, һәм сездән элек китап бирелгән кешеләрдән вә динсезләрдән, әлбәттә, мәсхәрә кыла торган сүзләргә күп ишетерсез. Әгәр боларның барына да сабыр итеп чыдасагыз һәм Аллаһуга тәкъвалек кылсагыз, әлбәттә, бу эш бик олы мөһим эшдер.

3|187|Аллаһ китап әһәлләреннән Гәһед алды, китаптагы Аллаһ хөкемнәрен кешеләргә ирештерерсез һәм бер хөкемне дә яшермәссез, дип. Алар Гәһедләрен һәм кешеләргә китаптагы Аллаһ хөкемнәрен ирештерү бурычларын артларына ыргыттылар, шуның өчен кешеләрдән аз акча алдылар. Аллаһ хөкемнәрен дөнъя малына алыштырып сәүдә итүләре, нинди кабахәт сәүдәдер.

3|188|Аллаһ хөкемнәрен бозучыларны вә дөнъя малы өчен Аллаһ хөкемнәрен яшеручеләргә Аллаһ Гәзабыннан котылырлар дип нич тә уйлама һәм эшләмәгән эшләре өчен мактанучыларны да, ягъни без мәселманбыз дип мактаналар, ләкин Коръән белән гамәл кылмыйлар, аларны Аллаһ Гәзабыннан котылырлар дип уйлама! Аларгадыр рәнжеткүче Гәзаб.

3|189|Жир вә күкләр байлыгы Аллаһ байлыгыдыр, һәм Аллаһуның һәрнәрсәгә көче житәдер.

3|190|Дөреслектә жир вә күкләргә тәзәләшкән һәм тән илә көннең бер-берсенә хыйлаф булышында гафил ияләргә Аллаһуның барлыгына һәм берлегенә ышанырга, әлбәттә, көчле дәлилләр бар.

3|191|Ул гафил ияләргә, намаз укырлар, намаздан башка вакытта да Аллаһуны зекер итәрләр баскан, утырган вә яннарына яткан хәлдә, дәхи жир, күкләргә тәзәләше хакында гафилларын эшләтеп, фикерләрен йөртәрләр: "Ий Раббыбыз бу тәзәләшкән Син максатсыз бушка гына төзәдең. Мақтау сиңа, Син барча кимчеләктән пакьсың! Безләргә ут Гәзабыннан сакла!"

- 3|192|Ий Раббыбыз, бер кешене жәһәннәм утына салсаң, дереклектә Син аны һәлак иттең. Залимнәрнең ярдәмчесе юк.
- 3|193|Ий Раббыбыз, шиксез, ишеттек иманга чакыручы Коръән сүзләрен, "Раббыгызга ышаныгыз", – дип чакыруын, әлбәттә, ышандык. Ий Раббыбыз, гөнаһларыбызны ярлыкагыл һәм яхшы эшләребезне начар эшләребезгә кәффарәт ит һәм изге кешеләр жәмләсеннән үтер!
- 3|194|Ий Раббыбыз, рәсүлләрең аркылы безгә вәгъдә иткән жәннәтне дә бир һәм кыямәт көнне безләргә хур кылмагыл! Син, әлбәттә, вәгъдәңне бозмыйсың".
- 3|195|Аллаһ мәэминнәрнең сорауларын кабул итте, Сөзләрдән гамәл кылучының гамәлен Мин, әлбәттә, юкка чыгармыйм, ул гамәл кылучы кирәк – ир, кирәк – хатын булсын, гамәлдә барыгыз да бертигезсез. Гамәлләре кабул булуга лязем кешеләр, дин өчен күчеп киттеләр, өйләреннән кәферләр тарафыннан чыгарылдылар, Минем юлымда күп жәфа чиктеләр, мәшрикләргә үтерделәр һәм үзләре дә үтерелделәр. Әнә шундый мәэминнәрнең гөнаһларын, әлбәттә, жуярын һәм аларны асларыннан елгалар агучы жәннәтләргә кертермен, бу аларга, яхшылыкларына күрә, Аллаһудан изге жәзадыр. Нигъмәтләренң иң күркәме, әлбәттә, Аллаһ хозурында.
- 3|196|Сине, әлбәттә, алдамасын кәферләренң шөһәрдән-шөһәргә йөрөп сәүдә итүләре. Ягъни, дөнья малына кызыгып, ахирәт гамәленә кимчелек китермә!
- 3|197|Кәферләр кызыккан дөнья малы, вакытлыча файдаланачак бик аз нәрсәдер. Ахирәттә аларның урыны жәһәннәм, ул жәһәннәм нинди яман урындыр.
- 3|198|Ләкин Раббыларына гөнаһлы булудан сакланган тәкъва мәэминнәргә – асларыннан елгалар агучы жәннәтләр, алар анда мәңгә калырлар, бу нигъмәт Аллаһудан индерелгән нигъмәтләрдер. Аллаһу хозурында булган нигъмәтләр изгеләр өчен хәерледер.
- 3|199|Китап әһәлләреннән Аллаһуга, сезгә индерелгән Коръәнгә һәм үзләренә индерелгән китапка ышанучылары, әлбәттә, бар. Ягъни Коръән белән гамәл кылучылар. Алар түбәнчелек белән Аллаһуга нык бирелүчеләр, Аллаһуның аятләрен дөньяның аз акчасына сатмаслар. Ягъни дөнья малы өчен Коръән хөкөмнәрен бозмаслар. Әнә шул кешеләрнең әһәлләре Раббылары хозурындадыр. Бит Аллаһ тизлек белән хисап итүче.
- 3|200|Ий мәэминнәр! Тормыш авырлыкларына, дин мәшәкәтләренә, төрле казаларга һәм дошманнарның һөжүмнәренә сабыр итегез! Нинди генә авырлыктар килсә дә, ул авырлыктарны бергәләп күтәрегез, чыдамлы-сабыр булыгыз, динегезне саклауда берләшеп, дошманга каршы бик таза торыгыз һәм Аллаһудан куркыгыз, шаять өстенлек табарсыз!
- 4|1|Ий кешеләр! Сезне бер ата-анадан яратучы Аллаһуга каршылык күрсәтүдән саклангыз, Ул Адәм г-мнең үзеннән хатын яратты вә икесеннән күп ирләргә һәм күп хатыннарга дөньяга чәчте. Янә Аллаһуга тәкъвалык кылыгыз ки үзегез, Ул – Аллаһ исеме белән бер-берегездән сорыйсыз, ягъни Аллаһ ризалыгы өчен бир, сүземне тыңла, дисез, шулай булгач, Аллаһуны зурлагыз вә якын кардәшләр хакыннан саклангыз! Бит Аллаһ сезнең барча эшләрегезне тикшереп күзәтүче.
- 4|2|Ятимнәр малын үзләренә бирегез, ләкин яхшы малга начар мал кушып бирмәгез һәм үз малларыгызга кушып ятимнәр малын ашамагыз! Дәрәжәктә ятимнәр малын ашау зур гөнаһтан саналды.
- 4|3|Ятимнәрне гаделлек белән тәрбия кылырга курыксагыз, ятим булган кызлардан күчелегезгә хуш килгәннен үзегезгә никах кылып алыгыз: икешәр, өчәр һәм дүртәр кылып, әгәр гаделлек кыла алмабыз дип курыксагыз, фәкәт берне генә никахлангыз, әгәр бергә дә гаделлек кыла аямагыз, ул вакытта сатып алган кәнизләрегез житәр. Югарыдагы хөкөмнәр ышанычлырактыр хактан үтеп китмәвегез өчен.
- 4|4|Сөйләшеп, ризалык белән бирергә өстегезгә алган мөһерне хатыннарыгызга бирегез, әгәр хатыннарыгыз риза булып, мөһәрдән бер өләш бирсәләр, рәхәтләнеп ашагыз.
- 4|5|Малларыгызны диваналарга бирмәгез, ягъни акча белән файдалана белмәгән кешегә акча бирмәгез, бит Аллаһ сезгә дөнья малын көн күрү өчен бирде, икрафтан саклангыз, ул диваналарны ашатыгыз, киёмнәр кидерегез, яхшылап тәрбияләгез һәм йомшак сүзләр әйтегез!
- 4|6|Ятимнәрнең гакулларын тәҗрибә кылыгыз никахланарга яраклы булганга чаклы, аларның гакуллары камилләшкәннен күрсәгез, малларын үзләренә кайтарып бирегез. Хыянәт вә мәкер юлы белән ятимнәр малын ашамагыз. Бай кеше сакларга алган ятимнәр малын аз гына да ашамасын. Ятимнәр малын сакларга алган кеше фәкыйрь булса, инсаф белән зарурат кадәр генә ашасын. Ятимнәр малын үзләренә тапшырганда шөһитләр алдында тапшырыгыз. Бит һәркемнең гамәлен белеп хисап кылырга Аллаһ үзе житәдер.
- 4|7|Ата-анасы вә якын кардәшләре калдырган малдан ирләргә өләш булып, вә хатыннарга да ата-анасы вә якын кардәшләре калдырган малдан өләш булып, мал күп булса да, аз булса да. Калган малы тиешле кешеләргә тапшыру диндә фарыз булды.
- 4|8|Үлгән кешенең малын бүлгәндә мирас малыннан өләше булмаган ятимнәр, мескеннәр һәм якын кардәшләр килсәләр, аларга да күчәлләре хушланарлык мал бирегез һәм аларга күркәм сүзләр әйтегез.

4|9|Ятимнәр малын ашаудан курыксыннар шул кешеләр, әгәр үзләреннән загыйф яки сабий бала калса, үзләренең балалары өчен калган малны залимнәр ашавыннан куркыр иделәр. Аллаһудан курыксыннар, ятимнәр малын ашамасыннар.

4|10|Бидеғәть гамәлләрне сәбәп итеп, яки башка золым юлы белән ятимнәр малын ашаган кешеләр ахирәттә, әлбәттә, карыннарына утны ашарлар һәм бик тиз җәһәннәм утына керерләр.

4|11|Аллаһ балаларыгыз хакында булган мирасны бәян итәдер, үзегез үлеп, балаларыгыз калганда, ир балага хатыннарга биргәннең ике өлеше бирелер. Әгәр бар да хатын булып икедән артык булсалар, аларга малның өчтән ике өлешен бирелер, әгәр бер генә кыз булса, аңа калдырган малның яртысы бирелер. Әгәр мәетнең баласы яки баласының баласы булса, мәетнең ата-анасына һәрберсенә калдырган малның алтыдан бер өлеше тияр. Әгәр мәетнең баласы булмаса, ата-анасы варис булып, анага өчтән бер өлеше, калганы атага булып. Әгәр мәетнең бер туган кешеләре булса, анасына алтыдан бер өлеш тияр. Мәетнең әйткән васыятен вә бурычларын үтәгәннән соң гына мирас малы бүленер. Ата-ана һәм угылларыгызның кайсылары сезгә якынырак файда итү йөзеннән сез белмисез һәм кайсысына күпме мал тиешле икәнне дә белмисез. Әлбәттә, Аллаһ белеп хөкем итүче.

4|12|Әгәр хатыныгыз үлеп, малы калса, баласы булмаса, калган малның яртысы сезгә булып. Әгәр баласы булса, калган малның сезгә дүрттән бере тияр, васыятьләрен вә бурычларын үтәгәннән соң. Калдырган малыгыздан хатыныгызга дүрттән бере тияр, әгәр балагыз булмаса. Әгәр балагыз булса хатыныгызга калдырган малның сигездән бере тияр, әйткән васыятегезне вә бурычларыгызны үтәгәннән соң. Әгәр мирас алачак ир яки хатын "кәләл" булсалар, ягъни атасыз, анасыз һәм баласыз булсалар, аларның бер туган ир яки кыз кардәшләре булса, ир кардәшенә дә, кыз кардәшенә дә алтыдан бере тияр. Әгәр үлгән кешенең бер туган кардәшләре икедән артык булса, мәеттән калган малның өчтән бер өлеше һәммәсенә тигез бүленер, васыятьләрен вә бурычларын үтәгәннән соң гаделлек белән. Мирас малын Коръән күрсәткәнчә бүлү Аллаһудан фарыз ителде. Аллаһ белүче вә миһербанлы.

4|13|Мирас малы хакындагы хөкемнәр Аллаһуның сызган чигедер. Берәү Аллаһуга һәм Аның рәсүленә итагать итсә, Аллаһ аны асларыннан елгалар агучы җәннәтләргә кертер, алар анда мәңге калырлар. Моңа ирешү – өстенлекнең иң олысыдыр.

4|14|Берәү Аллаһуга вә рәсүленә карышып гасый булса, һәм Аллаһ чигеннән үтеп китсә, Аллаһ аны җәһәннәмгә кертер мәңге калганы хәлдә һәм аңадыр рисвай итүче газап.

4|15|Ий мәэминнәр! Хатыннарыгыздан бер хатынның зина кылганлыгы беләнсә, үзенә белдермичә күзәтегез вә үзегездән дүрт гадел ирне шаһит итеп билгеләгез, ул хатынның эшен ачыклар өчен. Әгәр зина кылулары дәрәсләнсә, аларны үлгәннәренә чаклы, яки Аллаһудан берәр хөкем килгәнчә, төрмәгә бикләгез!

4|16|Зәкәрле вә фәжерле ике кеше зина кылсалар, аларга хурландыра торган сүзләр әйтәгез. Әгәр тәүбә итсәләр вә бу эшләрен кабатламаска сүз бирсәләр, аларга газап бирүдән тыялыгыз! Шиксез Аллаһ тәүбәне кабул итүче һәм рәхмәт кылучы булды.

4|17|Наданлык белән хәрәм эшләренә эшләгән кешеләр өчен тәүбә итмәк Аллаһуга һәм Аллаһудан гына гафу сорау һәм дә Аңа итагать итеп төзәлү һәркемгә фарыздыр. Хәрәм эшләренә эшләүчеләр яки фарыз гамәлләрне калдыручылар, тизлек белән тәүбә итеп төзәлсәләр, шул кешеләренә Аллаһ гафу итәр. Аллаһ хәким һәм белүче.

4|18|Үлем галәмәтләре күренә башлагач кына тәүбә итүчеләрнең һәм кәфер хәлдә үлгән кешеләрнең тәүбәләре нич кабул түгел. Ул кешеләргә рәнжетүче гәзабын хәзерләп куйдык. (Бездәге хәзерге татарлар Аллаһуга, ахирәткә, Коръәнгә, пәйгамбәргә ышанабыз диючеләренең күбрәге фарыз, ваҗеб, сөннәт гамәлләрне үтәмиләр, һәм фәхеш, хәрәм эшләрдән сакланмыйлар. Сүзләрен тыңласаң, болар мәселман диясең әмма эшләренә карасаң, саф динсезләр. Әлбәттә, мондый кешеләрнең гомерләренең ахырында гына тәүбә итүләре нич файда бирмәс).

4|19|Ий мәэминнәр, хатыннарыңны көчләп, мирас урынына тоту сезгә хәләл түгел. Ягъни ире үлгән хатынның теләге булса, иргә китсен. Әгәр хатыныгызны яратмасагыз җәберләп тотмагаыз, мәһерен биреп талак кылыгыз. Аерган хатыныгызны икенче иргә барудан тыймагаыз, биргән мәһерләрегезне алып китүләреннән куркып, мәгәр ачык зина кылсалар, мәһерләрен бирмәсәгез дәрәс булып. Никахыгызда булган хатыннар белән яхшы мөгамәләдә булыгыз, гәрчә аларны бик яратмасагыз да. Өметледер сез яратмаган һәрсәдә Аллаһуның күп яхшылык кылмакчылыгы.

4|20|Әгәр хатыннарыгызны талак итеп икенче хатын ала торган булсагыз, талак кылыначак хатыныгызга мәһерне күп биргән булсагыз да, мәһердән һичнәрсә алып калмыйча, һәммәсен биреп җибәрегез. "талак ителгән хатынның мәһерен алу дәрәс" дигән суз ялган вә ачык зур гәнаһ булса да мәһерне алып калырсызмы?

4|21|Талак кылган хатыннарыгыздан үзегез биргән мәһерне ничек оялмыйча, Аллаһудан курыкмыйча кире алырсыз? Дәрәсләктә бер-берегезгә кушылдыгыз, һәм ул хатыннар никах

вакытында сездән авыр гәһедне алдылар.

4|22|Атагыздан калган хатынны, ягъни атагыз аерган үги анагызны никахланмагыз, үткән жаһилияттән башка ягъни мондый хәлләр жаһилият заманында булып үтте. Ул – эш әлбәттә фәхеш һәм ачулы эштер һәм ул эшне эшләгән кешеләрнең юлы кабахәт юлдыр.

4|23|Ий мәэминнәр, сезгә никахланырга хәрам булды: аналарыгыз, аларның аналары вә кызларыгыз, кызларыгызның кызлары, бертуган апагыз вә сеңелегез, атагызның бертуган апалары вә сеңелләре, анагызның бертуган апалары вә сеңелләре, бертуган ир кардәшләрегезнең кызлары, бертуган кыз кардәшләрегезнең кызлары, күкрәк сәтен имезүче үги аналарыгыз һәм аларның кызлары, хатыннарыгызның аналары, өегездә тәрбия ителә торган үги кызларыгыз, ягъни хатыныгызга ияреп килгән кызлар, әгәр ул хатынга якынлык кылган булсагыз. Әгәр ул хатынны никахлангач, якынлык кылмыйча талак кылсагыз, аның кызын никахлануыгызда сезгә гәһәт юк. Дәһи аркагыздан килгән үз угылларыгызның хатыннары, һәм бертуган ике кызны бергә жыеп никахлану, мәгәр бу эшне исламга хәтле эшләдегез, исламга кергәч гафу ителдегез. Шиксез, Аллаһ ярлыкаучы вә шәфәгать итүче.

4|24|Янә ире булган хатыннар сезгә хәрам булды, мәгәр сугышта әсир төшкән ирле хатыннар хәләлдер. Дәһи дүрттән артыкны алу вә ислам динендә булмаган хатынны алу һәм хәрам талак белән талак ителгән хатынны алу. Ошбу күрсәтелгән хатыннар сезгә хәрам булды. Башка хатыннар сезгә хәләл булды, мәһер биреп өйләнегез яки жәрия итеп сатып алыгыз, зинадан вә золымнан сакланган хәлдә яхшы мөгамәлә белән яшәр булсагыз. Никахы хәләл булган хатыннардан вакытлыча никахланып файдаланырга теләсәгез, мәһерләрен биреп, никахланып файдаланыгыз. "Бу хөкем башта йөрсә дә соңра бәрелде". Мәһер күләмен вә никах вакытын билгеләп, ризалашканнан соң янә ризалашып мәһер күләмен вә никах вакытын үзгәртсәгез, сезгә гәһәт юк. Аллаһ, әлбәттә, һәрнәрсәне белеп хөкем итүче булды.

4|25|Сезләрдән берегез фәкыйрь булып азат булган кызны яки хатынны алырга көче житмәсә, ул сезнең кулыгызда булган мәэминә кәнизәкләрдән никахлансын! Сезнең иманыгызны Аллаһ белүчерәк. Азат булсагыз да, кол булсагыз да бер диндәсез. Кәнизәк хатыннары хужаларының рәхсәте белән никахланыгыз һәм көчегез житкән хәтле мәһер дә бирегез! Ләкин ул кәнизәкләр әшкәрә яки яшерен зина кылучы булмасыннар һәм зина кылучылар белән әшкәрә дә, яшерен дә дус булмасыннар. Әгәр бу эшләргә эшләсәләр, әлбәттә, аларга никахлану дәрәс булмыйдыр. Әгәр ул кәнизәк хатыннар ирләрә була торып зина кылсалар, аларга азат хатынга бирелгән жәзаның ыргысы бирелер. Кәнизәкләргә никахлануның дәрәсеге зинадан куркучыларыгызгадыр. Әгәр кәнизәкләргә никахланудан сабыр итсәгез, әлбәттә, сезнең өчен хәерле. Аллаһу тәгалә, әлбәттә, тәүбә итеп төзәлүче мәэминнәргә ярлыкаучы һәм рәхмәт кылучыдыр.

4|26|Аллаһу тәгалә сезгә үзенең хөкемнәрен ачык бәһән кылырга һәм коръән тәрбиясе белән әүвәлге чын хакыйкый мәселманнар юлына күндергә һәм дә тәүбә итеп төзәлүегез бәрәбәрәндә сезне ярлыкарга телидер. Аллаһ белүче һәм хөкемче.

4|27|Аллаһ сезнең тәүбә итеп төзәлүегезне тели. Шәһевәткә ияреп, азгынлыкта булган кешеләр сезнең чиктән нык үтүегезне, яки ерак адашуыгызны телиләр.

4|28|Аллаһ сезгә тормышта һәм диндә жиңеллекне тели, ягъни жиңел яшәргә, жиңел, дин тотарга юл күрсәтә. Кеше, әлбәттә, зәгыйфь-көчсез булып яратылды. (Әгәр бөтен дөнья кешеләре коръән белән гамәл кылган булсалар иде, әлбәттә, яшәргә һәм дин тотарга жиңел булыр иде. Аллаһ кешеләргә шуны тели дә бит, ләкин күп кешеләр аны теләмиләр, теләүчеләрнең дә юлына киртә куялар).

4|29|Ий мәэминнәр! Үзара малларыгызны хыянәт, золым юллар белән ашамагыз, мәгәр риза булышканыгыз хәлдә сәүдә белән кәсеп итеп ашагыз. Янә үз-үзегезне, яки дин кардәшегезне үтермәгез. Дәрәсләктә Аллаһ сезнең өчен рәхимле булды.

4|30|Бер кеше хакын ашаса, яки үзен, я башка мәселманны үтерсә, ягъни бу эшләргә дошманлык вә золым юллары белән эшләсә, аны тиздән жәһәннәм утына салырбыз, Аллаһуға бу эш жиңел булды.

4|31|Әгәр Аллаһ тыйган гәһәтләр эшләргә зурларыннан саклансагыз, ягъни фәхеш, хәрам һәм бидгәт гамәлләрдән ерак булсагыз, жиңелрәк гәһәтләрыгызны изге гамәлләрегез белән жуарсыз һәм сезне һөрмәтләп жәннәтләргә кертербез.

4|32|Аллаһ кайберләрегезне кайберләрегездән артык кылган нәрсәгә өметләнмәгез, ягъни Аллаһ берегезгә дәрәжә бирсә, аңа хөсәдлек кылмагыз. (Аллаһ ирләргә дәрәжәне ике өлеш бирде, хатыннар: сез ирләр дәрәжәсенә үрелмәгез һәм ирләр киemen кимәгез!) Ирләргә үзләре кылган гамәлләренең әжере насыйп булыр. Хатыннарга да үзләре кылган гамәлләренең әжере насыйп булыр. Хаклыктан уңышка ирешүне Аллаһуның фазыйләтеннән сорагыз! Дәрәсләктә Аллаһ һәр нәрсәне белүче булды.

4|33|Ата-анадан һәм акын кардәшләрдән калган малны бүлеп ала торган варислар кылдык һәрбер гаиләдә. Кайбер дуслар: "Кайсыбыз әүвәл үлсә, үлгәнәбезнең малы, исән

калганыбызга булыр", – дип ант итештеләр. Исән калган дустаның үз өлешен бирегез! Калган малның алтыдан бере тияр. Дәрәслектә Аллаһ һәрнәрсәгә шаһит булды.

4|34|Ирләр хатынга әдәп, тәрбия бирмәк өчен каимнәрдер. Аллаһ мәхлукларне кайберләрен кайберләреннән артык кылу белән, ирләр гапылда, куәттә хатыннардан өстен булды һәм малларын хатыннарга инфак кылу белән дә ирләрнең дәрәжәсә өстендер. Изге хатыннар Аллаһуга һәм ирләренә итагать итәрләр, ирләре өйдә булмаганда Аллаһ саклавы белән малларын һәм үзләрен сакларлар, һичбер хыянәткә бармаслар. Әгәр хатыннарыгыз итагатьсез булып азуларыңнан курыксагыз, яки берәр яман эшләрен белсәгез, аларны вәгъзләгез, итагатьсезләргә Аллаһуның ачуы һәм гәзабы бар икәнлеген белдерегез.

Вәгъзләгәннән соң төзәлмәсәләр, түшәкләрендә ялгыз калдырыгыз, ягъни якынлык кылмагыз. Моннан соң да төзәлмәсәләр, аларга сугыгыз. (Бу жәза аларга: фарыз гамәлләрне үтәмәсәләр, яки берәр хәрәм эшнә эшләсәләр тиешледер.) Әгәр хатыннарыгыз сезгә итагать итсәләр, яки явызлыкларыңнан соң төзәлсәләр, алар зарарына юл эзләмәгез, ягъни хаксыз жәберләмәгез. Әлбәттә, Аллаһ бөек һәм олы булды.

4|35|Әгәр ир белән хатын арасында фетнә һәм дошманлык туса, шул вакытта тормышлары бозылудан курыксагыз, гаделлек белән тикшереп араларын төзәтү өчен, ирнең якыннарыңнан бер гадел кешене һәм хатын ягыңнан бер гадел кешене билгеләгез. Әгәр билгеләнгән кешеләр, ир белән хатын арасын чын күңелдән төзәтергә теләсәләр һәм төзәтү өчен бөтен чараларны кылсалар, Аллаһ тәүфыйк биреп, ир белән хатын арасына дуслыкны салыр. Дәрәслектә Аллаһ кешеләрнең гамәлләрен белүче һәм күңелләрендәгә теләкләреннән хәбәрдар булды.

4|36|Аллаһуның үзенә генә ихлас гыйбадәт кылыгыз, аңа һичкемне, һичнәрсәне тиндәш кылмагыз, аннары: ата-анага изгелек итегез һәм якын кардәшләргә, ятимнәргә, мескеннәргә, кардәш булган күршеләргә һәм кардәш булмаган күршеләргә дә изгелек итегез. Шулай ук сәфәрдә ят юлдашларга, үзегезгә кунак булып килгән юлчыларга һәм хезмәтче колларыгызга изгелек итегез. Тәкәбберләнеп мактанучыны Аллаһ, әлбәттә, сөйми!

4|37|Ул мактанучылар һәрвакыт саранлык кылалар, кешеләрне дә саранлыкка өндиләр һәм Аллаһ рәхмәт кылып биргән байлыкны һәм белемне кешеләрдән яшерәләр. Аллаһ биргән нигъмәтләр белән мактанып көфран нигъмәт кылучы үзен зур тоткан ахмакларга хур итүче гәзабны әзерләдек.

4|38|Аллаһуга һәм ахирәткә ышанмаучыларда дөнья дәрәжәсә өчен кешеләргә малларын рия белән бирәләр. (Алар шайтан куштаннарыдыр). Бер кешенең якын дустаны шайтан булса, ул шайтан нинди яман дустаны. (Шулай булгач, Коръән белән гамәл кылмыйча, шайтанга дус булмагыз, бәлки Коръән белән гамәл кылып, шайтанга дошман булыгыз).

4|39|Рия белән мал бирүчеләр әгәр Аллаһуга ышанып гыйбадәт кылсалар, ахирәткә ышанып әзерлек күрсәләр һәм аларга Аллаһ биргән байлыктан риясыз, фәкәт Аллаһ ризалыгы өчен генә мохтажларга һәм Аллаһ юлына бирсәләр нинди зыян күрер иделәр? Аллаһ аларның эшен белүче булды.

4|40|Аллаһ бәндәләренә тузан хәтле дә золым итми, бәлки бәндәләр Аллаһуга карышып үзләренә золым итәләр. Әгәр ул тузан бөртегә хәтле эш – изгелек булса, Аллаһ ул изгелекне арттырыр һәм рәхмәтеннән олы әжерне бирер.

4|41|Ни кылырлар, Коръән белән гамәл кылмаган кешеләрнең хәле ничек булыр? һәрбер өммәтнең үзләреннән шәһитләр китергән чагыбызда Аллаһуга итагать кылмаган кешеләр ни әйтерләр? Янә, ий Мухәммәд Гәләйһиссәләм, сине өммәтеңә шаһит итеп китергән чагыбызда Коръән белән гамәл кылмаган өммәтең ни әйтер?

4|42|Ахирәттә хисап көнендә Аллаһуга, Коръәнгә ышанмаучылар, яки ышанып та Коръән белән гамәл кылмаган кешеләр һәм алар расүлгә дә каршылык күрсәттеләр, әнә шундый кешеләр туфрак булуны, жир алар белән тигез булуны теләләр, дөһи "дөньяда чагыбызда Аллаһ сүзләре булган Коръән хөкемнәрен яшермәгән булсакчы", – диярләр.

4|43|Ий мәзминнәр, исерткеч эчеп исереп ни сөйләгәнәгезне белмәсәгез, намазга якын бармагыз! (Ул вакытта хәмер хәрәм түгел иде, шул сәбәпле кайбер сахәбәләр исерек хәлдә намаз укып, аятны хата укыдылар). Янә жөнүб хәлдә гөселсез намазга якын бармагыз, мәгәр озын сәфәрдә су тапмасагыз тәяммүм белән укырсыз. Әгәр сырхау булсагыз, яки сәфәрдә булсагыз, я берәрегез даладан кайтса, пакьлеге булмаса, яисә хатыныгызга якынлык кылсагыз, тәһарәт алырга, яки гөселләнергә су тапмасагыз, ул вакытта пакь жиргә ике кулыгыз белән сугыгыз һәм йөзегезне вә кулыгызны сыйпагыз. Шиксез, Аллаһ сезнең кимчелекләрегезне ярлыкаучы һәм гафу итүче булды.

4|44|Ий Мухәммәд г-м, күрәсәңме? Аллаһ китабыңнан өлеше бар яһүд һәм насара адашмакны сатып алалар һәм сезнең дә хак юлдан адашуыгызны телиләр. (Коръән белән гамәл кылмаган мәселманнар да алар кеби адашкан булалар).

4|45|Ий мәзминнәр! Сезнең дошманнарыгызны Аллаһ белүчеләр. Сезгә Аллаһ житәр эшләрегезне башкарырга һәм Аллаһ житәдер сезгә ярдәм бирергә.

4|46|Яһүдләрден кайберләре тәүраттагы Аллаһ сүзләрен урыныннан үзгәртәләр һәм Мухәммәд г-мгә әйтәләр: "Сүзеңне ишетәбез, ләкин киресенчә эшлибез һәм бездән иштергә үзең риза булмаган яман сүзләргә ишет", – диләр. Алар телләре белән "рагинә" диләр, бу сүз "безгә илтифат ит" дигән мәгънәдә булса да, алар аны Мухәммәд г-мнән вә ислам диненнән көләр өчен әйтәләр иде. Әгәр яһүдләр: "Ий Мухәммәд г-м! Син риза булчак сүзләргә бездән ишет! Без коръән сүзләрен ишеттек, Аллаһуга һәм сиңа буйсындык, безгә рәхмәт карау белән кара", – дисәләр һәм Коръән белән гамәл кылсалар, әлбәттә, алар өчен хәерле булыр иде һәм һидәяттә таза тору булыр иде. Ләкин Коръәнне инкяр кылулары белән Аллаһ аларны ләгънәт кылды, ул яһүдләрден бик азлары гына Коръән белән гамәл кылып мәэмин булырлар.

4|47|Ий китап бирелгән яһүдләр! Без индергән Коръәнгә ышаныгыз, үзегездә булган Тәүратка да ышанганыгыз хәлдә, йөзләрегезне каралтмас борын, ул кара йөзлеләргә артларындагы адашу юлларына дүндерербез яки шимбә көн Аллаһ хөкемен бозган кешеләргә ләгънәт кылганыгыз кеби, сезне дә ләгънәт кылмас борын иман китереп, Коръән белән гамәл кылыгыз. Аллаһ әмере үтәлмеш булды.

4|48|Аллаһ үзенә тиңдәшлек кылуны гафу итмәс, тиңдәшлек кылудан башка гөнаһларны үзе теләгән кешедән гафу итәр. Бер кеше Аллаһуга кемнедер, нәрсәнедер тиңдәш кылса дәрәжәләтә ул Аллаһуга олы ялганны ифтира кылган буладыр.

4|49|Ий Мухәммәд г-м! Күрәсеңме үзләрен гөнаһтан пакь санаган кешеләргә? Минем гөнаһым юк дип мактанучыны Аллаһ һич яратмый. Бәлки Аллаһ үзе теләгән кешенә ярлыкап, гөнаһлардан пакьлар. Аллаһ лаклаган кешеләр ахирәттә фәтиһ хәтле дә золым ителмәсләр. (Фәтиһ дип хөрмә тешенәң ярыгындагы ак жепкә әйтәләр).

4|50|"Карагыл, безнең Аллаһ хозурында гөнаһыгыз юк", – дип, ничек Аллаһуга ялганны нисбәт кылалар. Аларның зур гөнаһлы булулары өчен ялган сөйләүләре житәдер.

4|51|Тәүраттан өлеш бирелгән яһүдләргә күрәсеңме? Алар ясалма мәгъбүдләргә һәм ялган хөкемнәргә ышаналар һәм кәферләргә әйтәләр: "Мөселманнарга караганда яһүдләр турырак юлдалар", – дип.

4|52|Әнә шул яһүдләргә Аллаһ ләгънәт кылды. Аллаһ бер кешенә ләгънәт кылса, ул кеше туры юлны тапсын һәм Гәзабтан котылсын өчен һич тә ярдәмченә тапмассың.

4|53|Ул яһүдләргәң байлыктары булса иде, әлбәттә, алар нәкыйра хәтле нәрсә дә башка кешеләргә бирмәс иделәр, ягъни алар бик сараннар. (Нәкыйра дип хөрмә тешенәң өстендәге ноктага әйтәләр).

4|54|Әя ул яһүдләр кешеләргә хөсәдлек кылалармы? Ул кешеләргә Аллаһ үз фазыйләтеннән нигъмәтләр яки дәрәжә биргәнә өчен. Дәрәжәләтә Ибраһим балаларына китап бирдек, ислам диненә хөкемнәрен өйрәттек һәм зур байлык бирдек.

4|55|Яһүдләргәң кайберсә Коръәнгә ышанды, кайберсә ышанмады. Коръәнне инкяр кылуларына Гәзаб йөзеннән ут кыздырылган жәһәннәм житәр.

4|56|Аятләребезне инкяр кылуларыны, әлбәттә, тиздән жәһәннәм утына салырбыз. һәр кайчан тиреләре янып бетсә, тәннәренә яңадан тире үстерербез, Гәзабның катысын татысыннар өчен. Аллаһ үч алуда көчле һәм гаделлек белән хөкем итүчедер.

4|57|Әмма иман китереп, Коръән тәгълимәте белән изге гамәлләр кылган кешеләргә тиздән асларыннан елгалар агучы жәннәтләргә кертербез, анда мәңгә калганнары хәлдә аларга жәннәтләрдә пакь, гүзәл хатыннары булыр һәм аларны рәхәтлек күлгәсәнә кертербез.

4|58|Дәрәжәләтә Аллаһ әманәтләрен әһелләренә тапшырырга сезгә әмер итәдер һәм кешеләр арасында хөкем итсәгез, гаделлек белән хөкем итегез, диядер. Аллаһуның сезне Коръән белән вәгазь кылуы ни хуш нигъмәттер. Әлбәттә, Аллаһ сүзләрегезне ишетүче, эшләрегезне күрүче булды.

4|59|Ий мәэминнәр! Аллаһуга итагать итегез, һәм рәсүлгә итагать итегез! Шулай ук үзегездән булган Коръән белән гамәл кылып, Коръән дәлилләре белән әмер итүче дини хужаларыгызга да итагать итегез! (Әмма дин эшләрендә Коръән белән гамәл кылмаучыга итагать кылыш юк). Әгәр бер дини мәсьәләдә бәхәсләшсәгез, ул мәсьәләне Аллаһ китабы Коръәнгә кайтарыгыз! Әгәр Коръәндә ачык хөкем табылмаса, ул вакытта расул г-мнең гамәленә кайтарыгыз! Әгәр Аллаһуга һәм ахирәт көненә ышансагыз. Әнә шулай һәр эшнә Коръән, сөннәт үлчәве белән хәл итсәгез, сезнең өчен хәерле һәм ахыр нәтижәсә күркәмдер. (Бу аяттә ачык мәгълүм булды ки: көчле иман, дәрәжә дин Коръән, сөннәт белән гамәл кылганда гына буладыр. Коръән, сөннәт белән гамәл кылмау Аллаһуга һәм ахирәт көненә иманның юклыгына дәлил була аладыр).

4|60|Күрәсеңме, алар сиңа индерелгән Коръәнгә һәм синнән әүвәл индерелгән китапларга да ышанабыз, дип, сиңең белән бәхәсләшәләр, әмма үзләре Аллаһудан башка берәр мәхлуктән хөкем иттерүне телиләр, алар Аллаһудан башканы илаһә тотуны инкяр кылыгыз, дип боерылдылар. Шайтан аларны Аллаһудан башка бер мәхлуктән хөкем иттереп, бик ерак адаштыру белән адаштыруны телидер.

4|61|Әгәр монафикъларга әйтелсә: "Аллаһ индергән Коръәнгә һәм расул г-мнең хөкемнәренә килегез", – дип, шул вакытта күрерсәң аларны синнән баш тартырлар ныклап баш тарту белән.

4|62|Әгәр ул монафикъларга үзләре кылган явызлыклары сәбәпле бер каза килсә, яки хөкем лязем булса, күр, ничек мөгамәлә кылырлар? (Гүмәр радиаллаһу гәнһү бер монафикъның башын кисте, ислам зарарына монафикълар тарафыннан салынган мәсҗидне Мухәммәд г-м җимерде). Шуннан соң монафикълар синең яныңа килделәр һәм Аллаһ исеме белән ант итеп әйттеләр: "Без бернинди яманлыкны теләмәдек, фәкат яхшылыкны һәм тәүфыйкны теләдек", – дип.

4|63|Ул монафикъларның күңелләрендә булган бозык ниятләрен Аллаһ бик яхшы белә. Син аларны Коръән белән вәгазь кыл! Әгәр вәгазьне кабул кылмасалар, аларның эшләре турында каты әйтеп, икейәзле икәнлекләрен үзләренә белдер.

4|64|Рәсүлләрдән һичберсен җибәрмәдек, мәгәр җибәрсәк Аллаһ әмере буенча кешеләр Аллаһуга һәм расулгә итагать итсеннәр өчен генә җибәрдек. Аллаһуга карышып үзләренә золым итүчеләр әгәр сиңа килеп тәүбә итсәләр, гәнаһларын икъяр кылып Аллаһудан ярлыкауны сорасалар һәм расул дә алар өчен ярлыкауны Аллаһудан сораса, әлбәттә, Аллаһу тәгаләне тәүбәләренә кабул итүче, гәнаһларны ярлыкаучы һәм рәхмәт кылучы табар иделәр. (Бу хәерле эшне бүгенге көндә дә күп кешеләр эшләмичә, әлбәттә, алданалар).

4|65|Раббың исеме белән ант итеп әйтәм мәселманнар үзара бәхәсләшкән эшләре турысында: "Ий Мухәммәд г-м! Синнән хөкем иттермичә чын иманлы була алмаслар, алар синең хөкемңә күңелләрендә шик калдырмаслар һәм синең хөкемңә чын күңелдән риза булып мәсәлләм булырлар, әнә шул эшне эшләгәнгә чаклы камил мәэмин булмаслар.

4|66|Әгәр мәшрикләргә һәм монафикъларга: "Үзегезне-үзегез үтерегез яки йортларыгызны ташлап чыгыгыз", – дип боерсак, бу эшне алардан бик азлары эшләр иде. Әгәр дин тотучылар бар да Аллаһ вәгазе белән вәгазьләнәп гамәл кылсалар, әлбәттә, хәерле һәм туры юлда тору булыр иде.

4|67|Әгәр чын күңелдән Аллаһ һәм расул хөкемнәренә риза булып, Коръән, сөннәт дәлиле белән гамәл кылучы булсалар, әлбәттә, аларга үз хозурыбыздан олы әжерләр, ягъни җәннәт нигъмәтләрен бирер идек.

4|68|Һәм дә аларны туры юлга күндерер идек.

4|69|Аллаһуга һәм расулгә итагать иткән мәэминнәр, Аллаһ нигъмәтләгән пәйгамбәрләр, турылык белән алга чыккан ситдыйкләр, Аллаһ юлында сугышып шәһит булган мәэминнәр белән җәннәттә бергә булырлар. Шушы дүрт төрле затларга юлдаш булу – ни күркәм, ни хуш юлдашлыктыр.

4|70|Бу фазыйләт Аллаһудан, ягъни Аллаһуга һәм расулгә итагат кылучыларның җәннәттә бөек дәрәҗәле затлар белән бергә булулары Аллаһуның рәхмәтеннәндер. Бу дүрт төрле затлар янына җәннәткә керергә кем тиешләрәк икәннән белергә Аллаһ җитәдер.

4|71|Ий мәэминнәр! Сугыш коралларыгызны алыгыз да дошманга каршы төркем-төркем барыгыз, яки барыгыз да жыелып бергә барыгыз.

4|72|Ий мәэминнәр! Дәрәҗәләт сезнең арагызда сугышка кичегеп баручы, яки бөтенләй бармаучы монафикълар бар. Сезгә сугышта кайгы ирешсә, сугышка чыкмаган монафикъ шатланып әйтте: "Мәселманнар белән бергә сугышка чыкмавым сәбәпле, Аллаһ, шиксез, миңа ингам кылды, әгәр сугышка барган булсам, миңа да кайгы ирешкән булыр иде", – дип.

4|73|Әгәр сезгә сугышта Аллаһуның рәхмәте белән җиңү һәм гәнимәт малын алу фазыйләте ирешсә, ул монафикъ гүя сезнең белән бер вакытта да бергә булмаган төсле әйтер: "Кәшки мин мәселманнар белән бергә сугышта булган булсам, зур максатыма ирешкән булыр идем", – дип.

4|74|Мәэминнәр Аллаһ юлында сугыш кылсыннар ахирәтне дөньяга саткан – алыштырган кешеләр белән. Әгәр бер мәэмин Аллаһ юлында сугышып үтерелсә, яки кәферне җиңсә, ул мәэмингә тиздән җәннәт нигъмәтләрен бирербез.

4|75|Ий мәэминнәр! Ни булды сезгә, Аллаһ юлында сугышмыйсыз? Ни булды сезгә, кәферләр кулында әсир булган загыйфь ирләренә, хатыннар һәм балаларны коткару өчен сугышмыйсыз? Ул загыйфь ирләр "Ий Раббыбыз, хужалары залим булган шәһәрдән безне чыгар", – диләр. Янә ул загыйфьләр: "Ий Раббыбыз, безне залимнәр кулыннан коткаручы бер вәли бир һәм үз хозурыңнан безгә ярдәм дә бир", – диләр.

4|76|Иманлы кешеләр Аллаһ юлында сугышырлар. Әмма имансызлар шайтан юлында сугышырлар. Шайтан дуслары – имансызлар белән сугышыгыз! Дәрәҗәләт шайтанның хәйләсе загыйфь булды, шуның өчен иманлы кешеләренә куркыта алмас.

4|77|Әя күрдәңме: "Кулларыгызны сугыштан тыегыз, намазларыгызны үтәгез һәм зәкәтләрегезне бирегез", – дип әйтелгән мәселманнарны? Аларга сугыш фарыз ителгәч, алардан бер төркем сугыштан куркыр булды Аллаһудан курыккан кеби, яки Аллаһудан да артыграк куркыр булды. Сугыштан курыккан мәселманнар әйттеләр: "Ий Раббыбыз, ни өчен

безгә сугышны фарыз кылды? Ий кәшки сугышны фарыз кылмыйча, безләрни берәз тыныч яшәткән булсаңчы", – дип. Әйт: "Дөнъя фәйдасы бик аз, ахирәт исә, тәкъвәләр өчен бик тә хәерледер һәм сез, тәкъва мәэминнәр, аз ғына да золым кылынмассыз".

4|78|Кай урында булсагыз да, сезгә үлем ирешер, әгәр күккә терәлгән, бик таза төзелгән кыл эчендә булсагыз да. Әгәр монафикъларга гәнимәт малы кеби нигъмәт ирешсә, бу нигъмәт Аллаһудан диләр, әгәр аларга каза, кайгы ирешсә: "Ий Мухәммәд г-м, бу кайгы безгә синең шомлыгыңнан иреште", – диләр. Син әйт: "Кемгә нәрсә ирешсә дә, һәммәсә дә Аллаһудан", – дип. Ни булды бу кавемгә Аллаһуның ачык аңлаешлы хак сүзләрен аңларга һәм кабул итәргә якин да килмиләр?

4|79|Әгәр яхшылыктан сиңа бер шатлык ирешсә, ул шатлык Аллаһудан, әгәр казадан бер кайгы ирешсә, бу кайгы үзеңнең кимчелегеңнән. Янә сине, ий Мухәммәд г-м, бөтен дөнъя кешеләренә ислам динен өйрәтер өчен илче итеп жибердек. Кешеләрнең бөтен эшләрен күреп, белеп торырга Аллаһ үзе җитәдер.

4|80|Бер кеше расүлгә итагать итсә – Аллаһуға итагать иткән буладыр, вә бер кеше расүлгә итагать итүдән баш тартса, дәрәслектә Аллаһуға итагать итүдән баш тарткан буладыр, без сине итагать итмәгән кешеләрне саклаучы итеп жибермәдек.

4|81|Монафикълар күз алдында: "Ий Мухәммәд г-м, сиңа итагать итәбез", – диләр, әгәр синең яныңнан чыгып китсәләр, алардан бер таифә кич булгач жылып, синең янында сөйләгән сүзләрдән башка сүзләренә сөйли. Ягъни расүлгә итагать итмәгез", – диләр. Аллаһ монафикъларның үзгәртеп сөйләгән сүзләрен язар. Алардан киселегез һәм һәр эштә Аллаһуға ғына тәвәккәл кылыгыз! Һәр эштә ярдәм итүче вә туры юлга күндерүче вәкил булырга Аллаһ үзе җитәдер.

4|82|Ни өчен күп кешеләр Коръәннең мәгънәсен фикерләп, уйлап карамыйлар? Чын күңелдән фикерләп укысалар, әлбәттә, Коръәннең Аллаһ сүзләре икәнлеген белер иделәр. Әгәр бу Коръән Аллаһудан башка бер кешенең сүзләре булса иде, әлбәттә, кешеләр ул Коръәндә бер-берсенә каршы булган сүзләренә күп табар иделәр.

4|83|Әгәр монафикъларга сугыш сәфәрәндә булган мәселманнарның сугышка әзерләнмичә тыныч торулары, яки дошман гәскәрәннән курыккан хәбәрләре килсә, ул хәбәрне шатланып, халык арасына фаш итәләр мәселманнар күңленә курку салыр өчен. Әгәр ул хәбәрне расүлгә һәм мәселманнарның әмирләренә генә әйтсәләр иде, ул вакытта ул хәбәрне расүл һәм әмирләр генә белеп, тиешсез кешеләргә фаш булмас иде. Ий мәэминнәр! Әгәр сезгә Аллаһуның фазыйләте – юмартлыгы һәм рәхмәте булмаса иде, әлбәттә, шайтанга ияреп, һәлак булыр идегез, мәгәр шайтанга иярмичә бик азларыгыз калыр иде.

4|84|Ий Мухәммәд г-м, Аллаһ юлында сугыш кыл! Пәйгамбәрлек эшеннән башка эш белән бурычлы ителмәссең. Сугыш лязем булганда мәселманнарны сугышка кызыктыр. Шаять Аллаһ кәферләрнең мәселманнарга булган каты зарарын тыяр, Аллаһ зарар бирүдә катырак һәм гәзаб кылуда да катырактыр.

4|85|Бер мәэмин, авырлыкта калган яки хаксыз хәберләнгән мәэминнәргә ярдәм итсә, аларга шәфкәтләнеп сүзләр әйтсә, үзенә дә кылган изгелеге хәтле өлеш булыр. Вә бер кеше хаксыз мәэминнәргә нинди булса да зарар ирештерсә, үзенә дә шул хәтле зарар ирешер. Аллаһуның һәр нәрсәгә көче җитә торган булды.

4|86|Ий мәэминнәр! Әгәр сезгә берәүдән бүләк бирелсә, бүләк бирүчегә артыграк бүләк бирегез, яки үзегез алган бүләк хәтле бирегез! Шиксез, Аллаһ һәрнәрсәне хисап кылучы. (Бүләкнең һәр мәэмин өчен мөмкин һәм лязем булган сәлам бирү һәм кайтарудыр).

4|87|Аллаһудан башка илаһ-мәгъбуд юк, мәгәр Аллаһ үзе генә. Кыямәтнең булачагында нич тә шик юк, ул көндә Аллаһ, әлбәттә, сезне хөкем итәр өчен җыяр. Аллаһудан да дәрәсәрәк сөйләүче бармы? Әлбәттә, юк! Аллаһуның "кыямәт була" дигән сүзе, әлбәттә, карар кылынган сүздер.

4|88|Ий мәэминнәр! Ни булды сезгә, монафикълар турында икегә бүленәсез? Аллаһ аларны мәселман булганнарыннан соң монафикълык кылганнары сәбәплә әүвәлгә кәферлекләренә кайтарды. Ий мәэминнәр! Аллаһ адаштырган кәферләрне, яки монафикъларны туры юлга күндермәкче буласызмы? Юк, күндерә алмассыз! Аллаһ бер кешене адаштырса, ул кешегә туры юлны тапмассың!

4|89|Ул монафикълар үзләре имансыз булганнары кеби, сезнең дә имансыз булуыгызны теллиләр. Әгәр аларга иярсәгез, алар белән бертигез кәфер булыр идегез, шулай булгач, алардан ничкемне дус тотмагыз! Исламны кабул итеп, динне куәтләр өчен ниһерәт иткәннәренә чаклы. Әгәр ул монафикълар тәүбә итеп, чын мәселман булудан баш тартсалар, аларны кайда тапсагыз, шунда тотып үтерегез! Чөнки үзләре шулай эшлиләр. Кәферләрне һәм монафикъларны нич тә вәли һәм дә ярдәмче итеп алмагыз!

4|90|Мәгәр алар белән сезнең арада сугышмау солыхы булган кәферләрне үтермәгез, шулай ук кәферләрне яклап сезгә каршы сугышуны һәм сезне яклап кәферләргә каршы сугышуны да мөкрәһ күрүдән күңелләре тарыгып, синең яныңа килгән, бер якка да катнашмыйча сугышсыз торырга теләгән кешеләрне дә үтермәгез! Әгәр Аллаһ теләсә иде,

бер якка да катнашмый торган кәферләрнең күчеленә сезнең белән сугышу теләген салыр иде, ул вакытта алар, әлбәттә, сезнең белән сугышыр иделәр. Ул кәферләр сездән аерылгач, сезгә каршы сугыш кылмасалар һәм сезнең белән сугышмаска солык төзесәләр, Аллаһ ул кәферләр зарарына йөрергә сезгә юл ачмады.

4|91|Ий мәминнәр! Икенче төрле кәферләрне дә табарсыз, алар, ышанычлы булган булып, сезне тынычландырырга тырышырлар һәм үз кавемнәренә дә ышанычлы булуны теләрләр. һәркайчан алар кәферлеккә яки мәселманнар белән сугышырга чакырылсалар, әлбәттә, кайтып төшәрләр кәферлеккә һәм мәселманнар белән сугышырга. Әгәр ул кәферләр сездән аерылып ерак китмәсәләр, сезнең белән сугышмаска солык төземәсәләр һәм сугыштан кулларын тыймасалар, ул вакытта аларны кайда очыратсагыз, шунда тотып үтерегез! Сезнең белән һәрвакыт сугышырга теләгән кәферләр зарарына сезгә тулысынча ирек бирдек, ягъни үзләре сугышны теләгәч – сугышыгыз алар белән һәм үтерегез!

4|92|Бер мәминнең икенче мәминне үтермәге нич тә дәрәс булмас, мәгәр хаталык илә үтерсә кәфәрәт лязем булыр. Бер мәмин хаталык илә бер мәминне үтерсә, кәфәрәте – мәмин булган бер колны азат итүдәр һәм үтерелгән мәминнең Варисләренә кан хакын түләүдәр, мәгәр варислар гафу итсәләр, бернинди җәза бирелми. Әгәр хаталык белән үтерелгән кеше дошманыгыз булган кавем эчендәге мәмин булса, кәфәрәте – бер мәмин колны азат итмәктер. Әгәр хаталык белән үтерелгән кеше сугышмаска арагызда солык төзелгән кәферләрдән булса, кәфәрәте – үтерелгән кешенең варисларына кан хакын түләү һәм бер мәмин кол азат итүдәр. Әгәр үтерүченең кан хакын, яки кол азат итәргә көче житмәсә, тоташтан ике ай ураза тотмактыр Аллаһ аның гөнаһын гафу итсен өчен. Аллаһ һәрнәрсәне белүче, гаделлек белән хөкем итүче булды.

4|93|Бер мәмин хатасыз, хаслап, бер мәминне үтерсә, аның җәзасы – мәңге калганы хәлдә җәһәннәмдәр, Аллаһ аңа ачуланды вә ләгънәт кылды һәм аңа олы гәзаб әзерләде.

4|94|Ий мәминнәр! Әгәр Аллаһ юлында сугышта йөрсәгез акырынлык илә ачыклагыз, кешеләрне яхшылап таныгыз, сәлам биреп, үзегезгә итагать иткән кешегә: "Син мәмин түгел", – димәгез һәм дөнъя малыңа кызыгып, аны үтермәгез! Бит Аллаһ кулындадыр күп ганимәтләр. Башта үзегез дә шундый идегез, Аллаһ сезгә ингам кылды һижерәт итеп, чын мәселман булу белән ачыкландыгыз, шулай булгач, ныклап тикшерегез, гафиллек белән мәминне үтермәгез! Дәрәслектә Аллаһ сезнең, кылган эшләрәгездән хәбәрдар булды.

4|95|Гозерсез сугыштан калган мәселманнар, жаннары һәм тәннәре белән Аллаһ юлында сугышкан мәселманнар белән бертигез булмаслар. Жаннары һәм маллары белән Аллаһ юлында сугышкан мәселманнарны, Аллаһ гозерсез сугыштан калган мәселманнардан дәрәжәдә артык итте. Аллаһ иманлы мәселманнарның һәммәсенә дә әжерне яки җәннәтне вәгъдә итте һәм Аллаһ юлында сугышкан мәселманнарны, өйдә калган мәселманнарга караганда олы әжер бирү белән артык кылды.

4|96|Аллаһ аның юлында сугышканнарга күп дәрәжәләр бирде, гөнаһларын гафу итте, үзләренә рәхмәт кылды. Аллаһ үзенә итагать иткән мәминнәренә ярлыкаучы һәм аларга рәхмәт кылучы булды.

4|97|Дин өчен һижерәт итү лязем булып та, һижерәт итмичә, үзләренә золым кылган кешеләрнең рухларын алуы гәзаб фәрештәләре әйтерләр: "ни булды сезгә, динегез бик зәгыйфь", – дип. Ул кешеләр әйтерләр: "Без кәферләр кулында гәжиз булдық, шул сәбәпле динебездә күп кимчелекләр кылдык", – дип. Гәзаб фәрештәләре әйтте: "Әя Аллаһ җире сезгә киң иде түгелме? Сезгә дин иркен урынга күчеп китү лязем иде, ни өчен күчмәдегез?" – дип. Күчәргә мөмкинлекләре була торып та, дин өчен күчмәгән кешеләрнең урыны җәһәннәм, ул җәһәннәм нинди яман урындыр. (Әгәр торган җайда дингә тарлык булса, көче житкән кешегә иркен урынга күчү фарыздыр).

4|98|Мәгәр күчәргә көче житмәгән зәгыйфь ирләргә, хатыннарга һәм балаларга күчмәгән өчен җәһәннәм гәзабы булмас, алар торган җайларында кәфер кулынан котылырга хәйлә тапмасалар, яки күчеп китәргә ничек тә көчләре житмәсә.

4|99|Бу гозерле кешеләрне Аллаһуның гафу итүе бик өметледер, Аллаһ гафу итүче, ярлыкаучы булды.

4|100|Бер мәмин Аллаһ юлында, дин өчен һижерәт итсә, барган җаенда диндә вә торышта кинлекне һәм яхшы мәселманнарны табар. (һижерәт турында аятьләр иңгәч, Мәккәдә сырхау булып калган бер сахәбә күп акча биреп Мәдинәгә хәтле күтәреп баручыларны яллады, ләкин Мәдинәгә барып җитә алмыйча, юлда вафат булды. Бу аять аның хакында инде). Бер мәмин Аллаһ юлына, рәсүле янына китмәк өчен өеннән юлга чыкса, соңра юлда аңа үлем ирешсә, дәрәслектә аның әжере Аллаһ хозурында сабит булды. Аллаһ мөһәҗир хәлендә үлгән мәминнәренә әүвәлдә булган гөнаһларын ярлыкаучы һәм рәхмәт кылучы булды.

4|101|Ий мәминнәр! Озын, мәшәкәтле сәфәрдә булсагыз, кәферләрнең сезне үтерергә һөҗүм итәчкәләре күренеп торганда, намазлыгыгызны кыскартып укуда сезгә гөнаһ юктыр. Кәферләр, әлбәттә, сезгә ачык дошманнардыр. (Куркынычлар һәм күтәрә алмаслык

авырлыклар булмаганда, мосафирларга намазны кыскартып уку дәрәс булмыйдыр.)

4|102|Ий Мухәммәд г-м! Әгәр сугыш сәфәрәндә сахәбәләр арасында булып, намаз укытсаң, сахәбәләр икегә бүленеп, бер яртысы коралларын алып, намаз сафына басыннар, бер рәкәгәт укыгач, артыгыздагы дошман каршысына килсеннәр, аннары сахәбәләрнең намаз керешмәгән икенче яртысы синең белән намаз укысыннар, үзләрен саклый торган һәм сугыша торган коралларын үзләренә тагып укысыннар. (Расул г-м сахәбәләрнең икенче яртысы белән ике рәкәгәт укыды, аннары әүвәл бер рәкәгәт укыган сахәбәләр белән тагын бер рәкәгәт укыды. Шулай итеп, расул г-мнең дүрт рәкәгәт, сахәбәләрнеке икешәр рәкәгәт булды). Кәферләр сезнең коралларыгыздан һәм малларыгыздан гафил булуыгызны теләп торалар һәм, аңсыздан, сезнең өстегезгә һәммәсе бергә һөжүм итмәкче булалар. (Кәферләр кинәш иттеләр: "Мөселманнарга намаз укыган чакларында һөжүм итик! Намаз укыганда яннарында корал булмый", – дип. Шуның өчен Аллаһ: "Сугыш сәфәрәндә намаз укыганда коралланып укыгыз", – диде). Әгәр сезгә сугыш сәфәрәндә яңгырдан җәфа ирешсә, яки сырхау булсагыз, ял иткән чакта коралларыгызны һәм калканнарыгызны куеп торуда сезгә гәнаһ юктыр. Ләзем булганда сугыш коралларыгызны алыгыз! Дәрәсләктә Аллаһ кәферләргә хур итүче Гәзабны әзерләде.

4|103|Әгәр сәфәрдә чакта, яки сырхау булганда намазларны үтәсәгез, Аллаһуны зекер итегез намазда басып, утырып һәм уң як кабыргага ятып. Әгәр кыенлыктан имин булсагыз, өйдә дә, сәфәрдә дә намазларыгызны ашыкмыйча, шартларын җиткереп үтәгез! Дәрәсләктә намаз вакыты билгеләнгән фарыз гамәл итеп йөкләтелде. (Намазларны вакытында үтәмәгән кеше Аллаһ Гәзабыннан имин була алмас).

4|104|Кәферләр белән сугышканда зәгыйфьлек һәм куркаклык күрсәтмәгез! Бәлки батырлык һәм гайрәтлекне күрсәтегез! Әгәр сугышта җәрәхәтләнә торган булсагыз, сезнең кеби кәферләр дә җәрәхәтләнделәр. Сөз кәферләр өмет итмәгән нәрсәне Аллаһудан өмет итәсез, ягъни аның ярдәмен, ризалыгын һәм җәннәтен өмет итәсез һәм өмет итегез! Аллаһ белүче, хөкемче булды.

4|105|Әлбәттә, без сиңа коръәнне хаклык белән индердек, кешеләр арасында Аллаһ теләгәнчә гадел хөкем итмәкчегең өчен. Шулай булгач, һәрбер хәлдә хыянәтчеләрне яклап, алар файдасына дөгъвәче булмагыл!

4|106|Янә Аллаһуның ярлыкавын сора! Әлбәттә, Аллаһ ярлыкаучы, рәхмәт кылучы булды.

4|107|Янә үзләренә хыянәт иткән кешеләрне һәм ялганчыларны яклап тартышма, аларның эшен дәрәскә санама! Бит Аллаһ хыянәтче гәнаһкәр кешеләрне һич тә сөйми.

4|108|Хыянәтче кешеләр урлаган әйберләрен яки башка яман эшләрен кешеләрдән яшерәләр, ләкин Аллаһудан яшерә алмаслар, хәлбуки аларның хыянәтләрен карап торыр өчен Аллаһ алар белән бергәдер, кич белән Аллаһ риза булмый торган сүзләрен сөйләгән вакытларында. Әлбәттә, Аллаһ хыянәтчеләрнең эшләрен чорнап алучы.

4|109|Ий сез ошбу хыянәтче, ялганчы монафикъларны яклаучылар! "Аларның гаебе юк", – дип хакка каршы тартыштыгыз дөнъяда. Ахирәттә аларны яклап, Аллаһ белән кем тартышыр? Яки аларны химая кылыр өчен кыямәт көнендә алар файдасына кем вәкил булыр? Юк! Аларны яклаучы булмас!

4|110|Берәү яман эшләр кылса яки үзенә золым итсә, соңыннан тәүбә итеп Аллаһудан ярлыкауны сораса, әлбәттә, Аллаһуны ярлыкаучы һәм шәфкать итүче табар.

4|111|Берәү гәнаһны кәсеп итсә, фәкать үзе өчен зарарны кәсеп иткән буладыр. Бит Аллаһ гәнаһ кылучыны белеп хөкем итүче булды.

4|112|Янә берәү хаталыкларны вә гәнаһларны күп кәсеп итсә, соңра гаепсез кешеләрне төһмәт кылса, ягъни үзенә гаебе белән башкаларны гаепләргә тырышса, дәрәсләктә ул ачык боһтанны һәм зур гәнаһны йөкләп алды.

4|113|Ий Мухәммәд г-м! Әгәр сиңа Аллаһуның фазылы һәм рәхмәте булмаса иде, әлбәттә, монафикълардан бер фирка сине гадел хөкемнән адаштырырга теләделәр. Әгәр Аллаһ вәхи белән эшнәң серен ачмаган булса, әлбәттә, адашкан булыр идең, ләкин Аллаһ ирек бирмәгәч, алар сине адаштыра алмадылар, мәгәр үзләрен адаштырдылар һәм алар сиңа һичнәрсә дә зарар итә алмаслар. Аллаһ сиңа Коръән һәм хикмәт индерде вә белмәгәнәңне белдерде һәм Аллаһуның юмартлыгы сиңа бик олы булды.

4|114|Монафикъларның һәм башка инсафсыз кешеләрнең нәфесләре теләгәнчә үзара күп сөйләшүләрендә, әлбәттә, хәер-файда юктыр, мәгәр берәү мохтаҗларга, Аллаһ юлына садака бирергә кешеләргә әмер бирсә, яки яман эшләрдән тыең, яхшы эшләргә өндәп әмер бирсә, яки кешеләр арасын төзәтергә, яхшыртуга өндәп әмер бирсә, әнә шул кешенең сүзләрендә хәер һәм файда бардыр. Әйтелгән бу хәерле эшләрен бер мөэмин Аллаһ ризалыгына гына өстәп эшләсә, без аңа тиздән олы әҗерне, ягъни җәннәт нигъмәтләрен бирербез.

4|115|Берәү яңа коръән дәлилләре белән туры юл күрсәтелеп шәригать хөкемнәре өйрәтелгәннән соң расулгә хилафлык эшләгән эшләрен эшләсә (мөселман булмаган кешеләр кирәк яһүд, насара булсын, кирәк дөһриләр булсын, диндә аларга итагать итү, аларның юлына керү һәм аларның Гәдәтләрен үзләштерү – мөселманнарга хәрәмдыр), бу эшләренә

берәү ихтыяр итсә, риза булып шул юлга керсә, әлбәттә, аның күңелен шул юлга беркетербез, аннары шул юл белән җәһәннәмгә барып керер. Ул җәһәннәм кайтачак урынның нинди яманыдыр.

4|116|Аллаһу тәгалә, әлбәттә, үзенә тиндәшлек кылуны ярлыкамас, мәгәр тиндәшлек кылу гөнаһыннан башка гөнаһны үзе теләгән кешедән ярлыкар. Берәү кемнедер, нәрсәнедер Аллаһуга тиндәш кылса, ул кеше хактан бик ерак адашу белән адашты.

4|117|Мөшриклар Аллаһуга гыйбадәт кылмаслар, мәгәр жансыз нәрсәләргә гыйбадәт кылырлар, янә алар гыйбадәт кылырлар Аллаһуның рәхмәтеннән сөрелгән шайтанга.

4|118|Аллаһ шайтанны ләгънәт кылды – рәхмәтеннән сөрдә. Шуннан соң Иблис әйтте: "Ий Раббым, бөндәләреңнән миңа насыйп булган өлешне алырмын, аларны үземә ияртермен", – дип.

4|119|Әлбәттә, аларны адаштырырмын һәм күңелләренә төрле батыл, ялган сүзләргә салырмын, янә хайваннарыгызның колакларын кисегез, дип, әмер бирермен – кисәрләр, янә Аллаһ төзегән мәхлукларны үзгәртегез, дип әмер бирермен – үзгәртәләр. Берәү Аллаһ хөкөмнәрен куеп, шайтан хөкөмнәренә иярсә, аны үзенә вәли итеп алса, дәрәслектә ул кеше ачык һәлак булу белән һәлак булды, мәңгегә хәсрәттә калды.

4|120|Шайтан үзенә ияргәннәргә фәкыйрьлек белән куркытыр. ("Фәкыйрьләргә мал бирмәгез! Аларның фәкыйрьлегенә сезгә йогар", – дип куркытыр. Шайтан кулына төшкән кешеләр фәкыйрьләргә ярдәм итә алмаслар). Шайтан үзенә иярткән кешеләргә җәза белән куркытмас, мәгәр төрле юллар белән аларны алдар.

4|121|Шайтанга ияргән кешеләрнең урыны җәһәннәм, алар аннан котылырга һич юл тапмаслар.

4|122|Иман китереп, Коръән өйрәтүе буенча изге гамәлләр кылучыларның җимеш агачлары астыннан елгалар агучы җәннәтләргә тиздән кертербез, алар анда мәңгә калырлар. Аллаһуның вәгъдәсе хак, сүз сөйләүдә кем Аллаһудан да дәрәсрәк сөйләр?

4|123|Ий мәэминнәр! Эш бөтенләй сез теләгәнчә булмас һәм китап әһеле яһүд вә насара теләгәнчә дә булмас. Ягъни нәфесе кушканны эшләп һичкем һидәятле дә, җәннәтле дә була алмас, мәгәр Аллаһ кушканнарны эшләп кенә һидәятле һәм җәннәтле булып. Берәү явыз эшләр кылса ягъни Аллаһуга итагать итмәсә, шул явызлыгы белән җәза кылыныр, Аллаһудан башка аңа вәли һәм ярдәмче табылмас.

4|124|Берәү чын мәэмин хәлеңдә изге гамәлләр кылса, кирәк – ир булсын, кирәк – хатын булсын, алар җәннәткә керерләр һәм җеп очы хәтле дә золым кылынмаслар.

4|125|Берәү йөзен Аллаһуга тәслим кылса, ягъни ислам юлы белән Аллаһуга тапшырылса һәм Коръән өйрәтүе буенча изге гамәлләр кылса, аннары Ибраһим диненә ияреп, хаклык тарафына ныклап юнәлсә, әнә шул кешенең диненнән дә күркәмрәк дин булырмы? Бит Аллаһ Ибраһимне үзенә дус итеп алды.

4|126|Җирдә һәм күкләрдә булган нәрсәләр һәммәсе Аллаһ мөлкедер һәм Аллаһ һәр нәрсәне чорнап алучы.

4|127|Ий Мухәммәд г-м, синнән хатыннарының мирасы хакында фәтwa сорыйлар, син аларга әйт: "Хатыннарының мирасы хакында Аллаһ үзе фәтwa бирә һәм ятим булган хатыннарының фарыз булган өлешләрен бирмисез, шул хакта укылган аятләр фәтwa бирә", – дип. Дәхи ятим хатыннары ирләргә никахландырмыйсыз, шул хатыннарының һәм зәгыйфь балаларның мирасы хакында һәм дә ятим балалар хакында гадел булырга Коръән фәтwa бирәдер", – дип әйт! Әгәр хәерле эшләрдән, изге гамәлләрдән кылсагыз, Аллаһ, әлбәттә, аны белүче булды.

4|128|Әгәр бер хатын иренең бизгәнән яки талак кылырга теләгәнән сизсә, бу хатын белән иренең арасын тәзәтеп дуслаштыруда гөнаһ юктыр. Килешү, гафу итешү аерылышудан хәерле. Нәфесләр саранлыкка хәзерләнеп торырлар, әгәр нәфесне җиңеп, бер-берегезгә изгелек итешсәгез һәм җәбер-золым итешүдән саклансагыз, бит Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдар булды, сезне сәгадәтле итәр.

4|129|Карт хатын илә яшь хатын арасын тигезләргә тәкатегез җитмәсә, тигезләү өчен ныклап тырышагыз да, шулай да яшь хатыннарыгыз ягына бөтенләй авышып, карт хатыннарыгызны нәүбәттән өлешсез итеп, ирсез хатыннары кеби калдырмагыз! Әгәр хатыннарыгыз арасында төзеклек белән торсагыз һәм золымнан саклансагыз! Шулай булганда, әлбәттә, Аллаһ кимчелекләрегезне ярлыкаучы вә рәхмәт итүче булды.

4|130|Әгәр ир илә хатын килешә алмыйча, аерылышсалар, Аллаһ үзенә рәхмәт илә икесен дә моңсыз кылып, бит Аллаһ киң рәхмәтле вә мәслихәтче эш кылучы булды.

4|131|Җирдәгә вә күкләрдәгә һәрнәрсә Аллаһ мөлкедер, алар белән үзе теләгәнчә эш кылып. Ий мәэминнәр! Дәрәслектә без сезгә һәм сездән әүвәл булган китап әһелләренә әмер бирдек, васыйять әйттек: "Аллаһ хөкөмнәрен бозудан сакланыгыз, золым кылмагыз, Аллаһудан куркыгыз", – дип. Әгәр Аллаһуга карышып көферлек кылсагыз, җир вә күкләрдә булган һәрнәрсә Аллаһу тәгаләнеке, Аллаһ бай һәм мактаулы.

4|132|Җирдә, күктә булган һәр вәхүд Аллаһуныңдыр, янә барча кешеләр өстеннән эш

йөртергә, көчле, гадел вәкил булырга Аллаһ үзе житәдер.

4|133|Ий кешеләр! Әгәр Аллаһ теләсә сезне гөнаһларыгыз сәбәпле бөтен нәселегез белән һәлак итеп, юк кылыр да, сезнең, урыныгызга үзенә итагать итә торган кавемне китерер, Аллаһ бу эшне эшләргә кадир булды.

4|134|Берәү дөнья байлыгын теләр булса, дөнья байлыгы да, ахирәт байлыгы да – Аллаһ кулындадыр, дөньяны кәсеп итүчегә – дөньяны, ахирәтне кәсеп итүчегә – ахирәтне бирер, Аллаһ ишетүче вә күрүче булды.

4|135|Ий мәэминнәр! Гәһедләрегезне Аллаһ ризасы өчен үтәгәнегез хәлдә, һәрвакыт гаделлектә булыгыз, бу гаделлек гәрчә үзегезнең, ата-анагызның һәм якын кардәшләрегезнең зарарына булса да, дәрәс шәһадәт бирегез! Сөз шәһадәт биргән кешеләр кирәк – бай, кирәк – ярлы булсыннар, дәрәс шәһадәт бирегез, байга да, ярлыга да сөзгә караганда Аллаһ артыктыр. Хактан үтеп китмәк өчен нәфескә иярмәгез! Әгәр шаһитлар яки вәкилләр, булган хәлне үзгәртеп шәһадәт бирсәләр, яисә шәһадәт бирүдән баш тартсалар, Аллаһ, әлбәттә, кылган эшләрегездән хәбәрдар булды, эшегез буенча хөкем итәр.

4|136|Ий ышанучылар! Хак ышану илә ышаныгыз Аллаһуга, расүленә, расүленә индәргән Коръәнгә һәм әүвәл индәреп киткән китапларга! Аллаһуга хак ышану – аңа итагать итү, гыйбадәт кылу илә, расүлгә хак ышану – аңа иярү илә. Коръәнгә хак ышану – аның илә гамәл кылу белән һәм ахирәткә хак ышану – ахирәткә әзерләнү илә булыр. Берәү Аллаһуга, аның фәрештәләренә, китапларына, расүлләренә һәм ахирәт көненә ышануны инкяр итсә, яки хак ышану илә ышанмаса, ул кеше бик ерак адашу илә адашты.

4|137|Дәрәсләктә монафикълар иман китерделәр, соңра Коръән хөкемнәрен инкяр итеп кәфер булдылар, аннары тәүбә итеп иман китерделәр, янә Коръән аятләрен инкяр итеп кәфер булдылар, аннары Коръән хөкемнәрен инкяр итүләрен арттырдылар. Инде Аллаһ аларны ярлыкаучы һәм туры юлга күндерүче булмады.

4|138|Әлбәттә, монафикъларга рәнҗеткүче каты гәзаб булачагы белән хәбәр бир! Беләп яшәсеннәр.

4|139|Мәэминнәрдән башка кәферләргә дус тоткан мәселманнар – монафикълардыр. (Бер мәселман кәфергә дус булса, яки мәселманнарның бөтен хәлләрен кәферләргә яшертен ирештереп торса, ул мәселман монафикъ буладыр башка начарлыгы булмаса да). Әйә ул монафикълар өстенлекне кәферләрдән өстиләме? Бит көч-кодрәт һәм өстенлек фәкәт Аллаһ кулындадыр.

4|140|Ий мәэминнәр! Дәрәсләктә сөзгә Коръәндә ничә мәртәбә индәреп: "Кәферләргә Коръән аятләрен инкяр итүләрен яки мәсхәрә кылып көчләрен ишетсәгез, алар арасында утырмагыз, ягъни аларның бу кабахәт эшләре кайда булса да һич тә риза булып тормагыз, Коръән сүзләренә кагылмый торган сүзгә күчкәннәренә чаклы. Әгәр аларның Коръәнгә каршы булган сүзләренә һәм эшләренә риза булып торсагыз, ул вакытта алар жәмләсеннән булырсыз. Шиксез, Аллаһ монафикълар илә кәферләргә бер жәһәннәмгә жыячак".

4|141|Ий мәэминнәр! Монафикълар сезнең хәлегезнең алар файдасына үзгәрмәккә көтәдер, әгәр сез Аллаһ ярдәме белән бер шәһәрне, я бер авылны алсагыз, монафикълар: "Әйә без дә сезнең белән бергә түгел идекмә? Безгә дә ганимәт малын бирегез", – диләр, әгәр сугышта кәферләр җиңсәләр, монафикълар: "Әйә без сөзгә мәселманнарның бөтен хәлләрен белдереп тордык түгелме? һәм мәселманнарны җиңү өчен сөзгә ярдәм күрсәттек түгелме? Безгә дә өлеш бирегез", – диярләр. Аллаһ кыямәт көнне сезнең илә монафикълар арасында булган хәл белән хөкем итәр. (Монафикълар Аллаһ хөкем иткәндә төрле сыйфатка керә алмалар дөньядагы кеби.) Аллаһ хак мәэминнәргә имансыз итәргә кәферләргә һич тә юл ачмады, ягъни кәферләр Коръән белән гамәл кылучы мәэминнең иманын алырга кадир булмалар.

4|142|Әлбәттә, монафикълар Аллаһуны алдыйбыз дип уйлыйлар, Аллаһ исә аларны дөньяда һидәяттән, ахирәттә жәннәттән мәхрүм итеп алдаучыдыр. Әгәр монафикълар намазга торсалар кешеләргә рияланып ялкауланып кына торалар, күңелләре карарланарлык итеп Аллаһуны зекер итмиләр, ләкин гафил күңел илә бик аз гына зекер итәләр.

4|143|Монафикълар мәэминнәр белән кәферләр арасында ике якның беренә була алмыйча хәйран калып йөрмәтәдер. (Аларны кәферләр дә, мәэминнәр дә яратмый, чөнки дөньяда иң яман кеше монафикътыр). Әгәр Аллаһ берәүне адаштырса, син аңа туры юлны һич тә тапмассың.

4|144|Ий мәэминнәр! Мәэминнәрдән башка кәферләргә дус тотмагыз, ягъни дусларыгыз мәэминнәр генә булсын! Әйә сез кәферләргә дус булуыгызны Аллаһ сезне гәзаб кылсын өчен дәлил булуны теләсезме? Ягъни кәферләргә дус булуыгыз алар белән бергә гәзаб кылынуыгызга сәбәп булыр.

4|145|Кәферләргә дус булып монафикъ булган мәселманнарның кайтачак урыны шиксез жәһәннәмнең иң түбән катлавындадыр, аларны жәһәннәмнән коткарырга ярдәмче таба

алмассың.

4|146|Мәгәр жәһәннәм астында калмаслар монафикълыктан ныклап тәүбә итсәләр, күңелләрен вә гамәлләрен төзәтсәләр, Аллаһуның Коръәндәге хөкемнәренә ябышсалар һәм диннәрен ихлас күңелдән Аллаһ ризасы өчен генә тотсалар, ул чагында алар мәэминнәр белән бергә булырлар. Аллаһ тиздән мәэминнәргә олы әжәр – жәннәт нигъмәтләрен бирер.

4|147|Ий мәэминнәр! Әгәр чын ышанып, Коръән белән гамәл кылсагыз һәм нигъмәтләргә шөкер итсәгез, Аллаһ сезнең Гәзабыгыз белән нишләсен? Ягъни ни өчен сезне Гәзаб кылсын? Шиксез, Аллаһ чын мәселманчылыкның хакын жәннәт нигъмәтләре белән түләүче һәм һәрнәрсәне белүче булды.

4|148|Яман сүз белән кычкырып сөйләүне Аллаһ сөймидер, мәгәр берәү хаксыз золым кылынса, ягъни жәберләнүче чарасыз булып залимга каршы яман сүз әйтсә, гәнаһ булмас. Аллаһ сүзләренә ишетүче, күңелләренә белүче булды.

4|149|Әгәр зарар итүчегә изгелекне күрсәтеп, яки яшертен кылсагыз һәм гафу итсәгез, бу эш холькның яхшылыгыннандыр. Аллаһ төзәлүчеләренә гафу итүче һәм азганнарны Гәзаб кылырга көчә житүче булды.

4|150|Аллаһуга һәм рәсүлләренә ышанмаучылар, алар Аллаһ илә аның рәсүлләре арасын аерырга телиләр: "Рәсүлләрнең бәгъзесенә ышанабыз, бәгъзесенә ышанмыйбыз", – диләр. һәм алар ышану белән ышанмау арасын юл итеп алырга телиләр.

4|151|Ышану илә ышанмау арасында булган кешеләр хак кәферләрдә, кәферләргә хур кылучы Гәзабны өзәрләдек.

4|152|Аллаһуга һәм расүленә ышанучылар расүлнең арасын аермыйлар, һәммәсенә бертигез ышаналар, бу хак мәэминнәргә әжәрләрен тиздән бирербез, Аллаһ хак мәэминнәренә ярлыкаучы һәм аларга рәхмәт кылучы булды.

4|153|Ий Мухәммәд г-м! Китап әһелләре синең аларга күктән китап индермәгеңне сорыйлар, Мусадан кауме моннан да зурракны сорадылар. Әйттеләр: "Безгә Аллаһуны ачык итеп күрсәт", – диделәр, аларны золымнары сәбәпле Аллаһ нуры көйдерде. Алар Аллаһудан хак динне бәян итүче китап килгәннән соң бозау ясап, шул бозауга табындылар, аннары тәүбә иттеләр, без аларны гафу иттек. һәм Мусага ачык дәлилләренә, моҗизаларны бирдек.

4|154|Куркытып, алардан Гәһед алмак өчен өсләренә Тур тавын күтәрдек һәм: "Әрихә шәһәренә түбәнчелек илә кереgez", – дидек, янә аларга әйттек: "Шимбә көнне чиктән чыкмагыз", – дип һәм алардан авыр Гәһедне алдык.

4|155|Гәһедләрен бозулары, Аллаһуның аятъләрен инкяр итүләре, хаксыз пәйгамбәрләренә үтерүләре һәм күңелләребез пәрделәнгән дип әйтүләре сәбәпле аларга төрле Гәзаблар бирдек. Кәферлек кылулары сәбәпле бәлки Аллаһ аларның күңеленә мөһер баскандыр, инде ул яһүдләр иман китермәсләр, мәгәр бик азлары иман китерер.

4|156|Аллаһ аларны ләгънәт кылды хакны инкяр итүләре һәм Мәрьямгә зур ялган яла якканнары өчен. Ягъни Мәрьям Гыйса г-мне тудыргач яһүдләр: "Мәрьям зинадан бала тудырды", – дип ялган хәбәр тараттылар.

4|157|Янә аларны Аллаһ ләгънәт кылды: "Без, әлбәттә, Аллаһ расүле Мәрьям угълы Гыйсане үтердек", – дигән сүзләре өчен. Алар Гыйсане үтермәделәр һәм асмадылар, ләкин аларның бер юлдашы аларга Гыйса сурәтендә күренде. (Яһүдләр киңәшләшеп Гыйсә пәйгамбәрне үтерергә карар чыгардылар, Гыйсә алардан качып бер өйгә керде, яһүдләр аның артыннан куа килделәр һәм тотып алып өчен өйгә бер юлдашларын керттеләр, ләкин бу вакытта Гыйсәне Аллаһ күккә күтәргән иде инде. Кергән кеше өйдән Гыйсә сурәтендә чыкты, яһүдләр аны Гыйсә дип белеп, тотып астылар). Яһүдләр, әлбәттә, Гыйсә хакында ихтилафта булдылар, әгәр Гыйсәне үтергән булсак, юлдашыбыз кайда? Әгәр юлдашыбызны үтергән булсак, Гыйсә кайда, диештеләр. Аларның бу ихтилафлары, әлбәттә, занга иярүләреннән булды, алар ничиксез Гыйсәне үтермәделәр.

4|158|Бәлки Аллаһ аны үз хозурына күтәрде. Аллаһу тәгалә һәр эштә галиб һәм хикмәт белән эшләүче булды.

4|159|Китап әһелләре, әлбәттә, һәммәсә дә Гыйсәгә ышанырлар үлүеннән әүвәл, вә Гыйсә кыямәт көнне аларга шаһит булыр. Ягъни: "Мин Аллаһ угълымын, миңа гыйбадәт кылыгыз, дип әйттемме? Киресенчә, Аллаһ ялгыз үзе генә, Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз, димәдемме? һәм сезгә моҗизалар күрсәтмәдемме? Аллаһ хөкемнәрен сизгә ирештермәдемме?" – дияр. Алар Гыйсаның сүзләрен дәрәсләрләр, ләкин фәйдасы булмас.

4|160|Яһүдләрдән золым итүчеләре вә күп кешеләренә Аллаһ юлыннан тыючылары булу сәбәпле әүвәлдә аларга хәләл булган нәрсәләренә хыянәтләре соңында хәрам кылдык.

4|161|Янә Аллаһ тарафыннан каты тыелган булсалар да, риба, ришвәт алулары һәм кеше малын юлсыз ашаулары сәбәпле хәләл нәрсәләренә аларга хәрам кылдык, һәм яһүдләренң кәфер булганнарына рәнжеткүчә Гәзабны өзәрләдек.

4|162|Ләкин хакыйкый белемгә ирешкән ислам галимнәре һәм сиңа индерелгән вә синнән әүвәл индерелгән китапларга ышанучы мәэминнәр – алар намазларын үтәрләр, зәкят

сәдакасын бирерләр һәм Аллаһуга вә ахирәт көненә нык ышанырлар. Әнә шуларга тиздән олы әжерне – җәннәтне бирербез.

4|163|Ий Мухәммәд г-м! Сиңа Коръәнне вәхи кылдык Нух пәйгамбәргә һәм аннан соң килгән пәйгамбәрләргә вәхи кылганыбыз кеби, вә Ибраһим, Исмагыйль, Исхак, Ягъкуб, Гыйсә, Әюб, Иунус, һарун, Сәләйман пәйгамбәрләргә вәхи кылганыбыз кеби һәм Даудка – Забур исемле китап бирдек.

4|164|Янә бу сүрәдән элек иңгән сүрәләрдә сиңа бәян иткән пәйгамбәрләргә һәм хәлләрен сиңа бәян итмәгән пәйгамбәрләргә дә вәхи кылганыгыз кеби, сиңа Коръәнне вәхи кылдык һәм Аллаһ Муса белән камил сөйләшү илә сөйләште.

4|165|Аллаһу тәгалә ул пәйгамбәрләргә Аллаһуга итагать итүче хак мәэминнәргә җәннәт белән шатландыручы һәм Аллаһуга итагать итмәүчеләргә җәһәннәм гәзабы булачагы белән хәбәр бирүче илчеләр итеп күндерде, расүлләр үзләренәң бурычларын үтәгәннән соң ахирәттә динсезләргә: "Ий Аллаһ безгә китап иңдермәдең, расүлләр күндермәдең", – дияргә дәлил булмасын өчен Аллаһ китаплар иңдерде, расүлләр күндерде. Коръән белән гамәл кылучыларны гәзаб кылуда Аллаһ кодрәт иясе һәм китаплар иңдерүдә, расүлләр күндерүдә Аллаһуның эше хикмәтледер.

4|166|Күпләр ышанмасалар ышанмасыннар, ләкин Аллаһ шаһит булганы хәлдә шәһадәт бирер сиңа иңдергән Коръәннең хаклыгы белән, Коръәнне иңдерде Аллаһ камил белем үлчәве белән һәм фәрештәләр дә Коръәннең хаклыгы белән шәһадәт бирәләр. Коръән белән гамәл кылучыларга да, гамәл кылмаучыларга да шаһит булырга Аллаһу тәгалә җитәдер.

4|167|Коръәнне инкяр итеп көфер булган кешеләр, башкаларны да Аллаһ юлыннан тыйдылар, дәрәсләктә алар хак юлдан бик ерак адашу белән адаштылар.

4|168|Көфер һәм залим булган кешеләргә Аллаһ ярлыккачак һәм туры юлга күндерәчәк түгелдер.

4|169|Мәгәр аларны җәһәннәм юлына күндерер, алар анда мәңге калырлар. Бу эш Аллаһуга бик җиңел булды.

4|170|Ий кешеләр! Шиксез, сезгә Раббыгыздан хаклык илә расүл килде, Аллаһуга, Коръәнгә һәм расүлгә ышаныгыз! Үзегез өчен хәерледер. Әгәр ышануны һәм Коръән белән гамәл кылуны инкяр итсәгез, бит җирдә вә күкләрдә булган нәрсәләр Аллаһуныкыдыр, сезнең ышануыгызга Аллаһ мохтаҗ түгел. Аллаһ һәркемнең эшен белүче вә гаделлек илә хөкем итүче булды.

4|171|Ий китап әһелләре! Динегездә хактан тышкары чыкмагыз, Аллаһ хакында ялганны сөйләмәгез, мәгәр аңа әйтергә тиешле хак сүзләргә генә әйтәгез! Мәрьям угълы -- Гыйсә Аллаһуның рәсүленнән башка һичкем түгел, ул Гыйсә Аллаһуның: "Бар бул!" – дигән сүзе белән бар булды, ул сүзне Аллаһ Мәрьямгә ишеттерде вә ул сүз Мәрьям карынына рух булып иреште. Аллаһуга вә рәсүлләренә ышаныгыз! һәм "Аллаһ өч" – дип һич тә әйтмәгез! Ул сүздән тыелыгыз, әгәр тыелсагыз, үзегез өчен хәерледер. Дәрәсләктә Аллаһ тиндәше юк бер Аллаһудыр, баласы булудан Аллаһ гаять пакъ, янә җирдә, күкләрдәгә һәрнәрсә аныкы һәм дә кешеләр өстеннән вәкил булырга Аллаһ җитә.

4|172|Әлбәттә, Гыйсә Аллаһуга кол булудан, аңа гына гыйбадәт кылудан баш тартмас шулай ук итагать итү белән Аллаһуга якын булган фәрештәләр дә Аллаһуга кол булудан баш тартмаслар. Берәү Аллаһуга гыйбадәт кылудан һәм итагать итүдән баш тартса һәм дә тәкәбберләнсә, Аллаһ аларны тиздән кубарып һәм үз хозурына җыяр хөкем вә җәза өчен.

4|173|Аллаһуга ышанып изге гамәлләр кылучыларга Аллаһу тәгалә әҗерләрен тугырып бирер һәм юмартлыгы белән әҗерләрен арттырып, әмма Аллаһуга итагать итүдән баш тарткан, гыйбадәт кылудан тәкәбберләнгән кешеләргә Аллаһ гәзаб кылыр рәнҗеткүче гәзаб белән. Аларга ахирәттә Аллаһудан башка яклаучы һәм ярдәмче табылмас.

4|174|Ий кешеләр! Дәрәсләктә сезгә Раббыгыздан ачык дәлилләр килде, һәм күңелләргә яктырткучы ачык һидәят нуры – Коръәнне сезгә иңдердек. (Димәк, Коръәннән башка һичкемнең күңеләе яктырмас!)

4|175|Әмма Аллаһуга ышанып аның хөкемнәренә ябышкан мәэминнәргә тиздән үзенең рәхмәтенә һәм дә юмартлыгына кертер вә күндерер аларны үзенең нурлы юлына.

4|176|Ий Мухәммәд г-м, мирас малы хакында синнән фәтwa сорыйлар. Син аларга әйт: "Кәләләнең мирасы хакында Аллаһ үзе фәтwa бирер", – дип. (Кәләлә дип кемнең ата-анасы үлгән, балалары да юк, шул кешегә әйтелә.) Әгәр бер ир үлсә, аның ата-анасы һәм баласы булмаса, бер туган кыз кардәше калса, бу кыз кардәшенә үлгән кәләлә малының яртысы тияр, әгәр кәләлә ир исән калып, әлегә кыз кардәше үлсә, ул кыз кардәшенең баласы калмаса, ул чагында калган малга кәләлә варис булыр. Әгәр кәләлә ир үлеп аның ике бертуган кыз кардәшләре калса, аларга кәләләдән калган малының өчтән ике өлеше тияр, әгәр кәләлә ирнең калган бер туган кардәшләре ирләр һәм хатыннар булса, иргә ике хатынның өлеше тияр. Болар кәләләдән калган малының өчтән ике өлешен бүләрләр. Аллаһ сезгә ачык бәян кылыр мирас хөкемнәрен, мал бүлүдә әҗерләр өчен. Аллаһ һәрнәрсәгә белүче.

5|1|Ий мәэминнәр! Гәһедләрегезне, вәгдәләрегезне үтәгез! (Гәһед өч төрледер: берсе – Аллаһ һәркемнән Коръән белән гамәл кылырсыз дип Гәһед алды, икенчесе – Аллаһ исеме илә әйтелгән нәзерләр, антлар, өченчесе – мәэминнәрнең үзара куешкан вәгдәләредер). Дүрт аяклы хайваннар сезгә хәләл булды мәгәр хәрәм булганнары Коръәндә зекер ителде, хәҗ сәфәрәндә ихрам баглагач сезгә хәләл киекләр дә хәрәм булып. Аллаһ үзе теләгәнчә белеп хөкем кылыр.

5|2|Ий мәэминнәр! Аллаһ хәҗ кылганда үтәү белән боерган гамәлләрне калдыруны хәләл күрмәгез, хәҗ, гамәлләрнең хөрмәтен төшермәгез, хәҗдә фарыз, вәҗеб, сөннәт гамәлләрне үтәгез, хәрәм булган айларда сугыш кылмагыз, Кәгъбәтуллаһуга атап яки башка берәр мәхлукка атап корбан чалмагыз, корбанлыкларыгызга бернинди билгеләр ясамагыз, һәм Кәгъбәтулланы зиярат кылмак өчен барган кешеләрне үтермәгез һәм хәберләмәгез, алар раббыларының рәхмәтен вә ризалыгын өмет итеп баралар. һәркайчан ихрамнарыгыздан чыксагыз, киек аулау мәбахтер. Мәсҗид Хәрәмны таваф кылудан сезне туктатучы кәферләргә ачулануыгыз хактан үтәгезгә сәбәп булмасын! Ягъни алар өчен гәүбә булмаган, ул эштә катнашы булмаган каумнәрдән үч алмагыз! Ий мәэминнәр! Яхшы эшләрдә, изге гамәлләрдә гәһәһлардан, золым эшләреннән саклануда ярдәмләшегез! Әмма гәһәһлы эшләрдә һәм дошманлашуда яки золым эшләрендә һич тә ярдәмләшмәгез! Аллаһудан куркыгыз, аның вәгазьләрен, хөкемнәрен игътибарсыз калдырудан сакланыгыз! Дәрәсләктә Аллаһ сакланмаучылардан каты гәзаб белән үч алучыдыр.

5|3|Сез мәэминнәргә үлгән хайван ите, бугаз каны, дуңгыз ите һәм суйганда Аллаһудан башка затның исеме зекер ителеп суелган хайван ите хәрәм булды, янә буылып үлгән, сугылып үлгән, югары жирдән төшеп үлгән, бер хайван тарафыннан сөзелеп яки тибелеп үлгән хайван ите янә ерткыч хайван үтергән хайванның ите хәрәмдыр, әгәр биртелгән яки ерткыч хайван хәрәхәтләгән хайваннарны үлмәс борын "Бисмилләһи Аллаһу әкбәр" дип бугазлап өлгәрсәгез – ите хәләлдер. Янә төреләр яки каберләр өчен буталанган хайван итләре хәрәмдыр. Янә сезгә хәрәм ителде ырымланган уклар белән хөкем итүгез. Ырымның һәртөрләсә дә хәрәмдыр. Югарыда зекер ителгән хәрәм итләр һәм ырымнар яман нәрсәләр, аларны кулланган кеше фәсыйктыр. Мәккә шәһәре фәтех ителгән кәферләренң мәселманнарны зәгыйфьләндерүдән һәм ислам динен җимерүдән өметләрен өзделәр инде, алардан һич тә курыкмагыз, миннән генә куркыгыз! Менә бүген динегезне тәзеп бетереп тулы кылдым, бирәсе нигъмәтләремне дә ислам дине белән бергә биреп бетердем сезгә һәм риза булып ислам динен сезгә ихтияр кылдым. Әмма берәү ачыктан калып хәләл ризык табудан гажиз булса, югарыда зекер ителгән хәрәм итләрдән гәһәһ ягына авышып китүдән сакланганы хәлдә, ягъни аз-аз гына, жан саклар хәтле генә ашаса, гәһәһ булмас. Әлбәттә, Аллаһ ярлыкаучы һәм рәхмәт кылучы.

5|4|Ий Мухәммәд г-м, синнән сорыйлар, безгә нәрсәне аулау хәләл, дип. Син аларга әйт: "Аллаһ исеме илә бугазланган пакизә хайваннар хәләл булды, дип, янә киекләр аулар өчен үзегез өйрәткән ау этләрегез яки ау кошларыгыз тоткын хайваннар, кошлар ите сезгә хәләл булды. Аллаһ сезгә өйрәткән әдәпне ау этләрегезгә яки ау кошларыгызга өйрәтәрсез: алар тоткан киекләрен өзгәләмәсеннәр һәм ашамасыннар, үзегезгә алып килсеннәр!" Вә башка әдәпләрне өйрәтәгез. Сезнең өчен тоткан нәрсәләрен ашагыз, аучы хайваннарыгызны җибәргәндә: "Бисмилләһи Аллаһу әкбәр" – дип җибәрегез! Аллаһудан куркыгыз, үләксәне яки Аллаһ исеме әйтелмичә бугазланган хайван итен ашаудан сакланыгыз! Бит, шиксез, Аллаһ ашыгып хисап итүче.

5|5|Бүген сезгә Аллаһ исеме белән бугазланган хайваннар ите һәм пакь нәрсәләр хәләл булды, янә китап әһелләренең ризыгы сезгә, аларга сезнеке хәләл булды, янә сезгә хәләл булды фәхеш эшләрдән пакизә мәэминә хатыннар, янә сездән әүвәл китап бирелгән китап әһелләреннән фәхеш эшләрдән пакизә булган яхшы хатыннардан хәләл булды өнә шундый хатыннарга мәһерләрен биреп никахланыгыз! Ачык яки яшерен зина кылудан һәм зина кылучыларга яшерен дус булудан саклануны ул эштән ерак булуны ният иткән хәлдә өйләнешегез! Берәү ышануны, Аллаһуга итагать итүне инкяр кылса, аның эшләгән эшләре юкка чыгар вә ул ахирәттә хәсрәтләнүчеләрдән булып, ягъни гәзабта булып.

5|6|Ий мәэминнәр! Әгәр намазга басарга теләсәгез, башта тәһарәт алыгыз, ике кулыгызны терсәкләре белән һәм битегезне юыгыз, кулыгызны юешләп башыгызны сыйпагыз һәм дә аякларыгызны тубыклары белән юыгыз. Әгәр хәнүб булсагыз, юынып пакьләнегез! Вә әгәр сырхау яки сәфәрдә булсагыз, я бергез даладан килсә, я хатыныгызга якынлык кылсагыз, шушы хәлләрдә юынып пакьланырга су тапмасагыз, пакь жиргә ике кулыгызны сугыгыз, шул кулларыгыз белән битегезне сыйпагыз, икенче мәртәбә жиргә сугып ике кулыгызны сыйпагыз! Аллаһ сезгә тарлыкны теләми, бәлки сезнең пакь булуыгызны тели һәм нигъмәтләрен сезгә тутырып бирергә тели, шаят биргән нигъмәтләренә шөкер итегез! (Аллаһ теләсә Коръән белән гамәл кылсак! шуннан да зур нигъмәт, әлбәттә, юк).

5|7|Аллаһуның сезгә биргән нигъмәтләрен хәтерләгез! һәм дөньяга килмәс борын Аллаһуга биргән гәһедегезне дә хәтерләгез! Аллаһ рухларны халык кылгач: "Әйә! Сезне юктан бар

кылып тәрбияләүче мин түгелме?" – дигәч, "Әлбәттә, син! Сүзеңне ишеттек, үзең итагать иттек", – дидегез, шуны белегез! Аллаһудан куркыгыз, аңа гасый булудан сакланыгыз! Күкрәкләрдә булган нәрсәне Аллаһ, әлбәттә, белүче.

5|8|Ий мәэминнәр! Аллаһ ризалыгы өчен гаделлек белән гүһлык бирүче булыгыз. һәрвакыт хаклыкта булыгыз! Янә бер каумгә ачулануыгыз: икенче каумгә гаделсезлек күрсәтүегезгә сәбәп булмасын. һәр эштә гаделлек кылыгыз! Гаделәт исә тәкъвалыкка якынрактыр һәм Аллаһудан куркыгыз, гаделсезлектән сакланыгыз! Әлбәттә, Аллаһ кылган эшләрегездән хәбәрдар.

5|9|Иман китереп Коръән юлы белән изге гамәлләр кылучы мәэминнәргә гафу итү һәм олы өҗер булып дип Аллаһ вәгъдә кылды.

5|10|Әмма ышанмаучылар, аятьләребезне дә ялган диючеләр алар – жәһәннәм әһелләре.

5|11|Ий мәэминнәр! Аллаһуның сезгә биргән нигъмәтләрен хәтерләгез! Кәферләр сезне үтерергә кулларын сузган чакларында Аллаһ аларның кулларын сездән тыйды. Шулай булгач, Аллаһудан куркыгыз, аңа гөһаһлы булудан сакланыгыз! Мәэминнәр һәр эштә Аллаһуга гына тәвәккәл кылсыннар!

5|12|Дәреслектә Аллаһ бәни Исраилдән гәһед алды Аллаһуга һәм Мусага итагать итәрсез дип, һәм аларның унике кабилә башлыкларын илче итеп жиһәрдек. Аларга Аллаһ әйтте: "Мин сезнең белән бергә, кәферләрдән курыкмагыз", – дип. (Бәни Исраил фергауннән котылгач, Аллаһ аларга: "Әрихә шәһәрен сугышып алыгыз", – диде. Шәһәргә якин килгәч, Муса унике кабилә башлыкларын унике кешене Әрихә халкының хәлләрен яшертән белеп кайтыр өчен шәһәргә жиһәрде, кайткач каумегезгә аларның хәлләрен сөйләмәссез, миңа гына сөйләрсез, диде. Бу илчеләр шәһәргә кереп Әрихә халкын күрәп куркып калдылар, чөнки алар эре гәүдәле, куәтле һәм бай иделәр. Илчеләр кайткач каумнәренә шәһәр хәлен сөйләделәр һәм сугышмаска котырттылар, мәгәр икесе бу эшне эшләмәде. Бәни Исраил бу урында Аллаһуга биргән гәһеден үтәмәде). Аллаһуның алган гәһеде янә будыр: "Ий Бәни Исраил әгәр намазларыгызны үтәсегез, зәкятләрегезне бирсәгез, рәсүлләргә ышанып аларга ярдәм бирсәгез һәм Аллаһуга изгелекне бурычка бирсәгез, ягъни кылган изгелекләрегезне фәкәт Аллаһ ризалыгы өчен генә кылсагыз, ул вакытта, әлбәттә, бу изге эшләрегезне яман эшләрегезгә кәффарәт кылырбыз, ягъни гөһаһларыгызны жуярбыз һәм, әлбәттә, асларыннан елгалар агучы жәннәтләргә кертербез. Аллаһуга гәһед биргәннән соң сездән берәү гәһеден бозып, яки Аллаһуның әмерләрен инкяр итеп кәфер булса, ул кеше туры юлдан адашты. (Ягъни Әрихә шәһәре халкы белән сугышудан баш тартып, Аллаһуның ачуын һәм ләгънәтен алдылар).

5|13|Гәһедләрен сындырулары сәбәпле без аларны ләгънәт кылдык һәм күңелләрен таш кеби каты кылдык. Алар Тәүраттагы Аллаһ сүзләрен урыныннан үзгәртәләр яки алып ташлыйлар һәм китапларында йөкләтелгән зур бурычларын үтәүне оныталар. Ий Мухәммәд г-м, белерсең, алар һаман хыянәттәләр, аларның хыянәте ата-бабадан килгән хыянәтләр, мәгәр аларның бик азлары хыянәт итмәс. Син аларны гафу ит, иман китереп тәүбә итсәләр һәм аларга хәза бирүдән баш тарт! Бит Аллаһ яхшыларны сөядер.

5|14|"Без Аллаһ ярдәмендәбез", дип мактанучы насара кауменнән дә "Аллаһуга һәм рәсүлгә итагать итәрсез", дип гәһед алдык. Алар да китапларындагы зур бурычларын оныттылар һәм гәһедләрен сындырып Аллаһ хәкемнәрен боздылар, шуның өчен кыямәткә чаклы дөвәм иткән дошманлыкны һәм ачуны араларына салдык. Аллаһ аларга тиздән хәбәр бирер, кылган эшләренең кабахәтлеге белән. (Алар инжилне үзгәртеп, ислам динен бозып, насара динен ясадылар. Шул кабахәтлек түгелме?)

5|15|Ий китаб әһелләре! Килде сезгә рәсүлебездә Мухәммәд г-м китабыгызда Аллаһ хәкемнәрен яшергәнегезнең күпләрен белдерер өчен, вә күпләрен гафу итәр, әйтмәс. Ий кешеләр! Килде сезгә мәгърифәт нуры Мухәммәд г-м вә раушан китап.

5|16|Аллаһ күндерер бу Коръән белән аның ризалыгына ияргән мәэминнәренә иминлек, тынычлык юлына, ягъни жәннәтләр юлына һәм аларны үзенә теләге вә ярдәме белән кәферлек, наданлык һәм бидгәт, хорафат караңгылыгыннан чыгарып, чын иман, хак дин яктылыгына кертер һәм аларны туры юлга күндерер.

5|17|Мәрьям угълы Гыйсәне Аллаһ диючеләр кәфер булдылар. Ий Мухәммәд г-м әйт: "Әгәр Аллаһ жирдәге бетән нәрсәне, вә Гыйсәне һәм анасын һәлак итәргә теләсә, Аллаһуның бу теләгенә кем каршы тора алыр? Ягъни Аллаһ жирдәге бетән нәрсәне һәлак итә калса, шул вакытта Гыйсәнең үзен коткарырга да көче житмәйчәк, шулай булгач, ничек ул Аллаһ була алсын? Жирдә, күкләрдә һәм араларында булган бетән нәрсә Аллаһ байлыгы, Аллаһ үзе теләгән нәрсәне халык кылыр, Аллаһуның һәрнәрсәгә көче житә.

5|18|Яһүд вә насара әйттеләр: "Без Аллаһуның угыллары һәм аның сөекләреге", – дип. Син аларга әйт: "Алай булгач, ни өчен Аллаһ сезне гөһаһларыгыз өчен гәзап кыладыр", – дип. Бәлки сез дә Аллаһ халык кылган башка кешеләр кебек үк кешеләрсез. Аллаһ теләгән бәндәсенең гөһаһларын ярлыкар, теләгән бәндәсен гөһаһы бәрәбәрәндә гәзаб кылыр. Жирдә, күкләрдә вә араларында булган бетән нәрсә Аллаһ байлыгыдыр һәм кайтачак

жиребез Аллах алдынадыр.

5|19|Ий китап әһелләре! Сөзгә рәсүлебез Мухәммәд г-м килде, сөздән рәсүлләр һәм вәхи киселгән вакытта, ул сөзгә Коръән белән хак динне бәян кылып, әйтмәвегез өчен: "Жәннәт белән шатландыручы, жәннәнәм белән куркытучы пәйгамбәр килмәде", – дип. Менә дәрәжәгә сөзгә жәннәт белән шатландыручы һәм жәннәнәм гәзабы белән куркытучы пәйгамбәр килде, ул сөзгә әйтте: "Коръән өйрәткәнчә ислам динен тотсагыз жәннәткә керерсез, әгәр Коръән белән гамәл кылмасагыз жәннәнәмгә керерсез", – диде. Аллах һәрһәрсәгә кадирдер.

5|20|Мусаның кауменә әйткән сүзләреннән гыйбрәт алыгыз! Әйтте: "Ий каумем, Аллах сөзгә биргән нигъмәтләргә хәтерләгез! Аллах арагызга күп пәйгамбәрләр күндәрдә, үзегездән сөзгә патшалар кылды һәм галәмдә һичбер кавемгә бирмәгән нигъмәтләргә сөзгә бирде хәтта күктән әзәрләнгән ризыкларны иңдереп торды", – дип.

5|21|Муса әйтте: "Ий каумем Аллах билгеләгән һәм сезнең, өчен файдасы булган әрихә шәһәрәнә керегез, Аллах әмерен үтәдән баш тартмагыз, артка борылып китмәгез! Әгәр баш тартсагыз, әлбәттә, нигъмәтләрдән коры калып, хәсрәтләнүче булып әверелерсез.

5|22|Әлегә куркак кабилә башлыклары әйттеләр: "Ий Муса әрихә шәһәрәндә көчле, батыр каум яши, без алардан куркабыз, шул сәбәпле шәһәргә һич тә кермәбез, хәтта ул каум шәһәрдән чыгып киткәннәренә чаклы. Әгәр алар шәһәрдән чыгып китсәләр, без, әлбәттә, шәһәргә керүчебез", – дип.

5|23|Кабилә башлыкларыннан Аллах нигъмәтләгән икесе әйттеләр: "Кәферләрдән курыкмагыз, Аллаһуга тәвәккәл итеп шәһәр капкасыннан керегез! Әгәр шәһәр капкасыннан керсәгез кәферләргә жәнәһәсез, Аллаһуга тәвәккәл кылыгыз һәм шәһәргә керегез, әгәр Аллаһуның ярдәм бирәчәгенә ышансагыз".

5|24|Кәферләрдән куркучылары әйттеләр: "Ий Муса, без әрихә шәһәрәнә, әлбәттә, мәңгә кермәбез, шәһәр халкы анда торган вакытта. Ий Муса, үзең һәм Раббың, барыгыз шәһәр кәферләргә белән икәү сугышыгыз! Ә без шушы урында карап утырабыз", – дип.

5|25|Муса әйтте: "Ий Раббым мин фәкәт үземә һәм кардәшәм һарунга ихтыярлымын, башкача һич сүзем үтмидер. Ий Раббым фәсыйк белән безнең араны аер", – дип.

5|26|Аллаһ әйтте: "Инде аларга әрихә шәһәрәнә керүне кырык елга чаклы хәрам кылдым. Кырык ел үтмичә анда керә алмалар, хәйран булып сахрадә адашып йөрерләр. Ий Муса, фәсыйк каум өчен кайгырма, инкяр кылсалар жәзасы үзләренәдер", – дип.

5|27|Ий Мухәммәд г-м! Адәм г-мнең угыллары хакындагы хәбәрне хаклык белән укытыл. (Кабил белән бер карында яткан әкъләмә, һабилгә тиешле иде. Әмма Кабил әкъләмәне үзем алам дигәч, Аллах икесенә дә корбан чалырга боерды.) Ике егет корбан чалдылар, берсенекә ягъни һабилнеке кабул булды, икенчесе – Кабилнеке кабул булмады. Кабилнең көнчеләге артты һәм әйтте: "Ий һабил мин сине, әлбәттә, үтерәчәкмен", – дип. һабил әйтте: "Әлбәттә, Аллаһу тәгалә тәквә кешеләрнекен кабул итәдер", – дип.

5|28|һабил Кабилгә әйтте: "Син мине үтерергә кулыңны суза торган булсаң да, мин сине үтерергә кулымны сузачак түгелмен. Мин бөтен галәмнәргә тәрбия итүче Аллах гәзабыннан куркамын", – дип.

5|29|Әгәр мине үтерсәң, мин телимен минем гәнаһымны һәм үз гәнаһымны йөкләп Аллаһуга кайтуымны, бу золым эшеңне эшләсәң ул әһеләннән булырсың. Ут гәзабы: залимнәргә тиешле жәзадыр.

5|30|Нәфесе аңа галиб булды, ягъни нәфесе Кабилне жәнә, һабилне үтерергә аны өстерәде, Кабил һабилне үтерде вә хәсрәтләнүчеләрдән булды.

5|31|Аллаһ Кабил янына бер карга жибәрде, ул карга Кабилгә жирне казып күрсәтә, ягъни һабилнең гәүдәсен күмәргә өйрәтте. (Чөнки Кабил һабилне үтергәч кайда куярга белмичә, берничә көн күтәреп йөрдә). Карганы күргәч, Кабил әйтте: "һай миңа үкенеч! Каргадан да көчсезрәк идем мәллә? Карга белгәнне дә белмәдем, әгәр белгән булсам, кардәшәмнең гәүдәсен ничә көннәр күтәреп йөрмичә, үтерү белән күмгән булыр идем", – дип. Бу эшеннән соң үкенүчеләрдән булды.

5|32|Кешеләр бер-берсен үтергәннәргә өчен бәни Исраилгә хәкем иттек: "Әгәр берәү кеше үтермәгән кешене яки жир өстендә бозыклык кылмаган кешене үтерсә, бөтен кешеләрне үтергән кеби булыр, бер кешене үлемнән коткарсан – бөтен кешеләрне үлемнән коткарган кеби булыр", – дип. Аларга ислам динен ачык бәян итүче расулларебез килде. Ачык аңлатма килгәннән соң да, әлбәттә, аларның күбрәге сүздә һәм гамәлдә чиктән үтүчеләр.

5|33|Аллаһуга һәм расуленә каршы сугышкан яки жир өстендә бозыклык кылган кешеләрнең жәзасы: үтермәк яки асмак, яки уң кулын, сул аягын кисмәктер, ягъни үтерүчәне үтерергә, үтерүчә һәм талаучы булса асарга, талаучы һәм урлаучы булса аягын-кулын кисәргә, яки сөрәп жибәрергә. Бу жәза аларга дөнья гәзабы һәм ахирәттә аларга олы гәзаб булыр.

5|34|Мәгәр алар сезнең кулыгызга төшеп хәкем ителүдән элек үкенеп тәүбә итсәләр, аларга югарыда зекер ителгән жәзалар бирелмәс. Аллах, әлбәттә, тәүбә итеп

төзелүчеләрне ярлыкаучы һәм рәхимле.

5|35|Ий мәминнәр! Аллаһуга гонаһлы булудан сакланыгыз, аның Гәзабыннан куркыгыз, Коръән белән гамәл кылып Аллаһуга якын булуны кәсеп итегез һәм Аллаһ юлында тырышыгыз, көрәшегез вә лязем булганда сугышыгыз! Шаять өстенлекне табарсыз.

5|36|Кәферләрнең кулында бөтен дөнья байлыгы янә шуның чаклы байлык була калса, Аллаһ Гәзабыннан котылу өчен шул байлыкны бирсәләр, кабул булмас иде. Аларгадыр рәнжеткүче Гәзаб.

5|37|Кәферләр уттан чыгуны теләрләр, ишек янына килерләр, Гәзаб фәрештәләре аларны утлы сукмаклар белән суккалап куарлар, алар аннан чыгучы түгелләр һәм аларгадыр даими Гәзаб.

5|38|Карак ир һәм хатыннарын кулларын кисегез кәсеп иткән явыз эшләренә жәза йөзеннән Аллаһудан. Аллаһ үч алуда көчле һәм гадел хөкем итүче.

5|39|Берәү, угрылык кылып золым иткәннән соң тәүбә итсә, алган малны иясенә тапшырса һәм бөтен эшен төзәтсә, Аллаһ тәүбәсен кабул итеп, гонаһын ярлыкар. Аллаһ, әлбәттә, ярлыкаучы һәм рәхимле.

5|40|Әллә белмисеңме? Әлбәттә, беләсең жир, күкләр Аллаһ милке икәнлеген! Аллаһ теләгән бәндәсен Гәзаб кылып, теләгән бәндәсен ярлыкар. Аллаһуның һәрнәрсәгә көче җитә.

5|41|Ий расул г-м! Сине кайгыга салмасын монафикъларның кәферлеккә ашыгулары, алар телләре белән иман китердек диләр, ләкин күңелләре иманны кабул иткәне юк. Янә яһүдләрдән ялган сүзне кабул итүчеләре бар, сине кайгыртмасын ялганга ышанулары! Алар синең сүзеңне кабул итәрләр, синең яңыңа килмәгән яһүд фәйдасына сөйләсәң. (Яһүдләрдән берсе зина белән тотылгач: "Мухәммәд г-мнән сорарбыз, зина кылучыларга нинди хөкем? Әгәр җиңел хөкем булса, кабул итәрбез, каты хөкем булса, кабул итмәбез", – дип, үзара сөйләштеләр. Рәсүлуллаһ янына килгәч: "Зинага нинди хөкем", – дип сорадылар. Рәсүлуллаһ: "Тәүратта нинди хөкем булса, шул булыр", – диде. Тәүратны укып зина хакында хөкемне табып укыдылар, ташлар белән бәрәп үтерү иде, һәм зиначыларны бәрәп үтерделәр.) Яһүдләр Аллаһ сүзләрен үзгәртәләр Тәүратта язылганнан соң. Алар әйтәләр: "Әгәр зина кылучыны бәрәп үтерергә дисә, кабул итмәгез, әгәр камчы сугарга дисә, кабул итегез, әмма бәрәп үтерүдән сакланыгыз", – дип бер-берсен вәсвәсә кылдылар. Аллаһ берәүне үзенң фетнәсә белән фетнәләндерүне теләсә, әлбәттә, синең көчәң җитмәс Аллаһ фетнәсеннән аны коткарырга. Аллаһу тәгалә азган кешеләрнең күңелен Аллаһуга каршылык чиреннән пакъләргә теләмәде. Аларга дөньяда хурлык, ахирәттә олы Гәзаб.

5|42|Кәферләр вә монафикълар алар ялганны күп сөйләрләр, ялган сүзләрен күп кабул итәрләр һәм төрле юллар белән хәрамны күп ашарлар. Әгәр яһүдләр яки монафикълар хөкем иттерергә сиңа килсәләр, гаделлек илә хөкем ит, яки хөкем итүдән баш тарт. Әгәр аларны хөкем итүдән баш тартсаң алар сиңа нич тә зарар итә алмаслар, әгәр алар арасын хөкем итсәң, турылык илә хөкем ит! Әлбәттә, Аллаһ туры кешеләрне сөя.

5|43|Ул яһүдләр ничек синнән хөкем иттерәләр, Тәүрат эчендә булган Аллаһ хөкемнәре аларның кулларында була торып? Әгәр син аларны хөкем итсәң, үзләре синең гадел хөкемнән баш тарталар, алар Тәүратка чын ышанучы түгелләр.

5|44|Тәхкыйк без индердек Тәүратны – аның эчендә һидәят дәлилләре, белем яктылыгы бар. Аның белән хөкем итәрләр Коръән иңгәнче әүвәлге пәйгамбәрләр алар Аллаһуга нык итагать итүчеләр, Аллаһуга нык бирелгән заһитләр, һәм дини галимнәр алар Тәүраттагы Аллаһ хөкемнәрен белеп күңелләрендә саклаганнар. Тәүраттагы Аллаһ хөкемнәрен бәни Исраилгә алар ирештерделәр, сөйләп аңлаттылар һәм гаделлек белән араларында хөкем йөрттеләр һәм дә бу эшләренә шаһит тә булдылар. Ий мәминнәр, Коръән белән гамәл кылганда кешеләрдән курыкмагыз, миннән генә куркыгыз вә минем аятьләремне бетәчәк дөньяның аз малына сатмагыз.

5|45|Бәни Исраилгә Тәүратта касасны фарыз кылдык: хаксыз берәү үтерелсә, үтерүче үзе үтерелер, күз чыгаручының күзе чыгарылып, борын җимерүченең борыны җимерелер, колак кисүченең колагы киселер, теш сындыручының теше сындырылып һәм башка жәрәхәтләр өчен жәрәхәт бәрәбәрәндә үч алыныр. Берәү үз хакын сәдака кылса, ягъни кем тарафыннан булса да жәрәхәтләнгән кеше касас белән үч алмыйча, гафу итсә, бу гафу итүе гонаһларының жуелуына сәбәп булыр. Янә берәү Аллаһ индергән Коръән белән гамәл кылмаса, ягъни Коръән хөкемнәрен диндә дәлил итеп кулланмаса, андый кешеләр үз-үзләренә золым итүче залимнәр.

5|46|Мәрьям угълы Гыйсәне әүвәлге пәйгамбәрләр әсәрләренә иярттек, үзеннән элек индерелгән Тәүратны тасдыйк кылганы хәлдә вә аңа Инжилне бирдек, ул Инжилдә һидәят диләлләре вә белем яктылыгы бар, һәм ул Инжил элек индерелгән тәүрат хөкемнәренә муафикъ, шулай ук ул һидәят вә тәквә кешеләргә вәгазь.

5|47|Инжил әһелләре Аллаһ индергән Инжилдәге Алла хөкемнәре белән хөкем итсеннәр, ягъни Инжилне үзгәртмәүләре һәм аның белән гамәл кылулары фарыз иде. Берәү Аллаһ

индергән китап белән хөкем итмәсә, гамәл кылмаса, андый кешеләр фасыйклар. (Тәүрат, Инжил белән гамәл кылмыйча залим, фәсыйк һәм кәфер булдылар. Коръән белән гамәл кылмаучыларга да шул хөкем).

5|48|Ий Мухәммәд г-м! Без сиңа хаклык белән Коръәнне индердек, әүвәлге китапларның хөкемнәрен тасдыйклаганы хәлдә һәм әүвәлге китапларның Аллаһ китаплары икәнлегә белән шәһадәт биргәнә хәлдә, шулай булгач, кешеләр арасын Коръән белән хөкем ит! Әмма Раббыңнан килгән Коръәндәгә гадел хөкемнәрне артыңа куеп, Коръән хөкемнәрен белмәгән надан кешеләрнең һавасына, аларның батыл гадәтләренә иярә күрмәгел! Сөзләрдән һәрбер жәмәгать өчен шәригать төзедек һәм диндә ачык юллар күрсәттек. Әгәр Аллаһ теләгән булса, әлбәттә, бөтен дөнья кешеләрен бер диндә, бер юлда һәммәсен бер жәмәгать кылып иде, ләкин сезгә биргән нигъмәтләре һәм индергән Коръән хөкемнәре белән Аллаһ сезне сынап карарга теләде. Шулай булгач, алданмагыз гөнаһлардан саклануда һәм савабны кәсеп итүдә ярышыгыз һәм ярышта алга чыгыгыз!!! Бит кайта торган жаегыз Аллаһу хозурында, анда сезгә Аллаһ хәбәр бирер дөньяда вакытларыгызда Аллаһ хөкемнәрендә ихтилаф кылышуларыгыз белән. Ягъни Коръән хөкемнәрен үтәргә тырыштыгызмы? Яки шайтан гамәле булган бидеғәт гамәлләрне үтәргә тырыштыгызмы? Хөкем каты булып.

5|49|Без сиңа Коръәнне индердек кешеләр арасында гаделлек илә хөкем итмәклеген һәм өммәтеңдә аның белән гамәл кылсын өчен. Коръән хөкемнәренә иярергә теләмәгән җаһил кешеләрнең нәфес һаваларына, аларның ялган гамәлләренә иярмәгел! Аллаһ индергән хөкемнәрнең кайберләреннән сине дүндерүләреннән, адаштыруларыннан саклан! Аларга иярсәң, әлбәттә, адаштырырлар. Әгәр алар синнән хөкем иттерүдән яки Коръән белән гамәл кылудан баш тартсалар, яхшы, бәлки Аллаһ аларның бәгъзә гөнаһлары өчен аларны гәзаб кылырга телидер. Кешеләрнең күпләре Коръән белән гамәл кылмаулары сәбәпле, әлбәттә, фасыйклар.

5|50|Әйә Коръән хөкемнәренә риза булмаган явыз кешеләр җаһилият хөкемен телиләрме? Ягъни Коръән хөкемнәрен куеп, наданнарның сүзләрен диндә дәлил итәләрме? Адашкан кешеләрнең суык гадәтләрен диндә юл итеп алалармы? Бит Коръән белән гамәл кылучы кешеләр өчен Аллаһудан да күркәмрәк, гаделрәк хөкем итүче булырмы? Әлбәттә, юк!

5|51|Ий мәминнәр! Яһүдләрне һәм насараларны дус итеп алмагыз, дин эшләрендә аларны үзегезгә якын китермәгез. Алар шайтан юлында бер-берсенә дуслар. Әгәр берәрегез аларга дус булса, ул кеше алардан булды, ягъни кәфер булды. Әлбәттә, Аллаһ кәферләргә дус булган залим мәселманның туры юлга күндермәс. (Кәферләр янында туры юл, әлбәттә, юк!)

5|52|Яхшылап карасаң, әлбәттә, күрерсәң күңелләрендә икейөзлелек чире булган мәселманның кәфергә дус булырга, аларга иярергә ашыгырлар, "кәферләрдән әйләнеп килә торган гәзабтан куркабыз" диләр. Ягъни кәферләрдән куркып, аларга дус булырга тырышалар. Аллаһуның мәминнәргә бер шәһәрне фәтех кылуы яки кәферләр зарарына, мәминнәр фәйдасына бер эш кылуы өметле. Шул вакытта монафикълар мәминнәргә дошман булып, кәферләргә дус булганнары өчен, әлбәттә, үкенерләр ягъни монафикълар алданганлыкларын эш узгач кына белерләр.

5|53|Монафикъларның яшерен эшләре ачылгач, аларның монафикъ икәнлекләрен белмәгән мәминнәр гәҗәпләнеп әйттеләр: "Әйә ий мәминнәр! Без сезнең, динегездә, сезнең белән бергә чын мәминнәрбез дип, Аллаһ исеме белән ныклап ант итүчеләр шулармы? Чын монафикъ булсалар да, без чын мәселманның, дип, Аллаһ исеме белән ант итәләрме?" – дип. Ул монафикъларның бөтен гамәле жуелды, Аллаһуның нигъмәтләреннән киселеп, хәсрәтләнүчеләрдән булдылар.

5|54|Ий мәминнәр! Әгәр сезнең арагыздан берәү хак динен ташлап мәртәт булса, Аллаһ алар урынына үзенә сөекле һәм Аллаһуны сөюче каумне тиздән китерер, алар мәминнәргә йомшак күңелле, кәферләргә каты күңелле булырлар. Алар Аллаһ юлында сугышырлар, ислам динен куәтләр өчен бөтен көчләрен куярлар һәм куркытып шелтә кылуучыларның шелтәсеннән курыкмаслар. Аларның шундый булулары Аллаһуның юмартлыгыдыр, Ул аны теләгән кешесенә бирер, Аллаһ киңлек һәм белем иясә.

5|55|Аллаһ әйткәннән башкача булмас, ий мәминнәр! һәр эшегездә ярдәм бирүче хужагыз Аллаһудыр, иярергә тиешле булган остазыгыз Аллаһуның расүледер һәм сезгә дус булырга ыраклы кешеләр – рөкүг, сәждә кылып намаз укучы һәм зәкят бирүче хак мәминнәрдер.

5|56|Югарыда әйтелгәнчә, берәү Аллаһуга нык бирелсә һәм расүленә дә ныклап иярсә һәм чын мәминнәргә эчкерсез дус булсалар, алар Аллаһ гаскәрләредер, Аллаһ гаскәрләре, әлбәттә, Аллаһ ярдәме белән җиңүчеләр.

5|57|Ий мәминнәр! Сөздән элек китап бирелгән мәшрикләрен һәм Аллаһуга ышанмаучы кәферләрен дус тотмагыз! Алар сезнең динегезне уенга санылар һәм мәсхәрә кылалар. Аллаһудан куркыгыз! Аның хөкемнәрен бозудан саклангыз! Әгәр хак мәмин булсагыз.

5|58|Әгәр сез азан әйтеп кешеләрне намазга чакырсагыз, азанны һәм намазны уенга санылар вә мәсхәрә итәләр, алар бу эшләрен эшлиләр хакны аңламаганнары өчен.

(Башкаларның да аңламаучы булуын телиләр).

5|59|Әйт: "Ий китап әһелләре! Бездән үч алырга телисезме фәкать Аллаһуга һәм үзебезгә индерелгән Коръәнгә һәм элек индерелгән китапларга ышанганыбыз өчен генә? Әлбәттә, сезнең күпләрегез фасыклар", – дип.

5|60|Әйт: "Әйә сез яһүдләр! Сез яманлаган мәселманнардан да яманрак кешеләрдер". Хәбәр биримме эшләренә карата Аллаһ хозурында тиешле җазаны алу йөзеннән? Алар яһүдләр. Аллаһ аларны ләгънәт кылды һәм аларга ачуланды һәм дә бәгъзеләренә сүрәтен маймыл сүрәтенә, бәгъзеләренә сүрәтен дуңгыз сүрәтенә алыштырды. Алар шайтанга ияреп Аллаһудан башкага гыйбадәт кылдылар. Ул яһүдләр хак юлдан ерак китеп ныграк адашучылар һәм ахирәттә иң яман урын алар урыныдыр.

5|61|Әгәр монафикълар сезнең янга керсәләр: "Иман китердек, мәселманбыз", – диләр, әмма үзләре сезнең янга кергәндә дә һәм сезнең яннан чыкканда да имансызлардыр. Аллаһ белүчәрәк монафикъларның күңелләрендә булган нәрсәне.

5|62|Янә күрәсәң алардан күбрәгә гөнаһлы эшләргә һәм хәрәм ашарга ашыгалар, нинди кабахәт эштер аларның кылган эшләре.

5|63|Әгәр яһүдләрнең дингә бирелгән заһитләре вә дини галимнәре аларны Аллаһуга каршы булган яман сүзләрдән һәм хәрәм ашауларыннан ныклап тыйган булсалар, нинди яхшы булыр иде! Ләкин тыймадылар. Аларның кылган эшләре бик тә яман.

5|64|Яһүдләр әйттеләр: "Аллаһуның кулы багъланган саран", – дип. Аллаһ әйтте: "Бәлки аларның кулы багланган, Аллаһ юлына һәм мохтаҗларга малларын бирмиләр", – дип, һәм ләгънәт ителделәр Аллаһуга тиешсез сүзгә әйткәннәре өчен. Бәлки Аллаһуның кулы ачык, ул юмарт, теләгән бәндәләренә үзе теләгәнчә бирер. Сиңа Раббыңнан индерелгән Коръән хөкемнәре яһүдләрнең күпләренә хакны инкяр итүне һәм азгынлыкны арттырыр. Янә кыямәткә чаклы дәвам иткән дошманлыкны вә ачуны алар арасына салдык. һәркайчан алар сугыш өчен хәйлә утлары кабызсалар, Аллаһ аны сүндерде. Алар жир өстендә тырышып төрле бозыклыкны кылырлар, Аллаһ фәсәтчеләренә нич тә сөйми.

5|65|Әгәр китап әһелләре иман китереп Коръән белән гамәл кылсалар һәм Коръән хөкемнәрен бозудан саклансалар, әлбәттә, әүвәлдәгә гөнаһларын жуяр идек һәм нигъмәтләр иясе булган җәннәтләргә кертер идек.

5|66|Әгәр алар Тәүратны һәм Инжилне үзгәртмичә гамәл кылган булсалар, аннары Раббыларыннан индерелгән Коръән белән гамәл кылган булсалар, әлбәттә, өстән дә, аяк асларыннан да киң ризык ашар иделәр. Алардан туры мәэминнәр дә бар, ягъни Коръәнне кабул итеп, аның белән гамәл кылучылар, аларның күбрәкләренә кылган эшләре бик яман, ягъни үз китапларын да үзгәрттеләр, Коръәнне дә кабул итмәделәр.

5|67|Ий Аллаһуның расүле! Раббыңнан индерелгән Коръән хөкемнәрен кешеләргә ирештер! Әгәр Коръән хөкемнәрен ирештереп бетерсәң, Аллаһ йөкләгән пәйгамбәрлек бурычын үтәгән булырсың, әмма ирештереп бетермәсәң – пәйгамбәрлек бурычын үтәмәгән булырсың. Аллаһ сине дошман кешеләрнең шәрәнен саклар, мәшрикләрдән курыкма, үз эшеңне эшл! Имансыз кешеләренә Аллаһ, әлбәттә, туры юлга күндермәс.

5|68|Әйт: "Ий китап әһелләре! Сез хак диндә түгелсез, хәтта Тәүрат, Инжил һәм Раббыгыздан индерелгән Коръән белән гамәл кылганыгызга чаклы", – дип. Ий Мухәммәд г-м, сиңа Раббыңнан индерелгән Коръән хөкемнәре: әлбәттә, аларның күпләре явызлыкны һәм хакны инкяр итүне арттырадыр. Кәферләргә хакны инкяр итүләре өчен хәсрәтләнмә!

5|69|Дөрәсләктә гамәлсез коры ышанучылар һәм яһүдләр, һәм насаралар, һәм ай, кошка яки йолдызларга табынучылар – алардан Аллаһуга һәм ахирәт көненә ышанып, Коръән өйрәтүе буенча изге гамәлләр кылганнарына ахирәттә җәзаб куркынычы булмас һәм алар көенмәсләр.

5|70|Тәхкыйк бәни Исраилдән Тәүрат белән гамәл кылырсыз дип гәһед алдык һәм аларга рәсүлләр күндердек. һәркайчан аларга расүл килсә аларның күңелләре яратмый торган Аллаһуның гадел хөкемнәре белән, алар рәсүлләренә бәгъзеләрен ялганга тоттылар, бәгъзесен үтерделәр. (Яхъя вә Зәкәрия).

5|71|Алар бу кабахәт эшләре өчен Аллаһудан фетнә яки җәзаб ирешмәс дип хисап кылдылар. Туры юлны күрдән күзләре суык булды, хак сүзгә ишетүдән колаклары саңгырау булды. Аннары Аллаһ аларның тәүбәләрен кабул итеп гөнаһларын гафу итте. Янә аларның күбрәге күзсез һәм саңгырау булдылар. Аллаһ күрүче аларның кылган эшләрен.

5|72|Мәрьям угълы Гыйсаны Аллаһ диючеләр тәхкыйк кәфер булдылар. Бәни Исраилгә Гыйса әйтте: "Минем һәм сезнең Раббыбыз булган Аллаһуга гыйбадәт кылыгыз", – дип. Бер кеше Аллаһуга мәхлукны тиңдәш кылса, тәхкыйк Аллаһ ул кешегә җәннәтне хәрәм кылды һәм аның кайтачак урыны уттыр. Ахирәттә залимнәргә ярдәмче булмас.

5|73|Аллаһ өчнең берсе диючеләр, дөрәсләктә, кәфер булдылар. Тиңдәш вә охшашы булмаган Аллаһудан башка нич Илаһ юк. Аллаһ өчнең берсе диючеләр шул сүзләреннән тыелмәсалар, ягъни тәүбә итмәсәләр, әлбәттә, аларны рәнҗеткүче җәзаб тотачак.

5|74|Әйә ул кәферләр бозык игътикатларыннан Аллаһуга тәүбә итмәсләрме? һәм шундый зур

гөнаһлары була торып, Аллаһудан ярлыкауны сорамастармы? Әгәр тәүбә итеп, Аллаһуның берлегенә иман китереп, һәм Коръән белән гамәл кылсалар, әлбәттә, Аллаһ ярлыкаучы һәм рәхимле.

5|75|Мәръям угълы Гыйса Аллаһуның расүле булудан башка һичкем түгел, аларга хәтле дә расүлләр килеп үттеләр, бар да кеше затларыдыр һәм Гыйсаның анасы Мәръям Аллаһуга һәм расүлгә ышанучы бик тугъры хатын, Мәръям үзе һәм угълы Гыйса адәм иделәр. Кара аларга, Гыйса турында аятьләребезне ничек ачык бәян кылабыз! Соңра янә кара аларга, ничек тыелалар хакны кабул итүдән, ягъни көферлекне һәм адашуны ихтыяр итәләр.

5|76|Син аларга әйт: "Аллаһудан башкага гыйбадәт кыласызмы? Ул ясалма мәгъбүдләрегез сезгә файданы да, зарарны да ирештерә алмыйлар, ә Аллаһ ишетүче һәм белүче", – дип.

5|77|Әйт: "Ий китап әһелләре! Динегездә хактан башка тирән китмәгез, ягъни дәлилсез сүз сөйләмәгез һәм юлсыз гамәл кылмагыз, һәм әүвәлдә адашкан һәм күпләрне адаштырган каумнең нәфес-һавасына һәм батыл гадәтләренә иярмәгез! Алар һәммәләре дә бертигез адаштылар", – дип.

5|78|Бәни Исраилнең көферләре дауд һәм Мәръям угълы Гыйса теле белән ләгънәт ителделәр, маймыл һәм дуңгыз булдылар. Бу җәза аларга тиешле булды зур гөнаһлары һәм хаклык чигеннән үтеп киткәннәре өчен.

5|79|Алар үзләре кыла торган бозык эшләрдән, батыл игътикатләрдән бер-берсен тыймадылар, нинди яманлыктыр аларның эшләгән эшләре.

5|80|Әлбәттә, күрәсеп, ышанып дин тотучыларның күбрәкләре, көферләр ягына авышып аларга дус булалар, нинди ямандыр ахирәттә үзләрен каршы алачак бу көфер эшләре: Аллаһу тәгаләнең ачуы, һәм Гәзабта мәңге калулары.

5|81|Әгәр ул динчеләр Аллаһуга пәйгамбәргә һәм пәйгамбәргә индерелгән Коръәнгә ныклап ышансалар, әлбәттә, көферләргә дус тотмас иделәр, ләкин алардан күбрәге фасыйklar.

5|82|Яһүдләргә кешеләр арасында мәселманнарга иң каты дошман итеп табарсың һәм мәшрикләргә мәселманнарга каты дошман итеп табарсың. (Мәшрикләргә иң зурысы: мәжүсиләр һәм коммунистлардыр). Без – насара диюче бер җәмәгәтьне мәселманнарга дусрак – күңелләре белән якынак табарсың, алар арасында галимнәр, габитләр булганы өчен, әлбәттә, алар Коръән сүзләрен ишеткәндә һич тәкәбберләнмәсләр.

5|83|Әгәр алар расүлгә индерелгән аятьләргә ишетсәләр күзләреннән яшь агадыр хакны – хак дип тануларыннан, һәм алар әйтерләр: "Ий Раббыбыз – Аллаһ! Иман китердек, безләргә синең берлеген белән шәһадәт бирүчеләр белән бергә язгыл", – дип.

5|84|"Ни булган безгә Аллаһуга һәм үзөбезгә килгән хак Коръәнгә ышанмаса, безгә ни булган? Әлбәттә, ышанабыз һәм Раббыбыз изгеләр белән бергә җәннәткә кертер дип өмет итәбез", – диделәр.

5|85|Аллаһу тәгалә, аларның иман китереп мәселман булганны һәм әйткән хак сүзләргә өчен асларыннан елгалар агучы җәннәтләргә бирде, алар анда мәңге калырлар. Ул җәннәтләр изгелек кылучыларның җәзасы.

5|86|Көфер булган кешеләр безнең аятьләребезне ялганга тоттылар – алар җәһәннәм әһелләре.

5|87|Ий мәзминнәр! Аллаһ сезнең өчен хәләл иткән пакъ нәрсәләргә үзегезгә хәрәм кылмаган һәм Аллаһ сызган сызыктан тышкары үтмәгез! Дәрәслектә сызыктан үтүчеләргә Аллаһ һич тә сөйми.

5|88|Вә ашагыз Аллаһ сезнең өчен хәләл иткән пакъ ризыклардан һәм үзегез ышанган Аллаһудан куркыгыз, сызыктан тышкары үтүдән сакланыгыз!

5|89|Аллаһ, сезне Гәзаб кылмас уйнап әйткән антларыгыз өчен аны үтәмәсәгез, мәгәр Гәзаб кылып шәригать буенча ант ителгән дәрәс урында – ант итеп тә ул ант үтәлмәсә. Ул үтәлмәгән антның көффарәте: ун мескенгә аш ашатмак өй әһелләрегез ашаган ризыкның уртача булганы белән, яки ун мескенгә киём кидермәк, яки бер кол азат итмәк, боларны эшләргә көчә җитмәсә, тоташ өч көн ураза тотар. Бу йөкләтелгән эшләр үтәмәгән антларыгызның көффарәте, антларыгызны, әлбәттә, үтәгез! Әнә шулай Аллаһ үзенең хөкемнәрен сезгә ачык итеп аңлата, шаять шатланып, Аллаһуга шөкер итәрсез.

5|90|Ий мәзминнәр! Исертә торган эчемлекләр һәммәсе дә, отыш уеннары һәртөрлесе дә, сынымнарга гыйбадәт итү – Аллаһудан башка мәхлукларга табыну эшләре, шулай ук ырымлану – багучылык эшләре хәрәмдыр, шайтан эшләреннән булган пычрак эшләрдер, һәлак булудан котылмакчыгыз өчен бу нәжес эшләрдән ерак булыгыз! Саклансагыз, шаять котылырсыз – өстенлек табарсыз.

5|91|Хәмер эчүгез һәм отыш уеннары уйнауыгыз белән, әлбәттә, шайтан арагызда дошманлыкны һәм бер-берегезгә һәжум иттерә торган ачуны булдырырга тели вә Коръән вәгазеннән, намаз укудан сезне тыярга тели, шулай булгач, ул шайтан эше булган – нәжесләрдән тыеласызмы? Әллә тыелмыйсызмы? Әлбәттә тыелыгыз!

5|92|Ий мәзминнәр! Аллаһуга вә расүлгә итагать итегез! һәм шайтан эше булган нәжесләрдән сакланыгыз! Әгәр итагать итүдән баш тартсагыз, яхшы белегез ки,

расүлемезгә Аллаһ хөкемнәрен ачык итеп ирештерү генә тиешле.

5|93|Иман китереп, изге гамәлләр кылып, мәселман булган кешеләргә әүвәлдә эчкәннәре өчен гәнаһ юк, әгәр яңадан эчүдән саклансалар, иманнарын куәтләп изге гамәлләр кылсалар, соңра саклансалар, янә иманнарын тазартып тәкъвалык кылсалар һәм дә изге гамәлләренә – яхшы эшләренә эшләсәләр. Бит Аллаһ яхшы эшнә кылучыларны сөя.

5|94|Ий мәэминнәр! Аллаһ сезне кыр хайваннарын аулау эшләрендә, әлбәттә, сынар, кайберләрен кулыгыз белән, кайберләрен коралыгыз белән тотасыз, Аллаһуны күрмичә – күргән кеби курыккан кешеләренә изһар кылып өчен. Ау хөкемнәрен белдергәннән соң берәү чиктән үтсә, ягъни хәҗ сәфәрендә ихрам баглаган хәлдә кыр хайваның ауласа, әлбәттә, аңа рәнҗеткүчә Гәзаб булып.

5|95|Ий мәэминнәр! Хәҗ сәфәрендә ихрам баглаган хәлдә кыр хайваннарын ауламагыз! Сездән береgez ихрам баглаганы хәлдә кыр хайваның белеп-хаслап үтерсә, аның кәффарәте – сезнең арагыздан ике гадел кеше, үтерелгән хайванның бәһасе фәлән чаклы, дип хөкем итсәләр, шул хак белән корбанлык алып Мәккәдә бугазлап фәкыйрьләргә ашатыр. Яки мескеннәргә тәгам бирмәк кәффарәттер – үтерелгән хайванның бәһасе хәтле ашатыр, я таратып бирер, яки тәгам бирмәсә, ураза тотар тәгамның бер мескенгә ашатыр хәтлесе – бер көн уразага хисаб ителер. Бу – кәффарәт ауда Аллаһ хөкемән бозучыга жәза булды, гәнаһлы эшнәң ахырын белсен өчен. Аллаһ гафу итте бу аңлатмага хәтле ау хөкемән бозган кешенә, моннан соң берәү ау хөкемнәрен бозса, ул кешедән Аллаһ Гәзаб белән үч алып, бит Аллаһ кодирәт вә үч алу иясе.

5|96|Суда яшәгән хайваннарың ауламак һәрвакыт хәтта ихрам баглаган хәлегездә дә сезгә хәләл ителде, диңгезләрдә йөрүчеләргә файдаланырлык тәгам булсын өчен балык вә башка ризык булырдай нәрсәләре диңгезнең сезгә хәләл булды. Ләкин суда үлгән балык хәләл түгел. Сезгә хәрәм ителде кыр-урман хайваннары ихрамда хәлегездә. Аның хозурына кайтачак Аллаһудан куркыгыз, аның хөкемнәрен бозудан сакланыгыз!

5|97|Аллаһу тәгалә мәсҗид Хәрәмдагы Кәгъбәне мәселманнарга кыйбла кылды, аның белән ислам динә һәм мәселманнар каим булып яшәр, сугышу хәрәм булган айларны, корбан чалуны һәм мәсҗид Хәрәмдагы яки хәҗдагы ачык Гәләмәтләренә мәселманнар файдасына кылды. Коръәндәгә бөтен хәбәрләр сезгә сөйләнә – дәрәсләктә Аллаһу тәгаләнең жирдә вә күкләрдә булган нәрсәләренә белгәнлеген белүгез өчен, әлбәттә, Аллаһ һәрнәрсәне белүче.

5|98|Бик яхшы белеgez ки: Аллаһ, үзенә итагать итмәгәнлекләрдән каты Гәзаб белән үч алучы һәм тәүбә итүчеләренә ярлыкаучы, рәхимле.

5|99|Расүл г-мнең бурычы фәкәт Аллаһ хөкемнәрен һич үзгәртмичә кешеләргә ирештерү генә. Аллаһ сезнең, күрсәтеп һәм яшереп эшләгән эшләрегезне яхшы белә.

5|100|Әйт: "пакъ илә нәжес, хак илә батыл һич тигез булмас", – дип, гәрчә сине нәжеснең күпләге Гәҗәбләнәдерсә дә! Ий гакыл ияләре! Аллаһудан куркыгыз – нәжес һәм батыл эшләрдән сакланыгыз! Шаят өстенлек табарсыз – котылырсыз.

5|101|Ий мәэминнәр! Тиешсез сораулар бирмәgez, әгәр сорауыгызга җавап бирелсә – ул җавап сезне кайгыга салыр, әгәр Коръән иңеп торган вакытта яшәрен нәрсәләр турында сорасагыз аның җавабы бирелер, тиешсез нәрсәләр турында сораганнарыңызы Аллаһ гафу итте инде, сорамагыз! Аллаһ ярлыкаучы, юаш.

5|102|Сездән әүвәлге каумнәрдә пәйгамбәрләренә шундый сораулар бирделәр – сорауларына җавап бирелгәч, соңра җавапны инкяр итеп, кәфер булып әверелделәр.

5|103|Аллаһ, кешеләренә кулындагы хайваннарга: Бәхирә, Саибә, Вәсыйлә, Хам дип исем бирмәдә һәм аларны хәрәм да кылмады, ләкин кәферләр Аллаһуга ялганны ифтира кылдылар "бу хайваннарны Аллаһ хәрәм кылды", дип, аларның күпләре аңламыйлар.

5|104|Әгәр ул һаһилләргә әйтәлсә: "Аллаһ иңдергән Коръән хөкемнәренә һәм расүл гамәленә килегез", – дип, алар әйтәләр: "Ата-бабаларыбызны нинди юлда, нинди гамәлдә тапсак, шул безгә житә, алар юлыннан чыкмыйбыз", – дип. Аллаһ әйтте: "Әйә аларның ата-бабалары хаклыктан һичнәрсә белмәүче һәм туры юлга да күнелмәүче иделәр түгелме?" – дип.

5|105|Ий мәэминнәр! Сезгә лязем үзегезне тәзәтмәк һәм туры юлда нык тормак! Әгәр Коръән, юлында берләшеп таза торсагыз, адашкан кеше сезгә зарар итә алмас. Жыйналып кайтачак урыныгыз Аллаһу хозурында, кылган эшләрегездән хәбәр бирер.

5|106|Ий мәэминнәр! Әгәр береgezгә үлем якынлашса, васыятьләрегезне әйткәндә үзегездән ике гадел кеше шәһит булсыннар, яки мәселман булмаган ике кеше шәһит булсыннар сәфәрдә йөрегәнәгездә үлем хәсрәте ирешсә. Әгәр шәһитләренә эше низагылы булса, яки алардан шикләнсәgez, намаздан соң ике шәһитне алып калыгыз, үлгән кешенәң васыятен вә калдырган әманәтен ачыклар өчен, Аллаһ исеме белән акт итеп әйтсеннәр: "Антыгыз белән дөнья малым ихтияр итмәбез, гәрчә әманәт тапшырган кеше якын кардәшеbez булса да, һәм Аллаһ үтәүне фарыз иткән Шәһадәтне яшермиbez, әгәр алдалан ант итсәк, Аллаһуга гәнаһлылардан булырбыз", – дисеннәр.

5|107|Тикшергән чакта бу ике шәһитнен үзләре йөкләп алган әманәтләренә хыянәт

иткәнлекләре ачыкланса, булган хәлне дәрес сөйләр өчен алардан гаделрәк ике кеше шаһит булырлар. Алар Аллаһ исеме илә ант итеп әйтерләр: "Безнең Шәһадәтебез әүвәлге ике шаһитнең Шәһадәтеннән дәресрәк, шәһитлегебездә дәреслектән чыкмабыз, әгәр дәреслектән читкә чыкса, әлбәттә, залимнәрдән булырбыз", – дип.

5|108|Мәетнең васыяте хакындагы шәһадәттә күрсәтелгән хөкембез – шаһитләрнең турылык илә шаһит булулары өчен иң якын бер юл, яки шаһитлек эшләрендә ялган сөйләүләре сәбәпле эш икенче гадел шәһитләргә тапшырылгач, хыянәтләре өскә чыгып хурлыкка төшүдән курыксыннар өчен гадел хөкемдер. Аллаһудан куркыгыз – аның гадел хөкемнәрен бозудан сакланыгыз һәм сезнең файдагызга сөйләгән сүзләрен тыңлагыз! Аллаһу тәгалә, хыянәтче фәсыйкларны туры юлга күндерми.

5|109|Кыямәт көнндә Аллаһ расулларне җыяр өммәтләрен хөкем итәр өчен, Аллаһ алардан сорар: "Сезнең Аллаһ хөкемнәрен ирештерүегезне өммәтләрегез ничек кабул ит-теләр?" – дип, Расуллар әйтте: "Без аларның хәлен белмибез, бездә гаепне белә торган белем юк. Ий Раббыбыз, әлбәттә, Син бөтен яшерен эшләрен белүчесең", – дип.

5|110|Аллаһу тәгалә кыямәт көнне әйтер: "Ий Мәрьям угълы Гыйса, без сиңа һәм анаңа биргән нигъмәтне бүген сөйлә! Җәбраил илә сиңа куәт биргәнәбезне, кешеләр белән бишектә һәм пәйгамбәр булгач хикмәтле сүзләр белән сөйләшүеңне, мин сиңа язарга өйрәткәнәме, ислам хөкемнәрен, тәүратны, инжилне өйрәткәнәме, янә минем әмерем илә кош сурәтен ясап аңа өрер идең, аннары минем әмерем илә кош булып очар иде, янә минем әмерем илә сукурларны күзле итәр идең һәм ала тәнле кешеләрне сәләмәтләндерер идең, дәхи бәни Исраилнең мәкереннән сине коткарганың һәм син аларга инжил хөкемнәре вә ачык мөҗизалар белән килгәч, аларның ышанмаучылары, бу сихердән башка ничкәрсә түгел, дип инкяр иткәннәрен сөйләп бир, хәтерләренә төшер", – дияр Аллаһу тәгалә.

5|111|Ий хәварийон! Миңа һәм расүләмә иман китерегез, дип вәхи кылсам хәварийоннар әйттеләр: "Иман китердек ий Гыйса, безнең мәселман булганлыгыбызга шаһит бул", – дип.

5|112|Хәварийоннар әйттеләр: "Ий Гыйса, синең Раббыңның, безгә күктән аш яулыгы белән ризык иңдергә көче җитмә?" – дип. Гыйса әйтте: "Аллаһудан куркыгыз – Гәзабыннан сакланыгыз, үзегезне бәла-казага салмагыз! Әгәр хак мәэминнәрдән булсагыз".

5|113|Алар әйттеләр: "Күктән иңгән ризык белән ризыкланырга һәм күңелебезнең карарлануын телибез, дәхи мин Аллаһуның расүле дигән сүзеңнең хаклыгын белмәкче булабыз, янә ул ризыкның Аллаһудан иңдерелгәнлегенә шәһитләрдән булуыбызны телибез", – дип.

5|114|Мәрьям угълы Гыйса әйтте: "Ий тәрбиячебез – Аллаһ! Безгә күктән аш яулыгы белән ризык иңдер – ризык иңгән көн әүвәлгеләребезгә дә һәм ахыргыларыбызга да бәйрәм көне булсын! Янә минем пәйгамбәрлегемә дә дәлил булсын! Ий Раббыбыз безне ризыкландыр, син, әлбәттә, ризыкландыручыларның иң хәерлесесең", – дип. (Күктән ризык иңгән көн якшәмбе иде, шуның өчен якшәмбе көн насараның бәйрәме булып калды).

5|115|Аллаһу тәгалә әйтте: "Мин, әлбәттә, сез сораган ризыкны күктән иңдерүчемен, бу ризык сезгә иңгәннән соң сезләрдән берәрегез хыянәт итсә, яки шөкер итүне һәм Аллаһудан иңдерелгәнне инкяр кылып кәфер булса, ул кешене галәмнәрдә ничкәмеңә Гәзаб кылмаган каты Гәзаб белән Гәзаб кылырмын", – дип.

5|116|Янә Аллаһу тәгалә кыямәт көнндә әйтер: "Ий Мәрьям угълы Гыйса! Син кешеләргә әйттеңме, мине һәм анамны Аллаһудан башка Илаһ тотыгыз", – дип. Гыйса әйтте: "Ий Раббым! Син һәрбер кимчелектән пакьсең, синең хакта миңа муафикь түгел сүзне әйтмәк лаек түгелдер, әгәр андый сүзләренә әйткән булсам, әлбәттә, син аны беләсең. Я Рабби, син минем күңелемдә булган нәрсәне, әлбәттә, беләсең әмма мин синдә булган нәрсәне белмимен. Әлбәттә, Син яшерен нәрсәләрен бик яхшы белүчесең.

5|117|Янә Гыйса: "Ий Раббым! Мин аларга Син әмер иткәннән башканы әйтмәдем, бәлки мине вә сезне тәрбия итүче Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз, дидем. Дәхи мин алар арасында булганда бөтен эшләренә шаһит булдым, мине күккә күтәреп үтергән чагыңда Син аларны күзәттең. Бит Син һәрнәрсәгә шаһитсың", – диде.

5|118|Әгәр аларны Гәзаб кылсаң – кылырсың үз бәндәләреңдер, вә әгәр аларны ярлыкасаң, әлбәттә, син көчле һәм гадел хакимсең.

5|119|Аллаһу тәгалә әйтер: "Бу көндә чын мәэминнәрнең, Коръәнгә вә сөннәткә муафикь – дәрес динне тотучы мәселманнарның дәреслеге файда бирер. Аларга җимеш агачлары астыннан елгалар агучы җәннәтләр булыр, алар анда мәңге калырлар, Аллаһ алардан разый булды һәм алар Аллаһудан разый булдылар. Җәннәтләргә кереп, анда мәңге калу – иң зур бәхеткә ирешү.

5|120|Җирдәге вә күкләрдәге һәм алар арасында булган нәрсәләр Аллаһу тәгаләнең мөлкәдер, Аның һәрнәрсәгә көче җитә.

6|1|Чын мактау – җирне вә күкләренә тәзүче Аллаһуга хас, янә ул караңгылыкны һәм

яктылыкны бар кылды. (Ике төрле яктылыкны бар кылды: берсе табигать яктылыгы – кояш, ут кеби. Икенчесе: гакул, фикир яктылыгы – Коръән, сөннәт яктылыгы кеби. Вә ике төрле караңгылыкны бар кылды: берсе табигать караңгылыгы: кояшсызлык, утсызлык кеби. Икенчесе гакул, фикир караңгылыгы – имансызлык, динсезлек кеби.) Бу хәлдән соң кәферләр, Коръән яктылыгыннан качып, имансызлык караңгылыгына кереп, Аллаһудан башканы илаһә тотарлар.

6|2|Аллаһ беренче атагыз – Адәм г-мнең тәнен балчыктан халык кылды, соңра һәрберегезгә гомер билгеләде вә һәрберегезгә билгеләнгән әжәл аның хозурында. Шуннан соң да сез Аллаһ эшләренә шик тотасыз.

6|3|Ул Аллаһ, жирдә вә күкләрдә эш кылучы, хөкем йөртүче Илаһә, сезнең ачык вә яшерен эшләрегезне һәм нәрсә кәсеп иткәнегезне дә белә.

6|4|Кәферләргә Раббының аятьләреннән бер аять килсә, ягъни бер могъжиза яки Коръән айте килсә, алар аны инкяр итәләр.

6|5|Аларга һәркайчан чын иманга, хак дингә өндәүче Коръән аятьләре килсә, алар аны – ялган диделәр. Коръәнне вә мәселманнарны мәсхәрә кылып көлүләренең хәзасы аларга тиздән килер.

6|6|Әллә күрмиләрме? Алардан элек күпме кәферләрне һәлак кылдык, жир өстендә сезне урнаштырмаган яхшы урынга аларны урынлаштырдык һәм күктән яңгырны да аларга кирәгенчә генә иңдердек, янә аларга бакчалары астыннан ага торган елгалар кылдык, алай да иман китермәделәр, аларны гөнаһлары өчен һәлак иттек, һәм алардан сон, урыннарына башка кешеләрне урынлаштырдык.

6|7|Әгәр кәферләр сорагы буенча Коръән аятьләрен сиңа кәгазь битләренә яздырып иңдергән булсак, аны кәферләр куллары илә тотар иделәр, аннары, бу – сихердән башка нәрсә түгел, дип инкяр итәр иделәр.

6|8|Кәферләр әйттеләр: "Кәшки Мухәммәдкә фәрештә иңгән булсачы, аның хак пәйгамбәр икәнлеген безгә әйтер иде", – дип. Аллаһ әйтте: "Әгәр без аларга фәрештә иңдерсәк, әлбәттә, аларны һәлак итү белән эш тәмам булыр иде, фәрештә иңгәннән соң аларга һичнәрсә өчен вакыт бирелмәс".

6|9|Әгәр пәйгамбәрне фәрештәдән кылсак, әлбәттә, аны ир кыяфәтендә кылыр идек, алар кешеләр кигән киёмне кияр иделәр.

6|10|Синнән әүвәлге пәйгамбәрләр дә шулай мәсхәрә кылындылар, аларга да мәсхәрә кылганнары хәтле мәсхәрә ителергә, хөкем итенделәр, хәзасын алырлар.

6|11|Әйт: "Жир өстендә йөрегең һәм яхшылап карагың! Аллаһ вә расуллар хакында ялган сөйләүчеләрнең хәле ничек тәмам булган?" – дип. (Мөшриклар, Мухәммәд г-мне мәсхәрә кылып, төрлечә золым итеп тә кешеләрне исламга чакырудан туктата алмагач, патша итәбез, күп мал бирәбез, ташла бу эшеңне, диделәр). Аллаһу тәгалә аларга түбәндәге аять белән җавап бирде.

6|12|Әйт: "Жирдәге вә күктәге нәрсәләр кемнеке? һичкемнеке түгел фәкать – Аллаһу тәгаләнеке", – дип. Аллаһ үзе теләгән бәндәләренә рәхмәт кылуны үзенә өстенә йөкләде. Булачагында шикләнергә дә урыны юк – кыямәт көнендә, әлбәттә. Аллаһ һәммәгезне дә хөкем итәр өчен җыяр. Ахирәттә үзләрен мәңгелек хәсрәткә саласы кешеләр дөньяда чакларында Коръәнгә ышанмасылар, яки ышанып та гамәл кылмасылар.

6|13|Кич тә вә көндәз дә Аллаһ тәрбиясе белән карар тапкан мәхлуклар һәммәсе Аллаһу тәгаләнеке. Вә ул ишетүче һәм белүче.

6|14|Әйт: "Жирне вә күкләрне тәзүче Аллаһуны ташлап, бер зәгыйфь мәхлукны үземә ярдәмче һәм Илаһә итеп алыммы? Аллаһ бөтен мәхлукны ризыкландыра, әмма үзе ризыкланмый – аңа ризык кирәкми, дип, мин мәселман булган кешеләрнең беренче мәселманы булу белән һәм дә мөшрикләрдән булмау белән Аллаһудан боерылдым", – диген!

6|15|Әйт: "Әгәр мин бидгәтче-мөшрикләргә ияреп, тәрбиячем булган Аллаһу тәгаләнең хөкемнәренә хилафлык кылсам, әлбәттә, олугъ кыямәт көненең гәзабыннан куркамын", – дип.

6|16|Хисаб көнендә берәүдән гәзаб алынса – гафу ителсә, тәхкыйк ул кешегә Аллаһ рәхмәт кылды. Ул көндә гәзабтан котылу – ачык өстенлек табу, югары дәрәжәгә ирешүдер.

6|17|Әгәр Аллаһ, сиңа нинди булса да зарар ирештерсә, ул зарардан котылу өчен сиңа юл ачуы булмас, мәгәр Аллаһ үзе ачар, вә әгәр Аллаһ, сиңа хәерле эшне ирештерсә, әлбәттә, Аллаһ һәр эшкә кадир.

6|18|Вә ул Аллаһ, катлары өстеннән эш йөртүдә кадирдер, вә ул һәр эш өстеннән хөкем йөртүче һәм бөтен вәҗүдтән хәбәрдар.

6|19|Шәһадәт бирү гозереннән нинди шәһадәт олугърак – дип сора! Әлбәттә, "әшһәдү әллә иләһә илләл-ләһү" дип шәһадәт бирү, Аллаһуның барлыгына һәм берлегенә шәһит булу, башка нәрсәләргә шәһит булудан олугърак. Әмма Аллаһуның бөтен мәхлуклар хәленә шәһит булуы бөтен шәһадәтләрдән олугърактыр. Әйт: "Аллаһ минем белән сезнең арада шәһит, вә миңа Аллаһудан Коръән вәхий ителде – сезне һәм һәрбер Коръән ирешкән каумне Аллаһ

Гәзабы белән куркытмаклыгым өчен", – дип. (Курыккан кеше, Коръән белән гамәл кыла да, жәһәннәм утыннан котыла. Курыкмаган кеше Коръән белән гамәл кылмыйча жәһәннәмгә керә.) Ий метриклар! Аллаһ белән тагын бер илаһ бар дип шәһадәт бирәсезме? Әйт: "Мин Аллаһудан башка тагын бер илаһ бар дип шәһадәт бирмимен", – дип, янә әйт: "Әлбәттә, ул – тиндәше, иптәше юк бер генә илаһдер, әлбәттә, мин сез Аллаһуга тиндәш кылган нәрсәләрдән бизгүчемен", – дип.

6|20|Китап бирелгән яһүд вә насара Мухәммәдне үз балаларын белгән кеби беләләр. Алар үзләрен хәсрәткә салдылар, инде иман китермәсләр.

6|21|Аллаһуга ялганны ифтира кылган яки аның аятьләрен ялган дигән кешедән дә залимрәк кеше бармы? Залимнәр, шиксез, Аллаһ Гәзабыннан котыла алмаслар.

6|22|Кыямәт көнөндә һәммәләрен дә хөкемгә җыярбыз, соңра әйтербез мәшрикләргә: "Аллаһуның тиндәше бар дип низаглашкан илаһыгыз кайда, күрсәтегез", – дип.

6|23|Мәшриклар хөкем ителгәндә: "Ий тәрбиячебез Аллаһ! Без дөньяда чагыбызда мәшрикләрдән булмадык", – дип үзләренең мәшриклекләрен инкяр итүләре үзләренә фетнә булыр – ягъни дөньяда киреләнеп мәшриклек белән мәбтәлә булдылар, ахирәттә шул гаепләрен инкяр итеп, Гәзаб өстенә – Гәзабны көсеп итәрләр.

6|24|Карагыл! Ничек үз өсләренә ялган сөйләләр ягъни Аллаһу хозурына баргач та хакны катлап-катлап инкяр итеп, үзләренең ялганчы икәнлекләрен үзләре ныгыталар. Аллаһуга ифтира кылып, Аллаһудан башканы илаһ тоткан нәрсәләре алардан бизде.

6|25|Алардан кайберләре синең сүзеңне тыңларлар, ләкин сүзең төп мәгънәсенә төшенмәсләр, шул сәбәпле Аллаһ хөкемнәрен кабул итмәсләр. Соңра күчелләренә аңламаулык пәрдәсен кордык, аңламаслар, колакларына ишетмәүлек пәрдәсен кордык, хак сүзгә ишетмәсләр. Әгәр алар Аллаһуның мөҗһизаларын күрсәләр, берсенә дә ышанмыйлар, бу Коръән әүвәлгеләрдән калган хикәяләрдән башка нәрсә түгел диюче кәферләр, хәтта яныңа килсәләр хакны инкяр итеп, ялганны яклап синең белән бәхәсләшәләр.

6|26|Ул динсезләр, исламны кабул итүдән, Коръән белән гамәл кылудан кешеләрне тыялар һәм үзләре дә Коръәннән бик ераклар. Алар бу эшләре белән аңламыйча, үзләрен генә һәлак итәләр, ләкин сизмиләр.

6|27|Әгәр аларның жәһәннәм уты эчендә тукталып, калганнарын күрсәң, бик өчә хәсрәт белән әйтерләр: "Ий кәшки без дөньяга кире кайтарылсакчы, Раббыбызның аятьләрен инкяр итмәгән булсакмы һәм Коръән белән гамәл кылып камил мәэмин булган булсакмы", – дип.

6|28|Бәлки аларның әүвәлдә яшереп эшләгән эшләре ахирәттә ачыкланыр. Әгәр алар дөньяга кире кайтарылсалар, әлбәттә, әүвәлдә Аллаһ тыйган кәферлек вә азгынлык юлларына төшәр иделәр, әгәр дөньяга кире кайтарылсак, Коръән белән гамәл кылып, камил мәэмин булыр идек – дигән сүзләрендә, әлбәттә, ялганчылардыр.

6|29|Ул имансызлар, дөньяда яшәвебездән башка яшәү юк, үлгәннән соң терелүчеләрдән түгелбез, диләр.

6|30|Әгәр Аллаһу хозурында хөкем ителү өчен басып торганнарын күрсәң, шул вакытта Аллаһ әйтер: "Әйә! Үлгәннән соң терелү хак булмадымы?" – дип. Алар әйттеләр: "Бәлки, ий Раббыбыз, үлгәннән соң терелү хак булды", – дип. Инде аларга Аллаһ әйтер: "Алай булгач Коръәнне вә үлгәннән соң терелүне инкяр итүегез сәбәпле жәһәннәм Гәзабы татыгыз", – дип.

6|31|Үлгәннән соң терелеп, Аллаһуга хөкемгә баруны инкяр итеп, Аллаһ йөкләгән бурычларны үтәмәүчеләр тәхкыйк һәлак булдылар. Көтмәгәндә алар өстенә кыямәт килсә, шул вакытта әйттеләр: "Вәй-үкенеч! Безгә хәсрәт-һәлакәтлек килде бит, дөньяга алданып, ахирәткә хәзерләnmәвебез сәбәпле", – дип. Алар гәнаһларын аркаларына йөкләп, Аллаһу хозурына килерләр. Әгәр булыгыз! Аларның дөньядан алып килгән йөкләре нинди яман йөктер.

6|32|Дөнья тереклеге алдый торган уенчыклардан башка нәрсә түгелдер. (Дөнья балалар уенчыгы кеби: уенчыklar ничаклы матур булсалар да, балалар туйганчы уйныйлар да, аннары ташлап китәләр. Дөнья да нәкъ шулайдыр: кешеләр дөнья белән уйныйлар, аннары, гомерләре беткәч, ташлап китәләр). Әмма ахирәт йорты Аллаһ хөкемнәрен бозудан сакланучы тәквә кешеләр өчен хәерледер. Әйә! бу хакта гакилларыгызны эшләтмисезме? Ахирәтнең дөньядан артык икәнә аңламыйсызмы?

6|33|Тәхкыйк беләбез кәферләренң каршы сөйләгән сүзләре – сине борчыган, ләкин борчылма! Чөнки алар сине ялганчыга чыгара алмыйлар, вә ләкин залимнәр Аллаһ аятьләрен инкяр итәләр, җәзасын татырлар.

6|34|Тәхкыйк синнән әүвәлгә рәсүлләргә дә ялганчы диделәр, ул расүлләр, кәферләренң аларга ялганчы диюләренә һәм җәберләүләренә сабыр итеп түзделәр, хәтта ярдәмез имгәнче. Аллаһуның вәгъдәләрен үзгәртүче юк, аның әмерләре вакытында килер. Тәхкыйк сина рәсүлләренң хәбәре килде ягъни рәсүлләргә каршы көрәшкән кәферләр Аллаһ Гәзабы белән һәлак булдылар.

- 6|35|Вә әгәр кәферләрнең исламнан баш тартулары сиңа авыр булса, әгәр жиргә тишек тишәргә вә күккә менәр өчен баскыч ясарга көчең житсә – кәферләргә могжиза күрсәтер иден. Ягъни жир астына төшеп вә күккә менеп могжизалар күрсәтсәң дә, иман китерәчәк түгелләр. Әгәр Аллаһу тәгалә теләсә, әлбәттә, аларның һәммәсендә. Коръән юлына хыяр иде, ләкин теләмәде. Син җаһилләрдән – наданнардан булмагыл! Ягъни Аллаһ күндермәгән кешеләрне туры юлга – ислам диненә күндерәм дип хыялланма һәм тырышма да, булмас.
- 6|36|Хак сүзләренә – төп мәгънәсенә төшенеп, тыңлаган кешеләр генә кабул итәрләр. Дөнъяда яшәгән чакларында ук мәет булып яшәгән кәферләрне Аллаһ тергезү көнендә тергезер, аннары Аллаһуга кайтырлар.
- 6|37|Кәферләр әйттеләр: "Кәшки Мухәммәдкә Раббысыннан аның пәйгамбәрлеген дәрәсләүче могжиза индерелсәче", – дип. Син аларга әйт: "Тәхкыйк Аллаһ кадир могжиза индерергә, ләкин аларның күберәгә белмиләр. Ягъни могжизага ышанмаган кешеләргә могжизага ияреп ғәзаб килгәннен белмиләр.
- 6|38|Җирдәгә төрле хайваннар һәм ике канатлары белән оча торган кошлар сезнең кеби җәмәгать булудан башка нәрсә түгелләр. Ягъни үз женесләре белән җәмәгать булып яшиләр, һәрбере үз хәлләре белән мәшгульләр һәм Аллаһуны да зекер итәрләр. Ләүхул-мәхфузъдагы китапта язмыйча һичнәрсәне калдырмадык, соңра һәр мәхлук кубарылып Раббыларына кайтырлар.
- 6|39|Безнең аятләребезне ялган диючеләр, хак сүзләренә ишетүдән саңгыраулар, хак сүзләренә сөйләүдән телсезләр, шуның өчен алар адашу караңгылыгындалар. Аллаһ үзе теләгән кешене Коръәннен гафил итеп хак юлдан адаштырыр, һәм үзе теләгән бәндәсен Коръән белән гамәл кылдырыр да – туры юлга күндерер.
- 6|40|Бидгәтче мәшрикләргә әйткел: "Беләсезме, әгәр Аллаһудан башка да илаһ бар дигән сүзегез дәрәс булса – Аллаһуның каты ғәзабы яки куркынычлы кыямәт сезгә килгәндә үзегез илаһ тоткан бер мәхлуктан ярдәм сорарсызмы? Әлбәттә, бу эшне эшләмәячәксез.
- 6|41|Бәлки сез куркынычлы вакытларда Аллаһуның үзенә түбәнчелек илә коллык күрсәтәсез һәм ярдәмне дә Аллаһудан гына сорыйсыз. Әгәр Аллаһ теләсә сораган нәрсәгезгә юл ачар. Куркынычлы вакытларда ясалма, ялган илаһагызны онытасыз.
- 6|42|Ий Мухәммәд г-м, тәхкыйк синнән әүвәл булган өммәтләргә дә расүлләр җибәрдек, ләкин алар инкяр иттеләр, без аларны ачык вә башка авырлыклар белән җәзаладык шаять түбәнчелек белән Аллаһуга итагать итәрләр дип.
- 6|43|Әгәр аларга бездән авырлыклар ирешкән чакта түбәнчелек илә Аллаһуга коллык күрсәтсәләр Аллаһ аларны ғәзаб кылмас иде, ләкин күңелләре имансызлыктан каралып катты һәм шайтан аларга Аллаһуга каршы булган эшләрен изге итеп күрсәтте.
- 6|44|Алар Аллаһуның вәгазыләрен һәм ғәзаб белән куркытуын онытсалар – дөнъяви эшләрендә уңышларга юл ачтык, хәтта алар Аллаһ биргән нигъмәт белән шатланыр һәм мактаныр булдылар, ләкин Аллаһуга шөкер итүне вә гыйбадәт кылуны оныттылар. Шул вакытта без аларны аңсыздан ғәзаб белән тоттык, алар өметсезләнеп хәсрәтләнүчеләрдән булдылар.
- 6|45|Золым итүче каумнең ахыры киселде. Хакыйкый мактау бөтен галәмнәрне тәрбияләүче Аллаһуга тиешле.
- 6|46|Әйт: "Ий Коръән белән гамәл кылмаучы гафилләр! Күрәсезме, фикерләп карыйсызмы? Әгәр Аллаһ колакаларыгызны һәм күзләрегезне бөтенләй томалап куйса, Аллаһудан башка тагын илаһ бармы? Бу нәрсәләренә сезгә кайтарып бирерләр. Карагыл дәлилләренә ничек ачык аңлатабыз, шуннан соң да алар аңламыйлар, хактан баш тарталар.
- 6|47|Әйт: "Күрдегезме, әгәр Аллаһ ғәзабы сезгә сиздермәстән кинәт кенә килсә, яки күренеп килсә, котыла алырсызмы? Аллаһ ғәзабы белән залим каумнәр генә һәлак буладыр."
- 6|48|Рәсүлләрне җәннәт белән шатландыручы вә җәһәннәм ғәзабы белән куркытучы итеп кенә күндерәбез. Иман китереп Коръән юлы белән тәрбияләнеп тәзәлгән мәэминнәргә ахирәттә курку һәм кайгы булмас.
- 6|49|Аятләребезне ялган диючеләр, аларны ғәзаб тотар игътикатлары һәм эшләре бозык булу өчен.
- 6|50|Әйт: "Мин сезгә әйтмимен Аллаһ хәзинәләре минем кулымда һәм яшерен нәрсәләренә беләмен вә һәм мин фәрештәмен", – дип, ("Аллаһ хәзинәләре минем кулда булса, ни сорасагыз, шуны бирер идем, яшерен нәрсәләренә белсәм, һәрбер сорагыгызга җавап бирер идем, фәрештә булсам, кешеләр эшли алмаган эшләренә эшләр идем", – диде). Диндә һичкемгә, һичнәрсәгә иярмимен, мәгәр миңа Аллаһудан вәхи ителгән сүзләргә генә иярәмен. Әйт: "Күзле белән сукуыр бертигез булырмы? Коръән сүзләрен аңлар өчен фикерләп карамыйсызмы?" – дип.
- 6|51|Үлгәннән соң кубарылып, Раббылары алдында хөкем ителүдән куркучыларны – җәһәннәм ғәзабының катылыгы белән куркыт! Аларга анда Аллаһудан башка хуҗа һәм шәфкать итүче

булмас, шаять Аллаһуга тәкъвалык кылырлар. (Мөшрикларнең байлары, Мухәммәд г-мгә: "Әгәр яныңнан фәкыйрьларне кусаң, без сиңа иярербез", – диделәр. Аларның сүзенә карап янындагы фәкыйрьларне кумакчы булды. Шул хакта түбәндәге аять инде.

6|52|Аллаһ ризалыгын өстәп көндезләрен вә кичләрен Раббыларына гыйбадәт кылган зәгыйфь яки фәкыйрь мәэминнәрне яныңнан кума! Ул кәферларнең гамәленнән һичнәрсәне хисап итмәк сиңа тиеш түгел һәм сиңең гамәлеңнән һичнәрсәне хисап итмәк аларга тиеш түгел. Дошманнар сүзенә карап, фәкыйрьларне яныңнан кума! Әгәр кусаң, залимнәрдән булырсың.

6|53|Әнә шулай фәкыйрьлар хакында байларны фетнәләндердек, ул байлар әйтсеннәр өчен: "Әйә шул фәкыйрь кешеләрне безнең арадан Аллаһ жәннәт белән ингам кылдымы", – дип. Нигъмәтләргә шөкер итүчеләрне Аллаһ белүчерәк түгелме? Нигъмәтләрнең иң зурысы ислам динедер, шөкер итүнең иң зурысы ислам динен дәрес тотудыр.

6|54|Әгәр безнең аятьләребезгә ышанучылар сиңең яныңа килсәләр, вәгазь тыңламак яки белем алмак өчен, син аларга: "Сезгә Аллаһуның сәләме булсын! Сезгә рәхмәт кылуны Раббыгыз өстенә алды, сездән берәү наданлык белән бозык эшләргә кылса, аннары тәүбә итеп төзәлсә, тәхкыйк Аллаһ ярлыкаучы һәм рәхимле."

6|55|Әнә шулай аятьләребезне кешеләргә ачык итеп бәян кылабыз азгыннарның адашу юлы ачык беленсен өчен.

6|56|Әйт: "Ий мөшриклар, сез гыйбадәт кыла торган Аллаһудан башка нәрсәгә гыйбадәт кылудан мин бик каты тыелганмын Аллаһ тарафыннан", – дип, янә әйт: "Ий мөшриклар, сезнең нәфесләрегез теләгән бозык эшләргә, ялган динегезгә, батыл гадәтләрегезгә иярчәк түгелмен, әгәр сезгә иярсәм, тәхкыйк адаштым һәм туры юлга күнелүчеләрдән булмамын".

6|57|Әйт: "Мин раббымнан күрсәтелгән дәлиллар белән генә эш кылам, ләкин сез ул хак булган дәлилларне ялган дисез, сез таләп иткән гәзаб минем ихтиярымда түгел. Һәлак итүче гәзаб белән хөкем итү Аллаһудан башка затның көчендә түгел, Аллаһ хакны бәян кыла вә ул хакны батылдан аеручыларның хәерлесе.

6|58|Әйт: "Әгәр сез ашыгып таләп иткән гәзаб минем ихтиярда булса иде, әлбәттә, арабызда хөкем булып тиешле гәзабны алыр идегез, Аллаһ залимнәрнең эшен белә.

6|59|Яшерен нәрсәләрнең ачыкчылары Аллаһ кулында, аларны Аллаһудан башка белүче булмас, вә ул корыда һәм суда булган нәрсәләрне белә, янә агачтан бер яфрак төшсә, аны ул белә, дәхи туфрак астында кечкенә бер орлык булса һәм жирнең өстендә я эчендә аз гына юешлек я корылык булса, әлбәттә, Аллаһ аларны алдан ук белеп, Ләүхүл-мәхфузда язып куймыштыр.

6|60|Ул Аллаһ сезне кичтә-төнлә үтерә һәм көндез ни эшләгәнәгезне белә, соңра рухларыгызны үзегезгә кайтарып сезне тергезер, билгеләнгән гомерегезнең мәддәте тәмам булып өчен, гомерләрегез тәмам булгач, кайта торган урыныгыз Аллаһ алдында, аннары кылган гамәлләрегез белән ул үзегезне таныштырыр.

6|61|Ул – Аллаһ коллары өстеннән кабир вә сезгә сакчы фәрештәләрең күндерер, алар сезнең гамәлегезне язларлар. Инде берегезгә үлем килсә, без күндергән фәрештәләр аның рухын алыр фәрештәләр килгәч, һич миһләт бирелмәс күз йомып-ачарга вакыт калмас.

6|62|Үлгәннән соң кешеләр хак хужалары булган Аллаһуга кайтарылырлар. Әгәр булыгыз, хөкем итү Аллаһ эше вә ул хисап кылучыларның ашыгучырагы.

6|63|Әйт: "Корыда һәм диңгездә караңгылыктагы куркынычлардан сезне кем коткарыр?". Ул коткаручы заттан түбәнчелек белән әшкәрәдә һәм яшерендә һәлакәтлектән коткаруын сорыйсыз, әгәр бу һәлакәтлектән коткарсә, әлбәттә, Аллаһуга итагать итеп һәм гыйбадәт кылып шөкер итүчеләрдән булып идек, дисез.

6|64|Әйт: "Ул һәлакәтлектәрдән фәкать Аллаһ үзе генә коткаручы һәм авырлыклардан азат итүче, соңра Аллаһудан башканы илаһ тотып мөшрик буласыз", – дип.

6|65|Әйт: "Өстегездән вә аяк астыгыздан сезгә гәзаб жиберергә яки сезгә азган халыкны аралаштыррга Аллаһ, әлбәттә, кабир", – дип. Ягъни мөселманнарның – кәферләргә яки батыл диндә булганнарга яки ислам динен бозучы бидгәтче мөселманнарга аралашулары – шулдыр һәлакәтлек.

6|66|Сиңең каумең коръәнне ялган диделәр, хәлбуки ул коръән – хак. "Мин сезне дингә көчләп кертүче вәкил түгелмен", – диген.

6|67|Коръәндә хәбәр бирелгән һәрнәрсәнең урыны һәм вакыты бар, Коръәндә әйтелгән сүзләрең хак икәнлеген тиздән белерсез.

6|68|Әгәр аятьләребезне яманлап сөйләүчеләрне күрсәң, хәтта башка сүзгә күчкәннәренә чаклы алар янында торма, кит! Вә әмма алардан киселү хакындагы Аллаһ хөкемен шайтан сиңа оныттырса, хәтерегә төшү белән кит, залим каумнәр янында тормагыл.

6|69|Коръән белән гамәл кылучы тәкъва мәэминнәргә лязем түгел Коръән юлында булмаган кешеләрнең эшен яки гәнаһын хисап, кылу, ләкин Аллаһ гәзабыннан саклансыннар өчен вәгазьләнгән лязем.

6|70|Ий Мухәммәд г-м яки аның өммәте! Диннәрен уенчык итеп тоткан һәм Аллаһ хөкемнәрен җиңелгә санаган вә дөньяга алданган кешеләрдән кисел, алардан саклан! Имансыз, динсез яшәп һәлак булмасыннар өчен аларны вәгазь кыл! Бит җәзабтан котылу өчен Аллаһудан башка ярдәм бирүче хужа вә шәфкать итүче зат юк, Коръән белән гамәл итмәгән кеше дөньядагы бөтен байлыкны җәһәннәмнән котылу өчен бирсә, кабул булмас һәм җәзабтан чыга алмас. Әнә шундый кешеләр Коръән белән гамәл кылмыйча һәлакәтлекне кәсеп итүчеләр, исламга көферлек кылганнары өчен аларга җәһәннәм җәзабы һәм эчәргә пычрак, кайнар су булыр.

6|71|Әйт: "Безгә файданы да, зарарны да ирештерә алмый торган затка гыйбадәт кылыйкмы Аллаһудан башка? Аллаһ безне туры юлга күндәргәннән соң бу туры юлны ташлап, әүвәлгә адашуыбызга кире кайтыйкмы? Шайтаннарның алдавы белән кырда яки урманда адашып аптырап калган кешеләр кеби, ул адашып аптыраган кешенең адашмаган юлдашлары да бар, алар чакырырлар: "Кил, туры юл монда", – дип. Әйт: "Әлбәттә, Аллаһ һидәйте генә һидәят, янә бөтен галәмнәрен тәрбияләүче Аллаһуга итагать итеп, чын мөселман булырга Аллаһудан боерылдык", – дип.

6|72|Янә намазларны вакытында үтәү белән боерылдык, Аллаһуга тәквәлык кылыгыз! Ул – Аллаһны ки, кубарылып аның хозурына барырсыз.

6|73|Ул – Аллаһ Җир вә Күкләрне халык кылды хаклык белән вә кубарылачак көнне "бар бул дияр – бар булыр", ягъни терелегез дияр – һәммә кеше терелер. Вә Аның сүзе хак, сабиттер, бул дигәнә булыр. Ибраһил суры өрелгән көндә бөтен кешеләр өстеннән патшалык Аныкы, Ул яшерен вә ашкәрә нәрсәләрен белүче, янә Ул гадел хөкем итүче, һәрнәрсәдән хәбәрдар.

6|74|Янә игътибар итегез! Ибраһим атасы Азарга әйтте: "Сынымнарны Илаһә дип белеп, аларга гыйбадәт итәсезме? Тәхкыйк сине вә кауменңе адашмакта күрәмен", – дип.

6|75|Әнә шулай Ибраһимга кауменңе эшен күрсәткәнәбез кеби, Җир вә Күкләрдә булган нәрсәләрен – мөҗизаларны аңа күрсәттек, Аллаһу тәгаләнең бөтен эшләренә якыннан – шиксез ышанучылардан булсын өчен.

6|76|Кич караңгы булгач, Ибраһим йолдызларны күрдә, йолдызларга гыйбадәт кылырга ярамаганлыкны аңлатыр өчен хәйлә корып, бу сүзләренә әйтте: "Йолдызга ишарә кылып, бу йолдыз минем Раббым", – диде, иртән йолдыз югалгач, мөшриклар янына килгәч, аларга: "Үзгәрәп-югалып киткән нәрсәләрен һич сөймим, Илаһә дияргә риза түгелмен", – диде.

6|77|Ибраһим аяның туганын күргәч: "Будыр минем Раббым", – диде, Ай баегач мөшрикләргә карап: "Ай да үзгәрәп-югалды, әгәр Раббым мине туры юлга күндәргән булса, әлбәттә, мин дә сезнең кеби адашкан кавемнәрдән булыр идем", – диде.

6|78|Кояш тугач, аңа карап, көлеп әйтте: "Бу Кояш минем Раббымдыр – барысыннан да зуррак, Илаһә булырга яраклы", – дип, Кояш баегач, мөшрикләргә карап әйтте: "Ий каумем! Күрдәгезме, Кояш та үзгәрәп-югалды мин, әлбәттә, сез Аллаһуга тиңдәш иткән нәрсәләренң һәммәсеннән дә бизүчәмен", – дип.

6|79|Ибраһим әйтте: "Батылдан хакка авышканым хәлдә Җир вә Күкләрне тәзүче. Аллаһуга йөземне юнәлдердем вә мин Аллаһуга һичкемне, һичнәрсәне тиңдәш кылучы түгелмен", – дип.

6|80|Ибраһимнең кауме үзләренең батыл, пычрак эшләрен яклап Ибраһим белән әрепләштеләр. Аларга Ибраһим әйтте: "Ий мөшриклар! Аллаһ һәм Аның хөкемнәре хакында минем белән әрепләшәсезме? Хәлбуки, тәхкыйк Ул мине туры юлга күндәргән – Аллаһ белән тиңләштергән сезнең сынымнарыгыздан һәм Намурутыгыздан курыкмыймын, мәгәр Аллаһуның миңа берәр зарар теләвеннән куркам, Раббымның белеме һәрнәрсәне чолгап алды. Әйә сез вәгазьләnmисезме?" – дип.

6|81|Ибраһим әйтте: "Аллаһуга тиңләштергән сынымнарыгыздан мин һичкем куркыйм? Ә сез исә һичнәрсәгә ярамаган сынымнарыгызны Аллаһуга тиңдәш кыласыз да Аллаһудан һич курыкмыйсыз, бит Аллаһ сынымнарны Илаһә урнына тотарга ярый дип хәбәр иңдәргәнә юк. Ике фирканың кайсысы Аллаһ җәзабыннан имин булырга хаклырак? Ягъни Коръән юлыннан баручы хак мөэминнәр Аллаһ җәзабыннан имин булырлармы? Яки Коръән юлын күрмәүче мөшрикләремә имин булыр? Белсәгез әйтегез!"

6|82|Иман китереп тә – иманнарына Аллаһуга тиңдәшлекне һәм башка золым эшләренә катыштырмаган хак мөэминнәр Аллаһ җәзабыннан имин булачаклар һәм алар туры юлга күнегүчеләр.

6|83|Күңеле саф, иманы көчле һәм дине дәрәс булган мөселман гына Аллаһ җәзабыннан имин булачагына китергән дәлилебез – көчле дәлил, без аны Ибраһимгә бирдек, саф иманы, дәрәс дине һәм хак эше белән өскә чыкканлыгын мөшрик кауме күрсен өчен. (Ибраһим пәйгамбәр һичкемнән курыкмыйча Намрут каумен исламга өндәгән өчен Намрут патшаның ачуы килеп, тау хәтле ут яндырып, Ибраһимне шул утка ташлатты. Ибраһим исә күлмәгә дә көймичә уттан имин чыкты. Бу эш Ибраһимгә дәрәжә өстенә – дәрәжә булды. Намрутка һәм кауменә җәзаб өстенә – җәзаб булды.) Әнә шулай үзәбез теләгән кешеләрнең

дәрәжәсен дөньяда да ахирәттә дә бөек кылабыз. Шиксез, синең Раббың һәрнәрсәне белеп хикмәт белән эш кылучы.

6|84|Ибраһимгә Исхакны вә аның угълы Ягъкубны бирдек, һәрберсен һидәйткә салдык вә Ибраһимнән элек Нухны һидәйткә салдык һәм Ибраһим нәселеннән – Даудны, Сөләймәнне, Әййүбне, Юсуфны, Мусаны, һарунны һидәйткә салдык, һәм чын иманлы, изге гамәлле кешене әнә шулай һидәйткә салачакбыз.

6|85|Янә Зәкәряне, Яхъяны, Гыйсәне, Ильясны һидәйткә салдык, алар һәммәсе изгеләрдән.

6|86|Дәхи Исмагыйльне, Әлийсәгъне, Юнусны, вә Лутны һидәйткә салдык, үз заманаларында бөтен дөнья кешеләреннән аларны дәрәжәдә артык кылдык.

6|87|Вә ул пәйгамбәрләренә ата-бабаларыннан, балаларыннан һәм кардәшләреннән бәгъзеләрен һидәйткә салдык, аларны без сайладык һәм туры юлга күндердек.

6|88|Бу пәйгамбәрләренң юлы – Аллаһу тәгаләнең изһар кылып ачык күрсәткән туры юлы.

Бу юл белән үзе теләгән бәндәләрен һидәйткә салыр. Әгәр бу пәйгамбәрләр надан мөселманнар кеби бидегәт гамәлләр белән яки мәшрикләргә ияреп Аллаһуга тиндәшлек кылып мәшрик булсалар, әлбәттә, аларның кылган изге гамәлләре югалыр иде. (Ләкин пәйгамбәрләр, бидегәт гамәлләре вә хорафат-ырымнарны дингә һич катнаштырмадылар, халыкка иярмәделәр һәм наданнарның, шәригәткә хыйлаф теләкләрен үтәмәделәр.)

6|89|Югарыда зекер ителгән затларга китап бирдек, шәригәт хөкемнәрен өйрәттек вә пәйгамбәрләренә белдек. Әгәр мәшрикләр, пәйгамбәрләренә вә аларның эшләрен инкяр итсәләр, тәхкыйк хакны инкяр итми торган кешеләренә ул пәйгамбәрләргә яки аларның юлына беркеттек.

6|90|Ул пәйгамбәрләренә Аллаһ һидәйткә салды, аларның һидәятенә ияр! Коръән хөкемнәрен өйрәткән өчен сездән дөнья малын сорамайым, диген! Ул – Коръән бөтен дөнья кешеләре өчен вәгазьдән башка нәрсә түгел. (Коръән, Аллаһудан дөнья малын кәсеп итәр өчен һәм мәетләргә укыр өчен бирелмәде. Бәлки ахирәтнең мәңгелек тормышына әзерләнәргә юл күрсәтер өчен тере кешеләргә бирелде.)

6|91|Гафил кешеләр, Аллаһуны хак-тиешле зурлау илә зурламыйлар. (Шуның өчен Аның әмерләрен үтәмиләр). Әйттеләр: "Аллаһ кеше затына һич китап иңдермәде", – дип. Син аларга әйт: "Муса китергән Тәүратны кем иңдерде? Ул Тәүрат кешеләргә белем яктылыгы һәм һидәйт, аны кәгазьләргә язасыз, бәгъзе хөкемнәрен изһар кыласыз вә күбрәген яшерәсез, янә үзегез һәм аталарыгыз белмәгән нәрсәләрегезне Тәүрат белән өйрәтелдегез. Шул – Тәүратны, әлбәттә, Аллаһ иңдерде", – дип. Аннары аларны үз ирекләренә куй! Батыл диннәре, ялган сүзләре белән уйнап йөрсеннәр.

6|92|Бу Коръән без иңдергән мәбарәк китап. Ул Коръән үзеннән элек иңгән китапларны дәрәсләүче, Без сиңа Коръәнне иңдердек шәһәрләр анасы Мәккә халкын һәм аның әйләнәсендәге бөтен дөнья кешеләрен Аллаһ гәзабы белән куркытмакчыгыз өчен; Ахирәт көненә ышанган кешеләр Коръәнгә ышанырлар һәм намазларына сакчы булып, вакытында үтәрләр.

6|93|Аллаһуга ялган сүзне ифтира итүчедән дә залимрәк кеше бармы? Яки ул залим: "Миңа вәхий килде", – дип ялганнар, хәлбуки аңа һичнинди вәхий килгәнә юк, яки Аллаһ иңдергән аятләренә мин дә иңдерә алам, дияр. Әгәр залимнәрнең үлгән вакытларын күрсәң бик авыр хәлдә, каты гәзаб астында булырлар. Фәрештәләр аларга: "Җаннарыгызны чыгарыгыз", – дип, кулларын сузып каты сугарлар. Бүген хур итүче гәзаб белән җәза ителәсез, Аллаһуга тиешсез сүзләр өйткәнегез һәм Аның аятләре белән гамәл кылудан тәкәбберләнгәнегез өчен.

6|94|Бүген тәхкыйк алдыма ялгыз килдегез, мин сезне әүвәлдә ялгыз халык кылган кеби, вә без биргән балаларыгызны, малларыгызны артыгызда калдырып киттегез һәм яныгызда шәфәгатьчеләрегезне күрмисез, Аллаһуга тиндәш кылган нәрсәләрегез ахирәттә, әлбәттә, шәфәгать итәләр дип низаглаша идегез, кайда алар? Тәхкыйк бүген Аллаһуга тиндәш кылган нәрсәләрегез белән сезнең арада мөнәсәбәт киселде, һәм Аллаһудан башка заттан көткән Шәфәгатьләр, бидегәт гамәлләрдән көткән сәваблар югалдылар.

6|95|Шиксез, Аллаһу тәгалә вак орлыкларны һәм җимеш тешләренә яручы, ягъни җиргә салган һәр орлыкны үстерүче, Ул үлектән терекне чыгарыр вә теректән үлекне чыгарыр, бу эшләренә эшләүче – Аллаһудыр, Аллаһудан ничек дүнәсез, ягъни Аңа итагать итүне ничек куясыз?

6|96|Ул таңны булдыручы вә төнне ял итәргә пәрдә кылды һәм кояш белән айны көн хисапларын белергә уңай кылды, бу эшләренә кылучы – кодрәт вә белем иясе Аллаһ.

6|97|Янә Ул – Аллаһ, сезнең өчен йолдызларны бар кылды, караңгы төннәрдә сахраларда вә диңгезләрдә йөргән вакытыгызда юл табар өчен маяк итеп. Белгән кешеләр өчен, тәхкыйк аятләребезне ачык бәян кылдык.

6|98|Ул Аллаһ сезне бер Адәм г-мнән күбәйтте, сезгә Аллаһ билгеләгән әжәлегезгә чаклы дөньяда карарланмак булыр һәм үлгәннән соң кыямәт көненә чаклы икенче төрле хәлдә карарланмак булыр. Тәхкыйк аятләребезне ачык аңлатып сөйләдек фәһемләп, аңлаган

кешеләр өчен.

6|99|Ул Аллаһ, Күктән яңгыр суын индерде, ул су белән һәртөрле үсемлекне жирдән чыгарып үстердек һәм һәр үсә торган табигатьне яшел төстә жирдән чыгардык, алардан берсә өстенә икенчесе тезелеп үскән орлыкларны вә жимешләре чыгарабыз, янә күп жимешле ботаклары жиргә якынлашкан хөрмә агачларын үстерәбез һәм дә йөзем, зәйтүн, анар бакчаларын үстерәбез, ул жимешләр төсә вә төмә белән бәгъзеләре бер-берсенә охшаган булып, әмма бәгъзеләре бер-берсенә охшамаган булып. Аларның жимешләнгән вә өлгергән вакытларында карагыз! Ничек гажәеп жимешләнәләр һәм пешеп өлгерәләр, дәрәслектә ул жимешләренң шулай өлгерүендә – ышанучы кешеләргә Аллаһу тәгаләнең кодрәтен белергә дәлилләр бар.

6|100|Адашкан кешеләр женнәре Аллаһуга тиндәш кылалар, хәлбуки аларны Аллаһ үзе халык кылды, янә бернинди дәлилсез Аллаһуның угълы вә кызы бар дип, ялганны Аллаһуга нисбәт кылалар. Жаһилләр сыйфатлаган тиешсез сыйфатлардан Аллаһ бик тә пакъ вә андый кимчелектән бик тә югары.

6|101|Аллаһ, һичкайчан күчергеч алмыйча, һичкемнән киңәш вә ярдәм сорамыйча үзе башлап Жир вә Күкләрне төзүче, Аның ничек баласы булсын, бит Аның хатыны булмады, вә һәрнәрсәне Ул халык кылды, Ул һәрнәрсәне белә.

6|102|Бөтен барлыкны төзүче Аллаһ – Тәрбиячегездер, Илаһә булырга яраклы һичбер зат юк, мәгәр Аллаһ үзе генә. Ул һәрнәрсәне төзүче, Аңа гыйбадәт кылыгыз! Вә Ул һәрнәрсә өстеннән эш башкаручы.

6|103|Аллаһу тәгаләне күзләр ихата кыла алмас, Аны күрергә бернинди күз кадир булмас, бәлки Аллаһ үзе күзләре ихата кылып, ягъни күзләренң күрүен чолгап алып вә Ул үткәрә күрүче һәрнәрсәдән хәбәрдар.

6|104|Тәхкыйк сезгә Раббыгыздан гакыл, фикер күзе килде – ул Коръән кәрим, берәү шул күз белән Коръән күрсәткән туры юлны күрсә һәм шул юлдан адашмыйча барса, файдасы үзенә, әмма берәү Коръәннән һәм Коръән күрсәткән туры юлдан суырып булса, зарары үзенәдер, юлсыз китеп адашыр һәм һәлак булып. "Мин сезнең гамәлләрегезгә сакчы түгел, фәкәть Аллаһ хөкемнәрен ирештерәмен", – диде Мухәммәд г-м.

6|105|Әнә шулай аятләребезне бәян итәбез, ягъни сезгә кирәк һәр мәсьәләне ачыклайбыз, янә мәшриклар: "Ий Мухәммәд, син бу Коръәнне кемнән булса да күчереп сөйләсез", – дип әйтсеннәр өчен, аларның күңелләренә ирешми торган хакны бәян кылабыз, гомумән, белә торган кешеләргә шәригать хөкемнәрен бәян кылмакчыбыз өчен Коръәнне индердек.

6|106|Раббыңнан иңгән Коръән хөкемнәренә ияр! Бит Раббыңнан башка итагать кылырга, коллык күрсәтергә яраклы Илаһә һич юк, вә мәшриклардан кисел.

6|107|Әгәр Аллаһ аларның мәшрик булуларын теләмәсә иде, әлбәттә, мәшрик булмас иделәр. Сине аларга сакчы яки ихтиярлы кылмадык, янә син аларны дингә көчләп кертүче вәкил түгелсез.

6|108|Аллаһудан башка мәшриклар табына торган сынымнарны сүкмәгез, наданлыклары белән сезгә ачу итеп Аллаһуны сүгә башларлар. Мәшрикләргә сынымнар гыйбадәтене зиннәтле иткәнәбез кеби һәр өммәткә үзләренң кылган гамәлләрен зиннәтле итеп күрсәттек, соңра аларны кайтачак урыны Аллаһугадыр, Аллаһ кылган эшләреннән хәбәр бирер.

6|109|Мәшриклар, әгәр аларга Аллаһудан бер могжиза килсә, иман китерер идек дип, Аллаһ исеме белән бик каты ант итәләр. Әйт: "Могжиза Аллаһ ихтиярында, теләсә бирер", – дип. Ий мәэминнәр! Әгәр аларга могжиза бирелгәч иман китерәчәкләрен ничек беләсез? Юк, могжиза бирелсә дә иман китерәчәк түгелләр.

6|110|Әүвәл мәртәбәдә могжизаны күрәп тә иман китермәгәнлегә өчен инде могжизаны күрүдән күзләрен дүндәрәбез һәм аңлаудан күңелләрен авыштырабыз, инде аларны азгынлыкларында калдырабыз, туры юлны таба алмыйча хәйран булып йөрерләр.

6|111|Әгәр аларга күрсәтеп фәрештәләр индерсәк вә мәетләре тергезеп алар белән сөйләштерсәк һәм һәрнәрсәне аларның алларына каршы куйсак, аннары ул нәрсәләр: "Коръән Аллаһ китабы", – дип сөйләп торсалар да имансызлар ышаначак түгелләр, мәгәр Аллаһ теләгән кешеләр иман китерәчәкләр, ләкин аларның күбрәгә жаһиллек кылалар.

6|112|Коръән белән гамәл кылучыларның дошманнары булган кеби, әүвәлгә пәйгамбәрләренң дә яки аларның өммәтләренң дә дошманнары булды. Без аларга жени һәм әдәми шайтаннарны дошман кылдык, ул шайтаннар, алдана торган зарарлы сүзләре файдалы күрсәтеп, бер-берсен вәсвәсә кылырлар. (Мөселманнарны, гомумән, бөтен кешеләрне адаштыру өчен булган иң көчле кораллары – бидгәт гамәлләрдер). Әгәр Раббың, жени вә әдәми шайтаннарның вәсвәсә кылмауларын һәм кешеләрне аздырмауларын теләсә иде, әлбәттә, вәсвәсә кылмас һәм аздырмас иделәр, ул шайтаннардан һәм аларның Аллаһуга ифтира кылган ялган сүзләреннән кисел.

6|113|Жени вә әдәми шайтаннар, ахирәт көненә ышанмаган кешеләренң күңелләрен үзләре

ягына аудару өчен аларга төрле ялган сүзләренә вәсвәсә кылырлар һәм кабул итсеннәр өчен вәсвәсәне күп кылырлар, аларның бу эшләре башка кешеләрнең дә үзләре кебек үк шайтан булуларын теләгәннәре өчен.

6|114|Коръән белән гамәл кылучы хак мәэмин, Коръән белән гамәл кылмаучы бидгәтчеләргә әйтер: "Хак илә батыл арасын аеручы һәм сезнең белән безнең арада булган хәлне ачыклаучы Коръәнне читкә куеп, адашкан кешеләрнең ялган сүзләрен, батыл гамәлләрен диндә дәлил итеп алийммы? Хәлбуки Аллаһу тәгалә, һәрнәрсәне яхшы төшендерүче һәм уң белән сулны ачык өйрәтүче Коръәнне сезгә иңдерде, ягъни Коръән миңа гына түгел ул сезгә дә, аның белән гамәл кылыгыз", – дип. Китап әһле яһүд вә насара, Коръәннең хаклык белән Раббыңнан иңдерелгәнлеген, әлбәттә, беләләр, ләкин белә торып инкяр ителәр, син Коръән сүзләреннән шикләнүчеләрдән булма.

6|115|Китергән хәбәрләре дәрәслек белән, бөтен хөкемнәре гаделлек белән Раббыңның сүзләре тәмам булды. Аның сүзләрен үзгәртүче һич юк, Ул ишетүче, белүче.

6|116|Ий Мухәммәд г-м һәм аның өммәте, әгәр жир өстендәге кешеләрнең күбрәгенә иярсәң, я аларга итагать итсәң ул чагында алар сине Аллаһ юлыннан адаштырырлар, чөнки күпчелек хакка иярми, бәлки суыр занга, үлчәүсез фикергә иярә һәм алар һичкем түгелләр, фәкәт хакны ялганлаучылар.

6|117|Дәрәслектә синең Раббың белә Аның юлыннан адашкан кешене, янә Ул белә Коръән белән гамәл кылып һидәяттә булганнарны да.

6|118|Ий мәэминнәр! Бугазлы торган хайваннарыгызны "Бисмил-ләһи Аллаһу әкбәр", дип, бугазлап кына ашагыз! Әгәр Аның аятьләренә ышансагыз. (Димәк, Аллаһ исеменнән башка бугазланган хайван итен ашаган кеше Аллаһуның аятьләренә ышанмаган буладыр).

6|119|Ий мәэминнәр! Хайваннарыгызны "Бисмил-ләһи Аллаһу әкбәр", дип, бугазлап ашаудан сезне нәрсә тыя, нинди гозер бар? Бит Аллаһ сезгә нәрсәләр хәрәм икәнлеген ачык аңлатты. (Дуңгыз ите, бугаз каны, үлгән хайван ите, Аллаһ исеменнән башка бугазланган хайван ите һәм Аллаһудан башка берәр мәхлук өчен бугазланган хайван ите. Бу зекер ителгән нәрсәләр мәселмәннар өчен һәр заманада, һәркайда да хәрәм. Мәгәр бу нәрсәләргә ашарга ярый ачка үлә башлаганда үлмәс өчен генә). Әлбәттә, күпләр дәлилсез һәм нәфес азгынлыклары белән кешеләргә туры юлдан вә хәләл ризыклардан адаштырырлар. Әлбәттә, Раббың белүчәрәк хәрәм нәрсәләргә хәләлгә чыгарып, читтән үтүчеләргә.

6|120|Ий мәэминнәр! Гөһәһли эшләргә күрсәтеп, эшләүне дә яшерен эшләүне дә куегыз, эшләмәгез! Гөһәһли кәсеп итүчеләр нинди юл белән кәсеп итсәләр дә гөһәһли өчен тиздән җәза кылынырлар.

6|121|Бугазлаганда бисмилләһи Аллаһу әкбәр, дип әйтелмәгән хайван итен һич тә ашамагыз! Кәфер бугазлаганны ашау, әлбәттә, бик яман эш, аны ашаган кеше фәсыйктыр, Аллаһ фәсыйкларны туры юлга салмас. Шайтаннар үзләренә дусларын сезгә каршы котыртырлар, бисмилләсез бугазланган хайван итен ашарга ярый дип сезнең белән тартышсыннар өчен, әгәр аларга итагать итсәгез, ягъни кәфер бугазлаган хайван итеп ашасагыз, әлбәттә, мәшриксез.

6|122|Әйә бер кеше мәет мисалында имансыз, беләмсез иде. Без аны Коръән белән тергездек һәм аңа мәгърифәт – һидәят нурын бирдек, шул нур белән кешеләр арасында ислам динен яктыртып йөрер, наданлык һидәятсезлек караңгылыгында калып шул караңгылыктан чыкмый торган кеше белән бертигез булырмы? Әнә шулай Коръән белән гамәл кылучыларга яхшы эшләргә зиннәтле күренсә, кәферләргә Аллаһуга каршы булган начар эшләргә зиннәтле булып күренде.

6|123|Әнә шулай һәрбер шәһәрдә залим хужаларны – түрәләргә бар иттек, шул шәһәрләрдә мәкерлекләр кылсыннар өчен, кылган мәкерлекләренә зарары, һәлакәтлөгә үзләренә булачак, ләкин сизмиләр.

6|124|Әгәр кәферләргә аять килсә, алар әйтәр: "Аллаһуның рәсүлләренә бирелгәннең охшашы үзбездә бирелгәнгә чаклы һич тә иман китермәбез", – дип. Пәйгамбәрлеккә кайда, кемгә бирергә икәнлеккә Аллаһ үзе белүчәрәктер. Тәкәбберләнәп Аллаһуга каршы мәкерлекләр кылганнар өчен тиздән Аллаһ алдында рисвайлык һәм каты гәзаб ирешер.

6|125|Аллаһу тәгалә, бер кешене һидәйткә – диндә туры юлга салырга теләсә, ислам дине өчен аның күкрәген ачып куяр, янә Аллаһ, бер кешене хак диннән адаштырырга теләсә, ул кешенең күкрәген тар, күңелен хактан шикләнүче кылыр, шуннан соң бу кеше, күкрәгә тар булу сәбәпле, хаклыктан тыгызланып – Аллаһ хөкемнәрен яратмыйча, гүя күккә чыгардай булып. Әнә шулай Аллаһу тәгалә, Коръән аятьләренә ышанмаган яки ышанып та аның белән гамәл кылмаган кешеләрнең күңелләренә кәферлек, мәшриклек яки монафикълык нәжесен салыр.

6|126|Бу – Коръән кәрим, ачык мәгъһәлә бөтен аятьләргә белән кешеләр өчен Раббыңның хак туры юлыдыр. Тәхкыйк аятьләребезне ачык бәян кылдык – яхшы аңлаттык вәгазьләнүчеләр өчен.

6|127|Коръән белән вәгазьләнәп гамәл кылган хак мәселмәннарда Раббылары хозурында

тынычлык, иминлек йорты жәннәтләр бар, вә Ул – Аллаһ кылган изге гамәлләре буенча аларның хужалары.

6|128|Аллаһу тәгалә кыямәт көнне кешеләрне һәм женнәрне һәммәсен бер урынга жыяр һәм әйтер: "Ий жен таифәсе! Үзегезгә ияртеп күп кешеләрне аздырдыгыз", – дип. Вә женнәргә дус булган кешеләр әйтерләр: "Ий Раббыбыз! Без бер-беребездән файдаландык, ягъни женнәр безне аздырып теләкләрәнә ирештеләр, без аларның вәсвәсәсе белән гәһәһә эшләрне эшләп нәфесләребез теләгәнне үтәдек һәм шул рәвештә яшәгәнәбез хәлдә аңсыздан син билгеләгән әжәлләребезгә ирештек", – дип. Аллаһ әйтер: "Сезнең урыныгыз жәһәннәм уты анда мәңге калырсыз, мәгәр Аллаһ мәңгегә калмауны теләгән кеше мәңгегә калмас.

6|129|Шайтан дусларын жәһәннәмгә салганыбыз кеби дөһъяда бәгъзе залим каумне икенче залим каумгә ирекле кылырбыз Аллаһуга карышып азгынлыкны кәсеп иткәннәре өчен.

6|130|Ий жен вә кеше Таифәләре! Сезгә безнең аятләребезне укучы һәм менә шушы куркынычлы көнегезгә юлыгачагыгыз белән куркытучы расуллар үз женесегездән килмәдеме? Динсезләр әйтерләр: "Бәли бүген без үз зарарыбызга шәһадәт бирәбез", – дип, аларны дөһъя тереклегә алдады һәм кәфер икәнлекләре белән шәһадәт бирделәр.

6|131|Раббыңның расуллар күндереп үзенең бөтен хөкемнәрен белдерүе – Аллаһ хөкемнәреннән хәбәрсез кешеләрне золым белән һәлак итмәссезлегә өчендер.

6|132|Дөһъяда кылган саваплары вә гәһәһәләре өчен ахирәттә һәр кеше өчен жәннәтләрдә һәм жәһәннәмдә төрле дәрәжәләр булып, Раббың кешеләрнең кылган эшләреннән гафил түгел.

6|133|Синең Раббың байдыр, кешеләрнең гамәлләренә мохтаж түгел вә Ул рәхмәт иясә. Әгәр Аллаһ теләсә Аңа итагать итмәгәнәгез өчен сезне юк итәр дө, сезнең урыныгызга үзе теләгән затларны хужа кылып, үзегезне башка каум балаларыннан бар иткән кеби.

6|134|Әлбәттә, Аллаһудан вәгъдә ителгән гәзаб киләчәк, вә сез гәзабтан котылу өчен Аллаһуны гажиз итә алмассыз.

6|135|Коръән белән гамәл кылучыларга әйт: "Ий каумем! Үзегез теләгән урында, үзегез теләгәнчә батыл гамәлләрегезне кылыгыз! Тәхкыйк мин Раббым кушкан хак гамәлләренә кылучымын, тиздән эшләрегезнең нәтижәсен белерсез. Жәннәт йорты кемгә булачагын ахирәттә хисаб көнәндә белерсез, әмма залимнәр исә, әлбәттә, Аллаһ гәзабыннан котыла алмаслар.

6|136|Мөшриклар, Аллаһ үстергән игеннәрдән, дүрт аяклы хайваннардан Аллаһуга өлеш кылдылар, үз белдекләре белән бу иген вә бу хайван Аллаһ өлеше булып, вә бу иген һәм бу хайван сынымнарыбызның өлеше булып диделәр, сынымнары өчен билгеләгән игеннәрен вә хайваннарын Аллаһ юлына бирмәс иделәр, әмма Аллаһ өлеше дип билгеләгән иген вә хайваннарын, яхшы булсалар, сынымнары юлына бирер иделәр. Диндә булмаган нәрсәләренә Аллаһ исемәннән эшләүләре нинди кабахәт эш.

6|137|Аллаһ белән сынымнары арасында нәзерләрен уртак кылуны изге эш итеп күрсәткән кеби, шайтан мөшрикләргә үз балаларын үтерүне дө изге эш итеп күрсәтте, бу кабахәт эшләре белән аларны һәлак итмәк вә Ибраһим г-мнән калган хак динне шөбһәле итеп күрсәтмәк өчен, әгәр Аллаһ теләсә алар бу эшне эшләмәс иделәр, инде Син аларны вә аларның ифтира кылуларын куй! Аллаһуга тапшыр.

6|138|Сынымнар өчен билгеләнгән иген вә хайваннар хәрам, ул нәрсәләренә ничкем ашамас мәгәр без теләгән кешеләр, ягъни сынымнарга хезмәт итүчеләр генә ашар, дип нәфес теләкләре белән батыл хөкемнәр чыгардылар вә бәгъзе хайваннарда утыру, аркасына әйберләр йөкләү хәрам булды, дип кырга чыгарып жибәрәләр, дәхи хайванны бугазлаганда Аллаһ исемән әйтмичә сынымнар исемән әйтеп бугазларлар һәм Аллаһ шулай кушты дип, Аллаһуга ялганны ифтира кылырлар, шуның өчен Аллаһ тиздән аларны каты гәзаб белән жәза кылыр.

6|139|Янә әйттеләр: "Бу хайваннарның карнындагы туачак балалары ирләребезгә генә хәләл булып, хатыннарыбызга хәрамдыр, әгәр үлсә, ул үлгән хайван иргә дө, хатынга да хәләл булып", – дип, батыл хөкемнәрен дин хөкемнәре дип сыйфатлаганнары өчен тиздән жәза кылырбыз, бит Аллаһ хөкем итүче вә белүче.

6|140|Белемсез ахмаклык белән үз балаларын үзләре үтерүчеләр тәхкыйк һәлак булдылар һәм Аллаһ ризык кылып аларга хәләл нәрсәләренә үзләренә хәрам кылган кешеләр дө һәлак булдылар, бу эшләренә Аллаһ шулай кушты дип Аллаһуга ялганны ифтира кылганнары хәлдә. Тәхкыйк алар адаштылар һәм туры юлны табучы булмадылар.

6|141|Аллаһу тәгалә, бөек вә түбән агачлы жимеш бакчаларын вә хөрмә агачларын һәм игеннәренә төсләрен, тәмнәрен төрләчә итеп дәхи зәйтүн, гранат агачларын бер-берсенә охшаган вә охшамаган хәлләрендә халык кылды, өлгергәч һәрберсенә жимешләрен ашагыз һәм уңышларын алганда тиешле өлешен садака итеп бирегез! Аллаһ биргән ризыкларны бернинди юл белән әрәм-шәрәм итмәгез! Бит Аллаһ әрәм итүчеләрне нич сәйми.

6|142|Янә хайваннардан йөкләр күтәрә торганын һәм йоннарыннан түшәк ясала торганын халык кылдык, вә ашагыз-эчегез Аллаһ ризыкландырган хәләл-пакъ ризыклардан вә шайтан эзенә иярмәгез! Ул сезгә ачык дошман.

6|143|Аллаһу тәгалә, сезнең өчен дүрт пар – сигез женесне халык кылды, аларны сезгә хәләл итте: куй-сарыктан бер парны, көжәдән бер парны. Әйт: "Аллаһ, куй вә көжә ирәккләрен һәм ана куйны вә ана көжәне хәрам кылдымы? Яки куй вә көжә карнындагы бәрәннәрне хәрам кылдымы? Әгәр боларны хәрам кылган булса, дәлилләрегезне миңа күрсәтегез дәрәс сөйләүчеләрдән булсагыз", – дип.

6|144|Янә Аллаһ, сезнең өчен ата дөяне вә ана дөяне һәм үгез белән сыерны халык кылды һәм хәләл итте. Әйт: "Ата дөяне вә үгезне һәм ана дөя белән сыерны яки аларның карыннарындагы балаларын Аллаһ хәрам кылдымы? Әйә сез шәһит булдыгызымы Аллаһуның бу хакта васыять әйткән чагында, ягъни Аллаһуның: "Бу хайваннарны сезгә хәрам кылдым", – дигән сүзен ишеттегезме? Наданлык белән дәлилсез кешеләрне адаштыру өчен Аллаһуга ялганны ифтира кылган кеше хәтле залим-залимрәк кеше булырмы? Әлбәттә, Аллаһу тәгалә залимнәрне туры юлга салмас.

6|145|Әйт: "Аллаһудан миңа вәхий кылынган Коръәндә тапмыймын ашаучыга ризык йөзеннән хәрам нәрсәне, мәгәр үлгән хайван, бугазлаганда аккан кан, дуңгыз ите һәм бугазлаганда Аллаһ исемен әйтмичә башка берәр мәхлук исемен әйтеп бугазлаган хайван ите, боларны хәрам дип таптым", – дип, берәү ашарга һичнәрсә тапмыйча ачка үлү ихтималы булганда зарурат хәтле генә ашаса, гәнаһ булмас. Бу хәлдә, әлбәттә, Раббың ярлыкаучы һәм рәхимле.

6|146|Дәхи яһүдләргә һәрбер тырнаклы хайванны хәрам кылдык, янә сыер вә куй майларын аларга хәрам кылдык, мәгәр сыер белән куйның арка майларын, эчәкләре өстендәге майларны вә сөякләренә аралашкан майны аларга хәләл иттек, бу хөкембез аларга җәза булды явызлыклары өчен вә Без тәхкыйк сүзебездә вә хөкембездә туры торучыбыз.

6|147|Ий Мухәммәд г-м! Әгәр кәферләр сине ялганчы дисәләр, син аларга әйт: "Раббыгыз киң рәхмәт иясә, сезне дөһьяда" җәзаб кылырга ашыкмас, әмма ахирәттә Аллаһуның җәзабы залим каумнәрдән кире китмәс."

6|148|Мөшриклар тиздән әйтерләр: "Әгәр Аллаһ теләгән булса иде безнең мөшрик булмавыбызны, үзебез дә һәм ата-бабаларыбыз да Аллаһуга һичнәрсәне тиздән кылмаган булып идек һәм Аллаһ хәрам кылмаган нәрсәләренә берсен дә хәрам кылмаган булып идек", – дип. Соңгы мөшриклар пәйгамбәрләренә ялганга тоткан кеби, әүвәлге мөшриклар дә ялганга тоттылар, хәтта җәзабыбызны татыганчы. Әйт: "Сүзләрегезне вә кылган эшләрегезне дәрәсләргә дәлилләрегез бармы? Әгәр булса, безгә чыгарып күрсәтегез! Сез хак булган дәлилләргә иярмисез, фәкать сукуп жаныгыгызга иярәсез, янә сез һичкем түгел, мәгәр ялганчыларсыз."

6|149|Хак булган көчле дәлил – Аллаһ дәлиле, әгәр Аллаһ теләсә иде, әлбәттә, һәммәләрегезне дә туры юлга күндерер иде.

6|150|Әйт: "Хайваннардан вә игеннәрдән Аллаһ кайберләрен хәрам кылды дип шәһадәт бирүче шәһитләрегезне китерегез, әгәр Аллаһ хәрам дип әйткән булса, дәлилне күрсәтсеннәр", – дип. Ялганга шәһадәт бирсәләр, әмма син алар белән бергә шәһадәт бирмә, ягъни ялган сүзләрен тәсдыйк кылма, вә аятләребезне ялган диюче һәм ахирәткә ышанмаучыларның нәфис һаваларына иярмә, алар кылганны кылма, әле алар үзләрен тәрбия кылучы Аллаһуны сынымнары белән бертигез күрәләр.

6|151|Әйт: "Килегез минем яныма, Аллаһ хәрам кылган нәрсәләренә сезгә укырмын, Аллаһуга һичкемне һичнәрсәне тиздән кылмаска һәм ата-анага изгелек итәргә әмер кылды, дәхи ач булудан яки тәрбияләп үстерү мөшкәттеннән куркып балаларыгызны үтермәгез диде, бит сезне дә вә балаларыгызны да Без ризыкландырабыз, һәм зина кылу кеби фәхеш эшләренә ачык эшләнгән торганның да, яшерен эшләнгән торганның да якын бармагыз, һәм дә Аллаһ кеше үтерүне хәрам кылды, кеше үтермәгез, мәгәр үтерергә тиешле булса гына үтерегез! Бу эшләр белән Раббыгыз сезгә васыять вә әмер кылды, шаять аңларсыз.

6|152|Дәхи ятим бала малына якын бармагыз, мәгәр гаделлек белән барыгыз, ягъни үз малларын үзләре генә файдалансын өчен ятимнәр эшенә катнашыгыз, үсеп җиткәннәренә чаклы малларын саклагыз, үсеп җитсәләр, малларын үзләренә тапшырырсыз, янә Сәүдә эшләрендә, алыш-бирешләрдә һәр төрле үлчәүләрегез төзек булсын һәм гадел үлчәгез! Аллаһ һичкемгә көчә җитмәгәнне йөкләми, мәгәр көчә җиткәнне генә, хөкем иткәндә якын кардәшләрегез булса да, гаделлек белән хөкем итегез вә Аллаһуга биргән гәһедләрегезне үтәгез! Болар Аллаһуның сезгә васыяте вә вәгазе, шаять вәгазьләнерсез.

6|153|Коръән белән күрсәткән бу юлым тәхкыйк сезнең өчен туры юлымдыр, шул туры юлга керегез! Вә мин күрсәткән юлдан башка юлга кермәгез, әгәр башка юлларга керсәгез, ул юллар сезне Аллаһ юлыннан аерырлар. Мәсәлән, бидгәт гамәлләр Аллаһ юлыннан башка юлдыр. Аллаһ сезгә Коръән белән юл күрсәтеп, шул юлдан барырга әмер кылды, әмма башка юлга китүдән тыйды, шаять башка юлга китеп һалак булудан сакланырсыз.

6|154|Соңра Мусага изге гамәл кылучылар өчен һәрнәрсәне тулысынча аңлатучы китапны бирдек, ул китап һидәят һәм рәхмәт итеп бирелде, шаять Раббыларына юлыгачакларына ышанырлар.

6|155|Без иңдергән бу коръән аның белән гамәл кылучыга мәбарәк, шулай булгач, аның һәр хөкеменә иярегез, әмма башка юлга китеп адашудан сакланыгыз, шаять рәхмәт ителерсез.

6|156|Сезгә коръәнне иңдердек, ахирәттә хисаб көнендә: "Ий Раббыбыз, син бездән әүвәл ике таифәгә, ягъни яһүд белән насарага китап иңдердең, без аларның Тәүрат, Инжилне укуларыннан гафил булдык", – дип әйтмәвегез өчен.

6|157|Яки әгәр безгә китап иңдерелгән булса, әлбәттә, яһүд вә насарага караганда да туры юлга күнегүчәнрәк булып идек, дип әйтмәвегез өчен коръәнне иңдердек, бит тәхкыйк Раббыгыздан сезгә һәрнәрсәне ачыклаучы Коръән исемле китап, ул аның белән гамәл кылучыларга һидәят вә рәхмәт булып килде, Аллаһу тәгаләнең аятьләрен ялган диюче кеше хәтле залимрак кеше булырмы? Вә ул залим Коръән белән гамәл кылудан баш тарта. Аятьләребездән баш тарткан кешеләрне ягъни хәрамнардан сакланмау, фарызларны үтәмәү аятьләрдән баш тарту була, тиздән алардан яман гәзаб белән җәза кылырбыз баш тартканнары өчен.

6|158|Аллаһудан Коръән килгәннән соң да аның белән гамәл кылмыйча тагын нәрсә көтәләр? Әлбәттә, Коръән белән гамәл кылмыйча, гәзаб фәрештәнең килүен көтәләр, яки Раббының гәзаб белән килүен көтәләр, яки кыямәт көне кеби Раббыңның бәгъзе галәмәтләрен көтәләр. Раббыңның бәгъзе галәмәтләре килгән көндә һичкемнең иман китерүе файда бирмәс, ягъни үлем куркынычларын күргәч кенә, яки картлык зәгыйфълегенә ирешкәч кенә иман китереп маташуның һич файдасы булмас, яки әүвәлрәк иман китергән, ләкин хәрамнардан тәүбә итмәгән һәм фарызларны үтәмәгән, коры иман сүзләрен әйтеп яшәве янә файда бирмәс, әйт: "Көтегез Аллаһ гәзабын", – дип. Без, әлбәттә, аларны гәзаб белән көтәбез.

6|159|Тәкъвасыз мәселманнар, Аллаһ төзеп биргән хак динне төрле кисәкләргә бүлделәр һәм төрле батыл мәзнәб ияләре булдылар, ий Мухәммәд г-м, син аларның һичбер эшләре турында соралачак түгелсең. Аларның эшләре Аллаһуга тапшырылмыштыр, соңра Аллаһ үзләренә кылган эшләре белән хәбәр бирер.

6|160|Бер мәэмин Аллаһу хозурына изге гамәлләр белән килсә, ул мәэмингә изгелекләре ун тапкыр арттырылып, вә бер кеше явыз эшләр белән килсә, кылган гәнаһы бәрабәрендә генә җәза кылыныр һәм алар гәнаһларын арттыру белән золым ителмәсләр.

6|161|Әйт: "Ий Мухәммәд г-м, "Раббым мине күндерде чын туры юлга, кыямәткә каим булган хак дингә күндерде һәм батылдан хак тарафына нык авышкан Ибраһим милләтенә күндерде. Ул – Ибраһим мәшрикләрдән булмады, ягъни Аллаһуга һичкемне, һичнәрсәне тиндәш итмәде.

6|162|Әйт: "Укыган намазларым вә бугазлаган корбаннарым фәкәть Аллаһ ризалыгы өчен генә эшләнәләр вә тере булуым һәм үлмәклегем бөтен галәмнәрне тәрбия кылучы Аллаһу тәгалә эшедер.

6|163|Аллаһуның һич тиндәше юк, вә мин һичкемне һичнәрсәне аңа тиндәш кылмаска, фәкәть Аллаһуга гына халис кол булырга Аның тарафыннан боерылдым һәм мин мәселманнарның әүвәлемен".

6|164|Әйт: "Аллаһудан башка бер мәхлукны үземне тәрбия итүче итеп алаймы? Бөтен вәжүднең, бөтен мәхлукның тәрбиячесе Аллаһ үзе генә була торып, һәрбер кеше ни кылса да үзе өчен генә кыладыр һәм гәнаһ йөгән йөкләүче кеше башка һичбер кешенең гәнаһ йөгән йөкләп алмас, соңра кайтачак урыныгыз Аллаһ хозурында, Аллаһ динендә ихтилаф кылышканыгыз белән үзегезгә хәбәр бирер.

6|165|Сезләренә җиргә халифә итүче Аллаһ дәрәжәләрдә бәгъзеләрегебезне бәгъзеләрегебездән югары күтәрде, сезгә биргән нигъмәтләре хакында барыгызны да сынамак өчен.

Дәрәсләктә, Синең Раббың итагать итмәгәннәрдән ашыгып үч алучыдыр вә, әлбәттә, ул итагать белән төзәлгәннәренә ярлыкаучы, рәхимле.

7|1|Мәгънәсен Аллаһу тәгалә белә.

7|2|Бу – Коръән сиңа иңдерелгән китап, Коръән хакында күңелеңдә шик булмасын, Аның белән гәнаһларны куркытмакчыгыз вә мәэминнәренә вәгазь кылмакчыгыз өчен иңдердек.

7|3|Барчагыз да Раббыгыздан иңдерелгән Коръәнгә иярегез вә Коръәннән башка Вәлиләргә иярмәгез! Ләкин бик аз вәгазьләнәсез.

7|4|Китабыбызга иярмәгәннәре өчен күпме шәһәр халыкларын һәлак иттек, шәһәрләргә гәзабыз кич эчендә килде, яки көндәз ял иткән вакытларында килде.

7|5|Безнең гәзабыбыз аларга килгәндә, башка дөгъвәләре булмас, мәгәр: "Аллаһуга карышып үзебезгә үзебез залим булуыбыз сәбәпле бу гәзаб безгә килде", – дип әйтүләре булып.

7|6|Бездән үзләренә расүлләр күндерелгән каумнәрдән, әлбәттә, сорарбыз: "Расүлләр сезгә безнең хөкемнәренә ирештерделәрме", – дип, янә расүлләрдән дә, әлбәттә, сорарбыз: "Безнең, хөкемнәребезне ирештердегезме? Каумегез кабул иттеме", – дип.

7|7|Ул каумнәргә кылган эшләрен белеп сөйләрбез вә Без алардан гаип булмадык, бәлки

һәрвакыт яннарында хазир булдык.

7|8|Хисаб көнендә булачак савап илә гөнаһны үлчәү мизаны хак, берәүнең үлчәүдә савабы авыр килсә, алар гәзабтан котылып, өстенлек табучылар.

7|9|Вә берәүнең үлчәүдә савабы аз килсә, андый кешеләр һәлак булучылар, гамәл кылмыйча аятләребезгә золым иткәннәре өчен.

7|10|Тәхкыйк без сезне жир өстенә урынлаштырдык, ничә төрле файдалану куәтен бирдек вә жир өстендә тереклек итүгез өчен кирәк нәрсәләрнең барын да бар иттек, ләкин бик аз вакытта шөкер итәсез.

7|11|Тәхкыйк төп атагыз – Адәмне балчыктан халык кылдык, соңра күркәм сурәтле иттек, моннан соң фәрештәләргә әйттек: "Адәмгә карап сөждә кылыгыз", – дип, фәрештәләр Адәмне хөрмәтләп сөждә кылдылар, мәгәр иблис сөждә кылмады, ул сөждә кылучылардан булмады.

7|12|Аллаһу тәгалә әйтте: "Ий иблис! Мин сине Адәмгә сөждә кылдыргә әмер иткәч, сине сөждә кылудан ни нәрсә тыйды?" – дип. Иблис әйтте: "Мин аңардан артыграк, чөнки мине уттан яраттың, әмма Адәмне балчыктан яраттың".

7|13|Аллаһ әйтте: "Алай булса, жәннәттән чык! Аллаһуның кушканына карышып жәннәттә сиңа төкәбберләнү нич дәрәс булмас, чык аннан, хур вә рисвайлар жәмләсеннәнсең".

7|14|Иблис әйтте: "Ий Раббым, мине үтермә, кубарылачак көнгә чаклы яшәргә дөнъяда миңа ирек бир".

7|15|Аллаһ әйтте: "Әлбәттә, мәгълүм вакыткача рәхсәт бирелгәннәрен, ягъни кыямәткәчә, яшә", – дип.

7|16|Иблис әйтте: "Адәм өчен мине аздырганың өчен, әлбәттә, бәндәләреңне алдап аздырмак өчен туры юлың өстендә утырачакмын.

7|17|Янә аларны аздырмак өчен алларыннан, артларыннан һәм уңларыннан вә сулларыннан килермен. Шуннан соң аларның күбрәген шөкер итүчеләрдән тапмассың".

7|18|Аллаһу тәгалә әйтте: "Бозылганың вә рәхмәттән сөрелгәнең хәлдә чык жәннәттән! Кешеләрнең сиңа ияргәннәре белән бергә һәммәгезне салып жәннәтнең тутырачакмын".

7|19|Аллаһ әйтте: "Ий Адәм, үзең вә хатының – һава жәннәттә торыгыз вә теләгән урыннан ашагыз, әмма ошбу агачка якын бармагыз, әгәр якын барсагыз, залимнәрдән булырсыз".

7|20|Аларга шайтан вәсвәсә кылды аларның ябык гаурәтләрен ачмак өчен һәм әйтте: "Аллаһ сезнең фәрештә булуыгызны теләмәгәнә яки жәннәттә мәңгә калуыгызны теләмәгәнә өчен сезне ошбу агачтан тыйды", – дип.

7|21|"Тәхкыйк мин сезгә яхшылыкны телимен", – дип ант итте иблис.

7|22|Алдап аларны агачка якын китерде. Алар агачтан ашадылар, гаурәтләре ачылды вә жәннәт яфраклары белән гаурәтләрен капларга ашыктылар, аларга Раббылары кычкырды: "Әйә! Мин сезне ошбу агачтан тыймадыммы? Вә тәхкыйк шайтан сезгә ачык дошман, сакланыгыз, дөп әйтмәдемме?" – дип.

7|23|Адәм вә Хәва әйттеләр: "Ий Раббыбыз, үзебезгә золым кылдык, әгәр безне ярлыкмасан һәм рәхмәт кылмасаң, әлбәттә, бәхетсезләрдән булачакбыз", – дип.

7|24|Аллаһ әйтте: "Ий Адәм белән иблис бер-берегезгә дошман булганыгыз хәлдә жиргә ингез! Сезгә торачак урын һәм әжәлегезгәчә файдаланачак жай жирдә."

7|25|Аллаһ әйтте: "Жирдә тереклек итәрсез вә жирдә үләрсең һәм жирдән чыгарылырсыз."

7|26|Ий Адәм балалары! Без сезгә киёмнәр яраттык, ул киёмнәр гаурәтләрегезне каплар, янә мал яраттык һәм дә тәквәлык киёмен бирдек, ул тәквәлык – саклану киеме хәерледер, ошбу зекер ителгән нәрсәләр Аллаһу тәгаләнең галәмәтләре, шаять кешеләр вәгазъләнерләр.

7|27|Ий Адәм балалары! Ата-анагызны жәннәттән чыгарган кеби, шайтан сезне фетнәгә салмасын, аларның киёмнәрен салдырып гаурәтләрен үзләренә күрсәтер өчен аларны алдады. Тәхкыйк шайтан һәм аның гаскәре сезне күрәләр, сез аларны күрмәгән урыннан, әлбәттә, шайтаннарны ышанмаучыларга дус кылдык.

7|28|Кайчан фәхеш эшне кылсалар: "Ата-бабаларыбызның бу эшне эшләгәннәрен күрдек һәм Аллаһ әмер кылды бу эшләргә кылдыргы", – диләр, әйт: "Аларга Аллаһ андый фәхеш эшләргә әмер кылмый, белмәгәнәгезне Аллаһуга ифтира кылдыргы ничек оялмыйсыз", – дип.

7|29|Әйткел: "Раббым һәр эштә гадел булдыргы өндәп әмер бирде вә һәр мәсҗидтә йөзләрегезне кыйблага юнәлдерегез вә динне Аллаһ ризалыгы өчен генә ихлас тотып, Аңа гына гыйбадәт кылыгыз! Әүвәлдә юктан бар булганыгыз кеби, үлгәннән соң терелеп бар булырсыз", – диде.

7|30|Аллаһу тәгалә бер фирканы туры юлга күндерде вә бер фирканы рисвай итеп аларга заләләт сабит булды, чөнки алар Аллаһудан башка шайтаннарны дус итеп алдылар, шулай булса да алар: "Без туры юлга күнелгән кешеләр", – дип зан итәләр.

7|31|Ий Адәм балалары! Һәр сөждә кыла торган урында гаурәтләрегезне каплар өчен зиннәтле киёмнәрегезне алып киегез, ашагыз вә эчегез, ләкин исраф кылмагыз, тәхкыйк Аллаһ исраф итүчеләрне сөйми.

7|32|Әйт: "Аллаһу тәгалә бәндәләренә биргән зиннәтле киёмнәрне кем хәрам кылды вә ризыктан пакь, ләззәтле булганнарын кем хәрам кылды?" Әйт: "Ул зиннәтле киёмнәр вә хуш булган ризыклар дөньяда вакытта иман китергән мәэминнәргә, кыямәт көнендә махсус мәэминнәргә, кәферләргә мәхрүмнәрдер". Әнә шулай аятьләребезне ачык аңлатабыз хакны белгән кешеләр өчен.

7|33|Әйт: "Раббым фәхеш эшләренә күрсәтеп эшли торганын да, яшерен эшли торганын да хәрам кылды, күрсәтеп эшли торганы: су буенда ирләр вә хатыннар бергә су керү, кояшта кызыну кеби эшләр, яшерен булганы – зина кылу эшләредер. Янә гәнаһлы эшләренә, хаксыз золым итү, тәкәбберләнүне, мәхлукны Аллаһуга тиңдәш кылырга ярый дип, Аллаһудан аять иңмәгән көйгә һәм Аллаһ хакында белмәгәнне сөйләүне хәрам кылды", – дип.

7|34|Һәрбер өммәтнең билгеләнгән әжәле бар, әгәр аларга әжәлләре килсә, бер сәгать иртә килмәс һәм бер сәгатькә кичекмәс.

7|35|Ий Адәм балалары! Һәркайчан сезгә минем рәсүлләрем килсә һәм аятьләремне сезгә укысалар, берәрегең аятьләремә иярсә һәм тәзәлсә, әлбәттә, аларга курку вә көенү булмас.

7|36|Бәгъзе кешеләр аятьләребезне ялган диделәр һәм Аллаһуга каршы тәкәбберләнделәр, алар жәһәннәм кешеләре, анда мәңге калырлар.

7|37|Аллаһуга ялганны ифтира кылган, яки Аның аятьләрен ялган дигән кешедән дә залимрәк кеше бармы? Әлбәттә, юк! Ул кешеләргә Коръәндә әйтелгән гәзаблардан үзләренең өлеше ирешер, хәтта әжәл фәрештәләре килеп аларның жаннарын алырлар һәм әйтерләр: "Аллаһудан башка гыйбадәт кылган затларыгыз кайда", – дип, мөшриклар әйттеләр: "Ялган илаһләребез бездән гаиб булдылар – югалдылар", – дип, "Тәхкыйк кәфер булдык", – дип үзләренең зарарына шәһадәт бирерләр.

7|38|Аллаһ әйтер: "Сездән әүвәл үткән, үзегез кеби адашкан жәмәгать эченә кереgez, ул – жәмәгать жәннәрдән вә кешеләрдән, һәммәgez дә жәһәннәм утына кереgez", – дип.

Һәркайчан жәһәннәмгә бер жәмәгать керсә, андагы дустына ләгънәт укыр, хәтта жәһәннәмгә жылып бетсәләр, иярүчеләре ияртүче башлыкларына әйтер: "Ий Раббыбыз! Безне менә шулар аздырды, безгә караганда ул гәзабын аларга ике өлеш бир! Аллаһ әйтер:

"Һәммәgezгә дә ике өлеш бар, ләкин белмисез".

7|39|Башлыклары үзләренә ияргән кешеләргә әйтерләр: "Сезнең бездән артык фазыйләтеgez булмады, ягъни кәферлектә бертиgezбез", – дип, кәферне кәсеб итүgez сәбәпле гәзабын татыгыз!

7|40|Бәгъзе кешеләр аятьләребезне ялган диделәр вә аятьләребез белән гамәл кылудан тәкәбберләнделәр, аларга күк ишекләре ачылмас, ягъни азрак изгелекләре булса, ул да кабул булмас һәм жәннәткә кермәсләр, хәтта дөя энә күзеннән чыкканчы, ягъни дөянең энә күзеннән чыгуы мөмкин булмаса, аларның да жәннәткә керүе мөмкин түгел. Залимнәрне әнә шулай жәза кылырбыз.

7|41|Аларга жәһәннәм утыннан булган түшәк һәм өсләрендә уттан пәрдә бар. Әнә шулай жәза кылырбыз залимнәрне.

7|42|Бәгъзе кешеләр иман китереп изге гамәлләр кылдылар, ничкемгә көче житмәгән йөкне йөкләмиз, мәгәр көче житкәнне генә. Алар жәннәт ияләре, анда мәңге калачаклар.

7|43|Без аларның күңелләрендә булган хөсәднә суырып алдык, аларның аяк асларыннан елгалар агар, әйтерләр: "Безне бу жәннәткә күндерүче Аллаһуга мактау булсын, әгәр Аллаһ күндермәсә, үзез безгә белеп күнелүче булмас идек, тәхкыйк Раббыбызның рәсүлләре дөньяда безгә хак аятьләренә китерделәр, без Аллаһуның рәхмәте белән кабул иттек", – дип. Аларга нида кылыныр: "Бу жәннәт белән варис ителдеgez кылган гамәлләрегез өчен", – дип.

7|44|Жәннәт әһеле, жәһәннәм әһеленә әйтер: "Тәхкыйк без Аллаһ вәгъдә кылган жәннәтне менә инде таптык, сез дә Раббыгыз вәгъдә кылган жәһәннәмне таптыгызмы инде?" Алар: "Әйе, таптык", – диярләр. Алар арасыннан берәү: "Аллаһуның ләгънәте залимнәргә тиешле булды", – дип кычкырыр.

7|45|Ул – жәһәннәм әһелләре, кешеләрне Аллаһ юлыннан тыялар, мөселманнарның алар ягына үзгәрүләрен телиләр һәм ахирәтне инкяр итәләр иде.

7|46|Жәннәт белән жәһәннәм арасында пәрдә бар, ул пәрдә өсләрендә ирләр бар, ул ирләр жәннәт вә жәһәннәм кешеләрен йөзләреннән танырлар, чөнки жәннәт кешесенең йөзе ак, жәһәннәм кешесенең йөзе кара булыр. Ул ирләр жәннәт кешеләренә кычкырырлар тынычлык һәм һәлакәтлектән котылмак сезгәдер, дип, үзләре һәмишә жәннәткә кермәгән булырлар һәм жәннәткә керүне өмет итеп торырлар.

7|47|Әгъраф-Пәрдә өстендәге ирләрнең күзе жәһәннәм әһеле тарафына төшсә: "Ий Раббыбыз! Безне залим каумнәр белән бергә кылмагыл", – диярләр.

7|48|Янә Әгърафдагы ирләр, залим ирләрне галәмәтләре белән танырлар һәм әйтерләр: "Дөньяда жыйган малыгыз вә тәкәбберләнүgez бүген сезгә файда бирмәде", – дип.

7|49|"Ий сез жәһәннәм әһелләре! Дөньяда вакытта хәзрәти Билал бик көчле иманлы булып та, кол яки ярлы булганы өчен генә әнә шундыйларга Аллаһ рәхмәтен ирештермәс", – дип ант итеп әйтә идегез, хәлбуки алар жәннәттәләр. Ә сез хур булып жәһәннәмдәсез", – диярләр. Шул вакытта көчле иманлы ярлы мәселманнарға: "Жәннәткә кереgez! Сезгә курку булмас һәм кайгылы да булмассыз", – диелде.

7|50|Тәмуг әһеле, жәннәт әһелләренә нида кылып: "Ий жәннәт әһелләре! Безгә жәннәттән су коеп бирегез, яки Аллаһ сезне ризыкландырган жимешләрдән бирегез", – дип. Жәннәт әһелләре сез сораган нәрсәләренә Аллаһ сезгә хәрам кылды диярләр.

7|51|Алар хак динне жиңелгә вә уенга санадылар һәм аларны дөнья байлыгы алдады, бүген без дә аларны жәһәннәмгә салып онытырбыз, бу көннәренә юлыгачакларын онытканнары һәм аятьләребезне инкяр иткәннәре өчен.

7|52|Тәхкыйк без аларга китап белән килдек, ул китапны белеп, ачык аңлатып бәян кылдык, ул Коръән һидәят вә рәхмәт аның хаклыгына ышанып гамәл кылучы мәзминнәр өчен.

7|53|Коръән белән гамәл кылмаучылар көтмиләр ничнәрсәне, мәгәр Коръәндә хәбәр бирелгән Аллаһуның гәзабын көтәләр, Коръән хәбәр биргән кыямәт көне килсә, дөньяда вакытта Коръәнне онытып йөргән кешеләр әйттеләр: "Тәхкыйк Раббыбызның рәсүлләре безгә хакны китергән булганнар икән, без кабул итмичә һәлак булган икәнбез, әйә безгә шәфәгать итүчеләр бармы? Булса безгә шәфәгать итәр иделәр, яки безгә дөньяга кире кайту бармы? Әгәр кире кайтсак, әүвәлдә кылган эшләребездән башка яхшы эшләренә кылып идек", – дип. Тәхкыйк бөтен гамәлләрен шайтан юлына сарыф итеп һәлак булдылар, вә алардан Аллаһуга тиңдәш кылган затлары гаеп булдылар.

7|54|Тәхкыйк Раббыгыз – Аллаһ, алты көн эчендә җирне вә күкләренә төзде, соңра боерыгы Гәрешкә карарланды. Аллаһу тәгалә төн караңгысы белән көнне каплар, ул төн көнне ашыгып өстәр, ягъни туктамыйча бер-бер артлы килеп торырлар, кояш, ай вә йолдызлар Аллаһ өмере буенча йөриләр, әгәһ булыгыз! Халык кылмак, һәр эшкә өмер бирмәк Аллаһ эше түгелме? Барча галәмне тәрбия итүче Аллаһ бәрәкәт иясә булды.

7|55|Аллаһуга зарыйлык кылып, хәҗәтләрегезне сорагыз! Сорауда чиктән чыгучыларны Аллаһ, әлбәттә, сөйми. (Мәсәлән: тәүбә итеп төзәлмичә жәһәннәм гәзабыннан имин булуны сорау һәм фарыз, ваҗеб вә сөннәт гамәлләрен үтәмичә жәннәт сорау нич тә дәрәс булмый).

7|56|Пәйгамбәрләр жибәреп ислах кылганнан соң Җир өстендә бозыклык кылмагыз! Газабыннан куркып, рәхмәтен өмет итеп Аллаһуга гыйбадәт кылыгыз һәм хәҗәтләрегезне сорагыз! Коръән юлы белән изге гамәлләр кылуыларга, әлбәттә, Аллаһуның рәхмәте акын.

7|57|Ул – Аллаһ, яңгырдан алда җил жибәрер, рәхмәте белән шатландырмач өчен, хәтта ки ул җил, яңгырлы авыр болытны алып килсә, сөрербез ул болытны үлгән-үләнсез шәһәр өстенә, ул шәһәргә яңгырны яудырырбыз вә ул яңгыр белән төрле жимешләренә чыгарырбыз, әнә шулай мәетләренә чыгарырбыз, шаять вәгазьләнерсез.

7|58|Ул яңгыр белән җире яхшы булган шәһәрнең үләннәре, игеннәре үсәр тәрбияче – Аллаһ өмере илә (яхшы җир яңгырдан файдаланган кеби, яхшы кешенең күңеле Коръәннән файдаланып), җире начар булган шәһәрнең үләнә вә игеннәре чыкмач-үсмәс, мәгәр кыйналып, зәгыйфь булып бик аз үсәр (Имансыз кешенең яки начар кешенең күңеле Коръәннән файдаланмач, аның хак сүзләрен ишетмәс, бәгъзе вакыт ишетсә дә – көчләнеп кенә ишетер, әмма кабул итмәс). Әнә шулай нигъмәтләребезгә шөкер итүче каумнар өчен аятьләребезне ачык бәян кылабыз.

7|59|Тәхкыйк Нухны кауменә расул итеп жибәрдек, әйтте: "Ий каумем! Фәкәт Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз, Аллаһудан башка сезнең илаһегез юк, каһәре зур булган туфан көненең гәзабы сезгә ирешер дип куркам", – дип.

7|60|Нух кауменәң аксакаллары әйтте: "Ий Нух! Без сине тәхкыйк адашкансың дип күрәбез", – дип.

7|61|Нух әйтте: "Ий каумем! Миндә адашмаклык юк, ләкин барча галәмне тәрбия кылучы – Аллаһуның расүлемен."

7|62|Сезләргә Раббымның хөкемнәрен ирештерермен вә сезләренә үгет-нәсыйхәт кылырмын һәм Аллаһ белдерүе белән сез белмәгән нәрсәләренә белермен.

7|63|Әйә сез арагыздан үзегез кеби бер иргә Аллаһудан китап индерелүгә гәҗәбләнәсезме? Ул китап килде Аллаһ гәзабы белән сезне куркытмач өчен, һәм Аллаһуга гөнаһлы булудан сакланарга юл күрсәтер өчен килде, вә тәкъвалык кылганыгыздан соң Аллаһуның рәхмәтенә ирешмәклегез өчен.

7|64|Кауме Нухны ялганчы диделәр, Нухны вә аңа ияргән мәселманнарны көймәдә туфан суыннан коткардык вә аятьләребезне ялган диючеләренә туфан суында батырдык, тәхкыйк алар хакны күрми торган сукур булдылар.

7|65|Вә Гад кауменә кардәшләре һудны пәйгамбәр итеп жибәрдек, һуд әйтте: "Ий каумем, фәкәт Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз, Аллаһудан башка илаһыгыз юк, әйә Аллаһ гәзабыннан курыкмыйсызмы", – диде.

7|66|Һудның кауменнән кәфер булганнары әйтте: "Ий һуд, без сезне наданлыкта вә

диваналыктасың дип беләбез һәм дә сине ялганчы дип зан кылабыз", – дип.

7|67|һуд әйтте: "Ий каумем! Миндә диваналык юк, ләкин мин барча галәмне тәрбия кылучы Аллаһуның рәсүлемен,

7|68|сезгә Раббымның хөкемнәрен ирештерәмен вә мин сезне яхшылыкка өндәп үгет-нәсыйхәт кылучы сүземдә ышанычлы пәйгамбәрмен."

7|69|Әйә Гәжәбләһәсезме арагыздан үзегез кеби бер иргә Аллаһудан китап иңдерелүгә, ул китап сезне Аллаһ Гәзабы белән куркытыр өчен иңдерелде, янә хәтерләгез, Нух каумен һәлак иткәннән соң Аллаһ сезне алар урынына китерде һәм сезне халык кылынышыгызда куәт белән артык кылды, Аллаһуның сезгә биргән нигъмәтләрен хәтерегездә саклагыз, шаять Гәзабтан котылырсыз.

7|70|Әйттеләр: "Ий һуд! Безләре бер Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз дип боерырга килдәнме? Вә аталарыбыз гыйбадәт кылган сынымнарны ташлагыз, дип әйтергә килдәнме? Безгә вәгдә кылган Гәзабыңны китер, әгәр дәрәс сөйләүче булсаң", – дип.

7|71|һуд әйтте: "Тәхкыйк сезгә Раббыгыздан Гәзаб вә ачуның килмәге тиешле булды, әйә сез үзегез вә аталарыгыз Аллаһ дип атаган сынымнарыгыз хакында минем белән низаглашасызмы? Бит Аллаһ сынымнарга гыйбадәт кылуның дәрәсләге хакында һичбер дәлил иңдермәде, башыгызга киләчәк һәлакәтне көтегез! Мин дә сезнең белән бергә үземә тиешле дәрәжәләренә күтүчеләрдәнмен".

7|72|һудны вә аңа ияргән мәэминнәренә коткардык үз рәхмәтебез белән вә аятьләребезне ялган диючеләрнең нәселен кистек, һәлак итеп бетердек, чөнки алар иман китермәделәр.

7|73|Вә Сәмүд кауменә кардәшләре Салихны пәйгамбәр итеп жибердек, әйтте: "Ий каумем, фәкәть Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз! Сезнең Аллаһудан башка илаһыгыз юк (Сәмүд кауме Салих пәйгамбәрдән мөгжиза итеп, ошбу таштан дөя чыгар, диделәр, Салих дога кылды, дөя чыкты, ләкин алар һаман иман китермәделәр). Тәхкыйк сезгә Аллаһудан минем пәйгамбәрлегемә галәмәт килде, ошбу дөя сезгә галәмәт өчен жиберелгән дөядер, аңарга ирек бирегез, Аллаһ жирендә ашасын, явызлык белән аңарга кул тидермәгез, юкса сезгә рәнжеткүче Гәзаб ирешер.

7|74|Гад каумен һәлак иткәннән соң сезне халифә кылды вә сезне Хәжәз белән Шам арасында булган жирләргә урынлаштырды, йомшак балчыклардан сарайлар, тауларны тишеп өйләр ясыйсыз, Аллаһу тәгаләнең нигъмәтләрен хәтерегездә алыгыз вә Аллаһ хөкемнәрен бозып жир өстендә бозыклык кылып йөрмәгез.

7|75|Салих кауменнән тәкәбберләнгәнчә олуглары әйтте Салихка иман китергән зәгыйфь мәэминнәргә: "Салихның пәйгамбәр икәнлегенә ышанасызмы?" Мәэминнәр әйттеләр: "Салих белән бирелгән мөгжизага ышанабыз", – дип.

7|76|Тәкәбберләнеп иман китермәгәннәре әйттеләр: "Сез иман китергән нәрсәләренә без инкяр итүчеләрбез", – дип.

7|77|Үзләре сорап алган дөяне үтерделәр һәм Раббыларының әмеренә каршы тәкәбберлек кылдылар вә: "Ий Салих, безгә вәгдә кылган Гәзабыңны китер, әгәр рәсүлләрдән булсаң", – диделәр.

7|78|Һәм аларны зилзилә – каты селкетү тотты, йортларыннан чыга да алмыйча һәлак булдылар.

7|79|Аннары Салих г-м аларны ташлап китте вә әйтте: "Мин сезгә пәйгамбәрлегемне ирештердем һәм үгет-нәсыйхәт кылдым, ләкин сез сезнең файдагызга нәсыйхәт кылучыны сөйми торган каум икәнсез. (Шуннан соң Салих г-м Мәккәгә барып, үлгәнчә анда торды).

7|80|Вә Лутны үз кауменә пәйгамбәр итеп жибердек. Ул әйтте кауменә: "Әйә сез фәхеш эшне кыласызмы? Бу фәхеш эшне сездән элек галәмдә һичкем кылмады".

7|81|Тәхкыйк сез хатыннарын ташлап ирләргә шәһвәт белән якынлык кыласыз бәлки, әлбәттә, сез хактан үткән каумсез.

7|82|Лут кауменәң жавабы башкача булмады, мәгәр әйттеләр: "Лутны һәм иптәшләрен шәһәрегездән чыгарыгыз, чөнки алар үзләрен пакь дип бездән жирәнгән булалар", – дип.

7|83|Лутны вә әһелене коткардык, мәгәр хатынын коткармадык – һәлакәттә калучылардан булды.

7|84|Вә алар өстенә таш яудырдык, гыйбрәт күзәң илә карагыл явыз кәферләренә ахыр хәле ничек булды?

7|85|Вә Мәдйән шәһәренә кардәшләре Шәгәебне пәйгамбәр итеп жибердек. Кауменә әйтте: "Ий каумем, фәкәть Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз! Аллаһудан башка сезнең илаһыгыз юк. Тәхкыйк сезгә Аллаһудан ачык мөгжизалар килде, үлчәүләрегездә тигезлек кылыгыз, кешеләргә нәрсә сатканда да ким үлчәмәгез вә Аллаһ рәсүлләр жибереп, жир өстендә төзеклек кылганы соңында сез анда бозыклыклар кылмагыз! Бу хөкемнәр сезнең өчен хәерле, әгәр хак сүзгә ышанучылардан булсагыз.

7|86|Мәэминнәренә куркытып Аллаһ юлыннан туктатыр өчен вә Аллаһуга ышанган кешеләренә аның юлыннан барырга ирек бирмәс өчен һәм ислам динен үзгәртеп бозар өчен һәрбер юл өстендә, ягъни мәселманнарның дини эшләре өстендә утырмагыз вә һәм Аллаһуның сезгә

биргән нигъмәтен, ярдәмен хәтерләгез! Бит әүвәлдә аз идегез, Аллаһ сезне күбәйтте, вә игътибар илә карагыз! Аллаһуга вә расүлгә карышып бозыклык кылучыларның ахыры ничек булды?

7|87|Шөгәеб әйтте: "Сезләрдән мин китергән Аллаһ хөкемнәренә ышанучы таифә вә ышанмаучы таифә булса, сез, ышанучылар, сабыр итеп түзегез, хәтта Аллаһ арабызда хөкем иткәнгәчә! Ул хакимнәрнең иң хәерлесе.

7|88|Шөгәеб кауменнән ышанмаучы тәкәбберләре әйтте: "Ий Шөгәеб үзеңне вә сиңа ияреп иман китергәннәрне шәһәребездән чыгарырбыз, яки безнең динебезгә кайтарылырсыз", – дип. Шөгәеб әйтте: "Без сезнең динегезне яратмасак та батыл динегезгә безне көчләп кайтарырсызмы? Юк кайтара алмассыз", – дип.

7|89|Шөгәеб әйтте: "Аллаһ, үзеңең рәхмәте белән безне сезнең батыл динегездән коткарганы соңында янә шул батыл дингә кайтыйкмы? Әгәр сезнең батыл динегезгә кире кайтсак, Аллаһуга әллә ниләрне ифтира кылган булырбыз, безгә сезнең батыл динегезгә кайтмак һич тә дәрәс булмас, мәгәр тәрбиячебез – Аллаһ теләсә генә, ләкин батыл дингә кайтуны Аллаһ, әлбәттә, теләми. Аллаһу тәгалә һәрнәрсәне белемә белән чорнап алды, без Аллаһуга тәвәккәл кылдык, сездән курыкмыйбыз. Ий Раббыбыз! Безнең белән кәйбер каумебез арасында булган хәлне хаклык белән хөкем ит! Син, әлбәттә, эшне

ачыклаучыларның хәерлесесең.

7|90|Шөгәеб кауменнән олугъ кәферләре әйттеләр: "Әгәр Шөгәебкә иярсәгез тәхкыйк шул сәгатәтә үк һәлак булырсыз", – дип. Ягъни ислам диненә керүдән үз каумнәрен үлем жәзасы белән куркытып тыйдылар.

7|91|Ул кәферләрнең башына зилзилә купты вә өйләреннән дә чыга алмыйча бөгелеп төшеп һәлак булдылар.

7|92|Шөгәебне ялганчы диюче кәферләр шәһәрләрендә гүя тормаган да кеби булдылар, Шөгәебне ялганчы диюче кәферләр һәлак булудылар.

7|93|Шөгәеб, әйтте: "Ий каумем! Мин сезгә Аллаһ хөкемнәрен ирештердем һәм сезне үгет-нәсыйхәт кылдым, инде мин Аллаһуга ышанмаган вә миңа дошман булган кәферләрнең һәлак булулары өчен ничек кайгырыйм?"

7|94|Шәһәрләргә һич пәйгамбәрләр жибермәдек, мәгәр жиберсәк тә инкяр иткәннәре өчен ул шәһәр кешеләрен бәла-каза белән мәбтәлә кылдык, шул эшебезне белсәләр, шаять Аллаһ хөкемнәрен инкяр итүдән туктарлар, түбәнчелек илә Аллаһуга кайтырлар.

7|95|Соңра авыр хәлләрен яхшы хәлгә алыштырдык, хәтта ки үзләре вә маллары күбәйде, ләкин янә шөкер итмәделәр вә әйттеләр: "Бәла-казаның ирешүе дә, шатлыкның ирешүе дә пәйгамбәрләргә каршылык күрсәткәннән түгел, бәлки табигать гадәтедер, ата-аналарыбызга да бәла-каза ирешкән", – дип, аларны кинәттән тоттык, сизмичә дә калдылар.

7|96|Әгәр шәһәр кешеләре иман китереп, Аллаһуга тәкъвалык кылсалар иде, әлбәттә, аларга җирдән вә күктән бәрәкәт ишекләрен ачар идек, ләкин Аллаһ хөкемнәрен ялган диделәр, аларны гәзаб белән тоттык кәферлекне кәсеб иткәннәре өчен.

7|97|Әйә имин булырлармы Аллаһ хөкемнәрен инкяр итүче шәһәрләр кешеләре йоклаган хәлләрендә безнең гәзабыбызның килүеннән?

7|98|Яки ул шәһәрләр кешеләре имин булырлармы аларга гәзабыбызның килүеннән көндез уен-көлкедә булган вакытларыңда?

7|99|Яки алар Аллаһуның хәйлә-мәкереннән имин булырлармы? һичбер инсафлы кеше Аллаһ мәкереннән курыкмыйча имин тормас, мәгәр һәлак буласы каумнәр генә Аллаһ мәкереннән курыкмыйча тыныч торырлар.

7|100|Халыклары һәлак булган җиргә соңыннан хужа булган кешеләргә Аллаһу тәгаләнең: "Әгәр теләсәк, гөнаһлары өчен һәлак итәрбез һәм күңелләрен мәһерләребез, аннары хак сүзне ишетми торган булырлар", – дигән хәбәре килмәдеме?

7|101|Ий Мухәммәд г-м! Ошбу үзебез һәлак иткән шәһәр хәбәрләрен сиңа сөйлибез. Тәхкыйк рәсүлләре аларга ачык дәлиләр вә моҗизалар белән килделәр, иман китерер булмадылар әүвәлдә Аллаһ аятьләрен ялган дигәннәре өчен. Әнә шулай Аллаһ кәферләрнең күңелләрен мәһерләр, һичнәрсә аңламаслар.

7|102|Ул кәферләрнең күбрәген гәһедле тапмадык, бәлки гәһедсез вә вәгдәсез таптык вә тәхкыйк аларның күбрәген камил фасыйклар таптык.

7|103|Вә югарыда сөйләнгән пәйгамбәрләрдән соң фиргаун белән аның олыларын хак дингә өндәр өчен хәзрәти Мусаны пәйгамбәр итеп жибердек аятьләребез вә моҗизаларыбыз белән, без жибергән нәрсәләргә золым кылдылар. Гыйбрәт күзе илә карагыз, бозыклык кылучыларның ахыры ничек булды?

7|104|Муса фиргаунга әйтте: "Ий фиргаун, мин барча галәмне тәрбияләүче Аллаһуның расүлемен.

7|105|Аллаһуга хак булмаган сүзне миңа әйтмәү тиешле, мәгәр хак сүзне әйтү миңа ваҗебдер. Раббыгыздан мин сезгә ачык моҗизалар китердем, ий фиргаун, минем белән

ягъкуб балаларын жибәргел!" (Фиргаун, Ягъкуб балаларын авыр эшләрдә эшләтеп, үзенә гыйбадәт кылдырып тота иде. Шуның өчен Муса аларны алып китәргә теләде).

7|106|Фиргаун әйтте: "Әгәр могжиза китергән булсаң, ул могжизаны хәзер күрсәт, күрик, әгәр мин пәйгамбәр дигән сүзендә дәрәс булсаң", – дип.

7|107|Муса таягын жиргә салды, шул вакыт таяк зур ала елан булды, барчасы качтылар. Фиргаун үтенгәч, Муса таягын тотты, янә таяк булды.

7|108|Янә Муса изүеннән кулын чыгарды, шул вакыт аның кулын кояш кеби ялтырый торган итеп күрделәр.

7|109|Фиргаун кауменәң олылары әйттеләр: "Тәхкыйк бу Муса бик оста сихерчедер", – дип.

7|110|"Сезне мысырдан куып чыгармакчы була, бу хакта нинди киңәш бирәсез", – диделәр.

7|111|Фиргаунга әйттеләр: "Муса белән кардәш һарунның эшләрен ашыктырма вә шәһәрләргә кешеләр жибәр, Муса янына жыелсыннар.

7|112|Сиңа һәр оста сихерчене китерерләр", – дип.

7|113|Сихерчеләр Фиргаунга жыелип килделәр вә әйттеләр: "Әгәр Мусаны жиңсәк, әлбәттә, безгә бәясә кирәк булыр", – дип.

7|114|Фиргаун әйтте: "Әгәр жиңсәгез, әлбәттә, сезгә бәясә булыр һәм, әлбәттә, минем якыннарымнан булырсыз", – дип.

7|115|Сихерчеләр әйттеләр: "Ий Муса, синме әүвәл таягыңны ташлайсың? Яки без әүвәл ташлайкмы?"

7|116|Муса әйтте: "Сез ташлагыз", ташлаганнары заманда кешеләрнең күзләрен сихерләделәр вә куркыттылар һәм көчләре житкәнчә олугъ сихерне күрсәттеләр, ташлаган таяк вә арканнары барчасы елан булып күренделәр.

7|117|Мусага: "Таягыңны жиргә ташла", – дип вәхий кылдык, Муса таягын ташлады исә, зур елан булып сихерчеләрнең елан булып күренгән таяк вә арканнарын йотып бетерде.

7|118|Хаклык өскә чыгып аларның сихергә таянып эшләгән ялган эшләре батыл булды – юкка чыкты.

7|119|Шул урында сихерчеләр жиңелделәр вә хур булып кайттылар.

7|120|Фиргауннең сихерчеләре Мусаның могжизасын күргәч, иман китерделәр һәм Аллахуга сәждәгә егылдылар.

7|121|"Бөтен галәмне тәрбия итүче Аллахуга иман китердек", – диделәр. (Фиргаун: "Миңа иман китердегезме", – дип сорады).

7|122|Сихерчеләр: "Муса вә һарунның Раббысына иман китердек", – диделәр.

7|123|Фиргаун әйтте: "Мин рәхсәт бирмичә Мусага иман китерәсезме? Тәхкыйк сез шәһәрдән хәйлә-мәкер корып килгәнсез, ул шәһәрдән халыкны чыгармакчыгыз өчен, бик тиз белерсез сезгә ни кылганымны".

7|124|"Әлбәттә, мин сезнең уң кул вә сул аякларыгызны, яки сул кул вә уң аякларыгызны кисәрмен, соңра барчагызны асармын".

7|125|Сихерчеләр әйттеләр: "Ассаң – асарсың, Аллахуга кайтабыз, синең асуыңнан курыкмыйбыз".

7|126|Ий Фиргаун! Син безне шелтә кылмыйсың, башка нәрсә өчен мәгәр шелтә кылсаң Раббыбыздан килгән аятьләргә иман китергәнәбез өчен генә. Ий Раббыбыз! Фиргаун кылган гәзабка чыдарга безгә сабырлык бир һәм безне мәселман булган хәлебездә үтер! (Фиргаун, иман китергән сихерчеләргә әйткәнчә гәзаблап үтерде. Карагыз! Иманнары нинди көчле булган Фиргаунның гәзаблап үтерүеннән һич курыкмаганнар, иманнарыннан кире дүнмәгәннәр).

7|127|Фиргаун кауменнән олылары әйттеләр: "Ий Фиргаун! Мусаны вә аның каумен жир өстендә бозыклык кылсыннар һәм сиңа вә сынымнарыңа гыйбадәт кылуны куйсыннар өчен аларны калдырасыңмы? Ягъни үтерергә кирәк", – диделәр. Фиргаун әйтте: тиздән кыз балаларын калдырып, ир балаларын үтерербез без, әлбәттә, алардан өстенбез, көчлебез", – дип.

7|128|Муса, үзенәң кауменә әйтте: "Аллаһудан ярдәм сорагыз һәм залимнәрнең золымына чыдагыз! Бит Жир Аллаху тәгаләнеке, ул Жиргә Үзе теләгән бәндәсен хужа кылыр, эшнең ахырындагы шатлык вә уңыш тәкъва мәминнәргә".

7|129|Муса кауменә әйтте: "Ий Муса! Без син килгәнче дә бу Фиргаун кауменнән күп золым күрдәк һәм син килгәч тә золым күрмәктәбез", – дип. Муса әйтте: "Раббыгызның сезнең дошманнарыгызны тиздән һәлак итмәклегә өметле һәм алар урынына сезне халифә итмәклегә, Аллах сезне күзәтер, ничек эш кылырсыз икән!"

7|130|Тәхкыйк Фиргаун каумен ачлык белән вә бакча җимешләрен уңышсыз итү белән бәләләндердек, вәгазъләнеп иман китерсеннәр өчен.

7|131|Әгәр аларга шатлык, байлык килсә: "Бу безгә тиешле, үзебезнең яхшылыгыбыздан килде, әгәр яманлык ирешсә бу яманлык, Муса белән аның иярченнәреннән", – дип

шомланырлар. Әгәһ булыгыз, аларның шомланулары Аллаһу хозурында, әмма аларга ирешкән яманлык үзләренәң кәсебе өчен Аллаһудан ирешә, ләкин күбесе Аллаһудан ирешә дип белмәсләр.

7|132|Фиргаун кауме кәферләр әйттеләр: "Безне сихерләр өчен берәр галәмәт китерсәң дә, без барыбер сиңа ышанучы кешеләр түгелбез".

7|133|Аларга су баскынын, саранча, бет, бакаларны һәм кан жибәрдек, боларны аерым-аерым ачык гәләмәтләр итеп жибәрдек. Бу гәләмәтләрне күргәннең соңында да тәкәбберләнеп, азган кәфер кауме булдылар.

7|134|Аларга Аллаһуның гәзабы килгәндә әйттеләр: "Ий Муса! Безнең өчен Раббыңа дога кыл, Ул сиңа дога кыл дип әмер иткәнә өчен! Әгәр безнең өстебездәге гәзабны жибәрә алсаң, әлбәттә, сиңа иман китерербез һәм Ягъкуб балаларын да сиңең белән, әлбәттә, жибәрербез", – дип.

7|135|Муса догасы аркасында алардан гәзабны алсак киләсе гәзаб вакытында, шул вакытта алар гәһедләрен сындыралар – сүзләрендә тормыйлар.

7|136|Аларны суга батырып алардан үчебезне алдык, аятьләребезне ялган диеп аннан гафил булганнары өчен, ягъни Ислам диненең хаклыгыннан да вә үзләренә киләчәк гәзабтан да гафилләр. (Фиргаун, Ягъкуб балаларына шәһәрдән чыгып китәргә рөхсәт бирмәгәч, Муса г-м Ягъкуб балалары белән төнлә шәһәрдән чыгып китәләр. Фиргаун сизеп артларыннан куа чыкты. Муса бер зур су буена килеп житкәч таягы белән суга сукты һәм суда 12 юл булды, шул юлдан чыктылар. Фиргаун атлы гәскәре белән килеп житеп, шул юллардан кергәннәр иде, су аларны кысып батырып һәлак итте).

7|137|Фиргаун заманасында загыйфь саналган Ягъкуб балаларын мәшрийк тарафында булган шам-шәрифкә вә мәгъриб тарафында Палестин жирләренә хужа кылдык, ул шәһәрләрне без бәрәкәтле кылдык һәм Ягъкуб балалары сабыр иткәннәре өчен аларга Аллаһ тарафыннан вәгъдә ителгән яхшы сүзләр вә ярдәм төмам булды. Фиргаун үзе вә кауме төзегән биналарны һәм күтәрәп ясаган бакчаларын һәлак иттек.

7|138|Ягъкуб балаларын дәръядән үткәрдек, дәръядән үтеп киткәч, сынымга табынучы каум янына бардылар һәм сынымнарга кызыктылар: "Ий Муса! Син дә безгә шундый сыным ясап бир", – диделәр. Муса әйтте: "Тәхкыйк сез бик надан каумсез, шунлыктан мәгънәсез сүзләренә сөйләсез".

7|139|Ий каумем! Аларның эшенә кызыкмагыз, Аллаһу тәгалә аларны сынымнары белән бергә һәлак итәчәк һәм аларның кылган гамәлләре һәммәсе батыл, яраксыз.

7|140|Янә әйтте: "Аллаһудан башканы сезнең Илаһ кылырга өстәрменме? Вә Ул сезне заманыгызда бөтен кешеләрдән артык кылды.

7|141|Ий Ягъкуб балалары! Без сезне Фиргаун кауменнән коткардык, алар сезне каты гәзаб белән гәзаб кылыр иделәр, кыз балаларыгызны калдырып, ир балаларыгызны үтерер иделәр. Ошбу эшләрдә Аллаһ тарафыннан олугъ бәла вә сынау бар сезнең өчен.

7|142|Мусаны тур тавында утыз кичә вә утыз көн тотмак белән вәгъдә кылдык, вә ул утыз көнне янә ун көн кушып төмам иттек, Раббысының вәгъдәсе кырык кичтә төмам булды. Муса, Тур тавына киткәндә кардәше һарунга әйтте: "Каумем арасында минем урынымда кал һәм аларның эшләрен төзек кыл вә бозыклык кылучылар юлына кермә!"

7|143|Муса вәгъдә кылынган урыныбызга килгәч, Раббысы аңа сөйләде, ягъни сөйләштеләр, Муса Аллаһуны күрергә теләп әйтте: "Ий Раббым! Миңа күрен, мин сиңа карыйм", – дип. Аллаһ әйтте: "Юк мине күрә алмассың, ләкин тауга карагыл, әгәр тау урынында тора алса, мине күрерсең". Мусаның Раббысы тауга һәйбәт нурын төшергәч, тауны кисәкләр кылды, вә Муса һушы китеп егылды, Муса гакылына килгәч әйтте: "Ий Раббым! Сине һәрбер кимчелектән пакъсең дип беләмен, сиңа тәүбә иттем вә мин өммәтем арасында иң әүвәлге мәэминмен".

7|144|Аллаһ, Мусага әйтте: "Ий Муса! Кешеләргә пәйгамбәр итеп жибәрербез вә үзем белән сөйләшергә сине ихтыяр кылдым. Без биргән китапны куәт белән тот, вә Без биргән нигъмәтләргә шөкер итүчеләрдән бул".

7|145|Мусага тәүрат такталарында һәрнәрсәне яздык, вәгазыне вә һәрнәрсә бәян иттек, аны ал куәт белән, һәм кауменә дә Тәүрат белән гамәл кылырга боер, Тәүратның күркәмрәк хөкемнәрен алсыннар! Мин сезгә тиздән күрсәтермен фасыклар йорты жәһәннәмне, Тәүрат хөкемнәрен бозып фәсыйк булмагыз!

7|146|Җир өстендә хаксыз тәкәбберләнеп йөрегән кешеләрне бик тиз аятьләребездән дүндерербез – хак сүзләрдән күңелләрен биздерербез! Әгәр алар могжизаларны күрсәләр – ышанмаслар, әгәр хак юлны күрсәләр, аны үзләренә юл итеп алмаслар, әгәр азгынлык, адашу юлын күрсәләр – аны үзләренә юл итеп алалар. Аларның шундый булуы ялганлап аятьләребезне инкяр кылганнары вә аятьләрнең хикмәтеннән гафил булганнары өчен.

7|147|Аятьләребезне вә ахирәткә бараачкаларын ялган диючеләрнең эше, гамәле жуелды – фәйдасы калмады. Аларга жәза булырмы? Әлбәттә, булыр кылган эшләре буенча гына.

7|148|Муса тауга киткәч, кауме алтын-көмештән бозау ясадылар, ул бозауның тавышы

бар иде, бозау шулай ясалган иде – аңарга жил кереп, эченнән тавыш чыга иде. Әйә алар күрмиләрме бозау алар белән сөйләшми һәм аларны туры юлга күндерергә дә көче житми. Гәжәб, һичнәрсәгә ярамаган нәрсәне Илаһ тоттылар һәм шуның өчен залим булдылар.

7|149|Аларның кулларына сугылгач һәм шиксез адашканлыкларын белгәч, әйттеләр: "Әгәр безгә Раббыбыз рәхмәт кылмаса һәм гөнаһларыбызны ярлыкамаса, әлбәттә, һәлак булучылардан булырбыз!"

7|150|Муса кауме янына ачу вә кайгы белән кайткач әйтте: "Мин киткәч нинди кабахәт эш эшләгәнсең! Раббыгызның эшендә ашыктыгызмы? Аллаһ вәгъдә кылган кырык көнне көтәргә күпсендегезме?" Вә ачуыннан кулындагы Тәүрат такталарын ташлады һәм кардәше һарун г-мнең сакалыннан тотып үзенә тартты. һарун әйтте: "Ий анам улы кардәшем! Тәхкыйк бу каум мине зәгыйфькә санады һәм бозау ясауларынан тыйганым өчен мине үтерә башладылар, минем өчен дошманнарны шатландырма вә мине залим каумнәр җәмләсеннән санама!"

7|151|Муса әйтте: "Я рабби! мине вә кардәшем һарунны ярлыка вә безне рәхмәтеңә кергез! Син рәхим кылучыларның иң рәхимлесесең!"

7|152|Бозауны Аллаһ тотучыларга дөньяда Аллаһуның ачуы вә хурлык иреште. Әнә шулай җәза кылачакбыз "Аллаһуның тиндәше бар", дип, ифтира кылучыларны.

7|153|Бозык эшләрне эшләүчеләр, тәүбә итеп гамәл кылу –ниятте белән коръәнгә иман китерсәләр, шуның соңында Раббың, әлбәттә, ярлыкаучы, рәхимле.

7|154|Мусаның ачуы басылгач, әүвәлдә атып ташлаган Тәүрат такталарын кулына алды. Ул Тәүратта Аллаһудан курыккан кешеләр өчен һидәяткә күнелү тәртипләре һәм Аллаһуның рәхмәте язылган иде.

7|155|Муса, тауга барганда кавеме эченнән җитмеш ирне үзе белән алды. Ул ирләрне зилзәлә тоткач, ягъни Аллаһуның тауга төшкән нуры белән көп үлгәч, Муса әйтте: "Ий Раббым! Әгәр ул ирләрне вә мине һәлак итәргә теләсәң, әлбәттә, аларның миңа юдаш булуларынан элек һәлак итәр идең. Я Рабби! Безләрдән гапылсызлар кылган эш өчен безне һәлак итәрсезме? Аларның Сине күрергә теләүләре Үзең теләгән бер фетнә сынаудыр, аның белән Үзең теләгән кешене адаштырырсың вә Үзең теләгән кешене һидәяткә салырсың. Син генә безнең ярдәмчебезсең, безне ярлыка вә рәхмәт кыл! Син ярлыкаучыларның иң хәерлесесең!"

7|156|Я Рабби! Безгә һидәятле күркәм тормышны нәсыйб ит! һәм ахирәттә күркәм тормышны бир! Тәхкыйк без Синең хөкемнәренә итагать иттек, туры юлыңа күнелдек! Аллаһу тагалә әйтте: "Үзем теләгән кешегә гәзабымны ирештерермен һәм рәхмәтем дә киндер, һәрнәрсәне сыйдырды. Ул рәхмәтебезне кәфердән вә Аллаһ хөкемнәрен бозудан сакланучы тәкъва кешеләргә бик тиз бирербез, ул тәкъва кешеләр зәкятләрен бирерләр һәм Безнең аятьләребезгә ышанырлар.

7|157|Укый-яза белмәгән рәсүлебез – Мухәммәд г-мгә ияргән кешеләргә рәхмәтебез ирешер, кулларындагы тәүрат, инжил китапларында рәсүлнең сыйфатлары язылганын табарлар, Мухәммәд г-м, аларны гөнаһлы эшләрдән тыяр вә саваплы эшләргә өндәр, яхшы-пакь нәрсәләргә аларга хәләл кылыр, зарарлы-пычрак нәрсәләргә аларга хәрәм кылыр, аларда булган авырлыкны вә диннәрендәге каты хөкемнәргә алардан бетерер, расүлгә ышанып, аны зурласалар вә аңа ярдәм итсәләр һәм ул китергән һидәят яктылыгы булган Коръән хөкемнәренә иярсәләр, алар – өстенлек табучылар.

7|158|Әйт: "Ий кешеләр! Тәхкыйк мин барчагызга – бөтен дөнья кешеләренә Аллаһудан жиберелгән рәсүлмен". Җир вә күкләр байлыгы Аллаһ мөлкә, Аллаһудан башка Илаһ һич юк, Ул тергезә вә үтерә, Аллаһуга һәм укый-яза белмәгән рәсүленә ышаныгыз! Ул – расүл, Аллаһуга вә аның сүзләренә ышана, аңа ияреgez, шаять туры юлга күнәрсез!

7|159|Муса кауменнән бер җәмәгать бар, алар кешеләрне хак дингә өндәрләр һәм хаклык белән гаделлек кылырлар.

7|160|Без ягыкуб балаларын уника кабиләгә бүлдек вә Мусаның кауме су сораганда Без Мусага вәхий кылдык: "Таягың белән ташка сук", ул таштан уника чишмә акты, тәхкыйк һәр кабилә үзенә чишмәсен белде вә аларны кояш кыздырмасын өчен болыт белән күлгәләдек һәм ширбәт илә кош итен индердек вә: "Ашагыз без биргән яхшы ризыклардан", – дидек. Алар безгә золым кылмадылар, ләкин ризыклар хакында Аллаһ хөкемнә хиянәт итеп, үзләренә золым иттеләр.

7|161|Янә хәтерләgez шуны! Аларга әйтелде: "Ошбу шәһәрдә торыгыз һәм ул шәһәрдә теләгәнегезчә ашагыз вә: "Я Рабби, хаталарыбызны ярлыка", – дип әйтеgez, вә шәһәр капкасыннан кергәндә түбәнчелек белән кереgez!" шулай булсагыз, хаталарыгызны ярлыкарбыз, изгелек кылучыларга нигъмәтләребезне арттырып бирербез.

7|162|Аларның залимнәр алыштырды шәһәргә кергәндә әйтер өчен Аллаһ өйрәткән сүзне башка сүзгә. Золым итүләре сәбәпле без аларга күктән гәзаб жибердек.

7|163|Ий Мухәммәд г-м! Дәрәя буена утырган авыл халкының хәленнән сорагыл! Алар

шимбә көн Аллаһ хөкемен боздылар, балыклар шимбә көн яр буена килеп суның өстенә чыгар иделәр, әмма башка көнне су өстенә чыкмас иделәр. (Яһүдләр, гыйбадәт өчен вә бәйрәм итәр өчен үзбелдекләре белән жомга көн урнына шимбә көнне билгеләделәр. Шул сәбәпле Аллаһ аларга шимбә көнне гыйбадәтне генә фарыз итеп дөнья эшен вә балык тотуны хәрәм кылды. Алар шимбә көнне су өстенә чыккан балыкларны елымнар белән чорнап куеп, икенче көнне ала торган булганнар. Бу эшләре аларның Аллаһуга каршы хәйлә-мәкерләре иде). Бозыклык кылучы фәсыйкларны әнә шулай сыныйбыз.

7|164|Шимбә көн балык тотарга катнашмаган бер таифә, балык тотучыларга каршылык күрсәткән кешеләргә әйтте: "Аллаһ һәлак итәчәк яки каты гәзаб кылачык каумне нигә вәгәзһылисез?" Вәгәзһәүчеләр әйттеләр: "Раббыгызга гозер күрсәтер өчен вәгәзһылибез, бәлки вәгазһәләнеп, шимбә көн балык тотудан туктарлар".

7|165|Ишеткән вәгазһәне онытып, яки инкяр итеп, залимнәр шимбә көнне балык тоткан чакларында балык тотудан тыеп, вәгазһ сөйләүчеләрне коткардык, балык тотучы залимнәрне каты гәзаб белән тоттык Аллаһуга каршы бозыклык кылганнары өчен.

7|166|Тыелган эштән тыелудан тәкәбберләнгән чакларында Без аларга әйттек: "Хур булганыгыз хәлдә маймыл булыгыз!" Маймыл булдылар.

7|167|Янә хәтерләгез, Раббыгыз әйтте: "Ягъкуб балалары өстенә кыямәт көненә чаклы каты гәзаб кылучыны, әлбәттә, жиберербез, тәхкыйк Раббың тиз үч алучы вә тәүбә итүчегә рәхимле вә ярлыкаучы".

7|168|Без аларны күп фиркаләргә бүлдек, алар арасында изгеләре бар, ягъни ислам динен кабул итүчеләре һәм башкачалары да бар, ягъни залимнәре. Без аларга күп нигъмәтләр, күп яхшылыктар вә күп яманлыктар, гәзаблар бирдек, шаять кәфердән иманга кайтырлар дип.

7|169|Әүвәлге яһүдләр урынына икенче төрле яһүдләр калды, алар Тәүратка ия булдылар вә Тәүрат хөкемнәрен дөнья малына алыштырдылар вә риба, ришвәт алдылар, әгәр аларга әүвәлдә алган маллары кеби мал килсә, әле дә аны алырлар, ягъни мал өчен Тәүрат хөкемнәрен үзгәртәләр һәм: "Безнең гәнаһларыбыз ярлыканыр, чөнки безнең иманыбыз бар", – диләр. Әйә алардан гәһед алынмадымы: "Аллаһуга хак сүзне генә сөйләргә", – дип? Вә Тәүрат хөкемнәрендә өйрәнделәр бит, Аллаһуга мәхлукны тиңләштерүдән һәм гәнаһлардан сакланучы тәквә кешеләр өчен хәерледер. Шуны яхшы аңламыйсызмы?

7|170|Аллаһ – китабы Коръән хөкемнәренә нык ябышып, намазларын вакытында үтәгән мәэминнәр һидәятләләр бит. Без төзәлүче вә төзәтүче яхшы кешеләрнең изгелекләрен, әлбәттә, юк итмибез.

7|171|Шуны да хәтерләгез! Без тауны урыныннан сөрәп яһүдләр өстенә күтәрдек, гүя алар өстендә болыт булып торды, әгәр Тәүрат белән гамәл кылырга ризалык белдермәсәләр, тауның өсләренә төшәчәген белделәр. Тәүратны куәт белән тотыгыз вә аның белән ныклап гамәл кылыгыз һәм Тәүратта булган Аллаһ хөкемнәрен кешеләргә ирештерегез кәфердән вә гәнаһлардан сакланмакчыгыз өчен!

7|172|Янә хәтерләгез, Раббың Адәм балаларының аркасынан балаларын алды, ягъни һәрбер бала атасының арка суыннан дөньяга килделәр вә бу эшкә үзләрен шаһит итте һәм әйтте: "Әйә Мин түгелме сезнең Раббыгыз?" Кешеләрнең рухлары әйтте: "Бәлки, әлбәттә, безнең Раббыбыз Синсең" вә сезнең, бу сүзегезгә шаһит булдык һәм "Раббыбыз хакында ничнәрсә белмәдек – гафил булдық", дип, кыямәт көнендә әйтмәвегез өчен Коръән белән хәтерегезгә төшердек.

7|173|Яки тәхкыйк бездән әүвәл аталарыбыз мәшрик булдылар, без аларның балалары булып, алардан соң алар юлыннан йөредек. Әйә Син безне аталарыбызның батыл-ялган гамәлләре өчен һәлак итәсәңме, дип, кыямәт көнендә әйтмәвегез өчен Коръән белән сезгә барын да төшендердек.

7|174|Әнә шулай аятьләрне ачык аңлатып бәян кылырбыз, шаять кешеләр азгынлык эшләрен, адашу юлларын ташлап Аллаһуга вә Коръән юлына кайтырлар!

7|175|Кешеләргә без Аңа аятьләр биргән бер кешенең хәбәрен укы! Ул кеше без биргән аятьләрдән аерылды вә шайтан аны үзенә ияртте, залим һәм азгыннарда булып китте.

7|176|Әгәр теләгән булсак, ул кешене биргән аятьләребез белән бөек дәрәжәгә күтәрер идек, ләкин ул дөньяга бирелде һәм нәфесенә иярде, аның мисалы эт кеби ки, этне орышсаң да, орышмасаң да телен салындырыр. Ошбу мисал: "Безнең аятьләребезне ялган диючеләрнең, ягъни Коръән белән вәгазһләnmәүче вә аның белән гамәл кылмаучы кешеләрнең, мисалы. Коръәндәге хәбәрләргә сөйлә, шаять фикерләп аңларлар.

7|177|Аятьләребезне ялган диюче кешеләрнең мисалы нинди яман мисал: "Эт кебиләр", – диелде. Хакны инкяр итүләре белән үзләренә-үзләре золым кылыр булдылар.

7|178|Аллаһу тәгалә кемне туры юлга салса, ул кеше, әлбәттә, туры юлдадыр. Ул кемне адаштырса, ул адаштырган кешеләр һәлак булучылар.

7|179|Тәхкыйк кешеләрдән вә женнәрдән күпләрне жәһәннәм өчен бар иттек, аларның гакиллаһы бар, ләкин хакны аңламыйлар, аларның күзләре бар, ләкин гыйбрәтләренә

quran-tatar

күрмиләр, аларның колаклары бар, ләкин Аллах сүзләрен ишетмиләр, алар хайван кебиләр, бәлки хайваннарга караганда да, файда белән зарарны аера алмауда гакилсызраклар, чөнки бер хайван да утка керми, ә динсез кешеләр утка керергә хәзерләнеләр. Алар камил гафилләр, үз киләчәкләрен һич тә уйлап карамыйлар.

7|180|Аллаһуның күркәм исемнәре бар, шул исемнәр белән дога кылыгыз! Әмма Аллаһуга тиешсез исем бирүчеләрдән качыгыз! Аллаһуга тиешсез исем биргәннәре өчен җәза кылынырлар.

7|181|Без бар кылган кешеләрдән бер җәмәгать бардыр ки, кешеләрне Коръән белән гамәл кылырга чакырырлар һәм үзләре дәрәслек белән Коръән өйрәткәнчә гамәл кылырлар.

7|182|Аятләребезне ялган диюче кешеләрне акырындык илә Гәзабка тартырбыз, үзләре белмәгән яктан.

7|183|Вә аларга миһләт – берәз вакыт бирербез, алар исә алданып һаман гәһәтә булырлар, бит Минем тотмагым мәхкәм вә тазадыр.

7|184|Әйә алар фикерләп, уйлап карамыйлармы? Үзләренә юлдашлары Мухәммәд г-м диваналык юктыкны? Ул Аллаһу карышканнарны җәһәннәм Гәзабы белән куркытучы гына, ә дингә көчләүче түгел.

7|185|Әйә ул кәферләр жир вә күкләренә төзәлешенә игътибар илә карамыйлармы? Әгәр фәһемләп карасалар, әлбәттә, аларны төзүче Аллаһуны белер иделәр вә жирдәгә төзәлешләргә дә карамыйлармы? Вә әхәлләре ихтимал бик якындыр, аңа да карамыйлармы? Инде Коръәнгә иман китермәсәләр нәрсәгә иман китерерләр?

7|186|Аллаһ, бер кешене адашу юлына салса, аны туры юлга салучы булмас, Аллаһ аларны азгынлыкларында калдырыр, ни дә эшли алмыйча хәйран булып йөрерләр.

7|187|Ий Мухәммәд г-м! Синнән "кыямәт көне кайчан була", дип сорыйлар. Әйт: "Кыямәтнең кайчан булачагын фәкәт Аллаһ үзе генә белә, кыямәтнең вакытын фәһ итәргә Аллаһудан башка һичбер затның көче җитмәс". Жир вә күкләр мәхлукларына аны белмәк бик авыр, кыямәт сезгә аңсыздан – кинәттән килер. Гүя син кыямәттән хәбәрдар, аны синнән күп сорыйлар. Әйт: "Кыямәт вакытын белмәк Аллаһуга хастыр, ләкин Аллаһуга хас икәнән күп кешеләр белмиләр".

7|188|Әйт: "Мин үземә фәйданы да вә зарарны да китерүче түгелмен, ул Аллаһ эшедер, ул нәрсә теләсә – миңа шул ирешер. Әгәр Мин яшерендәгә фәйдаларны белә торган булсам, әлбәттә, үземә күп фәйдаларны булдырыр идем һәм Миңа һичбер зарар ирешмәс иде. Бит Мин – фәкәт кәферләргә җәһәннәм белән куркытучы вә мәэминнәргә җәннәт белән сәендерүчемен".

7|189|Сезне бер Адәм г-мнән халык кылучы вә Адәмнең сул кабыргасыннан хатыны һаваны бар итүче Аллаһ, ул һава илә Адәмнең күңеле карар тапсын өчен. Кайчан Адәм һавага якынлык кылды исә, һава җиңел йөклә булды, һава ул йөк белән һич вакытлар үткәрдә, йөге авырайгач Адәм вә һава икәүләп тәрбиячеләре булган Аллаһуга дога кылдылар: "Ий Раббыбыз, әгәр безгә бер яхшы бала бирсәң, әлбәттә, шөкер итүчеләрдән булыр идек".

7|190|Аллаһу тәгалә аларга яхшы бала биргәч, аларга бирелгән балада Аллаһуга бернәрсәне шәрик кылдылар, ягъни шайтан коткысы белән баланың исемен Гәбдүл-хәрис куштылар, шайтан колы дигән сүз. Аллаһу тәгалә мәшриклар кылган ширекләрдән пакь.

7|191|Ул мәшриклар, һичнәрсәне бар итәргә көче җитмәгән нәрсәләргә Аллаһуга тиң кылалармы? Бәлки ул нәрсәләр үзләре халык кылынганнар.

7|192|Вә ул нәрсәләр мәшрикләргә ярдәм бирергә кадир түгелләр вә ул нәрсәләр үзләренә дә ярдәм кыла алмаслар.

7|193|Әгәр мәшрикларне һидият – туры юлга өндәсәгез, алар сезгә һич иярмәсләр, сезгә барыбердер, аларны һидәяткә өндәсәгез дә, яки дәммиһә тик торсагыз да сезгә иярмәсләр.

7|194|Ий мәшриклар, тәхкыйк Аллаһудан башка сез гыйбадәт кыла торган сынымнар, сезнең кебек үк мәхлуклардыр, ул сынымнарыгыздан дога кылып сорагыз, сораганыгызны бирсеннәр! Әгәр аларны Илаһә тотуда эшегез дәрәс булса.

7|195|Әйә ул сынымнарның йөрергә аяклары бармы? Тотарга куллары бармы? Күрергә күзләре бармы? һәм иштергә колаклары бармы? Әлбәттә, берсе дә юк. Әйт: "Үзегезнең Аллаһуга тиңләштергән сынымнарыгызны чакырыгыз, аннары миңа һич миһләт – вакыт бирмиһә хәйлә-мәкерләрегезне кылыгыз".

7|196|Тәхкыйк минем ярдәмчә миңа Коръән индерүче Аллаһу тәгалә. Вә Ул – Аллаһ, изге яхшы бәндәләрен саклар.

7|197|Аллаһудан башка сез гыйбадәт кыла торган сынымнар сезгә ярдәм итәргә кадир түгелләр һәм үзләренә дә ярдәм итә алмаслар.

7|198|Әгәр мәшрикларне Коръән юлына чакырсагыз, аны ишетмәсләр. Вә күрерсез, алар сиңа карарлар, ләкин хакны күрмәсләр.

7|199|Ий Мухәммәд! Синең эшең гафу сораучыларны гафу итү булсын вә яхшылыкка өндәү булсын! һәм хакны аңламаучы җаһилләрдән-наданнардан кисел, алар белән булышма!

7|200|Әгәр Аллаһ кушкан эшләрден сине туктатыр өчен сиңа шайтанның вәсвәсә-низагы килсә, Аллаһуга сыгын! Шиксез, Аллаһ һәрнәрсәне ишетүче вә белүче.

7|201|Әгәр тәквә мәэминнәргә шайтаннан вәсвәсә ирешсә, шул вакыт ярдәм сорап Аллаһуны зекер итәрләр, шундый хәлдә басыйрәт илә, ягъни күрәп, беләп эш кылырлар.

7|202|Шайтаннар, наданнарны азгынлыкка өндәделәр соңра өндәүләрендә һич кимчеләк кылмыйлар.

7|203|Ий Мухәммәд г-м! Әгәр син аларга вәхий белән аять китермәсәң, мәшрикләр әйтәләр: "Үз күңеленнән чыгарып бир, бит башка вакытларда шулай кыласың". Син аларга әйт: "Раббымнан миңа иңдерелгән Коръәнгә генә иярәмен. Бу Коръән Раббыбыздан килгән басыйрәт-гакылга күз вә ышанучы каумнәр өчен һидәят һәм рәхмәт".

7|204|Коръән укылганда яки Коръәннән вәгазь сөйләнгәндә ихлас тыңлагыз, сүз сөйләмичә, эш эшләмичә тик торыгыз! Шулай итсәгез, шаять, рәхмәт кылынырсыз.

7|205|Эчәңнән генә Раббыңны зекер ит түбәнчеләк вә курку илә һәм сөйләшүдә кычкырудан түбәнрәк тавыш белән зекер ит, иртәләрдә вә кичләрдә гафилләрдән булма!

7|206|Тәхкыйк Раббың хозурында булган фәрештәләр Аллаһуга гыйбадәт кылырга зурланмыйлар вә Аллаһуны мактап тәсбиһләр әйтәләр һәм Аллаһуга сәждә кылалар.

8|1|Ий Мухәммәд г-м! Синнән хәрби-табыш малы хакында сорыйлар. (Бәдер сугышында мәселманнар жиңеп, кәферләр кача башлагач, мәселманнардан бер таифә кәферләрне куа китте, бер таифә расүл г-мне саклап калды, бер таифә табыш алу белән мәшгуль булды. Соңра бар да бер урынга жыелгач, мал хакында низаглаштылар. Бу аять шул хакта инде). Әйт: "Табыш малы Аллаһуга вә рәсүлгәдер, ягъни кайда куя алар ихтиярында". Мал хакында низагълашудан Аллаһудан куркыгыз вә арагызны төзәтегез һәм Аллаһуга вә Аның рәсүленә итагать итегез! Әгәр хак мәэмин булсагыз.

8|2|Хак мәэминнәр әнә шулардыр: кайчан Аллаһ зекер ителсә, күңелләре йомшарып, Аллаһудан куркырлар вә һәркайчан аларга Аллаһуның аятьләре укылса, ул аятьләр аларның иманнарын арттырыр һәм алар һәрвакыт Аллаһуга тәвәккәл кылырлар.

8|3|Ул – мәэминнәр, намазларын вакытында торгызырлар вә Без биргән малдан мохтажларга садака бирерләр.

8|4|Алар хак мәэминнәр. Аларга Раббылары хозурында дәрәжәләр вә ярлыкамак һәм жәннәт нигъмәтләре бардыр.

8|5|Расүл г-м табыш малын бүлөп биргәч, бәгъзе мәселманнар риза булмадылар. Синең мал бүлүенә мөкрүһ күрүләре Раббың сине бәдер сугышына чыгаруны мөкрүһ күрүләре кебидер. Тәхкыйк мәэминнәрдән бер жәмәгать сугышка чыгуны мөкрүһ күрделәр.

8|6|Хак булган эштә синең белән низаглашалар, аларга мәсьәлә ачыкланганнан соң аларның сугышны мөкрүһ күрүләре – гүя аларны туп-туры күренеп торган үлемгә алып баралар.

8|7|Хәтерләгез, Аллаһ сезгә ике таифәнең берсен вәгъдә кылганыны, ягъни берсе кораллы таифә вә берсе коралсыз кәрван таифәседер. Сөз коралсыз булган кәрван таифәсенең сезгә булуын телисез. Аллаһ үзенең аятьләре белән хак исламны ачмакны вә исламның өскә чыгуын тели, дәхи сезнең кораллы кәферләрне жиңүегез белән аларны бетерергә тели.

8|8|Хакның-хаклыгын ачыклар өчен вә ялганның-ялганлыгын ачыклар өчен кәферләргә каршы сугышны фарыз кылды, гәрчә кәферләр мөкрүһ күрсәләр дә.

8|9|Сугышка кәргәндә, Раббыгыздан ярдәм сораган вакытыгызда Аллаһ догагызны кабул итте һәм әйтте: "Тәхкыйк мин сезгә алны-артны барып тоташучы мең фәрештә белән ярдәм итчәкмен", – дип.

8|10|Аллаһу тәгаләнең ул фәрештәләренә иңдермәгә мәэминнәргә бәшарәт өчендер һәм күңелләрегез карар тапсын өчен. Ягъни гайрәтләре вә батырлыклары артсын өчен. Ярдем һичкайдан, һичкемнән юк, мәгәр Аллаһудан гынадыр. Шиксез Аллаһ кодрәт вә хикмәт иясә.

8|11|Сугыш сәфәрегездә Аллаһ үз рәхмәтеннән сезгә йокы салды, тынычланып йоклап куәт алдыгыз вә сезгә күктән яңгыр яудырыр пакъләнүегез өчен, юнып рәхәтләндегез вә ул яңгыр белән күңелегездән шайтан вәсвәсәсен китәрер өчен, чөнки шайтан: "Үзегез Аллаһуның сөекле бәндәсебез дип әйтәсез, хәлбуки үзегез сулы урында да була алмадыгыз", – дип вәсвәсә кылган иде. Яңгыр яугач мәселманнар суга туендылар да шайтанның вәсвәсәсе юк булды. Дәхи ул яңгыр белән үзенең сезгә ярдәм бирәчәгенә ышануыгызны күңелләрегездә мәхкәм кылыр өчен, вә яңгыр белән аякларыгызны комлы жиргә куәтле кылыр өчен. Чөнки комлы жир, яңгыр яуса, такталанып ката.

8|12|Раббың фәрештәләргә вәхий кылганда әйтер: "Тәхкыйк мин мәэминнәрне сезнең белән куәтләрмен, мәэминнәрне мәхкәмлеккә беркетегез, жиңчәкләрен белсеннәр. Кәферләрнең күңеленә бик тиз курку салырман, ий мәэминнәр! Сугышта кәферләрнең муенына һәм һәр буыннарына сугыгыз!"

8|13|Бу жәза аларга Аллаһуга вә Аның рәсүленә каты каршылык күрсәткәннәре өчендер. Бер мән Аллаһуга вә Аның рәсүленә каршылык кылса, әлбәттә, Аллаһ үч алуда каты

Гәзаблыдыр.

8|14|Ий мөшриклар, үтерелмәк сезгә жәзадыр, ул Гәзабны татыгыз! Ул гына түгел, ахирәттә мөшрикләргә ут Гәзабе булачак.

8|15|Ий мәэминнәр! Әгәр кәферләргә юлыксагыз, алардан куркып артка таба качмагыз!

8|16|Кем дә булса ул көндә кәферләрдән куркып артка таба качса, качкан вакытында кире әйләнеп сугышка катнашу нияте булмаса, яки башка мөселманнар гаскәренә кушылып сугышу нияте булмаса, тәхкыйк ул кеше үзенә Аллаһуның ачуын лязем итте вә аның урыны жәһәннәм, нинди яман урындыр. (Бәдер сугышы башланганда Мухәммәд г-м, мөшрикләргә каршы бер уч туфрак атты, шуның белән мөшрикләрнең күрүләре вә гайрәтләре зәгыйфьләнде. Мөселманнар гайрәт белән сугышып житмеш мөшрикне үтерделәр, житмешне әсиргә алдылар. Мин фәлән хәтле үтердем, мин фәлән хәтле әсиргә алдым дип мактанып кайткан чакларында Аллаһу тәгалә әйтте:

8|17|"Аларны сез үтермәдегез, ләкин Аллаһ үтерде, туфрак аткан чакта син атмадың, ләкин Аллаһ атты". Аллаһуның туфрак атмак изгелеге вә ярдәме белән мөселманнарны сынамак өчен булды, бит Аллаһ сезнең догагызны ишетүче вә ничек эшләргә икәнне белүче.

8|18|Аллаһуның сезгә ярдәме кәферләргә һәлакәттер! Әлбәттә, Аллаһ кәферләрнең хәйлә-мәкерләрен жимерүче.

8|19|Ий мөшриклар! "Я Аллаһ кайсы таифә сиңа сөекле булса, шул таифәгә ярдәм бир", – дип соравыгызга мөселманнарның сезне жиңүе җавап булды. Әгәр пәйгамбәргә каршы сугышудан туктасагыз, үзегезгә хәерледер. Әгәр кайтып сугышсагыз – без дә сугышабыз. Жәмәгәтегез ни чаклы күп булса да сезгә нич файда бирмәс, чөнки Аллаһ мәэминнәр беләндер.

8|20|Ий мәэминнәр! Аллаһуга вә Аның рәсүленә итагать итегез! Вә Аллаһ әмерләреннән баш тартмагыз – качмагыз! Чөнки Аллаһ хөкемнәрен ишетеп торасыз.

8|21|Монафиклар кеби булмагыз ки, алар Коръән сүзләрен ишетәбез диләр, ләкин үзләре ишеткәч, Коръән сүзләрен-хөкемнәрен кабул итмиләр.

8|22|Тәхкыйк Аллаһ хозурында хайваннарның явызрагы: хакны сөйләргә телсез, хак сүзне иштергә колаксыз булган һичнәрсә аңламый торган кешеләрдер.

8|23|Әгәр Аллаһ аларда яхшылык барлыгын белсә, ягъни аларның күңелендә яхшы ният булса, әлбәттә, аларга хак сүзне ишеттереп аңлатыр иде, күңелләрендә яхшы ният булмагач, Аллаһ аларга хак сүзләрен ишеттерсә дә, аны аңлаудан һәм кабул итүдән баш тартып качачаклар.

8|24|Ий мәэминнәр! Аллаһ вә расул сүзләрен кабул итегез, кайчан күңелләрегезне тергезүче Коръәнгә чакырсалар! Вә яхшы белегез, Аллаһ ир белән күңеле арасындадыр, ягъни кешенең күңелендәге ниятенә вә игътикаденә карата эш йөртер. Вә яхшы белегез, хөкем ителер өчен кайтмак Аңадыр. Бу аяттән мәгълүм булды ки, Коръән тәрбиясеннән башка кешенең күңеле мәеттер. Күңеленең мәет булуын теләмәгән кеше Коръән белән тәрбияләнсен һәм аның белән гамәл кылсын!

8|25|Зарары фетнәне булдыручыга гына булмыйча, бәлки зарары барыгызга да була торган фетнәне булдырудан саклангыз! Белегез ки, әгәр Аның боерыкларын үтәмәсәгез, әлбәттә, Аллаһ каты Гәзаб белән үч алучыдыр.

8|26|Мәккә мөшрикләре арасында яшәгән вакытыгызда аз булуыгыз сәбәпле көчсез идегез, шуны хәтерләгез! Аңсыздан килеп басарлар, алып китәрләр дип куркадыр идегез, Аллаһ сезне Мәдинә шәһәренә күчәрдә дә ярдәме белән куәтләде һәм пакь ризыклар белән сезне ризыкландырды, шаять шөкер итәрсез.

8|27|Ий мәэминнәр! Аллаһуга вә расулгә хыянәт итмәгез һәм үзара әманәтләрегезгә дә хыянәт итмәгез, вәхәлән ки, аның хыянәт икәнне үзегез беләсез.

8|28|Янә белегез, малларыгыз вә балаларыгыз фетнәдер, әмма Аллаһ юлында булганнарга Аллаһ хозурында олуг нигъмәтләр бар, малларыгызны вә көчләрегезне Аллаһ юлына тотыгыз! Вә балаларыгызга дини тәрбия бирегез, ләкин аларга серләрегезне сөйләмәгез.

8|29|Ий мәэминнәр! Әгәр Аллаһудан куркып Аның хөкемнәрен бозудан саклансагыз, Аллаһ сезгә хак белән батыл арасын аера белмәкне бирер вә гөнаһларыгызны жуяр вә сезне ярлыкар. Бит Аллаһ олуг юмартлык иясә.

8|30|Ий Мухәммәд г-м! Мәккә кәферләре сиңа хәйлә-мәкер кылган вакытларын хәтерлә! Алар жыелып киңәш иттеләр: "Мухәммәдне гомерлеккә тәрмәгә бикләргә кирәк, йә шәһәрдән куарга кирәк, яки үтерергә кирәк", – дип. Соңра үтерергә дигән киңәшне кабул итеп, унике кабиләдән берәр кеше хәзерләп, төнлә үтермәкче булдылар. Расул г-м, Әбүбәкер белән икесе шул төнне Мәккәдән чыгып тау тишегенә кереп качалар. Шулай итеп алар мәкерлек кылалар, Аллаһ аларга каршы көчле мәкерлек кылыр. Бит Аллаһ мәкер кылучыларның хәерлесе вә көчлерәге.

8|31|Аларга аятләребез укылса әйтәләр: "Тәхкыйк ишеттек, әгәр теләсәк без дә мондый аятләрне укыр идек. Сез укыган аятләр – әүвәлгеләрдән калган әкияттән башка

ничнәрсә түгелдер", – дип.

8|32|Янә хәтердә алар әйттеләр: "Ий Аллах! Бу коръән чыннан да синнән индерелгән булса, безнең өстебезгә күктән таш яудыр яки безгә рәнжеткүче ғәзаб жибер", – дип.

8|33|Аллаһ аларны ғәзаб кылмас син алар эчендә булган вакытта һәм дә тәүбә итеп гафу сорасалар да ғәзаб кылмас иде.

8|34|Инде аларны ғәзаб кылудан Аллаһуны нәрсә тыяр? Чөнки алар мәэминнәрне Кәғъбәтулладан тыялар үзләре Кәғъбәгә лаек булмадылар, ул Кәғъбәгә тәкъва мәэминнәр генә лаектыр, ләкин күпләре белмиләр.

8|35|Аларның Кәғъбә янында үтәгән намаз–гыйбадәт дигәннәре ничнәрсә булмады, мәгәр сызгырмак вә кул чапмак булды. Татыгыз ғәзабны коръән юлына кермичә кәфер булганыгыз өчен.

8|36|Кәферләр мал биреп кешеләрне Аллах юлыннан тыялар, диннән тыяр өчен малларын бирерләр, соңра ул маллары үзләренә хәсрәт булыр, аннары җиңелерләр. Аннары кәферләр җәһәннәмгә барыр өчен кубарылырлар.

8|37|Вә Аллах нәжес кәферләрне пакь мәэминнәрдән аерыр өчен һәм бәғъзе нәжес кәферләрне бәғъзе нәжес мәшрикләргә кушар өчен, яки бер пычрак нәрсәне икенче пычрак нәрсәгә кушар өчен коръәнне индерде, сугышны фарыз итте һәм мәселманнарга ярдәм бирде. Кәферләр бөтен пычракны җыеп үзләштерделәр, шуның өчен алар җәһәннәмлек вә алар һәлак булучылар.

8|38|Кәферләргә әйт: "Әгәр алар кәферлектән вә сугыштан туктап һәм тәүбә итеп исламны кабул итсәләр үткәндәге гөнаһлары гафу ителер, әгәр мәселманнар белән сугышу өчен кире сугышка кайтсалар яки кәферлекләрендә калсалар, тәхкыйк андый кәферләрне Аллах тәгаләнең һәлак итүе булып үтте.

8|39|Ий мәэминнәр, кәферләр белән сугышыгыз, хәтта фетнә беткәнче вә диннең барчасы Аллах дине генә булганчы! Әгәр кәфердән иманга кайтсалар, Аллах аларның эшләрен күрүчедер.

8|40|Әгәр алар иманнан баш тартсалар, белегез, ий мәэминнәр, тәхкыйк Аллах сезнең саклаучы хужагыздыр, алардан нич курыкмагыз! Ул – Аллах ни көчле вә ни камил саклаучы.

8|41|Вә белегез сугышта ганимәт алган нәрсәгезнең биштән берсе Аллахуга вә Аның рәсүленәдер, калган дүрт өлеше расүлгә якынлыгы булган кешеләргә, ятимнәргә, мескеннәргә вә мәсафирләргә бирелер, әгәр Аллахуга һәм бәдер сугышында хак белән батыл аерылган көндә индерелгән аятьләргә ышансагыз, ул көндә мәшриклар гаскәре белән мәэминнәр гаскәре бер-берсенә каршы юлыктылар. Аллах һәрнәрсәгә кадир.

8|42|Менә сез чокырның Мәдинәгә якын тарафында булдыгыз, әмма кәферләр чокырның Мәккә тарафында булдылар, кәрван сездән түбән иде. Әгәр сугышка чыгу өчен алдан вәгъдә куешкан булсагыз, әлбәттә, вәгъдәләрегезне үтәүдә төрлечә булыр идегез, ләкин вәгъдә куешмасагыз да Аллах сезне сугышка җыйды, әүвәлдә тәкьдир кылынган эшне тәмам итмәк өчен, һәлак булган кешеләрнең һәлакәте – ачык аңлатканнан соң гына булсын өчен һәм иман белән терелгән кешенең терелүе дә – ачык аңлатканнан соң гына булсын өчен. Шиксез, Аллах сезнең сүзләрегезне ишетүче һәм әхвәлләрегезне белүче.

8|43|Аллаһ сиңа төш күрсәткәндә кәферләрне аз итеп күрсәтте, әгәр алар сиңа күп итеп күрсәтсә, әлбәттә, куркар идегез вә үзара низаглашыр идегез, ләкин Аллах сезне бәдер сугышында низаг фетнәсеннән сәламәт кылды. Тәхкыйк Аллах күңелдәге нәрсәләргә белүче, арагызда низаг булмасын өчен кәферләрне сезгә аз күрсәтте.

8|44|Янә кәферләр белән очрашкан көнегездә Аллах аларны сезгә бик аз итеп күрсәтте, тәкәбберләнеп килсеннәр өчен сезне дә кәферләргә аз күрсәтте. Аллах мәэминнәргә ярдәм бирелсен дип, электән кылган хөкемене тәмам итәр өчен шулай кылды. Эшләренең барчасы Аллахуга кайтыр.

8|45|Ий мәэминнәр! Кайчан сез сугышта кәферләр гаскәренә юлыксагыз, урыныгызда таза торыгыз, качмагыз вә Аллаһуны күп зекер итегез, шаять җиңәрсез, өстен булырсыз.

8|46|Аллахуга вә Аның рәсүленә итагать итегез! Вә үзара низаглашмагыз, әгәр низаглашсагыз көчегез, гайрәтегез китәр, таралырсыз, бәлки сабыр булыгыз! Аллах, шиксез сабырларга ярдәм бирәчәк.

8|47|Кураеш кәферләре халык арасында шөһрәтебез артсын дип сугышка рия белән тәкәбберләнеп чыктылар, сез алар кеби булмагыз! Алар кешеләрне Аллах юлыннан тыялар, Аллах алар кылган эшне белә, эшләренә карата җазасын бирер.

8|48|Шайтан кәферләргә Аллахуга каршы булган эшләрен яхшы эш итеп күрсәтте вә әйтте: "Кешеләрдән бүген сезне җиңә алучы юк, мин сезгә ярдәмчем", – дип, Мәккә кәферләрен мәселманнарга каршы батырландырды. Ике гаскәр бер-берсен күргәч, шайтан кәферләргә әйтте: "Мин сез күрмәгәнне күрәмен, Аллаһудан куркамын, Аллах каты ғәзаб кылучы, шуның өчен мин сездән бизәмен", – дип артка качты.

8|49|Мәселманнарның азлыгын күргәч, монафикълар вә күңелләрендә Аллахуга каршылык

чире булган кешеләр әйттеләр: "Бу мәселманның диннәре алдады бит", – дип. Берәү Аллахуга тәвәккәл кылып ислам динен дәрәсләп тотса, ул кеше алданучы түгел. Бит Аллах һәр эштә җиңүче вә мәслихәтче эш кылучы.

8|50|Ий Мухәммәд г-м! Әгәр фәрештәләрнең кәферләр җаннарын алганнарыны күрсәң иде, әлбәттә, бер зур куркыныч эш күрер идең, фәрештәләр, кәферләрнең йөзләренә вә аркаларына сугалар вә: "Көйдергүче гәзабны татыгыз!" – диярләр.

8|51|Ошбу гәзаб үзегез кылган явыз эшләрегезнең җәзасыдыр. Аллаху тәгалә гөнаһсыз бәндәләренә, әлбәттә, золым кылмый.

8|52|Бу кәферләрнең сыйфаты: фиргаун кауме вә болардан әүвәлге каумнәр кебиләр, ул каумнәр Аллахуның аятьләренә ышанмадылар, Аллах аларны гөнаһлары өчен гәзаб белән тотты. Тәхкыйк Аллаху тәгалә куәтле вә үч алуда каты гәзаблыдыр.

8|53|Аларга бу гәзаб шул сәбәпләдер: Аллах бер каумгә биргән нигъмәтен үзгәртми, ул каум үзләрен үзгәрткәнгә чаклы. Ягъни бер каум начарлыкны ташлап яхшылыкка үзе теләп чыкмаса, Аллах әлбәттә, көчлөп чыгармый, вә бер каум яхшылыкны ташлап яманлыкка чыкмаса, әлбәттә, Аллах көчлөп чыгармый. (Вә шуңа бинән татарлар, динне ташлап, аздылар, әгәр үзләре теләп дингә кермәсәләр, Аллах көчлөп кертәчәк түгел. Әлбәттә, Аллах ишетүче вә белүче).

8|54|Кәферләрнең һәлакәте: фиргаун кауменә һәлакәте вә аларның элгәрге каумнәрнең һәлакәте кеби. Алар Раббиларының аятьләрен ялган диделәр, Без аларны гөнаһлары өчен һәлак кылдык, вә фиргаун каумен суга батырдык, чөнки алар барчасы залим иделәр.

8|55|Дөньядагы хайваннарның иң яманы: корьән белән гамәл кылмыйча кәфер булган кешеләр, алар иман китерәчәк түгелләр.

8|56|Кәферләр белән гәһед-киләшү ясасаң, соңра алар гәһед кылган саен гәһедләрен бозалар, алар гәһедләрен бозудан нич курыкмыйлар.

8|57|Әгәр син сугышта җиңсәң, арттан ярдәмгә килә торган кәфер гаскәренә курку сал, курыксалар килмәсләр, ихтимал вәгазьләнерләр, ягъни иман китереп тәүбә итәрләр.

8|58|Әгәр син бу каумнең арагызда булган гәһедегез-ки-ләшүегезгә хыянәт итүләреннән курыксаң, гаделлек белән гәһедне боз да вә бозганыңны аларга белдер! Дәрәсләктә Аллах хыянәтне нич сөйми.

8|59|Кәферләр рәсүлдән алга чыктык дип хисаб итмәсеннәр! тәхкыйк алар Аллаху тәгаләне гажиз кыла алмаслар.

8|60|Кәферләр белән сугышу өчен көчегез җиткән хәтле куәт белән хәзерләнегез вә яхшы атлар хәзерләгез! Шундый хәзерлек белән Аллах дошманнарын вә үзегезнең дошманнарыгызны куркыта алырсыз вә гарәп кәферләреннән башка кәферләрне дә куркытырсыз, башка кәферләрне сез белмисез, аларны Аллах белә. Сезнең Аллах юлына биргән атларыгыз, дөяләрегез, коралларыгыз һәм башка нәрсәләрегезгә сәвабы камил бирелер вә аларның савабын киметеп сезгә золым итү булмас.

8|61|Әгәр кәферләр, тыныч яшәү солыхын ясарга теләсәләр син дә солых ясарга риза бул һәм Аллахуга тәвәккәл кыл! Тәхкыйк Аллах һәр сүзегезне ишетүче вә һәрбер эшегезне белүче.

8|62|Әгәр кәферләр ялган солых белән алдарга теләсәләр сине, алай да курыкма! Сине сакларга, әлбәттә, Аллах үзе җитәдер, Ул – Аллах сине үзенең ярдәме вә мәэминнәр белән куәтләрдер.

8|63|Янә Аллах, бер-берсенә дошман булган кешеләрнең күчелләренә өлфәт салып дусландырды, әгәр син аларны дусландырмак өчен бөтен дөнья байлыгы биреп күчелләрен өлфәтләндерә алмас идең, ләкин Аллах аларның күчелләренә өлфәт салды да, җыелышып сиңа ярдәмдә булдылар. Шиксез, Аллах көчле вә хәким.

8|64|Ий пәйгамбәр! Сиңа ярдәм итәргә Аллах үзе вә сиңа ияргән мәэминнәр җитәдер.

8|65|Ий пәйгамбәр! Мәэминнәрне сугышка кызыктыр! Әгәр сездән чыдамлы егерме ирләр булса, алар ике йөз кәферне җиңәрләр, әгәр сездән чыдамлы йөз ир булса, алар мең кәферне җиңәрләр, ул кәферләр ярдәм Аллахудан икәнлекне аңламаулары өчен.

8|66|Хәзер инде Аллах сезгә җиңеллек кылды, чөнки сезнең арагызда зәгыйфьләр барлыгын Аллах белде, сездән чыдамлы бер йөз кеше булса, ике йөз кәферне җиңәрләр, әгәр сездән мең чыдамлы кеше булса, ике мең кәферне җиңәрләр Аллахуның ярдәме белән, Аллах чыдамлы мәэминнәр белән бергәдер.

8|67|Кулга төшкән әсирләрне мал алып азат итәргә пәйгамбәргә һич дәрәс булмый, хәтта кәферләрне күп үтергәннәренә чаклы сез мәселманның дөнья малын телисез, Аллах сезнең өчен ахирәтне тели, Аллах көчле вә хәкимдер.

8|68|Әгәр хаталык кылучылар гафу ителәләр дигән сүз Аллахудан булмаса иде, әлбәттә, әсир өчен алган малыгыз өчен сезгә олугъ гәзаб ирешкән булыр иде.

8|69|Алган ганимәт малларыгыздан хәләл, пакъ булганы хәлдә ашагыз! Вә Аллахудан куркыгыз, Аңа карышудан саклангыз! Аллах ярлыкаучы вә рәхимле.

8|70|Ий пәйгамбәр! Кулыгызда булган әсирләргә әйт: "Әгәр Аллах сезнең күчелегездә

яхшы ният барлыгын белсә, сездән алынган малга караганда Аллаһ сезгә яхшыракны бирер. малыгызны алганга нич тә кайгырмагыз, фәкать күңелегезне яхшыртыгыз! Шулай итсәгез, Аллаһ сезне ярлыкар. Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимле.

8|71|Әгәр ул әсирләр сиңа бер хыянәт итүне теләсәләр, тәхкыйк алар моннан элек Аллаһуга да хыянәт иттеләр, шуның өчен бәдер сугышында сине көчле кылдык. Аллаһ белүче вә хәким.

8|72|Тәхкыйк иман китереп Мәккәдән Мәдинәгә күчкән вә Аллаһ юлында маллары вә жаннары белән жиһад кылган һәм дә күчеп килгән мәэминнәрне өйләренә кертәп ярдәм иткән кешеләр – алар бер-берсенә дуслар вә кардәшләрдер. Иман китереп тә Мәккәдән Мәдинәгә күчмичә калган кешеләргә сезнең нич валилегегез юк, варис тә булмыйсыз, аларны сакламыйсыз, хәтта күчкәннәренә чаклы. Әгәр алар дин хакында ярдәм сорасалар, аларга ярдәм бирмәк сезгә лязем буладыр, мәгәр сезнең белән солых кылган кәферләр өстенә барырга ярдәм сорасалар, ул чагында ярдәм итмисез! Аллаһ сез кылган эшләрне күрүче.

8|73|Кәферләр бер-берсенә дуслардыр әгәр Аллаһ кушканнарны үтәмәсәгез жирдә фетнәләр чыгар вә зур бозыклыклар булыр, ягъни иман ягы зәгыйфьләнер, кәфер ягы куәтләнер.

8|74|Иман китереп дин өчен күчкән вә Аллаһ юлында жиһад иткән кешеләр дәхи күчеп килгән мәэминнәрне өйләренә иңдереп ярдәм күрсәткән кешеләр – алар хак мәэминнәр, аларга мәгъфирәт вә хуш ризыклар булыр.

8|75|Күчеп киткән кешеләрдән соң иман китергән кешеләр күчеп килсәләр һәм сезнең белән бергә сугыш кылсалар, алар сезнең җәмәгәтегездәндер, ягъни мәэминнәрдер. Араларында кардәшлек якынлыгы булган кешеләр Аллаһ хөкемдә бер-берсенә Варисләрдер, алар булганда, башка кеше мирас малын алмас. Әлбәттә, Аллаһ һәрнәрсәне белә.

9|1|Ий мәселманнар! Мөшрикләр белән булган гәһдегез-со-лыхыгыз Аллаһ вә Аның расүле тарафыннан сындырыладыр.

9|2|Ий мөшрикләр, дүрт ай иркенләп йөрегез! Дүрт айдан соң мәселманнардан имин булмассыз. Мөшрикләр, белегез ки, сез Аллаһуны гәҗиз кыла алмассыз, янә белегез, әлбәттә, Аллаһ кәферләрне рисвай-хур кылачак.

9|3|Хаҗ-Әкбәр көнендә Аллаһудан вә Аның рәсүленнән кешеләргә белдерү: тәхкыйк Аллаһ вә Аның расүле мөшрикләрдән бизүчеләр. Аллаһуга карышып һаман кәфер булудан тәүбә итсәгез – үзегез өчен хәерле, әгәр тәүбәдән баш тартсагыз – бит Аллаһуны гәҗиз кыла алмассыз. Кәферләргә Аллаһуның каты гәзабы булачагы белән сөенечле хәбәр бир!

9|4|Мәгәр тыныч яшәргә мөшрикләр белән солых ясаган булсагыз, соңра аларда солыхны бозмаслар вә сезнең зарарыгызга ничкемгә ярдәм итмәсәләр, аларның солыхларын билгеләгән вакытына чаклы дәвам иттерегез! Аллаһ, әлбәттә, солыхны бозудан сакланучыларны сөя.

9|5|Әгәр сугыш хәрәм булган айлар үтеп китсә, мөшрикләрне кайда тапсагыз, шунда үтерегез вә аларны тотып әсир алыгыз вә шәһәрләрен мөхасара кылыгыз, ягъни чолгап тотыгыз һәм аларның һәр үтә торган юлларында саклап торыгыз! Әгәр тәүбә итеп иман китерсәләр вә намазларын үтәсәләр һәм дә зәкятләрен бирсәләр, аларны коткарыгыз һәм юлларында ирекле кылыгыз! Аллаһ, әлбәттә, ярлыкаучы вә рәхимле.

9|6|Мөшрикләрдән берәү килеп синнән имин булуын сораса, аңа иминлек бир Аллаһу тәгаләнең сүзләрен ишетсен өчен, әгәр Аллаһ сүзләреннән баш тартса килгән жиренә жибәр! Бу хөкем – алар Аллаһ хөкемнәрен белмәүләре сәбәпле синең хозурыңа килеп ишетсеннәр өчендер.

9|7|Аллаһ һәм Аның расүле хозурында мөшрикләрнең ничек гәһеде булсын, чөнки үзләрендә гәһед юк вәгдәләрендә тормыйлар, мәгәр мәсҗид-Хәрәм хозурында сезгә гәһед кылган мөшрикләргә генә Аллаһуның гәһеде бар. Алар сезгә кайсы урында сүзләрендә торсалар, сез дә шул урыннарында сүзегездә торыгыз! Аллаһу тәгалә, әлбәттә, Аның хөкемнәренә хыйлаф эш кылудан сакланучы тәквә кешеләрне сөя.

9|8|Әгәр алар сезне җиңсәләр, әлбәттә, сезнең гәһедегезгә вә башка хәлегезгә карамаслар иде, алар сезне фәкать авызлары белән риза кылалар, әмма, күңелләре сүзләреннән башка якта калыр, аларның күбрәге фасыклар.

9|9|Алар Аллаһ аятләрен аз акчага саталар, ягъни дөнья малы өчен Аллаһ хөкемнәрен үзгәртәләр яки яшерәләр, һәм кешеләрне Аллаһ юлыннан тыялар, тәхкыйк кылган эшләре нинди ямандыр.

9|10|Алар мәэминнәр хакында кардәшлекне вә гәһедне сакламаслар, әнә шулардыр хактан читкә үтүчеләр.

9|11|Әгәр исламны кабул итеп, Аллаһуга каршы эшләреннән кайтып, намазларын үтәсәләр вә зәкятләрен бирсәләр, алар диндә сезнең кардәшләрегездер. Әнә шулай аятләребезне ачык бәян итәбез хакны белгән кешеләргә.

9|12|Гәһед кылганнан соң антларын боздылар вә динегезне яманлап каршылык күрсәтсәләр, ул вакытта мөшрикләрнең башлыкларын үтерегез, әлбәттә, алар гәһедләрен үтәмиләр, шаять үлемнән куркып, Аллаһуга каршылашудан туктарлар.

9|13|Антларын сындырган вә расүлне шәһәрдән куып чыгарырга ниятләгән кәферләр белән сугышмассызмы? Әлбәттә, сугышыгыз! Солахны бозуны алар беренче башладылар, әйә алардан куркырсызмы? Сөзгә Аллаһудан гына курку ляземдер, әгәр камил мәмин булсагыз!

9|14|Мөшриклар белән сугышыгыз, Аллаһ аларны сөзнә кулыгыз белән гәзаб кылыр, вә аларны рисвай кылыр, аларны жиңәргә сөзгә ярдәм бирер вә мәминнәрнең күчеленә Коръән белән шифа бирер.

9|15|Вә ул мәминнәрнең күчелләрендәге ачуларын жиберер, Аллаһ үзе теләгән бәндәсен тәүбә иттертеп гәнаһларын гафу итәр, Аллаһ һәрнәрсәне белүче вә хикмәт белән эш кылучы.

9|16|Сөзләрдән Аллаһ юлында ислам файдасына тырышкан, көрәшкән, хәтта сугышкан кешеләрне Аллаһ белмидер дип уйлыйсызмы? Вә Аллаһудан, Аның рәсүленнән һәм хак мәминнәрдән башканы дус тотмагыз, чын мәселманнарны Аллаһ белми дип уйлыйсызмы? Кәферләрне, динсөзләрне дус тоткан мәселманнардан Аллаһ нич разый булмас, Аллаһ сөзнә кылган эшләрегездән хәбәрдар.

9|17|Кәферләргә кәгъбәне төзәтүләрендә аларга сәваб булмас үзләренең кәфер икәнлегә белән шәһадәт биреп торган хәлләрендә, аларның бөтен эшләре вә гамәлләре батыл, һичберсенә сәваб юк, алар жәһәннәмдә мәңгә калачаклар.

9|18|Мәсҗидлар ясап сәваб алучы, фәкәть Аллаһуга вә ахирәт көненә иман китергән һәм намазларын вакытында укуы зәкятләрен биргән, һичкемнән курыкмыйча Аллаһудан гына курыккан хак мәминнәрдер, бу эшләренә эшләгән кешеләрнең һидәяттә булулары өметле.

9|19|Әйә сез мәсҗид-Хәрамны төзәтеп, хәҗиларга су эчереп йөргән мөшрикларне, Аллаһуга вә ахирәт көненә иман китергән һәм Аллаһ юлында ислам өчен сугыш кылган хак мәминнәр белән бертигез санысызмы? Юк бертигез санамагыз, алар Аллаһ хозурында нич тә бертигез булмаслар. Аллаһ үзенә карышкан залимнәрне туры юлга салмас.

9|20|Иман китереп дин өчен күчеп киткән вә Аллаһ юлында малы, жаны белән көрәшкән, сугышкан мәминнәрнең Аллаһу хозурында дәрәҗәләре олугдыр һәм алар өстенлек табып изге теләкләренә ирешкән кешеләрдер.

9|21|Аллаһу тәгалә үзенә рәхмәтеннән аларга Аллаһуның ризалыгы вә жәннәтләр һәм жәннәтләрдә даими булгучы нигъмәтләр бар дип шатландыра.

9|22|Алар жәннәтләрдә мәңгә калырлар, шиксез Аллаһ хозурында олуг әҗерләр бар.

9|23|Ий мәминнәр! Аталарыгызны вә кардәшләрегезне дус тотмагыз әгәр алар иманны ташлап имансыз, динсөз булуны ихтыяр итсәләр. Әгәр Сөзләрдән берәү динсөз кардәшләрен дус тотса алар залимнәр.

9|24|Ий Мухәммәд г-м әйт: "Ий мәминнәр! Әгәр сөзнә аталарыгыз, кардәшләрегез, хатын кабиләләрегез, кәсеп иткән малларыгыз, арзан булудан курыккан сәүдәләрегез вә разый булып торган йортларыгыз Аллаһудан вә Аның рәсүленнән һәм Аллаһ юлында сугышудан сөекләрәк булса, Аллаһудан гәзаб килгәнне көтегез! Аллаһ, Аның хөкемнәренә хыйлафлык кылучы фәсыйкларны, әлбәттә, туры юлга салмас.

9|25|Аллаһ, сөзгә күп урында вә хәнәен көнендә ярдәм бирде, ул хәнәен көнендә сөзнә үзегезнең күплегегез гәжәбләнәрдә, ягъни без мөшрикләргә караганда бик күпбез, жиңелмәбез дидегез, хәлбуки күплегегез сөзгә нич файда бирмәде, киң жир сөзгә тар булды, соңра артка таба качтыгыз.

9|26|Соңра Аллаһ расүлгә вә мәминнәргә рәхмәт белән тынычлык вә батырлык бирде вә сез күрми торган гаскәр, ягъни биш мең фәрештә индерде вә мөшрикларне сөзнә кулыгыз белән гәзаб кылды, мөшрикларнең жәзасы шулдыр.

9|27|Соңра Аллаһ үзе теләгән кешегә рәхмәт кылып, тәүбәсен кабул итәп гафу итәр, Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимле.

9|28|Ий мәминнәр! Мөшриклар, әлбәттә, нәжестән башка нәрсә түгелләр, бу елдан соң мәсҗид-Хәрамга якын бармасыннар. Сахәбәләр, мөшриклар киткәч: "Кем белән сәүдә кылырбыз?" – дип сорадылар. Аллаһ әйтте: "Әгәр фәкыйрьлектән курыксагыз, Аллаһ теләсә үзенә байлыгыннан сөзнә бай кылыр". Аллаһ белүче вә хикмәт белән эш кылучы.

9|29|Аллаһуга вә ахирәт көненә иман китермәгән кешеләр белән сугышыгыз вә Аллаһ һәм Аның расүле хәрам кылган нәрсәләренә хәрамлыгына ышанмаган вә хак дин – исламны дин итеп алмаган кешеләр белән сугышыгыз! Алар китап бирелгән кешеләрдер, кимсетелгән хәлдә үз куллары белән жәза-түләү биргәнчегә чаклы алар белән сугышыгыз!

9|30|Яһүд әйтте: "Гәзәер Аллаһуның угълы", – дип, Насара әйтте: "Гыйса Аллаһуның угълы", – дип. Аларның авызлары белән әйтергә ошбу сүзләре элекке кәферләр сөзнә охшый, Аллаһ аларны ләгънәт кылсын – һәлак итсен! Аллаһудан, хактан качып кая баралар?

9|31|Алар Аллаһуны ташлап үзләренең галимнәрен яки Заһидләрен Раббылары итеп алдылар вә Мәрҗам угълы Гыйсаны да илаһә тоттылар, хәлбуки үзләре дә, вә алар илаһә тоткан затлар да Аллаһуга гына гыйбадәт кылу белән боерылмыш иделәр, Аллаһудан башка нич

Илаһә юк, Мәгәр Ул гынадыр, Аллаһ мәшрикләр тиңләштергән мәхлукка тиң булу кимчелегеннән пакь, пакь дип беләмен.

9|32|Яһүд вә насара Аллаһу тәгаләнең нурын авызлары белән сүнтермәкче булалар, ләкин Аллаһ теләмәс үзенең нурын тәмам итүне, кәферләр яратмасалар да.

9|33|Барча диннәрдән өстен кылыр, һидәят вә хак дин белән расул жиһәрүче дә Ул – Аллаһу тәгаләдер, Гәрчә мәшрикләр мәкруһ күрсәләр дә.

9|34|Ий мәэминнәр! Белегез, яһүд вә насара галимнәренең күбрәге батыл юл белән кешеләр малын ашылар һәм кешеләрне Аллаһ юлыннан, ягъни ислам диненнән тыялар. Янә бар шундый кешеләр алтын вә көмешне жыеп асыралар, Аллаһ юлына нич тә бирмәсләр, аларга рәнжеткүче Гәзаб булачагы белән хәбәр бир.

9|35|Қыямәт көнендә жыйган ул алтын-көмешләре жәһәннәм утында кыздырылып маңгайларына, вә кабыргаларына, вә аркаларына басылып һәм әйтелер: болар дәнъяда вакытта үзегез өчен асыраган алтын вә көмешләрегез. Инде саранлык белән жыеп саклаган малыгызының Гәзабын татыгыз.

9|36|Аллаһ хозурындагы китапта айлар саны уника, жирне һәм күкләрне яраткан көннән бирле, ул уника айдан дүртесе сугыш хәрәм булган айлар: ягъни Рәжәб, Зүлкагъдә, Зүлхижжә, Мөхәммәд айлары. Ошбу хөкөмнәр туры дин, ул дүрт айда үзегезгә золым кылмагыз вә барчагыз бер булып мәшрикләр белән сугышыгыз, бер-берегезгә ярдәмдә булыгыз, ташламагыз! Мәшрикләр сезнең белән барчасы бер булып сугышканнары кеби, вә белегез, Аллаһ тәхвәдыр белән бергә.

9|37|Әгәр сугыш хәрәм айга туры килсә, ул айның хәрәмлыгын икенче хәләл айга күчерү – фәкәть ышанмауны арттырудыр, ягъни мәшрикләрнең сугышулары хәрәм булган айга туры килсә, ул айның хәрәмлыгын икенче айга күчереп, сугышуларын давам итәрләр иде, хәрәм айны үзгәртү – кәферләрнең азгынлыгын арттырыр, хәрәм айны күчерүне бер елга хәтле хәләл санарлар вә икенче елда хәрәм булган айны хәрәм санарлар, Аллаһу тәгалә хәрәм кылганча булсын өчен, Аллаһ хәрәм кылган айларны хәләлгә санадылар. Аларның бу явыз эшләре үзләренә яхшы эш булып күренде, кәферләрне Аллаһ һидәяткә салмас.

9|38|Ий мәэминнәр! Сезгә ни булды? "Ислам динен куәтләр өчен Аллаһ юлына сугышка чыгыгыз?" дип әйтелгәч, авыраеп жиргә салынасыз, ягъни Тәбүк сугышына чыгарга өмер булганда, жәйнәң бик эссе вакыты булганга күрә, Сәхабәләр сугышка чыгарга авырсындылар, юкса ахирәтне ташлап дәнъя тереклегенә генә алданадызмы? Бит ахирәт нәрсәләренә янында дәнъя нәрсәләре – бик аз нәрсәдер.

9|39|Әгәр Аллаһ кушкан сугышка чыкмасагыз, Аллаһ сезне рәнжеткүче Гәзаб белән Гәзаб кылыр вә сезне үзенә итагатьле кавемгә алыштырыр. Аллаһуга һичнәрсә дә зарар итү алмассыз, Аллаһуның һәр нәрсәгә көче җитә.

9|40|Әгәр сез Мухәммәд г-мгә ярдәм бирмәсәгез, тәхкыйк Аллаһ аңарга ярдәм бирде.

Чөнки аны мәшрикләр ике кешенең берсе булганы хәлдә Мәккәдән чыгардылар, ягъни Әбүбәкер белән качып чыктылар, вә сәүр исемле тау тишегенә кереп яшеренделәр, мәшрикләр эзләп тау башына менгәч, Әбүбәкер курыкты, Мухәммәд г-м: "Ий Әбүбәкер, кайгырма, Аллаһ безнең белән, зарар тидермәс", – диде. Аллаһ Мухәммәд г-мгә карар вә куәт индерде, янә сез күрмәгән гаскәр белән аны куәтләде, Аллаһ мәшрикләрнең сүзләрен түбән кылды, Аллаһ сүзе исә югарыдыр, Аллаһ жиңүче вә хөкөм итүче.

9|41|Жиңел күрсәгез дә, авыр күрсәгез дә сугышка чыгыгыз вә Аллаһ юлында малыгыз, жаныгыз белән сугышыгыз! Бу сугышта сезгә яхшылык бар, әгәр белсәгез.

9|42|Әгәр сугышта табыш алулары билгеле булып, баракак сәфәр дә ерак булмыйча уртача гына булса, әлбәттә, алар сиңа ияреп сугышка барыр иделәр. Ләкин аларга мәшәкәтле сәфәр ерак булды, шуның өчен монафикъләр калдылар һәм Аллаһ исеме белән ант итеп сиңа гозер күрсәтәләр, "әгәр мөмкин булса без дә сезнең белән сугышка чыгар идек, ләкин гозеребез бар", – диләр. Ялган сүзләре белән үзләрен һалак итәләр, Аллаһ беләдер, әлбәттә, алар – ялганчылар.

9|43|Аллаһ синнән хаталыкны гафу итте! Син ни өчен аларга сугыштан калырга рөхсәт бирдең? Туры кешеләрнең турылыгы ачылганчы көтәргә идең, ул вакытта кемнәр ялганчы икәнлеген белер идең.

9|44|Аллаһуга вә ахирәт көненә иман китергән кешеләр синнән рөхсәт сорамаслар Аллаһ юлында мал вә жан белән сугыша торган сугышка бармый калырга. Аллаһ Аның хөкөмнәрен бозудан сакланучы тәхваларны белә.

9|45|Аллаһуга вә ахирәт көненә ышанмаган кешеләр сугыштан калырга синнән рөхсәт сорарлар һәм күңелләрендә шик булган кешеләр үзләренең шикләнүләре белән хәйран калып йөрерләр.

9|46|Әгәр синең белән сугышка чыгарга теләкләре булса иде, әлбәттә, сугышка кирәк нәрсәләренә хәзерләр иделәр, тик ятулары теләкләре яклыгына дәлилдер, ләкин Аллаһ аларның сугышка чыгуларын мәкруһ күрдә, аларны куркаклык вә ялкаулык белән чолгады, аларга шайтан тарафыннан әйтелде: "Өйдә утырып калучылар белән бергә калыгыз", –

дип.

9|47|Әгәр алар сезнең белән чыксалар да арагызда бозыклык кылып зарардан башканы арттырмаслар иде, арагызда фетнә булдыруны ғына карап йөрерләр иде. Дәхи арагызда сезнең зарарыгыгызга сүз йөртүчеләр дә бар. Аларның сугышка чыкмаулары хәерле булды. Аллаһ галимнәргә белүче.

9|48|Тәхкыйк ошбу Тәбук сугышыннан элек тә фетнәне булдырырга теләделәр, сине фетнәгә салу өчен һәрбер эштә хыйлаф эш кылдылар, хәтта хаклык килеп Аллаһуның мәэминнәргә ярдәме бирелеп, Аллаһ дине заһир булганга чаклы, Гәрчә ислам диненең өскә чыгуын мөшриклар вә монафиклар яратмасалар да.

9|49|Янә кайберләре әйтер: "Ий расүлүллаһ! Миңа сугыштан калырга рөхсәт биргел! Мине фетнәгә салмагыл, чөнки мин хатыннары бик тә яратам, сугышка чыксам, хатыннарга бәйләнермен дип куркам", – дип. Ий Мухәммәд г-м, әгаһ бул! Алар күңелләрендә монафиклык чире булган өчен фетнәгә төштеләр. Жәһәннәм, әлбәттә, кәферләргә вә монафикларны чорнап алучы.

9|50|Әгәр сиңа Раббыңнан ярдәм, табыш кеби нәрсә ирешсә, аларны кайгыга сала, әгәр сиңа сугышта кайгы ирешсә, алар әйтәләр: "Әле дә ярый без алдан үзебезгә кирәк эшне кылдык, әгәр сугышка чыккан булсак, безгә дә бу кайгы ирешкән булыр иде", – дип һәм сөйләшкән урыннарыннан шатланышып китәләр.

9|51|Әйт: "Безгә Аллаһ тәкъдир кылган нәрсәдән башка нәрсә ирешмәс. Ул – Аллаһ безнең хужабыз вә ярдәмчебез". Шулай булгач, мәэминнәр Аллаһуга тәвәккәл кылсыннар, эшләрен Аллаһуга тапшырсыннар!

9|52|Ий Мухәммәд г-м! Кәферләргә әйт: "Безнең башыбызга ике хәерле эшнең килүеннән башканы көтмәгез! Йә шәһид булырбыз, йә табыш малын алырбыз, безнең өчен икесе дә хәерле һәм без дә сезнең башыгыгызга ике яманлыкның берсенең килүен көтәбез: Йә Аллаһудан Гәзаб килер, йә Аллаһ сезне безнең кулыбыз белән Гәзаб кылыр – һәлак итәр, безгә теләсәгез нәрсә көтегез, без дә сезгә һәлакәтлекне көтәбез.

9|53|Ий Мухәммәд г-м! Монафикларга әйт: "Кирәк ихтыярыгыз илә, кирәк ихтыярыгыз малларыгызны садака кылыгыз, әлбәттә, сездән кабул булачак түгел, чөнки сез фәсыйк кавем булдыгыз.

9|54|Аларның биргән садакаларының кабул булуын һичнәрсә тыймады, мәгәр Аллаһуга вә Аның расүленә ышанмаулары тыйды вә намазны ялкаулык белән укулары һәм садакаларын рия белән авырсынып бирүләре тыйды.

9|55|Кәферләргә маллары һәм балалары күпләге сине гажәпләндермәсен. Аллаһ аларны маллары белән дөньяда ук Гәзаб кылырга тели, вә кәфер хәлләрендә жаннары чыгар, ахирәттә Гәзабның катысы булыр.

9|56|Ул монафиклар без сезнең белән бергә мәэминнәрбез дип Аллаһ исеме белән ант итәләр, хәлбуки үзләре сезнең кеби мәэмин түгелләр, ләкин алар сездән куркалар, шуның өчен телләре белән сезне юталар.

9|57|Әгәр сакланарлык елга яки тау тишеген тапсалар, яки жирдә керерлек бер урынны тапсалар, әлбәттә, ул урынга йөгергән хәлләрендә барыр иделәр, шул чаклы сездән куркалар.

9|58|Ул монафиклардан бәгъзесе садака хакына сиңа тел тидерер. Әгәр аларга садака бирелсә, риза булырлар, әгәр бирелмәсә – ачуланырлар.

9|59|Әгәр алар Аллаһ вә Аның расүле биргән нәрсәгә разый булсалар иде вә әйтсәләр иде: "Безгә Аллаһ житә, Аның хөкеменә без разыйларбыз, әлбәттә, Аллаһ үзенең юмартлыгынан вә Аның расүле безгә бирерләр, без Аллаһуга бирелеп Аңардан өмет итәбез" – дип, әлбәттә, хәерле булыр иде.

9|60|Садакалар – фәкыйрьләргә, мескеннәргә, әмир тарафыннан куелган зәкят жыючыларга, вә зәкят өчен исламга күңелләре өлфәт хасыйл иткән кешеләргә: тоткында булган кешеләргә, бурычын түләргә көче житмәгән бурычлы кешеләргә, ислам дине өчен Аллаһ юлына һәм малсыз калган мөсафирләргәдер, шул күрсәтелгән урыннарга бирмәк Аллаһудан фарыз ителде. Аллаһ белүче вә хөкем итүче.

9|61|Монафиклардан расүл г-мне теле белән рәнжетүче кешеләр әйтәләр: "Ул нәрсә ишетсә шуңа ышанучан", – дип. Син аларга әйт: "Сезнең хәерле сүзләрегезне генә ишетеп ышанучыдыр, әмма сез әйткәнчә ни ишетсә, шуңа ышанучы түгел, Аллаһуга вә мәэминнәргә ышаныр вә сезләрдән мәэмин булганнарга рәхмәттер, әмма расүлланы рәнжетүчеләргә рәнжеткүче Гәзаб булачак".

9|62|Ул монафиклар Аллаһ исеме илә ант итәләр, сезне риза кылмак өчен, әгәр хак мәэмин булсалар Аллаһуны вә Аның расүлене риза кылмаклары хаклырактыр, ягъни Аллаһуга итагать итеп Аллаһуның ризалыгын алсыннар вә расүлгә итагать итеп рәсүлнең ризалыгын алсыннар!

9|63|Әйә алар белмиләрме Аллаһ вә Аның расүле белән каршылашкан кешегә мәңгегә жәһәннәм уты булачагын? һәм жәһәннәмдә мәңгә калу иң зур рисвайлык – бәхетсезлек

икәннен белмиләрме?

9|64|Монафикълар алар зарарына берәр сүрә инүдән куркалар, ул сүрә белән син аларга күчелләрәндәге бозык ниятләре белән хәбәр бирәсен. Ләкин монафикълар үзләрен тәнкыйть иткән аятләрне төрлечә мәсхәрә кылалар, син аларга әйт: "Мәсхәрә кылыгыз, тәхкыйк Аллаһ сез куркып торган нәрсәләрне ачып күрсәтәчәк".

9|65|Әгәр син алар Аллаһуны, аятләрне вә рәсүлне кимсетеп сөйләшеп торган чакларында сорасаң, ни сөйләсез, дип, алар әйтерләр: "Үзара уйнап-көлеп сөйләшәбез", – дип, син аларга әйт: "Әйә сез Аллаһуны вә Аның аятләрен вә Аның рәсүлен мәсхәрә кыла идегез түгелме? (Шуннан соң монафикълар гозер күрсәтеп, рәсүлләрдән гафу сорарга килделәр).

9|66|Гозер күрсәтмәгез, иман китереп мәселман булганыгыздан соң Аллаһуга каршы барып кәфер булдыгыз! Сездән тәүбә итүчеләрне гафу итсәк тә, сездән тәүбә итмәгән таифәне Гәзаб кылырбыз бозык булганнары өчен.

9|67|Монафикъ ирләр вә монафикә хатыннар бер-берсенә охшашлар: алар кешеләрне имансызлыкка вә бозык эшкә өндәрләр, чын иманнан, хак диннән вә изге гамәлләрдән тыярлар һәм кулларын Аллаһ күрсәткән урыннарга садака бирүдән тыярлар, алар Аллаһуны оныттылар, Аллаһ та, жәһәннәмгә салгач, аларны онытыр. Тәхкыйк монафикълар – фәсыйклар.

9|68|Монафикъ ирләргә, монафикә хатыннарга һәм кәферләргә Аллаһ жәһәннәм утын вәгъдә кылды, – анда мәңге калырлар. Аллаһ аларны ләгънәт кылды, һәм аларга – даими Гәзаб булыр. (Монафикъ булу өчен кәферләргә чын күчелдән дус булу жите, яки мәселманнар өстеннән кәферләргә шикаять итү жите).

9|69|Ий монафикълар вә кәферләр! Сездән элек булган кешеләргә ягъни кәферләргә жәһәннәм булган кеби, сезгә дә булды ул элекке кәферләр көч вә куәттә сездән артык иделәр, аларның малы да, вә балалары да сезнекеннән күбрәк иде, алар ахирәттәгә өлешләре белән дөньяда файдаландылар. Инде сез дә ахирәт өлешегездән дөньяда файдаланыгыз, сездән әүвәлгеләр өлешләре белән дөньяда файдаланганнары кеби, вә әүвәлгеләр чумган кеби, сез дә батыл гамәлләргә чумдыгыз. Әнә шундый кешеләрнең гамәлләре дөньяда һәм ахирәттә батыл – файдасыз булды! Вә һәлак булачак кешеләр шулардыр!

9|70|Ул – кәферләргә һәм монафикъларга әүвәлге кешеләрдән: Нух, Гад, Сәмуд кавемнәренә хәбәр килмәдеме? Явызлыклары өчен аларны ничек һәлак иттек! Янә аларга Ибраһим кавемнең вә Мәдйән шәһәрәндәгә Шәгаеб кавемнең һәм шәһәрләре өсте аска әйләнеп төшкән лут кавемнең хәбәрләре килмәдеме? Аларның рәсүлләре көчле дәлилләр вә ачык аңлатмалар илә килделәр. Аллаһу тәгалә аларга золым кылыр булмады, ләкин алар үзләренә золым кылдылар.

9|71|Мәэмин ирләр вә мәэминә хатыннар бер-берсенә дуслар вә ярдәмчеләр: алар кешеләрне иманга, дингә вә яхшылыкка өндәрләр һәм начарлыклардан тыярлар, намазларын вакытында үтәп, зәкәтләрен бирерләр вә һәр эштә Аллаһуга һәм Аның рәсүленә итагать итәрләр, шундый кешеләргә Аллаһ тиз рәхмәт кылыр, тәхкыйк Аллаһ – галиб вә хәким.

9|72|Аллаһ тәгалә коръән белән гамәл кылучы мәэмин ирләргә вә мәэминә хатыннарга асларыннан елгалар агучы жәннәтләр хәзерләде, алар анда мәңге калырлар, вә Гәден жәннәтләрендә яхшы урыннар хәзерләде, вә аларга Аллаһуның ризалыгы булыр, Аның ризалыгы һәрнәрсәдән олугъ. Бу әйтелгәннәр зур теләккә – мәңгелек бәхеткә ирешмәкләр.

9|73|Ий Мухәммәд г-м! Кәферләр вә монафикълар белән сугыш кыл вә аларга катылык, гайрәт күрсәт! Аларның кайтачак урыны – Жәһәннәм, нинди яман урын!

9|74|Монафикълар: "Әйткән сүзләрен әйтмәдек", – дип Аллаһ исеме белән ант итәләр, тәхкыйк алар кәфер сүзен сөйләделәр, аннары: "Сөйләмәдек", – дип акланарга тырыштылар, вә мәселман булганнарыннан соң кәфер булдылар, вә үзләре ирешә алмаслык нәрсәне кас кылдылар. Монафикъларның мәселманнарга дошманлыклары: Аллаһу тәгалә үз юмартлыгы белән рәсүлне һәм мәселманнарны бай кылганы өчен. Әгәр тәүбә итсәләр, үзләре өчен хәерле булыр иде, әгәр тәүбәдән баш тартсалар, Аллаһ аларны дөньяда һәм ахирәттә рәнжеткүче Гәзаб белән Гәзаб кылыр, аларны Гәзабтан коткару өчен жир йөзәндә вәли һәм ярдәмче табылмас.

9|75|Ул монафикълардан: "Әгәр Аллаһ үзенең юмартлыгыннан безгә байлык бирсә, садака бирер идек һәм, әлбәттә, изгеләрдән булыр идек", – дип Аллаһуга гәһед кылучылары бар.

9|76|Кайчан Аллаһ аларга рәхмәтеннән байлык бирсә, саранланалар, ул байлыкның хакын чыгарудан баш тарталар.

9|77|Ялган сөйләүләре вә Аллаһуга биргән вәгъдәләрендә тормаулары сәбәпле, Аллаһу тәгалә аларның күчеленә Аллаһуга юлыгачак көннәренә чаклы нифак – монафикълык чирен салды.

9|78|Әйә алар белмиләрме Аллаһу тәгалә аларның тышларын да вә эчләрен дә белгәнлегенә? Тәхкыйк Аллаһу тәгалә яшерен нәрсәләрне белә.

- 9|79|Аллаһуга итагать итеп садака бирүче мәэминнәрне яманлап, шелтә кылалар монафикълар, шулай ук ярлы мәэминнәрнең биргән аз гына булган садакаларын гаепләп, мәсхәрә кылалар. Аларны Аллаһ мәсхәрә кылыр һәм аларга рәнжеткүче җәзаб булып.
- 9|80|Монафикълар расүл г-м алдына килеп: "Безнең өчен Аллаһудан гафу сора", – диделәр. Аллаһу тәгалә әйтте: "Ий Мухәммәд г-м! Монафикълар өчен Аллаһудан ярлыкауны кирәк сора, кирәк сорама – алар өчен җитмеш мәртәбә истиғфар кылсаң да Аллаһ аларны ярлыкамас. Ярлыканмаулары – Аллаһуга һәм Аның рәсүленә кәфер булганнары өчен, дәрәсләктә Аллаһ фәсыйкларны туры юлга салмас.
- 9|81|Расүл г-мгә карышып сугышка чыкмаган монафикълар шатландылар, Аллаһ юлында җаннары һәм маллары белән сугышуны мәкрүһ күрделәр, бер-берсенә бу кызу көндә сугышка барып йөрмә, диделәр. Син аларга әйт: "Җәһәннәм уты тагын да эссерәк", әгәр аңласалар.
- 9|82|Алар дөньяда аз гына көлсеннәр! Вә ахирәттә күп еласыннар! Кәсеп иткән икейөзлелекнең җәзасы өчен.
- 9|83|Әгәр сине Аллаһ сугыштан сәламәт монафикълар янына кайтарса, икенче сугышка чыгарга синнән рөхсәт сорасалар, аларга әйт: "Минем белән сугышка мәңге чыкмассыз, вә минем белән бергә һичбер вакытта дошман белән сугышмассыз, әүвәл мәртәбәдә өйдә калырга риза булган идегез, хәзер дә өйдә калучылар белән бергә утырып калыгыз".
- 9|84|Әгәр алардан берсе үлсә, мәңге җеназа намазын укыма һәм каберенә дә барып басма, ягъни монафикълар мәетенең бер эшенә дә катнашма, чөнки алар каршылык күрсәтеп Аллаһуга һәм Аның рәсүленә кәфер булдылар һәм тәүбә итмичә, фәсыйк хәлләрендә үлделәр.
- 9|85|Аларның маллары һәм балалары сине җәһәлләндермәсен, Аллаһ аларны дөньяда маллары белән җәзабларга телидер, вә кәфер хәлләрендә җаннары чыгар, ахирәттә җәһәннәм җәзабы булып.
- 9|86|Аллаһуга иман китергез, расүлүлла белән сугышка чыгыгыз, дип, бер сүрә индерелсә, ул монафикъларның байлары синнән сугышка чыкмаска рөхсәт сорыйлар: "Безгә өйдә калырга рөхсәт бирсәнә! Калучылар белән бергә без дә өйдә утырып калыр идек", – диләр.
- 9|87|Алар өйдә калучы хатын һәм балалар белән бергә өйдә калырга риза булдылар, күңелләренә монафикълык чире беркетелде, инде алар үзләренә нәрсә файдалы вә нәрсә зарарлы – шуны да аңламаслар.
- 9|88|Ләкин расүл г-м вә аның белән мәэминнәр Аллаһ юлында маллары һәм җаннары илә сугышырлар. Аларгадыр җәннәттәге яхшы нәрсәләр, алардыр бәхеткә ирешүчеләр.
- 9|89|Аллаһу тәгалә, аларга асларыннан татлы елгалар ага торган җәннәтләр хәзерләде, алар анда мәңге калырлар. Бу – иң зур уңыш.
- 9|90|Бәдәвий җәрәбләрәнең монафикълары, үзләрен гозерле күрсәтеп, сугышка чыкмаска Расүл г-мнән рөхсәт сорарга килделәр һәм алардан Аллаһуны һәм расүлне ялган диючеләре сугышка чыкмыйча калдылар. Аларның кәферләренә Аллаһудан җәзаб тиз ирешер.
- 9|91|Зәғыйфь, авыруларга, һәм сугыш кирәк-яракларын алырга көче җитмәгән фәкыйрьләргә сугыштан калулары өчен гөнаһ юктыр, әгәр Аллаһуга һәм рәсүленә ихласлы булсалар! Изге гамәлле хак мәэминнәрне җәзаб кылырга юл юктыр. Аллаһ ярлыкаучы, рәхимле.
- 9|92|Янә шуларга гөнаһ юк, алар синең алдына килеп: "Иә расүлүлла! Безнең һичнәрсәбез юк, әгәр безгә ат һәм сугыш коралларын бирсәң, без дә сугышка барыр идек", – диделәр. Син аларга: "Сезне утыртып сугышка җибәрергә һичнәрсә таба алмыйм", – дидең. Шул вакытта алар күзләреннән яшьләр агызып кайтып киттеләр, сугышка чыгу өчен мал тапмауларының кайгысыннан.
- 9|93|Бай булып та сугыштан калу өчен рөхсәт сораган монафикъларны җәзаб кылырга юл булып. Алар өйдә калучылар белән калырга риза булдылар, Аллаһ аларның күңелләренә мөһер басты, инде алар Аллаһ хөкемнәренә хыянәт итүнең һәлакәтлек икәннән белмәсләр.
- 9|94|Сугыштан алар янына кайтсагыз, сезгә гозер күрсәтерләр, әйт "Безгә ялган гозер күрсәтеп маташмагыз, без сезгә ышанмыйбыз, тәхкыйк Аллаһ сезнең хәбәрегезне безгә белдерде. Аллаһу тәгалә үзе һәм Аның расүле сезнең эшләрегезне күрерләр. Соңра ачык вә яшерен эшләренә белүче Аллаһуга кайтарылырсыз, кылган бозык эшләрегез белән сезне хәбәр кылыр".
- 9|95|Кайчан сугыштан алар янына кайтсагыз, алар Аллаһ белән ант итәләр, кимчелекләрен гафу итүгез өчен: "Алардан бизегез! Тәхкыйк алар – нәжесләр, вә урыннары җәһәннәмдер, җәза йөзеннән, монафикълар булганнары өчен.
- 9|96|Алар сезгә ант итеп акланарга тырышалар алардан риза булуыгыз өчен. Сез алардан риза булсагыз да, фәсыйк кешеләрдән Аллаһ һич тә разый булмас.
- 9|97|Бәдәвий җәрәбләрә, кәферлектә вә монафикълыкта тагы да куәтләрәкләр һәм алар Аллаһ Үзенә расүленә индергән хөкемнәренә белмәскә бик лаеклыдыр, чөнки алар кырда яшиләр. Аллаһ белеп эш кылучы вә гадел хөкем итүче.

9|98|Бәдәвий Гәрәбләреннән бәгъзеләре Аллаһ юлына биргән маллары юкка чыкты дип беләләр, вә сезгә бәла-каза килүне көтәләр. Үзләренең башларына яман бәла-каза киләчәк. Аллаһ аларның сүзләрен ишетүче вә эшләрен белүче.

9|99|Бәдәвий Гәрәбләреннән бәгъзеләре Аллаһуга вә ахирәт көненә ышаналар һәм Аллаһ юлына биргән маллары – Аллаһуга якин булырга сәбәп дип беләләр һәм биргән маллары белән расүлүллаһның догасын өстиләр. Әгаһ булыгыз! Аларның Аллаһуга якин булу өчен биргән садакалары, әлбәттә, Аллаһуга якин булуға сәбәптер, Аллаһ аларны бик тиз рәхмәтенә кертер, шиксез, Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимле.

9|100|Мәккәдән Мәдинәгә күчеп килгәннәрдән ярышта әүвәл алга чыгучылар, ягъни Аллаһуга вә расүлгә итагать итүдә һәм ислам динен куәтләү юлында һәрвакыт алда йөргән Мөһажирләр, һәм яхшылыкта Мөһажирләргә ияруче төп Мәдинәле ансарлар – ярдәм итүчеләр, һәм аларга ияргән башка мөселманнар, алардан Аллаһ разый булды һәм алар Аллаһудан разый булдылар. Вә аларга асларыннан елгалар ага торган жәннәтләр хәзерләнде, алар анда мәңге калырлар. Жәннәтләргә кереп анда мәңге калу – зур уңышка: мәңгелек бәхеткә ирешүдер.

9|101|Сезнең тирәгездә булган бәдәвий Гәрәбләре арасында монафикълар бар, вә Мәдинә әһелесеннән дә бәгъзеләре икейөзлелеккә беркетелделәр. Сез аларның эшен белмисез. Аларның эшен без беләбез. Без аларны дөньяда ике мәртәбә гәзаб кылырбыз: яшерен булган бозык эшләрен ачып хурлыкка төшерербез, вә яман үлем белән үтерербез. Аннары ахирәттә олугъ гәзабка кайтарылырлар.

9|102|Вә алардан икенчеләре, гөнаһларын танып, тәүбә иттеләр һәм бозык эшләрен яхшы эшләр белән капладылар. Шаять Аллаһ аларга рәхмәт итеп тәүбәләрен кабул итәр, Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимле.

9|103|Әнә шул тәүбә итеп төзәлүчеләрнең малларыннан зәкят садакаларын син ал, аларны биргән садакалары белән гөнаһларыннан араларсың вә эшләрен төзәтерсең, һәм аларга дога кыл, тәхкыйк синең догаң аларның күңеленә карар, Аллаһ ишетүче вә белүче.

9|104|Әйә алар белмиләрме? Аллаһу тәгаләнең тәүбәне вә доганы кабул иткәнлеген һәм садакаларны кабул итеп алганлыгын бәндәләреннән? Тәхкыйк Аллаһ тәүбәләренә кабул итүче вә рәхмәт кылучы.

9|105|Әйт: "Изге гамәлләр кылыгыз! Әлбәттә, Аллаһ вә Аның расүле һәм мәэминнәр сезнең гамәлләрегезне күрерләр, вә тиздән яшеренне вә ачыкны белүче Аллаһуга кайтарылачаксыз, кылган гамәлләрегез белән Ул сезне хәбәр кылыр.

9|106|Әнә алардан икенче жәмәгать бар Аллаһуның теләвенә куелмышлар, Аллаһ теләсә аларны гәзаб кылыр яки тәүбәләрен кабул итеп рәхмәт кылыр, Аллаһ белүче вә гадел хөкем итүче.

9|107|Янә мөселманнар тирәсендә явыз монафикълар бар ки, алар мөселманнар зарарына мәсжид бина кылырлар, бу эшләре белән хакны вә нигъмәтләренә инкяр итүләрен арттыру өчен, вә мөселманнарның берлеген бетермәк өчен, вә әүвәлдә Аллаһуга вә Аның расүленә каршы сугышкан кешенә көтмәк өчен. (Монафикълар: "Бер мәсжид бина кылыйк та шунда бөтен киңәшләребезне кылырбыз", – дип мәкерлек белән мәсжид төзеделәр. Әбү-Гамир исемле бер монафикъны кыйсар кәферләреннән гаскәр сорар өчен жибәргән иделәр, шул монафикъның гаскәр белән килүен үз мәсжидләреннән күзәтеп көтәләр иде). Бу аять иңгәч Мухәммәд г-м аларның мәсжиден жимерде. Мәсжид төзүчеләр: "Без мәсжидне яхшы ният белән төзегән идек", – дип Аллаһ исеме илә ант иттеләр, ләкин: "Алар ялганчылар", – дип, Аллаһ шәһадәт бирә.

9|108|Монафикълар төзегән мәсжидтә мәңге намаз укыма, әүвәл көннән башлап Аллаһудан курку нигезенә төзелгән расүлүллаһ мәсжидендә намаз укымак тиешләрәк, ул мәсжидтә су белән дөнья кереннән, ислам белән күңел кереннән пакъләнүне яратучы ирләр бардыр. Әлбәттә, Аллаһу тәгалә тәндә су белән, игътикадтә Коръән белән пакъләнүчеләренә сөя.

9|109|Әйә берәү мәсжидне Аллаһудан куркып вә Аның, ризалыгын өстәп бина кылса, ягъни динен Коръән өйрәтүе буенча дәрәс итеп тотса, шулмы хәерле булыр? Яки бинасын жимерелә торган яр өстенә салган монафикъның бинасы хәерлеме? Ягъни Коръәннән башка ялган динне тотучының дине хәерлеме? Коръән хөкемнәре йөреми торган мәсжидләренә төзүчеләр мәсжидләре белән бергә жәһәннәмгә ишелеп төшәрләр, шулай ук бидегәтләрдән төзелгән батыл динне тотучылар диннәре белән бергә жәһәннәмгә ишелеп төшәрләр. Әлбәттә, Аллаһ Коръән белән гамәл кылмаучы залымнәренә һидәяткә салмас.

9|110|Син аларның биналарын жимергәч, биналары күңелләрендә кайгы булып торадыр, ягъни малыбыз әрәм китте дип кайгыралар, мәгәр үлгәннәреннән соң күңелләре дөнья малыннан киселгәч, кайгылары бетәр. Аллаһ белүче вә гадел хөкем итүче.

9|111|Аллаһу тәгалә мәэминнәрдән жәннәт бәрабәренә малларын вә үзләрен сатып алды, алар Аллаһ юлында сугышырлар, кәферләренә үтерерләр вә үзләре дә үтерелерләр, мәэминнәргә Тәүратта, Инжилдә вә Коръәндә вәгъдә кылынган жәннәт хак вәгъдәдер, берәү Аллаһуга биргән гәһеден үтәсә, кылган сәүдәләрегез белән бәшәрат бирешегез! Әнә шулай

малларыгызны вә жаннарыгызны биреп Аллахудан җәннәт алу сәүдәсе – олугъ бәхеткә ирешмәк.

9|112|Алар гонаһлардан тәүбә итәрләр, ихлас гыйбадәт кылырлар, һәрвакыт Аллахуга хәмед әйтеп рузә тотарлар, рөкүгъ сәждә кылып намаз укырлар, яхшы эшләргә өндәрләр, бозык эшләрдән тыярлар. Вә Аллах хөкемнәрен сакларлар. Аллах сызган сызыктан тышкары чыкмаслар. Әнә шундый мәэминнәрне җәннәт белән шатландыр!

9|113|Пәйгамбәргә вә мәэминнәргә, мәшриклар, кәферләр вә динсезләргә Аллахудан гафу сорап дога кылмак нич дәрәс түгел, гәрчә алар ата-аналары вә башка кардәшләре булсалар да, аларның җәһәннәмгә керәчәкләре белән хәбәр бирелгәннән соң. Хәрәмнәрдән сакланмаган, фарызларны үтәмәгән кешеләр барысы да шул хөкемгә керәләр.

9|114|Әмма Ибраһим г-мнең мәшрик булган атасына истигъфар кылуы баштан истигъфар кылырга вәгъдә кылганы өчен генә иде. Атасының Аллах дошманы икәнлегә Ибраһимгә беленгәч, атасыннан вә аңа дога кылудан бизде. Тәхкыйк Ибраһим җәһәннәм җәзабыннан куркып аһ-ваһ итүче вә шәфкатъ итүче юш.

9|115|Аллаһу тәгалә бер каумне туры юлга салганнан соң аларны туры юлдан адаштырып булмады, хәтта аларга нинди нәрсәләрдән сакланмак лязем иткәнне баян иткәнгәчә. Ягъни кыйбла Бәйтүл-Мөкаддәстән авышканын баян итеп аять килгәч, әтрафтагы мәселманнар, белмичә, һаман Бәйтүл-Мөкаддәскә карап намаз укыдылар, бу аять шундыйларның гафу ителәчәкләрен белдермәк өчен индерелде. Тәхкыйк Аллах һәрнәрсәне белүче.

9|116|Җир вә күкләр барчасы Аллаху тәгаләнеке, Ул үтерер вә тергезер, сезгә Аллахудан башка хужа вә ярдәмче юк.

9|117|Тәхкыйк Аллах пәйгамбәрнең вә аңа ярдәм белән ияргән Мөһажирләрнең һәм ансарларның авыр сәгәтләрдә пәйгамбәргә ярдәм иткәннәре өчен һәр кимчеләкләрен кичерде. Алардан бер таифәнең Тәбүк сугышына чыкмаска авышканнан соң, аларны да кичерде, чөнки алар күңелләрен яхшыртып, сугышка чыктылар, әлбәттә, Ул рәхимле вә шәфкатъле мәэмин бәндәләренә.

9|118|Янә өч кешене гафу итте, алар Кәғәб бин Малик, һилал бин Әмия, Мүррә бин Рабиглар, алар гозерсез Тәбүк сугышына чыкмадылар, шуның өчен мәселманнар алардан киселделәр, ничберсә аларга якин бармады, бу эш аларга бик авыр булды. Кайгылары катылыктан хәтта аларга киң җир тар булды, вә күңелләре дә тараеп-кысылды, алар уйладылар Аллах җәзабыннан котылырга юл юклыгын һәм Аллахуның үзенә генә ялварырга тиеш икәнлекне бик яхшы белделәр. Соңра аларга рәхмәт кылды, тәүбә итсәннәр өчен, Тәхкыйк Аллах тәүбәләренә кабул итүче вә рәхимле.

9|119|Ий мәэминнәр! Аллах хөкемнәренә хыйлаф булудан саклангыз! һәм сакланучы тугъры кешеләр белән бергә булыгыз!

9|120|Мәдинә халкына вә Мәдинә тирәсендәге сахрә Гәрәбләренә, расүлүллаһтан бүленеп сугыштан калу нич тә дәрәс түгел вә расүлне ташлап үзләрен генә саклауга кызыкмасыннар, аларга бу әмер шуның өчендер, әгәр һәрвакыт расүлүллаһ белән бергә булсалар, Аллах юлында аларга ачылык, мәшкәт, сусау ирешмәс вә кәферләренә ачуландырырлык вә эчләрен пошырырлык бер урынны тапмаслар һәм дошманнан алар зарарына ничнәрсә ирешмәс мөгәр расүл белән бергә булсагыз, аның бәрәбәренә аларга изге гамәл язылыр. Тәхкыйк Аллах яхшылык кылучыларның әжерен жуймас.

9|121|Әгәр алар аз гына булса да Аллах ризалыгы өчен бернәрсә садака кылсалар, вә сугыш барганда бер чокыр алга чыксалар, болар өчен аларга саваб язылыр, Аллаху тәгалә аларны кылган гамәлләренә күбрәге белән изге җәза кылыр өчен. (Сахәбәләр бар да сугышка чыга торган булгач, укытырга кеше калмаган).

9|122|Мәэминнәрнең барчасы да сугышка чыгулары дәрәс түгел, әгәр һәрбер фиркадан бер таифә сугышка чыкмасалар, дин белемен өйрәнмәк вә өйрәтмәк өчен дәхи сугышка киткән кешеләр кайткач аларга өйрәтмәк өчен, шаять сугышка киткән кешеләр дә вәгазьләнерләр иде.

9|123|Ий мәэминнәр! Үзегезгә якин кәферләр белән сугыш кылыгыз! Алар сездә куәт вә катылыкны тапсыннар өчен, вә белегез Аллах, әлбәттә, Аңа гонаһлы булудан сакланучы кешеләр белән бергә.

9|124|Әгәр Коръәннән бер сүрә индерелсә, монафикъларның бәгъзеләре әйтәләр: "Бу сүрә кайсыгызның иманын арттыыр", – дип көләләр. Әмма Коръәнгә ышанган кешеләргә иманны арттыра, алар сүрә иңгәнгә шатланалар.

9|125|Әмма күңелләрендә бозык игътикад булу сәбәпле авыру күңелле монафикъларга кәфер өстенә кәферне арттырадыр, вә имансыз хәлләрендә үлеп тә китәләр.

9|126|Ул монафикълар белмиләрме, елда бер-ике мәртәбә алар фетнәләнәләр, ягъни эшләре ачыла, шулай да тәүбә итмиләр һәм вәгазьләнмиләр, гыйбрәтләнмиләр.

9|127|Коръәннән бер сүрә иңгәндә алар бер-берсенә карашалар вә әйтешерләр: кем дә булса сезне күрмиме? Ягъни мәселманнар безнең аларга каршы булган эшебезне белмәгән иделәр дип, һаман куркып яшәмәктәләр. Соңра алар Коръәннән дүңделәр, Аллах аларның

күчелләрән хактан кайтарды, ничнәрсә аңламый торган кавем булганнары өчен.

9|128|Ий кешеләр, тәхкыйк сезгә үз арагыздан пәйгамбәр килде, Аллаһуга карышуыгыз аңар авырдыр, сезнең иманга килүегез өчен бик тырышучы, мәэминнәргә шәфкатьледер.

9|129|Шуның соңында да иманнан вә Коръәннән баш тартсалар, син аларга әйт: "Миңа Аллаһ житә, бит Аллаһудан башка һич Илаһ юк, мәгәр Ул гына, Аңарга гына тәвәккәл кыламын вә Ул олугъ Гәрешнең Раббысы".

10|1|Ошбу сүрәләр хаклык белән хөкем итүче Коръән аятьләре.

10|2|Үзләреннән бер иргә: "Кешеләрне куркыт, вә Коръән белән гамәл кылучы мәэминнәргә Раббылары хозурында бөек дәрәжәләр булачагы белән шатландыр", – дип вәхий кылуыбыз кешеләргә Гәжәбме? Кәферләр әйтәләр: "Әлбәттә, бу Коръән – ачык сихердер".

10|3|Тәхкыйк сезнен, Раббыгыз жир вә күкләрне алты көндә төзеп тәмам итте, соңра игътибарын Гәрешкә беркетте, бөтен вәжуд белән житәкчелек иткәне хәлдә. Ахирәттә шәфәгать итүче булмас, мәгәр Аның рәхсәте соңында гына булыр. Ошбу эшләрне кылучы Раббыгыз – Аллаһ, аңар гыйбадәт кылыгыз! Әйә сез Коръән белән вәгазьләnmәссезме? 10|4|Кыямәт көнне кайтачак урыныгыз Аллаһ алдындадыр, Аллаһуның вәгъдәсе хак. Ул башлап халык кылыр, соңра үтереп янә тергезер, иман китереп, яхшы эшләрне кылган кешеләргә гаделлек белән күркәм җәзалар бирер өчен. Дәхи кәферләргә кәферлекләре өчен рәнҗеткүче Гәзаб, вә кайнар сасы сулар булачак.

10|5|Көндөз кояшны, кич айны нур-якты кылучы зат та Аллаһу тәгаләдер, елларны вә башка хисапларны белмәгебез өчен ул айга урыннар билгеләде. Аллаһ, бу нәрсәләренә бушка гына төзмәде, мәгәр хаклык белән төзде, ягъни Аллаһ төзегән нәрсәләрдән файдаланган һәрбер кеше җаваплы. Аллаһ хакны – хак дип белүчеләргә дәлилләрен ачык бәян кыла.

10|6|Көн белән төннең бер-берсенә хыйлаф булып аллы-артлы килеп-китеп торуларында һәм жирдә вә күкләрдә Аллаһ төзегән нәрсәләрдә, әлбәттә, Аллаһ Гәзабыннан курыккан кешеләр өчен гыйбрәтләр һәм вәгазьләр бар.

10|7|Дөньяга бирелеп, дөнья тереклегеннән генә карар табып, Безгә юлыгуны теләмәгән гафил кешеләр.

10|8|Аларның урыннары ут, шуны кәсеп иткәннәре өчен.

10|9|Иман китереп изге гамәлләр кылган кешеләрне Аллаһ иманнары белән туп-туры җәннәтләр юлына күндерер, ул җәннәтләр нигъмәтләр белән тулган булыр һәм асларыннан елгалар агып торыр.

10|10|Җәннәтләрдә аларның әйтәчәк сүзләре: "Ий Аллаһ –Син һәр кимчелектән пакъсең", – дип әйтү булыр, һәм бер-берсенә бүләкләре "сәлам" булыр, вә аларның ахыр сүзләре: "Мақтау бөтен галәмне тәрбияләүче Аллаһуга тиешле", – дип әйтмәк булыр.

10|11|Әгәр Аллаһу тәгалә бөндөләренә яхшы эшләре өчен савабны ашыктырган кеби, аларның бозык эшләре өчен Гәзабны да ашыктырса иде, әлбәттә, бозык эшне эшләү белән үлүләре хөкем ителер иде. Безнең хозурыбызга килүгә ышанмаган кешеләрне һәлак итмичә, азгынлыкларында хайран итеп калдырырбыз.

10|12|Әгәр Аллаһуга итагать итмәгән динсез кешегә берәр катырак зарар ирешсә, ятып яки утырып, яки басып бездә дога кыладыр, кайчан Без аның зарар вә кайгысын бетерсәк, гүя аңа ирешкән зарар өчен безгә дога да кылмаган кеби булып әүвәлгә азгынлыгына төшә. Әнә шулай хак юлдан чыккан кешеләрнең кылган бозык эшләре үзләренә яхшы булып күренә.

10|13|Тәхкыйк сездән әүвәл килеп золым кылган кавемне Без һәлак иттек, моннан гыйбрәт алыгыз! Рәсүлләре аларга ачык мөҗизалар, вә ислам диненең гадел хөкемнәре белән килделәр, шулай да иман китермәделәр. Шуның кеби гәнаһка чумган кешеләрне җәза кылачакбыз.

10|14|Соңра алар урынына сезне хужа кылдык, нинди эшләр кылачагыгызны күзәтеп тармаклыгыбыз өчен, эшләрегез нинди булса, Безнең дә җәзабыз шул булыр.

10|15|Ачык мәгънәле аятьләребез укылганда Безгә килеп юлыгачакны теләмәгән кәферләр әйттеләр: "Безгә Коръәннән башка китап китер яки Коръәнне үзгәрт", – дип. Син аларга әйт: "Үзлегемнән Коръәнне алыштырмак яки хөкемнәрен үзгәртмәк миңа һич тә мөмкин түгел, чөнки ул Аллаһ сүзе, мин үзем дә Аллаһ миңа вәхий кылган хөкемнәргә генә иярәмен, әгәр мин Раббыма андый гәнаһны кылсам, алдыбызда булачак олугъ "кыямәт" көннең Гәзабыннан куркамын".

10|16|Син аларга әйт: "Әгәр Аллаһ кушмаса вә теләмәсә иде, мин сезгә Коръәнне укымас идем һәм аның хөкемнәрен сезгә өйрәтмәс идем. Тәхкыйк пәйгамбәр булганчы, мин сезнең арагызда кырык ел тордым, Аллаһ кушмагач, ул дәвердә мин сезгә ничнәрсә укымадым, шуны фикерләп карамыйсызмы?"

10|17|Аллаһуга ялганны ифтира кылган яки Аның аятьләрен ялган дигән кешедән дә залимрәк кеше булырмы? Залимнәр Аллаһ Гәзабыннан һич котыла алмаслар.

10|18|Мөшриклар Аллаһудан башка файда да вә зарар да ирештерә алмый торган

сынымнарга гыйбадәт кылалар һәм әйтәләр: "Бу сынымнар Аллаһ хозурыңда безнең шәфәгатьчеләребез", – дип. Син аларга әйт: "Сез Аллаһуга жирдәгә вә күкләрдәгә Үзе белмәгән нәрсәләрдән хәбәр бирәсезме? Ягъни Аның тиндәше булып та Үзе белми, сез беләсезме? Мөшрикләр тиндәш кылган нәрсәләрдән Аллаһ пакъ вә бик бөек дәрәжәдә.

10|19|Пәйгамбәр килгәнче дөньядагы кешеләр бер генә төрле иде, ягъни бар да мөшрик иделәр, Мухәммәд г-м килгәч, берсе мәзмин, берсе мөшрик – икегә бүленделәр.

Залимнәргә Гәзаб кылуда Гәзабны кичектерү белән Раббыңның вәгъдәсе булмаса иде, Коръән хөкемнәрендә ихтилаф кылышкан кешеләргә Аллаһ һәлак итәр иде.

10|20|Янә алар әйтәләр: "Мухәммәдкә пәйгамбәрлегенә белдерә торган бер галәмәт индерелсәче, иман китерер идек", – дип. Син аларга әйт: "Сез сораган яшертен нәрсәләргә белмәк Аллаһуга хас, әгәр иман китермәсәгез, галәмәт кәтмәгез, бәлки Аллаһудан Гәзаб кәтегез! Мин дә сезнең белән сезгә Гәзаб килгәннен кәтүчеләрдәнмен".

10|21|Әгәр Без кешеләргә зарар күргәннәреннән соң рәхмәт кылып яхшылык бирсәк, мәсәлән, ачлык соңында байлык бирсәк, фетнә сугыш соңында тынычлык бирсәк, шул вакытта алар, шөкер итеп, Аллаһуга гыйбадәт кылып урынына Безнең аятләребезгә мәкерләр кылалар. Әйт: "Аллаһ мәкер кылуда тизрәк мәкер кылучы, Аның мәкере көчле. Тәхкыйк фәрештәләребез сезнең кылган мәкерләрегезне язларлар, тиешле жәзасын күрерсез".

10|22|Сезне төрле сәбәпләр белән жирдә вә суда йөртүче зат Аллаһ, хәтта сез зур корабларда булсагыз, ул корабларны яхшы жил йомшак кына алып китсә, шул хәлдә шатланып кына барганда көчле жил чыгып, төрле яктан дулкын килсә һәм чорнап алган дулкын һәлакәтлөгә килде дип белсәләр, шул вакыт алар Аллаһ диненә кайтып, ихлас Аллаһуга дога кылырга тотыналар: "Йә Рабби, әгәр безне бу һәлакәттән коткарсаң, әлбәттә, нигъмәтләреңә шөкер кылучылардан булырбыз", – диләр.

10|23|Аллаһ әгәр аларны коткарса, шуннан соң алар жир өстендә бозыклык кыла башлыйлар. Ий кешеләр! Бозыкчылыгыгыз үз зарарыгызга, дөньяда файдалануыгыз бик аздыр, соңра Безнең хозурымызга кайтарылачаксыз, шул вакытта кылган эшләрегез белән сезгә хәбәр бирербез.

10|24|Дөньяда яшәүнең мисалы: Без күктән индерелгән яңгыр суы кеби, ул яңгыр белән кешеләр вә хайваннар ашый торган нәрсәләр аралашып үссәләр, хәтта жир матур чәчәкләрен чыгарып зиннәтләнеп китсә, кешеләр хәзер без файдаланабыз дип торганда, үскән нәрсәләргә һәммәсен һәлак итмәк өчен Безнең әмеребез кәндәз яки кич белән килсә, Без аларны киселмеш камыл кеби кылырбыз да, гүя ул үсемлекләр кичә булмаган кеби булып калыр. Әнә шулай фикерли белгән кешеләр өчен гыйбрәтле аятләребезне баян кылабыз.

10|25|Аллаһу тәгалә бөтен дөнья кешеләрен мәңгелек тынычлык, иминлек йорты булган жәннәтләргә чакыра вә үзе теләгән кешеләргә жәннәтләргә бара торган туры юлга күндерде. (Аллаһу тәгаләнең жәннәтләргә чакыруының тәртибе һәм жәннәтләр юлы Коръән Кәримдә).

10|26|Дөньяда Аллаһуга гыйбадәт кылып, яхшылыкларны кылган кешеләргә ахирәттә яхшылык, жәннәт нигъмәтләре вә аннан да артыграк Аллаһу тәгаләнең диндарын күрү булып, аларның йөзләрен һич карарлык капламас вә аларга һич хурлык ирешмәс. Жәннәт кешеләре әнә шулардыр, алар анда мәңгә калырлар.

10|27|Әмма бозыкчылыкны кәсеп итүчеләр, ягъни имансыз, динсез булуны яки башка гөнаһларны кәсеп итүчеләр, аларга үзләренең бозыкчылыгы кеби жәһәннәм Гәзабы булачак, аларны төрле хурлыклар каплар, аларны Аллаһ Гәзабыннан саклаучы кеше булмас, аларны гүя караңгы кичнең бер кисеге каплаган кеби чырайлары кара булып, утка керәсе кешеләр әнә шулар, алар анда мәңгә калырлар.

10|28|Бер көнне һәммә кешеләргә каберләрдән кубарырбыз, соңра әйтербез: мөшрикләргә үзегез һәм Аллаһуга тиндәш кылган нәрсәләрегез урыныгызда гына торыгыз! Аларның араларында булган дуслыкны бетерегез, сынымнары әйтерләр: "Сез безгә гыйбадәт кылмадыгыз, безгә гыйбадәт кылыгыз дип без сезгә кушмадык", – дип.

10|29|"Сезнең белән безнең арада шәһит булырга Аллаһ житә, тәхкыйк сезнең безгә гыйбадәт кылуыгыздан без гафил булдык", – диярләр.

10|30|Шул вакытта һәркем нинди эш кылган булса, һәммәсе ачыкланыр вә үзләренең хак хужалары булган Аллаһуга кайтарылырлар вә Аллаһуга тиндәш кылган нәрсәләргә югалыр.

10|31|Сорагыл: "Жир вә күк тарафыннан кем ризыкландыра? Яки хужа булып сезгә күз вә колакларны кем бирә? Дәхи үлектән терекне һәм теректән үлекне кем чыгара, кемнең көче житә? Вә бөтен эшләр белән кем житәкчелек итә? Алар әйтер: "Аллаһ". Әйт: "Шулай булгач Аллаһудан курыкмыйсызмы? Әлбәттә, куркыгыз!"

10|32|Ошбу эшләргә кылучы хак тәрбиячегез булган Аллаһ! Инде хакны ташлаганнан соң, адашудан башка нәрсә булыр? Әлбәттә, фәкәт адашу булып! Ничаклы каты киреләнәсез, хакны ташлап кайда бармакчы буласыз?

- 10|33|Аллаһ тәгаләнең хаклыгы дәрәсләнгән кеби, фәсыйклар иман китермәсләр дигән сүз дә дәрәсләнде!
- 10|34|Мөшрикларга әйт: "Сезнең сынымнарыгыз мөхлукларны бар итеп соңра үтереп янә тергезүчеләрме? Араларында шул эшне эшләүчесе бармы?" Әйт: "Әлбәттә, юк! Бәлки кешеләрне халык кылучы, соңра үтереп янә тергезүче фәкәть Аллаһу тәгалә. Ул – Аллаһуга ничек ялганны ифтира кыласыз?"
- 10|35|Янә әйт: "Сезнең сынымнарыгыздан хак юлга күндерүчесе бармы?" Әйт: "Әлбәттә, юк! Хак юлга фәкәть Аллаһу тәгалә үзе генә күндерә! Хак юлга күндерүче Аллаһуга иярергә, баш ияргә тиешлеме? Яки селкенергә дә хәленнән килми торган сынымнарга баш ию тиешлеме? Яки Аллаһ күндермәсә туры юлны үзе өчен генә дә таба алмаган ишаннарга иярергә, аларга баш ияргә тиешлеме? Ни булды сезгә, батыл эшне кыласыз?"
- 10|36|Зан итү, ягъни дәлилсез уйлау, яки нәфес теләгәнчә хөкем итү – дәрәслекнең һичбер өлешенә ирештермәс. Дәрәслектә, Аллаһ аларның ни, эшләгәннәрен белә.
- 10|37|Бу Коръән Аллаһудан башка бер кеше уйлап чыгарган китап дип ифтира ителә торган нәрсә түгел, ләкин Аллаһудан әүвәлгә китапларны дәрәсләгәнә хәлдә һәм шәригать хөкемнәрен ачык бәян иткән хәлдә индерелде, Коръәннең бөтен галәмне тәрбияләүче Аллаһудан индерелгәнлегендә һич шик юк.
- 10|38|Әйә ул мөшриклар, Мухәммәд Коръәнне үзе уйлап чыгарган да, аннары Аллаһ индерде дип ялган сөйләләрме? Әйт: "Әгәр Коръәнне Мухәммәд үзе уйлап чыгарган булса, сез дә Аллаһудан башка ярдәм өстәмәк мөмкин булганнарны барчасын да чакырыгыз да, бергәләшеп, бер сүрә китерегез, әгәр дәрәс сөйләүчеләрдән булсагыз".
- 10|39|Бәлки алар үзләре аңлап һәм белеп бетерә алмаган нәрсәне гафиллек белән ялган диделәр һәм аларга Коръәннең тәэвиле дә килмәде, аңламыйча гафил калдылар. Болардан алдагылар да пәйгамбәрләрен ялган диделәр. Карагыл, залимнәрнең ахыры ничек булды? Башка залимнәрнең дә ахыры шулай булачак.
- 10|40|Аларның бәгъзеләре Коръәнгә ышаналар, бәгъзеләре Коръәнгә ышанмыйлар. Синең Раббың Коръәнгә ышанмыйча бозыклык кылучы фәсыйкларны белүчәрәк.
- 10|41|Әгәр алар сине ялганчы дисәләр, әйт: "Миңа үз гамәлем, сезгә дә үз гамәлегез вә сез минем кылган эшемнән бизүчесез, мин дә сез кылган эштән бизүчемен".
- 10|42|Алардан бәгъзеләре синең Коръән укыганыңны тыңларлар, ләкин Аллаһ сүзе икәнлегенә иман китермәсләр. Син аларга хак сүзне ишеттерермен дип уйлыйсыңмы, алар саңгырау булып һичнәрсә аңламасалар да?
- 10|43|Аларның кайберләре сиңа маңгай күзе белән карыйлар, ләкин хакны күрмиләр, әйә син сукуярларга хак юлны күрсәтә алырсыңмы? Гәрчә алар хак юлга күз салмый торган булсалар да.
- 10|44|Аллаһ кешеләргә берничек тә золым итмәс, ләкин Аллаһуга карышып, кешеләр үзләренә золым итәрләр.
- 10|45|Кешеләрне каберләрдән кубаргач, дөньяда көндөз бер сәгать тә тормаган кеби булырлар, дөньядагы кеби үзара танышырлар. Терелеп, Аллаһуга юлыгуны инкяр иткән кешеләр тәхкыйк һәлак булдылар, алар туры юлга көнелмәделәр.
- 10|46|Аларга вәгъдә кылган Гәзабларның бәгъзесен сиңа күрсәтсәк күрсәтербез, яки синең жаныңны алганнан соң Гәзаб кылырбыз. Аларның кайтачак жирләре безгәдер, соңра алар кылганның барчасын Аллаһ күрүче, жәзасын бирер.
- 10|47|Вә һәр көлемнә расуле бар, кыямәт көнне рәсүлләре килеп, аларның бөтен эшләреннән шәһадәт бирсә, араларында гаделлек белән хөкем булыр һәм савабны киметеп, яки гөнаһны арттырып, аларга золым итү булмас, ягъни үзләре белән нәрсә алып барсалар, жәзасы шул булыр.
- 10|48|Кәферләр көлеп әйтәләр: "Вәгъдә кылган кыямәт көнегез һәм Гәзабыгыз кайчан була? Әгәр дәрәс сөйләүче булсагыз безгә әйтеп бирегез".
- 10|49|Әйт: "Мин үзем дә Аллаһ теләгеннән башка үземә фәйданы булдырырга һәм зарардан имин булырга кәдир түгелмен. Барча кешеләргә дә Аллаһ хөкеменә кайту өчен билгеләнгән вакыт бар. Кайчан вакытлары житсә, бер сәгать ашыгып килмәс вә бер сәгать соңга калмас.
- 10|50|Әйт: "Беләсезме, сезгә көндөз яки кич Аллаһуның Гәзабы килсә, кәферләр ул Гәзабның кайсына ашыгырлар?"
- 10|51|"Әйә сез башыгызга Гәзаб килгәч кенә аңа ышанырсызмы? Менә хәзер иман китердегез, әмма Гәзаб килмәс борын мәсхәрә кылып, ул Гәзабның килүен ашыктыра идегез".
- 10|52|Соңра жәһәннәм сакчылары залимнәргә әйтте: "Мәңгелек Гәзабны татыгыз. Сез һичнәрсә өчен түгел, мәгәр үзегез кәсеп иткән гөнаһларыгыз өчен Гәзаб кылынасыз".
- 10|53|Кәферләр синнән сорыйлар: "Бу Коръән хакмы?" Әйт: "Аллаһ белән ант итеп әйтәм, бу Коръән, әлбәттә хак, сез Аллаһуны гәжиз итә алмассыз!"
- 10|54|Әгәр жир өстендәге бетән байлык залим кешеләрнеке булса иде, кыямәт көнне

үзләрен Гәзабтан сатып алып өчен барчасын бирер иделәр, ләкин Гәзабтан котыла алсалар вә Гәзабны күргән вакытларында хәсрәтләрен яшерерләр. Араларында гаделлек белән хөкем тәмам булып, тиешлесеннән артык җәза биреп золым ителмәсләр.

10|55|Әгаһ булыгыз, жирдә вә күкләрдә булган нәрсәләр, әлбәттә, Аллаһ мөлкә. Янә әгаһ булыгыз, Аллаһуның вәгъдәсә хак, ләкин кешеләрнең күбрәгә аны белмиләр.

10|56|Ул – Аллаһ тергезә вә үтерә һәм кыямәт көнне барчагыз Аның хозурына кайтарылырсыз.

10|57|Ий кешеләр! Тәхкыйк тәрбиячегез булган Аллаһудан сезгә вәгазь булып Коръән килде, ул күңелдәге имансызлык, наданлык авыруларына шифа, күңелен аның белән шифалаган кешеләргә һидәят һәм мәэминнәргә рәхмәт.

10|58|Ий Мухәммәд г-м! Кешеләргә Аллаһуның юмартлыгы вә рәхмәте илә иңдерелгән Коръән белән сөйлә һәм Коръән белән гамәл кылырга өндә! Коръән иңдерелгән өчен һәм аның белән гамәл кылганнары өчен шатлансыннар. Коръән белән гамәл кылу алар жыйган малдан хәерлерәк.

10|59|Әйт: "Әйә күрдәгезме Аллаһ сезнең өчен иңдергән ризыкларны, яки үз белдегегез илә кайберләрен хәләл, кайберләрен хәрам кылдыгыз". Янә әйт: "шулай үз белдегегез белән хөкем итәргә Аллаһ сезгә рәхсәт бирдеме? Яки Аллаһуга ялганны ифтира кыласызмы? Әлбәттә, бу хөкемегез Аллаһуга ифтира.

10|60|Аллаһуга ялганны ифтира кылган кешеләрнең кыямәт көнендә башларына килчәк эш хакында уйлары ничек икән? Тәхкыйк Аллаһу тәгалә кешеләр өчен, әлбәттә, юмартлык иясә, ләкин күбрәк кешеләр Аның нигъмәтләренә шөкер итмиләр, һаман азгынлыкталар.

10|61|Син бер эштә булсаң, яки Коръәннән бер сүрә укысаң, яки берәр гамәл кылсагыз, шул эшләрегезне башлаган вакытыгызда без хәзербез вә күреп торабыз. Дәхи Раббыңнан яшерен булмас жирдә вә күкләрдә тузан бөртегә хәтле нәрсә, ул нәрсә – кирәк тузан бөртегеннән зур булсын, кирәк –кечкенә булсын, барчасы өммүл-китапта язылмыш.

10|62|Әгаһ булыгыз, әлбәттә, Аллаһ дусларына нич куркыныч юк һәм алар көенмәсләр.

10|63|Ул Аллаһуның дуслары хак ышану белән ышандылар һәм һәрвакыт Аллаһуга тәкъявалык кылдылар, ягъни фәхеш, хәрам эшләрдән һәм бидегәт, хорафат гамәлләрдән һәрвакыт сакландылар вә фарыз, ваҗеб, сөннәт гамәлләрне Аллаһ ризасы өчен генә үтәделәр.

10|64|Аларга дөньяда һәм ахирәттә дә шатлыктыр. Аллаһ сүзләренә алышынмак юк, Ул ни әйтсә шул була, Аллаһуга дус булу – мәңгелек бәхеткә ирешү.

10|65|Кәферләренң яман сүзләре сине хафа кылмасын, бит өстенлекнең барчасы Аллаһу тәгаләнеке, Ул – ишетүче вә белүче.

10|66|Әгаһ булыгыз, жирдәгә вә күкләрдәгә мәхлуклар Аллаһу тәгаләнеке, Аллаһуга тиндәш итеп кешеләр ияргән сынымнар да Аллаһу тәгаләнеке. Аларның сынымнарга ияреп, алардан ярдәм сораулары дәлил белән түгел, фәкәть сукур хыялга иярү генә, янә алар хакны инкяр итеп ялганны ихтыяр итүчеләр.

10|67|Тынычланып ял итәр өчен караңгы төннәрне, вә яшәү өчен кирәк нәрсәләренә күреп кәсеп итәр өчен якты көннәрне яратучы Аллаһу тәгалә. Тәхкыйк бу әйтелгәннәрдә хакны ишетә белгән кешеләр өчен ачык дәлилләр вә могҗизалар бар.

10|68|Мөшриклар: "Аллаһ бала тудырды", – диләр. Аллаһу тәгалә бала тудыру кимчеләгеннән бик пакъ вә Ул бай –ничнәрсәгә мохтаж түгел, жирдә вә күкләрдә булган нәрсәләр бар да аныкы. Аллаһ бала тудырды дияргә сезнең нич дәлилегез юк, өзегез белмәгән нәрсәне Аллаһуга ифтира кылып сөйләсезме?

10|69|Әйт: "Аллаһуга ялганны ифтира кылучы кешеләр Аллаһ Гәзабыннан котылачак түгелләр".

10|70|Дөньяда аз гына файдаланырлар да, соңра кайтачак жирләре – Безгә. Анда аларга каты Гәзабны татытырбыз кәфер булганнары өчен.

10|71|Гыйбрәтләнсеннәр яки вәгазьләнсеннәр өчен аларга Нух г-м кавемәнең хәбәрән укы. Нух г-м үз кавемәне әйтте: "Ий кавемем, әгәр минем сезнең арада тормаклыгым һәм Аллаһуның аятьләре белән сезне вәгазь кылмаклыгым сезгә авыр вә уңайсыз булса, мин Аллаһуга тәвәккәл кылдым вә Аңа тапшырылдым, Аллаһуга тиндәш кылганнарыгызны җыегыз вә миңа каршы хәйлә-мәкерләрегезне кылыгыз. Ләкин белеп эшләгез, мәкерәгез үзегезгә кайгы булып әверелмәсен, инде миңа кыласы эшегезне кылыгыз, миңа аз гына да вакыт бирмәгез.

10|72|Әгәр сез хак диннән баш тартсагыз, бит мин сездән Аллаһ хөкемнәрен ирештергәнәм өчен дөнья малын сораганым юк, минем эшемнең әжәре фәкәть Аллаһуда һәм дә мин мөселман булырга Аллаһудан боерылдым".

10|73|Нухны кавеме һаман да ялганчы диделәр, кәферләренә һәлак итеп, Нухны вә аның белән булган мәэминнәрне көймәгә менгезеп, Туфан суыннан котылдырдык. Вә Туфан суы белән һәлак булганнар урынына Нух белән исән калганнары жир өстенә халифә кылдык һәм аятьләребезне ялган диючеләрне Туфан суына батырып, һәлак иттек. Бел, башларына килчәк Гәзаб белән куркытылып та курыкмаган кешеләрнең ахыры ничек булды?

10|74|Нухтан соң яшәгән кешеләргә дә рәсүлләр күндердек, алар да кавемнәренә дәлилләр вә могжизалар белән килделәр, ләкин әүвәлдәге кавемнәр үз пәйгамбәрләрен ялган диюләре сәбәплә, болар да үз пәйгамбәрләренә ышанмадылар. Хак юлдан читкә үтеп китүчеләрнең күңелен инде аңламасын өчен мәхерлибез.

10|75|Әүвәлге рәсүлләрдән соң Муса белән һарунны аятьләр вә могжизалар илә фиргаунгә вә аның олугъларына жибердек, алар тәкәбберләндедәр, кабул итмәделәр, вә азган кәферләрдән булдылар.

10|76|Аларга Безнең хак могжизаларыбыз килсә, алар әйттеләр: "Болар барчасы – ачык сихерләр генәдер".

10|77|Муса әйтте: "Аллаһудан килгән хак могжизага каршы шул сүзләрегезне әйтәсезме? Әйә бу могжизалар сихерме? Бит сихерчеләр Аллаһ Гәзабыннан котылачак түгелләр."

10|78|Кәферләр әйттеләр: "Сез безне аталарыбыз тоткан диннән туктатыр өчен һәм жир өстендә үзегез генә баш булыр өчен килдегезме? Без сезгә иман китерәчәк түгелләребез".

10|79|Фиргаун үзенең ярдәмчеләренә әйтте: "Барча маһир – оста сихерчеләрне жыеп миңа китереgez".

10|80|Сихерчеләр бар да жылып килгәч, Муса аларга әйтте: "Сихерләп китергән нәрсәләрегезне жиргә салыгыз!"

10|81|Сихерчеләр сихерләгән арканнарын жиргә салгач, Муса әйтте: "Сезнең бу нәрсәләрегез бар да сихер. Әлбәттә, Аллаһ сезнең сихереgezне батыл – көчсез кылыр, тәхкыйк Аллаһ ялганчы фәсыйкларның эшен ихлас кылмас, юлга салмас!"

10|82|Аллаһу тәгалә хак эшнең хаклыгын дәрәсләр үзенең сүзе белән, гәрчә кәферләр мәкрүһ күрсәләр дә.

10|83|Муса кавеменең яртысы фиргауннең вә аның олугъларының фетнәсеннән яки үтерелүеннән куркып Мусага иман китермәделәр, мәгәр курыкмаучылары иман китерделәр, чөнки фиргаун Мысыр жирендә бик тәкәббер, бик усал иде вә ул явызлыкта чиктән аша китте, хәтта: "Мин – Аллаһ" дия башлады.

10|84|Муса, кавеменең фиргауннән курыкканын күргәч, әйтте: "Ий кавемем! Әгәр Аллаһуга иман китереп ислам динен тотучы мәселман булсагыз, Аллаһуга тәвәккәл кылыгыз! Фиргауннән курыкмагыз!"

10|85|Мусага ияргән мәселманнар әйттеләр: "Аллаһуга тәвәккәл кылдык, ий Раббыбыз, безләре залимнәр кулына фетнә кылмагыл".

10|86|Вә безләре кәфер булган фиргаун кавеменнән коткаргыл, үзеңнең рәхмәтең белән!"

10|87|Муса илә һарунга вәхий кылып әйтте: "Кавемегезгә Мысырда өйләр хәзерләgez вә ул өйләрегезне мәсҗидләр кылыгыз һәм намазларыгызны шул өйләрегездә үтәgez, вә мәзминнәрне шатландыр, аларга дөньяда һидәят, ахирәттә җәннәт булачак".

10|88|Муса әйтте: "Ий Раббым! Кешеләрне аздырмак өчен фиргаунгә вә аның олугъларына дөньяда зиннәт һәм мал биргәнсең. Ий Раббыбыз, син аларның малларыны һәлак итеп, күңелләрен каралт ки, һәлак итүче Гәзабны күрмичә иман китермәслек булсыннар".

10|89|Аллаһ әйтте: "Тәхкыйк сезнең догаларыгыз кабул ителде, боерылган эшеgezдә туры торыгыз һәм хакны белми торган наданнарга һич иярмәgez".

10|90|Бәни Исраилне дәрҗә аркылы үткәрдек, тәкәбберлек вә дошманлык белән алар артыннан фиргаун вә аның гаскәре куып чыктылар. Бәни Исраил өчен ачылган су аралыгына кереп бата башлагач, фиргаун әйтте: "Иман китердем, гыйбадәт кылырга яраклы Илаһә юк, мәгәр Бәни Исраил иман китергән Аллаһу тәгалә генәдер вә мин мәселманнарданмын".

10|91|Аллаһ әйтте: "Хәзер иман китерәсеңме? Башта Аллаһуга гасый булдың һәм бозыклык кылучылардан идең".

10|92|Сездән соң киләчәк кешеләргә гыйбрәт булсын өчен тәнеgezне бүген су өстенә чыгарабыз. Ләкин кешеләрнең күбрәге Безнең гыйбрәтләнерлек аятьләребездән гафилләр, һич вәгазъләнмиләр.

10|93|Бәни Исраилне фиргауннән коткаргач, тәхкыйк яхшы урыннарда куеп хуш ризыклар бирдек вә әрихә, Кәнган шәһәрләренә кергездек. Алар ихтилаф кылышмадылар, мәгәр расүлләр аларга хак хөкемнәрне китергәннән соң ихтилаф кылыштылар. Аларның ихтилаф кылган нәрсәләре хакында Раббың гаделлек белән кыямәт көнне хөкем кылыр.

10|94|Әгәр Без сиңа иңдергән китап хакында шиктә булсаң, иңгән китапларны синнән әүвәл укучылардан сора: аларның китабында сиңең хакта хәбәр бар. Тәхкыйк хак булган Коръән сиңа Раббыңнан килде, шикләнүчеләрдән булма.

10|95|Дәхи Аллаһу тәгаләнең аятьләрен ялган диючеләрдән булмагыл, юкса хәсрәтләнүчеләрдән булырсың.

10|96|Раббыңның бер кавемне Гәзаб кылырмын дигән сүзе дәрәсләнгәч, әлбәттә, ул кавем иман китермәс.

10|97|Хәтта аларга төрле могжизалар килсә дә, рәнҗеткүче Гәзабны күрмичә, иман китермәсләр.

10|98|Йунус г-м кавемнен башка ничбер кавемнең Гәзабны күргәч кенә китергән иманнары файда бирмәде. Чөнки Йунус кавеме иман китергәч, алардан дөнья Гәзабын бетердек вә әжәлләре җиткәнче файдаландырдык. Йунус кавеменә әйтте: "Әгәр иман китермәсәгез, өч көн эчендә сезнең өстегезгә Аллаһудан Гәзаб киләчәк", – диде. Алар башта ышанмадылар. Йунус араларыннан чыгып китте. Өч көн булгач, күктә утлар күренә башлады. Шул вакыт куркып, Йунусны эзләргә тотындылар, ләкин тапмадылар. Гәзаб утлары якынлаша башлагач, һәммәләре дә иман китереп тәүбә иттеләр. Соңра Аллаһ Гәзабны кире алды.

10|99|Әгәр Раббың теләсә иде, әлбәттә, жир йөзәндәге кешеләр барчалары иман китерер иделәр. Әйә син Мухәммәд г-м, барча кешеләрне ышандыру өчен аларны көчләр идеңме?

10|100|Аллаһ теләгеннән башка иман китерергә ничкемгә мөмкин түгел. Хак белән батылны аеру өчен гакылын эшләтмәгән кешеләргә Аллаһ кәфер-имансызлык ләззәтен салыр.

10|101|"Жир вә күкләрдә Аллаһу тәгаләнең кодрәтенә дәләләт кыла торган нәрсәләренң хисабы да юк, игътибар илә карагыз", – дигән. Иман китермәгән кешеләргә мөҗизалар да, вә Аллаһ Гәзабы белән куркыту да нич файда бирмиләр.

10|102|Хәзерге кәферләр, әүвәлге кәферләргә килгән Гәзабны авыр көннәргә көтәләр. Әйт: "Ни көтсәгез дә көтегез, Аллаһудан сезгә Гәзаб киләчәк көн бар, көтегез. Мин дә сезнең белән бергә сезгә Гәзаб килүен көтәм".

10|103|Соңра Без рәсүлебезне вә аларга ияргән мәэминнәргә коткарырбыз. Мәэминнәргә коткармак Безгә тиеш вә лязем булды.

10|104|Ий Мухәммәд г-м, әйт: "Ий адәмнәр, әгәр сез, мин китергән диннең хаклыгына шикләнер булсагыз, тәхкыйк мин гыйбадәт кылмыймын Аллаһудан башка сез гыйбадәт кыла торган сынымнарга, ләкин сезнең жаныгызны ала торган Аллаһуга гыйбадәт кыламын һәм мин мәэминнәрдән булырга боерылдым.

10|105|Дәхи ихлас күңел белән хак тарафында булган дингә йөзәңне юнәлдер, дип боерылдым һәм дә, әлбәттә, мәшрикләрдән булма, дип боерылдым.

10|106|Дәхи сиңа файда да, зарар да итә алмаган сынымнарга гыйбадәт итмә, дип боерылдым". Әгәр син бу эшләргә эшләсәң, әлбәттә, залимнәрдән булырсың.

10|107|Әгәр Аллаһ сиңа бер зарарны бирсә, ул зарарны синнән алырга Аңардан башка зат юк, әгәр сиңа бер нигъмәт бирергә теләсә, Аның юмартлыгыннан биреләчәк нигъмәтне кире алучы юк. Бәндәләреннән үзе теләгәннәренә бирер ул нигъмәтне. Вә Ул ярлыкаучы вә рәхимле.

10|108|Ий Мухәммәд г-м, әйт: "Ий кешеләр, тәхкыйк Раббыгыздан чын иманны, хак динне өйрәтүче, жәннәтләр юлын күрсәтүче Коръән Кәрим килде, берәү Коръән белән гамәл кылып туры юлны тапса, фәйдасы фәкәть үзенә, вә берәү Коръән белән гамәл кылмыйча адашса, өз башына адашты. Ләкин мин сезне дингә көчләүче вәкил түгелмен".

10|109|Ий Мухәммәд г-м, үзеңә вәхий ителгән Коръән хөкемнәренә ияр, вә сабыр ит – чыда, хәтта Аллаһ үзе хөкем иткәнче. Вә Ул хөкем итүчеләрнең хәерлесе.

11|1|Ошбу китапның аятләре мәхкәмдер, нич үзгәртелмәс, үзгәртәргә ничкемнең кече җитмәс, хөкем итүче вә һәрнәрсәдән хәбәрдар булучы Аллаһудан иңдерелеп, анда һәрнәрсәнең хөкеме баян ителде.

11|2|Аллаһудан башка ничкемгә, ничнәрсәгә табынмыйча, фәкәть Аллаһуга гына гыйбадәт кылырга Коръән белән юл күрсәтелде, тәхкыйк мин сезне Коръән белән гамәл кылсагыз – жәннәт белән шатландыручы һәм Коръән белән гамәл кылмасагыз – жәннәннәм Гәзабы белән куркытучы Аллаһудан күндерелгән пәйгамбәрмен.

11|3|Дәхи гәнаһларыгыз өчен Аллаһудан гафу сорагыз, соңра тәүбә итеп Аллаһуга кайтыгыз! Шулай булсагыз, Аллаһ сезне дөньяда күркәм файдаландыру илә файдаландырып, билгеле әжәлегезгә чаклы, һәм яхшылыкта юмартлык кылганнарга Аллаһ нигъмәтләре белән юмартлык кылыр. Әгәр Коръән белән гамәл кылудан баш тартсагыз, мин сезгә олугъ көн "кыямәт"нең каты Гәзабы ирешер дип куркамын, дип, сезне кайгыртучы рәсүлмен.

11|4|Ахирәттә кайтачак жирегез Аллаһуга вә һәрнәрсәгә кадир.

11|5|Әгаһ бул, мәшрикләр Аллаһудан яшерер өчен сиңа булган дошманлыкларын күңелләрендә яшерәләр. Әгаһ бул, алар төнлә киёмнәренә төренеп яткан вакытларыңда яшергән вә ачык кылган эшләрен Аллаһ белер. Тәхкыйк Аллаһ күңелләрдәге нәрсәне белүче.

11|6|Жирдәге һәр жан иясенең ризыгы Аллаһ кулында, дәхи аларның торакак жирләрен вә үлгәч күмеләчәк жирләрен белер. Барчасы Ләүхүл Мәхфуздәге китапта язылмыш.

11|7|Аллаһ жир вә күкләрне алты көндә төзде, аңа хәтле Аллаһуның Гәрше су өстендә иде, әнә шул тәртиптә Аллаһ дөньяны төзде изге гамәлдә сезне сынамак өчен, ягъни кем яхшылыкны күп кылган вә кем явызлыкны күп кылган, ахирәттә шуны күрсәтмәк өчен. Әгәр син аларга үлгәннән соң, әлбәттә, тереләсез дисәң, алар бу Коръән ачык сихердән башка нәрсә түгел диләр.

11|8|Әгәр Без алардан Гәзабны кичектерсәк, мәсхәрә кылып, киләсе Гәзаб килсен инде, нәрсә тыя ул Гәзабны килүдән, диләр. Әгаһ булсыннар, әгәр килсә, ул Гәзаб алардан

кире китмәс, үзләре мәсхәрә кылган җәзаб алар өстенә, әлбәттә, киләчәк.

11|9|Әгәр кешегә башта рәхмәтебездән нигъмәт биреп, соңра ул нигъмәтне алсак, әлбәттә, ул кеше Аллаһудан өметсез булып кәфер була.

11|10|Әгәр бер кешегә башта зарар биреп, соңра зарарны алып нигъмәт бирсәк, әлбәттә, ул кеше зарарны бүтән күрмәс төсле итеп, "тәхкыйк зарарлы нәрсә миннән китте", дияр! Вә ул, әлбәттә, шатланыр һәм тәкәбберләнер, баштагы хәлен онытыр.

11|11|Мәгәр бәла-казага чыдап изге гамәлләр кылучыларга Аллаһуның ярлыкавы вә олугъ жәннәт нигъмәтләре булачак.

11|12|Тәхкыйк син куярсың үзеңә вәхий ителгән бәгъзе хөкемне һәм кәферләренң: "Кәшки аңа күктән фәрештә иңсә иде, яки аңа байлык килсә иде", – дигән сүзләренә кайгырасың. Ягъни мәшриклар Мухәммәд г-мнән сынымнарыбызны гаепләмә дип үтенделәр, шуннан соң сынымнарны гаепләмәс булды. Аллаһу тәгалә пәйгамбәрне бу эше белән "бәгъзе хөкемне куясыңмы", дип, тәнкыйть итте. Синең пәйгамбәрлек эшең фәкәть Аллаһ хөкемнәрен кешеләргә ирештерү, иманга көчләү синең эшең түгел. Аллаһ һәрнәрсәгә вәкил.

11|13|Әйә ул мәшриклар: "Мухәммәд үзе уйлап чыгарды да аннары Аллаһуга ифтира кыла", – дип әйтәләрме? Син әйт: "Сез дә Коръән сүрәләре кеби ун сүрә китерегез дә аннары шуны Аллаһуга ифтира кылыгыз һәм Аллаһудан башка ярдәм өстәмәк мөмкин булган нәрсәләренә ярдәмгә чакырыгыз, әгәр дәрәс сөйләүчеләрдән булсагыз!"

11|14|Әгәр алар син әйткәнне кабул итеп Коръән сүрәсенә охшаган сүрә китерергә көчләре житмәсә, белегез, Коръән Аллаһ белеме илә индерелде, янә белегез, Аллаһудан башкага кол булырга яраклы һич илаһә юк, мәгәр Аллаһ үзе генә. Әйә инде сез Аллаһуга вә Коръәнгә ышанып мәселман буласызмы?

11|15|Берәү дөнъя тереклеген генә вә дөнъя тормышының матурлыгын теләсә, Без аларга дөнъяви эшләренәң файдасын дөнъяда биреп бетерербез һәм аларга дөнъяви эшләренә кимчелек китерелмәс.

11|16|Әмма ахирәттә аларга уттан башка жәза булмас вә дөнъя эшләре һәлак булып, вә бидегәт гамәлләре батыл булып.

11|17|Чагыштырып карагыз, Мухәммәд г-м Раббысыннан килгән дәлиллар белән генә эш кылучы булса, вә Аллаһудан шаһит булучы Жәбраил г-м кирәк саен аятләренә аңа укып торса иде, шул аят нәфесенә яки шайтанга ияргән кәферләр белән бертигез булырмы? Ул Жәбраил г-м кешеләргә рәхмәт вә һидәят булучы тәүратны Мусага килеп укыган иде, Коръәнгә ышанучылар тәүратка да ышаналар, Коръәнгә ышанмаган кешенәң урыны жәннәм утыдыр, үзе хәзерләгәндер. Син Коръәннән шикләнүче булмагыл. Коръәннең Раббыңнан килгәнлегә, әлбәттә хак, ләкин кешеләрнең күбрәгә Коръәнгә ышанмыйлар.

11|18|Аллаһуга ялганны ифтира кылган кешедән дә залимрәк кеше булырмы? Ул залимнәр кыямәт көндә хөкемгә Раббыларына китерелерләр вә аларга шаһит булган пәйгамбәрләр әйтерләр: "Без аларга Аллаһ хөкемнәрен ирештердек, менә шул кешеләр Раббыларына ялганны ифтира кылдылар, Аллаһуның тиңдәше вә баласы бар дип". Әгәһ булыгыз, Аллаһуның ләгънәте галимнәргәдер.

11|19|Ул залимнәр кешеләрне Аллаһ юлыннан тыярлар вә Ислам динен загыйфләтергә тырышырлар, алар ахирәтне инкяр итүче бик яман кешеләр. (Әгәһ булыгыз, без хәзер әнә шундый залимнәр арасында яшибез. Кем Коръәнгә каршы сөйли, яки кем Коръән белән гамәл кылучы мәселманнарга тыгызлана – шулар залимнәр. Аларга дус булган кеше дә залим була, саклангыз!)

11|20|Ул залимнәр жирдә Аллаһуга каршы эш кылып, яки качып Аллаһуны гәҗиз кыла алмаслар, Аллаһудан башка аларга ярдәмче, дуслар булмас. Аларга җәзаб ике өлеш бирелер, чөнки алар Аллаһ сүзләренә колак салмадылар һәм Аллаһ эшләренә һич карамадылар.

11|21|Алар үзләрен үзләре һәлак иттеләр, һәм Аллаһуга тиңдәш кылган нәрсәләре алардан качты, күзләренә күренмәде.

11|22|Шик юк, алар ахирәттә, әлбәттә, һәлак булучылар.

11|23|Иман китереп яхшы эшләренә кылган һәм Раббыларының боерыкларын үтәүдә түбәнчелек булган кешеләр жәннәт әһелләредер, алар анда мәңге калырлар.

11|24|Мәэминнәр белән кәферләренң мисалы: саңгырау һәм суқыр илә күрүче һәм ишетүче кешеләр кебиләр, ягъни мәэмин хакны ишетә һәм күрә дә, кәфер исә хакны ишетми һәм күрми дә. Шул ике фирка бертигез булырмы? Әлбәттә, тигез булмас, әйә шуны аңлап вәгъдәләнсәгезче!

11|25|Тәхкыйк Без Нухны үз кауменә пәйгамбәр итеп жибәрдек: әлбәттә, мин сезне Аллаһ җәзабы белән ачык куркытучымын.

11|26|"Башка һичкемгә түгел, фәкәть Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз", – дип хәбәр бирәмен, тәхкыйк мин куркамын сезгә каты җәзаблы көннең килүеннән.

11|27|Кауменң кәфер булган олугълары әйтте: "Ий Нух, син безнең кеби адәмсең, бездән артык жирең юк, дәхи сиңа ияргән кешеләр дә арабызда иң түбән кешеләрдер һәм

безгә караганда сездә дә бернинди артыклык күрмибез, бәлки без сезне ялганчылар дип уйлыйбыз".

11|28|Нух әйтте: "Ий каумем, беләсезме, әгәр сөйләгән сүзләремнең хаклыгына Аллаһудан куәтле дәлилләрем булса, янә Аллаһ сезгә бирмәгән нигъмәт вә рәхмәтне миңа бирсә, инде сез хак динне макруһ күрә торып, мин аны сезгә көчлөп кабул иттерергә кадир булырмынмы?"

11|29|Ий каумем! Хак динне өйрәткәнем өчен мин сездән мал сорамыйм, сезгә исламны өйрәтүемнең әжерен фәкать Аллаһу тәгалә үзе бирәчәк, дәхи мин иман китереп, миңа ияргән кешеләрне ташлаучы түгелмен, ул мәэминнәр Раббыларына юлыгачакларын, әлбәттә беләләр, ләкин мин сезне бик надан каумнәр дип күрәмен ки, хак динне дә, Аллаһуга кайтачагыгызны да белмисез.

11|30|Ий каумем, әгәр мин фәкыйрьләрне янымнан кусам, ярдәм биреп, Аллаһ Гәзабыннан мине кем коткарып, шуны уйлап вәгазьләнмисезме".

11|31|Мин сезгә әйтмимен: "Минем кулымда Аллаһ хәзинәләре бар вә яшертен эшләре беләмен һәм мин фәрештәмен", – дип. "Һәм сезнең күзегезгә яман күренгән фәкыйрьләргә Аллаһ рәхмәт кылмас, нигъмәт бирмәс", – дип тә әйтмим, аларның күңелләрендәге иманны вә мәгърифәтне Аллаһ белә, әгәр мин фәкыйрьләрне кимсетсәм, әлбәттә, залимнәрдән булырмын.

11|32|Кәферләр әйттеләр: "Ий Нух, тәхкыйк син безнең белән бәхәсләштең һәм безнең белән бәхәсләшүеңне бик күп кылдың, әгәр дәрәс сөйләүчеләрдән булсаң, вәгъдә кылган Гәзабыңны өстебезгә китер".

11|33|Нух әйтте: "Ул Гәзабны әгәр теләсә, фәкать Аллаһ үзе китерер, Гәзаб килгәндә сез Аллаһуны гажиз кыла алмассыз".

11|34|Әгәр мин сезне вәгазь кылырга теләсәм дә минем вәгазем сезгә нич файда бирми, әгәр Аллаһ сезне аздырырга теләсә – аздырыр. Ул сезнең Раббыгыз, ни теләсә – шуны эшләп, вә ахырдә Аңа кайтарылырсыз".

11|35|Яки алар бу сүзләргә Мухәммәд Аллаһуга ифтира кылып ялган сөйли диләрме? Ә син аларга әйт: "Әгәр ифтира кылып ялган сөйләсәм, бит гәнаһы да үземә булып, ләкин мин сез эшли торган гәнаһлы эшләрдән бизүчәмен".

11|36|Дәхи Нухка вәхий булды: синең каумеңнән иман китерәселәре иман китерделәр, инде калганның иман китермәсләр, аларның кылган кабәхәт эшләре өчен кайгырмагыл!"

11|37|"Вә көймә яса, Безнең күз алдыбызда һәм Безнең өйрәтүебез белән, ләкин мәселман булмаган кешеләр өчен Безгә дога кылмагыл аларны Гәзабдан коткар, дип, чөнки ул залимнәр Туфан суына батып һәлак булачаклар".

11|38|Нух көймә ясый башлады, һәркайчан олугълары Нух яныннан үтеп китсәләр, пәйгамбәр балтачы булган, дип, төрлечә көлеп мәсхәрә кылып үтәләр иде. Нух әйтте: "Бүген сез безне мәсхәрә кылсагыз, иртәгә без сезне мәсхәрә кылырбыз, сез мәсхәрә кылган кеби.

11|39|Кемгә рисвай кылучы Гәзаб килгәнән тиздән белерсез, һәм кемгә мәңгелек Гәзаб булачагын белерсез!"

11|40|Безнең Гәзаб белән әмеребез килеп, хәтта жирдән су кайнап чыга башлагач, әйтте: "Ий Нух, һәр хайваннан ирле хатынлы итеп берәр пар һәм иман китергән кешеләрне вә өй жәмәгәтеңне көймәгә алып кер, мәгәр алар хакында Аллаһудан "алар кәферлек кылдылар" дигән сүз булган бер хатының илә бер угълың көймәгә кермәсләр". Әмма Нухка бик аз кешеләр иман китерделәр.

11|41|Нух әйтте: "Көймәгә Бисмилләһ әйтеп керегез, бу көймәнең йөреше вә туктавы Аллаһ теләге белән булып, дип әйтегез! Тәхкыйк минем Раббым мәэминнәргә ярлыкаучы вә рәхмәт итүче".

11|42|Ул көймә аларны күтәрәп таулар кеби зур дулкыннар эчендә йөрер. Көймәгә кермичә бер чытә торучы угълын чакырды: "Ий угълым, безнең белән көймәгә кер, кәферләрдән булмагыл".

11|43|Угълы әйтте: "Бу судан тау башына чыгып кытылырмын". Нух әйтте: "Бүген Аллаһ Гәзабыннан коткаручы юк, сине тау да коткара алмас, мәгәр Аллаһ рәхмәт кылган кешеләр генә көймәгә менеп кытылырлар", – дип. Соңра араларына дулкын төшеп аларны аерды вә карышкан угълы суга батып һәлак булды.

11|44|Вә Аллаһ тарафыннан әйтелде: "Ий жир, суыңны киптер вә, ий күк, суыңны туктатгыл", – дип. Су кимеде, һәлак буласы кешеләр тәмам һәлак булып бетте вә көймә жүдий тавына барып туктады, вә әйтелде: "Залим кешеләргә Аллаһуның рәхмәтеннән ераклыктыр", – дип.

11|45|Нух нида кылып әйтте: "Ий Раббым! Угълым минем жәмәгәтемнән, жәмәгәтеңне коткарырмын дигән хак вәгъдәң бар вә син хәкимнәрнең дә хәкимерәгесең".

11|46|Аллаһу тәгалә әйтте: "Ий Нух, угълың синең жәмәгәтеңнән түгел, тәхкыйк угълыңны миннән сорадың, ягъни аңа дога кылуың яхшы эш түгел, белмичә, дәлилсез миннән

сорамагыл, әлбәттә, мин сине наданнарда булмаска өндимен.

11|47|Нух әйтте: "Ий Раббым, сиңа сыгынамын, мине саклагыл үзем белмәгән нәрсәне синнән сораудан, әгәр Син мине ярлыкамасаң һәм рәхмәт кылмасаң, әлбәттә, мин һәлак булучылардан булырмын".

11|48|Әйтелде: "Ий Нух, Безнең тарафтан имин булып көймәдән төш вә сиңа һәм синең белән булган мәэминнәргә күп бәрәкәт булган хәлдә көймәдән төшегез, дәхи сезнең нәселдән булган бер өммәтне дөньяда файдаландырырбыз, соңрак, азганнары өчен, аларга Бездән рәнжеткүче Гәзаб ирешер".

11|49|Бу хәбәрләр яшерен булган хәбәрләрдән, ягъни алардан хәбәрегез юк иде, хәзер аларны сезгә вәхий кылабыз, Без вәхий кылмас борын син үзең дә вә каумең дә бу хәбәрләргә белми идегез. Син кәферләргә хәбәрләүләренә һәм ялганчы диюләренә сабыр ит, чыда, бит эшнә ахырындагы уңыш вә шатлык гәнаһтан сакланучы тәкъва кешеләргә.

11|50|Гад кауменә кардәшләре һудны пәйгамбәр итеп жибердек. һуд әйтте: "Ий каумем Аллаһуга итагать итегез, Аңа гыйбадәт кылыгыз! Сезгә Аңардан башка һич илаһ юк. Сез хак эшнә эшләүче түгел, мәгәр Аллаһуга ялганчы ифтира кылучыларсыз.

11|51|Ий каумем, сезгә ислам динен өйрәткәнем өчен сездән хак сорамыйм, минем эшемнәң әжәре үземне юктан бар итүче. Аллаһу тәгалә кулында. Шуны да аңламыйсызмы? Ягъни Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз да әжәргә дә Аңардан гына сорагыз!

11|52|Ий каумем, Аллаһудан ярлыкавын сорагыз, соңра тәүбә итеп Аллаһуга кайтыгыз, шулай булсагыз Аллаһ сезгә бер-бер артлы яңгыр яудырыр вә куәтегез өстенә куәтегезне арттырыр, кәфер булып иманнан качмагыз!

11|53|Кауме әйтте: "Ий һуд, син безгә пәйгамбәрлегенә дәлил вә могжиза китермәдең, синең сүзеңә карап без үзебезнең сынымнарыбызны ташлаучылар түгелбез һәм сиңа ышанучы да түгелбез".

11|54|Ий һуд, без сиңа шуны әйтәбез: "Син безнең сынымнарыбызга сүз тидергәнсең дә, аларның бәгъзесеннән сиңа зарар ирешеп, дивана булгансың, шуңа күрә юк-бар сүзләргә сөйләсең". һуд әйтте: "Тәхкыйк мин сезгә Аллаһуны шаһит кыламын, сез дә шаһит булыгыз, мин әлбәттә, сезнең Аллаһуга тиндәш кылган нәрсәләрегездән бизүчемен.

11|55|Аллаһудан башкадан бизүчемен, миңа һичвакыт миһләт бирмичә, сынымнарыгыз белән бергә барчагыз миңа каршы мәкерлек белән теләгән эшегезне кылыгыз!

11|56|Тәхкыйк мине вә сезне тәрбия кылучы Аллаһуга тәвәккәл кылдым. Ул – Аллаһ жир өстендәгә барча хайванга хужа, алар өстеннән ничек теләсә, шулай эш кылыр. Тәхкыйк минем Раббым туры юлга күндерүче.

11|57|Әгәр Аллаһуга иман китерүдән баш тартсагыз, Аллаһ хөкемнәрен сезгә ирештерү өчен жиберелгән булсам, тәхкыйк мин сезгә аларны ирештердем. Әгәр иман китерүдән һаман баш тартсагыз, Аллаһ сезне юк итәр дә сезнең урынга яхшы каумне китерер, сез Аңа һичнәрсә белән дә зарар итә алмассыз. Тәхкыйк минем Раббым һәрнәрсәне үзе саклаучы".

11|58|Аларга Гәзаб вакыты житкәч, рәхмәтебез белән һудны вә иман китереп аңа ияргәннәргә Гәзабтан коткардык һәм аларны ахирәтнең каты Гәзабыннан коткардык.

11|59|Ошбу сөйләгәннәр Гад каумедер ки, Раббыларының аятьләрен инкяр иттеләр вә рәсүлләргә гәнаһлы булдылар һәм һәрбер азган тәкәбберләргә вә хакка каршы кешеләргә өмерләренә иярделәр.

11|60|Алар явыз эшләргә өчен дөньяда һәм ахирәттә ләгънәткә лаек булдылар. Әгәһ булыгыз, һуд кауме Гадка Аллаһуның рәхмәтеннән ераклык булды.

11|61|Вә Сәмуд халкына кардәшләре Салихны пәйгамбәр итеп жибердек. Ул әйтте: "Ий каумем Аллаһуга гыйбадәт кылыгыз, Аңардан башка сезгә илаһ юк, Ул сезне жирдән яратты вә жирдә торырга гомер бирде, Аңардан ярлыкау өстәгез, соңра тәүбә итеп, Аңа кайтыгыз! Тәхкыйк Раббымның рәхмәте дога кылучыларга, әлбәттә, якин".

11|62|Әйттеләр: "Ий Салих, син пәйгамбәрлек дөгъвәсен кылуыңнан элек арабызда бер өметле егет идең. Ә инде хәзер безне аталарыбыз гыйбадәт кылган сынымнарга гыйбадәт кылудан тыясыңмы? Тәхкыйк без син өндәгән дин вә Аллаһуның бер генә булуы хакында шиктәбез, аларның син әйткәнчә дәрәс булуында шикләнәбез".

11|63|Салих әйтте: "Уйлап карагыз, мин сезгә Раббым тарафыннан пәйгамбәрлегемә ачык дәлилләр белән килгән булсам вә Ул миңа рәхмәтен биргән булса, шуннан соң шикләнәргә урын каламы? Инде мин үземә күп нигъмәт бирүче Раббыма гәнаһлы булсам, ягъни Ул әйткәнчә эш кылмыйча, сез әйткәнчә эш кылсам, ул вакытта мине Аның Гәзабыннан кем коткарыр? Әгәр сез әйткәнчә эш кылсам, әлбәттә, үземә һәлакәттән башка һичнәрсәне арттыра алмам!"

11|64|Янә әйтте: "Ий каумем, бу дөя минем пәйгамбәрлегемә дәлил булган дөядер. (Чөнки Салихтан кауме: "Әгәр хак пәйгамбәр булсаң, дога кылып ошбу таштан дөя чыгар", – диделәр. Салих г-м Аллаһудан сорады һәм, таш ярылып, дөя чыкты). Ул дөягә ихтыяр

бирегез, Аллах жирендә ашасын вә аңа ничбер зарар тидермәгез, әгәр зарар тидерсәгез, үзегезгә бик тиз җәзаб ирешер".

11|65|Ләкин Салихны тыңламадылар, дөяне үтерделәр, Салих әйтте: "Өч көн торып урыныгызда файдаланыгыз, соңра сезгә җәзаб ирешер: бу вәгъдә ялган вәгъдә түгел".

11|66|Җазабыбыз килгән көнне үз рәхмәтебез белән Салихны вә иман китереп, аңа ияргән мәзминнәрне коткардык. Тәхкыйк синең Раббың Аңа карышканнарны җәзаб кылуда куәтле вә жиңүче.

11|67|Дөяне үтерүче залимнәрне бер каты тавыш тотты, шул тавыш белән барчалары урыннарында һәлак булдылар.

11|68|Гүя алар дөньяда аз гына да тормаган кеби булдылар. Әгәһ булыгыз, тәхкыйк Сәмуд халкы Раббыларына көфер булдылар, әгәһ булыгыз, Аллах рәхмәтеннән Сәмуд халкына ерак булмаклыктыр.

11|69|Тәхкыйк Безнең илче фәрештәләребез бала белән сөенеч бирмәк өчен Ибраһим г-мгә килеп сәлам бирделәр. Ибраһим сезгә дә сәлам булсын, диде. Озакка сузмыйча, Ибраһим майда пешергән бозауны кунаклар алдына алып килде.

11|70|Кунаклар кулларын бозауга сузмагач, Ибраһим аларны яратмыйча, хәтта болар караклар, дип уйлады вә алардан шикләнеп куркуга төште. Фәрештәләр әйттеләр: "Син бездән курыкма, тәхкыйк без Лут кауменә һәлак итәр өчен жибәрелгән фәрештәләребез".

11|71|Ибраһим г-мнең хатыны да шунда аяк өстендә иде, хатыны Ибраһимның куркуыннан көлде, сөенеч хәбәр бирдек, ул хатынга Исхак исемле бала тудырмагы белән вә Исхактан ягъкуб исемле бала булып, дип.

11|72|Ул – хатын әйтте: "Вәй нинди җәжәб! Карт карчык булганым хәлдә бала тудырырмынмы? Ошбу минем ирем дә карт инде, без карт кешеләрдән бала булмагы бер җәжәп эштер.

11|73|Фәрештәләр әйттеләр: "Аллаһу тәгаләнең кодрәтенә җәжәпләнәсезме? Ий пәйгамбәрлек заһир булган өй кешеләре! Сезгә Аллаһуның рәхмәте вә бәрәкәте булачак. Ул – Аллах эшләгән эшләрендә макталырга тиешле булган бик олугъ бер зат".

11|74|Ибраһим г-мнән курку беткөч һәм аңа бала булачагы белән шатлыклы хәбәр дә булгач, Лут кауме хакында безнең белән бәхәсләшәдер, ягъни фәрештәләр Лут каумен һәлак итәбез дигәч, бит алар арасында мәселманнары да бар, аларны да һәлак итәсезме, дип.

11|75|Тәхкыйк Ибраһим шәфкәтьле вә Аллаһудан куркып әһ-вәһ итүче һәм тәүбә белән Аллаһуга кайтучы.

11|76|Жәбраил г-м әйтте: "Ий Ибраһим! Лут кауме хакында бәхәсләшүдән туктагыл, тәхкыйк Раббыңнан аларга җәзаб белән әмер килде, шиксез аларга җәзаб килүчедер, инде ул килүче җәзаб алардан нич тә кире китмәс.

11|77|Илче фәрештәләребез Лут хозурына килгәч, Лут фәрештәләр хакында кайгыга калды, чөнки фәрештәләр бик чибәр егетләр кыяфәтендә килделәр. Лут аларның фәрештә икәнлекләрен белмәде, хәтта алар хакында күкрәге кысылды, күңеле сынды вә әйтте: "Бу көн авыр көн, ни булып инде". Лутның бер явыз хатыны: "Лутка бик чибәр кунак егетләре килде, барып файдаланыгыз", – дип залимнәр арасына хәбәр таратты.

11|78|Әлегә азган халык Лут өенә йөгәрешеп килделәр, моннан элек тә алар яман эшләрен кылдылар. Аларның яман эшләре шул: яшь егетләрен кызлар итеп кулланырлар иде. Лутның кунаклары янына йөгәрешеп килүләре дә шуның өчен иде. Лут аларга әйтте: "Ий каумем, менә минем сезгә кызларым, никахлап алыгыз да, якынлык кылыгыз, алар сезне гонаһтан пакъләрдер. Аллаһудан куркыгыз, хәләл бар чагында хәрамнан сакланыгыз, мине кунакларым хакында рисвай кылмагыз! Әйә сезнең арагызда бу яман эшнең кабахәтлеген белүче бер ир юкмы? Әгәр арагызда гакиллы ир булса, сезне бу эштән тыяр иде.

11|79|Әйттеләр: "Ий Лут, үзең беләсең, синең кызларыңда безнең хәжәтебез юк, дәхи безнең нәрсә теләгәнәбезне дә беләсең ки, без синең кунакларыңны телибез".

11|80|Лут әйтте: "Әгәр минем сезгә куәтем җитсә иде, яки бер куәтле жәмәгатькә мәрәжәгать итәргә көчем булса иде, әлбәттә, мин сезне ни эшләргә белер идем".

11|81|Фәрештәләр әйттеләр: "Ий Лут, без Раббыңның илчеләребез, каумең сиңа нич зарар кыла алмас, син кичнең бер вакытыңда өй жәмәгәтеңне алып чыгып кит, сездән ничберегез аерылып калмасын, мәгәр залимнәр ягына авышкан хатыныңны алып чыкма, тәхкыйк көферләргә килә торган җәзаб хатыныңа да ирешер. Дөреслектә бу көферләрнең җәзаб кылынырга вәгъдәләре таң вакытыдыр, әйә таң якын түгелме? Жәбраил г-м шәһәрләрен канаты белән күтәрәп, аннары әйләндереп жиргә ташлады, һәммәсе һәлак булдылар.

11|82|Аларга җәзаб белән әмеребез килгәч, шәһәрләрен астын өскә әйләндердек һәм алар өстенә таш яудырдык, ул ташлар кыздырылган булып.

11|83|Раббың хозурында җәзаб ташы дип галәмәтләнмештер. Ул ташлар башка залимнәргә

дә ерак түгел.

11|84|Вә Мәдйән халкына пәйгамбәр итеп кардәшләре Шөгәебне жибердек. Ул әйтте: "Ий каумем Аллаһуга гыйбадәт кылыгыз! Ул Аллаһудан башка сезнең Илаһыгыз юк. Дәхи бер нәрсәне үлчәп кешегә биргәндә, килограмм үлчәвендә дә, литр яки берәр савыт үлчәвендә дә киметеп үлчәмәгез! Тәхкыйк мин сезне бик байлыкта күрәмен, һәм сезнең өчен куркамын кыямәт көненең чолгап алучы Гәзабыннан.

11|85|Ий каумем, үлчәүләрегезне гаделлек белән үлчәгез! Вә үлчәүләрдә кешеләр әйберләрен киметмәгез вә жир өстендә бозыклык кылып йөрмәгез!

11|86|Әгәр хак мәэмин булсагыз, көсебләрегездә һәм сәүдәләрегездә Аллаһ калдырган файда аз булса да, сезнең өчен хәерледер, әмма үлчәүне киметеп алган файда хәерсез – хәрәмдыр. Мин сезгә сакчы түгелмен, һәр эшегезне күзәтеп бетерә алмам, үз эшегезне үзегез карагыз!

11|87|Кәферләр әйттеләр: "Ий Шөгәеб! аталарыбыз гыйбадәт кылган сынымнарыбызны ташларга һәм үзебезнең малларыбызда үзебез теләгәнчә эш кылуны ташларга синең намазың кушамы? Көлеп әйттеләр: әлбәттә, син шәфкәтлелек вә туры юлга күнүче бер кешесен".

11|88|Әйтте: "Ий каумем, уйлап карагыз, әгәр мин Раббымнан көчле дәлилләр белән килгән булсам һәм мине үзеннән яхшы ризык белән ризыкландырса вә мин сезне нәрсәләрдән тыйсам, ул нәрсәләргә үзем эшләргә теләмим, мин сезгә ничнәрсә теләмим, мәгәр көчем җиткән хәтле эшегезне хак юлга салырга телим, сезне ислах кылуда миңа уңышка ирешмәк юк, инсаф белән аңа кайтамын.

11|89|Ий каумем, миңа карышмагыз, миңа карышуыгыз Нух кауменә, яки Нуд кауменә, яки Салих кауменә ирешкән Гәзаб кеби Гәзаб ирешүгә сәбәп булмасын! Бит Лут кауменәң һәлакәте сездән ерак түгел, сакланыгыз!

11|90|Раббыгыздан ярлыкау өстәгез, соңра тәүбә итеп аңа кайтыгыз! Тәхкыйк минем Раббым тәүбә итеп төзәлүчеләргә шәфкәтлелек вә аларны сөюче".

11|91|Кауме әйттеләр: "Ий Шөгәеб, син сөйләгән сүзләрең күбрәген аңламыйбыз һәм арабызда сине бик зәгыйфь күрәбез, әгәр синең иман китергән иярченнәрең булмаса иде, без сине ташлар белән бәрәп үтерер идек вә синең безгә көчең җитә торган түгел".

11|92|Шөгәеб әйтте: "Ий каумем, миңа ияргән мәэминнәр хәтерә өчен Аллаһ әмерләрен артыгызга куясыз. Тәхкыйк минем Раббым сез кылган эшләргә белүче вә үзегезне чолгап алучы.

11|93|Ий каумем, сез урыныгызда үзегезнең бозык эшләрегезне кылыгыз! Әлбәттә, мин үз гамәлемне кылырмын вә кем ялганчы һәм кемгә рисвай кылучы Гәзаб килгәнне тиздән белерсез. Көтегез Аллаһ Гәзабын! Мин дә сезнең белән бер рәттән сезгә килә торган Гәзабны көтүчемән".

11|94|Гәзаб килергә әмеребез булгач, Шөгәебне вә аңа ияргән мәэминнәргә үзебезнең рәхмәтебез белән Гәзабтан коткардык. Әмма залим кәферләргә Жәбраилнең тавышы иреште, әйләре эчендә ябышып каттылар.

11|95|Гүя алар йортларында нич тормадылар. Сәмуд кауменә Аллаһуның рәхмәтеннән ераклык булган кеби, Мәдйән халкына да Аллаһуның рәхмәтеннән ераклык булгучыдыр.

11|96|Тәхкыйк ачык дәлилләребез вә мөгҗизаларыбыз белән Мусаны пәйгамбәр итеп жибердек.

11|97|Фиргаунга вә аның олуғларына, алар Фиргаунга вә аның әмеренә ияргән иделәр, Фиргаунның эше хак вә яхшы түгел, бәлки һәммә эше батыл иде.

11|98|Фиргаун кыямәт көнендә жәһәннәмгә кауменнән алда килер, каумен ияртеп жәһәннәмгә алып керер. Аларның килгән урыннары нинди яман урындыр.

11|99|Аларга дөньяда һәм ахирәттә ләгънәт яуды. Нинди ямандыр аларга бирелгән урын.

11|100|Сиңа сөйләгән ошбу хәбәрләр шәһәр вә авыл хәбәрләреннәндер. Ул шәһәрләрең бәгъзеләре хәзер дә бар, вә бәгъзеләре юк, һәлак булганнар.

11|101|Без аларга нич золым кылмадык, ләкин алар үзләренә үзләре золым кылдылар Раббыңның Гәзабы килгәч, аларның Аллаһудан башка гыйбадәт кыла торган сынымнары аларга нич файда бирмәде вә саклый алмады, вә һәлакәткә төшүдән башка сынымнары аларга ничнәрсә арттырмады.

11|102|Әнә шулай Раббыңның кешеләре азган шәһәрне Гәзаб белән тотуы бик тиз вә бик каты.

11|103|Югарыда сөйләнгән хәбәрләрдә ахирәт Гәзабыннан куркучылар өчен гыйбрәтләр бар, ул кыямәт көне кешеләрең барчасы җыела торган көндер, вә ул көндә һәр мәхлук Аллаһу хозурында хәзер булыр.

11|104|Ул көнне вакытлыча гына, дөнья беткәнче генә кичектерәбез.

11|105|Кыямәт көне килеп җитсә, ничкем сөйләшә алмас, мәгәр Аллаһ изин биргән кеше генә сөйләшер, бәс ул көндә кешеләрең кайберләре яхшы вә кайберләре явыздыр.

11|106|Әмма явыз бәхетсезләр утта булырлар, аларга анда Гәзабның катылыгыннан яман тавыш белән кычкыру вә ыңгырашу булыр.

- 11|107|Ахирәтнең жире вә күкләре даим булган хәлдә алар да җәһәннәмдә мәңге калырлар, мәгәр Раббыңның теләге белән генә мәэмин булган кешеләр мәңге калмас. Әлбәттә, синең Раббың кылырга теләгән эшен кылучы.
- 11|108|Вә әмма яхшы мәселманнар җәннәтнең жире вә күкләре даими булган хәлдә җәннәттә мәңге калырлар, мәгәр җәннәткә керә алмый торырлар Раббың теләгән гәнаһлы мәэмин кешеләр, ул җәннәт мәэминнәргә Аллаһудан һич бетми торган бүләктер.
- 11|109|Ий Мухәммәд г-м, мәшрикларнең дине вә гамәле батыл-ялган икәнлектә һич тә шикләнмә, әлбәттә, бөтен эшләре батылдыр, аталары сынымга гыйбадәт кылган кеби болар да сынымга гыйбадәт кылалар. Аларның гәзабтан булган өлешләрен һич киметмичә, үзләренә бирербез.
- 11|110|Тәхкыйк Без Мусага китап бирдек, ул китап хакында ихтилаф булды – кайбер кешеләр ышандылар вә кайбер кешеләр ышанмадылар. Әгәр Раббыңның вәгдәсе булмаса иде, кәферләренң гәзабын кичектерү белән, әлбәттә, аларны һәлак итмәк өчен хәкем булыр иде, тәхкыйк кәферләр коръәннең Аллаһ китабы икәнлектә шикләнмәктәләр.
- 11|111|Аларның барчасына да Раббың, кылган эшләренң җәзасын тулысынча бирер, Аллаһ аларның кылган эшләреннән, әлбәттә, хәбәрдар.
- 11|112|Ий Мухәммәд г-м, үзең һәм сиңа ияреп тәүбә иткән мәэминнәр! Эшләрегездә Аллаһ боерганча туры булыгыз! һәм Аллаһуга гәнаһлы булмагыз, ягъни Аның бер хәкемен дө бозмагыз! Дөреслектә Аллаһ сезнең кылган эшләрегезне күрүче.
- 11|113|Залимнәр, кәферләр, монафикълар, мәшриклар, фасыйклар һәм җаһилләр ягына авышмагыз, аларга иярмәгез, алар кылган эшләргә кылмагыз, аларга һич тә дус булмагыз! Әгәр алар ягына авышсагыз, ул вакытта сезне җәһәннәм уты тотар, Аллаһудан башка сезгә дус юк, Аңа дус булырга тырышыгыз! Әгәр Аллаһуга дус булмыйча залимнәргә дус булсагыз, соңра Аллаһ гәзабыннан котылырга сезгә ярдәм ителмәс.
- 11|114|Көннең ике тарафында намазларыңны укыгыл, ягъни таң, өйлә, икенде намазлары вә кичен – ахшам, йәстү намазларын укыгыл! Тәхкыйк төрле яхшылыктар, әлбәттә, явызлыктарны жуялар, югарыда сөйләнгән Аллаһ сүзләре, әлбәттә, вәгазьләнүчеләргә вәгазь нәсыйхәттер.
- 11|115|Сабыр кыл, чыдамлы бул Аллаһ юлыңда сабит булу өчен, әлбәттә, чыдамлык кирәк һәм изгелек кыл! Аллаһ изгелек кылучыларның савабларын һич жуймас.
- 11|116|Кәшки булсачы арагызда сездән әүвәл һәлак булган каумләрдән калган гафил белем ияләре, кешеләре җир өстендә бозыклык кылудан тыяр иделәр, мәгәр алар арасынан азларын гына гәзабтан коткардык, кешеләргә әмер мәгъруф кылганнары өчен. Әмма залимләр үзләренә бирелгән дөнья байлыгына гына иярделәр һәм, азып, кәфер булдылар.
- 11|117|Шәһәрләр кешеләре иманлы, динле яхшы кешеләр булганлары хәлдә Раббың золым итеп аларны һич һәлак итәр булмады.
- 11|118|Әгәр Раббың теләсә иде бөтен кешеләргә бер генә диндә кылыр иде. Кешеләр һаман да Аллаһ хәкемләрән бозып, диндә төрле юлларга китмәктәләр.
- 11|119|Мәгәр Раббың рәхмәт иткән хак мәэминнәр Аллаһ хәкемләрән бозмалар вә коръән белән күрсәтелгән тугъры юлдан тышкары һич тә чыкмаслар, әнә шул хак мәэминнәргә Аллаһ халык кылды исламның хаклыгын күрсәтер өчен, Аллаһ динен бозучы бидгәтче җәннәт вә бидгәтче кешеләр белән, әлбәттә, җәһәннәмне тутырачакмын дигән хәкем белән Раббыңның сүзе тәмам булды.
- 11|120|Расуллар хәбәрләреннән хикәя итсәк, һәрберсендә синең күңелңдә сабит булырга кыйссалар индерәбез, вә ошбу сүрдә килде сиңа хак хәбәрләр вә мәэминләргә вәгазь һәм гыйбрәтләр.
- 11|121|Иман китермәгән кешеләргә әйт: "Үз урынларыгызда кыласы явыз эшләрегезне кылыгыз! Мин дө үз эшемне кылучымын.
- 11|122|Көтегез Аллаһ хәкемен, без дө сезнең һәлак булуыгызны көтәбез".
- 11|123|Җирдәге вә күкләрдәге яшерен нәрсәләр Аллаһу тәгаләнеке, вә барча эш Аңарга кайтыр, Ул – Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз вә Ул – Аллаһуга тәвәккәл кыл! Сезнең кылган гамәлләрегездән Раббың гафил түгел.
- 12|1|Әлиф ләм ра. Бу – сүрдәгә аятьләр ачык мәгънәле коръән аятьләредер.
- 12|2|Тәхкыйк Без Җәбраилне индердек гарәб теле белән коръән укымак өчен, шаять коръәнне укып мәгънәсен аңларсыз. (Яһүдләр сорадылар: "Ягъкуб балалары ни өчен Кәнгән шәһәрәннән Мысырга күчеп килделәр", – дип. Бу сүрә шул сорауга җавап бирә).
- 12|3|Ий Мухәммәд г-м! Без сиңа коръәнне вәхий итеп кыйссаларның күркәмрәген хикәят кылабыз, гәрчә башта ул кыйссалардан хәбәрсез булсаң да.
- 12|4|Йусуф атасына әйтте: "Ий атам, мин тешемдә күрдәм: унбер йолдыз һәм ай белән кояш көлеп миңа сөздә кылдылар".
- 12|5|Атасы әйтте: "Ий угълым, син тешенә агаларыңа сөйләмә! Әгәр аларга сөйләсәң, хөсәдләнәп сине һәлак итәр өчен хәйлә кылырлар, чөнки шайтан адәмләргә ачык дошман, агаларыңны хәйләгә котыртыр.

- 12|6|Раббың сиңа яхшы төш күрсәткән кеби, сине пәйгамбәрлеккә дә сайлайдыр вә сиңа төш юрауны өйрәтәдер вә сиңа һәм ягъкубның башка балаларына да нигъмәтен тәмам итеп бирер, моннан элек бабаларың Исхак белән Ибраһимгә нигъмәтен тәмам итеп биргән кеби, әлбәттә, сиңең Раббың кемгә нәрсә бирергә икәнлекне белүче вә кирәгенчә эш кылучы".
- 12|7|Тәхкыйк сораучыларга Йусуф вә аның кардәшләренә, кыйссаларында, әлбәттә, гыйбрәтләр бар.
- 12|8|Йусуфның олугъ кардәшләре әйттеләр: "Әлбәттә, Йусуфны вә аның кардәше Биняминне атабыз бездән артыграк сөя, без кәсебче вә хезмәтчеләрбез, атабызны да без тәрбиялибез, Йусуфлардан бер файда күрмәсә дә, аларны бездән артык күрәдер. Тәхкыйк атабыз безнең хакта ачык ялгышадыр".
- 12|9|Агалары жылып сөйләштеләр вә бәгъзеләре әйтте: "Йусуфны үтерегез, яки билгесез бер урынга итеп ташлагыз, аннары атагызның йөзе сезгә генә калыр, башкача нич карамас, шуннан соң тәүбә итеп, яхшы кешеләрдән булырсыз".
- 12|10|Араларыннан берсе әйтте: "Йусуфны үтермәгез! Аны кое төбенә салыгыз! Бәгъзе мосафирлар аны табып алырлар вә ерак жиргә алып китәрләр, үзегез дә тынарсыз, әгәр шул эшне кылыр булсагыз, шуннан да яхшысы булмас". Бу киңәшкә бар да риза булып, Йусуфны сорарга аталары янына килделәр.
- 12|11|Әйттеләр: "Ий атабыз, Йусуф хакында ни өчен безгә ышанмыйсың? Без аңа фәкать яхшылык телибез.
- 12|12|Йусуфны иртәгә безнең белән сәхрәгә жибер, төрле жимешләр ашап, уйнап йөрер, без аны, әлбәттә, сакларбыз аңа бер зарар да ирешмәс".
- 12|13|Аталары әйтте: "Йусуфны алып китүегез мине кайгы вә хәсрәткә төшерә, мин аңардан башка сабыр итә алмыйм, аннары аны бүре ашадан да куркамын вә сез Йусуфтан гафил йөрерсез".
- 12|14|Әйттеләр: "Әгәр без шул хәтле күп була торып аны бүре ашаса, ул вакытта без, әлбәттә, хәсрәттә булырбыз, Йусуфны бүредән ашатмак безгә зур кимчелек булыр".
- 12|15|Кайчан Йусуфны алып киттеләр, аны кое төбенә салырга итфак кылдылар һәм күлмәген салдырып, үзен кое төбенә төшерделәр, күлмәген сорагач: "Унбер йолдыз, ай вә кояш бирсенләр" – дип көлделәр, Без Йусуфка вәхий кылдык: "Бу җәфалардан, әлбәттә, бер көнне котылырсың да сиңа кылган явызлыкларын үзләренә сөйләрсең", – дип, ләкин алар Йусуфка вәхий кылганыбызны сизмиләр.
- 12|16|Вә шул көнне кич белән елашып аталарына килделәр.
- 12|17|Әйттеләр: "Ий атабыз, без Йусуфны әйберләребез янында калдырып, үзегез йөгерү ярышына киткән идек, без әйләнеп килгәнче Йусуфны бүре ашаган, ий атабыз син безгә ышанмыйсың, Гәрчә без дәрес сөйләсәк тә".
- 12|18|Йусуфның күлмәген ялган канга буяп аталарына китереп бирделәр. Аталары әйтте: "Юк Йусуфны бүре ашамагандыр, бәлки нәфесегез бер хәйләнә сезгә яхшы итеп күрсәткәндер дә сез аны кылгансыз, инде миңа күркәм сабырлык кирәк! Сезнең хәйләгезгә каршы Аллаһудан ярдәм сорыймын".
- 12|19|Йусуфны салган коега якин жиргә кәрван килде, су ташучыларын коега су алырга жиберделәр, сучы чиләген коега төшерде вә Йусуф, чиләккә ябышып, коедан чыкты, су ташучы юлдашларына әйтте: гажәп бер матур угылдыр, нинди сөенеч безгә. Бу бала сатлык мал, үзегез сатарбыз дип сөйләштеләр, ягъни коедан табылганлыгын бөтен кәрванга әйтмичә: "Кое янындагы кешеләр Мысырга алып барып сатар өчен бирделәр", – диделәр, аларның кылган эшләрен Аллаһ белүче.
- 12|20|Шул вакыт Йусуфның агалары килде һәм Йусуфны аз акчага кәрван кешеләренә саттылар, Йусуфны сатканда да күңелләре һаман йомшармады, аны кызганмадылар, бәлки сатып алучыларга төрлечә яманлап сөйләделәр. Кәрванчылар Йусуфны Мысырга алып барып саттылар. Йусуфны Мысыр патшасының беренче вәзире Гәзиз күп акчага сатып алды.
- 12|21|Мысыр вәзире Гәзиз хатыны Зөләйхәгә әйтте: "Бу баланың урынын күркәм кыл, яхшы тәрбиялә, шаять без аңардан файда күрербез, яки аны үзегезгә бала итәрбез. Сатып алучы Гәзизгә сөекле күрсәткәнбез кеби Йусуфны Мысыр жиренә урынлаштырдык, анда вәзир кылмак вә төш юрау белемен өйрәтмәк өчен, Аллаһ үз эшендә галибдер, жиңүчедер теләгәнчә эш кылыр, ләкин күбрәк кешеләр белмиләр Аллаһу тәгаләнең затын вә сыйфатын.
- 12|22|Йусуф үсеп бәләгәткә ирешкәч, Без аңа хикмәт вә белем бирдек, әнә шулай яхшы эшләрен эшләүчеләргә изге җәза бирчәкбез.
- 12|23|Вәзир хатыны Зөләйхә үз өендә Йусуфтан ялынып вә ялварып нәфесе теләгәнне үтәвен таләп итте вә барча ишекләрен бикләде һәм ий Йусуф, кил минем яныма, мине мәхрүм итмә диде. Йусуф әйтте: "Бу эштән Аллаһуга сыгынамын, тәхкыйк тәрбиячем Гәзиз миңа хөрмәт күрсәтте, торакак жиремне күркәм кылды, инде мин аңар ничек хыянәт итим! Бу эшне кылсам залимләрден булырмын бит, әлбәттә, залимләр Аллаһ Гәзабыннан котыла алмаслар".
- 12|24|Тәхкыйк Йусуфны үзенә якинлык кылдырырга теләде Зөләйхә, вә Йусуф та Зөләйхәгә

касд кылган булыр иде, әгәр Раббысының галәмәтләрен күрмәгән булса, ягъни шул вакытта Аллаһ аңа атасын күз алдына китерде, әнә шулай галәмәт күрсәттек Йусуфтан яман вә фәхеш эшне жибәрмәк өчен, чөнки ул Безнең ихлас колларыбыздан.

12|25|Икесе дә ишекләргә таба йөгәрделәр. Йусуф Зөләйхәдән котылыр өчен йөгәрде, Зөләйхә Йусуфны чыгармас өчен артыннан йөгәрде, Йусуфның күлмәгенә артыннан тотып үзенә тартты, күлмәк ертылды. Йусуф ишекләргә килгәндә бикле ишекләр Аллаһ кодрәте белән ачыла бардылар. Шулай куышып ишек алдына чыксалар, Зөләйхәнең ире Гәзизгә очрадылар. Зөләйхә үзенә иренә әйтте: синең хатыныңа яман касд кылган кешегә жәзасы нәрсә булыр? Әлбәттә, төрмәгә бикләү яки рәнжеткүче Гәзаб булыр".

12|26|Йусуф әйтте: "Зөләйхә үзе теләде минем аңа якынлык кылуымны. Йусуфның сүзен дәрәсләп, Зөләйхәнең кардәшләреннән бер сабий шәһадәт бирде вә ул сабий әйтте: "Әгәр Йусуфның күлмәге ал яктан ертылган булса Зөләйхә сүзе дәрәс булыр, Йусуф сүзе ялган булыр.

12|27|Әгәр Йусуфның күлмәге арт яктан ертылган булса, Зөләйхә сүзе ялган булып, Йусуф сүзе дәрәс булыр".

12|28|Кайчан Зөләйхәнең ире Йусуфның күлмәгенә арттан ертылганын күргәч, Зөләйхәгә әйтте: "Бу эш синең хәйләң икән, әлбәттә, сез хатынларның хәйләсе олугъ".

12|29|Гәзиз әйтте: "Ий Йусуф, бу эштән баш тарт, халыкка фаш итмә. Син Зөләйхә тәүбә ит, миннән гафу сора гәнаһың өчен! Тәхкыйк син хаталанучылардан булгансың". Бу эш Мысырга жәелде, хатынлар бик күп сөйләделәр.

12|30|Мысырда бер төрле хатынлар әйттеләр: "Газизнең хатыны үзенәң колыннан якынлык кылуын үтенгән вә аңа мәхәббәте чиктән ашкан икән, без ул Зөләйхәне ачык азгынлыкта күрәбез, чөнки Гәзизне ташлап, колны сәя башлаган".

12|31|Зөләйхә ул хатынларның гаепләп сөйләгәннәрен ишеткәч, аларны кунакка чакырып кешеләр жибәрде вә алар өчен яхшы урынлар вә хуш тәгамлар хәзерләде, кунаклар килеп ашарга утыргач, һәрберсенә үткен пычаклар бирде вә әйтте: "Ий Йусуф, ул хатынлар янына чык", – дип. Хатынлар Йусуфны күргәч, бик олугъ эш санадылар вә янларына утыртырга теләделәр һәм Йусуфтан күзләрен ала алмыйча, тагам кисәбез дип, кулларын кискәләп бетерделәр вә әйттеләр: "Аллаһ пакътер, бу кеше түгелдер, бу ничкем түгел, мәгәр хөрмәтле фәрештәдер", – дип.

12|32|Зөләйхә әйтте: "Мине шуның хакында гәеп вә шелтә кылган кол, шул колдыр, дәрәс мин аның белән якынлык кылырга өстәдем, ләкин ул теләмәде, сакланды". Соңра Зөләйхә хатынлардан үтенде: "Миңа якынлык кылырга өндәгез", – дип, ләкин хатынлар бар да Зөләйхә теләгәнне теләделәр. Зөләйхә әйтте: "Әгәр мин әмер кылганны эшләмәсә, ягъни якынлык кылмаса, әлбәттә, зинданга салдырмын, хурлыкка төшкән кешеләрдән булыр".

12|33|Йусуф әйтте: "Ий Рабби! Мине чакырган зинага караганда миңа зиндан яхшырак, әгәр ул хатынларның хәйләләрен миннән үзең бетермәсәң, ул вакытта мин аларга авышырмын вә ярамаган эшне эшләп жәһилләрдән булырмын".

12|34|Йусуфның догасын Раббысы кабул кылды күдәи һәм Йусуфтан ул хатынларның хәйләсен жибәрде, дәрәсләктә Ул сүзләренә ишетүче вә хәлләренә белүче.

12|35|Йусуфның күлмәге арттан ертылганлыгын вә сабий баланың шәһадәт биргәннән һәм хатынларның кулларын кискәннәрен күргәч, Йусуфның гәебе юклыгы барчаларына да ачыкланды, шулай булса да азга гына Йусуфны зинданга салырга булдылар.

12|36|Вә аның белән бергә ике егет тә зинданга керде. Берсе хәмер ясаучы, икенчесе – икмәкче иде, алар төш күрделәр. Аларның берсе әйтте: "Мин төшемдә хәмер сыкканымны күрдем". Вә икенчесе әйтте: "Мин төшемдә икмәк күтәреп йөрегәнәмне күрдем, ул күтәргән икмәгемнән кошлар ашый имеш. Ий Йусуф ул төшнең тәгъбире нәрсә безгә сөйләп бир?

Тәхкыйк без сине яхшы кеше дип беләбез".

12|37|Йусуф әйтте: "Мин сезгә башта, ашый торган ризыкларыгыз алдыгызга килмәс борын, ул ризыкларның нинди ризык икәнлегә белән хәбәр бирермен, бу эшем вә төшкә тәгъбир ясавам Раббымның өйрәтүе беләндер, тәхкыйк мин Аллаһуга һәм дә ахирәткә ышанмаган кешеләргә ташладым, алардан киселдем.

12|38|Вә мин кердем ата-бабаларым ягъкуб, Исхак, Ибраһимләргә диненә, Аллаһуга берәр мәхлукны тиндәш итү безнең өчен нич тә дәрәс вә лаек түгел. Ошбу хак диндә булуыбыз безгә вә башка кешеләргә Аллаһуның юмартлыгы вә рәхмәте, ләкин күп кешеләр бу зур нигъмәт дип белмиләр һәм Аллаһуга шөкер итмиләр.

12|39|Йусуф әлегә төш күрүче ике егетне башта вәгазьләргә теләде һәм аларга әйтте: "Ий зиндандагы ике иптәшем! Ясалма күп илаһләргә гыйбадәт кылу хәерлеме? Яки нич тиндәше булмаган бөтен мәхлукның хужасы вә кодрәт иясе бер генә Аллаһуга гыйбадәт кылу хәерлеме? Әлбәттә, бер генә Аллаһуга гыйбадәт итү хәерле.

12|40|Сез бер Аллаһуга гыйбадәт кылмыйсыз, мәгәр үзегез вә аталарыгыз илаһа дип исем биргән ничнәрсәгә ярамый вә файда бирми торган сынымларга гыйбадәт кыласыз, ул сынымларга гыйбадәт кылуның дәрәслеге өчен Аллаһ нич дәлил иңдергәнә юк, бу хакта

хөкем итмәк фәкать Аллаһуга гына хастыр, башка затның хөкеме хөкем түгелдер, Ул – Аллаһ үзеннән башкага гыйбадәт кылмаска әмер кылды, бу ислам дине – хак дин, ләкин күп кешеләр белмиләр".

12|41|Ий зиндандагы ике иптәшем, инде күргән төшегезгә тәгъбир кылам: әмма береgez зинданнан чыгып әүвәлге урынында хәмер ясаучы булып, әмма икенчегезне асарлар вә башын кошлар ашар. Егетләр: "Без төш күрмәдек, уйнап кына әйткән идек", – диделәр. Йусуф әйтте: "Сез сорадыгыз –мин җавап бирдем, әлбәттә, эш мин тәгъбир кылганча булып".

12|42|Егетләрдән берсе котыла дип зан кылганына, ягъни хәмерчегә Йусуф әйтте: "Зинданнан чыккач, патшага минем хаксыз зинданда ятканымны сөйлә, мине чыгарсын". Йусуфны патшасына әйтергә шайтан егеткә оныттырды, янә Йусуф ничә еллар зинданда калды.

12|43|Бервакыт патша үзенең дусларына әйтте: "Мин төшемдә җиде симез сыер күрдем, аларны җиде арык сыерлар ашый, имеш, дәхи җиде кипкән башаклар вә җиде яшел башаклар күрдем. Ий хәмәгать, әгәр төш юрый белсәgez, минем төшемне юрагыз, тәгъбир итеgez!"

12|44|Патшаның дуслары әйттеләр: "Бу төш саташу гына, без андый саташу төшләренә тәгъбирен белмибез".

12|45|Зинданнан чыккан хәмерче, аңардан патшага әйтергә үтенеп калган күп еллардан соң Йусуфның сүзен исенә төшереп, патшага әйтте: "Мине зинданга җибәрегез, аннан кайтып бу төшнең тәгъбирен сезгә сөйләрмен", җибәрделәр, Йусуф янына барды.

12|46|Ий дәрәс сөйләүче Йусуф! Син безгә җиде симез сыер хакында җавап бир, ул симез сыерларны җиде арык сыерлар ашый, дәхи җиде яшел башак вә җиде кипкән башак хакында безгә җавап бир? Шаять мин Мысыр халкына кайтып җавабыңны сөйләрмен, шаять алар да кадереңне белеп зинданнан чыгарырлар.

12|47|Йусуф әйтте: "Җиде ел тоташтан иген чәчегез, җиде елда уңыш яхшы булып, алган уңышны сукмыйча башагы вә саламы белән кибәндә сакларсыз, мәгәр үзегез ашар хәтле генә сугып алырсыз.

12|48|Моның соңында җиде ел ачлык еллары килер, уңышлы җиде елда җыйган игенләрегез җиде ачлык елларында ашалып бетәр, мәгәр орлык өчен саклаган аз гына игенләрегез калыр.

12|49|Соңра ачлык еллардан соң бер ел килер, ул елда яңгырлар явар кешеләргә игенләр вә җимешләр үсәр һәр җәһеттән иркен булып, җимешләр сыгып, шәрәбләр ясарлар".

12|50|Патша әйтте: "Ул төш юраучы кешене зинданнан чыгарып миңа китереgez!"

Чакыручы илче Йусуф янына килгәч, Йусуф илчегә әйтте: "Бар патшаңа кайтып әйт, мине күрәп кулларын кискән хатынларның миңа карата фикерләрен белсен. Хатынларның хәйләсә вә минем хаксыз рәнҗетелгәнәм ачкылансын өчен! Тәхкыйк минем Раббым аларның хәйләләрен белә.

12|51|Патша әйтте хатынларны җыеп: "Йусуф хакында фикереgez ничек, аның белән якынлык кылырга теләгән вакытыгызда Гәеп аңардамы яки сездәме? Хатынлар әйттеләр: "Аллаһ сакласын, без Йусуфта бер явызлык та күрмәдек, ул пакътер. Гәзиз хатыны Зөләйхә әйтте: "Менә хәзер хаклык өскә чыкты, Йусуфның миңа якынлык кылуын мин үзем өстәдем, әмма Йусуф хыянәт итмәде, аның сүзләре хак".

12|52|Ул хатынларның минем дәрәслегем белән шәһадәт бирүләре – үзе юк чагында хатынына хыянәт итмәгәнлегемне Гәзиз белсен өчендер һәм хыянәтчеләренә хәйләсен Аллаһ юлга салмаганлыгын белсенләре өчен.

12|53|Әмма шулай да булса нәфесемне дәрәсләсим, чөнки нәфес явызлыкка өндидер, мәгәр нәфес өндәгән явыз эшләрдән котылып Раббым рәхмәт кылган кешеләр генә. Әлбәттә, минем Раббым ярлыкаучы вә рәхмәтле.

12|54|Патша әйтте: "Китереgez миңа ул Йусуфны, үземә юлдаш итәргә аны төрмәдән чыгарымын", патша Йусуф белән сөйләшкәч хакыйкәт хәлне белгәч, әйтте: "Бүген син имин булганың хәлдә безнең янда торырсың".

12|55|Йусуф әйтте: "Мине игенчелек эшләренә хужа итеп куй, әлбәттә, мин игенләргә үстерә һәм саклый беләмен, яхшы саклармын".

12|56|Әнә шулай Йусуфка Мысыр жирендә иркенлек бирдек, ул жирдә кайда теләсә шунда урынлашыр. Рәхмәтебезне теләгән кешеләребезгә шулай бирәбез, изге гамәлләр кылучыларның әжерен нич җуймабыз.

12|57|Иман китереп, бөтен эшләрдә Аллаһуга тәквәлык кылган хак мәэминләргә ахирәт нигъмәтләре дөнья нигъмәтләреннән яхшырак.

12|58|Ачлык еллары башлангач, Йусуфның агалары Кәнгән шәһәреннән Мысырга ашлык алырга килделәр, ашлык сорар өчен Йусуф янына керделәр, Йусуф аларны таныды, әмма агалары Йусуфны танымадылар. Йусуф алардан сорашты: сез ничә кардәш, сез кем балалары, иген сездә дә юкмы, атагыз ни хәлдә? Алар җавап бирделәр: без Ибраһим

нәселеннән ягъкуб пәйгамбәр балаларыбыз, барчабыз уника идек, йусуф исемле кардәшебезне бүре ашады, Бинямин исемле кече кардәшебез атабыз янында калды без монда унау килдек.

12|59|Йусуф аларга сәфәр жиһазларын хәзерләп һәрберсенә бер дөя йөгә ашлык биргәч әйтте: "Атагыз янында калган кече кардәшегезне миңа алып килерсез. Күрәсез бит, мин үлчәүне хыянәтсез гадел үлчимен һәм мосафирларне кабул итүчеләрнең хәерлесемән.

12|60|Әгәр ул кардәшегезне алып килмәсәгез, миндә сезнең өчен ашлык булмас һәм миңа якын да килмәгез!"

12|61|Әйттеләр: "Ярый, атасыннан сорарбыз аны, әлбәттә, без ул эшне эшли алабыз вә эшләрбез".

12|62|Йусуф үзенә хезмәтчеләренә әйтте: "Боларның ашлык өчен биргән акчаларын үзләренә белдермичә йөкләренә яшереп куегыз, өйләренә кайткач ул акчаларны, шаять, табып һәм танып алырлар һәм шул акчалары белән, шаять, янә минем яныма ашлык алырга килерләр". һәм хезмәтчеләр шулай эшләделәр.

12|63|Аталарына кайткач әйттеләр: "Ий атабыз, безгә хәзер Мысырдан ашлык сатып алу тыелды, ягъни ашлык хужасы: "Кече кардәшегез Биняминне алып килмәсәгез, сезгә ашлык бирмим", – диде, Биняминне безнең белән жибер ашлык алып кайтырбыз һәм Биняминне сакларбыз".

12|64|Аталары әйтте: "Бинямин хакында мин сезгә кичек ышаныйм? Моннан элек йусуф хакында ышандым да, ә нәрсә эшләдегез? Шуның өчен сезгә аны бирмим, саклау йөзеннән Аллаһ хәерледер, Аңарга тапшырдым, вә ул шәфкать итүчеләрнең иң шәфкатьлерәге".

12|65|Йөкләрен ачкач, ашлык өчен биргән акчаларын йөкләрендә таптылар – үзләренә кире кайтарылган. Әйттеләр: "Ий атабыз, ялган сөйләмибез, ошбу акча – ашлык өчен биргән акчабыз кире үзезбезгә кайтарылган, Биняминне безнең белән жибер, Мысырга барыйк, өй хәмәгәтләрәбезгә ашлык алып кайтырбыз һәм Биняминне дә сакларбыз, әгәр Бинямин дә барса, бер дөя йөгә ашлыкны артык алырбыз, ашлык хужасы вәзир өчен бер дөя йөгә бик аз нәрсә, авырсынмас бирер".

12|66|Аталары әйтте: "Әлбәттә, Биняминне сезнең белән жибермәмен, сәламәт кайтарып үземә тапшырырга Аллаһ исеме белән ант итеп вәгъдә биргәнегезгә чаклы". Биняминне сәламәт алып кайтып тапшырырга вәгъдәләрен биргәч, аталары әйтте: "Безнең сөйләшкән сүзләребезне Аллаһ күзәтүчедер".

12|67|Аталары әйтте: "Ий угылларым, Мысырга житкәч барыгыз да бер капкадан кермәгез, төрлегез төрле капкалардан керегез! Аллаһудан килгән бәла-каза хакында бер ни белергә дә, сезгә ярдәм итәргә дә хәлемнән килмидер, һәр эш өстеннән хәкем йөрәтмәк Аллаһуга хастыр, шуңа баш июдән башка чара юк, мин Аллаһуга тәвәккәл иттем һәм тәвәккәл итүчеләр Аллаһуга гына тәвәккәл итсенләр!"

12|68|Алар Мысырга житеп, аталары әйткәнчә төрлесе төрле капкадан кәргән заманда аталары ягъкубның сүзе аларга Аллаһудан килгән каза хакында нич файда бирмәде, мәгәр ягъкубның күчеләндәге теләге генә үтәлдә, тәхкыйк ул Без өйрәткән нәрсәләренә белүче, шуның өчен балаларын шулай вәгазь кылды ләкин күп кешеләр белмиләр эшнең яшерен серләрен.

12|69|Бар да жыелып йусуф янына керделәр. йусуф кунакларны сыйларга теләде һәм алты савыт белән аш китертеп, һәр савыттан икешәр-икешәр ашыйсыз диде, һәм агалары һәр савыттан икешәрләп ашый башладылар, Бинямин бер савытка бер үзе генә калды һәм елап жиберде. йусуф кереп, ий кәнгәннән килгән егет, ни булды ник елыйсың дип сорагач, Бинямин: "йусуф исемле туганым бар иде, ул исән булса аның белән бергә ашаган булыр идек, дип йусуфны сагынып елыйм", – диде. йусуф, алай булгач, без синең белән кардәш булырбыз, әйдә икәү бергә ашыйк, дип, пәрдә артына алып керде һәм икесе бер савыттан ашадылар һәм Бинямингә үзен танытты, мин синең кардәшең йусуфмын дип кочаклады вә кардәшләрәң безгә кылган начарлыклары өчен кайгырмагыл, Аллаһ безне ташламады, диде. Аннары йусуф Биняминне алып калыр өчен хәйлә корды: "Ий Бинямин, сине алып калыр өчен бер хәйлә уйладым ки, бер бәһалы савытны синең йөгәңә яшереп куярбыз да аннары "савыт югалды", дип, игълан итәрбез, тентегәндә савыт синең йөгәңнән чыгар да, аннары сине карак исеме белән кол итеп алып калырбыз диде. Бу хәйләгә Бинямин дә риза булды һәм шулай эшләделәр.

12|70|Агаларының нәрсәләрен хәзерләгәч, ягъни ашлыкларын үлчәп дөяләргә йөкләгәч йусуф, Биняминнең йөгәнә бер алтын савытны яшереп куйдырды вә шул хәлдә юлга чыгып киттеләр, соңра йусуфның хезмәтчеләреннән берсе артларыннан барып: "Ий кәрван кешеләре! Сез патшаның савытын урлагансыз", – дип кычкырды.

12|71|йусуфның агалары кычкыручыга каршы килеп: "Нәрсә югалттыгыз", – сорадылар.

12|72|әйттеләр: "Патшаның савытын югалттык, аны табып китергән кешегә бер дөя йөгә ашлык бирелә вә ул ашлыкны тапшырырга мин өстәмә аламын".

12|73|әйттеләр: "Үзегез беләсез, валлаһи без Мысыр жиренә бозыклык кылырга килмәдек

һәм без караклар да түгелбез".

12|74|Артларыннан килүчеләр әйттеләр: "Әгәр урламадык дигән сүзегез ялган булса, ягъни савыт сездән табылса, урлаучының җәзасы нәрсә булыр?"

12|75|Әйттеләр: "Аның җәзасы шул булыр ки, савыт кем йөгеннән табылса, шул кеше үзе патшага кол булыр. Залимнәргә без мәселманлар шундый җәза бирәбез. Йөкләрен тентү өчен барын да борып, Йусуф алдына алып килделәр.

12|76|Йусуф Биняминнән башка кардәшләренең йөкләреннән башлады тентүне, соңра савытны Бинямин йөгеннән табып алды. Шулай итеп, Бинямин, урлаган исемен күтәреп, Йусуф кулында калды. Кардәшен алып калыр өчен Без Йусуфка шулай хәйлә кылдырдык, Мысыр патшасының дине хөкеменчә Йусуф кардәшен алып калырга кадир түгел иде, чөнки аның динендә каракны кол итеп алып калырга ярамый иде. Әмма Ягъкуб г-м шәригатеңдә каракны кол итеп алу хөкеме бар иде, шуның өчен Йусуф урлаучының җәзасын кардәшләреннән әйттерде. Ләкин Йусуф Аллаһ теләге белән хәйлә кылды, Үзәбез теләгән кешене гыйлем вә хикмәт белән дәрәҗәләргә күтәрербез, һәр белем иясе кешедән өстен белемле кеше булыр.

12|77|Кардәшләре әйттеләр: "Бинямин урласа урлар, шул аларда ул гадәт бар, моннан элек аның кардәше Йусуф та урлаган иде. Йусуф аларның сүзләренә җавап бирмичә күчелендә саклады вә күчеленнән әйтте: "Сез Йусуфка караганда яманыраксыз, сезнең миңа ялган ялалар япканыгызны Аллаһу тәгалә белә".

12|78|Йусуфка әйттеләр: "Ий Гәзиз, аның өйдә карт атасы бар, аның урынына безнең беребезне алып кал, аны жибәр! Тәхкыйк без сине изгелек кылучы дип беләбез".

12|79|Йусуф әйтте: "Аллаһ сакласын урламаган кешене алып калудан, савытны кем йөгеннән таптык, фәкать шул кешене генә алып калабыз, әгәр башка кешене алып калсак залимләрдән булырбыз".

12|80|Биняминне алудан өметсез булгач, аулакта киңәш итәр өчен аерылып чыктылар. Олугълары әйтте: "Беләсезме, Биняминне сәләмәт кулына тапшырырга атагыз сездән Аллаһ исеме белән гәһед алды, вә моннан элек Йусуф хакында чиктән тыш эш кылган идегез инде, ни күзәбез белән вә ни битебез белән атабызга кайтып күренербез? Мысыр жиреннән бер адым атламыймын, ягъни кайтмыймын атамнан кайтырга рәхсәт булганга чаклы, яки Бинямин хакында Аллаһудан бер хәерле хөкем булганчы, Ул – Аллаһ хәкимләренең хәерлесе". Шуннан соң Йусуф янына барып, гаять гайрәтләнде, Биняминне алырга бик каты тырышты, ләкин барып чыкмады.

12|81|Йусуф әйтте: "Атагыз янына кайтыгыз, аңа әйтегез: ий атабыз, угълың бер савыт урлады, без фәкать белгәнәбез һәм күргәнәбез белән шәһадәт бирәбез ки, Биняминнең йөгеннән бер алтын савыт чыкты, без гаепне белә алмыйбыз.

12|82|Безгә ышанмасаң без булган Мысыр шәһәре кешеләреннән сорагыл һәм безгә очраган вә хәлләребезне күргән кәрван кешеләреннән сорагыл! Без, әлбәттә, бу сүзләргә дәрәс сөйлибез".

12|83|Аталары әйтте: "Юк, дәрәс сөйләмисез, бәлки нәфесегез бер яман эшне яхшы итеп күрсәткәндер дә, ә сез ул эшне Бинямингә япкансыз, инде миңа күркәм сабырлык ляземдер. Аларның барчасын Аллаһ миңа китерер дип өмет итәмен. Шиксез, Аллаһу тәгалә аларның кайда икәннән белә һәм белеп хөкем йөртә".

12|84|Ягъкуб г-м ачуланып алардан китте вә әйтте: "Йусуфым өчен ни олугъ хәсрәт!" Вә каты хәсрәт белән Йусуф өчен елап, ике күзенә ак төшеп сукураймыш иде, шулай булса да һичкемгә зарланмады сабыр итте.

12|85|Әйттеләр: "Ий атабыз, валлаһи син һаман Йусуфны сөйлисез, болай булсаң аның өчен сырхау булырсың яки һәлак булырсың!"

12|86|Аталары әйтте: "Тәхкыйк мин кайгымын вә сагышымны Аллаһуга шикаять кыламын, сезгә түгел, Аллаһ белдерүе белән мин сез белмәгән нәрсәләргә беләмен.

12|87|Ий угылларым, Мысыр шәһәренә барып Йусуф турында вә кардәше турында сорапшырып карагыз, алар хакында берәр хәбәр булмасы, Аллаһ рәхмәтеннән өметегезне өзмәгез! Дәрәсләктә мәэминләр Аллаһ рәхмәтеннән өмет өзмиләр, мәгәр кәферләр өметсез булалар".

12|88|Алар Мысырга барып, Йусуф янына кереп әйттеләр: "Ий Гәзиз! Безгә вә өй җәмәгәтләребезгә бик каты ачылык иреште, менә сезгә төрле акчалар китердек, саф көмештән генә китерергә көчәбез житмәде, акчабызга карата безгә ашык үлчәп бир һәм мөмкин булса садака итеп тә бир вә һәм Биняминне дә биреп жибәр, атабыз аның өчен бик хәсрәтләнә! Әлбәттә, Аллаһ садака бирүчеләргә изге җәзалар бирер. Моннан соң Йусуфның күңеле йомшарды вә үзен танытырга һәм серләргә ачарга теләде.

12|89|Әйтте: "Беләсезме, хәтерегездәме? Йусуфка вә аның кардәше Бинямингә җаһиллек белән ниләр кылдыгыз?"

12|90|Сорадылар: "Син әллә Йусуфмы?" Йусуф әйтте: "Әлбәттә, мин Йусуфмын, ошбу минем кардәшем Биняминдер, тәхкыйк Аллаһ безгә нигъмәт вә дәрәҗәләр бирде. Берәү Аллаһуга тәкъвалык кылып башына килгән бәла-казаларга сабыр итсә, әлбәттә, Аллаһ яхшы эшләренң

әжерен жуймый".

12|91|Куркып калтырап әйттеләр: "Ий Йусуф, валлаһи сине Аллаһ безгә ихтыярлы вә баш кылды, шиксез, без хаталанучылардан булдық".

12|92|Йусуф әйтте: "Бүген сезне гаепләп битерләү юк, курыкмагыз, мин сезне хәкем итмим. Кылган гонаһларыгызны Аллаһ ярлыкасын, Ул бик шәфкатьле вә рәхимле!

12|93|Минем ошбу күлмәгемне алып кайтып атамның йөзенә ябыгыз, шуннан соң атамның күзләре ачылып, күрә башлар, вә атамны һәм барча җәмәгатьләрегезне жыеп Мысырга минем хозурыма килегез!"

12|94|Угылларының кәрваны Мысырдан чыгып киткәч, аталары Ягъкуб Кәнгәндә әйтте: "Әгәр картлыгыннан саташып сөйли дип гәепләмәсәгез, мин сезгә бер хәбәр әйтәм ки, мин Йусуф углымның исен сизәмен, исән икән".

12|95|Янындагылар әйттеләр: "Валлаһи син искечә һаман Йусуф белән саташасың, белеп сөйләмисең".

12|96|Кәрван Кәнгән шәһәренә кайтып житкәч, күлмәкне кулына тотып, шатлыклы Йусуф хәбәрән китерүче бер углы атасы янына кереп, күлмәкне атасының йөзенә куйды һәм атасының күзләре ачылды, күрә торган булды. Шул вакыт Ягъкуб г-м әйтте: "Мин сезгә әйтмәдемме Аллаһ белдерүе белән сез белмәгән нәрсәләргә беләмен дип?"

12|97|Угыллары әйттеләр: "Ий атабыз! Тәхкыйк без хаталык кылдык вә гонаһлы булдық, инде безне гафу ит! һәм безнең өчен Аллаһудан ярлыкау өстәгел!"

12|98|Аталары әйтте: "Әлбәттә, мин сезнең өчен Аллаһудан истигъфар кылырмын. Тәхкыйк Ул – Аллаһ ярлыкаучы вә рәхмәт итүче. Шуннан соң барчасы җыелып, җитмеш ике җан Мысыр шәһәренә күчеп киттеләр.

12|99|Барып житеп Мысыр шәһәренә кергәндә Йусуф каршы алды һәм ата-анасын кочаклады, вә әйтте: "Һәр бала-казадан имин булган хәлдә, Аллаһ теләсә, Мысыр шәһәренә керегез!"

12|100|Йусуф үзенең Мәнзилендә ата-анасын хөрмәтләп тәхеткә утыртты, аннары Йусуфны зурлап шөкер йөзеннән барчасы сәждәгә егылдылар, вә Йусуф әйтте: "Ий атам, күп еллар элек күргән төшемнең тәэвиле ошбудыр, тәхкыйк Раббым бу төшемне дәрәс кылды вә тәхкыйк Раббым миңа ихсан кылды, мине зинданнан чыгару белән вә сезне сәхрәдән Мысырга китерү белән минем белән кардәшләрем арасына шайтан вәсвәсә белән дошманлыкны салганы соңында, тәхкыйк Раббым теләгән нәрсәсен шәфкать белән кылучы, әлбәттә, Ул белүче вә тиешенчә эш кылучы.

12|101|Йә Рабби, син миңа Мысыр байлыгын бирдең вә төш юрауны өйрәттең. Йә Раббым, син җир вә күкләрне яратучысың, дөньяда һәм ахирәттә син миңа ярдәмчәсең. Йә Рабби, мөселман хәлемдә жанымны ал һәм мине изге кешеләргә тоташтыр!"

12|102|Ий Мухәммәд г-м, бу Йусуф кыйссасы сиңа гаеп хәбәрләрдән, Без аны сиңа вәхий кылабыз, Йусуфның кардәшләре хәйлә кылып Йусуфны коега салырга киңәш иткән вакытларында син алар янында юк идең. Шулай булгач, Йусуф кыйссасын сөйләвегез пәйгамбәрлегегезгә дәлилдер.

12|103|Ләкин син никадәр тырышсаң да күп кешеләр иман китермәсләр.

12|104|Иман китерүләре өчен син алардан дөнья малын сорамайсың, ул Коръән барча галәм вәгазъдән башка нәрсә түгел.

12|105|Җирдә вә күкләрдә күпме галәмәтләр бар – Аллаһуның барлыгына һәм берлегенә шуларны күреп-үтеп йөриләр, ләкин гыйбрәтләнүдән баш тарталар, нич игътибарга алмыйлар.

12|106|Аларның күбрәге иман китермәсләр, мәгәр иман китерсәләр кемне, нәрсәне булса да Аллаһуга тиңдәш кылып мәшрик булырлар.

12|107|Әйә алар имин булырлармы Аллаһуның көйдергүче гәзабы аларга килүдән, яки искәрмәстән кыямәт көне килүдән имин булырлармы?

12|108|Ий Мухәммәд г-м! Әйт: "Бу Коръән күрсәткән юл минем юлымдыр, мин шул юл белән күреп-белеп кешеләрне Аллаһуга чакырамын һәм миңа ияргән мөэминләргә шул юл белән барып күреп-белеп кешеләрне Аллаһуга чакыралар, вә Аллаһу тәгаләне һәр кимчелектән пакъ дип беләмен һәм мин мәшрикләрдән түгелмен."

12|109|Синнән элек җибәргән пәйгамбәрләребез дә үз шәһәрләреннән ирләрдер. Без аларга аятләребезне вәхий кыладыр идек. Югыйсә, фәрештә түгел иделәр. Әйә алар җир өстендә сәяхәт кылып йөрмиләрме? Әгәр йөрсәләр, күрер иделәр әүвәлге кәферләргә ахыры ничек булганын. Иман китереп Аллаһуга тәквәлык кылган кешеләргә ахирәт йорты хәерледер, әйә шуны аңлый алмыйсызмы?

12|110|Хәтта ки әүвәлге пәйгамбәрләр, өммәтләренең иманга килүләреннән өметләрен өзсәләр вә кәферләргә, болар пәйгамбәр түгелләр, ялганчылар дигәннәрен белсәләр, ул пәйгамбәрләргә Безнең ярдәмебез килер булды, теләгән кешеләребезне һәлакәттән коткарыбыз, вә кәферләргә Безнең гәзабыбыз килсә, нич кире кайтарылмас.

12|111|Сөйләнгән ошбу Йусуф г-м кыйссасында, әлбәттә, гакыл ияләренә гыйбрәтләр бар. Коръән Аллаһ исемнән сөйләнгән ялган сүз түгел, әлбәттә, Аллаһу тәгаләнең үзенең

сүзе, үзеннән элек индерелгән китапларны дәрәсләп индерелгән хак китаптыр вә һәрһәрһәнен хәкемән бәян итеп индерелмештер вә иман китергән кешеләргә һидәят һәм рәхмәт булсын өчен индерелде.

13|1|Әлиф ләм мим ра. Ошбу – аятьләр Аллаһудан иңгән Коръән Кәрим аятьләредер. Вә Раббыңнан сиңа индерелгән китап, әлбәттә хак, ләкин кешеләрнең күбрәге иман китермиләр.

13|2|Үзегез дә күрәсез, бер нинди терәксез күкләрне күтәрүче зат Аллаһ, соңра Гәрешкә касд кылды һәм кояш вә айны үзенә буйсындырды, Аллаһ билгеләгән вакыткача йөрерләр. Барча эш белән үзе җитәкчелек итәр, вә һәр дәлилне Коръән белән бәян кылыр, шаять, ахирәттә Раббыгыз хозурына барып басачагыгызга ышанырсыз!

13|3|Ул – Аллаһ яратты жирне вә анда зур таулар һәм дәръяләрне бар итте һәм дә һәр җимешләрдән ике төрлене яратты. Кич караңгылыгы белән көннең яктылыгын каплар, юк итәр. Күрсәтелгән бу һәрсәләрдә, әлбәттә, фикер ияләренә галәмәтләр бар.

13|4|Җир шары төрле кисәкләрдән тора, мәсәлән: бер өлеше су, бер өлеше игенлек, бер өлеше тау – урманлык вә бер өлеше комлык-сазлык, Аллаһ шулай төзегән вә җимеш бакчалары, игенләр, икешәрләп вә ялгыз үскән хөрмә агачлары – барчасы бер су белән сугарылалар, ашауда тәме белән берсен икенчесеннән артык кылырбыз. Гакилларын эшләткән кешеләр өчен бу һәрсәләргә яратуда Аллаһуның берлегенә, әлбәттә, дәлилләр бар.

13|5|Әгәр син аларның кыямәт көненә ышанмауларына гажәпләнсәң, бигрәк тә аларның: "Без череп туфрак булганнан соң яңадан терелербезме? Әлбәттә, терелмибез!" – дигән сүзләре гажәп. Алар үзләренә Раббыларына ышанмаучы кешеләр вә алар ахирәттә муенларында богаулар булачак кешеләрдә һәм алар җәһәннәм утында яначак кешеләрдә, алар җәһәннәм утында мәңге калырлар.

13|6|Ул ахмаклар яхшылыктан элек явызлыкны ашыктыралар, ягъни тәүбә истигъфарга ашыгыр урынына вәгъдә кылган Гәзабыңны тизрәк китер, дип, үзләренә Гәзабны ашыктыралар, тәхкыйк болар кеби кәферләргә Безнең Гәзабларыбыз булып үтте, гыйбрәтләнеп тәүбә итүләре кирәк иде, тәхкыйк синең Раббың золым вә гәнаһ бәрабәренә камил ярлыкаучы булдыгыннан тәүбә итеп, төзәтүчеләргә гафу ит, вә шуның белән бергә синең Раббың, әлбәттә, кәферләрдән каты Гәзаб белән үч алучы.

13|7|Коръәнгә ышанмаган кәферләр әйттеләр: "Коръәннән башка Мухәммәднең пәйгамбәрлеген дәрәсләүче Раббысыңнан бер галәмәт индерелсә, иман китерер идек", – дип. Син фәкатә аларны Аллаһ Гәзабы белән куркытучы гына. Каумларнең һәрберсе өчен туры юлга күндерүче пәйгамбәрләре булды. Пәйгамбәрләрдән соң ислам динен яхшы белүче галимләр бар.

13|8|Балага йөкле булган һәр хатынның йөкләгән йөген Аллаһ белә, дәхи хатынлар карыны балага кимчелек китерсә, яки камиллек бирсә – барчасын белә. Аллаһ хозурында һәрһәрһәне үлчәү беләндер.

13|9|Ул – Аллаһ яшерен вә әшкарәне белүче вә Аңа гакил фикерләр ирешмәктән бик югары һәм мәхлукка ошаудан бик тә пакь.

13|10|Сездән берәү кирәк – сүзен кычкырып сөйләсен, кирәк – яшерен сөйләсен, Аның өчен бертигездер, вә берәү кич караңгыда яшереп эш кылсын, кирәк – көндез күрсәтеп эш кылсын – Аллаһ һәммәсен бертигез белә.

13|11|Вә һәр кешенә алдынан вә артынан Аллаһ әмере белән язып баручы фәрештәләр бар, һәм алар кешеләрне сакларлар. Тәхкыйк Аллаһ бер каумга биргән нигъмәтен үзгәртмәс, хәтта ул каум үз хәлен үзгәрткәнгә чаклы, ягъни Коръән белән гамәл кылып, аның шөкерен үтәгән каумнан Аллаһ һидәятне алмас һәм дөнья нигъмәтләренә шөкерен үтәгән каумнан дөнья нигъмәтләрен алмас, шулай ук үзләре тырышып вә көрәшеп Аллаһ юлына кермәгән каумне Аллаһ көчләп дингә кертмәс, аларга һидәят һәм җәннәт бирмәс. Вә әгәр бер каумга зарар бирүне теләсә Аллаһ, ул зарарны китәрүче юк, вә аларга Аллаһудан башка ярдәм бирүче хужа булмас.

13|12|Ул – Аллаһ сезне куркытып һәм яңгыр өмет иттереп яшенне күрсәтер вә яңгыр суы белән авырайган болытларны бар кылыр.

13|13|Аллаһуга хәмед әйтү белән күк күкрәү тәсбих әйтер, дәхи фәрештәләр Аллаһудан куркып, тәсбих әйтерләр вә яшенне җибәрер, аны үзе теләгән кешегә тидерер, ул кәферләр Аллаһ хакында бәхәсләшкән вакытларында, вә Аның Гәзабы катыдыр.

13|14|Аллаһу тәгаләнең дөгъвәте хак, ягъни Аның файдалы дигәнә хак файдалыдыр вә Аның зарарлы дигәнә хак зарарлыдыр. Аллаһудан башка сынымларга табынучыларның, һичбер сорауларына җавап бирә алмыйлар, сынымлардан ярдәм көтүчеләрнең мисалы: авызыма су килеп керсен, дип, суга таба кулын сузып торган кеше кеби ки, күпме генә суга карап кул сузып торсалар да, су авызларына килеп керәчәге юк. Ул ахмаклар җансыз сынымларга кул сузып, алардан һәрсәдәр көтәләр. Кәферләргә догалары адашудан башка һәрсә түгел.

13|15|Жирдә вә күкләрдә булган барча мәхлуклар кайберләре ихтыярын вә кайберләре ихтыярысыз Аллаһуга сәждә кылырлар вә иртәләрдә вә кичләрдә үзләре сәждә кылганда күлгәләре дә сәждә кылыр.

13|16|Әйт: жир вә күкләрнең тәрбиячесе кем? Әлбәттә, Аллаһ, диген! Әйт: әйә үзләренә дә файда яки зарар итә алмаган сынымларны ничек үзегезгә ярдәмче итә аласыз? Ул сынымларны утка салсак яна, суга салсак бата яки ага, алтын көмештән ясаган булса, караклар урлап китә. Гәжәбә! Кеше кулындагы шул чуп Илаһ була аламы? Бу эш фәкәт диваналык вә сукурлык. Инде әйт: Гыйбрәтләренә вә хакыйкәтне күрүче кеше белән һичнәрсә күрмәүче кеше бертигез булырмы? Яки караңгылык белән яктылык бертигез булырмы? Ягъни күрүче – хак мәэминдер, күрмәүче – имансыздыр вә караңгылык – динсезлектер, яктылык – хак диндер. Яки аларның Аллаһ халык кылган нәрсәләргә охшатып халык кылучы сынымлары бармы? Әгәр булса, әлбәттә, Аллаһ халык кылган нәрсәләренә сынымлар, халык кылган нәрсәдән аера алмаслар иде. Бит Аллаһудан башка халык кылучы зат һич юк. Шулай булгач, алар мәхлукне ничек Аллаһуга тиң кыла алалар? Әйт: һәрнәрсәне халык кылучы фәкәт Аллаһудыр вә Ул – Аллаһ бер генә вә көчледер.

13|17|Ул – Аллаһ күктән яңгыр индерде дә һәр елга үзенә микдаренчә агар булды, кечкенә булса да, зур булса да елгадагы ташу суы өстенә чыккан күбекне күтәреп агар, дәхи зиннәт өчен вә яки башка кирәк нәрсә өчен утта эретелгән алтын вә көмеш кебек төрлө нәрсәләренә дә күбеге була. Әнә шулай хак белән батылга Аллаһ мисал китерә. Ягъни эретелгән нәрсәләренә асылы һәм су Коръәннең мисалыдыр, әмма күбекләре батыл диннең мисалыдыр. Әмма күбекләр кибе яраксызга чыгарлар вә эретелгән нәрсәләренә асылы жирдә кешеләр файдасына калыр. Әнә шулай Аллаһ кешеләр өчен мисаллар китерә.

13|18|Аллаһу тәгаләнең Коръән белән гамәл кылырга чакыруын кабул итеп, аның белән гамәл кылган кешеләргә ахирәттә күркәм җәннәтләр булыр. Вә әмма Аллаһуның "Коръән белән гамәл кылыгыз" дигән әмерен кабул итмәгән һәм аның белән гамәл кылмаган кешеләр, әгәр бөтен җир байлыгы хәтле ике өлеш байлыклары булса, шул байлыкларын биреп, ахирәттә үзләрен Аллаһ Гәзабыннан коткара алмас иделәр, аларга ахирәттә бик каты, бик яман хөкем булыр, вә аларның урынлары җәһәннәм – ни кабәхәт урын.

13|19|Әйә берәү белсә Раббыңнан индерелгән Коръәннең хак кәйлеген һәм аның хөкемләрен, бу кеше һичнәрсә күрмәүче сукур белән бертигез булырмы? Коръәннең мәгънәсен аңлап вәгазыләнер фәкәт саф гакыллы кешеләр генә.

13|20|Ул гакыллы кешеләр Аллаһуга биргән гәһедләрен саклап Коръән белән гамәл кылырлар вә гәһедләрен һич бозмаслар.

13|21|Вә ул гакыллы кешеләр Аллаһ шәфкәт, мәрхәмәт кылырга кушкан кешеләргә шәфкәт мәрхәмәт кылалар, дәхи алар Раббыларынан куркып яхшы эшләр кылырлар, кыямәт көненә каты хисабыннан куркып явыз эшләрдән сакланырлар.

13|22|Янә ул гакыллы кешеләр Раббыларының ризалыгын өстәп дин юлындагы мәшәкәтләргә сабыр итәрләр, вә намазларын вакытында үтәрләр вә Без биргән малдан ислам файдасына яшереп тә, күрсәтеп тә бирерләр, вә бер кешедән явызлык күрсәләр, аңа каршы изгелек итәрләр, әнә шулай кешеләргә җәннәтләр булыр.

13|23|Алар Гәден исемле җәннәтләргә керерләр, дәхи аларның аталарыннан, балаларыннан, хатынларыннан Коръән белән гамәл кылып изгелек иткәнләре дә Гәден җәннәтләренә керерләр, вә алар янына һәр ишкән фәрештәләр керерләр.

13|24|Әйтерләр: "Сезгә сәлам булсын! Тыныч, имин булыгыз! Дөньяда бөтен авырлыкларны күтәреп, хак динне тотканыгыз өчен!" Вә бу җәннәтләр сезгә ни хуш нигъмәт.

13|25|Аллаһуга итагать итәргә гәһед биргәннән соң гәһедләрен бозучылар, алар Аллаһ киселмәгез, дип, әмер иткәннән соң хак мәселманлардан киселерләр һәм жир өстендә төрлө бозыклыклар кылалар, аларга Аллаһуның ләгънәте вә аларга бик яман йорт – җәһәннәм.

13|26|Аллаһ теләгән кешесенә ризыкны киң кылыр вә теләгән кешесенә ризыкны тар кылыр, әмма кәферләр дөнья байлыгы белән шатланырлар. Бит ахирәт алдында дөнья байлыгы алдый торган бик аз гына нәрсә.

13|27|Кәферләр әйтәләр: "Кәшки Мухәммәдкә Коръәннән башка аның пәйгамбәрлеген куәтләрчә бер галәмәт индерелсә, иман китерер идек", – дип. Син аларга әйт: Аллаһ үзе теләгән кешеләрне, ягъни кире кешеләрне хак юлдан адаштырыр һәм үзенә итагатьле инсафлы кешеләрне туры юлга күндерер.

13|28|Ул туры юлга күндерелгән кешеләр Аллаһуга һәм Коръәнгә ышанырлар да, Аллаһ зекерә вә Коръән вәгазе белән күңелләре карар табар, рәхәтләнәр, агаһ булыгыз! Әлбәттә, Аллаһ зекерә вә Коръән вәгазе белән генә күңелләр карар табарлар.

13|29|Бит иман китереп тә изге гамәлләр кылган кешеләргә, шиксез, шатлык, хушлык вә Түбә агачы астында күлгәләнү булыр вә күркәм урынлар булыр.

13|30|Әүвәлге каумләргә пәйгамбәрләр жибергәнәбез кеби бу каумгә сине пәйгамбәр итеп

жибәрдек. Без сиңа вәхий кылган Коръәнне аларга укымаклығың өчен, ләкин алар рәхмәт иясе булган Аллаһуга кәфер булалар. Әйт: "Ул – Аллаһ минем тәрбиячем, Илаһ тотарга яраклы һичбер зат юк, мәгәр Ул үзе генә, Аңа гына тәвәккәл кылдым вә Ул – Аллаһуга кайтмаклык.

13|31|Әгәр Коръән укымак белән таулар урынларыннан купсалар иде, яки Коръән укымак белән ерак жирләр тиз генә якын килсә иде, яки Коръән укымак белән үлгән кешеләр сөйләшсәләр иде, кәферләр һаман да иман китермәс иделәр. Ягъни шундый могжизаны үзләре сорыйлар, әгәр күрсәтелсә аны сихер диләр. Бәлки барча эшләр Аллаһ ихтыярында, әйә мәэминләр өметләрен өзәләрме? Әгәр Аллаһ теләсә ки, бөтен дөнья кешеләрен һидәйткә салыр иде. Кыйлган явызлыклары өчен кәферләргә һәмишә бәла, фетнә ирешеп торадыр, яки ул бәла аларга якын жиргә килеп, хәтта Аллаһуның вәгъдәсә килгәнче куркуда торалар, тәхкыйк Аллаһ вәгъдәсенә хыйлафлык кылмас.

13|32|Ий Мухәммәд г-м! Синнән әүвәлге рәсүлләр дә каумләре тарафыннан мәсхәрә кылындылар, шулай да азрак вакыт биреп ихтиярларына куйдык, соңра Гәзаб белән тоттык, аларны тотмагым ничек каты булды?

13|33|Барча кешеләрнең кылган эшләреннән хәбәрдар булган Аллаһу тәгалә һичнәрсәгә ярамаган сынымлар белән бер тигез булырмы? Кәферләр сынымларын Аллаһуга тиңдәш кылдылар. Аларга әйт: "Дәлилләр белән исбат итегез, сынымларыгыз Илаһ тотып гыйбадәт кылырга яраклы нәрсәләрме? Әйә сез хәбәр бирәсезме Аллаһу тәгаләнең жирдә белмәгән нәрсәсә белән? Яки сүзнәң мәгънәсен һич фикерләмичә Аллаһуның тиңдәш бар дидегезме? Бәлки кәферләргә хакка каршы хәйлә мәкерләре вә кәфер эшләре үзләренә зиннәтле күренде һәм алар кешеләрне Аллаһ юлыннан тыйдылар. Бер кешене Аллаһ адаштырса, ул кешене туры юлга күндерүче булмас.

13|34|Аларга дөньяда ук Гәзаб булып, әмма ахирәт Гәзабы катырак, Аллаһ Гәзабыннан аларны саклап калучы булмас.

13|35|Тәкъва мәэминләргә вәгъдә ителгән җәннәтнең мисалы: астыннан төрле елгалар агар, җимешләре дә даим булып, вә күләгәсә дә даим булып, шундый җәннәтләр тәкъва мәэминләрнең ахыргы урынлары. Әмма кәферләрнең ахыр урыны ут.

13|36|Без китап биргән яһүд вә насарадан сиңа иңгән Коръәнгә шатланучы яманлылар бар, әмма кайбер кәферләр Коръәннең бәгъзә аятләрен инкяр итәләр. Әйт: "Мин фәкәть Аллаһуга гына гыйбадәт кылырга боерылдым һәм Аңа һичкемне тиңдәш итмәскә, вә Аллаһуга гына гыйбадәткә чакырамын вә кайтачак җиребез дә Аңадыр."

13|37|Һәм шулай Коръәнне индердек гарәп телендә гадел хөкем итеп, әгәр сиңа дәлилләр вә шәригать хөкемнәре килгәннән соң аларның һаваларына, батыл гадәтләренә иярсәң, Аллаһудан килгән Гәзабтан сине саклаучы вә ярдәм бирүче булмас.

13|38|Синнән элек тө рәсүлләр жибәрдек вә аларга күп хатынлар вә күп балалар бирдек, Аллаһ теләгәндә башка һичбер расүлгә галәмәт китермәк мөмкин түгел. Барлык нәрсәнең вакыты һәркемнең өҗәле язылмыш, вакытында килер.

13|39|Аллаһ теләгән нәрсәсен бетерер вә теләгән нәрсәсен бар кылып, вә китаплар анасы Ләүхүлмәхфуз – Аллаһу хозурындадыр.

13|40|Ий Мухәммәд г-м, кәферләргә вәгъдә иткен Гәзабларыбызның бәгъзесен сиңа күрсәтербез яки аларга Гәзаб килмәстән элек синең жаныңны алырбыз, сиңа йөкләтелгән нәрсә фәкәть Коръән хөкемнәрен кешеләргә ирештермәк вә хисап кылмак, хөкем итмәк Безнең эшебез.

13|41|Әйә алар күрәп гыйбадәтләnmиләрме? Без кәферләрнең жирләрен әтрафларыннан киметә барабыз, Аллаһ хөкем итә, Аның хөкемен кире кайтара алучы юк, Ул бик тиз хөкем итүче.

13|42|Бүгенге кәферләрдән элгәреге кәферләр дә пәйгамбәрләренә хәйлә мәкерләр кылдылар, хәйлә мәкерләр һәммәсә Аллаһ ихтыярында, хәйлә белән хакны җимерә алмаслар, һәркемнең кәсеп иткән эшен Аллаһ белә, кәферләр дә тиздән белерләр, җәннәт кемгә дә җәһәннәм кемгә икәнән.

13|43|Кәферләр әйтерләр син расүл түгел дип, син аларга әйт: "Сезнең белән минем арада шаһит булырга Аллаһ үзе җитәдер һәм Аллаһ китабыннан хәбәрә булган мәэминнәр дә минем рәсүллегемә шаһит булырлар".

14|1|Әлиф ләм ра. Ошбу китапны сиңа индердек кешеләрне батыл ялган дин караңгылыгыннан чыгарып, хак дин яктылыгына кертмәклеген өчен Раббыларының теләге белән галиб вә мактаулы булган Аллаһ юлына.

14|2|Жир вә күкләр мөлкә Аның кулында булучы Аллаһу тәгаләдер. Кәферләргә каты Гәзаб белән ни зур һәлакәтлек.

14|3|Ул кәферләр ахирәтне ташлап дөньяны гына яратып кәсеп итәләр вә кешеләрне Аллаһ юлыннан тыялар һәм ислам диненең зәгыйфьләнүен яки алар ягына үзгәрүен телиләр, алар хактан бик ерак адашканлар.

14|4|Пәйгамбәрләренә һәр заманада үз каумләреннән жибәрдек шәригать хөкемләренә үз

телләрендә баян итсеннәр өчен. Аллаһ үзе теләгән кешене һидәяткә салыр вә үзе теләгән кешене хак юлдан адаштырыр, Ул – Аллаһ көчле вә хөкемче.

14|5|Тәхкыйк Без Мусаны дәлилләр вә мөгҗизалар белән пәйгамбәр итеп җибәрдек, каумеңне батыл дин караңгылыгыннан чыгарып хак дин яктылыгына керт, дип, вә үткән каумләренең гыйбрәтле хәлләрен сөйлә, дип, бәла-казага сабыр итеп нигъмәтләргә шөкер итүчеләргә сөйләнгән пәйгамбәрләр хәлендә гыйбрәтләр бар.

14|6|Муса әйтте: "Ий каумем, Аллаһуның сезгә биргән нигъмәтләрен хәтерләгез! Аллаһ сезне фиргаун кауменнән коткарды, алар сезне каты Гәзабыйлар иде вә алар сезнең кыз балаларыгызны калдырып ир балаларыгызны бугазлыйлар иде, вә аларның бу эшләрендә Раббыгыздан сезгә зур бәла бар иде.

14|7|Дәхи Раббыгыз сезгә белдерде: "Әгәр нигъмәтләремә шөкер итсәгез, нигъмәтемне сезгә арттырырмын, әгәр көферлек кылсагыз, минем Гәзабым бик каты", – дип.

14|8|Муса г-м әйтте: "Сез һәм җир өстендәге барча кешеләр көфер булсагыз, Аллаһ бай, сезгә ихтияҗе юк вә Ул мактаулы".

14|9|Әйә сезгә килмәдеме? Сездән элек килеп киткән Нух, Гад вә Сәмуд каумләренең хәбәрләре, Аллаһ аларны хәбәр итте вә алардан соң килгән каумләренең дә хәбәре килмәдеме? Ул соңгы һәлак булган каумнең санын Аллаһудан башка зат белмәс, аларның рәсүлләре дәлилләр вә мөгҗизалар белән килде, алар рәсүлләренә ачуланып бармакларын тешләделәр һәм әйттеләр: "Сезгә җибәрелгән аятьләргә, әлбәттә, ышанмыйбыз вә сез Аңа гыйбадәт кылырга өндәгән Аллаһ хақында шикләнәбез".

14|10|Аларның рәсүлләре әйтте: "Әйә сез җирне вә күкләрне тезүче Аллаһуга шик тотасызмы? сезне иманга чакырадыр гәнаһларыгызны ярлыкар өчен һәм билгеләнгән әжәлегезгә хәтле яшәтер өчен. Көферләр пәйгамбәрләргә әйттеләр: "Сез безнең кеби кешеләрсез, артык җирегез юк, аталарыбыз гыйбадәт кылган сынымларыбыздан туктатырга телисез, безгә ачык Гәламәтләр китерегез".

14|11|Аларга рәсүлләре әйтте: "Дәрәс без сезнең кеби кешеләрбез, ләкин Аллаһу тәгалә бәндәләре арасынан үзе теләгәнә ислам динен, ягъни пәйгамбәрлекне ингам кыла, безгә һич дәрәс булмый, сезгә мөгҗиза күрсәтергә, мәгәр Аллаһ теләге белән генә күрсәтәбез, шулай булгач, мөәминнәр Аллаһуга гына тәвәккәл кылсынлар!

14|12|Безгә Аллаһуга гына тәвәккәл итмичә һич ярамый, тәхкыйк Ул безне туры юлга күндерде, вә безгә кылган җәбәр-золимларыгызга без, әлбәттә, сабыр кылабыз, тәвәккәл итүчеләр фәкат Аллаһуга гына тәвәккәл итсенләр!

14|13|Көферләре рәсүлләренә әйттеләр: "Әлбәттә, без сезне җиребездән куып чыгарырбыз яки безнең динебезгә кайтырсыз. Ул рәсүлләргә Раббылары вәхий кылды, әлбәттә, Без ул залим көферләренә һәлак итәрбез.

14|14|Алардан соң, әлбәттә, сезне алар җиренә урынлаштырачакбыз, Минем бу вәгъдәм җавап бирү өчен кыямәт көнендә. Минем алдымда басып торудан вә һәм Минем Гәзаб белән кылган вәгъдәмдән курыккан кешеләргә.

14|15|Пәйгамбәрләр көферләргә ачуландылар һәм үзләренә Аллаһудан ярдәм сорадылар, шулай ук көферләр дә, Гәзабны күргәч, котылмак өчен Аллаһудан ярдәм сорап маташтылар, Аллаһуга вә пәйгамбәргә итагать итмәгән һәр залим һәлак булды.

14|16|Ул залимләренең артында җәһәннәм Гәзабы да бар, вә алар җәһәннәм кешеләренең төненнән аккан сары су белән сугарылырлар.

14|17|Ул суны йотарга бик тырышыр, ләкин бугазыннан үткәргә кадир булмас, һәм аңа һәр өгъзасын үтерерлек каты сызлаулар килер, ләкин һаман да үлмәс, бу Гәзаблардан соң янә каты Гәзаб булыр.

14|18|Аллаһуга көфер булган кешеләрнең мисалы: аларның гамәлләре бик каты искән җилле көндә көл очкан кеби очып бетәчәк, кәсеп иткән эшләре белән файда китерергә һич кадир булмаслар, аларның бидегәтләрдән тәзелгән батыл динне тотулары хаклыктан ерак адашудыр.

14|19|Әйә белмисеңме Аллаһу тәгаләнең җир вә күкләрне, әлбәттә, хаклык белән бик гадел төзегәнә? Әгәр Аллаһ теләсә сезне юк итәр дә, сезнең урынга яңа халыкны китерер.

14|20|Бу эшне эшләү Аллаһуга һич авыр түгел.

14|21|Кешеләр барчасы каберләреннән чыгып хисаб өчен Аллаһуга барырлар, ияреп йөрүче зәгыйфьләр, ягъни наданнар, үзләрен ияртүче азгынлыкта булган тәкәбберләргә әйтерләр: "Без сезгә иярдек, сез ни әйтсәгез шуны кылдык, сез безне адаштыргансыз, инде бүген Аллаһ Гәзабыннан аз гынасын булса да бездән җибәрә аласызмы?" Бидегәтче муллалар кеби ияртеп адаштыручылары әйтерләр: "Әгәр Аллаһ безне туры юлга күндергән булса иде, без дә сезгә туры юлны күрсәткән булыр идек, ләкин үзебез адашкан булганбыз инде, безгә аермасы юк – үзара бәхәсләшсәк тә, яки сабыр кылсак та, Аллаһ Гәзабыннан безгә юл юк."

14|22|Хөкем тәмам булып, җәннәт кешеләре җәннәткә вә җәһәннәм кешеләре җәһәннәмгә

кертелгәч, шайтан әйтер: "Тәхкыйк Аллаһ сезгә вәгъдә кылды, хак вәгъдәне дәнъяда әйткәнләре бар да килде вә мин дә вәгъдә кылдым сезгә, вәгъдәмә хыйлафлык кылдым, ягъни жәннәткә керәсез, дип батыл дингә бидегәт гамәлләргә сезне кызыктырдым, ләкин минем сүзләремнең ялган икәнлегә бүген мәгълүм булды вә минем сезгә сөйләгән сүзләремнең дәрәсләгенә бернинди дәлилем юк иде, мәгәр мин сезне ялганга өндәдем фәкәт, ә сез кабул кылдыгыз, бүген мине шәлтәләмәгез, бәлки үзегезне шәлтә кылыгыз! Мин сезгә ярдәм бирә алмыйм, сез дә миңа ярдәм итә алмыйсыз вә дәнъяда мине Аллаһуга тиңдәш кылуыгызны бүген инкяр иттем. Әлбәттә, залимләргә рәнжеткүчә гәзаб булыр".

14|23|Иман китереп, изге гамәлләр кылган кешеләр жәннәтләргә кертелерләр, ул жәннәттәгә агач төпләреннән елгалар агар, алар ул жәннәтләрдә Раббыларының теләгә белән мәңгә калырлар, жәннәттәгә кешеләрнең бер-берсенә бүләкләре сәламдер.

14|24|Беләсеңме "Лә иләһә илләллаһ" сүзенә Аллаһ нинди гәжәп мисал китерә, ул сүз яхшы үскән агач кеби, аның тамырлары жирдә мәхкәм, ботаклары күккә үрелгән, Раббысының әмере белән жимешене һәрвакыт биреп торыр.

14|25|Аллаһ бәндәләренә шундый мисалларны китерә, гыйбадәтләнеп вәгазыләнсеннәр өчен.

14|26|Вә диндә дәлилсез ялган сүзнең мисалы: тамыры белән чыгарып жир өстенә ташланган һичбер нәрсәгә яраксыз начар агач кеби ки, һичнәрсә бирми, батыл дин дә шундыйдыр.

14|27|Иман китереп хак диндә булган кешеләргә Аллаһ дәнъяда вә ахирәттә дәлил белән сабит булган "Лә иләһә илләллаһ" сүзенә беркетер, әмма иман китермәгән залимләрне Аллаһ адаштырыр, Аллаһ теләгән эшнә кылыр.

14|28|Күрәсеңме явыз кешеләргә, Аллаһ биргән ислам динен көфергә алыштыралар, ягъни исламны кабул итмиләр, жәһәннәмгә алып бара торган батыл динне кабул итәләр, вә үзләренә ияргән каумларын һәлакәтлек йортына салдылар.

14|29|Ул йорт жәһәннәмдер, анда керерләр, ни яман урын ул жәһәннәм.

14|30|Ул мәшрикләр, кешеләргә хак юлдан адаштырыр өчен Аллаһуга тиңдәшләр ясадылар. Аларга әйт: "Хәзер файдаланып калыгыз, теләгәнчә кыланыгыз, чөнки ни кылансагыз да кайтачак урыныгыз жәһәннәм, анда теләгәнәгезне кыла алмассыз.

14|31|Ий Мухәммәд г-м, минем иман китергән бәндәләремә әйт: "Дусчык вә алыш-биреш итү эшә булмый торган кыямәт көне килүдән элек намазларын укусынлар вә Без биргән малдан күрсәтеп һәм яшерен садакалар бирсенләр!"

14|32|Жир вә күкләргә халык кылучы кодрәтләр Аллаһ вә Ул, күктән яңгыр индереп, сезгә ризык булсын өчен төрлә жимешләр үстерде, вә Ул диңгезләрдә Аллаһ әмере белән йөри торган корабларны сезгә иреккә кылды, вә сезгә елгаларны иреккә кылды.

14|33|Дәхи ашыгып йөри торган кояш вә айдан сезне файдаландырды һәм сезне көндәз вә кич белән дә файдаландырды.

14|34|Вә Ул – Аллаһ сезнең Сораганыгызның барчасын бирде. Аллаһ биргән нигъмәтләргә исәп-хисап итсәгез дә һич тә санап бетерә алмассыз, тәхкыйк адәм баласы Аллаһуга карышып үзенә үзе золым итүчә вә көферлек кылучыдыр.

14|35|Ибраһим г-м әйтте: "Ий Раббым, бу Мәккә шәһәрен бәла-казалардан имин кыл вә үземне һәм балаларымны сынымларга гыйбадәт кылудан сакла!"

14|36|Ий Раббым, ул сынымлар күп кешене адаштырдылар, кем миңа иярсә – ул минем өммәтемнәндәр, вә берәү миңа иярмәсә, синең ихтиярыңадыр, теләсәң – Гәзаб кылырсың, теләсәң – ярлыкарсың, чөнки син ярлыкаучы рәхмилесәң.

14|37|Ий Раббым, бәгъзе балаларымны иген үсми торган жиргә Кәгъбә янына, ягъни Кәгъбә төзеләчәк чокыр жиргә илтеп куйдым (һажәр илә баласы Исмагилне), ий Раббым, аларга тәүфыйк бир намазларын үтәргә вә адәмләргә күңеленә аларның мәхәббәтен сал, шул Кәгъбә жиренә барып сәүдә итеп, кардәшлекне арттырып тормышларын киңәйтсеннәр вә аларга жимешләрдән ризык бир, шаять Сиңа шөкер итәрләр.

14|38|Ий Раббыбыз Син безнең әшкәрә кылган вә яшерен кылган һәр эшебезне беләсең, бит Аллаһуга жирдә һәм күкләрдә һичбер нәрсә яшерен түгел.

14|39|Карт көнемдә миңа Исмагил вә Исхакны бирүчә Аллаһу тәгаләгә барча мактау! Тәхкыйк Раббым догаларны ишетүчә вә кабул итүчә.

14|40|Иә Рабби минем үземне һәм балаларымны намазларын үтәүчә кыл, ий Раббыбыз, догаларыбызны кабул кыл!

14|41|Ий Раббыбыз, үземне вә ата-анамны һәм барча мәэминнәргә ярлыка, кыямәт көнендә хур итмә!"

14|42|Ий Мухәммәд г-м, залимләр кылган эштән Аллаһуны гафил дип уйлама, һич тә гафил түгел. Фәкәт ул залимләргә гәзабны кичектерәдер күзләр текәлеп торган кыямәт көненә чаклы гына.

14|43|Башларын бөгеп, ашыгып-ашыгып ул залимнәр чакыручыга таба килерләр вә куркуларыннан күзләре йомылмас, текәлеп торыр вә күңелләре аялаудан буштыр.

14|44|Дәхи адәмнәргә куркыт, аларга гәзаб килә торган көн белән, ул көндә залимнәр

quran-tatar

әйтерләр: "Ий Раббыбыз, безне дөньяга кайтарып аз гына яшәт, Синең әмерләреңне кабул итеп рәсүлләренә дә иярер идек!" Аллаһ җавап бирер: "Әйә сез ант итүчеләр түгел идегезме? Безнең малыбыз бетә торган түгел вә кыямәт тә булмый", – дип.

14|45|Сез дөньяда үзләренә золым иткән "Гад вә Сәмуд" –залимнәр торган урында тордыгыз, вә аларны ничек Гәзаб кылганлыгыбыз сезгә ачык мәгълүм иде, сезгә мисал китердек, ягъни сез дә алар кеби залимнәрсез, инде бүген дөньяга кайтуны сорап маташмагыз!

14|46|Хәзерге кяферләр хакка каршы мәкерлек кылсалар, әүвәлге кәферләр дә хакка каршы мәкерлек кылдылар, һәр кәфернең мәкере Аллаһуга мәгълүм, гәрчә аларның мәкерләре тауларны урыныннан кубарырылык зур булса да, Аллаһ мәкеренә каршы тора алмаслар.

14|47|Ий Мухәммәд г-м, рәсүлләренә биргән вәгдәсенә Аллаһ хыйлафлык кылып дип уйлама! Тәхкыйк Аллаһ көчле, залимләрдән үч алачак.

14|48|Кыямәт көнендә жир жирдән башка төскә керер вә күкләр күкләрдән башка төсләргә керерләр, вә кешеләр ялгыз вә кодрәт иясе булган Аллаһу хозурына кубарылырлар.

14|49|Ул көндә күрерсең залимнәрне – богауланган хәлләрендә бер-берсенә якын булырлар.

14|50|Аларның киёмнәре утта кыздырылган бакырдан яки сагыздан булып, йөзләрен ут каплар.

14|51|Аллаһуның бу гадел хөкеме һәр кешегә кылган эшенә күрә җәза бирмәк өчен, Аллаһу тәгалә, шиксез, бик тиз хисап итүче.

14|52|Бу сөйләүләр кешеләргә ахирәттә булачак хәлләрне белдерү һәм ирештерүдәр, Аллаһуның рәхмәте вә Гәзабы кемгә булачагын белеп торсыннар өчен һәм вәгазьләнеп Аллаһуга тәүбә итеп төзәлсәннәр вә гөнаһлардан саклансыннар һәм Аллаһуның бер генә икәнлеген белеп, Аңа гына гыйбадәт кылып вә гапыллы кешеләр вәгазьләнсәннәр өчен.

15|1|Әлиф ләм ра. Ошбу аятләр Аллаһудан иңгән китап аятләредер вә ачык мәгънәле Коръән аятләредер.

15|2|Ахирәттә кяферләр күп вакыт мәселман булуны теләрләр, ягъни мәселманнарның жәннәткә кергәннәрен күргәч, кяферләр: "Кәшки без дә мәселман булган булсакчы", – диярләр.

15|3|Аларны ихтыярларына куй, ашасыннар, файдалансыннар вә күп яшәү өметенә алдалансыннар! Дөньяга алданганлыкларын тиздән белерләр.

15|4|Шәһәр кешеләрен һәлак итмәдек, мәгәр вакыты билгеләнеп язылганнан соң гына һәлак иттек, ягъни Аллаһ тарафыннан билгеләнгән гомерләре беткән булып.

15|5|Бернинди жәмәгать кешеләре билгеләнгән әхәлләреннән алда да вә соңга калып та үлмәсләр, вакытында үләрләр.

15|6|Мәсхәрә кылып әйттеләр: "Ий сиңа Коръән иңдерелгән, Мухәммәд, син, әлбәттә, мәжнүнсең.

15|7|Әгәр хак пәйгамбәр булсаң, сүзеңне дәрәсләр өчен безгә фәрештә китерсәң иде".

15|8|Фәрештәне иңдерсәк, фәкать хаклык белән иңдерәбез, ул вакытта аларга тәүбә итәргә вакыт бирелмәс, фәрештә килү белән аларны һәлак итәр.

15|9|Дәрәслектә Без Коръәнне үзәбез иңдердек һәм үзгәрүдән аны үзәбез сакларбыз.

15|10|Дәрәслектә Без синнән әүвәлге өммәтләргә дә хак дин белән пәйгамбәрләр жибердек.

15|11|Мәгәр аларга пәйгамбәр килде исә, алар аны мәсхәрә кылып булдылар.

15|12|Залимнәр күчеленә шулай салырбыз ул мәсхәрәне, ягъни мәсхәрә итүне бик яратырлар.

15|13|Ул залимнәр Коръәнгә иман китермәсләр, әүвәлге залимнәргә Гәзаб бирү гадәтебез үттә, боларга да шул Гәзаб булып.

15|14|Ул кяферларга күктән ишек ачсак, вә ул ишектән фәрештәләр югары менсәләр, кәферләр шуны күрәп торсалар,

15|15|әлбәттә, әйтерләр иде: "Күзебез пәрделәнде, бәлки без сихерләнгәнбез, Мухәммәд безне сихерләгән".

15|16|Тәхкыйк күктә йолдызлар халык кылдык вә караучылар өчен күкне шул йолдызлар белән зиннәтле иттек.

15|17|Вә ул күкне ләгънәт кылынган шайтаннан сакладык, ягъни аны күккә мендермәдек.

15|18|Мәгәр бер шайтан фәрештәләренә сүзен урларга күккә менсә, ул шайтанга ялтыравыклы ут атылып.

15|19|Без жирне түшәдек вә ул жир өстенә зур-зур таулар салдык вә, ул жирдә һәрберсә үзенә тиешле үлчәү белән үлчәнгән күп төрле үсемлекләр үстердек.

15|20|Вә ул жирдә сезгә яшәү өчен кирәк нәрсәләренә һәммәсен бар кылдык, дәхи сез аларны ашатмый тәрбияләми торган кыр хайваннарын сезнең файдага бар кылдык.

15|21|Вә һәрнәрсәнең хәзинәсе Безнең кулыбызда, вә аны иңдергәндә мәгълүм үлчәү белән генә иңдерәбез.

15|22|Дәхи болытны китерүче жилне жибердек вә күктән яңгыр иңдереп, сезне суга тук

иттек, боларны сез булдыручы вә саклаучы да түгелсез, фәкәть Безнең рәхмәтебездәндер.

15|23|Вә тәхкыйк Без тергезәбез вә үтерәбез, вә Без һәр нәрсәгә варис-хужабыз.

15|24|Сезнең элек яшәп киткәннәрегезне дә, вә сездән соң яшәргә киләчәк кешеләрегезне дә Без бик яхшы беләбез.

15|25|Дәхи сезнең Раббыгыз кыямәт көнне кешеләрне каберләреннән кубарыр, Ул хәкем итүче, белүче.

15|26|Тәхкыйк Без Адәм Гәләһиһис-сәләмне кибең беткән шыгырдап торган балчыктан халык кылдык, ул балчык күп еллар ятып, сасыган иде.

15|27|Вә Адәмнән элек женне ялкынлы уттан халык кылдык.

15|28|Аллаһу тәгалә фәрештәләргә әйтте: "Әлбәттә, Мин күп еллар ятып үзгәргән коры балчыктан Адәм Гәләһиһис-сәләмне халык кылачакмын.

15|29|Мин аны төзеп тәмам итсәм вә үз тарафымнан рух кертеп җанлы итсәм, аңа Сәждә кылыгыз!

15|30|Фәрештәләр барчасы җыелып Сәждә кылдылар.

15|31|Мәгәр Иблис Сәждә кылмады, Сәждә кылучылардан булудан баш тартты.

15|32|Аллаһу тәгалә әйтте: "Ий Иблис, сиңа ни булды Сәждә кылучылардан булмаса?"

15|33|Иблис әйтте: "Иске, кибең үзгәреп беткән балчыктан яратылган Адәмгә Сәждә кылачагым юк, мин олугъмын.

15|34|Аллаһ әйтте: "Алай булса, син җәннәттән чык! Фәрештәләрдән булма, чөнки син ләгънәт кылынган вә рәхмәтемнән сөрелгәнсең!

15|35|Тәхкыйк сиңа кыямәт көненә чаклы ләгънәт булачак.

15|36|Иблис әйтте: "Иә Рабби, миңа мәхшәр көненә чаклы дөньяда яшәргә рәхсәт бир".

15|37|Аллаһу тәгалә әйтте: "Ий Иблис, сиңа мәхшәр көненә чаклы яшәргә рәхсәт бирелде.

15|38|Бер билгеле мәгълүм көнгә кадәр яшәрсең!"

15|39|Иблис әйтте: "Иә Рабби, Адәм Сәбәплә мине аздырганың өчен кешеләргә җир йөзәндәге хәрам нәрсәләргә зиннәтле вә яхшы итеп күрсәтәчәкмен һәм барчаларын аздырырмын.

15|40|Мәгәр ихлас, сиңа гыйбадәт кылучы колларыңа көчем җитмәс, аларны аздыра алмам".

15|41|Аллаһу тәгалә әйтте: "Бәндәләремнең миңа буйсынып, миңа гына гыйбадәт кылулары Минем туры юлымдыр.

15|42|Әлбәттә, итагать итүче ихлас колларым, алар зарарына йөрергә сиңа ирек юк, мәгәр берәү азып, сиңа иярсә, ул азган кешене үзеңә ияртә алырсың.

15|43|Ий Иблис, сиңа ияргәннәргә (зарчасының вәгдә ителгән урыннары җәһәннәмдер.

15|44|Ул җәһәннәмнең җиде ишеге бар, һәрбер ишегеннән кертү өчен бүленгән кешеләр булыр.

15|45|Тәхкыйк Аллаһ хәкемнәренә хыйлафлык кылудан һәм гөнаһлардан сакланучы тәквә мәселмәннәр җәннәтләрдә тәмле елгалар буенда рәхәттә булырлар.

15|46|Фәрештәләр әйттеләр: "Һәр тарафтан имин, тыныч вә сәләмәт булып ошбу җәннәтләргә кереgez".

15|47|Аларның күңелләреннән көнчелек кенә, ачу вә кайгы кеби начар нәрсәләргә чыгарырбыз да бер-берсенә чын кардәш булып, хыялларга да килмәгән хуш диваннарга кара-каршы утырып, рәхәтләнеп сөйләшерләр.

15|48|Аларга җәннәттә бернинди мәшәкәт булмас һәм алар җәннәттән мәңге чыгарылмаслар.

15|49|Минем хак мәэмин бәндәләремә хәбәр бир, тәхкыйк Мин үземә итагать итүче бәндәләремне ярлыкаучы вә аларга рәхмәт итүчемән.

15|50|Дәхи минем Гәзабым Миңа итагать итмәгәннәргә бик каты Гәзабтыр.

15|51|Дәхи бәндәләремә Ибраһимнең кунакларыннан хәбәр бир!"

15|52|Кунаклар Ибраһим янына кергәч, сәләм бирделәр, алар фәрештәләр иде, Ибраһим: "Мин сездән куркамын", - диде.

15|53|Фәрештәләр әйттеләр: "Син бездән курыкма, без сиңа шатлыклы хәбәр китердек, сездән бер галим бала туа чак".

15|54|Ибраһим Гәләһиһис-сәләм әйтте: "Гәжәб, сез миңа карт көнемдә бала белән сөенеч бирәсезме? Нинди Гәжәб нәрсә белән хәбәр бирәсез!"

15|55|Фәрештәләр әйттеләр: "Без сиңа булачак хак хәбәр белән сөенеч бирәбез, син өмет өзүчеләрдән булма!"

15|56|Ибраһим әйтте: "Әлбәттә, мәэмин бәндә Раббысының рәхмәтеннән өмет өзмәс, мәгәр адашкан кешеләр генә өмет өзәрләр".

15|57|Ибраһим фәрештәләрдән сорады: "Миңа сөенеч бирүдән башка тагын нинди эшеgez бар, ий илчеләр!?"

15|58|Фәрештәләр әйттеләр: "Без азган, чиктән чыккан кәфер халыкны һәлак итәр өчен

жибәрелдек.

15|59|Мәгәр лутны өй җәмәгәте белән һәлак итмәбез, барчасын коткарырбыз.

15|60|Мәгәр лутның хатыны азгыннардан, шуның өчен кәферләр белән бергә һәлак булчак".

15|61|Бу фәрештәләр лут гәләһнис-сәлам янына баргач,

15|62|лут әйтте: "Сез ят кунакларсыз, без сезне танымыйбыз".

15|63|Фәрештәләр әйттеләр: "Кәферләр шик тоткан гәзаб белән килдек, ягъни лут үзенә кауменә: әгәр фәхеш эшләрегездән тәүбә итмәсәгез һәм исламны кабул итмәсәгез, сезгә тиздән каты гәзаб килчәк дигән сүзенә ышанмадылар.

15|64|Без сиңа хак хәбәрне китердек, сүзебез хак, без әйткәнчә булыр.

15|65|Син җәмәгәтеңне алып, төннең бер вакытында шәһәрдән чыгып кит, вә үзең артларыңнан бар, сездән һичберегез артына борылып карамасын, яки аерылып калмасын һәм әмер ителгән урыныгызга барыгыз!

15|66|Шәһәрдән чыгып китәргә лутка әмер бирдек, чөнки таң вакытында кауменәң арты киселәсе, ягъни һичберсе калмыйча һәлак булчаклар".

15|67|Кеше кыяфәтендә килгән фәрештәләргә шәһәр халкы күргәч, лавата кылабыз, дип, йөгәрешеп килделәр, шатланып.

15|68|Лут кауменә әйтте: "Болар минем кунакларым, алар хакында мине рисвай кылмагыз!

15|69|Аллаһудан куркыгыз, мине оятлы итмәгез!"

15|70|Кәферләр әйттеләр: "Без сине егетләргә кунак итүдән тыймадыкмы? Рисвай булырга теләмәсәң, егетләргә кунак итмә."

15|71|Лут әйтте: "Сез әгәр шәһвәтегез кушканча йөрсәгез, менә бу минем кызларым никах кылып алыгыз!"

15|72|Фәрештәләр әйттеләр: "Ий лут, сиңең гомер белән ант итеп әйтәбез, алар шәһвәт исереклеге белән хайран калып йөриләр, сиңең һәсыйхәтеңне ишетмәсләр".

15|73|Кояш чыгып торганда, аларга бер ямьсез каты тавыш иреште.

15|74|Шул вакыт шәһәрнең өстен аска әйләндереп һәлак иттек һәм җәһәннәмдә кыздырылган ташларны өсләренә яудырдык.

15|75|Тәхкыйк фикерләп караучылар өчен аларның һәлак булуында, әлбәттә, гыйбрәтләр бар.

15|76|Вә ул һәлак булган шәһәр юл өстендәдер, үткән кешеләр күрәп үтәләр.

15|77|Бу кауменәң һәлак булуында мәэминнәр өчен мөҗизалар бар.

15|78|Дәхи шогәб г-м жибәрелгән әйкә шәһәре халкы да залим булдылар.

15|79|Вә аларга да гәзаб иңдереп, үчбезне алдык, боларның да һәлак булган шәһәре юл өстендә күренеп тора.

15|80|Дәхи Хижер дигән жирнең Сәмуд исемле халкы пәйгамбәрләре Салих г-мне ялганчы диделәр.

15|81|Без ул Сәмуд кауменә дәлиләр вә мөҗизалар бирдек, ләкин алар һәммәсеннән баш тарттылар.

15|82|Гәзабтан котылып өчен таш тавын тишәп өйләр ясадылар.

15|83|Аларга да таң вакытында каты тавыш иреште вә һәлак булдылар.

15|84|Тырышып ясаган таш өйләре аларга һич тә файда бирмәде.

15|85|Жирне вә күкләрне һәм араларында булган һәрсәләргә мөхкәм итеп, халык белән төзедек, сукур булмаган кешеләргә дәрес алырга була. Әлбәттә, кыямәт көне килчәк, син кәферләрдән дөньяда үч алырга тырышма, аларга яхшылык күрсәт!

15|86|Дәреслектә сиңең Раббың – Улдыр, һәрһәрсәне халык кылучы вә һәр һәрсәне белүче.

15|87|Дәреслектә Без сиңа һәр намазда укыла торган җиде аятлә Фатихә сүрәсен вә гәзәмәтлә Коръән Кәримне бирдек.

15|88|Кәферләрдән бер таифәгә Без биргән дөнья малына кызыгып карамагыл һәм аларның иман китермәгәннәре өчен кайгырмагыл вә мәэминнәргә канатыңны җәйгән кеби шәфкать кыл!

15|89|Кешеләргә әйт: "Мин Аллаһуга итагать итмәгән вә Аңа гыйбадәт кылмаган кешеләргә җәһәннәм гәзабы белән ачык куркытучымын."

15|90|Хажга баручыларны диннән дүндерү өчен бүленеп, алар юлына чыккан кәферләргә гәзаб иңдергәнбез кеби башкаларга да иңдерербез.

15|91|Ул гәзабка тиешле кешеләр Коръәннең бәгъзе аятләренә ышаналар вә бәгъзе аятләргә ышанмыйлар яки Коръән аятләрен сайлап, нәфескә туры килгәнә белән генә гамәл кылалар.

15|92|Раббың исеме илә ант итеп әйтәмен ки кыямәт көнне, әлбәттә, бик каты сорарбыз барчаларыңнан да.

15|93|Ул кешеләрнең кылган эшләреннән кем Коръәнгә ышанган, кем ышанмаган, кем гамәл кылган, кем кылмаган, кем мәетләргә укып тамак туйдырган һәм акча алган – бу хакта

хөкем каты булыр.

15|94|Инде ислам динен изһар кыл! Кешеләрне иманга вә Коръән белән гамәл кылырга ачыктан-ачык өндә! һичкемнән курыкма! Вә мәшрикләрдән кисел, алар белән булышып вакытыңны өрәм итмә!

15|95|Сине мәсхәрә итә торган кешеләрне һәлак итәргә вә сине сакларга Без житәбез!

15|96|Ул саташкан бидегәтчеләр Аллаһудан башка тагын берәр кемне яки берәр нәрсәне Аллаһ урынына тоталар, алар тиздән белерләр бу эшләренә һәлакәтлек икәнлеген.

15|97|Әлбәттә, беләбез кәферләрнең вә бидегәтчеләрнең хакка каршы ялган сүзләренә күңеләң тарыгып хәтерәң каладыр.

15|98|Раббыңны мактап тәсбиһләр әйт вә сөждә кылучылардан бул!

15|99|Вә Раббыңа гыйбадәт кылгыл, хәтта мәгълүм булган көн килгәнче, ягъни үлем килгәнче!

16|1|Аллаһу тәгаләнең әмере килде, ягъни кыямәтнең кайчан булачагы һәм кемгә һидәят вә кемгә гәзаб булачагы да хөкем ителде, Аллаһуның хөкемнәрен ашыктырмагыз! Ягъни кәферләр кыямәт кайчан була, яки безгә гәзаб кайчан була, тизрәк булсын, дип, көлеп әйттеләр, Аллаһу тәгалә мәшрикләр сыйфатлый торган мәхлуклар сыйфатыннан бик пакъ, кимчелектән югары һәм олугъ.

16|2|Аллаһу тәгалә колларыннан үзе теләгән бәндәләренә үзенең әмере белән үлгән күңелләренә тергезүче шәригать белән фәрештәләренә индерә, Аллаһудан башка илаһ юк, фәкать Мин генә дип хәбәр бирмәк өчен, Миннән куркыгыз!

16|3|Аллаһ жир вә күкләренә хак төзү белән төзеде, Ул – Аллаһ мәшрикләр сыйфатлаган тиндәшлек сыйфатларыннан пакъ.

16|4|Аллаһ кешене бер тамчы судан халык кыла. Вә шул кеше ачык дошманлык белән Аллаһуга каршы бәхәсләшә.

16|5|Вә хайваннарны халык кылды, ул хайваннардан сезгә сәт, йон вә башка файдалар бар вә бугазлап итләрен ашыйсыз.

16|6|Ул хайваннарны иртә белән кырга чыгарганда вә кич белән өегезгә кайтарганда сезгә зиннәт вә шатлыктыр.

16|7|Вә ул хайваннарга йөкләр төяп ерак шәһәрләргә зур мәшәкать белән төрле әйберләр илтәсез, әлбәттә, Раббыгыз сезгә шәфкатьле вә рәхимле.

16|8|Янә сезгә зиннәт өчен вә атланыр өчен, йөкләр йөкләр өчен ат, качыр, ишәкләрне яратты һәм дә сез белмәгән нәрсәләренә халык кыла. Димәк, ат, качыр, ишәк – бу хайваннарны Аллаһ хезмәт өчен халык кылган, бугазлап ашар өчен түгел, шул сәбәпле аларның итен мөселманнар ашамыйлар.

16|9|Туры юлны баян кылмак вә күрсәтмәк Аллаһ эшедер, чөнки адаштыра торган караңгы юллар бар, әгәр Аллаһ теләсә иде барчагызны да туры юлга салган булыр иде. Ягъни Коръән белән тәрбияләнгән кеше туры юлны күрүчедер, вә Коръән диндә туры юл вә туры юлга яктылыктыр. Әмма Коръән белән тәрбияләnmәгән вә Коръән юлына кермәгән кеше сукуыр һәм юлсыз.

16|10|Аллаһ күктән яңгыр яудырып сезгә елгалар бар итте, вә агачлар үстерде, вә шулардан хайваннарыгызны ашатыр вә эчертер булдыгыз.

16|11|Вә ул су белән безгә иген, зәйтүн агачы, хөрмә агачы, йөзем агачлары вә башка төрле җимешләренә үстерер, фикерли белгән кешеләр өчен бу әйтелгән нәрсәләр вә Аллаһуны тану өчен дәресләр бар.

16|12|Вә сезнең файдагыгызга кичне вә көнне һәм ай вә кояшны бар кылды һәм хәрәкәтләнәрдә, сез алардан файдаланасыз, вә йолдызлар Аллаһ әмере буенча хәрәкәт итәрләр, гакылын эшләтә белгән кешеләр өчен Аллаһуның бу эшләрендә, әлбәттә, тирән дәресләр бар.

16|13|Вә җирдә сезнең өчен хайваннарның вә үсемлекләренә төрле төстәгесен бар кылды, әлбәттә, җирдәге төрле байлык вә төрле матурлыklar да табигатьнең хәл теле белән вәгазыләнүеннән вәгазыләнә белгән чын кешеләргә хакыйкый мөҗизалар бар.

16|14|Вә Ул – Аллаһ, җир өстендә диңгезләренә бар кылды да файдаланырга сезгә имкәният бирде ул диңгезләренә яхшы балыкларын ашамаклығыгыз өчен вә аннан энҗе мәҗһәннәр чыгарып зиннәтләнмәклегегез өчен, вә корабларның диңгезне ярып йөргәннәрен күрерсез, вә сез мөзминнәр шул кораблар белән Аллаһуның юмартлыгынан дөнья кирәкләрен кәсеп итсәгез, шаять бу нигъмәтләр өчен Аллаһуга шөкер итәрсез!

16|15|Вә Ул тетрәмәсен өчен җир өстенә мәхкәм тауларны ыргытты вә сезгә елгалар бар кылды, җирдә һәм диндә юллар бар итте, шаять Аллаһ күрсәткән туры юлдан китәрсез!

16|16|Дәхи юлларны белергә галәмәтләр – маяклар бар иттек, вә кораблар белән диңгездә йөрегәндә баракак тарафларын йолдызларга карап табарлар.

16|17|Барча вәһүднә халык кылучы Аллаһ һичнәрсәне төзәргә (хәленнән килмәгән сынымнар белән тигез булырмы? шуны да фәһемли алмыйсызмы?

16|18|Әгәр Аллаһ биргән нигъмәтләрне санап карасагыз, һич санап бетерә алмассыз.

Шиксез, Аллах ярлыкаучы вә рәхимле.

16|19|Аллаһу тәгалә сезнең барча эшегезне әшкәрәләрен дә вә яшереннәрен дә белә.

16|20|Әмма мәшрикләренә Аллаһудан башка гыйбадәт кыла торган нәрсәләре ничнәрсәне халык кыла алмый, бәлки ул сынымнар үзләре ясалган нәрсәләр.

16|21|Ул сынымнар нич терелми торган үлекләр, вә ул сынымнар кешеләрнең, ягъни үзләренә табынучыларның кайчан кубарылачакларын да белмиләр.

16|22|Сезнең илаһәгезнең нич тиндәше юк, бер генә Аллах, ахирәт көненә ышанмаган кешеләрнең күңелләре Аллаһуның берлеген инкяр итә, алар тәкәбберләнеп хактан качалар.

16|23|Шиксез, Аллах беләдер аларның күрсәтеп һәм яшереп эшләгән явыз эшләрен. Шиксез, Аллах зураеп тәкәбберлек кылучыларны яратмыйдыр.

16|24|Әгәр ул кәферләрдән соралса: "Раббыгыз Мухәммәдкә нәрсә индерде?" – дип, алар җавапта әйттеләр: "Әүвәлге өммәтләренә әкиятен индерде", – дип.

16|25|Алар бу сүзләренә сөйләләр кыямәт көнне авыр җәзасын күтәрер өчен, дәхи дәлилсез ялган сүзләр белән үзләренә ияртеп аздырган кешеләрнең дә гөнаһларының җәзасын күтәрерләр, әгәр булсыннар, белеп торсыннар күтәрәчәк җәзалары нинди кабахәттер.

16|26|Әүвәлге кәферләр дә Аллаһуга каршы мәкерлек кылдылар, хәтта ләгънәт ителгән вә һәлак булган Намруд патша "Аллаһугызны атып төшерәм", дип, бөек манара ясаткан иде. Аллах төзегән манараларының нигезен суырып алды да, биналары өсләренә ишелеп төште, нич көтмәгәндә, алар сизмәгән жирдән өсләренә Җәзаб килде, ягъни төзегән биналары үзләрен һәлак итте.

16|27|Соңра ахирәттә аларны төрле Җәзаб белән рисвай кылып һәм Аллах аларга әйтер: "Миңа тиндәш кылган нәрсәләрегез кайда? Үзегез ясаган сынымнар хакында Минем мәэмин бәндәләремә катылык күрсәтә идегез, ягъни сынымнарыгызны яклап мәселманнарга дошман була идегез". Белем бирелгәннәр әйтер: "Бүген Җәзаб вә рисвайлык кәферләргә".

16|28|Коръән белән гамәл кылмыйча үзләренә золым кылган имансызларның жанын алган вакытта алар Җәзаб фәрештәләренә әйтерләр: "Хәзер ышандык, ислам динен кабул иттек, без начар эш кылганыбыз юк", – дип. Җәзаб фәрештәләре әйтерләр: "Бәли явызлыкны кылдыгыз, Аллаһуга вә расүлгә итагать итмәдегез һәм Коръән белән гамәл кылмадыгыз, бөтен эшегез Аллаһуга каршы булды, Аллах, әлбәттә, сезнең кылган явыз эшләрегезне белә".

16|29|Инде керегез җәһәннәм ишекләреннән, анда мәңге калырсыз. Дөньяда вакытта Коръән белән гамәл кылырга тәкәбберләнгән кешеләрнең урыны нинди яман урын.

16|30|Әмма Аллаһуга тәкъвалык кылучы мәэминнәргә әйтелсә: "Раббыгыз, Мухәммәд г-мгә нәрсә индерде", – дип. Әйтерләр: "Раббыбыз хак булган яхшы аятьләренә индерде", – дип. Аллах әйтә: "Коръән белән дәрәс гамәл кылган хак мәэминнәргә дөньяда ук яхшы тормыш булып, ахирәт -йорты, әлбәттә, дөнья йортынан яхшыдыр, вә тәкъва мәэминнәрнең урыны нинди яхшы урындыр".

16|31|Ул урын гәдән җәннәтләре ки, анда керерләр, агачлары астыннан елгалар агар һәм аларга анда ни теләсәләр шул булып. Тәкъва мәэминнәргә Аллах җәннәтләренә шулай бүләк итеп бирер.

16|32|Мәшриклектән вә монафикълыктан пакъ булган мәэминнәрнең фәрештәләр жанын алганда әйтерләр: "Сезгә Аллаһуның сәләме булсын, Аллаһуга итагать итеп изге гамәлләр кылганыгыз өчен җәннәткә керегез!"

16|33|Коръән белән гамәл кылмаучы динсезләр көтмиләр Аллаһудан бер файданы, мәгәр жаннарын алып китә торган фәрештәне көтәләр, яки Аллаһудан Җәзаб килүне көтәләр, хәзерге динсез залим Аллаһуга карышып яшәсәләр, әүвәлге залимнәрдә Аллаһуга карышып яшәделәр. Аллах аларгы золым итмәде, ләкин алар үзләре Аллах дөньясында яшәгән хәлләрендә Аллаһуга карышып үзләренә золым иттеләр.

16|34|Аларга явыз эшләренә җәзасы иреште вә Коръәнне һәм пәйгамбәрне кимсетүләренә дә җәзасы үзләренә рисвайлык вә Җәзаб булды.

16|35|Мәшрикләр Коръән хөкемнәренә каршы барып әйттеләр: "Әгәр Аллах теләмәсә, без һәм аталарыбыз Аллаһудан башка ничнәрсәгә гыйбадәт кылмас идек һәм Аллаһудан башка ничнәрсәне хәрәм кылмас идек, бу эшләребез Аллах теләве белән", – дип. Җәзаб Аллаһуга каршы барып эшләгән эш Аллах теләге буламы? Әүвәлге кәферләр дә шулай сөйләделәр, рәсүлләргә Аллах хөкемнәренә ирештерү генә лязем.

16|36|Өммәтләренә һәрберсенә рәсүлләр күндердек, фәкать Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз вә Аллаһудан башкага гыйбадәт итүдән сакланыгыз һәм бидгәт гамәлләр белән динне пычратмагыз, дип. Ул өммәтләренә итагать иткәннәрен Аллах һидәяткә салды вә итагать итмәгәннәренә адашуны беркетте. Инде жир өстендә йөрегез вә күрегез – ялганчыларның ахыры ничек булган?

16|37|Син имансызларны иманлы итү өчен нихәтле генә тырышсаң да, Аллах туры юлга салмас, Аңа карышып адашкан кешеләрне, вә аларга ярдәмче дә булмас.

16|38|Ныклап Аллах исеме илә ант итәләр, үлгән кешеләрне Аллах яңадан тергезми дип.

Бәлки тергезмәк Аллаһуның хак вәгъдәседер, әлбәттә, тергезер, ләкин күп кешеләр Аллаһуның вәгъдәсенә хаклыгын белмиләр.

16|39|Булачагын да ихтилаф кылышкан кыямәт көнен күрсәтмәк өчен Аллаһ барча кешеләрне тергезер һәм кәферләрне дә үзләренең ялганчы икәнлекләрен белсеннәр өчен тергезер.

16|40|Без бер нәрсәнең булуын теләсәк, ул нәрсәнең бар булуы өчен "бар бул!" – дип әйтүбез җитә, нич кичекмичә бар булыр.

16|41|Залимнәрдән золым күргәннән соң, хак мәэминнәр иркен урынга күчеп киттеләр, Без аларга дөньяда ук яхшы тормыш бирербез, янә аларга ахирәттә биреләчәк нигъмәт дәхидә олугърак, әгәр шуны кешеләр белсәләр.

16|42|Ул күчеп китүче мәэминнәр кәферләрнең жәберләүләренә һәм башка авырлыкларга сабыр итәләр, чыдыйлар вә һәрвакыт Раббыларына тәвәккәл кылалар.

16|43|Синнән элек тә синең кеби ирләрне пәйгамбәр итеп жибердек вә аларга шәригать хөкемнәренә вәхий кылдык, югыйсә, бервакытта да фәрештәләрне пәйгамбәр итеп жибермәдек, белмәгән һәрнәрсәгезне белгән кешеләрдән сорагыз!

16|44|Ул пәйгамбәрләрне моҗизалар вә китап белән жибердек. Ий Мухәммәд г-м, Без сиңа Коръән иңдердек, кешеләр өчен хаслап иңдерелгән шәригать хөкемнәрен өйрәтмәклеген өчен, шаять ишетеп, фикерләп карарлар вә аңлап кабул итәрләр!

16|45|Хакка каршы мәкерлек кылган явыз кешеләр, аларны жир йотудан яки нич көтмәгән жирдән Аллаһуның Гәзабы тотудан имин булалармы? Бу эш булмас дип уйлыйлармы?

16|46|Яки аларны Аллаһ йөргән жирләрендә юлда һәлак итүдән имин булалармы? Алар Аллаһуны гажиз итә алмаслар, ягъни Аның Гәзабына каршы тора алмаслар.

16|47|Яки Аллаһ аларны куркынычлар астында тотудан иминнәрме? Бу хәлләр булмас, дип, тыныч торалармы? Моннан соң тәүбә итеп Аллаһ юлына кайткан кешеләргә Раббыгыз, әлбәттә, шәфкәтле вә рәхимле.

16|48|Аллаһ бар иткән һәрнәрсәгә карап гыйбрәтләр алсагызчы, ул нәрсәләрнең уңыннан да сулыннан да күләгәләре йөрер, вә түбәнчелек белән Аллаһуга баш иеп, Аңа итагать итәрләр.

16|49|Жирдәге жан ияләреннән вә күкләрдә булган нәрсәләр һәм фәрештәләр Аллаһуга сәждә кылалар, ул фәрештәләр Аллаһуга сәждә кылудан зурланмаслар.

16|50|Вә ул фәрештәләр өсләрендә булган Раббыларыннан, яки Аның Гәзабыннан куркырлар вә Аллаһудан нәрсә боерылса, шуны эшләрләр.

16|51|Аллаһ әйтте: "Ике Илаһә тотмагыз, Ул – Аллаһ ялгыз гына, бер Илаһә, Миннән генә куркыгыз!

16|52|Жирдә вә күкләрдә булган нәрсәләр Аллаһ мөлкедер вә хак дин – Аллаһ динедер, ягъни ислам дине генә диндер, башка диннәр вә Коръән сөннәттән башка гамәлләр – барысы да батылдыр. Әйә сез Аллаһудан башкадан куркасызмы?

16|53|Сезнең кулыгызда булган нигъмәтләр һәммәсә Аллаһудандыр, әгәр сезгә бер зарар ирешсә, авыз күтәрәп, Аллаһуга зарыйлык кыласыз.

16|54|Әгәр сездән ул зарарны алсак, сездән бер таифә нәрсәнәдер Аллаһуга тиң кылып, мәшрик буладыр.

16|55|Алар Аллаһуга мәхлукны тиң кылалар, Аллаһ биргән нигъмәтләргә кәферлек кылып өчен, сез көфран нигъмәт кылучылар дөньяда аз гына файдаланыгыз, тиздән Гәзабларын белерсез!

16|56|Мәшрикләр Без ризыкландырган игеннәрдән һичнәрсә белмәгән сынымнарга өлеш чыгаралар ягъни, сынымнар файдасына садака бирәләр. Үземнең хөрмәтле "Аллаһ" исемем белән ант итеп әйтәмен ки, бу эшләрегездән соралырсыз, каты хөкемгә калырсыз!

16|57|Дәхи Аллаһуның кызлары бар, дип, ифтира кылалар, мондый кимчелектән Аллаһуны пакъ дип белегез! Алар фикеренчә: үзләре сөйгән ир балалар аларга була да, әмма алар сөймәгән кыз балалар Аллаһуга була, имеш.

16|58|Әгәр ул мәшрикләрнең берсенә "кыз балаң туган", дип, сөенеч бирелсә, хатынына ачуланып, дусларыннан оялып, йөзе каралып китәдер.

16|59|Кыз белән сөенеч бирелгәнлектән хурланып кауменнән качадыр, уйлап торадыр: бу кызны хурланып кына асрыйммы икән? Яки тереләтә туфракка күмеп таптыйммы икән, дип. Әгәһ булсыннар, кылган эшләре нинди яман кабәхәт эштер!

16|60|Ахирәт көненә ышанмаган кәферләрнең кабәхәт мисаллары бардыр. Шулардан берсе – үз балаларын үтерүләре. Әмма Аллаһу тәгаләнең бөеклегенә вә олугълыгына күркәм мисаллар бар, вә Ул – Аллаһ һәр эштә жиңүче вә хикмәт белән эш кылучы.

16|61|Әгәр Аллаһ, кешеләрне кылган гөнаһлары өчен дөньяда Гәзаб кыла торган булса иде, жир өстендә һичбер мәхлукны калдырмыйча, һәммәсен һәлак итәр иде, ләкин һәлак итмичә билгеле вакыткача кичектерә, билгеләнгән вакыт җиткәч, бер сәгать соңга калмас вә бер сәгат алдан Гәзаб ителмәсләр.

16|62|Шулай итеп, мәшрик ахмаклар үзләре өчен мәкрүһ күргән нәрсәләр белән Аллаһуны

сыйфатлылар, ялган булганы хәлдә, аларның телләре әйтер: "Безгә ахирәттә яхшылык вә олугъ дәрәжәләр булачак", – дип. Шик юк: аларга ахирәттә ут гәзабы булачак вә һәркемнән элек алар керәчәкләр жәһәннәмгә.

16|63|Үземнең "Аллаһ" дигән исемем белән ант итеп әйтәмен ки: синнән әүвәлгә өммәтләргә дә пәйгамбәрләр жибердек, шайтан аларның кылган батыл гамәлләрен үзләренә яхшы эш итеп күрсәтте шайтан бу көндә аларга юлдаштыр, аларга ахирәттә рәнжәткүчә гәзаб булачак.

16|64|Сиңа коръәнне иңдердек төрләчә булган батыл диннәр арасыннан бер хак динне ачык бәян итәр өчен һәм дә аның белән гамәл кылучы мәэминнәргә һидәят вә рәхмәт булсын өчен.

16|65|Аллаһ күктән яңгыр яудырып үлгән жирне тергезде. Сүзне ишетеп фәһемли белүчеләргә Аллаһуның бу эшендә Аның берлегенә дәлил бар.

16|66|Вә сезгә хайваннарда да гыйбрәтләр бардыр: кан белән тизәк арасыннан чыккан сөтне сезгә эчерәбез, ул сөт эчүчегә ләззәтледер. Ягъни сыерның ашаган, эчкән һәрсәсә канга, иткә, сөткә, тизәккә вә сидеккә бүленә. Шуны кем эшли ала? Шул эш гапыллы кешегә гыйбрәт түгелме?

16|67|Вә Без үстергән хөрмә, йөзем жимешләреннән эчемлекләр вә башка яхшы ашамлыктар ясыйсыз. Гапыллы кешеләр өчен бу һәрсәләрдә дә гамәлләр бар.

16|68|Раббың бал кортларына вәхий кылды: "Ий бал кортлары тауларда, агачларда вә кешеләр тора торган жайларда үзегезгә оя ясагыз!"

16|69|Соңра һәр жимеш чәчәкләреннән бал ашагыз һәм жыегиыз вә итагать итеп, мин әмер кылган юлга кереgez!" – дип. Бал кортлары кешеләр өчен эчләреннән төрле төстәге балларны чыгарып бирәләр, ул балларда ашар өчен тәме дә һәм кешеләр өчен шифасы да бар. Фикерли белгән кешеләр өчен бал кортларының эшендә зур гыйбрәт вә дәрәслек бардыр. Ягъни, бал кортларына һичкем дәрәс бирә алмас, ләкин кешеләр бал кортларыннан дәрәс алалар.

16|70|Ий кешеләр, сезне Аллаһ халык кылды, соңра Ул барчагызны үтерәдер, вә сездән бәгъзеләрегез күп яшәп картлык зәгыйфьлегенә кайтарылып, хәтта әүвәлдә белгәннәрен онытып белмәсен өчен! Әлбәттә, Аллаһ һәрһәрсәне белә һәм һәрнигә кадир.

16|71|Аллаһ, кайберләрегезне ризыкта артык кылды, ягъни дөньядагы кешеләрнең кайберләрен бай вә кайберләрен ярлы кылды. "Шул тигезсезлекне Аллаһ тигезләмәгәч, кем тигезли ала? Бу эш гыйбрәт түгелме?" Аллаһ биргән байлыкны кешеләр һәммәсә бертигез файдаланырга бурычлы булсалар да, байлар байлыкларын кул асларында булган ярлы кешеләргә бирергә теләмиләр, яки алар байлыкны Аллаһ биргәнлекне инкяр итеп, ул байлыкларны безгә сынымнар бирде диләрме? Яки үзебез булдырабыз диләрме?

16|72|Аллаһ, сезнең өчен үз женесегездән хатыннар халык кылды, вә хатыннарыгыздан сезгә балалар вә балаларның балаларын яратты, вә сезне хәләл яхшы ризыктар белән ризыкландырды, әйә кире кешеләр ялганга ышанып Аллаһ нигъмәтләрен инкяр итәләрме?

16|73|Аллаһудан бизеп сынымнарга гыйбадәт кылалар ки, ул сынымнары аларга күктән дә һәм жирдән дә бернинди ризык бирмәгән, бирергә көчә дә житмәгән яраксыз һәрсәләрдер.

16|74|Аллаһуга һичһәрсәне мисал кылмагыз! Чөнки Ул һичһәрсәгә охшамыйдыр, Аллаһ, әлбәттә, һәрһәрсәне беләдер, әмма сез күп һәрсәне белмисез.

16|75|Аллаһ мисал китерә: үзен дә тәэмин итә алмый, башка кешегә дә һичһәрсә бирә алмый загыйф бер кол, дәхи Без берүмгә мал вә яхшы ризык бирдек, ул шул малдан күрсәтеп вә күрсәтмичә мохтажларга бирер, бу ике кеше бер тигез булырлармы? Хакыйкый мактау Аллаһуга хасдыр, бәлки күп кешеләр белмиләр.

16|76|Янә Аллаһ, ике ирне мисал кыладыр: берсә телсез һичһәрсә аңламый, бер эш тә эшли алмый, кайда гына барса да бер файда китерә алмый, фәкәть хужасына йөк булып тора иде, шул телсез загыйф кеше туры юлны табып изгә гамәлләр кылган, файдалы эшләренә эшләгән һәм башкаларны да гаделлеккә изгә гамәлләргә өндәгән көчле кеше кеби булырмы? Әлбәттә, тигез булмаслар.

16|77|Күкләрдәгә вә жирдәгә яшерен һәрсәләренә белмәк Аллаһуга хастыр, вә кыямәтнең булуы күз кыскан хәтле тиз булыр, яки күз кысканнан да тизрәк булыр, шиксез Аллаһ һәрһәрсәгә кадирдер.

16|78|Аллаһ, сезне аналарыгызның карыныннан чыгарды ул вакытта һичһәрсә белми идгез, сезгә колак, күз вә күңел бирде шулар белән белә башладыгыз, шуларны уйласагыз, шаять шөкер итәрсез!

16|79|Әйә ул гафил кешеләр һавадагы кошларга карап гыйбрәт алмыйлармы? Ул кошлар күктә һава эчендә Аллаһ әмере белән очалар, аларны һавада күтәрүче юк, мәгәр аларны Аллаһ күтәрә. Аллаһуның бу эшендә дә гыйбрәтләр бар иман китергән кешеләр өчен.

16|80|Аллаһ өйләрегезне сезгә торырга урын кылды, дәхи сезгә хайван тиреләреннән өйләр кылды, ул өйләр күчеп йөрегән вакытыгызда һәм бер урында торганда да сезнең өчен жиңелдер, вә аларның йоннарыннан, ял койрык төкләреннән файдаланып үзегезгә

кирәк нәрсәләренә ясайсыз, һәм башка нәрсәләрдән әжәлегез житкәнче файдаланасыз.

16|81|Аллаһ, үзе халык кылган агач вә тауларны сезгә күлгә кылды, вә таулардан сезгә пәрдә була торган урыннар кылды, вә сезгә кызудан саклый торган күлмәкләр кылды, һәм дә сугышларда саклай торган сугыш күлмәкләрен кылды. Әнә шулай Аллаһ сезгә нигъмәтләрен тәмам кылып, шаять шөкер итеп, Аллаһуга итагатьлә мәселман булырсыз!

16|82|Әгәр Коръән хөкемнәрен кабул итеп мәселман булудан баш тартсалар, сиңа фәкать Аллаһ хөкемнәрен ирештерү генә ляземдыр.

16|83|Нигъмәтләренә Аллаһудан икәннән белерләр, соңра инкяр итәрләр, аларның күбрәге кәферләрдәр.

16|84|Кыямәт көнне һәр өммәтнең пәйгамбәрен вә башка шәһитләренә кубарырбыз, өммәтләре өстеннән шәһадәт бирерләр, соңра кәферләренә һичберсенә сөйләргә рөхсәт бирелмәс һәм Аллаһуның ризалыгын кәсеб итәргә тәкълиф ителмәсләр, ягъни ул көндә Аллаһуның ризалыгын кәсеб итә алмаслар.

16|85|Залимнәр гәзабны күргәндә алардан гәзаб жиңеләйтелмәс һәм гәзабка кермичә торырга аз гына да вакыт бирелмәс.

16|86|Мөшриклар Аллаһуга тиңдәш кылган нәрсәләрен күргәч әйтер: "Ий Раббыбыз ошбулар синнән башка гыйбадәт вә сиңа тиң кылган нәрсәләребездер", – дип, сынымнары әйтерләр: "Безне Аллаһуга тиң кылуыгыз ялган эшегез иде".

16|87|Вә ул көндә барчасы Аллаһуга баш иярләр, ләкин эш узган булып, вә алардан Аллаһуга тиң кылган сынымнары качарлар.

16|88|Кәферләргә кәфер булганнары өчен вә явызлыктар кылып вә кешеләренә Аллаһ юлыннан тыйганнары өчен гәзаб өстенә гәзаб арттырып, гәзаб кылырбыз.

16|89|Кыямәт көннәдә һәр өммәткә үзараларына жиберелгән пәйгамбәрне шаһит итеп кубарырбыз, вә сине дә, ий Мухәммәд г-м, үз өммәтеңә шаһит итеп китерербез. Вә сиңа Коръән индердек һәрнәрсәне ап-ачык итеп, вә мәэминнәргә һидәят, рәхмәт вә сөнеч итеп индердек.

16|90|Тәхкыйк Аллаһу тәгалә һәр эштә гадел булырга һәм дин вә мәселманнар файдасына яхшы эшләр кылырга вә якин кардәшләренә хакын үтәргә боерадыр вә Аллаһ сезне тыядыр фәхеш хәрәм эшләрдән вә шәригать белән сабит булмаган бидеһәт гамәлләрдән һәм зураеп хактан качудан, хаксыз золым итүдән. Аллаһ сезне вәгъзәли, шаять вәгъзәләнерсез!

16|91|Әгәр Аллаһуга гәһед яки вәгъдә бирсәгез, әлбәттә, аны үтәгез! Аллаһ исеме белән әйткән антларыгызны бозмагыз! Тәхкыйк сез Аллаһ исеме белән ант иткәндә Аллаһуны кәфил иткән буласыз. Әлбәттә, Аллаһ сезнең кылган эшләрегезне беләдер.

16|92|Ий сез мәэминнәр, антыгызны бозып, бөтен көчен куеп йоннан эрләгән яхшы җепләрен сүтеп, өзгәләп яраксыз иткән юләр хатын кеби булмагыз! Сез үзара хәйлә өчен ант итсәгез, әгәр үзегез башкалардан аз булсагыз сугышмыйбыз дип ант итсәгез, күбәйсәгез, шул антыгызны бозып сугышырга башлыйсыз. Тәхкыйк Аллаһ сезне ант итүләрегез белән сыныйдыр. Аллаһ хөкемнәренә хыйлаф эшләрегезне кыямәт көннәдә, әлбәттә, Аллаһ, үзегезгә белдерер һәм хөкем итәр.

16|93|Әгәр Аллаһ теләгән булса иде, әлбәттә, барчагызны бер диндә кылып иде, ләкин Аллаһ, теләгән кешеләрен адаштыра вә теләгән кешеләрен туры юлга сала. Кыялган эшләрегездән, әлбәттә соралырсыз, сакланып эш кылыгыз!

16|94|Антларыгызны хәйлә белән кылмагыз, әгәр хыянәт юл белән ант итсәгез, аякларыгыз хакка беркетелгәннән соң аннан таяр, Аллаһ юлыннан тыелганыгыз, ягъни Аның юлыннан чыкканыгыз өчен каты гәзаблар татырсыз, Аллаһ исеме илә ант итеп шул антны үтәү дә Аллаһ юлыдыр, әгәр антларыгызда тормасагыз ахирәттә сезгә каты гәзаб булып.

16|95|Аллаһ исеме белән әйткән антларыгызны дөнья малы өчен бозмагыз! Антларын, вәгъдәләрен бозмаган кешеләргә ахирәттә Аллаһудан биреләчәк нигъмәтләр, әлбәттә, хәерледер, әгәр белсәгез!

16|96|Сезнең кулыгызда булган нәрсәләр һәммәсе бетәчәк, әмма Аллаһ кулында булган нәрсәләр мәңгегә каладыр. Аллаһ кушканча яшәп вә Ул кушканча дин тотарга бөтен авырлыктарны күтәрүче сабыр мәэминнәргә, әлбәттә, кылган изге гамәлләренә яхшырагы белән җәза кылырбыз.

16|97|Изге гамәлләр кылган хак мәэминнәр кирәк – ир булсыннар, кирәк – хатын булсыннар, аларга дөнья вә ахирәт хуш тереклек бирербез, вә аларга кылган гамәлләреннән күркәмрәк әжерен бирербез.

16|98|Ий мәэмин бәндәм, әгәр Коръән укырга теләсәң, башта "Әгузү-билләһи-минәш-шәйтанир-раҗим", дип әйт!

16|99|Әлбәттә, ул шайтанның иман китереп шәригать хөкемнәрен тулысынча үтәү өчен Аллаһуга тәвәккәл кылган хак мәэминнәргә ихтияры юктыр, ягъни үзенә ияртергә көчә житмәс.

16|100|Бәлки шайтанның ихтияры булып, аны дус тоткан вә аны Аллаһуга тиңдәш кылган

кешеләргә аларны үзе теләгәнчә аздырыр.

16|101|Әгәр без бер аятьнең хөкемен бетереп, аны икенче аять белән алыштырсак, Аллаһ белүчерәктер, нинди аять иңдерергә, шулай итеп, Аллаһ бер аятьне алыштырса, мәшриклар Мухәммәд г-мгә син Аллаһуга ифтира кылучысың диләр, бәлки аларның күбрәге аятьнең алышуының хикмәтен белмиләр.

16|102|Әйт: "Алышынган аятьне Жәбраил г-м Аллаһудан хаклык белән иңдерде, мәминнәрнең күчелен хаклыкка беркетер өчен вә аларга һидәят һәм сөнеч булсын өчен".

16|103|Тәхкыйк беләбез: "Мухәммәдкә аятьләр Аллаһудан килми, аны кешеләр генә өйрәтә", – дигән сүзләрен. Мухәммәдне кеше генә өйрәтә дигән кешенең теле чит ил теледер, әмма Коръән ачык мәгънәле гарәп теле беләндер.

16|104|Аллаһуның аятьләренә ышанмаган кешеләрне Аллаһ һидәяткә салмыйдыр, ахирәттә аларга рәнжеткүче ут гәзабы булачак.

16|105|Аллаһуга ялганны ифтира итүчеләр Аллаһуның аятьләренә иман китермәгән кешеләрдер вә ул кешеләр ялганчылардыр.

16|106|Берәү иман китереп мәселман булганнан соң Аллаһуга кәфер булса, аңа жәһәннәм гәзабы тиешле булды. Мәгәр кәферләр кәфер сүзгә көчлөп әйттерсәләр, шул вакытта күчелә иман белән карарланган булса, ул кешенең иманына зарар килмәс. Әмма күчелләре кәфергә риза булып хуш күчел белән кәфер сүзгә әйтсәләр, аларга Аллаһуның ачуыдыр һәм дә аларга ахирәттә олугъ гәзаб булып.

16|107|Ул кешеләр ахирәткә караганда дөньяны артык сөеп, дөнья кирәген генә кәсеп иттеләр, ахирәтне оныттылар, әлбәттә, Аллаһ ахирәтне инкяр итүчеләрне туры юлга салмас.

16|108|Ул кәферләрнең күчелләренә, колакларына һәм күзләренә Аллаһ мөһер басты, шуның өчен алар хакны аңламыйлар, хак сүзгә тыңламыйлар һәм гыйбрәтләрне күрмиләр, бу кешеләр бөтенләй гафилләрдер.

16|109|Шик юк, әлбәттә, алар ахирәттә хәсрәтләнүче кешеләрдер.

16|110|Соңыннан, дәрәсәктә, синең Раббың шул кешеләргә – алар Мәккә мәшриклареннән күп фетнә-зарар күргәннән соң Мәдинәгә күчтеләр һәм Аллаһ юлында мәшриклар белән сугыштылар һәм дә Аллаһ юлында төрлө авырлыкларны күтәреп сабыр иттеләр, – моннан соң, әлбәттә, Аллаһ аларның әүвәлдәге гөнаһларын ярлыкаучы вә аларга рәхмәт кылучыдыр.

16|111|Кыямәт көнендә һәр кеше үзен генә якларга тырышыр, һәм ул көндә һәркемнең дөньяда кылган эшенә жәзасы тулысынча бирелер һәм савабын киметеп, яки гөнаһын арттырып һичкемгә золым ителмәс.

16|112|Мисал итеп Аллаһ Мәккә шәһәрен баян итәдер ки, ул шәһәр дошманнан имин иде, һичкемнән куркусыз яшиләр иде, һәрәктән ризыклар килеп тормышлары иркен иде, Аллаһ биргән нигъмәтләрнең иң зурысына кәферлек кылдылар, Коръәнгә вә расүлгә иман китермәделәр, ислам динен кабул итмәгәннәре өчен Аллаһ аларга, тынычлыкны алып, курку бирде вә байлыкны алып, ачылык бирде.

16|113|Тәхкыйк аларга үзалларыннан расүл Мухәммәд г-м килде, ләкин алар аны ялганчы диделәр, ышанмадылар, залим булганнары хәлдә аларга Аллаһ гәзабы иреште.

16|114|Аллаһ биргән пакъ хәләл ризыклардан ашагыз һәм Аллаһуның сезгә биргән нигъмәтләренә шөкер итегез, әгәр Аллаһуга гына гыйбадәт кыла торган мәминнәрдән булсагыз!

16|115|Аллаһ, әлбәттә, хәрәм кылды сезгә үлгән хайванны, вә бугаз канын, вә дуңгызны һәм Аллаһудан башка берәр нәрсәнең исеме әйтеп бугазланган хайванны. Әмма берәү ашарга хәләл ризык тапмыйча ачка үлү ихтималы булганда гына шулардан берсен аз гына ашаса ярый, андый вакытта Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимледер.

16|116|Аллаһуга ялганны ифтира кылыр өчен дәлилсез үз белдегегез белән бусы – хәрәм вә бусы – хәләл, дип әйтмәгез! Чөнки хәләл, хәрәм кылучы Аллаһу тәгаләдер. Аллаһуга ялганны ифтира кылучылар гәзабтан котыла алмаслар.

16|117|Бу дөньяда аларга аз гына файдаланып калудыр, әмма ахирәттә аларга рәнжеткүче каты гәзаб булып.

16|118|Әнгам сүрәсендә сөйләнгән хайваннарны без яһүдләргә хәрәм кылдык, без аларга золым итмәдек, ләкин Аллаһуга карышып үзләренә золым кылдылар.

16|119|Наданлык белән гөнаһлы эшләргә эшләп, соңра кичекмичә, тәүбә итеп төзәлгән кешеләргә, әлбәттә, Раббың тәүбәләре соңында ярлыкаучы вә рәхимле.

16|120|Тәхкыйк Ибраһим г-м үзенә күп кешеләрне ияртүче имам иде, Аллаһуга бик итагатьле һәм батылдан хакка кешеләрне өндәүче иде, вә һич мәшриклардан булмады.

16|121|Аллаһуның нигъмәтләренә шөкер итүче иде, Аллаһ аны пәйгамбәрлеккә сайлады вә аны туры юлга – ислам диненә күндерде.

16|122|Дөньяда ук аңа яхшы нигъмәтләр вә олугъ дәрәжәләр бирдек ки, мәминнәр дә кәферләр дә аны яраталар, вә ул ахирәттә, әлбәттә, изгеләрдән. Анда дәрәжәсе тагын да зуррак булып.

16|123|Соңра, ий Мухәммәд г-м, Без сиңа вәхий кылып боердык: "Батылдан хакка авышкан Ибраһим диненә ияр!" Ул Ибраһим мәшрикләрдән булмады һәм мәшрикләр динендә дә түгел иде.

16|124|Шимбә көнне олугъламак шул кәферләр зарарына кылынды ки, алар үзләре шимбә көнне олугълар өчен тартыштылар, ягъни Муса г-м яһүдләргә жомга көнне зурлагыз диде. Әмма яһүдләр Мусага карышып шимбә көнне зурлый торган булдылар. Шуның өчен Аллаһу тәгалә яһүдләргә шимбә көнне бик зарарлы кылды, дәнъя кәсебен аларга хәрам кылды. Аллаһ аларга дәнъя кәсебен хәрам иткәннән соң шимбә көн балык тотып Аллаһуны ачуландырдылар, аннары Аллаһ аларны маймыл итте. Алар төрле сүзләр сөйләп ихтилаф кылышкан эшләре хакында Аллаһу тәгалә кыямәт көнне әлбәттә хөкем итәр.

16|125|Ий Мухәммәд г-м һәм аның өммәте! Раббыңның юлы булган ислам диненә кешеләрне чакыр вә чакырыгыз Коръән дәлилләре белән, дәхи тәәсирле яхшы вәгазьләр белән, дәхи кешеләргә хаклыкны төшендерү өчен алар белән тартыш вә көрәш иң күркәм юл белән! Әлбәттә, сиңең Раббың Аның юлыннан адашкан кешеләрне белә, һәм Ул Коръән юлында булган хак мәэминнәрне дә белә.

16|126|Әгәр бер кешегә үч алып, Гәзаб бирергә теләсәгез, ул кешегә Гәзаб бирегез ул сезгә Гәзаб биргән хәтле генә! Аныкыннан арттырмагыз, бер мәртәбә сугучыга ике мәртәбә сукмагыз! Әгәр үч алмыйча сабыр итеп калсагыз, бу бик тә хәерледер сабыр итүчеләр өчен!

16|127|Сабыр итү хәерле булгач, сабыр ит! Мәгәр сабыр итә алмассың, фәкать Аллаһу тәгалә сабырлык куәтен бирсә генә сабыр итә алырсың! һәм кәферләрнең исламга килмәгәннәре өчен үзеңне кайгыга салма, вә аларның хәйлә-мәкерләре өчен күңелең тарыкмасын!

16|128|Тәхкыйк Аллаһ Коръән хөкемнәренә хыйлафлык кыйлудан сакланучы тәквә кешеләр белән һәм явызлыкны белмичә яхшылыкны, изге гамәлләрне кыйлучы хак мәселманнар белән бергәдер. "Аллаһуга бирелгән мәэминнең иманына кәфер зарар итә алмас".

17|1|Үзенең колы Мухәммәд г-мне бер кичтә Мәккә шәһәрендәге мәсҗид Хәрамнан Коддус шәһәрендәге мәсҗид Әкъясага йөретеп кайтаручы Аллаһу тәгаләне һәр кимчелектән пакъ дип белегез! Ул Коддус шәһәренең тирәсен бәрәкәтле кыйлдык, Мухәммәд г-мне шулай кодрәтебез белән йөрәттек Гәжәб галәмәтләребезне күрсәтмәк өчен, әлбәттә, Аллаһ һәр сүзгә ишетүче вә һәрнәрсәне күрүчедер.

17|2|Муса пәйгамбәргә Тәүратны бирдек вә ул Тәүратны Ягъкуб балаларына һидәят кыйлдык, Миннән башка Илаһа дип әйтмәскә боердык ул Тәүрат белән.

17|3|Нух г-м белән бергә көймәдә Без күтәргән кешеләрнең балаларын (Гыйса вә Гозәерләренә) Аллаһ угълы дип әйтмәгез, дидек. Тәхкыйк Нух, шөкер итеп, Аллаһуга гына гыйбадәт кыйлучы булды.

17|4|Тәүратта Ягъкуб балаларына хәбәр бирдек: "Әлбәттә сез жир өстендә ике мәртәбә Фәсәд кыйлырсыз һәм халыкка каты золым кыйлу белән золым кыйлырсыз".

17|5|Ике фәсәд вакытының әүвәлге фәсәднең вакыты житеп, сез фәсәд вә явызлык кыйлганда, гайрәтле баһадир бәндәләребезне өстегезгә ирекле кыйлырбыз, алар сезнең йорт араларыгызда йөреп сезгә бөтен явызлыкны кыйлырлар. Бу эшләр булачак вәгъдәдер ки, әлбәттә, ул хәл башыгызга килер.

17|6|Соңра янә куәт вә гайрәтегезне үзегезгә кайтарып бирдек, сезне жиңеп изгән кешеләргә, үзегез өстен булдыгыз һәм малларыгызны, балаларыгызны күбәйтеп сезгә ярдәм бирдек вә сезне күп гаскәр кыйлдык. "Бу вакыйга җалут вакыйгасыдыр ки, җалут, золым белән Ягъкуб балаларын йөдәтеп бетергәч, талут гаскәре җалут гаскәрен җинде һәм җалут үтерелде. Моннан соң Ягъкуб балалары тагын иркенлектә яши башладылар".

17|7|Әгәр яхшылыктар кыйлсагыз, үзегез өчен яхшылык кыйлган буласыз, вә әгәр явызлыктар кыйлсагыз, янә үзегез өчен явызлык кыйлган буласыз. Әгәр сезгә икенче фәсәд вакыты житеп, фәсәд вә явызлыктар кыйлсагыз, янә өстегезгә бер залимне жибәрербез, йөзләрегезне кара кыйлмач өчен һәм беренче мәртәбәдә мәсҗид Әкъясаны жимергән кебек икенче мәртәбәдә дә шул мәсҗидне жимерсеннәр өчен вә сез эшләгән эшләренә һәлак итсеннәр өчен. (Мәсҗидләрендә Аллаһ хөкемнәрен йөрәтмәделәр, ислам динен боздылар, шуның өчен Аллаһ беренче мәртәбәдә җалутны аларга ирекле кыйлды. җалут мәсҗидне һәм шәһәрне жимерде, үзләрен каты Гәзаблады. Икенче мәртәбәдә икенче бер залимне жибәрде. Ул залим дә Мәсҗидне һәм шәһәрне жимерде, үзләрен Гәзаблады. Хәзер бездә Россия мәсҗидләрендә дә Аллаһ хөкемнәре йөреми. Аллаһ үзе белер нишләтергә).

17|8|Өметледер ки, бу фәтнәләрдән соң Аллаһуның сезгә рәхмәт кыйлмачлыгы, рәхмәт йөзеннән пәйгамбәрләр жибәрде, әгәр өченче мәртәбә фәсәд, золым кыйлсагыз, Без дә сезгә бер залимне жибәрер золым иттерербез. Жәһәннәмне, кәферләрен чорнап алырлык төрмә кыйлдык.

17|9|Бу Коръән Кәрим аның белән гамәл кыйлучыны, әлбәттә, бик таза вә куәтле вә иң туры юлга күндерер, вә Ул Коръән аның белән гамәл итеп, изге эшләренә эшләүче

мәминнәрне сезгә ахирәттә бөек дәрәжәләр вә җәннәтләр булып, дип шатландырадыр.
 17|10|Әмма ахирәт көненә ышанмаган кәферләргә рәнҗеткүче Җәзаблар хәзерләп куйдык.
 17|11|Адәм баласы, үзенә файданы сорап дога кыйлган кеби, җаһиллеге белән, үзенә зарарны сорап та дога кыйлып җибәрәдер, чөнки адәм баласы ашыгучан булып халык ителде.

17|12|Төнне вә көндезне ике галәмәт кыйлдык. Ай, йолдызлар – төн галәмәте, кояш көн галәмәтедер, яки караңгылык –төн галәмәте, яктылык – көн галәмәтедер, төн галәмәте булган караңгылыкны җибәрәбез дә, көн галәмәте булган яктылыкны китерәбез, Раббыгызның юмартлыгыннан дөнъя кирәкләрен кәсеп итмәклегегез өчен, дәхи ай, еллар хисабын белмәклегегез өчендер, вә һәр нәрсәне ачык бәян кыйлдык игътибарлагыз!

17|13|Вә һәр кешенең эшләгән эшләрен үз муенына чорнап куйдык, вә кыямәт көнне һәр кешегә үзенең гамәлләре язылган китабын бирербез, китабы ачык хәлендә аңа юлыгыр.

17|14|Гамәлләрең язылган китабыңны укыгыл! Менә бүген үз-үзеңне хисап итәргә шул гамәл дәфтәрең җитәдер. "Гамәл дәфтәренә карагач, үзеңне танырсың һәм кайда барагачыңны да белерсең!"

17|15|Бер кеше һидәятле булса, һидәятә фәкать үзе өчен генәдер, вә бер кеше адашса, үзе өчен генә адашты, дәхи Аллаһ алдына үз гөнаһын йөкләп баручы кеше башка һичбер кешенең гөнаһын йөкләп бармас. Пәйгамбәр җибәрәп шәригать хөкемнәрен өйрәтмичә, һичбер каумне Җәзаб кылып булмадык. Шәригать хөкемнәрен ишеткәннән соң аны үтәмәүчеләрне Аллаһ Җәзаб кыйладыр.

17|16|Әгәр бер шәһәрне һәлак итәргә теләсәк, ул шәһәрнең хужаларына бозыклык кыйлырга кушарбыз, алар золым вә бозыклык кыйлырлар, ул шәһәрдә шуннан соң аларга Җәзаб сүзе тиешле буладыр, ул шәһәрне тәмам һәлак итеп бетерәбез.

17|17|Нух г-мнән соң да күпме шәһәр кешеләрен һәлак иттек. Аллаһу тәгалә бәндәләренең гөнаһларын белеп күрәп торырга үзе җитәдер.

17|18|Әгәр бер кеше дөнъяны гына теләп, дөнъя кирәген ашыктырса, Без дә ашыктырырбыз дөнъя кирәген алардан үзебез теләгән кешегә үзебез теләгән хәтле, соңра аны җәһәннәмлек кыйлырбыз, ул кеше керер анда һәлак булганы вә үз-үзенә ләгънәт әйтеп хур булганы хәлдә.

17|19|Вә бер кеше ахирәтне теләп, ахирәт өчен тырышса, аларның ахирәт өчен тырышулары җәннәт нигъмәтләре белән түләнәр, иманнары һәм диннәре дә дәрәс булып тырышулары да камил булганы өчен.

17|20|Ахирәт өчен тырышучыга да һәм дөнъяны гына кәсеп итүчегә дә дөнъяда ризыкны бирәбез, дөнъяда вакытта Раббыңның ризык бирүе һичкемнән туктатылмады.

17|21|Карагыл, ничек Без кешеләрне кайберләрен байлыкта артык кыйлдык, әмма ахирәт дәрәжәләре дөнъя дәрәжәләреннән олугъ вә байлыгы да артыкдыр.

17|22|Ахирәт дәрәжәләренә ирешергә теләсәң, Аллаһуның тиндәше бар, дип, игътикат итмә! Әгәр мәшрик булсаң, җәннәт нигъмәтләреннән мәхрүм булып җәһәннәмдә рисвай булып утырсың.

17|23|Аллаһ хөкем итте вә әмер бирде, фәкать Аллаһуга гына гыйбадәт кыйлырга һәм ата-анага изгелек итәргә. Әгәр син исән чакта аларның берсе яки икесе дә картлыкка ирешсәләр, син аларга "уф" та димәгел, вә каһәрләмә кәфләрен җибәрмә, бәлки аларга һәрвакыт йомшак вә мөлаем сүзләр сөйләгел!

17|24|Вә аларга шәфкать итеп, рәхим канатларыңны җәйгел! Вә әйт: "Ий Раббым, алар мине кечкенә чагымда мәрхәмәт белән үстергәннәре кебек, Син дә аларга дөнъяда һәм ахирәттә шәфкать кыйл!"

17|25|Күңелләрегездә нинди ниятләр вә теләкләр барын Аллаһ белә, әгәр күңелләрегез яхшы булса, Аллаһ, әлбәттә, тәүбә итеп тәзәлгән кешеләрне гафу итәдер.

17|26|Дәхи якын кардәшләрнең вә мескеннәрнең вә мөһәммәдләрнең хакларын бир! Әмма малыңны тиешсез җирләргә исраф итмә!

17|27|Тиешсез урынга малны исраф итүчеләр, әлбәттә, шайтан кардәшләредер, шайтан Раббысына кәфер булды.

17|28|Мохтаж кешеләр килеп синнән ярдәм сораганда синең бирергә һичнәрсәң булмаса, Раббым рәхмәт итеп нигъмәт бирсә сезгә дә бирер идем, дип, алардан йөз дүндерсәң, ул вакытта йомшак сүзләр әйтеп күңелләрен табарга тырыш!

17|29|Мохтажларга садака бирүдә кулыңны муеныңа баглап куйма, сараннар кыяфәтеңдә шулай ук кулыңны бөтенләй ачып җибәрмә, ягъни үзең калдырмыйча биреп бетермә, әгәр киемең хәтле биреп бетерсәң, ул вакытта ялангач хәлендә үзеңне шөһләп, хәсрәтләнеп утырсың.

17|30|Тәхкыйк Раббың теләгән –кешесенә киң ризык биреп бай кыйлыр вә теләгән кешесен фәкыйрь кыйлыр, әлбәттә, Ул бәндәләрен күрә вә хәлләрен беләдер. Шуның өчен фәкыйрь кеше хәсрәтләнмәсен, сабыр итсен!

17|31|Фәкыйрь булудан куркып, балаларыгызны үтермәгез! Балаларыгызны да үзегезне дә

Без ризыкландырабыз, әлбәттә, үз балаларын үтерүләре гафу ителми торган хатадыр, зур гөһәндир.

17|32|Зинага якин да бармагыз, аның сәбәпләреннән дә ерак булыгыз, чөнки ул пычрак эш вә бик яман кабахәт юлдыр.

17|33|Аллаһ үтерүне хәрам иткән кешене үтермәгез! Мәгәр үтерү тиеш булса гына үтерегез. Ягъни ире була торып зина кыйлган хатынга, диннән чыгып мәртәт булган кешегә һәм кеше үтерүчегә жәза тиеш буладыр. Берәү хаксыз золым белән үтерелсә, үтерелгән кешенең вәлисенә (якынына) ихтыяр бирдек, теләсә үтерүчене үтерсен, теләсә үтермичә мал алсын, теләсә гафу итсен! Ләкин бу эшләрдә чиктән үтмәсен, бер кеше урнына ике кешене үтермәсен, яки мал алса, тиешлесеннән артык алмасын! Тәхкыйк ул варис Аллаһудан ярдәм бирелмеш булды.

17|34|Ятимнәр малына да якин бармагыз, ягъни аларның малыннан аз гына да файдаланмагыз, мәгәр ятимгә файда итү юлы белән аның малына катнашыгыз, яки ятим төмам үсеп гакулга утырганчы аның малына якин бармагыз! Вә гәһедләрегезне һәм вәгдәләрегезне үтәгез, бозмагыз! Чөнки гәһедләрен бозган кешеләр кыямәт көнне соралачаклардыр.

17|35|Дәхи үлчәгәндә үлчәүләрегез дәрес булсын, тигез үлчәгез вә дәрес үлчи торган гадел мизаннар белән үлчәгез! Гадел үлчәсәгез, үзегезгә хәерледер вә ахыры да күркәм булыр.

17|36|Вә дәлилең, белемең булмаган нәрсәгә иярмә, ягъни дәлилсез гамәл дә кыйлма, хөкем дә итмә, фәтвә дә бирмә! Аллаһ биргән колак, күз, күңел – боларның һәрберсеннән кыямәт көнне сорау булыр, аларны саваблы урыннарда гына кулланыгыз!

17|37|Жир өстендә зураеп күкрәк киереп йөрмә! Чөнки син никадәр зурайсаң да жирне ертырга хәлеңнән килмәс һәм никадәр зурайсаң да таулар хәтле зурая алмассың!

17|38|Югарыда Аллаһ тыйган эшләргә эшләүче кеше явызлыгы белән Аллаһ хозурында яман кеше саналды.

17|39|Ошбу хөкемнәр Аллаһуның хикмәтеннән сиңа вәхий ителгән хөкемнәрдер, хикмәт Аллаһ индәргән Коръәндәдер. Аллаһ янына тагын бер нәрсәне Аллаһ итеп алма! Әгәр ул эшне эшләсәң, Аллаһуның рәхмәтеннән киселгән булырсың һәм шәйтәләнгән хәлдә жәһәннәмгә ташланарсың.

17|40|Ий сез мәшрикләр! Раббыгыз сезгә ир балаларны хаслаб, үзенә фәрештәләргә кызлар итеп алдымы? Сез Аллаһ өстенә бик олугъ яман сүзләр әйтәсез.

17|41|Тәхкыйк бу Коръәндә барча хөкемнәргә бәян иткән кешеләр укып вәгазыләнсеннәр өчен, ләкин Коръән мәшрикләргә нәфрәттән башканы арттырмады.

17|42|Әйт: "Алар әйткәнчә Аллаһ белән янә башка Аллалар булса иде, әлбәттә, ул Аллалар, бер генә булган Аллаһу тәгаләдән өстен булырга юл эзләр иделәр.

17|43|Мәшрикләр әйткән сүздән Аллаһу тәгалә бик төпкә вә алар тигләгән дәрәжәдән бик олугъ дәрәжә бөектер.

17|44|Жиде кат күк вә жир һәм күкләрдә вә жирдә булган һәр мәхлук Аллаһуны мактап тәсбих әйтәләр, вәжүдтә Аллаһуны мактап тәсбих әйтмәгән нәрсә юк, күзгә күренгәнә вә күренмәгәнә Аллаһуны зекер итәдер, ләкин сез аларның тәсбихләрен аңламыйсыз. Әлбәттә, Аллаһ миһербанлы вә ярлыкаучы булды.

17|45|Ий Мухәммәд г-м, әгәр син Коръән укырга тотынсаң, сиңең белән ахирәткә ышанмый торган кешеләр арасына, кешеләр күзенә күренми торган пәрдә кыйлабыз.

17|46|Үзләре шуны ихтыяр иткәннәре өчен Коръәнне аңламасыннар өчен күңелләрен пәрдәләдек вә колакларын саңгырау кыйлдык, әгәр син Раббыңны Ул – ялгыз гына дип, Коръәндә зекер итсәң, ул мәшрикләр, нәфрәтләнеп, артка әйләнәләр.

17|47|Без, аларның Коръәнне ни өчен тыңлаганнарын бик яхшы беләбез, алар Коръәнне тыңыйлар, аннары сиңең хакта бозык ният белән сөйләшәләр һәм ул залимнәр мәселманнарда әйтәләр: "Ий сез мәселманнар, сихерләнгән Мухәммәдкә иярәсез", – дип.

17|48|Кара инде Мухәммәд! Сиңа нинди мисаллар китерәләр, сихерче, ялганчы, шагыйрь диләр, алар азганнар, хак юлны табарга, әлбәттә, алар кадир түгелләр.

17|49|Кәферләр әйтәләр: "Әйә без череп сөяк, туфрак булсак та яңадан терелеп кубарылырбызмы? Бу эш мөмкин түгел".

17|50|Син аларга әйт: "Кирәк – сез череп таш булыгыз, кирәк – тимер булыгыз, әлбәттә, тереләсез!"

17|51|Яки күңелегезгә нинди зур мәхлукны китерә аласыз, шундый зур булыгыз, әлбәттә, кубарылмыйча калмыйсыз. Алар безне кем тергезеп кубарыр, диләр. Әйт: "Сезне әүвәлдә кем бар кыйлган иде, шул зат кубарыр", – дип. Алар гажәпсенеп, сиңа таба башларын селкерләр, вә әйтерләр: "Кайчан була ул көн", – дип. Әйт: аларга, ихтимал, ул көн бик якындыр.

17|52|Ул көндә Исрафилнең сур өрүен Аллаһуга хәмед әйтеп кабул итәрсез, кубарылу юк, дип, карышып тора алмассыз, вә кубарылганнан соң "кабердә аз гына тордык", дип

белерсез.

17|53|Ий Мухәммәд г-м, колларыма әйт, бер-берсе белән яхшы сүзләр илә сөйләшсеннәр! Чөнки шайтан аларның арасына ихтилаф вә низагыны салырга йөри. Әлбәттә, шайтан кешеләргә ачык дошман булды.

17|54|Раббыгыз сезнең хәлегезне белүчерәктер, әгәр теләсә сезгә рәхмәт кыйлыр, яки гәнаһларыгыз өчен сезне газап кыйлыр, Без сине аларга ирекле итеп жибермәдек, теләмәгән кешеләрне дингә көчләп кертәлмәссең.

17|55|Раббыгыз белүчерәктер күкләрдә вә җирдә булган мәхлукларне. Тәхкыйк пәйгамбәрләрнең кайберләрен кайберләреннән артык кыйлдык, вә Дауд пәйгамбәргә – Зәбур исемле китап бирдек.

17|56|Ий Мухәммәд г-м, мәшрикләргә әйт: "Аллаһудан башка сынымнарны Аллаһ дип гыйбадәт кыйласыз, ул сынымнарыгыз сездән зарарны жиберергә кадир түгелләр, ул зарарны сездән алып башка кешегә бирергә дә көчләре җитми.

17|57|Мәшриклар Аллаһ дип белеп гыйбадәт кыйлган затлар, ягъни Гыйса вә Гозәерләр үзләре Аллаһуга гыйбадәт кыйлып һәм итагать итеп Аңа ярарга, якин булырга тырышалар вә рәхәтән өмет итеп, Гәзабыннан куркалар иде. Әлбәттә, Раббыңның Гәзабы бик каты булу сәбәпле саклану тиеш булган Гәзабдыр.

17|58|Дөньяда нинди генә шәһәр вә авыл булмасын, һәммәсен кыямәттән элек һәлак итәрбез, яки кешеләрен каты газап белән газап кыйлырбыз, ошбу хәкем Ләүхүл Мәхфуздә язылмыштыр.

17|59|Пәйгамбәрләргә төрле могжизалар индерүдән Безне ничнәрсә тыймады, мәгәр әүвәлге кавемнәрнең могжизаларны инкяр итүләре тыйды, ягъни һәр кавем могжизаларны сихер диделәр. Сәмуд кавемнә ачык могжиза итеп таштан тере дөя чыгардык, ул дөяне алар зольим итеп үтерделәр. Шундый кавемнәргә могжизалар жибермибез, мәгәр аларны куркытмак һәм газап кыйлмак өчен жиберәбез.

17|60|Тәхкыйк синең Раббың кешеләрне барчасын чолгап алды, дип, сиңа әйткәнебезне хәтерлә! Мигъраж кичәсендә сиңа күрсәткән нәрсәләребез кешеләргә фетнә вә имтихан булды, вә жәһәннәмдә үсеп тора торган ләгънәт кыйлынган агачның Коръәндә әйтелүе ышанучыларга имтихан, ышанмаучыларга фетнә булды. Вә Коръән белән гамәл кыйлмаучыларны куркытабыз, ләкин куркытуыбыз аларга олугъ азгынлыктан башканы арттырмыйдыр. Ягъни имансыз кешеләр жәһәннәм Гәзабы белән куркыткан саен Аллаһуга каршылыкларын арттырып, аза гына баралар.

17|61|Фәрештәләргә, адәмгә сәждә кыйлыгыз дидек, фәрештәләр барчасы сәждә кыйлдылар, мәгәр Иблис сәждә кыйлмады, вә әйтте: "Балчыктан халык кыйлынган адәмгә сәждә кыйламы соң?" – дип.

17|62|Янә Иблис әйтте: "Йә Рабби, ни өчен бу Адәмне миннән артык кыйлдың? Әгәр миңа кыямәткә чаклы яшәргә ирек бирсәң, әлбәттә, Адәмнең балаларын йөгәнләп яман юлга, бозык эшләргә тартырын, мәгәр бик азлары калыр.

17|63|Аллаһ әйтте: "Кит алдымнан! Кем сиңа иярсә, аларның һәм синең Гәзабыгыз камил жәһәннәм Гәзабы булыр.

17|64|Ий Иблис, тавышың белән өндәп кешеләрдән көчең җиткәннәренә аздыр вә аларны аздыру өчен атлы вә жәяүле гаскәрәңнән ярдәм сорагыл һәм аларның малларында вә балаларында уртак бул, дәхи ялган вәгъдәңне әйт! Шайтанның вәгъдәсе алдаудан башка нәрсә түгелдер.

17|65|Әмма минем ихлас колларыма синең ихтиярың булмас, ягъни көчең җитмәс. Үзе теләгән кешеләрне синең зарарыңнан сакларга Раббың үзе җитәдер.

17|66|Аның фазлы рәхмәтеннән дөнья малын кәсеп итүегез өчен дәръяларда сезгә көймә йөртүче зат Раббыгыздыр, Ул сезгә бик рәхимледер.

17|67|Әгәр сез диңгезләрдә йөргәндә бер куркыныч ирешсә, сынымнарыгызны ташлап, бер Аллаһуга ялварасыз, әгәр сезне ул куркынычтан коткарып корыга чыгарса, янә Аллаһудан башкага табына башлыйсыз, яки башка бозык эшләргә эшли башлыйсыз! Кеше Аллаһу тәгаләнең нигъмәтләренә көфран нигъмәт кыйла торган булды.

17|68|Коры жиргә чыккач жирнең сезне йотывыннан имин буласызмы? Әгәр жир сезне йота калса, бит сезгә ярдәмче булмас.

17|69|Яки сезне икенче мәртәбә диңгезгә кайтаруыннан имин буласызмы? Икенче мәртәбә диңгездә булганыгызда өстегезгә каты җил жибереп, үзегезне суга батырыр көфер булганыгыз өчен, батырганыбыздан соң Безне шелтә итүчене тапмассыз.

17|70|Адәм балаларын ничә жәһәттән башка хайваннарга караганда өстен вә хөрмәтле кыйлдык, вә аларны корыда, суда, һавада төрле нәрсәләргә утыртып йөртәбез, вә аларга яхшы ризыклар ашатабыз, һәм Үзебез халык кыйлган мәхлукларның күбрәгеннән кешеләрне артык кыйлдык.

17|71|Хисаб көнендә кешеләрне үзләренең пәйгамбәрләре, имамнары вә башка хужалары белән хәкемгә чакырырбыз, берәүгә гамәл дәфтәре уң яктан бирелсә, андый кешеләр

дөфтәрләрен шатланып укырлар, алар жеп очы хәтле дә золым итмәсләр.

17|72|Әгәр бер кеше дөньяда вакытта сукур булса, ахирәттә дә сукур булып, ягъни Коръән хөкемнәрен белмәсә, яки белеп тә Коръән күрсәткән юлдан бармаса, ахирәттә жәннәт нигъмәтләреннән мәхрүм булып жәһәннәм гәзабыннан котылырга юл тапмас, вә ул кеше дөньяда вакытта Коръән күрсәткән юлдан бармаганы өчен ераграк ныграк адашучыдыр.

17|73|Без сиңа индергән Коръәннән сине адаштырмаклары, тәхкыйк, якын булды, Коръән хөкемнәреннән башка хөкемнәрне миңа ифтира кыйлмаклығың өчен әгәр шулай кыйлсаң, ягъни Коръән хөкемнәрен куеп, мәшрикләр сүзенә иярсәң, алар сине дус тотар иделәр. Кәфергә дус булган кешенең иманы каламы? Әлбәттә, юк! Кәфергә дус булган кеше үзе дә кәфер буладыр.

17|74|Әгәр Без сине Коръән юлына таза сабит кыйлмаган булсак иде, әлбәттә, син мәшрикләр сүзенә алданып, аз гына булса да алар ягына авышкан булып идең.

17|75|Әгәр син алар ягына авышкан булсаң, әлбәттә, Без сине дөньяда һәм ахирәттә каты газап кыйлыр идек, соңра Безнең гәзабыбыздан сине коткарырга ярдәмче табылмас иде.

17|76|Мәккә кәферләре сине Мәккә жиреннән чыгармак өчен төрле хәйләләр ясыйлар, әгәр син Мәккәдән чыксаң, үзләре дә Мәккәдә күп тормаслар. Вакыйгән бәдер сугышында Мухәммәд г-мнең иң зур дошманнары үтерелде.

17|77|Ий Мухәммәд г-м! Синнән элек жиберелгән рәсүлләребездә дә гадәтебез шул иде ки, расүлгә карышсалар һәлак итәдер идем. Безнең гадәтебезнең үзгәрүен тапмассың.

17|78|Ий мөзмин бәндәләрем! Төш авышкач – өйлә, икенде, кичен – ахшам, йөстү намазларын укыгыз! һәм таң аткач –иртә намазын укыгыз! Чөнки иртә намазында фәрештәләр хазер буладыр һәм Коръәнне иртә белән күп укырга кирәк!

17|79|Вә төнлә торып Коръән һәм намаз укыгыл! Бу намаз сиңа күп сәваблы нәфел намазы булып, шаять сине Раббың, мактаулы вә олугъ дәрәжәле урында кубарыр.

17|80|Әйт: "Йә Рабби! Мине кабергә куйганда һәм кабердән чыгарганда ихлас бәндәләреңнән санап куй вә чыгар! Йә Рабби! Дин эшләрендә ярдәм итәчәк дәлилләр бир, һәр эшемдә ярдәм бир!"

17|81|Кешеләргә әйт: "Хаклык – Коръән килде, батыл-ялган китте, чөнки хаклык янында батыл бетә торган булды".

17|82|Без мөзминнәрнең күңелләренә шифалы аятьләрне вә Коръәннән рәхмәтле хөкемнәрне индерәбез, әмма Коръән белән гамәл кыйлмаган залимнәргә Коръән аятьләре хәсрәтне вә һәлакәтне генә арттырыр.

17|83|Әгәр адәм баласына киңлек, рәхәтлек бирсәк, аның, Шөкереннән баш тартып, яны белән әйләнеп, шәригәтебездән ерак йөридер, вә әгәр аны каза авырлык тотса, Аллаһуның рәхмәтеннән өметсез буладыр.

17|84|Әйт: "Һәркем нәфесенә ияреп үзе теләгәнчә эш кыйладыр, әмма Раббыгыз беләдер туры юлга кем ныгырак күнелүче икәнне. Үз белдеге белән йөргән кеше туры юлны таба алмас.

17|85|Синнән рух турында сорашалар, син аларга әйт: "Рух Аллаһуның бер мәхлуку ки, аны Аллаһудан башка һичкем белмидер, сезгә, ий кешеләр, белемнән өлеш бик аз бирелде".

17|86|Ий Мухәммәд г-м, әгәр теләсәк сиңа индергән Коръәнне кәгазьдән һәм күңелеңнән алып идек, соңра бу эштән Безне тыярга ярдәмче тапмас идең.

17|87|Мәгәр Раббыңнан рәхмәт йөзеннән Коръән Кәрим сакланадыр, чөнки Аллаһуның фазылы рәхмәте сиңа олугъдыр.

17|88|Гакыллы кешеләргә әйт: "Әгәр кешеләр һәм женнәр барчасы бер урынга жылып, Коръән кебек бер китап ижәт итәргә теләсәләр бер-берсенә ярдәмләшеп Коръәнгә охшатып бер китап ижәт итәргә тырышсалар да, һич тә ижәт итә алмаслар".

17|89|Тәхкыйк Без бу Коръәндә кешеләр өчен һәртөрле мисалларны вә гәжәеп гыйбрәтләренә күрсәттек, хөкемнәрен ачык аңлаттык, шулай булса да кешеләрнең күбрәге Коръән белән гамәл кыйлудан баш тарталар, мәгәр кәфер булудан баш тартмыйлар.

17|90|Кәферләр әйттеләр: "Син безгә жирдән чишмә чыгарып бирмичә торып, сиңа, ягъни пәйгамбәрлегенә, ышанмыйбыз.

17|91|Яки йөзем, хөрмә бакчаң булып араларыңнан чишмәләрне агызганыңча.

17|92|Яки үзең әйткәнчә, күкне кисәк-кисәк итеп өстөбезгә төшергәнеңчә, яки Аллаһуны вә фәрештәләренә алдыбызга килтереп бастырганыңча.

17|93|Яки синең алтыннан өең булгангача, яки күккә менгәнеңчә, күккә менсәң дә ышанмабыз, аннан китап алып килеп безгә укытмасаң, шушы нәрсәләренә эшләмәсәң сиңа иман китермиз", – диделәр. Син аларга әйт: "Минем Раббым һәр кимчелектән пакътер, мин үзем дә әүвәлге рәсүлләр кебек кешедән булган бер расүлмен, сез сораган нәрсәләренә мин эшли алмыйм, андый эшләренә фәкәтә Аллаһ эшли".

17|94|Аллаһудан пәйгамбәрләр аркылы һидәят килгәннән соң иман китерүдән кешеләрне

нәрсә тыйды? Тыймады ничнәрсә, мәгәр: "Аллаһ кеше затыннан пәйгамбәр жибәрәме? Аллаһудан килгән пәйгамбәр булса, әлбәттә, фәрештәдән булыр иде" – дигән сүзләре Коръәнгә вә пәйгамбәргә иман китерүдән тыйды.

17|95|Әйт: "Әгәр жирдә яши торган затлар – кешеләр урынында фәрештәләр булса иде, әлбәттә, ул вакытта аларга пәйгамбәр итеп күктән бер фәрештә жибәрер идек.

17|96|Әйт: "Сезнең белән минем арамда һәм пәйгамбәрлегемне исбат итүдә шаһит булырга Аллаһ житәдер". Әлбәттә, Аллаһ бәндәләренең хәлләрен белүче вә күрүче булды.

17|97|Аллаһу тәгалә кемне туры юлга кертсә, шул кеше һидәяттәдер, әмма бер кешене Аллаһ адаштырса, бәс аны туры юлга кертер өчен Аллаһудан башка ярдәмчене тапмассың, вә ул адашкан кешеләрне кыямәт көнендә йөзтүбән кубарырбыз, алар суқыр, телсез вә саңгырау булырлар, вә урыннары жәһәннәмдер, әгәр ул жәһәннәмнең ялкыны кими башласа алар өчен ут ялкынын арттырырбыз.

17|98|Аларны бу рәвешчә Гәзаб кыйлуыбыз Без иңдергән Коръән белән гамәл кыйлуны инкяр иткәннәре өчендер, һәм без үлеп, сөякләребез череп таралып беткәннән соң, әлбәттә, тереләчәк түгелбез дигәннәре өчендер.

17|99|Әйә алар жирне вә күкләрне бар кыйлган Аллаһуның алар кеби кешеләрне халык кыйлырга кадир икәннән белмиләрме? Дәхи Аллаһу тәгалә аларга бер мәгълүм әжәл вакытын куйды, кәферләр барча яхшылыктан баш тарталар, мәгәр кәфер булудан баш тартмыйлар.

17|100|Аларга әйт: "Әгәр сез Раббымның рәхмәт хәзинәләренә хужа булсагыз, ул байлыкның бетүеннән куркып, әлбәттә, саранлык кыйлыр идегез, тәхкыйк кеше тар күңелле, саран табигатьле булды".

17|101|Дәрәсләктә Муса г-мгә тугыз төрле моҗиза бирдек, Муса белән фиргаун арасында булган хәлләрне ягъкуб балаларыннан сора! Фиргаун Муса г-мгә әйтте: "Ий Муса! Мин сине сихерләнгән кеше дип беләмен", – дип.

17|102|Муса г-м Фиргаунга әйтте: "Ий Фиргаун син үзең дә беләсең, минем бу моҗизаларымны, жир вә күкләр Раббысы булган Аллаһудан башка зат иңдермәде, боларның барчасын Ул үзе генә иңдерде, аны ничкем булдыра алмый. Ий Фиргаун! Мин сине хактан бик ерак һәм һәлак булачак кеше дип беләмен.

17|103|Фиргаун Муса г-мне вә Ягъкуб балаларын Мысыр жиреннән куып жибәрергә теләде, Без аны һәм дә аның белән бергә булганнарны һәммәсен суга батырып һәлак иттек.

17|104|Фиргаунне һәм аның кавемен һәлак иткәч Ягъкуб балаларына әйтте: "Фиргаун сезне куып чыгарырга теләгән жирдә хәзер инде сез торыгыз! Кыямәт көне килсә, барчагызны каберләрегездән кубарып мәхшәр жиренә китерербез, анда мәгълүм булыр, кем яхшы, кем яман икәнлеген".

17|105|Вә Без Коръәнне кешеләргә барча хакны бәян кылып күрсәтеп һәм аңлатып иңдердек һәм ул хаклык белән иңде, ягъни фәкать хакны алып килде. Ий Мухәммәд г-м, сине жибәрдек, фәкать хак мәэминнәренә жәннәтләр белән шатландырып, кәферләргә жәһәннәм Гәзабы булачагы белән хәбәр бирүче итеп. Югыйсә, кешеләрне дингә көчләп кертер өчен жибәрелмәдең.

17|106|Коръәнне аять төшендереп иңдердек кешеләргә һәр аятьне аңлатып укымаклығың өчен вә ул Коръәнне кешеләрнең гафыл фикерләренә һәм көчләренә карата иңдердек.

17|107|Әйт: "Теләсәгез ышаныгыз бу Коръәнгә, теләмәсәгез ышанмагыз ихтыяр сезнеке, ләкин Коръәнгә ышану, аның белән гамәл кылу белән булыр. Коръәннән элек иңгән китапны укый торган галимнәр, әгәр Коръән укылганны ишетсәләр, Аллаһуны зурлап сәждә кыларлар.

17|108|Алар әйтерләр: "Раббыбызны һәр кимчелектән пакъ дип беләбез, Раббыбызның әүвәлге китапларда "Мухәммәд исемле пәйгамбәр жибәреп Коръән иңдерермен" дигән вәгъдәсе хак булды".

17|109|Дәхи елап сәждә кылырлар вә ул Коръән аларга иманны вә хошугъны арттырыр. Ягъни алар исламны кабул итеп Коръән белән гамәл кылучылардыр.

17|110|Әйт: "Аллаһуга дога кылганда кирәк "Аллаһ" исеме илә вә кирәк "Рахмән" исеме илә кылыгыз! Кайсы белән генә дога кылсагыз да яхшыдыр, Аллаһуның исемнәре күптер. Намазда кыйәтне бик кычкырып укыма һәм бөтенләй яшереп тә укыма, бәлки кычкыру илә яшерен арасында уртача тавыш белән укыгыл!

17|111|Янә әйт: "Барча мактау хакыйкый мактау Аллаһуга хасдыр ки. Ул үзенә бала кылмады вә Аның Илаһәлектә нич тиңе вә охшашы булмады, дәхи Ул хурлыктан котылырга ярдәмчегә мохтаж булмады, чөнки Ул хурлыкка төшүдән бик пакътыр, вә Ул – Аллаһу тәгаләне һәрвакыт вә һәр эштә зурла! Аллаһудан курку Аны зурлау буладыр, һәм Коръәнне хөрмәтләү вә зурлау һәм дә аның белән гамәл кылу, әлбәттә, Аллаһуны зурлау буладыр вә мәшриклектән вә монафикълыктан саклану да Аллаһуны зурлау галәмәтедер.

18|1|Үзенең колы Мухәммәд г-мгә Коръән исемле китап иңдергән Аллаһу тәгаләгәдер чын мактау. Ул Коръәндә нич ихтыйлаф вә кимчелек кылмаган хәлдә.

18|2|Һәр сүзе дөрәс булган хәлдә Аллаһ тарафыннан булачак каты Гәзаб белән Коръән белән гамәл кылмаучыларны куркытмак өчен һәм Коръән белән гамәл кылучы мәэминнәренә

жәннәтләр белән шатландырмак өчен индерде, ул мәэминнәргә олугъ вә күркәм әжерләр бар, дип хәбәр бирәдер.

18|3|Алар Коръән белән гамәл кылганнары өчен жәннәт нигъмәтләрендә мәңге калучылар.

18|4|Һәм Аллаһ бала тудырды дигән кәферләрне куркытмак өчен индерде.

18|5|"Аллаһуның баласы бар", – дип дәлилсез наданлык белән әйтәләр һәм болардан элек бу сүзләрне әйтүче аталарының да дәлилләре вә белемнәре юк, Аллаһуның баласы бар дип авызларыннан чыккан сүз, әлбәттә, бик олугъ кабахәт сүз. Алар ул кабахәт сүзләрен фәкәть ялганлап сөйләләр.

18|6|Ий Мухәммәд г-м! Кәферләрнең синнән бизгәннәре өчен бәлки үзеңне шелтәли торгансың, бик нык тырышып та, хак булган Коръәнгә ышанмауларына хәсрәтләнеп.

18|7|Дәрәсләктә, Без жир өстендәге барча нәрсәне жиргә зиннәт өчен яраттык, кешеләрдән кайсылары бу төзелешне Аллаһудан дип белер һәм яхшы эшләрен, изге гамәлләрен күбрәк кылып дип кешеләрен сынамак өчен дөньяны төзедек һәм зиннәтләдек.

18|8|Дәхи жир өстендә булган зиннәтләрне ничә үлән үсми торган итеп парча-парча кылачакбыз.

18|9|Әйә син хисаб итәсеңме тау тишегенең кешеләре һәм исемнәре язылмыш такта Безнең Гәжәб галәмәтләребездән булды дип? Ягъни тау тишеге кешеләренең хәленнән башка галәмәтләребез Гәжәбле түгел дип уйлыйсыңмы?

18|10|Шуны хәтерлә: яшь егетләр кәферләрдән куркып тау тишегенә керделәр һәм әйттеләр: "Ий Раббыбыз, үз тарафыңнан безгә рәхмәт бир вә барча эшебезне хаклыкка сал, хаклык белән туры юлны табарбыз".

18|11|Тау тишегендә Без аларга ничә еллар каты йокы бирдек ки, алар каты йокы сәбәпле бернинди тавышны ишетмәс булдылар.

18|12|Соңра аларны каты йокыдан уяттык, күпме вакыт ятулары хакында бәхәсләшкән фирканың кайсы белүчерәк икәнне ачык итмәк өчен.

18|13|Ий Мухәммәд г-м! Без аларның хәбәрен сиңа хаклык белән сөйләчәкбез. Ул егетләр Раббыларына иман китерделәр вә Без аларның хаклыкка күнелүләрен арттырдык.

18|14|Без аларның күңелләренә хак сүзне куәтле кылдык ата-аналарыннан вә якин кардәшләреннән аерылуга сабыр ителәр вә әйттеләр: "Безнең Раббыбыз жир һәм күкләр Раббысы. Ул – Аллаһудан башканы илаһ итеп ничә гыйбадәт кылмабыз, әгәр Аллаһудан башканы илаһ дисәк, ул вакытта бик яман сүзне әйткән булырбыз" – дип.

18|15|Әйттеләр: "Безнең кавемезебез Аллаһудан башканы илаһ тотып аңа гыйбадәт кылдылар, үзләре Аллаһудан башкага гыйбадәт кылуның дәрәсләгенә ачык дәлил дә китермиләр, Аллаһуга ялганны ифтира кылган кешедән дә залимрак кеше булырмы".

18|16|Янә араларыннан берсе әйтте: "Имансыз кавемезездән аерылгач Аллаһудан башкага гыйбадәт кылмас булсагыз, кире тау тишегенә кереgez! Аллаһ үз рәхмәтеннән сезгә дөнья, ахирәт киңлек бирер һәм эшләрегездә жиңеллек белән ризыкны мөйәссәр итәр".

18|17|Әгәр син аларның яткан тишекләрен күрсәң иде, кояш тау тишегенә уң тарафыннан үтеп, аларга кояш төшмәс табар идең, вә әгәр кояш батканда аларны сул тарафта калдырып, янә өсләренә төшмәс табар идең вә алар тау тишегенең киң жирендәләр, һава күп йөрер. Ошбу зекер ителгән тау тишеге ияләренә вакыйгасы Аллаһуның кодрәтенә дәләләт кыла торган Гәжәб галәмәтләрдән. Аллаһ кемне хак юлга күндерсә, шул кеше хак юлга күнелгән булып, вә Аллаһ адаштырган кешене хак юлга күндерүченә тапмассың.

18|18|Әгәр тау тишегендә йоклаучыларны күрсәң, күзләре ачык булу сәбәпле, йокламыйлар, дип уйлар идең вәхәлән ки, алар йоклайлардыр вә Без аларны йоклаган вакытларында, уңга һәм сулга әйләндерәбез тәмнәре бозылмасын өчен, вә аларның этләре дә ишек бусагасында ике аягын түшәп йоклайлар. Әгәр син аларга карасаң, әлбәттә, алардан куркып качар идең вә алардан курку белән күкрәгәң тулып иде.

18|19|Аларны йоклатканыбыз кеби каты йокыларыннан уяттык, үзара хәлләрен һәм күпме йоклаганнары хакында сорашсыннар өчен, араларыннан берсе: "Тау тишегендә күпме тордыгыз", – дип сорады. Әйттедер: "Бер көн тордык яки көннең бәгъзе өлешен генә тордык". Әйттеләр: "Күпме торганыгызны Раббыгыз беләдер, ошбу хәзерләгән акча белән береgezне шәһәргә жи́бәрегез, барган кеше хәләл ризыкның яхшырагын карап алсын вә сак булсын, сезне дә ничкемгә белдермәсен!"

18|20|Чөнки алар сезне белсәләр, әлбәттә, ташлар белән бәрәп үтерерләр яки көчләп үз диннәренә кайтарылар, әгәр аларның батыл диненә керсәgez мәңге котыла алмассыз", – диделәр.

18|21|Каты йокыларыннан уятканыбыз кеби шул вакыттагы патшага һәм кавемәңә ул егетләренә хәлән күрсәттек, ачык бәян кылдык, аларның хәле белән танышкан кешеләр, Аллаһуның кыямәт илә кылган вәгъдәсә хак икәнән вә кыямәтнең булачагында ничә шик юк икәнән белсеннәр өчен. "Егетләр тау тишегенә керделәр аннары тишек ябылды һәм егетләр хан тәслим ителәр. Бу хәлне патша һәм кавемә күрделәр". Боларның хәлән күргән кешеләр шул тау өстенә истәлек өчен нәрсә булса да төзү хакында низагълаштылар.

Алардан бер таифә: "Тау өстенә йортлар салыйк", – диде. Бер таифә әйтте: "Аларның хәлен Аллаһ белә". Вә аларның хәлен яхшырак белгән таифә әйтте: "Алар өстенә, әлбәттә, тәбрикләп мәсҗид бина кылабыз", – дип.

18|22|Тау тишегендә калган егетләрнең саны хакында бәгъзеләр әйттеләр: "Ул егетләр өчәү булып, дүртенчесе этләре иде", – дип. Вә бәгъзеләре әйтерләр: "Ул егетләр биш булып алтынчысы этләре иде", – дип. Ләкин шулай әйтүләре белеп түгел, бәлки зангынадыр. Вә мәселманнар әйтерләр: "Ул егетләр жиде булып, сигезенчесе этләре иде", – дип. Әйт "Ул егетләрнең санын Раббым белә, аларның хәлен аз кешеләр белер". Син алар хакында кешеләр белән бәхәсләшмә, мәгәр Коръәндә әйтелгәннәрне генә әйт вә аларның хәлен һичкемнән сорама.

18|23|Әгәр бер эшне эшләргә теләсәң: "Мин иртәгә бу эшне эшләргә", – димә.

18|24|"Мәгәр Аллаһ теләсә эшләргә", – дип әйт! "Әгәр Аллаһу тәгалә теләсә", – дип әйтергә онытсаң, хәтерәң килгәч тә: "Аллаһ теләсә", – дип әйт! Янә әйт: "Бу егетләрнең барча хәлләрен Раббымның миңа белдермәгә өметледер".

18|25|Тәхкыйк егетләр тау тишегендә төгәл өч йөз ел (300) тордылар, ләкин китабий кяферлар ялганлап тугыз ел арттырдылар.

18|26|Әйт: "Аларның тау тишегендә күпме торганның Аллаһ белүчәрәк, жирдә вә күкләрдә һәркемгә яшерен булган нәрсәләргә фәкать Аллаһу тәгалә генә белүче. Аллаһ һәрнәрсәгә Гәҗәб күрү белән күрер вә Гәҗәб ишетү илә ишетер, жир вә күкләрдә булган затлар өчен Аллаһудан башка ярдәмче хуҗа юк, вә Ул – Аллаһ үзенә эшләрендә һичберәүне тиндәш иптәш итмәде".

18|27|Ий Мухәммәд г-м, Раббың сиңа вәхий кылган Коръәнне кешеләргә укы! Коръәндәге Аллаһ сүзләрен, Аның хөкәмнәрен үзгәртәргә көче житүче зат юк. Әлбәттә, Коръәннән башка тотынырлык мәхкам нәрсә тапмассың.

18|28|Сабыр кыл, нәфесеңне авызлыклап тезгенен таза тот, Аллаһуны зекер ит, иртә-кич ялварып Раббыларыңа дога кылучылар белән бергә ул мәселманнар Раббыларының ризалыгын эстиләр, вә ул фәкыйрь мәселманнардан күзләреңне читкә бормагыл дөньяның байлыгын вә зиннәтен эстәгәнәң хәлдә, вә һәм Без Коръән тәрбиясеннән күңелен гафил буш кылган кешеңә итагать итмә, аңа ияргә, чөнки ул кеше нәфес һавасына ияреп азды вә ул азган кешенең эше хакны аркасына ыргыту булды.

18|29|Янә әйт: "Ий кешеләр! Ошбу Коръән Раббыгыздан килгән хак сүзләрдә, туры юл вә гадел хөкәмнәрдә, теләгән кеше Коръән белән гамәл кылып мәэмин булсын вә теләгән кеше Коръән белән гамәл кылмасын да кәфер булсын! Коръән белән гамәл кылмыйча үзләренә золым иткән имансызларга Без ут хәзерләдек, аларны утның ялкыны вә төтенә чолгап алып, әгәр эчәселәре килеп интексәләр, эчерелер аларга кайнарлыкта эрегән бакыр кеби сасы эрен суы, ул су бик каты кайнарлыктан, эчкәндә йөзләрен көйдерер, ул нинди кабахәт эчемлектер вә ул урын нинди кабахәт урындыр.

18|30|Тәхкыйк гакиллы кешеләр иман китерделәр һәм Коръән юлы белән изгә гамәлләр кылдылар, әлбәттә, Без изгелекне күркәмрәк итеп кылучының әжәрен жуймыйбыз.

18|31|Ул мәэминнәргә мәңгелек җәннәтләр булып, җимеш агачлары астыннан татлы елгалар агадыр вә алар анда алтын беләзекләр белән зиннәтләнеләр вә яшел төстә калын һәм нечкә атластан, парчадан киём киярләр вә яхшы диваннарда утырып хозурланырлар, җәннәт нигъмәтләре ни куш нигъмәтләр, вә җәннәтләр алар өчен ни күркәм урындыр.

18|32|Мәэминнәр илә кәферләргә ике ирне мисал китер: "Ул ике ирнең берсенә ике йөзем бакчасын бирдек вә ул ике бакчаны хөрмә агачлары белән әйләндердек, вә ул ике бакча арасында игеннәр үстердек.

18|33|Ул ике бакча мул уңыш бирде, җимешләреннән һичнәрсә кимемәде вә ул ике бакчаның уртасыннан елга агыздык.

18|34|Янә ул ике бакча иясенә бакчадан башка да малы бар иде, мактанып иптәшенә әйтте: "Минем малым синекеннән күбрәк һәм балаларымның күплегә белән дә синнән куәтләрәкмен".

18|35|Вә ул иптәше илә бакчасына керде, хәлбуки имансыз булуы белән үзенә золым итүчедер, иптәшенә әйтте: "Минем бу бакчаларым мәңгә бетәрләр дип уйламыйм.

18|36|Вә кыямәт булып дип уйламыйм, әгәр син әйткәнчә кыямәт була калса һәм мин Раббыма кайтсам, әлбәттә, мин ахирәттә бу бакчаларымнан да яхшырак бакчалар табармын", – дип.

18|37|Мәэмин иптәше җавап биргән хәлдә әйтте: "Әйә син төп атаң Адәмне балчыктан халык кылучы Аллаһуга иман китермәдеңме? Соңра һәр кешене ата-аналарының мәниләреннән яратты, соңра сине ир хәленә китерде.

18|38|Син ни әйтсәң әйт, ләкин мин әйтәм: Ул – Аллаһ минем Раббым вә Раббыма һичкемне тиндәш, иптәш кыйлмамын.

18|39|Бакчаңа кергәндә Аллаһ теләгән эш була вә һичбер эшне кылырга куәт юк, мәгәр Аллаһ ярдәм бирсә генә куәт була дип керсәң иде. Әгәр син мине мал вә бала җәһеттән

үзеңнән ким күрсәң.

18|40|Мин өмет итәмен иманым сәбәпле Раббым миңа синең бакчаларыңнан артыкны бирер дип тә, синең бакчаларыңа күктән һәлак итәчәк бернәрсәне жибәрер дә, бакчаларың аяклар тая торган шома жир булып калыр.

18|41|Яки бакчаңның суын жиргә батырыр, ул суны кире кайтару өчен бер нинди хәйләгә кадир булмассың", – дип.

18|42|Мәмин иптәше әйткәнчә, кәфернең бакчасы һәлак ителде, бакчасын гүзәлләтер өчен сарыф иткән малының вә бакчасының һәлак булганын күргәч, ике кулын бер-берсенә сугарга тотынды, чөнки ике бакчасының да жимеш агачлары һәммәсе егылып жимешләре өстенә төшкән иде, вә әйтте: "Әгәр Раббыма һичкемне шәрик кылмаган булсам, бу хәл булмас иде", – дип.

18|43|Вә ул кәфергә Аллаһудан башка ярдәм бирүчеләр булмады һәм үз көче белән дә котыла алмады.

18|44|Кыямәт көне булганда вәлайәт һәм ярдәм итмәк фәкәть Аллаһуга хастыр вә ул вәлайәт хактыр, вә Аллаһуның сәвабы – нигъмәте һәркемнекеннән хәерледер һәм Аллаһуга итагать итүнең ахыры башкача итагать итүнең ахырыннан хәерледер.

18|45|Кешеләргә дөнья тереклеген мисал итеп күрсәт, ул дөнья Без күктән индергән яңгыр суы кебидер: ул яңгыр белән жир йөзәңдәге үсемлекләр үсеп бер-берсенә кушылдылар, соңра үләннәр кибе саргайды вә жил очырып алып китте, ягъни дөнья жилгә очкан үлән кеби, бер көнне юк булчак. Аллаһ һәрнәрсәгә көчә житә торган булды.

18|46|Мал һәм балалар дөнья тереклегенә зинһәтләредер, әмма мәңгә калачак нәрсә изге гамәлләрдер, ул изге гамәлләр Раббың хозурында дөнья малыннан һәм балалардан хәерләректәр, нигъмәт йөзеннән һәм кешенең өмет иткән нәрсәсенең яхшырагыдыр.

18|47|Кыямәт көнендә тауларны жир белән күк арасында очырып йөртәрбез вә син ул көндә жирне, тау, таш, урман булмаганы хәлдә ялангач күрерсең, вә ул көндә барча кешеләрне кубарырбыз, кубармыйча һичкемне калдырмабыз.

18|48|Кубарылгач, саф-саф итеп Раббыңа тапшырылырлар. Тәхкыйк хозурымызга килдегез әүвәлдә халык кылганыбыз кеби, ялангач хәлегездә, бәлки сез уйладыгыз каберләрегездән кубарырбыз дигән вәгъдәбездә тормабыз, дип.

18|49|Ул көндә һәркемнең гамәл дәфтәре алдына куелыр вә гөнаһлы кешеләрне дәфтәрләренә язылган гөнаһларыннан куркучы күрерсең һәм әйтерләр: "Безгә һәлакәтлек килде, ни булды бу дәфтәргә, гөнаһларыбызның кечкенәсен дә, зурысын да калдырмаган, мәгәр барын да санаган, язган", – дип. Вә кылган эшләренең жәзасын хәзерләнеп куелган табарлар. Раббың һичкемгә золым итмәс.

18|50|Менә Без фәрештәләргә әйттек: "Адәмгә сәждә кылыгыз!" һәм сәждә кылдылар, мәгәр Иблис сәждә кылмады, ул женнән иде, Раббысының әмереннән чыкты. Әйә сез Адәм балалары, Минем урныма ул Иблисне вә аның нәселен дус тотарсызмы? Бит алар сезгә дошманнардыр. Залимнәр өчен ни яман алмаштыру булды Аллаһуга итагать итүне Иблискә итагать итү белән.

18|51|Мин жир вә күкләрне халык кылганда Иблисне вә аның балаларыны ярдәмгә хазир итмәдем һәм үзләрен яратканда да хазир итмәдем вә хак диннән адаштыручыларны үземә ярдәмчә итеп алмадым.

18|52|Ул көндә Аллаһ мөшрикләргә әйтер: "Миңа шәрик кылган сынымнарыгызны чакырыгыз". һәм алар сынымнарын ярдәмгә чакырдылар, ләкин сынымнар кабул итмәделәр вә мөшрикләр илә сынымнар арасына жәһәннәм бер чокыр кылдык шунда төшеп һәлак булырлар.

18|53|Гөнаһлы кешеләр утны күргәч, әлбәттә, белерләр анда төшәчәкләрен вә ул уттан котылып барачак жир тапмалар.

18|54|Кешеләр вәгазыләнсеннәр өчен бу Коръәндә һәрнәрсәгә мисал бәян кылдык. Явыз инсан күп мәсәләдә батылны яклап хакка каршы ызгышыр булды.

18|55|Аллаһудан һидәятне күрсәтүче Коръән килгәннән соң кешеләрне иман китерүдән һәм тәүбә итеп Раббыларыннан гафу сораудан нәрсә тыя, һичнәрсә тыймый, мәгәр аларга әүвәлгеләрне һәлак итүдә кылган гадәтебезнең килүе яки аларга күренеп килә торган гәзаб тыя, ягъни алар һәлак итә торган гәзабны күрмичә иман китерәчәк түгелләр.

18|56|Без пәйгамбәрләренә фәкәть Аллаһуга итагать иткән мәэминнәрне шатландырсыннар вә Аллаһуга итагать итмәгән динсезләренә жәһәннәм гәзабы белән куркытсыннар өчен генә жибәрәбез. Вә кәфәрләр батылны яклап ызгышырлар Коръәнне ялганга чыгарулары өчен, һәм алар Безнең аятләребезне вә жәһәннәм гәзабы белән куркытылуларын уенга санылар.

18|57|Раббысының вәгазыләре белән вәгазыләнеп тә аннан баш тарткан кешедән дә залимрәк кеше булырмы, ул үзе эшләгән явыз эшләрен онытты. Инде аңламасыннар өчен күңелләренә пәрдә кылдык вә хак сүзне ишетмәсеннәр өчен колакларын саңгыраулы кылдык. Әгәр син аларны һидәйткә чакырсаң, мәңгә һидәйткә күнелмәсләр.

18|58|Синең Раббың гөнаһларны ярлыкаучы вә рәхмәт ияседер, әгәр эшләгән гөнаһлары өчен аларны гәзаб белән тотарга теләсә иде, әлбәттә, дөньяда ук ашыктырып гәзаб бирер иде.

Бәлки аларны Гәзаб итәр өчен вәгъдә ителгән кыямәт көне бардыр, вә алар Аллаһудан башка качачак урын нич тә тапмаслар.

18|59|Вә һәлак булган шәһәрләре Без һәлак иттек, золым итүләре сәбәпле, вә аларның һәлак булуы өчен билгеле вакыт кылдык.

18|60|Муса г-м хезмәтчесе Юшәгъга әйтте: "Әлбәттә, туктамыйча китәрмен ике диңгезнең кушылган жиренә барып житкәнче, яки туктамыйча озын заман китәрмен."

18|61|Ике диңгез кушылган жиргә килгәч, балыкларын онытып киттеләр, һәм юлда ашарга дип алган кипкән балыклары терелеп, суны ярып, диңгезгә карап китте.

18|62|Балыклары онытып калган жирдән озак жир киткәч Муса г-м хезмәтчесенә әйтте: "Төшке ашаячак азыгыбызны китер, хәзер ашыйк, (ул азыклар диңгезгә киткән балык иде) тәхкыйк бу сәфәребездә безгә мәшәкәт вә ачыгу иреште."

18|63|Хезмәтчесе мусага әйтте: "Белдеңме, ике диңгез кушылган жирдә таш өстендә балыкны онытып калдырдым, ул балыкның калганлыгын сиңа әйтергә миңа оныттырмады ничнәрсә, мәгәр шайтан оныттырды, вә ул балык диңгезгә юл тотты бик гәжәб хәлдә".

18|64|Муса г-м әйтте: "Безнең балыкны онытып калдыруыбыз без эзли торган Хозыр г-мнең анда булуына галәмәттер". һәм барган эзләреннән кире кайттылар хәбәрләренә сөйләшкән хәлдә.

18|65|Таптылар Безнең колыбыздан бер колны, ул Хозыр г-м иде, ул колыбызга үзәбездән рәхмәт бирдек вә Без аңа үзәбездән гыйлем өйрәттек.

18|66|Муса г-м Хозыр г-мгә әйтте: "Мин сиңа ияримме үзең өйрәнгән хаклыкны миңа да өйрәтүең өчен?"

18|67|Хозыр г-м әйтте: "Синең минем белән йөрергә чыдамлыгың житмәс.

18|68|Пәйгамбәр булган хәлеңдә ничек чыдарсың, мин эшли торган эшләреңә Заһирләре тәелгән эшләрдә, әмма серләренә синең белемең житмидер".

18|69|Муса г-м әйтте: "Аллаһ теләсә мине синең кылган эшләреңә сабыр итүче табарсың вә синең әмерләреңә каршылык күрсәтмәм".

18|70|Хозыр г-м әйтте: "Әгәр син миңа иярсәң, мин эшли торган эшләреңә ник эшлисәң дип сорама, аның дәрәҗәсә мин сиңа бәян иткәнчә".

18|71|Һәм икәү су буйлап киттеләр, бара торгач, бер көймәгә утырдылар, Хозыр г-м ул көймәне балта белән тиште. Муса г-м әйтте: "Кешеләрен суга батырмак өчен көймәне тиштеңме? Тәхкыйк син нич ярамаган эшне кылдың".

18|72|Хозыр г-м әйтте: "Ий Муса, мин сиңа әйтмәдемме минем белән йөрергә сабырлыгың житмәс, дип?"

18|73|Муса г-м әйтте: "Онытып васыятеңне тотмавым сәбәпле миңа жәза бирмәгел вә эшемдә яки сиңа иярмәктә миңа авырлыкны йөкләмәгел!"

18|74|Һәм көймәдән чыгып юлларына киттеләр, барганда уйнап йөрүче балаларга очырап, араларыннан бер матур сабийны Хозыр г-м үтерде, Муса г-м әйтте: "Әйә гәһәнтан пакъ баланы үтердеңме, ул ничкемне үтермәгән иде? Тәхкыйк син бу юлы яманрак эш кылдың!"

18|75|Хозыр г-м әйтте: "Әйә мин сиңа әйтмәдемме минем белән йөрергә чыдамлыгың житмәс, дип".

18|76|Муса г-м әйтте: "Әгәр моннан соң янә синнән бер нәрсә сорасам, ул вакытта мине юлдаш кылмассың, тәхкыйк минем тарафтан булган гозерләреңә тыңлап чигенә житкердең, моннан соң гозер күрсәтергә хәлем калмады".

18|77|Һәм икәү юлларына киттеләр, хәтта бер шәһәргә життеләр, шәһәр кешеләреннән ашарга сорадылар, шәһәр кешеләре аларны кунак итеп ашатудан баш тарттылар, ашатмадылар. Алар шәһәрдә бер койма таптылар, ул койма егылырга якынлашкан иде, Хозер г-м ул койманы кулы белән турайтып куйды. Муса г-м әйтте: "Әгәр син теләсәң бу хезмәтең өчен хак алган булыр идең, шуңа ашарга алган булыр идең".

18|78|Хозер г-м әйтте: "Бу вакыт бер-берәбездән аерылмак вакытыдыр. Мин эшләгән эшләргә каршы дәшмичә торырга чыдамлыгың житмәгән нәрсәләреңә тәэвилең хәзер сиңа бәян кылырмын".

18|79|Әмма мин тишкән көймә суда кәсеп итә торган мескеннәрнеке иде. Мин бу көймә мескеннәрнең үзләренә калсын өчен аны гаепләргә теләдем, чөнки аларның артында залим патша бар, һәр яхшы көймәләреңә талап аладыр.

18|80|Әмма мин үтергән бала имансыз булып, ата-аналары мәэминнәр иде, без курыктык, ул бала үзенең азгынлыгы белән ата-анасына авырлык һәм кайгы китерер дип.

18|81|Без теләдек Раббылары ул бала урнына хәерлерәк вә пакъ булган һәм мәрхәмәтлектә ата-анасына якынак балага алмаштыруын.

18|82|Әмма мин турайткан койма шәһәрдә ике ятим баланыкы иде, ул койма астында ятимнәр өчен яшергән мал бар иде, вә аларның аталары изге кеше иде, синең, Раббың теләде, ул ике ятимнең үсеп гакыллы булуларын һәм үсеп житкәч малларын чыгарып алуларын, шуның өчен коймаларын турайтуым аларга Раббыңнан рәхмәттер. Ий Муса, бу эшләреңә мин үзлегемнән эшләмәдем, мәгәр Аллаһ әмере белән эшләдем. Ошбу сиңа бәян

кыйлган нәрсәләр синең дәшми торырга сабырлыгың житмәгән нәрсәләрнең тәэвиледер.

18|83|Ий Мухәммәд г-м, синнән Зүл-карнәен хәленнән сорыйлар. Әйт: "Мин сезгә аның хәленнән хәбәр бирермен".

18|84|Без Аңа жир өстендә һәрнәрсәдән файдаланырга мөмкинлек бирдек вә аңа жир өстендә тизлек белән йөри торган сәбәпне бирдек һәм һәр эшнең сәбәбен бирдек.

18|85|Һәм жир өстендә йөрү сәбәбенә иярде.

18|86|Сәбәп белән кояш бата торган таманга иреште, кояшның балчыкы чишмәгә батканын күрде, вә кояш баткан таманда бер кавемне тапты. Без әйттек: "Ий Зүл-карнәен, теләсәң ул кавемне имансыз булганнары өчен гәзаб кыл, вә теләсәң аларга яхшылык итеп шәригәтне өйрәт".

18|87|Зүл-карнәен әйтте: "Әмма иман китермичә үзенә золым кылган кешене, әлбәттә, Без аны үтермәк белән газап кылырбыз, соңра Раббысына хәкемгә кайтарылып, һәм Раббысы аны бик яман каты гәзаб белән гәзаб кыйлыр.

18|88|Әмма берәү иман китереп изге гамәлләр кылса, әлбәттә, аңа изге жәза яхшылык булып, вә әмерләребездән жиңел булганын аңа әмер итәрбез".

18|89|Соңра Зүл-карнәен мәшрийкка ирештерә торган сәбәпкә иярде.

18|90|Хәтта кояш чыга торган таманга иреште, вә ул жирдә кавемне тапты, өсләренә кояш чыгадыр кояш кызулыгыннан сакланырга Без аларга пәрдә ягъни күләгә кылмадык.

18|91|Зүл-карнәенне мәшрийкка ирештерүе дә мәгърибкә ирештерүе кебидер. Зүл-карнәен кулында булган гаскәр, корал вә башка нәрсәләрне белем белән ихата кылдык.

18|92|Соңра янә алып барып житкәрә торган сәбәпкә иярде.

18|93|Хәтта ике тау арасына ирешкәндә шул ике тау алдында бер төрле кавемгә юлыкты, ул кавем белән бик авырлык илә генә аңлаштылар.

18|94|Алар әйттеләр: "Ий Зүл-карнәен, шушы ике тау арасында яшәгән Йәэжүж вә Мәэжүж кавеме жир өстендә төрле фәсәдләрне кылалар, безгә зарар ирештерәләр, алар белән безнең уртабызга, шушы ике тау арасына бөек дивар (плотина) корсаң, без сиңа хезмәт хакын түләп идек".

18|95|Зүл-карнәен әйтте: "Раббым миңа биргән гыйлем хикмәте сез бирә торган малдан хәерләректәр, сездән мал алмыйм, миңа фәкәт кул көче белән ярдәм итәрсез, Аллах ризасы өчен мин сезнең белән алар арасына тау кеби койма ясап бирермен.

18|96|Инде миңа иске тимер кисәкләрен китерегез! Ике тау арасына тимерләрне утыннар белән аралаштырып, тау биеклегендә өйделәр, инде яндырып утыннарның көлен очырыгыз диде. Хәтта утыннар каты янып тимерләр эреп ут кеби булгач әйтте: "Миңа эрегән бакыр китерегез эрегән тимер өстенә коярмын".

18|97|Йәэжүж, Мәэжүж бу дивардан чыгарга кадир булмаслар вә тимер илә бакырдан ясалуы өчен аны тишеп чыгарга да көчләре житмәс.

18|98|Зүл-карнәен әйтте: "Бу диварны сезгә ясап бирмәклегем Раббымнан рәхмәттәр. Раббым вәгъдә кылган кыямәт килсә, ул без ясаган диварны жир белән тигезләп тузан кыйлыр, Раббымның вәгъдәсе хак булды".

18|99|Йәэжүж, Мәэжүжнең чыккан көнендә аларны бер-берсе илә аралаштырып кайнаган су кеби кылырбыз. Кубарылмак өчен сурга өрелсә барча кешеләрне хисаб өчен мәхшәргә жыйрбыз.

18|100|Кыямәт көнендә жәһәннәмне кәферләргә бик якын итеп гарыз кылырбыз.

18|101|Дөньяда вакытта аларның күзләре Минем вәгазем булган Коръәннән пәрдәләнгән иде һәм хак булган Коръән сүзләрен иштергә дә кадир түгел иделәр.

18|102|Әйә мәшриклар, Безнең колларыбыз фәрештә, Гыйса, Гозәерләрне мәгъбуд тотып та ул коллар аларга ярдәм итәрләр дип уйлыйлармы? Тәхкийк Без жәһәннәмне кәферләр өчен иңчәк урын кылдык.

18|103|Әйт: "Әйә мин сезгә хәбәр биримме гамәлдә алданучырак каты хәсрәткә тиешләрең кешеләрдән.

18|104|Ул алданучы кешеләрнең дөньяда гамәлләре батыл булды, ягъни барча эшләре Аллаһуга каршы булды, шулай булса да яхшы эш эшлибиз, изге гамәл кылабыз дип уйлыйлар".

18|105|Ул алданучылар Раббиларының аятьләренә һәм кубарылып Аллаһуга юлкуга ышанмадылар, һәм аларның барча гамәлләре юкка чыкты, кыямәт көнендә алар өчен үлчәү куймабыз ченки үлчәргә саваплары булмас.

18|106|Бу – жәһәннәм аларга тиешле булды кәфер булганнары өчен һәм аятьләребезне вә рәсүлләребезне мәсхәрә кылганнары өчен.

18|107|Дәрәсләктә иман китереп Коръән юлы белән изге гамәлләр кылган хак мәэминнәргә фирдәүс жәннәте иңә торган кунак йорты булып.

18|108|Ул жәннәттә мәңге булганнары хәлдә аннан башка урынга күчүне теләмәсләр.

18|109|Әйт кешеләргә: "Әгәр диңгез суы яза торган кара булса, Раббымның гыйлем, хикмәт сүзләрен язмак өчен, әлбәттә, диңгез бетәр иде Раббымның гыйлем, хикмәт сүзләре

бетүдән элек, әгәр ул диңгез хәтле янә диңгезләргә кара ясасак та".

18|110|Әйт: "Мин сезнең кеби бер инсанмын, миңа Аллаһудан вәхий булды сезнең илаһәгез – барча вәжудкә бер генә илаһ дип. Әгәр берәү Раббысына яхшы хәлдә юлыкмакны теләсә, ул кеше яхшы эшләргә эшләсә, изге гамәлләргә кылсын, әмма Раббысына гына тиешле булган гыйбрәтләргә һичкемне шәриктәш кылмасын!"

19|1|Кәф һә йә гаен сад. Мәгһәнәсен фәкәтә Аллаһ белер.

19|2|Түбәндә укылачак аятләргә Раббыңның колы Зәкәрьягә Аның рәхмәтенең бәянедер.

19|3|Зәкәрья г-м теләгән нәрсәсә сораганда Раббысына яшерен тавыш белән нида кылды.

19|4|Әйтте: "Ий Раббым, минем сөягем зәгыйфьләнде вә башым ак чәчләргә белән тулды, вә мин ий Раббым, сиңа кылган догамнан кире кайтарылуы булмады, һәрвакыт догамны кабул кылдың.

19|5|Үлгәнәммән соң вәли булып калачак кемсәләргә золым ителүләреннән куркамын, ә минем хатыным бала тудырмый торган кысыр булды, үзеңнең фазлыңнан миңа бер изге угыл биргел!

19|6|Ул угыл миңа варис булып вә ягъкуб балаларына варис булып, вә Рабби ул угълымны үз каршыңда разый кыл!

19|7|Ий Зәкәрья, Без сине сөендерәбез бер угыл белән, аның исеме Яхъядер. Моннан элек ул исемдә һичкемне кылмады.

19|8|Әйтте Зәкәрья: "Йә Рабби, ничек минем угълым булып икән, хәлбуки хатыным кысыр, үзем картлыкның ахыры чигенә життем?"

19|9|Аллаһ әйтте: "Әйе эш син әйткәнчәдер, ләкин синең Раббың болай әйтте: карт көнегездә сездән бала китерү Миңа бик җиңел, тәхкыйк Мин сине халык кылдым Яхъядан элек, син ул вакытта һич нәрсә түгел идең."

19|10|Зәкәрья г-м әйтте: "Йә Рабби, хатынымның балага калганлыгын белдереп миңа бер гәләмәт бир!" Аллаһ әйтте: "Гәләмәт сиңа шул булып, чирләмәгән хәлдә, тоташтан өч кич кешеләр белән сөйләшә алмасың."

19|11|Хатыны балага калган көн миһрабтан чыгып кавеме янына барды – сөйләшә алмыйдыр иде, иргә вә кичке намазларны укырсыз дип кавемәгә ишарәт илә аңлатты.

19|12|Ий Яхъя! Ал Тәүратны ныклап, куәт белән! Вә Без Яхъяга сабий чагында хикмәт, гыйлем бирдек.

19|13|Без Яхъяга бирдек рәхимле булуны вә зәк итеп яки кәферлек, мәшриклек кереннән пакълекне бирдек. Вә ул Аллаһудан куркучы тәкъва булды.

19|14|Вә ата-анасына изгелек итүче иде, вә ул Аллаһуга гәнаһкәр булмады һәм тәкәбберлек кылмады.

19|15|Вә Яхъяга туган көнендә вә үлгән көнендә һәм дә кабердән кубарылган көндә Аллаһудан сәламнәр булды.

19|16|Ий Мухәммәд г-м, Коръәндә хәзрәт Мәрьям кыйссасын зекер ит! Менә ул Мәрьям, үзенең якыннарыннан аерылып өенең шәрык тарафына чыкты юнмак өчен.

19|17|Алар якын урында булу сәбәпле күрмәсеннәр өчен ул пәрдә корды, һәм җибәрдек Мәрьямгә Җәбраил фәрештәбезне, ул Мәрьямгә камил яшь егет сурәтендә күренде.

19|18|Мәрьям әйтте: "Мин синең шәреңнән Аллаһуга сыгынамын, әгәр син тәкъва мәэмин булсаң, миңа якын килмә."

19|19|Җәбраил әйтте: "Мин Раббыңның расүлемен, сиңа гәнаһтан пакъ бер бала һибә итмәк өчен килдем."

19|20|Мәрьям әйтте: "Минем ничек балам булсын? Минә һичбер ир тотканы юк һәм мин зина кылучы да булмадым."

19|21|Җәбраил әйтте: "Ий Мәрьям, эш әлбәттә син әйткәнчә, ләкин Раббың әйтәдер:

"Атасыз бала тудыру Миңа бик җиңел. Без аны атасыз тудырдык, кодрәтебезгә гәләмәт булсын вә аңа ияргәннәргә рәхмәт булсын өчен, аның атасыз тууы әзәлдә хәкем ителгән әмер булды, әлбәттә, гамәлгә ашар.

19|22|Җәбраил Мәрьямнең җиңеннән өрдә, Мәрьям Гыйсага йөклә булды, һәм корсагындагы йөген күтәрәп, кавемәннән аерылып, ерак җиргә китте.

19|23|Бала табуның авырлыгы китерде ул Мәрьямне хөрмә агачының кәүсәсенә. Мәрьям әйтте: "Бу хәлне күрмәс борын үлгән булсам ни булып иде һәм үлеп онытылып беткән булсам".

19|24|Мәрьямнең урыныннан түбән җирдән Җәбраил кычкырды: "Ий Мәрьям, кайгырма, тәхкыйк Раббың аяк астыңда чишмә кылды".

19|25|Йә Мәрьям, хөрмә агачының кәүсәсеннән тотып үзең таба селкет, төшерер сиңа яңа өлгергән хөрмә җимешен.

19|26|Ул хөрмәне аша вә чишмә суын эчкел, ул угълың Гыйса белән күзәң карарланып, кайгың бетсен! Әгәр бер кешене балаңнан ягъни балаң хақында синнән сорар күрсәң, әйт: "Мин Аллаһ ризасы өчен һичкем белән сөйләшмәскә нәзер әйттем, шуның өчен бу көндә һичкем белән сөйләшмим".

- 19|27|Гыйсаны тудыргач кавеме янына күтәреп килде. Кавеме әйттеләр: "Ий Мәрьям, ярамаган олугъ эш белән килдең".
- 19|28|Ий һарунның кыз кардәше, атаң Җимран яман юлда түгел иде, анаң да азгын түгел иде.
- 19|29|Мәрьям, угълы Гыйса белән сөйләшергә ишарәт итте. Алар әйттеләр: "Безне мәсхәрә итәсең, бишектәге сабый бала белән ничек сөйләшик?"
- 19|30|Гыйса аларның сүзләрен ишеткәч әйтте: "Мин Аллаһу тәгаләнең колымын, Ул миңа китап бирде һәм мине пәйгамбәр итте."
- 19|31|Кайда гына булсам да кешеләр өчен мине мәбарәк – файдалы итте, вә миңа намаз укырга әмер итте һәм зәкят бирергә әмер итте терек булган вакытымда.
- 19|32|Янә анама изгелек итүче кылды, мине тәкәбберләнгүче вә үзенә гөнаһ эшләүче кылмады.
- 19|33|Туган көнемдә вә үлгән көнемдә һәм кабердән кубарылган көнемдә Аллаһудан миңа сәламдер".
- 19|34|Ошбу сүзләргә сөйләүче кеше Мәрьям угълы Гыйсадыр, насара ихтыйлаф итә торган сүзләр арасыннан хак сүзләргә сөйләде.
- 19|35|Бала тудырмак Аллаһуга лаек булмады, Ул бала тудыру кимчелегеннән пакъ! Әгәр бер нәрсәне булдырырга теләсә, ул нәрсәгә фәкәт: Бул, дип әйтер, ул нәрсә шундук булыр.
- 19|36|Тәхкыйк Аллаһ минем һәм сезнең дә Раббыгыз, Аңа гыйбадәт итегез! Аллаһуга гыйбадәт кылу, Коръән өйрәтүе буенча дин тоту, туры юлдыр.
- 19|37|Мәрьям ирсез бала тудыргач, кешеләр араларында ихтыйлаф иттеләр, ни каты үкенеч хакны инкяр итүчеләргә, Җәзабы каты, куркынычы олугъ булган кыямәт көненең килүеннән.
- 19|38|Алар Безнең хозурыбызга килгән көннәрендә яхшы ишәтерләр вә яхшы күрерләр, ләкин Аллаһуга карышып залим булган кешеләр ул көндә ачык адашуда – алданудадыр.
- 19|39|Җәзаб киләчәге белән хөкем ителгән хәсрәтле көн белән аларны куркыт! Алар Җәзабның килүеннән гафләттәләр, алар иман китерәчәк түгелләр.
- 19|40|Әлбәттә, Без жиргә вә жирдә булган һәр нәрсәгә варис булырбыз вә ахирәттә алар Безгә кайтарылырлар.
- 19|41|Ибраһим г-мнен. Коръәндәге хәбәрән зекер ит! Ул гаять дәрәс сүзләргә изге пәйгамбәр булды.
- 19|42|Ибраһим әйтте: "Ий атам, ни өчен ишетми, күрми һәм сиңа файда да, зарар да ирештерә алмый торган нәрсәгә гыйбадәт кыласың?"
- 19|43|Ий атам, Аллаһудан миңа гыйлем вә дәлилләр килде, ул гыйлем вә дәлилләр синдә юк, миңа ияр, туры юлга күндерермен!
- 19|44|Ий атам, шайтанга гыйбадәт кылма чөнки шайтан Аллаһуга гөнаһкәр булды.
- 19|45|Ий атам, сине Аллаһ Җәзабы тотуыннан куркамын, ул вакытта Җәзаб эчендә шайтанга якын булырсың".
- 19|46|Ибраһимның атасы әйтте: "Ий ибраһим, син безнең илаһләребездән баш тартасыңмы? Әгәр ул эшәңнән туктамасаң, әлбәттә, мин сине ташлар белән атармын. Минә ялгыз калдырып күп вакытка кит!"
- 19|47|Ибраһим г-м әйтте: "Ярый алай булса сәламәт вә тыныч бул, мин сине мәжбүр итмәм, синең өчен Раббымнан гафу итүен сорармын, чөнки, Ул догаларымны кабул итә иде.
- 19|48|Инде үзегезне вә Аллаһудан башка мәгъбудләрегезне ташлап китәмен. Мин Раббыма дога кыламын, Раббыма кыйлган догаларымның кире кайтарылмавын өмет итәмен".
- 19|49|Ибраһим г-м мәшрикләрдән вә Аллаһудан башканы тоткан мәгъбудләреннән аерылып киткәч, Без аңа Исхакны вә аның угълы Ягъкубны бирдек, вә барын да пәйгамбәр кылдык.
- 19|50|Вә Без аларга рәхмәтебездән мал вә балалар һәм пәйгамбәрлек бирдек, дәхи аларга һәрбер дин әһәле каршында яхшы вә дәрәс сөйләүче тел бирдек, һәр дин әһәле аларны мактап сөйләләр.
- 19|51|Янә муса г-мне Коръәннән сөйлә: ул Аллаһуга гыйбадәттә вә Аңа итагать итүдә бик ихлас булды, вә кешеләргә Ислам динен өйрәтер өчен Аллаһудан җибәрелгән пәйгамбәр булды.
- 19|52|Вә Без Мусаның уң ягында булган Тур тавынан аңа кычкырдык, вә яшерен сөйләшер өчен аны үзегезгә якын кылдык.
- 19|53|Вә Без аңа рәхмәтебездән кардәше һарунны ярдәмче пәйгамбәр итеп бирдек.
- 19|54|Янә Коръәннән Исмагыйл г-мне сөйлә, дәрәслектә ул вәгъдәсендә бик таза торучы иде, вә ул Аллаһудан җибәрелгән пәйгамбәр иде.
- 19|55|Вә ул үз кавемән намаз укырга, зәкят бирергә әмер итә иде, вә ул Раббысы хозурында һәр эше өчен ризаланмыш иде, ягъни Аллаһ аңардан разый иде.
- 19|56|Янә Коръәннән Идрис г-мне сөйлә, дәрәслектә ул гаять хакны сөйләүче пәйгамбәр

иде.

19|57|Вә Без аны күтәрдек югары урынга, күккә яки жәннәткә.

19|58|Югарыда зекер ителгән пәйгамбәрләр, аларга Аллаһ пәйгамбәрлекне ингам кылды, Адәм г-м балаларыннан Идрисне, вә көймәдә Нух г-м белән бергә күтәрдек Без кешеләрнең балаларыннан Ибраһим г-мне, вә Ибраһим балаларыннан, вә Исмагыйль г-м балаларыннан Исхак, Ягъкуб, Муса, һарун, Зәкәрья, Яхъя вә Гыйсаларны пәйгамбәр кылдык. Ошбу зекер ителмеш затлар, Безнең туры юлга күндерелмеш вә пәйгамбәрлеккә сайланмыш кешеләр. Әгәр аларга Аллаһуның аятьләре укылса, Сәждәгә китеп елыйлар.

19|59|Ул пәйгамбәрләрдән соң явыз кавем килде, алар намазларын кичектереп, казага калдырып яки бөтенләй укымыйча заигъ иттеләр, вә шәһвәткә, нәфес теләгән һәрсәләргә иярделәр, алар тиздән ахирәттә явыз газапка очраучылардыр.

19|60|Мәгәр иман китереп, тәүбә итеп тәзәлеп изге гамәлләр кылганнары жәннәткә керерләр, аларга хаксыз золым итү булмас.

19|61|Алар кереп торакак жәннәтне Аллаһ үзенең сөекле колларына вәгъдә кылды ул жәннәтне күрсәтмичә, тәхкыйк Аллаһудан вәгъдә кылынган жәннәт вәгъдә кылынган кешеләргә килүче булды, килми калмас.

19|62|Алар жәннәттә кирәкмәгән буш сүзләргә ишетмәсләр, мәгәр фәрештәләргә сәламен иштерләр, дөньядагы иртә белән көндөз арасы вакыт үткән саен, ягъни ике ашау арасы хәтле вакыт үткән саен ризыклары килеп торыр.

19|63|Колларыбызның тәкъваларын ошбу жәннәткә варис итәрбез.

19|64|Жәбраил г-м әйтте: "Мин вәхий белән үз белдегем илә теләсәм кайчан иңмәмен, мәгәр ий Мухәммәд г-м Раббыңның әмере белән генә иңәрмен. Ягъни Мухәммәд г-м бер сорауга җавапны иртәгә бирермен дигән, ләкин Аллаһ теләсә димәгән. Шунның өчен Жәбраил г-м ике атна килми торган. Алдыбызда булган һәрсәләр вә артыбызда булган һәрсәләр һәм шул ике арада булган һәрсәләр һәрбер хәлләр фәкать Аллаһуга хас. Ий Мухәммәд, Раббың сине онытыр булмады.

19|65|Ул – Аллаһ жир вә күкләр вә жир белән күкләр арасында булган һәрсәләргә Раббысы, Аңа гыйбадәт кыл һәм Аның гыйбадәтенә сабыр ит, чыда! Әйә син беләсәңме Аллаһ белән бер исемнәрдә булган берәр затның барлыгын? Әлбәттә юк!

19|66|Кабердән терелеп кубарылачакны инкяр иткән ахмак әйтер: "Үлеп күмелеп черегәннән соң яңадан терелеп кабердән чыгармынмы?"

19|67|Әйә ул кеше уйлап карамыймы? Моннан элек Без аны халык кылдык, ул вакытта ул һич һәрсә түгел иде, шуны белмиме?

19|68|Раббың илә ант итеп әйтәмен, әлбәттә, Без аларны кабердән кубарырбыз, дәхи алар белән бергә шайтаннарны да кубарырбыз, соңра тезелгәннәре хәлдә жәһәннәм әйләнәсенә китерербез.

19|69|Соңра һәрбер мәзһәптән аерырбыз Аллаһуга катырак каршы булганнарын.

19|70|Соңра каты газапка керергә тиешле булганнарын Без, әлбәттә, белүчерәкбез.

19|71|Сездән һәрберегез ул жәһәннәмгә килмичә калмас, сезнең аңда килүгез

Раббыгызның үз хөкеме илә үзенә лязем булды ки, аны эшләми калдырмас.

19|72|Соңра тәкъва мәэминнәргә ул жәһәннәмнән коткарырбыз, вә Коръән белән гамәл кылмаган залиммәргә тезләнгән хәлләрендә ул жәһәннәмдә калдырырбыз.

19|73|Дөньяда вакытта аларга Безнең һәр һәрсәгә бәян итүче аятьләребез укылса, кәферләр мәэминнәргә әйтәләр: "Мәэмин белән кәфернең тора торган урын йөзеннән кайсысының урыны хәерлерәк, вә кавем жыела торган урын йөзеннән яхшыракдыр?"

19|74|Бу кәферләрдән элек күпме кәферләргә һәлак иттек, алар мал вә жиһаз жәһеттән артык һәм күренештә чибәррәк иделәр.

19|75|Әйт: "Берәү хактан адашуда булса, сынамак өчен Аллаһ аңа озын гомер биргән булып. Хәтта әгәр вәгъдә ителгән Гәзабны күрсәләр, яки дөньяда мәселманнар аларны жинеп, үтермәк вә әсир алмак Гәзабы ирешсә, яки кыямәттә жәһәннәмгә керәчәкләрен күрсәләр, шул вакытта белерләр урын йөзеннән кайсы фирканең урыны кабахәтрәк, ягъни жәһәннәм кемгә тиешле икәнән һәм кайсы фирканең гаскәре зәгыйфьрәк икәнән."

19|76|Аллаһ, Коръән белән гамәл кылып һидәяттә булган мәэминнәргә һидәятен арттырып. Изге гамәл мәңгә калучыдыр, ул изге гамәл сәваб йөзеннән Раббың хозурында хәерлерәк вә ахырда кайтмак йөзеннән хәерлерәктер.

19|77|Әйә белдеңме аятьләребезне инкяр итүчене, ул кәфер әйтте: "Әгәр кубарылсам, әлбәттә, малларым вә балаларым миңа бирелер дө, бурычларымны аңда түләрмен", – дип.

19|78|Ул имансыз, әллә яшерен эшне белә торган булдымы, яки маллары вә балалары кайтарып биреләчәге белән Аллаһудан гәһед алдымы?

19|79|Юк, ул имансыз яшерен эшне дә белмәде һәм Аллаһудан гәһед тә алмады! Әлбәттә, Без аның әйткән сүзләрен язарбыз һәм ахирәттә жәза бирербез, һәм имансыз булганы өчен булган Гәзабына янә Гәзабны арттырырбыз.

19|80|Вә кыямәттә миңа бирелер дигән малына вә балаларына башканы варис итәрбез,

Безнең хозурыбызга ялгыз килер.

19|81|Мөшриклар Аллаһудан башка илаһлар тоттылар, үзләренә дәрәжә булсын өчен.

19|82|Юк, эш алар уйлаганча булмас! Сынымнары аларның гыйбадәтләрен инкяр итәрләр һәм мөшрикләргә дошман булырлар.

19|83|Беләсеңме, шайтаннарны кәферләргә ирекле итеп жибәрдек, Аллаһуга итагать итмәскә ныклап вәсвәсә кылырлар.

19|84|Инде син аларның һәлак булуына ашыкма! Без аларның төннәрен вә көндезләрен һәм айларын вә елларын санарбыз.

19|85|Кыямәт көнне тәкъва мәэминнәрне дөяләргә утырганнары хәлләрендә кубарып жәннәткә жыярбыз.

19|86|Вә гөнаһлы кешеләрне сусаган хәлләрендә жәһәннәмгә куарбыз.

19|87|Беркем дә шәфәгать итәргә кадир булмас, мәгәр иман вә изге гамәлләр илә Аллаһудан гәһед алган булса гына. Ягъни Аллаһ разый булган кеше генә Шәфәгатькә лаек булыр.

19|88|Имансызлар әйттеләр: "Аллаһ бала китерде", – дип.

19|89|Тәхкыйк бик олугъ ялган сүзне сөйләдегез.

19|90|Аларның бу сүзләреннән күкләр ярылырга якин булды вә жир ярылырга һәм таулар жимерелеп төшәргә якин калдылар.

19|91|Аллаһуның баласы бар, дип дөгъвә иткәннәре өчен.

19|92|Бала китермәк Аллаһуга нич лаек түгел.

19|93|Жирдә вә күкләрдә гакыллы зат булса һәммәсе кыямәт көнне кол сурәтендә Аллаһуга килер.

19|94|Тәхкыйк Аллаһ аларны белеме белән чолгап алды, вә аларның санын санады, берсе дә хисапсыз калмас.

19|95|Кыямәт көнөндә һәммәсе Аллаһуга килер ялгыз хәлендә.

19|96|Дәрәслектә иман китереп изге гамәлләр кылган кешеләр арасында Аллаһу тәгалә мәхәббәт вә дуслыкны булдырыр.

19|97|Ий Мухәммәд г-м, Без Коръәнне үз телендә индерең сиңа жиңел иттек, тәкъва мәэминнәрне ул Коръән белән шатландыру өчен, һәм Коръән белән гамәл кыйлмаучыларны жәһәннәм гәзабы белән куркытмакчыгың өчен.

19|98|Хәзерге кәфер өммәтләрдән элек күпме кәфер өммәтләрен һәлак иттек. Без һәлак иткән кешеләрдән берәрсен күресеңме? Яки яшерен тавышларын ишетерсеңме?

20|1|Та һа. Мәгънәсен Аллаһ белә.

20|2|Ий Мухәммәд г-м, Без сиңа Коръәнне индәрмәдек коры мәшәкәтләнмәкәң өчен,

20|3|мәгәр индердек ул Коръәнне Аллаһудан куркучыларны вәгъзәләвең өчен.

20|4|Ул жирне вә бөөк күкләрне яратучы Аллаһудан индерелмеш булды.

20|5|Ул – Аллаһ Гәрешкә хужа булды.

20|6|Жирдәге вә күкләрдәге вә жир белән күкләр арасында булган нәрсәләр һәм жир астында булган серләр – Аның байлыгыдыр.

20|7|Әгәр син сүзеңне вә догаңны кычкырып әйтсәң, Ул яшерен серләрен белә, сиңең кычкыруыңа ихтыяжы юк.

20|8|Ул – Аллаһ, Аңардан башка илаһаң нич юк, бардыр Аның – күркәм исемнәре.

20|9|Сиңа Мусаның хәбәре килдеме?

20|10|Хатыны белән юлда барганда караңгы кичтә еракта бер ут күрде, хатынына әйтте: "Мин ут күрдем, шул жирдә торыгыз. Шаять мин ул жирдән яктыртучы ут алып килермен, яки анда юл өйрәтүчеләрне табармын". Чөнки алар караңгыда юлларыннан адашкан иделәр.

20|11|Ут янына килгәне заманда Аллаһ тарафыннан: "Ий Муса", – дип нида кыланды.

20|12|Синең Раббың, әлбәттә, Минмен, башмакларыңны сал, чөнки син Тува исемле мөкатдәс чокырдасың.

20|13|Мин сине пәйгамбәрлеккә ихтыяр кылдым, сиңа вәхий ителмеш сүзләрен ишет!

20|14|Дәрәслектә Мин – Аллаһ, юк коллык кылырга яраклы илаһаң, мәгәр Мин генә, Миңа гына гыйбадәт кыл вә Мине зекер итәр өчен намаз укы!

20|15|Тәхкыйк кыямәт киләчәк, аның кайчан булачагын яшерүне теләм, соңра, вакыт житкәч, кыямәтне булдырырмын, һәрбер кеше тырышып эшләгән изге эшенең яки явыз эшенең жәзасын алсын өчен.

20|16|Берәүнең кыямәт көнөнә ышанмавы һәм нәфесенә ияреп, явыз эшләрен эшләве сине кыямәтнең булачагына ышанудан тыймасын, ул вакытта син һәлак булырсың.

20|17|Аллаһ, Мусадан сорады: "Ий Муса, сиңең кулыңда нәрсә бар".

20|18|Муса әйтте: "Иә Рабби, кулымдагы нәрсә таягымдыр, шул таягыма таянып йөрәм, вә ул таягым белән куйларыма агач яфракларын сугып төшерәмен һәм ул таяктан миңа башка файдалар да бар".

20|19|Аллаһ әйтте: "Ий Муса, таягыңны ташлагыл жиргә".

20|20|Муса таякны жиргә ыргытты. Ул таяк жиргә төшү белән корсагында ашыгып йөрүче

зур елан булды.

20|21|Аллаһ әйтте: "Ий Муса, бу еланны тотып ал, курыкма, Без аны әүвәлге халәтенә кайтарыбыз." Ягъни елан Муса кулында янә таяк булды.

20|22|Инде уң кулыңны сул култык астына сук: ул кулың култыгыңнан чыгар күзне чагылдыра торган булып, үзе зарарсыз булып – галәмәт синең пәйгамбәрлегеңә икенче галәмәт булганы хәлдә.

20|23|Бу эшне кылдык синең пәйгамбәрлегеңә олугъ галәмәтне кешеләргә күрсәтмәкlegeбез өчен.

20|24|Фиргаун янына барып аны хак дингә өндәгел, ул чиктән тыш азды, хәтта: "Мин илаһ", – дия башлады.

20|25|Муса әйтте: "Иә Рабби, күкерәгемне киң кыл залимнәрнең каршылыгына сабыр итәргә.

20|26|Вә эшләремне миңа жиңел кыл.

20|27|Вә телемнән төенне чиш, сөйләшүдә тотлыгуымны бетер.

20|28|Тыңлаган кешеләр сүземне аңласыннар өчен Муса сабий чагында авызына утлы күмер капкан, шул сәбәпле тотлыгып сөйләшә торган булган.

20|29|Миңа үз әһелемнән бер ярдәмче бир.

20|30|Кардәшем һарунны.

20|31|Аның белән минем куәтемне яки арт тарафымны ныгыт.

20|32|Вә миңа аны пәйгамбәрлек эшемдә миңа ярдәмче иптәш кыл.

20|33|Сиңа күп тәсбих әйтмәкlegeбез өчен.

20|34|Вә Сине күп зекер итмәкlegeбез өчен.

20|35|Тәхкыйк Син безнең хәлләрне күреп беләсең.

20|36|Аллаһ әйтте: "Ий Муса! Тәхкыйк сиңа сораган нәрсәләрең бирелде.

20|37|Ий Муса, ошбулар сиңа икенче мәртәбә ингам итүебездер.

20|38|Беренче мәртәбә ингам итүебез сиңа вәхий иткән нәрсәне анаңа вәхий итүебез булды.

20|39|Сине табутка салып Нил дәрәясына агызырга анаңа, вәхий иттек вә зарар тидермичә корыга чыгар, дип, Нилгә вәхий иттек, Минем дошманым вә Мусаның дошманы Фиргаун алсын өчен. Ий Муса үземнән сиңа мәхәббәт салдым ки һәркем хәтта Фиргаун сине сөйдә, Минем күз алдымда тәрбия ителмәкlegeң өчен.

20|40|Фиргаун Мусаны судан алгач, күкрәк сөтен имезү өчен күп хатыннары чакырып имезеп карадылар, ләкин Муса ничберсен кабул итмәде. Шул вакытта Мусаның кыз кардәше Фиргаун йортына килде, ул әйтте: "Бу сабийны тәрбияләп үстерү өчен яхшы хатыннан хәбәр биримме?" – дип. Соңра Мусаның анасын алып килделәр, Муса, әлбәттә, үз анасын кабул итте. Без сине үз анаңа кайтардык, сине күреп анаңның күзләре карарлансын вә тынычланып кайгысы бетсен өчен. Ий Муса, син бер имансыз кыйбтыйны үтердең, бу эшеңнең жәзасын алудан Без сине коткардык вә сине төрле мәшәкәтләргә төшереп сынадык. Син Мәдйән кавеме эчендә Шәғәб пәйгамбәр янында ун ел тордың, соңра пәйгамбәр булырга тәгаенләнгән вакытта Мысырга килдең, ий Муса!

20|41|Тур тавына килгән вакытта мин сине пәйгамбәрлеккә ихтыяр иттем.

20|42|Инде, ий Муса, үзең вә кардәшең һарун мин биргән могжизалар белән Фиргаунне вә аның кавемен хак дингә өндәргә барыгыз вә минем зекеремдә иренмәгез!

20|43|Вәгазылар өчен икегез Фиргаунга барыгыз, чөнки ул чиктән тыш азды.

20|44|Фиргавенга йомшак яхшы сүзләр сөйләгез шаять вәгазләнер яки Аллаһ Гәзабыннан куркыр.

20|45|Әйттеләр: "Ий Раббыбыз, без куркабыз Фиргаун ашыгып безгә Гәзаб бирер яки явыз эшне эшләвен арттырыр" – дип.

20|46|Аллаһ әйтте: "Ий Муса, курыкмагыз, әлбәттә, мин сезнең белән, Фиргаунга сөйләгән сүзләрегезне ишетәмен һәм күрәмен, сезне саклармын.

20|47|Барыгыз ул Фиргаунга вә әйтегез: "Без икебез дә сине хак дингә өндәү өчен жиберелгән Раббыңның пәйгамбәрләребез. Ягъкуб балаларын безнең, белән жибер аларны төрлечә Гәзаблама. Без сиңа Раббыбыз тарафыннан күндерелгән рәсүлләр икәнlegeбезгә могжизалар белән килдек, Аллаһуның сәламе без күрсәткән хак юлга кергән кешеләргәдер.

20|48|Дөрәсләктә Аллаһ Гәзабы пәйгамбәрләренә ялганга тотып, хаклыктан баш тарткан кешеләргә, дип безгә Аллаһудан вәхий килде.

20|49|Фиргаун әйтте: "Ий Муса! Сезнең Раббыгыз кем?"

20|50|Муса әйтте: Безнең Раббыбыз үзе халык кылган мәхлукларына һәрнәрсәне бирде, соңра үзе биргән нәрсәләрдән файдаланырга кешеләргә юл күрсәтте, Ислам диненә дә юл күрсәтте.

20|51|Фиргаун әйтте: "Әүвәлдә үлеп киткән кешеләрнең хәлләре ничек, алар икенче дөнья өчен гыйбадәт кылалар иде".

20|52|Муса әйтте: "Аларның хәлләрен белмәк Аллаһ хозурындадыр, Ләүхүл мәхфузда

язылмыш. Минем Раббым сүзендә вә эшендә һич хаталанмый, һәм һич һәрсәне онытмас.
20|53|Ул Аллаһ жирне сезгә түшәк кылды, жир өстендә сезгә юллар кылды, вә сезгә күктән яңгыр иңдерде. Аллаһ әйтте: "Яңгыр белән сезгә жирдән күп төрле үсемлекләр чыгардык.

20|54|Без чыгарган ризыклардан яхшыларын ашагыз, вә хайваннарға яраклысын аларға ашатыгыз! Аллаһуның бу эшләрендә гакил ияләренә гыйбрәтләр бар.

20|55|Без сезне жирдән яраттык һәм үтереп янә жиргә кайтарабыз, вә һәм кыямәт булганда икенче мәртәбә сезне жирдән чыгарабыз.

20|56|Тәхкыйк без фиргаунга мөҗизаларыбызның барчасын күрсәттек, фиргаун Мусаны ялганга хисаплады вә аңа иман китерүдән баш тартты.

20|57|Фиргаун әйтте: "Ий Муса, сихерәң белән безне Мысыр жиреннән чыгарырга килдәме?"

20|58|Әлбәттә, без дә синең сихерәң кеби сихер белән килербез, сихерләребезне күрсәтү өчен бер урынга килергә безнең белән синең араңда вәгъдә кыл, вәгъдә ителгән урын һәм вакыт ике якка да тигез булып, вәгъдәбезгә без дә, сез дә хыйлафлык кылмыйк".

20|59|Муса әйтте: "Җыелачак көн сезнең бәйрәм көнегез булсын, Мысыр халкы ул урынга төшкә хәтле җыелсыннар."

20|60|Фиргаун кавемәнә кайтты вә хәйләләрен кылды һәм сихерчеләрдән җыйды, соңра сихерчеләре белән вәгъдә ителгән урынга килде.

20|61|Муса әйтте: "Сезгә һәлакәтлек вә гәзаб лязем, ялганны Аллаһуга ифтира кылмагыз, Аллаһ сезне үзенең гәзабы илә һәлак итәр". Аллаһуга ялганны ифтира итүче, шиксез, һәлак булды.

20|62|Фиргаунның сихерчеләре Мусаның сүзләрен ишеткәч, үзара ихтилаф кылыштылар, кайберләре бу сихерче сүзе түгел диделәр, әгәр Муса җиңсә, аңа иман китерербез дигән сүзләрен фиргавеннән яшерделәр.

20|63|Фиргаунга ияргәннәре әйттеләр: "Ошбу ике ир сихерчеләрәдер: алар сихерләре белән сезне жирегездән чыгарырга һәм сезнең хак динегезне артка калдырып үзләренең динен өскә чыгаруны телиләр.

20|64|Фиргаун әйтте: "Муса белән һарунга каршы һәрбер хәйлә вә сихерләребезне җыегыз соңра саф булганыгыз хәлдә килегез. Бүген Мусаны җиңгән кеше изге теләгенә ирешер".

20|65|Сихерчеләр әйттеләр: "Ий Муса син әүвәл ташлыйсыңмы таягыңны яки әүвәл без ташлыйкмы?"

20|66|Муса әйтте: "Бәлки сез әүвәл ташлагыз!" Сихерчеләр җепләрен вә таякларын жиргә салгач, елан булып йөри башладылар, бу еланнар Мусага йөрүче тере еланнар булып хыял ителде,

20|67|Муса шул вакытта күңелендә курку тойды.

20|68|Әйтте: "Ий Муса, курыкма, син алардан өстенсез, алар җиңелер.

20|69|Таягыңны жиргә ташла, аларның сихер белән елан итеп күрсәткән җепләрен вә таякларын ашасын, аларның ясаган еланнары сихерченең хәйләседер, сихерче кайда барса да, котылмас." Соңра Муса таягын жиргә ташлады һәм Мусаның таягы сихерчеләрнең бөтен һәрсәләрен ашап бетерде.

20|70|Мусаның таягы сихерчеләрнең бөтен һәрсәләрен ашап бетергәч, сихерчеләр, иман китерделәр, түбә итеп сәждәгә егылдылар һәм: "Һарун белән Мусаның Раббысына иман китердек", – диделәр.

20|71|Фиргаун сихерчеләргә әйтте: "Минем рәхсәтемнән башка һарун вә Мусаның Раббысына иман китердегезме? Муса сезнең олугларыгыздыр ки, сезгә сихер белемен өйрәткән, әлбәттә, мин сезнең уң кулыгызны вә сул аякларыгызны кисәрмен вә сезне хөрмә ботакларына асармын, шул вакытта белерсез минме яки Муханың Раббысымы катырак гәзаб итүче вә кайсыбызның гәзабы даими булып".

20|72|Иман китергән сихерчеләр әйттеләр: "Ий фиргаун! Мусаның пәйгамбәрлегенә көчле дәлил булган мөҗизаны һәм дә безне яратучы Аллаһны сиңа алыштырмыйбыз, Аллаһуга да вә Аның мөҗизасына да нык ышандык. Син безгә хөкем ит, һәрсә хөкем итә торгансыңдыр, син тәкәбберләнеп бу дөньяда гына хөкем итә алырсың, әмма ахирәттә хөкем итә алмассың.

20|73|Тәхкыйк без Раббыбызга иман китердек, хаталарыбызны гафу итсен өчен дәхи Мусага каршы синең тарафтан көчләнеп кылган сихеребезне гафу итсен өчен, бит Аллаһ сәваб бирүдә хәерле вә гәзаб кылуда даимрәкдер.

20|74|Берәү кыямәт көнне Раббысы хозурына имансыз яки күп гәнаһ белән килсә, әлбәттә, аңа җәһәннәм булып, ул анда үлмәс һәм файдалы тереклек тә булмас.

20|75|Берәү Раббысына изге гамәлләр кылганы хәлдә камил иман белән барса, андый мөһминнәргә ахирәттә бөек дәрәҗәләр булып.

20|76|Аларга Гәден исемле җәннәтнең агачлары астыннан елгалар агар, алар анда мәңге калырлар. Ошбу мөкафәт үзен көфердән вә башка гәнаһлардан пакьлаган кешеләргәдер.

- 20|77|Тәхкыйк Мусага вәхий иттек, колларым Ягькуб балалары белән Мысыр жиреннән чыгып китегез, аларны үткәрү өчен диңгезгә таягың белән сугып коры юл яса аларга. Фиргаунның артыгыздан житүеннән курыкма һәм дә диңгез кушылып батарбыз дип тә куркынма!"
- 20|78|Фиргаун үзенең гаскәрен алып, Мусаны тотарга артларыннан куа чыкты, атлы гаскәре белән Муса артыннан коры юл белән диңгезгә керделәр, диңгез кушылып һәммәсе һәлак булдылар.
- 20|79|Фиргавен үз кавемен аздырды, аларны туры юлга күндермәде.
- 20|80|Ий Ягькуб балалары, тәхкыйк без сезне дошманыгыз Фиргавеннән коткардык, вә Тур тавы янында Мусаның уң ягыннан сезгә Тәүратны вәгъдә иттек, вә сезгә ашарга күктән ширбәт һәм кош итен иңдердек.
- 20|81|Без биргән ризыклардан яхшысын ашагыз, көфран нигъмәт итеп гөнаһ эшләүдә чиктән узмагыз, югыйсә, сезгә ачуым тияр, берәүгә Минем ачуым иңсә, тәхкыйк ул кеше һәлак булды.
- 20|82|Тәүбә итеп иман китергән вә Коръән юлы белән изге гамәлләр кылган, соңра туры юлга күнелеп үлгәнче хак юлда таза торган кешеләрне Мин, әлбәттә, ярлыкаучымын.
- 20|83|Аллаһ әйтте: "Ий Муса, кавемеңне калдырып ялгыз килергә сине нәрсә ашыктырды?" Чөнки Муса Тур тавына барганда үзе белән 70 кеше алган иде, тауга житкәндә аларны арттарак калдырып үзе алданрак барды.
- 20|84|Муса әйтте: "Алар минем эземнән килделәр, әмма мин үзем, йә Рабби, Синең ризалыгыңны эстәп ашыктым".
- 20|85|Аллаһ әйтте: "Ий Муса, син киткәннән соң кавемеңне бәләләндердек, Самири залим бозауга табындырып аларны адаштырды".
- 20|86|Муса кавеме эшләгән эш өчен кайгырып вә ачуланып, кавеме янына кайтты. Әйтте: "Ий кавемем Раббыгыз сезгә Тәүрат бирәм дип яхшы вәгъдә кылды түгелме? Мин сезгә кырык көннән кайтам дип вәгъдә биреп киттем, әйә сезгә шул кырык көн бик озын вакыт булдымы? Яки Аллаһуның ачуы вә гәзабы иңен теләдегезме? Тәхкыйк Аллаһуга гына гыйбадәт кылырбыз дип миңа биргән вәгъдәгезгә хыйлафлык кылдыгыз.
- 20|87|Кавеме әйтте: "Без синең вәгъдәңә үз ихтиярыбыз илә хыйлафлык кылмадык, ләкин Мысырдан чыккан вакытыбызда Мысыр хатыннарының бизәк әйберләрен алган идек, ул бизәкләрне һәммәсен утка салып эреттек, Самири дә Жәбраил атының эзеннән алган туфракны утка салды.
- 20|88|Һәм Самири шул эрегән бизәкләрдән бозау чыгарды, ул бозау сурәтендә бозау тавышы бар иде, һәм Самири вә аның иярченнәре әйттеләр: "Менә бу сезнең вә Мусаның Илаһәседер", – дип бозауга гыйбадәт кыла башладылар, һәм: "Муса бозауның үзенең Илаһәсе икәнлеген онытты, тауга Илаһә эзләп китте", – диделәр.
- 20|89|Аллаһ әйтә: "Әйә алар белмиләрме бу бозау, аларга ничнәрсә сөйләмәс, әгәр бозауның үзенә сөйләсәләр, жавап бирмәс, вә аларга файда китерергә дә, зарар китерергә дә кадир булмас."
- 20|90|Муса таудан кайтмас борын һарун әйткән иде: "Ий кавемем, сез ошбу бозау белән бәләләндегез, зинһар аңа гыйбадәт итмәгез, хакыйкаттә сезнең Раббыгыз – рәхмәт иясә Аллаһу тәгаләдер, миңа иярегез вә минем әмеремә итагать итегез!"
- 20|91|Кавеме һарунга әйттеләр: "Муса кайткангача бозауга гыйбадәт кылудан туктамабыз".
- 20|92|Муса, кайткач, һарунга әйтте: "Ий һарун, кавемең бозауга табынып азган вакытта.
- 20|93|Миңа иярүдән сине нәрсә тыйды? Югыйсә минем әмеремә карыштыңмы?"
- 20|94|Муса ачуланды вә һарунның сакалыннан тартты. һарун әйтте: "Ий анамның угълы, сакалымнан тотмагыл һәм башымнан да тотмагыл, алар минем сүземне тыңламадылар, әгәр мин алар белән сугышсам яки аларны ташлап китсәм, алар төрле фиркага бүленерләр дә, Ягькуб балаларын ник аердың дип әйтүеңнән һәм минем сүземне тотмадың, дип ачулануыңнан курыктым".
- 20|95|Муса Самиридән: "ник бозау ясадың", – дип сорады.
- 20|96|Самири әйтте: "Ягькуб балалары күрмәгән нәрсәне мин күрдем, Ул Жәбраил фәрештәдер, аның атының аягы эзеннән бер уч туфрак алдым, ул туфракны утка эрегән бизәкләр өстенә ыргыттым да бозау булды, шулай эшләргә нәфесем яхшы күрдә."
- 20|97|Муса Самиригә әйтте: "Бар, арабыздан кит, ләкин ничкемгә катнаша алмассың һәм сиңа ничкем килә алмас, дөньядагы гәзабың өстенә ахирәттә дә сиңа газап вәгъдә ителгән ки, аннан котыла алмассың. Ий Самири, кара минем Илаһәм дигән бозавыңны утта яндырабыз, соңра көлен күккә очырабыз! (Муса Самирине ком сахрасенә куып жибәрә, шунда зәхмәтләнеп йөреп һәлак була.)
- 20|98|Бәлки борчагызының да гыйбадәт кылырга тиешле булган Илаһәгез Аллаһу тәгаләдер, Аңардан башка ничбер Илаһә юк, мәгәр Ул үзе генә. Аның белеме һәрнәрсәдән киң булып,

Вөжүдтә бар нәрсәне белеме эченә сыйдырды.

20|99|Ий Мухәммәд г-м, әнә шулай үткәндәге кавемнәрнең хәбәрләрен сиңа укыйбыз. Тәхкыйк Без сиңа үз хозурыбыздан коръәнне бирдек, ул Коръәндә һәрберсенә хәбәр бар. 20|100|Берәү Коръәннән баш тартса, әлбәттә, ул кеше кыямәт көнендә каты гәзабны күтәрер.

20|101|Алар анда мәңге калырлар, ул газап аларга кыямәт көнне ни яман йөк булыр.

20|102|Кыямәт көнне сурга өрелер, ул көндә Коръән белән гамәл кылучыларны чагыр күзле итеп кубарырбыз.

20|103|Алар үзара сөйләшерләр, сез дөньяда ун көн генә тордыгыз, дип.

20|104|Без аларның әйткән сүзләрен беләбез, бәлки аларның гакилда камилләрекләре әйтер: "Сез дөньяда бер генә көн тордыгыз", – дип.

20|105|Кыямәт көнендә таулар ничек булыр, дип синнән сорыйлар. Әйт: "Ул көндә тауларны Раббым урыннарыннан кубарып кәл кеби очырыр.

20|106|Соңра ул жирне тигез кылыр, үлән үсми торган итеп.

20|107|Ул жирдә чокыр һәм калкулыкны күрмәссең.

20|108|Ул көндә кешеләр, мәшһәр жиренә чакыручы Исрафил фәрештәгә иярерләр, ул чакыручыдан уңа-сулга борылу булмас, Аллаһудан куркып тавышлар йомшарыр, һәм анда сөйләшкән тавышны ишетмәссең, мәгәр бик йомшак сөйләшерләр, колакны сөйләүчеләрнең авызына терәгән хәлдә генә ишетелер.

20|109|Ул көндә һичкемнең шәфәгәте файда бирмәс, мәгәр Аллаһ рәхсәт, биргән кешенекә генә һәм дөньяда вакытта хак сүзләренә сөйләгәнә өчен Аллаһ аның сүзеннән разый булган кешенекә генә файда итәр.

20|110|Аллаһ, кешеләрнең алларындагы эшләрен дә вә артларындагы эшләрен дә беләдер, әмма кешеләр, Аллаһуның үзен дә һәм эшен дә белмәсләр.

20|111|Ул көндә кешеләрнең йөзләре, һәрвакыт тере вә һәрвакыт барча вөжүд өстеннән каим булучы Аллаһуга хошугъ итәрләр. Тәхкыйк һәлак булды, Коръән белән гамәл итмичә золымны йөкләгән кеше.

20|112|Берәү мәэмин хәлендә изге гамәлләрдән кылса, ул кешегә гәнаһын арттырып һәм сәвабын киметеп золым итү куркынычы булмас.

20|113|Әнә шулай һәрнәрсәне бәян итүче Коръәнне гарәб телендә индердек вә ул Коръәндә гәзаб белән куркытуны күп кабатладык кешеләр гәзабтан куркып гәнаһтан саклансыннар өчен яки әүвәлге кавемнәрнең хәлләрен бәян итүче көчле вәгазь булсын өчен.

20|114|Аллаһу тәгалә затында вә сыйфатында мәхлуктан бөек булды, Ул һәрнәрсәгә хаклык белән хужа булды, Жәбраил вәхийне укып тәмам итмәстән элек, онытырмын дип укырга ашыкма. Ягъни фәрештә укыганда аның белән бергә укыма, бәлки тыңлап тор. Дәхи Раббым белемемне арттыр диген!

20|115|Минем гаһедемне беренче буларак Адәм г-м бозды, бу агачтан ашама, дип, аңа әмер итмеш идея, ләкин ул Безнең әмерне онытты, Без тыйган эштән тыелырга аңарга сабырлык куәтен тапмадык.

20|116|Фәрештәләргә, хөрмәт йөзеннән Адәмгә сәждә кылыгыз дип әйткән вакытыбызда фәрештәләр һәммәсә сәждәгә киттеләр, мәгәр Иблис сәждә кылмады, Аллаһ әмереннән баш тартты.

20|117|Әйттек: "Ий Адәм, ошбу Иблис, әлбәттә, сиңа вә хатыңа дошман, саклан, сезне жәннәттән чыгармасын, әгәр жәннәттән чыксаң, күп авырлык чигәрсең.

20|118|Дәрәсләктә сиңа жәннәттә ачылык вә ялангачлык юкдыр.

20|119|Дәхи син анда сусыз булмассың һәм кояш кызуына пешмәссең.

20|120|Шайтан Адәмгә вәсвәсә кылды вә әйтте: "Ий Адәм, жәннәттә мәңге калуга вә бетми торган байлыкка ия булуга сәбәпле жимешне сезгә күрсәтимме" – дип хәрам жимешне ашарга кызыктырды.

20|121|Һәм Адәм һәм Хәва хәрам жимешне ашадылар, дәрхәл өсләреннән киёмнәре төшеп гаурәтләре ачылды, бик ашыгып жәннәттәге бер агач яфрагы белән гаурәтләрен капларга тотындылар, шулай итеп Адәм Раббысына гәнаһлы булды, дошманының ялган сүзенә иярәп максатына ирешүдән коры калды.

20|122|Соңра Раббысы тәүбә иттереп үзенә якын итте вә тәүбәсен кабул итеп гәнаһын гафу итте һәм хаклыкка күндерде.

20|123|Аллаһ Адәм илә Иблискә әйтте: "Бер-берегезгә дошман булганыгыз хәлдә жәннәттән чыгыгыз, әмма Миннән сезгә, әлбәттә, туры юлга күндерүче китап килер, Минем һидәятәмә ияргән кеше адашмас һәм бозылып явызлардан булмас.

20|124|Вә берәү Минем китабым белән гамәл кылудан вә мин күрсәткән туры юлдан барудан баш тартса, аңа һидәятсез вә бәхетсез тар тормыш булыр, кыямәт көнендә Без ул кешене күзе һәм күңеле сукур хәлдә кубарырбыз.

20|125|Сукур хәлендә кубарылгач әйтте: "Иә Рабби мине ни өчен сукур хәлемдә кубардың, бит мин дөньяда вакытымда күзле идем?"

- 20|126|Аллаһ әйтер: "Әйе, эш син әйткәнчәдер, дөньяда вакытыгызда Без сезгә күз, колак, тел һәм гакул биргән идек һәм һәрнәрсәне бәян итүче китап индергән идек, ләкин сез Безнең аятләребезне оныттыгыз һич кирәксенмәдегез, Безнең аятләребезне онытканың кеби, бүген жәһәннәмдә калып онытылырсың.
- 20|127|Нәфесенә ияреп чиктән үтеп киткән һәм Раббысының аятләренә ышанмаган кешеләргә дә шундый жәза бирәчәкбез, ахирәт Гәзабы, әлбәттә, дөньяныкыннан катырак һәм мәңге калучырак.
- 20|128|Әйә кешеләргә Коръән бәян итмәдеме – әүвәлгеләрдән күпме өммәтне һалак иттек, бит бүгенге кәферләр Без һалак иткән кәферләренң жирләреннән үтеп йөриләр, аларның шулай, Аллаһ Гәзабы белән һалак булуларында, әлбәттә, гакул ияләренә зур гыйбрәт бар.
- 20|129|Хәзерге кәферләргә Гәзабны кичектерү белән Аллаһуның вәгъдәсе булмаса иде һәм кыямәт көне вә һәркем үләчәк көне билгеләнмәгән булса иде, әлбәттә аларга Гәзаб дөньяда лязем булып иде.
- 20|130|Кәферләренң яман сүзләренә вә золымнарына сабыр ит һәм Раббыңны мактап тәсбихләп әйтеп намаз укыгыл кояш чыгудан элек, вә кояш баядан элек вә кичке сәгәтләрдә, ягъни ашам, йәстү намазларын укыгыл, вә көн тарафында, таң һәм өйлә намазларын укыгыл, шаять Аллаһудан разый булырсың.
- 20|131|Без кәферләренә файдаландырган дөнья байлыгына күзләренңе сузма, ул байлык дөнья тереклегенң зиннәте, аларга ул байлыкны сынар өчен бирәбез, шөкер итмәсәләр Гәзаб кылып өчен. Раббыңның сиңа хәзерләгән ризыклары хәерлерәк һәм мәңгелегрәк.
- 20|132|Ий Мухәммәд г-м! Әй әһлеңне вә өммәтеңне намаз укырга боер, ярлы булсаң да намаз уку, намазга өйрәтү һәм намазга боеру мәшкәтләренә сабыр ит, Без синнән ризык сорамайбыз, бәлки Без сине үзәбез ризыкландырабыз, бит эшнең ахырдагы уңышы вә шатлыгы тәкъва кешеләр өчендер.
- 20|133|Мөшрикләр әйттеләр: "Мухәммәд г-м үзенң пәйгамбәрлегенә дәләләт итә торган берәр могжиза күрсәтсә, ни булып иде". Әйә аларга әүвәлге китапларда ачык аятләр вә могжизаләр килмәдеме?
- 20|134|Әгәр кәферләренә Коръән инмәс борын Гәзаб белән һалак иткән булсак, ул вакытта әйтер иделәр: "Ий Раббыбыз әгәр безгә пәйгамбәр жибергән булсаң, үлеп хурлыкка вә түбәнлеккә ирешмәс борын, әлбәттә, Синең аятләренңе ияргән булып идек".
- 20|135|Әйт: "Барча кешеләр эшләренң ахыр хәлен көтмәктәләр, сез дә көтегез, әлбәттә, тиздән белерсез туры вә хак юл кешеләре кемнәр икәннән һәм азгынлыктан чыгып хак юлга, ягъни Коръән юлына күнелгән кешеләр кемнәр икәннән.
- 21|1|Кешеләргә Аллаһу хозурында булачак хисаб көннәре якынлашты, ләкин алар ул хисабтан гафләттәләр, хисабны уйлаудан яки Коръән белән гамәл кыйлып Аллаһуга жавап бирергә хәзерләнүдән, баш тартмакталар.
- 21|2|Алар Раббыларынан аслап-аслап инә торган Коръән аятләрен ишәтерләр, мәгәр ишәтсәләр дә уен-көлке юлы белән генә ишәтерләр.
- 21|3|Аятләренң мәгънәләрен уйлаудан күңелләре гафил булган хәлдә, залимнәр яшәрен киңәшләштеләр һәм әйттеләр: "Мухәммәд г-м сезнең кеби бер ир генә, әйә сез аның сихренә иярәсезме вә сез аның сихырын күреп торасыз".
- 21|4|Мухәммәд г-м әйтте: "Минем Раббым жирдә вә күкләрдә булган сүзләренә белер, ул сезнең сүзегезне ишәтүче вә хәлегезне белүче".
- 21|5|Кәферләр әйттеләр: "Ул Коръән Мухәммәднәң төшендә саташып күргән нәрсәсәдер, бәлки ул Коръәнне үзеннән чыгарды да Аллаһудан дип ифтира кыйла, яки Мухәммәд шагыйрь булып Коръән дә аның шигыредер! Ул безгә пәйгамбәрлегенә могжиза китерсен, әүвәлге пәйгамбәрләр китергән кеби".
- 21|6|Бу кәферләрдән элек һичбер шәһәр кешеләре иман китермәделәр, Без аларны һалак иттек, әйә хәзерге кәферләр иман китерерләрме?
- 21|7|Ий Мухәммәд г-м, синнән элек тә пәйгамбәр итеп ирләренә генә жибердек, аларга аятләребезне вәхий итәдер идек, белгән кешеләрдән сорагыз, әгәр белмәсәгез!
- 21|8|Әүвәлге пәйгамбәрләренә дә ашамый торган тәнле кылмадык һәм дөньяда мәңге кала торган да булмадылар.
- 21|9|Соңра аларга биргән вәгъдәбезне дәрәс үтәдек, вә ул пәйгамбәрләренә һәм үзәбез теләгән мәэминнәренә коткардык, чиктән үтүче мөшрикләренә һалак иттек.
- 21|10|Тәхкыйк без сезгә, ий кешеләр, Коръән индердек, зекерегез, иманыгыз һәм динегез шул Коръәндәдер – әллә аңламыйсызмы? Аңлаган булсагыз кабул итәр идегез.
- 21|11|Күпме шәһәрне һалак иттек, кешеләре имансыз залим иделәр, алар урынына икенче кешеләренә урынлаштырдык.
- 21|12|Ул залимнәр Безнең Гәзабны күргәч, шәһәрләреннән ашыгып качарлар.
- 21|13|Фәрештәләр әйтте: "Качмагыз, кайтыгыз бирелгән нигъмәтләрегезгә вә тора торган өйләрегезгә, әлбәттә, барча эшләрегездән соралмыш булсагыз."
- 21|14|Гәзаб тоткач әйтерләр: "Вәй безгә үкенеч вә һалакле, чөнки без залимнәр

булдык.

21|15|Алар һәлак булдык дип әйтүдән һич туктамаслар хәтта Без аларны үрелеп оешкан иген кеби кылганыбызгача янып сүнгән күмер кеби үлгәннәре хәлдә.

21|16|Без жир вә күкне һәм араларында булган нәрсәләргә, уйнап бушка гына төземәдек.

21|17|Әгәр бушка уйнап төзүне дәрәс дип тапсак, әлбәттә, үзебездән уен итеп төзегән булыр идек, ләкин уйнап эшләмибез.

21|18|Бәлки дәрәслекне ялганнан өстен кылырбыз, дәрәслек ялганны бетерер шул вакытта күрерсез, дәрәслек янында ялган булмас, Аллаһуга ялганны ифтира кылганыгыз өчен сезгә – каты гәзаб булыр.

21|19|Жирдә вә күкләрдә булган затлар Аллаһ мөхлукларыдыр, дөһи Аның хозурында булган фәрештәләр, Аллаһуга гыйбадәт кылудан тәкәбберләнмәсләр һәм ялыкмаслар.

21|20|Кичә вә көндәз Аллаһуны мактап тәсбих әйтерләр, алар һич тә арымаслар.

21|21|Әйә ул мөшрикләр, жирдән чыккан алтын, көмешләрдән үзләренә Илаһә ясадылармы, ул Илаһәләр үлекләргә тергезерләр. Аллаһ бу сүзгә көфәрләргә хурлап әйтте. Жансыз нәрсә үлеккә тергезә аламы?

21|22|Әгәр Аллаһудан башка тагын бер Аллаһ булса иде, әлбәттә, жир вә күк бозылыр иде. Гәрешнең Раббысы булган – Аллаһ, мөшрикләр ифтира кылган сыйфатлардан бик пакь.

21|23|Аллаһ, үзенең эшләгән эшләреннән соралмас, әмма кешеләр эшләгән эшләреннән соралырлар.

21|24|Әйә алар Аллаһудан башка бер нәрсәгә Илаһә тоттылармы? Бу эшегез дәрәс булса, дәлилегезне китерегез диген! Бу Коръән минем белән бергә булган өммәтемнең, китабының хәерлеседер вә элекке өммәтнең китабының хәерлеседер диген! Бәлки кешеләргә күбрәгә Коръәннең дәрәсләгән белмиләр, шуның өчен Коръән белән гамәл кылудан баш тарталар.

21|25|Ий Мухәммәд г-м, синнән элек жибәрелмәдек рәсүлләрдән, мәгәр жибәрсәк, аларга вәһий иңдердек: "Дәрәслектә Миннән башка гыйбадәт кыйлырга яраклы һичбер Илаһә юк, мәгәр Мин үзем генә, Миңа гына гыйбадәт кыйлыгыз!

21|26|Мөшрикләр, Аллаһ бала тудырды диделәр. Аллаһ, бала тудыру кимчелегеннән ниһаять пакь! Бәлки фәрештәләр, Аллаһуның хөрмәтле колларыдыр.

21|27|Ул фәрештәләр, һич Аллаһ белән сүз яраштырмаслар вә алар Аллаһ әмере буенча эш кылырлар.

21|28|Аллаһ, кешеләргә үткәндәгә эшләгән эшләрен вә киләчәктә эшләчәк эшләрен белер, һәм фәрештәләрнең алларындагы вә артларындагы эшләрен белер, ул фәрештәләр шәфәгать итмәсләр, мәгәр Аллаһ риза булган кешегә генә шәфәгать итәрләр, шулай булса да Аллаһудан куркып түбәнчелек кылучылардыр.

21|29|Фәрештәләрдән берсә әйтсә: "Аллаһудан башка мин Илаһә", – дип. Аны хәһәннәм белән хәзаларбыз, залимнәргә дә әнә шулай гәзаб кылырбыз.

21|30|Әйә көфәрләргә белдерелмәдеме, жир һәм күкләр бергә кушылган иделәр, Без аларны аердык вә һәр терек мөхлукны судан халык кылдык. Инде шуларны белеп тә иман китермиләрме?

21|31|Дөһи Без жир өстендә басып торган тауларны кыйлдык, аның белән жир селкенмәсен өчен вә ул тауларда киң юллар кыйлдык, кешеләр барасы жирләренә барсыннар өчен.

21|32|Без күкне түшәдек мөхкәм сакланмыш түбә итеп, көфәрләр исә күкнең төзелү мөҗизасыннан баш тарталар.

21|33|Ул – Аллаһ, кичне вә көндәзгә һәм кояшны вә айны яратты, кояш, ай вә йолдызлар һава бушлыгында йөзеп йөрерләр.

21|34|Дөһиядә синнән элек һичкемне мәңгә калучы кылмадык, әйә син үлеп тә имансызлар әллә мәңгә калырлармы?

21|35|Барча кеше үлем ачысын татучыдыр, Без сезне сырхау, ачлык кеби яманлык илә вә сәламәтлек, байлык кеби яхшылык белән сыныйбыз, яки саваб белән гөнаһ арасында сезне сыныйбыз, боларны сезгә фетнә кылып сынау йөзеннән, соңра хөкөм ителергә Безгә кайтырсыз.

21|36|Ий Мухәммәд г-м, сине көфәрләр күрсәләр, мәсхәрә итеп: "Шушы ирме сезнең сынымнарыгызны гаепләп зекер итүче", – диләр. Ә үзләре Аллаһ зекерен вә вәгазен инкяр итәрләр.

21|37|Кеше ашыгучан булып халык ителде! Ий мөшрикләр гәзабыбызны сезгә бик тиз күрсәтербез, "гәзаб булса тизрәк булсын" – дип мине гәзабка ашықтырмагыз!

21|38|Көфәрләр әйтерләр: "Вәгдә ителгән кыямәт кайчан була, хәбәр бирегез, әгәр вәгдәгез дәрәс булса".

21|39|Көфәрләргә йөзләреннән вә аркаларыннан хәһәннәм утының китмәчәген һәм уттан котылырга ярдәмчә да табылмаячагын дөһиядә вакытта белсәләр, әлбәттә, Аллаһуга каршы сүз әйтмәсләр иде һәм Аллаһуның әмереннән чыкмас иделәр.

21|40|Бәлки кыямәт искәрмәстән килер, аларны хәйран калдырыр һәм кыямәтне кире

жибәрергә кадир булмаслар, һәм аларга аз гына да вакыт бирелмәс.

21|41|Ий Мухәммәд г-м, синнән алдагы пәйгамбәрләр дә, кәферләр тарафыннан мәсхәрә ителделәр, ул кәферләрдән пәйгамбәрләрне мәсхәрә итүчеләренә Аллаһуның рисвай итүче Гәзабы иреште.

21|42|Аларга әйт: "Кичен вә көндез Аллаһ Гәзабыннан сезне кем саклый, әгәр Гәзабын жибәрсә сезне кем коткарыр? Бәлки алар Раббыларының вәгазеннән баш тартучылардыр.

21|43|Әйә аларның Безнең Гәзабыбыздан саклай торган Бездән башка илаһәләре бармы? Бәлки аларның Илаһә дигәннәре үзен сакларга да көче житмидер һәм алар Бездән котыла алмаслар.

21|44|Бәлки ул кәферләренә вә аталарын бу дөньяда файдаландырдык, хәтта гомерләре озын булды. Әйә алар күрмиләрме кәферләренң жирен мәселманнар кулы белән алып, жирләрен киметәбез, мәселманнарныкын арттырабыз. Әйә алармы Аллаһны жиңүче?"

21|45|Әйт: "Мина Аллаһудан индерелгән Коръән аятләре белән сезне куркытырмын, ләкин Аллаһ Гәзабы белән куркытылган чакта, минем иманга чакыруымны саңгырау кеше ишетмәс.

21|46|Әгәр аларны Раббыңның Гәзабыннан аз гынасы тотса, әлбәттә әйтерләр иде: "Вәй безгә һәлакәтлек килде, чөнки без шиксез залим булдык", – дип.

21|47|Кыямәт көне өчен Без гадел үлчәүне куярбыз, савабы киметеләп яки гәнаһы арттырылып, һичкемгә золым итү булмас, гәрчә яхшылыгы горчич орлыгы хәтле генә булса да аны үлчәүгә куярбыз. Хисаб итеп хәзә бирмәк өчен Мин житәрмен!

21|48|Тәхкыйк Без Муса илә һарунга хак белән батыл арасын аеручы китап бирдек, вә наданлык караңгылыгында белем бирдек, вә Аллаһудан куркучы тәкъваларга ул китапны вәгазь итеп бирдек.

21|49|Алар күрмичә күргән кеби Аллаһудан куркалар, вә алар кыямәттән дә тетрәп куркучылардыр.

21|50|Вә ошбу Коръән кешеләр мохтаж булган нәрсәләренә ачык бәян итүчедер, кешеләр өчен күп хәерледер, аны Мухәммәд г-мгә индердек. Әйә сез имансызлар Коръәнне инкяр итәсезме?

21|51|Тәхкыйк Ибраһим г-мгә бәлагатькә ирешмәс борын ук файда белән зарарны аерырлык белем бирдек, аңа биргән нәрсәбезгә аның әһел икәннән белер идек.

21|52|Атасына вә кавеменә әйтте: "Сез бик нык биреләп даим гыйбадәт кылган бу сурәтләр, алар нәрсә".

21|53|Әйттеләр: "Аталарыбызны шул сурәтләргә гыйбадәт кылучылар таптык, без дә шул сурәтләргә гыйбадәт кылабыз".

21|54|Ибраһим әйтте: "Тәхкыйк сез үзегез вә аталарыгыз ачык адашуда булдыгыз".

21|55|Әйттеләр: "Аталарыбыз адашкан булса, әйә син хак юл белән килдеңме яки бу сүзләреңне безгә уйнап сөйләсәңме?"

21|56|Ибраһим әйтте: "Бәлки сезнең Раббыгыз – жир вә күкләр Раббысыдыр, Ул жир, күкләрне халык кылды, бу эшләренң хаклыгына мин – шәһитларданмын".

21|57|Аллаһ исеме илә ант итеп, әйтәм сынымнарыгызны жимерермен, сез алар яныннан киткән вакытыгызда.

21|58|Мөшриклар китеп беткәч, Ибраһим балта белән төреләренә ваклады, мәгәр бер зур төрене калдырды, мөшриклар килгәч, кем ватканын шул төредән сорасыннар өчен.

21|59|Мөшриклар килеп күргәч әйттеләр: "Безнең илаһәләребезгә бу әдәпсезлекне кем кылды? Тәхкыйк ул кеше, залимнәрдән".

21|60|Әйттеләр: "Бер егетне ишеттек ул, безнең Аллаларыбызны гәепләп сөйли иде, ул егеткә Ибраһим дип әйтелә".

21|61|Намруд вә башкалары әйттеләр: "Ул Ибраһимме тотып китерегез кешеләр күз алдына – шаять күргән кешеләр шәһадәт бирерләр".

21|62|Әйттеләр: "Ий Ибраһим, безнең илаһәләребезгә бу эшне син эшләдеңме?"

21|63|Ибраһим әйтте: "Бәлки бу эшне ошбу зур төрегез эшләде, үзен калдырып кечкенә төреләргә гыйбадәт кылганыгыз өчен хурланмышдыр, инде ватылган төреләрдән сорагыз, әгәр алар сөйләшә торган булсалар".

21|64|Намруд вә кавеме гахыл, фикерләренә кайтып уйлап тордылар, һәм бер-берсенә әйттеләр: "Ошбу сөйләшми торган нәрсәләргә гыйбадәт кылып сез залим булдыгыз".

21|65|Соңра дәлилләре булмагач, оялып Ибраһим алдында башларын иделәр, һәм әйттеләр: "Тәхкыйк беләсең, безнең төреләребез сөйләшмиләр, алардан ничек сорыйк?"

21|66|Ибраһим әйтте: "Әйә сез Аллаһудан башка файда итәргә дә, зарар итәргә дә кече житмәгән нәрсәләргә гыйбадәт кыйласызмы?"

21|67|Сезгә һәм Аллаһудан башка гыйбадәт кылган нәрсәләрегезгә – кабахәтлекдер! Шунда аңламыйсызмы?

21|68|Ачулары кабарып Намруд вә кавеме әйттеләр: "Ул Ибраһимне утка салып яндырыгыз, әгәр үзегезнең төреләрегездән ярдәм сорый торган булсагыз, Ибраһимне яндырырга алардан ярдәм сорагыз!"

- 21|69|Ибраһимне тау хәтле утка ыргыттылар, Ибраһим дөнья утыннан курыкмады, күңеле тыныч булды. Әйттек: "Ий ут, Ибраһимгә салкын бул, һәм салкынлык белән дә зарар тидермә", – дип.
- 21|70|Алар Ибраһимгә мәкер вә зарар теләделәр. һәм Без аларны хәсрәтләндерүчеләрдән кылдык. "Күпме генә көч куйсалар да максатларына ирешә алмадылар, бөтен көчләре жилгә очты".
- 21|71|Ибраһим белән Лутны үзебез бөтен галәм өчен бәрәкәтле кыйлган Шам жиренә күчәрәп залим кавамнәреннән коткардык.
- 21|72|Ибраһимгә Исхак илә Ягъкубны бүләк итеп бирдек, вә барчаларын изгеләр кылдык.
- 21|73|Аларны әмеребез белән кешеләрне хак дингә күндерүче Имамнар кылдык һәм аларга хәерле эшләргә вәхий кылдык, вә намаз укуны, зәкят бирүне вәхий иттек, вә алар Безгә генә ихлас гыйбадәт кылучы булдылар.
- 21|74|Дәхи Лут г-мгә хикмәт вә белем бирдек вә аны кабахәт вә нәжес эшләргә эшләүче Садум каваменнән коткардык, тәхкыйк алар яман холыклы фәсыик кавам иделәр.
- 21|75|Вә Лутны рәхмәтебезгә керттек, әлбәттә ул изге кешеләрдәндер.
- 21|76|Вә Нухны рәхмәтебезгә керттек, ул Луттан элек каваменен, һәлак булуы өчен дога кылды, догасын кабул иттек вә үзен һәм аңа ияргән мәселманнарны олугъ туфаннан коткардык.
- 21|77|Вә аятьләребезне ялган диюче кәферләр зарарыннан сакланьрга ярдәм бирдек, ул кәферләр бик явыз кавам иделәр, шуның өчен һәммәсен туфанга батырып һәлак иттек.
- 21|78|Вә Дауд илә Сөләйманны дә хәтерләгез, бер кешенең игенен башка кешенең куйлары кич белән кереп, ашап вә таптап юкка чыгарган иделәр, шул хакта алар икесе хөкем иттеләр, вә Без аларның хөкемнәренә шәһит булдык.
- 21|79|Иген хакында дәрәс хөкем итүне Сөләйманга аңлаттык. Дауд, тапталган иген бәрәбәрәне иген хужасына куйларны бирергә хөкем итте. Бу вакытта Сөләйман 13 яшендә иде, атасы Даудның хөкеменә риза булмыйча, бу хөкемнән яхшырак хөкем бар диде. Ул әйтте: "Куйлар вакытлыча иген хужасына бирелсен, иген хужасы куйларның сөтеннән вә йоннарыннан файдаланып торсын. Ә куйлар хужасы, жирне эшкәртеп иген чәчеп үстәрәп бирсен, аннары куйларын кайтарып алыр", – дип. Аларга һәр икесенә файдалы белем вә шәригать хөкемнәрен бирдек, вә Даудка тауларны һәм кошларны иярттек, Дауд белән бергә тәсбих әйтерләр иде. Вә Без бу әйтелгәннәргә барын да эшләдек.
- 21|80|Вә Даудка сезнең өчен сугыш киёмнәрен тегергә өйрәттек, ул киёмнәр белән сезне кылыч зарарыннан сакламак өчен. Әйә сез шуның өчен шөкер итәсезме?
- 21|81|Вә Сөләйманга каты искүче жилне ихтыяр иттек, ул жил Сөләйманны күтәрәп, аның әмере белән Без бәрәкәтле кылган жиргә барып булды. Без һәр нәрсәне белүче булдык.
- 21|82|Дәхи Сөләйманга шайтаннарны итагать иттердек, диңгезгә чумып жәүһәр ташларын чыгара торганнарын вә диңгезгә чумудан башка да эшләргә беләләр иде. Вә Без аларны карап тордык Сөләйманга итагать итсәннәр өчен.
- 21|83|Вә Әййүбне дә хәтерләгез, Ул Раббысына дога кылды: "Ий Раббым мине сырхау вә катылык тотты, вә Син рәхмәт итүчеләрнең иң рәхимлесе, миңа да рәхмәт ит".
- 21|84|Без аның догасын кабул иттек вә аңарда булган сырхау һәм бәлане жибәрдек вә анар өй әһелләрен кайтарып бирдек, вә балаларын, малларын ике өлеш арттырып бирдек үз хозурымыздан рәхмәт йөзеннән, вә Аллаһ колларына гыйбрәт булсын өчен.
- 21|85|Вә Исмагыйльне, вә Идрисне, вә Зул-кифелне хәтерләгез, боларның барчасы бәла-казаларга сабыр итүчеләрдән иде.
- 21|86|Без аларны рәхмәтебезгә керттек, чөнки алар чын изгеләрдән иделәр.
- 21|87|Йунусны да хәтерләгез, ачуланып каваменнән аерылып китте, ул уйлады кавамен ташлап киткән өчен Безнең аңа хөкем булмас дип. Ул караңгыда яки балык эчендә дога кылып әйтте: "Йә Аллаһ синнән башка һич Илаһә юк, мәгәр син генә, Сине һәр кимчелектән пакъ дип беләмен, Синең рәхсәтеңнән башка каваменне ташлап китүем белән үземә золым итүчеләрдән булдым".
- 21|88|Аның догасын кабул иттек, вә аны кайгысыннан коткардык, әнә шулай мәэминнәргә коткарабыз.
- 21|89|Вә Зәкәрьяне дә хәтерләгез, Раббысына дога кылып әйтте: "Йә Рабби мине баласыз ялгыз калдырма, бит Син варисларның иң хәерлесесең!"
- 21|90|Аның догасын кабул иттек, вә аңа Яхъяны бирдек, вә аның хатыны бала тудырмай торган иде, тудыра торган кылдык, алар яхшы эшләргә ашыгучы булдылар, вә Безнең хозурымызда булган сәвабка кызыгып һәм куркып дога кылалар иде, һәм Бездән даим куркучы булдылар.
- 21|91|Дәхи фәрежене саклаучы хәзрәт Мәрьямне хәтерләгез, Жәбраилне жибәрәп жиңеннән өрдердек, һәм Гыйсага йөкле булды, вә Мәрьямне һәм угълы Гыйсаны бөтен галәмгә мөҗиза кылдык.
- 21|92|Ий мәселманнар ошбу ислам милләте бер шәригать булганы хәлдә сезнең

динегездер, төрле юлга бүленмәгез, вә Мин сезнең Раббыгызмын, Миңа гына гыйбадәт кылыгыз!

21|93|Аллаһудан курыкмаган кешеләр, төрле мәһәбләргә бүленделәр, бит барчалары да ахирәттә җаваб бирер өчен Миңа кайтырлар.

21|94|Берәү мәэмин булганы хәлдә изге гамәлләр кылса, аның тырышып Аллаһ юлына көч куюына инкяр яки оныту булмас, аның кылган эшләрен әлбәттә язарбыз.

21|95|Без һәлак иткән шәһәр кешеләренең дөньяга кайтмаклары хәрәмдыр.

21|96|Хәтта Йәэжүж вә Мәэжүжнең диварлары ачылганга чаклы, вә алар барчасы һәр югары урыннан мәхшәр җиренә килеп җыелырлар.

21|97|Аллаһуның хак вәгъдәсе белән булган кыямәт якынлашты, ул көндә куркунуың катылыгыңнан динсезләрнең күзләре йомылмыйча ачык булып калыр, вәй безгә үкенеч тәхкыйк бу көннең килүеннән гафил булдың, бәлки Аллаһуга итагать итмичә залим булдың, диярләр.

21|98|Аллаһ әйтер: "Ий мәшриклар сез вә сынымнарыгыз һәм шайтаннарыгыз, әлбәттә, җәһәннәм утыннарысыз, ул җәһәннәмгә сез дә керерсез.

21|99|Әгәр сезнең гыйбадәт сынымнарыгыз чыннан да Аллаһ булсалар әлбәттә җәһәннәмгә кермәс иделәр, мәшриклар вә сынымлар һәммәсе җәһәннәмдә мәңгә калучылардыр.

21|100|Ут эчендә аларның сулаулары каты булыр, ләкин алар анда үзләренең сулышларын вә башка тавышны ишетмәсләр чөнки ут бик каты кайнар.

21|101|Аллаһуга итагать иткән мәэминнәргә җәннәт шатландыруыбыз алдан булган иде, ул мәэминнәр җәһәннәмнән ераклаштырылдылар.

21|102|Алар җәннәткә кергәннән соң җәһәннәмдәге яман тавышларны ишетмәсләр, алар җәннәттә нәфесләре теләгән нәрсәләрдән файдаланып анда мәңгә булырлар.

21|103|Аларны олугъ сурның өрелмәгә көендермәс, аларны фәрештәләр җәннәт ишегеннән каршы алып, Бу шатлыклы көн сезгә вәгъдә ителгән көн диярләр.

21|104|Хәтерләгез шул көнне, ул көндә күкне турарбыз фәрештә кешеләргә гамәл дөфтәrlәрен тураган кеби, Без әүвәл башлап халык кылганыбыз кеби һәр нәрсәне әүвәлгә сурәтенә кайтарыбыз, бу Безнең өстебезгә алган хак вәгъдәбездер, тәхкыйк Без вәгъдәбезне үтәче булдың.

21|105|Тәүрат соңында Даудның Зәбурында яздык: "Дәрәсләктә җәннәт җиренә Минем изге колларым варис булырлар", – дип.

21|106|Дәрәсләктә ошбу Коръәндә гыйбадәт кылучы кавем өчен җәннәткә керергә җитәрлек дәлилләр бар.

21|107|Ий Мухәммәд г-м Без сине җибәрмәдек, мәгәр галәмнәргә рәхмәт өчен генә җибәрдек.

21|108|Әйт: "Миңа вәхий ителде тәхкыйк сезнең Илаһәгез – ялгыз бер генә Аллаһ, әйә сез ихлас күңел белән Ул – Аллаһуга итагать итәсезме?

21|109|Әгәр Аллаһуга итагать итүдән баш тартсалар, аларга әйт: "Мин сезгә Аллаһ хөкемнәрен барчагызга да бер тигез ирештердем, вәгъдә ителгән кыямәт көне якынмы яки еракмы дип сорыйсыз, мин үзем дә белмим кайчан булачагын.

21|110|Аллаһ сезнең кычкырып сөйләгән сүзләрегезне дә, яшереп сөйләгән сүзләрегезне дә белә.

21|111|Мин белмим, бәлки кыямәтнең вакыты яшерен булуы сезгә имтихандыр, вә әжәлегез җиткәнчә файдаланудыр.

21|112|Мухәммәд г-м әйтте: "Йә Рабби, безнең белән кәфирләр арасын хаклык белән хөкем ит! Безнең Раббыбыз – рәхимледер, ий мәшриклар, сез Аллаһуны тиешсез сыйфат белән сыйфатлавыгызны кире кайтару өчен Аллаһудан ярдәм сораладыр.

22|1|Ий кешеләр, Раббыгыздан куркыгыз, Аңа гонаһлы булудан сакланыгыз! Дәрәсләктә кыямәт зәлзәләсе олугъ куркыныч эштер.

22|2|Ул көнне күргән һәр имезүче хатын имезә торган баласын онытыр, вә һәр йөкле хатын йөген вакытсыз төшерер, вә ул көндә кешеләргә исерек күрерсез, алар хәмер эчеп исерек түгел, ләкин Аллаһ Гәзабы катыдыр, куркып гакиллары китәр.

22|3|Кайбер кешеләр, Аллаһ хакында яки Аның, дине хакында дәлилсез Коръән юлында булган хак мәэминнәр белән тартышыр, вә диннән чыккан шайтанга иярер.

22|4|Берәү шайтанга яки кәфиргә иярсә, әлбәттә ул кешене шайтан адаштырыр, һәм җәһәннәм Гәзабына алып китәр дип хөкем ителде.

22|5|Ий кешеләр, әгәр каберләрдән терелеп кубарылудан шикләнсәгез, фикерләп карагыз төп атагыз Адәмне балчыктан халык кыйлдык, соңра нәселегезне үрчетер өчен бер тамчы мәни суыннан, соңра ул – суны оешкан кан кылдык, соңра ул канны ит кисәгә кылдык, кирәк – ул сурәтләнгән булсын, кирәк – сурәтләнмәгән булсын, шул эшебез белән сезгә кодрәтебезне белдермәк өчен. Вә аналар карынында үзебез теләгәнчә билгеле вакыт тотатыз, соңра бала булганыгыз хәлдә чыгарабыз, соңра камил гакилга вә куәткә ирештерәбез. Сезнең кайберегез яшьли үләдер, вә кайберегез каты картлык

загыйфьлегенә ирешәдер, хәтта белгәннәрен онытып бетерәдер. Жирне күрерсең язгы якта үләнсез такыр хәлдә, әгәр су индерсәк терелеп хәрәкәтләнәр вә кабарып күтәрелер һәм үстерер һәрбер үсемлектән ирле-хатынлы яхшы үсемлекләренә.

22|6|Бу эшләр Аллах үзе вә Аның һәр эше хак булган өчен. Ул кыямәт көнне үлекләренә тергезер, вә Ул һәр нәрсәгә кадир.

22|7|Тәхкыйк кыямәт килүчедер, аның килүендә һич шик юк, әлбәттә, Аллах кабердәге үлекләренә кубарыр.

22|8|Бәгъзе кешеләр үзе һидәяттә булмаганы хәлдә дәлилсез һәм хакыйкәт яктылыгы булган Коръәннән башка кешеләр белән тартышыр.

22|9|Тәкәбберләнеп Аллаһуның Коръән юлына чакыруын инкяр иткән хәлдә кешеләренә Аллах юлыннан адаштырырга тырышыр, ул кешегә дөньяда ләгънәт вә хурлыктыр, вә Без аны ахирәттә яндыручы Гәзабка тартырбыз.

22|10|Бу Гәзаб сиңа ике кулың белән кәсеп иткән динсезлеген сәбәпледер, бит Аллах колларына золым итүче түгел.

22|11|Бәгъзе кешеләр, шикләнеп, ышаныр-ышанмас кына Аллаһуга гыйбадәт кылалар, әгәр аларга дөнья уңышы килсә, аңа күңелләре карарланып шатланалар, әгәр аларга бәла-каза килсә, мәртәт булып имансызлык якка китәләр, андый кеше дөньяда вә ахирәттә бәхетсез булып хәсрәттә, бу хәсрәт ачык олугъ хәсрәттер.

22|12|Зарар да, файда да итә алмый торган Аллаһудан башка нәрсәдән ярдәм сорар, бу эш хактан бик ерак адашудыр.

22|13|Файдасына караганда зарары якинрак нәрсәгә гыйбадәт кыйлыр, Аллах урнына тотылган ул нәрсә ни явыз ярдәмче, вә ни явыз иптәштер.

22|14|Дәрәсләктә Аллах, иман китереп аңа итагать итеп изге гамәлләр кылган мәэминнәренә төрле татлы елгалар агучы жәннәтләргә кертер, әлбәттә, Аллах теләгәннән эшләүче.

22|15|Берәү зан итсә ягъни Аллах, Мухәммәд г-мгә дөньяда һәм ахирәттә ярдәм бирмәс дип әйтер булса, ул кеше көче җитсә, аркан сузып күккә менсен, аннары Мухәммәд г-мгә килә торган вәхийны яки ярдәмне киссен, соңра карасын бу хәйләсә аның ачуын китерерме? Ягъни ничек кенә ачуланса да, ни генә кылса да, аның Аллах эшенә каршы тора алмас.

22|16|Әнә шулай Коръәнне индердек һәрнәрсәне ачык баян итүне аятьләр белән, Аллах ул Коръән белән теләгән кешесен хак юлга күндерер.

22|17|Дәрәсләктә иманлы мәэминнәр, яһудиләр, йолдызларга табынучылар, насараләр, төрле нәрсәгә табынучылар һәм ислам динендә булып та мөшрик булган кешеләр, Аллах аларны кыямәт көнендә, әлбәттә аерыр, һәркайсына тиешле җәза бирмәк өчен. Аллах һәрнәрсәне күрүче вә белүче.

22|18|Беләсеңме, дәрәсләктә Аллаһуга җирдә һәм күкләрдә булган мәхлуклар сәждә кылалар: кояш, ай, йолдызлар, таулар, агачлар, хайваннар, һәм күп кешеләр, вә кешеләрнең күбрәгенә динсез булганнары өчен Гәзаб лязем булды! Аллах, берәүне хур итсә, ул кешегә хөрмәт булмас. Әлбәттә, Аллах теләгән эшен эшләүче.

22|19|Ошбу мәэминнәр фиркасы илә кәферләр фиркасы Раббиларының дине хакында низагълаштылар, ислам динен тотмаган кешеләргә уттан киёмнәр кисәрләр һәм кидерерләр, жәнәнәмнең кайнар суы аларның башыннан коелыр.

22|20|Ул суның кайнарлыгыныннан аларның карыннарында булган нәрсәләр һәм тиреләре эрер.

22|21|Вә алар өчен тимердән камчылар булыр, аның белән сугылырлар.

22|22|Һәркайчан ул уттан чыгарга теләсәләр үзләренә ирешкән хәсрәттән котылмас өчен, утка кире кайтарылырлар һәм яндыручы Гәзабны татыгыз, диелер.

22|23|Аллах, иман китереп изге гамәлләр кылган мәэминнәренә асларыннан татлы елгалар агучы жәннәтләргә кертер, алар анда алтын беләзекләр вә лүз-лүз (энже) ташлары белән бизәнерләр вә киёмнәре яшел ефектән булыр.

22|24|Алар сүзнең пакъ яхшы булганына күндерелделәр ул "ля илаһә ил лаллах" сүзедер, янә алар Аллаһуның мактаулы юлына күндерелделәр, ул юл "Ислам" динедер.

22|25|Дәрәсләктә кәферләр, кешеләренә Аллах юлыннан һәм дә Мәсҗид Хәрам юлыннан тыялар, ул Мәсҗидне кешеләр өчен гыйбадәт йорты кыйлдык, анда торучыга да, ягадан китүчегә дә бертигез булганы хәлдә, берәү ул Мәсҗидтә золым белән гөнаһ эшләргә теләсә, Без аны рәнҗеткүче Гәзабтан татытырбыз.

22|26|Дәхи хәтерләгез, Ибраһимга Кәгъбәнең урынын баян иттек, вә аңа әйттек: "Миңа һичнәрсәне тиңдәш итмәгел, вә Минем өемне ягадан килеп таваф итүчеләргә, вә анда торучыларга, вә намаз укучыларга пакъләгел, анда ислам диненә хыйлаф бер гамәл дә булмасын.

22|27|Кешеләренә хажга чакырып кычкыр, жәяү йөрер сиңа килерләр, вә арык дөяләргә атланыр килерләр, ул дөяләр ерак юлларның һәрбереннән килерләр.

22|28|Хаҗиларның дөньяларына вә диннәренә файда китерсеннәр өчен, һәм тәшрыйк кеби

билгеле бәйрәм көннәрендә Аллаһ исемен күп зекер итсеннәр өчен дөя, сыер вә куйлар белән ризыкландыруына шөкер итеп, хажда салган корбан итләрен атагыз һәм каты фәкыйрьгә ашатыгыз.

22|29|Соңра чәч, мыек, тырнак кебиләрне кисеп артыгын бетерсеннәр, вә нәзерләрен үтәсеннәр, вә Минем иске өем Кәгъбәне таваф итсеннәр.

22|30|Зекер ителгәннәр хаж гамәлләредер, берәү Аллаһ хөкемнәрен вә Кәгъбәне зурласа, аның зурлавы Аллаһ хозурында, аның өчен хәерледер. Сөзгә дөя, сыер вә куй, кәжә хәләл булды, мәгәр Коръәндә хәрәмлыгы зекер ителгән нәрсәләр хәләл түгел, тәреләрдән сакланыгыз нәжестән сакланган кеби һәм ялган, боһтан һәм пычрак сүзләрдән сакланыгыз!

22|31|Батыл диннән Аллаһ диненә күчкәнегез хәлдә Аллаһуга мәхлукны тиндәш итмичә, хаж гамәлләрен үтәгез, берәү Аллаһуга мәхлукны тиң итсә, гүя ул мәшрик күктән егылып төште, дәрхәл кошлар өзгәләде, яки аны жил очырып ерак жиргә алып китте котылу һич мөмкин булмас.

22|32|Эш әнә шулай Аллаһ хөкемнәре зекер ителде, берәү Аллаһ динен яки хаж гамәлләрен зурласа, бу күңелләрендә тәкъвалык булган кешеләрнең эше.

22|33|Корбанга чалачак хайваннарда чалганчы сезнең өчен фәйдалар бардыр, соңра ул корбанлыкларның чала торган урыннары Кәгъбәтүллаһ хозурындадыр.

22|34|Барча мәзмин һәм мәгәте өчен корбан чалырга урын кылдык ягъни хажга бармаган мәзминнәр өйдә корбан чалырлар, Без аларга биргән дөя, сыер, куйларны корбан итеп чалганда Аллаһ исемен зекер итсеннәр, бит сезнең Илаһыгыз ялгыз бер Аллаһ. Аңа кайтыгыз вә итагать итегез, ихлас мәзминнәренә жәннәт белән шатландыр.

22|35|Ул ихлас мәзминнәргә Аллаһ зекер ителсә, аларның йөрәкләре тетрәп һәм ирешкән бәла казага сабыр итәрләр, вә намазларын вакытында үтәрләр, вә Без биргән малдан Аллаһ күрсәткән урыннарда садака бирерләр.

22|36|Корбан дөяләрен Аллаһ диненә галәмәтләреннән кылдык, аларда сезнең өчен дөньяда фәйда, ахирәткә сәваб бар, өч аякларында торган хәлләрендә бугазлаган вакытыгызда Аллаһ исемен зекер итегез, әгәр бугазлагач яннары илә жиргә төшсәләр, аларны ашагыз вә канәгатьлә фәкыйрьгә вә оялып сораучы фәкыйрьгә ашатыгыз! Ул дөяләренә аяк өстендә бугазлауны бәян иткәнбез кеби аларны сезгә фәйдәландырдык, шаять шөкер итәрсез.

22|37|Чалган дөяләрегезнең итләре вә каннары Аллаһуга ирешмәс ләкин сөздән Аллаһуга тәкъвалык вә изге гамәлләр ирешер, әнә шулай Аллаһ дөяләренә сезнең фәйдагыгызга бирде, сезне туры юлга күндәргән өчен Аллаһуны зурлап тәкбирләр әйтүгез өчен, яхшы эшлә изгеләрне жәннәт белән шатландыр!

22|38|Аллаһ, мәзминнәрдән кәферләренә золымын жибәрер, Аллаһ, әлбәттә, хыянәтче, кәферлек кылучыны яратмый.

22|39|Кәферләр өстенә сугыш белән барырга мәзминнәргә Аллаһудан рөхсәт бирелде, кәферләрдән золым күргәннәре өчен, тәхкыйк Аллаһ мәзминнәргә ярдәм бирергә кадир.

22|40|Ул кәферләрдән золым күрүче мәзминнәр: "Безнең, Раббыбыз Аллаһ", – дип әйткән өчен йортларыннан чыгарылдылар. Әгәр Аллаһу тәгаләнең залим кешеләренә гадел кешеләр белән бастырып мазлумнарны яклавы булмаса иде, әлбәттә, манахларның сумгалары, насараларның чиркәүләре, яһүдләренә гыйбадәт йортлары вә мәселманнарның Аллаһуның исеме күп зекер ителә торган мәсҗидләре егылып, җимерелер иде. Аллаһ ризалыгы өчен ислам диненә һинди юл белән булса да ярдәм итүгә, әлбәттә, Аллаһ ул кешегә ярдәм бирер, Аллаһ куәт иясә вә һәр эштә җиңүче.

22|41|Йортларыннан чыгарылган мәзминнәренә бер жиргә урынлаштырсак, алар намазларын вакытында укырлар, вә зәкятләрен бирерләр һәм кешеләренә яхшылыкка Коръән юлына өндәрләр, һәм гөнаһлы эшләрдән тыярлар, эшләренә ахыры Аллаһуга хастыр.

22|42|Ий Мухәммәд г-м әгәр сине ялганчы дисәләр, бу кәферләрдән элек Нух кавеме Нухны ялганчы диделәр, вә Гад кавеме Гадны, Сәмуд кавеме Сәмудны ялганчы диделәр.

22|43|Намруд кавеме Ибраһимне, Лут кавеме Лутны.

22|44|Мәдйән кавеме Шәғәбне ялганчы диделәр, вә Муса да ялганга тотылды. Кәферләргә әжәлләре җиткәнче ирек бирдем, соңра аларны Гәзаб белән тоттым, аларга Минем мәкерем ничек булды?

22|45|Кешеләре залим булган күпме шәһәрне һәлак иттек, биналарының түшәмнәре ишелгән, аннары түшәмнәр өстенә диварлары ишелгән вә кешеләре һәлак булып күпме коелар һәм күпме өйләр буш калганнар.

22|46|Әйә алар жир өстендә йөрмиләрме, йөрсәләр һәлак булган шәһәрләренә күрәп гыйбрәт алырлар иде, һәм күңелләре йомшарып Аллаһуның Гәзабын аңнар иделәр, һәм колаклары да хак сүзләренә ишетә торган булыр иде, бит маңгай күзенә суку булуы Аллаһуны танып мәселман булудан мәхрүм итмәс мәгәр күкрәк эчендәге күңел суку булса – ул мәхрүм итәр.

22|47|Кәферләр, Гәзабны синнән ашыктырып сорыйлар, бит Аллаһ вәгъдәсенә хыйлафлык

итмәс, киләсе Җәзаб аларга, әлбәттә, килер, Раббың хозурында аларның Җәзаб көннәре, сез саный торган көннәрнең мең елы кеби озындыр.

22|48|Күпме шәһәрнең залим кешеләренә вакыт бирдем, иман китермәделәр, соңра Җәзаб белән тоттым, ахирәттә кайтмаклары Миңадыр.

22|49|Әйт ий Мухәммәд г-м: "Ий кешеләр әгәр иман китермәсәгез, мин сезне фәкәть Аллаһ Җәзабы белән куркытучымын ачык аңлатып".

22|50|Дәрәсләктә иман китереп Коръән юлы белән изге гамәлләр кылган мәэминнәргә Аллаһуның ярлыкавы һәм җәннәт нигъмәтләредер.

22|51|Мәэминнәр көчсез дип Безнең аятьләребезне ялганга чыгару өчен тырышкан кәфәрләр – җәһәннәм әһелләредер.

22|52|Синнән элек тә расул вә пәйгамбәр жибәрмәдек мәгәр жибәргән расул вә пәйгамбәр бер нәрсәне сөеп теләсә, шайтан аның теләгән нәрсәсенә вәсвәсәсенә салыр иде, шайтан салган нәрсәне Аллаһ бетерер, вә аларга биргән аятьләрен мөхкәм таза кылыр иде, бит Аллаһ белеп һәм хикмәт белән эш кылучы.

22|53|Аллаһ шайтан вәсвәсә кылган нәрсәне күңелләрендә хакны кабул итмәү авыруы булган кешеләргә вә имансызлык белән күңелләре каралып каткан кешеләргә фетнә кылды, Коръән белән гамәл кылмаучы залимнәр, шиксез хактан бик тә ерак булганнары хәлдә хыйлафлыкталар.

22|54|Чын белем ияләре Коръәнне Раббыңнан иңгән хак китап дип белсеннәр өчен, ягъни алар Коръәннең хаклыгын белеп шайтан юлына кермәсләр вә Коръән юлыннан чыкмаслар, Коръәннең һәр сүзенә ышанырлар вә күңелләре Коръәнгә мөхәббәт итәр, иман китереп Коръән белән гамәл кылган кешеләрне, әлбәттә, Аллаһ туры юлга күндөрүче.

22|55|Кәфәрләр Коръәнгә шикләнүләрен бетермәсләр (иман китермәсләр) аңсызлан кинәт кенә кыямәт килгәнгәчә, яки нәселләренә бетерә торган Җәзаб килгәнгәчә.

22|56|Кыямәт көнендә патшалык ялгыз Аллаһ кулында булыр, кешеләр арасында гаделлек илә хөкем итәр, иман китереп изге гамәлләр кылган мәэминнәргә нигъмәтләр белән тулган җәннәтләр булыр.

22|57|Имансыз булып Безнең аятьләребезне ялган диючеләргә ниһаять, каты Җәзаб булыр.

22|58|Хак мәэминнәр Аллаһ юлында дин өчен күчеп киттеләр, соңра кәфәрләрдән үтерелделәр яки үлделәр, әлбәттә аларны Аллаһ күркәм ризык белән ризыкландырыр, Аллаһ ризык бирүчеләрнең хәерлесе.

22|59|Дәхи аларны яхшы урынга хөрмәтләп кертер, алар Аллаһудан риза булырлар, әлбәттә, Аллаһ һәркемнең күңелен вә эшен белүче вә мәэминнәргә йомшактыр.

22|60|Эш Без әйткәнчәдер. Берәү икенче берәүдән зарар күрер, үзенә ирешкән зарар хәтле белән зарар ирештерүчедән үч алса, соңра бу үч алуыга икенче мәртәбә зарар ирештерелсә, ул икенче мәртәбә зарар күрүчегә, әлбәттә, Аллаһ ярдәм бирер, дәрәсләктә Аллаһ мәэминнәрне гафу итүче вә гөнаһларын ярлыкауы.

22|61|Аллаһуның гадел хөкемнәре яки ярдәмнәре, шуның өчендер Аллаһ кичне көндез урынына кертер вә көндезгә кич урынына кертер, Аллаһ сүзләренә ишетүче, һәрнәрсәне күрүчедер.

22|62|Янә ул ярдәм Ул – хак Аллаһ булганы өчендер, һәм мәшрикларнең Аллаһудан башкага гыйбадәт кылган нәрсәләре – батыл булганы өчендер, һәм Аллаһ – бөек вә олугъ булганы өчендер.

22|63|Күрәсеңме, Аллаһ күктән яңгыр индерер, аның белән жир йөзе яшелләнәр, Аллаһ вак һәм нечкә нәрсәләренә белүче Ләтыйфдер, һәр нәрсәдән хәбәрдар.

22|64|Жирдә вә күкләрдә булган нәрсәләр Аның мөлкедер, дәрәсләктә Ул – Аллаһ бай вә барча сыйфаты белән мактаулы.

22|65|Күрәсеңме, дәрәсләктә Аллаһ жир йөзәндәге барча нәрсәне файдалану өчен сезгә тапшырды вә корабларны сезгә буйсындырды, Аллаһ ярдәме белән диңгезләрдә йөрерләр, вә Ул күкне жиргә төшүдән тотадыр, мәгәр кыямәт көнне Аның теләге белән жиргә төшәр, әлбәттә Аллаһ кешеләргә йомшак вә рәхимледер.

22|66|Вә Ул – Аллаһ сезне юктан бар итеп тергезде, соңра сезне үтерер, соңра сезне янә тергезер, дәрәсләктә кеше Аллаһ нигъмәтләрен инкяр итүче.

22|67|Дин тотучыларның һәр фиркасы өчен шәригать кылдык, һәрберсе үз динен тотар, башка диндәге кешеләр Ислам дине хакында синең белән тартышмасыннар, кешеләрне Аллаһ дине – Исламга вә Аллаһуга гыйбадәткә чакыр, әлбәттә, син хаклыкка ирештерә торган туры юлдасың!

22|68|Әгәр Аллаһуга итагать итмәүчеләр дин эшләрендә синең белән тартышсалар, аларга әйт: "Аллаһ сезнең кылган эшләрегезне беләдер".

22|69|Кыямәт көнендә Аллаһ арагызда хөкем итәр хакны инкяр итеп тартышкан эшләрегез хакында.

22|70|Әйә белмәдеңме Аллаһуның жирдәге вә күкләрдәге нәрсәләренә белгәнлеген? Алар барчасы Ләүхүл-Мөхфуздагы китапта язылмыш, сезне хөкем итмәк вә һәрнәрсәне белмәк

Аллаһуга жиңелдер.

22|71|Мөшрикләр Аллаһудан башкага гыйбадәт кылалар, ләкин аларның бу эшләрен дәрәсләп Аллаһудан дәлил иңдерелмәде, үзләренә дә бу хакта белемнәре юк. Ягъни һичнәрсә аңламаганлыктан мөхлукка гыйбадәт кылалар. Мөшрик залимнәргә Аллаһ Гәзабыннан котылырга ярдәмче булмас.

22|72|Әгәр аларга ачык аңлатучы аятләребез укылса, кәферләренә йөзләрендә инкяр итү вә яратмау галәмәтләрен табарсың, аятләребезне укучыларга ачуланып, аларның өсләренә сикерергә якын калдылар. Әйт: "Сезнең ошбу авызлыгыгыздан да явызырак нәрсәдән хәбәр биримме? Ул хәһәннәм утыдыр, Аллаһ аны кәферләргә вәгъдә итте, ул нинди яман кайтачак урындыр.

22|73|Ий кешеләр сезгә Гәжәб мисал китерелде, аны ишетегез, Аллаһудан башка илаһә тоткан сынымнарыгыз бер чебен дә халык кыла алмаслар, гәрчә бар да жыелсалар да, әгәр сынымнарыгыз өстеннән бернәрсәне чебен алып китсә, ул нәрсәне кире кайтарырга сынымнарыгыз кабир булмаслар, сынымга табынып аңардан ярдәм таләп итүче кеше дә загыйфь булды, ярдәм таләп ителмеш сыным да загыйфь булды.

22|74|Кешеләр Аллаһуны тиешле зурлау белән зурламадылар, Аллаһ куәтле вә жиңүчедер.

22|75|Аллаһ пәйгамбәрләргә килә торган илчене фәрештәләрдән ихтыяр итәр вә кешеләргә килә торган илчене кешеләрдән ихтыяр итәр, бит Аллаһ ишетүче вә күрүче.

22|76|Аллаһ фәрештәләренә дә, кешеләренә дә алларындагы эшләрен вә артларындагы эшләрен белер, эшләренә барчасы Аллаһуга кайтарылмыш булыр.

22|77|Ий мөэминнәр, рөкуғ сәждә кылып намаз укыгыз, Раббыгызга гыйбадәт итегез вә мөселманнар арасында яхшылыкны кылыгыз шаять Гәзабтан котылырсыз.

22|78|Аллаһ юлында жиһад кылыгыз, ислам файдасына көчегез житкән хәтле хак тырышу илә тырышыгыз! Ул – Аллаһ ислам дине өчен сезне ихтыяр итте, ислам динендә Аллаһ сезгә тарлык кылмады, бәлки киңлек кылды, бу иркен ислам дине атагыз Ибраһим г-мнең милләтедер, ул – Аллаһ Ибраһим милләтендә булган динчеләренә мөселман дип вә хәзерге Коръән белән гамәл кылучыларны да мөселман дип атады, кыямәт көнендә Мухәммәд г-м сезгә шаһид булсын өчен ки, сез аның шәригатен кабул иттегез, һәм үзегез мөселман булуыгыз белән башка кешеләргә шаһид булуыгыз өчен, намазларыгызны укыгыз, зәкятләрегезне бирегез, һәм Аллаһуга тапшырылып Аның хөкөмнәренә таза ябышыгыз! Бит ул сезнең ярдәмче мәүләгездер, ул ни хуш мәүләдер вә ни хуш ярдәмчедер.

23|1|Тәхкыйк хак мөэминнәр Гәзабтан котылып мәңгелек сәгадәткә ирештеләр.

23|2|Алар намазларын хошугъ белән укыйлар, Аллаһудан куркып, кечерәяләр.

23|3|Янә алар буш сүзләрдән, файдасыз эшләрдән баш тарталар.

23|4|Вә малларының зәкятен бирерләр.

23|5|Вә алар гаурәт әгъзаларын күрсәтмәсләр һәм зинадан сакланырлар.

23|6|Мәгәр үз хатыннарыннан вә хуҗа булган җария хатыннан сакланмалар моның өчен алар шелтә ителмәсләр.

23|7|Берәү үз хатыныннан вә җариясеннән башканы эстәсә, ягъни зина кылса, ул кешеләр хәләлдән хәрәмгә үтүчеләрдер.

23|8|Янә алар тапшырылган әманәтләргә вә биргән вәгъдәләргә хыянәт итмәсләр.

23|9|Вә намазларын вакытында укырлар.

23|10|Ошбу кешеләр хокукый жәннәт варисларыдыр.

23|11|Алар фирдәүс жәннәтенә варис булырлар һәм алар анда мәңге калырлар.

23|12|Тәхкыйк Без Адәмне саф балчыктан яраттык.

23|13|Соңра Адәмнең нәселен ана карынында мәни кылдык.

23|14|Соңра мәнине каты кан итеп яраттык, соңра ул каты канны чәйнәлгән ит кеби кыйлдык, соңра ул итне сөяк иттек, соңра ул сөяккә ит кидердек, соңра аны икенче төрле халык иттек ягъни, аңа жан бирдек, яратучыларның күркәмрәге булган Аллаһ олугъ булды.

23|15|Соңра бармагыз да әжәлегез житеп мәет булырсыз.

23|16|Соңра кыямәт көнне терелеп кубарылырсыз.

23|17|Тәхкыйк өстегездә жиде күкне яраттык ул фәрештәләр юлыдыр, Без яраткан нәрсәләребездән гафил булмадык.

23|18|Янә Без кирәк хәтле итеп күктән су иңдердек, соңра ул суны жирнең чокырларында тотарбыз яңгыр яумаганда кешеләр файдалансын өчен, ул суны юк итәргә дә көчез житедер.

23|19|Ул су белән сезгә хөрмә, йөзем бакчаларын кылдык, сезнең өчен ул бакчаларда куп жимешләр бар, аларны сез ашыйсыз.

23|20|Дәхи Синай тавында үсә торган зәйтүн агачын кылдык, ул агач ашаучылар өчен май һәм ризыкның төсен үзгәртә торган буяу чыгарадыр.

23|21|Дөрәслектә дөя, сыер, куй, көжә хайваннарында сезнең өчен гыйбрәтләр бар, аларның корсакларындагы нәрсәдән сезне эчәрәбез, аларның йон вә тиреләреннән дә сезгә

күп файдалар бар вә аларның итләрен дә ашыйсыз.

23|22|Корыда дөяләргә суда корабларга йөкләнәсез.

23|23|Нухны кавемәнә пәйгамбәр итеп жибердек, ул әйтте: "Ий кавемем Аллаһуга гыйбадәт кыйлыгыз Аңардан башка сезгә Илаһә юк мәгәр Аллаһ үзе генәдер, башкага гыйбадәт кыйлганыгыз өчен Аллаһудан курыкмыйсызмы?"

23|24|Кавемәнә имансыз олугълары әйттеләр: "Бу Нух сезнең кеби бер адәм генәдер, сездән артык булып баш булырга телидер, әгәр Аллаһ теләсә, әлбәттә сезгә фәрештәләрдән расул жиберер иде, бу Нух сөйләгән сүзләренә без аталарыбыздан, әүвәлгеләрдән ишетмәдек", – дип.

23|25|Ул Нух түгел, мәгәр женле бер ирдер, жененнән аерылганын көтегез.

23|26|Нух әйтте: "Ий Раббым! Кавемем мине ялганга тотканнары өчен аларга каршы миңа ярдәм бир".

23|27|Нух г-мгә вәхий иттек Безнең әмер вә саклавыбыз илә бер көймә ясарга, аларны һәлак итү белән Безнең әмер килсә вә мичтә су кайнаса, ул көймәгә һәр женестән бер ата, бер ана хайван алып кергел, вә өй әһеләңне һәм үзеңә ияргән мәселманнарны алып кергел, мәгәр шуны алып кермә – аның җәзабы булачагына Безнең сүзәбез булган иде ки, хатыны вә бер угълыдыр, галимнәренә коткару хакында миңа сүз кушма, әлбәттә алар Туфанга батып һәлак булачаклар!

23|28|Ий Нух син вә сиңа ияреп мәселман булган кешеләр каймага кереп утырсагыз: "Мактау безнең залим кавемнәрдән коткаручы Аллаһугадыр", – дип әйт!

23|29|Көймәдән төшкәч әйт: "Иә Рабби, мине мөбарәк булган урынга хәерле иңдерү илә иңдер, Син – иңдерүчеләрнең иң хәерлесесең!"

23|30|Аллаһуга итагать итүче мәэминнәренә әнә шулай котылуларында һәм залимнәренә һәлак булуында гыйбрәтләр бар, Без аларны Нухны жибереп имтихан кылдык.

23|31|Аларны батырганыбыздан соң Гад вә Сәмуд кавемән чыгардык.

23|32|Аларның үзләреннән һуд вә Салихны пәйгамбәр итеп жибердек, Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз бит сезнең Аллаһудан башка Илаһыгыз юктыр, әйә Аның җәзабыннан курыкмыйсызмы?

23|33|Пәйгамбәрнең кавемәннән кәфер булып ахирәткә юлыгуны да инкяр итүче олугълары Без аларга дөньяда төрле нигъмәтләр бирдек, алар әйттеләр: "Бу пәйгамбәр түгел, мәгәр сезнең кеби бер кешедер, сезнең ашый юрганыгыздан ашар вә сезнең эчә торганыгыздан эчәр.

23|34|Әгәр сез үзегез кеби кешенең әмеренә итагать итсәгез, ул вакытта, әлбәттә, сез хәсрәтләнүчеләрсез.

23|35|Сез үлеп туфрак булып сөякләрегез дә итсез калгач, әйә ул терелеп кабердән чыгарсыз дип вәгъдә итәмә.

23|36|Вәгъдә ителмеш терелүгез бик ерак, бик ерак.

23|37|Тереклек юк, мәгәр ошбу дөньяда гына, кайберебез үләр, кайберебез яшәр, югыйсә, без үлгәннән соң кубарылачак түгелбез.

23|38|Ул расул түгел, мәгәр үлгәннән соң кубарыласыз, дип Аллаһуга ялганны ифтира итүче бер ирдер. Без аңа ышаначак түгелбез", – дип.

23|39|Рәсүлләре әйтте: "Иә Рабби, мине ялганчы дигәннәре өчен, мина ярдәм бир".

23|40|Аллаһ әйтте: "Алар аз заман эчендә, әлбәттә, сине ялганчы дигәннәре өчен үкенүче булып әверелерләр".

23|41|Аларны Җәбраилнең тавышы хак тоту илә тотты аларны кипкән үлән кеби кылдык, Аллаһуның рәхмәтеннән ераклык залим кавемнәргәдер.

23|42|Соңра алардан соң башка кавемнәренә чыгардык.

23|43|Бер өммәткә дә әжәле вакытыннан элек килмәс һәм вакытыннан кичекмәс.

23|44|Соңра рәсүлләренә берсе артыннан берсен жибердек. Бер өммәткә расуле килсә, аны ялганга тоттылар. Без һәм аларны һәлак итүдә берсен икенчесенә иярттек, үзләрен һәлак итеп сөйләргә хикәяләрен генә калдырдык, Аллаһуның рәхмәтеннән ераклык ышанмаган кешеләргәдер.

23|45|Соңра ачык аятләребез вә көчле могҗиза белән Мусаны вә кардәше һарунны пәйгамбәр итеп жибердек.

23|46|Фиргаун вә аның олугъларына тәкәбберләнделәр вә Ягъкуб балаларын жәберләүче залим кавем булдылар.

23|47|Әйттеләр: "Үзәбез кеби ике кешегә иман китерикме, вәхәлән ки аларның кавеме кол кеби безгә хезмәт итәләр".

23|48|Муса илә һарунны ялганга тоттылар, шуның өчен һәлак булучылардан булдылар.

23|49|Тәхкыйк Мусага Тәүратны бирдек, Ягъкуб балалары туры юлга керсен өчен.

23|50|Гыйсаны вә аның анасын кодрәтебезгә дәләләт итә торган галәмәт кылдык, вә аларны бөек тигез урынга иңдердек, ага торган елгалары да ерактан күренер иде.

23|51|Ий рәсүлләр, Без биргән ризыкларның хәләл пакъ булганын ашагыз вә изге гамәлләр

кылыгыз, Мин, әлбәттә, сезнең кылган гамәлләрегезне беләмен.

23|52|Ошбу Ислам милләте сезнең динегездер Аллаһу тәгаләне берләүдә вә Аңа итагать итүдә бер иттифакта булганыгыз хәлдә, вә Мин сезнең Раббыгызмын, Миңа гәнаһлы булудан сакланыгыз.

23|53|Күп кавемнәр Аллаһ хөкемнәрен бозып, үзара низагълашып төрле мәһәбләргә бүленделәр, һәрбер адашкан фирка үзенең батыл дине белән мактанырлар вә аны хак дип белерләр.

23|54|Син аларны ихтыярларына куй адашкан юлларында үлемнәренә чаклы.

23|55|Уйлылармы алар Без биргән мал вә балалар белән

23|56|аларга изгелек итәргә ашыгабыз дип, бәлки алар белмиләр ки өчен биргәнебезне.

23|57|Хак мәэминнәр Аллаһудан куркып изге гамәлләр кыйлганнары өстенә янә Гәзабтан куркырлар.

23|58|Алар Раббыларының һәммә аятьләренә ихлас иман китерерләр, ягъни кабул итеп гамәл кылырлар.

23|59|Һәм алар Аллаһуга – шәрик тотмаслар ягъни һичкемне, һичнәрсәне Аллаһ урынына тотмаслар.

23|60|Вә алар бирә торган садакаларын күңелләре Аллаһудан курыккан хәлдә бирерләр.

23|61|Әнә шул эшләргә эшләүче хак мәэминнәр һәрвакыт изгелеккә ашыгалар, вә алар изгелекләргә кыйлуда ихлассыз мәселманнарны узучылардыр.

23|62|Бер кешене дә көче җитмәгән нәрсә белән көчләмбез, Безнең кулыбызда китаптыр – ул Ләүхүл-мәхфуздадыр, ул китап кылган гамәлләргә хаклык белән сөйләр, ә кешеләр хаксыз золым ителмәсләр.

23|63|Бәлки динсезләргә күңелләре ошбу Коръәннән гафләттә вә наданлыктадыр, ул имансызлар өчен мәэминнәргә гамәләннән башка гамәлләр бардыр ки, ул батыл гамәл нәжес эшләрдәр, алар ул эшләргә эшләучеләрдер.

23|64|Аларның байларын Гәзаб белән тотсак, ярдәм сорап кычкырырлар.

23|65|Аларга әйтелде: "Сез бүген ярдәм сорап кычкырмагыз, чөнки сезгә Безнең тарафтан ярдәм ирешмәс.

23|66|Тәхкыйк минем аятьләрем сезгә укылды, ул вакытта сез аны ишетмәс өчен артыгызга борылып китә идегез.

23|67|Тәкәбберләнеп Коръәнне яманлап сөйләгәнегез хәлдә аңардан баш тарта идегез.

23|68|Әйә алар Коръәндәгә файдалы булган хак сүзләргә уйлап фикерләп карамыйлармы, яки әүвәлдәгә аталарына килмәгән иминлек Аллаһ Гәзабыннан котылу боларга килгәнме?

23|69|Яки расүлләргә булган Мухәммәд г-мнең хак сүзле вә күркәм холыклы икәннән белмәделәрме, белсәләр дә аны инкяр иттеләр.

23|70|Яки алар расүлне җенле диләрме? Бәлки расүл аларга һәр гакуллы ышана торган хаклык белән килде, шулай да аларның күбрәгә хакны яман күрәләр.

23|71|Коръән яки пәйгамбәр аларның теләгенә, нәфесләренә иярә торган булса иде, әлбәттә, җир вә күкләр һәм җир, күкләрдә булган һәрнәрсә бозылыр, яраксыз булыр иде. Бәлки Без аларга һәрнәрсәдән хәбәр бирүче хакыйкый вәгазь китабы Коръәнне бирдек, алар исә Коръәннән баш тартучылар.

23|72|Яки пәйгамбәрлек бурычыңны үтәгән өчен алардан хак сорыйсыңмы, әмма Раббыңның бирәчәк нигъмәтләре хәерледер, Ул – Аллаһ ризыкландыручыларның хәерлесе.

23|73|Син, әлбәттә, аларны туры юлга чакырасың.

23|74|Ахирәт көненә ышанмаучылар, тырышып туры юлдан читкә авышалар.

23|75|Әгәр аларга рәхмәт итсәк, вә алардан ачылык зарарын бетерсәк, алар исә имансызлыкта ифрат китәрләр вә мәселманнарга дошманлыкларын арттырырлар.

23|76|Тәхкыйк аларны Гәзаб белән тоттык, алар Раббыларына буйсынмадылар һәм тәүбә итеп ялвармадылар.

23|77|Хәтта аларга каты ачылык Гәзабы ишеген ачканыбызга чаклы, шул вакытта алар барча өметләрен кистеләр.

23|78|Ул – Аллаһ колак, күзләр вә күңел бирде сезгә, ләкин сезнең шөкер иткәнегез бик аздыр.

23|79|Вә Ул – Аллаһ сезне җир өстендә яратты, ахирәттә Аның хозурына кубарылырсыз.

23|80|Вә Ул – Аллаһ тергезер һәм үтерер вә кичилә көндезнең аллы-артлы килүе Аңар хасдыр, ул эшкә һичкемнең көче җитмәс, әйә эшнең хакыйкатенә төшенү өчен гакул фикирләрегезне эшләтмисезме!

23|81|Бәлки имансызлар әйттеләр Әүвәлгә аталары хакны инкяр итеп әйткән кеби:

23|82|"Әгәр без үлеп туфрак булсак вә сөякләребез итсез калса, яңадан терелербезме.

23|83|Ошбу вәгъдә белән без вә аталарыбыз вәгъдә кылынмыш идек, ләкин бу вәгъдә түгел мәгәр әүвәлгеләрдән калган ялгандыр".

23|84|Әйт: "Җир һәм җирдәгә кешеләр кемнеке, әйтегез, дәрәс әйтүче булсагыз һәм белсәгез?"

quran-tatar

- 23|85|Әлбәттә, алар Алланьныкы диярләр. Син аларга Аллаһ эшеннән гыйбрәт алып вәгазьләnmисезме, башта юктан бар итүче Алланьның барны тергезергә көче житмәсме?
23|86|Җиде кат күкнең вә олугъ гәрешнең Раббысы кем дип сора!
23|87|Әлбәттә, Аллануныкы диярләр. Шулай булгач Аның Җәзабыннан курыкмьсызмы, диген!
23|88|Әйт: "Барча нәрсә өстеннән патшалык кем кулында вә Ул һәрнәрсәне саклар, әмма Аңардан башка саклау мөмкин булмас, әгәр белсәгез җавап бирегез".
23|89|Әлбәттә, һәр нәрсәгә патшалык Аллаһ кулында диярләр. Алай булгач, ничек шайтан вәсвәсәсенә алданасыз диген!
23|90|Бәлки Без аларга хаклык илә килдек шулай булса да алар ялганга тоталар.
23|91|Аллаһу тәгаләнең баласы һич булмады, янә Аллаһ янында тагын бер Аллаһ та булмады, әгәр тагын бер Аллаһ булса, һәрберсе үзе халык итәсе нәрсәсенә баш булырга теләп башкасын тыяр иде вә берсе икенчесеннән өстен булырга тырышыр иде. Аллаһ мәшрикләр сурәтләгән тиешсез сурәттән пакъ булды.
23|92|Күренгәнне дә, күренмәгәнне дә белүчедер, Ул мәшрикләр әйткәннән бөек вә пакъ булды.
23|93|Әйт: "Иә Рабби аларга вәгъдә иткән Җәзабыңны миңа күрсәтсәң.
23|94|Ий Раббым мине Җәзаб ителәчәк залим кавем эчендә кылмагыл!
23|95|Әлбәттә, Без аларга вәгъдә иткән Җәзабны сиңа күрсәтергә кадирбыз.
23|96|Сиңа кылган явызлыкларыны сабыр итеп яхшылык илә кайтар, сине нәрсә белән сыйфатлаганнарын Без беләбез.
23|97|Әйт: "Иә Рабби, шайтаннарның вәсвәсәсеннән Синең белән сакланьрмын.
23|98|Ий Раббым, янә эшләремдә вә намазда шайтаннарның миңа якын килүләреннән Сиңа сыенамын вә Синең беләк сакланамын".
23|99|Динсезләрнең берсенә үлем килсә, ий Раббым, мине дөньяга кире кайтар дияр.
23|100|Шаять мин кылмый куйган изге гамәлләрне кылармын. Юк, син дөньяга кайтачак түгелсең! Әлбәттә, ул бер сүздер, әйтүчесе ифрат кайгысыннан әйтте ләкин, файдасы юк, бит аларның алларында пәрдә бар, аларны кайтудан тыяр кубарылачак көнгә чаклы.
23|101|Кыямәт житеп сурга (труба) өрелсә, ул көндә кешеләр арасында файда итә торган нәсел-нәсәп булмас һәм бер-берсенә хәлләрен сорашмаслар.
23|102|Берәүнең, үлчәүдә изгелеге авыр килсә, андый кешеләр Җәзабтан котылып бөек дәрәжәгә житүчеләрдер.
23|103|Вә берәүнең үлчәүдә изгелеге җиңел килсә, ягъни савабына караганда гөнаһы күп булса, андый кешеләр үзләренә зарар итүчеләрдер, алар җәһәннәмдә мәңге калучылардыр.
23|104|Иәзләрен ут яндырыр, шуның өчен бик яман чырайлы булырлар.
23|105|Әйә сезгә Минем аятләрем укылмадымы? Шуңа сез аны ялганга тотар булдыгыз.
23|106|Әйтерләр: "Ий Раббыбыз, безне явызлыгыгыз җиңде, вә без адашкан кавем булдык.
23|107|Ий Раббыбыз, безне ошбу уттан чыгар, әгәр моннан соң да адашкан юлыбызга кайтсак, ул вакытта үзебезгә золым иткән булырбыз.
23|108|Аллаһ әйтер: "Хур булганыгыз хәлдә рәхмәтемнән ерак булыгыз һәм Минем белән сөйләшмәгез".
23|109|Бит Минем бәндәләремнән бер җәмәгать әйтер булды: "Ий Раббыбыз без Сиңа иман китердек, безне ярлыкагыл һәм безгә рәхмәт ит, Син бит рәхмәт итүчеләрнең хәерлесесең.
23|110|Ий сез җәһәннәмгә кергән кешеләр, әнә шул хак мәэмин җәмәгатен мәсхәрә итеп тоттыгыз хәтта Минем зекеремне оныттыгыз, вә мәэминнәрдән көләр булдыгыз.
23|111|Сезнең золымнарыгызга сабыр итүләре өчен бүген аларны изге җәза белән җәзаладым, тәхкыйк алар изге теләкләренә ирештеләр.
23|112|Аллаһ кыямәт көнне кешеләрдән: "Дөньяда күпме тордыгыз, ел саны белән?" – дип сорар.
23|113|Әйттеләр: "Бер көн тордык яки бер көннән азрак тордык, кешеләрнең гомерләрен вә гамәлләрен санаучы фәрештәләрдән сорагыл".
23|114|Аллаһ әйтер: "Дөньяда һәм кабердә бик аз тордыгыз, әгәр үзегезнең күпме торганыгызны белсәгез.
23|115|Әйә Без сезне хикмәтсез буш вә батыл итеп халык кылдык дип уйлаган идегезме, һәм Безгә кайтарылмабыз дип уйлаган идегезме?"
23|116|Хикмәтсез халык кыйлу кимчелегеннән Аллаһ бөек булды, Ул хакыйкый патша, юктыр Илаһә, мәгәр Ул гына, олугъ гәрешнең Раббысы.
23|117|Берәү Аллаһ белән бергә башка Аллаһуга гыйбадәт кылса, аның бу эшкә һич дәлиле юктыр, аның хөкем ителеше фәкәть Раббысы хозурындадыр. Имансызлар Аллаһ Җәзабыннан котыла алмаслар бит!
23|118|Әйткел: "Ий Раббым мине вә мәэминнәрне ярлыкагыл вә рәхмәт иткел! Син рәхмәт

итүчеләрнең иң хәерлесесең!"

24|1|Ошбу сүрә – Без аны индердек, вә андагы хөкемнәрне сезгә фарыз иттек, вә ул сүрәдә индердек мәгънәсе ачык булган аятләренә – шаять вәгазыләнерсез!

24|2|Зина кыйлучы хатын вә зина кылучы ир – аларның һәр икесенә йөзәр мәртәбә сугыгыз. "Бу хөкем ирсез хатынга вә хатынсыз иргәдер". Аларны сукканда сезне шәфкать тотмасын Аллаһ динендә, әгәр Аллаһуга вә ахирәт көненә ышаныр булсагыз. Аларның гәзабына мәэминнәрдән бер жәмәгать килеп карап торсын аларга хурлык күбрәк булсын өчен.

24|3|Зина кылучы ир никахланмас, мәгәр зина кылучы хатынга яки мәшрикә хатынга никахланыр, вә зина кылучы хатынны һичкем никахламас, мәгәр зина итүче ир яки мәшрик ир никахланыр. Зиначыларның никахы мәэминнәргә хәрәм ителде.

24|4|Зинадан пакь булган хатыннары зиначы дип сүгүчеләр, соңра сүзләрен дәрәсләр өчен дүрт шәһидне китерә алмасалар – аларга сиксән мәртәбә сугыгыз, вә аларның шәһид булуларын мәңгә кабул итмәгез, алар – фасыйклардыр.

24|5|Мәгәр зинадан пакь хатыннары зиначы дип сүгүчеләр хөкемгә чаклы тәүбә итеп гафу сорап өлгәрсәләр вә үзләрен тәзәтсәләр, шулай булганда, әлбәттә, Аллаһ ярлыкаучы вә бәндәләренә рәхимле.

24|6|Үз хатыннарын зиначы дип сүгүче ирләр, ләкин сүзләрен дәрәсләргә шәһидләре юк, мәгәр үзләре генә, аларның берсенә шәһадәт бирү ваҗебдер, хатынын зиначы дип сүгүче ир дүрт мәртәбә әйтер: "Билләһи хатыным зина кылучы, мин дәрәс сөйлим", – дип.

24|7|Аннары бишенче Шәһадәтендә: "Әгәр мин ялган шәһадәт бирүчеләрдән булсам, миңа Аллаһуның ләгънәте булсын", – дияр.

24|8|Ул хатынны сугылудан коткарыр дүрт мәртәбә шәһадәт бирүе, дүрт мәртәбә әйтер: "Билләһи ирем мине зиначы дип сүгүендә ялганчылардан", – дип.

24|9|Аннары бишенче Шәһадәтендә әйтер: "Әгәр ирем дәрәс сөйләүчеләрдән булса, Аллаһуның ачуы миңа булсын", – дип.

24|10|Әгәр сезгә Аллаһуның фазлы вә рәхмәте булмаса иде, әлбәттә, хөкемен ашыктырыр иде, бит Аллаһ тәүбәләренә кабул итүче хикмәт иясә.

24|11|Сездән бер жәмәгать синең алдыңа: "Гаишә разыйәллаһу гәһһә зина кылды", – дип зур ифтира белән килде. Ий Мухәммәд г-м вә Гаишә: сез бу ифтираны үзегезгә зарарлы дип уйламагыз, бәлки сезнең өчен хәерледер. Ул ифтира итүче жәмәгәтьнең һәр берсенә булачактыр көсеп иткәннәре хәтле гәһһә. Алардан олугь ифтираны башлап сөйләүчегә ахирәттә олугь гәзаб булыр.

24|12|Ни өчен ул хәбәрне ишеткәч күңелегездән яхшы уй уйламадыгыз, мәэмин ирләр вә мәэминә хатыннар үзләре хакында яхшылыкны уйлаганнары кеби, вә ни өчен бу хәбәр ачык ялган дип әйтмәдегез.

24|13|Гаишә зина кылды диючеләр дүрт шәһид китерсәләр иде, әгәр дүрт шәһид китермәсәләр, алар Аллаһ хозурында ялганчылардыр.

24|14|Әгәр сезгә дөһһәдә вә ахирәттә Аллаһуның фазлы вә рәхмәте булмаса иде, әлбәттә, ий сез ялган сөйләүчеләр төшкән гәһһәгыз сәбәплә сезне олугь гәзаб тотар иде.

24|15|Ул зина хәбәрен телегез белән каршы аласыз, аннары авызыгыз белән сөйләсез, ләкин ул хәбәр хакында белемәгез, дәлилегез юк, яһә сез уйлысыз ул жиңел эш, анда гәһһә юк дип, әмма Аллаһ хозурында ул зур эшдер, гәзабы каты булыр.

24|16|Ул хәбәрне ишеткәч ни өчен әйтмәдегез, андый сүзне сөйләү безгә лаек түгел, сөбхәналлаһ ошбу сүз бик олугь бонтандыр, дип.

24|17|Аллаһ сезне вәгъзәлидер бу кеби сүзгә мәңгә кайтмагыз вә сөйләмәгез, әгәр мәэмин булсагыз, дип.

24|18|Аллаһ сезгә аятләрен бәян итәдер, шаять вәгазыләнерсез, Аллаһ белүче вә хөкем итүче.

24|19|Мәэминнәр арасында фәхеш эшнең фаш булуын сөйләүчеләргә дөһһәдә вә ахирәттә рәнҗеткүче гәзаб булыр, Аллаһ күңелләрдә булган нәрсәне белер, әмма сез белмәссез.

24|20|Әгәр сезгә Аллаһның фазлы вә рәхмәте булмаса иде, әлбәттә, дөһһәдә гәзаб кылыр иде, тәхкыйк Аллаһ бәндәләренә йомшак вә рәхимле.

24|21|Ий мәэминнәр, шайтанның фәхеш гәһһәһи эшләренә яхшы итеп күрсәтүенә иярмәгез, берәү шайтан юлына керсә, шайтан үзенә ияргән кешенә фәхеш вә гәһһәһи эшләренә эшләргә өндәр, шулай итеп үзенә ияргән кешенә алдар. Әгәр сезгә Аллаһуның фазлы вә рәхмәте булмаса иде, сезләрдән һичберегез гәһһәһиннан мәңгә пакьләнуче булмас иде, ләкин Аллаһ үзе теләгән кешесен тәүбәсен кабул итү белән гәһһәһтан пакьләп Аллаһ сүзләренә ишетүче вә күңелләренә белүче.

24|22|Ий мәэминнәр, сездән һичкем якин кардәшләренә, мескеннәргә һәм Аллаһ ризасы өчен диннә дәрәс жиренә күчеп килгәннәргә мал бирмәскә, ярдәм итмәскә ант итмәсен, бәлки киччеләкләрен гафу итегез вә хаталарын кичерегез, Аллаһу тәгаләһнең үзегезне ярлыкавын әллә сөймәссезме? Аллаһ белеп ярлыкаучы вә белеп рәхмәт итүче.

24|23|Зина кылудан гафил вә пакъ мәэминә хатыннарны зиначы дип сүгүче кешеләр дөньяда һәм ахирәттә ләгънәт ителделәр һәм аларга олугъ гәзаб булыр.

24|24|Кыямәт көнендә ул пакъ хатыннарны сүгүче кешеләрнең телләре вә куллары һәм аяклары кылган эшләре белән шәһадәт бирерләр.

24|25|Ул көндә Аллаһ аларга тиешле җәзаларын бирер һәм алар Аллаһуның хаклыгын белерләр хак белү белән.

24|26|Пычрак хатыннар – пычрак ирләргәдер, вә пычрак ирләр – пычрак хатыннаргадыр, вә пакъ хатыннар – пак ирләр өчендер, вә пакъ ирләр – пакъ хатыннар өчендер. Гаишә вә Сафван алар әйткән зинадан пакълардыр. Алар өчен ярлыкау һәм күркәм булган җәннәт нигъмәтләре бардыр.

24|27|Ий мәэминнәр, үзегезнең өйләрегездән башка өйләргә рөхсәт алмыйча һәм сәлам бирмичә кермәгез, рөхсәт сорагыз һәм өйдә булган кешеләргә сәлам бирегез. Әнә шулай эшләсәгез сезнең өчен хәерледер, шаять вәгазьләнерсез!

24|28|Әгәр ул өйдә ничкем булмаса яки кеше булып та керергә рөхсәт бирелмәсә, ул өйгә кермәгез, әгәр сезгә кайтыгыз дип әйтелсә, кайтыгыз, кайтып китүегез сезнең өчен гөнаһтан пакьрәктер. Аллаһ сезнең эшләрегезне белер, шуңа карата җәза бирер.

24|29|Кеше тормый торган өйгә кереп файдаланып чыгуыгызда сезгә гөнаһ юктыр. Аллаһ сезнең күрсәтеп эшләгән эшләрегезне дә вә яшерен эшләгән эшләрегезне дә беләдер.

24|30|Әйт мәэминнәргә, карарга ярамый торан нәрсәләрдән күзләрен йомсыннар һәм күрсәтергә ярамый торган әгъзаларын күрсәтмәсеннәр вә ике бот арасын зинадан сакласыннар, бу әйткәнне эшләү аларга пакьлектер. Дөреслектә Аллаһ аларның кыйлган эшләреннән хәбәрдар.

24|31|Әйт мәэминә хатыннарга, карарга ярамаган нәрсәдән күзләрен йомсыннар вә фәжәрләрен зинадан сакласыннар һәм кул белән йөзләреннән башка булган зиннәт урыннарын ачмасыннар, мәгәр һәрвакыт ачык була торган йөзләрен, ике кулларын вә тәпиләрен ачсалар ярый, һәм башларын, муеннарын вә күкрәкләрен пәрдәләр белән капласыннар, вә зиннәтләрен ачмасыннар. "Аллаһ мәселман булган хатын-кызларны чәчләрен, муеннарын, беләкләрен, тубыкларын, югары чәлтерләрен, колак алкаларын, муенга таккан зиннәтләрен һәм беләзекләрен ят ирләргә күрсәтүдән тыйды", мәгәр бу әйтелгәннәрне үзенең иренә, яки аталарына, яки ирләренең аталарына, яки үзләренең ир туганнарына, яки үзләренең балаларына, яки ирләренең балаларына, яки бертуган кардәшләренең балаларына, яки кыз туганнарының балаларына, яки мәселман булган хатыннарга, яки үзе хужа булган кол иргә вә кол хатынга, һәм шәһвәт куәте булмыйча хатыннарга ихтыяҗы булмаган фәкәть хатыннар янына ашар-эчәр өчен генә килә торган ят ирләргә, һәм хатыннарга якынлык кыйлырга көче етмәгән, ягъни бәләгәткә ирешмәгән ир балаларга, шушы зекер ителгән кешеләргә чәчләрен, муеннарын, колак алкаларын, беләкләрен, беләзекләрен, балтырларын күрсәтсәләр гөнаһ булмас, вә ул хатыннар урамда йөрөгәндә аякларына аякларына бәрмәсеннәр күренмәгән зиннәтләрен белдермәк өчен, ягъни йөрөгәндә аяк тавышларын да чылтырауклы зиннәтләренең дә тавышларын ишеттереп йөрмәсеннәр! Ий мәэминнәр, һәммәләрегез дә Аллаһуга тәүбә итегез, шаять дөнья вә ахирәттә бәхетле булырсыз.

24|32|Үзләрегездән ирсез хатыннарны вә хатынсыз ирләрен, һәм никах хакларын үтәргә яраклы булган яхшы колларыгызны вә жарияләрегезне өйләндерегез, әгәр өйләнүчеләр фәкыйрь булсалар, Аллаһ аларны бай кылыр үзенең юмартлыгы белән, шиксез Аллаһ киңлек иясе вә белеп эш кылучы.

24|33|Никахлану өчен мал таба алмаган ярлы кешеләр сабыр итсеннәр Аллаһ аларга байлык биргәнгә чаклы, һәм зинадан саклансыннар. Үзегез сатып алган ир вә хатын колларыгыз, сездән азатлык язуюн сорасалар, аларга азатлык язуюн бирегез әгәр аларның мал кәсеп итеп ул малны сезгә китереп тапшырачагына ышансагыз. Ягъни хужасы колга эшләп мең сум акча китереп бирсәң мин сине азат итәм, дип кулына вакытлыча азатлык язуюн биреп чыгарып жибәрә. Кол шул акчаны китереп тапшырса, бөтенләй азат була. Аллаһ әйтте: "Азат итәчәк колларыгызга Без сезгә биргән малдан өлеш бирегез", – дип. Димәк әлеге кол табып китергән мең сумны барын да алмыйча киметеп алу важиб буладыр, күбрәк киметү яки бөтенләй бушка азат итү зур саваблы эшдер. Янә дөнья малын кәсеп итәр өчен кол хатыннарыгызны зинага көчләмәгез, чөнки кайбер хужалар үзләренең кол хатыннарны зина кылып акча җыярга көчләделәр, Аллаһ бу эштән тыйды. Әгәр ул кол хатыннарны хужасы зинага көчләсә, ул кол хатыннарның көчләнеп зина кыйлганнары соңында Аллаһ аларны ярлыкаучы вә рәхмәт итүче. (җавабы вә гөнаһы көчләүче хужаларына булыр.)

24|34|Тәхкыйк Без сезгә хәрәм хәләнне коручы аятьләренә индердек, вә сездән әүвәл яшәгән кешеләрнең тарихларын бәян итүче аятьләренә индердек, һәм гөнаһтан сакланучы тәквә кешеләргә вәгазьләр индердек.

24|35|Аллаһ жирне вә күкләрне кояш вә ай белән яктыртучыдыр. Аллаһ нурының мәэмин

күңелендә мисалы, эчендә шәм янып торган өйнең тәрәзәсе кебидер, ул шәм пыяла лампа эчендәдер, лампа биш зур йолдызның берсе кебидер. Ул лампа уты яндырылып зәйтүн агачының мае белән, ул агач көн чыгышында да түгел, көн батышында да түгел – урталыктадыр. Аның мае ут ирешмәсә дә яктырырга якин булды. Шәм яктылыгы лампа яктылыгы өстенә яктылыктыр. Ягъни мәэминнең иман нуры өстенә Коръән нуры өстәлмә нурдыр. Аллаһ Коръән нурына үзе теләгән кешесен күндерер, вә Аллаһ кешеләр өчен мисал китерәдер гыйбрәтләнсеннәр өчен. Бит Аллаһ һәрнәрсәне белүче.

24|36|Ул яктылык бирүче шәм мәсҗидләрдә булып, Аллаһ боерды ул мәсҗидләрне зурларга һәм Аллаһ исемен зекер итәргә, ул мәсҗидләрдә Аллаһуга тәсбих әйтерләр иртәләрдә вә кичләрдә.

24|37|Алыш-биреш итеп сөүдә эшләренә алынмый торган ирләр, аларны алдый алмады дөнья эше Аллаһ зекереннән, вә намазлардан, вә зәкят бирүдән, алар күңелләр вә күзләр тетрәгән кыямәт көненең катылыгынан куркалар.

24|38|Алар ул изгелекләрне эшлиләр, Аллаһ аларның кылган гамәлләренең күркәмерәге белән җәза кылсын өчен һәм Аллаһ үзенең юмартлыгынан савабларын кылган гамәлләреннән арттырып бирсен өчен. Аллаһ теләгән бәндәсен хисапсыз ризыкландырыр.

24|39|Имансыз дин тотучыларның гамәлләренең мисалы, тигез киң җирдә рәшә (мираж) кебидер, бик сусаган кеше аны су дип белер һәм су эчәм дип анда барыр, хәтта барып җитсә ул җирдә һичнәрсә тапмас, имансызның гамәле һәкъ шундыйдыр, вә ул гамәле өстендә Аллаһуның хөкемен табар, Аллаһ аңа тулысынча хисап ясап тиешле җәзаны бирер. Бит Аллаһ бик тиз хисап итүчедер.

24|40|Яки ул имансыз дин тотучыларның гамәлләре, тирән диңгездә дулкынлыктан барлыкка килгән караңгылык кеби. Ул диңгезне дулкын каплый, ул дулкын өстеннән янә дулкын каплай, вә ул дулкын өстеннән кара болыт каплайдыр, ошбу караңгылыктар берсе икенчесенең өстенә караңгылыктыр. Ошбу катлы-катлы караңгылык астында калган кеше, әгәр кулын чыгарса, ифрат караңгылыктан кулын күрергә якин да булмас. Аллаһ кемгә иман нурын бирмәсә, әлбәттә, аның иман нуры булмас!

24|41|Ий Мухәммәд г-м, беләсәңме дәрәслектә Аллаһу тәгалә – Аңа җирдә вә күкләрдә булган мәхлукатлар тәсбих әйтерләр, канатларын һавада җәйгәннәре хәлдә кошлар да тәсбих әйтерләр. Тәсбих әйтүчеләрнең барчасы үзләренең намазларын вә тәсбихләрен белер булдылар. Аллаһу тәгалә ул мәхлукатның ни эшләгәннәрен белүче.

24|42|Җирдәге вә күкләрдәге һәм аларның араларында булган һәрнәрсә Аллаһ мөлкедер, вә ахирәттә кайту да Аллаһугадыр.

24|43|Әйә күрмәдәңме Аллаһ болытларны куар, соңра аларны бер-берсенә кушар, соңра аларны берсе өстендә икенчесен кылып, һәм күрерсәң, аларның араларынан яңгыр чыгар, вә Аллаһ шул болытлардан тау күплегендә боз индерер, ул боз белән теләгән кешесен һәлак итәр вә теләгән кешесен коткарыр, вә шул болыт яшененең яктылыгы күзләренң, нурын бетерергә якин булып.

24|44|Аллаһ көндезге вә кичке алмаштырып берсен берсе артыннан китерү белән, Аллаһуның бу эшендә гафиллы вә күзле кешеләргә гыйбрәтләр бар.

24|45|Аллаһ җир йөзүдә булган барча жан иясен судан халык кылды, ул хайваннарның кайберләре корсагы өстендә йөрер, вә кайберләре ике аяк өстендә йөрерләр, вә кайберләре дүрт аяк өстендә йөрерләр, Аллаһ үзе теләгән мәхлукларны халык кылып, бит Аллаһуның һәрнәрсәгә көче җитә.

24|46|Тәхкыйк Без дәрәслекне генә бәян итә торган аятләренә индердек, Аллаһ теләгән бәндәсен туры юлга күндерер.

24|47|Монафикълар әйтерләр: "Без Аллаһуга вә рәсүлгә иман китердек һәм аларга итагать иттек", – дип, соңра шул сүзләреннән соң Аллаһуга вә рәсүлгә итагать итүдән алардан бер фирка баш тартты, алар чын ышанучы түгел, иманнары юк.

24|48|Әгәр ул монафикълар Аллаһуга вә рәсүлгә чакырылсалар рәсүл аларның арасында хөкем итсен өчен, шул вакыт, безнең зарарыбызга хөкем итәр, дип, рәсүл янына килүдән баш тартырлар.

24|49|Әгәр ул монафикъларның башка кеше өстендә хаклары булса, рәсүлгә тиз-тиз ашыгып барырлар.

24|50|Яки аларның күңелләрендә имансызлык сырхавы бармы, яки синең пәйгамбәрлегендә шик итәләрме, яки Аллаһ һәм рәсүл хөкем иткәндә алар зарарына хөкем итәрләр дип куркалармы? Бәлки алар хактан баш тартып үзләренә золым итүчеләрдер.

24|51|Хак мәэминнәрнең сүзләре шул булды, әгәр Аллаһуга вә рәсүлгә чакырылсалар араларында хөкем итмәк өчен, ишеттек вә итагать иттек дип әйтмәкләредер. Әнә шундый әдәпле хак мәэминнәр мәңгелек бәхеткә ирешүчеләр.

24|52|Берү Аллаһуга вә рәсүлгә итагать итсә вә Аллаһудан курыкса һәм гөнаһлы булудан сакланса, алар бөек дәрәжәгә ирешүчеләрдер.

24|53|Монафикълар рәсүл хөкемен яратмаганлыктарын яшереп бик ныклап Аллаһ исеме илә

ант иттеләр, әгәр син аларга йортларыннан чыгып китәргә боерсаң, әлбәттә, алар чыгарлар иде, син аларга әйт: "Ялганга ант итмәгез, итагать итүнең нәрсә икәнлегә мәгълүм эшдер, югыйсә ялганга ант итү итагать түгел, бит Аллаһ сезнең кыйлган эшләрегездән хәбәрдар.

24|54|Әйт: "Аллаһуга итагать итегез, вә расүлгә итагать итегез, әгәр аларга итагать итүдән баш тартсагыз, рәсүлнең бурычы фәкәть Аллаһуның хөкемнәрен сезгә ирештерү генә, вә сезнең бурычыгыз расүл йөкләгәнне үтәдер, әгәр расүлгә итагать итсәгез, туры юлга күнелерсез, расүлгә Аллаһ хөкемнәрен ачык итеп ирештерү важибдер.

24|55|Иман китереп изге гамәлләр кылган хак мәселманнарны Аллаһ җир өстенә хужа итәргә вәгдә кылды болардан әүвәлгә мәселманнарны хужа иткән кеби, һәм үзе аларга риза булып биргән ислам динен загыфьләтмичә таза һәләндә сакларга вәгдә кылды, дәхи дошманнарыннан куркып яшәүне иминлеккә, тынычлыкка алыштырырга вәгдә кылды. Миңа гына гыйбәдәт кылырлар вә Миңа һич кемне тиндәш кылмаслар. Ошбу Аллаһуның вәгдәсеннән һәм Аның ярдәменнән соң берәү артка чигенеп мәртәт булса, ул кешеләр – фәсыйклардыр.

24|56|Ий мәэминнәр намазларыгызны вакытында укыгыз, зәкятләрегезне бирегез һәм расүлгә итагать итегез, шаять Аллаһудан рәхмәт ителерсез!

24|57|Син уйлама кәферләр җирдә Аллаһны гәҗиз көчсез итәргә аларны гәзаб кылуда яки һәлак итүдә дип. Аларның торакак урыннары уттыр, ни кабахәт урын.

24|58|Ий мәэминнәр хезмәтче колларыгыз һәм бәлагәткә ирешмәгән сабый балаларыгыз, сезнең яныгызга керергә рәхсәт сорасалар, өч вакытта: иртә намазыннан элек, өйлә намазы вакытында һәм йөстү намазыннан соң, ошбу өч вакыт гаурәтдер, ул вакытларда киёмнәрегезне алмаштырган буласыз, шул күрсәтелгән өч вакыттан башка вакытларда бер-берегезгә рәхсәтсез кереп йөрүегездә сезгә дә, аларга да гәнаһ юкдыр. Аллаһ сезгә хөкеми аятьләренә бәян итәдер, Аллаһ белүче вә гадел хөкем итүче.

24|59|Әгәр балаларыгыз бәлагәткә ирешсәләр, сезнең яныгызга һәрвакыт рәхсәт сорап керсеннәр, әүвәлгә бәлагәткә ирешкәннәрегез рәхсәт сораганнары кеби. Аллаһ сезгә үзенең хөкемнәрен әнә шулай бәян итәдер, Аллаһ белүче вә хөкемче.

24|60|Хатыннардан бала тапмый торган вә хәйез күрми торган карт хатыннары алар иргә баруны да теләмиләр, аларга гәнаһ юк ят ирләр алдында тышкы киёмнәрен салуларында, сакларга тиеш булган зиннәт урыннарын ачмаганнары хәлдә, әгәр тышкы киёмнәрен салмаса алар өчен хәерледер. Аллаһ һәркемнең нәрсә турында сөйләгәннен ишетүче, һәркемнең ниятен белүче.

24|61|Суқыр, аксак вә башка авыру кешегә, һәм үзегезгә гәнаһ юктыр, үз өйләрегездә, вә ата-аналарыгызның, вә үзегез белән бертуган кардәшләрегезнең, вә атагызының бертуганнарының, вә анагызының бертуганнарының, вә ачкычка хужа булып калган, вә дусларыгызның өйләрендә җыелып яки аерым ашавыгызда зарар һәм гәнаһ юктыр.

(Мәселманнар сугышка киткәндә суқыр, аксак һәм башка җирлеләргә өй ачкычларын биреп, өйдә булган ризыкларны ашагыз дип киткәннәр. Ләкин өйдә калган кешеләр тартынып ашамаганнар. Югарыдагы аять шул хакта иңгән). Дин кардәшләрегезнең өйләренә кергәндә сәлам бирегез Аллаһудан пакь, мәбарәк булган бүләк йөзеннән, әнә шулай Аллаһ сезләргә аятьләрен бәян итә, шаять фикерләп аңарсыз!

24|62|Камил һәм таза иманлы кешеләр менә болардыр, Аллаһуга вә Аның расүленә иман китерерләр, вә киңәш өчен җыелган Мухәммәд г-мнең мәҗлесендә булсалар, аңардан рәхсәт алмыйча мәҗлестән чыгып китмәсләр, синнән рәхсәт сораган мәэминнәр Аллаһуга вә Аның расүленә ышануда бик нык ышанучылардыр. Әгәр алар хәҗәтләре өчен синнән рәхсәт сорасалар, алардан үзең мәэмингә рәхсәт бир, вә алар өчен Аллаһудан ярлыкау эстә! Бит Аллаһ бәндәләрен ярлыкаучы вә рәхмәт итүче.

24|63|Расүлүллага үзара бер-берегезгә дәшкән кеби дәшмәгез, бәлки: йә расүлүллаһ, йә нәбийяллаһ, дип дәшегез. Тәхкыйк Аллаһ белде сезләрдән рәхсәт сорамыйча, бер-берсенә яшеренеп расүлүллаһ мәҗлесеннән чыгып китүчеләренә. (Йә Хандак казыганда рәхсәтсез ташлап китә иделәр, алар монафикьлардыр.) Пәйгамбәрнең әмерләренә каршылык күрсәткән кешеләр саклансыннар, дөньяда аларга бәла-каза килүдән яки ахирәттә рәнҗетүче гәзаб тотудан!

24|64|Әгаһ булыгыз, җирдә вә күкләрдә булган нәрсәләр Аллануныкыдыр. Сөз Аллаһуга итагать итәсезме яки Аңа каршы барасызмы, аны Ул белер, дәхи монафикьларның җәза өчен Аңа кайтачак көннәрендә белер, һәм эшләгән явыз эшләрен үзләренә белдерер, Аллаһ һәрнәрсәне белә.

25|1|Үзенең колы Мухәммәд г-мгә хак белән батыл арасын асра торган Корьәнне Индерүче Аллаһу тәгалә һәрнәрсәдән бөек булды, Аллаһ Корьәнне индерде галәмнәр мәхлукларын Аллаһ гәзабы белән куркытучы булсын өчен.

25|2|Ул – Аллаһ җир вә күкләр мөлкенә хужасыдыр, вә Ул бала китермәде, вә Аның мөлкендә тиндәше булмады, вә Ул һәрнәрсәне халык кылды, һәрнәрсәне үлчәп ризык вә әҗәл

Тәкъдир кылды.

25|3|Мөшриклар, ничнәрсәне бар итәргә көче житмәгән, бәлки үзләре агач таштан юнып ясалган сынымнарны Илаһә тоттылар Аллаһудан башка, дәхи ул сынымнар үзләренә файданы китерергә вә үзләреннән зарарны жибәерергә кадир булмаслар, вә бер кешене үтерергә, вә бер кешене тергезергә, һәм кабердән бер кешене кубарырга көчләре житмәс.

25|4|Имансызлар әйттеләр: "Ошбу Коръән ничнәрсә түгел, мәгәр аны Мухәммәд үзе уйлап чыгарды, аннары Аллаһудан килде дип ялганлады, һәм аңа башка кавем дә ярдәм итте", – дип. Тәхкыйк золым белән вә хакка ышанмау белән килделәр, Аллаһудан иңгән китапны әүвәлге китап әһелләреннән алды, диделәр.

25|5|Дәхи әйттеләр: "Ул Коръән әүвәлге өммәтләренң ялган сүзләредер, Мухәммәд аны күчереп яздырды вә ул сүзләр Мухәммәдкә иртәләр һәм кичләр дә укыла", – дип.

25|6|Әйт: "Ул Коръәнне жирдәге вә күкләрдәге яшерен серләренә белүче Аллаһ иңдерде, вә Ул – Аллаһ мәэминнәренә ярлыкаучы һәм аларга рәхмәт итүче булды", – дип.

25|7|Мөшриклар әйттеләр: "Мин пәйгамбәр диюче Мухәммәдкә ни булды, башка кешеләр кеби аш ашый, базарларда йөри, ни булыр иде, әгәр Мухәммәдкә бер фәрештә иңгән булса, шул фәрештә белән аның Аллаһ җәзабы белән куркытучы пәйгамбәр икәнлегә ачыкланыр иде.

25|8|Яки аңа күктән нигъмәтләр иңдерелсә, базарда йөрмәс иде, яки аның һәртөрле жимеш бирә торган бакчасы булып, шул бакчадан ашасын иде дип. Янә ул залимнәр әйттеләр: "Әгәр сез бу Мухәммәдкә иярсәгез, сихерләнгән кешегә ияргән буласыз", – дип.

25|9|Ий Мухәммәд г-м, кара инде ул ахмакларга, синең хакыңда нәрсә сөйлиләр, алар хакны белүдән, пәйгамбәрне танудан адаштылар, инде туры юлны табарга көчләре житмәс.

25|10|Барча вәжүдтән бөек Аллаһ, әгәр теләсә, сиңа алар әйткән бакчадан яхшырак бакча кылыр иде, дөньяда ул бакчалардан елгалар да агызыр, вә сиңа бөек өйләр дә кылыр иде, ләкин аларны Аллаһ ахирәткә калдырды.

25|11|Бәлки алар кыямәтне ялганга тоттылар, шуңа күрә алар дөньяга алдандылар, кыямәтне ялганлауыга каты утны хәзерләдек.

25|12|Утны алар ерактан күргәч, ул утта ачуланып кайнаган тавышны ишетерләр, дәхи ишәк тавышы кеби яман тавышын ишетерләр.

25|13|Әгәр алар куллары муеннарына богауланмыш хәлдә шул уттан тар урынга салынсалар, шулвакыт алар: вәй безгә һәлакәтлек, каты җәзаб, дип елап кычкырышырлар.

25|14|Аларга әйттеләр: "Сез бүген бер генә һәлакәтлек белән кычкырмагыз, бәлки күп һәлакәтлек белән кычкырыгыз."

25|15|Әйт: "Шулай мәңгегә утка керү хәерлеме? Яки тәкъва мәэминнәргә вәгъдә ителгән жәннәт хәерлеме? Ул жәннәт аларга изге гамәлләренә җәза һәм кайтачак мәңгелек урыннарыдыр.

25|16|Аларга анда ни теләсәләр шул булыр мәңгә калганнары хәлдә, ул жәннәт Раббыңның фазлы вә рәхмәте белән мәэминнәргә вәгъдә ителде, ул вәгъдәдән соралмыш булды, ягъни фәрештәләр: "Ий Раббыбыз мәэминнәренә үзең вәгъдә иткән "Гаден" жәннәтенә керт", – диләр.

25|17|Аллаһ кыямәт көнне сынымнарны вә аларга гыйбадәт кылган мөшрикларне бергә кубарыр, Минем бу бәндәләремне сез адаштырдыгызмы, яки алар үзләре туры юлдан адаштылармы, дип сынымнардан сорар.

25|18|Сынымнар гажәпсенеп әйтерләр: "Иә Рабби, без Сине кимчелектән пакъ дип мактап тәсбих әйтәбез, Синнән башканы Илаһә тотмак безгә һич лаек булмады, без аларга безгә гыйбадәт кылыгыз, дип ничек әйтә алабыз, ләкин Син аларны вә аталарын төрле нигъмәтләр белән сыйладың, хәтта алар шөһвәткә чумып Синең зекреңне оныттылар, вә һәлак буласы кавем булдылар.

25|19|Аллаһ мөшрикләргә әйтер: "Ий мөшриклар, менә бүген сынымнарыгыз сезне сөйләгән ялган сүзләрегез белән гаеплиләр, ягъни алар без Илаһәбез, безгә гыйбадәт кылыгыз, дип һич тә әйтмәгәннәр, Илаһәбез дип хыялланган сынымнарыгызның көчләре житмәс сездән җәзабны жибәерергә һәм ярдәм итәргә? Ий кешеләр, сездән берәү мөшрик булып үзенә золым итсә, ул кешегә Без олугъ җәзабны татытырбыз.

25|20|Синнән әүвәл жибәрмәдек рәсүлләрдән мәгәр кешеләрдән расул итеп жибәрдек, алар ашыйлар вә базарларда йөриләр иде. Бәгъзегезне бәгъзегезгә фетнә кылдык, байны фәкыйрьгә, сәламәтне сырхаулыга, дәрәжәлене дәрәжәсезгә, әйтер: мин ник аның кеби булмадым дип. Ий мәэминнәр, хәлегезне сабыр итәсезме, Раббың хәлегезне күрүче булды, сабыр итсәгез, әжерен бирер.

25|21|Безгә яхшылык белән юлыгырга теләмәгән имансызлар әйттеләр: "Ни булыр иде, әгәр безгә фәрештәләр иңеп Мухәммәднең расул икәнлеген әйтсәләр, яки Раббыбызны күрсәк, Мухәммәднең расул икәнлеген әйтсә", – дип. Тәхкыйк алар шул сүзләре белән нәфесләрендә төкәбберләңделәр һәм золымда чиктән уздылар.

25|22|Кыямәт көнне җәзаб фәрештәсен күрерләр, ләкин ул көндә имансызларга шатлык булмас, вә фәрештәләр әйтер: "Имансызларга жәннәткә керү хәрам булды".

- 25|23|Имансызларның кешеләргә кылган бәгъзе яхшылыкларына касад кылырбыз, һәм очкан тузан кеби юк итәрбез.
- 25|24|Кыямәт көнендә жәннәт әһеленең урыны хәерлерәк вә рәхәтләнү урыннары да күркәмерәктер.
- 25|25|Вә ул көндә күк ярылып аннан бер болыт чыгар, ул болыт илә кешеләрнең гамәл дәфтәрләре белән фәрештәләр иңәр.
- 25|26|Ул көндә һәрнәрсәгә хужа булу Аллаһ кулында булып һичбер затның катнашы булмас, ул көн имансызлар өчен авыр көн булыр.
- 25|27|Ул көндә Коръән белән гамәл итмәгән залим каты хәсрәттән ике кулын тешләр, вә әйтер: "Ни булыр иде дөньяда пәйгамбәргә ияреп аның белән бергә хак юлны тоткан булсам".
- 25|28|Ни үкенеч һәлак булу килде, ни булыр иде фәлән кәферне дус тотмаган булсам.
- 25|29|Тәхкыйк ул мине Коръәннән биздерде миңа ул Коръән Аллаһудан килгәннән соң, шайтан кешене алдан ташлап китәр булды.
- 25|30|Мухәммәд г-м әйтте: "Йә Рабби, минем кавемем ошбу Коръәнне инкяр итеп куйдылар, кабул итмәделәр һәм кешеләрне дә аның белән гамәл кылудан тыйдылар.
- 25|31|Синең дошманнарың булган кеби имансызлардан һәр пәйгамбәргә дошманнар кылдык, алар сабыр иттеләр, син да сабыр ит, сине һидәяткә күндерергә һәм дошманнарыңа каршы ярдәм бирергә Раббың житәдер.
- 25|32|Имансызлар әйттеләр: "Нәрсә булыр иде, әгәр Коръән аңа бер мәртәбә иңүдә тулы китап булып иңсә. Без аны аять аять иңдердек, күңелеңне куәтләр өчен һәм тәртибе илә аерып-аерып укыдык, сиңа ятларга жиңел булсын өчен.
- 25|33|Мөшрикләр синең хакында батыл мисал китермәсләр мөгәр китерсәләр, Без аларның батыл мисалларын юкка чыгара торган хак мисал китерербез һәм бәяне күркәм аятьләренә китерербез, аптырап калырлар.
- 25|34|Коръәннән качкан кешеләр йөзтүбән жәһәннәмгә сөрелерләр, бу кешеләр Коръәннән ерак булулары сәбәпле туры юлдан бик ерак адашучылар, һәм ахирәттәге урымнары да бик яман урындыр.
- 25|35|Тәхкыйк Без Мусага Тәүратны бирдек, на кардәше һарунны аңа ярдәмче кылдык.
- 25|36|Безнең аятьләребезне ялганга тотучы кавемгә барыгыз, аларны хак дингә өндәгез! Муса белән һарунны да ялганга тоткач, Без ул кавемне һәлак иттек.
- 25|37|Нухны, вә башка расулларне ялганга тотканнары өчен, Нух кавемен Туфан суына батырып һәлак иттек, аларның Туфан белән һәлак булуларын кешеләргә гыйбрәт өчен кылдык, вә ул залимнәргә ахирәттә рәнжетүче Гәзаб хәзерләдек.
- 25|38|Гад, Самуд кавемнәрен һәм коега табынучы кос ияләрен һәлак иттек, дәхи алар арасында күп кавемнәрне һәлак иттек. (Шөгәеб пәйгамбәр кавемәннән бер жәмәгать ташланган бер иске коедан чыга торган чишмәгә табына торган булганнар. Аллаһ аларны жиргә йоттырган. Татарстанда адашкан кешеләр тарафыннан "әүлияләр тавы" дип аталган жирдә бер чишмә бар икән, һәлак булырга ашыккан кешеләр шул чишмәгә табынырга баралар).
- 25|39|Аларны һәлак итмәс борын, һәрберсенә әүвәлдә һәлак булган кавемнәрнең хәлләрен гыйбрәт өчен баян кылдык, ләкин алар гыйбрәтләнмәделәр, һәм Без һәммәләрен каты һәлак итү белән һәлак иттек.
- 25|40|Тәхкыйк әеләренә таш яудырып һәлак ителгән Лут кавеменең шәһәре яныннан кәферләр үтеп йөриләр, алар шул шәһәр яныннан үткәндә Аллаһуның Гәзаб әсәрен күрмиләрме? Бәлки алар имансыз булулары сәбәпле кабердән кубарылуны көтмиләр.
- 25|41|Мөшрикләр сине күргәндә мәсхәрә итеп әйттеләр: "Шул ирнеме Аллаһ пәйгамбәр итеп жиберде", – дип.
- 25|42|Янә әйттеләр: "Ул Мухәммәд безне ислам диненә өндәп сынымнарыбыздан аера язды, әгәр сабыр итеп сынымнарыбызга ныклап тотынмаган булсак, әлбәттә, безне сынымнарыбыздан аерган булыр иде", – дип. Алар Гәзабны күргәндә, әлбәттә, белерләр кем туры юлдан адашканлыгын.
- 25|43|Әйә күрәсеңме нәфес һавасын илаһә тоткан кешене, ягъни яшәве дә, дин тотуы да нәфесе теләгәнчә генәдер. Әллә син аңа вәкил булып, аны туры юлга күндерә алырсыңмы?
- 25|44|Яки сиң уйлыйсыңмы аларның күбрәге синең сүзеңне ишетәләр дип, яки хак сүзнең хаклыгын аңлыйлар дип? Алар һичкем түгел, мөгәр хайван кебиләр, бәлки алар хайваннарга караганда да хак юлдан адашучыраклар.
- 25|45|Раббыңның эшенә карамыйсыңмы, кояш чыккач иртә беләк ипчек суздык күләгәне, әгәр Аллаһ теләсә иде, ул күләгәне озын хәлендә калдырыр иде, соңра кояшны күләгәгә дәлил вә сәбәпче кылдык.
- 25|46|Соңра ул күләгәне жиңеллек белән үзебезгә кайтардык, ягъни кояш китү белән бергә әкрән генә күләгә да китәдер.
- 25|47|Ул – Аллаһ кичне сезгә пәрда кылды киём кеби, вә йокыны тәнегезгә рәхәтлек

кылды, вә көндезне тарала орган вакыт кылды ки, кешеләр кәсеп өчен жир өстенә таралырлар.

25|48|Вә Ул – Аллаһ рәхмәте белән яңгыр алдыннан жил жибәреп кешеләрне шатландырадыр, ул жилләр кирәк жиргә болытларны алып килерләр, вә Без сезгә болытлардан пакь су иңдердек.

25|49|Ул су белән шәһәрләрнең үлгән табигатен тергезмәклегез өчен, янә үзегез халык кылган хайваннарны вә күп кешеләрне эчермәклегез өчен.

25|50|Тәхкыйк өстәге өч аятьне коръәндә һәм башка китапларда тәкърар әйттек, кешеләр вәгазыләнсеннәр вә гыйбрәтләнсеннәр өчен, кешеләрнең күберәге вәгаздән вә гыйбрәтләрдән баш тарттылар, мәгәр ислам нигъмәтен инкяр итеп кәфер булудан баш тартмадылар.

25|51|Әгәр теләсәк, әлбәттә, һәрбер шәһәргә Аллаһ гәзабы белән куркытучы пәйгамбәр жибәрер идек.

25|52|Инде син имансыз, динсезләргә итагать итмә, аларга иярмә һәм аларга хезмәт итмә, бәлки ялган иман, ялган дингә вә имансызлыкка, динсезлеккә каршы Коръән белән көрәшү юлын ач, зур көрәшү белән көрәш!

25|53|Ул – Аллаһ ике зур суны янәшә агызды, ул суларның берсе эчәргә тәмледер, икенчесе эчәргә ачы тозлыдыр, вә алар арасына пәрдә кылды вә бергә кушылудан тыя торган яшерен көчне араларына куйды.

25|54|Вә Ул – Аллаһ кешене бер тамчы судан халык кылды, вә аларны ир вә хатын итеп нәсел – нәсәбне үрчәтте, Раббың һәр эшкә кадир булды.

25|55|Мөшриклар Аллаһудан башка файда да, зарар да итә алмый торган нәрсәләргә гыйбадәт кылалар, имансыз кеше Раббысына каршы шайтанга ярдәмче булды.

25|56|Без сине Аллаһуга итагать итүче хак мөэминнәрне жәннәтләр белән шатландыручы итеп вә итагать итмәгән залимнәрне жәһәннәм гәзабы белән куркытучы итеп жибәрдек.

25|57|Әйт: "Мин сезгә ислам динен өйрәткәнем өчен сездән хак сорамайым, мәгәр берәү мал биреп Аллаһуга якын булуны тели икән, Аллаһ күрсәткән урыннарда малын бирсен!

25|58|Аларның малына кызыкма, бәлки һәрвакыт тере һич үлми торган Раббыңа тәвәккәл ит, вә Аны мактап тәсбиһләр әйт, бәндәләренең гөнаһларыннан хәбәрдар булырга Аллаһ үзе житә.

25|59|Ул – Аллаһ жирне, күкләрне вә алар арасында булган нәрсәләрне халык кылды алты көндә, соңра рәхимле Аллаһ Гәрешкә беркетелде, ул хакта галим кешедән сора.

25|60|Мөшрикләргә әррәхмәнгә сәждә кыйлыгыз диелсә әйтерләр: "әррәхмән нәрсә ул, синең әмерең белән белмәгән нәрсәгә сәждә кыйлыкмы", – дип. Аллаһуга сәждә кыйлыгыз дигән сүз Аллаһудан качуларын арттырды.

25|61|Олугъ вә бөөк Аллаһ күктә йолдызлар кылды вә аларга урыннар билгеләде, вә анда яктыртучы кояшны һәм ялтыраучы айны халык кылды.

25|62|Вә Ул – Аллаһ кич белән көндезне берсенең урынына икенчесе килә торган итеп халык кылды, Аллаһуның бу эшләре Аның берлеген вә кодрәтен белергә теләгән кешеләр өчен гыйбрәт һәм вәгазь, яки шөкер итәргә теләгән кешеләргә шөкер итүне лязем итәдер.

25|63|Аллаһуның яхшы бәндәләре жир өстендә тәртип белән вә түбәнчелек белән йөрерләр, әгәр аларны жаһилләр кирәкмәгән сүзләр белән хыйтаб итсәләр, аларга каршы гөнаһтан пакь сүзне әйтерләр.

25|64|Вә алар Раббыларына рәкугъ сәждә кылып намаз укуларын давам иттерерләр.

25|65|Алар әйтерләр: "Ий Раббыбыз бездән жәһәннәм гәзабын алгыл, чөнки аның гәзабы һәлак итүчедер.

25|66|Ул жәһәннәм тормак вә карарланмак өчен ни яман урын.

25|67|Вә алар мохтажга мал бирсәләр, исраф итмәсләр вә тарлык та кылмаслар, исраф белән тарлык арасында гадел торырлар.

25|68|Вә алар Аллаһудан башкага гыйбадәт кылмаслар һәм ахирәт өчен Аллаһудан башкадан ярдәм сорамаслар, Аллаһ үтерүне хәрам иткән кешене үтермәсләр, Мәгәр үтерергә тиешле булса гына үтерерләр, вә зина да кыйлмаслар, әйтелгән шул ярамаган эшләре берәү эшләсә, гөнаһының жәзасына ирешер.

25|69|Кыямәт көнендә ана гәзаб ике өлеш бирелер, вә хур ителгән хәлдә анда мәңге калыр.

25|70|Мәгәр берәү тәүбә итеп иман китерсә һәм Коръән юлы белән изге гамәлләр кыйлса, өнә шундый кешеләрнең начарлыкларын яхшылыкка алмаштырыр, Аллаһ андыйларга ярлыкаучы вә рәхмәт кылучы булды.

25|71|Берәү тәүбә итеп Коръәнгә тотынып изге гамәлләр кыйлса: ул кешенең изге гамәлләреннән Аллаһ риза булып һәм гөнаһлары гафу ителеп Аллаһуга кайтыр.

25|72|Ул тәүбә итүчеләр ялганга шәһадәт бирмәсләр, вә гөнаһлы сүзләр сөйләүче, гөнаһлы эшне эшләүчеләр яныннан үтсәләр, аларга игътибар итмичә аларның гөнаһ эшләреннән баш тарткан хәлдә үтәрләр.

- 25|73|Янә алар Раббыларының вәгазьләрен ишетсәләр сукирлыкка вә саңгыраулыкка сабышмаслар, бәлки бик ихлас тыңнарлар.
- 25|74|Алар әйтерләр: "Ий Раббыбыз, безгә изге хатыннар вә яхшы балалар бир, аларның сиңа итагать иткәннәрен күреп күзләребез вә күңелләребез карарланырлык булсын, һәм безне тәкъва мәэминнәргә Имам кыл, алар дин эшләрендә безгә иярсеннәр!
- 25|75|Әнә шул зекер ителгән хак мәэминнәр төрле авырлыкларга сабыр иткәннәре өчен жәннәтнең бөек дәрәжәсе белән бүләкләнерләр, һәм фәрештәләр аркылы Аллаһуның сәлам бүләгенә юлыгырлар.
- 25|76|Ул жәннәттә мәңгә булганнары хәлдә, ул жәннәт ни күңелле урын вә ни яхшы тора торган жирдер.
- 25|77|Әйт: "Әгәр Аллаһуга ялваруыгыз һәм гыйбадәтегез булмаса, Аллаһ сезнең белән нәрсә эшләр иде, ягъни Аллаһуга гыйбадәт кылмасагыз һәм итагать итмәсәгез, Аңа ни өчен кирәксез? Ий кире тәкәббер кешеләр, тәхкыйк Коръәнне вә рәсүлне ялганга тоттыгыз, бу эшегез өчен сезгә гәзаб лязем булды!
- 26|1|Та син мим.
- 26|2|Ошбу аятьләр хакның хаклыгын, батылның батыллыгын ачып бирүче Коръән аятьләредер.
- 26|3|Ий Мухәммәд г-м кавемең һәммәсе дә иман китермәгәнә өчен каты кайгырып үзеңне һәлак итү ихтималыңдашың. Ягъни мәшрикларнең иман китермәгәннәре өчен үзең зарар китерер дәрәжәдә кайгырасың, борчылма, тыныч бул.
- 26|4|Әгәр без теләсәк, аларны дингә көчли торган галәмәтне күктән аларга индерер идек, иман китереп һәрвакыт ул галәмәткә баш ияр иделәр.
- 26|5|Әгәр аларга Аллаһудан яңа вәгазь аятьләре килсә, алар һаман ул аятьләрдән баш тартыр булдылар.
- 26|6|Тәхкыйк алар Коръәнне ялганга тоттылар, әлбәттә, аларга килер Коръәнне кимсетүләренең хәбәре вә жәзасы, ул вакытта белерләр Коръәннең хаклыгын, ләкин соң булыр.
- 26|7|Әйә алар жиргә карамыйлармы, ирле вә хатынлы итеп күпме яхшы нәрсәләр үстердек.
- 26|8|Әлбәттә бу эштә Аллаһуның кодрәтенә иман китерү өчен ачык галәмәтләр бар, ләкин аларның күберәге ышанучы түгелләр.
- 26|9|Әлбәттә сиңең Раббың өстенлек вә куәт иясә, имансызларга каты жәза бирер, мәэминнәр өчен рәхимледер.
- 26|10|Раббың Мусага нида кылып әйтте: "Залим булган кавемгә бар, аларны хак дингә өндә".
- 26|11|Алар фиргаун кавемедер, алар мәхлукка табыналар, Аллаһудан курыкмыйлармы?
- 26|12|Муса әйтте: "Иә Рабби, мине ялганга тотарлар дип куркамын".
- 26|13|Миңа ышанмаулары сәбәпле күңелемнең тараймаклыгынан вә телемдә төен булу сәбәпле аңлата алмавымнан куркамын, миңа ярдәмче итеп кардәшем һарунны жибәр!
- 26|14|Дәхи алар хозурында минем гәнаһым бар (Егет чагында бер кәфер кыбтыйны үтергән иде), үземне үтерерләр дип куркамын.
- 26|15|Аллаһ әйтте: "Юк үтермәсләр, барыгыз икәү Минем аятьләрем белән, Без сезнең белән бергәбез, сүзегезне ишетәбез.
- 26|16|Фиргаунгә барыгыз, вә без бетән галәмнәренә тәрбияләүче Аллаһуның рәсүлебез,
- 26|17|безнең белән ягыкуб балаларын жибәрмәклеген өчен килдек" – диегез.
- 26|18|Фиргаун әйтте: "Ий муса, син сабий чагында безлә тәрбияләндек түгелме, вә гомереңнән безлә утыз ел тордык.
- 26|19|һәм кыласы эшеңне кылдың ягъни бер кыбтыйны үтердек, син минем биртәя нигъмәтемне инкяр итүчесең".
- 26|20|Муса әйтте: "Ул эшне мин эшләдем, ләкин шәригатьне белмәвем сәбәпле мин адашкан идем.
- 26|21|Сездән куркып качтым, вә Раббым миңа шәригать хәкемнәрең бирде, вә мине рәсүлләрдән кылды.
- 26|22|Син мина миннәт иткән нигъмәт, ул шундый нигъмәттер, ягыкуб балаларын үзеңә кол ясап, ир балаларны бугазлаудыр, үлемнән калу өчен мин сиңең тәрбияңә төшкәнмен".
- 26|23|Фиргаун әйтте: "Галәмнәренә тәрбия итүче ул нинди зат?
- 26|24|Муса әйтте: "Ул жирне, күкләрне һәм алар арасында булган нәрсәләренә тәрбия итүче, әгәр бу хак сүзгә ышансагыз.
- 26|25|Фиргаун Мусаның сүзенә ышанмаган хәлдә үзенә тирәсендәге дусларына әйтте: "Әйә ишетмисезме Мусаның сүзләрен, мин аңа Раббысы хақында сорау бирдем, ул җавап кайтарды", – дип.
- 26|26|Муса әйтте: "Ул – Аллаһ сезнең Раббыгыз вә атагызның Раббысыдыр".
- 26|27|Фиргаун әйтте: "Сезгә расул итеп жибәрелгән муса, әлбәттә, женледер".
- 26|28|Муса әйтте: "Ул – Аллаһ мәшрикъның вә мәгърибнең һәм алар арасындагы

нәрсәләрнең Раббысыдыр, әгәр аңласагыз.

26|29|Фиргаун әйтте: "Әгәр син миннән башканы илаһә тотсаң, мин сине төрмәгә бикләүчеләрдән булырмын".

26|30|Муса әйтте: "Әгәр пәйгамбәрлегемә ачык дәлилләр китерсәм дә ул эшне эшләрсенме?"

26|31|Фиргаун әйтте: "Әгәр дәрес пәйгамбәр булсаң дәлилеңне китер".

26|32|Муса таягын жиргә ташлады, шуннан соң ул йөрүче зур елан булды.

26|33|Вә кулын култыгына тыгып чыгарды, караучыларга күзне чагылдырырлык ак булып чыкты.

26|34|Фиргаун әйтте: "Бу Муса барыгыздан да остарак сихерчедер.

26|35|Үзенең сихере белән сезне Мысыр жиреннән чыгарырга телидер "Үзенең олугъларына: "Миңа нинди әмер бирәсез шуны кыйлырмын", – диде.

26|36|Олугълары әйтте: "Мусаны вә кардәше һарунны бикләп куй, вә сихерчеләрне чакырырга кешеләр жибәр.

26|37|Алар сиңа Мусадан ла остарак сихерчеләрне алып килсеннәр".

26|38|Һәм билгеләнгән вакытка сихерчеләр җыелдылар.

26|39|Кешеләргә әйтелде: "Җыелдыгызмы ике якның кылган эшләрен карарга".

26|40|Җыелган мәшрикеләр әйттеләр: "Әгәр сихерчеләр Мусаны җиңсәләр шаять сихерчеләргә иярербез".

26|41|Сихерчеләр җылып беткәч, Фиргаунга әйттеләр: "Әгәр Мусаны җиңсәк безгә хак булырмы?"

26|42|Фиргаун әйтте: "Әлбәттә булыр, әгәр Мусаны җиңсәгез минем якыннарымнан булырсыз".

26|43|Муса аларга әйтте: "Сез әүвәл ташлагыз ташларга дигән нәрсәләрегезне".

26|44|Һәм сихерчеләр арканнарын вә таякларын ташладылар, вә әйттеләр: "Фиргаун олугълыгы белән ант итеп әйтәбез, әлбәттә, без Мусаны җиңәчәкбез", – дип.

26|45|Соңра Муса таягын жиргә ташлады, шулвакыт зур елан булды да тегеләрнең сихер белән елан итеп күрсәткән аркан вә таякларын чөйнәп ашап бетерде.

26|46|Бу хәлне күргәч сихерчеләр, Аллаһуга сәждәгә егылдылар.

26|47|Әйттеләр: "Галәмнәрне тәрбия итүче Аллаһуга иман китердек.

26|48|Ул – Аллаһ Мусаның вә һарунның да Раббысыдыр".

26|49|Фиргаун әйтте: "Әйә сез мин рәхсәт бирүдән элек Мусага иман китерәсезме, ул сихер белемендә сезнең олугыгыздыр, сезгә аз гына өйрәткән шуның өчен ул сезне җиңде, бәс минем җәзамны тиз белерсез, әлбәттә, сезнең уң кулыгызны вә сул аякларыгызны кисәрмен һәм барчаларыгызны да асармын", – дип.

26|50|Иман китергән сихерчеләр әйттеләр: "Ий Фиргаун, син кыйлган эштән безнең иманыбызга зарар юк, үлгәч без Раббыбызга кайтабыз, Ул безгә өҗерен бирер.

26|51|Ширек вә сихердән булган хаталарыбызны, әлбәттә, Раббыбыз ярлыкар дип өмет итәбез, Мусага беренче без иман китергәнебез өчен.

26|52|Без Мусага вәхий кылдык кавемең белән Мысырдан чыгып кит, әлбәттә, Фиргавен гаскәре белән артыгыздан куа чыгачак", – дип.

26|53|Фиргаун шәһәрләргә гаскәр җыючыларны жибәрде.

26|54|Фиргаун әйтте: "Мусаның гаскәре безнекенә караганда аз гаскәрдер.

26|55|Алар безне ачуландыра торган эш кыйлдылар.

26|56|Без, әлбәттә, аларны куарга хәзерләребез", – дип.

26|57|Һәм Без Фиргаунне вә гаскәрне бакчалардан вә елгалардан чыгардык.

26|58|Вә алтын-көмеш вә башка байлыктан һәм яхшы урыннан чыгардык.

26|59|Әнә шулай Без аны кызык иттек, алар байлыгына һәм урыннарына ягъкуб балаларын хуҗа кылдык.

26|60|Һәм Фиргаун гаскәре белән Муса артыннан кояш чыккан вакытта куып киттеләр.

26|61|Фиргаун гаскәре белән Муса гаскәре бер-берсен күргәннәре заманда, Муса гаскәреннән берсе куркып: "Фиргаун артыбыздан җитте, тәхкыйк куылып тотылдык", – диде.

26|62|Муса әйтте: "Юк, безгә ирешә алмаслар, чөнки Раббым минем иләдер, әлбәттә, котыла торган юлга күндерер", – дип.

26|63|Таягың илә диңгезгә сук дип Мусага вәхий кылдык, бәс диңгездән 12 юл ачылды, һәр ике юл арасында зур тау кеби бөек су булды.

26|64|Вә Фиргаун гаскәрен шул тау кеби сулар арасына якын китердек.

26|65|Вә Мусаны һәм аның белән булганнарның барчасын коткардык.

26|66|Соңра шул суга Фиргаунне гаскәре белән бергә батырып һәлак иттек.

26|67|Мин Аллаһ дигән Фиргауннең гаскәре белән суга батып һәлак булуында, әлбәттә, гапыллы кешеләр өчен гыйбрәт бардыр. Мысыр халкының күбрәге аңар иман китермәс булдылар.

- 26|68|Синең Раббың әнә шулай дошманнарыннан үч алучы вә дусларына рәхмәт итүчедер.
 26|69|Вә кешеләргә гыйбрәт өчен Ибраһимның хәбәрен укыгыл.
 26|70|Аның кавеме сөйләшкәннен игътибарга алыгыз, ул атасыннан вә кавемәннән нәрсәгә гыйбадәт кыласыз дип сорады.
 26|71|Әйттеләр: "Сынымнарга гыйбадәт кылабыз, һәрвакыт аларга гыйбадәттә булабыз", – дип.
 26|72|Ибраһим әйтте: "Дога кыйлып хәҗәтләрегезне сораганда сынымнарыгыз сезнең сүзләрегезне ишетәләрме?"
 26|73|Яки сезгә файда итәргә көчләре җитәме, яки аларга гыйбадәт итмәгән кешеләргә зарар итәргә көчләре җитәме?"
 26|74|Әйттеләр: "Юк, сынымнарыбыз ишетми дә, файда вә зарар итәргә дә көчләре җитми, бәлки аталарыбыз да шулай безнең кеби кыйлалар иде, без дә аларга ияреп шулай кыйлабыз", – дип.
 26|75|Ибраһим әйтте: "Әйә күрәсезме гыйбадәт кыйлган сынымнарыгызны.
 26|76|Үзегез вә әүвәлге бабаларыгыз гыйбадәт кыйлган сынымнарыгызның һич нәрсәгә ярамаганлыгын беләсезме?"
 26|77|Ул сынымнар минем дошманнарымдыр, аларга һич гыйбадәт кыйлмам, мәгәр галәмнәрнең Раббысы минем дошманым түгел, дустым. Мин Аңа гыйбадәт кыйламын.
 26|78|Ул – Аллаһ мине халык кыйлды, вә Ул туры юлга күндерде мине.
 26|79|Вә Ул мине ашата вә эчерә.
 26|80|Әгәр авырсам Ул миңа сәламәтлек бирә.
 26|81|Вә Ул мине үтерә, соңра тергезә.
 26|82|Вә кыямәт көнне гөнаһларымны Ул ярлыкар дип өмет итәм.
 26|83|Ий Раббым, миңа белем хикмәт биргел вә изгеләргә тоташтыр.
 26|84|Йә Рабби, миннән соң килгән өммәтләр мине яхшылык белән зекер итсеннәр.
 26|85|Вә мине "нәгыйм" җәннәтенең варисларыннан кыйл.
 26|86|Вә атамны ярлыка, чөнки ул хак юлдан адашканнардан булды.
 26|87|Кешеләр кубарылган көндә мине хур кыйлма."
 26|88|Ул көндә малы вә баласы һичкемгә файда бирмәс.
 26|89|Мәгәр мөшриклек вә монафикълык керләреннән күңеле пакъ хәлдә чын мөселман булып килсә, аңа файда булыр.
 26|90|Җәннәт тәкъва мәэминнәргә якын ителде.
 26|91|Вә гөнаһтан сакланмаганнарга җәһәннәм бик якын күрсәтелде.
 26|92|Вә аларга әйтелде: "Кайда сезнең гыйбадәт кыйлган нәрсәләрегез.
 26|93|Аллаһудан башка сынымнарыгыз, әйә алар сезгә ярдәм итә алалармы, яки үзләрен гәзабтан коткара алалармы?"
 26|94|Ул сынымнар вә сынымнарга гыйбадәт кылучылар утка ташланырлар.
 26|95|Вә Иблискә ияргән кешеләр һәммәсә ташланыр.
 26|96|Алар анда сынымнары белән әрепләшерләр һәм әйтерләр:
 26|97|"Аллаһ исеме илә ант итеп әйтәбез, әлбәттә, без ачык адашуда булганбыз.
 26|98|Ий сынымнар, без сезне бөтен галәмнәрне тәрбияләүче Аллаһ белән бертигезсез, дип белдек.
 26|99|Безне адаштырмады һичнәрсә мәгәр азган кешеләр адаштырдылар.
 26|100|Безгә бүген шәфәгать итүче юктыр мәэминнәргә булганы кеби.
 26|101|Вә мәрхәмәтле чын дустыбыз да юк.
 26|102|Ни булыр иде әгәр без дөньяга кире кайтарылсак, бәс Аллаһуга итагать итеп мәэминнәрдән булыр идек", – дип.
 26|103|Тәхкыйк ошбу Коръәндә зекер ителгән хәбәрләрдә гыйбрәтләр бардыр, шулай булса да кешеләрнең күбрәге мәэмин булмадылар.
 26|104|Дөрөслектә синең Раббың Ул җиңүче вә рәхимледер.
 26|105|Нух кавеме, пәйгамбәрләрне ялганга тоттылар.
 26|106|Кардәшләре Нух г-м аларга әйтте: "Әйә Аллаһудан курыкмыйсызмы?
 26|107|Мин сезгә арагызда иминлек белән мәшһүр пәйгамбәрмен.
 26|108|Һәм Аллаһудан куркыгыз һәм минем әмерләремә итагать итегез.
 26|109|Ислам шәригатен әйрәткәнем өчен мин сездән хак сораыйм, бәлки минем әжерем галәмнәр Раббысы Аллаһ бирәчәк җәннәт нигъмәтләредер.
 26|110|Аллаһудан куркыгыз, Аңа гөнаһлы булудан сакланыгыз, вә миңа итагать итегез!"
 26|111|Кавеме аңа әйтте: "Әйә без синең сүзеңә ышаныпмы, бит сиңа начар ярлы кешеләр ияргәннәр.
 26|112|Нух әйтте: "Мин аларның кыйлган эшләрен белмим.
 26|113|Аларның эшләренең хисабы Раббым – Аллаһуга хастыр, әгәр белсәгез.
 26|114|Сез адашканнарга ияреп мин мәэминнәрне ташлаячым юк.
 26|115|Мин сезне иманга көчләүче түгелмен, мәгәр Аллаһ Гәзабы илә ачык куркытучымын."

- 26|116|Кавеме әйтте: "Әгәр бу сүзләреңнән туктамасаң, әлбәттә, таш белән атылып үтерелмеш кешеләрдән булырсың".
- 26|117|Нух әйтте: "Йә Раббиде, кавемем миңа ышанмыйлар, ялган сөйләсәң, диләр.
- 26|118|Инде алар белән миңем арамны хәкем ит, вә мине һәм миңа ияргән мәэминнәрне ул залимнәрдән коткар".
- 26|119|Һәм Нухны вә аңа ияргән мәэминнәрне коткардык, кошлар вә хайваннар белән тулган көймәдә.
- 26|120|Соңра мәэмин булмаганнарын һәммәсен батырдык.
- 26|121|Ошбу Аллаһуга карышып һәлак булган Нух кавеменең һәлак булуында гафиллар кешеләр өчен, әлбәттә, гыйбрәтләр бар, ул кавемнең күбрәге, ягъни һәлак булганнары берсә дә ышанучы түгел иде.
- 26|122|Тәхкыйк синең Раббың Ул кәферләрдән үч алуда көчледер, мәэминнәргә рәхимледер.
- 26|123|Гад кавеме пәйгамбәрләренә ялганга тоттылар.
- 26|124|Кардәшләре һуд әйтте: "Әйә сез Аллаһудан курыкмыйсызмы, Аллаһудан башка нәрсәләргә табынасыз.
- 26|125|Беләсез, мин арагызда имин булган хыянәтсез пәйгамбәрмен.
- 26|126|Аллаһудан куркыгыз, мина итагать итегез.
- 26|127|Ислам шәригатен өйрәткәнем өчен мин сездән хак сорамыйм, миңа тиешле өҗер галәмнәр Раббысы Аллаһу" хозурындадыр.
- 26|128|Әйә сез мәшриклар һәр калку урынга тәкәбберләнеп файдасыз биналар төзисезме башкаларны кимсетер өчен.
- 26|129|Янә дөньяда мәңгә яшәү өмете белән төрле бөек биналар ясайсызмы?
- 26|130|Вә әгәр бер кешене җәза өчен тотсагыз, ерткычларча тоттыгыз тәкәбберләнеп.
- 26|131|Аллаһудан куркыгыз, явыз эшләрегезне куегыз, вә дин эшләрендә миңа итагать итегез.
- 26|132|Сезгә ярдәм бирүче Аллаһудан куркыгыз, үзегез дә беләсез Аның ярдәм биргәннен.
- 26|133|Сезне балалар вә хайваннар белән нигъмәтләндерде.
- 26|134|Дәхи бакчалар вә елгалар илә нигъмәтләндерде.
- 26|135|Мин сезгә олуг көннең Гәзабы ирешүдән куркамын.
- 26|136|Кәферләр әйттеләр: "Безгә һич аермасы юк, кирәк – безне вәгазьдә, кирәк – безне вәгазь кыйлучыдан бул, без вәгазегеңне кабул итмибез, куркыткан Гәзабыңнан курыкмыйбыз.
- 26|137|Синең куркытуың һич нәрсә түгел, Мәгәр әүвәлгеләренә ялган сөйләү гадәтләредер.
- 26|138|Без ислам динен кабул итмәсәк тә Гәзаб кыйлыначак түгелбез, дип тәкәбберләнделәр.
- 26|139|Бәс алар һуд пәйгамбәрне ялганга тоттылар, Без аларны дөньяда ук Гәзаб кыйлып һәлак иттек, баларның һәлак булуында да гыйбрәт бардыр, аларның күбрәге ышанучы булмадылар.
- 26|140|Синең Раббың, әлбәттә, Ул кәферләргә Гәзаб бирүдә көчле, мәэминнәргә рәхимледер.
- 26|141|Сәмуд кавеме пәйгамбәрләренә ялганга тоттылар.
- 26|142|Кардәшләре Салих пәйгамбәр аларга әйтте: "Әйә сез Аллаһудан курыкмыйсызмы, Аны ташлап һичнәрсәгә ярамаган нәрсәләргә гыйбадәт кыласыз.
- 26|143|Әлбәттә, мин сезгә хак пәйгамбәрмен ки, миннән зарар күрүдән иминсез.
- 26|144|Һәм Аллаһудан куркыгыз вә минем әмерләремә итагать итегез.
- 26|145|Мин сезгә ислам шәригатен өйрәткәнем өчен хак сорамыйм, минем жиһадымның өҗере галәмнәренә тәрбияләүче Аллаһ хозурындадыр.
- 26|146|Әйә, сез мәшриклар ошбу азгынлыкта булган халегездә бу дөньяда мәңгә калырга уйлыйсызмы?
- 26|147|Яхшы бакчаларда вә яхшы елгаларда.
- 26|148|Игеннәрдә вә өлгергән йомшак хөрмәләрдә.
- 26|149|Вә шатланганыгыз хәлдә тауларны тишәп өйләр ясайсыз, ошбу нигъмәтләр эчәндә мәңгә калырга уйлыйсызмы?
- 26|150|Куркыгыз, Аллаһуга каршылык күрсәтүдән саклангыз вә минем әмеремә итагать итегез.
- 26|151|Юлдан чыккан мәшрикларга итагать итмәгез.
- 26|152|Ул мәшриклар динне, кешеләренә вә тормышны бозучылардыр, алар һич нәрсәне төзәтмиләр", – дип.
- 26|153|Мәшриклар әйттеләр: "Ий син Салих, ничә кат сихерләнеп гафилларны шашкан кешеләрдәнсең.
- 26|154|Синең артык жирәң юк, безнең кеби бер кешесәң, әгәр дәрәс пәйгамбәр булсаң, безгә бер галәмәт китер".
- 26|155|Аллаһ мәшрикларга моҗиза өчен таштан тере дөя чыгарды. Салих әйтте: "Ошбу

таштан чыккан дөя Аллаһуның хөрмәтле дөяседер, нәүбәт белән коедан бер көн су эчмәк бу дөянең өлешедер, вә икенче көнне коедан су эчмәк сезнең дөяләрегезнең өлешедер.

26|156|Ошбу дөяне сугып, кыйнап, явызлык белән тотмагыз. Югыйсә сезне олуг кыямәт көненең җәзабы тотар.

26|157|Ләкин алар Салихның сүзен тыңламадылар, явызлык белән дөяне бугазладылар, һәм җәзабтан куркып үкенүчеләрдән булдылар.

26|158|Һәм аларны җәзаб тотты, боларның һәлак булуында да гыйбрәт бар. Аларның күбрәге ышанучы булмадылар.

26|159|Раббың Аңа итагать итмәүчеләрдән үч алучы, вә итагать итүчеләргә рәхмәт итүчедер.

26|160|Лут кавеме пәйгамбәрләргә ялганга тотты.

26|161|Кардәшләре Лут пәйгамбәр әйтте: "Әйә Аллаһудан курыкмыйсызмы, Аллаһуга гыйбадәт кылу урынына нич нәрсәгә ярамаган нәрсәгә гыйбадәт кыласыз.

26|162|Мин, әлбәттә, сезгә хак пәйгамбәрмен ки, миннән зарар күрүдән иминсез.

26|163|Аллаһудан куркыгыз, Аңа каршы барудан сакланыгыз, һәм минем әмеремә итагать итегез!

26|164|Ислам шәригатен әйрәткәнем өчен сездән хак сорамыйм, минем жиһадымның әжәре галәмнәргә тәрбияләүче Аллаһ хозурындадыр.

26|165|Дөньяда кешеләр арасыннан сез ир балаларга якынлык кыласызмы.

26|166|Раббыгыз сезнең өчен халык кылган хатыннары куярсыз, бәлки сез хәләлдән хәрамга үтүче кавемсез.

26|167|Мөшриклар әйттеләр: "Ий Лут, әгәр ошбу сүзләреңнән туктамасаң, әлбәттә, шәһәрәбездән куып чыгарылганнарда булырсың."

26|168|Лут әйтте: "Мин сезнең бу эшегез өчен бик каты ачуланучыларданмын.

26|169|Ий Раббым, мине вә өй әһелемне боларның кыйлган кабахәт эшләреннән, һәм аларга килә торган җәзабтан коткар!

26|170|Һәм Без Лутны вә өй җәмәгатен һәммәсен коткардык.

26|171|Мәгәр Лутның хыянәтче хатыны газапта калучылардан булды.

26|172|Соңра Лут җәмәгатеннән башкаларын һәммәсен һәлак иттек.

26|173|Вә алар өстенә ташлар яудырдык, Аллаһ җәзабы белән куркытылып та курыкмаган кешеләрнең яңгыры нинди яман яндыр булды.

26|174|Боларның һәлак булуында да гыйбрәт бар, аларның күпләре ышанучылардан булмадылар.

26|175|Әлбәттә, синең Раббың дошманнарыннан үч алучы вә дусларына рәхмәт итүчедер.

26|176|Әйкә кавеме пәйгамбәрләргә ялганга тоттылар.

26|177|Шөгәеб пәйгамбәр аларга әйтте: "Әйә Аллаһудан курыкмыйсызмы, Аңардан башкага гыйбадәт кыласыз.

26|178|Мин сезгә хак пәйгамбәрмен, миннән зарар хыянәт күрүдән иминсез.

26|179|Аллаһудан куркыгыз, Аңа каршы барудан сакланыгыз вә минем әмерләремә итагать итегез!

26|180|Ислам шәригатен әйрәткәнем өчен сездән хак сорамыйм, минем жиһадымның әжәре галәмнәргә тәрбияләүче Аллаһу хозурындадыр.

26|181|Алыш-биреш эшләрендә нәрсәгезне үлчәгәндә яхшылап үлчәп бетерегез, кеше зарарына ким үлчәүчеләрдән булмагыз.

26|182|Үлчәгәндә тигез, дәрәс үлчәүләр белән үлчәгез.

26|183|Үлчәгәндә хыянәт итеп кеше хақына кермәгез, вә фәсәд, золым эшләрен кылмагыз, явызлыкны жир өстенә таратмагыз.

26|184|Сезне вә сездән әүвәлгеләргә халык кылучы Аллаһудан куркыгыз!

26|185|Мөшриклар әйттеләр: "Син фәкәт ничә кат сихерләнеп саташкан кешеләрдәнсең.

26|186|Син ничкем түгел, безнең кеби бер кешесең, без сине ялганчылардансың дип уйлыйбыз

26|187|Әгәр син хак пәйгамбәр булсаң, безгә күктән җәзаб индер!"

26|188|Шөгәеб әйтте: "Аллаһ сезнең Аңа каршы эшләгән эшләрегезне беләдер, тиешле җәзасын бирер."

26|189|Һәм алар пәйгамбәргә ялганга тоттылар, Аллаһ аларга бик каты эсселек жиһәрде, соңра алар өстенә бер болыт жиһәрде, алар эсселектән качып болыт астына жыелдылар, аннары шул болыттан ут явып һәммәсен һәлак итте. Бу җәзаб олуг көннең җәзабыдыр.

26|190|Бу кавемнең һәлак булуында да гыйбрәт бар, аларның күбрәге ышанучы булмадылар.

26|191|Дәрәсләктә синең Раббың дошманнарыннан газәп белән үч алучы вә дусларына рәхмәт итүчедер.

26|192|Бу Коръән галәмнәргә тәрбия итүче Аллаһудан индерелгән китаптыр.

26|193|Аның белән имин булган җәбраил фәрештә инде.

- 26|194|Ул Жәбраил Коръәнне синең күңеленә индерде, кешеләрне Аллах Гәзабы белән куркытучы булмаклыгың өчен.
- 26|195|Коръән ачык итеп гарәб телендә индерелде.
- 26|196|Коръәндәге хәбәрләр, әлбәттә, әүвәлге китапларда да бар.
- 26|197|Аларга Коръәнне дәрәсләүче дәлилләр булмадымы, Ягъкуб балаларының галимнәре Тәүратта укып Мухәммәд г-мнең сыйфатларын белгән кеби.
- 26|198|Әгәр Коръәнне гарәб теленнән башка чит телдә индергән булсак,
- 26|199|аларга Коръән укылса, башка телдә булу сәбәпле, гарәпләр аңа ышанмас иделәр.
- 26|200|Шуның кеби Коръәнне ялганга тотуны динсезләрнең күңеленә керттек.
- 26|201|Инде алар иман китермәсәләр, хәтта рәнжеткүче Гәзабны күргәнче.
- 26|202|Аларга искәрмәстән Гәзаб килер ки, үзләре һич сизми калырлар.
- 26|203|Алар әйтерләр: "Һи яхшы булыр иде, безгә килгән Гәзабны туктатып, иман китереп изге гамәлләр кылырга безгә ирек бирелсә", – дип.
- 26|204|Әйә Безнең Гәзабның аларга килүен ашыктыралармы? (Тәкәбберләнеп, өстебезгә таш яудыр дияләр иде.)
- 26|205|Күрдеңме, әгәр Без аларга күп еллар нигъмәт биреп файдаландырсаң,
- 26|206|соңра аларга вәгъдә ителмеш газап килсә,
- 26|207|алардан куып жибәрә алырмы ул Гәзабны әүвәлдә файдаланган нигъмәтләре?
- 26|208|Башта хөкемнәребезне пәйгамбәр аркылы ирештермичә һичбер шәһәр кешеләрен һәлак итмәдек.
- 26|209|Бу аларга вәгазьдер, Без залимнәрдән булмадык ки, пәйгамбәр жибәрмичә һәлак итәр идек.
- 26|210|Мөшрикләр әйткәнчә, ул Коръән белән шайтаннар икмәде.
- 26|211|Шайтаннарның Коръән белән иңмәкләре һич дәрәс булмыйдыр, һәм аларның Коръән белән иңәргә ихтиярлары вә көчләре юктыр.
- 26|212|Тәхкыйк шайтаннар күктәге фәрештәләр сүзен ишетүдән пәрдәләnmешләрдер.
- 26|213|Аллаһудан башканы илаһә тоту күрмәгел, югыйсә Гәзаб ителмеш кешеләрдән булырсың.
- 26|214|Якыннарыңны Аллах Гәзабы белән куркыт.
- 26|215|Вә үзеңә ияргән мәэминнәргә рәхмәт канатыңны жай.
- 26|216|Әгәр якыннарың сиңа карышып яман эштә булсалар, аларга әйт: "Мин сезнең Аллаһуга каршы булган эшләрегездән бизүчемән".
- 26|217|Карышканнарга Гәзаб бирергә вә итагать иткәннәргә рәхмәт кыйлырга кадир булган Аллаһуга тәвәккәл кыл.
- 26|218|Намазга торган вакытында Ул – Аллах сине күрәдер.
- 26|219|Мөселманнарга имам булып сәждә кыйлуучылар белән бергә сәждә кылганыңны да күрәдер.
- 26|220|Ул – Аллах сезнең сүзләрегезне ишетүче вә күңелләрегезне белүчедер.
- 26|221|Һинди юлда булган кешеләргә шайтаннарның иңгәнлегенә белән хәбәр биримме?
- 26|222|Күп ялган сөйләүчегә вә күп гәнаһлы азган кешегә иңәрләр. (Ул ялганчылар: сихерчеләр, багучылар, бидгәтчеләр, ишаннар кебиләр.)
- 26|223|Ул шайтаннар фәрештәләрнең сүзен урлап сихерченең, багучының, ишанның күңеленә салып, кешеләр арасында яшерен нәрсәләренә белүчеләр булып саналсыннар өчен, шайтаннарга ияргән кешеләр ялганчылардыр.
- 26|224|Хакка каршы булган шагыйрьләргә Коръән әһеле иярмәс, мәгәр ахмак вә азгын кешеләр генә иярерләр.
- 26|225|Әйә аларны күрдеңме, әлбәттә, алар очраган бер бозык эшне кылырлар, пычырак күлгә чумган кеби фикердә, сүздә вә фигыльдә бозыкка чумып китәрләр.
- 26|226|Вә алар яхшы эшне эшләмәсәләр дә, без яхшы эшне эшлибез дип, ялган сөйләрләр.
- 26|227|Мәгәр иман китереп Коръән белән гамәл кылган кешеләр, ялганчы шагыйрьләргә вә кәферләргә һәм шайтанларга иярмәсләр, ул мәэминнәр Аллаһуны күп зекер итәләр, ул мәэминнәр, исламны яманлап шигырь әйтүче кәферләргә каршы исламны мактап, кәферләренә яманлап шигырьләр әйтәләр иде, алар кәферлардан зольым курганнан соң Аллах ярдәме белән ярдәмләнделәр һәм өскә чыктылар, алга киттеләр. Ул зольым итүче кәферләр тиздән белерләр, һинди урынга кайтарылачакларын!
- 27|1|Та син. Мәгънәсе мәгълүм түгел. Ошбу сүзләр Коръән аятьләредер вә хак белән батылны аеручы хак китаптыр.
- 27|2|Вә бу китап туры юлга күндерүче һәм туры юлга күнелгән мәэминнәренә жәннәт белән шатландыручыдыр.
- 27|3|Ул мәэминнәр намазларын вакытында укырлар, вә зәкәтләрен бирерләр, вә ахирәтнең булагын белеп аңа хәзерләнеләр.
- 27|4|Ахирәт көненә ышанмаган кешеләрнең кабахәт эшләрен үзләренә яхшы итеп күрсәттек, алар азгынлыктан чыга алмыйча, хайран булып йөрерләр.

- 27|5|Аларга дөнъяда нинди булса да гәзаб булып, вә ахирәттә иң нык хәсрәтләнүче кешеләрдән булырлар.
- 27|6|Ий Мухәммәд г-м, сиңа хикмәт вә белем иясе булган Аллаһудан коръян бирелмешдер.
- 27|7|Муса Мәдйәннән Мысырга барганда кичкә калып, караңгыда юлдан адаштылар, шул вакытта Муса хатынына әйтте: "Мин еракта бер ут күрдем, шул ут янына барып андагы кешеләрдән юлны сорашып тиз әйләнеп килермен, яки сезгә ағач кисәге башына ут кабызып алып килермен, шаять ут ягып жылынырсыз.
- 27|8|Муса ут янына килгәч, Аллаһудан дәшелмеш булды, ут янына килгән Мусаны вә ут тирәсендәге фәрештәләрне Аллаһ мәбарәк кылды. Галәмнәрне тәрбияләүче Аллаһ һәр кимчелектән пакъ булды.
- 27|9|Ий Муса, Мин хикмәт иясе, дошманнардан үч ачучы Аллаһмын.
- 27|10|Таягыңны жиргә ташлагыл, таягыңның елан булып хәрәкәтләнгәннен күргәч, таяк янына килмәде, артка китте, ий Муса, курыкмагыл, тәхкыйк Минем хозурымда пәйгамбәрләрнең курыкмакчылары лаек түгелдер.
- 27|11|Мәгәр пәйгамбәрләрдән берәү Аллаһуның бер хәкемен бозып үзенә золым итсә, нәрсәдәндер куркыр, мәгәр тәүбә итеп начар эшен яхшы эшкә алыштырса, Мин әлбәттә, ярлыкаучы вә рәхимлемен.
- 27|12|Ий Муса, кулыңны киемең астына култыгыңа керт, аннары ул кулың гаепсез, зарарсыз ак нурлы булып чыгар, тугыз мөгъжиза белән фиргаунне хак дингә өндәргә бар һәм аның кавемен хак дингә өндә, тәхкыйк алар азган фасыйк кавем булдылар.
- 27|13|Аларга Безнең ачык аятьләребез, күренеп торган мөгъжизаларыбыз килсә, болар ачык сихер диделәр.
- 27|14|Алар бу мөгъжизаларның Аллаһудан икәннен күңелләре белән белсәләр дә, телләре белән инкяр иттеләр, золымлык вә тәкәбберлек белән. Карагыл, явызлык кылучы фасыйкларның ахыр хәле ничек булды.
- 27|15|Даудка вә угълы Сәләйманга хикмәтле белем бирдек, вә алар әйттеләр: "Безне дәрәжәдә мөзминнәрнең күбрәгеннән артык кылучы Аллаһуга мактау хасдыр".
- 27|16|Сәләйман атасы даудка пәйгамбәрлектә һәм патшалыкта варис булды, вә әйтте: "Ий кешеләр, мин кошлар белән сөйләшәргә өйрәтелдем, һәм пәйгамбәрлеккә вә патшалыкка бирелә торган нәрсәләр бар да миңа бирелде, миңа бирелгән бу нәрсәләр, әлбәттә, башкаларга бирелгәннән ачык артыктыр.
- 27|17|Сәләйман гаскәренә жыелырга әмер бирде, кешеләр, женнәр вә кошлардан жыелдылар һәм барысы да жыелганчы туктап тордылар.
- 27|18|Сәфәрләрендә бер кырмыска чокрына житкәндә, кырмыскаларның патшасы Сәләйман гаскәрен күреп әйтте: "Ий кырмыскалар, Сәләйман гаскәре белән килә, тапталырсыз, алар сезнең тапталганыгызны сизмәсләр, өйләрегезгә кереп качыгыз", – дип.
- 27|19|Сәләйман кырмысканың сүзеннән елмаеп көлдә һәм әйтте: "Ий Раббым, үземә вә ата-анам биргән нигъмәтләреңә шөкер итмәккә мина илһам бир, дәхи Син риза була торган изге гамәлләр кылырга ярдәм бир, һәм рәхмәтең белән мине изге бәндәләрең арасына керт!
- 27|20|Сәләйман шул арада һүд-һүд кошын югалтты һәм әйтте: "Миңа ни булды һүд-һүд кошын күрмимен, яки ул югалып киттеме?"
- 27|21|Сәләйман һүд-һүдкә ачуланды сорамый киткәне өчен, мин аны, әлбәттә, бик каты гәзаб кылырмын, яки бугазлармын китүенә гозер күрсәткәнненә чаклы. (һүд-һүд кошы, әлбәттә, Аллаһ әмере белән киткән иде.)
- 27|22|Аз гына вакыт үткәч, һүд-һүд гаепле кеше кеби башын иеп түбәнчелек белән Сәләйман янына килде, вә әйтте: "Ий патшам, мин ерак жиргә барып син белмәгәнне белдем, вә Сәба шәһәрәннән сиңа хак булган яңа хәбәр белән килдем.
- 27|23|Мин Бәлкыйс исемле бер хатын патшаны таптым, вә ул хатынга патшаларга бирелә торган һәрнәрсә бирелгән, дәхи аның зиннәтләнгән бер зур тәхет бардыр.
- 27|24|Вә ул хатынны һәм кавемне Аллаһудан башка кояшка сәждә кылучылар таптым, шайтан аларга кояшка табынуларын яхшы эш итеп күрсәткән, шайтан аларны хак дингә керүдән тыйды, инде алар хак юлга күнелмәсләр.
- 27|25|Янә һүд-һүд әйтте: "Ий кешеләр, агаһ булыгыз, жиргә яңгырны кушып төрле ризыклар чыгаручы Аллаһуга гыйбадәт кылмаса нәрсә булган, янә Ул – Аллаһ күңелләрегездәге яшерен уйларыгызны һәм телләрегез сөйләгән сүзләрегезне белер.
- 27|26|Ул – Аллаһудан башка илаһә юк, мәгәр Ул гына, вә Ул олуг Гәрешнең Раббысыдыр", – дип. 26а. Сәләйман әйтте: "Ий һүд-һүд, тиз карагыз, китергән хәбәрең дәрәсәме яки ялганчылардан булдыңмы."
- 27|27|Сәләйман Бәлкыйскә хат язып һүд-һүдкә бирде.
- 27|28|Менә бу хатымны алып барып алларына сал, соңра читкәрәк китеп карап тор, ничек җавап бирерләр. һүд-һүд хатны илтеп алларына салды.
- 27|29|Бәлкыйс хатны алгач әйтте: "Ий җәмәгать, миңа бер яхшы хат ташланмыш булды.

27|30|Ул хат Сөләйманнандыр вә ул хатта: "Рәхмәтле, рәхимле булган Аллаһ исеме белән әйтәмен.

27|31|Миңа тәкәбберлек итмәгез, итагать иткәнегез хәлдә миңа килегез", – дип язылган диде.

27|32|Бәлкыйс янә үзенең янындагыларына әйтте: "Ий жәмәгать, ошбу эш хосусында нинди киңәшегез вә хәйләгез бар миңа әйтегез, мин бер эш хакында карар чыгармыйм, мәгәр сезнең белән бергә булганда гына карар чыгарамын.

27|33|Бәлкыйсның ярдәмчеләре әйттеләр: "Без куәт ияләребез па сугышта каты батырлык ияләребез, шулай булса да эш сиңа тапшырылмыштыр, уйлап кара сугышыргамы яки килешергәме, ни – әйтсәң без хәзербез, сүзеңнән чыкмыйбыз".

27|34|Бәлкыйс әйтте: "Әгәр патшалар бер шәһәргә һөжүм белән керсәләр, ул шәһәрне жимерәләр, һәм хөрмәтле олуг кешеләрен иң түбән вә хур итеп калдыралар, патшалар әнә шулай кылырлар.

27|35|Мин Сөләйманга бүләкләр белән илчеләр жиберәмен, соңра карармын, илчеләр нәрсә белән кайтырлар, минем бүлегемне кабул итеп алырлармы, юкмы? Бәлкыйсның жибергән бүләкләре: биш йөз кол, биш йөз жария, биш йөз алтын кирпиче һәм башка бәяле нәрсәләр иде.

27|36|Илчеләр бүләкләре белән Сөләйман хозурына килгәч, Сөләйман әйтте: "Миңа мал белән ярдәм итәсезме, Аллаһуның миңа биргән пәйгамбәрлек вә патшалык сезгә биргән малдан хәерлерәктер, бәлки сез ошбу бүләкләрегез белән үзегез мактанырсыз."

27|37|Бүләкләр алып килгән илчегә Сөләйман әйтте: "Бар, бүләкләреңне алып кайтып Бәлкыйска тапшыр, без әлбәттә, аларга гаскәр белән барабыз, безнең гаскәребезгә каршы торырга аларның тәккәте булмас, без аларны Сәба шәһәрәннән хур итеп чыгарырбыз һәм аларның игътибарлары калмас". Илче Сөләйман әйткән сүзләренә Бәлкыйска кайтып ирештерде. Бәлкыйс Сөләйманның пәйгамбәр икәнлеген белеп, бер көнне Сөләйман янына барырга чыкты. Сөләйман Бәлкыйсның күп гаскәр белән килгәннен ерактан күрде.

27|38|Сөләйман әйтте: "Ий жәмәгать, Бәлкыйсның тәхетен миңа кем китерә алар минем яныма килеп иман китереп мәселман булганнарына чаклы? Чөнки кәфер хәлләрендә аларның нәрсәсен алырга дәрәс, әмма мәселман булгач алырга дәрәс булмый.

27|39|Жен Таифәсеннән Гыйфрәт әйтте: "Син утырган урыныңнан торганчы мин ул тәхетне алып килермен, ул тәхетне сәләмәт хәләнә алып килергә мин, әлбәттә, кадимын", – дип.

27|40|Аллаһ китабын яхшы белгән бер зат әйтте: "Син бер якка башыңны борып яңадан алдыңа караганыңча ул тәхетне алып килермен. Сөләйман башын күтәреп күккә карады, яңадан алдына караса, алдында тәхетне күрде. Сөләйман тәхетне алдында күргәч әйтте: "Бу тәхетнең шулай тиз килүе Раббымның фазлыңнандыр, шөкер итәрме яки кәферлек кылырмы дип мине сынар өчендер. Берәү шөкер итсә һәм үзе өчен шөкер итәдер, вә берәү нигъмәткә кәферлек итсә, тәхкийк Раббым байдыр, аның шөкер итүенә мохтаж түгелдер.

27|41|Сөләйман әйтте: "Тәхетнең тышкы күренешен үзгәртегез, карарбыз ул Бәлкыйс үзенең тәхетен танырмы яки танымаучылардан булырмы?"

27|42|Бәлкыйс Сөләйман янына килгәч, аңа әйтелде: "Синең тәхетең шундый идеме? Бәлкыйс әйтте: "Бу тәхет минем тәхеткә ошаган минем тәхетем булса кирәк, ошбу хәлдән элек Аллаһуның кодрәтенә, синең пәйгамбәрлегеңә, безгә дәлил бирелеп, без иман китереп мәселман булган идек.

27|43|Сөләйман Бәлкыйсны Аллаһудан башка кояшка гыйбадәт кылудан тыйды, чөнки Бәлкыйс элек кәферләр кавемәннән иде.

27|44|(Бәлкыйсның аягы ишәк аягы кеби йонлы, дигән хәбәр таралган иде. Шуны белмәк өчен Сөләйман пыяладан бер бина ясатып, идәннен дә пыяладан ясатып, идән астына су тутыртты һәм суга балыклар жиберделәр. Бәлкыйска Сөләйман тарафыннан шул пыяла) сарайга кер, дип әйтелде, Бәлкыйс сарайга кергәндә пыяланы сизмәде, суга керәм дип уйлады һәм аяк балтырларын ачты. (Сөләйман читтән карап торды һәм күрде Бәлкыйсның аягында бернинди йон юклыгын). Аннары Сөләйман әйтте: "Син уйлаганча тирән су түгел, бәлки су өстендә ялтыравыклы пыяладан ясаган идәндер". Бәлкыйс әйтте: "Ий Раббым, кояшка табынып үземә золым иттем, инде барча галәмне тәрбия итүче Аллаһуга Сөләйман белән бергә иман китереп мәселман булдым", – дип.

27|45|Тәхкийк Сәмуд каменә кардәшләре Салихны пәйгамбәр итеп жибердек, Аллаһуга гына гыйбадәт кылырга өндәсен өчен, Салих килгәч алар ике фирка булып, ягъни берсе мәмин жәмәгәте, икенчесе кәфер жәмәгәте булып, үзара без хаклыкта дип низагълаштылар.

27|46|Салих әйтте: "Ий кавемем, ни өчен яхшылыктан элек яманлыкка ашыгасыз, ягъни Аллаһуның рәхмәтеннән качып гәзабына барасыз, чөнки алар Салихка ышанмадылар, сүзең дәрәс булса гәзабыңны безгә тизрәк китер, диделәр. Әгәр тәүбә итеп вә иман китереп Аллаһудан гафу сорасагыз, шаять рәхмәт ителмеш булыр идегез.

- 27|47|Алар әйттеләр: "Без синнән вә сиңа иман китергән кешеләрдән шомландык, яңгыр яумады, ач калдык." Салих әйтте: "Сезнең шомлануыгыз Аллаһу хозурындадыр, хөкөм итәр, бәлки сез төрле хәл белән Аллаһ тарафыннан сыналасыз."
- 27|48|Сәмүдләрнең шәһәрндә тугыз ир бар иде, алар жир өстендә төрле бозыклыкны кыла иделәр, әмма һичбер эшне тәзәтмәс иделәр.
- 27|49|Бер-берсенә әйттеләр: "Аллаһ исеме белән ант итешегез, төнлә Салихны һәм җәмәгатен басып кереп үтерәбез, соңра аларның кан хакын таләп итүче вәлиенә, без аларны үтерүчеләр янында булмадык, кемнәр үтергәннен белмибез вә без бу сүзләребезне дәрәс сөйлибез диярбез", – диделәр.
- 27|50|Әнә шулай Салихны үтермәк өчен мәкерлек кылдылар һәм Без аларга каршы мәкерне мәкер кылдык, сизми дә калдылар, һәлак булдылар.
- 27|51|Күр! Аларның мәкеренәң ахыры ничек булды, Без аларны һәм кавемнәрен таш яудырып барчасын бер юлы һәлак иттек.
- 27|52|Ошбу җимерелгән урыннар аларның өйләредер, золым итүләре сәбәпле өйләре буш калмыштыр. Салих кавемненәң һәлак булуында да гыйбрәт бардыр.
- 27|53|Иман китереп Аллаһуга тәквәлык кылган мәэминнәрен коткардык.
- 27|54|Лутны хәтерләгез, ул кавемнә әйтте: "Әйә сез бик яман фәхеш эшне кыласызмы, җитмәсә яшермичә бер-берегезгә күрсәтеп эшлисез.
- 27|55|Әйә сез хатыннары куеп күп ирләргә якынлык кыйласыз, бәлки сез эшегезнең ахыры ничек булачагыны уйламый торган җанл кавемсез."
- 27|56|Лут кавемненәң җавабы булмады, мәгәр Лутның җәмәгатен шәһәрегездән чыгарыгыз, тәхкыйк алар ирләренәң артына якынлык кылудан пакь адәмнәрдә дигән сүзләре булды.
- 27|57|Без Лутны вә аның әһелен коткардык, мәгәр хатынын коткармадык, бәлки Гәзабта калучылардан итеп тәкдир иттек. Чөнки ул хатын азган кавемгә яшерен ярдәм итүче иде.
- 27|58|Аларның өстенә яңгыр урнына таш яудырдык, пәйгамбәр җибәрәп Аллаһ Гәзабы белән куркытып та курыкмаган кавемнәренәң яңгыры нинди яман яңгырдыр.
- 27|59|Әйт: "Кәферләренә һәлак иткәнә өчен барча мактау Аллаһуга хасдыр, вә Аллаһ сайлап пәйгамбәр иткән кешеләренә Аллаһуның сәламәдәр, әгәһ булыгыз, Илаһә булырга Аллаһу тәгалә хәерләрәкмә? Яки Аллаһуга тиндәш ителгән сынымнар хәерләрәкмә?
- 27|60|Яки жир вә күкләренә халык итүче Аллаһ хәерләме, Ул сезгә күктән су индәрдә, ул су белән чәчәккә күмелгән күп җимеш бакчаларын үстердек, ул бакчаларның агачларын үстерү сезгә лаек булмады, ягъни көчегез җитми, Аллаһудан башка тагын бер Илаһә бармы, әлбәттә, юк, бәлки алар хак юлдан авыша торган кавемдәр.
- 27|61|җирне селкенми торган итеп яраткан Аллаһ хәерләме, дәхи жир өстендә күп елгалар кыйлды, һәм жир өстенә бөек таулар кылды, һәм диңгездә ике төрле су арасына пәрдә кылды, бер-берсенә аралашмалар. Әйә Аллаһудан башка тагын бер Илаһә бармы? Бәлки мәшрикләр Аллаһуның бер генә икәннен белмиләр.
- 27|62|Җәберләнгән кеше кылса, аның догасын кабул итүче вә кешеләрдән зарарны җибәрүче Аллаһмы хәерлә, Ул сезне җиргә хуҗа кылыр. Аллаһудан башка тагын бер Илаһә бармы? Бик аз вакытта вәгазыләнәсез.
- 27|63|Төн караңгылыгында сезне корыда һәм диңгездә йолдызлар белән адаштырмыйча йөртүче, вә яңгыр алдыннан рәхмәт җилән җибәрүче Аллаһ хәерләрәкмә? Аллаһудан башка тагын бер Илаһә бармы? Аларның Аллаһуга тин, кылган нәрсәләреннән Аллаһ пакь һәм боек булды.
- 27|64|Башта юктан бар итеп, соңра үлгәннән соң тергезүче Аллаһ хәерләрәкмә, яки мәшрикләренәң сынымнары хәерләме? Сезне күктән вә җирдән кем ризыкландыра? Аллаһ кыйла торган эшләренә кыла ала торган Аллаһудан башка Илаһә бармы?" Әйт: "Әгәр янә бер Илаһә бар дигән сүзегез дәрәс булса, дәлилегезне китерегез".
- 27|65|Ий Мухәммәд г-м, кешеләргә әйт: "Җирдә вә күкләрдә булган гакыл ияләре яшерен нәрсәләренә белмәсләр, мәгәр Аллаһ үзе генә белер, алар үзләренәң кайчан кубарылачакларын да белмиләр, вә сизмәсләр.
- 27|66|Аларның белемнәре ахирәткә ирешмәсә, кыямәт кайчан була дип сорыйлар, бәлки алар кыямәтнең булачагында шикләнмәктәләр, бәлки аларның күңелләре кыямәтнең булачагынан суырдыр.
- 27|67|Кәферләр әйттеләр: "Без үлеп туфрак булсак һәм аталарыбыз да туфрак булсалар, шуннан соң тереләп кабердән чыгарбызмы?
- 27|68|Без дә, бездән элек аталарыбыз да үлгәннән соң терелү белән вәгдә ителдек, ләкин ул вәгдә әүвәлгеләрдән калган ялган сүздән башка нәрсә түгелдер", – диделәр.
- 27|69|Аларга әйт: "Җир өстендә йөрегез һәм карагыз, хакны ялганга тотучыларның ахыр хәлләре ничек булган, күрегез!
- 27|70|Аларның ышанмаулары өчен көенмә һәм аларның мәкерләреннән күңеләң тараймасын.
- 27|71|Кәферләр сорыйлар: "Әгәр сүзегез дәрәс булса, безгә вәгдә ителгән Гәзаб кайчан

була", – дип.

27|72|Әйт: "Сез ашыктырып сораган ғәзабның бәғъзесенең килмәклеге якын булды".

27|73|Әлбәттә, синең Раббың кешеләргә рәхмәт һәм юмарт ияседер, ләкин кешеләрнең күбрәге шөкер итмиләр.

27|74|Янә Раббың кешеләрнең күкрәкләрендә яшерен булган нәрсәләргә вә телләргә белән сөйләп изһар иткән сүзләрен яки эшләгән эшләрен беләдер.

27|75|Жирдә вә күктә Аллаһуга һич яшерен нәрсә юктыр, Мәгәр Ләүхүл мәхфузъда язылмыштыр.

27|76|Ошбу Коръән ягъкуб балаларына күп хәбәрне сөйләдер, аларның ихтыйлаф иткән нәрсәләренең күбрәген.

27|77|Әлбәттә, ул Коръән азгынлыктан туры юлга күндөрүче, вә аның белән гамәл кылучы мәэминнәргә рәхмәттер.

27|78|Әлбәттә, синең Раббың кыямәттә алар арасында үзенең хөкеме белән эшне тәмам итәр, һәм Ул – Аллаһ җиңүче вә белүчедер.

27|79|Ий Мухәммәд г-м, һәр эшендә Аллаһуга тәвәккәл ит, тәхкыйк син хаклыгы мәгълүм булган ислам динендә һидәят юлындасың.

27|80|Мәет кеби имансызларга син хак сүзне ишеттерә алмассың вәгазь сөйләп һидәяткә чакыруыңны да ишетә алмассың, әгәр хактан дүнеп ялганга йөз тотсалар.

27|81|Дәхи син сукур күңелле кешеләргә адашу юлларыннан чыгарып һидәяткә күндерә алмассың, ишеттерсәң фәкәт Безнең аятьләребезгә ышанучыларга ишеттерә алырсың, алар Аллаһуга итагать итүдә ихлас мәселманнардыр.

27|82|Вәгъдә ителгән кыямәт килсә аларга, алар белән сөйләшә торган бер жан иясен жирдән чыгарырбыз, кешеләрнең кыйлган эшләрен сөйләр, кешеләр әлбәттә, Безнең аятьләребезгә иман китермәс булдылар.

27|83|Вә кыямәт көнне һәр өммәттән Безнең аятьләребезне ялганга санаучы бер җәмәгәтне кубарырбыз, алар тукталып арпа калган иптәшләрен көтәрләр.

27|84|Хисап урынына килгәч аларга Аллаһ әйтер: "Минем аятьләремне ялганга тоттыгызмы, бит ышанырга яки ышанмаска лаек икәнне белерлек сездә белем юк иде, белмәгәннегездән соң нинди гамәл кылдыгыз, әлбәттә, хакны инкяр итүдән башка эшегез юк иде.

27|85|Золым итүләргә сәбәплә аларга ғәзаб хак вә лаек булды, алар гозер күрсәтеп сөйләшәргә кадир булмалар.

27|86|Әйә алар күрмиләрме, төнне рәхәтләнеп ял итәргә уңай кылдык, әмма көнегезне күренә торган якты кылдык, кәсеп итү өчен, иман китергән кешеләр өчен Аллаһуның бу эшләрендә, әлбәттә, көчле дәлилләр бар."

27|87|Янә сурга өрелсә, жирдә вә күктә булган мәхлук куркын тетрәләр, мәгәр Аллаһ теләгән зат кына курыкмас, вә бар да кечкенә булып баш иеп Аллаһу хозурына килерләр.

27|88|Син урыннарыңда таза торалар дип уйлаган тауларны ул көндә күрерсең, болытлар кеби күктә очып йөрерләр, бу эш һәр эшне мәхкәм кылучы Аллаһ ишедер. Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән, әлбәттә, хәбәрдардыр.

27|89|Берәү тулы иман белән яхшы эш кылса, аның өчен кылган гамәленнән артыграк сәваб булып, бу кешеләр кыямәт көненең куркынычыннан имин булырлар.

27|90|Берәү Аллаһуга каршы барып явыз эшләр кылса, андый кешеләр йөзләргә белән утка салынырлар, әйә ғәзабын татыйсызмы, бу ғәзаб кылган гөнаһларыгызның жәзасыдыр.

27|91|Анда золым итүне хәрам иткән Мөккә шәһәренең Раббысына гына гыйбадәт кылу белән мин боерылмыш булдым, һәрнәрсә Аныкыдыр, дәхи Аллаһуга итагать итүче мәселман булу белән мин боерылмыш булдым.

27|92|Дәхи Коръән укымак белән боерылдым, берәү Коръән белән гамәл кылып туры юлга күнелсә, әлбәттә, үз файдасынадыр һәм берәү Коръән белән гамәл кылмыйча хак юздан адашса, әйт: "Мин фәкәт туры юлга кермәгәннәргә Аллаһ ғәзабы белән куркытучыларданмын".

27|93|Аллаһу тәгаләгә хәмед сәнәләр әйт, Ул сине пәйгамбәр итте, галәмнәргә рәхмәт өчен сине халык итте, Аллаһ тиздән үзенең аятьләрен яки кодрәтен күрсәтер һәм аны белерсез, синең Раббың сезнең кылган эшегездән гафил түгелдер.

28|1|Та син мим. Мәгънәсен Аллаһ белә.

28|2|Ошбу аятьләр дәрәслек белән ялган арасын ачык аерып баян итүче Коръән аятьләредер.

28|3|Без сиңа Муса беләм фиргаун хәбәрләреннән хаклык белән укыйбыз иман китергән кавемнәр өчен.

28|4|Дәрәслектә фиргаун Мысыр жирендә олугъланды, дәхи Мысыр халкын үзенең хезмәтендә төрлө дәрәжәләргә бүлдә, алардан ягъкуб балаларын хурлар иде, кыз балаларын калдырып ир балаларын бугазлатыр иде, ул фиргаун күп бозыклык кылучы фасыклардан булды.

28|5|Фиргаун кулында изелгән Ягъкуб балаларын коткарып аларга рәхмәт итәргә һәм аларны Имамнар итәргә, һәм дә Фиргаун байлыгына варислар итәргә теләдек.

28|6|Янә Фиргаунгә, һаманга һәм аларның гаскәрләренә үзләре курыккан Мусаны күрсәтергә теләдек, һәм аларны яхшы жиргә урынлаштырырга теләдек. "Фиргаун Ягъкуб балаларыннан куркып аларның ир балаларын үтертә барды, әмма үзенең башына житәчәк Мусаны үзе тәрбияләп үстерде".

28|7|Мусаның анасына балаң Мусаны имез, әгәр үтерүләреннән курыксаң, Мусаны Нил дәрәясына сал, батар дип курыкма, һәм кулыңнан китүенә кайгырмагыл, Без аны сиңа кайтарачакбыз вә аны пәйгамбәрләрдән кылачакбыз. Анасы Мусаны өч ай имезде, аннары куркып сандыкка салып, Нил дәрәясына ташлады.

28|8|Фиргаун жәмәгәте, таң аткач, Мусаны дәрәядан табып алдылар, бармагын имеп ятадыр иде, Аллаһ бу эшне эшләде Муса Фиргаунгә дошман һәм кайгы булсын өчен. Дөрөсләп Фиргаун һәм аның вәзире һаман вә аларның гаскәрләре, үзләренең башларына житәчәк Мусаны тәрбияләп үстерү белән хаталык кылдылар, бу эшнең ахырын белмәделәр.

28|9|Фиргаун хатыны Фиргаунгә әйтте: "Бу бала минем дә, сиңең дә күз нурыбыз булып, аны үтермәгез, чөнки шул вакытта аны үтерергә теләгәннәр иде. Шаять безгә файда итәр яки без аны үзебезгә бала итеп алырбыз." Ләкин алар бу эшнең ахырын белмәделәр.

28|10|Мусаның Фиргаун кулына төшкәннән белгәч, анасының күңеле кайгыдан бушанды. Хәтта Муса үзенең углы икәнлеген белдерергә якин булды, Безнең вәхийгә ышанучы булсын өчен күңеленә иман куәтен салмасак, әлбәттә, алданыр иде.

28|11|Мусаның анасы Мусаның туган апасы Мәрьямгә әйтте: "Муса артыннан бар, бәлки берәр хәбәр алып кайтырсың. Мәрьям Мусаның сандыгы кая китүен ерактан күрде, әмма Фиргаун жәмәгәте берсе дә бу эшне белми иделәр.

28|12|Вә Без анасына канһәндә элек, имезүче хатыннары имүдән Мусаны тыйдык, күп хатыннары алып килделәр Мусаны имезергә, ләкин берсен дә кабул итмәде. Мәрьям Фиргауннарға әйтте: "Әйә мин сезгә бер өйнең жәмәгәтен күрсәтимме, ул хатын сезнең өчен баланы имезеп тәрбияләп, һәм ул жәмәгәтә балага яхшы нәсыйхәт бирүчеләрдер", – дип. Анасын чакырып китерделәр, Муса анасының сөтен имде.

28|13|Мусаны анасына кайтардык, баласын күрәп күзәткәннән һәм көенмәсен һәм дә Аллаһуның вәгъдәсе хак икәнне белсен өчен, ләкин күбрәк кешеләр Аллаһуның эше вә вәгъдәсе хак икәнне белмиләр.

28|14|Муса үсеп куәткә житеп гакылы, буге тигезләнгәч, ул Мусага шәригать хөкемнәрен һәм белем бирдек, әнә шулай Безгә итагать иткәннәргә изге жәза бирәбез.

28|15|Муса Фиргаун шәһәре – Мысырга керде, Мысыр халкы Мусаның шәһәргә керүеннән гафләттә иделәр, анда сугыша торган ике ирне күрде, берсе Ягъкуб балаларыннан, икенчесе дошманы булган кыбтыйлардан иде. Ягъкуб балаларыннан булган ир дошманына каршы Мусадан ярдәм сорады, Муса кулын йодрыклап кыбтыйга сукты һәм кыбтый үлдә, Муса әйтте: "Кеше үтерү шайтан эшдер, ул шайтан кешеләрне аздыручы ачык дошмандыр".

28|16|Үкенеп әйтте: "Иә Рабби кеше үтерү сәбәпле үземә золым иттем, мине ярлыкагыл!" Аллаһ аны ярлыкады, тәхкыйк Ул – Аллаһ ярлыкаучы вә рәхмәт итүчедер.

28|17|Янә әйтте: "Ий Раббым, мине ярлыкаганың өчен мине саклагыл, кәферләргә ярдәмче булмасам идем".

28|18|Соңра Муса Мысыр шәһәрендә курыккан хәлдә миңа ни була инде дип хөкем көтеп калды, кичә кыбтый белән сугышканда Мусадан ярдәм сораган кеше, бүген дә бер кыбтый белән сугышып, янә Мусадан ярдәм сорады. Муса ярдәм сораучыга әйтте: "Син ачык бер азгын кеше икәнсең, кичә бер кешене миннән үтерттең, бүген дәхи үтертмәкче буласыңмы?"

28|19|Мусага да вә Мусадан ярдәм сораучыга да дошман булган кыбтыйны, Муса тотарга теләгәч, кыбтый әйтте: "Ий Муса, мине үтерергә теләсәң, бит кичә бер кешене үтергән идең, син Мысыр жирендә кеше үтереп залим булырга теләсәң, әмма төзәтүчеләрдән булырга теләмисең".

28|20|Бер ир шәһәр уртасыннан бик ашыгып Муса янына килде һәм әйтте: "Ий Муса, кыбтыйлар сиңе үтерергә киңәш итәләр, син бу шәһәрдә торма, чык, мин сиңа яхшы киңәш бирүчеләрдәнмен".

28|21|Артымнан куа чыгарлар, дип, курка-курка Муса шәһәрдән чыкты: "Ий Раббым, мине Фиргауннең залим кавемнән коткар", – диде.

28|22|Муса Мәдйән шәһәренә юнәлдә, ләкин юлны белмидер иде, әйтте: "Шаять Раббым Мәдйәнгә бара торган юлга күндерер", – дип.

28|23|Мәдйәннең кое суына житкәндә ул кое янында хайваннарны эчерүче бер жәмәгәтне күрде, дәхи аларның артында ике хатынны күрде, алар хайваннарына су эчерми иделәр, Муса әйтте: "Ни булды сезгә хайваннарыгызга су эчермисез?" Ул ике кыз әйттеләр: "Алдыбыздагы көтүчеләр хайваннарыны эчереп китмичә без эчермиз, һәм безнең атабыз бик карт кешедер, шул сәбәпле хайваннарны эчерергә чыга алмый." Коеның чиләге бик

зур булу сәбәпле кызлар коедан су ала алмыйлар иде, фәкать башка кәтүләрден калган суну эчерәләр иде.

28|24|Муса коедан су тартып кызларның куйларына су эчерде, соңра китеп күләгәгә утырды һәм әйтте: "Ий Раббым, миңа диндә изгелектән биргән нәрсәң өчен мин фәкыйрь булдым, ашарыма юк", – дип. Ягъни Фиргаун гаиләсендә байлык эчендә иде, хәзер һичнәрсәсе юк. Кызлар кайтып аталарына Муса хакында сөйләделәр, аталары бер кызын Мусаны чакырырга жибәрде.

28|25|Ул ике кызның берсе оялып кына йөрегәне хәлдә Муса янына килде, атам сине чакырадыр безнең куйларны эчертүеңнең хакын бирмәк өчен, диде. Муса кызларның атасы Шөгәеб пәйгамбәр янына килгәч, башыннан кичкән вакыйгаларны сөйләде. Шөгәеб әйтте: "Ий Муса, курыкма, залим кавемнәрдән бүген котылдың".

28|26|Ике кызның берсе әйтте: "Ий атам, бу кешене хакын түләп кәтүчелеккә ал, тәхкыйк син хак түләп алган кешеләрнең хәерлесе, куәтлесе һәм әманәтле булганыдыр". Аның шундый икәннән ничек белдең дигәндә, кызы әйтте: "Ун кеше тарта торган чиләкне бер үзе тартып куйларыбызны эчерде һәм чакырырга баргач, күзе төшмәс өчен, мине артыннан кайтарды", – дип.

28|27|Шөгәеб әйтте: "мин ошбу ике кызның берсен сиңа никахламакны телим, куйларымны сизгез ел кәтүең бәрәбәрәнә. Әгәр ун елга тутырсаң, ансы синең изгелегендәндер, ун ел хезмәт ит дип сине мәшәкәтләргә теләим, Вәгъдәдә торуда һәм йомшаклык кылуда Аллаһ теләсә мине изгеләрдән табарсың".

28|28|Муса әйтте: "Ошбу шарт синең белән минем арабыздадыр, ике мәддәтнең кайсынгына үтәсәм дә арттыру белән мине димләү булмасын яки золым итү булмасын, ошбу сөйләшүләребезгә Аллаһ шаһиттер".

28|29|Муса өстенә алган мәддәтне үтәгәч, Шөгәебнең кызына никахланып, Шөгәебнең рөхсәтеннән соң хатыны белән Мысырга барырга чыкты, Тур тавы янында ут күрдә һәм хатынына әйтте: "Шул жирдә торыгыз, мин ут күрдем, шаять ут янындагы кешеләрдән юлны сорашып килермен яки ут алып килермен, шаять ут ягып жылынырсыз." Чөнки алар юлдан адашкан иделәр.

28|30|Муса ут янына килгәч, ул дәшелде уң тарафтагы чокырның читеннән, мөбарәк урында йөзем агачыннан: "Ий Муса, мин барча галәмне тәрбия итүче Аллаһмын.

28|31|Янә таягыңны ташла", – дип. Муса таягының елан булып хәрәкәтләнгәннен күргәч, куркып артка китте, таягына якын килмәде." Ий Муса, курыкма, таягыңа якын кил, тәхкыйк син куркынычлардан котылучылардансың.

28|32|Кулыңны култыгыңа киём астына керт, аннан зарарсыз хәлдә ак нурлы булып чыгар, әгәр кулың яктырганнан курыксаң, култык астына тык әүвәлгә хәленә кайтыр. Таяк һәм агара торган кулың, Фиргаунгә вә кавемнә ике мөгжизадыр, тәхкыйк алар фасыйк кавем булдылар."

28|33|Муса әйтте: "Ий Раббым, мин алардан бер кешене үтергән идем, барсам үземне үтерерләр дип куркам.

28|34|Кардәшем һарун миннән яхшырак сөйли, аны миңа ышандырып миңа ярдәмче итеп жибәр, югыйсә мин аларның мине ялганга тотуларыннан куркамын".

28|35|Аллаһ әйтте: "Әлбәттә, кардәшең белән кул һәм йөрәк мускулларыңны куәтләребез һәм сезне өстен кылырбыз, алар сезгә ирешә алмаслар, мөгжизаларыбыз илә аларга барыгыз. Сез һәм сезгә ияргән мәзминнәр аларны җиңәчкесез.

28|36|Муса аларга Безнең аятьләребез һәм мөгжизаларыбыз илә килгәч, алар әйттеләр: "Мусаның мөгжизасы мөгжиза түгел, мәгәр Аллаһуга ифтира ителгән сихердер, ошбу пәйгамбәрлекне әүвәлгә аталарыбыз заманасында булганын һич тә ишеткәнебез юк".

28|37|Муса әйтте: "Аллаһ тарафыннан пәйгамбәрлек белән килгән кешене Ул үзе беләдер, вә ахирәттә җәннәт кемгә тиешле икәнне дә Ул яхшы беләдер, әмма залимнәр дөньяда – һидәяткә, ахирәттә – җәннәткә ирешә алмаслар.

28|38|Фиргаун әйтте: "Ий җәмәгать, сезнең өчен миннән башка илаһ бар дип белмимен, ий һаман, кирпеч яндырып минем өчен бер биек манара төзе, шаять мин югары менеп Мусаның Аллаһусын күрермен вә хәлен белермен, тәхкыйк миннән башка Аллаһ бар дип әйтүендә мин Мусаны ялганчылардан дип уйлыйм", – дип.

28|39|Фиргаун һәм аның гаскәре хаксыз тәкәбберләнделәр Мысыр жирендә, үлгәннән соң Безгә кайтарылмабыз дип уйлыйлар.

28|40|Фиргаунне һәм аның гаскәрен тоттык соңра диңгезгә батырдык, карагыл залимнәрнең ахыры ничек булды.

28|41|Без аларны дөньяда имамнар кылдык, алар үзләренә ияргән кешеләрне утка чакыралар, аларга кыямәт көнендә ярдәм бирелмәс.

28|42|Аларга бу дөньяда ләгънәтне иярттек, һәм кыямәт көнендә алар хурлыкта һәм гәзабта булырлар.

28|43|Әүвәлгә азгыннарны һәлак иткәннән соң Мусага китап бирдек, ул китап кешеләрнең

күңелләренә иман яктылыгы һәм туры юл, һәм мәэминнәргә рәхмәт булганы хәлдә бирелде, шаять кешеләр вәгазыләнәрләр.

28|44|Без Муса белән сөйләшкән тауның көнбатыш ягында түгел идең, Без Мусага хөкемләребезне вәхий кылганда, вә син ул урында юк идең.

28|45|Ләкин Мусадан соң күп кавемнәр бар иттек, аларга озак вакыт вәхий килми торды, шул сәбәпле Гәһедләрен оныттылар, сине жибәрдек, дәхи син Мәдйән халкы арасында тормадың, аларның хәлләрен сөйләгән булыр идең, ләкин Без сине пәйгамбәр итеп аларның хәлләремә бәян итүче Коръәнне сиңа бирдек.

28|46|Янә син Тур тавының янында түгел идең, Без Мусага китабыңны ал, дип, вәхий иткән заманда, ләкин синнән элек Аллаһ Гәзабы белән куркытучы һичбер пәйгамбәр килмәгән кавемне куркытмакчыгың өчен Аллаһудан рәхмәт ителеп жибәрелдең, шаять алар вәгазыләнәп иман китерерләр.

28|47|Әгәр аларга имансызлыклары вә башка гәһәпләре сәбәпле фетнә яки Гәзаб ирешкән вакытта, ий Раббыбыз, әгәр безгә пәйгамбәр жибәргән булсаң, без Синең аятьләреңә ияргән булыр идең һәм мәэминнәрдән булыр идең дигән сүзләре булмаса иде, Без сине пәйгамбәр итеп жибәрмәгән булыр идең.

28|48|Аларга Безнең хозурыбыздан хак пәйгамбәр килсә, әйттеләр: "ни булыр иде Мусага бирелгән мөгжизалар Мухәммәд г-мгә дә бирелгән булса", – дип. Аллаһ әйтте: "Әйә алар Мусага бирелгән мөгжизаларны да инкяр иттеләр түгелме? Ул кәферләр әйттеләр: "Муса белән һарун сихерчеләрдер, бер-берсенә ярдәмләштеләр, без аларның берсенә дә ышанмыйбыз", – диделәр.

28|49|Син аларга әйт: "Аллаһудан бер китап китерегез, ул китап Коръәннән һәм Тәүраттан артыграк туры юлга күндөрүче булсын, ул китапка мин дә иярермен, әгәр сүзләрегездә дәрәс булсагыз", – дип.

28|50|Әгәр алар синең китап китерегез дигән сүзеңне кабул итмәсәләр, белгел, алар сиңа иман китермәдә фәкәт нәфес һаваларына иярәләр, Аллаһуның һидәятеннән башка нәфес һавасына ияргән кешедән дә адашучырак кеше бармы? Нәфесләренә ияреп адашкан галимнәрне Аллаһ туры юлга күндөрмәс.

28|51|Без Коръәнне иңдәргәндә кешеләр өчен аятьләрен бер-берсенә тоташтырдык, шаять аңлап вәгазыләнәрләр.

28|52|Коръәннән элек Без китап биргән кешеләрнең Коръәнгә ышанучылары.

28|53|Әгәр аларга Коръән укылса әйтерләр: "Без ул Коръәнгә иман китердек, әлбәттә, ул Аллаһудан иңгән хак китаптыр, тәхкыйк Коръән иңмәс борын да Аллаһуны берләүче идең".

28|54|Аларга әжәрләре ике өлеш бирелер, элек тә, соңыннан да Аллаһ юлында сабыр иткәннәре өчен, вә алар Аллаһуга итагать белән гәһәпләрен бетерерләр, вә Без биргән малдан сәдакалар бирерләр.

28|55|Вә яман сүз ишетсәләр, алардан читләшерләр, аларга каршы яман сүз әйтмәсләр һәм әйтерләр: "Безнең гамәлбез үзәбезгә, сезнең гамәлегез сезгә, безнең, тарафтан сезгә тынычлык булсын, әмма без сезнең кеби кыланып җаһил ахмак булырга теләмибез", – дип. Мухәммәд г-м Әбу Талибның иманга килүе өчен артык тырышкан, түбәндәге аять инде.

28|56|Ий Мухәммәд г-м, син сөйгән кешеңне һидәяткә күндөрә алмассың, ләкин Аллаһ теләгән бәндәсен туры юлга күндөрер, вә ул туры юлга күнүчеләрне белүчеләр.

28|57|Кәферләрдән куркып иман китермәгә мәшрикләр әйттеләр: "Әгәр синең белән бергә ислам һидәятенә иярсәк, торган җиребездән куалап чыгарырлар дип куркабыз", – дип. Аллаһ әйтте: "Әйә Без аларның урыннарыны зарардан имин кыйлмадыкмы, вә Безнең хозурыбыздан ризык йөзеннән Мәккә шәһәренә төрле җимешләр килеп тупланадыр, ләкин аларның күберәге Без әйткән сүзнең хаклыгын белмиләр.

28|58|Күпме шәһәр кешеләрен һәлак иттек, аларның халыклары иминлектә вә байлыкта булып, мәхлукка табынучы мәшрикләр иделәр, ошбу буш урыннар аларның урыннарыдыр, алардан соң анда шомланып торучы булмады, мәгәр бик аз гына торучылар булды, ул урыннарда Без үзәбез варис булдык.

28|59|Синең Раббың һичбер шәһәрне һәлак итәр булмады, хәтта ул шәһәрләрнең зурысына бер пәйгамбәр жибәрмичә, ул пәйгамбәр аларга Безнең аятьләребезне укыр, Без шәһәр кешеләрен һәлак итәр булмадык, мәгәр залим булганнары өчен һәлак иттек.

28|60|Сезгә бирелгән нәрсәләр дөнья тереклегенә зиннәт вә дөньяда файдаланачак аз нәрсәдер, соңра бетәдер, әмма Аллаһ хозурындагы җәннәт нигъмәтләре хәерледер һәм мәңгелектер, әйә уйлап карамыйсызмы, ахирәт дөньядан хәерле икәнне.

28|61|Без берәүгә җәннәтне вәгъдә кыйлсак, ул җәннәт вәгъдә ителгән кешегә юлыгачактыр, бу кеше дөньяда Без файдаландырган соңра кыямәт көнәндә утка керергә хәзер ителмеш кеше белән бертигез булырмы?"

28|62|Кыямәт көнне Аллаһ нидан кылып әйтер: "Кайда Минем Шәрикләрем, сез аларны Миңа тиндәш дип низагълаша идегез.

28|63|Үзләренә Гәзап важеб булган азгынлыкта булган кешеләрнең башлыклары әйтерләр: "Ий Раббыбыз, ошбу кешеләрне без аздырдык, ләкин без аларны азгынлыкка көчләмәдек, безнең вәсвәсәбез белән азгынлыкны ихтыяр иттеләр, ий Рабби без алардан биздек, сиңа кайттык, алар безгә гыйбадәт кылмадылар бәлки үз нәфесләренә итагать иттеләр", – дип.

28|64|Аларга әйтеләр: "Аллаһуга тиң кылган сынымнарыгызы чакырыгыз, сезне Гәзабтан коткарсыннар, сынымнарыны ярдәмгә чакырырлар, ләкин сынымнарның чакыруны кабул итәргә һәм ярдәм итәргә кадир булмалар, әнә шул хәлдә Гәзабны күрерләр, әгәр хак юлга күнелгән булсалар, әлбәттә, Гәзабны күрмәс иделәр.

28|65|Кыямәт көнне Аллаһ кәферләргә нида кылыр һәм әйтер: "Минем рәсүлемнең Аллаһуны берләү хакындагы сүзләрен ничек кабул иттегез?

28|66|Ул көндә файда итәчәк дәлил һәм җавап аларга табылмас, һәм алар дөньяда мәшкәл нәрсәләрен бер-берсеннән сораган кеби, ничек җавап бирик, дип, сорашмалар, бәлки хайран булып сөйләмәсләр.

28|67|Әмма берәү исән һәм куәтле чагында ширектән һәм башка гөнаһлардан тәүбә итсә, һәм иман китереп изге гамәлләр кыйлса, әнә шул кешенең котылучылардан булып Аллаһуның рәхмәтенә ирешмәкчеге якындыр.

28|68|Раббың теләгәнә һәм ихтыяр иткән нәрсәне халык итәр, югыйсә мәшриклар өчен бернәрсәне ихтыяр итмәк юктыр, Аллаһу тәгалә пакъ һәм бәек булды мәшриклар Аллаһуга шәрик иткән нәрсәләрдән.

28|69|Раббың аларның күңелләрендә яшерган имансызлык һәм башка бозык уйларын һәм телләре белән изһар иткән нәрсәләрен дә беләдер.

28|70|Вә Ул – Аллаһ, юктыр Аңардан башка Илаһ, мәгәр Ул үзе генәдер, дөньяда вә ахирәттә мактау Аңа хасдыр, вә һәр эштә булган хәкем янә Аллаһуга хасдыр һәм ахырда Аңа кайтарылыш булырсыз.

28|71|Әйт: "Беләсезме, әгәр Аллаһ кичне караңгы хәләндә кыямәткә хәтле калдырса, Аллаһудан башка Илаһ бармы сезгә яктылык китерә торган, әйә шуны ишетәсезме?"

28|72|Янә әйт: "Беләсезме, әгәр Аллаһ көндезгә якты хәләндә кыямәткә чаклы калдырса, Аллаһудан башка Илаһ бармы рәхәтләнеп ял итә торган кичегезне китерергә? Әйә күрмисезме, Аллаһ эшләрен.

28|73|Аллаһ үзенең рәхмәтеннән сезгә көндез илә кичне бар кылды, кичтә ял итмәкегез өчен, көндез көсеп белән Аллаһуның фазылыннан таләп итмәкчегез өчен, шаять Аллаһуның бу нигъмәтләренә шөкер итәрсез."

28|74|Кыямәт көннәдә Аллаһ мәшрикларга нида кыйлыр һәм әйтер: "Миңа шәрик иткән нәрсәләрегез кайда Аллаһуның шәрике бар дип низагълаша идегез.

28|75|Барча өммәттән шаһид итеп пәйгамбәрләрен чыгарырбыз, дөньяда Аллаһуга каршы эшләгән һәм каршы сөйләгән эшләрегезгә дәлилләрегезне китерегез, диярбез, алар белерләр хаклык Аллаһуга гына тиешле икәннән, һәм сынымнары алардан качар.

28|76|Тәхкыйк Карун Муса кавеменнән вә аңа иман китергән кешеләрдән иде, ягыкуб, балаларына золым итте һәм байлыгы белән олугъланды, Без аңа күп байлык бирдек ки, аның хәзинә сарайларының ачкычларын күтәрмәк куәт ияләре булган җәмәгатькә дә авыр булып иде, кавеме Карунга әйтте: "Малың күпләгә белән мактанып шатланма, тәхкыйк Аллаһ мал белән шатланучыларны сөймидер.

28|77|Бәлки Аллаһ биргән малны Аллаһ юлына биреп ахирәтне көсеп ит, дөньядан үз өлешенә онытма, ахирәтен, өчен гамәл кыл, Аллаһ сиңа ихсан кылып мал биргән кеби син дә мохтаҗ кешеләргә малыңнан бир, жир өстендә явызлык белән фәсәдлек кыйлып йөрмә, тәхкыйк Аллаһ фәсәдчеләрне сөймидер."

28|78|Карун әйтте: "Миңа бу мал белемнең күпләгә өчен бирелде", – дип. Аллаһ әйтте: "Галим булса белмиме моннан элек Аллаһ күпме җәмәгатьне Аңа карышканнары өчен һәлак итте, ул һәлак булган, кешеләр куәттә Каруннан артыграк вә җыйган маллары күбрәк иде, фәсәдче залимнәр кыямәт көннәдә гөнаһларыннан соралмалар, хисапсыз җәннәткә керерләр."

28|79|Карун бер көнне йөгән-иярләре алтын белән зиннәтләнгән атка атланып кавемә чыкты, дөнья тереклеген генә теләүчеләр әйттеләр: "Карунга бирелгән байлык кеби безгә дә бирелгән булса, нинди яхшы булып иде, ул Карун дөньяга олуг насып иясә", – дип.

28|80|Белем бирелмеш кешеләр дөньяны сөүчеләргә әйттеләр: "Үкенеч булсын сезгә, иман китереп изге гамәлләр кылган кешеләргә Аллаһ вәгъдә иткән җәннәт нигъмәтләре Карунга бирелгән малдан хәерлерәктер, ул җәннәткә ирешмәс ничкем, мәгәр сабыр итеп Аллаһ юлында яшәгән хак мәэминнәр ирешерләр", – дип.

28|81|Без ул Карунны һәм йортын жиргә йоттырдык, чөнки Карун, байлыгына таянып, Мусаны күп җәберләде. Шул вакытта Аллаһудан башка Карунга ярдәм бирүче булмады, һәм жир астына китүдән үзен-үзе дә саклый алмады.

28|82|Әле күптән түгел генә Карунның дәрәжәсен өмет итүче кешеләр Карунның йорты

белән жир астына киткәннен күрәп тордылар вә әйтер булдылар: "Гәжәб бу эш безгә шөбһәле булды, Аллаһ сынап өчен теләгән бәндәсенә киң ризык вә теләгән бәндәсенә тар ризык бирер икән, әгәр Аллаһ без теләгәнчә Карун малы кеби мал безгә дә биргән булса, әлбәттә, без дә Карун белән бергә жир астына киткән булыр идек, вәй Карунның эше үкенечле булды! Аллаһуга карышып көфран нигъмәт кылучылар Аллаһ Гәзабыннан котыла алмаслар икән ләбаса", – дип әйттеләр.

28|83|Без ахирәтне, иман китерүдән вә Аллаһуга итагать игүдән олугъланмаган һәм жир өстендә бозыклык фәсәд кыйлмаган хак мәэминнәр файдасына кылырбыз, эшенең, ахырындагы уңыш, ахирәттәгә бөхет, Аллаһуга карышудан гөнаһлы булудан сакланучы мәэминнәргәдер.

28|84|Берәү Аллаһ риза булырдай яхшылык белән барса ахирәткә, аңа Аллаһу хозурында хәерлерәк күбрәк нигъмәт булыр, берәү күп гөнаһ белән яман кеше булып барса, андый кешеләр фәкәт бозык эшләренә каршы каты хөкем, каты Гәзап белән җәзаланырлар.

28|85|Сиңа Коръән иңдереп аның белән гамәл кыйлуны фарыз иткән Аллаһ, әлбәттә, сине Мәккәгә кайтарачакдыр, ягъни Мәккәне фәтех итәчәксең. Әйт: "Коръән белән гамәл кыйлып Аллаһуга һидәят белән кайтканнарны да вә Коръәннен качып адашкан хәлдә Аллаһуга кайткан азгыннарны да Раббым белүчәрәктер", – дип.

28|86|Ий Мухәммәд г-м, син бит сиңа Коръәннең иңдерелүен һич тә өмет итмидер идең, ләкин Раббың сиңа рәхмәт итеп Коръәнне иңдерде, кәферләргә ярдәмче булмагыл.

28|87|Сиңа Коръән иңгәннен соң кәферләр сине Коръән белән гамәл кыйлудан туктатмасыннар, һәм кешеләрне иманга, Ислам диненә өндә, ләкин мәшрикләргә ияреп, аларга ярдәм итеп яки аларга итагать итеп мәшрик була күрмәгел!

28|88|Аллаһ белән бергә башка нәрсәгә гыйбадәт кыла күрмә, ахирәт өчен Аллаһудан башкадан ярдәм сорый күрмәгел, дәрәслектә һич мәгъбуд юктыр, мәгәр Аллаһ үзе генәдер, Аллаһудан башка һәрнәрсә һәлак булучыдыр, һәр эштә хөкем Аллаһуга хасдыр, вә хөкем ителү өчен Аллаһуга кайтырсыз.

29|1|Әлиф лам мим. Мәгънәсен Аллаһ белә.

29|2|Әйә кешеләр иман китердек дигәннәреннән соң төрле авырлыклар белән Аллаһ тарафыннан имтихан ителмәбез дип уйлыйлармы?

29|3|Тәхкыйк болардан элек тә төрле сыйныф кешеләрен бәла-каза һәм авыр мәшәкәтләр белән сынап карадык, кемнең иманы хак һәм кемнеке ялган шуны белмәк өчен Аллаһ мәселманнарны төрле авырлыкларга салды.

29|4|Әйә Коръән белән гамәл кылмыйча Аллаһуга дошман булган кешеләр, Аллаһуның алардан үч алырга көче житмәс дип уйлыйлармы, аларның Аллаһ безне Гәзап кылмас дип уйлаулары нинди яман хөкемдер.

29|5|Берәү Аллаһуга җәннәттә юлыгуны өмет итсә, Коръән белән гамәл кылып хәзерләнсен, бит Аллаһуның юлыгачак көне киләчәктер, Ул сүзләренә ишетүче, күңелләренә белүчедер.

29|6|Берәү үзенә нәфесе һәм шайтан белән Аллаһ юлында сугыш кылса, үз файдасына сугыш кылган булыр, тәхкыйк Аллаһ галәмнәр өстендә байдыр, һичбер затка ихтыяжы юктыр.

29|7|Иман китереп изге гамәлләр кылган мәэминнәрнең начарлыкларын яхшылыклары белән жуячакбыз, дөхи аларның кыйлган изге гамәлләренең яхшырагы белән җәзаландырырбыз.

29|8|Без кеше затына ата вә анага изгелек итәргә өмер бирдек, әгәр ата һәм анаң син Аллаһ дип танымаган Аллаһудан башка бер нәрсәне Аллаһ дип танырга көчләнәләр, ул вакытта аларга итагать итмә, бит кайтарылмагызыз Миңадыр, кыйлган эшләрегездән хәбәр бирермен һәм җәза кыйлырмын.

29|9|Иман китереп изге гамәлләр кылган мәэминнәрне, әлбәттә, изге бәндәләрем арасына кертәчәкмен.

29|10|Кешеләрдән шундый кешеләр дә бардыр, ягыш монафикълар, әгәр алар Аллаһ юлында аз гына авырлык күрсәләр, кешеләрдән ирешкән рәнҗетелүне ахирәттәгә Аллаһ Гәзабы кеби зур Гәзаптан санарлар, әгәр мәэминнәргә Аллаһ ярдәме белән табыш малы килсә, әлбәттә, алар әйтәләр, шиксез, без дә сезнең белән бергә Ислам динендәбез, безгә дә табыш малын бирегез, дип. Әйә Аллаһ барча дөнья кешеләренең күңелләрендә иман йә монафикълык яки мәшриклек сырхавы бар икәнне белмәсме?

29|11|Аллаһ ныклап иман китергән хакыйкый мәэминнәрне дә вә шайтанга иман китергән монафикъларны да белә.

29|12|Имансызлар иман китергән мәэминнәргә әйттеләр: "Сез дә безнең динебезгә кереgez, әгәр безнең дингә кергәнәgez өчен гөнаһлы булсагыз, ахирәттә ул гөнаһларыбызны өстебезгә йөкләп алырбыз", – дип. Ләкин ул имансызлар үзләренә ияргән кешеләрнең гөнаһларыннан аз гына өлешне дә күтәрә алмаячаклар, әлбәттә, имансызлар ялганчылардыр. Ягъни аларга ияргән мәселманнарның гөнаһларын өсләренә алмаслар.

29|13|Мәшрикләр үзләренең гөнаһларын вә үзләренә ияртеп адашу юлына, батыл диннәренә алып кергән иярченнәренең дә гөнаһларын йөкләләр, ләкин иярүчеләрнең гөнаһы

киметелмәс: Вә алар кыямәт көнендә Аллаһуга ялганны ифтира итеп кылган барча кабахәт эшләрәннән, әлбәттә, соралырлар

29|14|Тәхкыйк нухны кавемәнә пәйгамбәр итеп жибердек, ул кавеме эчендә аларны дингә өндәп тугыз йөз илле ел торды, кавеме исә иман китермичә залим булдылар һәм аларны Туфан суы тотты.

29|15|Әмма Нухны вә аның белән бергә көймәдә булган мәэминнәрне Туфан суыннан коткардык, вә Без бу эшне бөтен галәмгә зур гыйбрәт кылдык.

29|16|Вә Ибраһим г-м кавемәнә: "Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз, вә Аллаһудан куркыгыз, бу әйткәннәрне кылсагыз үзегез өчен хәерледер әгәр белсәгез", – диде.

29|17|"Аллаһудан башка сынымнарга гыйбадәт кыласыз, вә сынымнарыгызны Аллаһ дип ялган сөйләсез, бит Аллаһудан башка гыйбадәт кыла торган сынымнарыгыз сезгә ризык бирергә кадир түгелләр, һәм ризыкны Аллаһудан сорагыз вә Аңа гына гыйбадәт кылыгыз һәм Аңа шөкер итегез, чөнки хөкем ителергә Аллаһуга кайтасыз", – диде.

29|18|Әгәр сине ялганга тотсалар, сездән элек булган кавемнәр дә пәйгамбәрләрне ялганга тоттылар. Пәйгамбәрнең бурычы дингә көчләү түгел, фәкәть Аллаһ хөкемнәрән кешеләргә ирештерү генәдер.

29|19|Әйә алар күрмиләрме Аллаһуның башлап ничек халык кылганын, соңра кыямәт көнне үлекләренә тергезеп әүвәлгә хәлләрен» кайтарыр, бу эш Аллаһуга, әлбәттә, бик җиңел.

29|20|Әйт: "җир өстендә йөрегез һәм гыйбрәт илә карагыз – Аллаһ кешеләрне ничек төрле итеп халык кылган, соңра хөкем итәр өчен үлгән кешеләрне барын да тергезер, Аллаһуның һәр нәрсәгә көче җитәдер.

29|21|Теләгән бәндәсенә җәзаб кылыр вә теләгән бәндәсенә рәхмәт итәр, ахырда аңа кайтырсыз.

29|22|Җирдә, дә күктә дә Аллаһ сезне җәзаб белән тотуыннан сез Аны гажиз итә алмассыз, бит сезгә Аллаһудан башка җәзабтан коткаручы дус һәм ярдәмче юк.

29|23|Аллаһуның аятьләренә һәм ахирәттә Аллаһуга юлыгачакларына ышанмаучылар, алар минем рәхмәтемнән өметсез булырлар, вә аларга рәнҗеткүче җәзаб булыр.

29|24|Ибраһимның ислам диненә өндәвенә каршы кавемнең жавабы башкача булмады мәгәр аны үтерегез яки яндырыгыз дигән сүзләре булды. Ягъни Ибраһим аларны жәһәннәм җәзабыннан коткарып жәннәтле итәргә тырышты. Шунның өчен алар аны яндырырга карар чыгардылар. Аллаһ үзенә дустаны Ибраһимны кәферләренә утыннан сәләмәт чыгарды, Ибраһимның өнә шулай Аллаһ рәхмәте белән уттан сәләмәт чыгуында, әлбәттә, иман китергән кавем өчен гыйбрәт бардыр.

29|25|Сез Аллаһудан башка сынымнарны илаһә тоттыгыз, дөнья тереклегендә бер-берегез белән сынымнарыгыз исеме белән сөйләштегез, соңра кыямәт көнендә бер-берегезгә ләгънәт әйтерсез, вә ул көндә бер-берегезне инкяр итәрсез, сезнең баракак жирегез утдыр, сезгә анда ярдәмче булмас.

29|26|Лут Ибраһимга иман китерде, Ибраһим әйтте: "Мин бу мәшрикләренә ташлап Аллаһ күрсәткән урынга күчәмен, тәхкыйк Аллаһ көчледер дошманнардан мине саклар, вә Ул хикмәт ияседер, миңа файдалы эш илә әмер итәр.

29|27|Ибраһимгә Исхак илә Ягъкубны бирдек, вә аның балаларыннан пәйгамбәрлек кылдык, вә китапларны да аның балаларына иңдердек, Ибраһимнан соң килгән пәйгамбәрләр һәммәсе аның нәселеннәндер, вә Безнең ризалыгыбыз өчен ниҗерәт итүенәң әжерен дөньяда ук алды аны һәр дин әһеле мактый, вә ул ахирәттә олуг дәрәҗәле изге затлардан булачак.

29|28|Вә Лутның кавемәнә әйткән сүзләрен укыгыз: "Тәхкыйк сез бик кабахәт эш кыласыз, ягъни ирләрнең артына барасыз, ул фәхеш эшне сездән алда дөньяда ничбәр зат кылмады.

29|29|Әйә сез ирләргә якынлык кыйласызмы, дәхи юлчыларны басып талыйсызмы, вә жыелган жәмәгәт эчендә фәхешлек кыйласызмы, янә юлдан үтүчеләргә таш аталар иде.

Лутның нәсыйхәтләренә каршы жаваплары башкача булмады, мәгәр дәрәс сөйли торган булсаң, бу эшләребез өчен безгә Аллаһуның җәзабын китер, диделәр.

29|30|Лут әйтте: "Ий Раббым миңа ярдәм бир фәхеш эшне эшләүче кавем өстенә".

29|31|Жиберелгән фәрештәләр Ибраһимгә шатлык хәбәр илә килгәч, ул фәрештәләр әйттеләр: "Без бу Лут шәһәренә халкын һәлак итүчез, тәхкыйк ул шәһәрнең халкы имансыз залим булдылар", – дип.

29|32|Ибраһим әйтте: "Бит ул шәһәрдә Лут пәйгамбәр бар". Фәрештәләр әйттеләр: "Без ул шәһәрдә кемнәр барлыгын яхшы беләбез, әлбәттә, без Лутны вә аңа ияргән мәэминнәрне коткарачакбыз, мәгәр хатынын коткармабыз, чөнки ул җәзабта калучылар жәмләсеннән булды.

29|33|Безнең жибергән фәрештәләребез егетләр кыяфәтендә килгәч, Лут бик каты кайгырды хәтта күкрәге кысылды, чөнки аларның фәрештә икәннәрен белмәде, шул сәбәпле залим кавемем боларга да бозык эш кылырлар, дип бик борчылды. Фәрештәләр әйттеләр: "Курыкма һәм кайгырма, без сине вә өй жәмәгәтеңне коткарачакбыз, мәгәр хатынның коткармыйбыз, ул җәзабта калучылардан булды.

- 29|34|Без ул шөһәр өстенә күктән таш яудырачакбыз, халкы фәхеш эш кылганнары өчен".
- 29|35|Тәхкыйк гакиллаһы илә уйлап караучыларга ул шөһәрдә ачык галәмәтләр калдырдык.
- 29|36|Мәдйән халкына кардәшләре Шөгәебне пәйгамбәр итеп жиһәрдек, әйтте: "Ий кавемем Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз, вә ахирәт өчен файдалы эшләренә эшләп савабын өмет итегез, вә жир өстендә төрле хыянәтләр, бозыклыклар эшләп йөрмәгез.
- 29|37|Кавеме аны ялганга тотты, шуның өчен аларны каты Гәзаб белән тоттык, алар йортларында тезләнеп үлек булдылар.
- 29|38|Дәхи Гад, Сәмуд кавемнәрен дә һәлак иттек, ий мәшрикләр, аларның һәлак булган урыннары сезгә белдерелде, шайтан аларга батыл эшләрен зиннәтле итеп күрсәтте, вә аларны пәйгамбәрләре күрсәткән хак юлдан чыгарып адашу юлына кертте, бит алар гакил вә басырәт ияләре иделәр, Аллаһ биргән белемне хак юлга кулланмыйча, һәлак булдылар.
- 29|39|Вә Карунны вә Фиргаунне һәм һаманны һәлак иттек, Муса аларга ачык аңлатмалар белән килгән иде, алар исә Мысыр жирендә тәкәбберләнде, Безнең Гәзабтан котыла алмадылар.
- 29|40|Аларны һәммәсен үзләренә гәнаһлары сәбәпле тоттык, аларның бәгъзеләренә ташлар алып килгән жил жиһәрдек (Лут кавемедер), аларның бәгъзеләрен фәрештәнең кычкыруы тотты (Мәдйән вә Сәмуд кавемнәредер), кайберсен жиргә йоттырдык (ул Карундыр) вә алардан кайберләрен суга батырдык (алар Фиргаун кавемедер), Аллаһ аларга золым итәр булмады ләкин алар явызлык белән үзләренә золым иттеләр.
- 29|41|Аллаһудан башка сынымнарны дус тоткан мәшрикләрнең мисалы, үрмәкүч кеби ул үзенә өй ясады, әлбәттә, өйләренә зәгыйфърәге үрмәкүч өдер, салкыннан, яңгырдан файда бирмидер, шуның кеби сынымнарны дус тоткан мәшрикләр дә алардан нич файда күрмәсләр, әгәр шуны белсәләр.
- 29|42|Аллаһ, шиксез, беләдер аларның Аллаһудан башка нәрсәгә гыйбадәт кылганнарын, хәзасыз калдырмас, Ул жиңүче вә хикмәт иясә.
- 29|43|Коръәндә бу кеби мисалларны кешеләргә бәян итәбез аңарга жиңел булсын өчен, ләкин ул мисалларны галимнәрдән башкалар аңламаслар.
- 29|44|Аллаһ жирне вә күкләренә хаклык белән тәзде, Аллаһуның бу эшләрендә Аны тану өчен мәэминнәргә дәлилләр бар.
- 29|45|Ий Мухәммәд г-м, Коръәннән вәхий ителгән аятләренә укыгыл вә намаз укыгыл, тәхкыйк намаз, фәхеш эштән дә ярамаган эшләрдән укучыны тыя, намаз, әлбәттә, Аллаһ зекерләренә иң зурысы, Аллаһ сезнең ни эшләгәннәрегезне белә.
- 29|46|Китап әһәлләре белән низагълашмагыз, мәгәр күркәм юл белән сөйләшегез, әгәр алар нинди юл белән булса да золым итсәләр, ул вакытта аларга катылык кылыгыз, әгәр алар сезнең белән әрепләшсәләр әйтегез: "Аллаһудан сезгә һәм безгә иңгән китапларның һәммәсенә иман китерегез, сезнең вә безнең Илаһәбез бер генә Аллаһдыр, без Ул – Аллаһуга итагать итәбез".
- 29|47|Аларга китап индергәнәбез кеби сиңа коръән индердек. Без китап биргән кешеләрдән Коръәнгә иман китерүчеләре бар, Безнең аятләребезгә каршы сөйләмәс вә инкяр итмәс, мәгәр имансыз кешеләр инкяр итәрләр.
- 29|48|Ий Мухәммәд г-м, Коръән иңдән элек син китап укымайдыр идең һәм кулың илә китап та язмый идең, әгәр укыган һәм язган булсаң, мәшрикләргә синнән шикләнергә урын булыр иде, ул китаплардан өйрәнеп үзәң дин ясады дияр иделәр.
- 29|49|Бәлки ул Коръән ачык бәян ителгән аятләр булып галимнәр күңелендә сакланадыр, ягъни Коръән хәфизләр күңелендә. Безнең аятләребезгә зәлимнәр генә каршы сөйләр һәм инкяр итәр.
- 29|50|Мәшрикләр әйттеләр: "ни булыр иде, әгәр Мухәммәдкә Раббысыннан аның пәйгамбәрлегенә моғжизалар иңдерелгән булса". Син аларга әйт: "Моғжизалар Аллаһ хозурындадыр мин фәкәт ышанмаган вә итагать итмәгән кешеләренә жәһәннәм Гәзабы белән куркытучымын.
- 29|51|Без сиңа индергән Коръән аларга моғжиза булырга житмиме, ул Коръән аларга даим укыладыр, вә ул Коръәндә мәэминнәр өчен рәхмәт һәм вәгазыләр бар.
- 29|52|Минем белән сезнең арада шәһид булырга Аллаһ үзе житәдер дигән, Ул жирдә һәм күкләрдә булган нәрсәләренә беләдер. Аллаһуга вә Аның аятләренә ышануны инкяр итеп ялганга ышанучылар, алар хәсрәтләнүче вә һәлак булучылардыр.
- 29|53|Мәшрикләр синнән Гәзабны ашыктырып сорарлар, әгәр Гәзаб өчен билгеләнгән вакыт булмаса иде, әлбәттә, аларга Гәзаб килер иде, әлбәттә аларга Гәзаб искәрмәстән килер, хәлбуки алар Гәзабның килгәнән сизмәсләр.
- 29|54|Алар Аллаһ Гәзабының дөньяда килүен ашыктырдылар. Бит аларны жәһәннәм чолгап алган үлү белән анда керерләр.
- 29|55|Ул көндә аларны ут Гәзабы өсләреннән вә аяк асларыннан чолгар, Аллаһ аларга кылган кабахәт эшләрегезнең Гәзабын татыгыз, дияр.

- 29|56|Ий мәэмин бәндәләрем, тәхкыйк минем жирем киңдер, кайда гына булсагыз да Миңа гыйбадәт кылыгыз.
- 29|57|Әлбәттә, үлем ачысын һәркем татыячактыр, соңра кубарылып Миңа кайтырсыз.
- 29|58|Иман китереп Коръән юлы белән изге гамәлләр кылган мәэминнәрне, җәннәт чардакларына индерәчәкбез, ул җәннәтнең астыннан елгалар агадыр анда мәңге калырлар, хак мәэминнәрнең урыны һәм нигъмәтләре ни хуш яхшыдыр.
- 29|59|Шул җәннәткә керәсе мәэминнәр Аллаһ юлында төрле авырлыкларны күтәрделәр, ислам файдасына чыдадылар, вә алар Аллаһуга Тәвәккәл итеп һәрвакыт Аллаһ юлында хәрәкәттә булырлар.
- 29|60|Күпме хайваннар, кошлар үзләренә ризык хәзерләп куя алмыйлар, Аллаһ аларны да, сезне дә ризыкландырадыр, Ул – Аллаһ сүзләрегезне ишетүче, күңелләрегезне белүчедер.
- 29|61|Әгәр мәшрикләрдән жирне вә күкләрне кем халык кылды, дип, сорасаң, дәхи айны вә кояшны кем йөрәтә дип сорасаң, әлбәттә, Аллаһ дип җаваб бирерләр, шулай җавап биргәннәреннән соң ни өчен иман китерүдән баш тарталар?
- 29|62|Аллаһ теләгән бәндәсенә киң ризык бирер, теләсә шул ук кешегә ризыкны тар кылыр, Аллаһ, әлбәттә, һәр нәрсәне белүчедер.
- 29|63|Әгәр син күктән су индерең үлгән жирне кем тергезә дип мәшрикләрдән сорасаң, әлбәттә, Аллаһ дип җавап бирерләр. Мактау һәр эштә Аллаһугадыр дигән! Бәлки аларның күбрәкләре хак сүзгә аңламыйлар.
- 29|64|Ошбу дөнья тереклегә балалар уенчыгы кеби алдаудан башка нәрсә түгел, әмма ахирәт йорты исә улдыр хакыйкый яши торган мәңгелек яхшы бәхетле тормыш, әгәр шуны белсәләр иде, әлбәттә, бетәчәк дөньяга алданып мәңгелек бәхетле тормыштан мәхрүм булмас иделәр.
- 29|65|Кәферләр көймәгә утырсалар диндә ихлас кешеләр кеби Аллаһуга ялваралар, әгәр Аллаһ аларны диңгездә сәләмәт йөретең корабларга белән корыга кайтарса, алар яңадан мәшрик булалар.
- 29|66|Сынымнарына табынып карарланалар, Без биргән нигъмәтләргә кәферлек кылыр өчен, бу эшләренәң кабахәтлеген вә җәзабын тиздән белерләр.
- 29|67|Әйә белмиләрме Без мәсҗид Хәрамны башкаларның анда килеп золым күрүләреннән вә андагы кешеләргә үтермәктән имин кылдык, әмма мәсҗид тирәсендәгә кешеләр үтерелү яки әсир булу белән фәтнәләнерләр. Инде алар ялганга ышанып, Аллаһуның нигъмәтләре булган Коръәнне инкяр итәләрме?
- 29|68|Аллаһуга ялганны ифтира кылган кешедән дә залимрак кеше булырмы, яки пәйгамбәр хаклык белән килгәннән соң, пәйгамбәрне һәм Коръәнне ялганга тотучы кешедән дә залимрак кеше булырмы? Әллә кәферләргә җәһәннәмдә урын юкмы?
- 29|69|Ныклап ышанучылар Безнең юлыбызда тырышырлар, көрәшерләр, кирәк булса – сугышырлар, әлбәттә, Без аларны үзәбез риза булган хак юлга күндерәчәкбез, Аллаһ, әлбәттә, мәэминнәр белән бергәдер. Мәэминнәрнең яхшы эшләре вә кылган изге гамәлләре фәкать Аллаһ ризасы өчен генә булса, Аллаһ аларга дөньяда һидәят, ахирәттә җәннәт бирер.
- 30|1|Әлиф ләм мим.
- 30|2|Румнар сугышта фарсыларга җиңелделәр. Румнар китабий кәферләр булып, фарсылар китапсыз мәжүсиләр иде. Мәккә кәферләре дә китапсыз мәжүсий иделәр, шул сәбәпле китаби кәферләргә мәжүсиләр җиңгәч, шатландылар һәм фарсылар кеби без дә мәселманнарны җиңәрбез, диделәр.
- 30|3|Гәрәб жиренең Румга якын жирендә, ул Румнар җиңелгәннәре соңында тиздән фарсыларны җиңәчәкләр.
- 30|4|Өч ел белән тугыз ел арасында. Башта фарсыларның Румнарны җиңүе, соңра Румнарның фарсыларны җиңүе, Аллаһуның теләге вә ярдәме беләндер, вә Румнар фарсыларны җиңгән көндә мәэминнәр шатланырлар, чөнки Аллаһуның вәгъдәсе вә пәйгамбәрнең сүзе дәрәсләнгән буладыр, һәм Мәккә мәшрикләренәң: "Румнар җиңәчәк дигән сүзегез ялган", – дигән сүзләре юкка чыгачактыр.
- 30|5|Мәселманнарны шатландыру өчен Румнарның җиңүе Аллаһ ярдәме белән булды, Аллаһ үзе теләгән бәндәсенә ярдәм бирер, Ул дошманнарын җиңүче вә мәэминнәргә рәхимле.
- 30|6|Аллаһ Румнарның җиңүен вәгъдә итте, Аллаһ вәгъдәсенә хыйлафлык кылмас, ләкин күбрәк кешеләр Аның вәгъдәсен – белмәсләр.
- 30|7|Алар дөнья тереклегә өчен нәрсә кирәк, шуны белерләр, ләкин алар ахирәттән гафилләр, анда нәрсә кирәк булачагын белмиләр.
- 30|8|Әйә алар үз хәлләрен уйлап карамыйлармы, бәлки гафләттән уяныр иделәр, дәхи алар фикерләп карамыйлармы Аллаһуның жир вә күкләргә һәм жир күкләр арасында булган нәрсәләргә хаклык белән халык кылганын һәм үзләренә Аллаһудан әжәл билгеләнүне. Тәхкыйк кешеләрнең күбрәге терелеп Аллаһу хозурына баруга ышанмыйлар.
- 30|9|Әйә алар жир өстендә йөрмиләрме, вә үзләреннән элек һәлак булган кәферләргәң

хәленә карамыйлармы, алар куәттә болардан артык иделәр, жирне сәрделәр вә биналарны мөхкәм итеп күп төзеделәр боларныкыннан артык итеп, вә аларга пәйгамбәрләре мөҗизалар вә ачык аңлатмалар белән килделәр, Аллаһ аларны золым итмәде, ләкин алар Аллаһуга каршы барып үзләренә золым иттеләр.

30|10|Соңра явызларның ахыр хәле баракак жире бик явыз жәһәннәм булды, алар Аллаһуның аятләрен ялганга тоттылар һәм аятләрдән көләр булдылар.

30|11|Аллаһ башлап кешеләрне юктан бар итәр, соңра үлгәч, тергезеп әүвәлге хәлләренә кайтарып, соңра хөкәм ителер өчен Аллаһуга кайтарылырсыз.

30|12|Кыямәт көне булгач, кәферләр Аллаһуның рәхмәтеннән өмет, өзеп сөйләшмичә тик торырлар.

30|13|Аллаһудан башканы илаһә тоткан нәрсәләре ул көндә аларны гәзабтан коткарырга шәфәгатьчә булмаслар, вә ул мәшрикләр Аллаһуга шәрик иткән нәрсәләрен инкяр итәрләр.

30|14|Кыямәт көнне жәннәткә керәсе мәэминнәр, жәһәннәмгә керәсе кешеләрдән аерылырлар.

30|15|Әмма иман китереп изге гамәлләр кылган мәэминнәр, жәннәт бакчаларында нигъмәтләр эчендә шатланып йөрерләр.

30|16|Вә әмма аятләребезне һәм терелеп ахирәттә Безгә юлыгуны инкяр итеп кәфер булган кешеләр, гәзабка хафыйз ителерләр.

30|17|Аллаһ һәр эшендә кимчелектән пакъ, кичкә кергәндә вә таңга кергәндә намазлар укып Аллаһуны мактап тәсбихләр әйтегез!

30|18|Жирдә вә күкләрдә Аллаһуны мактап тәсбихләр әйтеләдер, кичкә хәтле икенде намазын вә төш вакыты авышкач, өйлә намазын укып, Аллаһуны мактап, тәсбихләр әйтегез!

30|19|Ул – Аллаһ терекне үлектән чыгарып, ягъни үлекне тергезер, дәхи үлекне теректән чыгарып, ягъни терене үтерер, вә жирне кыш үлгәннән соң яз яңгыр белән терелтер, сез дә әнә шулай терелеп каберләрегездән чыгарылмыш булырсыз.

30|20|Дәхи Аллаһуның кодрәтенә дәләләт иткән нәрсәләрдән берсе асылыгыз Адәм г-мне туфрактан халык итте, соңра сез кеше булып жир йөзенә таралдыгыз.

30|21|Дәхи Аллаһуның кодрәтенә дәлилләрдәндер сезнең өчен Аллаһуның үзегездән хатыннары яратмаклыгы, чөнки һава Адәмнең кабыргасыннан халык ителде, ул хатыннары белән өлфәтләнеп бергә яшәвегез өчен, дәхи ир белән хатын арасында дуслык һәм мәрхәмәтлек кылды, әлбәттә, Аллаһуның бу эшләрендә фикерли белгән кешеләр өчен гыйбрәт бардыр.

30|22|Жир вә күкләрнең төзелеше, вә телләрегез, вә төсләрегез төрлечә булуы, Аллаһуның галәмәтләреннәндер, әлбәттә, Аллаһуның бу эшләрендә белем ияләре өчен дәлилләр бардыр.

30|23|Дәхи Аллаһуның мөҗизасыннандыр кичләрен вә көндезләрен йоклап рәхәтләнүегез, вә көндезләрен Аллаһуның фазылыннан дөнъя ахирәтләрегезне кәсеп итүегез, әлбәттә, бу эшләрдә игътибар белән тыңлаучыларга Аллаһуның кодрәтенә дәлилләр бардыр.

30|24|Дәхи Аллаһуның мөҗизасыннандыр сезгә яшенне күрсәтүе, яшеннән куркып, яңгырны өмет иткәнегез хәлдә, һәм күктән яңгыр индерең үлгән жирне тергезүе, Аллаһуның бу эшендә дә гапыллы кешеләргә дәлил бар.

30|25|Дәхи Аллаһуның мөҗизасыннандыр жир вә күкнең терәүсез Аллаһуның кодрәте белән торулары, соңра, Исрафил фәрештә каберләрегездән чыгыгыз, дип бер мәртәбә әйтсә, шулвакыт нич кичекмичә чыгарсыз.

30|26|Жир вә күкләрдә булган мөхлуклар барчасы Аллаһу тәгаләнекедер, һәрберсе Аллаһуга итагать итәрләр.

30|27|Аллаһ башлап кешеләрне юктан бар итәр, соңра үлгәннән соң тергезеп әүвәлге хәлләренә кайтарып, бу эш Аңа бик ансаттыр, жирдә вә күкләрдә Аллаһу тәгаләнең бөеклегенә мисаллар бардыр, Ул һәр эштә жиңүче вә хикмәт илә эш кылучылардыр.

30|28|Ий мәшрикләр, Аллаһ сезгә үзегездән бер мисал китерер, үзегезнең сатып алган колларыгыз. Без сезгә биргән байлыкта сезнең белән бертигез була алалармы, ул колларыгыз малларыгызга хужа булып, сезнең белән бертигез файдалана алалармы, һәм кол булмаган кешеләрнең малларыгызга хыянәт итүләреннән курыккан кеби, колларыгызның малларыгызга хыянәт итүләреннән куркасызмы? Әлбәттә, ничкайчан колларыгызны малыгызга хужа итәчегез юк. Шулай булгач, диндә бер мөхлукны яки бер кешене ничек Аллаһуга шәрик итәсез? Без әнә шулай аятләребезне ачык аңлатабыз, аңлый белгән кешеләр өчен.

30|29|Коръән белән гамәл кылмыйча үзләренә золым иткән кешеләр дәлилсез нәфес һаваларына иярделәр, шундый кешеләрне Аллаһ адаштырганнан соң аларны кем туры юлга күндерә алыр? Аларга ахирәттә ярдәмчеләр булмас.

30|30|Ий Мухәммәд г-м, динеңне халис Аллаһ өчен генә кыйл, ягъни ихласлы булганың хәлдә дингә юнәлеп сәваблы эшләргә өндәүдә, вә гөнаһлы эшләрдән тыюда истикамәтле бул, ул ислам дине Аллаһуның мөхкәм туры динедер, кешеләрне шул ислам диненә яраклы итеп төзедә, ягъни кешеләрне Аллаһ ислам дине өчен генә халык кылды, димәк кешенең чын

кеше булуы ислам дине беләндер, югалган кешелекне исламнан табып алыгыз! Аллаһуның диненә үзгәрмәк юктыр, бу ислам дине гаять туры, гаять көчле, кыямәткә чаклы каим диндер, ләкин күбрәк кешеләр исламның хаклыгын белмиләр. "Ий кешеләр! Исламнан сукуыр булып кешесезлек белән тәрбияләnmәгез!

30|31|Аллаһуга мөрәҗғәгать итеп һәрвакыт Аңа итагатьтә булыгыз, вә Аңа гөнаһлы булудан сакланыгыз, дәхи намазларыгызны вакытында укыгыз, һәм һичнәрсәне Аллаһуга тиң кылмагыз, мәшрикләрдән булмагыз!

30|32|Шул кавемнәрдән булмагыз, алар диннәрен төрле кисәкләргә бүлделәр, вә алар төрле-төрле мәзһәб ияләре булдылар, вә ул төрле мәзһәб ияләре һәрбере үзенең батыл динен хак дип белеп шатланыр. Ләкин Ислам динендә мәзһәбләргә бүленү хәрәмдир.

30|33|Әгәр кешене зарар тотса, инабәт илә ихлас Раббысына дога кыладыр, соңра Аллаһ алардан зарарны алып рәхмәте белән рәхәтлекне, шатлыкны татытса, шулвакыт алардан җәмәгать Аллаһуга мәхлукъны тиңдәш итеп мәшрик булырлар.

30|34|Без биргән нигъмәтләргә шөкер итмиләр, әлбәттә, көферлек кылалар. Ий Аллаһ дошманнары, дөньяда аз гына файдаланыгыз, гәзабыгызны тиздән белерсез.

30|35|Әллә Аллаһуның тиңдәше барлыгын дәрәсләп сөйли торган китап яки фәрештә иңдердекме аларга?

30|36|Әгәр кешеләргә байлык, сәламәтлек рәхәтлекләрен татытсак, аның өчен шатланыр, вә әгәр үзләре кәсеп иткән гөнаһлары сәбәпле катылык ирешсә, ул вакытта алар Аллаһуның рәхмәтеннән өметләрен өзәрләр.

30|37|Күрмиләрме, Аллаһ теләгән бәндәсенә киң ризык бирер, вә теләгән бәндәсенең ризыгын тар кылыр. Аллаһуның бу эшендә мәэминнәр өчен гыйбрәт бардыр. Чөнки бу эш кешеләр ихтыярында түгел, фәкать Аллаһ ихтыярындадыр. Хак мәэмин һинди хәлдә дә риза булып Аллаһуга итагать итәргә тиеш.

30|38|Инде малыңнан якын кардәшләреңнең хакын бир, вә мескеннәргә, мәсафирларга да хакларын бир, бу әйткәннәргә үтәмәк Аллаһуның ризасын эстәгән мәэминнәргә хәерледер, вә алар газәптан котылып изге теләкләренә ирешчеләрдер.

30|39|Кешеләрдән күбрәк алыр өчен биргән садака вә бүләкләрегеңгә сәваб юктыр Аллаһ хозурында, Аллаһ ризалыгы өчен генә бирелгән садаканың әжәре ике өләш бирелер.

30|40|Аллаһ сезне халык кылды, соңра ризыкландырды, соңра үтерер, соңра хисап өчен тергезер, инде сезнең Аллаһуга шәрик иткән сынымнарыгыздан яки ишаннарыгыздан шул эшләренә эшләүчеләре бармы? Ул – Аллаһ аларның шәрик кылган нәрсәләреннән пакъ вә бөектер.

30|41|Кешеләрнең кылган фәхеш, хәрәм эшләре сәбәпле жир өсте вә диңгезләр өсте бозылды, Аллаһудан җәза йөзеннән каты ачлык, йогышлы каты чирләр заһир булды, кылган бозык эшләренең бәгъзе гөнаһларына дөньяда ук гәзабны татытмакчылыгыбыз өчен, шаять бозыклыктан яхшылыкка кайтырлар, иман китереп һәм тәүбә итеп, төзәлеп мәселман булырлар.

30|42|Әйт: "Жир өстендә йөрегең, сездән элек яшәгән көферләрнең хәлен, ничек һәлак булуларын карагыз, аларның күбрәге мәшрик иделәр.

30|43|Инде батылдан вә нәжестән пакъ һәм туры булган хак дин исламга йөзеңне юнәлдә, Аллаһудан дөньяга кире кайтарылу булмый торган көн килмәс борын, ул көндә кешеләр төрле дәрәҗәләргә бүленерләр.

30|44|Берәү Аллаһуга карышып көфер булса, көферлегә үзенәдер, вә берәү Аллаһуга итагать итеп изге гамәлләр кылса, андый мәэминнәр җәннәттә үзләренә урын хәзерләрләр.

30|45|Алар иман китереп изге гамәлләр кылганнары өчен тиешле сәвабны биргәннән соң дәхи фазълынан артык савап бирсен өчен, тәхкыйк Аллаһ имансызларны сөймидер.

30|46|Дәхи Аллаһуның могжизасыннандыр яңгыр белән шатландыручы жилне жибәрүе, вә рәхмәте белән яңгырдан үстергән ризыкларны таратуы, вә Аның әмере илә диңгезләрдә көймәләренә йөрүе, вә төрле эшләр, сәүдәләр белән Аллаһуның фазълынан ризык кәсеп итүе, шаять болар өчен шөкер итәрсез.

30|47|Тәхкыйк Без синнән элек пәйгамбәрләренә үзләренең кавемнәренә жибәрдек, алар ачык аңлатмалар белән килделәр, ләкин – кавемнәре ышанмады, Без аларны һәлак иттек, гәһедебездә мәэминнәргә ярдәм итмәк Безгә лязем булды.

30|48|Аллаһ жилләренә жибәрер вә алар белән болытларны күтәрер, вә ул болытларны үзе теләгәнчә бер-берсенә кушып туллар, вә кисәкләргә бүләр, күрерсез яңгырны болытлар арасыннан чыгар, әгәр ул болытларны үзе теләгән бәндәләренә ирештереп яңгыр яудырса, шулвакытта алар шатланырлар.

30|49|Гәрчә яңгырдан элек яңгыр яудан өметсез булсалар да.

30|50|Карагыл Аллаһуның рәхмәте белән иңгән яңгырга, корылыктан үлгән жирне яңгыр белән ничек тергезә, ошбу нәрсәләргә көче житкән Аллаһуның үлгән кешеләренә тергезергә, әлбәттә, көче житәр, Ул – Аллаһ һәр нәрсәгә кадирдер.

30|51|Әгәр зарарлы жил жибәрсәк, игеннәренә вә үләннәренә саргаймыш күрсәләр, әлбәттә,

игеннәре саргаймыш соңында кешеләр Аллаһуга ышануны вә нигъмәтләренә шөкер итүне инкяр итәр иделәр.

30|52|Син, әлбәттә, мәет кеби күңеле үлгән кешеләргә иманга, исламга чакыруыңны ишеттерә алмассың, вә сине ялганга тотып хактан баш тарткан саңгырауларга да ишеттерә алмассың.

30|53|Дәхи сукурларны адашуларыннан туры юлга күндерәчәк түгелсәң, син ишеттерә алмассың, мәгәр аятьләребезгә иман китергән инсафлы кешеләргә ишеттерә алырсың, алар ислам динен дәрәсләп тотучы мөселманнардыр.

30|54|Аллаһ сезне халык кылды вә зәгыйфь итеп дөньяга китерде, соңра зәгыйфьлегегездән соң куәтле итте, соңра куәт соңында картлык вә зәгыйфьлекне бирде, Аллаһ үзе теләгәнчә халык кылыр, Ул белүче вә кадирдер.

30|55|Кыямәт торгызылган көндә имансызлар кабердә бер сәгәтәтән артык тормадык, дип ант итәрләр, алар кабердә күпме торулары хакында ялган сөйләгәннәре кебек, дөньяда вакытларында, терелү юк, дип ялганлылар иде.

30|56|Белем вә иман бирелгән фәрештәләр вә адәмнәр аларны ялганчы кылып әйтерләр: "Аллаһ китабы Коръәндә әйтелгәнчә, кубарылмас көненә чаклы кабердә яттыгыз, менә бүген каберләрдән кубарылу көнедер, ләкин сез аның булачагын белмәдегез."

30|57|Ул көндә залимнәргә гозер күрсәтүләре файда бирмәс, вә ул көндә гыйбадәт белән Аллаһуны риза кылу алардан соралмас.

30|58|Тәхкыйк ошбу Коръәндә кешеләргә хөкемнәрне, төрле мисалларны вә гәжәб хәлләрне бәян иттек, әгәр син төрле мөҗизалар белән килгән булсаң, әлбәттә, имансыз кешеләр әйтерләр иде: сез фәкәть ялганчыларсыз, дип.

30|59|Әнә шуның кеби хакның хаклыгын белмәгән һаһил булмаган кешеләрнең күңелләренә мөһер басар.

30|60|Ий Мухәммәд г-м, аларның әйткән ялган сүзләренә сабыр ит, чыда, кубарылуга ышанмаган кешеләр, сабырсызлыгың сәбәпле, сине гакылсыз итмәсеннәр. Сабыр итсәң Аллаһ ташламас, эшәң уңышлы булыр.

31|1|Әлиф лам мим.

31|2|Ошбу аятьләр хикмәт иясә булган Коръән аятьләредер.

31|3|Ул Коръән аның белән гамәл кылучыларга туры юлдыр вә яхшы ният белән гамәлләрән күркәм кылучыларга рәхмәттер.

31|4|Алар намазларын вакытында укырлар, вә зәкятләрен бирерләр һәм ахирәткә ышанып, аның өчен хәзерләнәрләр.

31|5|Ул мәэминнәр Раббылары тарафыннан туры юлга күндерелмешләр, һәм гәзабтан котылып изге теләкләренә ирешерләр.

31|6|Кешеләрнең бәгъзеләре Коръән сүзләрен ялган, файдасыз сүзләргә алмаштырыр, дәлилсез, белемсез сүз сөйләп кешеләрне Аллаһ юлыннан адаштырыр өчен, вә һәм Аллаһ аятьләрен кимсетмәк өчен, аларның үзләренә дә хур итүче каты гәзаб булачак.

31|7|Әнә шундый кешеләргә безнең аятьләребез укылса, гүя ишетмәгәндәй булып төкәбберләнеп аннан баш тартыр, гүя аның колагында саңгыраулык пәрдәсә бардыр, аңа рәнҗеткүчә гәзаб булачагы белән хәбәр бир.

31|8|Иман китереп Коръән юлы белән изге гамәлләр кылучы хак мәэминнәргә нәгыйм хәннәтләре булачактыр.

31|9|Алар анда мәңгә калырлар, ошбу вәгъдә Аллаһуның хак вәгъдәседер, вә Ул көчле хөкемчедер.

31|10|Аллаһ күкләрне күргәнегезчә терәүсез халык кылды, вә жир өстенә бөек таулар куйды, ул жир сезне селкетмәсен өчен, вә жир өстенә төрле хайваннарны таратты, вә күктән яңгыр иңдереп жир өстендә ирле-хатынлы файдалы күп үсемлекләренә үстердек.

31|11|Ошбу нәрсәләр Аллаһуның бар иткән нәрсәләредер, инде мина күрсәтегез Аллаһудан башка Илаһ дигән нәрсәләрегез нәрсәне халык кылдылар? Бәлки Коръән белән гамәл итмәүчеләр залимнәрдер, алар ачык адашмакталар.

31|12|Тәхкыйк локманга хикмәт бирдек, ягъни зур белем, саф гакыл, вә дәрәс сүзлеклекне бирдек, вә әйттек: "Аллаһуның биргән нигъмәтең шөкер ит, берәү шөкер итсә, шөкер итүенең файдасы үзенәдер, берәү шөкер итүне инкяр итсә, Аллаһ байдыр, аның шөкер итүенә мохтаж түгелдер, һәр эшендә мактауга лаектыр."

31|13|Локман угълын вәгазыләп әйтте: "Ий угълым, Аллаһуны бер генә дип бел, Аңа һичкемне, һичнәрсәне тиндәш итмә, Аның тиндәше юк, мәхлукъны Аллаһ урнына тоту яки Аллаһуның хатыны вә баласы бар дип игътикад итү, әлбәттә, бик олугъ золымдыр", – дип.

31|14|Кешегә без ата-анасына яхшылык итәргә әмер иттек, баланы анасы зәгыйфьлек өстенә зәгыйфьлек белән күтәрде, ягъни корсагында авырлык белән күтәрде вә авырлык белән тудырды, вә аның баласын имезмәгә ике елдыр, дәхи кешегә Миңа вә ата-анаңа шөкер ит, дип боердык, бит ахырда Миңа кайтасыз.

31|15|Әгәр ата-анаң сине Илаһә икәнлегенә дәлилең булмаган нәрсәне Миңа шәрик итүеңә көчләсәләр, ул вакытта аларга итагать итмәгел, аларга дөнья эшләрендә һаман яхшылык илә эш кыл, диндә Мине берләү белән вә итагать итү белән Миңа инабәт иткән мәэминнәр юлына ияр, бит соңра кайтмагыгыз Миңадыр, кылган эшләрегездән үзегезгә хәбәр бирермен.

31|16|Локман әйтте: "Ий угълым, әгәр кылган гөнаһың горчич орлыгы авырлыгында булса да, ул гөнаһың таш эчендә, яки күктә, яки жирдә булсын, Аллаһ ул гөнаһыңны кыямәт көнне алдыңа китерер, Аллаһ, әлбәттә, бик нечкә нәрсәләрдән дә хәбәрдардыр.

31|17|Ий угълым, намазларыңны вакытында укыгыл, һәркайда кешеләрне яхшылыкка өндә, вә гөнаһлы эшләрдән тый, вә сиңа ирешкән катылыкка, бәла-казаларга сабыр ит, тәхкыйк бу әйтелгән нәрсәләр Аллаһ фарыз кылган олугъ нәрсәләрдәндер.

31|18|Кешеләр белән сөйләшкәндә тәкәбберләнеп, яның белән сөйләшмә, вә жир өстендә зураеп мактанып вә шатланып йөрмә, тәхкыйк Аллаһ үзенә исе китеп мактанып йөрүчеләрне сөймидер.

31|19|Вә йөрүеңне бик тизлек белән әкеренлек уртасында кыйл, вә сөйләгәндә тавышыңны уртача кыйл, тәхкыйк тавышларың кабахәтрәге ишәк тавышыдыр.

31|20|Әйә күрмисезме, Аллаһ күктә булган кояш, ай, йолдызларны вә жирдә хайваннарны вә табигать байлыгын сезгә файдаландырды, вә сезгә күренгән вә күренмәгән нигъмәтләрен тәмам бирде. Кешеләрдән бәгъзеләре Аллаһ хакында яки Аның дине хакында дәлилсез, белемсез, мәгърифәт туры булган Коръәннән башка һәм үзе һидәятсез булганы хәлдә тартышлар, хакны инкяр итеп вә ялганны яклап.

31|21|Әгәр аларга Аллаһ иңдергән Коръән хөкемнәренә иярегез диелсә, алар әйтәләр: "Бәлки аталарыбызны нинди диндә, нинди гамәлдә тапсак, шул гамәлгә иярәбез, аларның юлыннан чыкмыйбыз" – дип. Әйә шайтан аларны адашкан аталарына ияртеп бидеғәт гамәлләрне кылдырып жәһәннәмгә алып бара түгелме? Аталарының юлы жәһәннәмгә барса да ул юлдан чыкмыйбыз диярләрме?

31|22|Берәү үзен вә бөтен эшен Аллаһуга тапшырса вә һәр эштә яхшылыкта булса, ул кеше тотынды һич өзәлү ихтималы булмаган таза арканга, ягъни Коръән хөкемнәре шул таза аркан хөкемәндә булып, Коръән белән гамәл кылу гүя шул арканга тотынудыр. Бит һәр эшенең ахыры Аллаһуга кайтыр.

31|23|Берәү Коръәнне инкяр итеп кәфер булса, аның кәферлегә сине көендермәсен, аларның кайтачаклары безгәдер, кылган эшләреннән үзләренә белдерербез һәм жәза кылырбыз. Бит Аллаһ күкрәкләр эчендә ниләр барын белүчедер.

31|24|Безгә итагать итмәгәннәрне нигъмәтләребездән дөньяда гына файдаландырабыз, соңра аларны каты гәзабка илтербез.

31|25|Әгәр син алардан жирне вә күкләрне кем халык кылды дип сорасаң, әлбәттә, әйтерләр Аллаһ халык кылды дип. Мактау Аллаһугадыр диген. Бәлки аларның күбрәге мактау Аллаһуга тиешле икәнне белмиләр.

31|26|Жирдә вә күкләрдә булган барча байлык һәм мәхлук Аллаһуныкыдыр. Ул – Аллаһ байдыр, һичкемгә мохтаж түгелдер, кылган эшләрендә макталуга лаектыр.

31|27|Әгәр жир йөзәндәге агачлар каләмнәр булсалар иде, дәхи бер диңгезгә жиде диңгез кушылып яза торган кара ясалса, шул кара белән Аллаһуның сүзләре язылса, яза-яза кара бетәр иде, әмма Аллаһуның сүзләре бетмәс иде, Аллаһ көчле вә хөкемчедер.

31|28|Аллаһ тарафыннан сезнең халык ителәсегез һәм терелеп каберләрегездән кубарылуыгыз, Аллаһуга бер кешене халык кылган вә бер кешене кубарган хәтле генәдер, Аллаһ, әлбәттә, һәрнәрсәне ишетүче вә күрүчедер.

31|29|Аллаһ кичне көндәзгә кертер, вә көндәзне кичкә кертер, вә кояш белән айны үзенә буйсындырды, аларның барчасы йөрерләр билгеләнгән көнгә чаклы, Аллаһ сез эшләгән эшләренә белүчедер.

31|30|Аллаһу тәгаләнең белеменең вә кодрәтенең киң булуы Ул – Аллаһ Үзе генә Илаһә булганы өчендер, әмма Аллаһудан башкага гыйбадәт кылган нәрсәләре батыл ялгандыр, вә Ул – Аллаһ һәр нәрсәдән өстендер вә олугътыр.

31|31|Күрмисеңме хакыйкәттә диңгездә көймәләр Аллаһуның рәхмәте белән йөриләр, сезгә Үзенең галәмәтләреннән бәгъзеләрен күрсәтмәк өчен, әлбәттә, нигъмәтләргә шөкер итүче вә авырлыкларга сабыр итүче мәэминнәргә Аллаһуның эшләрендә гыйбрәтләр бар.

31|32|Әгәр кәферләренә диңгездә таулар кеби дулкын капласа, гүя ихлас дин тотучылар кеби Аллаһуга дога кылалар, әгәр дулкыннан коткарып корыга чыгарса, кайберләре хак юлда булып вә кайберләре һаман ямансызлыкта калырлар, Безнең аятләребезне инкяр итмәс, мәгәр гәһедне бозып ялган сөйләүче вә нигъмәткә кәферлек кылучы гына инкяр итәр.

31|33|Ий кешеләр, Раббыгыздан куркыгыз, Аңа гөнаһ булудан сакланыгыз, вә кыямәт көненнән куркыгыз, ул көндә Ата үз угълының гөнаһын өстенә алмас, һәм баласы атасының гөнаһысыннан аз гынасын да өстенә алмас, Аллаһуның вәгъдәсе хактыр, кыямәт

булачактыр, сезне дөнья рэхәте алдап ахирәттән мәхрүм итмәсен, һәм сезне шайтан фәхеш, хәрам эшләрне вә бидгәт гамәлләрне эшләтеп, фарыз гамәлләрдән тыеп, Аллаһ ярлыкаучы, дип, Аллаһ исеме белән алдамасын!

31|34|Әлбәттә, кыямәтнең кайчан булачагын белү Аллаһ хозурындадыр, Ул теләгән вакытта яңгыр иңдерер, вә Ул хатыннарының карыннарындагы балаларның ирме, кызы икәннән белер. Вә һичбер кеше кайда үлчәгән белмәс, вә һичбер кеше иртәгә һәрсә эшләчәген белмәс, Аллаһ һәрһәрсәне белүче вә һәр һәрсәдән хәбәрдардыр.

32|1|Әлиф лам мим.

32|2|Коръән Кәримнең барча галәмне тәрбия итүче Аллаһудан иңдерелгәнлегенә шик юктыр.

32|3|Югыйсә Мухәммәд аны үзеннән чыгарып Аллаһуга ифтира итте диярләрме, бәлки аның Раббыңнан булуы хактыр, синнән элек аларга куркытучы пәйгамбәр килмәгән кавемне Аллаһ Гәзабы белән куркытмакчыгың өчен сиңа Коръән иңдерелде, шаять Коръән белән вәгазыләнәп, туры юлга күнәрләр.

32|4|Аллаһ жир вә күкләрне һәм араларында булган һәрсәләрне алты көндә яратты, соңра аның әмере Гәрешкә беркетелде. Ий Коръән белән гамәл кылучылар, сезгә Аллаһудан башка файдалы хужа юк, һәм шәфәгать итәчәк аять тә юк, әллә вәгазыләнмисезме?

32|5|Аллаһ үзенең әмерен күктән жиргә иңдерер, соңра ул әмер яки тәдбир Аллаһуга мәнәр, сез саный торган дөнья еллары белән мең ел озынлыктагы бер көндә.

32|6|Яратучы вә тәдбир итүче Аллаһ яшеренне дә, ачыкны да белүче һәр эштә җиңүче вә рәхимледер.

32|7|Ул – Аллаһ һәрһәрсәне күркәм итеп халык кылды, вә Адәм г-мне балчыктан халык кыла башлады.

32|8|Соңра нәселен халык кылды бер тамчы судан.

32|9|Соңра Адәмне халык кылуны тәмам итте, соңра Адәмне җанлы итте, үзе теләгән рухны аңа өрү белән, вә ишетмәк өчен сезгә колак, яратты вә күрмәк өчен күз яратты, вә аңламас өчен күңел яратты, бу әгъзаларның Раббысына аз шөкер итәсез.

32|10|Үлгәннән соң терелүгә ышанмаган кешеләр әйттеләр: "Жирдә туфрак булып югалсак, яңадан кеше булып яратылырбызмы?" Аллаһ әйтте: "Алар, күрәсез кубарылып Раббыларына юлыгуны инкяр итәләр".

32|11|Син әйт: "Сезнең җаныгызны алырга вәкил ителгән Газраил фәрештә җаныгызны алып, соңра каберләрегездән кубарылып Раббыгызга кайтырсыз".

32|12|Әгәр кәферләрне кыямәт көнне күрсәң, Раббылары хозурында оялып башларын иеп әйтерләр: "Ий Раббыбыз, безгә вәгъдә иткән Гәзабыңны күрдек, безгә җибәрелгән пәйгамбәрләрнең хаклыгын Синнән ишеттек, инде безне дөньяга кайтар, изге гамәлләр кылып идек, тәхкыйк без хәзер һәрсә файдалы икәннән белдек", – дип.

32|13|Әгәр Без теләсәк һәр кешегә иманны вә һидәятне бирер идек, ләкин җен вә кешеләрнең имансызлары белән җәннәтне тугырачакмын дигән Минем сүзем хак булды һәм беркетелде.

32|14|Инде Гәзабны татыгыз, ошбу көнгә килүне онытып хәзерләнмәгәннегез сәбәпле, бу көн Без сезне онытып Гәзабта калдырачакбыз, Гәзабны мәңге татыгыз, имансызлыкны кәсеп итүгез сәбәпле.

32|15|Безнең аятьләребезгә нык ышанучылар Коръән вәгазыләрен ишетсәләр, Аллаһудан куркып сәждә кылырлар һәм Аллаһ кимчелектән пакъ дигән игътикат белән Аны мактап тәсбихләр әйтерләр, ягъни Аллаһны зурлап намаз укулар, вә алар намаз укудан һәм Аллаһуга итагать итүдән тәкәбберләнмәсләр.

32|16|Алар яннары вә аркалары белән яткан төшләреннән торып төнлә намаз укулар вә Раббыларына дога кылырлар, Аның Гәзабыннан куркып вә рәхмәтен өмет итеп, вә алар Без биргән малдан садакалар бирерләр.

32|17|Җәннәткә керәсе мәэминнәр аларга анда һәрсә хәзерләнгәнлеген алдан һичберсә белмәс, җәннәткә кереп күргәч, күзләре карарланыр, күңелләре шатланыр, аларның кылган яхшылыкларына изге җәза булсын өчен.

32|18|Аллаһуга итагать итүче иманлы кеше имансыз кеше белән тигез булырмы? Юк, һич тә тигез булмаслар!

32|19|Әмма иман китереп изге гамәлләр кылган хак мәэминнәргә Мәэва исемле җәннәт булып, ул җәннәт чын иманны, хак динне кәсеп иткәннәре өчен мәңге торакак урын булып аларга хәзерләнгән.

32|20|Әмма имансыз фасыйкларның торакак урыннары уттыр, һәркайчан алар ул уттан чыгарга теләсәләр, алар ул утка эчкәрәк кайтарылырлар вә аларга әйтелер: үзегез ялганга тоткан ут Гәзабын татыгыз, – дип.

32|21|Аларга ахирәтнең олугъ Гәзабыннан элек дөньяда да, әлбәттә, газапны татытачакбыз, шаять калганнары тәүбә итеп иманга килерләр.

32|22|Раббысының аятьләре белән вәгазыләнәп тә соңра ул вәгазыләрдән баш тарткан кешедән дә залимрак кеше булырмы? Без, әлбәттә, залимнәрдән үч алучыбыз.

32|23|Тәхкыйк Мусага Тәүратны бирдек, инде син Муса белән очрашуыгызда шик тотма, мусаны ягъкуб балаларын туры юлга күндерүче кылдык.

32|24|Вә алардан имамнар кылдык, ул имамнар Тәүраттагы Безнең хөкемнәребез белән һидәяткә күндерәләр иде төрле авырлыкларга сабыр иткән чакларында, вә аятьләребезгә ышанып гамәл кылалар иде.

32|25|Әлбәттә, Раббың аларның дин эшләрендә ихтыйлаф киткән нәрсәләрендә кыямәт көнне хак белән ялганны аерыр.

32|26|Әйә аларга мәгълүм булмадымы алардан элек күпме кавемне һәлак иттек, үзләре шул һәлак булган кавемнәрнең урыннарыннан үтеп йөриләр, гапыллы кешеләр өчен бу эштә, әлбәттә, гыйбрәт бар, әллә алар хак сүзгә ишетмиләрме?

32|27|Әйә күрмиләрме Без болытлар белән суны куабыз корылыктан кипкән жиргә, анда яңгыр яудырып игеннәр вә башка үсемлекләргә үстерәбез, аларны хайваннары һәм үзләре ашарлар, әйә шуны күрмиләрме, бу эш Аллаһуның рәхмәте икәнне аңламыйлармы?

32|28|Кәферләр әйтәләр: "Кыямәтнең ачылу көне кайчан була, безгә хәбәр бирегез, әгәр дәрәс әйтүчеләрдән булсагыз?"

32|29|Аларга әйт: "Кыямәт көнәндә кәферләргә файда бирмәс ул көндә генә китергән иманнары, һәм аларга гамәл кылырга вакыт та бирелмәс", – дип.

32|30|Инде син алардан кисел, алар белән булышма, кәферләр өстенә Миннән ярдәм көт, алар синең үлүңгә көтәләр, ләкин син хаклыраксың аларның һәлак булуларын көтәргә.

33|1|Ий пәйгамбәр, даим тәкъвалыкта бул, Аллаһ хөкемнәренә хыйлаф булудан һәрвакыт саклан, вә кәферләргә һәм монафикъларга һичбер хәлдә итагать итмә, Аллаһ хакны вә ялганны, файданы вә зарарны белүче булды һәм әмер вә нәһидә хөкем йөртүче булды.

33|2|Раббыңнан сиңа вәхий ителгән коръән хөкемнәренә ияр, тәхкыйк Аллаһ сезнең кыйлган гамәлләрегездән хәбәрдар булды.

33|3|Барча эштә Аллаһуга тәввәккәл ит, һәр эшендә сиңа вәкил булырга сиңа Аллаһ җитәр.

33|4|Аллаһ һичинди ирнең күкрәк эчендә ике каләб халык итмәде, чөнки кайбер мәшрикләр минем ике каләм бар дип мактанырлар иде. Дәхи хатыннарыгызның әгъзасын аналарыгызның әгъзасына охшату белән ул хатыннарыгызны сезгә ана кылмады, "Хатынның гаурәт әгъзаларын ананың гаурәт әгъзаларына охшату турында сүз бара. Мәсәлән: ир хатынына синең аркаң анамның, аркасына охшаган, яки синең корсагың анам корсагына, синең ботларың анамның ботларына охшаган дип әйтү яки охшату хәрәмдер.

Хатыннарыгызның әгъзасын аналарыгызныкына охшату белән генә хатыннарыгыз сезгә ана була алмыйдыр, охшатмагыз димәкдер". Вә дәхи угыллыкка алган асрау ир балаларны сезгә хакыйкый угыл кыйлмады, ягъни алар үз угылларыгыз кеби түгелләр, ий сез яһүд вә монафикълар, сезнең Мухәммәд г-м үзенең угылының хатынына өйләнде дип әйтүгез авызыгыздан чыккан буш сүздер. Мухәммәд г-м Харис угылы Зәедне асрауга алып тәрбияләде, соңра Зәеднең талак ителмеш хатыны Зәйнәпне никахлап алды. Шунның белән пәйгамбәрне яһүдләр вә монафикълар гаепләмәкче булдылар. Аллаһ хакны сөйләр һәм туры юлга да күндерер.

33|5|Тәрбияләр өчен үз гаиләгезгә алган ир балаларга аталарының исеме белән дәшегез, бу эш сезнең өчен Аллаһ хозурында гаделрәктер, әгәр аталарының исемнәрен белмәсәгез, ул балалар – диндә сезнең кардәшләрегездер, ул вакытта кардәшем дип дәшегез, вә алар якын дусларыгыздыр, хаталык белән ул балаларның аталары булмаган кешеләргә угыл ясап дәшсәгез гәһәк юктыр, ләкин белеп аталары булмаган кешеләргә бала ясап дәшсәгез гәһәк бардыр, бу хакта бу аять иңгәнчә булган хаталыкларыгызны гафу итәр булды вә рәхимле дә булды.

33|6|Пәйгамбәр файда йөзеннән мәэминнәр өчен үзләреннән дә артыктыр, чөнки мәэминнәрнең нәфесләре бәгъзә вакыт гәһәккә боерганда, пәйгамбәр исә һәрвакыт файдага гына боерадыр, вә ул Мухәммәд г-мнең хатыннары, никахлары хәрәм булуда мәэминнәрнең аналарыдыр. Мирас малын алуда чит мәэминнәрдән вә дин өчен күчеп килгән мәэминнәрдән, якын кардәш булган мәэминнәр берсенән-берсе артыграктыр Аллаһ китабында, ягъни мирас малы кардәш булмаган мәселманга бирелми, мәгәр якын кардәш булмаган мәселман дусларыгызга мирас малыннан васыять әйтсәгез дәрестер. Ошбу әйтелгән нәрсәләр Аллаһ китабында язылмыштыр.

33|7|Без пәйгамбәрләрдән өммәтләрегезгә шәригать хөкемнәренә ирештерегез, аларны хак юлга Ислам диненә өндәгез дип гәһәд алдык, шулай ук синнән, Нух, Ибраһим, Муса вә Мәрьям угылы Гыйсадан гәһәд алдык, вә Без ул пәйгамбәрләрдән йөкләтелгән бурычларыгызны үтәүләре өчен каты антларын алдык.

33|8|Кыямәт көнәндә Аллаһ пәйгамбәрләргә өммәтләренә ирештергән эшләренә хаклыгыннан сорамак өчен, ягъни Аллаһ пәйгамбәрләрдән шәригать хөкемнәренә өммәтләрегезгә ирештердегезме дип сорар һәм өммәтләреннән кабул иттегезме дип сорар, кабул итмәүче кәферләргә Аллаһ рәнҗетүче гәзаб хәзерләде.

33|9|Ий мәэминнәр, Аллаһуның сезгә ярдәм нигъмәтене хәтерләгез, Хандак сугышына

сезнең өстегезгә ун мең мәшриклар гаскәре килде, Без алар өстенә каты җил җибәрдек, ул җил аларны тундырды, утларын сүндерде, күзләренә туфрак тутырды вә чатырларын җимерде, дәхи алар өстенә мең фәрештә җибәрдек, алар фәрештәләренә күрмиләр, фәкәт тавышларын гына ишетеләр иде. Хандак казып мәшрикларга каршы торугызны күрер булды. Ягъни Мәдинә әйләнәсенә тирән чокыр казып шәһәрне вә мәселманнарны сакладылар.

33|10|Мәшрикларнең ярты гаскәре елганың өс ягыннан, икенче яртысы елганың ас ягыннан сезгә ашыгып йөгереп килделәр, шул вакытта мәселманнар мәшрикларнең күплеген күреп һәр һәрсәне онытып мәшрикларга шаккатып карап тордылар, вә калепләре бугазларына иреште, вә сез Аллаһуга төрле заннар кыйлдыгыз, монафиклар мәселманнар һәлак булалар дип зан иттеләр, әмма хак мәэминнәр Аллаһуның ярдәме безгә ирешер дип зан иттеләр.

33|11|Шул вакытта мәэминнәр сыналдылар, вә алар каты тетрәү белән тетрәделәр.

33|12|Ул вакытта монафиклар вә күңелләрендә начар игътикад булган кешеләр әйттеләр: "Аллаһ вә Аның расүле безгә ярдәм булачак дип чын вәгъдә итмәделәр, мәгәр безне алдамак өчен ялган вәгъдә иттеләр" – дип.

33|13|Монафиклардан бер таифә әйтте: "Ий Мәдинә халкы, монда торырга сезгә урын юк, качып булса да өйләрегезгә кайтыгыз". Алардан бер җәмәгәт Мухәммәд г-м янына килеп: өйләребезне саклаучы юк, безгә кайтырга рәхсәт бир, диделәр, вәхәлән ки өйләре сакланмыш иде, бит алар качарга гына юл карыйлар.

33|14|Мәшриклар Мәдинәнең төрле тарафыннан кереп монафикларны очратып, алардан безнең яклы булып мәселманнарга каршы сугышсызлыгы дип сорасалар, монафиклар уйлап та тормыйча –мәселманнарга каршы сугышабыз дип җавап биреләр.

33|15|Тәхкыйк ул монафиклар Хандак сугышыннан элек пәйгамбәр васитасы илә мәшрикларга каршы сугышырга һәм сугыштан качмаска Аллаһуга гәһед бирделәр. Бит Аллаһуга биргән гәһедтән кыямәт көнне, әлбәттә, сорау булып.

33|16|Аларга әйт: "Сезгә качмак фәйда бирмәс, әгәр сез үлемнән яки үтерелүдән качсагыз да барыбер үлчәксез, файдалана алмассыз мәгәр аз гына файдаланып калырсыз.

33|17|Янә әйт: "Аллаһуның казасыннан сезне кем коткарыр әгәр ул сезгә бер зарарны теләсә, яки сезгә рәхмәт итәргә теләсә кем сезгә зарар ирештерә алып, вә алар Аллаһудан башка фәйда итүчене дә, зарар ирештерүчене дә тапмаслар.

33|18|Аллаһ сугышта пәйгамбәргә ярдәм итүдән кешеләрне тыючы монафикларны һәм пәйгамбәргә ияреп сугышка бармагыз, безнең янга килегез диючеләрне беләдер, пәйгамбәр хәтерә өчен үләргә барасыңмы дип бер-берсен сугыштан тыйдылар, шуның өчен монафиклар сугышка бик аз баралар иде.

33|19|Алар сезгә ияреп барырлар фәкәт сездән кызганып табыш малын алып өчен, әгәр мәселманнарга кәферләрдән куркыныч килсә, аларны күрерсез сиңа карарлар, – күз алмалары әйләнәр үлем исереклегендә һушы киткән кешенең күзә кеби, әгәр курку килсә, үткән тел белән сезне рәнҗетерләр, безнең ярдәм белән җиңдегез, безгә табыш –малын бирми калдырмагыз, диярләр, табыш малына артык комсыз булганнары хәлдә. Ошбу монафиклар хакыйкәтә иман китермәделәр, Аллаһ аларның гамәлләрен сәвабсыз кылды, бу эш Аллаһуга бик җиңел булды.

33|20|Монафиклар куркуларыннан кәферләр гаскәре җиңелмәгән вә китмәгәннәр дип уйладылар. Әгәр кәферләр гаскәре икенче мәртәбә килсә, монафиклар сугыш вакытында сезнең арагызда булмыйча сахра гарәпләре арасында булуны теллиләр һәм үткән-барган кешеләрдән мәселманнар җиңелмиме әле дип сезнең хәлегездән сорашып торуны теллиләр. Әгәр алар сугыш вакытында сезнең арагызда булсалар, кәферләргә каршы сугышмаслар иде, мәгәр рия белән генә аз гына сугышыр иделәр.

33|21|Тәхкыйк Аллаһ рәсүлендә сезгә иярергә тиешле булган күркәм холык вә яхшы сыйфатлар бардыр, Аллаһудан сәвабны һәм ахирәттә җәннәтне өмет иткән хәлдә Аллаһуны күп зекер итүче мәэминнәр өчен.

33|22|Мәэминнәр кәфер гаскәренең килгәннен күрсәләр, "ошбу көн Аллаһ һәм Аның расүле вәгъдә иткән сынау көне вә ярдәм ирешчәк көндәр, Аллаһ да вә Аның расүле дә вәгъдәләрендә тордылар", – дип. Кәфер гаскәренең алар өстенә килүе, мәэминнәрнең фәкәт иманнарын һәм Аллаһ әмеренә риза булуны гына арттырды.

33|23|Мәэмин ирләрдән Аллаһуга биргән гәһедләрен-вәгъдәләрен үтәүчеләре бар, ул вәгъдә расүл яныннан нич китмиңа кәферләр белән сугышудыр: Аларның кайберләре бурычларын үтәүдә таза тордылар, хәтта шәһид булдылар, вә алардан кайберләре Аллаһ юлында шәһид булуны көтәрләр, алар гәһедләрен нич тә үзгәртмәделәр.

33|24|Аллаһ гәһедләрендә торган туры мәэминнәргә изге җәзалар белән җәза кылмак өчен, вә тәүбә итмәсәләр монафикларны гәзаб кылып өчен, әгәр тәүбә итсәләр тәүбәләрен кабул итәр өчен, тәүбә итеп тәзәлүченә, әлбәттә, Аллаһ ярлыкауы вә рәхмәт итүче булды.

33|25|Аллаһ кәферләренә хандак сугышыннан ачуланганнары хәлдә кире кайтарды өметләренә ирешә алмадылар, җил вә фәрештәләр җибәреп мәэминнәргә ярдәм итәргә Аллаһ

үзе житте. Аллах куәтле вә жиңүче булды

33|26|Карица яһүдләре, Мәккә мәшрикләренә ярдәм итеп тордылар. Хандак сугышыннан соң ул авылны Аллах басып алырга бөөрды. Мөселманнар гаскәрен күргәч, саклана торган ныгытмага кереп бикләнде. Мөселманнар бу ныгытманы берничә көн камап тордылар. Аллах әйтте: "Аллах мәшриклар гаскәренә ярдәм итүче китап әһеле яһүдләренә калыгадан, ныгытмадан чыгарды, вә күңелләренә курку салды, каршылык күрсәткәннәрен сөз үтердегез, кайберләрен кулга алдыгыз."

33|27|Дәхи Аллах аларның жирләрен, йортларын вә малларын сөзгә мирас итеп бирде, вә жир өстендә сөзнең аякларыгыз басмаган күп кенә жирләренә сөзгә мирас итеп бирде, Аллах һәрнәрсәгә кадир булды.

33|28|Мухәммәд г-мнең хатыннары яхшы киёмнәр һәм яхшы зиннәтләр таләп иттеләр. Ул хакта Аллах әйтте: "Ий пәйгамбәр, хатыннарыңа әйт, әгәр сөз дөнья байлыгын вә аның зиннәтен теләсәгез, килегез, мин сөзгә сөз сораган дөнья нәрсәләрен бирермен, вә һич зарар итмичә яхшылык белән талак итәрмен."

33|29|Әгәр Аллах ризалыгын вә Аның рәсүленең ризалыгын һәм ахирәт тормышын теләсәгез һәм таләп итсәгез, Сөзләрдән ахирәтне сөйчә яхшы хатынга Аллах олугъ әжәрләр хәзерләде".

33|30|Ий пәйгамбәр хатыннары, әгәр Сөзләрдән берсәгез фәхешлек кыйлса яки пәйгамбәргә итагать итмәсә, ул хатынга башка хатыннарга булачак гәзабның ике өлеше булачак, бу эш Аллаһуга бик җиңел булды.

33|31|Сөзләрдән берсәгез Аллаһуга һәм Аның рәсүленә итагать итсә, вә изге гамәлләр кылса, ул хатынга башка хатыннарга биреләчәк сәвабның ике өлешен бирербез, вә аңа җәннәттә күркәм ризыклар хәзерләдек.

33|32|Ий пәйгамбәр хатыннары, сөз башка хатыннарга кеби түгелсөз, әгәр гәнаһлардан саклансагыз, ят ирләргә җавап биргәндә тавышларыгызны нечкәртеп йомшак сөйләмәгез, чөнки нечкә тавыш белән йомшак сөйләсәгез күңелләрендә шәһвәт яки яманлык чире булган ирләр сөздән өметләнәрләр, вә аларга тавышыгызны нечкәртмичә яхшы сөз әйтсәгез.

33|33|Вә өйләрегездә торыгыз, вә җаһилийәт заманындагы хатыннарга кеби бизәкләнгән зиннәтләрегездә ят ирләргә күрсәтмәгез, намазларыгызны укыгыз, зәкятләрегездә бирсәгез, вә Аллаһуга вә Аның рәсүленә итагать итсәгез, ий сөз, расул г-мнең өй әһелләре, Аллах сөздән гәнаһларны күтәрүне вә сөзне кимчелекләрдән пакыләүне телидер.

33|34|Дәхи өегездә укылган Аллаһуның аятләрен вә хөкөмнәрен зөкер итсәгез, Аллах бик нечкә нәрсәләрдән дә хәбәрлар булды.

33|35|Ислам динен риза булып тотучы ирләр вә хатыннарга, вә ышану лязем булган нәрсәләренә һәммәсенә дә ышанучы ирләр һәм хатыннарга, вә Аллаһуга итагать итүче ирләр һәм хатыннарга, вә сөздә һәм гамәлдә туры булган ирләр һәм хатыннарга, вә гадел яшәп диндә дәрәҗә тотар өчен бөтен авырлыкларны күтәрүче сабыр ирләр һәм сабыр хатыннарга, вә күңелләре белән Аллаһуга түбәнчелекле булып дин эшләренә мәхәббәт итүче ирләр һәм хатыннарга, вә Аллах күрсәткән урыннарга зәкят вә башка садакаларын бирүче ирләр һәм хатыннарга, вә рузә тотучы ирләр һәм хатыннарга, вә зинадан сакланучы ирләр һәм хатыннарга, вә Аллаһуны күп зөкер итүче ирләр һәм хатыннарга, бу әйтелгән эшләренә эшләүчеләргә Аллах вак гәнаһларына ярлыкауны хәзерләде вә изге гамәлләренә олугъ әжәрләр хәзерләде.

33|36|Бернинди мәэмин иргә вә мәэминә хатынга лаек булмас, һәркайчан Аллах вә Аның расуле бер нәрсә хакында хөкөм итсәләр, бу хөкөмне читкә куеп үзләре теләгәнне ихтыяр итәргә, бәлки Аллах вә рәсүлнең әмерләрен тоту фарыз буладыр. Әгәр берәү Аллах вә рәсүлнең әмерен тотмыйча нәфесе теләгәнчә эш кылса, яки динсез кешеләргә ияреп эш кылса, тәхкыйк ул кеше ачыктан-ачык адашты.

33|37|Аллах ингам кылган Зәедкә әйтсәң, вә син дә азат итеп аңа ингам кылдың: "Хатының Зәйнәпне үзсәң хатын итеп тот, аны зарар илә талак итү дә Аллаһудан", – диссәң вә күңелендә бер нәрсәне яшерәсәң, Аллах күңелендә булган нәрсәне мәгълүм итәчәктер! Зәйнәпкә өйләнәчәген Аллах алдан белдергән иде. Син кешеләрдән куркасың, кешеләрнең: "Асрау угълының хатынына өйләнде", – дип сөйләүләреннән, бит Аллаһудан курку тиешләрәктер. Зәед Зәйнәпне талак иткәч, Без сине Зәйнәпкә өйләндердек, угыллыкка алган балаларның талак кылган хатыннарын никахлануда мәэминнәргә тарлык булмасын өчен. Аллах: булсын, дип әмер иткән нәрсә, әлбәттә, булчудыр. Угыллыкка алып үстергән бала өйләнгәч, хатынын талак итсә, бу хатынга тәрбияләп үстерүче ирнең никахлануы дәрәҗә буладыр.

33|38|Аллах пәйгамбәр г-мгә фарыз, ваҗеб иткән нәрсәдә аңа тарлык кылмады, ягъни хатын алуда, Аллаһуның гадәте синнән әүвәлгә пәйгамбәрләргә дә хатын алуда тарлык кылмау иде. Аллаһу тәгаләнең әмере хөкөм ителмеш һәм үтәлмеш булды.

33|39|Синнән әүвәлгә пәйгамбәрләр Аллаһуның барча хөкөмнәрен кавемнәренә ирештерер иделәр, һәм һичкемнән курыкмыйча, фәкать Аллаһудан гына куркыр иделәр. Хисап итмәк вә хөкөм кылмак өчен Аллах җитәдер.

- 33|40|Мухәммәд г-м ирләрегезнең һәрберсенең атасы булмады, Зәеднең дә атасы түгел иде, хатынын алырга дөрестер, ләкин ул Аллаһуның расуле вә пәйгамбәрләрнең ахыргысыдыр. Аллаһ һәрнәрсәне белеп эшләүче булды.
- 33|41|Ий мәэминнәр, Аллаһуны күп зекер итегез.
- 33|42|Көннең Әүвәлендә һәм ахырында Аны мактап тәсбих әйтегез.
- 33|43|Аллаһ вә Аның фәрештәләре сезгә рәхмәт итәләр, имансызлык караңгылыгынан чыгып иман яктылыгына кертмәк өчен, ягъни Аллаһ Коръән белән иман яктылыгын вә һидәят юлын күрсәтер, фәрештәләр исә Коръән белән гамәл кылучы мәэминнәр өчен Аллаһудан ярдәм сорап дога кылырлар, Аллаһ Коръән белән гамәл кылучы мәэминнәргә рәхмәтле булды.
- 33|44|Хак мәэминнәргә Аллаһуның бүләге сәламдер, терелеп кабердән кубарылган көндә ул сәламгә юлыгырлар. Вә аларга жәннәттә күркәм нигъмәтләр хәзерләдек.
- 33|45|Ий пәйгамбәр г-м, Без сине Ислам шәригатен кешеләргә ирештергәнлегенә шаһит итеп, сиңа ияреп Коръән белән гамәл кылучы мәэминнәрне жәннәт белән шатландыручы, һәм Коръән белән гамәл кылмаучы кешеләрне жәһәннәм гәзабы белән куркытучы итеп жибердек.
- 33|46|Дәхи сине Аллаһуның изене һәм әмере буенча кешеләрне Аллаһуга иманга вә Ислам динен кабул итәргә өндәүче итеп, вә синең белән кешеләр туры юлны тапсыннар өчен сине белем яктылыгы белән жибердек.
- 33|47|Коръән белән гамәл кылучы мәэминнәрне шатландыр, Аллаһудан аларга олугъ фазыл вә жәннәт нигъмәтләре булачагы белән!
- 33|48|Шәригать эшләрендә кәферләргә һәм монафикъларга итагать итмә, телләре белән сине рәнжетүләренә куй, үч алма, һәр эшендә Аллаһуга тәвәккәл ит, һәр эшендә сиңа вәкил булырга Аллаһ үзе житәр.
- 33|49|Ий мәэминнәр, мәэминә хатыннарга никахлангач, якынлык кылмыйча аларны талак итсәгез, сезнең өчен алар өстенә гыйддәт уздыру юктыр, аны тәмам итәрләр иде, әгәр аларга мәһер атамаган булсагыз, бер кат кием бирегез, вә аларга зарар итмичә яхшылык белән жиберегез.
- 33|50|Ий пәйгамбәр г-м, мәһерләрен биргән хатыннарыңны сиңа хәләл иттек, вә кәферләрдән Без синең кулыңа әсир төшәргән жария хатыннардан синең кулыңда булганнарын сиңа хәләл иттек, вә атаң белән бертуган ир кардәшеңнең кызларын, вә атаң белән бертуган кыз кардәшеңнең кызларын, вә анаң белән бертуган ир кардәшеңнең кызларын, вә синең белән бергә Мәккәдән Мәдинәгә күчеп килгән анаң белән бертуган кыз кардәшеңнең кызларын сиңа хәләл иттек, дәхи мәһер алмыйча үзен сиңа һибә итүче мәэминә хатынны сиңа хәләл иттек, әгәр аш аны никахлануыга теләсәң, мәэминә хатынның мәһер алмыйча үзен сиңа һибә итүе белән сиңа хәләл булуы сиңа хастыр, башка мәэминнәргә хәләл түгелдер. Тәхкыйк Без белдек, мәэминнәргә никах эшләрендә фарыз иткән нәрсәләребезне ягъни никахлана торган хатынның мәэминә булуын, вә дүрттән арттырмауны, әгәр бердән артык булса, һәрберсен тигез тәэмин итүне, вә мәһер бирүне, вә жария хатыннарга киңлек бирүебезне белдек, ягъни белеп хәкем иттек. Ий Мухәммәд г-м, мәһер бирмичә никахлануы сиңа гына рәхсәт иттек, сиңа тарлык булмасын өчен. Аллаһ мәэминнәрнең кимчелеген ярлыкаучы вә аларга рәхимле булды.
- 33|51|Нәүбәтне теләгән хатыныңнан кичетерсәң, аның белән бергә ятмасаң, вә үзең теләгән хатыныңны үзеңә кушсаң, бергә ятсаң-ихтиярлысың, әгәр бер хатыныңны кичәләрен нәүбәттән калдырып, соңра аны эстәсәң сиңа гөнаһ юк, хатыннарың хақындагы бу хөкемнәрнең Аллаһ тарафыннан булуы, хатыннарыңның күзләре карарлануга якынрактыр, вә көенмәүләренә һәм син биргән нәрсәләргә барчасы риза булырга якынрактыр, Аллаһ күңелләрегездә булган нәрсәне беләдер, Аллаһ белүче вә йомшаклык кылучы булды.
- 33|52|Ий Мухәммәд г-м, ошбу тугыз хатыннан соң хатын алмак сиңа хәләл түгел, һәм бер хатыныңны талак итеп аның урынына икенче хатын алмак та хәләл түгелдер, гәрчә ул икенче хатын чибәрлеге белән сине гажәбләндәрсә дә, мәгәр кулыңда үз тәрбияңдә булган кәнизәк хатын сиңа хәләлдер. Аллаһ һәрнәрсәне күзәтеп саклаучы булды.
- 33|53|Ий мәэминнәр, пәйгамбәр г-м өйләренә аш мәжлесенә барганда ашның өлгергәнән көтеп тормыйча рәхсәтсез кермәгез, мәгәр керегез дип чакырылсагыз керегез, ашап-эчеп тәмам булгач китегез, бер-берегезнең хәлләрен сорашып озак вакыт утырмагыз, сезнең шулай озак утыруыгыз пәйгамбәрне борчыйдыр, ул сезгә инде кайтыгыз дип әйтергә ояладыр сездән, әмма Аллаһ хакны әйтергә оялмыйдыр. Әгәр пәйгамбәр хатыннарыннан бернәрсә сорасагыз, пәрдә аркылы сорагыз, әнә шулай соравыгыз сезнең күңелләрегезгә дә, аларның күңелләренә дә пакълектер, вә сезгә лаек булмады пәйгамбәрне бернәрсә белән рәнжетмәк, дәхи пәйгамбәрнең хатыннары үзеннән соң сезгә мәңге хәләл булмады. Тәхкыйк пәйгамбәрне рәнжетү, вә аның хатыннарына никахлану Аллаһ хозурында сезгә бик олугъ гөнаһ эш булды.
- 33|54|Әгәр сез бернәрсәне күрсәтеп эшләсәгез яки күңелләрегездә бернәрсәне яшерсәгез, Аллаһ һәрнәрсәне белүче булды.
- 33|55|Пәйгамбәр г-м хатыннарына һәм башка мәселман хатыннарына гөнаһ юктыр

аталарыннан, вә балаларыннан, ир туганнарыннан, һәм аларның балаларыннан, һәм кыз туганнарының балаларыннан качмауда, дәхи мөселман хатыннардан һәм үзләренең колларыннан, көнзәкләреннән качмауларында аларга гөнаһ юктыр, ий хатыннар тәнегезне капларга тиешле жирдә каплагыз, Аллаһудан куркыгыз, бит Аллаһ һәрнәрсәне белүче шәһит булды.

33|56|Аллаһ үзе вә фәрештәләре пәйгамбәр г-мгә салават әйтәләр, ий мәминнәр, сез дә пәйгамбәргә салават әйтегез һәм сәлам әйтегез.

33|57|Аллаһуның анасы вә баласы бар дип Аны ачуландыручы, һәм пәйгамбәргә ышанмыйча аны рәнжетүче фәсыйк кешеләрне Аллаһ ләгънәт кылып дөньяда вә ахирәттә рәхмәтеннән ерак итте, дәхи аларга хур итә торган ут ғәзабын хәзерләде.

33|58|Бернинди начарлыкны эшләмәгән мәэмин ирларне вә мәэминә хатыннарны начарлыкны эшләдең, дип хаксыз рәнжетүчеләр, тәхкыйк үзләренә боһтанчы булуны һәм зур гөнаһны йөкләделәр.

33|59|ий пәйгамбәр г-м, үз хатыннарыңа, вә кызларыңа һәм башка мәэминә хатыннарга әйт: "Бер эш белән урамга чыксалар, бөркәңчәкләрен башларыңа салсыннар, ягъни барча әгъзаларыгызны капый торган зур әйбер белән төренеп чыгыгыз", – дип. Шулай төренеп чыгулары аларның хөр вә мәэминә хатын икәнлекләрен белергә якынак буладыр. Итагать итүче мәэминә хатыннары Аллаһ ярлыкаучы вә аларга рәхмәт итүче булды.

33|60|Эгәр монафикълар монафикълык эшләрәннән туктамасалар, вә күнәлләрәндә зина кылу теләге булган кешеләр шул яман теләкләрәннән кайтмасалар, вә шөһәрдә ялган хәбәр таратып мәэминнәр күңеленә тәшвиш салучылар шул эшләрәннән туктамасалар, (пәйгамбәр г-м башка бер кавемне исламга өндәр өчен берничә сахәбәне жибәрсә, аларга бәла-казә ирешкән яки алар үлгәннәр, дип мәселманнар арасына хәбәр тараталар иде). Әлбәттә, сиңа әмер итәрбез шул өч төрле халыкка алар яратмый торган эшне йөкләргә, алар шөһәрдән чыгарга мөжбүр булырлар, соңра алар шөһәрдә сиңа күрше була алмаслар, мәгәр аз вакыт торырлар.

33|61|Аллаһуның рәхмәтеннән ерак булганнары хәлдә ләгънәт белән чыгарлар, шул өч төрлө халык кайда тотылсалар шунда үтерелсеннәр!

33|62|Бу хөкөм Аллаһуның әүвәлдәге гадәтәдер, яғни монафикълар, зина кылучылар һәм мәселманнар арасына ялган хәбәр таратучылар тәүбә итеп төзәлмәсәләр, Аллаһ аларны үтерү белән әмер итәр иде. Аллаһ гадәтенен үзгәргәнән тапмассың.

33[63] Кешеләр синнән кыямәт кайчан була дип сорыйлар, син аларга әйт: "Кыямәтнең кайчан булачагын белү Аллаһ эшедер", – дип. Кайдан беләсең, бәлки кыямәт якындыр.

33/64/Аллаһ коръән белән гамәл кылмаучы имансызларны үзенәң рәхмәтеннән ерак кылды, вә аларга ут ғәзабын хәзерләде.

33|65|Утта мәңге калырлар вә үзләрән яклаучы дусны һәм уттан коткаручы ярдәмчене тапмаслар. Ий мөселманнар, агаһ булыгыз, түбәндәге аятләрдә Аллагуга вә расүлгә итагать итмичә, нәфескә вә адашкан кешеләргә ияреп бидегәт хорафат аралашкан батыл динне тотучылар хақында сөйләнәдер.

33|66|Ахирәттә хөкемнән соң йөзтүбән утка салынып жәһәннәм утында кайнаган вакытта ул кешеләр әйтерләр: "Ни булып иде безгә, әгәр Аллахуга итагать иткән булсак, дәхи һичкемгә итагать итмичә пәйгамбәргә итагать иткән булсак, әлбәттә, жәһәннәм утына ташланмаган булып идек".

33|67|Алар янә әйтерлә: "Ий Раббыбыз, без дәнъяда патша, шәһәр хужалары яки ялганчы мефти һәм имамнарға. Вә дөхи картларыбызга иярдек. күрәсез алар безне адаштырганнар.

33|68|ий раббыбыз, аларга безгә биргән ғәзабның ике өлөшөн бир, һәм аларны зур
ләгънәт белән ләгънәт кыл".

33|69|ий мээминнэр, бер-берегезне ялган вэ кирэкмэгэн сүзлэр белэн рэнжетүче
булгагыз, Муса пайгамбарне кавеме кирэкмэгэн сүзлэр белэн рэнжеткэн кебек, Аллах
Мусаны алар өйткөн яман эшлэрдөн пакь кылды. Муса Аллах хозурында мәртәбә иясе иде.

33|70|ий мээминнэр, Аллаһудан курьгыз, Аллаһуга гөһәһлы булудан сакланыгыз, вә һак булган фәйдалы сүзләрне генә сөйләгез!

33[71]Аллаһ айткәнчә эш кылсагыз, Аллаһ эшләрегезне вә гамәлләрегезне ислах кылыр, төзәтер, вә гөнаһларыгызны ярлыкар. Берәү чын күңелдән Аллаһуга вә Аның рәсүленә итәгать итсә, ул кеше, һичшиксез, өстенлектә вә изге теләгенә иреште.

33|72|Без ăманăтне кўклăргă, жиргă вă тауларгă йăклăдек, тăкъдим иттек Ислам шăригатен, лăкин алар кабул итмăделэр, эгэр ўти алмасак, Гăзаб ирешер дип курыктылар, бу ăманăтне кеше кăчсез булганы хăлдă кабул итеп ѳстенă йăклăде, эшнең ахырын белмичă, наданлык белэн зур ăманăтне кабул итте дă, ўти алмыйча, ўзенă золым итче булды.

33|73|Аллаһ әманәтне йөкләде һәм әманәткә хыянәт итүче монафыйк ирләрне вә монафика хатыннарны, һәм Аллаһуга тиндәшлек кылучы мәшрик ирләрне вә мәшрикә хатыннарны ғәзаб кылмак өчен, вә һәм монафикълыктан, вә мәшриклектән сакланып коръән белән гамәл

кылучы хак мәэмин ирләрне, вә шундый мәэминә хатыннары тәүбәләрен кабул итеп гәнаһларын ярлыкар өчен ул әманәтне йөкләде. Аллаһ тәүбә итеп Коръән юлына кергән мәэминнәрне ярлыкаучы вә аларга рәхмәт итүчедер.

34|1|Жирдәгә вә күкләрдәгә һәрнәрсәгә хужа булган Аллаһуга хастыр мактау, ахирәттә дә мактау Аллаһуга хастыр, Ул – Аллаһ дөньяда һәм ахирәттә эшләрен хикмәт илә кылыр вә һәрнәрсәне яхшы белер.

34|2|Аллаһ жир астына кергән нәрсәләрне һәм жирдән чыккан нәрсәләрне белер, вә күктән иңгән яңгыр, кар вә башкаларын белер, һәм күккә менгән фәрештәләрне, женнәрне һәм кешеләрне белер, Ул рәхимлө вә ярлыкаучыдыр.

34|3|Кәферләр безнең өстебезгә кыямәт килмәс диделәр. Син аларга әйт: "Бәлки, әлбәттә, килер, һәр яшерен нәрсәне белүче Раббым исемә белән ант итеп әйтәмен, кыямәт килүчедер сезнең өстебезгә, бер орлык хәтлө нәрсә кирәк жирдә булсын, кирәк күктә булсын, Аллаһуга беләнмичә калмас, ул нәрсә кирәк орлыктан кечкенә булсын, кирәк орлыктан зур булсын, Ләүхүл Мәхфузда язылмыштыр.

34|4|Кыямәтнең килүе иман китереп изгә гамәлләр кылучы хак мәэминнәргә хәерлө жәза бирмәк өчендер, аларга ярлыкау һәм жәннәтнең яхшы нигъмәтләре булыр.

34|5|Әмма Безнең аятләребезне ялганга чыгару өчен вә кешеләрне Коръән белән гамәл кылудан туктату өчен тырышучы залим кешеләр, аларга Гәзабтан рәнжетүче Гәзаб булыр.

34|6|Сиңа иңдерелгән Коръән Раббыңнан килгән хак китап икәнлеген беләм ияләре белерләр, вә ул Коръән һәр эштә галиб вә мактаулы булган Аллаһ юлына күндөрүче икәннән дә белерләр.

34|7|Кәферләр әйттеләр: "Әйә без сезгә бер ирдән, ягъни Мухәммәд г-мән хәбәр бирикмә, ул сезгә череп таралып беткәч яңадан терелеп каберләрегездән чыгасыз, дип әйтүне

34|8|белмибез, ифтира кылып Аллаһ исеменнән ялган сөйлимә, яки женләнеп саташып сөйлимә", – диделәр. Бәлки терелеп кубарылуга ышанмаучы кәферләр хактан бик ерак адашучылардыр, вә алар Аллаһ Гәзабына төшәчәкләрдер.

34|9|Әйә алар аяк асларындагы жиргә вә өсләрендәгә күккә игътибар илә карамыйлармы, әгәр теләсәк Без аларны жиргә батырыр идек, яки күктән өсләренә ут кисәкләрен яудырыр идек. Аллаһуның әйткән бу сүзләрендә, әлбәттә, тәүбә һәм итәгать белән Аллаһуга кайткан инсафлы кешеләр өчен гыйбрәт бардыр.

34|10|Без Дауд пәйгамбәргә үз юмартлыгыбыздан башка кешеләргә караганда артыклыкны бирдек, тавышы матур иде тимер аның кулында камыр кеби йомшарыр иде. Аллаһ әйтте: "Ий таулар һәм кошлар, Дауд белән бергә тәсбихләр әйтегез". Без аның кулында тимерне йомшак кылдык, утсыз ни теләсә тимердән шуны ясыйдыр иде.

34|11|Ий Дауд, Ислам гаскәрләренә тимердән сугыш киёмнәрен яса, вә ул киёмнәрен һәрбер ирнең тәнәне яраклаштырып яса һәм ий мәселманнар, һәммәләрегез дә изгә гамәлләр кылыгыз, вә яхшы эшләренә эшләгез! Әлбәттә, Мин сезнең кылган эшләрегезне күрүчемен.

34|12|Вә Без Сәләйман пәйгамбәргә жилне иреккә иттек, ул жил белән бер көндә бер айлык юлны вә бер төндә бер айлык юлны китәр иде, вә Без аңа эрегән бакыр чышмәсен агыздык, вә Без женнәрдән бер таифәне Сәләйманга хезмәт итәргә бирдек, алар Раббиларының әмере буенча шул бакырдан Сәләйман ни әйтсә, шуны эшләр булдылар. Әгәр ул женнәрдән берсә Без әйткәнчә Сәләйманга итагать итмәсә, Без ул женгә ахирәттә ут Гәзабын татытырбыз.

34|13|Ул женнәр Сәләйман теләгәнчә бөөк-бөөк өйләр ясый иделәр, дәхи бакыр, пыяла, вә жизләрдән фәрештәләр һәм пәйгамбәрләрнең намаз укыгандагы сурәтләрен ясар иделәр, дәхи өй зурлыгында табак, тас һәм аяклы казаннар ясый иделәр, ий Дауд балалары, Аллаһуның нигъмәтләренә шөкер итеп Аңа итагать итегез! Биргән нигъмәтләрегезгә чынлап шөкер итүче кешеләр бәндәләребездән аздыр.

34|14|Сәләйманның Без билгеләгән гомере беткәч, мәнбәрдә басып торганы хәлдә жанын алдык, аның үлгәннән Аллаһ женнәргә дә, кешеләргә дә белдермәде, Мәгәр үлгән хәлдә таянып торган таягын кортлар ашап өзгәч, ул жиргә егылды, шул вакытта аның үлгәннән кешеләр дә, женнәр дә белделәр әгәр женнәр яшерен нәрсәне белә торган булсалар, әлбәттә, Сәләйманның үлгәннән белер иделәр, һәм аның үлгәннән белгән булсалар, әлбәттә, авыр эштә бер ел буена кыналып эшлөп ятмаслар иде. Чөнки Сәләйман үлгәч таягына таянып бер ел торды, женнәр безгә карап тора дип һаман эшләделәр, егылгач кына котылдык, дип, качтылар.

34|15|Тәхкыйк Сәба Кавеме өчен торган шәһәрләрендә Аллаһуның кодрәтен күрсәтә торган дәлилләр бар иде, ул дәлилләр шәһәрләрен уңнан һәм сулдан әйләндереп алган бик яхшы уңыш бирә торган төрлө жимеш бакчалары иде, пәйгамбәрләре аларга әйтте: "Аллаһ биргән бакчагыздан ашагыз да Аллаһуга гыйбадәт кылып шөкер итегез, ошбу бакчалы шәһәр нинди яхшы, бай, матур шәһәрдер, сезгә бакчалар бирүче Аллаһ Аңа гыйбадәт кылып шөкер итүчеләрне ярлыкаучыдыр", – дип.

34|16|Алар исә пәйгамбәрләренә Вәгазьләреннән һәм шөкер итүдән баш тарттылар, Без алар өстенә каты яңгыр яудырдык, хәтта бакчаларын агызды, Без аларның жимеш бакчаларын аз гына ачы үлән һәм жимешсез агачлар бакчасына алмаштырдык, бакчаларында ашый торган һичнәрсә калмады.

34|17|Әнә шулай бакчаларын юк итүбез, көфран нигъмәт кылганнары өчен Бездән аларга җәза булды. Без фәкәт Рәббиларына карышып көфран нигъмәт кылучы кешеләргә җәза белән җәзалыйбыз.

34|18|Янә Сәба шәһәре белән без бәрәкәтле калдырган Шам шәһәре арасында бер-берсенә якын күп авыллар кылдык, вә шул авыллар аркылы йөри торган сүдә юлын тәкъдир иттек, вә аларга әйттек: "Ачлыктан, сусызлыктан һәм башка кыенлыклардан имин булганыгыз хәлдә рәхәтләнеп йөрегез көндәзләрен вә кичләрен".

34|19|Сәба сүдәгәрләре әйттеләр: "Ий Рәббыбыз, безгә сәфәребездә авыл араларын ерак кыл", – дип. Ягъни алар сәфәрләрендә бернинди кыенлык күрмәгәннәр, шул сәбәпле байлыкларына вә көчләренә таянып Аллаһуга шундый сүзләргә әйттеләр, алар Аллаһуга итагать итмичә һәм Аның биргән нигъмәтләренә көферлек кылып, үзләренә золым иттеләр, Без аларны үзләреннән соң дөньяга килсә кешеләр өчен гәҗәпләнеп сөйли торган сүз кылдык, аннары Без аны рәхмәтебездән вә әлегә авыллардан гаять тә ерак итеп аердык. Ошбу әйтелгән нәрсәләрдә Аллаһ юлында сабырлы, чыдамлы булып, Аллаһуның нигъмәтләренә шөкер итүчеләр өчен гыйбрәтләр вә дәрәсләр бардыр.

34|20|Иблис аларны үземә ияртермен дигән занын, теләген дәрәсләдә, алар Иблискә иярделәр, мәгәр мәэминнәрдән бер җәмәгать кенә Иблискә иярмәде.

34|21|Чын иманлы мәэминнәргә Иблис ирекле булмады, ягъни аларны вәсвәсә белән аздырырга көчә житмәде, мәгәр Иблис ирекле ителде шикләнеп кенә ышанган кешеләргә, ахирәт көненә нык ышанган мәэминнә ахирәтнең булачагында шикләнгән кешедән аермалыгыбыз өчен. Шиксез, синең Рәббың һәрнәрсәгә күзегеп саклаучыдыр.

34|22|Ий Мухәммәд г-м, мөшрикләргә әйт: "Аллаһудан башка Илаһ тоткан сынымларыгызны чакырыгыз ярдәмгә, ул сынымларыгыз жирдә һәм күкләрдә тузан хәтле нәрсәгә дә хужа була алмасын, вә ул сынымларның жирдә һәм күкләрдә Аллаһ белән тиң булырдай һич Илаһләре юктыр: вә сезнең Илаһләрегездән Аллаһуга ярдәм итүчәсе һич юктыр.

34|23|Аллаһ хозурында һичкемнең шәфәгәте файда бирмәс, мәгәр шәфәгать итәргә Аллаһу тәгалә рәхсәт биргән кешенең шәфәгәте генә файда бирер. Хәтта мәхшәр көнендә шәфәгать ителенәчәк кешеләрнең күчелләреннән курку жиберелгәч, сөнәшәп әйтерләр: "Рәббыгыз нәрсә әйтте? Бер-берсенә Рәббыбыз хакны әйтте", – диярләр. Ул – Аллаһ бик олугдыр Аның алдында һичкем рәхсәтсез шәфәгать итә алмас, вә Ул һәр кимчелектән бөектер.

34|24|Әйт "Күктән яңгыр яудырып, жирдән үстәрәп кем сезгә ризык бирер? Җавап бирә белмәсәләр, Аллаһ ризыкландыра, диген! Дәрәсләктә минме туры юлда яки сезме, минме хак юлдан адашкан, яки сезме адашкан? Әлбәттә, мин Аллаһ юлындамын, әмма сез, ий көферләр, әлбәттә, шайтан юлындасыз."

34|25|Әйт: "Без кылган гәнаһтан сез соралмассыз, вә сез кылган батыл гамәлләрегездән вә кабахәт эшләрегездән без соралмабыз."

34|26|Әйт: "Мәхшәр көнендә Рәббыбыз безне дә вә сезне дә бер урынга җыяр, соңра арабызда хаклык белән хөкем итәр, хаклык белән Коръән юлында булганнарны Җәннәтларга кертер, әмма диннәрен бидгәт, хорафат һәм бозык эшләр белән аралаштырып батыл динне тотучыларны һәм динсезләргә җәннәткә кертер. Ул – Аллаһ дәрәсләктә дә эчен ачуы вә ялганның да эчен ачуы вә һәрнәрсәгә белүчедер."

34|27|Әйт: "Миңа күрсәтегез, үзегез ясаган Илаһләрегездә Аллаһу тәгаләгә ничек тиң итәсез? Юк, ул ясаган нәрсәләрегездә һич тә Аллаһуга тиң була алмасын. Бәлки Ул – Аллаһ барча вәһүдне кодрәт кулында тотучы вә гадел хөкем итүчедер.

34|28|Ий Мухәммәд г-м, Без сине барча дөнья кешеләренә пәйгамбәр итеп жибердек, Аллаһуга итагать иткәннәргә җәннәт белән шатландырганың хәлдә вә итагать итмәгән кешеләргә җәннәткә җәзасы белән куркытканың хәлдә, ләкин күп кешеләр шуны белмиләр.

34|29|Көферләр ахмаклыкларыннан сез куркыта торган кыямәт кайчан була, әгәр дәрәс сөйләсәгез, безгә әйтәгез, диләр.

34|30|Син аларга әйт: "Аллаһ хозурында сезнең өчен вәгъдә ителгән бер көн бар ки, ул көндә сезгә җәза ирешер, ул кыямәт көне бер сәгать алдан килмәс вә соңга калмас."

34|31|Көферләр әйттеләр: "Без бу Коръәнгә һәм элек иңдерелгән китапларга да ышанмыйбыз", – дип. Әгәр син ул залимнәргә Аллаһу хозурында хисап өчен туктаганнарын күрсәң, вә сүзләрен ишетсәң, азган олугларга иярәп азган түбән халык әйтерләр: "Ий сез, безне аздыручы тәкәббер олугларыбыз, әгәр сез дөньяда булмаган булсагыз иде, әлбәттә, без Коръән белән гамәл кылып хак мәэмин булган булыр идек", – дип.

34|32|Тәкәбберләнгәнчә олуглары үзләргә ияртеп аздырган түбән халыкка әйттеләр: "Әй без сезне иманнан һәм Коръән белән гамәл кылудан туктаттыкмы? Бәлки сез үзегез

Аллаһудан Коръән иңеп, пәйгамбәр килгәннән соң аларны инкяр итеп имансыз булдыгыз", – дип.

34|33|Янә иярүчеләре ияртүче тәкәбберләнүче олугъларына әйтерләр: "Бәлки сезнең кич вә көндез Аллаһуга, Ислам диненә каршы сөйләвегез һәм хакка каршы төрле мәкерләрегез, безне Аллаһуга иман китереп Коръән белән гамәл кылудан тыйды, һәм Аллаһуга иман китермәскә безгә әмер итә идегез, дәхи сынымларны Аллаһуга тиң итәргә боера идегез", – дип. Ияртүче олугълары да, иярүчеләре дә Гәзабны күргәч, үкенүләрен бер-берсеннән яшерерләр. Коръән белән гамәл, кылмыйча кәфер булган кешеләрнең муеннарына кыямәт көнендә уттан булган богаулар тагарбыз, алар тиешсезгә жәза кычынмасыннар, мәгәр кылган явызлыклары өчен жәза кылынырлар.

34|34|Әгәр бер шәһәр халкына Гәзаб белән куркытучы пәйгамбәр жиберсәк, ул шәһәрнең нигъмәт эчендә булган хужалары, без сез китергән дингә ышанмыйбыз, дип җавап бирделәр.

34|35|Янә ул кәферләр әйттеләр: "Безнең балаларыбыз һәм малларыбыз күбрәктер, кыямәт көнендә без Гәзаб ителмәбез", – дип.

34|36|Син әйт: "Минем Раббым теләгән кешесенә киң ризык бирер, вә теләгән кешесенә тар ризык бирер, бит ахирәт эшләре дөнья малына карап йөрми", – ләкин күбрәк кешеләр аны белмиләр.

34|37|Ий кәферләр, сезнең балаларыгыз да һәм малларыгыз да сезне Безгә якын итмәс, мәгәр иман китереп изге гамәлләр кылган кешенең дини балалары һәм Аллаһ юлына биргән маллары Безгә якын кылыр, аларга кылган изге гамәлләренең әжере ике өлеш бирелер, вә алар җәннәт бүлмәләрендә имин вә тыныч булырлар.

34|38|Безне гажиз көчсез итәбез, дип, аятьләребезне ялганга чыгарырга тырышучы кешеләр, ахирәттә Гәзабта бер урынга – жыелачаклар.

34|39|Әйт: "Минем Раббым теләгән бәндәсенә киң ризык бирер, теләсә шул ук кешегә ризыкны тар кылыр. Тиешле урыннарда Аллаһ ризасы өчен яхшы нәрсәләрдән Сәдака бирсәгез, Аллаһ аның урынына йә дөньяда, йә ахирәттә, әлбәттә, бирер, Ул – Аллаһ ризык бирүчеләрнең хәерлеседер.

34|40|Без ул мәэминнәргә барчасын кубарырбыз, соңра фәрештәләргә әйтербез: "Ий фәрештәләрем, ошбу мәшриклар сезгә гыйбадәт итәләр идеме?"

34|41|Фәрештәләр әйттеләр: "Ий Раббыбыз, без Сине андый кимчелектән пакьсәң дип игътикад итәбез, мәшриклар безнең дустыбыз түгелләр, Син генә безнең дустыбыз, бәлки алар шайтаннарда гыйбадәт кылалар иде, аларның күбрәге шайтаннарның сүзләренә ышана иделәр.

34|42|Бүген бер-берегезгә шәфәгать һәм фәйда итә алмассыз, һәм бер-берегезгә зарар да итә алмассыз. һәм залимнәргә үзегез ялганга тоткан ут Гәзабын татыгыз диярбез.

34|43|Мәшриклар Безнең дәреслекне бәян итүче аятьләребез укылса, әйттеләр: "Бу Мухәммәд һичкем түгел, мәгәр аталарыгыз гыйбадәт кыла килгән сынымлардан сезне туктатырга теләүчедер. Янә әйттеләр: "Ошбу Коръән Аллаһ сүзе дип Аллаһуга ифтира ителгән Мухәммәд г-мнең сүзе генә", – дип. Кәферләргә Аллаһудан хак булган Коръән килгәч, ошбу Коръән ачык сихердән башка нәрсә түгел диделәр.

34|44|Без мәшрикләргә синнән элек бер китап та бирмәдек, биргән булсак ул китапны укып Аллаһудан башканы илаһә тотуның батыл эш икәнлеген белер иделәр, һәм Без аларга синнән элек пәйгамбәр дә жибермәдек, жибергән булсак аларны Гәзаб белән куркыткан булыр иде.

34|45|Мәккә мәшриклареннән элек килгән кешеләр дә пәйгамбәрләргә ялганга тоттылар, шулай булса да, Мәккә мәшрикләре без әүвәлге кешеләргә биргән куәтнең вә гомернең уннан беренә дә ирешә алмадылар, ул әүвәлге кешеләр пәйгамбәрләребезне ялганга тоттылар, аларга каршы Безнең мәкеребез ничек булды, ягъни аларны Гәзаб белән тоттык.

34|46|Син аларга әйт: "Мин сезне бер мәсьәлә белән вәгазь кыламын, ул мәсьәлә Аллаһ ризалыгы өчен икешәр-икешәр яки берәр-берәр булып эшегездә туры вә таза тормавыгыздыр, соңра уйлап каравыгыздыр, иптәшегез Мухәммәд г-мдә диваналык юклыгыны. Ул бер гади ир түгел, мәгәр сезне ахирәттәге киләчәк Гәзаб белән куркытучыдыр.

34|47|Син аларга әйт: "Мин сезгә Ислам шәригатен өйрәткәнем өчен сездән мал сорамайым, малыгыз үзегезгә булсын. Минем эшемнең әжере Аллаһ хозурындадыр, Ул – Аллаһ һәрнәрсәне белә вә күрәдер."

34|48|Әйт: "Җирдәге вә күкләрдәге яшерен нәрсәләргә белүче Аллаһ теләгән бәндәсенә күчеленә хакны салыр."

34|49|Әйт: "Коръән белән хак дин Ислам килде, Коръәннән вә Коръән белән гамәл кылучы хак мәэминнән батыл дин, ялган гамәл китте һәм кире кайтмаслар.

34|50|Әйт: "Әгәр мин адашсам, үз зарарыма адашкан булырмын, әгәр хак юлга күнелсәм,

әлбәттә, Раббым вәхий иткән Коръән белән туры юлны табармын. Ул – Аллаһ һәрнәрсәне ишетүче вә һәр нәрсәгә бик якындыр.

34|51|Әгәр күрсәң аларны кубарылган вакытларыңда, бик каты куркырлар, вә алар якын урыннан тотып алынырлар.

34|52|Шул вакытта инде алар Мухәммәд г-мгә вә Коръәнгә иман китердек диярләр, кайда инде аларга хәзер ерак җирдән җиңел генә иманлы булырга, ягъни иманнары бик ерак артта, дөньяда калды, ә үзләре ахирәттәләр.

34|53|Алар дөньяда вакытларында иманны яки пәйгамбәргә, Коръәнгә вә ахирәткә, үлгәннән соң терелүгә ышануны инкяр итәләр иде, үзләрен белемле санап бик ерак булган яшерен нәрсәләрдән хәбәр биреп маташырлар иде. Ягъни барлыгы хак булган кыямәтне, җәннәтне, җәһәннәмне һәм пәйгамбәрне, Коръәнне ялган дип инкяр кылалар иде.

34|54|Аларның ахирәткә баргач кына тәубә итеп, иман китереп Гәзабтан котылу теләкләре белән үзләре арасына алынмый торган пәрдә корылыр. Болардан алдагы кешеләрнең дә шундый теләкләре белән үзләре арасына пәрдә корылган иде. Тәхкыйк алар дөньяда вакытларында үлгәннән соң терелүгә һәм кәферләргә Гәзаб булачагына шикләнә иделәр. Шул зур хаталарын анда үз телләре белән әйтеп бирерләр.

35|1|Мактау җир вә күкләрне халык кылучы Аллаһуга хас, Ул фәрештәләргә пәйгамбәрләргә илче итеп жиберүчедер, ул фәрештәләр икешәр, өчәр, дүртәр канатлылардыр, Үзе халык кылган мәхлукларыннан теләгән артыграк, өстенрәк итеп халык кылыр. Бит Аллаһуның һәрнәрсәгә көчә җитә.

35|2|Аллаһ Үзенә рәхмәтеннән кешеләргә ризык, яңгыр, белем, һидәят бирсә, ул нигъмәтләргә Аллаһуның бирүенә ничкем каршы тора алмас, әгәр бирә торган нигъмәтләрен бирмичә торып калса, ул нигъмәтләргә бирүче нич тә булмас. Вә Ул – Аллаһ һәр эштә җиңүче вә хикмәтле.

35|3|Ий кешеләр, Аллаһуның сезгә биргән нигъмәтләрен хәтерегезгә төшереп Аңа гыйбадәт кылырга вә итагать итәргә бурычлы икәнегезне белегез, әйә Алаһудан башка бер зат бармы күктән су индере, җирдән үстәрәк сезгә ризык бирүче? Әлбәттә юк, Коллык кылырга яраклы нич Илаһә юк, мәгәр Аллаһ үзе генәдер. Шулай булгач, ни өчен Аллаһудан бизеп, Аллаһсызлыкка күчәсез?

35|4|Ий Мухәммәд г-м әгәр сине ялганчы дисәләр, бит синнән элекке пәйгамбәрләр дә ялганчы дигәннәр. Бит эшләренә ахыры әлбәттә, Аллаһуга кайтадыр.

35|5|Ий кешеләр, Аллаһуның вәгъдәсә хак, дөнья сезне алдан ахирәтнең бәхетеннән мәхрүм итмәсен, һәм гәнаһ эшләсәгез дә Аллаһ ярлыкар дип шайтан алдамасын, һәм бидегәт гамәлләргә дә сәваб бар дип, шайтан сезне хак юлдан чыгарып, бидегәт хөрәфәтләргә эшлегән, сезне җәһәннәмгә алып кермәсен.

35|6|Тәхкыйк шайтан сезгә дошмандыр, сез дә аны дошман тотыгыз! Аллаһ тыйган фәхеш, хәрәм эшләрдән вә бидегәт гамәлләрдән саклану һәм фарыз ваҗеб, сөннәт гамәлләрен үтәү һәм шайтан дуслары динсезләрдән киселү шайтанны дошман тоту буладыр. Әлбәттә, шайтан үзенә ияргән кешеләргә җәһәннәмгә кертер өчен, аларны Аллаһ тыйган эшләргә эшләргә өндидер, һәм Аллаһ кушкан эшләрдән тыядыр.

35|7|Коръән белән гамәл кылмыйча кәфер булган кешеләргә ахирәттә каты Гәзаб булачактыр. Әмма иман китереп Коръән белән гамәл кылган хак мәэминнәргә ярлыкау һәм олуг нигъмәтләр булачак.

35|8|Залим кешегә кылган явызлыгы үзенә зиннәтле вә ләззәтле ителде, кабахәт эшләре аңа яхшы булып күренде, шул залим, туры юлда булган инсафлы мәэмин белән бертигез булырмы? Тәхкыйк Аллаһ теләгән кешесен хактан адаштырыр, вә теләгән кешесен хак юлга күндерер, кәферләргә Коръәнгә ышанмауларына нич кайгырма, бит Аллаһ аларның кылган явыз эшләрен беләдер, җазасын бирер.

35|9|Аллаһ җил жибереп болытларны кузгатыр, җил алып килгән болытлардан язын яңгыр яудырып шәһәрләргә үлгән табигатен тергезәбез, вә яңгыр, кар суы белән җирне үлгәннән соң тергезәбез, һәк шулай сез дә терелеп каберләрегездән кубарылырсыз.

35|10|Берәү өстенлекне теләсә, барча өстенлек Аллаһ кулындадыр, Аллаһуга итагать итеп өстенлекне Аңардан сорасын! Гәнаһтан, хатадан пакь яхшы сүзләргә иң беренчәсә һәм иң зурысы "Лә Илаһә иллә-лаһ" сүзе һәм башка яхшы сүзләр Аллаһу хозурына ашырлар, яхшы гамәлләр яхшы сүзләргә күтәрер, ягъни кабул иттерер. "Гамәл булмаса иман сүзләрен һәм башка яхшы сүзләргә әйтүдә генә фәйда юк, гамәл кылыш кирәк". Пәйгамбәрне шәһәрдән куарга яки үтерергә үзара киңәш итеп мәкерлек кылучы мәшрикләргә ахирәттә каты Гәзаб булыр, вә аларның мәкерләре гамәлгә ашмас, үзләре хур булырлар.

35|11|Аллаһ атагыз Адәмне балчыктан яратты, соңра нәселен бер тамчы судан яратты, соңра сезне ирләр вә хатыннары кылды. Бер хатынның бала күтәрүе һәм тудыруы фәкәт Аллаһ белеме беләндер, вә берәүнең гомере озайтылмас һәм берәүнең гомере кыскартылмас, мәгәр болар бар да Аллаһу хозурындагы китапта язылмыштыр. Бу эш Аллаһуга бик җиңел.

35|12|Татлы сулы диңгез белән ачы сулы диңгез бертигез булмаслар, берсе гаять татлы булып эчәргә жиңелдер, берсе тозлы, бик ачы булып, эчү мөмкин түгелдер. Бу мәэмин белән кәфергә бер мисалдыр. Вә ул ике диңгездән балыклар тотып ашыйсыз, вә ачы диңгез төбеннән лүз-лүз вә мәржан ташларын алып зиннәтләнәсез, вә күрерсез зур кораблар диңгездән үтсәләр су ярылып калыр, шулай йөрәп Аллаһуның юмартлыгыннан мал кәсеп итәрсез, шаять дөнъя байлыгыннан файдаланганыгыз өчен Аллаһуга шөкер итәрсез.

35|13|Аллаһ кичне көндезгә кертәп көнне озын кылып, вә көндезне көнгә кертәп төнне озын кылып, вә кешеләрне кояш вә айдан файдаландырды, һәрберсе билгеләнгән көнгә чаклы һава бушлыгында йөзеп йөрерләр, шул Гәжәб эшләрен кылучы Раббыгыз Аллаһдыр, жир күк мөлкә Аныкыдыр. Аллаһудан башкага сез гыйбадәт кылган нәрсәләр бер хөрмә жимешенең кабыгына да ия түгелләр.

35|14|Сынымнарыгыздан ярдәм сорап дога кылсагыз да алар сезнең догагызны ишетмиләр, ишеткән тәкъдирдә дә догагызны кабул итәргә көчләре житмәс, вә кыямәт көнендә ул сынымнарыгыз Аллаһуга шәрик иткәнлегегезне инкяр итәрләр. Сынымнарның хәленнән Аллаһ хәбәр биргән кеби һичкем сиңа хаклык белән хәбәр бирә алмас.

35|15|Ий кешеләр сез ярлысыз Аллаһуга мохтажсыз, Аллаһ бай, һичкемгә мохтаж түгел, вә Ул мактаулы, Аның нигъмәтләре өчен шөкер итеп Аны мактарга һәркем бурычлы.

35|16|Әгәр Аллаһу тәгалә теләсә, сезне жир өстеннән юк итәр дә, сезнең урынга икенче яңа халык китерер.

35|17|Бу эшнә эшләү Аллаһуга һич авыр түгел.

35|18|Хисап көнендә һичбер кеше гөнаһлы кешенең гөнаһың күтәрмәс, әгәр күп гөнаһлы, авыр йөклә кеше, йөген күтәрешергә яки аз гына гөнаһын бирергә берәүне чакырса, аңардан аз гына гөнаһын да кабул итүче булмас, гәрчә чакырылган кеше чакыручының якин кардәше булса да. Син фәкәть Аллаһуны күрмичә Аның Гәзабыннан курыккан кешеләрне, вәгазә белән куркыта алырсың алар намазларын вакытында укырлар. Берәү гөнаһтан пакъләнсә, пакъләнүенең файдасы үзенәдер, бит һәркемнең кайтмаклыгы Аллаһуга.

35|19|Туры юлны күрүче хак мәэмин, әлбәттә, вә туры юлны күрмәүче сукур адашкан кешеләр белән бертигез булмас.

35|20|Аллаһуны тану вә хак динне белү яктылыгы, Аллаһуны танымау вә хак динне белмәү караңгылыгы белән бертигез булмас.

35|21|Вә жәннәт күләгәсе, жәһәннәм эсселеге белән бертигез булмас.

35|22|Вә тере кеше белән мәет яки мәэмин белән кәфер бертигез булмас, Аллаһ үзә теләгән кешесенә Коръән сүзләрен ишеттерер дә һидәяткә күндерер, әмма син кабердә яткан кеби гафил кәферләргә Коръән сүзләрен ишеттерә алмассың.

35|23|Син кешеләрне дингә көчләүче түгел, мәгәр Аллаһ хөкемнәрен ирештерүче, әгәр кабул итмәсәләр жәһәннәм Гәзабыг белән куркытучысың.

35|24|Тәхкыйк Без сине хаклык вә Коръән белән гамәл кылучы мәэминнәрне жәннәт белән сөендерүче, вә Коръән белән гамәл кылмаучыларың жәһәннәм белән куркытучы итеп жибердек. Дөнъяда һинди генә кавем яшәсә дә, аларны Аллаһ Гәзабы белән куркытучы пәйгамбәр булды.

35|25|Ий Мухәммәд г-м, әгәр сине ахмаклар ялганга тотсалар, болардан элекке ахмаклар да пәйгамбәрләрен ялганга тоттылар. Аларга пәйгамбәрләре мөҗизалар, аятьләр һәм китаплар белән килделәр.

35|26|Соңра инкяр итүче кәферләргә Гәзаб белән тоттык, һичкем булды Безнең мәкерәбез, аларга карасыннар!

35|27|Әйә күрәсеңме Аллаһ күктән су индереп төрлә төстә жимешләр үстерде, вә тауларда ак, кызыл һәм башка төсләрдә юллар, сызыклар, ярлар кылдык, кайберләре кара карга кеби кара төстәдер.

35|28|Шулай ук кешеләрне, хайваннарны вә кошларны төрлә төстә халык кылдык.

Аллаһудан куркырлар Аның хөкемнәрен белгән галим кешеләр. Аллаһ жиңүче вә мәэминнәрне ярлыкаучыдыр.

35|29|Хак мәэминнәр зекер, вәгазь һәм тәрбия өчен Аллаһ китабы Коръәнне укырлар, вә намазларын вакытында үтәрләр, вә Без биргән малдан күрсәтеп тә, күрсәтмичә дә фәкыйрьләргә һәм Аллаһ юлына садака бирерләр, алар малларын биреп Аллаһ ризалыгын алу сөүдәләрендә һич бетми торган жәннәт нигъмәтләрен өмет итәләр.

35|30|Алар малларын бирерләр әжерен Аллаһ тутырып бирсен өчен һәм Аллаһ аларга юмартлыгыннан арттырып та бирсен өчен. Жиһад белән хак юлга кергән мәэминнәрне Аллаһ шиксез ярлыкаучы вә аларның Аллаһ юлына куйган көчләрен жәннәт нигъмәтләре белән түләүчедер.

35|31|Без сиңа индергән Коръән – хак китаптыр үзеннән элек иңгән китапларны Аллаһ китаплары дип дәрәсләгәнә хәлдә индерелде. Аллаһ, әлбәттә, бәндәләренең яшерен эшләрен белүче вә ачык эшләрен белүчедер.

35|32|Соңра үзебез сайлап ихтыяр иткән колларыбызга Коръәнне бирдек, аларның

кайберләре кулларындагы коръән белән гамәл кылмыйча үзләренә золым итүчеләрдер, вә кайберләре күбрәк вакытта хәерле эшләренә эшләүчеләрдер, һәм бәгъзеләре Аллаһ теләге вә ярдәме белән һәрвакыт хәерле эшләрдә алдан йөрерләр ягъни, диннең вә мәселманның төзәлүләренә һәм куәтләнүләренә күп көч куярлар, иң туры юлны күрсәтүче Коръәннең индерелүе кешеләргә Аллаһуның олугъ юмартлыгыдыр.

35|33|Коръән белән гамәл кылучылар Гәден җәннәтләренә керерләр, вә алар анда алтын вә энҗе беләзекләре белән бизәлмеш булырлар, вә киёмнәре дә яшел эффекттан булып.

35|34|Алар җәннәтләргә кергәч әйтерләр: "Хакыйкый безнең кайгыбызны бетерүче Аллаһугадыр мактау, дәрәслектә безнең Раббыбыз гәнаһларны ярлыкаучы, һәм Коръән белән гамәл кылуның хакын җәннәт белән түләүче.

35|35|Аллаһ үзенә рәхмәте вә юмартлыгы белән җәннәткә кертте, җәннәтне безгә тора торган урын кылды, безгә анда бернинди мәшәкәт ирешмәс вә ару-талу да ирешмәс.

35|36|Коръән юлыннан бармыйча кәфер булган кешеләргә җәннәтнең Гәзабыдыр, аларга анда үлмәк белән хөкем булмас, үлсәләр Гәзабтан котылып иделәр, вә алардан җәннәтнең Гәзабы аз гына да җиңеләйтелмәс. Нәкъ шулай Гәзаб кылачакбыз һәрбер ямансызны.

35|37|Алар Гәзабның катылыгыннан кычкырышырлар, ий Раббыбыз безне җәннәтнең чыгар, элек кылган явыз эшләребездән башка изге гамәлләр кылып идек, диярләр. Аллаһ әйтер: "Әгәр вәгазыләне торган булсагыз, Без сезгә вәгазыләнерлек озын гомер бирмәдекме? Вә сезне вәгазыләүче Коръән һәм пәйгамбәр килмәдеме? Инде Гәзабның ачысын татыгыз! Залимнәргә ахирәттә ардәмче юк."

35|38|Аллаһ җирдәге вә күкләрдәге яшерен нәрсәләренә белүче, вә Ул кешеләрнең күкрәкләре эчендәге нәрсәләренә шиксез белүчедер.

35|39|Ул – Аллаһ сезне җир өстенә вакытлыча хужа кылды. һәм берәү имансыз, динсез булса, әлбәттә, зарары үзенәдер, имансызларның имансызлыклары Раббылары хозурында каты ачуны гына арттырыр, дәхи аларның имансызлыклары хәсрәтләрен генә арттырыр.

35|40|Мөшрикләргә әйт: "Күрәсезме, Аллаһудан башка илаһ тоткан сынымнарыгыз җир өстендә нәрсә халык кылдылар, миңа күрсәтегез!" Яки аларның күкләренә халык кылуда Аллаһ белән бертигез илаһлары бармы, яки Без аларга Аллаһуның шәригә тиндәше бар дип өйрәткән китапны индердекме, мөшриклекне шул китаптан өйрәнгән булып иделәр.

Мөшрикләренә берберсенә яхшы сүзләре булмас, мәгәр сынымнарыгызга гыйбадәт кылыгыз, алар сезгә шәфәгать итәрләр дип берберсен алдарлар.

35|41|Аллаһ җирне вә күкләренә төшеп китүләреннән үзенә кодрәте белән тотадыр, әгәр җир вә күкләр урыннарыннан китсәләр, соңра аларны Аллаһудан башка тотып калучы нич булмас иде. Ул – Аллаһ йомшаклык кылучы вә ярлыкаучы булды.

35|42|Мәккә мөшрикләре, Коръән иңмәс борын, Аллаһ исеме илә ант итеп әйттеләр: "Әгәр безгә Аллаһудан китап иңеп пәйгамбәр килсә, яһүд белән насарага караганда без туры юлга ныграк күнелгән булып идек", – дип. Аларга Коръән белән пәйгамбәр килгәч, аларга Ислам диненнән өркеп качуны гына арттырды.

35|43|Җир өстендә тәкәбберлек һәм явыз мәкерләр кылганнары хәлдә кабахәт эшләр, явыз мәкерлекләр, әлбәттә, кылучыларның үзләренә кайтыр, алар көтмиләр Аллаһудан башканы, мәгәр Аллаһуның әүвәлгә Гәзаб кылган гадәтен көтәләр, әлбәттә Аллаһуның гадәте алмашынуны тапмассың, һәм Аллаһуның гадәте үзгәрмәс, кәферләренә Гәзабсыз калдырмас.

35|44|Әйә алар гыйбрәт күзе белән карап җир өстендә йөрмиләрме, үзләреннән әүвәлгә кәферләренә ахыр хәлләренә карамыйлармы – ничек һәлак булганнар, ул һәлак булган кешеләр куәттә болардан артык иделәр. Җирдә вә күкләрдә Аллаһуны һичбер зат, һичбер нәрсә гажиз, көчсез итә алачак түгел. Аллаһ барча нәрсәне белүче вә һәр нәрсәгә көче җитүче.

35|45|Әгәр Аллаһ кешеләренә Аллаһ хөкемнәрен бозып бозыклык кылганнары өчен дөньяда Гәзаб кыла торган булса, әлбәттә, һәммәсен һәлак итәр иде, җир өстендә хәрәкәтләне торган бер хайван да калмас иде. Ләкин Гәзабка тиешле кешеләренә Гәзабын кыямәт көненә чаклы кичектерә, кешеләрнең билгеләнгән әжәлләре килсә, яки кыямәт килсә, Аллаһ бәндәләрен күрүче вә аларның эшен белүче булды.

36|1|Иә син – мәгнәсен Аллаһ үзе генә белә.

36|2|Хикмәт иясә, ягъни шәригать хөкемнәре иясә булган Коръән белән ант итеп әйтәмен.

36|3|Тәхкыйк син туры юлга күндерелмеш рәсүлләрдән.

36|4|Кешеләргә туры юлны күрсәтәр өчен Аллаһ тарафыннан җибәрелдең.

36|5|Ошбу Коръән Гәзиз вә Рәхим булган Аллаһудан индерелгән изге дини китаптыр.

36|6|Аталарына куркытучы пәйгамбәр җибәрелмәгән вә туры юлдан гафил булган кавемне Аллаһ Гәзабы илә куркытмаклыгың өчен сиңа индерелде.

36|7|Тәхкыйк ул кавемнең күбрәгенә Гәзаб вәгъдәсе сабит булды, алар инде иман китермәсләр.

36|8|Тәхкыйк ул пәйгамбәрнең Аллаһ Гәзабы белән куркытуы файда бирмәгән кавемнең

муенына иякларенә чаклы ирешкән киң богаулар кылдык, алар тәкәбберләнеп башларын күтәргәннәр вә гафиллек белән күзләрен йомганнар, инде хакны күрдән һәм белүдән мәхлуклардер.

36|9|Янә аларның алларына да артларына да пәрдә кордык һәм күзләрен капладык, алар үткән гомерләреннән һәм калган гомерләреннән гафилләр, хак белән батылны нич аермасылар һәм туры юлны күрмәсләр.

36|10|Инде аларны Аллаһ Гәзабы белән куркытсаң да, куркытмасаң да алар өчен бер тигездер, нич иман китермәсләр.

36|11|Мәгәр син Коръән белән гамәл кылучы вә Аллаһ Гәзабыннан курка белүчене куркыта алырсың, андый кешеләр булса, аларны Аллаһуның ярлыкавы һәм олугъ әжерләре белән шатландыр!

36|12|Тәхкыйк Без үлекләренә тергезәбез вә аларның үлмәстән элек кылган яхшы вә яман эшләрен, һәм дә үзләре үлгәннән соң калдырган яхшы вә яман әсәрләрен язабыз. Мәсәлән: Коръән белән гамәл кылучы дини балалар калдырса, яки чын Ислам тәрбиясен биреп шәкертләр калдырса, яки бидегәт гамәлләренә бетерергә юл күрсәтеп васыять әйтеп калдырса, һәм мохтажларга вә Ислам файдасына мал биреп калдырса, шуңа охшаган яхшы әсәрләренә үзе үлгәннән соң сәваб язылып торыр. Әмма динсез балалар калдырса, яки бидегәт гамәлләренә кылырга, фәхеш хәрәм эшләренә эшләргә, төрле арагы мәжлесләрен ясарга юл күрсәтеп калдырса, шуңа охшаган бозык әсәрләр калдырса, әлбәттә, үзе үлгәннән соң да гөнаһ язылып торыр. Әгәһ булыгыз Йәсин сүрәсен укучылар, нинди эшләр яшәгәнгезне һәм нинди әсәрләр калдырганыгызны белегез, һәм вәгазыләнеп төзәләр өчен укыгыз Йәсин сүрәсен, аның файдасы шундадыр. Без һәрнәрсәне санадык вә яздык төп китапта.

36|13|Безнең рәсүлләребез. Интакия халкын Ислам диненә өндәр өчен җибәрелгән вакытны, мисал һәм гыйбрәт итеп кешеләргә сөйлә!

36|14|Без аларга ике пәйгамбәрне Ислам диненә өндәүче, илче итеп җибәрсәк, алар илчеләренә ялганга тоттылар, Без аларны өченче илче белән куәтләдек, бу өч пәйгамбәр Интакия халкына әйттеләр: "Без тәхкыйк сезгә Ислам динен өйрәтмәк өчен җибәрелгән Аллаһуның илчеләребез".

36|15|Кәферләр пәйгамбәрләргә әйттеләр: "Сез ничкем түгелсез, мәгәр безнең кеби гади кешеләрсез, Аллаһ сезгә нич нәрсә иңдергәне юк, Аллаһ безгә вәхий иңдерде пәйгамбәр кылды дип ялган сөйләсез".

36|16|Пәйгамбәрләр әйттеләр: "Әлбәттә, Раббыбыз беләдер безнең сезне Ислам диненә өндәр өчен җибәрелгән илчеләр икәнлегезне,

36|17|сезне Ислам диненә өндәү һәм Аллаһ хөкемнәрен сөйләп сезгә ирештерү безгә ляземдер, без сезне көчләп иманга китерүче түгелләребез".

36|18|Ул кәферләр әйттеләр: "Без сездән шомланабыз, әгәр безне үзегезнең динегезгә өндәүдән туктамагаыз, әлбәттә, бездән сезгә каты Гәзаб ирешәчәк, ташлар белән бәрәп үтерербез".

36|19|Пәйгамбәрләр әйттеләр: "Сезнең юлсыз шомлануыгыз үзегез белән бергәдер, әгәр сезгә шомлык килсә, үзегезнең авызлыгыгыздан киләдер. Әгәр иман китерел безнең сүзләребез белән вәгдәләнсәгез, шомланмас идегез, ләкин сез һәр эшне урынсыз кылучы һәм гөнаһ кылуда чиктән ашкан кешеләрсез, шул сәбәпле хакны нич кабул итмисез."

36|20|Кәферләрнең ачуы килеп пәйгамбәрләренә төрлечә Гәзаблы башладылар, бу хәлне ишетеп шәһәр читенән Хәбибун Нәжжар исемле ир пәйгамбәрләргә ярдәм итәргә дип ашыгып килде, ул кеше пәйгамбәрләр шәһәргә килгәндә аларга иман китереп мәселман булган иде. Кәферләр янына килгәч әйтте: "Ий кавемем бу пәйгамбәрләргә иярегез, алар хакны сөйләләр иман китереп мәселман булыгыз."

36|21|Ошбу пәйгамбәрләр Ислам динен өйрәткәннәре өчен сездән хак сорамыйлар, үзләре туры юлга күнелгәннәр, аларга ияреп сез дә туры юлга керегез, дип. Кәферләр: "Безнең динне ташлап, боларның диненә иярәсеңме", – диделәр.

36|22|Мәселман булган ир аларга әйтте: "Мине юктан бар иткән Раббыма ышанмаса һәм Аңа гыйбадәт кылмаса миңа ни булган, әлбәттә, Аллаһуга ышанам вә Аңа гына гыйбадәт кылам һәм Аңа гына итагать итәм, сез үлгәннән соң тереләп, әлбәттә, шул Аллаһуга хәза алып өчен кайтарылачаксыз.

36|23|Әгәр Аллаһ миңа бер зарар ирештерүне теләсә, шул зарарны миннән җибәрергә вә ул зарардан мине коткарырга көче җитмәгән сынымнарга гыйбадәт кылыйммы Аллаһуны ташлап?

36|24|Әгәр мин Аллаһуга гыйбадәт кылмыйча башка нәрсәгә гыйбадәт кылсам, һәм Ислам динен кабул итмичә башка бер батыл диндә булсам, әлбәттә, мин ачык адашкан булырмын, ул вакытта мине туры юлга кертүче табылмас." Бу мәселман булган Хәбибун Нәжжар пәйгамбәрләренә яклап, кәферләрне Ислам диненә өндәп күп кенә хак сүзләренә сөйләгәч, кәферләрнең хакка каршы ачулары кабарып, бу мәселманны ташлар белән атып һәм аяклары белән таптап үтерделәр.

36|25|Аның ахыр сүзе: "Ий пәйгамбәрләр ишетегез мин сезнең Раббыгызга иман китердем", – дигән сүз булды.

36|26|Бу мәселман шәһид булганнан соң рухына фәрештәләр тарафыннан: "Жәннәткә кер", – диелде. һәм ул әйтте: "Кавемем минем хәлемне чын белү белән белсәләрче?!"

36|27|Мәселман булганым хәлдә пәйгамбәрләрне һәм Ислам динен яклап шәһид булганым өчен, Раббым мине ярлыкаганын һәм үзе хозурында хөрмәтлеләрдән кылганын белсәләрме? Әгәр хаклыкны яклап шәһид булу белән минем мәңгелек бәхеткә ирешкәнемне белсәләр, әлбәттә, Ислам динен кабул итеп үлгәнче хаклыкта булыр иделәр", – диде. (димәк без мәселманнарга хак коръән белән хаклыкны табып, үлгәнче хаклыкта булырга, үлемнән курыкмаска, бәлки хата иманнан, хата диннән куркырга һәм сакланырга кирәк).

36|28|Пәйгамбәрләрне инкяр итеп һәм Хәбибүн Нәжжарны жәберләп үтергәннәреннән соң Без аларны, ягъни Интакия кәферләрен һәлак итәр өчен күктән гаскәр индермәдек һәм кәферләрен һәлак итү өчен күктән гаскәр индерү Безнең гадәтебез булмады.

36|29|ул кәферләрен һәлак итүебез фәкәть Жәбраил фәрештәнең бер мәртәбә кычкыруы белән булды һәм алар сүнгән ут кеби һәлак булдылар.

36|30|Үзләрен Аллаһуның, рәхмәтенә вә жәннәтенә чакыру өчен килгән пәйгамбәрне инкяр итеп, төрлечә мәсхәрә кылучы кәферләренң хәлләре ни үкенечле вә ни хәсрәтле һәм мәңгегә гәзабта калудыр.

36|31|Әйә хәзерге кәферләр күрмиләрме, белмиләрме, әүвәлге кәферләрдән күпме кәфер шәһәрләрен һәлак иттек, ул һәлак булган кәферләр, һәлак булмаган кәферләр янына терелеп кайтмалар.

36|32|Кешеләр кыямәт көнне һәммәсе Минем хозурыма жыелырлар.

36|33|Үлгән жирне су индере, һаваны жылытып тергезүебез әлбәттә, Безнең кодрәтебезгә һәм мәетләренә тергезәчәгебезгә ачык дәлилдер, вә ул жирдән кешеләр һәм хайваннар ашый торган күп төрле ризыклар чыгардык, шуларны уйлап карамыйлармы?

36|34|Янә Без жир өстендә хөрмә, йөзем бакчаларын бар кылдык һәм ул бакчаларда елгалар агыздык.

36|35|Жимешләрен кешеләр ашап файдалансыннар өчен ул бакчалармы халык кылдык, бит кешеләр ул жимешләрен берсен дә куллары белән ясамадылар, бәлки Аллаһ кодрәте белән төзелделәр, шуларны фикерләп Аллаһуга шөкер итмиләрме?

36|36|Жир үстергән һәрнәрсәләренә вә кешеләренә, вә кешеләр белми торган нәрсәләренә һәммәсен дә ирле-хатынлы итеп төзүче Аллаһ һәр кимчелектән пакъ.

36|37|Без кичтән көндөзгә суырып алабыз да кешеләр һәм жир өсте караңгыда кала, бу эштә дә Аллаһуның кодрәтенә дәлил бар.

36|38|Кояш Аллаһ билгеләгән вакытка чаклы үзенң юлында йөрә торадыр, кояшның шулай йөреше һәр эштә жинүче вә һәрнәрсәгә белүче Аллаһ әмере иләдер.

36|39|Вә айның йөрешенә урыннар билгеләдек, хәтта ай беткәндә яки туганда күренештә нечкә булып хөрмә агачының кәкре нечкә ботагына охшап кала.

36|40|Кояшның айга ирешмәккәге һәм кичнең көндөздән элек килеше дәрәс түгел, ягъни бу эш булмас, кояш белән ай һәм башкалары һәммәсе һава бушлыгында йөзеп йөриләр.

36|41|Янә Без адәм балаларын һәм аларның төрле әйберләрен диңгезләрдә йөри торган корабларга йөкләдек, ягъни шулай тәкъдир кылдык.

36|42|Янә Без кешеләр утырып йөрсеннәр өчен корабка охшаган нәрсәләренә суда, һавада һәм корыда йөри торган күп нәрсәләр халык кылдык, ягъни тәкъдир кылдык.

36|43|Әгәр Без кешеләренә суга батытырга теләсәк, әлбәттә, батырыбыз, аларны коткарырга ярдәмче табылмас һәм батып һәлак булудан коткарылмалар.

36|44|Мәгәр Аллаһудан рәхмәт йөзеннән суга батырылмалар, Аллаһ билгеләгән гомерләр беткәнче яшәсеннәр өчен.

36|45|Әгәр аларга: "Үзегездән әүвәлге кешеләргә килгән гәзабтан һәм ахирәт гәзабыннан куркыгыз, шаять Аллаһудан рәхмәт ителерсез", – дип әйтелсә алар бу сүзләрдән баш тарталар.

36|46|Аларга Раббиларының аятьләреннән бер аять килсә, һич илтифат итмичә, ул аятьләрдән йөз дүндерәләр.

36|47|Әгәр мәшрикләргә: "Аллаһ биргән малдан фәкыйрьләргә садака бирегез", – диелсә, алар мәэминнәргә әйтәләр: "Аллаһ ризыкландырырга теләмәгән кешеләренә без ризыкландырыкмы, аларны ризыкландыру тиеш булса, Аллаһ ризыкландырыр иде, Аллаһ теләмәгән эшкә безне өндисез, бу хакта сез ачык адашмакталарсыз".

36|48|Коръәнгә яки үлгәннән соң терелүгә ышанмаган кәферләр: "Үлгәннән соң терелү бар дисез, сезгә вәгъдә ителгән терелү көне кайчан була – безгә хәбәр итегез, әгәр дәрәс сөйләүчеләрдән булсагыз", – дип сорыйлар.

36|49|ул кәферләр Аллаһудан һичнәрсә көтмиләр, мәгәр фәрештәнең һәлак итә торган бер тавышын кәтәләр, ул тавыш аларны сату-алу эшләрендә кычкырышкан вакытларында аңсыздан тотар, ул тавыш Исрафил фәрештәнең әүвәлге сур өрүеде.

- 36|50|Аларны ул тавыш тотканда васыятьләрен әйтергә һәм өй әһелләре янына кайтырга кадир булмаслар.
- 36|51|Сурга икенче мәртәбә өрелгәч, каберләреннән чыгып ашыга-ашыга Раббиларына барырлар.
- 36|52|Кәферләр каберләреннән кубарылып чыккач, безне йоклаган урыныбыздан кем кубарды диярләр. Шуннан соң икъяр кылып әйтерләр: "Бу көн Раббыбыз вәгъдә иткән көндер, вә пәйгамбәрләр дә безгә хак сүзләренә сөйләгәннәр", – дип.
- 36|53|Фәкать сурның каты бер тавышы белән барча кешеләр Безнең хозурымызга килеп жыелырлар.
- 36|54|Бу көндә һичкемгә хаксыз золым итү булмас һәм һичкем кылган эшләре өчен жәза алмыйча да калмас.
- 36|55|Ул көндә жәннәткә кергән мәэминнәр, шиксез, яхшы нигъмәтләр белән ләззәтләнүчеләрдер.
- 36|56|Ул мәэминнәр вә хатыннары күлгәлектә яхшы диваннарда утырып шатланып сөйләшерләр.
- 36|57|Аларга жәннәттә тәмле җимешләр вә күңелләре теләгән нәрсәләр бардыр.
- 36|58|Аларга жәннәттә рәхимле булган Аллаһудан сәлам бүләге дә ирешер.
- 36|59|Ий имансыз динсезләр, яки Коръән белән гамәл кылмаучылар, Коръән белән гамәл кылучы мәэминнәрдән аерылыгыз!
- 36|60|Ий Адәм балалары, Мин сезгә Гәһед кылмадыммы һәм белдермәдемме шайтанга гыйбадәт кылмагыз, вә аның сүзе белән йөрмәгез, әлбәттә, ул сезгә ачык дошмандыр.
- 36|61|Сез Миңа гына гыйбадәт кылыгыз, Миңа гына гыйбадәт кылу һәм Мин күрсәткән юлдан гына бару – шулдыр туры юл", – дип әйтмәдемме?
- 36|62|Тәхкыйк ул шайтан Сезләрдән бик күпләренә адаштырды, аздырды шуны уйлап карамыйсызмы?
- 36|63|Менә бу алдыгыздагы нәрсә, егәр иман китермәсәгез һәм Аллаһуга итагать итмәсәгез сезгә шул булыр дип вәгъдә ителгән жәһәннәмдер.
- 36|64|Дөньяда имансыз, динсез булганыгыз өчен, бүген шул жәһәннәмгә кереп аның каты гәзабын татыгыз!
- 36|65|Мәхшәр көнендә кәферләренң вә монафикъларның авызларына мөһер басарбыз вә эшлеген эшләрен кулларыннан сөйләтербез вә аякларын шаһит итәрбез.
- 36|66|Әгәр теләсәк, аларның күзләрен томалап сукуы кылыр идек, гадәтләре буенча ашыгып юлга чыгарлар, ләкин сукуы булулары сәбәпле юлны һич күрмәсләр.
- 36|67|Әгәр теләсәк торган яки йөргән урыннарында аларның сурәтләрен алыштырыр идек, кайтырга да вә китәргә дә кадир булмаслар иде.
- 36|68|Әгәр берәүгә озын гомер бирсәк, алын, әгъзаларына зәгыйфълек бирәбез. Шуны уйлап карамыйлармы?
- 36|69|Без Мухәммәд г-мгә шигырь өйрәтмәдек һәм аңа шагыйрь булу дәрәс тә түгел, Мәгәр Безнең аңа өйрәткәнбез вәгазь һәм ачык мәгънәле Коръәндер.
- 36|70|Ул Коръән тере кешеләренә Аллаһ Гәзабы белән куркытыр өчен һәм аның белән гамәл кылмаучы кәферләргә жәһәннәм Гәзабын лязем итәр өчен иңдерелде.
- 36|71|Ул кәферләр белмиләрме тәхкыйк Без аларга үз кодрәтебез белән дүрт аяклы хайваннар халык кылдык, алар бу хайваннарга хужа булдылар.
- 36|72|Вә ул хайваннардан файдаланарга ирекле кылдык, ул хайваннардан әйберләрен төяп үзләре дә утырып хезмәт өчен файдалана торганнары да бар һәм ул хайваннарның итләрен дә ашыйлар.
- 36|73|Вә ул хайваннарда аларга төрле файдалар бар һәм эчемлекләр дә бар. Шуларның барын да Аллаһ биргән дип Аллаһуга шөкер итмиләрме?
- 36|74|Мөшриклар, шаять безгә ярдәм итәрләр, дип, Аллаһудан башка илаһлар ясап, аларга гыйбадәт кылалар.
- 36|75|Мөшрикларнең ясаган сынымнары үзләре өчен хәзерләгән гаскәрләре булсалар да, аларга ярдәм итәргә кадир булмаслар.
- 36|76|Ий Мухәммәд г-м, кәферләренң мәгънәсез яман сүзләре өчен хәсрәтләнмә! Без аларның күрсәтеп эшләгән эшләрен дә һәм яшереп эшләгән эшләрен дә беләбез, тиешле жәзасын бирербез.
- 36|77|Әйә кеше белмиме, Безнең аны бер тамчы судан халык кылганыбызны, шуның соңында ул загыйфъ кеше Безнең белән каты каршылашамы, үтергәнбездән соң аны яңадан тергезергә кадир икәнлегезбезне инкяр итәме?
- 36|78|Үзенәң бер тамчы судан халык кылынганлыгын онытып, кипкән сөяк белән Безгә мисал итеп, бу сөяк череп беткәч, моны кем тергезә алыр, дип.
- 36|79|Син аларга әйт: "Бу сөякне әүвәл мәртәбәдә кем юктан бар кылган булса, шул зат тергезер, дип. Ул – Аллаһ барча мәхлукның хәлен белүче.
- 36|80|Ул – Аллаһ сезнең өчен яшел агачта ут бар кылды, сез ул агачны сугып ут

яндырасыз, яшел һәм сулы агачтан ут чыгарган Аллаһ мәетләренә тергезергә, әлбәттә, кадирдер.

36|81|Жир вә күкләрне яраткан Аллаһ, кешеләр кеби кечкенә нәрсәләренә халык кылырга кадир түгелме? Әлбәттә кадир, вә Ул яратучы һәм белүчедер.

36|82|Аллаһ бер нәрсәнең бар булуын теләсә, ул нәрсәгә фәкать бар бул дип әйтер һәм ул нәрсә бар булыр.

36|83|Барча нәрсәгә хужалык Аның кулында булган Аллаһ һәр кимчелектән пакъ, вә Аңа кайтарылырсыз.

37|1|Гыйбадәт кыла торган урыннарында саф-саф булып торган фәрештәләр белән

37|2|вә кешеләрне явызлыктан тыя торган намаз белән

37|3|вә Аллаһ зекерә Коръән белән ант итеп әйтәмен.

37|4|Әлбәттә, сезнең илаһагыз фәкать бер Аллаһтыр.

37|5|Ул – Аллаһ жир, күкләр вә аларның арасында булган нәрсәләренә һәм мәшрыйкъларның Раббысыдыр.

37|6|Без дөнъя күген йолдызларның яктылыгы белән зиннәтләдек.

37|7|Вә ул күкне атылучы йолдызлар белән исламга һөжүм итүче шайтаннардан сакладык.

37|8|Ул шайтаннар күккә менсәләр дә, фәрештәләренә язган сүзләрен ишетә алмаслар, ул шайтаннар күкнең һәр тарафыннан ерак булсыннар өчен, йолдызлар белән атылырлар.

37|9|Шулай булса да аларга ахирәттә каты гәзаб булыр.

37|10|Мәгәр бер шайтан фәрештәләрдән сүз урласа, ул шайтанны йолдызның бер якты очкыны һәлак итәр.

37|11|Кәферләрдән сора, алармы халык ителүдә куәтләрәк, яки Без халык иткән жир, күкләр вә фәрештәләргә куәтләрәк төзелештә? Без Адәмне кулга ябыша торган балчыктан халык кылдык, ничек Аллаһуга каршы сүз әйтә алалар?

37|12|Бәлки син Аллаһуның кодрәтенә яки кәферләренә терелеп кабердән кубарылуны инкяр итүләренә гаебләнәсездер? Бит алар синең "Жәза алыр өчен кыямәт көнне барча кеше тереләчәк", – дигән сүзекне мәсхәрә итәләр.

37|13|Әгәр аларга вәгазь сөйләнсә – нич вәгазьләнмәсләр.

37|14|Әгәр бер могъжиза күрсәләр, аны мәсхәрәләп көләр.

37|15|Бу без күргән нәрсә могъжиза түгел мәгәр ачык сихер, диләр.

37|16|Янә кәферләр әйттеләр: "Әйә без үлеп сөякләребез дә череп туфрак булгач, яңадан терелеп кубарылырбызмы?"

37|17|Яки безнең әүвәлдәге бабаларыбыз да терелеп кубарылырлармы?"

37|18|Син аларга әйт: "Әйе үзегез һәм бабаларыгыз да хур вә мескен хәлдә кубарылырсыз".

37|19|Кешеләренә терелеп каберләреннән чыгулары фәкать бер тавыш белән булыр, ул эшнең Аллаһуга нич авырлыгы юк, һәм Аллаһу хозурына жыелгач, безгә ни булыр инде, дип көтәрләр.

37|20|Кәферләр әйтерләр: "Бу жәза көнедер бүген безгә хәсрәт вә һәлакәтлек, кылган явызлыгыбызның жәзасын бүген күрәбез".

37|21|Фәрештәләр кәферләргә әйтерләр: "Менә бу көн сез ышанмаган хак жәза көнедер һәм жәһәннәмгә керәсе кешеләр жәннәткә керәсе кешеләрдән аерыласы көндер.

37|22|(дәвамны түбәндәрәк)

37|23|Залимнәрне вә хатыннарын, вә дусларын һәм Аллаһудан башка гыйбадәт кылган сынымнарын кубарыгыз һәм аларны ут юлына куыгыз!

37|24|Вә аларны жәһәннәм алдында туктатыгыз, чөнки кылган эшләреннән, әлбәттә, алардан сорау булыр:

37|25|"Сезгә ни булды, дөнъядагы кеби бер-берегезгә ярдәм итешмисез?"

37|26|Бәлки алар ул көндә ярдәм итешүдән гажиз булып, хур булганнары хәлдә Аллаһ өмеренә баш июче булырлар.

37|27|Вә алар бер-берсен гәепләп шелтә кылырлар.

37|28|Иярүчеләр олугъларына әйтерләр: "Без хаклыктабыз дип, ант итеп, безне алдадыгыз, без сезгә иярдек".

37|29|Олугълары әйтерләр: "Сез үзегез хак мәэмин булмагансыз, әгәр Коръән сүзләренә ышанган булсагыз, безгә иярмәгән булыр идегез.

37|30|Ихтиярда безнең сездән артыклыгыбыз юк иде, без сезне көчләп үзебезгә ияртмәдек, бәлки сез үз ихтиярыгыз илә азган кавем булгансыз".

37|31|Барчасы бердән әйтерләр: – "Раббыбызның сезне гәзаб кылырмын дигән сүзе безгә лязем булды, инде без ул гәзабны бүген татучыбыз.

37|32|Без, әлбәттә, сезне хак юлдан аздырдык, чөнки без үзебез азган идек, сез дә үз ихтиярыгыз белән безгә ияреп аздыгыз", – диярләр.

37|33|Ул көндә олугълары да, иярүчеләре дә гәзабта бергә булырлар, азгынлыкта бергә булганнары кеби.

37|34|Без, әлбәттә, кәферләргә вә азганнарны өнә шулай җәза кылачакбыз.
 37|35|Аларга дәрәслектә Аллаһудан башка илаһә юк мәгәр Аллаһу тәгалә үзе генә дип әйтәлсә, алар Аллаһны берләүдән тәкәбберләнәләр.
 37|36|Вә әйтерләр: "Искедән бирле гыйбадәт итеп килгән илаһәләребезне, бер җенләнгән шагыйрь сүзенә карап ташлыйкмы?"
 37|37|Ул Мухәммәд г-м хак булган коръән белән килде, һәм үзеннән әүвәлгә пәйгамбәрләргә ышанды.
 37|38|Әмма сез кәферләргә һәм мәшрикләргә кыямәт көнне рәнҗеткүче җәзабы татыячаксыз.
 37|39|Сез җәзаланмассыз, мәгәр Аллаһуга каршы барып эшләгән гәнаһларыгыз өчен җәзаланырсыз.
 37|40|Мәгәр Аллаһуның ихлас колларына җәза булмас, җәннәт нигъмәтләре булып.
 37|41|Аларга җәннәттә теләгәннәргә чаклы һәм алар теләгән вакытта төрле ризык булып.
 37|42|Ул ризыклар төрле җимешләрдәр һәм алар җәннәттә хөрмәтлеләрдер.
 37|43|Нигъмәтләр белән тулган җәннәтләрдә сыйланарлар.
 37|44|Яхшы диваннарга бер-берсенә каршы утырып рәхәтләнәләр.
 37|45|Хезмәтчеләр аларга савыт белән хәмер китерерләр, ул хәмер җәннәттә елга булып агар.
 37|46|Ул хәмер сәттән ак булып эчүчеләргә ләззәтледер.
 37|47|Ул җәннәт хәмерендә гафилны җибәрмәк вә башны авырттырмак юктыр, һәм аны эчеп дөньядагы кеби исермәсләр дә.
 37|48|Вә яннарында хатыннары булып, алар күзләрен үз ирләреннән алмаслар, башкага карамаслар, ул хатыннарының күзләре зур һәм матурдыр.
 37|49|Ул хатыннарының йөзләре аклыкта тәвә кошының йомыркасы кеби, анда аз гына сарылык булып иң матур төстәр.
 37|50|Ул ләззәтле эчмәкләрне эчкәндә әйләнеп бер – берсеннән сорашырлар.
 37|51|Алардан бер сөйләүчәсе әйтте: "Минем дөньяда кабердән терелеп чыгуны инкяр итүче бер иптәшем бар иде.
 37|52|Ул миңа әйтәдер иде: "Әйә син кабердән терелеп чыгуга ышанасыңмы?"
 37|53|Без үлеп сәякләребез череп туфрак булгач, терелеп хисаб вә җәза ителәбезме?" – дип."
 37|54|Җәннәттәгә әлегә мәэмин әйтер: "Ул терелеп кубарылуны инкяр итүче иптәшемне җәннәттән күрсәтмиме?"
 37|55|Һәм җәннәттә булганы хәлдә җәннәткә карап, әлегә иптәшен ут уртасында күрер.
 37|56|Уттагы иптәшенә кычкырып әйтер: "Валлаһи син мине ышанмасаң өндәп үзең кеби утка салырга якин булдың.
 37|57|Әгәр Раббым миңа иманны ингам итмәсә, әлбәттә, сезнең белән бергә мәңгегә утка салынган булып идем".
 37|58|Мәэминнәр җәннәттә бер-берсенә әйтешерләр: "Без җәннәттә тагын үлмәбезме?"
 37|59|Дөньядагы үлүбездән башка тагын үлмәбезме һәм утта җәза та ителмәбезме?"
 37|60|Әгәр җәннәттә үлмәсәк һәм җәза кылынмасаң, бу эш, әлбәттә, олуг теләккә вә зур бәхеткә ирешмәстәр."
 37|61|Әнә шундый бәхеткә ирешү өчен, гамәл кылучылар, әлбәттә, җәннәткә алып керә торган хәерле эшләргә эшләсәләр вә изге гамәлләргә кылсыннар!
 37|62|Кеше өчен мәңгә торачак урын йөзәннән, нигъмәтләр белән тулган җәннәтләр яхшымы? Яки закум агачы үсә торган җәннәт яхшымы?
 37|63|Ул закум агачының җәннәт уты эчендә үскәнлегенә һәм җимеш биргәнлегенә ышанмыйлар, ышанмаулары аларга җәза өстенә җәза булачак. Ул җимеш әнәле булып ашаганда тамакны ертыр, ачылыгы тамакны көйдерер. Ышанмаучыларга шул җимешне ашатырлар.
 37|64|Дәрәслектә ул агач җәннәтнең төбеннән чыгып үсәдер.
 37|65|Аның җимешләре кабахәтлектә гүя шайтан башларыдыр.
 37|66|Имансызлар, әлбәттә, ул агачның җимешен ашарлар, һәм шул ачы җимеш белән корсакларын тутырачаклар.
 37|67|Соңра аларга эрен кушылган кайнар су эчерелер.
 37|68|Соңра аларның кайтарылмаклары җәннәткәдер.
 37|69|Алар ата-бабаларының хак юлдан адашканлыкларын белделәр, ләкин белсәләр дә хак динне кабул итмәделәр.
 37|70|Аларның адашканын белә торып аталарына ашыгып иярделәр һәм алар гыйбадәт кылган сынымнарга гыйбадәт кылдылар.
 37|71|Тәхкыйк әүвәлгеләрнең дә күбрәгә адашкан иделәр.
 37|72|Без аларга, әлбәттә, җәннәт җәзабы белән куркытучы пәйгамбәрләр җибәрдек.
 37|73|Күр! Куркытылып та пәйгамбәрләргә ялганга тотучыларның ахыры ничек булды, әлбәттә, һәлак булдылар.

37|74|Мәгәр Аллаһуның ихласлы коллары Җәзабтан котылдылар.
 37|75|Нух г-м кавеменең иманга килүеннән өмет кисеп: "Йә Рабби, ярдәм бир", – дип, Безгә дога кылды, ни хуш доганы кабул итүчеләрдәнбез.
 37|76|Нухны вә аңа ияргән мәселман җәмәгәтне кәферләренең золымыннан һәм Туфан суына батып һәлак булудан коткардык.
 37|77|Вә Нухның балаларын кыямәткә чаклы калдырдык, дөньядагы барча кеше аның нәселеннәндер.
 37|78|Без Нух өчен аңардан соң килгән пәйгамбәрләрдә яхшы исем калдырдык, һәр ышанучы аны мактап сөйләр.
 37|79|Барча гамәлдә ул Нухка кеше, жен, вә фәрештәләр сәлам әйтерләр.
 37|80|Без, әлбәттә, яхшыларга әнә шулай изге җәза бирәбез.
 37|81|Ул Нух Безнең хак мәэмин колларыбыздандыр.
 37|82|Соңра аның имансыз кавемен суга батырып һәлак иттек.
 37|83|Диннең асылында Нух г-мгә иярүчеләрнең берсе Ибраһим г-мдер, гәрчә аралары ике мең алты йөз кырык ел булса да.
 37|84|Ул Ибраһим Раббысына ширектән вә шиктән пакъ күңел белән килде.
 37|85|Атасына вә кавеменә әйтте: "Аллаһны ташлап һәрсәгә гыйбадәт кыласыз.
 37|86|Ялганнарның иң кабахәтен кылганыгыз хәлдә Аллаһудан башка һәрсәне Аллаһ дияргә телисез.
 37|87|Һичнәрсәгә ярамаган һәрсәләргә гыйбадәт кыласыз да бит, барча галәмне тәрбия итүче Аллаһ хакында һәрсә уйлыйсыз? Ул – Аллаһ сезне хөкем итмәс һәм Җәзаб кылмас, дип уйлыйсызмы? Бу кавем йолдызларга табыныр иделәр, бәйрәм көннәрендә корбан чалып, корбаннарын сынымнары алдына куеп, үзләре кырга бәйрәм итәргә чыга торган булганнар, шул бәйрәм итә торган урыннарына Ибраһим г-мне дә чакырдылар.
 37|88|Ибраһим башын күтәреп йолдызларга карады.
 37|89|Һәм әйтте: "Мин чирлим, миндә тагун чире булса кирәк, бара алмыйм".
 37|90|Һәм алар Ибраһимнең чире йокмасын дип, аны калдырып бар да кырга киттеләр.
 37|91|Ибраһим яшеренеп сынымнар янына керде, алларындагы корбаннарны күргәч, сынымнарга ник ашамыйсыз диде.
 37|92|Сезгә ни булды – сөйләмисез, миңа җавап бирмисез?
 37|93|Соңра сынымнарын балта белән бик каты җимерергә тотынды, чөнки башта – сынымнарыгызны валлаһи ватачакмын, дигән иде.
 37|94|Ибраһимнең сынымнарын ватканын ишетеп мәшриклар йөгереп килделәр, һәм без гыйбадәт кыла торган сынымнарыбызны ник җимердең диделәр.
 37|95|Ибраһим әйтте: "Үзегез агачтан, таштан юнып ясаган һәрсәләргә гыйбадәт кыласызмы?
 37|96|Бит үзегезне дә вә сез сыным ясаган агач, ташларны да Аллаһ юктан бар кылды."
 37|97|Хакка каршы ачулары килеп, Намрут патша вә аның олугълары әйттеләр: "Таштан зур бина ясагыз, аннары эченә утын тутырып яндырыгыз, кайчан ялкынланып янарга тотынса, ялкын эченә Ибраһимне атыгыз", – дип.
 37|98|Алар Ибраһимгә явызлыкны кылырга теләделәр, һәм Без аларның мәкерен буш кылып үзләрен хур иттек, утны Ибраһимгә салкын итеп, пәйгамбәрлегенә дәлил кылдык. Бабил шәһәрендә Ибраһимгә эш калмады. Аллаһ хөкемнәрен ирештерде, моғъжизалар күрсәтте, инде аңа күчеп китү лязем булды.
 37|99|Вә ул әйтте: "Раббым әмер иткән урынга күчеп китәмен, әлбәттә, Раббым мине барасы жиремә житкерер. Ибраһим һәм хатыны картайганнар, балалары юк иде. Шул сәбәпле карт көннәрендә булса да Ибраһим Аллаһудан бала сорады.
 37|100|Ий Раббым миңа бер изге ир бала биргел, миңа ярдәмче булсын!
 37|101|Без Ибраһимгә бер ир бала белән шатлык хәбәр бирдек, ул бала кечкенә чагында галим, олугъ хәлендә йомшак күңелледер.
 37|102|Ул бала җиде яшенә житеп атасы илә йөри башлагач, Ибраһим әйтте: "Ий угълым, мин төшемдә Аллаһ тарафыннан сине корбан итеп чалырга боерыламын, уйлап күр бу эшкә ничек карыйсың? Угълы Исмагыйл әйтте: "Ий атам, ни белән боерылган булсаң, шуны эшлә, мин Аллаһ хөкеменә ризамын, бу эштә мине, Аллаһ теләсә, сабыр итүчеләрдән табарсың", – дип.
 37|103|Безнең әмерне икесе дә риза булып кабул иттеләр һәм Исмагыйлне яны белән яткызды.
 37|104|Кулына пычак алуга Без кычкырдык: "Ий Ибраһим,
 37|105|төшәндә күргән Безнең әмерне тәсдыйк кылдың, үтәгән хөкемендә булдың". Әнә шулай үзәбезгә итагать иткән яхшы мәэминнәргә изге җәзалар белән нигъмәтлибез.
 37|106|Аллаһуның изге балаңны корбан итеп чал дигән әмере, әлбәттә, зур һәм авыр сынаудыр.
 37|107|Без аңа Исмагыйл урынына корбан итеп бугазлар өчен җәннәтән бер зур төкә

бирдек.

37|108|Яхшылыгы белән искә алу өчен дөньяга соңыннан килгәннәргә Ибраһимнең яхшы әсәрләрен калдырдык.

37|109|Ул Ибраһимгә барча галәм сәлам әйтер.

37|110|Яхшы эшләренә кылучыга Без шулай изгелек итәбез.

37|111|Ибраһим Безнең хак мәэмин колларыбыздандыр.

37|112|Дәхи Исхакны бирәчәгебез белән шатлыклы хәбәр бирдек, ул Исхак изгеләрдән вә пәйгамбәрләрдән булды.

37|113|Ибраһимгә вә Исхакка эшләрендә вә нәселләрендә бәрәкәт бирдек, вә аларның нәселеннән килгән кешеләренң бәгъзеләре көферлек вә бозыклык белән үзләренә ачык золым итүчеләрдер.

37|114|Тәхкыйк Муса илә һарунга пәйгамбәрлек биреп нигъмәтләндердек.

37|115|Аларны вә кавемнәрен зур бәладән коткардык, ягъни фиргауннең золымыннан вә суга батудан коткардык.

37|116|Без аларга ярдәм бирдек һәм дошманнарын җиңделәр.

37|117|Вә Без аларга һәрнәрсәне баян кылып бетергән Тәүратны бирдек.

37|118|Вә аларны туры юлга күндердек.

37|119|Вә соңыннан килгәннәргә Муса илә һарунны яхшылык белән искә алуны калдырдык.

37|120|Яхшылык илә искә алулары Муса илә һарунга сәлам булсын димәкләредер.

37|121|Тәхкыйк Без гәһәнтан сакланып яхшылык кылучыларга изгелек итәбез.

37|122|Дәрәслектә алар Безнең хак мәэмин колларыбыздан иделәр.

37|123|Вә Ильяс та Аллаһ тарафыннан җибәрелгән пәйгамбәрләрдәндер.

37|124|Кавемнә: "Аллаһудан курыкмыйсызмы, Аңа гыйбадәт кылмыйсыз" – диде.

37|125|Сезне вә һәрнәрсәне күркәм сурәттә халык кылучы Аллаһуны куеп, бәгел исемле сынымга табынасызмы?

37|126|Ул – Аллаһ сезнең Раббыгыз вә әүвәлге бабаларыгызның Раббысыдыр.

37|127|Алар Ильясны ялганга тоттылар, үзләре вә сынымнары җыелып утта булырлар.

37|128|Мәгәр Аллаһуның ихласлы коллары утка кермәсләр.

37|129|Без Ильяска соңыннан килгәннәренң телләрендә яхшы сүз калдырдык.

37|130|Ул сүз Ильяска сәлам булсын димәкләредер.

37|131|Гәһәнтан сакланып изге гамәлләр кылучыларга әнә шулай изгелек итәбез.

37|132|Дәрәслектә Ильяс Безнең хак мәэмин колларыбыздан иде.

37|133|Вә Лут г-мдә Аллаһ тарафыннан җибәрелгән пәйгамбәрләрдәндер.

37|134|Без аны вә кавемнә гәзабтан коткардык.

37|135|Мәгәр аның хатынын гәзабта кылучылардан кылдык.

37|136|Соңра калганнарын барчасын һәлак иттек.

37|137|Ий көферләр, көндез ул тарафтан үткәнегездә аларның һәлак булган урынын күрерсез.

37|138|Һәм кич белән үткәндә дә күрерсез! Аларның хәлен күргәч, уйлап фикерләп карамыйсызмы?

37|139|Вә Йунүс та Безнең җибәргән пәйгамбәләребездәндер.

37|140|Йунүс иман китермәгән кавемнә ташлап, кешеләр белән тулган зур көймәгә керде.

37|141|Көймә кузгалмады, шул сәбәпле көймәдәге кешеләр, арабызда качкан кеше бардыр, дип, шәбагә салдылар, һәм шәбагә Йунүска чыгып, аны диңгезгә ташладылар.

37|142|Аны дәрхәл бер зур балык йотты, вә ул Аллаһ рәхсәтеннән башка кавемнә ташлап киткәне өчен үзен үзе шәләлидер.

37|143|Әгәр Йунүс "һич юктыр Илаһә, мәгәр Син генә йә Рабби, мин Сине һәр кимчелектән пакъсең дип беләм, мин, әлбәттә, Синең рәхсәтеңнән башка китеп, үземә золым итүчеләрдән булдым", – дип әйтмәсә иде.

37|144|Әлбәттә, ул балык карынында кешеләр терелеп каберләреннән кубарылган көнгә чаклы торыр иде.

37|145|Без аны берникадәр вакыт балык карнында торганнан соң сырхау булганы хәлдә корыга чыгарып ташладык, ягъни Аллаһ әмере белән балык Йунүсны су читенә, корыга чыгарып куйды.

37|146|Вә аның янында киң яфраклы агач үстердек, ул агач аңа кояштан күләгә булды һәм ул агач янына чебен, черки, кигәвен кебиләр килмәделәр, чөнки аның тәне җәрәхәтләнгән иде. Ул шул урында берничә көн торып Аллаһның рәхмәте белән бик тиз сәләмәтләнде.

37|147|Без аны йөз меңлә яки йөз меңнән артыграк кешелә шәһәргә пәйгамбәр итеп җибәргән идек, балык карынынан чыккач та шул шәһәргә җибәрдек.

37|148|Һәм бу юлы һәммәсә иман китерделәр, вә Без дә аларны билгеләнгән әхәлләренә чаклы малларыннан файдаландырдык, тыныч яшәттек.

37|149|Син алардан сорап кара: "Әйә кызлар Аллаһуның баласы булып, ирләр ул мәшрикләренң балаларымы?"

37|150|Яки Без фәрештәләрне кызлар итеп халык кылганыбызны алар күреп тордылармы?
 37|151|Әгәһ булыгыз алар ялганчы булганлыкларыннан.
 37|152|Аллаһуның баласы бар дип әйтәләр, тәхкыйк алар ул сүзләрендә ялганчылардыр.
 37|153|Ий мөшрикләр, сез Аллаһ ир балаларны куеп кыз балаларны үзенә ихтыяр итте дисезме?
 37|154|Сезгә ни булды, нич гапылга сыймый торган нәрсәне хәкем итәсез.
 37|155|Аз гына булса да уйлап фикерләп карамыйсызмы?
 37|156|Яки Аллаһуның баласы барлыгына сезнең ачык бер дәлилегез бармы?
 37|157|Китабыгызны китерегез, укып карыйк, әгәр Аллаһуның баласы бар дигән сүзегез дөрес булса.
 37|158|Мөшрикләр Аллаһ белән фәрештәләр арасында нәсеп кылдылар. Аллаһуның кызлары дип әйтелгән фәрештәләр белделәр, ул сүзне әйткән мөшрикләрнең жәһәннәмгә кереп гәзаб кылыначакларын.
 37|159|Аллаһ мөшрикләр ифтира кылган баладан пакытер.
 37|160|Мәгәр Аллаһуның ихласлы коллары Аллаһуга ялганны ифтира кылмасылар, алар гәзабдан ераклардыр.
 37|161|"Сез мөшрикләр вә гыйбадәт кылган сынымнарыгыз,
 37|162|сез кешеләрне имансыз, динсез итә алмассыз,
 37|163|мәгәр жәһәннәмгә салыначак кешеләрне үзегезгә ияртеп аздырырсыз".
 37|164|Жәбраил фәрештә әйтте: "Безнең арабызда фәрештәләрнең һәрберсенә билгеләнгән гыйбадәт урыны бардыр.
 37|165|Вә без гыйбадәттә, әлбәттә, саф-саф булып торабыз.
 37|166|Вә без Аллаһу тәгаләгә даим тәсбихләр әйтәбез.
 37|167|Гәрчә мөшрикләр әйтсәләр дә:
 37|168|"Әгәр әүвәлгә өммәтләргә иңгән китап кеби безгә дә бер китап иңгән булса,
 37|169|Без, әлбәттә, Аллаһуның ихласлы колларыннан булып идек", – дип.
 37|170|Алар әйткәнчә Коръән килгән иде, аны инкяр иттеләр, эшләренең ахыры ничек булачагын тиздән белерләр.
 37|171|Тәхкыйк пәйгамбәр булган колларыбызга ярдәм бирәчәкбез, дигән вәгъдәбез булып үттә.
 37|172|Алар, әлбәттә, ярдәм бирелмеш булырлар.
 37|173|Дәхи мәэминнәр Безнең гаскәрләребездер, алар, әлбәттә, дошманнарын жиңерләр.
 37|174|Ий Мухәммәд г-м, син алардан вәгъдә иткән көнебез житкәнче, алардан кисел!
 37|175|Аларга ирешчәк мәшәкәтләрне үзләренә күрсәт! Тиздән күрерләр мәэминнәргә нигъмәт, кәферләргә гәзаб хәзерләнгәнлеген.
 37|176|Әйә алар ахмаклык белән Безнең гәзабыбызның тиз килүен телиләрме?
 37|177|Әгәр Безнең гәзабыбыз ул кавемгә иңсә, куркытып та курыкмаган кавемнең таңы нинди яман таң булыр.
 37|178|Вәгъдә көненә чаклы алардан кисел!
 37|179|Син аларга жәзаны күрсәт, хаклык кайда икәннен тиздән күрерләр!
 37|180|Барча кимчелектән пакъ булган синең Раббың, өстенлек һәм кодрәт Раббысыдыр, Ул мөшрикләр сыйфатлаган нәрсәләрдән пакытер.
 37|181|Вә барча пәйгамбәрләргә Аллаһуның сәләме булсын!
 37|182|Ий барча галәмне тәрбия итүче Аллаһуга мактау булсын!
 38|1|Сад. Зекер, вәгазь, хикмәт иясә булган Коръән белән ант итеп әйтәмен.
 38|2|Бәлки кәферләр хаклыктан каты тәкәбберләнмәктәләр һәм Аллаһуга вә рәсүленә каты каршылык кылмакталар.
 38|3|Үткән өммәтләрдән күпме өммәтне Без һәлак иттек, алар исә һәлакәт килгәндә кычкырдылар, ялвардылар, аларга ошбу вакыт котылмак, качмак вакыты түгелдер диелде.
 38|4|Кәферләр үзләренең арасына Аллаһ гәзабы белән куркытучы пәйгамбәр килүгә гәжәпләндедәр һәр кәферләр әйттеләр: "Ошбу мин пәйгамбәр дигән Мухәммәд г-м бик ялганчы вә сихерче бер кешедер.
 38|5|Ул безнең күп илаһләребезне бетереп, бер генә Аллаһуга гыйбадәт кылырга әмер итәме? Аның бу эше шиксез гәжәб эштер."
 38|6|Бер көн кураеш олуглары Әбү Талипка килеп, кардәшеңнең угълы Мухәммәд белән безнең арабызны аер, ул безнең илаһләребезне юкка чыгарадыр, диделәр. Әбү Талип Мухәммәдне чакырып, син аларның илаһләренә тимә, алар сиңа тимәсләр, диде. Мухәммәд г-м: "Әгәр иман китереп Аллаһ бер генә дип әйтсәләр тимәмен", – диде. Соңра мөшрикләр Әбү Талип яныннан чыгып әйттеләр: "Барыгыз, үзегезнең илаһләрегезнең гыйбадәтенә сабыр итегез, Мухәммәднең Аллаһуны берләгез дигән сүзе безгә бер бәладер, аннан котылмак юктыр".
 38|7|Без Мухәммәд әйткән сүзләренә иң ахыргы өммәт булган Гыйса өммәтендә дә ишетмәдек, Аллаһ ялгыз, бер генә дигән сүзе ялгандыр.

38|8|Безнең арабызда фәкыйрь вә ятим булган Мухәммәдкә Коръән иңәме соң? Ихтималы да юк диделәр. Аллаһ әйтте: "Бәлки алар минем Коръәнем хакында шиктәләрдер, чөнки алар Мухәммәднең пәйгамбәрлегенә ышанмыйлар. Бәлки алар минем Гәзабымны татыганнары юк әле.

38|9|Яки Раббының рәхмәт хәзинәләре аларның кулындамы? Пәйгамбәрлекне вә байлыкны үзләре теләгән кешегә бирер иделәр, бәлки Ул – Аллаһ газиздер, ничкем Аны жиңә алмас, вә бирүчедер, үзе теләгән бәндәсенә бирер.

38|10|Яки жир, күкләргә һәм араларында булган нәрсәләргә патшалык алар кулындамы? Төрле сәбәпләр белән күккә менсәләр дә, жиргә вә күкләргә хужа булсыннар!

38|11|Аллаһуга вә пәйгамбәргә каршы сөйләүчеләр, Исламга каршы сугышучы таифәдән бер хурлыкка төшкән түбән кавемдер.

38|12|Болардан элек Нух вә Гад кавеме үзләренең пәйгамбәрләрен ялганга тоттылар, Фиргаун үзенә охшамаган кешеләрне тактага кадаklar белән кадаклап үтерер иде.

38|13|Сәмуд, Лут вә Әйкә кавеме пәйгамбәрләрен ялганга тоттылар, алар пәйгамбәрләре белән сугышучы кәфер гаскәре иделәр.

38|14|Ул кавемнәрнең һәр барчалары да пәйгамбәрләрен ялганга тотканнары өчен, дөньяда ук Гәзабыбыз аларга лязем булды.

38|15|Коръәнгә ышанмаучылар көтмәсләр, мәгәр фәрештәнең бер кычкырганын көтәрләр, ул тавышның вакыты житкәч, нич тә кичектерү булмас.

38|16|Мәккә мәшрикләре мәсхәрә кылып әйттеләр: "Ий Раббыбыз, безгә вәгъдә иткән Гәзабыбыздан өлешебезне кыямәттән элек хәзер үк бир дип.

38|17|Ий Мухәммәд г-м, аларның үз зарарларына сөйләгән сүзләренә сабыр ит! Безнең колыбыз Даудны сөйлә, ул гыйбадәттә куәт иясә иде, көн аша рузә тотып гыйбадәт кылып иде, вә һәр мәкруһ эшләрдән тәүбә итеп Аллаһуга кайтучыдыр.

38|18|Без Дауд пәйгамбәргә зекердә тауларны иярттек, аның белән бергә иртә вә кич тәсбих әйтерләр иде.

38|19|Вә кошларны да зекердә аңа иярттек, һәммәсе аның янына жылып тәсбих әйтерләр иде.

38|20|Без аның хакимиятен гаскәр вә сакчылар белән куәтләдек, вә шәригать хөкемнәрен бирдек, һәм сүздә ачык сөйләүне, ягъни батылдан аралап хак сүзне сөйләүне бирдек.

38|21|Ий Мухәммәд г-м, сиңа ике вәгъдәченең Дауд янына хөкем иттерергә килгән хәбәрләре ирештеме? (Дауд г-мнең туксан тугыз хатыны бар иде, шуның өстенә бер кешенең ахыргы хатынын таләп итмәктә иде. Даудны тәнбиһ итмәк өчен кеше сурәтендә ике фәрештә килделәр). Алар килеп михрабтан мәсҗиднең эченә үттеләр.

38|22|Алар кеше сурәтендә Дауд янына кергәч, Дауд бу кешеләр кайдан керделәр дип куркып калды, чөнки ишекләрдә көчле сакчылар бар иде. Кеше сурәтендәгә фәрештәләр әйттеләр: "Син бездән курыкма, без ике дәгъвәчеләрбез, беребез икенчебезгә золым итмештер, арабызны хаклык белән хөкем ит, безгә золым итмә, һәм бу эшебездә безне туры юлга сал!

38|23|Аларның берсе әйтте: "Менә бу иптәшем диндә минем кардәшәмдер, аның туксан тугыз сарыгы бар, минем исә бер генә сарыгым бар, шул бер сарыгыңны миңа бир, дип, минем белән низагъ кыла, вә сүзендә мине жиндә, минем ни әйтергә дә хәлем калмады", – дип.

38|24|Дауд әйтте: "Туксан тугыз сарыгы була торып сиңең бер сарыгыңны сорап сиңа золым иткән. Уртаклык илә эш кылучылардан, әлбәттә, бер-берсенә золым итәрләр, мәгәр иман китереп изге гамәлләр кылган мәэминнәр золым итмәсләр, ләкин андый кешеләр аздыр". Фәрештәләр бу сүзләргә ишеткәч Дауд үз зарарына хөкем итте, дип күккә аштылар. Дауд эшне аңлады бу ике фәрештәнең аны сынар өчен һәм тәнбиһ итәр өчен килгәннәрен белде, Раббысынан гафу сорады, вә Сәждәгә китте һәм тәүбә итте.

38|25|Ярлыканырга теләгән хатасын гафу иттек, вә кыямәт көнендә Безгә якын булу һәм аңа күркәм урын бардыр.

38|26|Ий Дауд, Без сине жир өстендә хәлифә кылдык, кешеләр арасында хаклык илә хөкем ит, нәфес һаваңа ияремә, әгәр иярсәң ул нәфес сине Аллаһ юлыннан адаштырыр. Бит Аллаһ юлыннан адашканнаргадыр каты Гәзаб, кыямәт көнне булачак хисапны онытып, фарыз, вәҗеб гамәлләрне калдырып, хәрәм эшләргә эшләгәннәре өчен.

38|27|Без жирне вә күкләрне вә араларында булган нәрсәләргә файдасыз, хикмәтсез яратмадык, хикмәтсез яратылган дип уйлау кәферләрнең эшдер, кәферләргә ни үкенеч вә һәлакәтлек утка керүләре сәбәпле.

38|28|Әйә Без иман китереп изге гамәлләр кылган мәэминнәргә, жир өстендә төрле бозыклык кылучы фәсыйклар белән бертигез кылырбызмы? Яки гөнаһтан сакланучы тәквә мәэминнәргә, гөнаһка чумган залимнәр белән бертигез кылырбызмы? Әлбәттә, тигез кылмабыз, аерыбыз.

38|29|Без сиңа индергән китап күп файдалы вә бәрәкәтледер, аятьләрен уйлап фикерләп

аңласыннар өчен һәм гакил ияләре вәгазьләнсәннәр өчен иңдердек.

38|30|Вә Без Даудка Сөләйманны һибә кылдык, нинди хуш бәндәдер ул Сөләйман, ул һәрвакыт тәүбә тәсбих белән Аллаһуга кайтучыдыр.

38|31|Икенде намазына хәтле Сөләйманга Аллаһның рәхмәтеннән гаептән атлар бирелде, ул атлар бик жиңел, бик тиз йөрүче һәм күренештә бик тә матур атлардыр. Сөләйман атларның матурлыгына мәхәббәт итеп, аларны уйнату илә мәшгуль булды, хәтта икенде намазын онытып кичектерде.

38|32|Сөләйман үкенеп әйтте: "Мин атлар мәхәббәтенә авышып, Раббымның зекере булган намазны кичектердем, хәтта кояш баеды,

38|33|ул атларны миңа китереgez", – диде, атларны китергәч, Сөләйман муеннарыннан һәм аякларыннан сыйпады.

38|34|Тәхкыйк Без Сөләйманны патшалыгын алмак белән бәләләндердек, чөнки аның патшалыгы йөзегендә иде, бер кич нәзеген хатыны янына калдырып киттек тә, Сөләйман сурәтендә бер жен йөзекне алып китте, шуның белән Сөләйманның кулыннан патшалык китте. Вә Без аның курсисенә бер гәүдәне яки әлегә йөзекне алган женне утырттык, соңра Сөләйман тәүбә итте, Аллаһуга кайтты. Ягъни йөзекне кулга төшереп яңадан патша булды.

38|35|Әйтте: "Ий Раббым, мине ярлыкагыл, вә миннән соң ничкемгә лаек булмаган олугъ патшалыкны миңа биргел, тәхкыйк Син һәрнәрсәне һибә кылып бирүчесең.

38|36|Сөләйманга жилне ирекле кылдык, ул жил аның боерыгы белән теләгән жиргә йомшак кына барыр иде.

38|37|Дәхи диңгез төбенә төшеп энже-мәржән ташларын чыгара торган женнәрне вә бәек биналар ясый торган женнәрне аңа буйсындырдык.

38|38|Башка шайтаннарны кешеләргә зарарлары тимәсен өчен, бер урынга жыеп кулларын муеннарына богауладылар.

38|39|Ий Сөләйман, бу әйтелгән нәрсәләр сиңа биргән нәрсәләребездер, теләгән кешенә теләгән нәрсәңне бир, яки ничнәрсә бирмичә үзеңдә сакла, ул нәрсәләрдә сиңа хисап юктыр.

38|40|Дәхи ул Сөләйманга хозурыбызда Безгә якын булу һәм кайта торган күркәм урын бардыр.

38|41|Янә колыбыз әйүб пәйгамбәрне сөйлә, әйүб Раббысына дога илә мәрәжәгать итте: "Ий Раббым, мине шайтан авырлык вә каты мәшәкәт илә тотты, малымны вә балаларымны һәлак итте." әйүб күп еллар сырхау булды, нич нәрсәсә калмады, ул һаман сабыр итте зекердән туктамады.

38|42|"Ий әйүб, аягың илә жиргә тип" – дип әйтелде, типкәннән соң салкын чишмә, юнырга кайнар чишмә чыкты. Кайнар чишмәдә юынды вә салкын чишмәдән эчте, шунда ук сәләмәтләнеп әүвәлге куәтен тапты.

38|43|Вә Без әйүбкә балаларын ике өләш арттырып бирдек, Бездән аңа рәхмәт булсын өчен вә гакиллы кешеләргә вәгазь булсын өчен.

38|44|Ий әйүб, бер уч салам алып хатыныңа сук, Аллаһ исеме илә әйткән антыңны үтәмичә гәһәһли булып калма. "Сырхау вакытында үзен караучы Рәхимә исемле хатыны хакында хаталык белән, бозык эшне эшләүче дип зан кылып валлаһи, терелсәм сиңа йөз мәртәбә сугармын, дип ант иткән иде. Соңра Рәхимәнең бозык эше юклыгы мәгълум булгач, шул бер уч салам белән сугу, йөз мәртәбә суккан хөкемдә булды". Без әнүбне бәлә-казага вә сырхауга сабыр итүче таптык. Ул әйүб ни хуш бәндәдер, вә ул Аллаһуга нык кайтучыдыр.

38|45|Янә минем колларым ибраһим, исхак вә ягъкубларны зекер ит, алар гыйбадәттә куәт ияләре вә диндә басыйрат ияләре иделәр.

38|46|Тәхкыйк Без аларны гәһәһтан пакъ эшләрдә ихлас кылдык, шул сәбәпле алар ахирәт савабына бик каты тырыштылар.

38|47|Вә алар Безнең хозурыбызда яхшылыкка гына ихтыяр ителмешләрдер.

38|48|Янә исмәгыйль, әлйәсәгъ вә Зөл кифелләре зекер ит, аларның һәр кайсы изгеләрдән иде.

38|49|Ошбулар Коръәндә макталып зекер ителәләр, вә тәкъва мәэминнәр өчен күркәм урын бардыр.

38|50|Ул урыннар гәден жәннәтләредер, аларга жәннәт ишекләре ачылып торыр.

38|51|Ул жәннәтләрдә яхшы диваннарга таянганнары хәлдә, жимешләренең һәм эчемлекләренең төрлесәннән сорадылар.

38|52|Дәхи алар алдында хатыннарыннан башка хур кызлары булыр, ул хурлар ирләренә генә карарлар, алар яшьтә дә бер тигезләрдер.

38|53|Ошбулар кыямәт көнендә аларга булыр дип вәгъдә ителгән нәрсәләрдер.

38|54|Жәннәтләргә кергән мәэминнәр әйтерләр: "Болар безнең ризыкларыбыздыр, бу нигъмәтләргә бетмәк вә кимемәк нич тә булмас, ошбулар тәкъва мәэминнәргәдер.

38|55|Әмма кәферләргә бик яман урын булачактыр.
 38|56|Ул жәһәннәмдер, алар анда керерләр, нинди кабахәт урындыр.
 38|57|Ошбу ғәзаб аларгадыр, аны тотсыннар, ул газап кайнар су һәм кайнар эрендер.
 38|58|Вә аларга тагын да шундый төрле ғәзаб бардыр.
 38|59|Жәһәннәм сакчылары мәшрикларнең олугларына әйтерләр, аларның иярченнәренә ишарәт итеп: "Ошбу иярченнәрегез сезнең белән бергә утка керерләр, чәнки дөньяда сезгә ияргән иделәр", – дип. Олуглары әйтерләр: "Аларга мәрхәмәт булмасын, әлбәттә, тиешле булган өчен утка керәләр", – дип.
 38|60|Иярүчеләр әйтерләр: "Бәлки сезгә мәрхәмәт булмасын, сез мәшриклектә бездән элек булдыгыз һәм безне үзегезгә иярттегез, ул ут сезгә дә, безгә дә ни яман карарланачак урындыр".
 38|61|Дәхи иярүчеләр әйтерләр: "Ий Раббыбыз, мәшриклектә бездән алда булып безне дә аздыручыларга утта ғәзабны ике өлеш арттыр".
 38|62|Мәшриклар әйтерләр: "Дөньяда без явыз кешеләрдән санаган кешеләрне безнең белән бергә утта күрмибез.
 38|63|Без аларны дөньяда мәсхәрә итәдер идек, алар безнең янда утта түгелләргә, яки алар утта булып та күзәбез аларга төшмиме, шуның өчен күрмибезме?"
 38|64|Дәрәсләктә ошбу зекер ителгән сүзләр, ут әһәлләренә бер-берсе белән низагълашуларыдыр.
 38|65|Ий Мухәммәд г-м, әйт: "Мин фәкәтә Аллаһ ғәзабы илә куркытучымын. Әлбәттә, Аллаһудан башка йлаһә юк, Ул – Аллаһ ялгыз, Үзе генәдер, вә барча мәхлукны жиңүчедер.
 38|66|Ул – Аллаһ жир, күкләрнең вә аларның араларында булган нәрсәләренә Раббысыдыр, дошманнарын каты ғәзаб кылучы, дусларын гафу итүчедер.
 38|67|Син кешеләргә әйт: "Ул коръән бер олугъ хәбәрдер.
 38|68|Ләкин сез ул олугъ коръәннән баш тартучысыз."
 38|69|Фәрештәләренә Адәм г-м хакында низагълашканнарын белү миңа лязем булмады, мәгәр вәхий аркылы гына белдем.
 38|70|Миңа вәхий булмады Аллаһудан, мәгәр Коръән хәкемнәрен кешеләргә ирештерергә, Коръән белән гамәл кылучыларны жәннәт белән шатландырырга, Коръән белән гамәл кылмаучы динсезләргә жәһәннәм ғәзабы белән куркытырга вәхий ителде.
 38|71|Раббың фәрештәләргә әйтте: "Мин балчыктан Адәмне халык кылачакмын".
 38|72|Аны халык кылып төмам иткәч, аңа жан кертеп тергездәм, фәрештәләргә Адәмне зурлап сәждәгә бардылар.
 38|73|Фәрештәләренә, барчасы берьюлы сәждә кылдылар.
 38|74|Мәгәр Иблис сәждә кылмады. Тәкәбберләнде һәм кәферләрдән булды.
 38|75|Аллаһу тәгалә әйтте: "Ий Иблис, мин үз кодрәтем белән яраткан Адәмгә сәждә кылудан сине нәрсә тыйды? Тәкәбберләндеме? Яки бәкләрдән булдыңмы?"
 38|76|Иблис әйтте: "Мин Адәмнән хәерлерәкмен, чәнки мине уттан яраттың, Адәмне исә балчыктан яраттың".
 38|77|Аллаһ әйтте: "Алай булса жәннәттән чык, тәхкыйк син рәхмәтеңнән сөрелмешсең.
 38|78|Әлбәттә, кыямәт көненә чаклы Минем сиңа ләгънәтемдер".
 38|79|Иблис әйтте: "Ий Раббым, кешеләрнең кубарылачак көннәренә чаклы мине дөньяда калдыр, үтермә".
 38|80|Аллаһ әйтте: "Әлбәттә, син дөньяда калучысың.
 38|81|Аллаһ хозурында мәгълүм булган көнгә чаклы, ягъни дөнья беткәнче".
 38|82|Иблис әйтте: "Ий Раббым, гиззәтең хакы өчен әйтәмән, кешеләрне һәммәсен аздырачакмын.
 38|83|Мәгәр ихлас булган мәэмин бәндәләреңне аздырырга көчем житмәс".
 38|84|Аллаһ әйтте: "Хакны хак, дип әйтермен.
 38|85|Жәһәннәмне синең илә вә сиңа ияргән кешеләрнең һәммәсе белән тутырачакмын".
 38|86|Ий Мухәммәд г-м, кешеләргә әйт: "Ислам динен өйрәткәнем өчен сездән хак сораыймын, һәм мин Коръәнне үземнән чыгарып сөйләүчеләрдән түгелмен.
 38|87|Коръән башка нәрсә түгел, мәгәр барча кешеләргә һәм женнәргә зекер, вәгазь һәм диндер.
 38|88|Коръәннең хикмәтләрен яки Коръән кешеләргә иң зур нигъмәт икәнән берәз заман соңында белерсез. Дөньяда белмәсәгез ахирәттә белерсез!
 39|1|Коръән-Кәрим һәр эштә жиңү вә хикмәт иясә булган Аллаһудан иңдерелгән хак китаптыр.
 39|2|Ий Мухәммәд г-м, Без сиңа Коръәнне хаклык белән иңдердек, динне ширек вә риядан пакъләп Аллаһуның Үзенә генә ихлас гыйбадәт кыл!
 39|3|Әгаһ булыгыз! Ширектән вә риядан пакъ булган дин – Аллаһуга хастыр. Аллаһудан башка сынымнары дус тоткан мәшриклар, без аларга гыйбадәт кылмыйбыз, мәгәр безне Аллаһуга якын кылсыннар өчен генә аларга гыйбадәт кылабыз. Аллаһ кыямәт көнендә

мәэминнәр илә мәшриклар арасын дин эшләрендә ихътилаф иткәннәре өчен хөкем итәр. Дөреслектә Аллаһ Исламга көферлек итүчене вә ялганчыны туры юлга күндөрмәс.

39|4|Әгәр Аллаһ бала тотарга теләсә иде, Үзе халык иткән мәхлуклардан теләгәннән ихтыяр итәр иде. Ләкин Аллаһ бала тотмактан пакъ булды. Ул – Аллаһ ялгыздыр, көч ияседер.

39|5|Ул – Аллаһ жирне вә күкләрне хаклык белән яратты, вә Ул кичне-төнне көндөзгә кертеп көнне озынайтты, вә көндөзне төнгә кертеп төнне озынайтты, вә кояш-айдан кешеләрне файдаландырды, кояш, ай һәм башкалары билгеле көнгә чаклы үз урыннарында йөрүчеләрдер. Әгаһ булыгыз, Ул – Аллаһ дошманнарыннан үч алуда көчле вә дусларын ярлыкаучыдыр.

39|6|Ул сезне бер Адәмнән яратты, соңра Адәмнең хатыны – һаваны яратты, вә сезнең өчен дөя, сыер, куй-сарык, көхәдән ата-аналы итеп сизгез сыйныф хайван яратты, вә сезне аналарыгыз корсагында бертөрле сурәттә яратканнан соң икенче сурәткә кертәдер, башта су идегез, кан булдыгыз, соңра ит кисәге булдыгыз, соңра кеше сурәтенә кердегез. Анагызның эчендә өч кат караңгылыкта халык ителәсез: баланың пәрдәсе, бала ятак урын һәм ананың корсагыдыр. Әнә шулай һәрнәрсәне халык итүче Аллаһ сезнең Раббыгыздыр, һәрнәрсәгә патшалык Аның кулындадыр, Аллаһудан башка илаһә юк, мәгәр Аллаһ үзе генәдер, Аллаһуга гыйбадәт кылмыйча кемгә гыйбадәт кылырсыз?

39|7|Әгәр Аллаһуга иман китерүне вә Аңа гыйбадәт кылуны инкяр итсәгез, бит Аллаһ байдыр, сезнең иманыгызга һәм гыйбадәтегезгә мохтаж түгелдер, ләкин бәндәләренең көфер, мәшрик һәм монафикъ булуларына риза булмас, әгәр Аңа гыйбадәт кылып шөкер итсәгез, ул эшегездән риза булыр. Ахирәттә һичкем башка кешенең гөнаһы өчен гәзаб кылынмас, соңра кайтуларыгыз Раббыгыз хозурынадыр, шул вакытта кылган эшләрегез белән үзегезгә хәбәр бирер, шиксез Ул – Аллаһ күкрәкләр эчендәгә нәрсәләргә белүчедер.

39|8|Әгәр Аллаһсыз кешегә бәла-каза ирешсә, батыл эшләрдән бизеп Аллаһуга кайтканы хәлдә Раббысына ялварыр, соңра Аллаһ ул бәла-казаларны алып алар урынына нигъмәтләр бирсә, Аллаһуга ялварганын онытып, янә азгынлыкка китәдер, кешеләргә Аллаһ юлыннан адаштырыр өчен Аллаһның шәрике-тиңдәше бар, дип, вәсвәсә кыладыр. Син андый кешегә әйт: "Ислам диненә көферлек кылганың өчен дөньяда аз гына файдалан, әлбәттә, син ут әһеленнәнсең".

39|9|Әмма кичләрдә озын вакыт кыямдә торып, сәждә кылып Аллаһуга гына коллык кылган мәэмин, ул ахирәт гәзабыннан куркып Раббысының рәхмәтен өмет итәдер. Шул мәэмин көфер яки мәшрик монафикъ белән бертигез булырмы? Әлбәттә, һич бертигез булмас! Кешеләргә әйт: "Батылны белеп батылдан ерак булган, хакны белеп хак тарафында сабит булган хак мәэминнәр, батылны да, хакны да белмичә адашып йөргән сукуярлар белән бертигез булырлармы? Хакны батылдан аеру хакында саф гакуллы кешеләр генә вәгазыләнерләр һәм батылдан бизеп хакны кабул итәрләр."

39|10|Ий Мухәммәд г-м, әйт: "Ий иман китергән Аллаһуның бәндәләре, Раббыгызның гәзабыннан саклангыз! Дөньяда вакытта Аллаһуга итагать итеп изге гамәлләр кылган хак мәэминнәргә, ахирәттә жәннәт нигъмәтләре бардыр. Аллаһу тәгаләнең жире киндер, торган жаегызда дингә тарлык булса, иркен жайларның теләгән жаена күчегез! Жинад вә һижрәт мәшәкәтләренә сабыр итүчеләргә хисапсыз әжерләр бирелер.

39|11|Әйт: "Мин динне Аллаһ ризалыгы өчен генә тотып, Аңа гына ихлас гыйбадәт кылырга боерылдым".

39|12|Дөхи мин мәселманнарның әүвәлгесе булырга Аллаһудан боерылдым.

39|13|Әгәр мин Раббыма гөнаһлы булсам, олугъ кыямәт көненең гәзабыннан куркамын диген!

39|14|Әйткел: "Мин Аллаһ динен Аның ризасы өчен генә тотканым хәлдә Аллаһуга гына гыйбадәт кыламын.

39|15|Сез мәшриклар, Аллаһудан башка теләгән нәрсәгезгә гыйбадәт кылыгыз. Янә әйт: "Алар мәшриклек белән һәлак булуучылардыр, кыямәт көнне үзләрен һәм өй жәмәгатьләрен утка керү белән хәсрәткә салдылар, әгаһ булыгыз, мәңгегә утка керү мәгълүм булган олугъ хәсрәт түгелме?"

39|16|Аларга жәһәннәмдә өсләреннән дә, асларыннан: да уттан булган пәрдәләр булыр. Аллаһ бәндәләрен шул ут гәзабы илә куркытадыр, ий бәндәләрем, Миннән куркыгыз, гәзабымнан саклангыз!

39|17|Әмма хак мәэминнәр сынымнарга гыйбадәт итүдән вә бидеғәт гамәлләргә кылудан сакландылар, вә Аллаһуга кайттылар, ягъни һәрвакыт Аңа итагать иттеләр, аларгадыр жәннәт белән бәшарәт. Колларыма жәннәт белән бәшарәт бир.

39|18|Алар сүзне ишетеп яхшысына гына иярерләр, Аллаһ аларны туры юлга күндөрдә һәм алар гакул ияләрдер.

39|19|Әйә берәүгә гәзаб сүзе ваҗеб булса, әйә син ул утта булган кешене чыгарырга көчең житәрме?

- 39|20|Ләкин Раббыларыннан курыккан мәэминнәргә жәннәттә берсе өстенә берсе бина ителгән чардаклар бардыр, асларыннан татлы елгалар агадыр, бу Алланың вәгдәседер, Аллаһ вәгдәсендә нич хыйлафлык кылмас.
- 39|21|Әйә күрәсеңме Аллаһ күктән су индерде, соңра ул суны чишмәләргә, елгаларга кушты, соңра ул су белән төрле төстәге игеннәр, жимешләр вә үләннәрне үстерде, көзгә якта барып да саргайган күрерсең, соңра ул игеннәрне вә үләннәрне сулган, вакланган кылыр. Аллаһуның бу эшендә гапыл ияләре өчен, әлбәттә, вәгазь һәм гыйбрәтләр бардыр.
- 39|22|Әйә Аллаһ берәүнең күкрәк эчен киң кылып ислам динен кабул иттерсә, вә ул Раббысының һидәят нуры яктылыгында булса, ягъни Аллаһ ярдәме белән туры юлны бик яхшы күреп барса, ул кеше, имансыз, юлсыз кеше кеби булырмы? Аллаһ зекере һәм вәгазе булган Коръәннән күңелләре гафил булган кешеләргә ни үкенеч вә һәлакәтлектер. Алар Коръән белән гамәл кылмаулары сәбәпле ачык адашмакталар.
- 39|23|Аллаһ сүзләренең күркәмрәген индерде, ул сүзләр аятьләре бер-берсенә охшаган китаптыр, анда хәкеми аятьләр икешәр мәртәбә зекер ителмештер, Гәзабларны сөйләгән аятьләренә укыганда, Аллаһудан курыккан кешеләрнең тиреләре тетрәп, соңра күңелләре вә тиреләре Аллаһ зекере белән карарланыр. Ошбу Коръән Аллаһ һидәятедер, аның белән үзе теләгән кешене туры юлга күндерер. Вә берәүне Аллаһ адаштырса, аңа туры юлны бирүче булмас.
- 39|24|Кыямәт көнне куллары богауланып каты Гәзабка йөзтүбән салынган кеше, жәннәткә кереп имин булган кеше белән бертигез булырмы? Коръән белән гамәл кылмаучы залимнәргә кәсеп иткән золымыгызның Гәзабын татыгыз, диелер.
- 39|25|Хәзерге кәферләрдән әүвәлге кәферләр дә пәйгамбәрләренә ялганга тоттылар, аларга нич сиздермичә Гәзаб килде.
- 39|26|Аллаһ аларга дәнъя тереклегендә хурлыкны татытты, вә аларга ахирәт Гәзабы олугърактыр, әгәр белер булсалар.
- 39|27|Без бу Коръәндә кешеләргә төрле мисаллар китердек, шаять кешеләр вәгазьләнерләр.
- 39|28|Ул Коръән Гәрәб телендә булып кимчелекле булмаган хәлдә шаять Аллаһуга тәкъвалык кылырлар.
- 39|29|Аллаһ ике ирне мисал итеп күрсәтә: берсенең хужалары күп булып, хужалары бар да әмер иткәндә кайсысының әмерен үтим икән, дип аптырап каладыр. Икенче ирнең хужасы бер генә булып, хужасы ни әйтсә шуны эшләп хужасын риза кыладыр. Күп хужалысы мәшриккә мисал, бер генә хужалысы мәэмингә мисалдыр. Мактау Аллаһуга хасдыр, бәлки кешеләрнең күбрәге белмиләр.
- 39|30|Ий Мухәммәд г-м, син дә үлчә, алар да үлчеләрдер, үлемгә хәзерләнегез.
- 39|31|Соңра, ий кешеләр, кыямәт көнендә Раббыгыз хозурында дәнъядагы золымнарыгыз өчен низагълашырсыз.
- 39|32|Аллаһуның баласы бар, дип, Аллаһуга ялган сөйләгән кешедән дә залимрәк кеше бармы? Вә хаклык белән килгән Коръәнне ялганга тотучыдан да залимрәк кеше бармы? Югыйсә, кәферләргә жәннәндә урын юк, дип уйлыйлармы, әлбәттә, аларга анда урын бар.
- 39|33|Мухәммәд г-м Коръәнне дәрәслек белән китерде, вә мәэминнәр Коръәннең һәр сүзен дәрәсләп иман китерделәр, алар гәһәнтан сакланучы тәкъва кешеләрдер.
- 39|34|Аларга Аллаһ хозурында теләгән нәрсәләре булып, жәннәткә керү һәм анда теләгән нәрсәгә ирешү, эшләре вә гамәлләре яхшы булган мәэминнәрнең хәзасыдыр.
- 39|35|Аллаһ аларның явыз эшләрен бетерсен өчен һәм кылган изге гамәлләренең яхшырагы буенча хисап итеп күбрәк әжер бирсен өчен.
- 39|36|Үзенәң колы Мухәммәд г-мне сакларга һәм ярдәм бирергә Аллаһ үзе житмиме? Мәшриккә үзләре яки сынымнары белән сине куркыталар, алар саташканнар. Бит Аллаһ берәүне адаштырса аны туры юлга кертүче булмас.
- 39|37|Бер кешегә Аллаһ һидәят бирсә, аны адаштыручы аздыручы булмас. Әллә Аллаһ жиңу иясе вә дошманнардан үч алу иясе түгелме?
- 39|38|Әгәр син ул мәшриккәрдән сорасаң – жир вә күкләрне кем яратты дип, әлбәттә, Аллаһ яратты, диярләр. Әйт: "Әгәр Аллаһ миңа бер зарар ирештерергә теләсә, сезнең Аллаһудан башка гыйбадәт сынымнарыгыз шул зарарны миннән жибәрә алырлармы, яки Аллаһ миңа рәхмәт итәргә теләсә, ул рәхмәтне миңа жибәрмичә тотып калырга сынымнарыгызның көче житәрме? Әйт: "Миңа һәр эштә ярдәм бирергә вә мине сакларга Аллаһ житәдер, хак тәвәккәл итүчеләр, әлбәттә, Аллаһуга тәвәккәл итәрләр".
- 39|39|Итагать итмәүчеләргә әйт: "Сез үз халәтегездә эш кылыгыз, гамәл итегез, мин дә үз халәтемдә гамәл кыламын. Эшегезнең батыл икәнлеген тиздән белерсез.
- 39|40|Аллаһуның рисвай итүче Гәзабы кемгә килер вә мәңгелек Гәзаб кемгә булыр?
- 39|41|Ий Мухәммәд г-м, Без сиңа Коръәнне хаклык белән индердек, кешеләр аның белән гамәл кылсыннар өчен, әгәр берәү Коръән белән гамәл кылып туры юлны тапса, файдасы, әлбәттә, үзенәдер. Вә берәү Коръән белән гамәл кылмыйча хак юлдан адашса, адашуының

зарары, әлбәттә, үзенәдер. Син аларны дингә көчләүче вәкил булмадың.

39|42|Аллаһ үлгән вакытларын һәр кешенә рухын тәнненән аерып алып, бер хәлдә кешеләр йоклаганда рухларын алып, үлем белән хөкем ителгәнә рухны кире кайтармас, ул кеше үлгән булып. Әмма үлем белән хөкем ителмәгәнә рухны кире кайтарып, ул кеше әжәле житкәнчә яшәр. Аллаһуның бу эшендә, әлбәттә, фикер ияләренә гыйбрәтләр бардыр.

39|43|Югыйсә алар Аллаһудан башка сынымнарны шәфәгатьче итеп тоталармы? Бит ул сынымнарыгыз һичнәрсәгә хужа була алмыйлар һәм сезнең аларга гыйбадәт иткәнәгезне дә белмиләр, шулай булгач һичкә шәфәгать итә алсыннар?

39|44|Әйт син аларга: "Шәфәгатьнең барчасы Аллаһуга хастыр, Аның үзеннән башка һичкә шәфәгать итә алмас. Жир вә күкләр Аллаһ мөлкәдер, соңра Аңа кайтарыласыз.

39|45|Әгәр Аллаһуның бер генә икәнлегә зекер ителсә, ахирәт көненә ышанмаган кешеләрнең күчәлләре нәфрәтләнәр вә тетрәр. Әгәр Аллаһудан башка нәрсәнең исеме зекер ителсә, ул вакытта алар шатланырлар.

39|46|Әйткел: "Ий жирне вә күкләрне халык итүче Аллаһ! Син яшерен нәрсәләргә дә вә ачык әшкәрә нәрсәләргә дә белүчәсең, вә Син үзең генә хөкем итәсең бәндәләреңнең дин эшләрендә ихтилаф иткән мәсьәләләрендә.

39|47|Әгәр жирдәгә нәрсәләр барчасы кәфәрләргә булса, дәхи шуның хәтле кушылса, каты гәзабтан котылып өчен кыямәт көнне садака итеп бирсәләр, һич кабул булмас иде. Дөньяда һич исәп итмәгән каты гәзаб аларга ахирәттә Аллаһудан ирешер.

39|48|Аларның дөньяда кәсеп иткән авызлыклары алларында заһир булып, вә аларга Коръән аятләрен вә пәйгамбәр сүзләрен мәсхәрә кылуларының гәзабы тиешле булып.

39|49|Әгәр кешене бәла-каза тотса, Безгә дога кылып соңра аңа бәла-каза урынына нигъмәт бирсәк, ул исә – бу нигъмәт кәсеп итә белүеннән бирелде, дияр. Бәлки ул нигъмәт аңа фетнә вә сынау гынадыр, ләкин аларның күбрәгә белмиләр.

39|50|Ул сүзне үлекләр дә әйтерләр иде, ләкин аларның кәсеп иткән нәрсәләргә Безнең гәзаб килгәндә һич файда бирмәде.

39|51|Вә явыз кәсепләренәң хәзасы аларга иреште, вә пәйгамбәргә вә мәселманнарга золым иткән мәшрикләргә дә кәсеп иткән авызлыкларының хәзасы ирешер. Алар Безне гажиз итә алмаслар.

39|52|Әллә белмиләрме Аллаһ теләгән бәндәсенә киң ризык бирер, вә теләгән бәндәсенә тар ризык бирер, Аллаһуның бу эшендә Мәэминнар өчен гыйбрәтләр бар.

39|53|Минем мәэмин бәндәләремә әйткел: "Ий бәндәләрем, гөнаһ кылып үзегезгә зарар иткән булсагыз, Аллаһуның рәхмәтеннән өмет өзмәгез, чөнки тәүбә итеп тәзәлгәндә Аллаһ гөнаһларны ярлыкаучыдыр, Ул – Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимледер.

39|54|Вә Аллаһуга инәбатлы булыгыз һәм гәзаб килмәс борын Аллаһуга гыйбадәт кылыгыз вә Аңа итагать итегез, бит гәзаб килсә, сезгә ярдәм бирелмәс.

39|55|Вә сезне сиздермичә генә кинәттән Аллаһ гәзабы тотмас борын Раббыгыздан индәделгән аятләргәң күркәмрәгенә иярегез, ягъни Аллаһ кушкан эшләргә эшләгез вә Ул тыйган эшләрдән тыелыгыз.

39|56|Аллаһуга гыйбадәт илә итагатькә ашыгыгыз, Аллаһуның әмерләрендә кимчелек кылганым өчен миңа хәсрәт килде диюдән элек, вә инсафсыз кеше бидегәтләргә яклап, Коръән хөкемнәрен мәсхәрә итәдер идем, дияр.

39|57|Яки гәзабны күргәч, кеше әйтер, әгәр Аллаһ миңа һидәят биргән булса тәкъвәләрдән булып идем.

39|58|Гәзабны күргәч әйтер, әгәр миңа янә бер мәртәбә дөньяга кайту булса иде, әлбәттә, мин изгеләрдән булып идем, дип.

39|59|Бәлки сиңа Безнең ислам динен ачык өйрәтүче вә жәһәннәм хәлләрен ачык бәян итүче аятләрем килде, ләкин син аларны ялганга тоттың, Коръән белән гамәл кылудан тәкәбберләндең һәм кәфәрләрдән булдың.

39|60|Аллаһуның баласы бар диюче мәшрикләргәң йөзләрен кыямәт көнне каралган хәлдә күрерсең. Иман китермәүче тәкәбберләргә әллә жәһәннәмдә урын юкмы? Әлбәттә, бик кабахәт урын бар.

39|61|Мәшриклектән, монафикълыктан, фәхеш, хәрәм эшләрдән һәм бидегәт гамәлләрдән сакланучы вә фарыз, важеб, сөннәт гамәлләргәң үтәүче тәкъва мәэминнәргә Аллаһ жәһәннәм утыннан саклар һәм аларны жәннәткә нигъмәтләр эченә кертер, аларга беринди авырлык вә кайгы ирешмәс.

39|62|Аллаһ һәрнәрсәне халык итүче вә һәрнәрсә өстеннән үзе белгәнчә эш йөртүчедер.

39|63|Жир вә күкләр хәзинәсенәң ачыкчылары Аллаһ кулындадыр. Аллаһның аятләренә ышанмаучылар, алданып мәңгегә хәсрәттә вә гәзабта булачаклар.

39|64|Ий жәһил ахмаклар, Аллаһудан башкага гыйбадәт кылу, дөньяда иң кабахәт эш икәнлегә һәм Аллаһуга гына гыйбадәт итү иң хәерле эш икәнлегә ачыкланганнан соң, мине агач вә ташларга гыйбадәт кылырга әмер итәсезме? Ий жәһилләр!

39|65|Ий Мухәммәд г-м, сиңа һәм синнән әүвәлгә пәйгамбәрләргә вәхий ителде, әгәр

Аллаһуга бернәрсәне шәрик-тиңдәш итсәгез, әлбәттә, гамәлләрегеz батыл булып иде вә үзегез дә һәлак булучылардан булып идегез.

39|66|Бәлки Аллаһуга ғына гыйбадәт кыл, вә сиңа биргән нигъмәтләренә шөкер итүчеләрдән бул!

39|67|Кешеләр Аллаһуны чын тану белән танымадылар вә зурламадылар, бит кыямәт көнендә жирнең һәр катлавы Аллаһ җитәкчелегендә вә Аның мөлкендә булып, вә күкләрдә Аның кодрәтенә җыелырлар, Аллаһ зурлыгы янында жир-күкләр бер учка сыйган нәрсә кеби булырлар. Ул – Аллаһ мәшрикләр сыйфатлаган тиешсез сыйфатлардан бик бөек.

39|68|Әгәр беренче сурга өрелсә, жирдә вә күкләрдә булган һәр жан иясә үләр яки һушсыз булып, мәгәр Аллаһ теләгән затлар үлмәсләр. Соңра икенче мәртәбә өрелгәч, һәммә кешеләр каберләреннән чыгып, безгә хәзер ни була инде дип басып торырлар.

39|69|Хөкем көнендә Раббымның нуры белән мәхшәр жире яктырыр, вә гамәл дәфтәрләре кешеләрнең алларына куелыр, һәм пәйгамбәрләр шәһитләр китерерләр, вә кешеләр арасында гаделлек белән хөкем тәмам булып, вә аларга гөнаһларын арттырып яки сәвабларын киметеп золым ителмәс.

39|70|Кылган яхшы вә яман эшләренең җәзасы һәркемгә тәмамән бирелер, Аллаһ бәндәләренең ни кылганның белүчедер.

39|71|Кәферләргә җәмәгать булганның хәлдә җәһәннәмгә куарлар, җәһәннәм янына килсәләр җәһәннәмнең ишекләре ачылып, җәһәннәмнең сакчы фәрештәләре әйтерләр: "Әйә сезгә Раббыгызның аятьләрен укучы вә ошбу җәһәннәмгә керәчәк көнегез белән куркытучы пәйгамбәрләр килмәдеме?" Алар әйтерләр: "Әйе, килделәр, сөйләделәр һәм куркыттылар" – дип. Ләкин Гәзаб сүзә кәферләргә ваҗеб булды.

39|72|Аларга әйтелер: "Җәһәннәм ишекләреннән керегез, анда мәңге калганыгыз хәлдә, ул урын нинди урындыр тәкәбберләр өчен.

39|73|Раббиларына тәквәлык кылган мәэминнәргә җәмәгать булганның хәлдә җәннәткә куарлар, хәтта алар барган төшкә җәннәт ишекләре ачылып торыр, җәннәт сакчылары аларга әйтерләр: "Сезгә сәлам булсын, ягъни тыныч имин хәлдә җәннәткә мәңгегә керегез, чөнки сез дөньяда явызлыктан пакъ булдыгыз".

39|74|Һәм җәннәткә кергән кешеләр әйтерләр: "Аллаһуга мактау булсын, ул безгә биргән вәгъдәсендә торды, вә безне җәннәт жиренә хужа кылды, хәзер без җәннәтнең теләгән жирендә торабыз, ул җәннәт ни хуш, ни яхшы урындыр, изге гамәлләр кылучылар өчен".

39|75|Күрерсәң фәрештәләргә Гәрешне чолгап алып тирәсендә таваф итәрләр, дәхи Раббыларын мактап тәсбиһләр әйтерләр, Кешеләргә Аллаһуның хөкеме гаделлек белән тәмам булды. Соңра: "Әлхәмдү Лилләһи раббилгаләмин" – диелер.

40|1|Хә мим.

40|2|Ошбу Коръән һәр эштә галип, һәр эшне белүче Аллаһудан индерелгән хак китаптыр.

40|3|Ул мәэминнәргә гөнаһларын ярлыкаучы һәм тәүбәләрен кабул итүче вә динсезләргә каты Гәзаб булучыдыр, ул киң нигъмәт иясә, ничбер илаһә юк, мәгәр Аллаһ үзе генә, хөкем ителү өчен кайтуда Аңа ғынадыр.

40|4|Аллаһуның аятьләрендә низагъ кылмаслар, мәгәр имансыз кешеләр низагъ кылырлар, кәферләргә дөньяда бай һәм өстен булып яшәүләре, күп мал белән сөүдә итүләре сине кызыктырмасын, алдамасын. Бит аларның юлдан чыгып дөньяда ләззәтләнүләре вакытлыча ғынадыр.

40|5|Алардан элек Нух кавеме дә пәйгамбәрләрен ялганга тоттылар, вә Нухтан соң Гад, Сәмуд кавемнәргә пәйгамбәрләрен ялганга тоттылар, вә өммәт үзенә пәйгамбәрләрен тотып үтерергә теләделәр һәм батылны яклап, мактап Ислам диненең хаклыгын юкка чыгару өчен пәйгамбәрләр һәм мәэминнәр белән һәрвакыт низагълаштылар, Без аларны Гәзаб белән тоттык, карагыз, Безнең алардан үч алуыбыз ничек булды?

40|6|Әнә шулай, әлбәттә, кәферләр ут әһәлләредер, утка керәчәкләр дигән Раббыңның сүзә һәм хөкем булды.

40|7|Гәрешне күтәрүче фәрештәләр вә Гәреш әйләнәсендә булган фәрештәләр, һәрвакыт Раббыларын мактап тәсбиһләр әйтерләр һәм Аллаһуга ышанырлар, вә тәүбә итеп төзәлеп Коръән белән гамәл кылучы мәэминнәр өчен Аллаһудан ярлыкау сорарлар һәм әйтерләр: "Ий Раббыбыз, Синең рәхмәтең вә Синең белемең һәрнәрсәне сыйдырды, тәүбә итеп Синең юлыңа кергән, ягъни Коръән юлына кергән бәндәләреңне ярлыка һәм аларны җәһәннәм Гәзабыннан сакла!"

40|8|Ий Раббыбыз, вәгъдә кылган Гәден исемле җәннәткә аларны керегез, янә алар белән бергә Ислам динен дәрәс тоткан ата-аналарын вә хатыннарын һәм Коръән белән гамәл кылган балаларын да кереткел! Син, әлбәттә, һәр эштә галип вә һәр эшне хикмәт белән эшлисең.

40|9|Аларны дөньяда чакларында явыз эшләрдән сакла, берәүне Син дөньяда явызлыктан сакласаң, тәхкыйк Син аңа ахирәттә рәхмәт кылдың. Ий Раббыбыз, Син берәүне дөньяда явызлыктан саклап та ахирәттә җәннәтле итсәң, бу эш олугъ изге теләккә ирешмәктер.

40|10|Жәһәннәмгә кергән кәферләргә фәрештәләр кычкырырлар, ий кәферләр, Аллаһуның сезгә ачулануы һәм сезне ғәзаб кылуы, сезнең үз-үзегезгә ачулануыгыздан катырактыр, чөнки сез иман китергә һәм исламны кабул итәргә чакырылдыгыз, ләкин сез тәкәбберләнегез һәм инкяр иттегез. Шул вакытта алар үзләрен шелтә итәрләр вә ник иман китермәдек, дип, үзләренә ачуланырлар.

40|11|Кәферләр әйтерләр: "Ий Раббыбыз, Син безне ике мәртәбә үтердең, ике мәртәбә тергездең, хәзер инде гөнаһларыбызны вә иманны, хакны инкяр иткәнлегезне үзебез дә белдек, инде безгә кире дөньяга кайтырга юл бармы, Аллаһуга итагать итеп яхшы эшләргә, изге гамәлләргә кылыр идек", – дип.

40|12|Бу ғәзаб сезгә тиешле булды, чөнки сезгә әйтелсә, Аллаһу тәгаләне бер генә дип белегез, ул ялгыз тына, бер генә дип әйтегез, дип, сез инкяр итәдер идегез, әмма Аллаһуның шәригә-тиңдәше яки хатыны яки баласы бар, дип, ялган әйтсәләр, сез ул бик зур ялган сүзгә ышанадыр идегез. Инде хөкем итеп сезгә ғәзаб бирмәк бөек вә олуг Аллаһ эшедер.

40|13|Ул – Аллаһ сезгә күрсәтәдер һәм сөйләп белдерәдер, һәм дөньяның бөтен хәле белән үзенең бер генә икәнлеген исбат итәдер, һәм сезгә ризык булсын өчен күктән яңгыр яудырадыр, Аллаһуның бу зур эшләреннән нич дәрес, гыйбрәт вәгазь алуы булмас, мәгәр инсаф белән иман китергән вә инабат илә Аллаһуга кайткан гакыллы кешеләр генә вәгазьләнәрләр.

40|14|Ий мәэминнәр, динне Коръән юлы белән генә тотып Аллаһуга гына ихлас гыйбадәт кылыгыз, гәрчә кәферләр сезнең бу хак эшегезне яратмасалар да.

40|15|Ул – Аллаһ хак мәэминнәргә дәрәжәләргә күтәрүче һәм Гәреш иясә, вә үзе теләгән бәндәсен пәйгамбәр итү өчен аңа вәхий белән Жәбраил фәрештәне иңдерүче, ул пәйгамбәр һәммә кешеләр кубарылып Аллаһ хозурына жыелачак кыямәт көне белән кешеләргә куркытмавын өчен.

40|16|Кешеләр каберләреннән шул көнне чыгарлар, кешеләргә хәлләреннән Аллаһуга һичнәрсә яшерен булмас, кешеләр бер урынга жылып беткәч, Аллаһ әйтер: "Менә бүген патшалык кем кулында?" – дип. Бүген патшалык – кәһһар, ялгыз вә бер генә булган Аллаһуга гына хасдыр.

40|17|Бу көндә һәркем кылган гамәле буенча гына җәза кылыныр, сәвабын киметеп яки гөнаһын арттырып һичкемгә золым итү булмас. Аллаһ хисаб итүдә бик тиздер.

40|18|Кәферләргә кыямәт көне белән куркыт, ул көн утка керергә якын көннәредер, ул көндә кайгыдан вә куркынычтан йөрәкләр бугазга килерләр. Ул көндә залимнәргә яклаучы дус булмас, шәфәгатьче дә булмас.

40|19|Ул – Аллаһ күзләргә хыянәтчесын белер, ул күзят хатыннарга караган күздер һәм күкрәкләр эчендә яшерен сакланган нәрсәләргә дә белер.

40|20|Аллаһ хаклык вә гаделлек белән хөкем итәр, әмма мәшрикләргә сынымнары бернәрсә белән дә хөкем итә алмаслар, дәрәжәләргә Аллаһ һәрнәрсәне ишетүче вә күрүчедер.

40|21|Алар жир өстендә йөрмиләрме, үзләреннән элекке кавемнәргә иман китермәгәннәргә ахыр хәлләргә ничек булганын да күрмиләрме? Бит ул әүвәлгә кәферләр куәттә вә биналар тезүдә болардан артык иделәр, Аллаһ аларны гөнаһлары өчен ғәзаб белән тотты, Аллаһ ғәзабын аларга килүдән туктатучы булмады.

40|22|Бу әйтелгән ғәзаблар аларга тиешле булды, төрле моғҗиза вә аятьләр белән аларга пәйгамбәрләр килгәннәр иде, ләкин аларны ялганга тоттылар, шуннан соң Аллаһ аларны ғәзаб белән тотты. Чөнки Ул – Аллаһ куәт иясә вә каты ғәзаб белән үч алуыдыр.

40|23|Тәхкыйк Без Мусаны ачык аятьләр вә моғҗизалар белән жиһадка.

40|24|Фиргаунгә, һаманга вә Карунга алар әйттеләр: "Ошбу Муса ялганчы вә сихерче", – дип.

40|25|Муса Бездән Аларга хаклык белән пәйгамбәр булып килгәч, алар әйттеләр: "Муса иярәп иман китергән мәэминнәргә ир балаларын үтерегез вә кыз балаларын калдырыгыз", – дип. Әмма залим кәферләргә юлсыз мәкерләргә заигъ булды, бәлки үз башларына бәла булды.

40|26|Фиргаун кавемнә әйтте: "Мине үз ихтиярыма куегыз, мин Мусаны үтерим, минем үтерүемнән котылырга Раббысына дога кылсын, чөнки мин куркамын сезнең динегезне үзенең диненә алыштыруыннан, яки динегезне алыштыра алмаса, Мысыр жирендә сугышып кан түгү кеби бозыклык кылуыннан куркамын", – дип.

40|27|Муса әйтте: "Кыямәт көненә ышанмаган һәр тәкәбберләнгә явызлыгыннан минем һәм сезнең Раббыгыз булган Аллаһуга сыгынамын.

40|28|Фиргаун хезмәтендә булган иманын яшерүче бер мәэмин ир әйтте: "Ий кавемем, бер ир минем Раббым Аллаһ дигәнә өчен үтерәсезме? Ул Муса сезгә Раббыгыздан ачык аңлатмалар белән килде, әгәр ялган сөйләсә зарары үзенә булып, әгәр сөйләгән сүзләргә хак булса, сезгә вәгдә иткән дөнья ғәзабы, әлбәттә, ирешер. Әлбәттә, Аллаһ хакны инкяр итүче чиктән үткән фасыкны туры юлга салмас.

- 40|29|Бу мәэмин янә әйтте: "Ий кавемем, сез Мысыр жирендә галиб булдыгыз, барча байлык сезнең кулыгыздадыр. Әгәр Аллаһ дусларын үтергәнегез өчен безгә Аның Гәзабы килсә, ул Гәзабтан безне кем коткарыр?" Фиргаун әйтте: "Үземә мәслихәт иткән нәрсәне сезгә дә мәслихәт итәмен ки ул мәслихәт Мусаны үтермәктер, мин сезне туры вә уңышлы юлга гына күндерермен", – дип.
- 40|30|Иман китергән кешеләр әйттеләр: "Ий кавемем, үткән өммәтләргә ирешкән Гәзабның сезгә дә ирешүеннән куркамын.
- 40|31|Нух, Гад, Сәмуд вә алардан соң килгән пәйгамбәрләрнедә жәберләүче залим кавемнәргә һәлакәтлек сезгә дә килер дип куркам, Бит Аллаһ сәбәпсез бәндәләрен Гәзаблаучы түгелдер.
- 40|32|Ий кавемем, өстегезгә кыямәт көненең килүеннән куркамын, ул көндә кешеләр кычкырышырлар.
- 40|33|Ул көндә артка әйләнеп качып маташырсыз, ләкин анда качарга урын юкдыр, сезне Аллаһ Гәзабыннан саклаучы да булмас, Аллаһ берәүне хак юлдан адаштырса, аны туры юлга кертүче, әлбәттә, булмас.
- 40|34|Сездән элек, ягъни Мусадан элек моғъжизалар белән Йусүф пәйгамбәр килде, ләкин сез аның китергән хак моғъжизаларыннан даим шикләнүче булдыгыз, ул үлгәч, хатта Йусүфтан соң Аллаһ пәйгамбәр жибәрмәс, дидегез. Сезне адаштырган кеби, Аллаһ ачык дәлилләргә күрә торып аны инкяр итүчене вә чиктән үтүчене хак юлдан адаштырыр.
- 40|35|Кулларында Аллаһудан килгән бернинди дәлилләргә булмаган көйгә Аллаһ хакында яки Аның аятьләргә хакында низагълашлар, ягъни хакны инкяр итеп, батылны яклап тартышалар, аларның бу эшләргә Аллаһ каршында да мәэминнәр каршында да олугъ гәнаһтыр. Әнә шулай Аллаһ хакны инкяр итеп батылны яклап жәбер итүче һәр тәкәббернең күңеленә мөһер басадыр, туры юлны тапмасын өчен.
- 40|36|Фиргаун үзенең вәзиренә әйтте: "Ий һаман, миңа бик бөек манара яса, шаять мин ул манара белән күкнең юлына вә ишекләренә ирешермен.
- 40|37|Һәм анда Мусаның Аллаһысына юлкыгырмын, чөнки Мусаның "Аллаһ бер генә" дигән сүзе ялган дип уйлыйм", – дип. Фиргауннең явыз сүзләргә дә, явыз эшләргә дә зиннәтле күрендә, кешеләргә хак туры юлдан тыйды. Фиргауннең хәйлә мәкерә үзенә хәсрәттән вә һәлакәттән башка нәрсә булмады.
- 40|38|Фиргаун янында иманын яшереп йөргән әлегә мәэмин әйтте: "Ий кавемем, миңа ияреgez, мин сезне туры юлга күндерермен.
- 40|39|Ий кавемем, бу дөнья тереклеге тиз бетәчәк бик аз нәрсәдер, әмма ахирәт исә мәңгегә бетми торган карарланачак яхшы урындыр.
- 40|40|Берәү явыз эш кылса, кылган явызлыгы хәтле генә жәза кылыныр, берәү мәэмин булганы хәлдә кирәк ир булсын, кирәк хатын булсын, гәнаһлардан сакланган хәлдә изге гамәлләр кылса, андый мәэминнәр жәннәткә керерләргә, вә анда яхшы ризыклар белән хисапсыз ризыкланырлар.
- 40|41|Ий кавемем, миңа ни булды, мин сезне уттан котылырга чакырамын, ә сез исә мине ут Гәзабына чакырасыз,
- 40|42|Вә сез мине Аллаһуны инкяр итәргә һәм Аллаһуга ширек кылырга һич дәлилем булмаган көйгә мине мәшрик булырга чакырасыз, әмма мин сезне һәр эштә көчле вә тәүбә итүчеләргә ярлыкаучы Аллаһуга чакырамын. Менә инде уйлап күреgez, сезме мине Гәзабтан коткарып изгелек итәргә тырышучы? Яки минме сезне Гәзабтан коткарып сезгә изгелек итәргә тырышучы?
- 40|43|Шик шөбһә юк, сез гыйбадәт кылган сынымнарыгыз дөньяда да, ахирәттә дә әйткәннәргә юк безгә гыйбадәт кылыгыз, дип. Сез һаһиллар генә, аларга сукуыр заныгыз белән гыйбадәт кыласыз, вә безне дә ахмаклыгыгыз белән сынымнарга гыйбадәт кылырга чакырасыз. Без, Аллаһуга гына гыйбадәт итүче мәэминнәр, Аллаһуның рәхмәтенә кайтучыларбыз, әмма Аллаһудан башкага гыйбадәт кылып азган, адашкан кешеләр, әлбәттә, жәһәннәм утына кайтачаклар.
- 40|44|Ий кавемем, мин әйткән сүзләргә, хаклыгын тиздән белерсез, ләкин эш узган булып, мин эшемне Аллаһуга тапшырамын, Аллаһ, әлбәттә, бәндәләрен күрүчедер.
- 40|45|Фиргаун кавеме әлегә мәэминне үтерергә теләделәр, ләкин Аллаһ ул мәэминне кәферләргә мәкереннән саклады, Фиргауннең кавеменә каты Гәзаб иреште.
- 40|46|Аларга иртә дә, кич тә ут Гәзабы гарызъ ителер, әмма кыямәт көне булгач Фиргаун кавемен Гәзабның катысына кертеgez, диелер.
- 40|47|Кәферләргә низагълашкан чакта загыйфьләргә, ягъни иярүчеләргә тәкәббер булган олугъларына: "Сез безне үзегезгә ияртеп имансыз иттеgez, инде бүген безгә бирелгән ут Гәзабыннан аз гына булса да жибәрә аласызмы, ягъни Гәзабыбызны киметә аласызмы?" – дип сорарлар.
- 40|48|Ияртүче олугъ кәферләргә әйтерләргә: "Без дә, сез дә бүген барчабыз да бергә уттабыз, тәхкийк Аллаһ бәндәләргә арасын гаделлек белән хөкем итте, мәэминнәргә

жәннәткә, кәферләргә жәннәмгә кергездә".

40|49|Ут эчендә торучы кәферләр жәннәм сакчыларына әйтерләр: "Ий сакчылар, безнең өчен Раббыгызга дога кылыгыз, безнең Гәзабыбызны бер генә көнгә булса да жиңеләйтмәс микән.

40|50|Сакчылар әйттеләр: "Әй сөзгә хак динне ачык итеп бәян кылучы вә бүгенге Гәзабыгыз белән хәбәр бирүче пәйгамбәрләр килмәдеме?" Алар әйттеләр: "Һәрнәрсәдән хәбәр бирүче пәйгамбәрләр килделәр, ләкин без аларны яланга тоттык", – дип.

Сакчылар әйтерләр: "Без сөзгә шәфәгать итүче түгелбез, үзегез Раббыгызга дога кылыгыз", – дип. Аллаһ: "Кәферләргә догалары да адашмакта, нич кабул булмас", – дияр.

40|51|Без пәйгамбәрләребезгә һәр Коръән белән гамәл кылучы мәэмин бәндәләребезгә дөньяда һәм ахирәттә шаһитлар җыелган көндә ярдәм бирәчәкбез.

40|52|Ул көндә залимнәргә Гәзабтан котылу өчен Гәзер күрсәтүләре нич файда бирмәс, аларгадыр ләгънәт, һәм аларга бик яман урын булыр.

40|53|Тәхкыйк Без Мусага Тәүрат һәм моғҗизалар бирдек, вә Мусадан соң Ягькуб балаларын Тәүратка варис кылдык.

40|54|Ул Тәүрат гакыл ияләренә вәгазь һәм һидәят булган хәлдә.

40|55|Вақытлыча гына булган авырлыкларга сабыр ит, Раббыңның сиңа һәм мәэминнәргә биргән вәгдәсе хак, вә гөнаһларың өчен истиғфар кыл, вә Раббыңны мактап иртә дә вә кичтә дә тәсбихләп әйткел!

40|56|Тәкәббер кешеләр Аллаһудан үзләренә килгән Аллаһуның аятләре хакында дәлилсез вә белемсез низагшлашалар, аятләргә төрле якка тарткалыйлар, аларның күңелләрендә фәкәт тәкәбберлек кенәдер, ләкин алар күңелләрендәге олуглыкка ирешчәк түгелләр. Инде син аларның явызлыгынан Аллаһуга сыен, Ул әлбәттә, ишетүче вә күрүче.

40|57|җирне вә күкләрне халык кылу, әлбәттә, үлгән кешеләргә яңадан тергезүгә караганда олуграк эштер, ләкин шуны күбрәк кешеләр белмиләр, хайван кебиләр.

40|58|Суык кеше күзле кеше белән бертигез була алмас, һәм дә чын иманлы, күп изге гамәлле хак мәэмин, әлбәттә, имансыз, динсез бозыклыкка чумган явыз кеше белән мәңге бертигез булмас. Әнә шундый гыйбрәтле эшләргә бик салкын карыйсыз һәм хак булган вәгазь белән бик аз гына вәгазьләнәсез, шуның өчен яхшылыкларыгыз бик тә аз, әмма бозык эшләрегез бигрәк тә күптер.

40|59|Кыямәт көне, әлбәттә, килчәк, килүендә нич шик юк, ләкин кешеләргә, күбрәгә ышанмыйлар.

40|60|Раббыгыз әйтте: "Миңа гыйбадәт итегез һәм дога кылыгыз, мин кабул итеп әжәрләрен бирермен". Әмма миңа гыйбадәт итүдән тәкәбберләнеп баш тарткан кешеләр кечкенә булып хур булган хәлдә жәннәм утына тиз керерләр.

40|61|Аллаһ сөзгә тынычланып ял итәргә караңгы кичне халык кылды, вә көндезгә кәсеп итәр өчен сөзгә якты кылды, Аллаһ кешеләргә юмартлык иясә, ләкин күбрәк кешеләр бу нигъмәтләргә шөкер итмиләр.

40|62|Шул эшләргә эшләүче Аллаһ һәрнәрсәне халык кылучы сөзгә Раббыгыздыр, Аллаһудан башка ничбер илаһ юк, мәгәр Ул – Аллаһ үзе генәдер, шул Аллаһуга ышанудан һәм Аңа гыйбадәт кылудан ничек качасыз?

40|63|Әүвәлгә кәферләр Аллаһудан качкан кеби, хәзергә кәферләр дә аятләрен инкяр итеп Аллаһуга гыйбадәт кылудан качарлар.

40|64|Аллаһ сөзгә җирне файдаланып тору өчен халык кылды, вә күкне бөек түбә ясады, вә үзегезне күркәм сурәт белән сурәтләде, вә сезне тәмле пакь ризыклар белән ризыкландырды. Ошбу эшләргә эшләүче Аллаһ сезнең Раббыгыздыр, барча галәмне тәрбияләүче Аллаһ бик бөек булды, мактау Аңа хастыр.

40|65|Ул – Аллаһ терек вә Аңардан башка илаһа һич юк, Ислам динен Аллаһ ризалыгы өчен генә тотканыгыз хәлдә Аңа гына гыйбадәт кылыгыз, барча галәмне тәрбияләүче Аллаһуга барча мактау хастыр.

40|66|Әйт: "Аллаһудан башка сез гыйбадәт кыла торган нәрсәләргә гыйбадәт кылудан мин Аллаһ тарафыннан тыелдым, Раббымнан Аллаһуның бер генә икәнлегә хакында ачык дәлилләр килгәч, галәмнәргә тәрбияләүче Аллаһуга тапшырылырга һәм Аңа итагать итәргә боерылдым.

40|67|Сөз гыйбадәт кылырга тиешле булган Ул – Аллаһ. Адәмне туфрактан халык кылды, соңра нәселегезне үрчәтер өчен сезне бер тамчы судан, соңра ул суны оешкан каты кан кылды, соңра тәзеп бетергәч, бала хәлегездә анагыздан тудырадыр, соңра куәтләнгәнчә үстерәдер, аннары кайберләрегезгә озын гомер биреп картлык загыйфьлегенә ирештерәдер, вә сезнең кайберләрегез картлыкка ирешмичә үләдер, Аллаһ сөзгә бу эшләргә шулай кылды һәркем билгеләнгән гомерен яшәсен өчен, гаять гакылларыгызны эшләтеп Аллаһуга иманыгызны куәтләрсез.

40|68|Ул – Аллаһ тергезер вә үтерер, әгәр Ул бер эшне булдырырга теләсә, фәкәт

"Бул" дип кенә әйтүдер, ул нәрсә бар булып.

40|69|Әйә син күрмәдеңме Аллаһ аятьләрендә низагълашкан каршы сөйләгән кешеләрне, хакны кабул итүдән алар ничек дүндерелделәр, ягъни хакны аңлаудан мәхрүм ителделәр.

40|70|Китабыбыз Коръәнне инкяр итүчеләр рәсүлләребез белән жиһәргән дәлилларне вә могъжизаларны дә ялганга тоттылар, бу кабахәт эшләренең җәзасын тиздән күрерләр.

40|71|Куллары муеннарына богауланып

40|72|аяклары зәнҗирләнеп кайнар суга салынсалар, соңра утта яндырылсалар – ул вакытта Аллаһуга каршы сүз әйтә алмаслар.

40|73|Соңра аларга әйтелер: "Аллаһуга шәрик иткән сынымнарыгыз кайда?

40|74|Аллаһудан башка сынымнарыгызны ярдәмгә чакырыгыз!" Мәшриклар әйтерләр: "Алар бездән гаиб булдылар безгә күренмиләр, безгә мәгълүм булды ки, сынымнарда гыйбадәт кылуыгыз бушка гына булган икән, алардан бер файда да юклыгын бүген белдек", – дип. Аллаһ Коръән белән гамәл кылмаучы һәрбер кәферне шулай адаштырадыр.

40|75|Бу җәза сезгә тиешле булды мәшрик булганыгыз өчен һәм ахирәтне инкяр иткәнегез өчен, бик шатлана идегез вә тәкәбберләнеп мактана идегез, әнә җәзаб үзегезнекедер.

40|76|Анда – мәңге торучы булып җәннәткә керегез, ул җәннәт тәкәбберләр өчен нинди яман урындыр.

40|77|Бит дөньяда Аллаһ дошманнары күп, ислам өчен Аллаһ юлында сабыр кыл, чыдамлы бул, Раббыңның вәгъдәсе хак, сине саклар һәм ярдәм бирер, кәферләргә вәгъдә иткән җәзабызны сиңа күрсәтербез исән чагында, яки сине үтергәнне бездән соң аларны җәзаб кылырбыз, соңра җәза алмак өчен безгә кайтырлар.

40|78|Ий Мухәммәд г-м синнән элек без бик күп пәйгамбәрләр жиһәрдек, ул пәйгамбәрләрнең бәгъзеләренең хәлләрен сиңа бәян иттек, вә бәгъзеләренең хәлләрен сиңа бәян кылмадык. Вә һичбер пәйгамбәргә бер могъжиза яки бер аять белән килмәк лаек булмады, мәгәр Аллаһу тәгаләнең теләге белән генә килделәр. Әгәр кәферләргә җәзаб белән Аллаһуның әмере килсә, пәйгамбәрләр белән кәферләр арасында гаделлек белән хөкем тәмам булды, әнә шул вакытта бидгәтләрдән төзелгән батыл динне тотучылар һәлак булырлар, хәсрәттә җәзабта калырлар.

40|79|Ул – Аллаһ сезгә дүрт аяклы хайваннар бирде, бәгъзеләренә утырып йөрисез, вә бәгъзеләренең итләрен, сөтләрен ашыйсыз.

40|80|Вә аларда сезнең өчәң күп файдалар бар, вә әйберләрегезне ул хайваннар өстенә салып сәфәрләрдә йөрисез шулай ук сәүдә товарларыгызны хайваннарда вә көймәләргә тәяп озын юлларга барасыз.

40|81|Ул – Аллаһ үзенең кодрәтенә вә бер генә икәнлегенә ачык дәлаләт итә торган галамәт, могъжиза вә аятьләрен һәрвакыт күрсәтмәктәдер, шуннан соң Аллаһуның кайсы аятьләрен инкяр итә аласыз?

40|82|Әйә алар Аллаһ эшләренә карап Аллаһуны таний белмәгән гафил кешеләр, жир өстендә игътибар илә йөрмиләрме, әгәр игътибар илә карап йөрсәләр, үзләреннән әүвәлгә кәферләр санда күбрәк, куәттә артыграк иделәр вә төзегән биналары да тазарак иде, ләкин Аллаһ җәзабы килгәндә аларга бер нәрсәләредә файда бирмәде.

40|83|Кәферләргә пәйгамбәрләре могъжизалар вә ачык дәлиллар белән килсәләр, алар пәйгамбәрләрнең хак сүзләрен һичнәрсәгә санамыйча, үзләренең бозык игътикадлары вә аз тына сукуп белемнәре белән мактанып шатландылар. Үзләре мәсхәрә кылган җәзаб аларга бик тиешле булды.

40|84|Ул кәферләр Безнең каты җәзабызны курганда әйтерләр: "Аллаһуның бер генә икәнлегенә иман китердек, вә сынымнарда гыйбадәт итеп мәшрик булуны инкяр иттек", – дип.

40|85|Ләкин Безнең каты җәзабызны күргәч кенә китергән иманнары асыла файда бирмәде, кешеләрнең Аллаһ җәзабын күргәч кенә китергән иманнары файдасыз булуы әүвәлдән үк килгән Аллаһуның гадел гадәтедер, җәзаб иңгән вакытта һәрбер кәфергә алданганлыгы һәм һәлак булганлыгы мәгълүм буладыр.

41|1|Ха мим.

41|2|Ошбу Коръән рәхимле вә шәфкатьле Аллаһудан индерелгән хак китаптыр.

41|3|Ошбу китапның аятьләре ачык аңлатылды вә Коръәндә һәрнәрсә ачык өйрәтелде, Гәрәб телендә укылганы хәлдә Аллаһудан индерелгән хак китап дип белгән кешеләр өчен.

41|4|Ул Коръән аның белән гамәл кылучыларны шатландырыр, вә аның белән гамәл кылмаучыларга җәннәт җәзабы хәзерләнде, дип хәбәр бирер. Бәлки кешеләрнең күбрәгә Коръәннән баш тартты, алар Коръәннең хак сүзләрен ишетмәсләр. Баш тарткач ничек ишетсен?

41|5|Коръәнгә ышанмаучылар әйттеләр: "Ий Мухәммәд г-м, син безне Коръәнгә чакырасың, безнең күңелебездә пәрда бар ки – аны аңламас, вә колакларыбызда саңгыраулык бар аны ишетмәс, вә синең белән безнең арабызда пәрда бардыр, син үз динен белән гамәл кыл, вә без дә үз динебез белән гамәл кылабыз", – дип.

41|6|Син аларга әйт: "Мин дә сезнең кеби үк бер әдәм баласымын, ләкин миңа Аллаһудан вәхий киләдер, сезнең Илаһәгезнең ялгыз бер генә Аллаһ икәнлегә белән, Аңа чын иман китереп туры итагать итүче булыгыз, һәм тәүбә итеп Аңардан гафу сорагыз! Мөшрикләргә һәлак булудыр.

41|7|Ул мөшриклар зәкят бирмәсләр вә алар ахирәт көненә ышанмаслар.

41|8|Иман китереп изге гамәлләр кылучы хак мөэминнәргә һич бетми вә кимеми торган жәннәт нигъмәтләре бардыр.

41|9|Син аларга әйт: "Әйә сез ике көндә жирне төзеп тәмам иткән Аллаһуга иман китермисезме, вә Аңа шәркләр-тиндәшләр кыласызмы? Ике көндә жирне яратучы Ул – Аллаһ барча галәмне тәрбия итүчедер, Аның тиндәше юк.

41|10|Вә ул жир өстендә зур-зур таулар кылды вә ул жирнең файдаларын күп кылды, вә кешеләр һәм хайваннар өчен ризыклар халык кылды, жирне вә жирдәгә байлыкны сораучылар өчен төгәл дүрт көндә халык кылды.

41|11|Соңра күкне халык кылырга теләде ул вакытта күк төтен иде, күккә вә жиргә теләп яки теләмичә: "Миңа итагать итегез, ягъни Мин әйткәнчә булыгыз!" Алар әйттеләр: "Иә Рабби, теләп үз ихтыярыбыз илә баш иябез", – диделәр.

41|12|Күкләрне жиде кат итеп ике көндә төзеп тәмам кылды, вә һәр күк халкына үзенең әмерен вәхий белән аңлаттык, вә дөнъя күген якты йолдызлар белән зиннәтләдек, вә шайтаннарның фәрештәләр сүзләрен тыңлап урлауларыннан атылгучы йолдызлар белән сакладык, бу әйтелгәннәр һәр эштә жиңүче вә һәрнәрсәне белүче Аллаһу тәгалә эшедер.

41|13|Әгәр Коръәнгә иман китерүдән баш тартсалар, син аларга әйт: "Мин сезне куркытамын, ягъни әгаһландырамын Гая вә Сәмуд кавемен һәлак иткән яшен кеби каты яшен гәзабы белән".

41|14|Ул кавемнәргә пәйгамбәрләр башта да килеп вә соңрак та килеп Аллаһудан башка һичнәрсәгә гыйбадәт кылмагыз диделәр. Ул кәферләр кеше затыннан булган пәйгамбәрләргә инкяр итеп әйттеләр: "Әгәр Раббыбыз безне туры юлга күндерергә теләсә, әлбәттә, безгә пәйгамбәр итеп фәрештәләр жибәрер иде, әмма сезнең пәйгамбәр итеп жибәрелүегезгә ышанмыйбыз", – диделәр.

41|15|Әмма Гад кавеме һич хаксыз жир өстендә тәкәбберлек кылдылар, пәйгамбәрләргә каршы гаять олугъланып әйттеләр: "Бездән куәтлерәк кем бар, һичкем юк, гәзаб килсә, куәтебез белән котылырбыз", – дип. Әйә алар күрмиләрме, дәрәслектә аларны халык кылган Аллаһ алардан үлчәүсез дәрәжәдә куәтледер. Ләкин алар безнең аятьләребезне инкяр итүдән башканы белмиләр.

41|16|Без аларга бәхетсез көннәрдә яңгырсыз көчле жил жибәрдек, дөнъя тереклегенә хур итүче гәзабын татытмаклыгыбыз өчен, мактанучылар куәтләре белән жилгә каршы тора алмадылар, һәлак булдылар, әмма ахирәт гәзабы хәсрәтлерәк вә катырактыр, анда аларга ярдәм бирелмәс.

41|17|Әмма Сәмуд кавеменә һидәятне ачык бәян иттек, алар исә иманлы булудан кәфер булуны артык күрделәр, аларны кәсеб иткән явызлыклары сәбәпле хур итүче каты гәзаб тотты.

41|18|Вә ул гәзабтан иман китереп гәнаһлардан сакланучы хак мөэминнәргә коткардык.

41|19|Аллаһ дошманнары жәһәннәмгә кертелсәләр, әүвәл кергәннәре туктап соңыннан кергәннәргә көтәрләр, бер-берсен күрсеннәр өчен.

41|20|Алар жәһәннәмгә кергәч, алар өстеннән хәтта колаклары, күзләре, вә тиреләре кылган бозык эшләреннән шәһадәт бирерләр.

41|21|Алар үзләренең тиреләренә әйтерләр: "Ник сез безнең зарарыбызга шәһадәт бирәсез", – дип. Тиреләре әйтер: "Без сөйләгән сүзләргә Аллаһу тәгалә сөйләтте, вә Ул – Аллаһ әүвәл мәртәбәдә сезне халык кылды, каберләрегездән кубарылгач та шул Аллаһуга кайтырсыз", – дип.

41|22|Сез дөнъяда бозык эшләргә кешеләрдән яшереп качып эшләдегез, әмма" Аллаһудан һәм үзегезнең әгъзаларыннан яшерә алмадыгыз, һәм ул әгъзаларыгыздан кыямәт көнендә өстебездән торырлар вә безнең зарарга шәһадәт бирерләр дип уйлап карамадыгыз, ләкин сез кылган бозык эшләрегезнең күбрәген Аллаһ белмидер, дип уйладыгыз.

41|23|Аллаһ безнең бозык эшләребезнең күбрәген белмидер дигән заныгыз бүген сезне һәлак итте, моның өчен хәсрәтләнүче вә кайгыручы булып әверелдегез.

41|24|Ул Коръән белән гамәл кылмаучылар, әгәр жәһәннәм гәзабына чыдасалар, аларга утырачак урындыр, әгәр изге гамәлләр кылыр өчен дөнъяга кайтарылуны сорасалар, алар дөнъяга кайтарылачак түгелләр.

41|25|Коръән белән гамәл кылмаганнары өчен Без аларга шайтанны иреккә кылдык, шайтан аларны дөнъя байлыгы белән алдаган кеби батыл дин, бидеһәт гамәлләр, хорафатлар белән дә алдады, ахирәттән мәхрүм итте, гәзаб кылырбыз дигән сүзебез аларга лязем булды, болар да элек үтеп киткән Без һәлак иткән кешеләр вә жәннәр жәмләсеннәндерләр, инде алар барчасы мәңгегә гәзаб белән хәсрәттә калучылардыр.

41|26|Коръән Кәримне кем генә укыса да, кәферләр әйтәләр: "Коръән сүзләренә колак салмагыз, тыңламагыз, Коръән укучыны укудан туктатыр өчен юк-бар сүзләр белән кычкырышып сөйләшегез", – дип.

41|27|Коръәнгә ышанмаучыларга һәм Коръән сүзләрен тыңламаучыларга, әлбәттә, каты гәзабны татытырбыз, дәхи аларны кабахәт эшләренә кабахәт кабахәтләгәннәр белән жәзаларбыз.

41|28|Ошбу кабахәт Аллаһ дошманнарына жәһәннәм утыдыр, анда алар өчен тора торган урын бардыр, Коръәнне инкяр итүләренә жәзасы шул булсын өчен.

41|29|Уттагы кәферләр әйтерләр: "Ий Раббыбыз, безне хак диннән адаштыручы жәннәренә вә кешеләргә безгә күрсәтче, без аларны утта аяк астыбызга салып таптар идек, хәтта бездән дә катырак гәзабта булсыннар өчен", – дип. Күрәсез, дөньяда азгынлыкта дус булган кешеләр, ахирәттә дус була алмаслар икән ләбаса.

41|30|Дәрәсләктә иман китергән кешеләр безнең тәрбиячез Аллаһ, диярләр, соңра иманда, диндә һәм торышта туры гадел булдылар, үлгән вакытларында аларга рәхмәт фәрештәләре инәләр, сез хак мәминнәрсез, үлемнән вә ахирәттән курыкмагыз, һәм дөньяда калган якыннарыгыз өчен дә көенмәгез, бәлки үзегезгә вәгъдә ителгән жәннәт белән шатланыгыз, диярләр.

41|31|Без сезнең белән дөньяда һәм ахирәттә дусларбыз, сезне адашып һәлак булуыгыздан сакларбыз, үзегезгә хәзерләнгән жәннәттә күңелләрегез ни теләсә шул булгучыдыр, дәхи анда сез ни сорасагыз шул бирелер.

41|32|Ярлыкап рәхмәт итүче Аллаһудан хәзерләнемеш төрле яхшы ризыклар булганы хәлдә.

41|33|Ислам динендә, Коръән юлында файдалы эшләргә, изге гамәлләргә кылганы хәлдә Аллаһуга иман китергән һәм ислам динен кабул итәргә кешеләргә чакыручы мөселманның сүзеннән дә күркәмрәк файдалырак сүз булырмы, һәм ул һәркайда әйтәдер: мин мөселман, бу эшләргә мин бурычлымын, дип. Ягъни бу эш һәр мөселманның бурычыдыр.

41|34|Яхшылык белән явызлык бертигез булмаслар, чөнки яхшылыкка файда һәм сәваб бар, явызлыкка зарар һәм гәзаб бар. Әгәр сиңа берәү явызлык кылса, син аңа җавап итеп яхшылык кыл, ул кеше сиңа явызлыкны дошманлык илә кыладыр, әмма син сабыр ит һәм дө аның явызлыгына каршы һәрвакыт изгелек ит, соңра ул синдә явызлыкның юклыгын белеп, явызлык итүеннән туктар һәм тәүбә итеп синнән гафу сорар, аннары бер-берегезгә якын дус булырсыз.

41|35|Ләкин бу эшнә һәр кеше эшли алмас, мәгәр көчле иманлы, чын сабырлы мәминнәр генә эшли алырлар, вә явызлыкка каршы изгелек итү һәрбер кешегә бирелмәс, мәгәр олугъ бәхетле кешегә генә бирелер.

41|36|Әгәр явызлык итүчегә изгелек итәргә шайтан сиңа ирек бирмәсә, шайтанның шәрәннән Аллаһуга сыгын, Ул сине шайтан вәсвәсәсеннән саклар, аннары явызлыкка каршы изгелек итә алырсың. Бит Ул – Аллаһ ишетүче вә белүчедер.

41|37|Төннең вә көннең яратылышы, кояш вә айның төзелеше һәм хәрәкәтләре Аллаһуның кодрәтенә вә берлегенә дәләләт итә торган галәмәтләрдәндер, ий кешеләр, кояшқа вә айга сәждә кылмагыз, чөнки алар да сезнең кеби мәхлуклардыр, бәлки барча нәрсәне халык кылучы Аллаһуга сәждә кылыгыз, әгәр сез Аллаһуга гына гыйбадәт итә торган булсагыз?

41|38|Әгәр кире кешеләр Аллаһуга гыйбадәт кылырга тәкәбберләнсәләр, алар өчен кайгырма, Раббың хозурында булган хөрмәтләр фәрештәләргә вә Аллаһуның рәхмәтенә якын булган мәминнәр көндәсләрен вә кичәләрен аңа тәсбихләр әйтәләр, алар тәсбих әйтүдән нич тә арымаслар.

41|39|Әлбәттә күрәсез, корыган үләнсез жиргә күктән су индәрсәк үлгән жир терелеп яшәрәдер, шул хәлдә үлгән жирне тергезүче Аллаһ, әлбәттә, үлгән кешеләргә тергезәчәктер, Аның һәрнәрсәгә көче җитәдер.

41|40|Безнең аятләребезне ялган дип уйлаучылар хак юлдан чыгарлар, ягъни хак юлны тапмаслар. Алар ничек тә бездән яшеренә алмаслар. Кыямәт көнендә утка ташланган кешенә хәле яхшы булырмы? Яки кыямәт көнне һәр куркынычтан вә гәзабтан имин булган кешенә хәле яхшы булырмы? Инде теләгәннегезне кылыгыз, ягъни теләсәгез Коръән күрсәткән юлны ташлап мәңгегә утка керергә хәзерләнегез, яки теләсәгез Коръән күрсәткән хак юл белән барып жәннәткә мәңгегә керергә хәзерләнегез! Ул – Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдар, яхшы күрәдер.

41|41|Аллаһудан Коръән килгәннән соң Коръәннең хөкемнәрен вә вәгазьләрен инкяр итүчеләр тиешле жәзаны алырлар. Бит ул Коръән бик көчле вә файдалы, мисалы юк бер хак китаптыр.

41|42|Ул Коръәннең алдыннан да вә артыннан да батыл килмәс, ягъни Коръән иңгән елларда да, хәзергә көндә дә Коръән Кәримне вә аның хөкемнәрен, вәгазьләрен юкка чыгара торган көч вә куәт дөньяда табылмады һәм табылмас. Ул Коръән эшендә гадел хәким сүзендә вә фиғылендә мактаулы булган Аллаһудан индәремештер.

41|43|Ий Мухәммәд г-м, сиңа башка сүз әйтәлмидер, мәгәр синнән элекке пәйгамбәрләргә

әйтелгән сүзләр генә әйтеләдер, синең Раббың мәэминнәргә ярлыкаучы вә кәферләрдән каты рәнжеткүче Гәзаб белән үч алу иясе.

41|44|Әгәр без Коръәнне гарәб теленнән башка телдә кылсак иде, әлбәттә әйтерләр иде: "Ни булыр иде бу Коръәннең аятьләре без аңлый торган гарәб телендә баян ителгән булса, пәйгамбәр үзе гарәб китабы башка телдә, дип, янә инкярләрен арттырыр иделәр. Син әйт: "Ул Коръән иман китергән хак мәэминнәргә ышанычлы туры юлдыр вә күңелдәге мәшриклек, монафикълык вә наданлык чирләренә шифадыр. Әмма Коръәнгә яки аның хөкемнәренә ышанмаучыларның колакларында саңгыраулык бар ки, инде алар ишетмәсләр, вә Коръән аларга сукурлыктыр ки, Коръән күрсәткән хак юлны күрмәсләр, ул кәферләренә ишетмәүдә вә күрмәүдә мисаллары бик ерактагы кеше кебиләрдер, ул ерактагы кешегә кычкырып сөйләсәң дә ишетмәс, вә ишарә итеп күрсәтсәң күрмәс.

41|45|Тәхкыйк без Мусага Тәүрат бирдек, ул китап турында ихтыйлаф ителде бәгъзеләре ышанды, бәгъзеләре ышанмады. Әгәр Коръәнне ялганга тотучылардан Гәзабны кичектерү белән Раббыңның вәгъдәсе булмаса иде, әлбәттә, Аллаһ хөкеме араларында Гәзаб белән тәмам булыр иде. Алар, әлбәттә, Коръәннән шикләнәләр вә аның хаклыгыннан авышалар.

41|46|Берәү Коръән юлыннан барып Аллаһ ризалыгы өчен генә изге гамәлләр кылса, файдасы, әлбәттә, үзенәдер, вә берәү Коръән юлын ташлап шайтан юлыннан барып, бозык эшләр кылса, зарары, әлбәттә, үзенәдер, синең Раббың бәндәләренә золым итүче түгел, әмма кешеләр үз-үзләренә золым итәләр.

41|47|Кыямәтнең кайчан булачагын белү Аллаһуга кайтарылып, вә чәчәктән бер жимеш чыкмас, вә һичбер хатын балага йөклә булмас вә баласын тудырмас, мәгәр бу эшләр бар да Аллаһ белеме, Аның ярдәме илә булыр. Кыямәт көнне Аллаһ мәшрикләргә нида кылып әйтер: "Кая миңа тиң кылган сынымнарыгыз?" Мәшрикләр әйтерләр: "Ий Раббыбыз, без инде хәбәр бирдек, Синең шәригең-тиңдәшең барлыгына безләрдән һичкем шаһит булачак түгелдер".

41|48|Дөньяда гыйбадәт кылган сынымнары ахирәттә үзләреннән гаиб булыр, үзләренә күренмәс, вә ул мәшрикләр шул вакытта белерләр качып котылырга урын юклыгын.

41|49|Кеше Аллаһудан дөнья кирәген, сәләмәтлек, тынычлык, байлык вә шатлык, бәхет кебиләренә сораудан туктамый һәм сораудан ялыкмый, әгәр аны бәла-казалар тотса, тормышының шатлыгы китсә, Аллаһуның рәхмәтеннән өметен кисә, сабыр итми, шөкер дә итми һәм Гәеп үземдәдер дип тәүбә итми һәм Аллаһудан гафу да сорамай. Шулай итеп, Аллаһудан үзеннән-үзе бизә.

41|50|Әгәр ул кәфергә бәла-казадан соң рәхмәтебездән татытсак, ягъни сәләмәтлек, байлык бирсәк, ул әйтәдер: болар бар да үзем кәсеп итеп булдырган уз нәрсәләрем, дип. Дәхи кыямәт булыр дип тә уйламыйм, әгәр кыямәт булып Раббыма кайтарылсам, Аның хозурында миңа дөньяныкыннан артыграк нигъмәтләр булыр, дип мактанадыр. Хакны инкяр итүче кәферләренә эшләгән кабахәт эшләрен, әлбәттә, үзләренә күрсәтербез һәм аларга каты Гәзаб татытырбыз.

41|51|Әгәр кешегә рәхмәт кылып нигъмәтләр бирсәк, аның Шөкереннән вә Аллаһуга гыйбадәт кылудан баш тартыр, вә тәкәбберләнеп Аллаһуга дога кылудан ерак булыр, әгәр аңа нәфесе яратмаган авырлыклар килсә, шул вакытта ул Аллаһудан күп сораучы булып әверелә.

41|52|Коръәнгә ышанмаучыларга әйт: "Беләсезме, Коръән Аллаһудан индерелгән булып та соңра сез Коръәнгә иман китермәсегез, миңа хәбәр бирегез, Коръәннән сукур вә аңардан ерак булган кешедән дә адашучырак вә азгынрак кеше бармы?"

41|53|Безнең кодрәтебезгә вә берлегебезгә дәләләт иткән ачык вә көчле галәмәтләребезне, бөтен галәм төзелешенең хәлләреннән кешеләргә күрсәтербез, вә кешеләрнең яртылашы Аллаһ эше икәнлеген үзләренең төзелешеннән күрсәтербез, хәтта ачыкланганга чаклы Аллаһу тәгаләнең хаклыгы һәм бер генә икәнлегә вә Коръән Аллаһ китабы вә Мухәммәд г-м Аллаһуның расүле икәнлегә ачыкланганга чаклы. Әйә һәрнәрсәгә шаһит булырга синең Раббың житмиме?

41|54|Әгәһ булыгыз, күп кешеләр кубарылып Раббылары хозурына барачакларына шикләнмәктәдер, Әгәһ булыгыз, Ул – Аллаһ белеме вә кодрәте белән чолгап алучыдыр.

42|1|Ха мим.

42|2|Гайн син каф – мәгънәләрен Аллаһ үзе белә.

42|3|Әмерләрен үтәүдән вә хөкемнәрен йөртүдә өстен вә көчле булган Аллаһ әнә шулай сиңа һәм синнән элекке пәйгамбәрләргә аятьләрен вәхий итәдер.

42|4|Жирдә вә күкләрдә булган һәрнәрсә Ул – Аллаһуга хастыр, вә Ул – Аллаһ һәр заттан бөектер, зат вә сыйфатында һәрнәрсәдән олугътыр.

42|5|Аллаһуның олугълыгыннан күкләрнең өске катлаулары ярылырга якын булыр, вә фәрештәләр Аллаһуның мактап тәсбиһләр әйтәләр, вә жирдә булган мәэминнәр өчен Аллаһудан гафу сорыйлар, Әгәһ булыгыз, тәүбә итеп төзәлүче мәэминнәргә Аллаһ, әлбәттә, ярлыкаучы вә аларга рәхимледер.

42|6|Аллаһудан башканы Аллаһ урынына тотучылар бар, нәфесне, шайтанны, сынымнарны вә ишан кебиләрне Алла аларның эшләрен белүче, җәзаларын бирер, югысә, син аларга вәкил-хужа түгелсең.

42|7|Әнә шулай сиңа Коръәнне гарәб телендә вәхий иттек, ул Коръән белән шәһәрләр анасы булган Мәккә шәһәре мәшрикларын вә Мәккә тирәсендәге шәһәр халыкларын Аллаһ җәзабы белән куркытмаклыгың өчен, вә барча халык бер урынга җыела торган кыямәт көне белән куркытмаклыгың өчен, ул көннең булачагында һәм барча халык бер урынга җыелачагында һич шик юктыр, ул көндә бер фирка кешеләр җәннәттә булырлар, вә бер фирка кешеләр җәһәннәмдә булырлар.

42|8|Әгәр Аллаһ теләсә иде, кешеләрнең барчасын бер диндә кылыр иде, ләкин Аллаһ үзе теләгән бәндәсен Коръән белән гамәл кылдырып рәхмәтенә алыр. Әмма Коръән белән гамәл кылмаучы залимнәргә ул көндә дус та, ярдәмче да булмас.

42|9|Әйә ул адашкан кешеләр Аллаһудан башканы үзләренә дус итеп алалармы? Бәлки иманлы кешеләр өчен ярдәмче дус фәкать Аллаһ үзе генәдер, вә Ул – Аллаһ үлекләренә тергезер, Ул һәрнәрсәгә кадирдер.

42|10|Ий сез ачык дәлилләрне ригая кылмаучы кире кешеләр, диндә дәлилсез низагълашуларыгызның хөкеме Аллаһуга кайтарылып, Ул үзе хөкем итеп аерыр – кемнеке дәрәс, кемнеке – ялган, шунда мәгълүм булыр, әнә шулай гаделлек белән хөкем итүче Аллаһ минем Раббымдыр, мин Аңа гына тәвәккәл кылдым ягъни Аның хөкемнәрен үтәп, Аның сүзләрен генә сөйләрмен һәм баш иеп Аллаһуга кайтамын.

42|11|Ул – Аллаһ жирне вә күкләрне тәзүче, вә сезнең өчен үзегездән хатыннар кылды, вә һәрбер хайванны ата-ана-лы итеп яратты, шул тәртип илә сезне дә, хайваннарны да күбәйтте, Аллаһуга охшаган һичнәрсә юктыр, вә Ул һәр тавышны ишетүче вә һәрнәрсәне күрүчедер.

42|12|Җир вә күкләр хәзинәләренә ачкычлары Аллаһ кулындадыр, теләгән кешесенә ризыгын киң кылыр, вә теләгән кешесенә ризыгын тар кылыр, Ул, әлбәттә, һәрнәрсәне белеп эшләүчедер.

42|13|Без сезгә диндә шәригать тәзеп бирдек, ул шәригатьне Нухка, вә сиңа, ий Мухәммәд г-м, вә Ибраһимгә, вә Мусага, вә Гыйсага васыять иттек, ягъни йөкләдек, "Без тәзегән шул хак дин шәригәтен тотыгыз, әмма хөкемнәрен бозмагыз, шәригатьне үзгәртмәгез һәм төрле фиркаларга, төрле мәзһәбләргә бүленмәгез", – дип һәр пәйгамбәргә ю һәр мөселманга әмер иттек. Сезнең кешеләренә хак дин исламга дәгъват итүгез мәшрикларга бик авыр эш булды, ягъни ислам динен кабул итү, аларга утка керүдән дә авыр булды. Аллаһ Үзе тәзегән хак дингә үзе теләгән кешесен ихтыяр итәр һәм анда тартыр, вә Аллаһуга итагать белән кайткан кешене ул хак дингә күндерер.

42|14|Дөнъядагы һәр заманадагы кешеләр, Аллаһ диненә хөкемнәрендә ихтилаф кылмадылар мәгәр Аллаһудан ислам диненә барча хөкемнәре килеп ачык аңлатылганнан соң ихтилаф кылдылар, вә хөсәдлек белән үзара дошманлашып бик күп фиркаларга бүленделәр. Әгәр җәзабны билгеле булган кыямәт көненә чаклы кичектерү белән Раббыңның вәгъдә сүзе булмаса иде, әлбәттә, Аллаһ хөкемнәрен үзгәртеп, бидгәт гамәлләр белән Ислам динен бозучы мәшриклар илә Аллаһ арасында дөнъяда ук хөкем тәмам булып, һәммәсә һәлак булып иделәр. Пәйгамбәрләрненнән соң Тәүрат вә Инжилгә варис булган яһүдләр вә насаралар, алар Мухәммәд г-мнең пәйгамбәрлеген дә вә Коръәннең Аллаһ китабы икәнлеген дә шикләнмәктәләр, ягъни ышансак алданырбыз, дип уйлыйлар.

42|15|Әнә шул Аллаһ тәзегән ислам шәригәтен кабул итәргә кешеләренә вәгъдә кыл, вә үзең шәригатьне үтәүдә һәм ирештерүдә Аллаһ боерганча туры һәм истикамәттә бул! Вә шәригатьне тотмаган кешеләргә вә аларның гадәтенә иярмә, вә әйт: "Аллаһ иңдергән китап хөкемнәренә ышандым вә иярдем һәм сезнең арагызда гаделлек кылырга әмер ителдем! Аллаһ – безнең Раббыбыз һәм сезнең Раббыгыздыр. Безгәдер – безнең гамәлләребез, сезгәдер – сезнең гамәлләрегез. Безнең белән сезнең арада хосумәт вә низагъ юктыр. Аллаһ кыямәт көнне барчагызы да бер урынга җыяр вә ахырда кайтмак Аллаһугадыр, дип.

42|16|Аллаһуның берлеге вә исламның хаклыгы хакында ачык дәлилләрне ишетеп вә белеп ислам динен кабул иткәннән соң, Аллаһуның берлеге хакында вә ислам хөкемнәре хакында пәйгамбәр белән кычкырышып дәлил китереп маташтылар, яки үзләренә батыл игътикадларын исламга кертергә тырышырлар, ләкин Аллаһ хозурында китергән дәлилләре батылдыр, аларга Аллаһуның ачуы һәм аларга каты җәзаб булачактыр. "Хәзер бездә хакны инкяр итеп, батыл игътикадны вә бидгәт гамәлләрне яклаучылар бик күпләр. Раббым аларның йогышлы яман чиреннән Үзең сакла!"

42|17|Ул – Аллаһ Коръәнне хаклык белән иңдерде, Коръәндә хак булмаган бер сүз дә юк. Вә һәр нәрсәгә үлчәү бирде һәм гадел үлчәгез, диде. Кайдан беләсең, ихтимал кыямәт көне бик якындыр!

42|18|Кыямәткә ышанмаган кешеләр, ул кыямәт тизрәк килсен, диләр. Әмма хак

мөэминнәр, кыямәттән куркалар, һәм кыямәтнең булачагын хак дип беләләр. Әгәһ булыгыз кыямәт булмый дип низагълашучы кешеләр, хактан бик ерак адашмакталар.

42|19|Аллаһ бәндәләренә яхшылык ияседер, ягъни кешеләрне ямансызлыкка, гәһәһли эшкә вә жәһәннәмгә чакырмый һәм ул эшләргә этәрми, бәлки иманлы, динле һәм изге гамәлле булырга чакыра һәм Коръән белән жәннәткә юл салган, шул юл белән жәннәтләремә килегез, мәңгегә нигъмәтләрем эчендә сый-хөрмәттә булыгыз, ди. Жәннәт нигъмәтләре белән теләгән кешесен ризыкландырыр, вә Ул зур куәтле вә һәр эштә жиңүчедер.

42|20|Бер мөэмин ахирәт нигъмәтләрен өмет итеп гәһәһлардан саклануын да, сәваблы эшләренә эшләвә дә Аллаһ ризалыгы өчен генә булса, Без аңа сәвабын вә ахирәт нигъмәтләрен арттырырбыз. Янә берәү дини гамәле бәрабәренә дөһья малын, дөһья дәрәжәсен теләсә, Без аңа гамәле бәрабәренә ашауны вә мал алуны дөһьяда бирербез, әмма ахирәттә аңа нигъмәттән һичнәрсә булмас мәгәр хәсрәт, кайгы вә гәзаб кына булыр".

42|21|Дөһья малы өчен гамәл кылучы бидегәтләренә Аллаһудан башка тагын бер Аллаһлары бармы? Аллаһ рәхсәтеннән башка Коръәнгә вә сөннәт-расулгә хыйлаф шәригать төзеделәр. Багучылар, изгеләр каберләренә файда өмет итеп бару, бидегәт гамәлләр, хорафатлар, ырымнар – болар берсә дә Аллаһудан да, пәйгамбәрдән дә түгел. Бу эшләр һәммәсә шайтан эшләредер. Әгәр ислам динен бозучы бидегәтчеләргә вә батыл дин төзүче мәшрикләргә гәзабны ахирәткә кичектерү белән Аллаһуның вәгъдәсә булмаса иде, әлбәттә, Аллаһ аларны дөһьяда ук гәзаб кылыр иде, ләкин ул залимнәргә ахирәттә, әлбәттә, рәнжеткүче каты гәзаб булачакдыр.

42|22|Кыямәт көнендә залимнәрне эшләгән кабахәт эшләренә гәзабыннан куркучы күрерсәң, нәфескә, шайтанга ияреп Алла динен бозучы залимнәргә бармыйча, кемгә булсын чәчләрен агартып, йөзләрен каралтып өннәрен ала торган төрле куркынычлы гәзаблар? Вә ул куркынычлы гәзаблар аларны каршылап качаклап алыр. Әмма әлегә шайтан гамәлләреннән ерак булып, Коръән юлы белән изге гамәлләр кылучы хак мөэминнәр, жәннәт бакчаларында нигъмәтләр эчендә булачаклар, аларга Раббылары хозурында ни теләсәләр шул булыр, бу нәрсәләр аларга Аллаһуның, олугъ юмартлыгыдыр.

42|23|Югарыда зекер ителгән нигъмәтләр белән Аллаһ иман китереп тә явызлыкны белмичә яхшылыкны гына уйлаган, яхшылыкны гына эшләгән хак мөэминнәрне шатландырадыр. Ий Мухәммәд г-м әйт: "Мин сезгә Аллаһ хөкөмнәрен ирештереп ислам динен өйрәткәнем өчен һәм тиремнән чыгардай булып сезне мәселман итәргә тырышканлыгым өчен, сездән әжер яки дөһья малын сораыймын, мәгәр сезгә якынлыгым өчен дуслык итүегезне телим, ягъни диндә һәрвакыт чын күңелдән кардәш булуыгызны телим. Берәү саф күңелдән Аллаһ ризасы өчен яхшылыкны көсеп итсә, Без аңа яхшылыгын да яхшылыкны арттырып сәвабын ике өләш бирербез, Аллаһ ярлыкаучы вә яхшылыкның хакын жәннәт нигъмәтләре белән түләүчедер.

42|24|Әйә ул кәферләр синең хакында: "Коръәнне Аллаһ индерде дип, Аллаһуга ялганны ифтира кыла", – диләрме? Әгәр Аллаһ теләсә иде, әлбәттә, күңелеңне пәрдәләр иде дә соңра ялганны ифтира кылудан тартынамас идең. Аллаһ батылны жуядыр, хак янында калдырмыйдыр, вә хакны Үзенә Коръәндәге сүзләре белән сабит кыладыр ягъни хакның хаклыгын ачык аңлата һәм хакны яклай. Ул – Аллаһ күкрәк эчендәге нәрсәләренә белүчедер.

42|25|Ул – Аллаһ тәүбә итеп төзәлүче мөэминнәрнең тәүбәсен кабул итүче вә төзәлүчеләренә начарлыгын гафу итәдер, вә Ул сезнең ни эшләгәнегезне беләдер.

42|26|Дәһи иман китереп изге гамәлләр кылган мөэминнәрнең догаларын кабул итәдер һәм аларга Үзенә юмартлыгыннан арттырып та бирер. Әмма Коръәнгә иман китермәгән кешеләргә каты гәзаб булыр.

42|27|Әгәр Аллаһ һәр кешегә ризыкны киң кылып һәрберсен бай итсә, ул вакытта, әлбәттә, һәркайсы жир өстендә бозыклык вә фәсәд кылыр иделәр, шуның өчен кешеләргә малын Үзе теләгәнчә генә бирәдер, Аллаһ, әлбәттә, бәндәләренә хәлләреннән хәбәрдардер вә кемгә киң ризык тиешле, кемгә тар тиешле икәнлекне дә белүчедер.

42|28|Ул – Аллаһ яңгырны яудырадыр кешеләр яңгырдан өметләрен өзгәннәре соңында, вә рәхмәтле яңгырын чәчәр, вә Ул мөэминнәрнең вәлиседер вә һәр эштә мактаулыдыр.

42|29|Аллаһу тәгаләнең кодрәтенә дәләләт итә торган галәмәтләрдәндер, жирне вә күкләренә халык кылуы һәм жирдә вә күкләрдә жан ияләрен таратуы, әгәр теләсә барчасын бер урынга жыярга да кадирдер.

42|30|Ий мөэминнәр сезгә ирешкән бәла-казалар вә кайгылар, үзегез көсеп иткән гәһәһларыгыз сәбәпләдер, шулай булса да Аллаһ гәһәһларыгызны күбрәген гафу итәдер.

42|31|Ий мәшрикләр үзегезгә килә торган бәла-казадан качып котылучы түгелсез һәм сезгә Аллаһудан башка дус та, вә гәзабтан коткаручы ярдәмче да юк.

42|32|Дәһи диңгезләрдә бөек таулар кеби корабларның йөрүе, Аллаһуның кодрәтенә дәләләт итә торган гамәлләрдәндер.

42|33|Әгәр Аллаһ теләсә жилне туктатыр иде, кораблар китә алмыйча су эчендә калыр иделәр. Аллаһуның бу эшендә, әлбәттә, бәла-казага сабыр итеп, нигъмәтләргә шөкер

итүчеләр өчен гыйбрәтләр бар.

42|34|Әгәр Аллаһ теләсә, ул корабларны батырыр иде, кылган бозык эшләре өчен, ләкин аларның күп гөнаһларын гафу итәр, шуның өчен аларны батырмас.

42|35|Коръән аятләрен инкяр итеп низагълашкан кешеләр Аллаһ җәзабыннан качып котылырга аларга урын юк икәнлекне белсеннәр өчен.

42|36|Аллаһудан сезгә бирелгән дөньядагы барча нәрсә фәкать вакытлыча дөнья тереклеге һәм дөнья зиннәтедер. Әмма Аллаһу хозурында булган ахирәт нигъмәтләре, иман китереп Аллаһуга һәрвакыт итагать итүдә Ана тәвәккәл итүчеләре дәхи жиледер вә бетми торган мәңгелектер.

42|37|Ахирәт нигъмәтләре дәхи шулар өчендер, алар зур гөнаһлардан һәм фәхеш эшләрдән сакланырлар, һәм аларны берәү ачуландырса, гафу итәрләр.

42|38|Вә алар Аллаһның һәр боерыгын кабул итәрләр, вә намазларын вакытында укырлар, вә киңәш лязем жирдә үзара киңәш итәрләр, вә Без биргән малдан мохтажларга вә Аллаһ юлына садака бирерләр.

42|39|Вә араларыннан берсе залимнәрдән хаксыз җәберләнсә, бергәләшеп ярдәм итеп ул җәберләнгән мәэмин кардәшләрен коткарырлар.

42|40|Явызлык белән золым итүчегә җәза бирелә үзе золым иткән хәтле генә, әгәр мәзълум кеше залимне гафу итсә һәм араларын ислах кылса, бу эшнең әжере Аллаһ хозурында сакланыр, әмма Аллаһ хаксыз золым итүчеләрне сөймидер.

42|41|Бер мәзълум хаксыз золым итүчедән арттырмыйча үч алса, аңа гөнаһ юк һәм анардан үч алу да юктыр.

42|42|Кешеләргә золым итеп жир өстендә хаксыз явызлык кылучы залимнәргә җәза бирергә шәригәтә юл бардыр, ул залимнәргә ахирәттә рәнҗеткүче җәза булыр.

42|43|Әмма берәү хаксыз золымга сабыр итсә, һәм залимне гафу да итсә, бу эш, ягъни үч алмыйча сабыр итү һәм Аллаһ ризасы өчен гафу итү, бик зур сәваблы вә бик зур файдалы эштер.

42|44|Аллаһ берәүне явызлыгы өчен хактан адаштырса, шуннан соң аны туры юлга күндерүче булмас Ахирәттә галимнәрне күрсәң, алар җәзабын күргәч, безгә дөньяга кайтырга юл бар микән, изге гамәлләр кылыр идек, диярләр.

42|45|Күрерсең аларны, аларга килгән хурлык вә хакарәт сәбәпле кечерәйгәннәре хәлдә утка салынырлар, алар утка карарлар күзләренең очы илә генә. Җәзабтан котылучы мәэминнәр әйтерләр: "Хәсрәтле кешеләр әнә шулардыр, бозык эшләр кылып, имансыз динсез булып ахирәттә үзләрен һәм өй-әһелләрен җәзабка салдылар, әгәһ булыгыз, әлбәттә, залимнәр даим җәзабталардыр.

42|46|Ул көндә аларга җәзабтан коткаручы ярдәм бирүче дуслар булмас Аллаһудан башка. Әгәр Аллаһ берәүне адаштырса, ул кешегә дөньяда хак дингә керергә, ахирәттә җәннәتكә керергә юл булмас.

42|47|Ий кешеләр, кыямәт көне килмәс борын Раббыгызның әмерләрен кабул итегез, ягъни ул тыйган эшләрдән тыелыгыз, вә ул кушкан эшләренә эшләгез! Кыямәт көне килсә, аны Аллаһудан башка зат кире жибәрә алмас ул көндә качып котылырга сезгә бер урын табылмас, вә кылган гөнаһларыгызны да бу гөнаһлар түгел, дия алмассыз.

42|48|Әгәр Аллаһуның әмерләрен үтәүдән баш тартсалар, бит Без сине аларны саклаучы күзәтүче итеп жибәрмәдек, фәкать аларны иманга чакырып Аллаһ хөкемнәрен ирештерер өчен генә жибәрдек. Әгәр Без кешене рәхмәтебездән татытсак, ягъни байлык, сәләмәтлек бирсәк, әлбәттә, ул кеше аның өчен шатланадыр. Вә үзләренең явызлыклары сәбәпле аларны бәла-каза тотса, ул вакытта әүвәлдә бирелгән нигъмәтләренә барын да онытып, көферлек кылып Аллаһуга имзасыз буладыр.

42|49|Жир вә күкләрнең мөлкә Аллаһуга хастыр, үзе теләгән нәрсәләрен халык кылыр, теләгән кешесенә кыз балалар бирер, вә теләгән кешесенә ир балалар бирер.

42|50|Яки теләгән кешесенә ир бала да, кыз бала да бирер, вә теләгән кешесенә бала тапмый торган кысыр кылыр, ул һәрнәрсәне белә вә һәрнәрсәгә көче җитәдер.

42|51|Аллаһу тәгалә кешеләр белән сөйләшер булмады, мәгәр төшәндә вәхий кылыр яки илһам белән белдерер, яки күренмичә сөйләшер Муса белән сөйләшкән кеби, яки пәйгамбәргә фәрештә жибәрер үзе теләгәнне вәхи белән сөйләтер. Тәхкыйк Ул – Аллаһ бөектер вә һәркемне хөкем итүчедер.

42|52|Башка пәйгамбәрләргә вәхи иткәнбез кеби, ий Мухәммәд г-м, сиңа да вәхи иттек күңелгә шифа, рухка тәрбия булучы коръәнне үзебезнең әмеребез буенча, Коръән иңмәс борын, син Коръәннең нәрсә икәннән белмидер идең һәм Аллаһ хөкемәндә иман нәрсә икәннән белмидер идең, димәк, пәйгамбәр буласы кеше дә Коръәннән башка иманны таба алмаган. Ләкин Без Коръәнне иман, дин яктылыгы кылдык, ул Коръән белән бәндәләребездән үзебез теләгәннәрен һидәяткә күндерербез, синдә Коръән белән Аллаһ теләгән кешеләренә туры юлга күндерәсең. Димәк, иман һәм һидәят Коръән юлы – Коръән яктылыгы белән генә табылыр.

- 42|53|Коръән белән күрсәтелгән якты юл, жиргә дә күкләргә дә хужа булган Аллах юлыдыр. Әгәһ булыгыз, кыямәт көнендә һәр эш Аллаһуга кайтадыр. Ахирәткә Аллаһуга җавап бирергә хәзерләнеп барыгыз!
- 43|1|Ха мим.
- 43|2|Барча хәлне ачык бәян итүче Коръән белән ант итеп әйтәмен!
- 43|3|Без бу Коръәнне гарәб телендә кылдык – шаять, ий кешеләр, аңлап иман китерерсез!
- 43|4|Тәхкыйк ул Коръән Ләүхүл Мәхфузъда китаплар анасында сабиттер, сакланадыр. Безнең хозурыбызда, ул гаять бөектер һәм гадел хөкем итүчедер.
- 43|5|Ий мәшриклар, сез чиктән үткән фәсыйк кавем булганыгыз өчен, сезгә Коръән индерүдән вә сезне хәрәм фәхеш эшләрдән тыюдан һәм фарыз эшләргә өндәүдән туктап калырбызмы? Юк туктамабыз, һәр кешене Коръән белән гамәл кылырга өндәрбез, итагать иткәннәргә рәхмәт кылырбыз, әмма карышканнарны һәлак итәрбез.
- 43|6|Әүвәлдәге кешеләргә күпме пәйгамбәрләр жибердек.
- 43|7|Аларга бер пәйгамбәр килде исә, алар аны мәсхәрә кылыр булдылар.
- 43|8|Алардан куәтләрәкләрен һәлак иттек, вә әүвәлдәге кешеләрнең һәлак булган кыйссалары Коръәндә күп жирдә сөйләнде.
- 43|9|Әгәр син алардан жирне вә күкләрне кем халык кылды дип сорасаң, әлбәттә, алар барчасына Җәзиз вә Галим булгучы Аллах халык кылды, дип, җаваб бирерләр.
- 43|10|Ий кәферләр, Ул – Аллах сезнең өчен жирне яшәргә вә йөрергә яраклы итеп халык итте, вә жир өстендә сезгә күп юллар кылды, шаять сәфәрләрегездә уңышларга ирешерсез.
- 43|11|Вә Ул – Аллах күктән чамалап яңгыр индерәдер, ул яңгыр белән үлгән жирне тергезеп һәрнәрсәне үстерәдер, үләннәр чыккан кеби сез дә каберләрегездән чыгарсыз.
- 43|12|Вә Ул – Аллах һәр нәрсәне парлы итеп халык кылды, вә сезгә утырып йөрү өчен көймәләр вә дүрт аяклы хайваннар халык кылды (яратты, бар итте).
- 43|13|Ул көймәләргә вә хайваннарга сәүдә әйберләрегезне салып үзегез дә менеп утырмаклыгыгыз өчен сезгә тапшырылдылар, соңра менеп утырып тынычлангач, Раббыгызның нигъмәтен зекер итәсез вә әйтәсез: "Бу нәрсәләрдән безне файдаланучы Аллах һәр кимчелектән пакытер, бу нәрсәләрне булдырырга үзебез, әлбәттә, кадир булмас идек.
- 43|14|Соңра без каберләребездән кубарылып, әлбәттә, Раббыбызга кайтачакбыз.
- 43|15|Мәшриклар: жир вә күкләрне Аллах халык кылды дигәннәреннән соң, мәхлукларның бәгъзесен Аллаһуга шәрик итәрләр, андый кешеләр Аллаһуның күренеп торган нигъмәтләрен инкяр итеп имансыз калучыдыр.
- 43|16|Ий мәшриклар, Аллах үзе яраткан мәхлуктан кызларны үзенә бала итте диерсезме? Ә сезгә ир балаларны гына бирдеме?
- 43|17|Әгәр аларның берсенә Аллаһуга мисал кылган кыз бала белән хатының кыз бала тудырган дип сөенеч бирелсә, нич яратмыйча, эченә ачу тулып йөзе кара булып әверелер. Ягъни кыз баланы шул кадәр яратмыйлар иде, шулай да Аллаһуның кыз баласы бар, диләр.
- 43|18|Аллаһуга ничек кызлар тиешле булсын ки, ул кызлар зиннәтләнеп үсәләр, Аллаһуга зиннәт кирәкми, янә хатын-кызларның күп мәсьәләне аңнарга көчләре җитмидер, ачыккый алмыйлар.
- 43|19|Аллаһуның хөрмәтле коллары булган фәрештәләрне кызлар ясадылар, әйә алар Аллах фәрештәләрне халык кылганда карап тордылармы? Әлбәттә, аларның фәрештәләр Аллаһуның кызлары дип әйткән сүзләре Гәмәл дәфтәрләренә язылып һәм ахирәттә соралмыш булырлар.
- 43|20|Кәферләр әйтерләр: "Әгәр Аллах фәрештәләргә гыйбадәт кылуыбызны теләмәсә иде, без әлбәттә, аларга гыйбадәт кылмас идек". Аллах әйтер: "Аларның ул сүзләренә әйтүдә белемнәре юктыр, алар хакны сөйләүче түгелләр, мәгәр ялган сөйлиләр."
- 43|21|Яки без аларга Коръәннән элек Аллаһудан башкага гыйбадәт кылырга дәрәс дип китап индердекме, индергән булсак, әлбәттә, алар ул китапка тотынырлар иде.
- 43|22|Алар Аллах һәм пәйгамбәр сүзенә колак салмадылар, бәлки әйттеләр: "Без аталарыбызны бер диндә таптык, без һәм аларга ияреп аларча дин тотабыз һәм Аллаһудан башкага гыйбадәт кылабыз", – дип.
- 43|23|Синнән элек бер шәһәргә Аллах җәзабы белән куркытучы пәйгамбәр жиберсәк, аларның нигъмәткә чумган олуглары әйтте: "Безнең аталарыбыз да шул диндә иделәр, алар диненнән чыкмыйбыз, без дә аларга иярәбез", – дип.
- 43|24|Ий Мухәммәд г-м, син аларга әйт: "Мин сезнең аталарыгызның диненнән дәрәсрәк вә турырак дин сезгә алып килгән булсам да, сез аталарыгызның батыл диненә иярәсезме? Алар пәйгамбәргә әйттеләр: "Сезнең белән жиберелгән дингә ышанмыйбыз".
- 43|25|Без алардан каты җәзаб белән уч алдык, игътибар илә карагыл пәйгамбәрләренә ялганга тотучыларның ахыр хәле ничек булды?
- 43|26|Ибраһим атасына вә кавемнә әйтте: "Мин сез гыйбадәт игә торган

сынымнарыгыздан бизүчемен.

43|27|Мәгәр мине юктан бар итүче Аллаһудан бизүче түгелмен, вә Ул мине үзе риза булган хак дингә дә күндерер.

43|28|Кылды Аллаһуны берләү сүзен Ибраһим нәселендә кыямәткә хәтле калганы хәлдә, ягъни Аллаһуны берләп ислам динен тотучы Ибраһим милләте кыямәткә хәтле бетмәс, шаять кешеләр батыл динне ташлап ислам диненә, Ибраһим милләтенә кайтырлар.

43|29|Ошбу Мәккә мәшрикларенә гомер вә нигъмәтләр биреп исламны өйрәтүче пәйгамбәр килгәнче һәм Коръән иңә башлаганчы яшәттек.

43|30|Кайчан аларга Коръән килде исә, бу – сихер, без аңа ышанмыйбыз, диделәр.

43|31|Алар янә әйттеләр: "ни булыр иде, әгәр бу Коръән Мәккә яки Таиф шәһәрәндәге бер олугъ дәрәжәле бай иргә индерелгән булса", – дип. Күрәсез алар бай кешене, гапыллы туры кешедән артык күргәннәр.

43|32|Әйә ул мәшриклар, Раббыңның рәхмәтеннән булган пәйгамбәрлеккә кешене алар билгелиләрме? Без әле аларның дөнъя мәгыйшәтләрендә үзебез бүлдек, кайберләрен бай, кайберләрен фәкыйрь кылдык, вә аларның бәгъзеләрен дөнъя тормышында дәрәжәдә бәгъзеләреннән артык кылдык, байлары ярлыларны хак биреп эшләтсеннәр өчен. Раббыңның рәхмәте, алар жыйган малдан хәерлерәктер.

43|33|Әгәр кешеләрнең бай кәферләренә күргән вакытларында барчасы байлык өчен кәферлеккә кызыгулары булмаса иде, Коръәнне инкяр итүче кәферләренә өйләренә көмештән түбәләр вә аның өстенә менәр өчен көмештән баскычлар кылыр идек.

43|34|Дәхи өйләренә көмештән ишекләр вә диваннар кылыр идек ул диваннар өстендә рәхәтләнеп утырыр иделәр.

43|35|Дәхи алар өчен һәр нәрсәдән зиннәт кылыр идек, ошбу зекер ителгән нәрсәләр, дөнъя тереклегенә аз вакытлы булган нәрсәсә һәм зиннәтедер нич мәңге кала торган түгелләр. Әмма ахирәтнең байлыгы, зиннәте вә рәхәте мәңгелектер, ул бәхетле ахирәт, Аллаһ хөкемнәрен бозудан сакланучы тәкъва мәэминнәр өчен хәзерләнде.

43|36|Берәү Коръәнгә ышанудан яки аның белән гамәл кылудан баш тартса, Коръән юлына керергә теләмәсә, ул кешене Без шайтанга тапшырырбыз, ул шайтан аңа якин сулыр, нич аерылмас. Бу сүзгә бик каты әһәмият бирегез!

43|37|Ул шайтаннар, үзләренә ияргән кешеләренә Коръән юлына керүдән тыярлар, бидеғәт гамәлләр белән батыл дингә адашу юлына алып керерләр, шулай булса да ул кешеләр без хак юлдабыз дип зан кылырлар.

43|38|Шайтанга ияреп хактан адашкан кеше шайтан белән кыямәт көнне Безнең хозурымызга килсәләр, ул кеше шайтан дустанә әйтер: "ий иптәш икебезнең арабыз мәшрийк илә мәгъриб арасы кадәр булсачы, ни явыз ибдәш булгансың син миңа", – дип.

43|39|Аллаһ әйтер: "ий бер-берегезне аздыручы дуслар, бүген сезгә үкенүгез файда бирмидер, чөнки дөнъяда Аллаһуга каршы барып, үзегезгә золым иттегез, сез гәзабта әлбәттә уртаксыз."

43|40|Әйә син саңгырау кешегә хак сүзне көчләп ишеттерә алырсыңмы? Яки сукурны көчләп туры юлга кертә алырсыңмы? Яки ачык хактан нык адашкан кешене туры юлга күндерә алырсыңмы?

43|41|Әгәр гәзаб тиешле булган кавемеңә гәзаб килмәс борын сине үтерсәк, синнән соң дөнъяда яки ахирәттә алардан, әлбәттә, гәзаб белән үчебезне алырбыз.

43|42|Яки аларга вәгъдә иткән гәзабыбызны сиңа дөнъяда күрсәтербез, чөнки аларны гәзаб кылырга Без кадирбыз.

43|43|Инде син үзеңә вәхи ителгән Коръәнгә ябыш, аның хөкемнәренә ияр, дәрәслектә син туры юлдасың.

43|44|Ул Коръән синең үзеңә вә кавемеңә олугъ вәгазьдер, туры юлдыр. Аның хакында кыямәт көнәндә, әлбәттә, соралмыш булырсыз!

43|45|Синнән элек жиһәргән расүлләребездән сорагыл: "Әйә Аллаһудан башкага гыйбадәт кылырга ярый дип хәбәр бирүче бер китабыбыз яки бер пәйгамбәребез бармы?

43|46|Тәхкыйк Без Мусаны аятләр вә могжизалар белән фиргаунгә вә аның олугъларына жиһәрдек, һәм Муса аларга мин барча галәмне тәрбияләүче Аллаһ пәйгамбәремен, диде.

43|47|Муса аларга ачык аятләр вә могжизалар илә килгәч, Мусадан вә Мусаның хак эшеннән көлделәр.

43|48|Без аларга могжизаларны күрсәткән саен арттырыбрак вә ахыргысын әүвәлгесеннән зуррак итеп күрсәттек. Без аларны гәзаб белән тоттык, шаять исән калганнары кәферлектән иманга кайтырлар дип.

43|49|Фиргауннәр, гәзабны күргәч, Мусага әйттеләр: "ий сихерче, безнең өчен Раббыңа дога кыл, Ул синең догаңны кабул итәргә вәгъдә иткән иде, әгәр гәзабтан котылсак, әлбәттә, сиңа ияреп мәселман булыр идек", – дип.

43|50|Мусаның догасы сәбәбе белән алардан гәзабны жиһәргән идек, шулвакыт алар вәгъдәләрен, әйткән сүзләрен боздылар.

- 43|51|Фиргаун кавеменә мактанып ниләр әйтте: "Ий кавемем, Мысыр патшалыгы минем кулымда түгелме, вә Нил дәрәҗәсә һәм башка елгалар минем хөкемем астында агалар түгелме? Әйә шуларны күрмисезме?"
- 43|52|Әйә минме хәерлерәк ошбу Мусадан ки, ул кулыннан һични килми торган зәгыйфтер вә сүзендә аңлата алмый торган загыйф телледер.
- 43|53|Әгәр ул хак пәйгамбәр булса, Раббысы тарафыннан алтын беләзекләр бирелгән булыр иде, яки аның белән бергә аның пәйгамбәрлек эшен дәрәҗәләүче вә аңа ярдәм бирүче фәрештәләр килер иде", – диде.
- 43|54|Фиргаун әнә шундый сүзләр белән кавемен алдады, кавеме аңа итагать иттеләр. Тәхкыйк алар Аллаһуга вә расулгә каршы барып бик яман фәсыйк кавем булдылар.
- 43|55|Кайчан Безне алар ачуландырдылар, Без алардан үчебезне алдык, барчасын суга батырып һәлак иттек.
- 43|56|Шулай итеп аларның хәлен кыямәткә чаклы гыйбрәт итеп калдырдык, вә мисал кылдык ки, аларча булудан куркып сакланалар.
- 43|57|Бер Мәккә мәшригә "Сынымнар да вә сынымнарда гыйбадәт кылучылар да жәһәннәмгә керәчәкләр", – дигән аятне ишеткәч, насаралар Гыйсага гыйбадәт кылалар, димәк Гыйса да жәһәннәмгә керәдер, дип, мисал кылып әйткәч, шулвакыт синең имансыз кавемең сезгә карап кычкырышып көлделәр. Гыйса сезнең каршыгызда хөрмәтле пәйгамбәрдер. Ә үзегез – ул жәһәннәмгә керә дисез, диделәр.
- 43|58|Вә әйттеләр: "Ий Мухәммәд, синең кашыңда безнең сынымнарыбыз хәерләме, яки Гыйса хәерләме", – дип. Алар бу чагыштыруны сиңа китермәделәр, мәгәр синең белән низагълашу өчен генә китерделәр, бәлки алар каршылык белән кычкырышучы кавемдер.
- 43|59|Гыйса һичкем түгел мәгәр Без аңа пәйгамбәрлекне ингам кылдык, вә Без аны атасыз тудырып Ягъкуб балаларына дәлил вә гыйбрәт кылдык ки, атасыз бар кылырга да Аллаһ кадир икәнне белсеннәр өчен.
- 43|60|Ий кешеләр, әгәр Без теләсәк, жир йөзендә сезнең урыныгызга фәрештәләрне хужа кылыр идек.
- 43|61|Вә Гыйса бер галәмәттер кыямәтнең булмагына, кыямәт булачагына шикләнмәгез, ул, әлбәттә, булачак вә минем шәригатемә иярегез, ошбу минем шәригатем туры юлдыр.
- 43|62|Шайтан сезне алдап Аллаһ юлыннан чыгармасын, тәхкыйк ул сезгә бик ачык дошмандыр.
- 43|63|Гыйса аятьләр вә моҗизалар белән килгән заманда әйтте: "Ий жәмәгать, мин сезгә шәригать вә моҗизалар белән килдем, сезне туры юлга күндермәк өчен вә дин эшләрендә ихтыйлаф иткән бәгъзә нәрсәләрегезне аңлатмак өчен, Аллаһудан куркыгыз һәм миңа итагать итегез!"
- 43|64|Дәрәҗәләтә Аллаһ – Ул минем Раббымдыр һәм сезнең дә Раббыгыздыр, барыгыз да Ул – Аллаһуга гыйбадәт кылыгыз! Шул Аллаһуга гына гыйбадәт кылу туры вә хак юлдыр.
- 43|65|Гыйса динендәге насаралар ничә төрле мәзһәбкә, вә төрле фиркаларга бүленделәр һәм диннәрен боздылар, кыямәт көненең рәнҗеткүче гәзабыннан бер чокыр бардыр Гыйса Аллаһуның угълы дип үзләренә золым иткән кешеләргә.
- 43|66|Кәферләр Коръән юлына кермичә нәрсә көтәләр? Юк, алар көтмиләр, мәгәр кыямәт көнен генә көтәләр, ул кыямәт аларга искәрмәстән килер, хәтта сизмичә дә калырлар.
- 43|67|Дөнъяда вакытта Коръән юлыннан башка юлда бер-берсенә дус булган кешеләр, кыямәт көнне бер-берсенә дошман булырлар, мәгәр Коръән юлында бергә тәкъвалык кылган мәэминнәр ахирәттә дә дус булырлар.
- 43|68|Аларга әйтеләр: "Ий тәкъвалыкта дус булган мәэмин бәндәләрем бүген сезгә куркыныч һәм көенеч юк."
- 43|69|Ул тәкъвалыкта дус булган мәэминнәр, Безнең аятьләребезгә ышандылар һәм Коръән белән гамәл кылып хак мәселман булдылар.
- 43|70|Инде шатланганыгыз хәлдә үзегез һәм хатыныгыз жәннәткә керегез!
- 43|71|Жәннәттә алар тирәсендә алтын табакларда тәгамнәр вә борынсыз савытларда эчемлекләр йөртеләр, вә анда нәфесләр теләгән нәрсәләр, вә күзләр карап ләззәт ала торган нәрсәләр бардыр, вә сез анда мәңгә рәхәттә булырсыз.
- 43|72|Ошбу жәннәт сезгә Коръән белән гамәл кылганыгыз өчен бирелде.
- 43|73|Вә сезнең өчен анда күп җимешләр булыр, алардан сез ашарсыз.
- 43|74|Коръән белән гамәл кылмаучылар тәхкыйк жәһәннәм гәзабында мәңгә калучылардыр.
- 43|75|Алардан гәзаб аз гына да җиңеләйтелмәс вә алар котылудан өметләрен өзеп тик торырлар.
- 43|76|Без аларга золым итмәдек, ләкин алар үз-үзләренә золым итүче булдылар.
- 43|77|Жәһәннәм кешеләре гәзабның катылыгыннан жәһәннәм патшасына әйтерләр: "Ий патша Раббыңнан сорагыл, ул безне үтерсен!" Патша әйтер: "Сез гәзабда мәңгә булачакларсыз, чыкмассыз һәм үлмәссез."
- 43|78|Ий кешеләр, Без Коръән иңдереп сезгә хаклык белән килдек, ләкин күбрәгегез

хаклыкны яман күрәсез һич кабул итмисез.

43|79|Алар хакка каршы мәкерлек кылсалар, Без дә аларга каршы каты мәкерлек кылырбыз. Алар хакны җимерә алмаслар, әмма үзләре һалак булырлар.

43|80|Әйә алар уйлылармы Без аларның яшерен серләрен һәм кычкырып сөйләшкәннәрен Белмибез, дип? Бәлки Без барчасын ишетәбез вә Беләбез, шуның өстенә фәрештәләребез һәрвакыт яннарында торып барча эшләрен язарлар.

43|81|Аларга әйт: "Әгәр Аллаһуның баласы булса иде, мин Аның баласына барчагыздан әүвәл гыйбадәт кылыр идем", – дип.

43|82|Җир вә күкләрнең һәм Җәрешнең Раббысы балалы булудан бик тә пакьдер. Мөшрикләр күпме генә әйтсәләр дә Аллаһ андый кимчелектән пакьдер.

43|83|Инде син аларны куй, батыл игътикадләрендә адашып йөрсеннәр, вә дөньялары белән уйласыннар, хәтта вәгъдә ителгән көннәренә чаклы.

43|84|Ул – Аллаһ күктәге мәхлукларга да Илаһәдер, вә җирләге мәхлукларга да Илаһәдер, вә Ул – Аллаһ хөкем итүче вә һәрнәрсәне белүчедер.

43|85|Җир вә күкләрнең вә араларында булган нәрсәләрнең патшасы булган Аллаһ, мөшрикләр сыйфатлаган тиешсез сыйфатлардан, – әлбәттә, бөек вә пакьдер, вә кыямәт булачак вакытыны белмәктә Аның хозурындадыр, вә кубарылганнан соң кайтмак Аңаргадыр.

43|86|Аллаһудан башканы Илаһә тотучылар ахирәттә һичкемгә – шәфәгать итә алмаслар, мәгәр Аллаһ бер, Коръән Аллаһ китабы, Мухәммәд г-м Аллаһуның расүле, дип, шәһадәт бирсә һәм шәригатьне белсә вә аны дәрәс үтәсә, шәфәгать тиешле булыр.

43|87|Әгәр син алардан сезне кем халык кылды дип сорасаң, алар, әлбәттә, Аллаһ халык кылды диячәкләр. Инде Аллаһ гыйбадәтен ташлап кайда баралар?

43|88|Мухәммәд г-мнең сүзе: "Ий Раббым, ошбу кавем инде һич иман китерәчәк түгелләрдер."

43|89|Аллаһ әйтте: "Син алардан кисел, биз, вә алардан киселеп киткәндә аларга сәлам бир, алар тиздән белерләр эшләренең яманлыгын."

44|1|Ха мим.

44|2|Кеше өчен кирәк нәрсәләрнең барчасын ачык бәян итүче Коръән белән ант итеп әйтәмен.

44|3|Без ул Коръәнне мәбарәк кадер кичәсендә иңдердек, Без Коръән белән имансызларны "куркытучы булдық.

44|4|Ул кадер кичәсендә киләсе елга хәтле булачак эшләр хөкем ителер, ягъни тумак, улмәк, ризык ва дөньядагы башка булачак вакыйгалар тәгаен ителер.

44|5|Һәр әмер хикмәт буенча Безнең хозурыбызда хасил булган хәлдә, Без ул көндә мәэминнәргә фәрештәләр җибәрер булдық,

44|6|мәэминнәргә Раббыңнан рәхмәт булган хәлдә чөнки, Ул – Аллаһ бәндәләренең хәлләрен белер, сүзләрен ишетер.

44|7|Ул – Аллаһ җир вә күкләрнең һәм аларның арасында булган нәрсәләрнең тәрбиячеседер, әгәр сез ышанганыгыз хәлдә аны белер булсагыз.

44|8|Юктыр Илаһә, Мәгәр Аллаһ үзе генәдер, Ул тергезер һәм үтерер, Ул – Аллаһ сезнең һәм әүвәлге аталарыгызның Раббысыдыр.

44|9|Имансызлар Коръән вә кыямәт хакында икеләнеп – шикләнеп уйнап көлеп сөйлиләр.

44|10|Кыямәт көнен көтүче имансызлар өчен ул көндә күк каты төтен белән тулган булыр.

44|11|Ул төтен" кешеләрне каплар, вә әйтерләр: "Бу төтен рәнҗеткүче җәзабдыр", – дип.

44|12|Ий Раббыбыз, бу җәзабны бездән алгыл, без иманга килербез, диярләр.

44|13|Аллаһ әйтер: "Хәзер кайда инде аларга вәгазьләнеп төзәлەرگә ирек бирелмәк, бу вакыттагы иман фәйда бирмәс, бит аларга дөньяда пәйгамбәрлөгә ачылган Мухәммәд г-м килде.

44|14|Соңра пәйгамбәрләрдән баш тарттылар, вә: "Ул Коръәнне башка бер кешедән өйрәнүче мәжнүндер" – диделәр.

44|15|Ий залим кәферләр, Без сездән җәзабны аз вакытка гына алырбыз, әгәр сездән җәзабны яки ачлыкны алсак, янә дә кәфер вә бозык эшләрегезгә кайтасыз.

44|16|Килер җәза көне, ул көндә Без аларны куәт белән тотарбыз, чөнки ул көндә Без үч алучыбыз.

44|17|Ошбу кәферләрдән элек фиргаун кавемәнә күп мал биреп сынадык, вә аларга хөрмәтле пәйгамбәр Муса ачык галәмәтләр белән килде.

44|18|Ул әйтте: "Ий Аллаһ бәндәләре миңа Аллаһ хакларын үтәгез, ягъни Аллаһуга ышаныгыз һәм Аны бер генә дип белегез һәм Аңа гына гыйбадәт кылыгыз, вә миңа итагать итегез, миң сезгә Аллаһуның пәйгамбәренең вәхий белән имнимен, ягыш ялганчы, хыянәтче түгелмен.

44|19|Аллаһуның вәхиен һәм пәйгамбәрен кимсетеп олугъланмагыз, чөнки мин сезгә пәйгамбәрлегемә ачык дәлилләр белән килдем.

44|20|Кәферләр Мусаны таш белән бәрәп үтерәбез диделәр, Муса әйтте: "Мине таш белән

бәреп үтермәгегездән, сезнең дә минем дә Раббыбыз булган Аллахуга тәвәккәл кылдым вә
 Аңа тотындым.
 44|21|Әгәр сез миңа иман китермәсәгез, мине үз ихтиярыма куегыз ягъни жибәрегез", –
 диде, алар исә жибәрмәделәр.
 44|22|Муса Раббысына дога кылып әйтте ки, ий Раббым, бу кавем азган кәфер кавемдер
 миңа итагать итмиләр, дип.
 44|23|Аллаһ әйтте: "Төнлә Минем бәндәләрем ягъкуб балаларын алып Мысырдан качып
 китегез, алар исә сезнең артыгыздан куарга чыгарлар.
 44|24|Үзегез чыккан диңгездәге юлларны ачык көенчә калдыр, чөнки сезнең артыгыздан
 фиргаун кавеме кереп батып һәлак булачаклар."
 44|25|Фиргаун кавеме суга батып һәлак булганда, Мысырда күпме бакчалары вә елгалары
 калды.
 44|26|Вә күп игеннәр вә хөрмәтле яхшы урыннар калды.
 44|27|Вә бик күп нигъмәтләр, жимешләр калды.
 44|28|Эш Без әйткәнчәдер, күп һәрсәләре калды, аларның калган байлыкларына
 башкаларны хужа кылдык.
 44|29|Аларның һәлак булуына жир дә һәм күк тә еламады, һәм Гәзаблары икенче вакытка
 кичектерелмәде.
 44|30|Тәхкыйк Без ягъкуб балаларын хур итә торган Гәзабтан коткардык.
 44|31|Ул Гәзаб аларга фиргауннан иде, кыз балаларын суйдырып, үзләрен авыр эшләрдә
 эшләтә иде, ул фиргаун тәкәбберлектә вә явызлыкта чиктән үтүчеләрнең иң өстене иде.
 44|32|Без ягъкуб балаларын белеп ихтияр иттек, алардан бик күпләрне дөньяга
 пәйгамбәр итеп жибәрдек.
 44|33|Вә аларга ачык аятләр, төрле можизалар һәм күп нигъмәтләр бирдек.
 44|34|Кәферләр әлбәттә зур инкяр сүзне әйтерләр.
 44|35|Безгә үлем бер генә мәртәбә киләдер, үлгәннән соң, әлбәттә, без тереләчәк
 түгелбез ягъни үләбез дә бетәбез, терелү да юк һәм җавап биру дә юк, диләр.
 44|36|Янә ул кәферләр, үлгәннән соң терелү бар дисәгез, безнең әүвәлдә үлгән
 ата-бабаларыбызны тергезеп кигерегез, диләр.
 44|37|Хәзерге кәферләр куәтләрәкме яки әүвәлге Гад, Сәмуд кавемнәре куәтләрәк
 иделәрме? Куәтле булсалар да Без аларны һәлак иттек, чөнки алар бозыклык кылучы
 имансыз кавем иделәр.
 44|38|Без жирне һәм күкләрне вә аларның арасында булган һәрсәләренә уйнап шаярып бушка
 гына халык кылмадык. Ягъни Аллаһ дөнъяны төзде, Үзенең бер генә Илаһә икәнлеген вә
 Ул гына халык калган затлар һәммәсә мәхлук, вә һәммәсә Аллахуга гына мохтаж икәннәрен
 раслар өчен, вә кешеләрне ышану да, ышанмау да һәм яхшылык та вә иманлык та сынап
 өчен төзелде.
 44|39|Зекер үтелгәннәренә һәммәсене фәкәт хаклык белән халык кылдык, ләкин имансызлар
 Безнең хак эшебезне белмиләр.
 44|40|Кыямәт көне барча кешеләрнең җыелачак бер көннәре бардыр ки, ул көндә кемнең
 эше хак вә кемнең эше батыл – бик каты аерылыр.
 44|41|Ул көндә кардәшләр вә дуслар бер-береннән аз гына Гәзабны да китәрә алмаслар,
 вә алар ярдәмләнемеш тә булмаслар.
 44|42|Мәгәр Аллаһ рәхмәт иткән мәэминнәр бер-берсен шәфәгать итә алырлар, Ул – Аллаһ
 имансызлардан үч алуда каты вә мәэминнәргә рәхимледер.
 44|43|Хакыйкәтә жәһәннәмдә үсә торган Зәккум агачының бик ачы жимеше –
 44|44|явызлыгы күп булган имансызларның ашамлыгыдыр.
 44|45|Эрегән жиз кеби.
 44|46|Аны ашаган кешеләрнең эчендә су кайнаган кеби кайнар.
 44|47|Зүбани этләренә әйтелер: "Тотыгыз ул имансыз явыз кешене һәм жәһәннәмнең
 уртасына өстерәп илтегез."
 44|48|Соңра Гәзаб фәрештәләренә әйтелер: "Аның башына бик нык кайнар су коегыз, Гәзаб
 булсын очен."
 44|49|Соңра аңа әйтерләр: "Таты Гәзабыңны, син дөньяда кавемең каршында байлыгың вә
 зурлыгың илә Гәзиз вә хөрмәтле идең.
 44|50|Ошбу Гәзаб, сез дөньяда вакытыгызда ышанмаган вә көлгән Гәзабыгыздыр", – дип.
 44|51|Дәрәсләктә Коръән белән гамәл кылучы тәквә мәэминнәр жәннәттә тыныч имин
 урында булырлар.
 44|52|Вә ашамак эчмәк илә ләззәтләнә торган бакчалар һәм чишмәләр илә фәйдаланырлар.
 44|53|Алар анда нечкә вә калын ефәк һәм парча киёмнәр киярләр, вә яхшы диваннарда
 бер-берсенә каршы утырып шатланышып сөйләшерләр.
 44|54|Әйтелгәнчә, аларны хөрмәт иткәнәбез кеби ак йөзле, кара күзле бик чибәр хур
 кызлары белән дә аларны хөрмәт итәчәкбез.

- 44|55|Вә алар үзләре теләгән һәрбер жимешнең алларында булуын сорарлар, һәм алар теләгән жимешләр бетүдән яки зарарлы булудан имин булган хәлдә китерелер.
- 44|56|Алар дөньяда татыган үлем ачысын, жәннәттә татымалар, ягъни анда үлү булмас. Аллаһ аларны жәһәннәм гәзабыннан да саклар.
- 44|57|Ошбу зекер ителгән нигъмәтләр, аларга Раббыңның рәхмәте вә юмартлыгыдыр. Бу нигъмәтләр исә аларга зур бәхет вә бөек өстенлектер.
- 44|58|Без Коръәнне үз телендә индерең сиңа жиңел кылдык, шаять гарәбләр үз телләрендә булган Коръән белән вәгазъләнеп, башкалардан алдарак иман китерерләр.
- 44|59|Коръәнгә иман китермәгән кешеләрнең һәлак булуларын көт, бит алар үзләре дә шуны көтәләр.
- 45|1|Ха мим.
- 45|2|Ошбу Коръәннең иңмәклеге, һәр эштә жиңүче вә һәр эштә хикмәтне ригая итүче Аллаһудандыр.
- 45|3|Дәрәсләктә жирдә һәм күкләрдә ышанучылар өчен Аллаһуның берлегенә вә кодрәтенә дөләләт итә торган галәмәтләр бардыр.
- 45|4|Дәхи сезнең халык ителешегездә вә бер хәлдән икенче хәлгә күчүегездә, һәм жир өстенә таратылган жан ияләрендә, ышанып ахирәткә хәзерләнүчеләр өчен, әлбәттә, галәмәтләр –бардыр.
- 45|5|Дәхи төн вә көннең берсе – якты, берсе караңгы булуында һәм берсе килеп берсе китүендә, вә Аллаһуның күктән су индерең ризык булсын өчен үлгән жирне тергезеп һәр нәрсәне үстерүендә, вә төрле жыллар жиберүендә, Аллаһуга ышанмыйча вә Аңа гыйбадәт кылмыйча Аның дөньясында яшәү тиешсез, хаксыз икәнлекне аңлап белгән кешеләр өчен гыйбрәтләр бардыр.
- 45|6|Ошбу Коръән сүзләре Аллаһуның аятьләредер, ул аятьләрең Без сиңа хаклык белән укыйбыз, Аллаһудан соң нинди затка иман китерерләр, вә Аның Коръән аятьләреннән соң нинди сүзләргә иман китерерләр?
- 45|7|Ялганчы, күп гәнаһлы имансызларга гәзаб йөзеннән жәһәннәм чокырыдыр.
- 45|8|Аңа укылган Аллаһ аятьләрен ул ишетер, соңра тәкәбберләнеп, ишетмәгәнгә салышып, кабул итүдән баш тартыр, андый кешегә рәнжеткүче гәзаб булачагы белән хәбәр бир.
- 45|9|Ул имансыз, әгәр аңа аятьләрдән бер аять ирешеп, ул аятьне Коръәндәге Безнең аятебез икәнне белсә, аны мәсхәрә кылырга тотыныр. Андый кешеләргә ахирәттә хур итүче гәзаб булыр.
- 45|10|Аларның артларында жәһәннәм бардыр, ул вакытта аларга кәсеп иткән маллары вә балалары нич тә файда бирмәс, вә Аллаһ урынына Аллаһудан башканы дус тоткан затлары да файда бирмәс, вә аларга ахирәттә түзә алмаслык олугъ гәзаб бардыр.
- 45|11|Ошбу Коръән адашу караңгылыгынан чыгып, туры юл яктылыгына керергә сәбәбдер. Әмма Раббыларының аятьләрен инкяр итүчеләргә, ахирәттә рәнжеткүче гәзабтан каты гәзаб бардыр.
- 45|12|Диңгезләрнең барча байлыкларынан файдаланырга Аллаһ сезгә ирек бирде, диңгезләрдә кәсеп белән йөргән вакытыгызда, корабларыгыз Аллаһуның рәхмәте вә әмере илә йөридер, Аллаһуның ошбу нигъмәтләренә шаять шөкер итәрсез.
- 45|13|Дәхи Аллаһ жирдәге вә күкләрдәге барча нәрсәләрең үзеннән рәхмәт итеп сезгә мәсхәрә итте, ягъни сезнең өчен бар итте. Уйлап фикерләп карый белгән кешеләр өчен бу эшләрдә галәмәтләр бардыр.
- 45|14|Мәэминнәргә әйт: "Кыямәт көненә, Аллаһ хөкеменә ышанмаган кешеләрнең жәбер золымнарын гафу итсеннәр, золым иткән кавемнәргә кәсеп иткән гәнаһларына Аллаһ ахирәттә жәза бирер өчен.
- 45|15|Берәү яхшы эшләр эшләсә фәйдасы үзенәдер. Вә берәү бозык эшләр эшләсә зарары үзенәдер. Соңра кубарылып Раббыгызга кайтырсыз.
- 45|16|Тәхкыйк ягъкуб балаларына Тәүрат, хикмәт вә пәйгамбәрлек бирдек, вә аларны яхшы ризыклар белән ризыкландырдык, вә үз вакытларында аларны дөнья халкынан артык кылдык.
- 45|17|Дин эшләрендә аларга дәлилләр бирдек, Мухәммәд г-мнең киләчәген белдердек, алар башта ихтыйлаф итмәделәр, мәгәр һәрнәрсәгә дәлил килгәннән соң бер-берсенә хөсәдлек белән ихтыйлаф иттеләр. Раббың алар ихтыйлаф иткән нәрсәдә кыямәт көнне аларны хөкем итәр.
- 45|18|Ий Мухәммәд г-м, Без сиңа дин эшләрендә шәригать төзеп бирдек, шул Без төзеп биргән шәригать хөкемнәренә ияр, әмма жәһиллек белән батыл динне тотучы мәшрикларнең һәм бидгәтче сукурларның нәфес һаваларына яки аларның гадәтләренә иярмәгел, алар эшләгән шәригатькә хыйлаф эшләрең эшләмәгел, Безнең шәригәтебезгә иярмәгән кешеләргә дини мәрәсемнәр үтәмәгел, һәм бидгәт, хөрәфәт, ырымнардан ерак булгыл!
- 45|19|Әгәр аларга иярсәң сиңа гәзаб тиешле булыр да, ул вакытта алар Аллаһ гәзабыннан сине коткарырга кадир булмалар. Мәшриклар бер-берсенә, бидгәтчеләр дә

бер-берсенә дуслардыр, алар, галимнәрдер, син аларга ияреп диндә аларга дус булма! Бит Аллах, Аның шәригатенә хыйлафлык кылудан сакланучы тәкъва мәэминнәрнең дустандыр. 45|20|Ошбу Коръән, кешеләрнең гакиллаарына вә күнелләренә хакийкый белем күзедер, аның белән олугъ максудкә, мәңгелек бәхеткә ирешү юлын күрерләр, вә ул Коръән белән гамәл кылган кеше адашу юлыннан чыгып туры юлга керер, вә аның белән гамәл кылучыларга Аллаһудан рәхмәтдер.

45|21|Әйә бозык эшләрне вә имансызлыкны кәсеп итүчеләр зан кылалармы, Без аларны иман китереп изге гамәлләр кылган мәэминнәр белән бертигез хәкем итәрбез дип, вә иманлылар белән имансызларның яшәвә дә үлүләре дә бертигез булыр дип уйлыйлармы? Аларның Аллаһ дуслары белән Аллаһ дошманнары бертигез дип хәкем итүләре нинди яман хәкемдер. "Коръән белән гамәл кылучылар жәннәтле, әмма Коръән белән гамәл кылмаучылар жәннәнәмледер. Шул ике жәмәгать мәңге бертигез булмаслар".

45|22|Аллаһ жирне вә күкләрне хакийкый белән тәзде, һәр кеше кылган яхшылыгы вә иманлыгы белән хәкем ителсен өчен, алар сәвабны киметеп яки гәнаһны арттырып золым ителмәсләр.

45|23|Күрәсеңме нәфес һавасын Аллаһ урнына тотучыны, ул юк-бар нәрсәгә табыныр яки, Аллаһ динен нәфесе теләгәнчә үзгәртәр һәм бозар, Аллаһ ул кешене адаштырыр, ул кешенең азгынлыкта булачагын алдан ук белгән хәлдә, вә аның колагына һәм күңеленә пәрдә кылыр хак сүзне ишетмәс, һидәяткә төшенмәс, вә күзенә пәрдә кылды – гыйбрәтләрне күрмәс. Ул кешене Аллаһ адаштырганнан соң кем аны туры юлга күндерә алыр? Әйә сезләр вәгазыләнмисезме?

45|24|Кыямәтне вә терелүне инкяр итүчеләр әйттеләр: "Без бу дөньяда гына яшибез, икенче дөнья юк, бәгъзеләребез үләдер, ә бәгъзеләребез анасыннан туып тереләдер, вә безне үтермидер һичнәрсә, мәгәр заманаларның үтүе белән картаеп үләбез аннан соң терелү булмый", – дип. Аларның бу сөйләгән сүзләре белемсез вә дәлилсездер, алар сукуыр фикерләре белән шулай зан кылалар.

45|25|Әгәр аларга Безнең ачык аңлаешлы аятьләребез укылса, үлгәннән соң терелүне инкяр итүчеләрнең дәлиле булмас, мәгәр әйтерләр: "Сүзегез дәрәс булса, безнең әүвәлдә үлгән аталарыбызны терелтеп китерегез", – дип.

45|26|Син әйт: "Аллаһ сезне терелтәдер, соңра үтерәдер, соңра шиксез булачак кыямәт көнне барчагызны тергезеп бер урынга җыячактыр, ләкин күбрәк кешеләр аны белмиләр.

45|27|Җир вә күкләр мөлке Аллаһу тәгаләнекедер, кыямәт көне булганда имансыз кешеләрнең алданганлыклары вә хәсрәтләре ачыкланыр.

45|28|Ул көндә күрерсез, Аллаһудан куркып һәрбер өммәт тезләнәр вә һәр өммәт үзенә гамәл дәфтәренә чакырылып, бүген кылган гамәлләрегез буенча җәза аласыз, диеләр.

45|29|Сезнең гамәлләрегез язылган ошбу китабыбыз хакийкый белән сезгә дәрәс генә сөйләдер, дөньяда кылган гамәлләрегезне Без фәрештәләребездән яздырмыш идек.

45|30|Әмма иман китереп изге гамәлләр кылган кешеләрне Раббылары рәхмәте белән жәннәткә кертер, ошбу эш аларга олугъ бәхеткә ачык ирешүдер.

45|31|Вә әмма имансыз кешеләргә: "Әйә Минем Коръән аятьләрем сезгә укылмадымы, сез аны ишеткәч тәкәбберләндегез вә имансыз кавем булдыгыз", – диеләр.

45|32|Ий имансызлар, әгәр сезгә әйтелсә, кешеләрне тергезеп кубару белән Аллаһуның вәгъдәсе хакийкый, һәм кыямәтнең булачагында шик юк дип, сез әйттегез: "Без кыямәтнең нәрсә икәнне белмибез, без аны зан гына итәбез шуңа күрә без ышанучылардан түгелбез", – дип.

45|33|Дөньяда кылган явызлыкларының җәзасы ахирәттә ачыкланыр, хакийкый инкяр итеп мәсхәрә итүләренә Гәзабы аларга лязем булды.

45|34|Аларга әйтеләр: "Үзегез ошбу кыямәт көненә килүне онытып азгынлыкта йөрөгәннегез кеби Без дә сезне утта калдырып онытырбыз, сезнең урыныгыз уттыр вә сезгә ярдәмчеләрдән һичкем булмас", – дип.

45|35|Ошбу Гәзаб сезгә тиешле булды, Аллаһ аятьләрен мәсхәрә иткәннегез өчен һәм сезне дөнья тереклегенә алдады, дөньяга алданып ахирәттән мәхрүм калдыгыз. Бүген алар инде уттан чыгарылмасылар, вә тәүбә итагать илә Аллаһуны ризалау да алардан соралмас.

45|36|Инде барча мактау вә сәнәләр жир-күкләрне вә барча галәмне тәрбия итүче Аллаһугадыр!

45|37|Җирдә һәм күкләрдә олугълык Аллаһуга гынадыр, вә Ул Гәзиз вә хәкимдер.

46|1|Ха мим.

46|2|Коръәннең иңүе Гәзиз вә хәким булган Аллаһудандыр.

46|3|Без жир вә күкләрне һәм аларның араларында булган нәрсәләренә һәр яклап дәрәсләп тәзде, кыямәткә хәтле торсыннар өчен. Әмма имансыз булган кешеләр, Коръән белән куркытылмыш Гәзаблардан куркудан баш тарталар.

46|4|Аларга әйт: "Әйә беләсезме Аллаһудан башка гыйбадәт кылган сынымнарыгыз, жирдә нәрсә хакийкый кылдылар, миңа күрсәтегез, яки Аллаһуга тиң булып, Аның белән бергә

күкләрне төзеделәрме? Инде Коръәннән әүвәл иңгән бер китапны китергез, сүзегезнең дәрәслегенә миңа шәһадәт бирсен, яки сынымнарга гыйбадәт кылу дәрәслекне раслаучы дәлил әсәрләрен күрсәтсез, әгәр дәгъвәгез дәрәслек булса", – дип.

46|5|Аллаһудан башка затка гыйбадәт кылучы кешедән дә адашучырак кеше бармы, догаларын сораганның кабул итәргә нәрсәдер бирергә мәңгә көчләре җитми торган сынымнарга гыйбадәт кылалар, хәлбуки сынымнар аларның догаларынан гафилләрдер, чөнки алар жансызлардыр.

46|6|Кешеләр каберләрдән кубарылганда сынымнар, аларга гыйбадәт кылучыларга дошман булырлар, вә мәшрикләренң аларга гыйбадәтләрен инкяр итәрләр.

46|7|Әгәр аларга Безнең Коръән аятьләребез аңлатып укылса, Коръәннең хак сүзләренә ышанмаучылар, аларга Коръән килгән чакта, бу Коръән ачык сихер диделәр.

46|8|Яки алар Мухәммәд г-м Коръәнне үзе чыгарып Аллаһуга ифтира итте дияләрме? Син аларга әйт: "Әгәр мин Коръәнне үзем чыгарып Аллаһуга ифтира итсәм, Аллаһ мине Гәзаб кылган вакытта Аның Гәзабыннан мине коткарырга кадир булмассыз, шулай булгач ниңә мин ул эшкә барыйм. Ул – Аллаһ Коръән хакында сөйләгән сүзләрегезне беләдер. Минем илә сезнең арада шәһид булырга Аллаһ Үзе җитәдер. Ул ярлыкаучы вә рәхимледер", – дип.

46|9|Син аларга әйт: "Мин пәйгамбәрләрдән әүвәлгә пәйгамбәр түгелмен, дөньяда һәм ахирәттә сезгә вә миңа Аллаһ ни кылыр белмим, мин Аллаһудан үземә вәхий ителгән аятьләргә генә иярәмен, һәм мин Коръәнне кабул итмәүчеләрне жәһәннәм Гәзабы белән куркытучы гынамын.

46|10|Әйткел: "Әйә беләсезме хәбәр бирегез миңа, әгәр Коръән Аллаһудан иңгән булса, вә сез аны инкяр итсәгез вә ягъкуб балаларынан Габдулла Коръәндәгә хөкемнәр Тәүратта барлыгы белән шәһадәт бирсә, вә ул Коръәнне яхшы белгәнә өчен аңа иман китерсә, ә сез исә наданлыгыгыздан аңа иман китерүдән тәкәбберләндегез, инде сез кешеләрнең иң явызракы буласыз түгелме? Бит Аллаһ галимнәрне туры юлга һич тә күндермидер.

46|11|Коръәнгә ышанмаучылар ышанучыларга әйттеләр: "Әгәр Коръән хәерле нәрсә булса, бу ышанучылар безне узмаслар иде, чөнки ярлы, вә түбән дәрәжәле кешеләр генә Коръәнгә ышанып Мухәммәдкә иярделәр", – дип. Алар Коръән күрсәткән туры юлга кермәгәч, ошбу Коръән Мухәммәдтән чыккан иске ялган сүздер диделәр.

46|12|Коръәннән элек Муса китабы Тәүрат индерелмеш иде, ул китап ышанучыларга Имам вә рәхмәт иде. Вә ошбу Коръән әүвәлгә китапларны тәсәддык итүче китаптер, гарәб телендә индерелде, аның белән гамәл кылмаучы залимнәрне жәһәннәм белән куркытмак өчен вә аның белән гамәл кылучы яхшы мәэминнәрне жәннәт белән шатландыру өчен.

46|13|Хак мәэминнәр Раббыбыз Аллаһ диделәр, соңра һәр эштә туры булдылар, аларга һич куркыныч юктыр һәм алар көенүче дә булмаслар

46|14|Ул мәэминнәр жәннәт кешеләредер, алар анда мәңгә булырлар Коръән белән гамәл кылулары бәрәбенә изге хәза булсын өчен.

46|15|Без кешегә ата-анасына изгелек итәргә әмер иттек, аны анасы мәшәкәт белән корсагында күтәрде вә мәшәкәт белән тудырды, дәхи аны корсагында күтәрмәк вә тудыргач имезмәк утыз айдыр, хәтта үсеп куәткә ирешсә, кырык яшькә җитсә, әйтер: "Ий Раббым миңа илһам биргел үземә вә ата-анама биргән һидәят вә ислам нигъмәтенә шөкер итмәгем өчен вә Син риза була торган изге гамәлләр кылмагым өчен, ий Раббым, балаларымны да ысылап иткел, бар да мәэмин булсыннар, йә Рабби, мин сиңа кайттым вә мәселманнардан булып һәр әмереңә итагать иттем. (Ошбу аять Габдулла Әбү Бәкер хакында иңмештер. Мәселманнар өчен яхшы мисалдыр.)

46|16|Шул сыйфатта булган мәэминнәрнең изге гамәлләрен кабул итегез вә гәнаһларын гафу итәбез жәннәт кешеләре булганның хәлдә, Аллаһуның дәрәслек вәгъдәсе илә вәгъдә ителмеш иделәр.

46|17|Имансыз угылларын ата-аналары иманга өндәп вәгазь кылганда ул аталарына ачуланып әйтәдер: "Әйә сез миңа үлгәннән соң кабердән терелеп чыгуны вәгъдә итәсезме, миннән элек күпме кешеләр үлеп киткәннәр әле берсе дә терелеп кайтканы юк", – дип. Ата-анасы исә дога кылып Аллаһудан угылларының иман китерүен сорарлар вә әйтерләр: "Ий углыбыз, әгәр һәлак булырга теләмәсәң, иман китер, Аллаһуның вәгъдәсе хак, кыямәт булачак, һәммә кешеләр терелеп каберләреннән чыгачаклар", – дип. Ул әйтер: "Терелеп кубарылу була дигән сүзегез хак түгелдер мәгәр әүвәлгеләрнең ялган сүзләредер", – дип.

46|18|Әнә шулай хакны инкяр итүчеләр, әүвәлгә инкяр итүче жәннәт вә кешеләр таифәсе белән бергә жәһәннәмдә булырлар дигән сүз Аллаһуның вәгъдәсе илә сабит булды, алар һәммәсе, әлбәттә, һәлак булучылардыр.

46|19|Мәэминнәргә вә кәфәрләргә дә эшләгән эшләренә карата ахирәттә дәрәжәләр бардыр: мәэминнәргә жәннәтләрдә төрле бөек дәрәжәләр, кәфәрләргә исә ут астында тирән чокырлар. Кәсеп иткән сәваб вә гәнаһларының жәзасын Аллаһ һәрберсенә ирештерсен өчен сәвабларын

киметмиçә вә ғәнаһларын арттырмыйча ғына.

46|20|Кыямәт көнне кәфәрләр утка күчәрелерләр вә әйтелер: "Сез дөнья тереклегендә Аллаһуның, күп нигъмәтләре белән файдаланып әмма Ана гыйбадәт кылмыйча бәғъзе яхшы эшләрегезнең савабын бетердегез, иңде бүген хур рисвай итүче ғәзаб белән жәза ителәсез, жир өстендә хаксыз тәкәбберләнгәнегез һәм чиктән чыгып бозыклык кылганыгыз өчен.

46|21|Ий Мухәммәд г-м, кешеләргә Гад кавеменең кардәше һуд пәйгамбәрне зекер ит: "Һуд үзенең кавемен бер комлыкта Аллаһ ғәзабы белән сөйләп куркытты". Гад кавеме йәмәндә хәжәр дип аталган жирдә бер комлыкта яшиләр иде". Бу кавемгә һудтан элек вә соңра пәйгамбәрләр килеп Аллаһ ғәзабы илә куркыттылар, аларның һәрбере: "Аллаһуга ғына гыйбадәт кылыгыз, башка һичбер затка коллык кылмагыз, әгәр Аллаһудан башкага гыйбадәт кылсагыз кыямәт көннең олугъ ғәзабы сезгә килүдән куркабыз", – диделәр.

46|22|Алар пәйгамбәргә әйттеләр: "Әйә син безне үзебезнең илаһләребездән тыяр өчен килдәнме, әгәр сүзең дәрәс булса, вәгъдә кылган олугъ ғәзабыңны безгә хәзер китер", – дип.

46|23|Һуд әйтте: "Сезгә тиешле ғәзабның кайчан киләчәген фәкәть Аллаһ беләдер, мин исә Аллаһудан жибәрелгән шәригәтне сезгә ирештерүчемен ләкин мин сезне һаһил надан кавемсез, дип беләмен, чөнки ғәзабны хәзер үк сорыйсыз."

46|24|Алар үзләренә ғәзаб алып килә торган болытны күргәч, бу болыт безгә яңгыр алып килә диделәр. Һуд әйтте: "Бәлки ул сез ашыктырып сораган ғәзабыгыздыр ки, анда рәнжеткүче каты ғәзаб бардыр.

46|25|Ул жил Аллаһуның әмере белән һәрнәрсәне һәлак итәр", – дип. Ул жил килеп һәммәләрен вә һәрнәрсәне һәлак итте, бу жилдән соң карасаң өйләреннән башка нәрсә күренмәс иде. Без ышанмаган явызларга әнә шулай жәза бирәбез.

46|26|Без һуд кавеменә озын гомер, куәтле гәүдә вә күп мал һәм торырга урын да биргән идек, ә инде сез Коръәнгә ышанмаучы кәфәрләр, аларга бирелгән артыклык сезгә бирелмәде. Ләкин һәммә кешегә бертигез биргәне: Без ышанмаучыларга да колак, күз, күңел бирдек, аларның исә колаклары, күзләре һәм күңелләре аларга һич тә файда бирмәде, чөнки алар Аллаһуның аятьләрен инкяр итәр булдылар, аларга хакны мәсхәрә итүләренең ғәзабы иңде.

46|27|Ий Мәккә мәшрикләре, Без сезнең тирәдәге күп шәһәр кешеләрен һәлак иттек, шаять иман китерерләр, дип, Без аларга аятьләренә вә можизаларны берничә мәртәбә бирдек, алар исә ышанмадылар.

46|28|Шул вакытта ни өчен Аллаһудан башка якин күреп гыйбадәт кылган сынымнары аларны Аллаһ ғәзабыннан коткармады? Бәлки ғәзаб иңгәндә сынымнары күздән югалдылар, ошбу сынымнарны Аллаһуга якин итүче диюләре аларның ялганнарыдыр һәм Аллаһуга тиндәш, дип, ифтираларыдыр.

46|29|Ий Мухәммәд г-м, шул хәлне зекер ит ки, сахабәләрең илә иртә намазы укыган вакытында Коръән сүзләрен ишетсеннәр өчен бер төркем женнәрне сиңа очыраттык, Мухәммәд г-м янына якин килгәч бер-берсенә әйттеләр: "Сөйләшмиçә Коръәнне тынлап тик торыгыз", – дип. Коръән укылып беткәч, кавемнәренә кайттылар, ишеткән Коръәннәре белән аларны куркытучы булганнары хәлдә.

46|30|Вә әйттеләр: "Ий кавемебез, без Мусадан соң иңгән бер китапның укылганын ишеттек, элек иңгән китапларны раслаганы хәлдә ул хак дингә күндерәдер вә һәм туры юлга кертәдер.

46|31|Ий кавемебез Аллаһуның иманга чакыруын кабул итегез, һәм Аллаһу, Коръәнгә һәм пәйгамбәргә иман китерегез, иман китерсәгез Аллаһ ғәнаһларыгызны гафу итәр вә сезне рәнжеткүче ғәзабтан коткарыр.

46|32|Берәү Аллаһуга иманга вә гыйбадәткә чакыручы рәсүлнең сүзен кабул итмәсә, ул кеше Аллаһуның ғәзабыннан качып котылу өчен Аллаһуны жирдә гажиз итә алмас һәм Аллаһудан башка ғәзабдан коткару өчен дуслар да булмас, ул инкяр итүчеләр ачык адашугылардыр.

46|33|Алар белмиләрме, Аллаһ һич тә мәшәкәть чикмиçә жирне вә күкләрне халык кылды, шул Аллаһуның үлекләренә тергезеп каберләрдән кубарырга көче житмәсме? Әлбәттә, көче житәдер һәм кубарыр, Аның һәр нәрсәгә көче житә.

46|34|Имансызлар утка кертелгәч, аларга әйтелер: "Ошбу көннең ғәзабы сезгә хак түгелме? Сез аны ялган дия идегез", – дип. Алар: "Валлаһи безгә тиешле ғәзаб хакдыр", – диярләр. Аллаһ әйтер: "Дөньяда кәфәр булганыгыз өчен иңде бүген ғәзабны татыгыз", – дип.

46|35|Ий Мухәммәд г-м, кавемеңнең төрлечә каршылык күрсәтүләренә сабыр ит, нык чыдамлы бул, пәйгамбәрләрнең каты чыдамлылары чыдаган кеби, вә аларга ғәзабны ашыктырып сорамагыл! Кәфәрләр үзләренә вәгъдә ителгән ғәзабны күргәч, гүя дөньяда көндезен бер генә сәгать тордык, дип, зан итәрләр. Ошбу Коръән пәйгамбәрнең Аллаһудан

кешеләргә ирештермәгедер, алар һәлак булмас, мәгәр Коръән белән гамәл кылмаучы фасыйклар һәлак булырлар.

47|1|Имансыз булган кешеләр башкаларны да Аллаһ юлыннан тыйдылар, Аллаһ аларның гамәлләрен жуйды.

47|2|Әмма хак ышанучылар изге гамәлләр кылдылар, вә Мухәммәд г-мгә индерелгән Коръәнгә ышандылар, бит Коръәннең Аллаһудан индерелгәнлегә хак, Аллаһ аларның гөнаһларын жуйды, бетерде вә һәр эшләрен исълах кылды, юлга салды.

47|3|Ошбу имансызларның гамәлләрен батыл итеп, мәэминнәрнең гөнаһларын гафу итмәк, имансызлар шайтанга иярүләре сәбәплә гамәлләре батыл булды. Әмма иманлы кешеләр Раббыларынан индерелгән Коръәнгә иярүләре сәбәплә гөнаһлары гафу ителде. Аллаһ әнә шулай ике төрле фирканың сыйфатларын ачык итеп күрсәтәдер.

47|4|Әгәр сугышырга килгән кәферләргә очырасагыз аларның муеннарына кылыч белән сугыгыз, хәтта аларны күп үтереп каннарын күп түккәнгә чаклы, һәм аларны әсир итеп алып каты багылап тотыгыз, качмасыннар вә зарар итмәсеннәр өчен. Аларны әсир кылганыгыздан соң теләсәгез шәфкәт кылып коткарып жиберегез, теләсәгез мал алып мал бәрабәрәнә азат итегез. Кәфер гаскәрләре сугыш коралларын куйганнына чаклы сугыш кылыгыз һәм аларны әсир итегез! Ошбу Аллаһ хөкеме сезгә бәян ителде. Әгәр Аллаһу тәгалә теләсә иде, сезнең сугышыгыздан башка ул кәферләргә һәлак итеп үч алыр иде, ләкин Аллаһ сезне бәгъзеләрегезне бәгъзеләрегез белән сынарга теләде. Аллаһ юлында сугышып шәһид булган мәэминнәрнең кылган гамәлләренең вә сугышуларының әжерен жуймас, бетермәс.

47|5|Аллаһ аларны бик тиз жәннәтләр юлына күндерер, вә аларның эшләрең дөньяда һәм ахирәттә дә төзек, яхшы кылыр.

47|6|Вә аларны үзе таныштырган, белдергән жәннәткә кертер.

47|7|Ий мәэминнәр, әгәр сез Аллаһ дине Исламга ярдәм бирсәгез, Аллаһ сезгә дошманыгыз өстенә ярдәм бирер, вә Ислам динендә хак юлда таза торуда аякларыгызны нык беркетер.

47|8|Әмма Коръәнгә ышанмаучыларны Аллаһ хур вә рисвай һәм һәлак кылыр, вә барча эшләрен батыл, файдасыз кылыр.

47|9|Бу хөкем аларга Аллаһ индергән Коръәнне мәкъруһ күргәннәре өчендер, гамәлләрен батыл кылды.

47|10|Ул кәферләр игътибар илә жир өстендә йөрмиләрме, үзләреннән әүвәл булган залимнәрнең ахыры ничек булганын күрер иделәр, Аллаһу тәгалә аларны балалары вә маллары белән бергә һәлак итте. Хәзерге кәферләргә дә шул җәза булачактыр.

47|11|Бу җәза, Аллаһ мәэминнәрнең дустаны, ярдәмчесе булганы өчендер, әмма кәферләргә ярдәмчесе юкдыр.

47|12|Аллаһу тәгалә иман китереп изге гамәлләр, яхшы эшләр кылган мәэминнәрне, әлбәттә, асларынан елгалар ага торган жәннәтләргә кертәчәк. Әмма кәферләр дөнья нигъмәтләре белән файдаланалар, вә хайваннар ашаган кеби ашылар – эчәләр, шуның өчен аларның баракак урыннары утдыр.

47|13|Без күпме шәһәр кәферләрен һәлак иттек алар синең шәһәрең халкынан куәтле иделәр, сине Мәккәдән, чыгардылар, Без аларны һәлак иттек, аларны гәзабыбыздан коткаручы булмады.

47|14|Әйә Раббысы тарафыннан ачык бәян ителгән хак динне, дәлилләре белән генә тотучы хак мәэмин, бозык эшләре үзләренә яхшы булып күренгән, һәм диндә нәфесләренә генә ияреп бидегәт гамәлләрен кылучы мәшриклар белән бертигез булырмы?

47|15|Аллаһуга мәшрик булудан, гөнаһлы эшләрдән һәм бидегәт гамәлләрдән сакланучы тәквә мәэминнәргә вәгъдә ителмеш жәннәтнең сыйфаты будыр: ул жәннәт бер бакчадыр ки, анда татлы елгалар агадыр, аларның тәмнәре вә төсләре үзгәрмәс, дәхи сәт елгасы бардыр, аның да тәме үзгәрмәс дәхи эчемлек елгасы бардыр эчүчеләргә татлыдыр, вә дәхи бал елгасы бардыр, бик пакъдер, янә һәртөрле җимешләр дә бардыр һәм дә Раббыларының гафу-ризалыгы бардыр. Әнә шундый жәннәткә кергән тәквә мәэмин, жәһәннәм утында мәңге қалучы кәфер белән бер тигез булырмы, ул кәфергә ифрат дәрәжәдә кайнар су эчерелеп, йөрәгә парә-парә таланыр.

47|16|Монафикъларның кайберләре синең сүзеңне тыңлап торырлар, аннары яныңнан чыккач, сәхабәләргә галимнәрәң мәсхәрә итеп әйтерләр: "Бая гына Мухәммәд нәрсә сөйләде", – дип. Аллаһ андый монафикъларның күчеленә мөһер сукты, алар нәфесләренә иярделәр, инде иманга киләчәк түгелләр.

47|17|Әмма синең сүзеңне тыңлап һидәят тапкан кешеләргә һидәятләрен арттырыр, һәм аларга тәквә булырга ярдәм бирер.

47|18|Кәферләр көтмиләр башканы, мәгәр аңсыздан килә торган кыямәт көнен көтәләр, тәхкыйк кыямәтнең якынлыгының галәмәтләре килде, Коръәннең Аллаһудан иңгән китапларның ахыргысы булуы һәм Мухәммәд г-мнең пәйгамбәрләргә ахыргысы булуы. Болар иң көчле галәмәтләрдер. Аларга тәүбә итмәк һәм вәгазыләнеп төзәлмәк кайдан килер, әгәр

кыямәт көне килсә?

47|19|Бик белгел: нич илаһә юктыр, мәгәр Аллаһ Үзе генәдер, гөнаһларыңа истигъфар кыл һәм өммәтеңнең ирләре вә хатыннары өчен дә истигъфар кыл, Аллаһ сезнең көндезләрен ниләр эшләп йөрегәнегезне һәм кичләрен нинди гамәлләр кылганыгызны яхшы беләдер.

47|20|Мөэминнәр әйттеләр: "Сугышка өндәгән аятьләр иңсә яхшы булыр иде", – дип. Кайчан бер аять иңдерелеп сугыш зекер ителсә, күңелләрендә Аллаһуга каршы чир булган монафикъларны күрерсез, алар үлемнән куркып һушы киткән кешенең каравы кеби сиңа карарлар, чөнки алар яратмаган үлем сугышта аларга якын киләдер.

47|21|Ул монафикъларның бурычы Аллаһуга итагать итү һәм яхшы сүз сөйләүдер, ягъни Аллаһ сүзен ишеттек һәм итагать иттек дисәләр, алар өчен хәерле булыр иде. Кайчан аларга сугыш фарыз булса, сүзләрендә тормаслар, әгәр Аллаһ сүзләренә чын күңелдән ышанып итагать итсәләр, үзләре өчен яхшы булыр иде.

47|22|Ий монафикълар, сездән көтеләдерме, әгәр халыкка вәли хужа булсагыз, жир өстендә төрле бозыклыклар кылуыгызны һәм рәхим шәфкәтне кисүегезне, ягъни сезне шуның өчен халыкка хужа итәргәме?

47|23|Аллаһ аларны ләгънәт итте, рәхмәтеннән ерак кылды, һәм аларны хак сүзгә ишетүдән саңгырау кылды, вә гыйбрәтләренә күрүдән күзләрен суку кылды.

47|24|Алар Коръәнне тынлап, аятьләрен уйлап фикерләп" карамыйлармы, әгәр фикерләп карасалар, әлбәттә, иман китерер иделәр, яки аларның күңелләре ачылмаса йозак белән бикләнгәнме?

47|25|Аларга дәлилләр вә мөҗизалар илә һидәят ачык бәян ителгәннән соң имансызлыкларына кайттылар, шайтан аларга зур гөнаһларга батуны жиңел кылыр һәм зиннәтле күрсәтер, вә гомерләренең озын булуын хыял иттереп алдады.

47|26|Ул имансызлыкка кайтучы кешеләр – Аллаһ иңдергән Коръәнне макъруһ күргән мәшрикләргә әйттеләр: "Без сезгә иярәбез, бәгъзе эшләрдә сезгә итагать итәбез, ягъни Ислам диненә зарар итү эшләрендә. Шуның өчен Аллаһ аларны имансызлыкка кайтарды. Аллаһ аларның мәшрикләре белән яшерен сөйләшкән сүзләрен беләдер.

47|27|Аларның жаннарын фәрештәләр алган чакта хәлләре ничек булыр, фәрештәләр аларның йөзләренә вә аркаларына бик каты сугарлар.

47|28|Аларга шундый җәза, Аллаһ ачулана торган нәрсәгә иярүләре вә Аллаһ– разый була торган яхшы эшләренә яратмаулары өчендер, Аллаһ аларның гамәлләрен хуйды, бетерде.

47|29|Әйә күңелләрендә Аллаһуга каршылык чире булган монафикълар, аларның монафикълыкларын вә күңелләрендәгә бозык ниятләрен Аллаһу тәгалә пәйгамбәргә һәм мәселманнарга белдермәс дип уйлыйлармы?

47|30|Әгәр теләсәк Без ул монафикъларны сиңа танытыр идек, син аларны галәмәтләре белән таныр идең, инде син аларны сөйләшкән сүзләре буенча танырсың, Аллаһ сезнең ни эшләгәннәрегезне белер.

47|31|Без, әлбәттә, сезне сынабыз, хәтта сездән Аллаһ юлында риза булып сугыш кылучыларны һәм мәшәкәтләрне гамәлләргә, авыр эшләргә сабыр итүчеләренә аерыл ачыклаганчы, вә кешеләр арасында эшләрегезнең яхшы яки яман хәбәрне фаш иткәнгәчә.

47|32|Үзләре кәфер булган кешеләр башкаларны да ислам диненә күрүдән тыйдылар, вә аларга һидәят, туры юл ачык итеп бәян ителгәннән соң пәйгамбәргә каршылык күрсәттеләр, алар Аллаһуга ничнәрсәдә зарар итә алмаслар, каршылык күрсәткәннәре өчен Аллаһ аларның гамәлләрен батыл кылыр.

47|33|Ий мөэминнәр, Аллаһуга итагать итегез һәм пәйгамбәргә дә итагать итегез, вә кылган изге гамәлләрегезне, бидгәт гамәлләрен кылып вә башка зур гөнаһлар кылып батыл кылмагыз, сәвабларыгызны җилгә очырмагыз!

47|34|Үзләре кәфер булу өстенә башкаларны да Аллаһ диненнән тыйдылар, соңра имансыз хәлләрендә үлеп киттеләр, Аллаһ аларны гафу итәчәк түгелдер.

47|35|Үзегез мәшрикләрдән өстен була торып һәм ярдәмчегез Аллаһу тәгалә үзе була торып, кәферләренә яки мәшрикләренә татулыкка өндәп үзегезне загыйфә күрсәтмәгез, Аллаһ әйткәнчә булсагыз ул сезнең гамәлләрегезнең сәвабын киметмәс.

47|36|Дөнья тереклегә фәкәт уенчык вә алдагучыдыр, ий кешеләр әгәр иман китереп Аллаһ тыйган эшләрдән тыелу белән вә Ул кушкан эшләренә эшләү белән Аңа тәкъвалык кылсагыз, бу эшләрегезнең әжерен Аллаһ үзегезгә бирер, әмма малларыгызны сорамас.

47|37|Әгәр сездән, малыгызны сораса хәтта сорап сезне аптыратса, саранланыр идегез вә шул саранлыгыгыз ислам диненә дошман икәнлегегезне фаш итәр.

47|38|Ий сез Коръән вәгазьләрен ишетүче кешеләр, Сөзләрдән бәгъзеләрегез саранлык кылыр, тиешле садакаларны бирмәс, әгәр берәү саранлык кылса, саранлык кылуының зарары үзенәдер ягъни Аллаһ нигъмәтләреннән мәхрүм булуга сәбәптер. Бит Аллаһ бай, сезнең садакагызга мохтаж түгел, әмма сез ярлысыз дөньяда һәм ахирәттә дә Аллаһуның нигъмәтләренә мохтажсыз. Әгәр сез Аллаһуга итагать итүдән баш тартсагыз, сезнең урыныгыгызга башка затларны китерер ки, алар сездән хәерле булырлар, югыйсә сезнең

кеби иманнан, итагатын вә изге гамәлләрдән баш тартучы булмасылар.

48|1|Шиксез, Без сиңа ачык вә хөкем иттек ачык булган жиңүне.

48|2|Аллаһ синең әүвәлдә булган гәнаһларыңны вә ахырда булган гәнаһларыңны гафу итсәң өчен вә ислам динен таратуны тәмам итү нигъмәтен бирсен өчен вә сине туры юлга күндәрсен өчен.

48|3|Һәм Аллаһ сиңа жиңеп өскә чыга торган ярдәмне бирсен өчен.

48|4|Ул – Аллаһ мәзминнәрнең күңелләренә куәт вә карарны иңдерде, Аллаһудан иңдерелгән иман нуры белән кәсби иманнары куәтләнсен өчен, жирдәге вә күкләрдәге гаскәрләр Аллаһ гаскәрәдер, Аллаһ һәр эшне белеп мәслихәтче кылучыдыр.

48|5|Аллаһ мәзмин ирләрнең вә мәзминә хатыннарының иманнарына куәт бирде, аларны жәннәтләргә кертмәк өчен, ул жәннәтләрнең асларыннан елгалар агадыр, алар анда мәңге калырлар, дәхи иманнарына куәт бирде аларның гәнаһларын жуяр өчен, бу эш мәзминнәр өчен Аллаһ хозурында олугъ бәхеткә ирешүдер.

48|6|Вә мәзминнәрнең иманын куәтләде, монафикъ ирләрне вә монафика хатыннары һәм мәшрик ирләрне вә мәшрикә хатыннары гәзаб кылмак өчен, Аллаһ пәйгамбәргә һәм мәселманнарга ярдәм бирмәс, дип, Аллаһуга яман зан кылдылар, Аллаһуга яман зан кылулары, үзләренә явызлык булып кайтыр, вә аларга Аллаһ ачуланды вә рәхмәтәннән ерак кылды вә аларга жәһәннәмне хәзерләде, ул жәһәннәм ни яман урындыр.

48|7|Жирдә вә күкләрдә булган гаскәрләр Аллаһ гаскәрләредер, Ул – Аллаһ һәрнәрсәдән өстен булды вә һәр эшен белеп кылучы булды.

48|8|Тәхкыйк Без сине өммәтеңә гуаһ итеп, вә итагать итүчеләрне жәннәт белән шатландыручы, вә итагать итмәүче залимнәрне жәһәннәм белән куркытучы итеп жибердек.

48|9|Аллаһуга вә расүленә иман китермәклегегез һәм расүлгә куәт бирмәклегегез өчен, дәхи Аллаһуны олугълап Ул һәр кимчелектән пакъ дип иртәләрдә вә кичләрдә тәсбихләр әйтмәклегегез өчен.

48|10|Мухәммәд г-м хаж кылып кайту нияте илә бер мең дүрт йөз сәхабә белән Мәдинәдән Мәккәгә юнәлдә, ләкин Мәккәгә якын килгәч, мәшрикләр мәселманнарны Мәккәгә кертмәделәр. Шул вакытта пәйгамбәр мәшрикләр белән сугышырга сәхабәләрдән бәйгәт алды. Бу аять шул хакта инде. Тәхкыйк ул сәхабәләр сугыштан качмаса вә ислам өчен жәннарын кызганмаса Хөдәйбиядә сиңа бәйгәт бирерләр, әлбәттә алар Аллаһуга бәйгәт итүчеләрдер, Аллаһуның кодрәте вә нигъмәте аларның бәйгәтләреннән өстендер. Берәү бәйгәтен бозса, фәкатә үз зарарына бозган буладыр, вә берәү бәйгәтен сакласа, Аллаһ исеме илә кылган бәйгәтен, Аллаһ аңа тиздән олугъ әжерне бирер.

48|11|Хилафлык кылып Хөдәйбия вакыйгасына катнашмаган бәдәвий гарәбләре сиңа әйтерләр: "Безләре малларыбыз вә хатын-балаларыбыз тоткарлады, шуның өчен сиңа иярә алмадык, Раббыңнан безнең өчен гафу сорагыл", – дип. Алар күңелләрендә булмаган нәрсәне телләре белән әйтерләр, ягъни алар Аллаһуның гафу итүен кирәксенмиләр. Син әйт: "Аллаһуның хөкемәннән бернәрсәне кире кайтарырга сезнең өчен кем ирекле булып, әгәр Аллаһ сезгә зарарны яки файданы теләсә, бәлки Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдар булды", – дип.

48|12|Бәлки сез уйладыгыз пәйгамбәр һәм мәзминнәр Хөдәйбиядән кире Мәдинәгә вә өй жәмәгатьләренә мәңге кайтмасылар, ягъни кәферләр үтереп бетерерләр дип, шул уегыз сезнең күңелегездә шайтан тарафыннан яхшы уй итеп күрсәтелде, янә явызлыкны зан кылдыгыз, ягъни исламның жиңерелүен, мәселманнарның һәлак булуын теләдегез, вә күңелегезнең бозыклыгы белән һәлак буласы кавем булдыгыз.

48|13|Вә берәү Аллаһуга вә Аның расүленә иман китермәсә, дәрәсләктә Без кәферләргә жәһәннәм утын хәзерләдек.

48|14|Жир вә күкләр мөлкә Аллаһ мөлкәдер, теләгән кешесен гафу итәр вә теләгән кешесен гәзаб кылар. Аллаһ гафу итүче вә рәхмәт кылучы булды.

48|15|Хөдәйбиягә бармыйча синнән аерылып калган монафикълар әйтерләр: "Сез табыш малын алырга барган вакытта безне дә алыгыз, сезгә иярәп барыйк", – дип. Хөдәйбиядән кайткач Мухәммәд г-м сәхабәләре Хәйбәргә жиберергә хәзерләде, Хөдәйбиядә Аллаһуга бәйгәт биргән сәхабәләр генә Хәйбәргә хәзерләнсеннәр, диде. Хәйбәр сугышында мәселманнар жиңә калсалар, аннан күп табыш малы өмет ителә иде. Хәйбәр сугышы һәм аннан алыначак табыш малы, Хөдәйбиягә бәйгәт биргән сәхабәләргә генә тапшырылды. Хөдәйбия сәфәрәне чыкмый калган монафикълар, Аллаһу тәгаләнең: "Хәйбәр сугышы вә табыш малы, Хөдәйбиядә бәйгәт биргән сәхабәләргә генә тапшырылсын", – дигән сүзен алыштырырга, үзгәртәргә телиләр, ягъни Хәйбәргә барырга бик тырышалар. Син аларга әйт: "Безгә иярәп Хәйбәргә нич тә бармассыз, Аллаһу тәгалә сезнең хакта "Хәйбәргә бармасыннар", дип, без Хөдәйбиядән кайтмас борын ук әйтте". Ул монафикълар әйтерләр: "Табыш малыннан хөсәдләнеп безне Хәйбәргә жибермисез", – дип. Бәлки алар эшнең хакыйкатен аңламыйлар, мәгәр бик аз аңлылар, ягъни дөнья эшен, дөнья малын гына яхшы аңлылар.

48|16|Бәдәвий Гәрәбләрәннән булган карышучыларга әйт: Тиздән Рум кавеме белән сугышырга чакырылырсыз алар каты сугыш ияләредер, ул кавем белән сугыш кылырсыз, яки алар мәселман булырлар, әгәр шул вакытта пәйгамбәргә итагать итсәгез, Аллаһ сезгә күркәм әҗерләр бирер һәм баштагы карышуыгызны гафу итәр, әгәр йөз дүндерсәгез, карышсагыз әүвәлдәге йөз дүндерүегез кеби, Аллаһ сезне рәнжеткүче Гәзаб белән Гәзаб кылыр.

48|17|Суқыр кеше вә аксак кеше һәм авыру кешеләр сугыштан калсалар аларга гөнаһ юктыр, берәү Аллаһуга вә рәсүленә итагать итсә, Аллаһ ул кешене асларыннан елгалар агучы җәннәтләргә кертер, вә берәү Аллаһудан вә рәсүленнән йөз дүндерсә, Аллаһ ул кешене Гәзаб кылыр рәнжеткүче Гәзаб белән.

48|18|Сугыштан кайтмыйча, үлгәнче мәшрикләр белән сугышырга, дип, агач төбәндә сиңа бәйгәт бирүче сахабәләрдән Аллаһ, шиксез, разый булды, Аллаһ аларның күңелләрендәге яхшы ниятләрен белде, аларга күңел тынычлыгын бирде һәм тиздән Мәккә фәтех ителәчәк мәселманнар кулына үтәчәк, дип аларны шатландырды.

48|19|Дәхи күп табыш малларын бирде, алар ул табыш малларын Хәйбәрдән алырлар, Аллаһ җиңүче вә эшне белеп кылучы булды.

48|20|Аллаһ сезгә күп табыш малларын вәгъдә кылды, алырсыз ул табышларны Хәйбәрдән, һәм ашыктырды сезгә ул табышны, вә дошман булган кешеләрнең кулларын сездән тыйды, ягъни табыш малын алудан сезне туктата алмаслар. Аллаһ бу табыш малларын бирде, пәйгамбәрнең хаклыгына мәэминнәргә дәлил булсын өчен һәм сез мәселманнарны туры юлга күндермәк өчен.

48|21|Дәхи хәзер алырга көчегез җитмәгән табышларны Аллаһ сезгә киләчәктә вәгъдә кылды ки, ул табышларны Аллаһ сезнең өчен саклады, Аллаһ һәрнәрсәгә кадир булды.

48|22|Әгәр кәферләр сезнең белән сугышсалар, әлбәттә, куркып артларына качарлар, соңра саклаучы дусны вә ярдәмчене һич тапмаслар.

48|23|Пәйгамбәрләргә вә хак мәэминнәргә ярдәм бирмәк Аллаһуның әүвәлдән килгән гадәтедер, вә әлбәттә, Аллаһуның вәгъдәсе алышынуны, үзгәрүне тапмассың.

48|24|Ул – Аллаһ кәферләрнең кулын сездән һәм сезнең кулыгызы алардан тыйды, Мәккә янында ягъни Хәдәйбиядә, сезне аларга өстен кылганыннан соң. Ягъни Аллаһ Хәдәйбия бәйгәтеннән соң Мәккә мәшрикләре белән сугышуны насыйб итмәде, бәлки алар белән ун ел сугышмый торуны килешеп солых ясауны насыйб итте. Аллаһ сезнең кылган эшләрегезне күрүче булды.

48|25|Мәккә кәферләре мәсҗид Хәрамны таваф итүдән сезне тыйдылар вә корбан өчен китергән хайваннарыгызы, бугазлама торган урыннарына барып җитмәсеннәр өчен, тотып тордылар. Әгәр Мәккәгә сез танымый торган иман китергән ирләр вә иман китергән хатыннар булмаса иде, вә Мәккә мәшрикләре арасында торучы мәселманнарны танымыйча, үтерүегез ихтималы булмаса иде, вә ул мәселманнарны белмичә үтергәнегез соңында сезгә кайгы һәм зарар ирешү ихтималы булмаса иде, әлбәттә, Аллаһ Мәккәгә сугыш белән керүне әмер итәр иде. Аллаһ мәселманнарга Мәккәгә сугыш белән керүне әмер итмәде, Үзе теләгән кешеләрне рәхмәтенә вә Ислам диненә кертмәклегә өчен. Әгәр мәселманнар Мәккә мәшрикләреннән аерылсалар иде, әлбәттә, ул мәшрикләрне рәнжеткүче Гәзаб белән Гәзаб кылыр идек.

48|26|Ул Мәккә мәшрикләре күңелләрендә наданлык гайрәте булган гайрәтне мәхкәм кылган вакытларында, Аллаһ расүленең вә мәэминнәрнең күңелләренә Үзенең рәхмәте белән куәтне һәм карарланмакны иңдерде, вә аларны ширектән саклану сүзендә "Лә Илаһә илләллаһ" кәлимәсендә сабит кылды, вә алар ул кәлимәгә мәстәхыйк "хаклы" булдылар вә ул кәлимәнең әһленнән булдылар. Бит Аллаһ һәр нәрсәне белүче булды.

48|27|Тәхкыйк Аллаһ расүленең күргән төшен хаклык белән дәрәс кылды. (Мухәммәд г-м Хәдәйбиягә чыкмас борын тешендә сахабәләрнең Мәккәгә кереп чәчләрен алганнарын, кайберләренең кыскартканын күрде. Сахабәләргә сөйләгәч, алар бик шатландылар, ләкин Хәдәйбиядә солых ясалгач, бик авырсындылар. Шул вакыт сахабәләрне юату өчен бу аять иңеп), Мухәммәд г-мнең төше, әлбәттә, вакыйга булачагын белдерде". Аллаһ теләсә дошманнарыгыздан имин булганыгыз хәлдә, әлбәттә, мәсҗид Хәрамга керерсез, чәчләрегезне китәрәп, бәгъзеләрегез кыскартып, һичкемнән курыкмаганыгыз хәлдә! Аллаһ сез белмәгән нәрсәләрне белде, Мәккәгә керүдән элек сезгә якын фәтехны кылды, ягъни Хәйбәрне алдыгыз.

48|28|Ул – Аллаһ үзенең расүлен көчле һидәят вә хак дин илә җибәрде, ул хак дин Исламны барча диннәрдән өстен кылмас өчен, синең пәйгамбәрлегенә, Исламның хак дин икәнлегенә вә аның өстен булачагына гауһ булырга Аллаһ үзе җитәдер.

48|29|Мухәммәд г-м Аллаһуның расүледер, ул расүл илә бергә булган хак мәэминнәр кәферләргә катылардыр, аларга һич шәфкать итмәсләр, вә уз араларында бер-берсенә шәфкәтлеләрдер, күрерсәң аларны рәкуғ сәждә кылып, Аллаһуның рәхмәтен вә ризалыгын эстәрләр, кыямәт көнендә аларның йөзләрендә намаз укуларының галәмәте булыр. Бу

әйтелгән эшләр аларның сыйфатларыдыр, Тәүратта һәм Инжилдә дә әйтелгәндер – тармакларыны чыгаручы иген кебиләрдер, ул тармак игенгә куәт бирде, һәм ул иген калынайды вә тураеп камылына басты, ул игеннең яхшы уңышы игенчеләрне гажәпләндерер, ягъни Сәхабәләр, яхшы уңган иген кеби бик тиз куәтләнделәр һәм Исламны дөнъяга тараттылар. Аллаһ шулай кылды, сәхабәләрнең хәлен күреп кәферләр ачулансыннар өчен. Имансызлардан иман китереп изге гамәлләр кылучыларына Аллаһ гафу итүне һәм олугъ әжерне, ягъни жәннәт нигъмәтләрен вәгъдә кылды.

49|1|Ий мәэминнәр! Дин эшләрендә Аллаһудан вә Аның рәсүленнән узып үз белдегегез белән сүз сөйләмәгез, вә Аллаһудан куркыгыз, Аңа гәнаһлы булудан сакланыгыз! Бит Аллаһ ишетүче вә белүчедер.

49|2|Ий мәэминнәр, тавышларыгызны пәйгамбәр тавышыннан артык күтәрмәгез, вә бер-берегегизгә кычкырып сөйләгәнегез кеби пәйгамбәргә кычкырып сөйләмәгез, гамәлләрегезнең юкка чыгу ихтималы булганы өчен, әмма үзегез юкка чыкканны сизмәссез.

49|3|Аллаһ расүле янында тавышларын түбән кылучы мәэминнәрнең күңелен Аллаһ тәкъвалык өчен сынады, аларга гафу ителү вә олугъ әжер бардыр.

49|4|Дәреслектә сиңа хәжрәләреңнең артыннан кычкырып дәшүчеләр дә бар, алар үзләренә файдалы булган эшне аңламыйлар.

49|5|Әгәр сабыр иткән булсалар син алар катына чыкканча әлбәттә, алар өчен яхшырак булыр иде. Әлбәттә, Аллаһ аларның әдәпсезлек кылганнарын ярлыкаучы вә рәхимледер.

49|6|Ий мәэминнәр, әгәр бер фәсыйк сезгә бер хәбәрне китерсә, ул хәбәрне тикшерегез, сездән бер кавемгә зарар ирешмәсен өчен ул хәбәрне белмәү сәбәпле, әгәр тикшермичә эш кылсагыз кылган эшләрегезгә үкенүчеләр булып әверелерсез.

49|7|Белегез, ий мәэминнәр, сезнең эчегездә Аллаһ расүле бар, аңа итагать итегез, әгәр дә күп эшләрдә пәйгамбәр сезгә итагать итсә иде, әлбәттә, гәнаһка төшәр идегез, ләкин Аллаһ сезгә иманны сөйдерде вә ул иманны сезнең күңелегездә күркәм кылды, дәхи сезгә кәферне, бозыклыкны һәм гәнаһларны яман күрсәтте, бу кешеләр туры юлга күнелүчеләрдер.

49|8|Аллаһуның юмартлыгы вә нигъмәте белән, Аллаһ иманыгызны белүче вә хикмәт белән эш кылучыдыр.

49|9|Әгәр мәэминнәрдән ике төркем сугышсалар, араларын төзәтегез, ягъни һәр икесен Коръән белән гамәл кылырга чакырыгыз, әгәр бу ике төркемнең берсе Коръәнгә килүдән баш тартса, Коръән хөкеменнән баш тарткан төркем белән сугышыгыз, аларны үтерегез, хәтта Аллаһуның Коръәндәгә хөкеменә кайткангача, әгәр ул төркем Коръән хөкеменә кайтса, бу ике төркемнең арасыны килештерегез, гаделлек белән вә турылык кылыгыз, тәхкыйк Аллаһ турылык кылучыларны сөядер.

49|10|Мәэминнәр дин буенча, әлбәттә, бер-берсенә кардәшләрдер. Кардәшләрегезнең арасын килештерегез, тезелегез, Аллаһудан куркыгыз, мәэминнәр арасына фетнә дошманлык салудан сакланыгыз, шаять Аллаһудан рәхмәт ителерсез.

49|11|Ий мәэминнәр, бер кавем икенче бер кавемне кимсетмәсен, ул кимсетелгән кавемнең кимсетүче кавемнән яхшырак булуы ихтималдыр, шулай ук хатыннары икенче хатыннары кимсетмәсеннәр, кимсетелгән хатын кимсетүче хатыннан яхшырак булуы ихтималдыр, вә дин кардәшләрегезне гәебләп кимсетмәгез, вә бер-берегегизгә яман кушым исемнәр илә дәмәгез, мәэмин булганнан соң, фасыйк исеме ни яман исемдер. Бу эшне эшлүчеләр тәүбә итеп төзәлмәсәләр, алар залимнәрдер.

49|12|Ий мәэминнәр, күп гөманнан сакланыгыз тәхкыйк бәгъзе гөманда гәнаһ бардыр. Вә кешеләрнең гаепләрен тикшермәгез, кеше гәебен эзләмәгез вә бәгъзегез бәгъзегезне гайбәт кылмасын! Әйә сезнең берәрегез үлгән кардәшенең итен ашауны сөярме? Сөз, әлбәттә, аны мәкъруһ күрдегез, гайбәт сөйләүне дә шулай мәкъруһ күрегез! Аллаһудан куркыгыз, гайбәт эшләреннән тәүбә итегез! Шиксез Аллаһ тәүбә итеп төзәлгән кешеләрне гафу итүче вә рәхимледер.

49|13|Ий кешеләр, Без сезләрне ир вә хатын итеп халык кылдык, вә сездән тармаклар вә кабиләләр кылдык бер-берегезне әжерәтеп танымаклыгыгыз өчен, тәхкыйк сезнең Аллаһ хозурында хөрмәтләрәгегез Аллаһудан куркып гәнаһлардан сакланучырагыздыр, Аллаһ белүче вә һәр эшегездән хәбәрдар.

49|14|Күчеп йөрүче бәдәвий гәрәбләре әйттеләр: "Иман китердек", – дип син әйт: "Сөз иман китермәдегез ләкин мәселманнардан куркып, яки мәселманнардан файдаланып көн күрү өчен тыштан гына Ислам динен кабул иттек", – дип әйтегез! Әле күңелегизгә иман әсәре кергәнә юк, иман китерергә ниятегез дә юк, имансыз гына мәселман булып йөрергә теләгәнсез, ягыш мәселманнар белән гамәл кылып аларны алдарга теләгәнсез. Әгәр чынлап иман китереп ихлас күңел белән Аллаһуга вә Аның расүленә итагать итсәгез, әлеге мәселманнар белән бергә кылган гамәлләрегизгә нич кимчелек ирешмәс, сәвабы, әлбәттә, югалмас иде. Тәхкыйк Аллаһ ярлыкаучы вә рәхмәт итүчедер".

49|15|Менә шушы сыйфатларда булган кешеләр генә хак иманлы кешеләр, алар чын күңелдән Аллахуга вә Аның расүленә ныклап иман китерделәр, моннан соң иман китерүләренә нич шикләнмәделәр һәм иманга зарар бирә торган эшне кылмадылар, вә алар маллары вә жаннары белән Аллах юлында сугыш кылдылар, сугыш булмаганда Ислам файдасына тырыштылар, әнә шул кешеләр, иман китердек мәэмин вә мәселман булдык дигән сүзләрендә дәрәс сөйләүчеләр, чын иманлылардыр.

49|16|Әйт аларга: "динегезне Аллахуга өйрәтерсезме? Иман китермәгәнегез хәлдә иман китердек, дип, Аллахуны алдамакчы буласызмы? Бит Аллах жирдәге вә күкләрдәге серләренә беләдер, Аллах һәрнәрсәне белүчедер.

49|17|Бәдәвий Гәрәпләре мәселман булулары белән сиңа миннәт итәрләр, ягъни мәселман булуларын пәйгамбәр файдасына дип уйларлар, син аларга әйт: "Мәселман булуыгыз белән миңа миннәт итмәгез, бәлки Аллах сезгә миннәт итәр, сезне иманга күндергәнә өчен, әгәр иманыгызда ышанычлы кешеләрдән булсагыз", – дип. Чөнки бу аятьләрдән соң алар иман китерделәр.

49|18|Аллаһ жирдәге вә күкләрдәге яшерен нәрсәләренә, шиксез, беләдер, Аллах сезнең эшләгән эшләрегезне күрүчедер.

50|1|Каф. Дәрәжәсе бөек коръән белән ант итәмен.

50|2|Үзләре арасыннан бер кешенең Аллах гәзабы белән куркытучы пәйгамбәр булып килүенә кәферләр гәжәбләнделәр һәм бу кешенең пәйгамбәр булуы бик гәжәб эштер диделәр.

50|3|Әйә без үлгәч череп туфрак булсак та янә терелербезме? Үлеп черегәннән соң янә терелеп тереклеккә кайту бик ерактыр, ягъни үлгәннән соң терелү нич булмас, диделәр.

50|4|Без, әлбәттә, белдек үлгән кешеләрнең тәнән жир ашап бетергәнән, ләкин тергезү безгә нич авыр булмас, вә безнең хозурымызда һәрнәрсә язылып сакланган китап бардыр.

50|5|Бәлки алар хаклык белән килгән коръәнне дә ялган диделәр, алар саташып чуалчык эшкә төшкәннәр, чуалуларының очы-кырые юктыр.

50|6|Әйә ул гафилләр өсләрендәге күккә карамыйлармы. Без аны ничек терәксез төзедек, вә ул күккә йолдызлар белән зиннәтләдек, вә ул күктә нич нинди ярык, кимчелек юкдыр.

50|7|Дәхи жирне киң кылдык вә анда таулар салдык, вә жирдә үстердек һәр үсемлекне аталы-аналы итеп, ул үсемлекләр күңелләренә раушан кыладыр.

50|8|Күңел күзе илә күреп фикерләмәк һәм вәгазьләнмәк өчен һәрбер Аллахуга кайтучы инабәтле бәндәләргә.

50|9|Дәхи без күктән файдалы булган суны индердек, аның белән бакчалар үстердек, вә үстердек урып алына торган игеннәренә.

50|10|Вә озын, төз хөрмә агачын үстердек, ул хөрмәнең тезелгән бөреләре бардыр.

50|11|Бәндәләргә ризык булсын өчен ул су белән шәһәрләренәң үлгән табигатен тергездек. Каберләрдән кубарылып чыгу да шулай булыр.

50|12|Болардан элек Нух кавеме, вә коега табынучы кавем, вә Сәмуд кавеме пәйгамбәрләргә ышанмадылар.

50|13|Вә Гад кавеме, вә фиргаун кавеме, вә лут кардәшләре пәйгамбәрләренә ялганга тоттылар.

50|14|Вә әйкә кавеме, вә түббәгъ кавеме болар бар да пәйгамбәрне ялганга тоттылар, һәм аларга гәзаб вәгъдәбез иреште.

50|15|Әйә без мәшәкатъ чиктекме галәмне беренче мәртәбә халык кылганда, әгәр мәшәкатъ чиккән булсак, үлгән кешеләренә тергезергә дә авырсыңыр идек, бәлки алар кыямәтнең булуында һәм үлгән кешеләрнең терелүендә шөбһәдәләр.

50|16|Тәхкыйк кешене без халык кылдык, вә кешегә күңеле нәрсәне вәсвәсә кылганыны без беләбез, вә без аңа жылкә тамырыннан да якынакбыз.

50|17|Ике язучы фәрештәне хәтергә төшер, берсе уң тарафта утырып изге гамәлләренә язар вә берсе сул тарафта утырып гәнаһлы эшләренә язар.

50|18|Сүз сөйләнмәс, мәгәр сөйләнгән һәрбер сүзне көтеп утыручы фәрештә язар.

50|19|Үлем исереклегә хаклык белән килде вә хаклыкны алып килде, ий Адәм баласы, ошбу үлемнән качадыр һәм куркадыр идең, ләкин аннан качып котыла алмассың.

50|20|Икенче мәртәбә сурга өрелеп, кешеләр каберләреннән кубарылып мәхшәр жиренә жыелсыннар өчен, вә фәрештәләр: "Аллахуның вәгъдә кылган дәншәтле хисаб көне менә шулдыр", – дияр.

50|21|Вә һәр кеше килер, вә аның илә бер куып баручы булыр аны мәхшәр жиренә сөрер һәм аның, янында дәнъяда кылган эшләреннән хәбәр бирүче фәрештә булыр.

50|22|Янә әйтерләр: "Бу көннән син дәнъяда вакытта гафил идең, нич хәбәрең юк иде, без синнән ачтык күзендә, колагыңда һәм күңелендә булган пәрдәңне, бу көндә сиңең күзең үткендер ки, дәнъяда кылган бозык вә хата эшләреңне барын да күрерсең.

50|23|Дәнъядагы сакчы фәрештәсе: "менә мин аңа сакчы булган кеше, кылган эшләре белән килде" – дияр.

50|24|Жәһәннәмгә салыгыз һәрбер хакка каршы торучы фәсыйк кәферне.

50|25|Өстенә йөкләтелгән фарыз, важеб эшләрдән тыелучыны вә. Коръәннән шикләнеп чиктән үтүче залимне.

50|26|Аллаһудан башканы илаһә тотучы мәшрикне салыгыз каты җәзабка!

50|27|Җәзабка салынган кешенең юлдаш шайтаны әйтер: "Ий Раббыбыз, ул кешене мин аздырмадым, ләкин ул үзе хактан ерак адашкан иде", – дип.

50|28|Аллаһ әйтер: "Минем алдымда дәгъвәләшмәгез, тәхкыйк Мин сезгә дөньяда ошбу җәһәннәм белән куркытучы китап вә рәсүлләр жибердем.

50|29|Минем алдымда сүзем һич алышымас, дәхи Мин колларыма золым итүче дә түгелмен.

50|30|Ул көндә җәһәннәмгә: "Инде булдыңмы" – диярбез, җәһәннәм: "янә керүчеләр бармы, монда урын күп" – дияр.

50|31|Аллаһудан куркып гәнаһтан сакланучы тәквә мәэминнәргә җәннәт якын кылыныр, ерак булмас.

50|32|Сезгә вәгъдә ителгән җәннәт ошбудыр, һәрбер тәүбә итеп Аллаһуга кайтучыга һәм шәригать хөкемнәрен саклап һәрберсен урынында үтәүчегә.

50|33|Күрмиңә күргән кеби Аллаһудан курыккан вә Аллаһуга гыйбадәт һәм итагать итүдә ихласлы булып саф күңел белән Аллаһу хозурына килгән кешегә.

50|34|Керегез җәннәткә тынычлык иминлек белән! Бу көн җәннәткә кергән кешеләр өчен анда мәңге кала торган көндер.

50|35|Аларга җәннәттә теләгән нәрсәләре булыр вә Безнең хозурыбызда аларга теләгән нәрсәләреннән артык нәрсәләр бардыр.

50|36|Күпме кешеләрне һәлак иттек элекке заманнарда, ул заман кәферләре хәзерге кәферләрдән катырак куәтле иделәр, үлемнән котылырга юл эзләп шәһәрләрдә төрле чаралар күрделәр, Аллаһ тәкдиреннән котылучы булырмы?

50|37|Тәхкыйк бу зекер ителгән аятләрдә һидәятне тапмак өчен көчле вәгазьләр, гакыл фәһем иясе булган саф күңелле кешегә яки Коръән сүзләренә колагыны салган кешегә, вә ул гәнаһлардан сакланып сәвабларны кәсеб итәргә әзердер.

50|38|Тәхкыйк Без жирне вә күкләрне вә аларның араларында булган нәрсәләрне алты көн (дәвер) эчендә төзедек, аларны төзегәндә Безгә мәшәкать вә авырлык ирешмәде.

50|39|Син кәферләрнең әйткән яман сүзләренә сабыр ит, вә Раббыңны мактап тәсбихләр әйт, намаз укы кояш чыкканчы вә кояш батудан элек.

50|40|Вә кич якта ахшам, йәстү намазларын укы вә фарыз намазлардан соң нәфел намазларын да укы.

50|41|Бер көнне якыннан кычкырачак фәрештәнең сүзенә колак сал. Ягъни Исрафил фәрештә, ий сәякләрегез череп туфрак булган кешеләр, терелеп каберләрегездән чыгыгыз, дип кычкырыр.

50|42|Ул көндә хак булган кубарылу өчен кычкырган тавышны бар да ишетерләр, ошбу көн каберләрдән чыгу көндер.

50|43|Тәхкыйк Без үтерербез вә тергезербез, вә барча халыкның кайтачак жире Безгәдер.

50|44|Ул көндә жир кешеләр өчен ярылыр вә кешеләр бик ашыгып чыгарлар, бу аларны кубарып жирдән чыгарудыр, бу эш Безгә бик җиңелдер.

50|45|Без аларның сиңа әйткән яман сүзләрен белүчебез. Син аларны җәбер золым белән ислам динен кабул итәргә көчләүче түгелсең, һәм Коръән белән вәгазь кыл, Коръән хөкемнәрен ишеттер һәм Коръән белән гамәл кылырга чакыр, вәгъдә ителгән Минем җәзабымнан курыккан кешеләрне!

51|1|Таратучы каты җил белән ант итәм.

51|2|Дәхи авыр йөкне күтәрүче болытлар илә ант итәмен, болытлар күпме су күтәрәп йөриләр.

51|3|Дәхи дәръяләрдә вә диңгезләрдә җиңеллек илә йөрүче кораблар илә.

51|4|Дәхи Аллаһуның тәкдирләрен бүлеп кешеләргә ирештерүче фәрештәләр илә ант итеп әйтәмен:

51|5|"Ий кешеләр сезгә вәгъдә ителгән кыямәт, кубарылу вә җәннәт, җәһәннәм хактыр.

51|6|Хисаб вә җәза, әлбәттә, була чакдыр.

51|7|Дәхи йолдызлар юлы булучы күк белән ант итәмен.

51|8|Ий кешеләр, Коръән хакында төрле-төрле сүздәсез, кайберләрегез Коръән сүзләренә ышаныр вә кайберләрегез ышанмас, кайберләрегез Коръән белән гамәл кылыр вә кайберләрегез Коръән белән гамәл кылмас.

51|9|Ул Коръәннән кайтарылыр, ягъни качар Аллаһуның тәкдирендә мәхрүм ителгән кеше.

51|10|Ләгънәт булсын ялган сөйләп Коръәннән качучы кешеләргә.

51|11|Алар үзләренең наданлыклары вә гафиллекләре белән алданучылардыр.

51|12|Алар кыямәт көне кайчан була, дип, сорыйлар.

51|13|Алар кыямәт көнне утта җәзаб кылынырлар.

51|14|Җазабыгызны татыгыз, бу җәзаб үзегез ашыктырган җәзабтыр.

51|15|Аллаһудан куркучы гөнаһтан вә хаталыклардан сакланучы тәкъва мәэминнәр, әлбәттә, жәннәтләрдә рәхәтлек елгасы янындалардыр.

51|16|Алар Раббылары биргән нигъмәтләренә алучылардыр, бит алар жәннәткә кермәс борын дөньяда яхшылыкны кылучы изге мәселман иделәр.

51|17|Төннәрдә алар аз йоклар булдылар.

51|18|Алар сәхәр вакытларыңда намаз, Коръән укып Аллаһудан гафу сорый иделәр.

51|19|Алар сораучы вә сорамаучы мохтажларга малларынан садакалар бирә иделәр.

51|20|Жирдә дә ышанучы гапыллы кешеләр өчен галәмәтләр бардыр.

51|21|Дәхи үзегезнең төзелешегездә дә галәмәтләр бардыр, әйә шуларны күрмисезме?

51|22|Сезнең ризыкларыгыз күктәдер, ягъни яңгыр яуса гына ризыкларыгыз буладыр һәм сезгә вәгъдә ителгән Аллаһуның рәхмәте вә гәзабы да күктәдер.

51|23|Жир вә күкләр Раббысы белән ант итеп әйтәмен ки, ошбу әйтелгән нәрсәләр, әлбәттә, хактыр сезнең сөйләшкәнегез кеби. Ягъни кешеләр сөйләшмиләр дия алмассыз, шуның кеби Коръәннең һәр сүзе хактыр, юкка чыгара алмассыз.

51|24|Сиңа ирештеме Ибраһим пәйгамбәрнең хөрмәтле кунакларының хәбәре?

51|25|Ул кунаклар Ибраһим хозурына кергәч, сәлам, бирделәр, Ибраһим дә аларга сәлам бирде һәм күңеленнән болар ят кунаклар, танымыймын диде.

51|26|Ибраһим кунакларга кайда барганын белдермичә, хатыны янына аш хәзерләргә китте, берәз вакыт үткәч, симез бозау итен китерде.

51|27|Ул итне кунакларның алларына якын куйды, кунаклар исә ашамадылар, чөнки алар фәрештә иделәр, ләкин Ибраһим белми иде. Ибраһим кунакларга ашамыйсызми диде.

51|28|Кунаклар ашамагач Ибраһимнең күңеленә курку төште, ихтимал бу кешеләр начар ният белән килгәннәрдер, дип уйлады. Кунаклар үзләренең фәрештәләр икәнне белдереп, Ибраһимгә курыкма, диделәр, һәм зур галәм буларак бер ир бала белән Ибраһимгә сөөнеч бирделәр.

51|29|Кунакларның сүзен ишетеп Ибраһимнең хатыны Сара кунаклар алдына тавышланып чыкты, вә йөзенә сугып әйтте: "Мин бала тапмый торган карчыкмын миндә кайдан бала булсын", – дип.

51|30|Фәрештәләр әйттеләр: "Без әйткәнчә Раббың Аллаһ әйтте, тәхкыйк Ул – Аллаһ эшне белеп эшләүче вә һәрнәрсәне белүче", – дип.

51|31|Ибраһим жибәрелгән илчеләрдән: "Ий илчеләр, сез нинди эш белән килдегез?" – дип сорады.

51|32|Фәрештәләр: "Без бозыклык кылучы кавемне һәлак итәр өчен жибәрелдек,

51|33|алар өстенә балчыктан ясалган ташларны яудырмак өчен,

51|34|ул ташлар Раббың, хозурында чиктән чыгып азган кавемнәренә үтерү өчен хәзерләнгән", – диделәр.

51|35|Без чыгардык ул шәһәрдән Лут кавеме эченнән мәэмин булган кешеләрне.

51|36|Лут пәйгамбәр кавеме шәһәрләрендә бер генә мәселман йортын таптык, ягъни Лут пәйгамбәр йорты гына мәселман йорты иде.

51|37|Алар яшәгән шәһәрләрдә, аларның һәлак булганлыгын күрсәтүче галәмәтләр калдырдык, рәнжешүче Аллаһ гәзабыннан куркучылар өчен.

51|38|Дәхи Муса пәйгамбәрдә галәмәтләр кылдык, Без аны ачык аңлатучы аятьләр белән Фиргаунгә жибәргәч,

51|39|Фиргаун гәскәре белән бергә Ислам динен кабул итүдән йөз чөөрде, вә әйтте: "Ул Муса сихерче яки жәнләнгәндер", – дип.

51|40|Без Фиргаунне һәм гәскәрен тоттык вә һәммәсен суга батырдык, Фиргаун суга бата башлагач, Ислам динен кабул итмәгәнә өчен үзен-үзе шелтә кылган хәлдә батып һәлак булды.

51|41|Дәхи Гад кавеменең һәлак булуында гыйбрәтләр бардыр, алар өстенә жибәрдек Без жиимерүче рәхимсез жилне.

51|42|Ул жил нәрсә өстенә килсә дә аны жиимереп черегән сөяк кеби ясап үтәр.

51|43|Дәхи Сәмуд кавеменең һәлак булуында гыйбрәтләр бардыр, Аллаһуга дошманлык кылганнарыннан соң аларга дөньяда билгеле вакыткача файдаланыгыз диелде. Ягъни алар могъжиза өчен бирелгән Салих пәйгамбәрнең дөясен үтерделәр, шуннан соң сезгә өч көннән гәзаб килә диелде.

51|44|Алар Раббыларының әмереннән баш тарттылар ягъни аятькә вә пәйгамбәргә иман китермәделәр шуның өстенә дөяне дә үтерделәр. Алар гәзабның килгәнә карап торган вакытларында, аларны бер тавыш тотты һәм һәлак итте.

51|45|Урыннарыннан торырга көчләре житмәде һәм бер-берсенә ярдәм дә итә алмадылар.

51|46|Бу һәлак булган кавемнәрдән элек Нух пәйгамбәр кавеменең Туфан суы белән һәлак булуында да зур гыйбрәт бардыр, тәхкыйк алар азган фәсыйк кавем булдылар.

51|47|Без күкне куәт вә кодрәт илә бина кылдык, тәхкыйк Без барча мөхлукның ризыкларын киң кылучыбыз.

51|48|Жирне яшәргә һәр мәхлукка яраклы итеп түшәдек, ни хуш түшәүчеләрдәнбез.
 51|49|Барча нәрсәне парлы ирле-хатынлы итеп яраттык, шаять вәгазьләнеп гакыл фикерләрегебезне эшләтеп яратучы Аллаһ Үзе генә икәнлеген, вә һәр мәхлук Аллаһ тарафыннан яратылганлыгын белерсез.
 51|50|Дөнъяның алдавыннан Аллаһ юлына, Аллаһуга гыйбадәткә качыгыз, дәрәслектә мин Аллаһудан, ий кешеләр, сезнең өчен җибәрелгән ачык куркытучымын.
 51|51|Хак булган Аллаһуга икенче илаһәне шәрик тиндәш итмәгез, әлбәттә, мин Аллаһудан сезнең өчен җибәрелгән ачык куркытучымын.
 51|52|Ий Мухәммәд г-м, сине сихерче, мәжнун дигәннәре кеби, синең кавемеңнән әүвәлге кавемнәргә килмәде ничбер расул мәгәр килде исә, ул расулгә әйттеләр: "Бу кеше сихерчедер яки җенләнгәндер", – дип.
 51|53|Әйә алар бу яраксыз батыл сүзләре белән бер-берсенә васыять кылып иттифак кылалармы? Бәлки алар байлык белән чиктән чыгып азган кавемнәрдер.
 51|54|Син алардан кисел, аларның шул хәлдә булулары өчен сиңа нич шелтә юктыр.
 51|55|Кешеләрне вәгазьлә, Аллаһ хәкемнәрен ирештер вә Коръән белән гамәл кылырга чакыр тәхкыйк Коръән вәгазе ышанучыларга файда бирәдер.
 51|56|Кеше илә җенне халык кылмадым, мәгәр Миңа гыйбадәт кылсыннар өчен генә халык кылдым.
 51|57|Мин кешеләрдән нич ризык теләмим, ягъни сорамыйм, дәхи Минә ризыкландыруларын да сорамыйм.
 51|58|Шиксез, Ул – Аллаһ барча мәхлукатны бик ризыкландыручы вә бик олугъ куәт ияседер.
 51|59|Тәхкыйк төрле залимнәр өчен үзләре кеби бер юлда булган залим юлдашларының гәзабыннан өлеш бардыр, ягъни бер юлда булган залимнәрнең әүвәлгеләренә нинди гәзаб булса, ахыргыларына да шундый гәзаб булыр, алар ашыкмасыннар әле гәзабны күтәрергә, өлгерерләр.
 51|60|Коръән белән гамәл кылып мәселман булудан баш тартып кәфер булган кешеләргә ни үкенеч, ни хурлык, һәлакәтлектер аларга вәгъдә ителмеш кыямәт көнендә, ягъни тиешле булган гәзабларына кыямәт көнендә ирешерләр.
 52|1|Тур тавы белән
 52|2|Вә язылмыш Коръән яки гамәл дәфтәре белән
 52|3|ул Коръән юка тиредән ясалган тире битләренә язылган.
 52|4|дәхи кешеләр таваф итә торган Кәгъбә яки фәрештәләр таваф итә торган Кәгъбә турысында күктәге бер бина белән
 52|5|вә югары күтәрелгән күк белән
 52|6|дәхи гәзаб өчен хәзерләнгән ахирәттәге ут диңгезе белән ант итеп әйтәмен.
 52|7|Тәхкыйк Раббыңның гәзабы вакыйга булучыдыр, ягъни әлбәттә, булачактыр.
 52|8|Бу гәзабны кире җибәрүче нич юктыр.
 52|9|Аллаһуның гәзабы вакыйга булыр күк каты әйләнеп каты селкенгән көндә.
 52|10|Вә таулар каты йөргән көндә.
 52|11|ни үкенеч һәм ачы хәсрәт каты гәзабтыр ул көндә Коръәнне ялган диючеләргә яки аның белән гамәл кылмаучыларга.
 52|12|Алар хакны инкяр итеп, бозык эшләргә эшләү белән һәм ялган сөйләү белән уйнаучылардыр.
 52|13|Ул көндә куллары-аяклары богауланып жәһәннәмгә өстерәлерләр.
 52|14|Вә аларга әйтеләр: "Бу ут – сез аны ялганга тоткан идегез,
 52|15|сез дөнъяда вакытта Коръәнне сихер диядер идегез, бу ут гәзабы да сихермы? Әллә ут гәзабын күрмисезме? Бик яхшы күрәсез, ләкин дөнъяда хакны күрергә теләмәдегез.
 52|16|Инде керегез ул утка һәм гәзабын татыгыз! Кирәк – чыдагыз, кирәк – чыдамагыз – сезнең өчен бертигездер гәзабыгыз җиңеләймәс, сез фәкәть кылган явызлыгыгыз өчен җазаланырсыз", – дип.
 52|17|Тәхкыйк Аллаһуга вә расулгә итагать итүче тәкьва мәэминнәр жәннәтләрдә һәм нигъмәтләр эчендәдерләр.
 52|18|Раббиларының биргән нигъмәтләренә шатланган хәлдә, Раббылары саклар аларны жәһәннәм гәзабыннан.
 52|19|Ашагыз вә эчегез тыныч вә мәшәкәтсез генә тәкьвалык белән кылган гамәлләрегез өчен.
 52|20|Алар тезелеп куелган зиннәтле диваннарда рәхәтләнеп утырырлар. Вә Без аларны ак йөзле, кара зур күзле хур кызларына ир кылырбыз.
 52|21|Иман китереп Ислам динен тотучы хак мәэминнәрнең балалары дин тотуда хак диндә булган аталарына иярделәр – Без аларны аталарына ияртеп жәннәткә кертербез, жәннәттә бергә булырлар, Гәрчә дәрәжәләре аталарыныкыннан түбән булса да, аталарының

гамәленнән ничнәрсәне киметмәдек, ягъни аталарын балаларының дәрәжәсенә төшөрмәдек бәлки балаларын аталарының дәрәжәсенә күтәрдек. һәрбер кеше кылган эше бәрабәрәндә җавапка калучыдыр.

52|22|Янә ул тәкъва мәэминнәргә башка нигъмәтләр өстенә арттырдык җимешләренң вә итләренң үзләре теләгәнән.

52|23|Вә бер-берсенә кәсәләрен бирерләр, ул тәмле суларны эчкәч, кирәкмәгән сүзләренә сөйләү булмас һәм гөнаһлы эшләренә эшләргә теләк тә булмас.

52|24|Алар тирәсендә энҗе дәнәләре кеби хезмәтче егетләр йөрерләр.

52|25|Вә ул җәннәт әһелләре бер-берсенә каршы килеп бу бөек дәрәжәгә нинди сәбәп белән ирештегез, дип сорашырлар.

52|26|Җавап итеп әйтерләр: "Без дөнъяда әһелебез арасында Аллаһудан куркып гөнаһлардан сакланадыр идек.

52|27|Аллаһ безгә рәхмәт кылды вә бу дәрәжәләренә бирде һәм эчке әгъзаларга үткүче ут гәзабыннан безне саклады.

52|28|Тәхкыйк без дөнъяда Ул – Аллаһуга гыйбадәт кылып идек һәм ут гәзабыннан сакла, дип, дога кылып идек, тәхкыйк Ул – Аллаһ изгелекле һәм дә рәхимледер.

52|29|Инде син кәферләргә, мәшрикләргә һәм монафикъларга коръән белән сөйлә, яхшылап төшендер, әлбәттә, син Раббыңның нигъмәте вә рәхмәте сәбәпле Аллаһудан килгән вәхий белән сөйләүче хак пәйгамбәрсең, вәхийдән башка гаептән хәбәр бирүче күрәзәче түгелсең һәм дивана да түгелсең.

52|30|Әллә әйтәләрме ул пәйгамбәр түгел, шагыйрь, без аның хакында бер вакыйга кәтәбез дип. Мәшрикләр: "Атасы яшьли үлдә, Мухәммәд тә яшьли үләр, аннары сәхабәләре таралыр", – дип кәтәләр иде.

52|31|Әйт аларга: "Кәтегез, ий мәшрикләр, мин дә сезнең белән бергә Аллаһудан сезгә гәзаб килгәнне кәтүчемән", – дип.

52|32|Әллә аларны Аллаһуга вә расүлгә каршылык кылырга гакиллары кушамы, әллә алар азган саташкан кавемнәрме?

52|33|Әллә алар әйтәләрме: "Коръәнне Мухәммәд үзә уйлап чыгарды", – дип. Юк бәлки алар хәсәдлек вә тәкәбберлек илә Коръәнгә ышанмыйлар.

52|34|Әгәр Мухәммәд Коръәнне үзә уйлап чыгарган дигән сүзләре дәрәс булса, Коръән сүзләренә охшаган сүзләренә китерсеннәр, бит алар да Мухәммәд кеби кешеләр, Коръән кеби китап китерсеннәр!

52|35|Әллә алар һичнәрсәсез халык ителделәрме, ягъни аларны халык кылган Аллаһ юкмы, әллә алар үзләре халык кылучылармы?

52|36|Әллә жирне вә күкләренә алар халык кылдылармы? Бәлки алар "Фәкәть Аллаһ гына халык кылучы" дигән сүзгә ышанмыйлар.

52|37|Әллә Раббыңның рәхмәт хәзинәләре алар кулындамы? Әллә аларда Аллаһуда булган куәт бармы, теләгән бер эшләрен кылаалармы?

52|38|Әллә аларның күккә менә торган баскычлары булып, анда менеп вәхийне тыңлыйлармы, әгәр вәхийне ишеткән булсалар, сүзләрен вә эшләрен дәрәсли торган Аллаһ сүзләрен китерсеннәр!

52|39|Әллә Аллаһуга кыз балалар булып, ий мәшрикләр, сезгә ир балалармы?

52|40|Ий Мухәммәд г-м иманга өндәгән өчен вә Исламны өйрәткән өчен әллә алардан хак сорыйсыңмы һәм алар ул ханны бирүдән авырсыналармы?

52|41|Әллә аларга пәйгамбәр белмәгән яшертен эшләренә белү белеме бармы, шул белемнәре илә хөкем итәләрме?

52|42|Әллә алар бер хәйлә белән сине үтерергә теләләрме? Кәферләр хәйлә мәкерләреннән үзләре зарар күрүчеләрдер.

52|43|Әллә аларның Аллаһудан башка үзләренә Аллаһлары бармы, Аллаһ гәзабыннан коткаручы? Мәшрикләр шәрик иткән нәрсәләрдән Аллаһ гаять пакъдер.

52|44|Әгәр алар үзләрен һәлак итәр өчен күктән килгән бер кисәкне күрсәләр, алар әйтәләр: "Бергә оешкан болытлар безгә яңгыр алып киләдер", – дип.

52|45|Син аларны куй алардан кисел һәлак ителә торган көннәренә юлыкканнарына чаклы.

52|46|Аларның хәйлә мәкерләре ул көндә һичнәрсәдә аларга файда бирмәс һәм гәзабтан котылу өчен аларга ярдәмче булмас.

52|47|Әлбәттә, залимнәргә ут гәзабыннан башка да гәзаб бардыр, ләкин кешеләрнең күберәге белмиләр.

52|48|Дөнъяда Раббыңның хөкеменә чыда! Бит син Безнең күз алдыбыздасың аларның сиңа кылган явыз эшләрен күрәбез, һәм Раббыңны мактап тәсбихләр әйтә торган вакытында.

52|49|Дәхи ахшам, ястү намазларын һәм таң намазын укыгыл!

53|1|Баючы йолдыз белән ант итәмен.

53|2|Сезне туры юлдан җитәкләүче юлдашыгыз Мухәммәд г-м туры юлдан һич адашмады һәм бозылмады, азмады.

- 53|3|Һәм ул үз белдеге белән сөйләмәс.
- 53|4|Аның Ислам хақында сөйләгән сүзе фәкать Аллаһудан иңдерелгән вәхийдер.
- 53|5|Вәхийне яки Ислам динен аңа каты куәт иясә Жәбраил фәрештә өйрәтте.
- 53|6|Ул фәрештә күркәм холыклы вә матур кыяфәтле вә гаять туры һәм гакыл ияседер, заһир булды, күренде үзенәң асыл сурәте белән.
- 53|7|Ул фәрештә офыкның югарысында иде.
- 53|8|Соңра Мухәммәд г-мгә якынлашты һәм югарыдан сузылды аңа сүз әйтмәк өчен.
- 53|9|Аралары ике хәя хәтле генә калды яки аннан да якынрак булды.
- 53|10|Жәбраил фәрештә Аллаһуның колы Мухәммәд г-мгә вәхий кылды үзенә Аллаһудан вәхий ителгән нәрсәне.
- 53|11|Мухәммәд г-мнең күңеле күргәнән ялган димәде, нык ышанды, ягъни Жәбраил фәрештәне үз сурәтендә күрдә һәм Аллаһуны күңеле илә күрдә.
- 53|12|Әллә Мухәммәднең күргән нәрсәсенә шөбһә итеп низагълашасызмы?
- 53|13|Тәхкыйк ул Жәбраилне үз сурәтендә күрдә икенче мәртәбә.
- 53|14|Сидерәтүлмүнтәһә агачы янында.
- 53|15|Мәэва жәннәте шул агач янындадыр.
- 53|16|Ул агачны күп фәрештәләр каплаган иде.
- 53|17|Мухәммәд г-мнең күзе шул агачтан һәм фәрештәләрдән читкә авышмады һәм куелган чиктән уңга-сулга үтмәде.
- 53|18|Тәхкыйк ул күрдә мигъраждә Раббысының олугъ галәмәт вә дәлилләрен.
- 53|19|Лут, Гүзза исемле сынымнарны күрдегезме?
- 53|20|Вә алардан башка өченче Мәнәт исемле сынымны күрәсезме? Ягъни шул һичнәрсәгә ярамаган сынымнар Аллаһуның ярдәмчесе яки угыллары була алалармы?
- 53|21|Ий мәшриклар, үзегезгә ир балалар булып үзегез яратмаган кыз балаларны Аллаһуга иснад итәсезме? Ягъни Аллаһуның кыз балалары бар дисезме?
- 53|22|Әгәр ир балаларны – үзләренә, кыз балаларны – Аллаһуга бүлә торган булсалар, бу бүлү тиешсез, үлчәүсез бүлүдер. Ягъни мәшриклар Лут, Гүзза, Мәнәт исемнәренә сынымнарга бирделәр дә аларны Аллаһның кызлары диделәр.
- 53|23|Ул сынымнар һичнәрсә түгел мәгәр үзегез һәм аталарыгыз кушкан исем генәдер, Аллаһ ул сынымнарны илаһә тотарга һәм Аллаһуның кызлары дияргә бер нинди дәлил иңдермәде. Алар дәлилгә иярмәделәр, мәгәр сукуп заннарына иярделәр һәм нәфесләре сөйгән нәрсәләргә генә иярделәр, тәхкыйк аларга Раббыларыннан туры юлны күрсәтүче Коръән килде.
- 53|24|Әллә кеше үзенә ни теләсә, шул булып торамы? Яки сынымнар мәшрикларнең теләген үтиләрме?
- 53|25|Бит дөнъя байлыгы да, ахирәт байлыгы да Аллаһу тәгаләнекедер, Аңардан узып һичкем файдалана алмас.
- 53|26|Күкләрдә күпме фәрештәләр бардыр, ул фәрештәләрнең һич нәрсәдә шәфәгәте файда бирмәс, мәгәр Аллаһ теләгән һәм зира булган бәндәсенә шәфәгать итәргә рәхсәтен бирсә генә файда булыр.
- 53|27|Ахирәт кәненә ышанмаучылар, фәрештәләрне хатыннар исеме белән исемлиләр.
- 53|28|Аларның бу эшләренә дәлилләре дә вә белемнәре дә юк, алар фәкать занга сукуп фикерләренә иярәләр, бит зан сукуп фикер хаклыкка, дәрәслеккә һич тә ирештермидер.
- 53|29|Безнең коръәнәбез белән гамәл кылудан баш тарткан кешеләрдән кисел, алар Коръәннән дөнъя файдасын гына телиләр.
- 53|30|Менә аларның белгән нәрсәләре шул кадәр генәдер, ягъни алар дөнъя файдасын гына беләләр. Тәхкыйк, синең Раббың беләдер, Аның туры юлыннан адашкан кешене һәм дә туры юлга күнелгән кешене дә беләдер.
- 53|31|Жирдәге вә күкләрдәге барча нәрсә Аллаһ мөлкедер, Аллаһ аларны дөнъяда тәзде имансыз, динсез явызларга гәзаб бирмәк өчен һәм иманлы динле булып, изге гамәлләренә, яхшы эшләренә кылган хак мәэминнәргә изге хәза, ягъни жәннәт нигъмәтләрен бирмәк өчен.
- 53|32|Ул хак мәэминнәр зур гөнаһлардан вә фәхеш эшләрдән сакланырлар, мәгәр кечкенә гөнаһларны эшләсәләр, тәүбә итәрләр. Тәхкыйк синең Раббың киң рәхмәтле вә ярлыкаучыдыр, Ул сезне белүчедер жирдән халык кылган вакытта вә аналарыгызның карнында бала вақытыгызны да, минем гөнаһым юк димәгез! Ул – Аллаһ гөнаһлардан саклаучы тәкъва кешеләрен белүчедер.
- 53|33|Хакны кабул итүдә яки Коръән белән гамәл кылудан баш тарткан кешене күрдеңме?
- 53|34|Ул хактан баш тартучы малыннан бик аз садака бирде, соңра бирүне бөтенләй туктатты.
- 53|35|Әллә аның кулында гаепне яшерен эшне белү бармы, яшерен эшләренә күрәме?
- 53|36|Әллә аңа хәбәр бирелмәдеме Муса пәйгамбәргә бирелгән Тәүраттагы Аллаһ хөкемнәреннән?
- 53|37|Дәхи Ибраһим пәйгамбәргә бирелгән сахыйфәтләрдәге Аллаһ хөкемнәреннән хәбәр

бирелмәдеме? Ул Ибраһим үзенә йөкләтелгән эшләренә тәмам үтәде.

53|38| Аллаһудан килгән ул китапларда вә сахыйфәләрдә булган хәбәр шулдыр: берәүнең Аллаһуга итагать итеп мәселман булу бурычы икенче кешегә йөкләтелмәс вә берәүнең сәвабы да гәнаһы да икенче кешегә бирелмәс.

53|39| Дәхи кешегә һич нәрсә юкдыр мәгәр үзе кәсеп иткән нәрсәсә генәдер.

53|40| Әлбәттә һәрбер кешенең кәсеп иткән сәвабы һәм гәнаһы тиздән ахирәттә үлчәүдә күренер.

53|41| Моннан соң аңа сәвабына һәм гәнаһына күрә тулысынча җәза бирелер.

53|42| Тәхкыйк Раббың хозурындадыр барып туктый торган урын.

53|43| Тәхкыйк Ул – Аллаһ кешеләренә көлдерде һәм елатты.

53|44| һәм Ул – Аллаһ үтерде вә тергезде.

53|45| Дәхи Ул – Аллаһ кешеләренә ирле-хатынлы итеп вә башка һәрбер җан иясен һәм үсемлекне шулай парлы итеп халык кылды.

53|46| Ана женесләренә карнына төшкән бер тамчы судан.

53|47| Вә икенче мәртәбә кыямәт көненә кубармак Аллаһугадыр.

53|48| Дәхи Ул – Аллаһ байлык бирде вә терлек малларын бирде.

53|49| Дәхи Ул – Аллаһ шигъра йолдызының Раббысыдыр.

53|50| Дәхи Ул – Аллаһ беренче Гад кавемен һәлак кылды.

53|51| Дәхи Сәмуд кавемен һәлак итте, алардан һичкемне калдырмады.

53|52| Дәхи болардан элек Нух кавемен һәлак итте, алар бик залим вә бик азган иделәр.

53|53| Дәхи Лут кавеменә шәһәрләрен күтәреп әйләндереп ыргытты.

53|54| Ул шәһәрләрен бер каплый торган нәрсә каплады.

53|55| Ий адәм баласы Раббыңның кайсы нигъмәтләрендә низагълашырсың, шик төшерерсең?

53|56| Бу Мухәммәд г-м җәһәннәм белән куркытучыдыр әүвәлге куркытучылар җәмләсеннән.

53|57| Кыямәт якын булды.

53|58| Кыямәтнең кайчан булуын ачык белүче һәм вакытын билгеләүче Аллаһудан башка һич юктыр.

53|59| Әллә ошбу Коръән сүзләреннән Гәҗәбләнәсезме?

53|60| Вә көләсез, никтер еламыйсыз?

53|61| Хәлбуки үзегез гафилләр, сукуырларсыз Коръәннең хикмәтләрен фәһемли алмыйсыз.

53|62| Аллаһуга сәждә кылыгыз һәм гыйбадәт кылыгыз!

54|1| Кыямәт көне якынлашты һәм ай ярылды. (Мәккә мәшрикләренең сорауы буенча ай икегә ярылып Хира тавының ике ягыннан күренеп торды. Бу эш Мухәммәд г-мнең пәйгамбәрлегенә табигый могҗиза иде, ләкин мәшрикләр үзләре сораган могҗизага ышанмадылар, сихер диделәр.)

54|2| Әгәр ул кәферләр бер могҗизаны күрсәләр, аннан йөз чөөрәләр, инкяр итәләр һәм бу куәтле вә даими булган сихер диләр.

54|3| Вә Коръәнне һәм расулне ялганга тоттылар вә үзләренең күңелләре теләгән нәрсәгә иярделәр, шуның өчен адаштылар. Бит һәр эш үз урынына урнашучыдыр, ягъни Коръән белән гамәл кылмыйча адашкан кешенең урыны җәһәннәмдер, Коръән белән гамәл кылып һидәятне тапкан мәэминнәрнең урыны җәннәтдер.

54|4| Тәхкыйк аларга килде пәйгамбәрләренә ялганга тотучыларның хәлләреннән хәбәрләр, анда булган гыйбрәтләренә аңлап Аллаһуга карышудан тыелырга булганнар.

54|5| Бу Коръән камил вә ниһаять дәрәҗәгә ирешкүче хикмәттер, хикмәт иясә булган Коръәнне ялганга тотучыларга, пәйгамбәрләренә куркытуы ничек тәэсир итсен.

54|6| Куркыту әсәр итми торган гафилләрдән кисет, Исрафил фәрештәнең чакырган көнендә, бер бик куркынычлы мәхшәр көненә чакырганда.

54|7| Алар күзләре акайган хәлдә каберләреннән чыгарлар гүя таралган вә аптыраган чикерткә кебиләрдер.

54|8| Алар чакыручыга йөггереләр, кәферләр әйтерләр: "Бу куркынычлы авыр көндер", – дип.

54|9| Мухәммәд г-мнән элек Нух кавеме Безнең колыбыз – Нух пәйгамбәрне ялганга тоттылар вә: "Нух мәжнүн, дивана", – диделәр, кәферләр Нухны артык җәберләүләре сәбәпле, ул аларны дингә өндәүдән тыелды, туктады.

54|10| Нух Раббысына дога кылды: "Тәхкыйк мин җиңелдем, ий Раббым миңа ярдәм бир, алардан үч ал", – дип.

54|11| Нух кавеменә каты яңгыр белән күк ишекләрен ачтык.

54|12| Вә жир өстенә куәтле күп елгаларны агыздык, һәм күк суы белән жир суы бергә кушылды Аллаһ тарафыннан тәкъдир ителгәнчә.

54|13| Вә Нухны күтәрдек такталардан ясалып кадаклар белән ныгытылган көймәгә.

54|14| Ул көймә йөрер Безнең ярдәмбез белән, күз алдыбызда кавеме аңа көферлек кылган Нухка изге җәза булсын өчен шулай кылдык.

54|15| Тәхкыйк калдырдык ул көймә вакыйгасын галәмәт этеп, әйә ул галәмәтләрдән

гыйбрәтләнеп Аллаһуга кайтучы бармы?

54|16|Күрдеңме куркытуым вә Җәзабым аларга ничек булды!

54|17|Тәхкыйк Коръәнне укырга җиңел вә мәгънәсен аңарга ачык кылдык, әйә Коръән белән вәгазыләнеп гамәл кылучы вә Коръән куркыткан Җәзабтан куркучы бармы?

54|18|Гад кавеме пәйгамбәрләрне ялганга тотты, куркытуым һәм Җәзабым аларга ничек булды!

54|19|Тәхкыйк җибәрдек аларга каты исүче җилне барчасына да каты шомлык ирешкән көндә.

54|20|Ул җил кешеләрне йолкып алып очырадыр, гүя тамырыннан йолкынып ташланган хөрмә агачы кеби булдылар.

54|21|Минем куркытуым һәм Җәзабым ничек булды аларга!

54|22|Тәхкыйк Коръәнне укырга җиңел вә аңарга ачык кылдык, әйә Коръән белән вәгазыләнеп гамәл кылучы һәм Коръән куркыткан Җәзабтан куркучы бармы?

54|23|Сәмуд кавеме куркытучы пәйгамбәрләрне ялганга тотты.

54|24|Һәм әйттеләр: "Әйә, үз арабыздан булган кешегә иярәбезме? Әгәр ул кешегә иярсәк ул вакытта без адашкан һәм гапылсыз булырбыз.

54|25|Әллә аңа вәхий килгәнме безнең арабызда була торып? Бәлки ул мин пәйгамбәр дигән кеше ялганчы һәм тәкәббер кешедер", – дип.

54|26|Тиздән кыямәттә белерләр, кемнең ялганчы вә тәкәббер икәнен!

54|27|Тәхкыйк Без ул Сәмуд кавеменә дөяне таштан чыгаручыбыз аларны сынамак өчен, көт син, ий Салих, эшләренәң ахыры ничек булыр һәм сиңа золым итүләренә чыда!

54|28|Вә аларга хәбәр бир, тәхкыйк алар арасында су бүленгәндер, ягъни бер көн алар файдалансыннар вә бер көн дөягә бирелсен, вә коедагы су ияләре тарафыннан көтелер: дөягә тиешле көндә су янында дөя хәзер булыр, Сәмуд кавеменә тиешле көндә суга алар хәзер булырлар.

54|29|Бу кавем дөягә коедан су эчерергә разый булмыйча, дөяне үтерү өчен үзләренәң бер юлдашларын чакырдылар, һәм ул залим кылычы белән дөяне кадап үтерде.

54|30|Менә күр, Минем аларны куркытуым һәм Җәзаб белән тотуым ничек булды?

54|31|Тәхкыйк Без аларга бер тавыш җибәрдек, алар хайваннарны саклау өчен ясалган жирдә тапталып тетелгән, корыган үлән кеби булдылар, ягъни үләнә корыган тигез жирне киртә белән әйләндереп, шул киртә эченә бер көтү хайван кергәндә корыган үлән бердән тапталып тетелсә, алар да шулай каты тавыш белән бердән бердән тетелделәр.

54|32|Тәхкыйк Без Коръәнне укырга җиңел вә аңарга мәгънәсен ачык кылдык, барча халык Коръән белән вәгазыләнеп һәм гамәл кылып туры юлны тапсыннар өчен, әйә Коръән белән вәгазыләнеп гамәл кылучы һәм Коръән куркыткан Җәзабтан куркучы бармы?

54|33|Лут кавеме җәһәннәм белән куркытучы пәйгамбәрләрне ялганга тотты.

54|34|Тәхкыйк Без аларга ташлар ата торган каты җил җибәрдек, мәгәр Лут пәйгамбәрнең өй җәмәгатен сәхәр вакытында коткардык

54|35|аларга Үзездән нигъмәт итеп, ягъни аларны коткаруыбыз зур нигъмәтдер. Әнә шулай хәерле җәзалар бирәбез шөкер итеп ислам динен дәрәс тоткан кешеләргә.

54|36|Тәхкыйк Лут аларны безнең Җәзабыбыз белән куркытты, алар каршы килделәр вә Лут белән әрепләштеләр.

54|37|Тәхкыйк алар Луттан: "Кунакларыңны безгә бир", – дип сорадылар, ягъни Лут кавемнә һалак итәр өчен егетләр сурәтендә килгән Лут кунакларының фәрештәләре икәнлекләрен белмичә, бозык ният белән үзләренә сорадылар, Без аларны суык кылдык, безнең куркытуыбызны һәм Җәзабыбызны татыгыз!

54|38|Тәхкыйк аларга таң вакытында кыямәткә чаклы давам иткүче Җәзаб иреште.

54|39|Татыгыз Минем куркытуымны һәм Җәзабымны!

54|40|Тәхкыйк Без Коръәнне укырга җиңел вә мәгънәсен аңарга ачык кылдык, барча халык Коръән белән вәгазыләнеп һәм гамәл кылып туры юлны тапсыннар өчен, әйә Коръән белән вәгазыләнеп гамәл кылучы һәм Коръән куркыткан Җәзабтан куркучы бармы?

54|41|Тәхкыйк Фиргаун кавемнә дә җәһәннәм Җәзабы белән куркытучы пәйгамбәрләр килә.

54|42|Пәйгамбәрләр китергән аятьләренә һәм могъҗизаларны һәммәсен инкяр иттеләр, һәм аларны Җәзаб белән тоттык һәр нәрсәгә көчә житкүче вә һәр нәрсәдән өстен булган Аллаһуның тотуы белән.

54|43|Ий Коръән белән гамәл кылмаучылар, сезнең имансыз динсезлегегез, Аллаһ хозурында Коръәндә зекер ителгән кәферләрнең имансызлыгыннан яхшыракмы, әллә сезгә Җәзаб булмас дип Аллаһудан иңдерелгән китапларда язылганмы?

54|44|Әллә кәферләр, без бик күп, бергәләшеп бер-беребезгә ярдәмләшербез диләрме? Ягъни күплек белән Аллаһуга каршы торырга телиләрме?

54|45|Бу күп булган кәфер җәмәгәте җиңелер вә артларына әйләнеп качарлар.

54|46|Әле ул гына тугы бәлки аларга вәгдә ителгән Җәзаб кыямәт көндер, кыямәт Җәзабы бигерәк олуг вә бигерәк ачыдыр.

54|47|Азган бозык кешеләр шиксез адашмакталар вә диваналыкталар.
 54|48|Алар кыямәт көнендә йөзтүбән утта өстерәләрләр, һәм аларга: "Сакар тәмугының
 гәзабын татыгыз" – диелер.
 54|49|Тәхкыйк Без һәр нәрсәне дәрәс үлчәү белән үлчәп халык кылдык.
 54|50|Безнең бер нәрсәне юктан бар итүебез – фәкәт бул дип бер мәртәбә әйтүдер,
 күзнә йомып ачкан арада бар булыр.
 54|51|Ий кәферләр сезнең кеби кәферләргә күп һәлак кылдык, әйә шуларны уйлап фикерләп
 гыйбрәтләнүче бармы?
 54|52|Ул кәферләргә һәр кылган эшләре гамәл дәфтәрләрендәдер.
 54|53|Яхшылыктан вә явызлыктан һәр кечкенә эш һәм олугъ эш язылгандыр.
 54|54|Тәхкыйк Аллаһудан куркып гәнаһтан сакланучы тәкъва мөминнәр, жәннәтләрдә татлы
 елгалар янындадырлар.
 54|55|Хак булган изгә мәжлестә булырлар, һәр нәрсәгә көчә житкүчә Аллаһу тәгалә
 хозурында.
 55|1|Рәхимлә Аллаһ.
 55|2|Расүлә Мухәммәд г-мгә Коръәнне өйрәтте.
 55|3|Кешене халык кылды.
 55|4|Ул кешегә сөйләүне вә уку, язуны һәм аңлау-аңлатуны өйрәтте.
 55|5|Кояш вә ай үзләренең юлларында бер билгеле үлчәү белән йөрүчеләрдер.
 55|6|Үләннәр һәм агачлар Аллаһуга сәждә кылалар.
 55|7|Аллаһ күкне күтәрдә һәм һәрнәрсәгә гаделлек белән үлчәү куйды.
 55|8|Үлчәүдә гаделлектән дәрәс үлчәүдән читкә чыкмавыгыз өчен.
 55|9|Үлчәүләргә гаделлек белән торгызыгыз һәм үлчәүне киметмәгез, ягъни кешегә үлчәп
 биргәндә киметеп үлчәмәгез һәм үзегезгә алганда арттырып үлчәмәгез!
 55|10|Жирне халыклар өчен төзеп куйды.
 55|11|Ул жирдә төрлә җимешләргә бар һәм хөрмә җимешенең кабыклары иясе булган хөрмә
 агачлары бардыр.
 55|12|Һәм салам иясе булган игеннәр вә хуш исле чәчәклә үләннәр бардыр.
 55|13|Ий кеше һәм жен! Раббыгызның кайсы нигъмәтен Аныкы түгел диярсез?
 55|14|Аллаһ Адәмне янган кирпеч кеби кипкән балчыктан халык кылды.
 55|15|Дәхи женне уттан булган ялкыннан халык кылды.
 55|16|Ий кеше һәм жен! Раббыгызның кайсы нигъмәтен Аныкы түгел диярсез?
 55|17|Ул – Аллаһ ике мәшрикъның һәм ике мәгърибнең Раббысыдыр.
 55|18|Ий кеше вә жен! Раббыгызның кайсы нигъмәтен ялганнарсыз, Аныкы түгел диярсез?
 55|19|Аллаһ берсе татлы, берсе тозлы ике диңгезне янәшә агызды.
 55|20|Аларның арасында Аллаһуның кодрәт пәрдәсе бардыр, сулары кушылмас.
 55|21|Ий кеше вә жен, Раббыгызның кайсы нигъмәтен танырсыз, ничек Аныкы түгел
 диярсез?
 55|22|Аларның икесеннән дә энҗе һәм мәрҗән ташлары чыгадыр.
 55|23|Ий кеше вә жен! Раббыгызның кайсы нигъмәтен танып Аныкы түгел диярсез?
 55|24|Кешеләргә вә малларны йөкләп диңгезләрдә йөрүчә тау кеби бөек кораблар Аллаһу
 тәгаләнекедер, ягъни Аның кодрәтендәдер.
 55|25|Ий кеше вә жен! Раббыгызның кайсы нигъмәтен Аныкы түгел диярсез?
 55|26|Жир өстендә булган һәр жан иясе вә һәрнәрсә һәлак булудыр.
 55|27|Фәкәт олугълык вә хөрмәт иясе булган Раббының заты калучыдыр.
 55|28|Ий кеше вә жен, Раббыгызның кайсы нигъмәтен Аныкы түгел, дип, ялганнарсыз?
 55|29|Жирдә вә күкләрдә булган һәр гакыл һәм жан иясе үзенә хәҗәттен Аллаһудан
 сорыйдыр. Ул – Аллаһ һәр көнне эштәдер, барча вәҗүд өстеннән хөкем йөртәдер.
 55|30|Ий кеше вә жен! Раббыгызның кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганлайсыз?
 55|31|Ий кеше һәм жен, тиздән хисаб ала башлаячакбыз сездән.
 55|32|Ий кеше вә жен! Раббыгызның кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|33|Ий кеше вә жен таифәсез! Әгәр көчегез җитсә, жир вә күкләр читеннән үтеп
 китәргә, ягъни космос бушлыгына чыгарга, үтегез! Юк үтә алмассыз, мәгәр күп көч вә
 күп белем, күп мал белән үтәрсез.
 55|34|Ий кеше вә жен, Раббыгызның кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|35|Ий ышанмаучы кешеләр вә женнәр сезгә җибәрелер уттан булган ялкын вә эрегән
 бакыр, Аллаһ гәзабыннан котылу өчен ярдәмләшә алмассыз.
 55|36|Ий кеше вә жен! Раббыгызның кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|37|Әгәр күк ярылса, төрлә төстәгә чәчәк булып күренер, зәйтүн мае кеби ялтырап.
 55|38|Ий кеше вә жен! Раббыгызның кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|39|Хисаб көнендә кеше дә, жен дә гәнаһыннан соралмас, чөнки гамәл дәфтәренә
 язылган, булыр.
 55|40|Ий кеше вә жен, Раббыгызның кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?

55|41|Ул көндә күп гөнаһлы явыз кешеләр танылырлар үзләренең явызлык галәмәтләре
 белән, тотылырлар маңгай чәчләреннән һәм аякларыннан.
 55|42|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|43|Бу жәһәннәм күп гөнаһлы азган кешеләр ялганга тоткан жәһәннәмдер.
 55|44|Алар жәһәннәм белән кайнап торган су арасында әйләнеп йөрерләр.
 55|45|Ий кеше вә жен! Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|46|Раббысы алдына басып хөкем ителүдән курыккан мәзмингә оҗмахта ике бакча булыр.
 55|47|Ий кеше вә жен! Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ничек, ялганлай
 алырсыз?
 55|48|Ул ике бакча күп төрле агач вә җимешләр ияләредер
 55|49|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганлай аласыз?
 55|50|Ул бакчаларда эчәргә татлы ике чышмә бардыр.
 55|51|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|52|Вә ул бакчаларда һәр җимештән ике төрлесе кипкәне вә пешеп өлгергәне бардыр.
 55|53|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ничек ялганлай
 аласыз?
 55|54|Ул җәннәттәге кешеләр ефәктән булган түшәкләргә таянучылардыр, вә ул җәннәтнең
 җимешләре утырган кешегә дә, торган кешегә дә бик якындыр.
 55|55|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ничек ялганлай
 аласыз?
 55|56|Вә ул җәннәттә үз ирләреннән башка иргә күз төшерми, торган хур кызлары бардыр,
 аларны әүвәлдә кеше дә вә жен дә тотмады.
 55|57|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|58|Ул хур кызлары гүя якут һәм мәрҗән кеби саф тәнлеләрдер.
 55|59|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|60|Чын яхшылыкның җәзасы фәкать җәннәттер.
 55|61|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|62|Изге мәзминнәргә оҗмахта бу ике бакчадан башка дәхи ике бакча бардыр.
 55|63|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|64|Бу ике бакча карачыл яшелдер.
 55|65|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|66|Ул ике җәннәттә ургып агучы ике чышмә бардыр.
 55|67|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|68|Ул ике бакчада төрле җимешләр хөрмә вә анар агачлары бардыр.
 55|69|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|70|Ул бакчаларда күркәм холыклы бик гүзәл хур кызлары бардыр.
 55|71|Ий кеше вә жен Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы, түгел дип ялганнарсыз?
 55|72|Чадырларга кертелгән кара күзле хур кызлары бардыр.
 55|73|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|74|Ул кызларны әүвәлдә кеше дә вә жен дә тотмаган.
 55|75|Ий кеше вә жен Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|76|Ул бакчалардагы мәзминнәр яшел түшәкләргә вә Гәҗәб матур паласларга
 таянучылардыр.
 55|77|Ий кеше вә жен, Раббыгызының кайсы нигъмәтен Аныкы түгел дип ялганнарсыз?
 55|78|Раббының исеме бик олугъ вә бик мәбарәктер, Ул олугълык вә хөрмәт ияседер.
 56|1|Әгәр вакыйга булачак кыямәт хәле вакыйга булса,
 56|2|ул кыямәтнең вакыйга булуын ялганлаучы була алмас.
 56|3|Ул кыямәт дөньяда тәкәбберләнеп динсез яшәгән кешеләрне түбән төшерүче вә
 Аллаһудан куркып түбәнчелек белән тотып яшәгән хак мәзминнәрне бөек дәрәҗәгә
 күтәрүчедер.
 56|4|Әгәр жирне каты хәрәкәтләндерү илә хәрәкәтләндерсә,
 56|5|вә таулар каты тетелү илә тетелсәләр
 56|6|алар чәчелгән тузан кеби булырлар.
 56|7|Вә сез өч төрле сыйныф булырсыз.
 56|8|Бер сыйныф уң тараф кешеләредер, уң тараф кешеләренең җәннәтләрдә хәлләре ни хуш
 яхшыдыр.
 56|9|Вә икенче сыйныф сул тараф кешеләрдер, сул тараф кешеләрнең хәле жәһәннәмдә ни
 ямандыр.
 56|10|Дәхи бер сыйныф кешеләре яхшылыкта алга чыгучылардыр, ягъни Коръән белән гамәл
 кылып яхшылыкта һәрвакыт алда булырлар.
 56|11|Әнә шул кешеләр Аллаһуга якын вә хөрмәтле
 56|12|Алар нигъмәт белән тулган җәннәтләрдәдер.
 56|13|Ул Аллаһуга якын кешеләр әүвәлге кавемнәрдән бер җәмәгатьтер.

56|14| Дәхи соңгы кавемнәрдән аз гына бардыр.
 56|15| Алтын көмеш вә җәүһәр белән тукулган диваннарда.
 56|16| Бер-берсенә каршы булып ул диванга таянган хәлләрендә.
 56|17| Алар тирәсендә хезмәт белән әйләнерләр мәңге яшъ булгучы егетләр.
 56|18| Тоткасыз кәсәләр вә борынлы комганнар һәм агып торган эчемлекләр тутырылган кәсәләр белән.
 56|19| Ул эчемлекләр эчүдән башлары нич авыртмас һәм исермәсләр.
 56|20| Вә алар тели торган җимешләр белән.
 56|21| Вә аларның ашарга теләгәнә кош итләре белән килерләр.
 56|22| Дәхи кара вә зур күзле кызлар белән бергә булырлар.
 56|23| Ул кызлар тезелгән энҗе дәнәләре кебиләрдер.
 56|24| Бу нигъмәтләр кылган гамәлләренәң җәзасыдыр.
 56|25| Алар җәннәттә буш сүзләргә вә гөнаһлы сүзләргә ишетмәсләр.
 56|26| Мәгәр сәлам бирешкән тавышны гына ишетерләр.
 56|27| Инде уң тараф кешеләре – нинди яхшы уң тараф кешеләренәң хәле.
 56|28| Чәнечкесез сәдер агачлары астында.
 56|29| Вә җимешләре астан өскә хәтле тезелгән хуш исле банан агачлары арасында.
 56|30| Вә даимән булучы күләгәдә.
 56|31| Вә даимән һәр тарафка агып торучы суда.
 56|32| Вә бик күп җимешләр эчендә.
 56|33| Ул җимешләр киселмәсләр агачтан (бетмәсләр) вә җимешләре җәннәт кешеләре өчен нич тыелмалар.
 56|34| Вә кабартылган йомшак түшәкләрдә булырлар.
 56|35| Без аларның дөнъядагы хатыннарын икенче итеп халык кылдык.
 56|36| Аларны яшъ кызлар кылдык.
 56|37| Ирләрен сәүче татлы сүзләләрдер, барчасы да яшъләр, җәннәт кешеләре бар да утыз өч яшътә булырлар.
 56|38| Бу зекер ителгән нәрсәләр уң тараф кешеләре өчен хәзерләнде.
 56|39| Ул уң тараф кешеләре әүвәлгә кавемнәрдән бер төркем җәмәгатьләрдер.
 56|40| Вә соңгы кавемнәрдән бер төркем җәмәгатьтер.
 56|41| Вә сул тараф кешеләре, ул сул тарафларның хәле нинди яман, нинди авырдыр.
 56|42| Алар эссе җилдә вә кайнар суда.
 56|43| Кара төннән булган күләгәдә.
 56|44| Ул күләгә салкынча түгел һәм файдалы да түгел.
 56|45| Тәхкыйк алар дөнъяда вакытта нигъмәт ияләре булып азган иделәр.
 56|46| Вә алар олугъ гөнаһка, ягъни ширеккә даимчелек кыла иделәр.
 56|47| Дәхи әйтәләр иде: "Без әгәр үлеп сәяк булсак вә череп туфрак булсак, яңадан терелербезме.
 56|48| Дәхи безнең борынгы бабаларыбыз да терелеп кубарылырлармы? Бу эш була торган түгел", – дип.
 56|49| Әйт: "Әлбәттә, борынгылар да һәм ахыргы кешеләр дә.
 56|50| Барчалары да мәгълүм кыямәт көнәндәге билгеләнгән урынга җыелырлар.
 56|51| Соңра сез азып адашучы ялганчы кешеләрсез.
 56|52| Әлбәттә, Заккум агачының ачы вә чәнечкеле җимешләрен ашаучысыз.
 56|53| Шулар ачы җимешләр илә карыннарыгызны тутыручысыз,
 56|54| вә аның өстенә эчәрсез бик кайнар суны.
 56|55| Ул суны бик каты аңкыганлыктан комсызланып (сусаган дөяләр кебек) эчәрсез.
 56|56| Бу ачы җимеш белән кайнар су кыямәт көнәндәге аларның сыедыр.
 56|57| Сезне Без халык кылдык, Безнең тергезеп хөкем итү эшебезне тәсәддыйк кылмассызмы ышанмассызмы?
 56|58| Беләсезме хәбәр бирегез хатыннарыгызның бала ятагына салган суыгызны.
 56|59| Кеше итеп халык кылучы сезме, әллә аларны халык кылучы Безме?
 56|60| Без сезнең арагызда үлемне билгеләдек, вә Без гәҗизләнгән, аптыраучы түгелбез.
 56|61| Сезне һәлак итеп урыныгызга сездән яхшыракны алыштырырга, вә сезне үзегез белмәгән сурәтләргә алыштырырга гәҗиз түгелме.
 56|62| Тәхкыйк сез әүвәлгә халык ителүне беләсез бит, нич юктан халык кылдык, шуны уйлап фикерләп карасагызчы!
 56|63| Әгәр белсәгез чәчкән игеннәрегездән хәбәр бирегез!
 56|64| Сезме аларны үстерәсез, әллә Безме үстерүче?
 56|65| Әгәр теләсәк, ул игеннәргә коры кау яки башаксыз коры салам кылып идек, ул вакытта бик каты кайгыручылардан булып идегез.
 56|66| Вә: "Гөнаһыбыз сәбәпле җәзаланабыз,
 56|67| Бәлки моннан соң безгә Аллаһуның рәхмәте нич тә булмас инде", – дияр идегез.

56|68|Әгәр белсәгез, эчә торган суларыгыздан хәбәр бирегез!
 56|69|Ул суны болыттан сез индердегезме, әллә ул суны индерүче Безме?
 56|70|Әгәр Без теләсәк, ул суны эчәргә яраксыз итеп ачы кылыр идек, сез ни өчен шөкер итмисез?
 56|71|Әйә беләсезме, һәр көнне кабызып файдаланган уттан хәбәр бирегез!
 56|72|Ул утның агачын сез ясадыгызымы, әллә Безме аны бар итүче? Ягъни Гәрәбстанда үсеп торган яшел агачтан сугып ут чыгаралар.
 56|73|Без ул утны халык кылдык ахирәт утын искә төшермәк өчен вә юлда йөрүчеләргә файдаланмак өчен.
 56|74|Олугъ булган Раббыңның исеме илә тәсбихләр әйт!
 56|75|Йолдызларның иңгән яки баеган вакытлары илә ант итәмен.
 56|76|Тәхкыйк ул ант бик олугъ анттыр, әгәр белсәгез.
 56|77|Тәхкыйк Аллаһудан вәхий ителгән нәрсә хөрмәтле Коръәндер.
 56|78|Ул Коръән Ләүхүл Мәхфуздагы китапта сакланмыштыр.
 56|79|Ул Коръәнне пакъ булмаган кеше тотмас, мәгәр тәһарәтле пакъ кеше генә тотар.
 56|80|Барча галәмнәре тәрбияләүче Аллаһудан индерелмештер.
 56|81|Әйә сез ошбу Коръән белән гамәл кылудан ялкауланасызмы, андагы Аллаһ хөкемнәрен җиңелгә саныйсызмы?
 56|82|Тәхкыйк Коръәнне ялганга тотуыгызны үзегезгә өләш кыласыз. Ягъни һәр нигъмәтне Аллаһудан дип белмисез, бәлки тәбигатьтән һәм үзебездән дисез.
 56|83|Әгәр үлемгә хәзерләнгән кешенең жаны бугазына җитсә,
 56|84|сез шул вакытта аңа карап сорарсыз.
 56|85|Ул кешенең хәлен белү өчен сезгә караганда Без белем вә кодрәтебез белән аңа якынракбыз, ләкин ул кешегә килгән хәлне сез белмисез һәм күрмисез.
 56|86|Әгәр Безнең хозурыбызда хөкем ителми торган булсагыз, ягъни кешенең үлеме Аллаһудан түгел, үләбез дә бетәбез дисәгез.
 56|87|Ул кешене үлемнән коткарып дөньяда яшәү өчен кире кайтарыгыз, әгәр Аллаһудан башка эш кыла алабыз дигән сүзегез дәрес булса!
 56|88|Әгәр ул үлгән кеше Аллаһуга якын кешеләрдән булса,
 56|89|аңар рәхәтлек вә хуш исле гәлләр арасында яхшы нигъмәтләр вә нәгъмәтләр.
 56|90|Әмма уң тараф кешесе булса.
 56|91|Синә жәннәттәге уң тараф юдашыңнан сәламдер.
 56|92|Әгәр ул үлгән кеше Коръәнне вә пәйгамбәрне ялган диюче адашкан кеше булса,
 56|93|аның сые жәһәннәмнең кайнар суыннандыр.
 56|94|Вә жәһәннәм утының яндыруыдыр.
 56|95|Тәхкыйк бу зекер ителгән нәрсәләр якын булган хактыр.
 56|96|Олугъ булган Раббыңның исемен мактап тәсбих әйт!
 57|1|Жирдәге вә күкләрдәге барча мәхлук, һәр кимчелектән пакъ дип Аллаһуны" мактап зекер итәләр. Ул – Аллаһ һәр эштә өстен вә белеп эшләүчедер.
 57|2|Жирдә вә күкләрдә булган һәр нәрсәгә патша булу, Аллаһуга хастыр, тергезә вә үтерәдер, вә Ул – Аллаһ һәр нәрсәгә кадирдер.
 57|3|Ул – Аллаһ һәр нәрсәдән элек бардыр вә һәр нәрсәдән соң да бардыр, Ул бакыйдыр, Аның бетү ихтималы юктыр, барча галәмне төзүе белән Аның барлыгы ачыктыр, вә Аның сыйфаты яшерендер, Аның сыйфатын ничкем белә алмас. Вә Ул һәр нәрсәне белүчедер.
 57|4|Ул – Аллаһ жирне вә күкләрне алты көн эчендә төзде, соңра Гәрешне касъ кылып аңа бәйләнеше булган эшне йөрәтте, Ул беләдер жиргә кергән нәрсәне вә жирдән чыккан нәрсәне, дәхи күктән иңгән нәрсәне һәм күккә ашкан нәрсәне беләдер, вә Ул кайда гына булсагыз да сезнең белән бергәдер. Ул – Аллаһ сезнең эшләгән эшләрегезне күрүчедер.
 57|5|Жиргә вә күкләргә хужа булу Аллаһуга хастыр, вә һәр эш Аллаһуга кайтарыладыр.
 57|6|Кичне көндезгә кертер вә көндезге кичкә кертер, вә Ул – Аллаһ күкрәктәге яшерен уйларны белүчедер.
 57|7|Ий кешеләр Аллаһуга вә Аның рәсүленә иман китерегез, вә малларыгыздан Аллаһ күрсәткән урыннарга садака бирегез, ул маллар сезгә ата-бабаларыгыздан калды! Сезләрдән имән китереп дин тоткан хәлдә садака бирүчеләр – аларгадыр олугъ әжерләр.
 57|8|Ий кешеләр, ни булды сезгә: Аллаһуга иман китермәссез вә Аңа итагать итмәссез, бит пәйгамбәр сезне Раббыгызга иман китерергә чакырадыр, вә ул сездән Аллаһуга иман китереп Аңа итагать итәрсез дип Гәһед алды, әгәр Аллаһуга, Коръәнгә вә пәйгамбәргә ышанган булсагыз?
 57|9|Ул – Аллаһ үзенең колы Мухәммәд г-мгә ачык аңлатучы аятьләре индерәдер, сезләре адашу караңгылыгыңнан чыгарып һидәят яктылыгына кертмәк өчен. Әлбәттә, Аллаһ сезгә йомшаклык кылучы рәхимледер.
 57|10|Ий ышанучылар, сезгә ни булды, малыгызыны Аллаһ юлына бирмәскә, жир вә күкләр байлыгы – Аллаһ мирасы була торып? Сезләрдән Мәккә шәһәренә алмас борын малын Аллаһ

юлына биргән һәм Аллаһ юлында сугыш кылган кеше, бу эшләрне Мәккәне алганнан соң эшләгән кешеләр белән бертигез булмас, Мәккәне алмас борын, малын биреп Аллаһ юлында сугыш кылган кеше дәрәжәдә олугърактыр, Мәккәне алганнан соң малын биргән вә Аллаһ юлында сугыш кылган кешедән. Аларның әүвәлгеләренә дә вә ахыргыларына да Аллаһ җәннәтне вәгъдә кылды, вә Ул – Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдардер.

57|11|Яхшы эшләрне изге гамәлләрне кем Аллаһуга бурычка бирер, ягъни фәкать Аллаһ ризалыгы өчен генә кылыр, әгәр шулай кылса Аллаһ ул кешенең әжерен күп мәртәбә арттырыр вә аңа яхшы нигъмәтләр булыр иде.

57|12|Кыямәт көнендә мәэмин ирләрне вә мәэминә хатыннары күрерсең, һидәят нурлары алларыннан вә уңнарыннан барыр. Фәрештәләр әйтер: "Бүген сөенеч сезләргә, сезгә асларыннан татлы елгалар ага торган бакчалар, ул бакчаларда сез мәңге калырсыз, нурга чорналып бакчаларда мәңге калу зур уңыштыр.

57|13|Кыямәт көнендә монафикъ ирләр вә монафика хатыннар, мәэминнәргә әйтерләр: "Безне көтегез, нурыгыздан файдаланып артыгыздан барыйкчы", – дип. Аларга әйтелер: "Артыгызда калган дөньяга кайтыгыз вә нурны анда эзләгез", – дип. Ул монафикълар белән мәэминнәр арасына бер ишекте дивар корылыр, ул диварның эчендә җәннәт вә тышында җәннәнәмдер.

57|14|Монафикълар, мәэминнәргә: "Әйә дөньяда без сезнең белән бергә түгел идекме, ник хәзер бездән аерыласыз", – дип кычкырырлар. Мәэминнәр әйтерләр: "Дөрес, күренештә тыштан гына безнең кеби булдыгыз ләкин ике йөзлә булып үзегезне ямансызлыкка салдыгыз, вә мәэминнәрнең сугышта һәлак булуларын көттегез, вә Аллаһ, пәйгамбәр сүзләренә шөбһә иттегез вә сезне дөнья кирәкләре алдады, хәтта Аллаһ әмере үлем килгәнче алданып йөрдегез, һәм шайтан сезне Аллаһ исеме илә алдады: Аллаһ гафу итүче, дип, барча кабахәт эшләрне кылдырды.

57|15|Инде кыямәт көнендә гөнаһларыгызны жуяр өчен сездән фидия алынмас һәм кәферләрдән дә алынмас, сезнең урыныгыз уттыр, ул сезнең хужагыздыр, ничек теләсә шулай яндырыр, вә ул ут ни яман барачак урындыр.

57|16|Әйә иман китергән кешеләргә вакыт җитмәдеме Аллаһуны күп зекер кылып күңелләрен Аллаһудан куркучы итәргә, дәхи хаклык белән иңгән Коръән белән вәгазьләнеп ихласлыкны, тәквәлекне камилләштереп иманнарын куәтләргә вакыт җитмәдеме? һәм үзләреннән элек китап бирелгән гафилләр кеби булмаска аларга озак вакыт пәйгамбәр килми торды, күңелләре каралды, вә аларның күбрәге фасыйклардыр.

57|17|Белегез, Аллаһ, әлбәттә, җирне тергезә ул җир үлгәннән соң, тәхкыйк сезгә аятьләрегезне бәян кылдык, шаять гахылыгызны эшләтеп аңарсыз!

57|18|Дөреслектә садака бирүче ирләр вә хатыннар, вә яхшы эшләрне, изге гамәлләрне Аллаһуга бурычка биргән, ягъни Ислам вә мохтаж мәселманнарга малы вә хезмәте белән ярдәм иткән кешеләр, Аллаһ аларга сәвабны арттырып бирер вә аларга җәннәтнең күркәм нигъмәтләре булыр.

57|19|Аллаһуга, һәр пәйгамбәргә иман китергән кешеләр, Аллаһуга вә пәйгамбәргә итагать итсәләр – алардыр чын ышанучылар һәм Раббылары хозурында гуаһлар, аларның әжерләре һәм нурлары үзләренә тәгаенледер. Әмма аятьләребезне ялганга тотучы кәферләр, алар – Жәхим тәмугында янучылардыр.

57|20|Белегез, дөнья тереклеге фәкать уен-көлкә вә күзгә күренгән файдасыз зиннәттер, вә үз арагызда мактанушудыр, вә маллар һәм балалар күбәйтешүдер, ул дөнья тереклеге үлән үстергән яңгыр кебидер, үләннең вә игеннең яхшы үсүеннән кәфер гәҗәбләнәр, соңра ул иген корыр, күрерсең саргайганы хәлдә соңра ничнәрсәгә яраксыз кырылган кау булып калыр. Әмма ахирәттә кәферләргә каты гәзаб бардыр, вә мәэминнәргә Аллаһудан гафу итү һәм ризалык бардыр. Дөнья тереклеге фәкать алдана торган черек товар гынадыр.

57|21|Аллаһуның гафу итүенә һәм җәннәткә керүгә сәбәп булган гамәлләргә ашыгыгыз, ул җәннәтнең киңлеге җир вә күк киңлеге кебидер, ул җәннәт Аллаһуга вә расүлгә ышанып итагать иткән мәэминнәргә хәзерләнде, бу Аллаһуның юмартлыгыдыр аны теләгән кешесенә бирер, Аллаһ олугъ юмартлык ияседер.

57|22|Җирдә вә үзегезгә бәла-каза ирешмәде, мәгәр ирешә икән – ул Ләүхүл Мәхфузда язылгандыр, ул бәла-казаны яратуыбыздан элек, тәхкыйк бу эш Аллаһуга бик җиңелдер.

57|23|Аллаһуның боларны Ләүхүл Мухфузда язып куюы һәм язылганлыгыннан хәбәр бирүе, сезнең үткән нәрсәләр өчен кайгырмавыгыз өчендер, дәхи Аллаһ биргән дөнья нигъмәтләре өчен мактанмаулыгыгыз, өчендер ягъни һәр эш Аллаһ тәкдире илә буладыр. Тәкәбберләнеп Аллаһуга итагать итүдән баш тартучы вә һәр дөнья малы белән мактанучыны Аллаһ сөймәс.

57|24|Алар саранлык кылырлар һәм кешеләрне дә саранлыкка өндәрләр. Вә берәү Аллаһуга вә расүлгә итагать итүдән баш тартса, тәхкыйк Аллаһ байдыр, һәр эшендә мактаулыдыр, кире кешеләргә мохтаж түгелдер.

57|25|Тәхкыйк рәсүлләребезне ачык аңлатмалар илә жиһәрдек, вә аларга китаплар индердек, вә кешеләр алыш-бирештә гадел булсыннар өчен үлчәүне өйрәттек, һәм тимер

индердек, ул тимердә төрле кораллар вә техникалар ясар өчен тазалык, ныклык бар, вә ул тимердә кешеләргә куп файдалар бардыр, Аллаһ дөнъяда яшәү өчен дөнъя байлыгын бирде һәм ахирәткә хәзерләнер өчен Ислам динен бирде дә, кем Аллаһуны күрмичә Ислам диненә вә Аллаһуның рәсүленә ярдәм итә, шуларны белмәк һәм аермак өчен Аллаһ күзәтеп карал торадыр. Аллаһ куәтледер һәм һәр эштә өстендер. Кешеләрнең ислам диненә ярдәм итүләренә мохтаж түгелдер, Исламга ярдәм итүчеләрнең файдасы үзләренәдер.

57|26|Тәхкыйк Нухны вә Ибраһимне пәйгамбәр итеп жибердек, вә аларның нәселендә пәйгамбәрлекне кылдык, һәм ул пәйгамбәрләргә Забур, Тәүрат, Инжил вә Коръәнне бирдек, ул пәйгамбәрләр килгән кавемнәр эчендә туры юлга күнелүчеләр бардыр, вә аларның күбрәге туры юлдан адашкан фәсыйклардыр.

57|27|Соңра Нух вә Ибраһимның дини эшләренә рәсүлебезне иярттек, дәхи аларга Мәрьям угълы Гыйсаны иярттек вә аңа Инжил бирдек, вә Гыйсага ияргән мәминнәргә бер-берсенә күңел йомшаклыгын вә шәфкатьне бер кылдык, вә алар раһбаниятне, ягъни гыйбадәт өчен дөнъя эшләреннән һәм кешеләрдән киселүне уйлап чыгардылар һәм үзләренә йөкләделәр, Без аларга раһбаниятне өйрәтмәдек вә аларга аны йөкләмәдек, мәгәр Без аларга Аллаһ вә пәйгамбәр өйрәткәнчә генә эш кылырга, итагать итеп Аллаһуның ризалыгын кәсеп итәргә өйрәттек вә шуны йөкләдек, алар Аллаһуның өйрәтүен хак ригая белән ригая кылмадылар, ягъни диндә ихлас тәкъва булып Аллаһуга якын булуны Аллаһ өйрәткәнчә кылмадылар, бәлки үзләре теләгәнчә эш кылып хаталандылар. Мәсәлән: ишан булуны вә ишанга мөрид булуны Аллаһ һичбер кавемгә өйрәтмәгән. Алар үзләре уйлап чыгарганнар, алар үз белдекләре белән кыланып Аллаһу тәгаләнең ризалыгын таба алмаслар. Алардан иман китереп Аллаһуга итагать иткәннәренә әжәрләр бирдек, вә аларның күбрәге Аллаһуга итагать итмичә фәсыйклардыр.

57|28|Ий әүвәлге пәйгамбәрләргә ышанучы Тәүрат, Инжил әһелләре, Аллаһудан куркыгыз, гөнаһлардан саклангыз, ягъни Коръән белән гамәл кылыгыз, һәм Аның рәсүле Мухәммәд г-мгә иман китерегез, Мухәммәд г-мгә ияреп Коръән белән гамәл кылсагыз Аллаһ сезгә рәхмәтәннән ике өләш бирер, дәхи сезгә иман нурын бирер шул нур белән, туры юлны табарсыз, вә сезне Аллаһ ярлыкар, Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимледер.

57|29|Китап әһеле яһүдләр вә насаралар белсеннәр өчен Аллаһудан узып һич нәрсәгә көчләре җитмәгәнлекне Аллаһуның юмартлыгыннан үзләренә булдырырга, вә белсеннәр ки, юмартлык, әлбәттә, Аллаһ кулындадыр, аны үзе теләгән кешесенә бирер, Аллаһ олугъ юмартлык вә рәхмәт ияседер.

58|1|Тәхкыйк Аллаһ ишетте, ий Мухәммәд г-м синең илә ире хакында кайта-кайта бәхәсләшүче хатынның сүзен, дәхи ул хатын үзенә килгән авырлыктан Аллаһуга шикәят итәдер, ий Мухәммәд г-м, ул хатын белән сүз кайтарышып сөйләшкәнегезне ишетәдер, тәхкыйк Аллаһ ишетүче вә күрүчедер. "Хәүлә исемле хатын иренә бер теләген үтәмәде, ире Самат угълы Үснәң ачуы килеп хатынына син миңа анамның аркасы кебисең, диде. Җаһилият заманында бу сүзне әйткән иргә хатыны хәрәм булып иде, ягъни хатыны талак кылына иде. Хәүлә пәйгамбәргә килеп вакыйганы сөйләде. Пәйгамбәр Хәүләгә иренә хәрәм булдың диде. Хәүлә иреннән аерыласы килмичә, ул мине талак кылмады фәкать шул сүзне әйтте, әгәр мине иремнән аерсаң, кечкенә балаларыбыз күп, ул балалар аның кулында заигъ булып калалар, дип катлап-катлап үзенең сүзләрен сөйләде. Пәйгамбәр исә синең хакта Аллаһудан әмер килмичә талактан башка һичнәрсә әйтә алмыйм, дип сүзен туктатты. Соңра Хәүлә, ий Раббым, хәлем үзеңә мәгълүм минем хакта рәсүлең аять индер, дип ялварды, шул хакта бу аятьләр инде.

58|2|"Сезләрдән бәгъзе ирләр хатыннарының әгъзаларын аналарының әгъзасына охшаталар, ул охшатылган хатыннары ирләренең аналары түгелләр, һичбер хатын аларга ана түгел фәкать үзләрен тудырган аналары анадыр. Хатыннарын аналарына охшатучы ирләр, әлбәттә, һич тә ярамаган һәм ялган сүзне әйтәләр. Аның белән хатыннары талак булмас. Тәхкыйк Аллаһ кичерүче вә гөнаһларны ярлыкаучыдыр.

58|3|Сезләрдән хатыннарын аналарына охшаткан кешеләр соңра әйткән сүзләреннән үкенеп тәүбә итсәләр, аларга бер кол азат итү ваҗебтер хатыннарына якынлык кылмас борын, бу сезгә Аллаһуның хөкемдер аның белән вәгазъләнерсез! Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдардер.

58|4|Хатынын анасына охшаткан ир азат итәргә кол тапмаса, аңа тоташтан ике ай рузә тотмак ваҗебтер хатынына якынлык кылмас борын, әгәр ике ай рузә тотарга көче җитмәсә, алтмыш мескенне алтмыш мәртәбә ашату ваҗебтер, җаһилият вакытында төмам хәрәм ителә торган хатыннарыгызны кәффарәт илә хәләл кылмаклыгы, Аллаһуга вә рәсүленә иман китермәклегез өчендер, бу әйтелгән хөкемнәр Аллаһуның билгеләгән чикләредер. Әмма ышанмаучыларга рәнҗеткүче каты гәзабтыр.

58|5|Тәхкыйк Аллаһуга вә Аның рәсүленә хийлафлык кылып чиктән үткән кешеләр йөзтүбән китерләр вә һәлак булырлар, әүвәлге хийлафлык кылучылар һәлак булган кеби, тәхкыйк без ачык аңлатучы аятьләргә индердек, вә ышанмаучыларга хурлыкка төшүче гәзаб

бардыр.

58|6|Аллаһ кыямәт көнне аларның барчасын кубарыр вә кылган эшләреннән хәбәр бирер, алар эшләп оныткан гамәлләрне Аллаһ барын да санаган һәм язган, Аллаһ һәрнәрсәгә шаһиддер Аңа һичнәрсә яшерен түгел.

58|7|Әйә беләсәңме, тәхкыйк Аллаһ җирдә вә күкләрдә булган нәрсәләргә беләдер, булмас өч кешенең яшерен сөйләшүләре, мәгәр Аллаһ дүртенчесе булып сүзләрен тыңлар, булмас биш кешенең яшерен сөйләшүләре, мәгәр Аллаһ алтынчысы булып сүзләрен ишетер, дәхи болардан азрак бер яки ике кеше, яки күбрәк алты, җиде кеше сөйләшмәсләр, мәгәр Ул – Аллаһ алар белән бергәдер кайда гына булсалар да, соңра аларның эшләгән эшләреннән хәбәр бирер кыямәт көнндә, әлбәттә, Аллаһ һәрнәрсәне белүчедер.

58|8|Әйә күрмисәңме мәэминнәр алдында яшерен сөйләшүдән тыелган кешеләрне.

Монафикълар мәэминнәргә күрсәләр, бер-берсенә күз кысышып яшерен сөйләшәрләр иде.

Аларның моннан теләкләре, мәселманның мәсхәрә итү һәм аларны шөбһәгә төшерү иде.

Аллаһ бу аят белән аларны ул эштән тыйды. Соңра алар Аллаһ тыйган бу эшкә кайтырлар һәм гөнаһлы сүзләр вә мәселманның дошманлык сүзләре белән яшерен сөйләшәрләр дәхи пәйгамбәргә дошманлык белән, ий Мухәммәд г-м, әгәр синең яныңа килсәләр, сиңа сәлам бирәләр, Аллаһ сиңа бирмәгән сәлам белән. Вә үзара сөйләшәрләр: "Әгәр Мухәммәднә мәсхәрә кылып әйткән сүзсезгә өчен Аллаһ безне гәзаб кыла торган булса, әлбәттә күптән гәзаб кылыр иде, Мухәммәд пәйгамбәр түгел", – дип. Гәзабтан котыла алмаслар, аларга гәзаб өчен җәһәннәм җитәр, ул җәһәннәмгә кереп гәзаб ителерләр, ул җәһәннәм ни яман кайтачак урындыр.

58|9|Ий мәэминнәр әгәр яшерен сөйләшсәгез, гөнаһлы вә дошманлык сүзләре белән сөйләшмәгез, һәм пәйгамбәргә гөнаһлы була торган сүзләргә сөйләмәгез, бәлки яхшылык турында һәм гөнаһтан саклану турында сөйләшсәгез, вә барчагыз да кубарылып Аның Хозурына кайтачак Аллаһудан куркыгыз Аңа гөнаһлы булудан сакланыгыз!

58|10|Яшерен яман сүзләр белән сөйләшмәк фәкәт шайтаннандыр, ул шайтан мәэминнәргә һич тә зарар китерүче түгел, мәгәр Аллаһ теләгә белән генә китерер, шулай булгач мәэминнәр Аллаһуга тәвәккүл кылсыннар вә эшләрен Аңа тапшырсыннар!

58|11|Ий мәэминнәр, әгәр сезгә мәҗлесләрдә киңлек кылыгыз диелсә, киплек кылыгыз кергән кешеләргә урын бирегез һәм хакны сөйләргә вә тыңларга да ирек бирегез, Аллаһ сезгә җәннәттә киңлек кылыр, әгәр таралыгыз диелсә, эшләрегезгә таралыгыз, сездән иман китереп итагать иткән вә белем иясе булган мәэминнәргә Аллаһ дәрәҗәләргә күтәрер, Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдардер.

58|12|Ий мәэминнәр, әгәр расул белән сөйләшмәк булсагыз, сөйләшүгездән әүвәл садака бирегез, садака биреп сөйләшүгез сезнең өчен хәерледер вә гөнаһтан пакъләндер, әгәр садака тапмасагыз, Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимледер.

58|13|Сөйләшүдән әүвәл садака бирсәгез, фәкыйрь булырбыз дип курыктыгызмы? Әгәр садака бирмәсәгез, Аллаһ ул куркуыгызны гафу итте, намазларны үтәгез вә малларыгыздан зәкят бирегез вә Аллаһуга вә Аның рәсүленә итагать итегез! Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдардер.

58|14|Күрмисәңме Аллаһ ачуланган кәфер кавемгә дус булган кешеләрне, ягъни монафикълар, яһүдләр белән дуслашып мәселманның серләрен аларга сөйли иделәр. Ул монафикълар сездән түгелләр, тыштан мәселман булып йөрсәләр дә иманнары юк, һәм алар яһүдләрдән дә түгелләр аларга дус булсалар да яһүд динендә түгелләр, бәлки ике арада аптырап йөрүчеләрдер, һәм Аллаһ исеме илә ялганга ант итәләр, үзләре ялган икәннән беләләр.

58|15|Аллаһ аларга каты гәзабны хәзерләде, ул монафикъларның эшләре бик яман булды.

58|16|Ялган антларын үзләренә калкан иттеләр ягъни аның белән жаннарын сакладылар, югыйсә монафикъларга үлем җәзасы тиешледер. Алар кешеләрне Аллаһ юлында сугышудан, ислам диненә керүдән һәм Коръән белән гамәл кылудан тыйдылар, аларга хур итүче каты гәзабтыр.

58|17|Әлбәттә аларга маллары да вә балалары да Аллаһ гәзабыннан котылырга файда бирмәс, алар ут әһелләредер, алар анда мәңге калырлар.

58|18|Аллаһ кыямәт көнндә аларның барын да кубарыр, һәм алар без мәэминнәрбез, монафикъ түгелләрбез, дип Аллаһуга ант итәрләр, дөньяда вакытларында сезгә ялганлап ант иткәннәре кеби, алар үзләренә ялган иманнарыннан файда күрәбез дип уйлыйлар, әйә алар чын ялганчылар түгелләрме?

58|19|Шайтан аларга ирекле булды, аларны үзенә кол итте, Аллаһ зекере булган Коръән вәгазыләрен һәм хөкөмнәрен аларга оныттырды, ул монафикълар шайтан гаскәрләредер, өгәһ булыгыз, алардыр һәлак булучылар.

58|20|Дәрәсләктә Аллаһуга һәм Аның рәсүленә хыйлафлык, кылучылар, ягъни Аллаһ тыйган эшләрдән тыелмыйлар һәм кушканнарын үтәмиләр шулай ук Коръән хөкөмнәрен яклап тартышмыйлар, бәлки ялганны, бидгәт гамәлләрне яклап мәэминнәр белән тартышалар,

алар хур вә хәкыйрь булган бик яман кешеләр җәмләсеннән.

58|21|Аллаһ тәкъдир кылды вә язды: "мин, әлбәттә, һәр эштә җиңәрмен, өстен булырмын һәм расүлләрәм дә дошманнарын җиңәрләр", – дип. Әлбәттә, Аллаһ куәтле вә җиңүчедер
58|22|Аллаһуга вә кыямәт көненә иман китергән хак мәэминнәрне, Аллаһуга вә Аның расүленә хийлафлык кылучыга дус тапмассың, ягъни хак мәэминнәр Коръән белән гамәл кылырлар, әмма Коръән белән гамәл кылмаучы кешеләргә һич тә дус булмаслар, аларга иярмәсләр һәм алардан курыкмаслар, гәрчә ул Коръән белән гамәл кылмаучылар үзләренәң аталары булсалар да, яки балалары булсалар да, яки кардәш ыругълары булсалар да Коръән белән гамәл кылмаганнары өчен алардан киселерләр бергә яшәмәсләр. Коръән белән гамәл кылып та Коръән белән гамәл кылмаучы кешеләрдән киселгән хак мәэминнәрнең күңеленә Аллаһ иманны ныклап беркетте, вә аларны Үзеннән булган рухи куәт белән куәтләде, дәхи аларны кертер асларыннан татлы елгалар агучы бакчаларга, алар анда мәңге калучылардыр, Аллаһ алардан разыйдыр вә алар да Аллаһудан разыйлардыр биргән, нигъмәтләренә шөкер итүчеләрдер, алар Аллаһ гаскәрләредер, агаһ булыгыз, тәхкыйк Аллаһ гаскәрләре Гәзабтан котылып өстенлек табучылардыр. "Ий Раббыбыз, безне дә Коръән белән гамәл кылдырып, шулар җәмләсеннән кыл!"

59|1|Җирдәге вә күкләрдәге мәхлуклар, Аллаһ һәр кимчелектән пакъ дип игътикад иттеләр, Аны мактап тәсбихләр әйттеләр. Ул – Аллаһ һәр эштә өстен вә һәр эшне белеп эшләүчедер. Мухәммәд г-м Мәдинәгә күчеп килгәч, Мәдинәгә якын бер авылда торучы Бәнүн назыйр яһүдләре белән бер-берсенәң зарарына йөрмәскә сүз бирештеләр. Бәдер сугышында Мухәммәд г-м җиңгәч, бу яһүдләр әйттеләр: "Безнең Тәүратыбызда сыйфатлары зекер ителгән һәм Аллаһудан ярдәм белән вәгъдә кылынган пәйгамбәр шушы булырга кирәк" – дип. Әмма Өхүд сугышында мәселманнар җиңелгәч, шөһәләңделәр һәм башлыклары Кәғәб бин Әшрәф кырык алты кеше белән Мәккәгә барып мәселманнарга каршы мәшрикләргә ярдәм итәргә Әбү Сүфьянга вәгъдә бирде. Җәбраил фәрештә бу вакыйганы Мухәммәд г-мгә белдерде. Мухәммәд г-м Кәғәбнең Сәт кардәше Мәлимә бин Мухәммәдкә Кәғәбне үтерергә кушты. Һәм бу кеше Кәғәбне бер хәйлә белән кырга алып чыгып үтерде. Соңра Мухәммәд г-м гаскәр белән барып яһүдләренәң авылларын унбиш көн мұхасара кылып торды, чөнки алар таза ясалган калыгае эчендә иделәр. Ахырда авылларын ташлап читкә күчеп китәргә Мухәммәд г-м белән солых ясадылар һәм авылдан чыгып киттеләр".

59|2|Аллаһ китап әһеле булган әлеге яһүд кәфәрләрен беренче мәртәбә йортларыннан чыгарды. Әүвәлге чыгарылуларында Хәйбәргә күчтеләр. Әмма икенче мәртәбә Гүмәр хәлифә вакытында Хәйбәрдән чыгарылып Шамга күчәределәр. Ий сез мәэминнәр, аларның йортларыннан чыгарылуларын уйламаган да идегез, вә ул яһүдләр Аллаһ Гәзабыннан аларны крепостълары саклар дип уйлыйлар иде, ләкин аларга Аллаһ каһәре һич уйламаган җирләреннән килде, вә Аллаһ күңелләренә курку салды, үзләренәң куллары вә мәэминнәрнең куллары белән үз йортларын җимерер булдылар. Яһүдләр, мәселманнарга калмасын дип, йортларын җимерделәр, мәселманнар илә сугышырга иркен булсын дип җимерделәр, ләкин яһүдләр куркып сугышмадылар". Ий гакыл ияләре боларның хәлләреннән гыйбрәтләнегез, Аллаһудан куркучы булыгыз!

59|3|Әгәр Аллаһ ул яһүдләргә йортларыннан чыгарылуны тәкъдир кылмаган булса иде, әлбәттә аларны дөньяда Гәзаб кылып иде, ахирәттә аларга ут Гәзабыдыр.

59|4|Аларга бу Гәзаб, Аллаһудан вә Аның рәсүленнән киселгәннәре, каршылык күрсәткәннәре өчендер, берәү Аллаһуга каршылык күрсәтсә, аны Аллаһ каты Гәзаб белән Гәзабландырыр.

59|5|Әлеге яһүд авылын камап торган вакытларында, аларның хөрмә агачларын кисү-кисмәү хакында Сәхабәләр бәхәсләштеләр, бу аять шул хакта инде: хөрмә агачларын кисүгез, яисә кисмичә тамырларында калдыруыгыз – Аллаһуның теләге беләндер, дәхи Аллаһуның шулай кылмагы фәсыйкларны хур кылмак өчендер.

59|6|Әлеге авылдан Аллаһ кайтарган насыйб иткән табыш малы Үзенәң рәсүленәдер, сез Сәхабәләр ул малны алыр өчен ат чаптырмадыгыз һәм дөя дә чаптырмадыгыз, ягъни ул авылны сугышмыйча җиңел генә алдыгыз, ләкин Аллаһ рәсүлләрен теләгән кешеләргә өстен кылып ягъни, дошманнарын җиңәрләр. Аллаһ һәр нәрсәгә кадирдер.

59|7|Аллаһ сугышлардан кайтарган табыш малы – җиңелгән шәһәрләр вә авыллардан алынган мал Аллаһуның рәсүленә тапшырылып һәм бирелер: Аллаһ юлына, пәйгамбәргә, пәйгамбәрнең якыннарына, ятимнәргә, мескеннәргә һәм малы беткән мөсафирләргә, Хәжиләргә, Аллаһ шулай кайда биреләчәк урыннарын күрсәтте, сездән булган байлар үзара даулашып алып бетереп фәкыйрьләр, зәгыйфьләр буш калмасын өчен. Пәйгамбәр сезне нәрсәдән тыйса – тыелыгыз, вә нәрсәне сезгә китерсә – кабул итеп алыгыз! Вә Аллаһудан куркыгыз! Тәхкыйк Аллаһ каты Гәзаб белән үч алучыдыр.

59|8|Җиңеллек белән алынган табыш малы, йортларыннан чыгарылып вә малларыннан аерылып дин өчен күчеп киткән мұһажирләренәң фәкыйрьләренәң бирелер, ул мұһажирләр Аллаһуның юмартлыгыннан нигъмәтне вә Аллаһуның ризалыгын көсәб итәләр, дәхи Аллаһ

диненә вә Аның рәсүленә ярдәм бирәләр, әнә шулардыр хак мәэминнәр.

59|9|Дәхи ул табыш малы, Мәккәдән Мәдинәгә күчеп баручы мұһажирләр өчен йортларын хәзерләп торучы әнсарларгадыр, дәхи алар иманны кабул иттеләр мұһажирләр Мәдинәгә килмәс борын, ул әнсарлар үзләренә Мәккәдән күчеп килгән мұһажирләрне сөяләр, вә алар тапмалар күчелләрәндә ачуны вә хәседне мұһажирләргә табыш малы бирелгән өчен, ягъни пәйгамбәр әлегә яһүд авылыннан алынган табыш малын мұһажирләргә генә бүлеп бирде, аның өчен әнсарларның кәефе кимеде, вә мұһажирләргә үзләренә өсләренә йөкләп бүлгән малларын уртаклашалар, гәрчә ул заманада ачлык сәбәбле аларга биргән нәрсәләргә үзләре мохтаж булсалар да. Берәү нәфесенә бик саранлыгыннан сакланылса, ягъни бирәсе малны бирмәүдән вә тиешсез малны кешедән алудан сакланса, андый кешеләр ахирәттә өстенлек тапкан кешеләрдер.

59|10|Дәхи табыш маллары ул мұһажирләр вә әнсарлардан соң кыямәткә хәтле килә торган мәселмәннарның мохтажларына, вә мұһажирләренә, әнсарларынадыр, алар әйтерләр: "Ий Раббыбыз, безне ярлыкагыл дәхи бездән әүвәл иман белән дөньядан үткән дин кардәшләребезне дә ярлы кагыл, вә безнең күчелләрәбездә урынлаштырмагыл иман китергән кешеләргә ачуны вә хәседне, ий Раббыбыз, Син, әлбәттә, йомшак вә рәхимлесен!"

59|11|Монафикъларны күрмисеңме, алар китабий кәферләрдән булган яһүд кардәшләренә әйтәләр: "Әгәр сез Мәдинәдән чыгарылсагыз, әлбәттә, сезнең белән без дә чыгачакбыз һәм сезнең зарарыгызга мәңге ничкемгә итагать итмәбез вә әгәр сугышылсагыз, әлбәттә, сезгә ярдәм итәрбез", – дип. Аллаһ беләдер – тәхкыйк монафикълар ялганчылардыр.

59|12|Әгәр яһүдләр Мәдинәдән чыгарылсадыр, монафикълар яһүдләр белән бергә чыкмаслар, вә әгәр яһүдләр сугыш кылынсалар монафикълар яһүдләргә ярдәм итмәсләр, әгәр яһүдләргә ярдәм бирә калсалар, ул вакытта, әлбәттә, борылып артларына качарлар, соңра ярдәмсез калырлар.

59|13|Монафикъларның күчелләренә, әлбәттә, Аллаһуга караганда сез катырак куркынычлысыз, ягъни, монафикълар Аллаһудан курыкмаслар, сездән куркырлар, Аллаһудан курыкмыйча сездән куркулары – хаклыктан ничнәрсә аңламаганлыкларыннандыр.

59|14|Яһүдләр барчасы бер иттифакта булып сезнең илә сугыша алмаслар ягъни сезнең белән сугышуда бер сүздә була алмаслар, мәгәр сездән куркып крепостьлары булган авылларда гына сугышырлар яки койма артында гына сугышырлар, аларның үзара ачу ярсулары куәтледер, син аларны берләшкәннәр дип уйларсың, ләкин аларның күчелләре таркаудыр. Аларның күчелләре таркау вә куркулы булуы, гакилларын эшләтмәүче эшнең хакыйкатен аңламаулары сәбәпләдер.

59|15|Ул яһүдләрнең мисалы үзләреннән алда якында гына Бәдер сугышында һәлак булган мәшрикләр кебидер, ул мәшрикләр явыз эшләренәң жәзасын татыдылар, дәхи аларга рәнжеткүче гәзаб булды.

59|16|Монафикъларның яһүдләргә ярдәм итәбез диюләре, шайтан кебидер ки, ул шайтан кешегә кәфер бул диде, ягъни иманнан, һидәяттән ерак булырга вәсвәсә кылды, ул кеше шайтанга ияреп кәфер булгач, шайтан әйтте: "Ий имансыз кеше, мин синнән бизүчемән, чөнки мин барча галәмне тәрбияләүче Аллаһудан куркамын", – дип.

59|17|Шайтанга ияргән кеше белән шайтанның, ахыр хәлләре, тәхкыйк алар икесе дә утта мәңге калучылардыр. Жәһәннәм утында мәңге калмак, залимнәрнең жәзасыдыр.

59|18|Ий мәэминнәр, Аллаһудан куркыгыз, Аңа гәнаһлы булудан саклангыз, вә һәркем ахирәт өчен кылган гәмәлләрен тикшереп карасын, ягъни үлем килмәс борын иманын, динен тәзәтсен, вә Аллаһ гәзабыннан сакланыгыз, бит Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдардер.

59|19|Янә сез Аллаһуны оныткан вә Аның боерыкларын тотмаган кешеләр кеби булмагыз, Аллаһ оныттырды аларга үзләрен, хәтта үзләренә нәрсә файдалы, нәрсә зарарлы икәннән белмәс булдылар. Намаз укымыйча, Коръән белән гәмәл кылмыйча Аллаһуны онытып йөргән кешеләр фасыйклардыр.

59|20|Ут әһелләре белән жәннәт әһелләре һич тә бертигез хәлдә булмаслар, жәннәт әһелләре – алар котылучы вә өстенлек табучылардыр.

59|21|Әгәр ошбу коръәнне тауга индергән булсак, әлбәттә, ул тауны курыккан хәлдә күрер идең, Аллаһудан куркуыннан ярылыр иде. Бу сүзләренә кешеләргә мисал итеп китәрәбез, шаять гакил фикерләрен эшләтеп коръән белән вәгазыләнерләр, Аллаһудан куркып гәнаһлардан сакланырлар!

59|22|Ул – Аллаһудан башка һич илаһә юк, мәгәр Ул – үзе генәдер, мәхлуклар белмәгән яшерен нәрсәләренә белүче вә мәхлуклар белгән нәрсәләренә дә белүчедер, вә Ул – Аллаһ шәфкәтле вә рәхимле.

59|23|Ул – Аллаһудан башка һич илаһә юк, мәгәр Ул – үзе генәдер, Ул – ике дөньяга патша, Ул – һәр кимчеләктән гаять пакъ, Ул – тынычтыр, Ул – ышанычлыдыр, Ул – һәр нәрсәне саклаучы, Ул – һәр эштә жиңүче, Ул – үзе теләгәнне мәхлукка көчләп эшләтүче, Ул – олугъланучы вә Аллаһ мәшрикләр сыйфатлаган тиңдәшлек сыйфатларыннан пакъ.

59|24|Ул – Аллаһ халык кылучы, юктан бар итүче, һәрһәрсәне сурәтләүче, вә Аның күркәм исемнәре бар, жирдә вә күкләрдә булган һәр мәхлук Аны мактап тәсбих әйтә, вә Ул – Аллаһ бик куәтле, һәр эштә өстен вә хикмәт белән эш кылучы.

60|1|Ий мәэминнәр, Минем дошманым вә сезнең дошманыгыз булган кәферләргә дус тотмагыз, ул кәферләргә яшерен дус тотсагыз вә дуслык сәбәбле пәйгамбәрнең эшеннән аларга хәбәр жиберәсез, (Мухәммәд г-м Мәккәне алырга хәзерләп башлагач, Хатыйб исемле монафикъ, пәйгамбәрнең Гәскәр белән Мәккәгә бараачагын белдереп Сара исемле хатын артыннан Мәккә кәферләренә хат язып жиберде. Аллаһу тәгалә Хатыйбның эшен пәйгамбәргә белдерде. Пәйгамбәрнең әмере белән берничә сахабә Сараның артыннан барып хатны алып кайттылар. Хатыйб исә гозер күрсәтеп маташты, Гүмәр разыйяллаһу гәһү кылычы белән Хатыйбның башын кисәргә теләгән иде, ләкин пәйгамбәр рәхсәт бирмәде, бәлки Аллаһу гафу итәр дип). Тәхкыйк ул Мәккә кәферләре сезгә Раббыгыздан килгән хак булган Коръәнне инкяр иттеләр, расулне вә сезне Мәккәдән чыгардылар, фәкәт Аллаһуга иман китергәнегез өчен, әгәр сез Минем юлыма жиһад өчен һәм ризалыгымны эстәп чыксагыз, кәферләргә яшерен дуслык кыласыз. Мин сезнең яшергән һәрсәгезне дә һәм әшкәрә кылган эшләрегезне дә белүчерәкмен. Сездән берәрегез яшерен кәферләргә дус булса, яки мәселманнарның серен кәферләргә ирештерсә, дәрәслектә ул кеше туры юлдан адашты, ягъни имансыз калды.

60|2|Әгәр ул кәферләр куәт тапсалар, сезне жиңсәләр, сезгә дошман булырлар, сезне үтерергә кулларын сузарлар вә мәсхәрә кылу өчен сезгә телләрен озайтырлар һәм сезнең кәфер булуыгызны сөярләр. Ягъни сез аларга дус булырга тырышсагыз да алар сезгә чын күңелдән дус булмаслар.

60|3|Әгәр кәферләргә дус булсагыз, кыямәт көнне Аллаһ Гәзабыннан котылырга якын кардәшләрегез һәм балаларыгыз файда бирмәс. Аллаһ кыямәт көнне сезнең белән кәферләр арасын аерып, монафикълар кәферләр ягында булырлар. Бит Аллаһ сезнең кылган эшләрегезне күрүчедер.

60|4|Тәхкыйк сезгә яхшы үрнәк булды Ибраһим пәйгамбәрдә вә аңа ияргән мәэминнәрдә. Алар үзләренең кавемнәренә әйттеләр: "Тәхкыйк без сездән һәм Аллаһудан башка сез гыйбадәт кыла торган сынымнарыгыздан бизүчебез вә без сезнең батыл динегезне инкяр иттек, вә безнең илә сезнең арада мәңгегә дошманлык һәм ачу заһир булды, хәтта Аллаһуның үзенә генә иман китергәнегезгәчә. Мәгәр Ибраһимнең атасына әйткән сүзенә ияергә түгел, ул атасына әйтте: "Әлбәттә, синең өчен Аллаһудан гафу сорармын, әгәр кәфер булсаң, Аллаһ Гәзабыннан сине коткарырга һичһәрсәгә кадир түгелмен", – дип. Ий Раббыбыз, без сиңа тәвәккәл кылдык һәм тәүбә вә итагәт белми сиңа кайттык вә ахырдә кайтмак Синең хозурыңадыр.

60|5|Ий Раббыбыз, безләргә кәферләр кулына фетнә кылма, ягъни алар кулында мазлум булудан безне сакла вә безне ярлыка, ий Раббыбыз! Тәхкыйк Син куәтле, һәр эштә өстенсәң вә хикмәт белән эш кылучысың.

60|6|Тәхкыйк Ибраһимдә вә аңа ияргән мәэминнәрдә ияергә тиешле булган яхшы үрнәк вә туры юл бардыр Аллаһуның рәхмәтен вә ахирәтнең матур тормышын өмет иткән кешегә. Бер кеше пәйгамбәрләр юлы булган Коръәннән йөз чәерсә, Коръән юлын ташлап башка юлга китсә, тәхкыйк Ул – Аллаһ бай, һичкемгә ихтыяжы юк вә һәр эштә мактаулыдыр.

60|7|Ихтимал, Аллаһ мәшрикләрдән дошман булган якын кардәшләрегез белән сезнең арагызда дуслыкны булдырыр. Ягъни Мәккә мәшрикләре иман китереп мәселман булырлар да, сезгә яңадан кардәш вә дус булырлар. Шулай булдылар да, Мәккә фәтех ителгәч, күп мәшрикләр иман китереп мәселман булдылар. Аллаһ кадирдер, бу эшкә көче житәдер, һәм Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимле.

60|8|Аллаһ сезне тыймыйдыр ислам диненә каршы сезнең белән сугыш кылмаган вә сезне йортларыгыздан куып чыгармаган кавемнәр белән яхшы мөгамәләдә булудан һәм аларга гаделлек кылудан. Тәхкыйк Аллаһ гадел кешеләрне сөядер.

60|9|Аллаһ, әлбәттә, сезне тыядыр ислам диненә каршы сезнең белән сугышкан вә сезне йортыгыздан куалап чыгарган һәм кәферләргә дус булып сезне йортыгыздан чыгарырга ярдәм иткән монафикъларга дус булудан. Кәферләргә һәм монафикъларга дус булган мәселманнар алар залимнәрдер.

60|10|Ий мәэминнәр, әгәр сезгә Мәккәдән мәэминә хатыннар күчеп килсәләр, аларны сынап карагыз! Аллаһ аларның иманнарын һинди икәннән беләдер, әгәр ул хатыннары хак мәэминнәр дип тапсагыз, аларны мәшрикләргә кайтарып бирмәгез, чөнки алар мәшрик булган ирләренә хәләл түгелләр һәм ул мәшрикләр ислам динен кабул иткән хатыннарына хәләл түгелләр. Мәселман булган хатыннарының мәшрик ирләренә бу хатыннарга биргән мәһерләрен үзләренә бирегез, ирләренә мәһерләрен биргәннән соң бу хатыннары мәһер биреп никахлансагыз, сезгә гәһәң юктыр. Үзегез ислам динен кабул иткәндә хатыныгыз кабул итмәсә, яки мәселман булганнан соң динне ташлап мәртәт булса, ул имансыз хатыныгызны никахыгызда тотмагыз, аерыгыз, әгәр ул хатыныгызга бер кәфер өйләнсә,

әгәр хатыныгызга мөһәрне биргән булсагыз, хатыныгызга өйләнгән кәфердән биргән мөһәрне сорап алыгыз, һәм кәфер булган ирен ташлап ислам динен кабул иткән хатынга никахлансагыз, кәфер булган ире биргән мөһерен сездән сорасын, ягъни бирегез! Аллаһуның хөкеме сезгә әнә шундыйдыр, Аллаһ арагызда гаделлек белән хөкем итәр. Аллаһ белүче һәм гадел хөкем итүчедер.

60|11|Әгәр сезнең хатыннарыгыздан бер хатын исламны ташлап кәферләр арасына китсә, ул кәферләр бу хатынның мәселман иреннән алган мөһерен шул мәселман иргә кайтарып бирмәсәләр, ул кәферләр белән сугышып табыш малын алгач, хатыннары кәферләр арасына киткән мәселман ирләргә шул киткән хатыннарына биргән мөһәр хәтле табыш малыннан бирегез! Вә үзегез иман китерегез, Аллаһудан куркыгыз!

60|12|Ий пәйгамбәр г-м әгәр мәэминә хатыннары сиңа килеп Аллаһуга ничкемне, ничнәрсәне тиндәш кылмаска вә урламаска, вә зина кылмаска, вә балаларны үтермәскә, вә ирләреннән булмаган баланы: "Бу бала синнән булды", – дип ирләренә куллары белән аяклары арасына ифтира кылмаска һәм дә шәригать эшләрендә сиңа каршылык кылмаска вәгъдә бирсәләр, гәһедләрен, антларын кабул ит һәм алар өчен Аллаһудан ярлыкау сора! Бит – Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимле.

60|13|Ий мәэминнәр, Аллаһ аларга ачуланган кавем белән дуслашмагыз ягъни динсезләр, яһүдләр, насаралар, монафикълар, исерекләр, зиначылар, һәм бидегәтчеләр кеби кешеләргә дус булмагыз, алар белән аралашып бергә яшәмәгез! Тәхкыйк ул кешеләр ахирәттән өметсез булдылар, кәферләр кабердән чыгарга өметсез булганнары кеби. Димәк аларга дус булган мәселманнарда да Аллаһ ачуланадыр.

61|1|Жирдәге вә күкләрдәге һәр нәрсә Аллаһу тәгаләне: "Һәр кимчелектән пакъ дип, мактап тәсбих әйтә. Ул – Аллаһ һәрнәрсәдән өстен һәм гаделлек белән хөкем итүчедер.

61|2|Ий мәэминнәр эшләмәгән вә эшләмәячәк эшләренә ник эшләгән булып сөйләсез?

(Мәселманнар арасында: "Әгәр Аллаһ хозурында нинди гамәл яхшы икәннен белсәк, шуны кылып идек вә шул юлда жаннарыбызны һәм малларыбызны җәлләмәс идек", – диючеләр бар. Ләкин үзләре сораган яхшы эшләр күренеп калса, ул эштән качалар.)

61|3|Эшләмәгән эшләрегезне эшләгән булып сөйләүләрегез, Аллаһ хозурында зур гөнаһ, бик яман эштер.

61|4|Бит Аллаһ коры сөйләнүчеләрне түгел, бәлки кургашыннан коеп куйган койма кеби бер сафта таза торып, Аллаһ юлында ислам өчен сугышкан, көрәшкән һәм тырышкан кешеләрне сөядер.

61|5|Муса пәйгамбәр кавемнә әйтте: "Ий кавемем, мине ни өчен рәнжетәсез, бит тәхкыйк минем сезгә Аллаһудан җибәрелгән пәйгамбәр икәнлегемне беләсез. Алар пәйгамбәр күрсәткән туры юлдан авышкач, Аллаһ аларның күңелләрен хактан авыштырды, батыл вә бозык эшләргә чумдылар. Аллаһ фәсыйкларны туры юлга күндермидер.

61|6|Дәхи Мәрьям угълы – Гыйса пәйгамбәр әйтте: "Ий Ягъкуб балалары, тәхкыйк мин Аллаһудан сезгә җибәрелгән пәйгамбәрмен, миннән элек индерелгән Тәүратны тәсдыйк иткәнәм һәм миннән соң килә торган пәйгамбәр белән сөенеч биргәнәм хәлдә – аның исеме әхмәд (Мухәммәд). Гыйса пәйгамбәр аларга аятләр вә могъҗизалар белән килде исә, бу ачык сихер диделәр.

61|7|Пәйгамбәр тарафыннан ислам диненә чакырылып та Аллаһуга ялганны ифтира кылучы кеше хәтле залим кеше булырмы? Әлбәттә, бу кешедән дә залимрак кеше булмас. Аллаһ залимнәрне туры юлга һич тә күндермәс.

61|8|Кәферләр Коръәнне вә пәйгамбәрне төрлечә яманлап Аллаһ кабызып куйган һидәят яктылыгын авызлары белән сүндермәкче булалар, Аллаһ Үзенең һидәят яктылыгын һәм ислам динен өйрәтүче Коръәнне кыямәткә хәтле яшәтер, гәрчә кәферләр Аллаһуның бу эшен сөймәсәләр дә, хәтта ачуларыннан корсаклары шартлый торган булса да.

61|9|Аллаһ Үзенең расүле Мухәммәд г-мне һидәятне өйрәтүче вә күрсәтүче Коръән белән һәм дә хак булган ислам дине белән җибәрде, ул китергән ислам дине хаклыгы белән барча диннәрдән өстен булсын өчен, мәшрикләр ислам диненең өстен булганын сөймәсәләр дә.

61|10|Ий мәэминнәр, мин сезне үзегезне рәнжеткүче гәзабтан сатып алу сәүдәсенә чакырыйммы, аның юлын күрсәтимме?

61|11|Аллаһуга вә Аның рәсүленә иман китерерсез һәм Аллаһ юлында ислам динен куәтләр өчен кәферләр белән сугыш кылырсыз, малыгыз вә тәнегез, жаныгыз белән. Мәнә бу эш сезнең өчен бик файдалыдыр, әгәр белсәгез!

61|12|Сезнең гөнаһларыгызны ярлыкар һәм асларыннан елгалар ага торган бакчаларга кертер, дәхи Гәден җәннәтләренең яхшы урыннарына кертер. Бу җәннәтләргә керү бик зур уңыштыр.

61|13|Ул җәннәтләрдән башка дөньяда сезгә Аллаһудан сез сөя торган ярдәм булыр һәм сезнең җиңүгез белән шөһәрләр ислам диненә керер. Хак мәэминнәрне бу нигъмәтләр белән шатландыр!

61|14|Ий мәэминнәр, Аллаһ дине исламга ярдәм бирүчеләр булыгыз, Мәрьям угълы Гыйса

үзенә ияргән хәварийунга әйткән кеби: "Аллаһ дине исламны таратырга куәтләргә миңа кем ярдәм бирә? Ихласлы хәварийуннар Аллаһ диненә без ярдәм бирүчеләрбез", – диделәр. Исраил балаларыннан бер таифә иман китереп мәселман булдылар, вә бер таифә иман китермәделәр, кәфер булып калдылар. Иман китергән таифәгә куәт вә ярдәм бирдек, дошманнарын жиңеп өстен булырга, һәм алар өскә чыгып Ислам динен тарату белән дөньяга фаш булдылар.

62|1|Жирдәгә вә күкләрдәгә һәр нәрсә: "Аллаһ һәр кимчелектән пакь", – дип мактап тәсбих әйтәдер.

62|2|Ул – Аллаһ кимчелектән ниһаять пакь, патша, көчле вә хөкем итүчедер. Ул – Аллаһ укый-яза белми торган кавем эченнән үзләре кеби укый-яза белмәгән кешене Мухәммәдне дөньяның барча кешеләренә расул итеп жиберде, ул расул кешеләргә Аллаһ аятьләрен укыйдыр вә аларны бозык игътикадлардан пакьлидер һәм аларга Коръәнне, шәригать хөкемнәрен өйрәтәдер, алар башта ачык адашуда булсалар да.

62|3|Дәхи ирешмәгән-күрмәгән, ягъни кыямәткә чаклы яши торган бөтен дөнья кешеләренә Мухәммәд г-мне пәйгамбәр итеп жиберде. Ул – Аллаһ көчле вә хөкем итүче.

62|4|Кешеләрне ислам диненә кертү, Аллаһуның юмартлыгыдыр, аны теләгән кешесенә бирер. Аллаһ олугъ юмартлык ияседер.

62|5|Тәүрат китабы бирелеп аның белән гамәл кылу бурычы йөкләтелеп тә соңра аның белән гамәл кылмаучы яһүдләрнең мисалы, китап күтәргән ишәк кебидер. Ишәккә нинди файда бар китап күтәреп йөрүдә? Яһүдләр Тәүратны укыйлар, әмма хөкемнәре белән гамәл кылмыйлар, коры укуда аларга нинди файда? Шулай ук мәселманбыз дигәннәребезнең күберәгә, Коръән укыйлар, әмма хөкемнәре белән гамәл кылмыйлар һәм Коръән күрсәткән юлдан бармыйлар. Боларның да китап күтәргән ишәктән нинди аермалары бар? Аллаһуның аятьләрен ялганга тотучы һәм Коръән белән гамәл кылмаучы кешеләрнең мисалы нинди яман мисалдыр. Аллаһ, Коръән белән гамәл кылмаучы залимнәрне туры юлга күндермәс.

62|6|Коръәнне кабул итмәүче яһүдләргә әйт: "Ий яһүдләр! Бөтен дөнья кешеләреннән башка без генә Аллаһ дуслары дигән сүзегезне дөресләргә теләсәгез, Аллаһудан үлемне сорагыз, без генә Аллаһ дуслары дигән сүзләрегез дөрес булса!

62|7|Алар Аллаһудан үлемне мәңгә сорамаслар, Аллаһуга каршы кылган кабахәт эшләре сәбәпле. Аллаһ залимнәрнең бозык эшләрен беләдер.

62|8|Аларга әйт: "Сез аңардан куркып качкан үлем сезне каршы алучыдыр, соңра әшкәрәне вә яшеренне белүче Аллаһуга кайтарылырсыз, Ул кылган эшләрегездән сезгә хәбәр бирер.

62|9|Ий мәэминнәр, әгәр жомга көн жомга намазына азан әйтелсә, эшләрегезне вә сәүдәләрегезне куеп намаз укырга, вәгазь тыңларга ашыгып барыгыз. Бу эш сезнең өчен хәерледер, әгәр бу эшнең файдасын белсәгез! Ләкин мәселманнар жыелып намаз укыла торган жайда, бидегәт гамәлләр булмаса, Коръәннән вәгазь сөйләнергә һәм Коръән хөкемнәре йөртелергә тиешледер.

62|10|Әгәр жомга укылган жайда вәгазь сөйләнәп, намаз укылып тәмам булса, эшләрегезгә, сәүдәләрегезгә таралыгыз жир өстенә, вә Аллаһуның юмартлыгыннан дөнья вә ахирәт кирәк нәрсәләрегезне таләп итеп кәсеп итегез һәм Аллаһуны даим зекер итегез, шаять Аллаһ гәзабыннан котылып мәңгелек бәхеткә ирешерсез!

62|11|Мәсжидкә жыелган мәселманнар, әгәр сәүдәне күрсәләр яки мал белән кайткан кәрванчыларның барабан суккан тавышларын ишетсәләр, сине менбәрдә аяк өстендә калдырып мәсжидтән ябырылып чыгып китәләр. (Мәдинәдә каты ачлык иде, жомга көн Мәдинәгә Шамнан кайткан карван мал, ризык белән килеп керде, һәм кәрванчылар барабан суктылар. Мәсжидтәгә мәселманнар ризыктан буш калудан куркып, жомганы ташлап кәрванга каршы бардылар.) Бу аять аларны вә аларга охшаган кешеләрне шелтә кылып өчен инде. Ий Мухәммәд г-м, аларга әйт: "Барабан тавышына вә сәүдә малына караганда Аллаһу хозурында булган нигъмәтләр яхшырак. Бит Аллаһ ризыкландыручыларның хәерлесе. Ягъни намазны һәм Коръән вәгазен тыңлап Ислам тәрбиясен алуны, дөнья малына алыштырмагыз!"

63|1|Ий Мухәммәд г-м, әгәр монафикълар сиңа килсәләр әйтәләр: "Без гуаһлык бирәбез тәхкыйк син Аллаһуның расүлесен", – дип. Аллаһ беләдер тәхкыйк син аның расүлесен, әлбәттә, монафикълар ялганчылар, дип Аллаһ гуаһлык бирәдер.

63|2|Үзләрен үтерелүдән коткару өчен ялган гуаһларын үзләренә калкан-пәрдә иттеләр һәм кешеләрне Аллаһ юлында сугышудан һәм Коръән белән гамәл кылудан тыйдылар. Аларның кылган эшләре нинди ямандыр.

63|3|Аларның бу эше иман китергәннән соң Коръән белән гамәл кылудан баш тартып кәфер булганнары өчендер, аларның күңелләренә кәферлек, иманны кабул итмәүлек беркетелде, инде алар Коръән белән гамәл кылмаган кешенең иманы юклыгын аңламаслар.

63|4|Әгәр син аларны күрсәң, аларның тышкы сурәтләре сине гәжәбләндерер, ягъни тышкы күренешләре мәселманга охшар. Әгәр сөйләсәләр, син аларның сүзләрен тыңларсың, гүя

сөяп куйган коры агач кебиләрдер – сүзләрендә дәлил һәм хаклык булмас, алар һәр ишетелгән тавышны үзләренең зарарына дип уйларлар, ягъни үзләренең бозыклык кылганлыкларыннан кайчан гәзаб килер икән, дип куркып кына яшиләр. Алар исламга һәм мәселманнарга дошманнардыр, шуның өчен алардан саклан! Аллаһуның каһәре суксын аларны, хакны ташлап кайда бармакчы булалар!

63|5|Әгәр аларга исламга вә пәйгамбәргә хак ышану белән килегез, Аллаһуның расүле сезнең өчен Аллаһудан гафу сорасын диелсә, алар башларын читкә боралар, вә син аларны күрерсез Аллаһудан гафу сораудан баш тарталар, һәм алар тәкәбберләнүчеләрдер.

63|6|Алар өчен бертигездер, кирәк алар өчен Аллаһудан ярлыкауны сора, кирәк – сорама, әлбәттә, Аллаһ аларны һич та ярлыкамас. Тәхкыйк Аллаһ монафикъ булган фәсыйкларны туры юлга күндөрмәс.

63|7|Ул монафикълар ансарларга әйтерләр: "Мүхажирләргә ярдәм итмәгез, малыгызны бирмәгез пәйгамбәр янында булганнарга хәтта таралып киткәннәренә чаклы", – дип. Жирдә вә күкләрдә булган байлык Аллаһу тәгаләнекедер, ләкин монафикълар һичнәрсә уйламаслар.

63|8|Ул монафикълар әйтерләр: "Әгәр Мәдинәга кайтсак, әлбәттә, дәрәжәдә өстенрәк кеше түбәнрәк кешенә Мәдинәдән чыгарачак" – дип. Ягъни бер сугыштан соң монафикъларның башлыгы, әгәр Мәдинәгә кайтсак, әлбәттә, Мухәммәдне вә аңа ияргәннәрне шәһәрдән чыгарачакбыз, диде. Бит куәт һәм өстенлек Аллаһудадыр вә Аллаһудан Аның рәсүленәдер һәм мәэминнәргәдер, ләкин монафикълар ул хакта һичнәрсә белмиләр.

63|9|Ий мәэминнәр, сезне малларыгыз һәм балаларыгыз Аллаһ зекереннән алдамасын, намаздан туктатмасын һәм Коръән белән гамәл кылудан гафил итмәсен. Әгәр бу эшне берәү кылса, ягъни малына вә балаларына алданып иманына, диненә кимчелек китерсә, андый кешеләр ахирәттә гәзабта, булып хәсрәтләнүчеләрдер.

63|10|Без сезгә биргән малдан мохтажларга һәм Аллаһ юлына бирегез сездән берегезгә үлем килмәс борын, үлем килгәч, ул кеше әйтер: "Ий Раббым, минем үлемемне аз гына вакытка кичектерсәңче, садакалар бирер идем һәм башка изгелекләрне эшләп яхшы кешеләрдән булып идем", – дип.

63|11|Аллаһ сезнең һичберегездән әжәлне кичектермәс, әгәр аның әжәле килсә. Аллаһ сезнең барча эшләрегездән хәбәрдардыр.

64|1|Жир вә күкләрдә булган һәрнәрсә Аллаһ кимчелекләрдән пакъ, дип, Аны мактап тәсбих әйтәдер, ике дөньяга да патшалык Аңа хастыр, хакыйкый мактау Аңадыр вә Аның һәр нәрсәгә көче җитәдер.

64|2|Ул – Аллаһ сезне халык кылды, Сөзләрдән кәферләр бар вә Сөзләрдән мәэминнәр бар, Аллаһ сезнең кылган эшләрегезне күрүчедер.

64|3|Жирне вә күкләрне хаклык белән төзде, вә сезнең сурәтләрегезне төзде, сурәтләрегезне вә рәвешләрегезне ни күркәм кылды, вә Ул – Аллаһугадыр кайтачак урын.

64|4|Ул жирдәге вә күкләрдәге яшерен нәрсәләргә беләдер, вә сезнең ачык кылган эшләрегезне һәм яшерен кылган эшләрегезне дә барын да беләдер. Аллаһ күкрәкләрдә булган уй-фикерләргә беләдер.

64|5|Моннан элек булган кәферләргә хәбәр сезгә килмәдеме, үзләренең кәферлекләренең имгәген татыдылар, вә аларгадыр ахирәттә рәнҗеткүче гәзаб.

64|6|Аларга дөньяда һәм ахирәттә гәзаб тиешле булды менә бу сәбәпле, тәхкыйк аларга пәйгамбәрләре төрле мөҗизалар һәм Исламның хаклыгына ачык дәлилләр белән килә иделәр, алар әйттеләр: "Әйә безне туры юлга кешемә күндерер?" Ягъни пәйгамбәрләргә фәрештәдән булуын теләделәр. Алар шуның өчен пәйгамбәрләргә инкяр иттеләр вә хакны кабул итүдән баш тарттылар, Аллаһ моңсыздыр аларның ышануларына һич ихтияҗы юктыр. Аллаһ бай вә һәр эшендә мактаулы.

64|7|Кәферләр үзләренчә "үлгәннән соң терелү булмый" дигән сүзләрен дөресләп маташалар. Син аларга әйт: "Бәлки, әлбәттә, терелерсез, Раббымның исеме илә ант итеп әйтәмен, әлбәттә, терелеп каберләрегездән кубарылып чыгачаксыз, соңра кылган эшләрегездән үзегезгә хәбәр бирелмеш булырсыз. Бу эш Аллаһуга бик җиңелдер.

64|8|Кубарылу хак булгач, Аллаһуга вә Аның рәсүленә һәм Без иңдергән гафил нуры булган Коръәнгә ышаныгыз! Аллаһ сезнең кылган эшләрегездән хәбәрдардыр.

64|9|Аллаһ сезне бер көнне җыяр, кыямәт көнндә җыеп хисаб алу өчен, бу хисаб өчен җыелган көн, чын алдану көннәре, ягъни ул көндә һәркем дөньяга алданганлыгын белер: мәшрикләрнең, монафикъларның, сихерчеләрнең, багучыларның, риячыларның, бидгәтчеләрнең, даими хәрәм ашаган, хәрәм эчкән кешеләрнең, хаксыз кешеләрне рәнҗеткән залимнәрнең һәм башка бозык эшләргә эшләүчеләрнең кылган гамәлләре юкка чыккан булып. Берәү бу эшләрдән сакланган хәлдә яки тәүбә итеп төзәлгән хәлдә Аллаһуга иман китереп яхшы эшләргә, изге гамәлләргә кылса, Аллаһ ул кешенә яман эшләргә җыяр, бетерер һәм аларны асларыннан елгалар ага торган бакчаларга кертер, алар анда мәңге калырлар. Шундый бакчага мәңгегә керү – олугъ уңышка ирешүдер.

64|10|Иманны инкяр итеп аятьләребезне ялганга тоткан кешеләр – алар ут әһелләредер анда мәңге калучылардыр, ул ут ни яман урындыр.

64|11|Кайгы бәла-каза ирешмәде, мәгәр Аллаһуның теләге белән генә иреште. Берәү итагать иткән хәлдә Аллаһуга иман китерсә, Аллаһ ул кешенең күңелен хаклыкка күндерер. Аллаһ һәрнәрсәне белүче.

64|12|Аллаһуга итагать итегез, вә расүлгә итагать итегез, аларның боерыкларын жиренә житкереп үтәгез, әгәр карышсагыз, итагать итүдән баш тартсагыз, бит расүлебезнең бурычы фәкәт сизгә Безнең хөкемнәребезне ирештермәк, ачык итеп аңлатмактыр.

64|13|Аллаһудан башка һич илаһә юк, мәгәр Ул – Үзе генә, мөһминнәр Аллаһуга тәвәккәл итсеннәр!

64|14|Ий мөһминнәр, тәхкыйк сезнең хатыннарыгыздан һәм балаларыгыздан бардыр сезгә дошман булганнары, алардан сакланыгыз, гафил булмагыз! Әгәр аларны гафу итсәгез һәм аларны шелтә кылуны куеп хата эшләрен кичерсәгез, әлбәттә, Аллаһ ярлыкаучы һәм рәхимле.

64|15|Сезнең малларыгыз һәм балаларыгыз, сезнең өчен фәкәт фетнә. Әмма Аллаһ юлында булганнарда Аллаһ хозурында олуг әжәрләр бар.

64|16|Аллаһудан куркыгыз, Аңа гөнаһлы булудан сакланыгыз көчегез житкән чаклы, ягъни Аллаһ тыйган гөнаһлы эшләрдән тыелырга көчегез житә торып тыелмыйча һәм кушкан сәваблы эшләренә көчегез житә торып эшләмичә гөнаһлы булмагыз, Аллаһуның сүзен ишетегез һәм итагать итегез, һәм малларыгыздан садакалар бирегез – бу эшләр үзегез өчен файдалыдыр. Бер кеше дөнья малына нәфесеңнең комсызлыгыңнан сакланса – андый кешеләр Гәзабтан котылып өстенлек табучылардыр.

64|17|Аллаһуга бурычка кәргән кеби, гөнаһлардан Аллаһ ризалыгы өчен сакланыгыз һәм сәваблы эшләренә Аллаһ ризалыгы өчен генә кылсагыз, Аллаһ әжәрләрен ике өлеш арттырып бирер һәм сезне ярлыкар. Аллаһ яхшылыкка яхшылык бирүче вә юаш.

64|18|Яшерен эшләренә вә әшкәрә булган эшләренә белүчедер, куәтле, һәр эштә өстен вә хөкем итүчедер.

65|1|Ий пәйгамбәр һәм аның өммәте, әгәр хатыннарыгызны талак кылып булсагыз, күремнәре беткәч, пакъ хәлләрендә якынлык кылмыйча талак кылыгыз вә күрем көннәрен һәм талак гыйддәтен атагыз, талак гыйддәте пакъ вакытларында талак ителеп өч күремне уздырып пакъләнгән вакытларына чаклыдыр. Күрем күргән вакытларында һәм балага йөкле булсалар, талак кылу дәрәс булмыйдыр. Раббыгыз булган Аллаһудан куркыгыз, Аның хөкемнәрен бозмагыз! Талак кылгач хатыныгызны торган өйләреннән чыгармагыз, өч күремне уздырып пакъләнгәннәренә чаклы вә ул хатыннар үз ихтыярлары илә дә чыкмасыннар, мәгәр ачык бозык эшне кылсалар, урлау вә зина кылу кеби эшләрен кылсалар – ул вакытта өйләреннән чыгарырбыз! Бу хөкемнәр Аллаһуның чикләредер. Берәү Аллаһуның чигеннән чыгып эш кылса, тәхкыйк ул үзенә золым кылды. Ий талак кылучы ир, белмәссең, шаять Аллаһ талактан соң синең фыйдаңа эш кылып, ягъни арагызга мәхәббәт салыр да яңадан тора башларсыз. "Талак кылганнан соң теләгегез булса яңадан кушылып торырга шәригатьтә юл булганы өчен, талак кылган хатыннарыгызны гыйддәтләре үтмичә өегездән чыгармагыз, һәм бердән өч талак белән талак кылмагыз!"

65|2|Әгәр талак кылган хатыннарыгызның гыйддәтләре тулса, яңадан кушылып торырга теләсәгез яхшылык белән торыгыз, әгәр торырга теләмәсәгез яхшылык белән аерыгыз мөһрләрен һәм башка тиешле әйберләрен биреп, вә үзегезнең арагыздан ике гадел мәселман кеше, хатыныгызны талак кылуыгызга яки яңадан кушылып торуыгызга гуаһ булсыннар! Ий гуаһ булган кешеләр, гуаһлык эшегезне дәрәслек белән Аллаһ ризалыгы өчен үтәгез! Бу хөкемнәр сезгәдер, ул хөкемнәр Аллаһуга вә кыямәт көненә иман китергән кешеләр Аллаһ тарафыннан вәгазь кылыналар. Берәү Аллаһуга гөнаһлы булудан сакланса, ул кешегә Аллаһ дөньяда һәм ахирәттә хәсрәтле булудан котылу юлын ачар.

65|3|Дәхи ул кешене Аллаһ уйламаган жирдән ризыкландырыр. Бер кеше үзен вә барча эшен Аллаһуга тапшырса, аның хәҗәтләрен үтәргә Аллаһ житәдер. Тәхкыйк Аллаһ үзенә эшләрен жиренә житкерүче, әлбәттә, Аллаһ һәрнәрсәгә чик үлчәү куйды.

65|4|Хатыннарыгыздан картлык сәбәпле күремнән туктаган хатыннар һәм күрем күрми торган бик яшь хатыннар талак ителсәләр, гыйддәтләре хакында шикләнсәгез, аларның гыйддәтләре өч айдыр, вә йөкле хатыннарның гыйддәтләре балаларын тудырганчыдыр. Вә берәү Аллаһудан курыкса, хатын корсагындагы баласын яшермәсә, Аллаһ аның һәр эшендә җиңеллек бирер.

65|5|Болар Аллаһуның хөкемнәредер, аларны сезнең өчен иңдерде. Берәү Аллаһудан курыкса, Аның хөкемнәрен бозудан сакланса, ул кешенең гөнаһларын каплар һәм әжәрен олуг кылып.

65|6|Ул талак кылган хатыннарыгызны үзегез торган өйләрегезнең берендә тотыгыз вә көчегез житкәнчә тәрбияләгез, вә аларга зарар тидермәгез өйдән чыгып китәргә мәҗбүр итәр өчен. Әгәр ул талак ителгән хатыннар йөкле булсалар, аларны ашатыгыз,

киендереgez, балаларын тудырганнарына чаклы. Әгәр тудырган балаларын сезнең өчен имезсәләр, имезгәннәре өчен хакын түләgez, вә үзара шәригатькә муафыйк киңәшләргә кабул итеgez. Әгәр ир баласын имезгән өчен талак кылган хатынына хакын түләргә авырсынса яки хатын баласын имезергә авырсынса, ул вакытта баланы икенче бер ят хатын имезер.

65|7|Иркен тормышлы бай кеше талак кылган хатынына яки бала имезучегә иркенрәк итеп бирсен үзенең байлыгыннан, әмма түбән тормышлы ярлы булса, Аллаһ биргәннән көче житкән хәтле бирсен. Бит Аллаһ ничкемне бирергә көчләми, мәгәр үзе биргән хәтле генә көчләр. Ярлы вә авыр тормыштан соң Аллаһ тиздән дөньяда яки ахирәттә тормышны бай иркен кылыр.

65|8|Күпме шәһәр кешеләре Раббыларының әмереннән вә рәсүлләренең әмереннән баш тарттылар, Без аларны хисаб кылдык каты хисаб белән, вә аларны гәзаб кылдык куркынычлы ут гәзабы белән.

65|9|Алар татыдылар Аллаһуга каршы булган эшләренең имгәген, вә аларның эшләренең ахыры гәзаб, хәсрәт булды.

65|10|Аллаһ аларга каты гәзаб хәзерләде. Аллаһудан куркыгыз, гөнаһлардан саклангыз, ий гакыл ияләре! Иман китергән кешеләр, тәхкыйк Аллаһ сезгә иңдерде сезне уятучы вә туры юлны күрсәтүче Коръәнне.

65|11|Сезне һидәяткә чакыручы расүлне күндерде, ул расүл сезгә укыйдыр Аллаһуның ачык бәян ителгән аятьләрен, Коръәнгә ышанып аның юлы белән изге гамәлләр кылган кешеләргә динсезлек жәһаләт караңгылыгынан иман вә мәгърифәт яктылыгына чыгармак өчен. Берү Аллаһуга иман китереп яхшы эшләр эшләсә, изге гамәлләр кылса, Аллаһ ул кешене асларыннан елгалар ага торган жәннәтләргә кертер, алар анда мәңге калырлар. Тәхкыйк Аллаһ жәннәт әһелләренә ризыкны күркәм кылды.

65|12|Ул – Аллаһ күкне жиде кат итеп халык кылды һәм жирне дә күк кеби жиде кат итеп халык кылды. Аллаһ хөкемә жир илә күк арасында йөрер, тәхкыйк Аллаһуның һәрһәрсәгә көче житкәнлеген кешеләр белсеннәр өчен һәм сезнең белүегегез өчен вә тәхкыйк Аллаһуның һәрһәрсәне белем белән әйләндереп алганлыгын белүегегез өчен.

66|1|Ий пәйгамбәр ни өчен Аллаһ сиңа хәләл кылган һәрсәне үзегә хәрәм кыласың хатыннарыңның ризасын эстәп? Аллаһ ярлыкаучы вә рәхимледер. (Мухәммәд г-мнең хатыннарыннан Хәфсә үзенең нәүбәте көнне Мухәммәд г-мнең рәхсәт алып, ата-аналарының хәлен белергә китте. Бу көнне Мухәммәд г-м жариясе Мәрияне чакырып аның белән бергә булды. Хәфсә кайткач бу хәлне белеп, мине шул хәйлә өчен жибәргәнсең икән, дип елады. Мухәммәд г-м Хәфсәнең күңелен табу өчен: "Мин Мәрияне үземә хәрәм кылдым, ләкин моны хатыннарымнан ничкемгә сөйләмә", – диде. Соңра Хәфсә шатлыгыннан бу эшне Гаишәгә сөйләде, Гаишә расүл хозурына килде, Мухәммәд г-м Гаишәгә дә: "Мин Мәрияне үземә хәрәм кылдым", – диде. Шул хакта аятьләр инде.)

66|2|Тәхкыйк Аллаһ сезгә өйрәтте кәффарәт түләп антыгыздан чыгуны. Чөнки Мухәммәд г-м Мәрияне үземә хәрәм кылдым дип ант итеп әйткән иде. Аллаһ сезнең ярдәмчегездер вә Ул һәрһәрсәне белүче һәм гадел хөкем итүчедер.

66|3|Расүл г-м бәгъзе хатыннарына яшерен сер итеп әйтте, ягъни Хәфсәгә Мәрияне үзегә хәрәм кылганлыгын һәм үзеннән соң әбү Бәкер халифә булачагын, аннан соң Гүмәр халифә булачагын сөйләде, һәм бу сүзне ничкемгә сөйләмә, диде. Әмма Хәфсә Мәрия хакындагы серне һәм әбү Бәкер хакындагы серне Гаишәгә сөйләде. Хәфсә бу серләргә Гаишәгә белдергәч, Аллаһ Хәфсәнең бу серләргә Гаишәгә белдергәннен Мухәммәд г-мгә белдерде, Мухәммәд, г-м Хәфсәнең бу серләргә Гаишәгә сөйләгәнлеген бәгъзесен үзегә әйтте, бәгъзесен әйтмәде. Ягъни ий Хәфсә! Мәрияне үземә хәрәм кылганлыгымны ни өчен Гаишәгә сөйләдең, диде, әмма әбү Бәкер Гүмәр хакындагы серне кузгатмады, нигә сөйләдең димәде. Мухәммәд г-м Хәфсәгә бу серләргә ник сөйләдең дигәч, Хәфсә: "Минем бу серләргә Гаишәгә сөйләгәнлегемне сиңа кем белдерде", – диде. Мухәммәд г-м, һәрһәрсәне белүче вә һәрһәрсәдән хәбәрдар булган Аллаһ белдерде диде.

66|4|Ий Хәфсә илә Гаишә, әгәр Аллаһуга тәүбә итсәgez, әлбәттә, тәүбә итәрлек эшеgez булды, сезнең күңелеgez үзегезгә важеб булган эштән авышты. Әгәр сез расүл зарарына ярдәмләшсәgez, тәхкыйк Аллаһ ул расүл г-мнең хужасы вә ярдәмчеседер, вә Жәбраил фәрештә аның ярдәмчеседер, вә мәэминнәрнең яхшылары аның ярдәмчеләредер һәм болардан башка фәрештәләр аңа ярдәмчеләрдер.

66|5|Әгәр расүл г-м сезне талак кылса, Раббысының аңа яхшырак хатыннарга алыштырмаклыгы өметледер, алар: чын мәслимәләр вә Аллаһуга, аның һәр сүзенә ышанучы хак мәэминәләр, Аллаһуга вә расүлгә чын итагать итүчеләр, вә гөнаһтан тәүбә итүчеләр, вә Аллаһуга гына гыйбадәт кылучылар, вә рузә тотучылар вә расүлгә итагать өчен нижерәт итүчеләр шул сыйфатта булган хатыннар ирдә булган тол хатыннардыр һәм ирдә булмаган кызлардыр. Аллаһ теләсә сезне өнә шундый хатыннарга алыштырыр, димәк.

66|6|Ий мәэминнәр үзегезне һәм өй жәмәгәтеgezне жәһәннәм утыннан саклагыз, ягъни

үзегез шәригать хөкемнәрен дәрәс үтәп җәмәгатьләрегезгә шәригать хөкемнәрен дәрәс өйрәтегез, ул утның утыны – кешеләр һәм ташлардыр. Ул җәһәннәмгә билгеләнгән Җәзаб фәрештәләре бар, алар җәһәннәм әһеленә каты сүзле, каты куллы Җәзаб кылуда бик куәтлеләрдер, алар үзләренә булган боерыкларда Аллаһуга һич хилафлык кылмаслар, Аллаһудан һинди боерык булса – шуны эшләрләр.

66|7|Ий Коръән белән гамәл кылмыйча кәфер булган кешеләр, бүген инде гозер күрсәтмәгез Җәзабтан котылырга сезгә гозер юк, сез фәкәть имансыз, динсез булуыгызның тиешле җәзасын аласыз.

66|8|Ий мәэминнәр, Аллаһуга тәүбә итегез чын ихлас тәүбә белән, ягъни кылган гөнаһларның һәммәсе өчен үкенеп Аллаһудан гафу сорау белән, Коръән күрсәткән юлга кереп динне ныклап тоту белән һәм тәүбәне һичкайчан бозмау белән тәүбә итегез! Чын тәүбә белән тәүбә итсәгез, Раббыгызның сездән яманлыкларыгызны капламакчылыгы һәм асларыннан елгалар ага торган җәннәтләргә кертмәкчеге өметледер, шул көндә Аллаһ пәйгамбәрне вә иман китереп пәйгамбәр белән бергә булганнарны рисвай кылмас, аларның нурлары алларыннан вә уңнарыннан йөрер. Алар әйтерләр: "Ий Раббыбыз, безгә нурыбызны тутырып бир һәм гөнаһларыбызны ярлыкагыл, тәхкыйк Син һәрнәрсәгә кадирсең!"

66|9|Ий пәйгамбәр! Кәферләр вә монафикълар белән сугыш кыл, вә аларга катылык күрсәт! Аларның тора торган урыннары җәһәннәмдер, ул җәһәннәм һи яман урындыр.

66|10|Аллаһ мисал итеп зекер итте хакны инкяр итүче кәферләргә Нух пәйгамбәрнең хатынын вә Лут пәйгамбәрнең хатынын. Бу ике хатын Безнең ике изге колларыбызның кул астында иделәр, бу ике хатын үзләренә ирләре булган пәйгамбәрләргә хыянәт ителәр, ирләренә зарар итәргә теләделәр. Бу ике хатыннан ирләре булган бу ике пәйгамбәр Аллаһ Җәзабыннан һичнәрсәне җибәрә алмадылар, ягъни пәйгамбәр булсалар да, хыянәтче хатыннарын Аллаһ Җәзабыннан коткара алмадылар. Вә аларга утка керүчеләр белән бергә утка кереgez дип әйтелде. (Үзеңнең Аллаһ разый булырлык чын иманың, хак динәң булмаса, Аллаһ дусларыннан сиңа һич файда булмас.)

66|11|Янә Аллаһ мисал итеп зекер итте хакны кабул итүче мәэминнәргә Фиргаун хатыны Асиянең кыйссасын. Асия әйтте: "Ий Раббым минем өчен Үзеңнең хозурында җәннәттә бер өй бина кылгыл, вә мине Фиргауннан вә аның Җәзабыннан коткар һәм Фиргауннең залим булган кавеменнән мине коткар", – дип. (Асия Фиргауннан яшереп Аллаһуга гыйбадәт кылып иде, Фиргаун Асиянең ислам динендә икәннән белгәч, Аллаһны ташла миннән башка сиңа Аллаһ юк, дип кулларын вә аякларын тактага кадаклап Җәзабый башлады. Шул вакытта Аллаһ Асиягә җәннәттәге урынын күрсәтте, Асия Фиргауннең Җәзабын сизмичә рәхәтләнеп җан тәслим кылды.)

66|12|Дәхи Аллаһ мәэминнәргә Гыймран кызы Мәрьямне зекер итте, ул Мәрьям ирләрдән үзен саклады, һәм ул Мәрьямгә өрдәк Үзәбез халык иткән рухыбыздан, вә ул Раббысының сүзләрен раслады, кабул итте, дәхи Аллаһуның китапларын раслады һәм ул Аллаһуга итагать итүчеләрдән даими гыйбадәт белән мәшгуль булучылардан булды.

67|1|Аның кулында ике дөньяның патшалыгы булган Аллаһ мүбарәк вә олугъ булды, ул – Аллаһ һәрнәрсәгә көче җитүчедер.

67|2|Ул үлемне һәм тереклекне халык кылды, йөкләмәләр йөкләп сезне сынамак өчен, кайсыларыгыз яхшырак гамәлле икәнлеген белмәк өчен, Ул һәрнәрсәдән өстен вә ярлыкаучы.

67|3|Ул – Аллаһ кат-кат итеп җиде күкне халык кылды. Аллаһ халык кылган нәрсәләрдә үлчәүсезлекне күрмәссең. Күзеңне кайтарып күккә карагыл анда берәр ярыкны, кимчелекне күрерсеңме?

67|4|Соңра икенче кат күзеңне кайтарып карагыл, әгәр карасаң күзең арып-талып өметсезләнеп кире кайтыр кимчелекне күрмәссең.

67|5|Тәхкыйк дөнья күген яктыртучы йолдызлар белән зиннәтләдек, вә ул йолдызларны шайтаннарга атылучы кылдык, вә ул шайтаннарга кыздырылган ут Җәзабын хәзерләдек.

67|6|Дәхи Раббыларына карышып кәфер булган кешеләргә җәһәннәм Җәзабыдыр, ул ут һи ямандыр.

67|7|Кәферләр ул җәһәннәмгә ташлансалар, анда ишәк тавышы кеби яман тавыш ишәтерләр вә ул җәһәннәм кайнар.

67|8|Ул җәһәннәмгә бер фирка салынса, ул җәһәннәмнең сакчылары: "Сезгә бу җәһәннәм белән куркытучы пәйгамбәрләр килмәдеме", – дип сорарлар.

67|9|Кәферләр әйтерләр: "Дәреслектә безгә бу җәһәннәм белән куркытучы пәйгамбәрләр килде дә бит, без аларны ялганга тоттык һәм әйттек: "Аллаһ сезгә һич нәрсә индәрмәде, сүзләрегез ялган, сез каты саташу илә саташкан кешеләрдән башка түгелсез", – дип.

67|10|Ул кәферләр янә әйтерләр: "Әгәр без ул пәйгамбәрләрнең хак сүзләрен тыңлап кабул иткән булсак, яки алар өйрәткән шәригать хөкемнәрен аңлап гамәл кылган булсак, кыздырылган ут әһелләре эчәндә булмас идек", – дип.

67|11|Эш узгач гөнаһларын таныдылар, без гәепле диделәр, кыздырылган ут әһелләренә

Аллаһуның рәхмәте гаять ерактыр!

67|12|Тәхкыйк Раббыларының күренмәгән җәзабыннан күргән кеби куркучы хак мәэминнәр, аларгадыр Аллаһуның ярлыкавы һәм олугъ әжер.

67|13|Сүзләрегезне кирәк яшерен сөйләгез, кирәк – аны кычкырып сөйләгез. Тәхкыйк Ул – Аллаһ күкрәкләр эчендә булган уйларны бик яхшы беләдер.

67|14|Әйә Үзе халык кылган күкрәкләрне вә күңелләрне белмәсме? Вә Ул – Аллаһ һәрнәрсәне белеме илә чорнап алучы вә бик нечкә нәрсәләрдән дә хәбәрдар.

67|15|Ул – Аллаһ сезгә жирне йөрергә уңай кылды, ул жирнең жылкәсендә йөрегез теләгән жирендә яшәгез вә ул жирнең хәләл ризыкларын ашагыз, вә үлгәннән соң терелеп бармак Аллаһу хозурынадыр.

67|16|Әйә сез кешеләр тыныч булдыгызмы күктәге фәрештәләрнең сезгә җәзаб алып килүләреннән жиргә йоттырулары белән, жир сезне астына алганчы хәрәкәтләнәр.

67|17|Әйә сез тыныч булдыгызмы күктәге фәрештәләрнең таш яудыра торган каты жил белән сезне һәлак итүләреннән? Тиздән белерсез Безнең куркытуыбызның хаклыгын!

67|18|Тәхкыйк бу кәферләрдән элгәреге кәферләр пәйгамбәрләргә ялганга тоттылар, аларга Минем мәкерем, җәзаб белән тотмаклыгым ничек булды?

67|19|Әйә алар күрмиләрме, гыйбрәт күзе илә карамыйлармы өсләрендә очып йөргән кошларга, канатларын хәярләр һәм кабыргаларын кысарлар. Ул кошларны навада тотучы юк, мәгәр Аллаһ Үзе генә тотадыр, Ул – Аллаһ һәр нәрсәне күрүчедер.

67|20|Аллаһудан башка кая сезгә ярдәм итүче җәскәр, ошбу сынымнарыгызмы сезгә ярдәм итүче? Кәферләрнең эше ничнәрсә түгел, мәгәр адашып алдану ғынадыр.

67|21|Кая Аллаһудан башка сезләрне кем ризыкландыра, әллә сынымнарыгыз яки патшаларыгыз ризыкландырамы? Әгәр Аллаһ бирә торган ризыгын бирмичә туктатып куйса? Бәлки кәферләр моны белә торып тәкәбберләнеп карышмакта һәм хактан качмакта таза тордылар.

67|22|Әйә хаклыкны күрмәскә вә Коръән нуры илә файдаланмаска тырышып йөзтүбән аяк астына ғына карап йөргән кешеме туры юлга күнелүчерәк, яки Коръән вә сөннәт белән танышып, хак белән батыл арасын аерып туры юлны карап, күрәп барган кешеме хак юлга күнелүчерәк?

67|23|Әйт: "Ул – Аллаһ сезне юктан бар кылды вә сезгә хак сүзне ишетмәк өчен колак бирде, вә гыйбрәтләрне күрмәк өчен күз бирде, вә фикерләп хак белән батылны аермак өчен күңел бирде, бу нигъмәтләргә караганда сезнең шөкер итүләрегез бик аздыр.

67|24|Әйт: "Ул – Аллаһ сезне жирдә яратты, вә Аның хозурына кубарылырсыз".

67|25|Кәферләр әйтәләр: "вәгъдә ителгән кыямәт көне кайчан була, дәрәс сөйләүчеләрдән булсагыз, әйтегез?" – дип.

67|26|Әйт: "Шиксез, ул кыямәтнең вакытын Аллаһ кына белер, вә мин фәкәть хисаб вә җәзаб белән куркытучы ғынамын.

67|27|Һәм җәзабны бик якыннан күргәннәре вакытта, хакны инкяр итүче кәферләрнең йөзләре каралыр, вә аларга әйтеләр: "Бу – шул җәзабтыр, сез аны ашыгып көтәдер идегез!"

67|28|Әйт: "Ничек уйлыйсыз, әгәр Аллаһ мине һәм минем белән бергә булган мәэминнәргә һәлак итсә, яки рәхмәт итеп безне исән калдырса, хакны инкяр итүче кәферләрне рәнҗеткүче каты җәзабтан кем коткарыр?"

67|29|Әйт: "Ул – безнең Раббыбыз барча нәрсәгә рәхмәте ирешкүчедер, вә без Аңа иман китердек һәм Аңа тәвәккәл кылдык. Тиздән күрерсез, кем ачык адашып саташуда икәнлеген!"

67|30|Әйт: "Ничек уйлыйсыз, әгәр сезнең суыгыз нич ала алмаслык тирән жир астына киткән булып әверелсә, кем китерер сезгә кайнап агучы чышма суларын?"

68|1|Нун. Вә Ләүхүл Мәхфузны язган каләм белән һәм фәрештәдә язган кешеләрнең гамәл дөфтәкләре илә ант итәмен.

68|2|Ий Мухәммәд г-м, син мәжнүн түгелсең, бәлки Раббыңнан пәйгамбәрлек нигъмәте белән хөрмәтләнгәнсең.

68|3|Сиңа, әлбәттә, нич киселми торган әжер вә нигъмәт бардыр.

68|4|Тәхкыйк син күркәм холыктасың.

68|5|Ий Мухәммәд, тиздән күрерсең һәм хакны инкяр итүче кәферләр күрерләр:

68|6|Кайсыларыгыз Мәжнүн исеме илә фетнәләргә лаек икәннән. Ягъни мәэминнәргә яки кәферләргә мәжнүн-тиздән белерләр.

68|7|Тәхкыйк сиңең Раббың – Ул белүчедер Аның юлыннан адашкан кешене вә Ул белүчедер туры юлга күнелгән кешене.

68|8|Хакны ялган диючеләргә итагать итмә!

68|9|Мөшриклар сиңең аларны ислам диненә һәм аларның батыл динен яманламыйча аларга йомшаклык кылуыңны теләләр, әгәр син аларга йомшаклык кылсаң алар да сиңа йомшаклык кылырлар, үзләренә ияртү өчен.

68|10|Итагать итмә һәр күп ант итүче жиңел гакиллы ялганчыга.
 68|11|Кешене мәсхәрәләп җәйбәт сөйләүче, сүз йөртүчегә.
 68|12|Коръән күрсәткән туры юлдан һәм изге гамәлләрдән кешеләрне тыючы, чиктән үтәп йөрүче күп гөнаһлыга.
 68|13|Каты сүзле яман холыклы шуның өстенә ул зинадан тугандыр.
 68|14|Ул күп мал вә күп бала иясә булганы өчен генә аңа һич итагать итмә һәм дус булма!
 68|15|Әгәр аңа Безнең аятьләребез укылса, ул явыз әйтәдер: "Бу әүвәлгеләрдән калган әкият", – дип.
 68|16|Без аның борынына тиз билге ясарбыз. "Бәдер сугышында аның борыны киселде. Ул Вәлид исемле явыз кеше иде. Андый явыз кешеләргә дус булырга Аллаһудан һич рөхсәт юк".
 68|17|Тәхкыйк Без Мәккә мәшрикларен ачлык белән бәләләндердек, бакча ияләрен бәләләндергәнбез кеби" Ямәндә бер кешенең хөрмә бакчасы бар иде, хөрмә өлгергәч жил койган хөрмәләргә җыеп алсыннар өчен һәр көнне фәкыйрьләргә чакыра торган булган. Бу яхшы кеше вафат булгач, бакча өч угълына калды. Алар үзара сөйләштеләр: "Әгәр хөрмәбезне фәкыйрьләргә бирсәк, үзебезгә аз калыр, фәкыйрьләр килгәнче, бакчабызга иртүк барып җимешләргә җыеп алырмыз", – дип. Алар таң вакытында бакчадан җимешләргә җыеп алырбыз, дип ант иттеләр.
 68|18|Ләкин алар Аллаһ теләсә димәделәр.
 68|19|Ул бакчада Раббыңнан бер бәлә әйләнде, алар әле бу вакытта йокыда иделәр.
 68|20|Ул бакча агачсыз, җимешсез коры җир булып әверелде.
 68|21|Бу өч егет таң вакытында бер-берсен бакчага чакырдылар.
 68|22|Бакчагызга иртәрәк барыгыз, әгәр җимешләрегезне кисеп җыярга теләсәгез.
 68|23|Алар яшерен генә сөйләшкән хәлләрендә бакчага киттеләр.
 68|24|Бүген бакчага сезнең өстегезгә һич ярлы мескеннәр кермәсен диделәр.
 68|25|Мескеннәр килмәс борын бакчага йөгерделәр, бу эшкә кадирбыз, дип уйладылар.
 68|26|Бакчалары янына килеп андагы хәлне күргәч, тәхкыйк бакча юлыбыздан адаштык, башка юлга киткәнбез, диделәр, чөнки бакчаларының коры җире генә калган иде.
 68|27|Үз бакчаларының шул хәлгә калганын белгәч, юк без адашмаганбыз, бәлки без Аллаһуның нигъмәтеннән тәмам мәхрүм ителгәнбез, Аллаһ безгә бәлә жибергән, диештеләр
 68|28|Аларның уртанчысы яки гакиллырагы: "Мин сезгә әйткән идем түгелме? Аллаһ теләсә дисәгезче", – дип.
 68|29|Алар әйттеләр: "Раббыбыз һәр кимчелектән пакъ, тәхкыйк без үзебезгә золым кылдык".
 68|30|Һәм бер-берсенә каршы килеп шелтәләшә башладылар
 68|31|Әйттеләр: "Ий безнең кайгыбыз никадәр олугътыр, тәхкыйк без азган кешеләрдән булдык, Аллаһуның чигеннән чыктык.
 68|32|Без Раббыбыздан өмет итәбез бакчабызны яхшырак бакчага алыштыруын, тәхкыйк без Раббыбызга вә Аның гыйбадәтенә кызыгучыбыз", – дип.
 68|33|Әнә шулайдыр дөнья җәзабы чиктән үткәннәр! Ахирәт җәзабы тагын да олугърактыр, әгәр аны кешеләр белсәләр,
 68|34|дәрәслектә Аллаһудан куркып гөнаһтан сакланучы мәэминнәргә булыр Раббылары хозурында нәгыйб хәннәтләре.
 68|35|Әйә Безгә итагать итүче мәселманнарны кәферләр кеби яки ышанып та Аллаһуга итагать итмичә гөнаһка чумган динсезләр кеби кылырбызмы, аларны бер дәрәжәгә вә бер урынга куярбызмы? Димәк тел белән генә үзләрен мәселман санап динсез йөргән кешеләр Коръәнгә тотынмаса алар һәм намаз укымаса алар, рузә тотмаса алар – Аллаһудан яхшылык көтмәсеннәр!
 68|36|Ий кәферләр вә ышанучы динсезләр, сезгә нәрсә булды, әллә гакиллыгызга диваналык ирештеме, чын мәселманнар өчен генә хәзерләнгән хәннәтләргә Аллаһ сезне дә кертер дип уйлыйсызмы?
 68|37|Әллә сезнең күктән иңгән китабыгыз булып, аны укыйсызмы.
 68|38|Тәхкыйк сезгә ни теләсәгез, шул булып, дип язылганмы ул китапта?
 68|39|Әллә сезгә кыямәт көненә чаклы ни генә хөкәм итсәгез дә вә ни генә теләсәгез дә шул сезгә булып дигән, Безгә биргән ышанычлы гәһдләрегез бармы? Ягъни һичке теләсәгез – шулай азарга Аллаһудан сезгә рөхсәт бармы?
 68|40|Син алардан сорагыл – кайсы бу ялган хөкәмнәрен вә батыл дәгъваларен өстенә ала, яки бу сүзләргә кайсысы дәрәсли ала.
 68|41|Әллә аларның Аллаһуга каршы сөйли торган Аллаһудан башка Аллалары бармы? Әгәр булса – китерсеннәр, дәрәсләшсәләр дип булсалар.
 68|42|Бер көн эшләргә пәрдәләре ачылып, хак батылдан аерылып һәм сәхдәгә чакырылып, ләкин кәферләргә вә монафикъларның сәхдә кылырга көчләре җитмәс.

68|43|Куркудан күзләре түбән салынган булыр вә аларны хурлык каплар. Тәхкыйк алар дөньяда сәждә кылырга, ягъни намаз укырга боерылган иделәр, ләкин укымадылар, үзләре сәламәт тә иделәр, намаз укымаска нич гозерләре юк иде.

68|44|Ий Мухәммәд г-м, Коръәнне ялганга тотучыларны минем белән калдыр, ягъни Коръән сүзләрен катлап-катлап ишетеп тә аны инкяр итүче динсезләрне Миңа тапшыр да алардан кисел, тиздән аларны Гәзабка тартырбыз алар белмәгән юл белән.

68|45|Аларга вакыт бирермен, Гәзаб кылырга ашыкмамын, тәхкыйк Минем хәйләм төпледер, Гәзабымнан нич котыла алмаслар.

68|46|Ислам динен өйрәткән өчен син әллә алардан хезмәт хакын сорыйсыңмы, алар шул хакны түләргә авырсынып Ислам динен кабул итмиләрме?

68|47|Әллә алар хозурында яшерен эшне белү белеме бармы, ягъни Ләүхүл Мәхфуз алар хозурында булып шуннан күчереп язалармы, шуның өчен аларның синең пәйгамбәрлегеңә ихтыяжлары юкмы?

68|48|Чыда Раббыңның хөкеменә һәм кәферләрнең каршылык күрсәтүләренә, вә балык юлдашы Йунүс кеби булма ул Йунүс балык эчендә тарлыкта Раббысына мөнәжәть итте, ялварды эченә кайгы тулган хәлдә.

68|49|Әгәр ул Йунүскә балык эчендә Раббысыннан нигъмәт ирешмәгән булса иде, әлбәттә, балык эченнән чыгарылып агачсыз вә үләнсез булган кызу сәхрәгә хур ителеп ташланыр иде.

68|50|Ул Йунүсне Раббысы ихтыяр кылды, яңадан вәхий иңдереп пәйгамбәрлеген дәвам иттерде, дәхи аны изгеләрдән кылды.

68|51|Кәферләр Мухәммәд г-мнең Коръән укыганын яки Коръәннән вәгазь сөйләгәнән ишетсәләр, ачуларыннан яки хөсәдләнеп зөһәрле карашлары белән, аны аягыннан егарга якынлашалар иде һәм ул Мухәммәд Мәжнүн дияләр иде

68|52|Ул – Коръән бөтен мәхлукатны уятучы вә Аллаһының яхшыларга рәхмәтне, яманларга Гәзабны искә төшерүчедер һәм иманны, динне, һидәятне һәм яхшылыкны кәсеп итәр өчен Аллаһ тарафыннан кешеләргә күрсәтелгән якты туры юлдыр.

69|1|Барча серне ача торган хак булган кыямәт көне.

69|2|Нинди олугъ куркынычлы көндәр ул кыямәт.

69|3|Кыямәтнең куркынычлы көн икәнлеген вә аның хакыйкатен сиңа нәрсә белдерде? Ягъни Аллаһ белдермәсе, үзлегеңнән нич белә алмассың.

69|4|Сәмуд вә Гад кавемнәре кыямәтне ялганга тоттылар.

69|5|Әмма Сәмуд кавеме шиксез каты тавыш белән һәлак ителделәр.

69|6|Әмма Гад кавеме каты тавышлы үткән жил белән һәлак ителделәр.

69|7|Ул жилне аларга жиде тән вә сигез көн тоташтан ирекле кылды, ул жидә кешеләрне буылып һәлак булган кеби күрер идең, гүя алар эче куыш хөрмә агачының төбе кеби булып калганнар.

69|8|Алардан калган берәр кешене күрерсеңме? Юк, әлбәттә, алардан һичкем калмаган.

69|9|Фиргаун вә аннан элек булган кешеләр һәм Лут пәйгамбәрнең кавеме гөнаһлы эшләренә вә хаталарны күп кылдылар.

69|10|Алар Раббыларының пәйгамбәренә гасый гөнаһлы булдылар, аларны Аллаһуның Гәзабы тотты, ычкындырмый торган тоту белән.

69|11|Тәхкыйк Без Нух пәйгамбәр вакытында туфан суы чыккан чакта сезнең аталарыгызны йөкләдек су өстендә йөрүче көймәгә.

69|12|Ул вакыйганы гыйбрәт сезгә ядкәр кылдык, вә ул вакыйганы ишетүче колактар ишетеп саклансыннар өчен гыйбрәт кылдык.

69|13|Мәхлукатне кубару өчен сурга бер мәртәбә өрелсә

69|14|жир урыныннан күтәрелсә вә таулар күтәрелеп бер-берсенә бер мәртәбә сугылып тузылып китсәләр –

69|15|шул көндә кыямәт вакыйгъ буладыр.

69|16|Ул көндә күк ярылып вә ул көчсез зәгыйфь булыр.

69|17|Вә ул көндә фәрештәләр жирнең тирәсендә булырлар, вә ул көндә жир тирәсендәгә фәрештәләр өстендә Раббыңның Гәршене сигез фәрештә күтәрер.

69|18|Ул көндә фаш ителерсез сездән нич нәрсә яшерен калмас ягыш һәммә эшегез күрсәтелер.

69|19|Әммә гамәл дәфтәре уң кулына бирелгән кеше: "ий жәмәгать килегез минем гамәл дәфтәремне укыгыз,

69|20|мин әлбәттә дөньяда белдем бүген хисабка юлкачагымны" – дияр.

69|21|Ул кеше риза булырлык яхшы тереклектә.

69|22|Бөек дәрәжәле жәннәттә.

69|23|Ул жәннәтләренәң жимешләре утырган вә яткан кешеләргә якындыр.

69|24|Ашагыз вә эчегез тәмләп ләззәт белән, дөньяда буш вакытларыгызны изге гамәлләр илә уздырганыгыз өчен!

69|25|Әмма гамәл дәфтәре сул кулына бирелгән кеше, әйтер: "Ий кәшки миңа гамәл
дәфтәрем бирелмәгән булсачы!
69|26|Хисабымны нинди икәннен белмәгән булсамчы!
69|27|Ий үкенеч, мине үтергән үлем эшемне бетереп янадан мине тергезмәгән булсачы!
69|28|Хәзер инде миңа малым һич файда бирмәде.
69|29|Инде миннән үземнең бәйсезлегем вә кечем һәлак булды!
69|30|Аллаһ Ғәзаб фәрештәләренә әйтер: "Алыгыз ул кешене, богаулагыз аны!
69|31|Соңра жәһәннәм утында яндырыгыз аны!
69|32|Соңра аны житмеш аршын озынлыктагы чылбыр белән урагыз!
69|33|Чөнки ул әлбәттә олугъ булган Аллаһуга ышанмый иде.
69|34|Дәхи ул үзен вә әһлен мескенне ашатырга кызыктырмый иде.
69|35|Бу көндә бу урында аңа ярдәм бирәчәк дус юк.
69|36|Дәхи аңа ризык юкдыр Мәгәр жәһәннәм әһленең тәннәреннән аккан эреннәрдән генә
бар.
69|37|Ул эренне башкалар ашамас мәгәр хата иманлы вә хата динле һәм башка
яхшылыктарда хаталанучылар ашарлар.
69|38|Сезнең күргән нәрсәләрегез белән дә ант итәргә хажәт юк.
69|39|Дәхи сезнең күрмәгән нәрсәләрегез белән дә ант итәргә хажәт юк.
69|40|Тәхкыйк ошбу Коръән хөрмәтле Жәбраил фәрештәнең китергән сүзедер.
69|41|Вә ул шагыйрь сүзе дә түгел, Коръән Аллаһудан иңгән булса да бик аз ышанасыз.
69|42|Вә ул Коръән күрәзәче-багучы сүзе дә түгел, шулай булса да бик аз
вәгазьләнәсез!
69|43|Барча галәмне тәрбия итүче Аллаһудан индерелгәндер.
69|44|Әгәр ул Мухәммәд г-м Без әйтмәгән бәгъзе сүзне Аллаһудан дип ялганлап сөйләсә
иде.
69|45|Әлбәттә Без аны каты тоту илә тотар идек.
69|46|Соңра аның йөрәк тамырларын кисеп алыр идек.
69|47|Сезләрдән һичкем аны Ғәзаб кылудан Минә туктата алмас иде.
69|48|Вә шиксез Ул Коръән Аллаһудан куркып, гөһәннан сакланучы Тәквә мөэминнәр өчен
вәгазь, нәсыйхәт.
69|49|Тәхкыйк Без беләбез әлбәттә Сезләрдән ялганчылар бардыр.
69|50|Тәхкыйк ул Коръән аның белән гамәл кылмаучы кәферләр вә аның илә гамәл кылмаучы
бидгәтче мөселманнарда да хәсрәтдәр.
69|51|Вә ул Коръән хаклыгы бик якын булган хакдыр.
69|52|Олугъ булган Раббыңны мактап Ул һәр кимчелектән пакъ дип тәсбих әйт, һәм Аңа
гыйбадәт кыл!
70|1|Бер сораучы кәфер сорады киләчәк Ғәзабны вә әйтте: "Әгәр ул Мухәммәд хәбәр
биргән Ғәзаб хак булса, ий Аллаһ безгә күктән таш яудыр" – дип.
70|2|Ул Ғәзаб кәферләргә киләчәкдәр, ул Ғәзабны кире жибәрүче юк,
70|3|дәрәжәләр иясе булган Аллаһудан.
70|4|Фәрештәләр вә Жәбраил фәрештә Аллаһ билгеләгән югары урынга ашырлар, озынлыгы
илле мең еллык көндә.
70|5|Кәферләрнең сине инкяр итүләренә күркәм чыдау белән чыда!
70|6|Ул кәферләр кыямәтне ерак, яки булмас, дип уйлыйлар.
70|7|Әмма Без ул кыямәтнең вакыйгъ булуын бик якын күрәбез.
70|8|Ул көндә күк эрегән бакыр кеби булыр.
70|9|Вә таулар буялган йон кеби төрле төстә булырлар.
70|10|Ул көндә дус дустаны сорамас.
70|11|Ул дусларны бер-берсенә күрсәтерләр, шулай да сорашмалар. Гөһәннә кеше
балаларын биреп, Ғәзабтан котылуны теләр ул көндә.
70|12|Вә хатынын һәм кардәшләрен биреп,
70|13|вә аны эченә алган кабиләсенә биреп,
70|14|вә жирдә булган барча мәхлукатне биреп, соңра шуларның барчасын Ғәзабта
калдырып, үзен коткаруны теләр.
70|15|Кайда инде – аңа котылу була торган эш түгел, тәхкыйк ул ут ялкынланды.
70|16|Бик катылык белән баш тиресен вә башка әгъзаларын кубарыр.
70|17|Ул ут чакырыр вә үзенә тартыр хактан артка киткән вә Аллаһуга итагать итүдән
баш тарткан кешене.
70|18|Һәм малны жыеп та фәкыйрьләргә, Аллаһ юлына бирмәгән саран кешене.
70|19|Тәхкыйк кеше саран, комсыз булып халык кылынды.
70|20|Әгәр аңа бер зарар ирешсә, аның өчен бик кайгыручы вә тавыш күтәрүчедер.
70|21|Әгәр аңа байлык ирешсә – саранлана, малының тиешле өлешен бирми.
70|22|Мәгәр намаз укучылар гына алар кеби түгелләр.

70|23|Алар бер намазларын да калдырмыйча даим укыйлар.
 70|24|Вә аларның малларында бер билгеле булган өлеш бардыр.
 70|25|Сораучы мохтажлар өчен вә сорамаучы мохтажлар өчен, ягъни аларга малларыннан тиешле өлешне бирерләр.
 70|26|Дәхи алар кыямәт көненең булачагын тәсдыйк кылучылардыр.
 70|27|Дәхи алар Раббыларының Гәзабыннан куркучылардыр.
 70|28|Тәхкыйк Раббыларының Гәзабыннан курыкмыйча имин тору һич ярамыйдыр.
 70|29|Дәхи алар гаурәтләрен зинадан саклаучылардыр.
 70|30|Мәгәр үзләренең хатыннарына һәм кәнизәкләренә якынлык кылырлар, әлбәттә, алар моның өчен шелтәләнмәсләр.
 70|31|Берәү бу күрсәтелгәннән читкә китсә, ягъни зина кылса, андый кешеләр Аллаһуның чигеннән үткән кешеләрдер.
 70|32|Дәхи алар алган әманәтләренә вә биргән вәгдәләренә ригая кылучылардыр, ягъни хыянәт итмәсләр.
 70|33|Дәхи алар мәселманнар арасында бер эштә шаһит булсалар шәһитлек эшендә таза торырлар.
 70|34|Дәхи алар намазларын саклап үз вакытында укучылар.
 70|35|Менә бу кешеләр жәннәтләрдә хөрмәтләнүчеләр.
 70|36|Имансыз динсезләргә һи булган – төркем-төркем булып,
 70|37|уңнан да, сулдан да синең хозурыңа ашыгып киләләр.
 70|38|Әллә ул имансызлардан һәрберсе Нәгыйм жәннәтенә кертелүне өмет итәме?
 70|39|Тәхкыйк Без кешеләрне халык кылдык үзләре белгән нәрсәдән. Ягъни беренче Адәм балчыктан, калган кешеләр бер тамчы судан.
 70|40|Мәшрыйклар вә мәгърибләр Раббысы белән ант итәмен, Тәхкыйк Без кадирбыз.
 70|41|Бу имансыз, динсез кешеләрне яхшырак кешеләргә алыштырырга, ягъни аларны һәммәсен һалак итеп, алар урынына итагать итүче яхшы кешеләрне халык кылырга, Без эшебездә артка калучы түгелбез, һичбер эштә Бездән алга чыгучы булмас.
 70|42|Син аларны ихтыярларына куй, батыл гамәлләренә чумсыннар вә һич файдасыз нәрсәләр белән уйнасыннар, хәтта вәгдә ителгән көннәренә чаклы.
 70|43|Кыямәт көнендә каберләреннән ашыгып чыгарлар, гүя үзләренең бер сөекле нәселләренә текәлгән кеби чакыручы фәрештә тарафына ашыгып барырлар.
 70|44|Куркудан күзләре түбән төшкән хәлдә аларны хурлык каплаган булып, бу көн аларга вәгдә ителгән көндер.
 71|1|Тәхкыйк Без Нухны кавемәнә пәйгамбәр итеп жибердек, кавемәне куркыт Аллаһуның рәнжеткүче каты Гәзабы килмәс борын, дип.
 71|2|Нух әйтте: "Ий кавемем, тәхкыйк мин сезгә жиберелгән Аллаһ Гәзабы илә ачык куркытучы пәйгамбәрмен.
 71|3|Аллаһуга гына гыйбадәт кылыгыз вә Аллаһудан куркыгыз, гөнаһлардан саклангыз һәм дә миңа итагать итегез, дип боерамын.
 71|4|Әгәр минем боерыкны кабул итеп тәүбә итсәгез, ислам динен кабул итеп мәселман булсагыз, Аллаһ гөнаһларыгызны ярлыкар һәм сезне яшәтер билгеләнгән әжәлегезгә чаклы. Тәхкыйк Аллаһ билгеләгән әжәл әгәр килсә һич кичектерелмәс. Әгәр шуны белсәгез!"
 71|5|Нух әйтте: "Ий Раббым, кавемемне ислам диненә кичләрдә дә вә көндезләрдә дә чакырдым.
 71|6|Минем чакыруым аларга арттырмады, мәгәр хактан, ислам диненнән качуны гына арттырды.
 71|7|Ий Раббым, һәркайчан мин аларны Синең ярлыкавыңа гафу итүеңә чакырсам, минем сүземне ишетмәс өчен бармакларын колакларына тыгалар һәм киёмнәренә бөркәндедәр, вә, көферлектә дәвам иттеләр һәм каты тәкәбберләнү илә тәкәбберләнделәр.
 71|8|Моннан соң мин аларны бик каты кычкырып чакырдым.
 71|9|Соңра исламга чакыруымны ачык игълан кылдым, вә яшерен генә аулакта да өндәп карадым.
 71|10|Һәм әйттем аларга: "Тәүбә итеп Раббыгыздан истигъфар кылыгыз, гафу сорагыз, шиксез, Ул гөнаһларны ярлыкаучы.
 71|11|Вә сезгә күктән яңгырны коеп яудырыр.
 71|12|Вә сезгә мал белән ярдәм итәр һәм балалар биреп куәтләр, дәхи жимеш үстерә торган бакчалар һәм елгалар бирер." Нух аларны күп еллар иманга өндәде, алар кабул итмәделәр. Шуннан соң Аллаһ аларга яңгырны туктатты, елгалары корыды вә хатыннары бала тудырмады.
 71|13|"Һи булды сезгә, Аллаһуны олугъ дип белмисез вә Аның Гәзабыннан курыкмыйсыз.
 71|14|Тәхкыйк Ул сезне халык (бар) кылды бер хәлдән икенче хәлгә күчереп, ягъни башта бер тамчы су, аннары – оешкан кан, аннары – ит кисәге, аннары – кеше сыйфаты итеп.

71|15|Әйә күрмисезме ничек халык кылган Аллаһ кат-кат итеп жиде күкне,
 71|16|вә ул күкләрдә айны якты итеп, вә кояшны яктылык һәм жылылык бирүче ут итеп.
 71|17|Аллаһ сезне жирдән үстерде, ягъни Адәм жирдән халык ителде.
 71|18|Соңра сезне шул жиргә кайтарып, вә сезне тергезеп жирдән чыгарып.
 71|19|Аллаһ сезнең өчен жирне палас кеби йомшак вә киң кылды.
 71|20|Ул жирнең олугъ вә киң юлларында көрмәклегез өчен." Нух г-мнең бу сүзләрен дә кавеме инкяр иткәч, Аллаһуга ялварды һәм дога кылды.
 71|21|Нух әйтте: "Ий Раббым тәхкыйк алар гасый вә дошман булдылар, һәм алар малы да вә балалары да ярдәм бирмәячәк, нич файданы арттырмайчак залим кешегә, ягъни үзләренең кәфер хужаларына иярделәр, ул залимнең малы вә балалары хәсрәтне вә гәзабны гына арттырып.
 71|22|Вә хәйлә мәкер кылдылар олугъ булган мәкерне.
 71|23|Вә олугълары әйттеләр: "Әлбәттә, сынымнарыгызга гыйбадәт кылуны ташламагыз, әлбәттә Вәд, Сүвагъ, Йәгус, Йәгук, Нәсер исемле сынымнарыгызны ташламагыз", – дип.
 "Бу исемнәр Адәм илә Нух арасында булган яхшы кешеләрнең исемнәредер. Боларның балалары истәлек булсын дип аталарының һәйкәлен ясаганнар, бара-бара аларны зурлауда ифрат китеп гыйбадәт тә кыла башлаганнар".
 71|24|Ий Раббым, тәхкыйк алар күпләрне хак юлдан адаштырдылар, бу залимнәргә арттырма ничнәрсәне, мәгәр адашуны гына арттыр", – дип.
 71|25|Алар зур хаталары сәбәпле туфан суына батырылдылар вә утка кертелделәр, алар Аллаһ гәзабыннан котылырга үзләренә ярдәмче тапмадылар.
 71|26|Нух әйтте: "Ий Раббым, жир өстендә нич калдырма, кәферләргә һәммәсен һәлак ит!
 71|27|Әгәр Син аларны жир өстендә тере калдырсаң, алар Синең бәндәләреңне адаштырырлар һәм алар яхшы бала тудырмалар, мәгәр явызны вә хаклы инкяр итүчене генә тудырырлар.
 71|28|Ий Раббым, мине ярлыкагыл вә мәэмин булган ата-анамны ярлыкагыл һәм минем өемә яки көймәмә мәэмин булып кәргән кешене ярлыка һәм дә барча мәэмин ирләргә вә мәэминә хатыннары ярлыка! Залим кәферләргә арттырма ничнәрсәне, мәгәр һәлак булуларын гына арттыр!"
 72|1|Әйт: "Миңа вәхий кылынды, Аллаһудан хәбәр бирелде, тәхкыйк миннән женнәрдән бер таифә Коръәнне тыңлады, ул женнәр кавемнәренә барып сөйләделәр: "Тәхкыйк без гәжәб Коръәнне ишеттек!
 72|2|Ул Коръән туры юлга күндерәдер. Без ул Коръәнгә иман китердек, әлбәттә, Раббыбызга ничкемне тиндәш кылмабыз".
 72|3|Тәхкыйк Раббыбызның олугълыгы бөек булды, Аның хатыны вә баласы нич булмады.
 72|4|Тәхкыйк безнең ахмакларыбыз Аллаһуга үлчәүсез сүзне әйтә иделәр, ягъни Аллаһуның баласы бар, дип.
 72|5|Тәхкыйк без Коръән сүзләрен ишетмәс борын уйлый идек, ничбер кеше вә жен заты Аллаһуга ялган сөйләмәс, дип.
 72|6|Тәхкыйк кеше затыннан булган ирләр, жен затыннан булган ирләргә сыгына иделәр, ул кешеләр шул женнәргә ахмаклыкны арттырдылар.
 72|7|Тәхкыйк ул женнәр уйладылар сез кәферләр уйлаган кеби, Аллаһ ничкемне кубармас, тергезмәс дип.
 72|8|Коръәнгә иман китереп мәселман булган женнәр янә әйттеләр: "Без күк тарафына менгән идек, күкне көчле сакчы фәрештәләр вә атылучы ялкынлы иолдызлар белән тутырылган таптык.
 72|9|Янә без фәрештәләр сүзен ишәтер өчен күкләргә менеп урыннарда утырадыр идек, бер жен хәзер менеп тыңласа, үзе өчен шайтаннар саклап торган ялкынны табар!
 72|10|Без, әлбәттә, белмибез йә жирдәгә кешеләргә бер зарар касд ителмәде, әллә Раббылары аларга һидәятне теләдеме?
 72|11|Дәхи бездән, әлбәттә, яхшылар да бар вә бездә яхшылардан башка явызлар да бар, без, әлбәттә, төрле юлда булдык.
 72|12|Тәхкыйк без белдек, әлбәттә, Аллаһуны гажиз кыла алмабыз, жирдә һәм качып та гажиз кыла алмабыз.
 72|13|Тәхкыйк без Коръәнне ишеткәч аңа иман китердек, берәү Раббысына вә Аның сүзенә ышанса, ул кеше кимсетелүдән һәм гапылсызланудан курыкмас.
 72|14|Тәхкыйк бездә мәселманнар бар һәм туры юлдан читкә чыгып адашканнар да бар бездә. Коръән белән гамәл кылып мәселман булган кешеләр туры юлны таптылар.
 72|15|Әмма Коръән белән гамәл кылмыйча кәфер булган кешеләр – алар жәһәннәмгә утын булдылар.
 72|16|Әгәр кеше белән жен бар да Коръән күрсәткән туры юлда булсалар, әлбәттә, аларның жиренә куп су илә сугарып идек.
 72|17|Шул күп яңгырдан хасил булган байлыкта аларны сынамак өчен. Берәү Аллаһ вәгазе

булган Коръәннән йөз чөерсә аның белән гамәл кылудан баш тартса, Аллаһ ул кешене кертер каты мәшәкәтьле Гәзабка.

72|18|Тәхкыйк мәсҗидләр Аллаһуга гыйбадәт кылу өчендер, шулай булгач, мәсҗидләрдә Аллаһудан башкага гыйбадәт кылмагыз һәм кәферләргә дога кылмагыз, вә бидегәт гамәлләрне эшләмәгез!

72|19|Тәхкыйк ул Аллаһ колы Мухәммәд г-м аулакта намазга торып, кычкырып Коръән укыганда, Коръән тыңлау өчен аның янына килеп женнәр бер-берсенә өстенә өелә яздылар.

72|20|Әйт: "Мин фәкәть Аллаһуга гына гыйбадәт кыламын, Ул – Аллаһуга ничкемне шәрик-тиңдәш кылмамын", – дип.

72|21|Әйт: "Мин сезгә зарар китерергә кадир түгелмен һәм сезгә һидәят бирергә дә кадир түгелмен".

72|22|Әйт: "Әлбәттә, мине Аллаһ хөкемәннән ничкем коткара алмас, әгәр Ул миңа зарар теләсә, мин, әлбәттә, тапмамын Аллаһудан башка сыгыныр вә ярдәм сорар өчен бер затны."

72|23|Мәгәр мин сезгә Аллаһ хөкемнәрен ирештерүче һәм пәйгамбәрлек бурычын үтәүче генәмен. Берәү Аллаһуга вә Аның расүленә гасый булса аларга каршы торса, тәхкыйк ул кешегә жәһәннәм уты хәзерләнмештер алар анда мәңге калучылардыр.

72|24|Хәтта алар үзләренә вәгъдә ителгән Гәзабны күрсәләр, тиз белерләр кемнең ярдәмчесе зәғыйфәрәк вә азырак икәнлеген.

72|25|Әйт: "Белмимен сезгә вәгъдә ителгән кыямәт көне якындырмы, әллә Раббым ул кыямәт көненә озын вакыт билгеләгәнме?"

72|26|Ул яшерен эшләренә белүчедер вә Ул үзенә яшерен эшләренә ничкемне хәбәрдар кылмас.

72|27|Мәгәр рәсүлләрнең алларыннан вә артларыннан сакчы фәрештәләрен йөрттер Иблис зарар бирмәсен өчен.

72|28|Ул рәсүлләр Раббылары йөкләгән пәйгамбәрлек бурычларын үтәгәнлекләрен вә шәригать хөкемнәрен кешеләргә ирештергәннәрен белсен өчен алар янына фәрештәләр билгеләде, вә расул тирәсендә булган һәр кешенең эшен Аллаһуның белеме әйләндереп алды, вә Ул – Аллаһ вәжүдтә булган һәрнәрсәнең санын беләдер.

73|1|Ий киеме илә бөркәнгән пәйгамбәр.

73|2|Гыйбадәт өчен төнлә уяу тор, мәгәр төннең беразын йокла, ял ит.

73|3|Яки төннең яртысыннан берәз азырагын да гыйбадәт өчен тор, яки ярты төнне гыйбадәт өчен уяу тор.

73|4|Яки ярты төннән күбрәк тор, вә Коръәнне тәртибе белән тыңлап торган кеше сүзләренә дәрәс аңларлык итеп ашыкмыйча укыгыз!

73|5|Без, әлбәттә, авыр сүзгә сиңа тиз йөкләрбез, ягъни нәфес сөймәгән шәригать хөкемнәрен.

73|6|Төплә торып намаз, Коръән уку, әлбәттә, нәфескә катырак мәшәкәтьтер вә укылышта сүзләре дәрәсәрәк һәм күңелгә тәәсирләрәктер.

73|7|Әлбәттә, көндәз сиңең эшләрең күптер, эштән бушангач тынычланып кичләрен Аллаһуга гыйбадәт кыл!

73|8|Раббыңның исемән зекер ит, Аңа гыйбадәт кыл һәм гыйбадәттә дөнъя уйларыннан кисел, ныклап киселеп күңелеңне фәкәть Аллаһуга багъла!

73|9|Ул – Аллаһ мәшрикъның вә мәғрибнең Раббысы, нич мәғбүд юк, мәгәр Аллаһ үзе генәдер, Аны барча эшләреңдә үзеңә хужа итеп ал!

73|10|Вә аларның хакка каршы сөйләгән мәғһәсез сүзләренә чыда, вә аларны бер тарафка куй күркәм кую белән!

73|11|Мине вә минем белән бергә куй, Коръәнне ялган диюче байларны вә олугъларны, мин аларны үзем хөкем итәрмен, вә аларга берәз вакыт бир!

73|12|Тәхкыйк Безнең кулыбызда жәһәннәм һәм авыр богаулар бардыр.

73|13|Дәхи тамакка утыра торган яман ашамлыklar һәм рәнжеткүче Гәзаб бардыр.

73|14|Кыямәт көнендә жир вә таулар селкенер, вә таулар жылып таралган кеби булырлар.

73|15|Тәхкыйк Без сезгә расул жибәрдек хакны кабул итүгезгә яки кабул итмәвегезгә гуаһ кылып, фиргаунга расул жибәргәнәбез кеби.

73|16|Фиргаун рәсүлгә карышты дошман булды, Без аны каты тотып һәлак иттек.

73|17|Ий кешеләр, ахирәт Гәзабыннан ничек котылырсыз, кыямәт көненең катылыгы гәһәһсыз сабий балаларның чәчләрен агартыр?

73|18|Ул көннең катылыгыннан кук ярылучы булыр, Аллаһуның вәгъдәсә утәлмеш булды.

73|19|Тәхкыйк бу Коръән һәммә нәрсәдән хәбәр бирүче, жәннәт юлын күрсәтеп жәннәткә чакыручы һәм жәһәннәм юлын күрсәтеп аннан тыючыдыр, сездән теләгән кеше Коръән беләк вәгазыләнеп һәм гамәл кылып Раббысының туры юлына керер.

73|20|Тәхкыйк синең Раббың беләдер, әлбәттә, син тәннең өчтән ике өлешеннән аз гына кимрәк торып гыйбадәт кыласың, кайвакытта тәннең яртысыны торасың, вә кайвакыт өчтән берен торасың, дәхи синең белән бергә торып бер таифә мәэминнәр гыйбадәт кылырлар. Аллаһ тәнне һәм көнне белеп үлчидер, Аллаһ беләдер, әлбәттә, сез ул тәннең барча сәгәтләрен дә ригая кылып бетерә алмассыз, сезгә жиңеләйтте ул тәнне. Тәнлә укыла торган намазларда кыйраәтне үзегезгә бик авыр килмәслек итеп жиңелрәк сүрәләрне укыгыз! Аллаһ белде, сезнең арагызда авыру кешеләр булыр, вә кайберләре Аллаһуның юмартлыгыннан өмет итеп мал, гыйлем кәсеб итәр өчен сәфәрдә булырлар, вә кайберләре Аллаһ юлында сугышта булырлар, андый вакытларда жиңел сүрәләрне укыгыз, вә намазларыгызны укыгыз, вә малларыгыздан зәкят бирегез һәм изге гамәлләрне Аллаһуга бурыч итеп бирегез ягъни сәваблы эшләрне фәкәть Аллаһ ризалыгы өчен эшләгез, Аллаһ арттырып үзегезгә нигъмәт белән кайтарып бирер. Үзегез өчен ахирәткә алдан жибәргән яхшылыкларыгызны, изге гамәлләрегезне Аллаһ хозурында табарсыз, үзегез үлгәннән соң васыятегез буенча бирелгән садакагызга караганда исән вакытыгызда биргән садакагыз хәерлерәк вә сәвабы да олуграк. Аллаһуның ярлыкавын һәрвакыт сорагыз! Шиксез, Аллаһ гөнаһларны ярлыкаучы вә рәхимле.

74|1|Ий тышкы киеме илә бөркәнгән пәйгамбәр!

74|2|Торгыл, кешеләрне Аллаһ гәзабы белән куркыт! Мухәммәд г-м жир белән күк арасында тәхеткә утырган Жәбраил фәрештәне күреп курыкты, тиз генә өенә кайтып ятты һәм Хәдижәгә тышкы киёмнәре белән капларга кушты. Шул вакыт Жәбраил ошбу сүрәнән, аятьләрен китерә башлады. Бу сүрә икенче иңгән сүрәдер.

74|3|Раббыңны зурлап тәкбир әйт.

74|4|Вә киемеңне нәжәсәттән пакъ кыл.

74|5|Аллаһуның ачуына илтә торган эшләрне ташла.

74|6|Кешегә бернәрсә бирсәң аннан күбрәкне өмет итеп бирмә.

74|7|Вә Раббың ризасы өчен кәферләрнең дошманлыгына сабыр ит, чыда!

74|8|Әгәр кыямәт өчен сур өрелсә.

74|9|Менә шул көн каты көндер.

74|10|Кәферләргә жиңеллеге юк авыр көндер.

74|11|Мин халык кылган бер кеше белән Минә ялгызымны гына куй.

74|12|Мин аңа төрле-төрле күп мал бирдем.

74|13|Вә үзе янында гына тора торган балалар бирдек, ягъни аталары бай булгач, балалары сүүдә белән китеп йөрмәделәр.

74|14|Вә аңа тормышны никадәр киң кылу белән киң кылдым.

74|15|Моның соңында да Минем аңа мал арттырмагымны өмет итәдер.

74|16|Юк инде, Бездән яхшылык көтмәсен, тәхкыйк ул Безнең аятьләребезгә карыша иде.

74|17|Аны бик мәшәкатъле булган гәзабка кертермен. Ул Вәлид исемле бер бай мәшриктер, Мәккә мәшрикләре аңа киңәшкә килделәр һәм Коръән вә Мухәммәд хакында аның фикерен сорадылар. Вәлид әйтте: "Сез Мухәммәдне дивана дисез, бу сүзегез нич дәрәс түгел, аның гакыллы икәнлегә тирә-якка мәгълүмдер. Сез аны сихерче дисез, аның сихер белән шәгыйльләнгане нич заһир булганы юк. Сез аны ялганчы дисез, аның ялган сөйләгәнән бу көнгәчә ничкем ишеткәне юк, һәм аның сүзләре шагыйрь сүзенә дә охшамый", – дип. Мәшрикләр: син нинди киңәш бирәсәң, аңа ни дип әйттик, диделәр. Вәлид аларның сорауларына җавап бире алмыйча уйга калды.

74|18|Тәхкыйк ул – Вәлид Коръән һәм пәйгамбәр хакында ничек мәкерлек кылырга дип фикерләде, үзенчә халыкларга сөйләргә ялган сүзләр дә хәзерләде.

74|19|Вәлидкә ләгънәт булсын башы ватылсын – ничек чамалый!

74|20|Ул һәлак булсын, халыкны хактан адаштырырга янә ничек чамалый!

74|21|Соңра Коръәнгә каршы ничек мәкерлек кылырга дип, янә уйлап фикерләп карады.

74|22|Соңра Коръән сүзен ишеткәндә ачуланып йөзен сытты, маңгаен жыерды.

74|23|Аннары артына әйләнде вә тәкәбберләнде.

74|24|Башка сүз таба алмагач, бу Коръән Аллаһ сүзе түгел мәгәр әүвәлге сихерчеләрдән калган сихер диде.

74|25|Бу Коръән кеше сүзе генә, аны Мухәммәд әүвәлге сихерчеләрдән күчереп алган, диде.

74|26|Тиздән аны сакар тәмугына салырмын.

74|27|Сиңа ул сакарның гәзабын кем белдерде?

74|28|Ул сакар үзенә салынган нәрсәне калдырмас вә бетермичә куймас.

74|29|Ул сакар кешеләрнең тиреләрен яндырыр.

74|30|Ул сакарда унтугыз гәзаб фәрештәләре бардыр. "Мәшрикләр бу сүзне ишеткәч: "Гәзаб фәрештәләре унтугыз гына булгач без аларга каршы тора алырбыз, алар безне гәзаб кыла алмаслар", – диделәр.

74|31|Ут ияләрен, ягъни жәһәннәмгә гәзаб кылучыларны башка заттан кылмадык фәкәть

фәрештәләрдән кылдык, вә аларның саннарын унтугыз дип әйттек, фәкать кәферләргә фетнә булсын өчен, вә Инжил, Тәүрат әһелләре Мухәммәд г-мнең хак пәйгамбәр икәнлегенә ышансыннар өчен. (Чәнки Тәүратта, Инжилдә дә унтугыз дип зекер ителмештер). Вә мәзминнәр иманнарын куәтләсеннәр өчен, вә китап әһелләре һәм мәзминнәр: аларның саны унтугыз, дигән сүздән шикләнмәсеннәр өчен, вә күчелләрендә авыру булган монафикълар һәм кәферләр: "Аллаһуның бу мисалны китерүдә максаты нәрсә", – дип әйтсеннәр, ягъни бу сүз Аллаһ сүзенә охшамый, аны Аллаһ әйтмәгән, дип фетнәләнсеннәр өчен. Әнә шулай Аллаһ Аның хак сүзенә ышанган мәзминнәрен туры юлга күндерде. Раббыңның гаскәрләрен Аллаһудан башка һичкем белмәс, ул сакара жәһәннәмә һәм унтугыз фәрештә бушка сөйләнмәде, мәгәр кешеләргә вәгазь өчен сөйләнде.

74|32|Юк, алай гына түгел, ай белән ант итәмен.

74|33|Вә көндездән соң килә торган төн белән.

74|34|Һәм саргаючы таң белән ант итәмен.

74|35|Тәхкыйк ул сакар жәһәннәмә олугъ бәләләрнең берседер.

74|36|Ул кешеләрне куркытучыдыр.

74|37|Вә Сөзләрдән яхшы эшләргә эшләүдә алга -чыгарга теләгән кешеләргә һәм бозык эшләр белән артта калуны теләгән кешеләргә куркытудыр. Ягъни яхшы кешеләрне дә һәм яман кешеләрне дә куркытыр өчен сөйләнәдер сакар жәһәннәмә.

74|38|Аллаһуга итагать итмәгән һәрбер кеше үзенең кылган гәнаһы белән бәйләнгәндер.

74|39|Мәгәр гамәл дөһтәрләре уң кулларыннан бирелгән күп сәваблы мәселманнар бәйләнмәсләр.

74|40|Анар жәннәтләрдә булырлар, жәһәннәмгә кергән таныш кешеләрдән сорашырлар.

74|41|Аллаһуга итагать итмәгән күп гәнаһлы кешеләрдән:

74|42|"Сөзгә сакар жәһәннәмә нәрсә салды, нинди сәбәп белән анда кердегез?"

74|43|Сакардагы кешеләр әйтерләр: "Без намаз укучылардан түгел идек.

74|44|Дәхи без фәкыйрьләргә ашатучылардан, аларга садака бирүчеләрдән булмадык.

74|45|Дәхи хактан качып төрле бозык эшләргә чумган кешеләргә ияреп без дә бозыкчылар чумадыр идек.

74|46|Һәм кыямәт көнен ялганга тотар идек.

74|47|Бу әйтелгәннәргә эшләдек, хәтта гомеребез бетеп үлем килгәнче", – дип.

74|48|Аларга шәфкәтчеләрнең шәфәгәте һич файда бирмәс.

74|49|Нәрсә булган аларга, ни сәбәпкә батылдан хакны аеручы Коръәннән баш тарталар?

74|50|Алар Коръәннән вә аның вәгазьләреннән һәм хәкемнәреннән качалар, куркып өрөккән ишәк кеби.

74|51|Ул ишәк арысланнан өркеп качар.

74|52|Бәлки алардан һәрберсә телидер Аллаһудан һәрберсенә ачык хат бирелмәкне.

Ягъни мәшрикләр: "Аллаһ безгә һәрберебезгә кәгазь индерсә, ул кәгазьгә: Мухәммәд хак пәйгамбәр, Коръән Минен китабым, дип язылган булса, иман китерер идек", – диделәр.

74|53|Юк әле, алар тиешсезне сорамасыннар, бәлки алар ахирәт гәзабыннан курыкмыйлар. Әгәр курыксалар иде, әлбәттә, иман китереп Коръән белән гамәл кылып иделәр һәм Коръәннән башка дәлил сорамас иделәр.

74|54|Юк, Коръән уенчык түгел, бәлки ул Коръән гакыллы кешеләр өчен хакыйкый көчле вәгазьдер.

74|55|Теләгән кеше ул Коръән белән вәгазьләнеп туры юлга керсен һәм иманлы динле булсын!

74|56|Юк ул Коръән белән һәммә кеше вәгазьләнмәс мәгәр Аллаһ теләгән кеше генә вәгазьләнәр. Димәк Коръән белән вәгазьләнеп һәм гамәл кылып туры юлны табуны Аллаһудан сорарга кирәк! Ул – Аллаһ Аның ачуыннан вә гәзабыннан сакланьрга тиешле булган заттыр һәм гәнаһларның ярлыкануын Аңардан сорарга тиешле заттыр.

75|1|Әлбәттә, кыямәт көне белән ант итәмен.

75|2|Һәм үкенеп үзен шелтә кылучы кеше белән ант итәмен. (Кыямәттә һәр кеше үзен шелтә кылыр: яхшы булса яхшылыкны ник күбрәк кылмадым дип, яман булса яманлыкны ник кылдым, дияр).

75|3|Әйә Адәм баласы уйлыймы – үлгәч аның черегән сөякләрен Без жыя алмабыз дип? (Күп кеше: "Сөягә череп беткән адәм ничек терелсен", – диләр).

75|4|Әйә көчә житүчеләрдәнбез кешенең черегән кечкенә бармак сөякләрен бер-берсенә кушарга.

75|5|Бәлки адәм баласы Аллаһ йөкләгәнне куеп килчәк гомереңдә нәфесе теләгән бозык эшләргә кылып йөрергә телидер

75|6|Ул кеше: кыямәт кайчан була әле, дип сорыйдыр

75|7|Һәркайчан кыямәтнең куркынычыннан күзләр тонып караңгыланса.

75|8|Ай тотылса.

75|9|Һәм кояш илә ай бергә кушылсалар, кыямәт булыр.

75|10|Ул көндә кеше әйтер: "Бу куркынычтан кайда качарга?"
 75|11|Бүген качып котыла торган урын юк.
 75|12|Бу көндә карарланачак урын фәкать Раббың хозурындадыр.
 75|13|Ул көндә кешегә хәбәр бирелер исән чагында кылган эшләреннән һәм үлгәндә калдырып киткән яхшы, яман эшләреннән.
 75|14|Бәлки кеше, әлбәттә, үзенә зарарына гуаһдыр.
 75|15|Гәрчә фарыз гамәлләрне калдырып хәрам эшләрне эшләгән өчен гозерләр күрсәтсә дә. (Ягъни үзе гозерләр күрсәтеп сөйләсә дә барча әгъзалары аның зарарына гуаһлык бирерләр).
 75|16|Ул Коръән аятләрен тәкърар әйтү белән телеңне тибрәтмә, Жәбраил г-м сиңа укыган аятләрен ашыгып яныңа алып өчен.
 75|17|Тәхкыйк Безнең өстебездәдер ул Коръәнне сиңең күңелендә жыймак һәм телендә укытмак.
 75|18|Ул Коръәнне һәркайчан Жәбраилдан сиңа укытсак, аның укуыңа ияр!
 75|19|Соңра ул Коръәнне яхшылап аңлатмак вә читеннәрен чишмәк Безнең өстебездәдер.
 75|20|Юк, алай кирәкмәс, дөньяны ашыгып кәсеп итәсез һәм бик сөясез.
 75|21|Әмма ахирәтне артка куясыз аның өчен ашыкмыйсыз.
 75|22|Кыямәт көнендә кайбер йөзләр шатланып агаручыдыр.
 75|23|Ул йөз Раббысына караучыдыр.
 75|24|Дәхи кайбер йөзләр кайгыдан сытык вә кара булып.
 75|25|Аның хәлен күргәч арка буыннарын сындыручы Гәзаб килгән, дип уйларсың.
 75|26|Юк әле, аң булыгыз әгәр жан күкрәкнең югары ягына житсә,
 75|27|шул вакытта моңа хәзер кем дару, ярдәм бирер дип әйтелсә, яки фәрештәләр, бу кешенәң жанын рәхмәт фәрештәләре алырмы әллә Гәзаб фәрештәләре алырмы дисәләр.
 75|28|Инде бу кеше дөнъядан аерылам, дип уйлар.
 75|29|Дөнъядан китә торган бу кешегә катылык өстенә катылык өстәләр, ягъни дөнъядан вә якыннарыннан аерылу, Аллаһудан курку һәм жан бирү авырлыгы.
 75|30|Бүген бармак Раббың хозурындадыр.
 75|31|Имансыз, динсез кеше Раббысы хозурына баргач, мәңгегә алданганын белер, ул ышанырга тиешле нәрсәләргә ышанмады һәм намаз да укымады.
 75|32|Ләкин Коръәнне ялганга тотты һәм кабул итүдән баш тартты.
 75|33|Моңың соңында үзенә өй жәмәгатенә тәкәбберләнеп киерелә-киерелә барды.
 75|34|Ий мондый кеше сиңа Гәзаб тиеш, Гәзаб тиеш!
 75|35|Дәхи сиңа Гәзаб тиеш, Гәзаб тиеш!
 75|36|Әнә адәм баласы үзенә Аллаһудан йөкләмә йөкләтелмәүне, Аллаһуга каршы эшләрдә ихтиярга куелумы һәм ахырдә жавапсызлыкны телиме?
 75|37|Ул кеше бала ятак урынга коелган мәнидән бер генә тамчы нәрсә иде түгелме?
 75|38|Моңың ашында оешкан кан булды, Аллаһ аны халык кылып кеше сыйфатына китерде.
 75|39|Аннан ир һәм хатын итеп халык кылды.
 75|40|Бу эшләрен эшләгән Аллаһуның үлекләренә тергезергә көче житмәсме?
 76|1|Әйә кешегә заманында бер вакыт килеп үтте түгелме, ул вакытта кеше телгә алына торган нәрсә түгел иде. Адәм г-м балчыктан халык ителгәч, Мәккә илә Таиф арасында берникадәр вакытлар ятты, нич телдә сөйләнмәде.
 76|2|Тәхкыйк Без Адом балаларын яраттык, ир илә хатынның катнашкан мәниләреннән, Без аны бәләләндереп сынарбыз, аны ишетүче вә күрүче кылдык.
 76|3|Тәхкыйк аңа туры юлның сибешләрен күрсәттек, ул кеше Без биргән нигъмәтләргә йә шөкер итүчедер, йә нигъмәтләренә Аллаһ биргәнлеген инкяр итүчедер.
 76|4|Тәхкыйк Без нигъмәтләргә көферлек кылучыларга хәзерләдек чылбырларны вә богауларны һәм кызган утны.
 76|5|Тәхкыйк яхшы мәселманнар тәмле сулар эчәрләр, ул суның исе һәм төме кәфур (камфора) кебидер.
 76|6|Ул кәфур чишмәдер, аннан эчәрләр Аллаһуның итагатыле коллары, вә ул чишмәне ничек кирәк – шулай агызырлар.
 76|7|Алар дөнъяда вакытта Аллаһудан йөкләтелгән бурычларын үтәрләр, ягъни Аллаһ кушкан эшләрен эшләрләр вә Ул тыйган эшләрдән тыелырлар, вә алар катылыгы һәркайда таралган кыямәт көненнән куркырлар.
 76|8|Дәхи алар Аллаһ ризасы өчен мескеннәргә, ятимнәргә һәм тоткында булган мәселманнарга аш һәм садака бирерләр.
 76|9|Алар әйтерләр: "Без сезне фәкать Аллаһ ризасы өчен генә ашатабыз, без сездән өмет итмибез каршысына безгә бер изгелек итүегезне һәм дога кылыгыз, дип тә әйтмибез.
 76|10|Чөнки без Раббыбыздан куркабыз катылыгы белән йөзләренә чытыкландыручы кыямәт көненнән", – дип.

76|11|Аллаһ аларны ул көннең катылыгынан саклар һәм аларның йөзләремә яктылыкны дәхи шатлыкны салыр.

76|12|Дәхи алармы Аллаһ юлында чыдамлы булганнары өчен җәннәт һәм ефәк киёмнәр белән бүләкләр.

76|13|Алар җәннәттә яхшы диваннарға таянучылардыр, анда кояш эсселеген һәм суыкны күрмәсләр.

76|14|Дәхи аларга агач күләгәсе якин булып һәм ул агачларның җимешләре аларга бик якин ителде.

76|15|Дәхи алар тирәсәндә йөртәләр көмеш савытларны һәм бәллүрдән булган борынсыз, тоткасыз савытларны.

76|16|Ул савытлар көмешләнгән бәллүрдәндер, җәннәт хезмәтчеләре ул савытлар белән эчемлекне кирәк кадәр генә бирерләр.

76|17|Дәхи алар тәмле сулардан эчерелмеш булырлар, ул суның катыштырылган тәмә зәнҗәбил кебидер. (Зәнҗәбил эчемлекне бик хушландыра торган нәрсәдер.)

76|18|Ул җәннәттә бер чишмәдер, ул чишмә сәлсәбил, дип аталыр.

76|19|Дәхи алар янында һич үзгәрми торган яшь егетләр хезмәт итеп йөрерләр, әгәр күрсәң, аларны чәчелгән энҗе данәләре дип уйларсың.

76|20|Әгәр син җәннәتكә карасаң, анда төрле күп нигъмәтләренә күрерсең һәм зур байлыкны күрерсең.

76|21|Аларның өсләрендә калып һәм нечкә яшел ефәк киёмнәрдер, алар көмеш беләзекләр белән зиннәтләнәләр, Раббылары аларга пакь, татлы эчемлекләр эчерер.

76|22|Тәхкыйк бу нигъмәтләр сезгә изге гамәлләрегез өчен бүләктер һәм барча көчегезне сарыф итеп Аллаһ юлында тырышуыгызының хакы ошбу җәннәт нигъмәтләре белән түләнә.

76|23|Тәхкыйк Без, ий Мухәммәд г-м сиңа Коръәнне аерып ачык аңлатып иңдердек.

76|24|Раббыңның хөкеменә чыда, һәм кешеләрнең гөнаһка чумганнарына вә хакны инкяр итүче кәферләренә итагать итмәгел!

76|25|Раббыңның исемен зекер ит, намаз укытыл иртә белән һәм кич белән!

76|26|Дәхи төнлә Аллаһуга сәждә кылгыл, һәм төнлә озын вакыт намаз укыгыл!

76|27|Тәхкыйк бу Мәккә мәшрикләре һәм башка кәферләр үтеп китә торган дөньяны сөяләр, вә бик каты авыр кыямәт көне өчен хәзерләнүне артларына куялар.

76|28|Без аларны халык кылдык, вә аларның буыннарын ныгыттык вә әгъзаларын куәтле кылдык, вә әгәр Без теләсәк, алыштырырбыз аларның охшашлары белән, ягъни аларны һәлак итәрбез дә урыннарына икенче кешеләрне китерербез.

76|29|Тәхкыйк бу Коръән кешеләргә кирәк нәрсәләренә сөйләп белдерүче көчле вәгазь, ачык дәлилдер. Теләгән кеше Коръән белән гамәл кылсын да, үзенә Раббысының җәннәтләренә бара торган туры юлны алсын!

76|30|Әле сез туры юлны кирәксенгән яхшы теләкне дә таба алмассыз, мәгәр Аллаһ теләсә генә табарсыз, Тәхкыйк Аллаһ һәрнәрсәне белүче вә гадел хөкем итүче булды.

76|31|Теләгән кешесенә рәхмәтенә кергезер һәм Аңа каршылык күрсәтеп үзләренә золым иткән залимнәргә рәнҗеткүче каты Гәзабны хәзерләде.

77|1|Тоташ исә торган һәлак итүче җил белән ант итәмен.

77|2|Чын искүче җил белән.

77|3|Вә яңгырларны, болытларны таратучы җилләр белән.

77|4|Вә хак белән батыл арасын хәләл белән хәрам арасын аеручы Коръән аятләре белән.

77|5|Вә пәйгамбәрләргә вәхийне салучы фәрештәләр белән ант итәмен.

77|6|Ул фәрештәләр яхшы мәселманнарның хаталарын каплаганнары хәлдә яки батыл эшләргә, бидгәт гамәлләргә чумган кешеләрне Аллаһ Гәзабы илә куркытканнары хәлдә.

77|7|Тәхкыйк вәгъдә ителмеш кыямәт булачактыр.

77|8|Әгәр йолдызларның нуры сүнсә.

77|9|Дәхи күк ярылса.

77|10|Дәхи таулар тетелеп очсалар.

77|11|Вә кыямәт булгач, өммәтләренә гуаһлык бирү өчен пәйгамбәрләргә вакыт билгеләнер, шул билгеләнгән вакытка пәйгамбәрләр вә барча өммәтләр хөкемгә җыелырлар.

77|12|Бу хөкем вакыты кайсы көнгә кичектерелде.

77|13|Хак белән батыл арасын аера торган көнгә кичектерелде.

77|14|Сиңа нәрсә белдерде ул хак белән батыл арасын аера торган көннең нинди көн икәнлеген?

77|15|Ул көн Коръәнне вә пәйгамбәрне ялган диючеләргә, яки Коръән белән гамәл кылмаган кешеләргә хәсрәт һәм һәлакәтлек көнәдер.

77|16|Әүвәлге кәферләренә Без һәлак итмәдекме?

77|17|Соңра аларга ияртеп соңгы кәферләренә дә һәлак итәрбез.

77|18|Коръән белән гамәл кылмыйча кәфер булган, яки монафикь булган кешеләргә әнә шулай җәза бирәбез.

77|19|Хакны ялган диючеләргә кыямәт көнендә үкенеч вә жәһәннәм чокырыдыр!
 77|20|Әйә сезне халык кылмадыкмы хур булган бер тамчы судан?
 77|21|Ул суны койдык бала ятак урынга, аны анда урнаштырдык.
 77|22|Билгеләнгән туачак вакытына чаклы.
 77|23|Бу эшкә Без кадир булдык, ни хуш кадиләрдәнбез.
 77|24|Хакны ялган диючеләргә кыямәт көнендә үкенеч вә жәһәннәм чокырыдыр.
 77|25|Әйә Без жирне халык кыйлмадыкмы сезне сындыручы итеп.
 77|26|Исән чагыгызда яшәү өчен жир өстенә сыясыз вә үлгәч – жир астына сыясыз.
 77|27|Вә ул жир өстенә бөөк тауларны ясадык, вә сезгә пакъ суны эчердек.
 77|28|Хакны ялган диючеләргә кыямәт көнендә үкенеч вә жәһәннәм чокырыдыр.
 77|29|Инде барыгыз хакны инкяр итү белән үзегез хәзерләгән гәзабка!
 77|30|Өч төрле өч тармаклы булып күренгән жәһәннәм тененең күләгәсенә карагыз.
 77|31|Ул төтен кызулыктан күләгә була алмый һәм ялкынлы гәзабтан коткара алмыйдыр.
 77|32|Тәхкыйк ул жәһәннәм атар биналар кеби зур очкыннарны.
 77|33|Гүя ул очкын сары дөя кебидер.
 77|34|Коръәнне, пәйгамбәрне ялган диючеләргә кыямәт көнендә үкенеч вә жәһәннәм чокырыдыр.
 77|35|Бу кыямәт, үзара ничкем сөйләшми торган көндер.
 77|36|Дәхи кешеләрнең кылган гәнаһларына гозер күрсәтергә рәхсәт бирелми торган көндер.
 77|37|Коръән сүзләренә ышанмаган кешеләргә кыямәт көнендә үкенеч вә жәһәннәм чокырыдыр.
 77|38|Бу кыямәт, хак белән батылны аера торган көндер, сезне әүвәлгеләр белән бергә жыйрбыз.
 77|39|Әгәр сезнең гәзабтан котылырга берәр хәйләгез булса, хәйлә кылыгыз!
 77|40|Ялганчыларга кыямәт көнендә үкенеч вә жәһәннәм чокырыдыр.
 77|41|Аллаһудан куркып гәнаһлардан сакланучылар, жәннәттә чышмә буйларында күләгәдә рәхәтлектәр.
 77|42|Вә үзләре теләгән жимешләр алдындадыр.
 77|43|Ашагыз, эчегез тәмләп, ләззәт белән кылган изге гамәлләрегез өчен!
 77|44|Тәхкыйк Без Аллаһуга итагать итүче яхшы мәселманның яхшы нигъмәтләр бирәбез.
 77|45|Ялганчыларга кыямәт көнендә үкенеч вә жәһәннәм чокырыдыр.
 77|46|Ий Коръән белән гамәл кылмаучылар, дөньяда аз гына заман ашап-эчеп файдаланып калыгыз, тәхкыйк сез бозык эш кылучыларсыз.
 77|47|Ялганчыларга кыямәт көнендә үкенеч вә жәһәннәм чокырыдыр.
 77|48|Әгәр аларга намаз укыгыз диелсә нич укымас иделәр.
 77|49|Коръәнне, пәйгамбәрне ялган диючеләргә һәм ышанып та Коръән белән гамәл кылмаучыларга кыямәт көнендә үкенеч вә жәһәннәм чокырыдыр.
 77|50|Ул гафил кешеләр ошбу Коръәннән соң нинди сүзләргә ышаналар? Коръәнне ташлап нәрсәгә тотынырлар?
 78|1|Мәккә мәшрикләре нәрсәдән сорашалар? Мухәммәд г-м кыямәт хакында сөйләгәч:
 "Мухәммәд нәрсә сөйли", – дип бер-берсеннән сораштылар".
 78|2|Алар олугъ кыямәт хәбәрәннән һәм ахирәтнең барча хәленнән" хәбәр бирүче Коръәннән сорашалар.
 78|3|Кыямәт һәм Коръән хакында дөньядагы кешеләр төрле фикердәләр.
 78|4|Юк әле тыныч кына тормасыннар, кыямәткә һәм Коръәнгә ышанмауларының ахыры кайда барганын тиздән белерләр.
 78|5|Моның соңында тиздән белерләр ышанмаулары, кабахәт эш икәнлеген!
 78|6|Әйә жирне аларга торырга яраклы кылмадыммы.
 78|7|Дәхи селкенмәсен өчен тауларны жиргә кадак кылмадыммы.
 78|8|Дәхи сезне ирле-хатынлы итеп халык кылдык.
 78|9|Дәхи йокыны тәннәрегезгә истирахәт кылдык.
 78|10|Дәхи тәнне сезгә пәрдә кылдык.
 78|11|Дәхи көндезге тереклегегез өчен кәсеп кылырга якты кылдык.
 78|12|Дәхи өстегездә жиде кат мәхкәм күкләрне бина кылдык.
 78|13|Дәхи бик яктыртучы һәм жылы бирүче кояшны халык кылдык.
 78|14|Дәхи болытлардан бере артыннан бере коелучы яңгыр суын иңдердек.
 78|15|Ул су белән төрле икмәк орлыкларын вә төрле үләннәрне.
 78|16|Вә агачларны, бер-берсенә уралып үскән жимеш бакчаларын үстөрмәклегез өчен.
 78|17|Тәхкыйк хакны батылдан аера торган көн сәваб вә гәзаб вәгъдә ителгән көндер.
 78|18|Бер көнне сурда өрелер дә, хисаб өчен төркем-төркем булып килерсез.
 78|19|Күк ачылып да, анда ишекләре булып.
 78|20|Дәхи таулар йөртелерләр, тузган тузан кеби булырлар.

- 78|21|Тәхкыйк жәһәннәм үтә торган юл булды (Жәннәткә керәсе кешеләр дә жәһәннәмне күрәп үтерләр).
- 78|22|Ул жәһәннәм хактан качып азганнарга тора торган урын булды.
- 78|23|Алар жәһәннәмдә күп заманалар торырлар.
- 78|24|Алар анда салкын рәхәтлекне һәм яхшы эчемлекне татымаслар.
- 78|25|Мәгәр кайнар яман суны һәм жәһәннәм кешеләренең тәннәреннән аккан сары суны эчәрләр.
- 78|26|Бу җәза аларга гәнаһларына күрә тиешле җәза итеп бирелде.
- 78|27|Тәхкыйк алар кыямәттә булачак хисабны көтми һәм ышанмый иделәр.
- 78|28|Дәхи Безнең аятьләребезне ныклап ялганга тоталар иде.
- 78|29|Вә һәрнәрсәне санадык өммүл китапта язып.
- 78|30|Татыгыз гәзабны гәзабка мөстәхыйк кешеләр, сезгә, әлбәттә, гәзабтан башканы арттырмабыз.
- 78|31|Котылу һәм өстенлек, әлбәттә, Аллаһудан куркып гәнаһлардан сакланучы тәкьва мәзминнәргәдер.
- 78|32|Дәхи аларга жимеш бакчалары һәм йөземнәр.
- 78|33|Дәхи аларга яшътәш булган яшь кызлар.
- 78|34|Дәхи эчемлекләр тутырылган савытлар.
- 78|35|Алар анда буш сүзне һәм ялган сүзне ишетмәсләр.
- 78|36|Раббыңнан изге гамәлләре өчен җәзадыр, мәңгелеккә җитәргә хисаплап бирелгән бүләктер.
- 78|37|Ул Раббың жир вә күкләрнең, дәхи жир илә күкләр арасында булган нәрсәләрнең Раббысыдыр, рәхмәтенә һәрнәрсәне сыйдыргандыр. Хисаб көнендә кешеләр бер-берсенә дәшергә, бер кирәк сүзне әйтергә кадир булмаслар.
- 78|38|Хисаб көнендә Жәбраил г-м һәм башка фәрештәләр сафта тезелеп торырлар, сөйләшмәсләр, мәгәр Аллаһ изен биргән яки дөньяда чакта Аллаһ риза булырдай яхшы сүзләргә сөйләгән кеше генә сөйләр.
- 78|39|Бу көннең булачагы, әлбәттә хак, теләгән кеше үзенә тәүбә истигъфар һәм итагать белән Аллаһуга кайта торган юлны алыр.
- 78|40|Тәхкыйк сезне куркыттык якин һәм хак булган кыямәт гәзабы белән, ул көндә һәркем үзеннән алда жиһәргән гамәл дәфтәренә карар, Коръәнне инкяр итүче яки аның илә гамәл кылмаучы кәфер әйтер: "Әгәр мин туфрак булсамчы", – дип. (Хисаб, хөкем соңында Аллаһ хайваннарны туфрак итәр. Кәферләр дә үзләренең туфрак булуларын теләрләр, ләкин туфрак" була алмаслар.)
- 79|1|Кәферләргәң җаннарын катылык илә суырып алучы фәрештәләр илә,
- 79|2|дәхи мәзминнәргәң җаннарын җиңеллек белән суырып алучы фәрештәләр илә ант итәмен.
- 79|3|Дәхи жир белән кук арасында тизлек белән йөрүче фәрештәләр илә,
- 79|4|кәферләргәң җаннарын жәһәннәмгә вә мәзминнәргәң җаннарын жәннәткә алып узышучы фәрештәләр илә,
- 79|5|Эшләргәң тәдбир кылып йөрүче фәрештәләр илә ант итәмен.
- 79|6|Беренче сурда жир каты хәрәкәтләнәр дә, жир өстендә тереклек бетәр.
- 79|7|Вә беренче сурга ияртелеп икенче сур булыр да, кешеләр кабердән терелеп чыгарлар.
- 79|8|Ул көндә куркудан күңелләр урыннарыннан купкан булырлар.
- 79|9|Ул күңелләргәң, күзләргәң түбән төшкән булыр.
- 79|10|Дөньяда Коръәнгә ышанмаучылар әйтәләр: "Әйә без үлгәннән соң, терелеп яңадан әүвәлгә хәлебезгә кайтабызмы?
- 79|11|Әйә без черегән сөяк булганнан соң да терелеп кайтырбызмы?
- 79|12|Терелүгә ышанмыйча мәсхәрәләп әйттеләр: "Әгәр яңадан терелү булса, бу бик хәсрәтле кайтарылу икән, аның өчен кайгырырга кирәк", – дип.
- 79|13|Аларның терелеп кубарылулары фәкать бер тавыш белән булыр.
- 79|14|Шул вакытта ук алар жир өстендә булырлар.
- 79|15|Ий Мухәммәд г-м сиңа Муса хәбәрә килде бит?
- 79|16|Мусаның Раббысы аңа нида кылды, Тур тавының итәгендәге мұбарәк Тува дигән урында.
- 79|17|Иманга өндәмәк өчен фиргаунгә баргыл, тәхкыйк ул азды, бозыклыкны күп кылды.
- 79|18|Әйт аңа: "Әйә кирәксенәсеңме кабир булган кәфердән пакъләнүне.
- 79|19|Дәхи сиңа Раббыңны танытуымны телисеңме, әгәр Раббыңны танысаң, Аңардан куркырсың да изге гамәлләр кылырсың", – дип.
- 79|20|Муса фиргаунгә олугъ могжиза күрсәтте. (Ягъни таягы аждаһа булды һәм кулын култыгынан чыгарган иде кояш кеби якты булып күренде).
- 79|21|Фиргаун Мусаның пәйгамбәрлеген һәм күрсәткән могжизасын ялганга санады һәм

Мусага каршы дошманлык кылды.

79|22|Соңра Мусадан йөз чөереп, борылып китте дә теләгән кадәр бозык эшләргә кыла торган булды.

79|23|Һәм үзенең кавемен вә җәһәннәмгә кычкырып нида кылды.

79|24|Әйтте: "Мин сезнең олугъ Раббыгызмын, миннән башка сезнең һич илаһәгез юктыр", - дип.

79|25|Аллаһ, ул фиргаунне тотты дөньяда суга батырып, ахирәттә җәһәннәмгә салу беләк.

79|26|Тәхкыйк бу вакыйгада гыйбрәт бардыр Аллаһудан курыккан кешегә.

79|27|Халык кылуда сезнең яратылуыгыз читенрәкме, әллә күнне ярату читенрәкме? Ул күнне Аллаһ бина кылды.

79|28|Ул күннең бөеклеген бик югары кылды, ул күнне һич кимчелексез төзеп тәмам итте.

79|29|Ул күннең кичен караңгы кылды вә аның көндезен якты кылды.

79|30|Моңың соңында Аллаһ, торырга яраклы итеп жирне түшәде.

79|31|Жирнең суын һәм хайваннар утлый торган үләннәргә чыгарды.

79|32|Дәхи тауларны мөхкәм сабит кылды.

79|33|Сезгә вә сезнең хайваннарыгызга файда өчен.

79|34|Әгәр олугъ жыелыш көне кыямәт килсә,

79|35|ул көндә кеше дөньяда кылган яман эшләрен искәрер күз алдына китерер.

79|36|Вә күзә күргән кешеләргә җәһәннәм күрсәтелер.

79|37|Әмма берәү шәригать чигеннән чыгып бозыклык кылса,

79|38|дәхи дөньяга бирелеп ахирәт гамәленә кимчелек китерсә,

79|39|Шиксез, ул кешегә урын җәһәннәмдер.

79|40|Вә әмма берәү Аллаһ алдына басып Аңа җавап бирүдән курыкса, вә үзен нәфесе теләгән гөнаһлы эшләрдән тыйса,

79|41|әлбәттә җәннәт аңа урындыр.

79|42|Көфәрләр синнән кыямәт кайчан була, дип сорыйлар.

79|43|Кыямәтнең кайчан булачагын әйтүдә сиңа нинди файда? Әйтсәң дә фәкать көфәрлекләрен арттырачаклар.

79|44|Кыямәт вакытының ахыр чиге Аллаһуга хастыр.

79|45|Ий Мухәммәд г-м, син фәкать ул кыямәттән курыккан кешене куркытучысың.

79|46|Алар кыямәтне күргәндә гүя дөньяда бер дә тормаган кеби булырлар, мәгәр төшкә хәтле ярты көн яки төштән соң ярты көн торган кеби булырлар.

80|1|Йөзен чытты һәм төмсәләнеп борылды.

80|2|Аңа суыр ибнү әммү Мәктүм килгән вакытта. (Бер- вакыт Мухәммәд г-м, кураешларның олуглары вә байлары илә сөйләшеп аларны иманга өндәп утырганда ибнү әммү Мәктүм килеп Мухәммәд г-мнең мәшгуль икәннән белмичә, йә Мухәммәд миңа Коръән укысаңчы, диде. Мухәммәд г-м кураешларның иманга килүләрен өмет итеп утырганлыктан мәжлесне бүлсә килмичә, ибнү әммү Мәктүмгә йөзен чытты һәм аңардан борылды. Соңра Аллаһ ошбу сүрәне иңдереп расүлне шәйтә кылды. Шуннан соң Мухәммәд г-м ибнү әммү Мәктүмне һәрвакыт хөрмәтле торган булды.)

80|3|Сиңа нәрсә белдерде ягъни ул кураешлар илә сөйләшүме яки Коръән өйрәтүме яхшы икәннән кайдан белдең, шаять ибнү әммү Мәктүм синнән Коръән укырга өйрәнеп гөнаһлардан яки батыл диннән пакьләнер.

80|4|Яисә Коръән белән вәгазьләнер дә, вәгазь аңа файда бирер.

80|5|Әмма берәү байлыгына таянып хак динне кирәксенмәсә һәм Аллаһуга гыйбадәт кылудан баш тартса,

80|6|син аңа таба борыласың һәм сүзенә колак саласың.

80|7|Сиңа нинди зарар бар ул кешенең мәшриклектән һәм гөнаһтан пакьләnmәвеннән?

80|8|Вә әмма берәү ашыгып сиңа килсә,

80|9|Раббысынан курыккан хәлдә,

80|10|син аңардан борылып башкалар илә мәшгуль буласың.

80|11|Юк, алай кирәкмәс, тәхкыйк ул Коръән кешегә файдалы вә зарарлы нәрсәләрнең һәммәсен сөйләдер.

80|12|Теләгән кеше Коръәнне аңлап гыйбрәтләнсен, аның белән гамәл кылып төзәлсен һәм туры юлны тапсын! (Димәк, Коръән белән вәгазьләнгән, Коръәндәге Аллаһ хөкемнәре белән танышуны һәм аның белән гамәл кылуны һичнәрсәгә алыштырырга ярамай).

80|13|Ул Коръән хөрмәтле сәхифәләрдәдер.

80|14|Хәрияте бик югары, хатадан бик пакь.

80|15|Язучы фәрештәләр кулындадыр.

80|16|Ул фәрештәләр Аллаһ хозурында хөрмәтлеләр вә бик итагатьлеләр.

80|17|Ләгънәт төшкән кеше ни гәжәп көфран нигъмәттә ифрат кылучыдыр, ягъни бик каты көфәрлек кыладыр!

80|18|Аллаһ аны ни нәрсәдән яратты соң?
 80|19|Мәни суыннан бит! Кешене яратты да, аның әгъзасын, гомерен һәм ризыкларын чикләде.
 80|20|Соңра хак юлны табарга мөмкинлек бирде ягъни гакыл, фикер бирде һәм китап индереп, пәйгамбәр күндереп туры юлны күрсәтте.
 80|21|Соңра аны үтерде дә кабергә куйды, ягъни хайваннар кеби жир өстенә ташламады.
 80|22|Соңра теләгән вакытында тергезеп кубарыр аны.
 80|23|Юк, әле алай була торып та, Аллаһ әмерләрен жиренә житкәрмәде.
 80|24|Кеше карасын ашаган ризыгына.
 80|25|Тәхкыйк Без аңа суны чын кою белән койдык.
 80|26|Соңра жирне чын яру илә ярдык та,
 80|27|ул жирдә иген бөртекләрен үстердек.
 80|28|Йөземне вә жыеп алган коры жимешләренә,
 80|29|дәхи зәйтүн, хөрмә агачларын үстердек.
 80|30|Дәхи күп агачлы бакчаларны,
 80|31|дәхи төрле жимешләренә вә печәннәренә үстердек.
 80|32|Күп нәрсәләр үстердек үзегез һәм хайваннарыгыз файдалану өчен.
 80|33|Һәркайчан колакны тондыручы каты сур тавышы килсә.
 80|34|Ул көндә кеше качар карендәшләреннән.
 80|35|Һәм анасыннан вә атасыннан.
 80|36|Һәм хатыныннан вә балаларыннан качар.
 80|37|Алардан һәм кеше өчен бардыр кыямәт көнендә аны мәшгуль итәрлек каты эшләр.
 80|38|Ул көндә кайбер йөзләр якты,
 80|39|көлүче, шатланучыдыр.
 80|40|Вә ул көндә кайбер йөзләрдә караңгылык тузан булыр.
 80|41|Ул йөзләренә каралык вә караңгылык каплар.
 80|42|Бу кара йөзле кешеләр көфран нигъмәт кылучы һәм Аллаһуга итагать итмәүче кешеләрдер.
 81|1|Кайчан кояшның нуры китәрелсә, чорналса (караңгылык белән).
 81|2|Вә йолдызлар жиргә коелсалар (метеоритлар).
 81|3|Вә таулар урыннарыннан кузгалсалар.
 81|4|Вә ун айлык буаз дөяләр игътибарсыз калдырылсалар.
 81|5|Вә кыр хайваннары бер урынга жыелсалар.
 81|6|Вә дәръяләр бер урынга түгелсәләр.
 81|7|Вә яхшы кешеләр яхшыларга һәм яман кешеләр яманнарга кушылсалар.
 81|8|Вә тере хәлдә күмелгән кыз балалар соралсалар. (Җаһилият вакытында Гәрәбләр кыз балаларын тәрбияләргә авырсынып яки аларны ят кешегә кияүгә биреп жибәрү хурлык дип, тере хәлдә күмәләр иде.)
 81|9|Ни сәбәпле үтерелдең дип, нинди гәнаһы бар иде, нигә үтердегез дип.
 81|10|Вә гамәл дәфтәрен хисаб өчен таратылса.
 81|11|Вә күк урыныннан китәрелсә.
 81|12|Вә җәннәт каты кыздырылса.
 81|13|Вә җәннәт якын китерелсә.
 81|14|Шул вакытта һәркем үзенең хәзерләгән яхшы, вә яман эшләрен белер.
 81|15|Ант итәмен кире кайтучылар белән.
 81|16|Вә яшерен йөрүчеләр илә. Ягъни китеп-килеп, күренеп һәм күренмичә йөрүче йолдызлар белән ант итәм.
 81|17|Вә төн белән ант итәм, һәркайчан килсә ул төн.
 81|18|Вә таң белән ант итәмен, һәркайчан ачылса.
 81|19|Шиксез, ул Коръән хөрмәтле Җәбраилнең Аллаһудан алып килгән сүзедер.
 81|20|Ул Җәбраил олугъ куәт иясе вә хөрмәтедер, Гәреш иясе Аллаһ хозурында.
 81|21|Ул Җәбраилгә башка фәрештәләр итагать итәләр, соңра ул ышанычлы хыянәттән пакъдер.
 81|22|Вә сезнең юлдашыгыз Мухәммәд г-м дивана түгел һәм үзлегеннән сүз сөйләүче дә түгел.
 81|23|Тәхкыйк ул Җәбраилне күрде югары ачык күктә.
 81|24|Ул Мухәммәд г-м кешеләргә мәгълүм булмаган ахирәт хәлләреннән Коръән белән хәбәр бирүдә саран түгелдер.
 81|25|Ул Коръән Аллаһу хозурыннан таш белән сөрелгән шайтан сүзе түгелдер.
 81|26|Коръәнне куеп кая барасыз? Аллаһ китабын ташлап Аллаһ җәннәтенә ничек барасыз?
 81|27|Ул Коръән барча галәм халыкларына вәгазьдер, кирәк эшләренә исләренә төшерүчедер вә кешеләргә иманны, динне, һидәятне һәм тәрбияне көсеп итә торган иң туры юлдыр.
 81|28|Сезләрдән туры юлга күнеләргә теләге булган кешеләргә вәгазь һәм туры юлдыр.

81|29|Юк туры юлга күнелүне тели алмассыз, Мәгәр барча галәмнәрне тәрбия итүче Аллаһу төгалә теләсә генә.
82|1|Кайчан күк ярылса.
82|2|Вә йолдызлар чәчелсә.
82|3|Вә дәръяләр агып бергә кушылсалар.
82|4|Вә каберләр актарылып үлекләр терелеп чыксалар.
82|5|Шул вакытта һәркем үзеннән элек ахирәткә жибәргән һәм үзеннән соң калдырган эшләрен белер.
82|6|Ий адәм баласы, сине нәрсә алдады хөрмәтле булган Раббыңның нигъмәтләреннән өлешсез калырга, ягъни жәннәткә кермичә жәһәннәмгә керергә сине нәрсә мәжбүр итә.
82|7|Ул – Аллаһ сине хак кылды да, әгъзаларыңны төзәттә вә һәр әгъзаңны үлчәп төзде.
82|8|Сине нинди сурәттә кылырга теләсә шул сурәттә кылды.
82|9|Юк, алданмагыз, бозык эшне батыл гамәлне кылмагыз, бәлки сез кыямәтне һәм хисапны ялган дисез.
82|10|Әлбәттә, шиксез, сезнең өстегездә сакчы фәрештәләр бардыр.
82|11|Ул фәрештәләр Аллаһ хозурында хөрмәтлеләр, алар сезнең барча гамәлләрегезне язучылардыр.
82|12|Сезнең кылган эшләрегезне бик яхшы белүчеләрдер.
82|13|Тәхкыйк иман китереп изге гамәлләр кылган кешеләр, әлбәттә, жәннәттә төрле нигъмәтләр эчендәләр.
82|14|Вә тәхкыйк Аллаһуга итагать итмәгән азгыннар, әлбәттә, жәһәннәмдәләр.
82|15|Ул азгыннар жәһәннәмгә керерләр жәза көнендә.
82|16|Вә алар жәһәннәмнән юк булып китмәсләр, һәмишә бар булып гәзаб кылынырлар.
82|17|Ул жәза көненең каты куркынычлы икәнлеген сиңа нәрсә белдерде?
82|18|Моннан соң ул көннең каты куркынычлы икәнлеген сиңа нәрсә белдерде?
82|19|Ул көндә һичкем һичкемгә ярдәм кылырга, файда итәргә кадир булмас, һәркем үз хәле белән мәшгуль булып кайгыда булыр. Ул көндә кешеләр өстеннән эш кылмак, хөкем йөртмәк фәкәть Аллаһуга хас.
83|1|Киметеп үлчәүчеләргә үкенеч каты гәзабдыр.
83|2|Алар башка кешеләрдән берәр нәрсә үлчәп алсалар үлчәүне тутырып мул үлчәп алалар.
83|3|Әгәр башка кешеләргә савыт яки бизмән белән үлчәп биргәндә киметеп үлчиләр.
83|4|Әйә ул кешеләр терелеп кубарылачакларын уйламыйлармы.
83|5|Олугъ кыямәт көнендә.
83|6|Ул көндә кешеләр барча галәмне тәрбия итүче Аллаһ хозурында хисаб өчен басып торырлар.
83|7|Юк, үлчәүдә хыянәт итмәгез, тәхкыйк хыянәтче гасыйларның гамәл дәфтәрләре сижжіндәдер.
83|8|Нәрсә белдерде сиңа ул сижжіннең хакыйкатен?
83|9|Аллаһуга итагать итмичә гәһәккә чумган кешеләрнең гамәле генә язылган китаптыр.
83|10|Хыянәтче ялганчыларга кыямәт көнендә үкенеч вә каты гәзабдыр.
83|11|Алар кыямәт һәм хисаб көнен ялганга тоталар.
83|12|Ул көнне ялганга тотмас, Мәгәр хактан баш тартып батыл эшләрдә чиктән ашкан һәр күп гәһәккә кеше генә ялган дияр.
83|13|Әгәр аларга һәрнәрсәне аңлатучы аятьләребез укылса, бу әүвәлгеләрдән язылып калган әкият, диләр.
83|14|Юк Аллаһуга каршы сөйләп һәлак булырга ашыкмагыз, бәлки аларның кылган явыз эшләре күңелләренә тузан булып утырган.
83|15|Юк алданмасыннар, тәхкыйк алар кыямәт көнендә Раббыларыннан пәрделәнмешләрдер, ягъни аларга Аллаһуның рәхмәте ирешмәс.
83|16|Соңра, әлбәттә, алар жәһәннәмгә керерләр.
83|17|Моның соңында аларга әйтелер: "Бу гәзаб сез ялганга тоткан гәзабдыр", – дип.
83|18|Юк Аллаһуга карышып жәһәннәмгә кермәгез, тәхкыйк Аллаһуга итагать итеп һәрвакыт яхшылыкны кылган кешеләрнең гамәл дәфтәрләре, әлбәттә, гилийөндәдер.
83|19|Сиңа нәрсә белдерде ул гилийөннең нәрсә икәнлеген?
83|20|Ул яхшы мөселманнарның гына яхшылыгы язылган китапдыр.
83|21|Ул китаплар янында Аллаһуның якын фәрештәләре булырлар, кыямәт көнендә ул китаплардан хәбәр бирер өчен.
83|22|Яманлыкны кылмыйча, фәкәть яхшылыкны кылучы яхшы кешеләр, әлбәттә, жәннәттә төрле нигъмәтләр эчендәләр,
83|23|яхшы урындыкларга утырып шатлык белән бер-берсенә карарлар.
83|24|Аларны танырсың, йөзләрендә жәннәт нигъмәтләреннән хасыил булган шатлык яктылыгы булыр.
83|25|Алар эчерелерләр мөһерләнгән эчемлекләрдән.

- 83|26|Ул мөһернең сургучы мускустыр, кызыккан кешеләр ошбу җәннәт нигъмәтләренә кызыксыннар!
- 83|27|Аңарга катнаштырылган нәрсә тәснимнәндер.
- 83|28|Ул тәсним җәннәттә бер чишмәдер, ул чишмәдән Аллаһуга иң якин кешеләр эчәрләр. (Әмма җәннәтнең башка кешеләренә катнаштырып кына бирелер.)
- 83|29|Тәхкыйк гәнаһтан, җәһәннәмнән курыкмаган имансызлар, иман китереп мөселман булган кешеләрдән көлделәр
- 83|30|Әгәр мөселманнар алар алдыннан үтсәләр, бер-берсенә күз кысышып мәсхәрә итә иделәр.
- 83|31|Әгәр өйләренә кайтсалар, мөселманнарны мәсхәрә иткәннәре өчен киңәп шатланып кайтыр иделәр.
- 83|32|Әгәр мөселманнарны күрсәләр, бу кешеләр адашканнар, ата-баба юлын ташлаганнар, дияләр иде.
- 83|33|Бит ул кәферләр мөселманнарга сакчы итеп тә вә гамәлләрендә язучы итеп җибәрелмәделәр.
- 83|34|Кыямәт көнендә мөселманнар кәферләрдән көләрләр.
- 83|35|Яхшы урындыкларга утырып кәферләренң Гәзаб кылынганын карарлар.
- 83|36|Әйә кәферләргә кылган кабәхәт эшләре өчен җәза бирелдеме? Әлбәттә, тиешле – җәза бирелде.
- 84|1|Әгәр күк ярылса.
- 84|2|Вә әгәр ул жиргә Раббысының сүзе ишеттерелсә һәм итагать иттерелсә ул күккә – Аллаһ хөкеменә итагать итү тиешле ителде.
- 84|3|Вә әгәр жир сузылып тигезләнсә.
- 84|4|Вә жир эчендәге барча нәрсәне чыгарып бушанса.
- 84|5|Әгәр Раббысының сүзен жиргә ишеттерелсә – Аллаһ хөкеменә итагать итү аңа тиешле ителде.
- 84|6|Ий адәм баласы, тәхкыйк син Раббыңа юлыгу өчен гамәлендә, ягъни күбрәк гәнаһ эшләрдә тырышу илә тырышасың, ягъни синең кылган һәр эшең Аллаһуга күрсәтер өчендер, кыямәт көнендә гамәлләреңә очыарсың.
- 84|7|Әмма гамәл дәфтәре уң тарафтан бирелгән кеше.
- 84|8|Тиздән ул кеше җиңел хисаб белән хисаб ителер.
- 84|9|Ул җәннәттәге әһеленә шатланып барыр.
- 84|10|Вә әмма гамәл дәфтәре арка тарафыннан бирелгән кеше,
- 84|11|тиздән үзенә һәлакәтлекне чакырыр.
- 84|12|Вә сәкар тәмугына кереп Гәзаб кылыныр.
- 84|13|Тәхкыйк ул кеше дөньяда вакытта әһле арасында Аллаһудан курыкмау сәбәпле шат иде.
- 84|14|Тәхкыйк ул үлгәч терелмәм вә кабердән чыкмам, дип уйлады.
- 84|15|Ләкин эш ул уйлаганча түгел, әлбәттә, терелеп Аллаһ хөкеменә кайтыр, шиксез аның Раббысы аны һәмишә күрүче булды.
- 84|16|Күктәге шәфәкъ белән ант итәмен.
- 84|17|Дәхи, тән белән вә төнлә эшләнә торган эшләр белән.
- 84|18|Дәхи тулып түгәрәкләнүче ай белән.
- 84|19|Әлбәттә, бу хәлдән икенче хәлгә күчәрсез! Ягъни үләрсез, аннары терелерсез, аннары хөкем ителеп тиешле җәзаны алырсыз.
- 84|20|Ни булды аларга иман китермиләр.
- 84|21|Әгәр аларга Коръән укылса, Аллаһудан куркып сәждә кылмаслар, Аллаһ әмерләрен ишеткәннән соң аны үтәмәсләр.
- 84|22|Бәлки имансыз кешеләр Коръәнне ялганга тоталар.
- 84|23|Аллаһ аларның күңелләрендә сакланган нәрсәне белүчедер.
- 84|24|Аларга сәенеч бир бик каты рәнҗеткүче Гәзаб белән.
- 84|25|Мәгәр иман китереп изге гамәлләр кылган кешеләргә мәңге бетмәс-төкәнмәс нигъмәтләрдер.
- 85|1|Каланча иясе булган күк белән ант итәмен.
- 85|2|Вә вәгъдә ителгән кыямәт көне белән.
- 85|3|Вә жомга көне яки кыямәткә җыелган халык белән һәм Гәрәфә көне яки кешеләренң кылган эшләре белән ант итәмен.
- 85|4|Чокыр ияләренә ләгънәт булды һәм һәлак булдылар. (Әүвәлге заманда патшасы да халыгы да мәшриклар булган бер илдә, бер яшь егет иман китереп бер карт мөселманнан ислам динен өйрәнде. Бу хәбәр патшага ирешкәч, егетне чакыртып ислам динен ташла дип төрләчә Гәзап кылды. Егет патшага әйтте: "Халыгыңны җыеп алар алдында бу егетнең Раббысы булган Аллаһ исеме белән атамыйн, дип үземнең җәям һәм угым белән атсагыз гына үтерә алырсыз", – дип. Патша шулай эшләде, ук егетнең башына тиеп шанит булды.

жыелган кешеләр, бу егетнең Раббысы Аллаһуга иман китердек, ислам динен кабул иттек, дип кычкырдылар. Патшаның бик каты ачуы килеп, гаскәреннән канау казытып, ул канауга утын тутырып ут яктырды, ут кызгач ислам диненнән кире чыкмаган кешеләрне берәм-берәм утта яндырдылар. Шулай итеп мәселманнар ислам дине өчен бар да шаһит булдылар. Соңра Аллаһуның әмере илә ут канаудан чыгып патшаны һәм гаскәрләрен яндырып һәлак итте, жаннары җәһәннәмгә китте.)

85|5|Канау казып ул канауны ут белән тутыручы кәферләргә Аллаһуның ләгънәте булды.
85|6|Кәфер гаскәре мәселманнарны утта яндырганда, патша үзенең якыннары илә тамаша кылып карап утыралар иде.

85|7|Алар мәэминнәрне утта яндырып Гәзаб кылуларына гуаһлардыр.

85|8|Ул кәферләр мәселманнарны утта яндырырлык Гәеп тапмадылар, мәгәр кодрәт иясе вә мактаулы булган Аллаһуга иман китергәннәре өчен генә аларны утта яндырып Гәзаб кылдылар.

85|9|Ник ышанмаса Аллаһуга, бит жир вә күкләрнең патшалыгы Аның кулындадыр, вә Ул – Аллаһ һәрнәрсәне күрүче вә белүчедер.

85|10|Тәхкыйк Гәепсез мәэмин ирләрне вә мәэминә хатыннары хаксыз рәнжетүчеләр аларны нинди Гәзаб белән булса да Гәзаб кылучылар, соңра тәүбә итеп рәнжеткән кешеләрнең ризалыгын алмасалар, аларгадыр җәһәннәм Гәзабы һәм каты яндыргучы ут Гәзабы.

85|11|Тәхкыйк иман китереп яхшы эшләрне эшләп изге гамәлләрне кылган кешеләргә, асларыннан елгалар ага торган җәннәтләр, бу исә олугъ изге теләккә ирешүдер.

85|12|Шиксез, синең Раббыңның Гәзаб белән тотмагы, әлбәттә, бик каты вә бик куркынычлы.

85|13|Тәхкыйк Ул – Аллаһ башлап халык кылыр һәм үлгәч тергезеп яңадан кайтарыр.

85|14|Вә Ул тәүбә итеп тәзәлүчеләрне ярлыкаучы һәм изге гамәл кылучыларны сөюче.

85|15|Ул – Аллаһ олугъ булган Гәреш иясе.

85|16|Теләгән эшене һич кичекмичә кылучы.

85|17|Тәхкыйк килер сиңа пәйгамбәрләргә каршы торган кәфер Гәскәрләренең хәбәре.

85|18|Фиргаун гаскәренең һәм Сәмуд кавеме гаскәренең хәбәре, алар бар да Аллаһ тарафыннан һәлак ителделәр.

85|19|Бәлки имансызлар Коръәнгә һәм пәйгамбәргә ышанмауларында сабитлардыр, үлгәнче иман китермәсләр.

85|20|Бит Аллаһ аларның артларынан төшүче, һич котыла алмаслар.

85|21|Әлбәттә, ул Аллаһудан иңдерелгән китап – олугъ дәрәжәле вә хөрмәтле Коръәндер.

85|22|Ул Ләүхүл Мәхфуздә язылмыштыр.

86|1|Күк белән һәм Тарыйк белән ант итәм.

86|2|Ул Тарыйкның нинди икәннен сиңа нәрсә белдерде?

86|3|Ул Тарыйк раушән ялтыраучы йолдыздыр.

86|4|Юктыр һичбер кеше, мәгәр һәрбер кеше янында аның барча эшен язучы фәрештә бардыр.

86|5|Адәм баласы үзенә карасын нәрсәдән халык кылынды?

86|6|Халык кылынды ятакка коелган судан.

86|7|Ул су чыгадыр ирнең арка сөякләре арасыннан вә хатынның күкрәк сөякләре арасыннан.

86|8|Ул – Аллаһ үлгән кешене тергезергә, әлбәттә, кадирдер.

86|9|Яшерен эшләр ачылган көндә,

86|10|кешенең Аллаһ Гәзабыннан качарга куәте булмас һәм ярдәмчесе дә булмас.

86|11|Яңгыр иясе булган күк илә.

86|12|Вә үләннәр иясе булган жир белән ант итәм.

86|13|Тәхкыйк ул Коръән сүзе хакны батылдан аеручы хак сүздер.

86|14|Ул – Коръән уен вә батыл сүз түгелдер.

86|15|Тәхкыйк ул кәферләр Коръән сүзләрен юкка чыгарырга хәйлә төзиләр.

86|16|Вә аларны Гәзаб кылу өчен мин чын хәйлә төзимен.

86|17|Кәферләргә вакыт бир, азганлыкларында йөрсеннәр аларга бик аз гына вакыт бит!

87|1|Барча кимчелекләрдән пакъ булган Раббыңның исеме илә тәсбихләр әйткел, намаз укыгыл.

87|2|Ул – Аллаһ барча вәжудне халык кылды, һәр нәрсәне кагыйдәгә муафыйк төзеп тәмам итте.

87|3|Вә Ул һәрнәрсәгә Тәкъдир төзеде вә һәрнәрсәне юлга салды.

87|4|Вә Ул хайваннар өчен үләннәр үстерде.

87|5|Ул үләннәрне көзгә көннәрдә кипкән сары кау кылды.

87|6|Тиздән укырбыз сиңа Коръән аятьләрен һәм син онытмассың.

87|7|Мәгәр Аллаһ теләгәнне генә онытырсың, әлбәттә, Ул яшерен эшләнгән эшләрне дә һәм ашкәрә эшләнгән эшләрне дә беләдер.

87|8|Вә Без сине жиңеллеккә мүйәссәр кылырбыз, ягъни жәннәтнең мәңгелек жиңел тормышына алып бара торган шәригать хөкемнәрен сиңа бирербез.

87|9|Кешеләрне коръән белән вәғәзьлә, әгәр аларга вәғәзь файда бирә торган булса.

87|10|Аллаһудан курыккан кеше тиз вәғәзьләнер һәм ишеткән белән гамәл кылыр.

87|11|Вә Коръән вәгазеннән качар һич кабул итмәс, бик явыз яман кеше.

87|12|Ул явыз кеше олугъ жәһәннәмгә керер.

87|13|Соңра ул жәһәннәмдә үлмәс, үлсә Гәзабтан котылып иде һәм файда күрә торган тере булу белән тере булмас.

87|14|Мөшриклектән вә монафикълыктан, рия вә бидегәт гамәлләрдән, фәхеш вә хәрам эшләрдән үзен пакыләгән һәм сакланган кеше, тәхкыйк Гәзабтан котылып өстенлек тапты.

87|15|Вә ул кеше раббысын зекер итеп намаз укыды.

87|16|Ий кешеләр бәлки сез дөнья тереклеген ихтыяр кыласыз, барча көчегезне дөнья өчен генә сарыф итәсез.

87|17|Бит ахирәт дөнъядан яхшырактыр һәм мәңгелектер.

87|18|Тәхкыйк бу сүзләр әүвәлге пәйгамбәрләренң сәхифәләрендә зекер ителгәндер.

87|19|Ул сәхифәләр Ибраһим вә Муса г-м сәхифәләредер.

88|1|Тәхкыйк сиңа катылыгы белән һәрнәрсәне каплаган, кыямәт көненең хәбәре килде.

88|2|Ул көндә йөзләр түбән вә хурдыр.

88|3|Алар бик төмхәтләнеп эшләучеләрдер.

88|4|Кайнар утка кереп Гәзабланырлар.

88|5|Нинаять кайнар чишмәдән сугарылырлар.

88|6|Аларга азык юк, мәгәр тигәнәккә охшаган озын вә чәнечкеле үлән генә булыр.

88|7|Ул үлән симертмәс һәм ачлыкны да китәртмәс.

88|8|Ул көндә кешеләр нигъмәтләнделәр, шатландылар.

88|9|Үзенең дөнъяда кылган эшләренә разыйдыр.

88|10|Дәрәжәсе бөек жәннәттә.

88|11|Анда буш һәм яман сүзгә һич ишетмәсләр.

88|12|Ул жәннәтләрдә ага торган татлы чишмәләр бардыр.

88|13|Анда бик яхшы күтәрәнке урындыктар, диваннар бардыр.

88|14|Вә анда алларына кәсәләр куелгандыр.

88|15|Вә тезеп куйган күпертелгән ястыктар бардыр.

88|16|Вә жәелгән паласлар бардыр.

88|17|Әйә, кешеләр дөйләргә карамыйлармы, ничек халык кылынганнар-яратылганнар?

88|18|Вә күккә карамыйлармы – ничек күтәрелгән?

88|19|Вә тауларга карамыйлармы – ничек беркетелгән ул таулар?

88|20|Вә жиргә карамыйлармы – ничек палас кеби түшәлгән?

88|21|Кешеләрне Коръән белән вәғәзь кыл, гафләттән уят, әлбәттә, син фәкать Аллаһ хөкемнәрен сөйләп ирешерүче генәсең.

88|22|Син аларга иреккә түгелсең һәм аларның теләкләренә дә хужа түгелсең.

88|23|Мәгәр берәү синнән артка борылса һәм Коръәнне инкяр кылса.

88|24|Ул кешене Аллаһ олугъ Гәзаб белән Гәзаб кылыр.

88|25|Тәхкыйк Безнең хозурыбызгадыр аларның кайтмаклары.

88|26|Соңра аларның кылган эшләренең хисабы, әлбәттә, Безгә тиешледер.

89|1|Таң белән.

89|2|Вә ун төн белән ант итәм, ун төннән мырад зәл хижжә аеның әүвәлге ун төннәредер, яки рамадан аеның ахыргы ун төннәредер.

89|3|Корбан көне һәм Гәрәфа көне белән яки мәхлук һәм халык белән ант итәмен.

89|4|Вә төн белән ант итәм, һәркайчан ул төн үтеп китсә.

89|5|Бу зекер ителгән нәрсәләрдә гакыл ияләре өчен чын ант бар түгелме?

89|6|Әйә күрмисеңме Раббың Гад кавемен ни кылды, ягъни һәлак кылмадымы?

89|7|Гад кавеменең бабалары озын баганалар кеби озын вә куәтле кавем иделәр.

89|8|Алар кеби эре кешеләр шәһәрләрдә халык ителмәделәр, шулай булса да Аллаһ Гәзабына каршы тора алмадылар – һәммәсе һәлак булдылар.

89|9|Вә Сәмуд кавемен ни кылды, алар вади дигән жирдә ташны кисеп бөек өйләр бина кылдылар.

89|10|Вә фиргаунга ни кылды, кадактар иясе ул фиргаун, ягъни хатыны Асияне Аллаһуга иман китергән өчен кадактар белән Гәзаблап үтерде.

89|11|Ул Гад, Сәмуд вә фиргаун шәһәрләрдә алар явызлыкны күп кылдылар.

89|12|Вә, фәсәд золым эшләренә күп эшләделәр.

89|13|Раббың аларга койды Гәзаб камчысын.

89|14|Тәхкыйк синең Раббың фәсәд кылучы залимнәренә күзәтүче һәм аларны тотучыдыр.

89|15|Әмма адәм баласы Раббысы аны дөнья байлыгы илә мүбтәлә кылса һәм дөнья эшләрендә кешеләр арасында хөрмәтле итсә, ул мине Аллаһ хөрмәтләде, дип, дөнья

байлыгы белән генә үзен Аллаһуның дуслы саныдыр.

89|16|Вә әмма Раббысы аның ризыгың кылып, ярлылык белән мүбтәлә итсә, ул Раббым мине хур итте, диядер.

89|17|Юк кешенең Аллаһ каршында хөрмәте дөнья байлыгы белән түгел, бәлки чын иман, хак дин һәм изге гамәлләр беләндер. Хур булуы да ярлылык белән түгел, бәлки имансыз, динсез булу белән һәм нәфескә ияреп азгынлык кылу беләндер. Бәлки сез ятимнәрне хөрмәтләмисез.

89|18|Бай булсагыз фәкыйрьләрне ашатырга, аларга мал бирергә кызыкмыйсыз һәм башкаларны да кызыктырмыйсыз.

89|19|Һәм мирас малын, ягъни үлгән кешедән калган мал – тол хатын вә ятимнәр хақыдыр, сез шул малың хәрам икәннен тикшермәстән ашый бирәсез.

89|20|Вә дөнья малын бик нык сөю белән сөясез.

89|21|Юк, шәригатьне бозмагыз, мирас малын ашамагыз, әгәр жир каты тетрәү белән тетрәсә.

89|22|Вә Раббыңның әмере килсә, вә фәрештәләр саф-саф булып килеп бассалар.

89|23|Вә ул көндә жәһәннәм китерелсә, менә шул көндә адәм баласының исенә төшер, алданганын белер, вәгазыләнергә бик теләр, ләкин эш узган булыр, кайда инде аңа хәзер искәрү, уяну файда бирсен?

89|24|Эш узганнан соң адәм баласы әйтер: "Әй миңа үкенеч кәшки дөньяда чагымда дини гыйлем өйрәнеп ахирәтем өчен изге гамәлләр кылган булсамчы", – дип.

89|25|Ул көндә Аллаһуның гәзабы илә һичкем гәзаб кыла алмас, мәгәр Аллаһ әмере белән гәзаб фәрештәләре гәзаб кылырлар.

89|26|Дәхи чылбыр богаулар белән һичкем бәйләмәс, мәгәр Аллаһ әмере белән бәйләрләр.

89|27|Тик Аллаһуга вә расүлгә итагать итеп гәнаһлардан сакланучы вә изге гамәлләр генә кылучы изге нәфес яхшы мөселманның рухына:

89|28|"Синәң дөньяда өлешен бетте һәм бурычың үтәлдә инде, Аллаһудан разый булганың хәлдә һәм Аллаһ синнән разый булган хәлдә Раббыңа кайткыл!

89|29|Минем изге бәндәләрем арасына кергел.

89|30|Һәм Минем жәннәтемә мәңгегә кергел!" – диелер

90|1|Бу шәһәр, ягъни Мәккә белән ант итәмен.

90|2|Вә син, ий Мухәммәд г-м, ошбу Мәккә шәһәрән кәферләрдән сугышып алырга хәләлсең.

90|3|Вә Адәм г-м илә вә аның балалары илә ант итәмен.

90|4|Тәхкыйк Без кешене михнәттә мәшәкатьтә халык кылдык.

90|5|Әйә ул михнәт белән изелгән загыйфь кеше уйлайдырмы аңа һичбер затның көче житмәс дип?

90|6|Ул Аллаһ дошманы – кәфер әйтәдер: "Мухәммәдне һәлак итмәк вә Ислам динен бетермәк өчен кешеләр яллап күп мал бетердем", – дип.

90|7|Әйә ул дошман уйлыймы аны һичбер зат күрми, дип, ягъни Аллаһ биргән малың пәйгамбәр вә Ислам зарарына сарыф иткәннен Аллаһ күрми, дип уйлаймы?

90|8|Әйә Без ул кешегә икс күз бирмәдекме?

90|9|Дәхи аны телле вә ике иренле кылмадыкмы?

90|10|Дәхи кешене ике юлның берсенә: йә һидәяткә йә азгынлыкка күндердек түгелме?

90|11|Ул бөек таулардан үтмәде.

90|12|Ул бөек таулар юлын сиңа нәрсә белдерде?

90|13|Ул юл – кол азат итмәктер.

90|14|Яки ачлык көннәрендә аш бирмәктер,

90|15|якин кардәш булган ятимгә.

90|16|Яки гаятьтә фәкыйрь булган мескенгә аш бирмәктер.

90|17|Янә хәерле эш: чын мәэмин булып мәэминнәрне сабырлы, чыдамлы булырга һәм үзара мәрхәмәтле, шәфкатьле булырга өндәүче киңәш бирүче булудыр.

90|18|Бу сыйфатта булган кешеләр уң тараф кешеләре, ягъни жәннәт кешеләредер.

90|19|Әмма Безнең аятьләребезгә ышанмаган кешеләр – сул тараф кешеләре, ягъни жәһәннәм әһелләредер.

90|20|Аларга ишекләре беркетелгән ут гәзабыдыр.

91|1|Кояш белән вә аның нуры белән ант итәм.

91|2|Вә ай белән, әгәр ул кояшка иярсә.

91|3|Вә көндез белән, әгәр ул караңгылыкны капласа.

91|4|Вә төн белән, әгәр яктылыкны капласа.

91|5|Вә күк һәм аны бина итүче Аллаһ белән ант итәм.

91|6|Вә жир һәм аны түшәүче Аллаһ белән ант итәм.

91|7|Вә нәфес белән һәм нәфесне үз файдасына ыраклы иткән Аллаһ белән ант итәм.

91|8|Өйрәтте Аллаһ ул нәфескә явызлыкны һәм өйрәтте тәквәлекне, яхшылыкны.

91|9|Тәхкыйк коткарды нәфесен гәнаһтан, аны пакылаган кеше.

91|10|Тәхкыйк Аллаһуның нигъмәтләреннән мәхрүм булды, җаһиллек белән нәфесен гәнаһка чумырган кеше.

91|11|Сәмуд кавеме пәйгамбәрләренә ялганга тотты, нәфесләренә чиктән чыгуы сәбәпле.

91|12|Дөяне үтерергә ашыктылар Сәмуд кавеменең явызлары.

91|13|Аларга Аллаһуның расүле Салих г-м: "Аллаһ дөясенә зарар тидерүдән һәм дөянең өлеше булган суны алудан саклангыз", – диде.

91|14|Алар исә Салихны ялганга тоттылар һәм дөяне бугазладылар, Раббылары аларны гәзаб белән каплады, үзләренә гәнаһлары сәбәпле аларга гәзабны һәммәсенә тигез бирде.

91|15|Аллаһ аларны гәзаб кылганы өчен ахырда ничкемнән курыкмый.

92|1|Тән белән ант итәм, һәркайчан караңгылыгы белән капласа.

92|2|Вә көндөз белән ант итәм, һәркайчан яктырса.

92|3|Вә ирне һәм хатынны халык кылган Аллаһ белән ант итәм.

92|4|Тәхкыйк сезнең эшләрегез вә гамәлләрегез, төрлечә-төрлечәдер.

92|5|Әмма бер кеше Аллаһ күрсәткән урыннарда садакалар бирсә һәм Аллаһудан куркып гәнаһлардан сакланса.

92|6|Һәм Аллаһуның берлеген, Исламның хаклыгын вә Коръәннең һәм пәйгамбәрнең хаклыгын тәсдыйк кылса.

92|7|Аңа җиңеллек вә рәхәтлек урыны булган җәннәткә алып керүче гамәлләрне мүйәссәр кылырбыз.

92|8|Вә әмма бер кеше саранлык кылса, вә үзен Аллаһуга вә ахирәт нигъмәтләренә мохтаҗсыз санаса, кирәксенмәсә.

92|9|Вә Аллаһуның берлеген һәм Коръәннең вә пәйгамбәрнең хаклыгын инкяр кылса.

92|10|Бик тиз Без аңа авырлык вә гәзаб урыны булган җәһәннәмгә алып керә торган бозык эшләренә, батыл гамәлләрне мүйәссәр кылырбыз.

92|11|Җәһәннәмгә егылып һәлак булганда аңа малы файда бирмәс.

92|12|Тәхкыйк Безгә туры юлны баян кылмак тиешледер.

92|13|Әлбәттә, дөнья һәм ахирәт байлыгы фәкать Безнекедер. Шулай булгач, икесен дә Аллаһудан сорарга тиешле.

92|14|Ий кешеләр, Мин сезне куркыттым ялкынланган ут белән.

92|15|Ул утка кермәс мәгәр бәхәтсез явыз кеше генә керер.

92|16|Ул явыз, Коръәнне вә пәйгамбәрне ялганга тотты һәм Аллаһуга итагать итүдән баш тартты.

92|17|Аллаһудан куркып гәнаһтан сакланучы тәкъва кеше, ул уттан ягада, читтә булып.

92|18|Ул тәкъва кеше малын Аллаһ күрсәткән урыннарда бирер, гәнаһтан пакъләнмәк нияте белән.

92|19|Бит Аллаһ хозурында ничкемгә сәваб вә нигъмәт юк.

92|20|Мәгәр сәваб вә нигъмәтләр бирелер, ахирәт өчен кыла торган гамәлләрен фәкать Аллаһ ризалыгы өчен генә һәм Аллаһ кушканча гына кылган тәкъва кешегә.

92|21|Вә андый кеше тиздән Аллаһ биргән җәннәт нигъмәтләреннән разый булып.

93|1|Төшкә хәтле булган вакыт белән ант" итәм.

93|2|Вә тән белән ант итәм, һәркайчан ул тән караңгылыгы белән һәрнәрсәне капласа.

93|3|Ий Мухәммәд г-м, Раббың сине ташламады һәм сиңа ачуланмады да. (Яһүдләр беркөнне Мухәммәд г-мнән Зүл карнәен вә асҗаһаб каһәф хәбәрән һәм рух рәвешенә сорадылар. Мухәммәд г-м аларга: "Иртәгә җавап бирермен", диде, ләкин, Аллаһ теләсә димәде. Шуннан соң вәхий киселде, берничә вакытлар Жәбраил фәрештә иңмәде. Шул вакытта мәшрикләр: "Мухәммәдне Раббысы ташлады һәм аңа ачуланды", – диделәр. Бу сүрә шул хакта инде.)

93|4|Сиңа, әлбәттә, ахирәт дөньядан хәерлерәкдер. (Ягъни Аллаһ сине патша кылмады һәм сине миллиардер да кылмады, чөнки болар һәммәсә бетә торган нәрсәләр. Бәлки сиңа Раббың дәрәжәсе мәңгегә кала торган пәйгамбәрлекне бирде.)

93|5|Вә тиздән сиңа Раббың өмет иткәнеңне һәм сораганыңны бирер дә, син Аның биргәнненнән разый булырсың.

93|6|Әйә Раббың сине ятим хәлендә табып тәрбия урынын насыйп итмәдеме? (Атасы белән бертуган кардәше Әбү Талиб тәрбияләп үстерде.)

93|7|Дәхи Раббың сине пәйгамбәр булганчы хак диннән адашучы табып, аннары туры юлга күндерде түгелме?

93|8|Дәхи Раббың сине бик фәкыйрь табып, аннары сине бай кылды түгелме?

93|9|Башта үзең ятим булгач, ятимгә золым итмә, какма, сукма – бәлки хөрмәтлә.

93|10|Һәм синнән сораучыга каты мөгамәлә кылма, ни сораса да җавап бир һәм теләген үтә.

93|11|Һәм Раббыңның нигъмәте булган шәригать хөкемнәрен кешеләргә өйрәт һәм сөйләп төшендер! Чөнки шәригатьне белмәгән кешеләр Аллаһуның гәзабына ашыгалар. Ә син аларны җәннәткә кызыктыр һәм чакыр!

- 94|1|Әйә Мухәммәд г-м синең күкрәгеңне ахмадыкмы һәм иман, хикмәт белән күңелеңне йомшак кылмадыкмы.
- 94|2|Вә синнән авыр йөкне төшердек түгелме.
- 94|3|Ул авырлык аркаларыңны авырттыра иде түгелме.
- 94|4|Һәм синең исемеңне кешеләр арасында мактаулы зекер белән дәрәжәгә күтәрдек түгелме?
- 94|5|Дәрәслектә файдалы булган җиңеллек авырлыктан соң
- 94|6|Дәрәслектә авырлыктан соң ғына файдалы җиңеллек табыла.
- 94|7|Бер хәерле эштән бушансаң, икенче хәерле эшне эшләргә тырыш.
- 94|8|Һәм Раббыңның рәхмәтенә кызык, Раббыңа таба ашык, һәм һәрвакыт Ул риза булачак хәерле эшләр белән мәшгуль бул!
- 95|1|Инҗир җимеше илә ант итәм вә зәйтүн агачы белән.
- 95|2|Вә мүбарәк Тур тавы белән ант итәм.
- 95|3|Вә ошбу иминлек шәһәре Мәккә белән ант итәм.
- 95|4|Тәхкыйк, без адәм баласын күркәмрәк сурәттә халык кылдык. (халык кылу – бар итү мәгънәсендә)
- 95|5|Соңра ул итагатьсез кире кешене, ахирәттә түбәннәрнең түбәнәе кайтардык, ягъни жәһәннәмгә. (Түбәннәрнең түбәнәе кайтарылачак кешеләрне белергә һәм алар жәмләсеннән булудан сакланырга кирәк! Алар кәферләр, мәшриклар, хаксыз золым итүче залимнар, бозык вә пычрак эшне эшләүче фасыйклар, рьячылар, сихерчеләр, багучылар, бидгәтчеләр, мал жыючы бик саран байлар, ышанып та дин тотмаучылар, тәкәбберләр, хәмер эчүчеләр, зина кылучылар, хаксыз кеше үтерүчеләр, гомумән коръән белән гамәл кылмаучылар: куәтле вакытларында тәүбә итеп, Коръән белән гамәл кылып төзәлмәсәләр – һәммәсе болар жәһәннәмгә керәчәкләр.)
- 95|6|Мәгәр иман китереп Аллаһуга вә расүлгә итагать иткән, гәнаһлардан сакланып изге гамәлләр кылган кешеләрне генә түбәннәрнең түбәнәе төшөрмибез, аларга һич киселми, кимеми торган мәңгегә жәннәт нигъмәтләредер.
- 95|7|Ий имансыз кире кеше, Коръәннең ачык вә көчле дәлилләре соңында сине нәрсә мәжбүр итә ахирәттә булачак хисап вә Гәзаб көнен инкяр итәргә?
- 95|8|Әйә Аллаһ хөкем итүчеләрнең гадел хөкем итүчерәге түгелме? Барча кешене гаделлек белән хөкем итмәсме?
- 96|1|Ий Мухәммәд г-м Коръәнне уку һәрнәрсәне халык кылучы Раббың исеме илә!
- 96|2|Ул халык кылды кешене оешкан каннан.
- 96|3|Укыгыл, синең Раббың – Аллаһ бик хөрмәтле вә юмарттыр.
- 96|4|Ул – Аллаһ каләм белән язуну өйрәттә.
- 96|5|Кешегә белмәгән нәрсәләрен өйрәттә.
- 96|6|Юк, без кеше өчен никадәр мәрхәмәтле һәм юмарт булсак та, тәхкыйк кеше без куйган чиктән үтәдер, аннары азып адашдыр.
- 96|7|Үзен Аллаһуга мохтаж түгел дип белеп. (Әлбәттә, кеше дөньяда һәм ахирәттә Аллаһуга мохтаж икәннен белсә, һич Аллаһуга каршылык кыла алмый. Фәкать Аллаһуга үзенә мохтаж икәнлеген белмәгән кеше Аллаһуга каршып Аңа дошман буладыр, аннары жәһәннәмгә китә.)
- 96|8|Тәхкыйк жәза өчен кыямәт көнне кубарылып кайту Раббыңадыр.
- 96|9|Әйә күрдәңме, берәүнең намаз укучыны намаздан тыю тиешме, яхшы эшме?
- 96|10|Ул Аллаһ колы – Мухәммәд г-м үзенәң, иң зур бурычын үтәү өчен намаз укуганда?
- 96|11|Әйә ул намаз укучы Аллаһ колын намаз укудан тыю дәрәсә, ул һәркемгә яхшылыкны ғына теләүче һәм хак туры юлда булса да.
- 96|12|Әйә ул Аллаһ колын намаз укудан тыю дәрәс булырмы, ул кешеләрне Аллаһудан куркырга һәм гәнаһлардан сакланып изге гамәлләр кылырга өндәсә дә? (Әбү Жәһел бервакытны, әгәр Мухәммәднең сөждә кылганын күрсәм, әлбәттә, башын кисчәкмен, дип вәгъдә кылды, һәм Мухәммәднең сөждә кылганын күргәч, теләген үтәргә ашыгып килде ләкин барып житмичә, барча» әгъзалары калтыраган хәлдә кире китте. Иптәшләре: сиңа ни булды, дип сорадылар, ул: минем белән Мухәммәд арасында уттан дивар килеп чыкты аз ғына янмыйча калдым, диде.)
- 96|13|Әйә ул намаздан тыючы кәфер, үзе Аллаһ китабы Коръәнне ялган дисә дә һәм Раббысына итагать итүдән вә Аңа гыйбадәт кылудан баш тартса да, намаздан тыямы, намаздан тыярга үзен хаклы саныймы?
- 96|14|Әйә намаздан тыючы ул кәфер белмиме Аллаһуның һәркемне күргәнән?
- 96|15|Юк, алай кирәкмәс, намаздан тыю ни кабахәт эшдер, әгәр ул бу эшеннән туктамаса, әлбәттә, маңгай чәченнән тотып жәһәннәмгә өстерәрбез.
- 96|16|Һәр эшне хата, ялганчы һәм зур гәнаһ кылучының маңгай чәченнән өстерәрбез. (Ул кәфер минем дусларым күп, дип мактанды.)
- 96|17|Ул намаздан тыючы кәфер, чакырсын үзенәң ярдәмчеләрен!

- 96|18|Без тиздән Гәзаб фәрештәләрен чакырырбыз, аларны жәһәннәмгә өстерәрбез.
 96|19|Юк, кирәкмәс, намаздан тыю бик яман кабахәт эштер, аңа итагать итмә сүзенә колак салма, сәждә кыл, намаз укы һәм Аллаһуга ятсын булуны кәсеп ит! (Беренче иңгән бу сүрәдә үк Аллаһ намаз укырга әмер бирде. Чөнки намаздан башка иман да, дин дә юк. Намаз – диннең йөрәге һәм башыдыр.)
 97|1|Тәхкыйк Без Коръәнне иңдердек кадер кичендә.
 97|2|Сиңа кадер кичнең Шәрафәтен вә аның хикмәтен нәрсә белдерде?
 97|3|Кадер киче, мең айдан да хәерлерәк сәвабы, мең ай кылган гыйбадәттән артыгырактыр.
 97|4|Кадер кичендә Жәбраил һәм башка фәрештәләр иңәрләр Раббыларының теләге илә һәр кешегә билгеләнгән бер еллык тәкъдир белән.
 97|5|Кадер кичендә намаз, Коръән укып рузә тоткан мәэминнәргә фәрештәләр Аллаһудан сәлам укырлар. Кадер киченең дәвамы кояш баеганнан башлап таң атканга чаклыдыр. (Коръән рамадан аенда кадер кичендә бердән дөнья күгенә Жәбраил фәрештәгә иңдерелде. Аннары Жәбраил г-м кирәк саен аять-аять пәйгамбәргә китереп торды.)
 98|1|Китаби кәферләр һәм китапсыз мәшриклар, кәферлекләреннән аерылмадылар, хәтта хакның хаклыгын вә батылның батыллыгын ачык аңлатучы вә хакны батылдан ачык аеручы Коръән килгәнгә чаклы.
 98|2|Ул аңлатма Аллаһудан килгән рәсүлнең Коръән аятьләрен укымаклыгыдыр, ул аятьләр батылдан (ялганнан) Гәзабтан пак булган һәм сәхифәләрдә язылган Коръән.
 98|3|Ул сәхифәләрдә нич үзгәрми торган хөкми аятьләр бардыр. Алар хакны сөйләүче һәм үзгәрүдән пак (Коръән иңгәч кәферләр һәм мәшриклар, Коръәнне кабул итеп мәселман булдылар. Хәзер дә ул эш дөньяда дәвам итә).
 98|4|Ул китабий кәферләр, бер-берсеннән аерылмадылар төрле мәзһәпләргә бүленмәделәр мәгәр үзләренә пәйгамбәр килеп хак динне өйрәтеп бер генә юлны ачык күрсәткәннән соң аерылдылар.
 98|5|Китаплары белән гамәл кылмыйча кәфер булган яһүдләр һәм насаралар, Аллаһ тарафыннан боерылдылар, Аллаһ ризалыгы өчен генә Ислам динен тотарга, Аллаһуга гына гыйбадәт кылырга һәм Аңа итагать итәргә, дәхи намаз укырга, зәкят бирергә, дәрәслектә хаклыкта таза торганнарның хак дине әнә шулдыр.
 98|6|Китапка ышанып та кәфер булган кешеләр һәм китапка ышанмаучы кәферләр алар жәһәннәм утында мәңге калучылардыр. Алар мәхлукатнең иң явызырагыдыр.
 98|7|Тәхкыйк иман китереп изге гамәлләр кылган хак мәэминнәр, мәхлукларның яхшыларыдыр.
 98|8|Раббылары хозурында аларның жәзасы Гәден исемендәге жәннәтләредер, ул жәннәтләрнең асларыннан елгалар агадыр, алар анда мәңге калырлар. Аллаһ алардан разый булды, һәм алар да Аллаһудан разый булдылар. Бу дәрәжәләр Раббыларыннан курыккан хак мәэминнәргәдер.
 99|1|Әгәр жир үзенең селкенүе илә селкендерелсә.
 99|2|Вә жир үзенең эчендәге үлекләренә, йөкләренә, хәзинәләренә чыгарса.
 99|3|Һәм кеше әйтсә: "ни булды бу жиргә", – дип.
 99|4|Шул көндә жир үзенең өстендә эшләнгән эшләрдән хәбәр бирер.
 99|5|Тәхкыйк жирнең сөйләмәге Раббының аңа сөйлә, дип әйтүе беләндер.
 99|6|Ул көндә кешеләр каберләреннән кубарылып хисап жиренә гамәлләренә күрә төрле фиркаләргә бүленеп барырлар, дөньяда кылган гамәлләренең жәзасын күрмәк өчен.
 99|7|Берәү тузан бөртеге хәтле генә яхшылык кылган булса, аның жәзасын күрер.
 99|8|Вә берәү тузан бөртеге хәтле гәнаһ эшләсә, аның жәзасын күрер.
 100|1|Аллаһ юлында сугыш өчен сулуларын тавышландырып чабкучы атлар илә ант итәм.
 100|2|Дагалары белән таштан ут чыгарып чабкучы атлар илә ант итәм.
 100|3|Таң вакытында Аллаһ юлында сугыш өчен ашыгып чабкучы атлар белән ант итәм.
 100|4|Ул атлар каты чабулары белән тузан күтәрерләр.
 100|5|Вә бу атлы гаскәр Исламга һәм мәселманнарга зарар итүче кәфер кавеме арасына таң вакытында барып керделәр, аларны туздырмак өчен.
 100|6|Тәхкыйк кеше үзенең Раббысына вә Аның нигъмәтләренә көфран нигъмәт кылучыдыр, ягъни иман китермичә, Ислам динен кабул итмичә, үзен-үзе һәлак итүчедер.
 100|7|Тәхкыйк имансыз кеше үзенең имансызлыгына Аллаһуга каршы кылган эшләре белән гуаһдыр.
 100|8|Вә тәхкыйк Аллаһудан курыкмаган кеше малны артык сөйгәнлегә өчен малга бик каты сарандыр.
 100|9|Әйә адәм баласы белмиме белерлек, гапылы бар түгелме – кабердәге үлекләр терелеп чыкканда һәм,
 100|10|күкрәктәге игътикад, уй-фикерләр ачылганда.
 100|11|Ул көндә Раббылары аларның кылган эшләреннән хәбәрдар икәннен?

- 101|1|Катылыгы вә куркынычы белән жирне вә күкләрне кагучы кыямәт көне!
 101|2|Никадәр каты куркынычлыдыр ул кыямәт көне!
 101|3|Ул кыямәт көненең катылыгы вә куркынычы ни дәрәжәдә икәнлеген сиңа кем белдерде?
 101|4|Ул көндә кешеләр каты куркуларыннан тузылган чикерткәләр кеби тузылып таралып китәләр, һәм бер берсен күрмәсләр.
 101|5|Вә таулар буялган вә тетелгән йон кеби булырлар.
 101|6|Берәүнең ягъни мәселманның үлчәүдә гәнаһына караганда сәвабы авырырак күберәк булса.
 101|7|Ул мәселман жәннәттә үзе разый булган рәхәт тормыштадыр.
 101|8|Вә бер мәселманның үлчәүдә сәвабына караганда гәнаһы авыр килсә ягъни яхшылыгына караганда яманлыгы күбрәк булса.
 101|9|Аның анасы – мәрхәмәтсез булган һавийә исемле жәһәннәм аңа урын булыр.
 101|10|Ул һавийәнең нәрсә икәннән сиңа нәрсә белдерде?
 101|11|Ул һавийә кыздырылган утдыр.
 102|1|Сезне ахирәт өчен кирәк булган гамәлләрдән гафил кылды, алдады, мәхрүм итте, дөнья малын күбәйтү белән мактанышуларыгыз.
 102|2|Хәттә үлеп кабергә кергәнегезгә хәтле алдануыгызны, дәвам иттердегез.
 102|3|Юк, алданмагыз, әле дөньяга алданып тыныч кына яшәсәгез дә, тиздән белерсез алданганыгызны!
 102|4|Янә әйтәмен, әле тыныч кына йөрсәгез дә мәңгегә алданганыгызны тиздән белерсез!
 102|5|Юк алданмагыз, әгәр дөньяга алданып ахирәттән мәхрүм калуның иң зур алдану икәннән чын белү белән белсәгез, әлбәттә, дөньяга нич тә алданмаган булыр идегез.
 102|6|Сез, әлбәттә, жәһәннәмне күрерсез.
 102|7|Соңрак аны якыннан ачык күрерсез.
 102|8|Соңра сезне ахирәт гамәленнән мәхрүм иткән дөнья нигъмәтләреннән соралырсыз. Бит Аллаһ сезгә гакыл фикерне һәм күз, колак, телне һәм аяк-кулны дөньяда яшәр өчен генә түгел, бәлки ахирәткә хәзерләнер өчен биргән иде, шулай ук дөнья байлыгын да ахирәткә хәзерләнү өчен кулланырга биргән иде.
 103|1|Замана, дәвер, кич, икенде намазы, гасыр белән ант итеп әйтәмен ки.
 103|2|Дөреслектә адәм баласы хәсрәттәдер, кадерле гомерен дөнья өчен генә әрәм итеп зур зарарлануда, кимчелектәдер.
 103|3|Мәгәр Коръән өйрәткәнчә дөрес юл белән чын иман китереп Ислам динен кабул иткән, һәрвакыт изге гамәлләр кылган, Коръән дәлилләре белән, хактан нич тә аерылмаска бер-берсен өндәшкән, һәм тормыш вә дин мәшәкәтләренә, килгән төрле авырлыктарга, бәла-казаларга сабыр итәргә чыдамлы булырга бер-берсен өндәшкән хак мәзминнәр генә зарарлануда, кимчелектә, хәсрәттә булмасылар.
 104|1|Үкенеч вә һәлакәтлектер һәрбер сүз йөртүче гайбәтчегә.
 104|2|Ул гайбәтче нинди юл белән булса да мал жыйды вә ул малы тиешле урынына бирмичә, саранлык белән яшереп саклады.
 104|3|Тәхкыйк ул гайбәтче саран, малы аны дөньяда мәңге калдырып дип уйлыйдыр.
 104|4|Юк, үз башыңа бәла булган малыңа таянмасын, ул әлбәттә, жәһәннәм утына ыргытылыр.
 104|5|Сиңа ул хәтамәне нәрсә белдерде?
 104|6|Ул Аллаһуның кыздырылган утыдыр.
 104|7|Ул ут йөрәккә төшәр, эчке әгъзаларны да көйдерер.
 104|8|Тәхкыйк, ул ут аларга ишекләре бикләнеп мәхкәм (нык) кылынгандыр.
 104|9|Уттан булган озын баганалар белән.
 105|1|Әй, Мухәммәд г-м күрмәдеңме, сиңең Раббың фил ияләреңә нинди хәза биргәннән? (Мухәммәд г-м туган елны Йәмән вәлисе Әбрәһә, хаж кылуны Мәккәдән туктатып үзенең шәһәренә күчерү өчен Кәғъбәтүлланы жимереп юк итәм, дип филле Гәскәр белән Мәккәгә килде. Ләкин теләгенә ирешә алмады, Аллаһ аларның өсләренә таш яудырып һәлак итте).
 105|2|Әйә Раббың аларның мәкерләрен батыл кылып, тырышуларын бушка чыгарды түгелме?
 105|3|Вә һәлак итмәк өчен алар өстенә төркем-төркем кошлар жиберде.
 105|4|Кошлар аларны коелган таш белән атарлар.
 105|5|Аларны тапталган, чәйнәлгән салам кеби кылды.
 106|1|Кураеш кабиләсенең өлфәтләнүенә Гәжәбләнегез.
 106|2|Аларның жәй һәм кыш көннәрендә Сәүдә белән Сәфәрдә йөрүләрендә өлфәтләнүләренә Гәжәбләнегез! (Кураеш жәй бер мәртәбә, кыш бер мәртәбә Шамга йә Йәмәнгә сәфәр итәләр иде, сәфәрләре Аллаһ ярдәме илә уңышлы булып Мәккә халкын ризык белән тәзмин итеп торалар иде).
 106|3|Алар иман китереп ошбу Кәғъбәнең Раббысы булган Аллаһга гыйбадәт кылсыннар һәм Аның биргән нигъмәтләренә шөкер итсеннәр.

- 106|4|Ул – Аллаһ аларны ачлыктан коткарып тук кылды, һәм аларны һәртөрле куркынычлардан имин кылды.
- 107|1|Әйә син хисаб вә җәза көнен, кыямәтне ялганга тоткан кешене күрдеңме?
- 107|2|Ул ялганчы ятимне кагар, аңа золым итәр.
- 107|3|Үзене һәм башкаларны кызыктырмас фәкыйрьләргә аш вә садака бирергә.
- 107|4|Ни үкенеч вә һәлакәтлек ихлассыз намаз укучыларга.
- 107|5|Алар намазларыннан гафилләр, вакытында укымаслар һәм намазның рүкеннәрен хөрмәт кылмаслар, намазларының вакытыннан кичегүенә кайгырмаслар.
- 107|6|Әле алар укыган намазларын да рия белән укырлар, ягъни кеше күргәндә укый, кеше күрмәгәндә укыймы.
- 107|7|Ул рияче тиешле садакаларны бирмәс һәм тормыш әйберләрен вакытлыча биреп тормас.
- 108|1|Ий Мухәммәд г-м, тәхкыйк, Без сиңа күп хәерле һәрсәләр бирдек. Ягъни пәйгамбәрлек дәрәжәсен, зур белем, күркәм хольк һәм ахирәттә көсәр елгасын бирдек, ул елга сиңа һәм өммәтеңә хасдыр.
- 108|2|Раббың ризалыгы өчен намаз укыгыл һәм ятимнәренә вә фәкыйрьләренә ашатыр өчен корбан чал!
- 108|3|Тәхкыйк, сине әбетәр дип кимсетүче дошманың үзе әбетәрдер – һәселе бетүчедер. (Мухәммәд г-мнең ир балалары үлеп бетүләре сәбәпле мәшриклар, Мухәммәднең ир балалары калмый, һәселе бетә, койрыксыз дип көлгәннәр. Бу сүрә шул хакта инде. Мухәммәд г-мнең һәселе дә һәм өммәте дә бетмәде). Бервакыт мәшриклар пәйгамбәр алдына килеп: "Ий Мухәммәд син безнең сынымнарыбызга берәз вакыт гыйбадәт кыл, без дә сиңең Раббыңа берәз вакыт гыйбадәт кылырбыз. Әгәр сиңең динең яхшы булып чыкса, без сиңа ияерербез, әгәр безнең динебез яхшы булып чыкса, син безгә ияерерсең", – диделәр. Бу сүрә шул хакта инде.
- 109|1|Ий Мухәммәд г-м әйт: "Ий сез кәферләр, иман китермәгән кешеләр!
- 109|2|Сез гыйбадәт кыла торган сынымнарга мин гыйбадәт кылмыймын.
- 109|3|Һәм сез дә мин гыйбадәт кыла торган Аллаһуга гыйбадәт кылмыйсыз.
- 109|4|Вә мин сезнең гыйбадәт кыла торган сынымнарыгызга гыйбадәт кылучы түгелмен.
- 109|5|Вә сез мин гыйбадәт кыла торган Аллаһуга гыйбадәт кылучы түгелсез.
- 109|6|Сезнең батыл ялган динегез үзегезгә булсын, вә минем хак динем үзегезгә булсын!
- 110|1|Әгәр Ислам диненә вә мәселманнарга Аллаһудан ярдәм килсә вә шәһәрләр хосусан Мәккә шәһәре кебек мәселманнар кулына үтсә,
- 110|2|шул вакытта күрерсең кешеләренә, төркем-төркем булып Аллаһ дине Исламга керерләр.
- 110|3|Раббың булган Аллаһуны һәр кимчелектән пакъ дип белеп һәм мактап тәсбих әйт, намаз укы һәм Аңардан ярлыкауны телә, сора! Дәреслектә Ул тәүбәне кабул итеп гәнаһларны гафу кылучыдыр.
- 111|1|Әбү Ләһәбнең ике кулы корысын һәм һәлак булсын! Һәм һәлак тә булды! (Әбү Ләһәбнең исеме Габдул Гәзи булып Габдул Мутталлибнең угълы, вә Мухәммәд г-мнең атасы белән бертуган кардәшедер. Мухәммәд г-мнең иң зур дошманы иде, үзе һәм хатыны һәрвакыт пәйгамбәргә һәм мәселманнарга зарар тидерергә тырыштылар).
- 111|2|Аңа гәзабтан котылырга малы һәм кәсеп иткән һәрсәләре нич файда бирмәде.
- 111|3|Тиздән ул Әбү Ләһәб ялкынлы утка кереп янар.
- 111|4|Дәхи хатыны да утка кереп утын күтәргән хәлдә.
- 111|5|Ул хатынның муенында хөрмә мунчаласыннан булган бау бардыр.
- 112|1|Әйт: әй Мухәммәд: "Ул – Аллаһ нич, тиндәше вә охшашы булмаган ялгыз бер генә Аллаһудыр.
- 112|2|Ничнәрсәгә, ничбер мәхлукка ихтыяжы юк бәлки һәр мәхлукның хәҗәтен үтәүче Аллаһудыр.
- 112|3|Ул ничкемне тудырмады һәм ничкемнән тудырылмады.
- 112|4|Вә ничкем Аңа тиң булмады. (Мәшрикларга ошбу сүрәне укып төшендерергә кирәк!)
- 113|1|Әйт, әй Мухәммәд, "Мин сыенамын таңның Раббысы Аллаһу тагаләгә күренеп вә күренмичә килә торган һәртөрле зарарлардан.
- 113|2|Бар кылынган, яратылган һәр мәхлукның нинди булса да зарарыннан.
- 113|3|Вә караңгы төннең зарарыннан сыгынамын, һәркайчан караңгылыгы белән җир өстен капласа.
- 113|4|Дәхи сихыр – ырым төеннәренә төкерүче өрүче сихерче хатыннар явызлыгыннан, зарарыннан сыгынамын.
- 113|5|Һәм көнче дошманның авызлыкларыннан, зарарларыннан сыенамын, һәркайчан ул көнчелек ачуы белән зарар тидерергә теләсә.
- 114|1|Әйт: "Кешеләрнең Раббысы булган Аллаһуга сыгынамын.

quran-tatar

114|2|Кешеләрнең патшасы булган Аллаһуга сыгынамын.

114|3|Кешеләрнең гыйбадәт кыла торган илаһәсе булган Аллаһуга сыгынамын.

114|4|Чигенә-чигенә сәваблы эштән тыеп, гөнаһлы эшкә өндәп вәсвәсә кылучы ханнәснең зарарыннан.

114|5|Ул ханнәс кешеләрнең күңеленә явызлыкны саладыр.

114|6|Ул ханнәс женнәрдән дә һәм кешеләрдән дә бардыр. (Ягъни женнәрнең һәм адәмнәрнең яманлыкларыннан явызлыкларыннан сыенамын. Зарар теләүчеләрнең зарарыннан һәрвакыт Аллаһуга сыенып йөрү – һәр мөселманга ляземдер.)

```
#=====
#
# Quran Translation
# Name: Yakub Ibn Nugman
# Translator: Yakub Ibn Nugman
# Language: Tatar
# ID: tt.nugman
# Last Update: August 16, 2010
# Source: Tanzil.net
#
#=====
```